Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΒΕΡΟΙΑΣ
Ἀριθ. εἰσ. 1887/1950
ΔΩΡΕΑ Ἰωάν. Τσούπρα
GRVER_00791

GRVER_00374
ΔΗΜΟΣ
Αριθ.
ΔΩΡΕΑ

8

ΤΡΑΧ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βόλου

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

αρ. εἰσαγ. 1982

ΚΥΡΙΑΚΟΔΡΟΜΙΟΝ

ΗΤΟΙ

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΚΑΙ ΜΕΤ' ΑΥΤΗΝ ΗΘΙΚΗ ΟΜΙΛΙΑ
ΕΙΣ ΤΟ ΚΑΤΑ ΠΑΣΑΝ ΚΥΡΙΑΚΗΝ
ΕΝ ΤΑΙΣ ΑΓΙΑΙΣ ΤΩΝ ΟΡΘΟΔΟΞΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΙΣ
ΑΝΑΓΙΝΩΣΚΟΜΕΝΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ,

ΣΥΝΤΕΘΕΝ
ΥΠΟ ΤΟΥ ΠΑΝΙΕΡΩΤΑΤΟΥ

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ

ΤΟΥ ΠΡΩΗΝ ΑΣΤΡΑΧΑΝΙΟΥ ΚΑΙ ΣΤΑΥΡΟΥΠΟΛΕΩΣ,

ΑΦΙΕΡΩΘΕΝ ΔΕ
ΤΗ ΠΑΝΣΕΠΤΩ ΤΕΤΡΑΚΤΥΙ
ΤΩΝ ΑΓΙΩΤΑΤΩΝ

ΠΑΤΡΙΑΡΧΩΝ

ΥΠΟ ΤΟΥ ΠΑΝΙΕΡΩΤΑΤΟΥ ΙΕΡΟΘΕΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΘΑΒΩΡΙΟΥ,
ΟΥΤΙΝΟΣ ΦΙΛΟΤΙΜΩ ΕΠΙΣΤΑΣΙΑ
ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΕΙΣ ΦΩΣ ΗΔΗ ΔΕΥΤΕΡΟΝ
ΑΝΑΛΩΜΑΣΙ ΤΟΥ ΠΑΝΑΓΙΟΥ ΤΑΦΟΥ.

ΤΟΜΟΣ. Α.

ΕΝ ΜΟΣΧΑ.
Ἐν τῷ Τυπογραφείῳ τῆς Ἁγιωτάτης Συνόδου.
ἔτει 1837.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Η ΔΗΛΩΣΙΣ ΤΩΝ ΛΟΓΩΝ ΣΟΥ ΦΩΤΙΕΙ ΚΑΙ ΣΥΝΕΤΙΕΙ ΝΗΠΙΟΥΣ.

Ψαλ. 118. *στιχ.* 130.

ПЕЧАТАТЬ ПОЗВОЛЯЕТСЯ,

съ тѣмъ, чтобы по отпечатаніи, до выпуска изъ Типографіи, представлено было въ Цензурный Комитетъ, узаконенное число экземпляровъ сея книги. Октября 25 дня 1836 года.

Московская Духовная Академія.

Цензоръ: Профессоръ Философіи Протоіерей Ѳеодоръ Голубинскій.

; ἀθικρώθη σαρ ἐμοῦ τὸ ὑποφωτιστόμενόν μοι διὰ σχολῆς τῆς παιδείας μου Βερροίαις, καὶ θέλω μείνῃ μέχρι τῆς ὥρας σχολῆς ἐξ αὐτοῦ τοῦ ἀφεντικοῦ: — 1865: ὀβρί: Βέρροια: —
ὁ Δ: Μελέτιος —

Αρ.Εισ. 1982

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΤΗ ΠΑΝΣΕΒΑΣΤΩ ΘΕΙΟΤΑΤΗ ΚΑΙ ΘΕΟΛΩΡΗΤΩ

ΤΕΤΡΑΚΤΥΙ

ΤΩΝ ΑΓΙΩΤΑΤΩΝ ΚΑΙ ΘΕΟΔΟΞΑΣΤΩΝ

ΠΑΤΡΙΑΡΧΩΝ

ΤΩ ΤΕ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΤΩ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΩ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΩ

ΠΑΤΡΙΑΡΧΗ

ΚΥΡΙΩ ΚΥΡΙΩ

ΓΡΗΓΟΡΙΩ

ΤΩ ΜΑΚΑΡΙΩΤΑΤΩ
ΠΑΠΑ ΚΑΙ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ
ΚΥΡΙΩ ΚΥΡΙΩ

ΙΕΡΟΘΕΩ

ΤΩ ΜΑΚΑΡΙΩΤΑΤΩ
ΤΗΣ ΘΕΟΥΠΟΛΕΩΣ ΑΝΤΙΟΧΕΙΑΣ

ΠΑΤΡΙΑΡΧΗ

ΚΥΡΙΩ ΚΥΡΙΩ

ΜΕΘΟΔΙΩ

ΚΑΙ ΤΩ ΜΑΚΑΡΙΩΤΑΤΩ

ΠΑΤΡΙΑΡΧΗ

ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΠΟΛΕΩΣ ΙΕΡΟΥΣΑΛΗΜ
ΚΥΡΙΩ ΚΥΡΙΩ

ΑΘΑΝΑΣΙΩ

ΠΟΙΜΕΝΑΡΧΑΙΣ, ΔΕΣΠΟΤΑΙΣ
ΚΑΙ
ΠΑΤΡΑΣΙ ΠΡΟΣΚΥΝΗΤΟΙΣ.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Τὸ τῆς ποιμεναρχίας περίβλεπτον ὕψος, εἰς ὃ ἀνύψωσεν ΥΜΑΣ, ὦ ΑΡΧΙΠΟΙΜΑΝΤΟΡΕΣ ΠΑΝΣΕΒΑΣΤΟΙ! τοῦ παντάνακτος καὶ τελεταρχικοῦ Πνεύματος ἡ χάρις, πάντας ἐπισυγέλλει, καὶ ἵν' οὕτως εἴπω προσεπαναχαιτίζει τοὺς ἐνώπιον ΥΜΩΝ παῤῥησιασθῆναι, καὶ δῶρον ΥΜΙΝ, κἂν ὁποιονδήποτε τοῦτο ᾖ, προσαγαγεῖν καὶ ἀφοσιώσασθαι ἐθέλοντας· Ἐπεὶ δὲ ἡ αὐτὴ χάρις, ἡ τοσοῦτον ὑμᾶς ὑπεράρασα, καὶ τοῖς χαρακτῆρσι τῆς κοινωνίας, καὶ ἐπιεικείας κατεκόσμησε, κοινοὺς καὶ εὐμενεῖς διδασκάλους, καὶ ποιμένας, καὶ πατέρας καταζήσασα, δῆλον ὅτι, καὶ εὐπροσίτους οὐ μόνον τοῖς ὑψηλοῖς, ἀλλὰ δὴ καὶ τοῖς ταπεινοῖς ἐναπέδειξεν· ἐκ τούτου αὐτὸς πᾶσαν μὲν ἀποθέμενος δειλίαν, πᾶσαν δὲ ἀναλαβὼν χρησὴν ἐλπίδα, ἐνώπιον τοῦ Θρόνου τῆς ἁγιωσύνης ΥΜΩΝ, νοερῶς παρισάμενος, τὴν Βίβλον τάυτην, μεθ' ὅσης εὐλαβείας ΥΜΙΝ προσφέρων ἀνατίθημι· ἤτοι γὰρ οὐδενὶ τῶν ἁπάντων, ἢ ΥΜΙΝ μόνοις προσφυὴς καὶ κατάλληλος πέφυκεν ἡ τάυτης προσαγωγὴ καὶ ἀνάθεσις· ΥΜΕΙΣ γὰρ ΑΡΧΙΕΡΑΡΧΑΙ ΑΓΙΩΤΑΤΟΙ, ἐν τούτοις μάλιστα τοῖς ἐπικινδύνοις καιροῖς, ἐν οἷς ὑπὲρ ἄλλοτέ ποτε τῆς ἀσεβείας, τῆς μητρὸς τοῦ παραλογισμοῦ, καὶ τῆς φαυλοβιότητος, ὁ βορβορώδης ἔρως χείμαῤῥους, κατακλύζειν πειρώμενος τῆς ἀληθείας τὰ σπέρματα [illegible] ἀκράδαντοι ἐπὶ τὴν πέτραν τῆς ἀληθοῦς καὶ ἀμώμου πίστ[illegible], καὶ ἐξ αὐτῶν τῶν Θεοπνεύστων Γραφῶν τῆς εὐσεβείας τ[illegible] τῆς ὑμῶν τῶν ἠθῶν διδασκαλίας τὸ μόνιμα, ἀκίβ-

δηλ.α

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.

Κηρύττεται μὲν καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ὁ τοῦ Εὐαγγελίου λόγος, συναθροίζεται δὲ ἐν αὐτῇ, ἐξόχως κατὰ πᾶσαν Κυριακὴν ὁ τοῦ Κυρίου λαὸς, καὶ πάντες μὲν ἀκούουσιν αὐτὸν, πάνυ δὲ ὀλίγοι τὰ τούτου κατανοῦσι νοήματα. τοῦτο δὲ λύπης καὶ δακρύων ἄξιον. ὁ γὰρ τῆ Θεοῦ λόγος, ὁ εἰς τὰς ἀκοὰς τῶν μὴ συνιέντων αὐτὸν πίπτων, πάσχει τοῦ ἐπὶ τῶν πετρῶν σπαρέντος σπόρου τὸ πάθημα, μένει δηλονότι ἄπρακτος, καθάπερ καὶ ὁ σπόρος ἄκαρπος. ἱκανὴν δὲ τῷ πάθει τούτῳ τὴν θεραπείαν εὗρεν ἡ τοῦ θεηγόρου Παύλου ἁγιωσύνη καὶ σύνεσις, διερμηνευτὴν τοῦ λόγου ὁρίσασα, καὶ τὴν τούτου σιγὴν, ὅταν οὗτος μὴ παρῇ, ἐπιθεσπίσασα. „ἐὰν δὲ μὴ ᾖ διερμηνευ„τὴς, σιγάτω ἐν Ἐκκλησίᾳ· ἑαυτῷ δὲ λαλείτω καὶ τῷ Θεῷ. Ταύτῃ δὲ τῇ Ἀποστολικῇ πειθαρχοῦντες θεσμοθεσίᾳ οἱ ἀρχαῖοι ποιμένες καὶ διδάσκαλοι, μετὰ τὴν ἐπ' Ἐκκλησίας τῶν θεοπνεύστων Γραφῶν ἀνάγνωσιν διηρμήνευον ἐπ' ἀκροάσει παντὸς τοῦ περιεστῶτος λαοῦ τὰ ἀναγνωσθέντα ῥήματα. Τίνας δ' ἂν εὕρῃς, ἢ σοφωτέρους τούτων, ἢ νοητικωτέρους, ἢ ἐπηβολωτέρους τοῦ θείου λόγου διερμηνευτάς; ἔχομεν ἄχρι τῆς σήμερον, κἂν μὴ πάντων, ἐνίων δ' οὖν ὅμως, τὰς πανσόφους καὶ πλήρεις πάσης χάριτος ἑρμηνείας. ἔπρεπεν οὖν ἵνα αὐτὰς πάντοτε ἐπ' Ἐκκλησίας ἀναγινώσκομεν. ἀλλ' ἐπεὶ ὁ πανδαμάτωρ καιρὸς καὶ αἱ ἐναντίαι τῶν πραγμάτων περισάσεις τὴν κοινὴν χρῆσιν, ἑπομένως δὲ καὶ τὴν κοινὴν κατάληψιν διέφθειραν τῆς χρυσῆς διαλέκτου, δι' ἧς ἐκεῖνοι αὐτὰς συνέγραψαν, περιττὴ ἐγένετο ἡ τούτων ἀνάγνωσις ἐν ταῖς ἐκκλησιαστικαῖς συνάξεσι.

Τῷ ἐλεεινῷ τούτῳ συμβάματι ἡμεῖς ὁπωσοῦν ἀπαντῆσαι προθυμηθέντες, τὴν ἑρμηνείαν τοῦ κατὰ πᾶσαν Κυριακὴν ἐν ταῖς τῶν ὀρθοδόξων Ἐκκλησίαις ἀναγινωσκομένου Εὐαγγελίου, μετ' αὐτὴν δὲ καὶ ἠθικὴν ὁμιλίαν συντάξαι ἐγνωμεν. οὐκ ἰδίᾳ θαῤῥήσαντες δυνάμει, ἀλλὰ ταῖς τῶν εἰρημένων ἁγίων ἀνδρῶν ἐγκύψαντες πρότερον ὑπομνήμασι, καὶ ταῖς τούτων ἑρμηνείαις προκατηχηθέντες, καὶ ἀπ' αὐτῶν ὡς ἀπὸ πηγῶν σωτηρίου τὰ πλεῖστα ἀρυσάμενοι, καὶ πρὸς τὸν Θεὸν δὲ τὸν μὴ καταισχύνοντα τὰ πρόσωπα τῶν πρὸς αὐτὸν προσερχομένων καὶ τὸν φωτισμὸν αἰτούντων, πᾶσαν ἐπιῤῥίψαντες τὴν ἐλπίδα. Διάλεκτον δὲ μετήλθομεν ἐκ αὐτὴν ἐπ' ἀκριβὲς τὴν τῶν προπατόρων ἡμῶν, τὴν νῦν μὴ ὑπὸ πάντων ἐντελῶς κατανοουμένην. ἵνα μὴ ὅπερ θεραπεῦσαι σπεύδωμεν, τοῦτ αὐτὸ πάλιν ἐπεισάξωμεν τῆς ἀκαταληψίας τὸ νόσημα· ἀλλ' οὐδὲ αὐτὴν τὴν ἐν τῇ ἁγ 3
καὶ ἐν ταῖς τριόδοις ὑπὸ τῶν ἰουδαίων λαλουμένην. αὐτὴ μὲν γὰρ διὰ τὰ ἀπὸ τῆς 141
ῥᾶς τράυματα, καὶ διὰ τὰς παρεισενεχθείσας ξενικὰς λέξεις, καὶ διὰ τ' ἄλλα 150

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ἐλαττώματα ἀνεπιτήδειός ἐσι πρὸς πᾶσαν μὲν σοφῆς πραγματείας συγγραφὴν, ἐξόχως δὲ πρὸς τὴν τῶν θείων λόγων διασάφησιν, ἅτε δὴ σμικρύνουσα τὴν μεγαλοπρέπειαν, καὶ ταπεινοῦσα τὸ ὕψος, καὶ περικείρουσα τὴν ἀκριβῆ τῶν ἐν αὐτοῖς νοημάτων ἐκφρασιν· ἄλλην δέ τινα ἐπιτηδεύθημεν, καθαρεύουσαν ὅσον οἷόντε, ὅπερ ἐσὶν ὅσον ἐκ ἀφαιρεῖ τὴν κατάληψιν, τῶν τῆς δυσμορφίας ἐλαττωμάτων, καὶ τῇ Ἑλληνίδι ἐγγίζουσαν, ἁπλουσέραν δὲ, καὶ τοῖς τῶν Ἑλλήνων παισὶ καταληπτὴν καὶ ἐυχώρητον.

Οὕτως οὖν τὴν βίβλον συγγραφεῖσαν ἐυμενῶς ἅπαντες, ἀγαπητοὶ ἐν Χρισῷ ἀδελφοὶ, τάυτην ὑποδέξασθε. καὶ οἱ μὲν Ἐκκλησιασικοὶ τὴν τῦ πλησίον ἀναλαβόντες ἀγάπην, ἐν ταῖς Ἐκκλησιασικαῖς συνάξεσιν ἀναγινώσκειν ἀυτὴν μὴ κατοκνῆτε· οἱ δὲ λαϊκῶν τάξιν ἐπέχοντες προθύμῳ διαθέσει ἤτοι μελετᾶτε, ἢ ἀκούετε τὸν ὑπ' ἀυτῆς διερμηνευόμενον θεῖον λόγον. οὕτω γὰρ ἀυτὸς οὐ μόνον εἰς τὰ ὦτα ὑμῶν πεσεῖται, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν καρδίαν εἰσελέυσεται. εἰσελθὼν δὲ, κενὸς οὐκ ἐξελέυσεται, ἀλλὰ καρποφορήσει τῆς ἀρετῆς τὸν καρπὸν τὸν σωτήριον. Τοῦτο ἡμεῖς πόθῳ ψυχῆς ζέοντι καὶ κατανύξει καρδίας ἐξαιτέμεθα παρ' ἀυτῦ, τῦ ἐξ ἐρανῦ ἐξελθόντος σπεῖραι τὸν σπόρον ἀυτοῦ, τῦ Κυρίυ ἡμῶν Ἰησῦ Χρισῦ τῦ πάντων τῶν ἀγαθῶν χορηγῦ καὶ Σωτῆρος παντὸς τοῦ κόσμυ.

Ν. ὁ Α.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Ὁ τῶν ὑποθέσεων πίναξ τοῦ Α΄. τόμου.

Ἑρμηνεία εἰς τὸ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγέλιον τῆς Κυριακῆς τὸ Πάσχα — — 1
Τὸ Ἀντιπάσχα. — 18
Κατὰ Μάρκον — — — — — Τῶν Μυροφόρων. — 28
Κατὰ Ἰωάννην — — — — — Τὸ Παραλύτε — — 40
Τῆς Σαμαρείτιδος — 50
Τοῦ τυφλοῦ. — — 67
Τῶν Πατέρων τῆς Α΄. Συνόδε — 82
Τῆς Πεντηκοστῆς — 97
Κατὰ Ματθαῖον — — — — — — τῆς Α΄. — 100
Β΄. — 123
Γ΄. — 134
Δ΄. — 146
Ε΄. — 158
Ϛ΄. — 166
Ζ΄. — 176
Η΄. — 185
Θ΄. — 193
Ι΄. — 202
ΙΑ΄. — 210
ΙΒ΄. — 220
ΙΓ΄. — 229
ΙΔ΄. — 238
ΙΕ΄. — 247
Ις΄. — 255
ΙΖ΄. — 260

Ὁμιλία περὶ Ἑορτῆς. - - - - - - - - - 15
Πίστεως. - - - - - - - - - - 28
Μεγαλοψυχίας. - - - - - - - - 56
Ἁμαρτίας. - - - - - - - - - 45
Προορισμοῦ. - - - - - - - - 62
Προσκαίρε τῶν ἁμαρτωλῶν τιμωρίας. 78
Προσευχῆς - - - - - - - - - 92
Παθῶν δεσποτείας. - - - - - - 105
Ἀρετῆς. - - - - - - - - - - 117
Κατὰ τῶν μὴ μεριμνώντων περὶ τῆς ψυχῆς. 128
Τῆς φιλαργυρίας. - - - - - - 141
Περὶ Θείας Μεταλήψεως. - - - - - 150

Ὁμιλία

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Ὁμιλία μετὰ τὸ κατὰ Ματθαῖον Περὶ Τῦ μὴ ζητεῖν ἀνταπόδοσιν παρὰ τῶν εὐεργετηθέντων. - - - - - 162
Κατὰ τῦ ψεύδες. - - - - - - - - 171
Τῆς Κενοδοξίας. - - - - - - - - 180
Περὶ Ἐλπίδος. - - - - - - - - - 189
Ὀλιγοπιςίας. - - - - - - - - - 198
Τῶν πειρασμῶν τῦ διαβόλε, καὶ τῶν κατ' αὐτοῦ ὅπλων. - - - 206
Μνησικακίας. - - - - - - - - - 216
Τῦ ὅτι ἐχ' ὁ πλοῦτος, ἀλλ' ἡ τούτε χρῆσις σώζει, ἢ κολάζει τὸν ἄνθρωπον. - - - - - - - - - 226
Θείας Μακροθυμίας. - - - - - - 233
Τῆς αἰωνίου κολάσεως. - - - - - 244
Ἀγάπης. - - - - - - - - - - 251
Τοῦ ὅτι οὐδείς ἐςιν ὁ μὴ ἔχων τάλαντον. - - - - - - - - - 503
Τῆς εἰς τὰ καλὰ ἔργα ἐπιμονῆς. - 512

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΣΤΙΧΟΙ

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΑΟΙΔΙΜΟΝ ΝΙΚΗΦΟΡΟΝ ΤΟΝ ΘΕΟΤΟΚΗΝ. ΣΥΝΘΕΜΑ ΤΙΝΟΣ ΑΝΩΝΥΜΟΥ.

Νικηφόρου πᾶς λόγος τὴν νίκην φέρει,
Νικηφόρος γὰρ ῥητρέυει Θεοῦ Ῥῆμα.
Χρισοῦ προβάτων ποιμὴν καλὸς ἦν, κ' ἀπίζων βέλος,
Σοφίας πλήρης μουσῶν ἡγέτης, Κερκύρας κλέος·

ΕΤΕΡΟΝ ΣΥΝΘΕΜΑ ΤΟΥ ΠΑΝΙΕΡΩΤΑΤΟΥ ΕΥΓΕΝΙΟΥ ΤΟΥ ΒΟΥΛΓΑΡΕΩΣ.

Χείλεα σὺν ῥὰ μύσεν Νικηφόρος (αἶ!) Ἱεράρχης,
Τῶν ἐκ βλύζε πάρος, χεύματα ἀμβροσίης·
Ἀλλ' αἷς κάλλιπε δὴ, βίβλοις καλαῖς τε, σοφαῖς τε,
Μυεῖ καὶ σιγῶν τοὺς μετελευσομένους.

ΕΤΕΡΟΝ ΤΟΥ ΥΨΥΛΩΤΑΤΟΥ ΑΥΘΕΝΤΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΜΑΒΡΟΚΟΡΔΑΤΟΥ ΒΟΕΒΟΔΑ.

Κρύψον ὀσέα τύμβε πατέρος δείου,
Ἀρχιερέως σοφοῦ τᾦ Νικηφόρου.
Ὃς ἦν ἔνθερμος κήρυξ Εὐαγγελίου,
Σεβαζὰ ἡμῖν ταῦτα τοῦ θεηγόρου.
Μουσῶν ἡγέτης, ἀεὶ καὶ λόγων θείων,
Ὑπῆρξε λέγων, καὶ γράφων θαυμασίως.
Πλήρη ἀρετῶν διάγων πάντα βίον,
Βέλος ἀπίζων, καὶ πιζοῖς ὢν οἰκεῖος.
Βλαζὸς Ἑλλάδος, ἐκ Νήσου τῆς Κερκύρας,
Ὁ Ἱεράρχης καὶ Θεοτόκης Κόμης.
Δρᾷν ἔγνω σοφῶς, μετὰ σποῦδῆς καὶ πείρας,
Ἐιδήμων ἕλκειν ψυχὰς δυσρόπων γνώμης.
Πατὴρ πατέρων, καὶ δυσυχούντων φίλος,
Ποιμνίων δύω, ποιμὴν ὢν ἐν Ῥωσσίᾳ.
Ἃ συνέγραψε, πρὸς φωτισμὸν προδήλως,
Πλουτίζουν ἡμᾶς, ὡς δωρεᾶς σημεῖα·

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΣΥΝΘΕΜΑ ΧΡΗΣΤΟΥ ΛΑΜΙΔΟΥ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΙΟΥ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΕΚΔΟΤΗΝ ΤΗΣ ΒΙΒΛΟΥ.

Ἀρθέντος ἐκ γῆς, πρὸς μονὰς οὐρανίους,
Μέμυκε χείλη τοῦ σοφοῦ Νικηφόρου,
Διασαφοῦντα Εὐαγγελίου νόον.
Πετεννύει δὲ ταῦτα, νῦν ἀθρῶν σπάνιν,
Ὁ μεσόληπτος, καὶ φέριζος ἐν λόγοις,
Ὁ ἀρχιθύτης, τοῦ Θαβωρίου ὄρους,
Ἱερόθεος. ὦ τῆς ἐπωνυμίας!
Θέει γὰρ ἐς κάλλιζα, πλουσίᾳ δόσει,
Φειδωλὸς οὐκ ὤν, πρὸς ψυχῶν σωτηρίαν,
Τέυξηται ἀνθ' ὧν, τῆς ἄνω κληρουχίας.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΕΡΜΗΝΕΙΑ

ΕΙΣ ΤΟ ΚΑΤΑ

ΙΩΑΝΝΗΝ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ.

Πρεπόντως καὶ εὐλογοφανῶς οἱ τὰς ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἀναγνώσεις διαταξάμενοι ἅγιοι ἄνδρες ὥρισαν, ἵνα κατὰ πᾶσαν δεσποτικὴν ἑορτὴν ἀναγινώσκωνται τὰ περὶ τῆς ἑορτῆς διαλαμβάνοντα ἱερὰ Εὐαγγέλια. Διατὶ λοιπὸν σήμερον ἡ Ἐκκλησία ἀντὶ τῆς ἀναγνώσεως τῶν Εὐαγγελίων, τῶν καθιζορύντων τῷ Χριστῷ τὴν ἀνάστασιν, ἀναγινώσκει τὴν ἀρχὴν τοῦ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγελίου, ἥτις ἐδὲν περὶ ταύτης τῆς λαμπροφόρου ἑορτῆς διαλαμβάνει; λόγον ἔχει τὸ πρᾶγμα, ἀγαπητοίμοι ἀδελφοί, πολλὰ ὑψηλὸν καὶ θεοπρεπῆ καὶ ἀξιάκουστον. ἡ σημερινὴ ἡμέρα ὑπὸ τῶν ἁγίων Γραφῶν, ὡς πρώτη ἡμέρα, καὶ ἀρχὴ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἡμερῶν, ὠνομάσθη μία· ὑπὸ δὲ τῶν Χριστιανῶν, Κυριακὴ, ἐκ τοῦ ὀνόματος τοῦ Κυρίου, τοῦ ἐν αὐτῇ ἐκ νεκρῶν ἀνασάντος. αὐτὴ ἐστι πρώτη τῶν ἄλλων ἡμερῶν καὶ κατὰ τὸν λόγον τῆς δημιουργίας, καὶ κατὰ τὸν λόγον τῆς ἀναπλάσεως. διότι ἐν αὐτῇ ὁ Θεὸς διὰ τῆς ἐκ τοῦ μὴ ὄντος παραγωγῆς ἤρξατο τῆς δημιουργίας τοῦ κόσμου· „Καὶ ἐγένετο ἑσπέρα, καὶ ἐγένετο „πρωΐ ἡμέρα μία. Ἐν αὐτῇ καὶ ὁ μονο- Γεν. 1, 5.
γενὴς αὐτοῦ υἱὸς διὰ τῆς ἐκ νεκρῶν ἀνασάσεως ἐτελείωσε τὴν τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως ἀνάπλασιν „Τῇ μιᾷ τῶν σαββάτων, Λουκ. 24, 1.
„Ἡ κατὰ τὸν Εὐαγγελιστὴν Μάρκον, Ἀνα- Μαρκ. 16, 9.
„στὰς πρωΐ πρώτη σαββάτου ἐφάνη πρῶτον „Μαρίᾳ τῇ Μαγδαληνῇ. Θαυμαστὰ ἀληθῶς τῆς ἀπείρου σοφίας τοῦ παντοδυνάμου Θεοῦ τὰ οἰκονομήματα. κατὰ τὴν πρώτην ἡμέραν, ἤγουν κατὰ τὴν Κυριακὴν, ἐγένετο καὶ ἡ πλάσις πάσης τῆς κτίσεως, καὶ ἡ ἀνάπλασις ὅλης τῆς ἀνθρωπότητος. ἡ πλάσις

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Ψαλ. 117.15, 16. „σις ἔργον τῆ ἀσάρκε Λόγε· Δεξιὰ Κυ„ρίε ἐποίησε δύναμιν· Ἡ ἀνάπλασις ἔργον „τῆ σεσαρκωμένε λόγε· Δεξιὰ Κυρίε ὕψωσέ με. Ἐπειδὴ λοιπὸν σήμερον ἐγένετο ὑπὸ τῆ υἱῆ καὶ Λόγε τῆ Θεῆ καὶ ἡ πλάσις καὶ ἡ ἀνάπλασις, διὰ τῆτο σήμερον ἐδιωρίσθη ἡ ἀνάγνωσις τῆς φωνῆς τῆ υἱῆ τῆς βροντῆς, ἥτις θεολογεῖ τὸ, Ἐν ἀρ-

Ἰωαν. 1, 1, 14. χῇ ἦν ὁ λόγος, Ἦγεν τὴν αἰώνιον ὕπαρξιν τοῦ Λόγου, ἐξ οὗ ἡ δημιεργία· καὶ „τὸ, ὁ Λόγος σὰρξ ἐγένετο, Ἦγεν τὴν ἐγχρονον ἐνανθρώπησιν ἐξ ἧς ἡ ἀνάπλασις. Ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐκτίσθη ὁ ὐρανὸς καὶ ἡ γῆ, καὶ ἠκέσθη ἡ πρώτη δημιεργικὴ

Γεν. 1, 3. φωνὴ τῆ Θεῆ· Καὶ εἶπεν ὁ Θεὸς, Γενηθήτω φῶς, καὶ ἐγένετο φῶς. Ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ ἀνήγγειλεν εἰς τὰς μυροφόρες ὁ μονογενὴς υἱὸς τοῦ Θεοῦ τὸ πρῶτον

Ματ. 28, 9. „χαροποιὸν μήνυμα τῆς ἀναπλάσεως· Καὶ „ἰδὲ ὁ Ἰησῆς ἀπήντησεν αὐταῖς, λέγων, „χαίρετε. Ἐν αὐτῇ λοιπὸν τῇ ἡμέρᾳ ἔπρεπε καὶ ἡ ἀνάγνωσις τῶν πρώτων δογμάτων

Ψαλ. 117, 24 „τῆς σωτηρίας· Αὕτη ἐστὶν ἡ ἡμέρα, ἣν „ἐποίησεν ὁ Κύριος· Πρώτη κατὰ τὴν τάξιν, πρώτη κατὰ τὴν ἀξίαν, πρώτη κατὰ τὰ χαρίσματα, πρώτη ἡμέρα τῆς ἀνασάσεως τῆ ἀνθρώπε, καὶ τῆς ἀποκατασάσεως αὐτῆ εἰς τὴν αἰώνιον δόξαν καὶ Βασιλείαν. ἐν αὐτῇ λοιπὸν ἀναγνώσκονται καὶ τὰ πρώτισα καὶ ὑψηλότερα καὶ θεμελιώδη εὐαγγελικὰ ῥήματα τῆς ὀρθοδόξε πίσεως. καὶ ἀληθῶς ἡ σήμερον ἀναγνωσθεῖσα εὐαγγελικὴ περικοπὴ περιέχει ὅλον τὸ μέγα μυςήριον τῆς ἐκ Πατρὸς ἀχρόνε γεννήσεως τῆ υἱῆ καὶ Λόγε τῆ Θεῆ, καὶ τὴν θεοπρεπῆ καὶ ἄφατον αὐτῆ οἰκονομίαν τῆς ἐν χρόνῳ γενομένης ἐκ Παρθένε μητρὸς ἐνανθρωπήσεως αὐτῆ. ἑπομένως ὁ μὲν ἑρμηνευτὴς τούτων χρείαν ἔχει νοὸς ὑψηλῆ καὶ ἁγίε, οἱ δὲ ἀκροαταὶ ἀκοῆς καθαρᾶς καὶ προσεκτικῆς. καὶ ἡμεῖς μὲν, κἂν εὐτελεῖς ἐσμὲν καὶ ἁμαρτωλοὶ, τὸν ἄναρχον ἐπικαλέμεθα φωτοδότην Θεὸν, τὸν πατέρα τῆ Κυρίε ἡμῶν Ἰησῆ Χριστοῦ, ἵνα ἄνωθεν τὸν φωτισμὸν αὐτοῦ ἡμῖν ἐπικαταπέμψῃ πρὸς ἑρμηνείαν τῶν προκειμένων Εὐαγγελικῶν λόγων· ὑμεῖς δὲ καθάραντες ἑαυτὲς πάσης γηΐνης προσπαθείας, καὶ διὰ τῆς προσοχῆς καὶ εὐλαβείας ὑψώσαντες τὸν νᾶν, προσηλώσατε αὐτὸν εἰς τὴν ἀκρόασιν τοῦ ὑψηλοῦ τούτου καὶ ψυχοσωτηρίε τῆς πίσεως μαθήματος.

Ἰωάν. 1, 1. Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος,

Πρώτη λέξις τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης τὸ, ἐν ἀρχῇ· Πρῶτος λόγος τοῦ κατὰ Ἰωάν- Γεν. 1, 1. νην Εὐαγγελίε τὸ, ἐν ἀρχῇ. Σύμφωνος τῷ Εὐαγγελίῳ ἡ παλαιὰ Γραφὴ, ἐπειδὴ καὶ τῶν δύω εἷς καὶ ὁ αὐτὸς ποιητής ἐσιν, ὁ Θεός. πλὴν ἐπειδὴ ἡ μὲν παλαιὰ Γραφὴ τὴν δημιεργίαν τῶν κτισμάτων καθιςορεῖ, τὸ δὲ Εὐαγγέλιον τὴν ἀΐδιον γέννησιν τοῦ υἱῆ τῆ Θεῆ διδάσκει, διὰ τοῦτο ἄλλο σημαίνει τὸ, ἐν ἀρχῇ τῆς Μωσαϊκῆς βίβλε, καὶ ἄλλο τὸ, ἐν ἀρχῇ τοῦ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγελίε. Ὁ μὲν Μωϋσῆς διὰ τῆ, ἐν ἀρχῇ, ἐφανέρωσε τὸ ἐν πρώτοις, ἦγεν πρῶτον ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸν ὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, εἶτα τὰ ἄλλα ποιήματα. Ὁ δὲ Ἰωάννης διὰ τῆ, ἐν ἀρχῇ, ἐδήλωσε τὴν ἄναρχον καὶ πρωτίσην ἀρχὴν τῶν ἁπάντων, τετέσι τὸν Θεὸν καὶ πατέρα. Ἦν δὲ εἶπε, πρῶτον μὲν ἵνα φανερώσῃ, ὅτι ἐδέποτε εὑρέθη καιρὸς, ἐν ᾧ ἐκ ὑπῆρχεν ὁ υἱὸς τῆ Θεῆ, ἀλλ' ἀπ' αἰῶνος ἐγεννήθη ἐκ τῆ Πατρὸς, καὶ συναϊδίως. Διότι καθὼς ἐδέποτε ἐφάνη ἡ ἀκτὶς τοῦ ἡλίου χωρὶς φωτὸς, οὕτως ἐδέποτε ἦν ὁ Πατὴρ ἄνευ τῆ υἱῆ. ἀλλ' ἅμα, ἦγουν κατὰ τὸν αὐτότατον καιρὸν, Πατὴρ, καὶ ἅμα Υἱὸς, καθὼς ἅμα ἀκτὶς, καὶ ἅμα φῶς. ψευδός ἐσιν, ἐὰν εἴπωμεν, ὅτι πρῶτον βλέπομεν τὴν ἀκτῖνα, καὶ ἔπειτα τὸ φῶς, βλάσφημόν ἐσιν. ἐὰν πισεύσωμεν,

Ὅρ. τὴν ἑλλ Σειρ. εἰς τὴν Οκτ. Κύριλ. εἰς τὸ κατὰ Ἰωάν. ὑπομν

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

σωμεν, ὅτι πρῶτον ὑπῆρχεν ὁ Πατὴρ, ἔπειτα μετά τινα καιρὸν ἐγεννήθη ὁ Υἱός. ὅθεν τὸ εὐαγγελικὸν τοῦτο, ἦν, ἐμφράττει τὰ βλάσφημα τῶν Ἀρειανῶν στόματα, τῶν λεγόντων, ὅτι ἐσάθη καιρὸς, ἐν ᾧ οὐκ ἦν ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ· καὶ ὅτι οὐκ ἔστι σύγχρονος, οὐδὲ συναΐδιος τῷ Πατρὶ, ἀλλ' ὑστερόχρονος, καὶ μετά τινα καιρὸν γεγεννημένος. ἐπειδὴ εἰπὼν ὁ Εὐαγγελιστὴς τὸ, ἦν, ἐπῆρε καὶ ἀφεῖλε πάντα ἄλλον προλαβόντα καιρόν. Διότι ὁποῖον καιρὸν καὶ ἂν ἐννοήσῃς, τὸ ἦν πρότερόν ἐστι τοῦ ὑπὸ σοῦ νοηθέντος· Δεύτερον δὲ, ἦν, εἶπε, καὶ οὐχὶ ἐποίησεν, ὡς ὁ Μωϋσῆς, ἵνα μὴ κτίσμα, ἢ ποίημα, ἀλλὰ Θεὸν ὁμοούσιον τῷ Πατρὶ τὸν Υἱὸν πιστεύσωμεν. εἶπεν, ἦν, καὶ οὐχὶ ἐγέννησεν, ἵνα μὴ τύχῃ καὶ ἡ λέξις ἐγέννησε, παρασείρῃ τὸν νοῦν ἡμῶν, καὶ συλλογισθῶμεν πάθη ἀνθρώπινα εἰς τὴν θείαν καὶ ἀπαθῆ τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ γέννησιν. εἶπε λοιπὸν Ἐν ἀρχῇ ὁ Εὐαγγελιστὴς, Ἀρχὴν ὀνομάσας τὸν Θεὸν καὶ Πατέρα, ὡς ἀρχὴν καὶ αἴτιον τῶν ἁπάντων, τῶν μὲν κτισμάτων, δημιουργικὸν, τοῦ δὲ υἱοῦ αὐτοῦ, φυσικόν. εἶπε δὲ ἦν, ἵνα φανερώσῃ, ὅτι μετ' αὐτῆς τῆς ἀρχῆς, ἦγεν τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς πρὸ πάντων τῶν αἰώνων ἦν ὁ Υἱός. καὶ ὅτι μὲν ταύτην τὴν ἔννοιαν ἔχει τὸ, Ἰωάν. 1, 1. Ἐν ἀρχῇ ἦν, ἐπιβεβαιοῖ τοῦτο καὶ τὸ ἑξῆς „ῥητόν. Καὶ ὁ λόγος ἦν πρὸς τὸν Θεόν. „Καὶ τὸ κατώτερον ὁμοίως· Ὁ μονογενὴς „υἱὸς ὁ ὢν εἰς τὸν κόλπον τοῦ πατρός. Κεῖται δὲ ἀντὶ τοῦ ἦν, τὸ ὁ ὢν καὶ ἀντὶ τοῦ, Ἰωάν. 1, 18. „ἐν ἀρχῇ τὸ, εἰς τὸν κόλπον τοῦ πατρός· Ὁμοίως δὲ καὶ τὸ ῥητόν· Ἵνα γνῶτε καὶ 1 „ 10, 38. πιστεύσητε, ὅτι ἐν ἐμοὶ ὁ Πατὴρ, κἀγὼ ἐν αὐτῷ. Καὶ ὁ προφήτης Δαβὶδ τὸ αὐτὸ νόημα περὶ τοῦ υἱοῦ ψαλμῳδεῖ, λέγων· „Μετὰ Ψαλ. 109, 3. σοῦ ἡ ἀρχὴ, ἐν ἡμέρᾳ τῆς δυνάμεώς σου, ἐν ταῖς λαμπρότησι τῶν ἁγίων σου.

Διατὶ δὲ λόγον, καὶ ἐχὶ υἱὸν ὠνόμασεν ὁ Εὐαγγελιστὴς τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ, εἰπὼν, Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος; πολλά εἰσι τὰ αἴτια· Ἓν μὲν ἐκεῖνο, ὃ καὶ διὰ τὸ, Ἐγέννησεν, εἴπομεν, ἦγεν εἶπε, λόγος, καὶ ἐχὶ υἱὸς, ἵνα μή τις ἀκέσας υἱὸν, χρόνον νοήσῃ, καὶ πάθος, καὶ ὅσα συμβαίνουσιν εἰς τὴν γέννησιν τῶν υἱῶν τῶν ἀνθρώπων· ἄλλο δὲ, ἢ κατά τινα τρόπον ὁμοιότης, ἣν ἔχει ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, καὶ ὁ τοῦ ἀνθρωπίνου νοὸς λόγος. βλέπε δὲ τὴν ὁμοιότητα· Ἐκ τοῦ νοὸς ἡμῶν χωρὶς πάθους καὶ καιροῦ διάσημα προέρχεται ὁ λόγος· ἐκ τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς ἀπαθῶς καὶ ἀχρόνως γεννᾶται ὁ Υἱός. Ὅλην τὴν ἔννοιαν εἰκονίζει καὶ ἐμφαίνει ὁ τοῦ νοὸς ἡμῶν λόγος, τέλειος ὢν καθ' ἑαυτόν· ὅλον τὸν γεννήσαντα Πατέρα ἐν ἑαυτῷ φέρει καὶ δείκνυσιν ὁ Υἱὸς, εἰκὼν τοῦ γεννήσαντος Πατρὸς ὤν, καὶ ὑπερτέλειος καθ' ἑαυτόν. Ὁ λόγος τοῦ νοὸς ἐν τῷ στόματι ἡμῶν προφορικὸς γίνεται· ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἐν τῇ κοιλίᾳ τῆς παρθένου μητρὸς σαρξ ἐγένετο. Ἀκούεται ὁ προφορικὸς λόγος καὶ γράφεται· Ἠκούσθη, καὶ ὡράθη, καὶ αἰσθητὸς ἐγένετο ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, γενόμενος ἄνθρωπος. Λόγον λοιπὸν εἶπε τὸν υἱὸν ὁ Εὐαγγελιστὴς, ἵνα τὴν ἀληθῆ ἐκ τοῦ Πατρὸς γέννησιν παραστήσῃ, καὶ θεολογήσῃ τοῦ Υἱοῦ τὴν ὕπαρξιν, καὶ καὶ δείξῃ τὴν ἄχρονον συνάφειαν τοῦ Υἱοῦ πρὸς τὸν Πατέρα, καὶ προδιαθέσῃ τῶν ἀκροατῶν τὰς ψυχὰς εἰς τὴν θεοπρεπῆ διδασκαλίαν τῆς τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ σαρκώσεως. ἄκουσον δὲ καὶ ἄλλο αἴτιον· Λόγος ὠνομάσθη ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ἵνα ἡ νέα διαθήκη συμφωνῇ καὶ ἐξηγῇ τὴν παλαιάν. Καὶ εἶπεν ὁ Θεὸς, ἀναγινώσκομεν εἰς τὴν Κοσμο- „γένεσιν, γενηθήτω φῶς. Καὶ εἶπεν ὁ Γεν. 1, 5. 6. Θεὸς, γενηθήτω στερέωμα, καὶ ἐφεξῆς ὁμοίως ἐπὶ τῆς δημιουργίας ἑνὸς ἑκάστου τῶν κτισμάτων, τὸ εἶπεν ὁ Θεὸς, λέγει ὁ Μωϋσῆς· τὸ δὲ, εἶπε, φανερόν ἐστιν, ὅτι

 λόγον

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

λόγον σημαίνει· Καθὼς καὶ ὁ προφητάναξ Δαβὶδ ἑρμηνέυει λέγων· Τῷ λόγῳ Κυρίε οἱ
Ψαλ. 32. 6. „οὐρανοὶ ἐστερεώθησαν. Λόγον λοιπὸν ὀνομάσας ὁ Ἰωάννης τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ, καὶ
Ἰωάν. 1, 3. εἰπών· Πάντα δὶ αὐτοῦ ἐγένετο· Καὶ τὰ ῥητὰ ταῦτα τῆς παλαιᾶς Γραφῆς ἐξήγησε, καὶ τὰς δύω Διαθήκας συμφώνες ἐναπέδειξεν. ἐκ τέτε δὲ φανερόν ἐσι τὸ ὑπὸ τῆ
2 Κορ. 3, 15, 16. „Ἀποςόλου Παύλου λεγόμενον· Ἀλλ' ἕως „σήμερον ἡνίκα ἀναγινώσκεται Μωσῆς, κά„λυμμα ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτῶν κεῖται· Ἡνί„κα δ' ἂν ἐπισρέψῃ πρὸς Κύριον, περιαιρεῖται τὸ κάλυμμα. ὅταν ἀναγινώσκωμεν μόνην τὴν παλαιὰν Γραφὴν, ἀσαφῆ καὶ κεκαλυμμένα ἐυρίσκομεν τὰ προειρημένα ῥητὰ, μὴ δυνάμενοι δὲ νοῆσαι, πῶς ὁ Θεὸς ἀσώματος ὢν, σόμα ἔχει, καὶ προφορικὸν λόγον, ἀπορᾶμεν. ὅταν δὲ ταῦτα τὰ τῆς παλαιᾶς ῥήματα τοῖς Εὐαγγελικοῖς λόγοις παραβάλλωμεν, καὶ ἐφαρμόζωμεν αὐτὰ ἐπὶ τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησᾶν Χριςὸν, ἀφαιρεῖται εὐθὺς ἐκ τῶν ὀμμάτων τῆ νοὸς ἡμῶν τὸ κάλυμμα, φεύγει ἡ ἀπορία, καὶ βλέπομεν καθαρῶς, ὅτι καὶ τὸ, εἶπε, τῆ Μωϋσέως, καὶ τὸ, τῷ λόγῳ Κυρίε, τῆ Δαβὶδ, τὸν υἱὸν τῆ Θεῆ φανερᾶσιν, ὃν ὁ θεολόγος ὠνόμασεν λόγον. Διὰ τέτων ἦν τῶν συντόμων ῥημάτων, Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος, τὰ σωτηριώδη ταῦτα μαθήματα διδάξας ἡμᾶς ὁ θεόσοφος διδάσκαλος, περαιτέρω προάγει τῆς ὑψηλοτάτης αὐτῆ θεολογίας τὸ δόγμα, λέγων·

Ἰωάν. 1, 1. Καὶ ὁ λόγος ἦν πρὸς τὸν Θεόν.

Τέτο ὡς ἐξήγησις τῆ προλαβόντος ἐσὶ, καθὼς ἀνωτέρω εἴπομεν. βλέπε δὲ τῆ θείε Πνεύματος τὴν ἀκρίβειαν. πάλιν, καὶ πολλάκις τὸ, ἦν, ἐπαναλαμβάνει, ἵνα τῆς συναϊδιότητος τῆ Υἱῆ σηρίξῃ τὸ δόγματα, καὶ ἐμποδίσῃ πάντα νῦν ἀπὸ τῆς ἐννοίας, τῆς περὶ τῆ ὅτι ἐςάθη ποτὲ καιρὸς, ὅτε οὐκ ὑπῆρχεν ὁ τῆ Θεῆ Υἱός. λέγει δὲ πρὸς τὸν Θεὸν, καὶ οὐκ ἐν τῷ Θεῷ, ἵνα ἐμφαντικώτερον διδάξῃ τὸ ἰδιάζον τῆ προσώπε τῆ Υἱῆ, καὶ διακρίνῃ ἀπ' αὐτῆ ἀκριβῶς τὸ πρόσωπον τῆ Πατρὸς, καὶ δείξῃ, ὅτι ἄλλος ὁ Πατὴρ, καὶ ἄλλος ὁ Υἱὸς κατὰ τὴν ὑπόσασιν, ἓν δὲ κατὰ τὴν θσίαν καὶ φύσιν. Αἰσχυνέσθω λοιπὸν ὁ αἱρετικὸς Σαβέλλιος, ὁ τὰ τρία πρόσωπα τῆς παναγίας Τριάδος ἀρνέμενος, καὶ λέγων, ὅτι ἓν μόνον ἐσὶ τὸ τῆς θεότητος πρόσωπον, ἄλλοτε μὲν ὡς Πατὴρ φανερωθὲν, ἄλλοτε δὲ ὡς Υἱὸς, καὶ ἄλλοτε ὡς Πνεῦμα ἅγιον. Διότι εἰπὼν ὁ Εὐαγγελισὴς τὸ, Ὁ λόγος ἦν πρὸς τὸν Θεὸν, Ἔδειξε φανερὰ τὰ δύω πρόσωπα· τὸ μὲν τῆ Υἱῆ, διὰ τῆ, ὁ λόγος ἦν· τὸ δὲ τῆ Πατρὸς, διὰ τῆ, ἦν πρὸς τὸν Θεόν. Ἐπειδὴ δὲ δὶς εἶπεν, ὁ λόγος, μὴ φανερώσας τίς ἐσιν ἕτος ὁ λόγος, προσίθησιν εὐθὺς τὸ,

Καὶ Θεὸς ἦν ὁ λόγος. Ἰωάν. 1, 1.

Ἀνακηρύττει φανερώτατα, ὅτι ὁ λόγος, περὶ ἧ αὐτὸς λαλεῖ, ἐσὶ Θεός. Διὰ τέτε δὲ τῆ ῥήματος, καὶ Θεὸς ἦν ὁ λόγος, ἐθηκεν ἐν ταῖς καρδίαις τῶν πισευόντων τὸ πρῶτον τῆς ὀρθοδόξε πίσεως θεμέλιον, καὶ ἀπεξόμισε πᾶν βλάσφημον σόμα, τὸ λέγον, ὅτι ὁ Υἱὸς καὶ Λόγος τῆ Θεῆ ἐκ ἐσὶ Θεός. Διότι πολλὰ ἀληθῶς παρὰ τοῖς Ἕλλησι τὰ σημαινόμενα τῆ λόγε. καὶ ὁ Πλάτων δὲ, καὶ οἱ σωϊκοὶ φιλόσοφοι, καὶ ὁ Φίλων ὁ Ἑβραῖος λέγοντες, ὅτι μετὰ λόγε ὁ Θεὸς τὰ πάντα ἐδημιέργησεν, ὡς θεῖον μὲν, πρᾶγμα ἐπίσευον τὸν λόγον, ἀλλ' ἐκ καὶ ὡς Θεῆ υἱὸν, καὶ Θεὸν ὁμοούσιον τῷ πατρὶ καὶ ἐνυπόσατον. Ἐξότε δὲ ὁ θεηγόρος Ἰωάννης δὶ ἀποκαλύψεως θείας ἐθεολόγησε, καὶ ἐμφανέσατα ἐδογμάτισεν, ὅτι Θεὸς ἦν ὁ λόγος. Τὶς τῶν πισευόντων ἀμφιβάλλει, ὅτι ὁ λόγος περὶ ἧ αὐτὸς λαλεῖ, ἐσὶν ὁ Υἱὸς τῆ Θεῆ καὶ Θεός; ἵνα δὲ τὸ εὐράνιον τέτο μάθημα ἐν ταῖς

Πλάτ. ἐν τῷ Τίμ. ςοϊκ. παρὰ Δαιρτ ἐν β. τ. Φίλ. περὶ κατκσ. κοσμ. καὶ Ἀλληγορ. καὶ Ἐνυπ.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ταῖς διανοίαις ἡμῶν ἀκριβῶς ἐντυπώσῃ, καὶ ἐμφυτεύσῃ τὸ θειότατον τοῦτο δόγμα ἐν τῷ βάθει τῶν ψυχῶν ἡμῶν, ἐπαναλαμβάνων πάλιν, λέγει.

Ἰωαν. α, 1. Οὗτος ἦν ἐν ἀρχῇ πρὸς τὸν Θεόν.

Οὗτος· Ποῖος; ὁ λόγος, ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ καὶ Θεός. Αὐτὸς ἦν ἐν ἀρχῇ πρὸς τὸν Θεόν. Τὸ ἐν ἀρχῇ δὲ ἐνταῦθα ἄλλην σημασίαν ἔχει τῆς προειρημένης ἐν τῷ, ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος. Διότι ὧδε σημαίνει τὸ ἀπ' ἀρχῆς, ἦγεν ἀπ' αἰῶνος καὶ συναϊδίως, καθὼς καὶ τὸ, Ὃ ἦν ἀπ' ἀρχῆς· Ἢ τὴν ἀρχὴν σημαίνει καὶ ἐξουσίαν, ἣν εἶχεν ὁ Υἱὸς, ὢν ἐν τῷ κόλπῳ τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρός. Ὁ λόγος ἔτος λέγει, ἦν πρὸς τὸν Θεὸν, ἐχὶ δουλοπρεπῶς, καθὼς καὶ τὰ ἄλλα κτίσματα, ἀλλ' ἀρχικῶς, καὶ ὡς ἐξουσίαν ἔχων κατὰ πάσης τῆς κτίσεως. Ἦν πρὸς τὸν Θεὸν, ἐχ ὡς ἅγιος, ἢ ὡς Ἄγγελος, παρὰ Θεοῦ κατὰ χάριν λαμβάνων τὴν ἐξουσίαν καὶ δύναμιν, ἀλλ' ὡς Θεοῦ υἱὸς καὶ Θεὸς κατὰ φύσιν, ἔχων τὴν ἀρχὴν καὶ τὴν παντοδυναμίαν, καθὼς καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ. ἐπιβεβαιῶσι δὲ τὴν ἔννοιαν ταύτην καὶ τὰ ἑξῆς.

Ἰωάν. α, 3. Πάντα δι' αὐτοῦ ἐγένετο. καὶ χωρὶς αὐτοῦ ἐγένετο οὐδὲ ἕν ὃ γέγονεν.

Ἀκούεις πόση ἡ ἐξουσία καὶ δύναμις τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ; πάντα, ὁ οὐρανὸς δηλαδὴ, καὶ ἡ γῆ, καὶ ἡ θάλασσα. Πάντα, ὅσα ὑπὲρ τὸν οὐρανὸν ἀγγελικὰ τάγματα, Θρόνοι, Χερουβὶμ, καὶ Σεραφὶμ, Κυριότητες, Δυνάμεις, καὶ Ἐξουσίαι, Ἀρχαὶ, Ἀρχάγγελοι, καὶ Ἄγγελοι. Πάντα, ὅσα ὁρατὰ καὶ ὅσα ἀόρατα δι' αὐτοῦ τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ ἐδημιουργήθησαν. Ἀκούων δὲ τοῦ, δι' αὐτοῦ. μὴ νομίσῃς, ὅτι ὁ Θεὸς καὶ πατὴρ μετῆλθε τὸν υἱὸν αὐτοῦ πρὸς τὴν δημιουργίαν τοῦ κόσμου, καθὼς ὁ δεσπότης τὸν δοῦλον, ἢ ὁ τεχνίτης τὸ ὄργανον. ἄπαγε. ἀρειανικόν ἐστι τὸ νόημα τοῦτο καὶ βλάσφημον. ἡ διὰ πρόθεσις σημαίνει τὴν συνένωσιν καὶ συνέργειαν· ἦγεν, ὅτι συνεργοῦντος τοῦ Υἱοῦ, καὶ σὺν αὐτῷ τῷ Υἱῷ ὁ Πατὴρ ἐδημιούργησε τὰ πάντα. τάυτην δὲ τὴν ἔννοιαν ἐφανέρωσεν ὁ Εὐαγγελιστὴς διὰ τῶν ἑξῆς λόγων. Διότι εἰπὼν, „Πάντα δι' αὐτοῦ ἐγένετο, προσέθηκεν εὐθὺς τὸ, Καὶ χωρὶς αὐτοῦ ἐγένετο οὐδὲ ἕν. Ἐπειδὴ λοιπὸν χωρὶς αὐτοῦ οὐδὲ ἕν ἐγένετο, μετ' αὐτοῦ λοιπὸν, καὶ διὰ τῆς συνεργείας αὐτοῦ τὰ πάντα ἐγένετο. μὴ σκανδαλιζέτω σε δὲ ἡ διὰ πρόθεσις. διότι αὐτὴ καὶ ἐπὶ τοῦ Θεοῦ καὶ πατρὸς λέγεται, καὶ ὅμως οὐδὲ ὀργανικὴν, οὐδὲ δουλικὴν σημαίνει ὑπηρεσίαν. Πιστὸς ὁ Θεὸς, „ λέγει „ ὁ Παῦλος, δι' οὗ ἐκλήθημεν εἰς κοινωνίαν τοῦ Υἱοῦ αὐτοῦ. Ὁ δὲ Πατριάρχης Ἰωσὴφ εἶπεν· Οὐχὶ διὰ τοῦ Θεοῦ ἡ διασάφησις αὐτῶν ἐστί, Τὸ δὲ, ὃ γέγονε, φαίνεται μὲν περιττὸν, ἐπειδὴ εἶπεν, ὅτι χωρὶς τοῦ υἱοῦ οὐδὲν ἐγένετο, ἀλλ' εἰς τὴν θείαν Γραφὴν οὐδέν ἐστι περιττὸν, οὐδὲ ἀργόν. πάντα τὰ ἐν αὐτῇ λόγια ἐννοίας ἔχουσι θείας, καὶ σκοπὸν θεοπρεπῆ. προσετέθη δὲ τὸ, ὃ γέγονεν, ἵνα μὴ ἀκούσαντες τὸ, Πάντα δι' αὐτοῦ ἐγένετο, πλανηθέντες νοήσωμεν ὅτι καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον διὰ τοῦ Υἱοῦ ἐγένετο, καὶ ἐστὶ γενητὸν καὶ κτιστὸν, καθὼς καὶ τὰ ἄλλα κτίσματα. Διότι τὸ πανάγιον Πνεῦμα ἄκτιστόν ἐστι καὶ ἀγένητον, „καὶ Θεὸς κατὰ φύσιν, παρὰ τοῦ πατρὸς ἐκ„πορευόμενον, καὶ συνδημιουργὸν τῷ Πατρὶ „καὶ τῷ Υἱῷ. Τῷ λόγῳ γὰρ Κυρίου, λέγει ὁ „Προφήτης, οἱ οὐρανοὶ ἐστερεώθησαν, καὶ τῷ „Πνεύματι τοῦ στόματος αὐτοῦ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτῶν. Γίνεται δὲ σαφεστέρα ἡ ἔννοια, ἐὰν τὸ ῥητὸν ἀναγνωσθῇ οὕτω. Καὶ οὐδὲ ἕν, ὃ γέγονε, χωρὶς αὐτοῦ ἐγένετο, Ἦγεν οὐδὲν πρᾶγμα κτιστὸν καὶ γεγενημένον ἐδημιουργήθη χωρὶς τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ. Διὰ τούτων οὖν τῶν λόγων παρασήσας ἡμῖν ὁ θεῖος Εὐαγγελιστὴς τὸν υἱὸν καὶ λόγον τοῦ Θεοῦ παντοδύναμον, καὶ ποιητὴν πάντων τῶν κτισμάτων,

Ἰωάν. α, 1.

1 Κορ. α, 9.

Γεν. μ, 8.

Ἰωαν. ιε, 26. Ψαλ. λβ, 6.

τὲς

τὰς λοιπὰς τῆς θεότητος αὐτῷ χαρακτῆρας διὰ τῶν ἑξῆς περιγράφει, λέγων·

Ἰωάν. α. Ἐν αὐτῷ ζωὴ ἦν, καὶ ἡ ζωὴ ἦν τὸ φῶς τῶν ἀνθρώπων.

Ἐν αὐτῷ τῷ υἱῷ καὶ λόγῳ τῷ Θεῷ ἦν ζωή. πάλιν δὲ τὸ ἦν λέγει, ἵνα διδάξῃ, ὅτι ἀπ' ἀρχῆς ζωοποιὸς κατὰ φύσιν, καὶ πηγὴ τῆς ζωῆς, καὶ αὐτοζωὴ ἦν ὁ υἱὸς τῷ „Θεῷ. Ἐν αὐτῷ ζωή, ἐπειδὴ δοτήρ ἐστι τῆς ζωῆς πάντων τῶν ζώων· Ἐν αὐτῷ ζωή, διότι αὐτὸς διατηρεῖ καὶ σώζει τὴν ζωὴν πάντων τῶν ζώντων. τὸ δὲ ἑξῆς τῷ λόγῳ, ἤγεν τό, Καὶ ἡ ζωὴ ἦν τὸ φῶς τῶν ἀνθρώπων, Εἰς ἄλλα νοήματα ἐμβάζει τὸν νοῦν ἐπίσης ὑψηλὰ καὶ θαυμασιώτατα. ὁ θεηγόρος Ἰωάννης ἐχὶ μόνον συμφώνως ἐλάλησεν, ἀλλὰ καὶ σαφῶς ἐξήγησε τῷ θεόπτῃ Μωϋσέως τὴν βίβλον. διὰ τῶ, Ἐν ἀρχῇ, ἤρξατο ὁ Μωϋσῆς τὴν Κοσμογένεσιν, διὰ τοῦ, Ἐν ἀρχῇ καὶ ὁ Ἰωάννης τὸ Εὐαγγέλιον· Εἶπεν ὁ Θεὸς, λέγει ὁ Μωϋσῆς· Ἦν ὁ λόγος, διδάσκει ὁ Ἰωάννης· Ἐποίησε τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, κηρύττει ὁ Μωϋσῆς· πάντα δι' αὐτοῦ ἐγένετο δογματίζει ὁ Ἰωάννης. ἡ αὐτὴ συμφωνία ἀκολουθεῖ καὶ εἰς τὰ ἑξῆς. ὁ Μωϋσῆς περιγράψας πρῶτον τὴν τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος πλάσιν, λέγει

Γεν. 2. 7. „ἔπειτα, Καὶ ἐνεφύσησεν ὁ Θεὸς εἰς τὸ „πρόσωπον αὐτοῦ πνοὴν ζωῆς, καὶ ἐγένετο „ὁ ἄνθρωπος εἰς ψυχὴν ζῶσαν· Ὁ Ἰωάννης φανερώσας τὸν δημιουργὸν πάντων τῶν κτισ„μάτων, γράφει, Ἐν αὐτῷ ζωὴ ἦν, καὶ ἡ „ζωὴ ἦν τὸ φῶς τῶν ἀνθρώπων. Βλέπε τὴν συμφωνίαν· Ἐνεφύσησε πνοὴν ζωῆς, εἶπεν ὁ Μωϋσῆς. φανερὸν δὲ ἐστὶν, ὅτι ὁ ἐμφυσήσας πνοὴν ζωῆς, εἶχεν ἐν ἑαυτῷ τὴν ζωήν. τοῦτο ἦν λέγει ὁ Ἰωάννης· „Ἐν αὐτῷ ζωὴ ἦν. πάλιν ὁ Μωϋσῆς λέγει, Καὶ ἐγένε„το ὁ ἄνθρωπος εἰς ψυχὴν ζῶσαν, Δηλονότι ζῶν καὶ ἐμψυχωμένος· Ὅπερ ἐστὶ, διὰ τῷ ἐμφυσήματος τῷ Θεῷ ἔλαβεν ὁ ἄνθρωπος ψυχὴν λογικὴν, παρεκτικὴν καὶ τῷ λόγῳ καὶ τῆς ζωῆς. τοῦτο δὲ ὁ Ἰωάννης διερμηνεύει, λέγων, ὅτι ἡ ζωὴ ἦν τὸ φῶς τῶν „ἀνθρώπων. Ἄκουσον δὲ, πῶς ἡ ζωὴ ἐστὶ τὸ φῶς τῶν ἀνθρώπων· Ἡ ψυχὴ ἔχει λόγον· ὁ δὲ λόγος ἐστὶ φῶς, ὅπερ φωτίζει τὸν ἄνθρωπον εἰς τὴν διάκρισιν τοῦ καλοῦ καὶ κακοῦ. Ἰδὲ λοιπὸν πῶς ἡ ζωὴ ἐστὶ τὸ φῶς τῶν ἀνθρώπων. Ἀλλὰ καὶ ἄλλην ἑρμηνείαν τὸ ῥητὸν τοῦτο ἐπιδέχεται, πολλὰ ἁρμοδίαν εἰς τὰ ἑξῆς τοῦ Εὐαγγελίου λόγια. Ζωὴ ἐστὶν αὐτὸς ὁ Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ· Ἐγὼ γάρ εἰμι, λέγει, ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ ζωή· Ἀνάστασις, καθότι ἀνέστας ἐκ νεκρῶν, ἀνέστησε τὴν πεπτωκυῖαν φύσιν τῶν ἀνθρώπων· ζωή, καθότι αὐτὸς ἐδωρήσατο τοῖς ἀνθρώποις ζωὴν αἰώνιον. Ὁ αὐτὸς δὲ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἐστὶ καὶ τὸ φῶς τῶν ἀνθρώπων, κατὰ τό, Ἐγώ εἰμι τὸ φῶς τοῦ κόσμου, Καὶ τό, Ἦν τὸ φῶς τὸ ἀληθινὸν, ὃ φωτίζει πάντα ἄνθρωπον ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον. φῶς λοιπὸν ἀνακηρύξας ὁ ἐπισήθειος μαθητὴς τὸν τοῦ Θεοῦ υἱόν, περιγράφει ἔπειτα τί ἐργάζεται τοῦτο τὸ φῶς.

Καὶ τὸ φῶς ἐν τῇ σκοτίᾳ φαίνει, καὶ ἡ σκοτία αὐτὸ οὐ κατέλαβε.

Καὶ ὅτι μὲν ἰδίωμα τοῦ φωτὸς ἐστὶν ἡ φεγγοβολία ἐν τῷ σκοτεινῷ τόπῳ, φανερὸν τοῖς πᾶσι καὶ γνωσόν· ἀλλὰ τίς αὕτη ἡ σκοτία; καὶ πῶς αὐτὴ οὐ κατέλαβε τὸ φῶς; Σκοτία ἐστὶν ἡ ἁμαρτία. Ἄκουσον τὸν Παῦλον τοῦτο ἐπιβεβαιοῦντα· „Ἀποθώμεθα οὖν „τὰ ἔργα τοῦ σκότους. Μὴ συγκοινωνεῖτε τοῖς „ἔργοις τοῖς ἀκάρποις τοῦ σκότους, μᾶλλον „δὲ καὶ ἐλέγχετε. Ἡ ἁμαρτία λέγεται σκοτία, ὡς σκοτίζουσα τὸν νοῦν τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ἁρπάζουσα ἀπ' αὐτοῦ τῆς διακρίσεως τὸ φῶς. ἐν αὐτῇ τῇ σκοτίᾳ τῆς ἁμαρτίας πρὸ τῆς ἐνσάρκου οἰκονομίας τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ ἦσαν καθήμενοι οἱ ἄνθρωποι. „Ἦτε γάρποτε, λέ„γει ὁ αὐτὸς Ἀπόστολος, σκότος, νῦν δὲ φῶς ἐν Κυρίῳ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Κυρίῳ. ὅτε δὲ ἐυδόκησεν ὁ Θεὸς ἀποσεῖλαι τὸν μονογενῆ αὐτοῦ υἱὸν εἰς τὸν κόσμον, τότε τοῖς ἐν σκότει καὶ σκιᾷ θανάτε καθημένοις φῶς ἐπέλαμψεν. „Ὁ λαὸς ὁ πο„ρευόμενος ἐν σκότει ἴδετε φῶς μέγα. Φῶς ἀληθοῦς θεογνωσίας, φῶς ὀρθῆς πίσεως, φῶς ἀνυποκρίτε ἀρετῆς. Τοῦτο δὲ τὸ φῶς ἄχρι τῆς σήμερον διὰ τῶν Εὐαγγελικῶν λόγων λάμπει ,ἐν τῷ σκότει τῶν καρδιῶν ἡμῶν. „Ἰησοῦς γὰρ Χρισὸς χθὲς καὶ σή„μερον ὁ αὐτὸς, καὶ εἰς τὸς αἰῶνας. Τοῦτο „δὲ ἐσι τὸ, Καὶ τὸ φῶς ἐν τῇ σκοτίᾳ φαίνει. Διότι ἐ μόνον τότε ἔφανεν, ἀλλ᾽ ἄχρι τῆς σήμερον φαίνει, καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος λάμψει. Πῶς δὲ ἡ στοτία αὐτὸ ἐ κατέλαβεν, ἔκεσον· σαρκωθεὶς ὁ τοῦ Θεοῦ υἱὸς, ἀνέλαβε μὲν τὰς ἀσθενείας ἡμῶν, καὶ ἐγένετο κατὰ πάντα ὅμοιος ἡμῖν, ὡς γράφει ὁ Θεσ„πέσιος Παῦλος, Πεπειρασμένον κατὰ πάν„τα καθ᾽ ὁμοιότητα χωρὶς ἁμαρτίας. Ἀλλ᾽ ἡ ἁμαρτία ἐ κατέλαβεν αὐτὸν, ἐδὲ ἥψατο, ἐδὲ ἐπλησίασεν ὅλως πρὸς αὐτόν. „Πεπει„ρασμένον κατὰ πάντα καθ᾽ ὁμοιότητα χω„ρὶς ἁμαρτίας. Ἡ σκοτία, ἦγεν ἡ ἁμαρτία, „ἐ κατέλαβε, τετέσιν ἐκ ἐδυνήθη ἐγγίσαι „τὸ φῶς, δηλαδὴ τὸν Χρισόν. Ἁμαρτίαν „γὰρ ἐκ ἐποίησεν, ἐδὲ εὑρέθη δόλος ἐν τῷ σόματι αὐτοῦ. Ταῦτα λοιπὸν πρῶτον περὶ τῆς τοῦ υἱοῦ Θεοῦ Θεότητος διδάξας ὁ Θεολόγος, ἄρχεται ἔπειτα καὶ τῶν περὶ τῆς ἐνσάρκου αὐτοῦ οἰκονομίας προοιμίων οὕτως.

Ἐγένετο ἄνθρωπος ἀπεσταλμένος παρὰ Θεοῦ, ὄνομα αὐτῷ Ἰωάννης.

Τοῦτο καὶ ὁ προφήτης Μαλαχίας προκατήγγειλε, λέγων· „Ἰδὲ ἐγὼ Ἀποσέλλω τὸν „Ἄγγελόν με πρὸ προσώπε σε, καὶ ὁ μὲν Εὐαγγελιση̃ς ἄνθρωπον αὐτὸν ὠνόμασεν ἀπὸ τῆς φύσεως. ὁ δὲ προφήτης, Ἄγγελον, ἢ ἀπὸ τοῦ ἀγγελικοῦ αὐτοῦ βίε, ἢ ὡς ἀναγγέλλοντα τὰ περὶ τοῦ Κυρίε Ἰησοῦ Χριστοῦ „σωτήρια μηνύματα. Ἄνθρωπος ἀπεσταλμένος παρὰ Θεοῦ. Μέγα τὸ ἀξίωμα τοῦτο, μεγάλη ἡ τιμὴ καὶ ἡ χάρις. Ἄνθρωπος ἀπεσταλμένος παρὰ Θεοῦ. Ἀξιόπιστος λοιπὸν ὁ λόγος αὐτοῦ, ἀληθὴς ἡ τότε διδασκαλία, καὶ ὁ βίος αὐτοῦ ἅγιος. Ἄνθρωπος ἀπεσταλμένος παρὰ Θεοῦ. Καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ δηλοποιεῖ τὴν χάριν, ἣν παρὰ Θεοῦ ἔλαβε. Διότι τὸ Ἰωάννης, κεχαριτωμένος σημαίνει κατὰ τὴν Ἑβραϊκὴν διάλεκτον. Διατὶ δὲ ἀπεσάλη ὁ Ἰωάννης;

Οὗτος ἦλθεν εἰς μαρτυρίαν, ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ φωτὸς, ἵνα πάντες πιστεύσωσι δι᾽ αὐτοῦ. Ἰωάν. 1, 7.

Ἦλθεν ὁ Ἰωάννης ἀπὸ τῆς ἐρήμε εἰς τὰς πόλεις καὶ χώρας πρὸς μαρτυρίαν, ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ φωτὸς, ἦγεν περὶ τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ. Ἀλλὰ ποίαν ἔχει χρείαν τῆς τοῦ δέλε μαρτυρίας ὁ τῶν ἁπάντων Δεσπότης καὶ ποιητής; „Ἐπειδὴ ὁ λόγος σάρξ ἐγένετο· καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν· Θεὸς δὲ καὶ ἄνθρωπος ὁ Ἰησοῦς Χρισὸς, ἁράνιος ἅμα καὶ ἐπίγειος, διὰ τοῦτο, τὸ μέγα καὶ ἀκατανόητον μυσήριον τῆς ἐνανθρωπήσεως αὐτοῦ χρείαν εἶχε μαρτυρίας, ἃ μόνον ἐπερανίε, ἀλλὰ καὶ ἐπιγείε. Καὶ ἐμαρτύρησαν μὲν τὴν τότε Θεότητα ἁρανόθεν οἱ Ἄγγελοι, φέροντες εἰς τὴν ἁγίαν Παρθένον τῆς σηλλήψεως τὰ Εὐαγγέλια, φανέντες καὶ λαλήσαντες μετὰ τοῦ Ἰωσὴφ, καταβάντες ὡς ςρατιὰ πολυάριθμος εἰς τὸ ἐν Βηθλεὲμ σπήλαιον, προσάξαντες τοὺς ποιμένας, ὁδηγήσαντες δι᾽ ἀσέρος τοὺς μάγες, διακονίσαντες τῷ Ἰησοῦ Χρισῷ, εὐαγγελισάμενοι τὴν ἀνάσασιν αὐτοῦ ταῖς Μυροφόροις· Ἐμαρτύρησεν ἁρανόθεν τὴν τότε Θεότητα ὁ Πα„τὴρ καὶ ἐν τῷ Ἰορδάνῃ, εἰπών· Οὗτός „ἐσιν ὁ υἱός με ὁ ἀγαπητός· Καὶ ἐν τῷ ὄρει τῷ Θαβὼρ, βοήσας λαμπρᾷ τῇ φωνῇ· Οὗτός ἐσιν ὁ υἱός με ὁ ἀγαπητὸς, αὐτοῦ ἀκέετε. Ἐμαρτύρησαν τὸ κράτος τῆς θεότητος

Ἐβρ. 13, 8.

Ἰωάν. 1, 25.

Ἰωάν. 1, 12. Ἰωάν. 1, 9.

Ἐβρ. 5, 15.

Ἰωάν. 1, 5.

Ἡσ. 55, 9.

Ἰωάν. 1, 6.

Μαλ. 3, 1.

Ρωμ. 3, 12. Εφεσ. 1, 11.

Εφισ. 5, 8.

Δεκ. 3, 2, 3.

Ἰωάν. 1, 13.

Ματ. 3, 17. Δεκ. 9, 35.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

τητος αὐτῆ τὰ τέσσαρα στοιχεῖα, ἡ γῆ σειομένη καὶ σχιζομένη, ἡ θάλασσα ὡς ξηρὰ περιπατεμένη, ὁ ἀὴρ διὰ τῆς ὑποταγῆς τῶν ἀνέμων, τὸ πῦρ διὰ τῆ σκότες τῆ Ἡλίε. Καὶ αὐτοὶ δὲ οἱ Δαίμονες ἐμαρτύρησαν τὴν τῆ Ἰησῆ Θεότητα, βοῶντες καὶ
Δεκ. 8, 28. „λέγοντες· Τί ἡμῖν καὶ σοὶ υἱὲ τῆ Θεῆ τῆ „ὑψίσε; Χρεία δὲ ἦν καὶ τῆς τῶν ἀνθρώπων μαρτυρίας, ἐπειδὴ ὁ μόνον Θεὸς, ἀλλὰ καὶ ἄνθρωπος ἦν ὁ Ἰησοῦς. ὅθεν ἐμαρτύρησαν περὶ αὐτῆ πάντες οἱ Προφῆται διὰ τῶν προφητικῶν αὐτῶν λόγων, ἐμαρτύρησαν οἱ ἀσθενεῖς διὰ τῆς ἰατρείας, οἱ δαιμονιζόμενοι διὰ τῆς ἀπαλλαγῆς, οἱ νεκροὶ διὰ τῆς ἐκ νεκρῶν ἀναστάσεως. ἀλλ' ὁ Ἰωάννης ὁ πρόδρομος αὐτῆ πλέον παντων τῶν ἀνθρώπων περὶ αὐτῆ ἐμαρτύρησε συλληφθεὶς ἐκ γηραλαίας καὶ σείρας μητρὸς, ἐσκίρτησε καὶ προσεκύνησεν αὐτὸν ἐν τῆ κοιλίᾳ τῆς μητρὸς αὐτῆ· ἔδειξεν αὐτὸν δακτηλι
Ἰωάν. 1, 36. κῶς, εἰπών· „Ἴδε ὁ ἀμνὸς τῆ Θεῆ. Ἐβάπτισε βάπτισμα μετανοίας, καὶ ἑτοιμασίας καὶ πίσε-
Ἡραξ. 19, 4. Ματ. 3, 16. „ως εἰς τὸν ἐρχόμενον μετ' αὐτὸν, τετέσιν „εἰς τὸν Χρισὸν Ἰησῆν· Ἐκήρυξεν, ὕτι εἶδε τὺς ἐρανὺς ἀνεῳγμένες, καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον καταβαῖνον ἐπ' αὐτόν· Ἐμαρτύρησε καὶ διὰ λόγε, καὶ διὰ τῶν ἔργων, καὶ διὰ παντὸς τρόπε περὶ τῆς τῆ Ἰησῆ Χρισῆ θεότητος. Διὰ τῆτο δὲ ἐμαρτύρησεν, ἵνα πάντες διὰ τῆς μαρτυρίας αὐτῆ πισεύσωσιν, ὅτι ὁ Χρισός ἐσιν ὁ τῆ Θεῆ Ῥιός. Ταῦτα ἦν διδάξας ἡμᾶς ὁ θεηγόρος Εὐαγγελισὴς, προκαταλαμβάνει τὴν ὑπόληψιν, ἣν τινὲς εἶχον περὶ τῆ Ἰωάννε, λέγων.

Ἰωάν. 1, 8. Οὐκ ἦν ἐκεῖνος τὸ φῶς, ἀλλ' ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ τῆ φωτός.

Πολλοὶ ἦσαν, οἵτινες καὶ τὰ θαύματα τῆς συλλήψεως καὶ τῆς γεννήσεως τῆ Ἰωάννε γινώσκοντες, καὶ τὸν ἀγγελικὸν αὐτῆ βίον θαυμάζοντες, ἐνόμιζον ὅτι αὐτός ἐσιν
Δεκ. 3, 15. ὁ προσδοκώμενος Μεσσίας· Προσδοκῶντος „τῆ λαῆ, λέγει ὁ ἱερὸς Λουκᾶς, καὶ διαλογιζομένων πάντων ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν, μήποτε αὐτὸς εἴη ὁ Χρισός. Ὅθεν τὴν ὑπόληψιν ταύτην ὀλόῤῥιζον ἀνασπᾷ ὁ Εὐαγγελισὴς, διδάσκων μεγελοφώνως· Οὐκ ἦν ἐκεῖνος, ἦγεν ὁ Ἰωάννης τὸ φῶς, τετέσιν ὁ προσδοκώμενος Χρισός. Σημείωσαι δὲ, ὅτι ἐκ εἶπε φῶς χωρὶς ἄρθρε, ἀλλὰ τὸ φῶς μετὰ ἄρθρε. διότι φῶς εἶχεν ὁ Ἰωάννης, καθὼς καὶ πάντες οἱ ἅγιοι, λάμπων καὶ φεγγοβολῶν διὰ τῶν καλῶν αὐτῆ „ἔργων, κατὰ τὸ, Ὑμεῖς ἐσὲ τὸ φῶς τῆ κόσμε· Ματ. 5, 1
Ἀλλ' ἐκ ἦν τὸ φῶς, ἦγεν ὁ τῆ Θεῆ υἱός εἶχεν ὡς ὁ Ἰωάννης, ἀλλ' ἐχὶ κατὰ φύσιν ὡς Θεὸς, ἀλλὰ κατὰ χάριν καὶ μετοχήν. καθὼς πάντες οἱ δίκαιοι. ἐκ ἦν ὁ Ἰωάννης τὸ φῶς, ἦγεν ὁ Χρισὸς, ἀλλ' ἐπέμφθη, ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ αὐτῆ τῆ φωτός. ἐξηγεῖ δὲ ὁ Εὐαγγελισὴς ποῖον ἦν τοῦτο λέγων·

Ἦν τὸ φῶς τὸ ἀληθινὸν, ὃ φωτίζει πάντα ἄνθρωπον ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον. Ἰωά 1, 9

Τῆτο τὸ φῶς, λέγει, ἦν τὸ φῶς τὸ ἀληθινὸν, ἦγεν τὸ κατὰ φύσιν, τὸ κατ' ἐξοχήν, τὸ αἰώνιον, τὸ ἀκένωτον, τὸ ἀναλλοίωτον, τὸ μὴ παρ' ἄλλε τινὸς λαβὸν τὸ εἶναι, τὸ ὑπεράρχιον, τὸ ἀεννάως ἐκχεόμενον, καὶ φωτίζον πάντα ἄνθρωπον ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον. Πῶς δὲ τὸ φῶς τῆτο φωτίζει; φυτεύων εἰς τὴν ψυχὴν ἑκάσε τὴν δύναμιν τῆ λόγε, τὰς ἀρχὰς τῆς φρονήσεως καὶ γνώσεως, καὶ τῆς θεογνωσίας τὰ σπέρματα. φωτίζεσι μὲν καὶ οἱ Ἄγγελοι τὺς ἀνθρώπες· ἔχομεν παράδειγμα τὸν Μανωὲ τὸν πατέρα τῆ Γεδεών, τὸν Δανιὴλ τὸν Προφήτην, τὸν Ζαχαρίαν τὸν τῆ προδρόμε γενέτην, τὸν Ἰωσὴφ τὸν τῆς Παρθένε μνήσορα, καὶ ἄλλες πολλὲς ὑπὸ τῶν Ἀγγέλων φωτισθέντας· φωτίζεσι δὲ καὶ οἱ ἄνθρωποι τὺς ἀνθρώπες, καθὼς ὁ

Φίλιππος

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

φίλιππος τὸν Εὐνοῦχον, καὶ ὁ Πετρος τὸν Κορνήλιον, καὶ οἱ λοιποὶ Ἀπόστολοι, καὶ οἱ κήρυκες τῆ Εὐαγγελίῳ πάντας τὺς πιστεύσαντας. ἀλλὰ καὶ οἱ Ἄγελλοι, καὶ οἱ ἄνθρωποι διδασκαλικῶς φωτίζεσι, καὶ λαμβάνοντες τὰς φωτισμὰς παρὰ Θεοῦ, μεταδίδουσιν αὐτὰς εἰς τὺς ἄλλες. τὸ δὲ φῶς τὸ ἀληθινὸν, ἤγουν ὁ Υἱὸς καὶ λόγος τοῦ Θεοῦ παρ' οὐδενὸς λαμβάνων, ἀλλ' ἀφ' ἑαυτοῦ φυσικῶς ἔχων τὸ φῶς, δημιουργικῶς φωτίζει, σπείρων ἐν ἡμῖν τὰς δυνάμεις, δι' ὧν καὶ λογικοὶ, καὶ φρόνιμοι, καὶ θεοσεβεῖς γινόμεθα. ἀλλ' ἐὰν φωτίζῃ ὁ τῆ Θεῆ Υἱὸς πάντα ἄνθρωπον ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον, πῶς λοιπὸν τοσοῦτον ἄμετρον πλῆθος ἀνθρώπων ἔμειναν ἀφώτιστοι; Καθὼς ὁ Ἥλιος ἐπὶ πάντας ἐφαπλοῖ τὰς φωτοβόλες αὐτῆ ἀκτίνας, ἐ πάντες δὲ φωτίζονται· διότι οἱ τυφλοὶ μένεσιν ἀφώτιστοι, μὴ δυνάμενοι βλέπειν τὸ φῶς· ὕτω καὶ ὁ Θεὸς, ἐπὶ πάντας μὲν ἔχχέει τὴν σωτηριώδη αὐτῆ χάριν, ἐ πάντες δὲ εὐσεβεῖς γίνονται, διότι οἱ πονηροὶ ἀποστρέφονται τὸν φωτισμὸν αὐτῆς. καὶ καθὼς ὁ γεωργὸς εἰς πάντα μὲν τὰ μέρη τῆ ἀγρῆ ῥίπτει τὸν σπόρον, ἐκεῖ δὲ μόνον καρποφορεῖ, ὅπε ἡ γῆ ἐστὶ καλή· ὕτω καὶ ὁ Θεὸς εἰς πάντα ἄνθρωπον σπείρει τῆς γνώσεως καὶ ἀληθείας τὰ σπέρματα, ἀλλ' εἰς ἐκείνους μόνον ἀποδίδωσι τὸν καρπὸν αὐτῶν, ὅσοι ἔχωσι προαίρεσιν ἀγαθήν. ἐπιβεβαιοῖ ταῦτα διὰ τῶν ἑξῆς λόγων ὁ θεοκήρυξ, λέγων·

Ἰωάν. α, ιο. Ἐν τῷ κόσμῳ ἦν, καὶ ὁ κόσμος δι' αὐτῆ ἐγένετο· καὶ ὁ κόσμος αὐτὸν ἐκ ἔγνω. Εἰς τὰ ἴδια ἦλθε, καὶ οἱ ἴδιοι αὐτὸν ἐ παρέλαβον.

„Ἀκύεις; Ἐν τῷ κόσμῳ ἦν· καὶ ὁ κόσ„μος αὐτὸν ἐκ ἔγνω. Καθὼς καὶ τῆ Ἡλίου τὸ φῶς ἡπλωμένον μέν ἐστιν ἐπάνω εἰς ὅλον τὸ πρόσωπον τῆς γῆς, ἀλλ' οἱ τυφλοὶ ἐ βλέπουσιν αὐτό. ἀνόητος ἐκεῖνος ὁ ἄνθρωπος, ὅστις τυφλὸς ὢν, καὶ μὴ δυνάμενος βλέπειν, κατηγορεῖ τὸ φῶς. διότι τὸ πάθος τῶν ὀφθαλμῶν, καὶ ἐχὶ τὸ φῶς αἴτιόν ἐστι τῆς ἀβλεψίας αὐτῆ· ὁμοίως μωρὸς καὶ ἀσύνετός ἐστιν ὁ ἄπιστος ἄνθρωπος, ὅταν κατακρίνῃ τὸν Θεόν. διότι ἡ πονηρὰ αὐτῆ προαίρεσις, καὶ ἐχὶ ὁ Θεὸς αἴτιόν ἐστι τῆς ἀμετανοησίας αὐτοῦ καὶ ἀπιστίας. ἡ κακὴ διάθεσις τῆς καρδίας αὐτῆ ποιεῖ αὐτὸν ἀνεπίδεκτον τοῦ φωτὸς τῆς θείας χάριτος καθὼς καὶ τὸν τυφλὸν ἀνεπίδεκτον τῆ φωτὸς ἡ ἀσθένεια τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῆ. Πῶς δὲ συμφωνοῦσι „τὰ δύο ταῦτα; Ἐν τῷ κόσμῳ ἦν, καὶ εἰς τὰ ἴδια ἦλθεν; Αὐτὰ φαίνονται ἀλλήλοις ἐναντία. Διότι εἰ ἦν, ἐκ ἦλθεν· εἰ δὲ ἦλθεν, ἐκ ἦν. Τὸ μὲν ἦν, λαμβάνεται κατὰ τὴν θεότητα· τὸ δὲ ἦλθε, κατὰ τὴν ἀνθρωπότητα. ἦν μὲν ὁ Ἰησεὺς Χριστὸς ἐν τῷ κόσμῳ ἀπ' αἰῶνος, ὡς Θεὸς δηλαδὴ ἄπειρος, καὶ πανταχῆ παρὼν καὶ τὰ πάντα πληρῶν. ἦν ὁ Χριστὸς, ὡς Θεὸς, ἐν τῷ κόσμῳ ἀπαρχῆς, διότι δι' αὐτῆ ἐγένετο ὁ κόσμος. Ἦλθε δὲ, ὡς ἄνθρωπος. ὅτε σαρκωθεὶς ἐκ τῆς ἁγίας Παρθένε, ὤφθη ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ τοῖς ἀνθρώποις συνανεστράφη. σημείωσαι δὲ, ὅτι ἡ λέξις αὕτη, κόσμος, ἐν τῷ δε τῷ ῥητῷ δύω πράγματα σημαίνει, τὴν κτίσιν, καὶ τῶν ἀνθρώπων τὰ πλήθη. ὅταν „λέγῃ· Ἐν τῷ κόσμῳ ἦν, καὶ ὁ κόσμος δι' αὐτῆ ἐγένετο, Τὴν σύμπασαν κτίσιν τότε σημαίνει, καθὼς καὶ εἰς ταῦτα τῆς Γραφῆς τὰ λόγια· „Αὐτὸς γάρ μοι ἔδωκε τῶν ὄν- Σοφ. „των γνῶσιν ἀψευδῆ, εἰδέναι σύσασιν κόσ- 7, 17. „με, καὶ ἐνέργειαν Στοιχείων. Ὁμοίως καὶ Σοφ. εἰς ταῦτα· „Οὐ γὰρ ἠπόρει ἡ παντοδύνα- 11, 17. „μός σε χεὶρ καὶ κτίσασα τὸν κόσμον ἐξ „ἀμόρφε ὕλης· ὅταν δὲ λέγῃ, καὶ ὁ κόσμος αὐτὸν οὐκ ἔγνω, τοὺς ἀνθρώπους ἐμφαίνει, πλὴν οὐχὶ πάντας, ἀλλὰ τινὰς μόνον, κα- „θὼς καὶ ὅταν εἶπε τό, Ἴδε ὁ κόσμος ὀπί- Ἰωαν. „σω αὐτῆ ἀπῆλθε. Διότι καὶ πρὶν ἢ σαρκω- 12, 19. θῇ ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ οἱ δίκαιοι καὶ ἅγιοι

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ἄνδρες ἐγνώρισαν τῆς ἐνσάρκε αὐτῦ οἰκονομίας τὸ μυςήριον. ὅθεν ὁ Κύριος ἡμῶν
Ιωάν. 8, 56. περὶ μὲν τῦ Ἀβραὰμ ἔλεγεν· Ἀβραὰμ ὁ „πατὴρ ὑμῶν ἠγαλλιάσατο, ἵνα ἴδῃ τὴν „ἡμέραν τὴν ἐμὴν, καὶ εἶδε καὶ ἐχάρη·
Ματ. 22, 43. Περὶ δὲ τῦ Δαβὶδ, „Πῶς ὢν Δαβὶδ ἐν πνεύ„ματι Κύριον αὐτὸν καλεῖ, λέγων· εἶπεν ὁ „Κύριος τῷ Κυρίῳ με κάθε ἐκ δεξιῶν με; Καὶ ὁ Προφήτης δὲ Μωϋσῆς τὴν ἐν σαρκὶ αὐτῦ ἔλευσιν προεγνωκὼς καὶ πιςεύσας,
Δευτ. 18, 15. εἶπε· „Προφήτην ὑμῖν ἀναςήσει Κύριος ὁ „Θεὸς ἡμῶν ἐκ τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν, ὡς ἐμέ.
Πράξ. 3, 24. „Ὁμοίως καὶ πάντες οἱ Προφῆται, ἀπὸ Σαμυὴλ καὶ τῶν καθεξῆς ἐλάλησαν καὶ προκατήγγειλαν τὴν τῦ Κυρίε ἐνανθρώπησιν. Καὶ ἴδια μὲν ὠνόμασεν ὁ Εὐαγγελιςὴς τὴν γῆν, ὡς ἴδιον τῦ Θεῦ κτίσμα· Ἰδίους δὲ, πάντας τὲς ἀνθρώπες, καθότι πάντες Θεῦ πλάσματά εἰσιν, ἐξόχως τὲς Ἰεδαίες· Ἐξ
Ρωμ. 9, 5. „ὧν ὁ Χριςὸς τὸ κατὰ σάρκα. Ἐπειδὴ δὲ πολλοὶ καὶ ἐκ τῶν Ἰεδαίων, καὶ ἐκ τῶν ἐθνῶν παρέλαβον αὐτὸν, ἦγεν ἐπίςευσαν ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτῦ· εἶπε δὲ ὅτι οἱ ἴδιοι αὐτὸν ἐ παρέλαβον· ἵνα μήτις νομίςῃ, ὅτι πάντες ἐκ ἐπίςευσαν, ἐπιφέρει εὐθύς.

Ἰωάν. 1, 12. Ὅσοι δὲ ἔλαβον αὐτὸν, ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξεσίαν τέκνα Θεῦ γενέσθαι, τοῖς πιςεύεσιν εἰς τὸ ὄνομα αὐτῦ.

Διὰ τῦ, ὅσοι, καταργεῖ τὴν τῶν Ἰεδαίων ὑψηλοφροσύνην· οἵτινες ἐνόμιζον, ὅτι μόνον τὸ γένος αὐτῶν ἐςὶ τὸ ἐκλεκτὸν καὶ ἠγαπημένον τῦ Θεῦ, προσωπολήπτην ποιῦντες τὸν Θεόν. ὅσοι, λέγει, εἴτε Ἰσραηλῖται, εἴτε ἐθνικοὶ, εἴτε Ἕλληνες, εἴτε βάρβαροι, εἴτε δῦλοι, εἴτε ἐλεύθεροι, παντὸς γένες πάσης ἡλικίας, καὶ ἐπαγγέλματος καὶ κατασάσεως ἄνθρωποι, ὅσοι ἔλαβον αὐτὸν, ἦγεν ἐδέχθησαν αὐτὸν ὡς Θεὸν, καὶ ἐπίςευσαν ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτῦ, ἐπίςευσαν δηλαδὴ ὅτι ἐςὶν ὁ Σωτὴρ τῦ κόσμε, ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξεσίαν τέκνα Θεῦ γενέσθαι. ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν ἐν νόμῳ Ἰσραηλιτῶν ὁ μὲν Ἡσαΐας λέγει· Υἱὲς „ἐγέννησα καὶ ὕψωσα, αὐτοὶ δέ με ἠθέτη„σαν· ὁ δὲ Παῦλος, Οἵτινες εἰσὶν Ἰσραη„λῖται, ὧν ἡ υἱοθεσία καὶ ἡ δόξα καὶ αἱ „διαθῆκαι καὶ ἡ νομοθεσία καὶ ἡ λατρεία „καὶ αἱ ἐπαγγελίαι. Ἐὰν λοιπὸν καὶ ἐκεῖνοι υἱοὶ Θεῦ ἦσαν, ἔχοντες τῆς υἱοθεσίας τὸ χάρισμα, διατὶ ὁ Εὐαγγελιςὴς λέγει, ὅτι ὁ υἱὸς τῦ Θεῦ ἔδωκεν ἐξεσίαν τοῖς πιςεύσασιν εἰς τὸ ὄνομα αὐτῦ, τέκνα Θεῦ γενέσθαι; οἱ ἐν νόμῳ, ἐπειδὴ ἐπίςευον εἰς τὸν ἀληθινὸν Θεὸν, καὶ εἰς τὰς ἐπαγγελίας αὐτῦ, εἶχον τὸ τυπικὸν καὶ σκιῶδες τῆς υἱοθεσίας χάρισμα. ἡ περιτομὴ, καὶ ἡ διάβασις διὰ τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης τύπος ἦσαν τῦ ἁγίε βαπτίσματος, δι' οὗ οἱ εἰς Χριςὸν πιςεύοντες γίνονται υἱοὶ Θεῦ. ἀλλ' οὐδὲ ἡ περιτομὴ, οὐδὲ ἡ διὰ τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης διάβασις, οὐδὲ πᾶσαι αἱ λοιπαὶ διαταγαὶ καὶ τελεταὶ τοῦ νόμου ἠδύναντο ποιῆσαι τὸν ἄνθρωπον υἱὸν Θεῦ. Σκιὰν γὰρ
Ἑβρ. 10, 1. „εἶχεν ὁ νόμος τῶν μελλόντων ἀγαθῶν, „ἐκ αὐτὴν τὴν εἰκόνα τῶν πραγμάτων, ἐ„δέποτε δὲ ἠδύνατο τὲς προσερχομένες τελειῶσαι. πᾶς ἄνθρωπος μετὰ τὴν ἁμαρτίαν
Ρωμ. 5, 10. τῦ Ἀδὰμ ἐγένετο ἁμαρτωλὸς, καὶ τῦ Θεῦ ἐχθρός. μόνος δὲ ὁ θάνατος τῦ μονογενῦς υἱῦ αὐτῦ κατήλλαξε τὸν ἄνθρωπον μετὰ τῦ Θεῦ. τὸ δὲ αἷμα καὶ τὸ ὕδωρ, τὸ ἐκ τῆς λογχευθείσης πλευρᾶς τῦ Σωτῆρος ἡμῶν ἐξελθὼν, ἡγίασε τὸν ἄνθρωπον, καὶ ἐποίησεν αὐτὸν τέκνον καὶ υἱὸν Θεῦ. Διατὶ δὲ οὐκ εἶπεν, ὅτι ἐποίησεν αὐτὲς τέκνα Θεῦ, ἀλλ' ὅτι ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξεσίαν τέκνα Θεῦ γενέσθαι; ὅσοι ἐπίςευσαν μὲν εἰς τὸ ὄνομα τῦ Κυρίε ἡμῶν Ἰησῦ Χριςῦ, ἀλλ' οὐκ ἔλαβον τὸ θεῖον βάπτισμα, ἐκεῖνοι οὐκ εἰσὶ τέκνα Θεῦ, ἔχουσιν ὅμως διὰ τὴν εἰς Χριςὸν πίςιν αὐτῶν δύναμιν καὶ ἐξεσίαν γενέσθαι Θεῦ τέκνα. τότε δὲ γίνονται, ὅταν διὰ τῦ Θείε βαπτίσματος τὴν προπατορικὴν ἀπο-

Ἡσ. 1, 2.

Ρωμ. 9, 8.

νίψαντες

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

νίψαντες ἁμαρτίαν, καταξιωθῶσι συνενωθῆναι μετὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ μονογενοῦς
Γαλ. 3, 27. „υἱοῦ τοῦ θεοῦ καὶ Πατρός. Ὅσοι γὰρ εἰς „Χριστὸν ἐβαπτίσθητε, διδάσκει ὁ θεηγόρος „Παῦλος, Χριστὸν ἐνεδύσασθε. Ὥσε ὁ μὲν ἄπιστος ἀπροευτρέπιστός ἐστι καὶ ἀδεμίαν παῤῥησίαν, ἢ ἐξουσίαν ἔχει πρὸς τὸ γενέσθαι υἱὸς θεοῦ· ὁ δὲ εἰς Χριστὸν πιστεύσας, προευτρεπισμένος ἐστὶ καὶ ἕτοιμος πρὸς τὴν υἱοθεσίαν, ἔχων τὴν παῤῥησίαν καὶ δύναμιν τῆς πίστεως· Ὁ δὲ πιστεύσας καὶ βαπτισθείς, ἐκεῖνός ἐστιν ἀληθῶς τέκνον θεοῦ, καὶ υἱὸς αὐτοῦ, καὶ κληρονόμος τῆς αἰωνίου Βασιλεί-
Μαρκ. 16, 16. „ας. Πᾶς γὰρ ὁ πιστεύσας καὶ βαπτισθεὶς σωθήσεται. Ἀλλὰ καὶ ἄλλην ἑρμηνείαν τούτων τῶν λόγων ἀκούσατε. Πότε ὁ υἱὸς λαμβάνει τὸ τῆς υἱότητος δικαίωμα; ὅταν εἰσέλθῃ εἰς τὴν κληρονομίαν τοῦ Πατρὸς αὐτοῦ. ἡμεῖς ἐπειδὴ ἐσμὲν τέκνα θεοῦ διὰ τῆς πίστεως καὶ τοῦ βαπτίσματος, καὶ κληρονόμοι
Ρωμ. 8, 17. „αὐτοῦ ἐσμέν. Εἰ δὲ τέκνα, καὶ κληρονόμοι „μὲν θεοῦ, συγκληρονόμοι δὲ Χριστοῦ. Ἐπειδὴ δὲ τὴν κληρονομίαν ταύτην οὐκ ἐν τῷ παρόντι βίῳ, ἀλλ᾽ ἐν τῷ μέλλοντι αἰῶνι ἀπολαμβάνομεν, διὰ τοῦτο εἶπεν, Ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν τέκνα θεοῦ γενέσθαι· ἵνα φανερώσῃ, ὅτι εἰς τὴν μέλλουσαν ζωὴν τὸ τελειότατον λαμβάνομεν καὶ ἀσφαλέστατον τῆς υἱοθεσίας δικαίωμα καὶ χάρισμα, εἰσερχόμενοι εἰς τὴν τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς ἡμῶν κληρονομίαν. ὅταν δὲ ἀκούῃς τέκνα, μὴ νοήσῃς γέννησιν σαρκικὴν καὶ ἐμπαθῆ. διότι λέγει·

Ἰωάν. 1, 13. *Οἳ οὐκ ἐξ αἱμάτων, οὐδὲ ἐκ θελήματος σαρκὸς, οὐδὲ ἐκ θελήματος ἀνδρὸς, ἀλλ᾽ ἐκ Θεοῦ ἐγεννήθησαν.*

Αὐτὰ, λέγει, τὰ τέκνα οὐκ ἐγεννήθησαν σαρκικῶς, ὡς γεννῶνται οἱ ἄνθρωποι ἐκ τῶν ἀνθρώπων, ἀλλ᾽ ἐκ Θεοῦ διὰ τῆς πίστεως καὶ τῆς χάριτος τοῦ θείου βαπτίσματος. ἡ γέννησις τούτων τῶν τέκνων οὐκ ἔστι σαρκικὴ, καὶ ἀνθρώπινος, ἀλλὰ πνευματικὴ καὶ θεία. ὅτε δὲ ὁ Πέτρος ἐπίστευσε, τὰ αὐτὰ σχεδὸν ἤκουσε παρὰ τοῦ Κυρίου· „Μακάριος εἶ Σί- Ματ. 16, 17.
„μων Βὰρ Ἰωνᾶ, ὅτι σὰρξ καὶ αἷμα οὐκ „ἀπεκάλυψέ σοι, ἀλλ᾽ ὁ πατήρ μου ὁ ἐν τοῖς „οὐρανοῖς. Ἀλλὰ καὶ ἄλλο μυστικώτερον νόημα ἔχουσι ταῦτα τὰ λόγια. βλέπομεν, ὅτι οἱ μὲν πρὸ νόμου θυσίας αἱμάτων προσφέροντες τῷ Θεῷ, δι᾽ αὐτῶν ἤλπιζον ὅτι εὐάρεστοι γίνονται ἐνώπιον αὐτοῦ· οἱ δὲ ἐν νόμῳ ζῶντες περιέτεμον τὴν σάρκα, νομίζοντες ὅτι διὰ τῆς περιτομῆς γίνονται τέκνα Θεοῦ· ἀκούσωμεν δὲ καὶ τοῦ Ἀποστόλου γράφοντα
„πρὸς ἐκείνους, ὃς αὐτὸς τέκνα Θεοῦ ἀνέδει- 2 Κορ. 1, 12.
„ξεν, ὅτι οὐκ ἐν σοφίᾳ σαρκικῇ, ἀλλ᾽ ἐν χά-
„ριτι Θεοῦ ἀνεστράφημεν ἐν τῷ κόσμῳ· τοῦτο οὖν συμαίνει τὸ ῥητόν· εἴτε διὰ τῶν ἐναίμων θυσιῶν, εἴτε διὰ τῆς σαρκικῆς περιτομῆς, εἴτε διὰ τῆς κοσμικῆς φιλοσοφίας, ἀλλὰ διὰ τῆς εἰς Χριστὸν πίστεως γίνονται οἱ ἄνθρωποι τέκνα Θεοῦ· ὅπερ ἐστὶν, ὅτι οὐδὲ αἱ θυσίαι τῶν πρὸ νόμου, οὐδὲ ἡ περιτομὴ τῶν ἐν νόμῳ, οὐδὲ ἡ κοσμικὴ φιλοσοφία τῶν κατὰ διαφόρους καιροὺς φιλοσοφησάντων ἀνδρῶν, ἀλλὰ μόνη ἡ εἰς Χριστὸν τὸν θεὸν πίστις τέκνον Θεοῦ ἀπεργάζεται τὸν ἄνθρωπον. ταύτης δὲ τῆς πνευματικῆς υἱοθεσίας τὸ αἴτιον ἐπιφέρει ὁ Εὐαγγελιστὴς, λέγων·

Καὶ ὁ λόγος σὰρξ ἐγένετο· καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν, (καὶ ἐθεασάμεθα τὴν δόξαν αὐτοῦ, δόξαν ὡς μονογενοῦς παρὰ πατρὸς,) πλήρης χάριτος καὶ ἀληθείας. Ἰωάν. 1, 6.

Ἡ σειρὰ τοῦ λόγου ἀναγκάζει, ἵνα νοήσωμεν τὸ καὶ, ὡς αἰτιολογικόν. Ἐὰν δὲ τοῦτο νοήσῃς, εὐοδεῖται ἡ ἀκολουθία τοῦ νοήματος τοιουτοτρόπως· ἐκ Θεοῦ ἐγεννήθησαν οἱ εἰς τὸν Χριστὸν πιστεύοντες, διότι ὁ λόγος σὰρξ ἐγένετο, τουτέστιν ἐπειδὴ ὁ μονογενὴς υἱὸς καὶ λόγος τοῦ Θεοῦ ἐσαρκώθη, διὰ τοῦτο οἱ εἰς αὐτὸν πιστεύσαντες κατηξιώθησαν γενέσθαι

 τέκνα

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

τέκνα Θεῦ. διατὶ δὲ ἐκ εἶπεν, ὁ Λόγος ἐγένετο ἄνθρωπος, ἀλλὰ σὰρξ ἐγένετο; ἵνα μήτις φαντασθῇ, ὅτι ἀνέλαβεν ἕνα τινά τῶν ἀνθρώπων, ἢ μόνον τὸν ἔσω ἄνθρωπον, ἦγεν μόνην τὴν ἀνθρωπίνην ψυχήν· καὶ ἵνα φανερώσῃ, ὅτι ὐ μόνον τῇ ἀνθρωπίνῃ ψυχῇ, ἀλλὰ καὶ τῇ σαρκὶ ἡνώθη ὁ τῦ Θεῦ λόγος, καὶ δείξῃ τὴν ἄμετρον αὐτοῦ ταπείνωσιν, καὶ ἀποφράξῃ τὸ ϛόμα τῦ αἱρετικῦ Μάνεντος, ὅσις ἔλεγεν ὅτι κατὰ φαντασίαν ἐσαρκώθη ὁ τῦ Θεῦ υἱός· καὶ ἀναδράμῃ ἐπὶ τὴν πρώτην καταβολὴν τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως. διότι πρῶτον ἔπλασεν ὁ

Γεν 2. 7. „Θεὸς τὸ σῶμα, εἶτα Ἐνεφύσησεν εἰς τὸ „πρόσωπον αὐτῦ πνοὴν ζωῆς, ἦγεν ψυχήν. Σὰρξ εἶπε· διότι ἰδίωμα ἔχει ἡ ἁγία Γραφὴ ἀπὸ τῆς σαρκὸς ὀνομάζειν ὅλον τὸν ἄνθρωπον. „Πρὸς σὲ, λέγει, πᾶσα σὰρξ ἥξει·

Ψαλ. 64, 2. Ἰωήλ. 2, 28. Ψαλ. 144, 21 Ἡσαι. 45, 5. Καὶ, Ἐκχεῶ ἀπὸ τῦ Πνεύματός μου ἐπὶ „πᾶσαν σάρκα· Καὶ, Εὐλογείτω πᾶσα σὰρξ „τὸ ὄνομα τὸ ἅγιον αὐτῦ· Καὶ, ὄψεται „πᾶσα σὰρξ τὸ σωτήριον τῦ Θεῦ. Τὰ ῥητὰ ταῦτα, ὡς φαίνεται, ἐκ ἐσυλλογίσθη ὁ ἄφρων Ἀπολινάριος, καὶ διὰ τῦτο ἔλεγεν ἄνευν καὶ ἄψυχον τῦ Κυρίυ Ἰησῦ τὸ σῶμα. διότι ἐξ αὐτῶν φανερόν ἐστιν, ὅτι ἡ σὰρξ σημαίνει ὅλον τὸν ἄνθρωπον, καὶ τὴν ψυχὴν δη„λαδὴ καὶ τὸ σῶμα. Ὁ Λόγος λοιπὸν σὰρξ ἐγένετο· Οὐ μετετράπη εἰς σάρκα. ἄπαγε. ἀλλὰ μείνας ἄτρεπτος καὶ ἀναλλοίωτος, ἡνώθη τῇ ἀνθρωπίνῃ φύσει. καὶ Θεὸς ὢν τέλειος, ἐγένετο τέλειος ἄνθρωπος, ἐν μιᾷ τῇ ὑποσάσει δύω ἔχων τὰς φύσεις, τὴν τῆς θεότητος, καὶ τὴν τῆς ἀνθρωπότητος, ἀτρέπτους καὶ ἀναλλοιώτους καὶ ἀσυγχύτους. διότι ἐδὲ ἡ θεότης μετεβλήθη εἰς τὴν ἀνθρωπότητα, ἐδὲ ἡ ἀνθρωπότης εἰς τὴν θεότητα. καθαρῶς δὲ παρίσησι τὸ νόημα τῦ„το, λέγων· Καὶ ὁ Λόγος σὰρξ ἐγένετο· καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν. Ἀκύεις; Ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν. Ἄλλος λοιπὸν ὁ σκηνώσας, ὅσις ἐστὶν ἡ θεότης, καὶ ἄλλο τὸ σκήνωμα, ὅπερ ἐστὶν ἡ ἀνθρώπινος φύσις. Ἐν ἡμῖν δὲ λέγει, διότι πάντες ἐν τῷ Χριϛῷ θεωρύμεθα, καὶ αὐτὸς παρίσησι πᾶσαν τὴν ἀνθρωπότητα, καθὼς καὶ ὁ πρῶτος προπάτωρ, ὁ Ἀδάμ. διὰ τῦτο καὶ δεύτερος ἄνθρωπος ὀνομάζε„ται. Ὁ Πρῶτος ἄνθρωπος ἐκ γῆς χοϊκὸς, 2 Κορ. ιϛ, 45. „ὁ δεύτερος ἄνθρωπος ὁ Κύριος ἐξ ἐρανῦ.

Σημείωσαι δὲ, ὅτι τὸ, πλήρης χάριτος καὶ ἀληθείας, τινὲς μὲν ἀποδίδασιν εἰς τὸ. Ὁ Λόγος, ἀναγινώσκοντες ὕτω· Καὶ ὁ Λόγος σὰρξ ἐγένετο· καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν, πλήρης χάριτος καὶ ἀληθείας, τὰ δὲ ἐν τῷ μεταξὺ λόγια, ὡς διὰ μέσου ἐκλαμβάνουσι· τινὲς δὲ, ἀναφέρουσι τῦτο εἰς τὸ, Δόξαν, ὀρθῦντες τὴν σύνταξιν, καὶ λέγοντες, πλήρης γὰρ ἦν (ἡ δόξα δηλαδὴ) χάριτος καὶ ἀληθείας. ϛσεβεῖς δὲ καὶ αἱ δύω ἀναγνώσεις αὗται, ἡ πρώτη ὅμως φαίνεται ἁρμοδιωτέρα καὶ σύμφωνος εἰς τὰ ἑξῆς λόγια τῦ Εὐαγγελισῦ. κατὰ γῦν τὴν πρώτην, πλήρης λέγεται ὁ Υἱὸς χάριτος, ἐπειδὴ ἐδὲ ὡς οἱ ἅγιοι, ἐδὲ ὡς οἱ Ἄγγελοι παρὰ Θεοῦ λαμβάνει τὴν χάριν, ἔχει δὲ αὐτὴν ἀφ' ἑαυτῦ κατὰ φύσιν ὡς Θεός. Πλήρης χάριτος, ἐπειδὴ πᾶσα χάρις ἀενάως καὶ ἀκενώτως ἐξ αὐτῦ πηγάζει. Ἐξ „ αὐτῦ τῶν ἁμαρτιῶν ἡ ἄφεσις· Δεῦτε Ματ. 9, 28. „ πρός με πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορ- Ἰωάν. ι, 12. „ τισμένοι, κἀγὼ ἀναπαύσω ὑμᾶς. Ἐξ Ἰωάν. 3, 16. „ αὐτῦ ἡ υἱοθεσία· Ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξου- Ἰωάν. ι, 13. „ σίαν τέκνα Θεῦ γενέσθε. Ἐξ αὐτῦ ἡ ζωὴ „ αἰώνιος· Ἵνα πᾶς ὁ πισεύων εἰς αὐτὸν „ μὴ ἀπόλλυται. ἀλλ' ἔχει ζωὴν αἰώνιον. „ Ἐξ αὐτῦ πάντα τὰ χαρίσματα. Καὶ ὅ, „ τι ἂν αἰτήσητε ἐν τῷ ὀνόματί μυ, τῦτο „ ποιήσω. „ Πλήρης δὲ ἀληθείας, Ἐπειδὴ ἔσιν ἡ αὐτοαλήθεια, „Θεὸς ἀληθινός· Ἰωάν. 14, 6. „ Ἐγώ εἰμι, λέγει, ἡ ἀλήθεια. Πλήρης ἀληθείας, ἐπειδὴ ἔπαυσε τὴν σκιὰν τῦ νόμυ καὶ τὺς τύπυς, ἐδίδαξε τὰ ἀληθέστατα

Ἀμμᾶ καὶ Ὠρ'γ. ἐν τῇ εἰς τὸ κατὰ Ἰωαν. Σειρ. Κυριλ Χρυσ- καὶ Θευ- φύλ.

τῆς

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

τῆς παναγίας Τριάδος δόγματα, παρέδωκε τὰ ἅπταιστα τῆς ἠθικῆς μαθήματα, ἐπλήρωσε καὶ ἀναπληροῖ ὅσα ὑπόσχεται. Πλήρης χάριτος καὶ ἀληθείας· μαρτυρεῖ τοῦτο αὐτὸς ὁ Εὐαγγελιστὴς, ὁ θεασάμενος τὴν δόξαν αὐτοῦ, λέγων· Καὶ ἐθεασάμεθα τὴν δόξαν αὐτοῦ, δόξαν ὡς μονογενοῦς παρὰ Πατρός, Ἀλλὰ πότε εἶδεν ὁ Ἰωάννης τὴν δόξαν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ἐγνώρισεν, ὅτι ἡ δόξα αὐτοῦ ἐκ ἦν ὥσπερ ἡ δόξα τῶν ἁγίων, ἀλλὰ δόξα ὡς μονογενοῦς, ἤγουν ἀναμφιβόλως τοῦ μονογενοῦς υἱοῦ τοῦ ἐκ τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς αὐτοῦ γεννηθέντος; Ἄκουσον τὶ περὶ τούτου λέγει ὁ μακάριος Πέτρος· Οὐ γὰρ σεσοφισμένοις μύθοις ἐξακολουθήσαντες ἐγνωρίσαμεν ὑμῖν τὴν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ δύναμιν καὶ παρουσίαν, ἀλλ' ἐπόπται γενηθέντες τῆς ἐκείνου μεγαλειότητος. Λαβὼν γὰρ παρὰ Θεοῦ Πατρὸς τιμὴν καὶ δόξαν, φωνῆς ἐνεχθείσης αὐτῷ τοιᾶς δε ὑπὸ τῆς μεγαλοπρεποῦς δόξης. Οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, εἰς ὃν ἐγὼ εὐδόκησα· καὶ ταύτην τὴν φωνὴν ἡμεῖς ἠκούσαμεν σὺν αὐτῷ ὄντες ἐν τῷ ὄρει τῷ ἁγίῳ. Τότε λοιπὸν, ὅτε ὁ Κύριος μετεμορφώθη ἐν τῷ ὄρει τῷ Θαβὼρ, ὅτε ἔλαμψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡς ὁ Ἥλιος, ὅτε ἐγένοντο τὰ ἱμάτια αὐτοῦ λευκὰ ὡς τὸ φῶς, ὅτε ὁ Μωϋσῆς καὶ ὁ Ἠλίας ὡς θέλοι ἐνώπιον αὐτοῦ παρίσαντο, ὅτε ὁ πατὴρ ἐρανόθεν ἐμαρτύρησεν, Οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου, ὁ ἀγαπητὸς, ἐν ᾧ εὐδόκησα, Τότε ὁ Ἰωάννης παρὼν, εἶδε τὴν δόξαν αὐτοῦ. Οὐχὶ δὲ τότε μόνον, ἀλλὰ καὶ ὅτε ἠκολούθει αὐτῷ, εἶδε τὴν δόξαν αὐτοῦ. εἶδε τὰ στοιχεῖα ὑποτασσόμενα, τὰ δαιμόνια φεύγοντα, τοὺς Ἀγγέλους διακονοῦντας, τοὺς ἀσθενεῖς θεραπευομένους, τοὺς νεκροὺς ἐγειρομένους. καὶ εἰς τὸν καιρὸν δὲ τοῦ πάθους, ὅτε παρὰ τῷ σαυρῷ τοῦ Κυρίου παρίστατο, εἶδε τὴν δόξαν αὐτοῦ, τότε τὴν κτίσιν πᾶσαν συμπάσχουσαν, τὸν Ἥλιον σκοτισθέντα, τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ διαῤῥαγὲν, τὴν γῆν σειομένην, τὰ μνημεῖα ἀνοιγόμενα, τοὺς νεκροὺς ἀνισταμένους. εἶδε τὴν δόξαν αὐτοῦ, ὅτε προδραμὼν τάχιον τοῦ Πέτρου, Ἦλθε πρῶτος εἰς τὸ μνημεῖον· καὶ ὅτε εἶδεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν ἀνασάντα, καὶ ὑπὸ τοῦ Θωμᾶ ψηλαφηθέντα, καὶ μετ' αὐτοῦ καὶ τῶν μαθητῶν συναριστήσαντα. ἐγνώρισε δὲ, ὅτι τοιαύτη δόξα, ἐκ ἦν δόξα ἀνθρώπου, ἀλλὰ δόξα τοῦ μονογενοῦς υἱοῦ τοῦ Θεοῦ· ἐπειδὴ οὐδὲ ὁ Μωϋσῆς, ἔτινος ἐδοξάσθη τὸ πρόσωπον, οὐδὲ ὁ Ἠλίας ὁ κλείσας καὶ ἀνοίξας τὸν οὐρανὸν, καὶ οὐρανόθεν πῦρ καταγαγὼν, οὐδὲ ὁ Ἐλισσαῖος ὁ καὶ ζῶν καὶ θανὼν ἀνασήσας τοὺς νεκροὺς, οὐδὲ ὁ Δανιὴλ ὁ ἐμφράξας τὰ στόματα τῶν λεόντων, οὐδὲ οἱ τρεῖς παῖδες οἱ σβέσαντες τὴν δύναμιν τοῦ πυρὸς, οὐδὲ ἄλλος τις ἄνθρωπος τόσα θαυμάσια ἐποίησεν, οὐδὲ ἐκ νεκρῶν ἀνέστη, οὐδὲ φωνὴ περὶ αὐτοῦ ἀπ' οὐρανοῦ ἠκούσθη, λέγουσα· Οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητὸς ἐν ᾧ εὐδόκησα, αὐτοῦ ἀκούετε. Δικαίως λοιπὸν καὶ εὐλογοφανῶς ἐμαρτύρησε, λέγων. Καὶ θεασάμεθα τὴν δόξαν αὐτοῦ, δόξαν ὡς μονογενοῦς παρὰ Πατρός. Κἂν δὲ ὑπερανὸς ἡ μαρτυρία, ἐκ ἀρκεῖται ὅμως ἐπ' αὐτῇ, ἀλλὰ καὶ ἄλλην ἐπιφέρει, τὴν τοῦ Ἰωάννου, λέγων.

Ἰωάννης μαρτυρεῖ περὶ αὐτοῦ, καὶ κέκραγε λέγων· Οὗτος ἦν ὃν εἶπον· ὁ ὀπίσω μου ἐρχόμενος, ἔμπροσθέν μου γέγονεν ὅτι πρῶτός μου ἦν.

Οὐ μόνον δὲ ἐγὼ, λέγει, μαρτυρῶ, ἀλλὰ καὶ ὁ πρόδρομος· Ἰωάννης μεγαλοφώνως καὶ μετὰ πολλῆς παῤῥησίας περὶ αὐτοῦ μαρτυρεῖ. Ποία δὲ τοῦ Ἰωάννου ἡ μαρτυρία; Ὁ ὀπίσω μου ἐρχόμενος, ἔμπροσθέν μου γέγονεν. ὅτι πρῶτός μου ἦν. Ἡ μαρτυρία αὕτη φαίνεται ὅτι περιέχει ἀντιλογίαν·

Χους. τὴν Σειρ.

2 Πετ. 1, 16, 17.

Ἰωάν. 1, 15.

Ἰωάν. 20, 4.

Ματ. 17, 5.

Ἰωαν. 1, 15.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

λογίαν. Ὁ αὐτὸς Χριστὸς καὶ ὀπίσω, καὶ ἔμπροσθεν, καὶ πρῶτος, καὶ ὕστερος τοῦ Ἰωάννου. καὶ ἀληθῶς ἀντιλογία φαίνεται. διότι ὁ Χριστός, καθὼς εἶπεν ὁ μακάριος Συμεών ὅτε ἐδέξατο αὐτὸν εἰς τὰς ἀγκά-
Λουκ. 2, 34. „λας αὐτοῦ, Ἐσὶ σημεῖον ἀντιλεγόμενον, ἦγουν θεὸς καὶ ἄνθρωπος· καὶ καθ' ὁ μὲν θεὸς, καὶ ἔμπροσθεν, καὶ πρῶτος τοῦ Ἰωάννου ἐστί. καθὸ δὲ ἄνθρωπος, ὀπίσω, καὶ ὕστερος αὐτοῦ ἐστιν, ἐξ μῆνας μετ' αὐτὸν γεννηθείς. Διότι ἐξ μῆνας μετὰ τὴν σύλληψιν τοῦ Ἰωάννου ἐλθὼν ὁ Ἄγγελος πρὸς τὴν ἁγίαν Παρθένον, εὐηγγελίσατο
Λουκ. 1, 56. „αὐτῇ τὴν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ σύλληψιν. „Καὶ ἰδοὺ εἶπεν ὁ Ἄγγελος πρὸς τὴν Παρ„θένον, Ἐλισάβετ ἡ συγγενής σου, καὶ „αὐτὴ συνειληφυῖα υἱὸν ἐν γήρᾳ αὐτῆς· „καὶ οὗτος μὴν ἕκτος ἐστὶν αὐτῇ τῇ καλου„μένῃ στείρᾳ. Θαυμασὴ λοίπον τοῦ Προ„δρόμου ἡ μαρτυρία, καὶ σύμφωνος τῇ τοῦ Εὐαγγελιστοῦ, ὡς ἐπιβεβαιοῦσα, ὅτι ὁ Χριστὸς ἐστὶ Θεὸς, καὶ ἄνθρωπος, καὶ μὴ θαυμάσῃς ἀκούων ὅτι ὅτως αἰνιγματωδῶς ἐλάλησεν ὁ Ἰωάννης. διότι ὅτός ἐστιν ὁ συνήθης τρόπος, δι' ἃ καὶ οἱ Προφῆται ἐλάλουν, καὶ οἱ Ἰουδαῖοι ἤκουον. Προτείνας δὲ ὁ Εὐαγγελιστὴς περὶ τῶν λεγομένων τὰς δύω μαρτυρίας, τὴν ἰδίαν δηλαδὴ, καὶ τὴν τοῦ Ἰωάννου, ἐπαναλαμβάνει πάλιν τὴν σειρὰν τοῦ λόγου, λέγων·

Ἰωάν. 1, 9. *Καὶ ἐκ τοῦ πληρώματος αὐτοῦ ἡμεῖς πάντες ἐλάβομεν, καὶ χάριν ἀντὶ χάριτος.*

„Βλέπε τοῦ λόγου τὴν ἀκολουθίαν· Ὁ λό„γος σὰρξ ἐγένετο, καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν, „πλήρης χάριτος καὶ ἀληθείας· καὶ ἐκ τοῦ „πληρώματος αὐτοῦ ἡμεῖς πάντες ἐλάβομεν· Αὐτός, λέγει, ὁ σαρκωθεὶς καὶ ἐνανθρωπήσας Λόγος, τουτέστιν ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς, εἶχε τὸ πλήρωμα τῆς χάριτος καὶ ἀληθείας· ἐξ αὐτοῦ δὲ τοῦ πληρώματος, ἦγεν ἐξ αὐτῆς τῆς ὑπερτελειοτάτης καὶ ἀεννάου τῶν θείων χαρισμάτων πηγῆς, ἐλάβομεν πάντες, ἡμεῖς οἱ εἰς αὐτὸν πιστεύσαντες τὰ θεῖα χαρίσματα. ἔλαβεν ἐξ αὐτοῦ τοῦ Σωτῆρος τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος τὸ χάρισμα τῆς Υἱοθεσίας, τῆς Ἱερωσύνης, τῆς Προφητείας, τῆς θαυματουργίας, τῶν Ἰαμάτων, τῶν Γλωσσῶν, τῆς Γνώσεως τῶν μυστηρίων· „Ὑμῖν Ματ. 13, 11. „γὰρ δέδοται, εἶπεν ὁ Κύριος, γνῶναι „τὰ μυστήρια τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν· „Τὸ χάρισμα τῆς κατανοήσεως τῶν θείων „Γραφῶν· Τότε γὰρ διήνοιξεν αὐτοῖς τὸν Λουκ. 24, 45. „νοῦν τοῦ συνιέναι τὰς Γραφάς· Τὸ ὑπερφυὲς χάρισμα τῆς μεταλήψεως τοῦ σώματος, καὶ αἵματος αὐτοῦ τοῦ μονογενοῦς υἱοῦ τοῦ „Θεοῦ· Λάβετε, φάγετε· τοῦτό ἐστι τὸ σῶμά „μου· Πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντες· Τοῦτο γάρ ἐστι Ματ. 16, 27. τὸ αἷμά μου· Προσέτι δὲ καὶ χάριν ἐλάβο- 16. μεν ἀντὶ χάριτος· νόησον δὲ, ὅτι ἀντὶ τῆς χάριτος, ἣν ἀπολέσαμεν διὰ τὴν προπατορικὴν ἁμαρτίαν, ἐλάβομεν τὴν χάριν τοῦ Σωτῆρος, τὴν ἡμᾶς υἱοθετήσασαν. τὸ δὲ καθ' αὐτὸ νόημα τούτων τῶν λόγων ἐστὶ τὸ, ὅτι Ἐλάβομεν τὴν χάριν τὴν Εὐαγγελικὴν, ἀντὶ τῆς χάριτος τῆς νομικῆς, τὴν μεγάλην ἀντὶ τῆς μικρᾶς, καὶ τὴν μείζονα καὶ ὑπερτέραν ἀντὶ τῆς ἐλλάττονος καὶ ὑποδεεστέρας. ἰδοὺ δὲ καὶ τὸν λόγον προσίθησιν ὁ Εὐαγγελιστὴς, δι' ὃν ἡ Εὐαγγελικὴ χάρις, ὑπερτερεῖ ἀσυγκρίτως τὴν νομικήν.

Ὅτι ὁ νόμος διὰ Μωσέως ἐδόθη. ἡ χάρις καὶ ἡ ἀλήθεια διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐγένετο. Ἰωάν. 1,

Χάρις ἐστὶ καὶ ὁ Μωσαϊκὸς νόμος, ἐπειδὴ ἐ κατὰ χρέος, ἀλλὰ διὰ τὴν φιλανθρωπίαν αὐτοῦ ἔδωκεν αὐτὸν ὁ θεὸς τοῖς ἀνθρώποις πρὸς ὁδηγίαν ἀρετῆς καὶ παρετοιμασίαν τῆς ὑποδοχῆς τοῦ Εὐαγγελίου, ἀλλὰ χάρις τυπικὴ καὶ πρόσκαιρος· Χάρις τὸ Εὐαγγέλιον, ἐπειδὴ κατὰ τὸ πολὺ ἔλεος αὐτοῦ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

αὐτῷ ἔδωκεν αὐτὸ ὁ τῷ κόσμῳ Σωτὴρ, ἀλλὰ χάρις ἀληθὴς καὶ αἰώνιος. χάρις ὁ νόμος, ἀλλ' ἀτελὴς, καὶ μὴ δυναμένη σῶσαι τοὺς προσερχομένους· χάρις τὸ Εὐαγγέλιον, ἀλλ' ὑπερτελεία, καὶ σώζουσα τοὺς πιστεύοντας· „Πᾶς ὁ πιστεύσας καὶ βαπτισθεὶς, σωθήσεται. χάρις ὁ νόμος ἥτις ἐδόθη διὰ τοῦ δούλου, ἦγεν τῷ Μωϋσέως· χάρις τὸ Εὐαγγέλιον, ὅπερ δι' αὐτῆς τοῦ δεσπότου τῶν ἁπάντων καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐγένετο. ὅσον οὖν διαφέρει ὁ δεσπότης τοῦ δούλου, καὶ ὁ Θεὸς τοῦ ἀνθρώπου, τοσοῦτον καὶ ὁ Εὐαγγελικὸς νόμος τοῦ Μωσαϊκοῦ. ὥστε ἀντὶ τῆς χάριτος τῆς τυπικῆς, τῆς μὴ δυναμένης σῶσαι, τῆς διὰ τοῦ δούλου δωθείσης, ἐλάβομεν χάριν ἀληθινὴν, ὑπερτελείαν, σώζουσαν, καὶ δωρηθεῖσαν ἡμῖν δι' αὐτοῦ τοῦ τῶν ἁπάντων δεσπότου καὶ Θεοῦ, τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ἑβρ. 10, 1. Μαρκ. 16, 16.

ΟΜΙΛΙΑ

ΜΕΤΑ ΤΟ ΚΑΤΑ

ΙΩΑΝΝΗΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ.

Περὶ ἑορτῆς.

Ἡ πρώτη χάρις, καὶ πηγὴ πάντων τῶν ἄλλων χαρισμάτων, ὅσα τὸ ἀνθρώπινον γένος ἔλαβεν· ἐκ τοῦ πληρώματος τοῦ σαρκωθέντος υἱῷ τοῦ Θεοῦ, ἐξὶ τῆς υἱοθεσίας τὸ χάρισμα. ἡμεῖς διὰ τὴν ἁμαρτίαν τοῦ προπάτορος ἡμῶν ἤμεθα πάντες ἐχθροὶ τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐξερημένοι τῆς ἐπερανίου αὐτοῦ Βασιλείας. ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ γενόμενος ἄνθρωπος, ἔλυσε διὰ τοῦ θανάτου αὐτοῦ τὴν προπατορικὴν ἁμαρτίαν, καὶ εἰρήνευσε τὴν ἐχθραν τὴν μεταξὺ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπου· καταλλάξας δὲ τὸν ἄνθρωπον τῷ Θεῷ, κατέσησεν αὐτὸν υἱὸν καὶ κληρονόμον τῆς αἰωνίου Βασιλείας αὐτοῦ. Εἰ γὰρ „ἐχθροὶ ὄντες κατηλλάγημεν τῷ Θεῷ διὰ „τοῦ θανάτου τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, πολλῷ μᾶλλον „καταλλαγέντες σωθησόμεθα ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ. Καταδυόμενοι εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ ἁγίου βαπτίσματος, θάπτομεν ἐκεῖ τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον τῆς ἁμαρτίας, καὶ ἀνακαινιζόμενοι, ἐνδυόμεθα τὸν νέον τὸν ἀνα- „μάρτητον Ἰησοῦν Χριστόν. Ὅσοι γὰρ εἰς „Χριστὸν ἐβαπτίσθητε, Χριστὸν ἐνεδύσασθε. Τοῦτο δέ ἐστι χάρις. διότι δίδοται ἡμῖν οὐ διὰ τὰ καλὰ ἡμῶν ἔργα, ἀλλὰ διὰ τὸ „ἔλεος αὐτοῦ. Οὐκ ἐξ ἔργων τῶν ἐν δικαιο- „σύνῃ, ὧν ἐποήσαμεν ἡμεῖς, ἀλλὰ κατὰ „τὸν αὐτοῦ ἔλεον ἔσωσεν ἡμᾶς, διὰ λουτροῦ „παλιγγενεσίας καὶ ἀνακαινώσεως Πνεύματος ἁγίου. Μεγάλη ἀληθῶς αὐτὴ ἡ χάρις. χωρὶς

Ρωμ. 5, 10. Γαλ. 3, 27. Τιτ. 3, 5.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

χωρὶς αὐτῆς οὐδὲν θεῖον χάρισμα λαμβάνομεν, μετ' αὐτῆς δὲ δίδονται ἡμῖν πάντα τὰ λοιπὰ τῶ Θεῶ χαρίσματα· Ἀλλ' ἐξαρκεῖ ἆράγε αὐτὴ μόνη ἡ χάρις πρὸς τὴν ἡμῶν σωτηρίαν; ναί. ἐκ τῶ μέρους τῆς χάριτος
Ἐφεσ. 2, 8. ἀρκεῖ. Τῆ γάρ χάριτι ἐσὲ σεσωσμένοι, διὰ δάσκει ὁ θεσπέσιος Παῦλος. ἀλλ' ἐὰν μὴ συντρέξῃ καὶ τὸ ἀνθρώπε ἡ θέλησις, οὐδὲν δύναται μόνη ἡ χάρις. διότι ὁ Θεὸς ὅσις δίδωσι τὴν χάριν, αὐτὸς λέγει· Ἐὰν θέ-
Ἡσ. 1, 19. „λητε καὶ εἰσακούσητέ μου, τὰ ἀγαθὰ τῆς „γῆς φάγεσθε. ἐὰν δὲ μὴ θέλητε, μηδὲ „εἰσακούσητέ μου, μάχαιρα ὑμᾶς κατέδεται. „τὸ γὰρ ςόμα Κυρίε ἐλάλησε ταῦτα. Καὶ ὁ αὐτὸς δὲ Παῦλος ὁ διδάσκων τὸ, Τῆ „γὰρ χάριτι ἐσέ σεσωσμένοι, λέγει, ὅτι ὁ
Ῥωμ. 2, 6. „Θεὸς Ἀποδώσει ἑκάςῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ. Ἡ χάρις ἐδόθη ἡμῖν, ἐὰν καὶ ἡ θέλησις ἡμῶν συντρέξῃ πρὸς τὴν ἐργασίαν τῶν καλῶν ἔργων, ἡμεῖς ἐσμὲν σεσωσμένοι. Περὶ τῆς χάριτος καὶ καλῶν ἔργων ὁ αὐτὸς Ἀπό-
Τιτ. 2, 11, 12. „σολος γράφει οὕτως· Ἐπεφάνη ἡ χάρις „τῶ Θεῶ, ἡ σωτήριος πᾶσιν ἀνθρώποις, „παιδεύσα ἡμᾶς, ἵνα ἀρνησάμενοι τὴν „ἀσέβειαν καὶ τὰς κοσμικὰς ἐπιθυμίας, „σωφρόνως καὶ εὐσεβῶς ζήσωμεν ἐν τῷ νῦν „αἰῶνι. Διὰ τούτων μανθάνομεν ἐχὶ μόνον ὅτι τὰ καλὰ ἔργα ἀναγκαῖα εἰσὶ πρὸς τὴν ἡμῶν σωτηρίαν· ἀλλ' ὅτι πρέπει καὶ νὰ ἐργαζώμεθα αὐτὰ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς ἡμῶν.

Ἡμεῖς κατά τινας μὲν καιρὺς πρόθυμοι φαινόμεθα εἰς τὴν ἐργασίαν τῶν τῶ θεοῦ θελημάτων, κατά τινας δὲ πάλιν ὁλοτελῶς ἀμελοῦντες, πίπτομεν εἰς τὰ τῆς ἁμαρτίας βάραθρα. Τὰς παρελθούσας τῆς ἁγίας τεσσαρακοσῆς ἡμέρας οἱ χρισιανοὶ ἐγκρατευσάμενοι ὁπωσοῦν τῶν πονηρῶν ἔργων, νησείαν, προσευχὴν, ἀγρυπνίαν, καὶ ἄλλα ἐτέλεσαν θεάρεσα κατορθώματα. ἀπὸ τῆς σήμερον τινὲς σὺν τῆ νησείᾳ καὶ τὸν χαλινὸν λύσι τῆς κακίας. ἐκδίδονται εἰς τὴν ἀδδηφαγίαν καὶ μέθην, εἰς τὰς χορὰς καὶ τὰ ἄτακτα παιγνίδια, εἰς τὰς αἰσχρολογίας καὶ κατακρίσεις, καὶ εἰς ἄλλα ἄθεσμα καὶ παράνομα ἔργα. ὦ ἀδικία μεγάλη, καὶ ἁμαρτία φρικτή. τὴν ἑορτὴν, ἥτις ἐσὶν ἀφορμὴ ἀρετῆς, ποιοῦσιν ὑπόθεσιν ἁμαρτίας. ὁ Θεὸς, ἀδελφοί μου, ὥρισε τὰς ἑορτὰς, ἵνα παραιτοῦντες τὰ ἔργα τῶν χειρῶν, ἐργαζώμεθα τὰ ἔργα τῆς „ψυχῆς. Πᾶν ἔργον λατρευτὸν (ἤγουν σωμα- Ἐξόδ. 12, 16.
„τικὸν) οὐ ποιήσεται ἐν αὐταῖς, πλὴν ὅσα „ποιηθήσεται πάσῃ ψυχῆ, τοῦτο μόνον ποι„ηθήσεται ὑμῖν. Οὗτός ἐσιν ὁ νόμος τοῦ Θεοῦ, ὁ περὶ τῶν ἑορτῶν. παραίτησις παντὸς σωματικοῦ ἔργου, καὶ ἐργασία τῆς ἀρετῆς. Ἡμεῖς δὲ τὰ μὲν ἐργόχειρα πάνομεν, ἀμελοῦντες δὲ τῆς ψυχῆς τὰ ἔργα, ποιοῦμεν τῆς σαρκὸς ἡμῶν τὰ θελήματα. ἡμεῖς περιμένομεν τὰς ἑορτὰς, ἵνα παύσωμεν τὰ ἐργόχειρα, καὶ ἀφιερώσωμεν ἑαυτοὺς ἐχὶ εἰς τὰ ἔργα της ψυχῆς, ἀλλ' εἰς τὰ ἔργα τῆς ἀνομίας. χρισιανοὶ, πλανώμεθα. Τοιαύτας ἑορτὰς μισεῖ ὁ Θεὸς καὶ ἀποσρέφεται. Τὰς „ἑορτὰς ὑμῶν λέγει διὰ τοῦ Ἡσαΐε, μισεῖ ἡ Ἡσ. 1, 14.
„ψυχή μου. Διὰ δὲ τοῦ προφήτε Ἀμμὼς κη„ρύττει· Μεμίσηκα, ἀπῶσμαι ἑορτὰς ὑμῶν, Ἀμ. 5, 21.
„καὶ οὐ μὴ ὀσφρανθῶ θυσίας ἐν ταῖς πανη„γύρεσιν ὑμῶν.

Ὅτε ὁ Θεὸς ὥρισεν εἰς τοὺς Ἑβραίους τὴν τελετὴν τῆς πρώτης καὶ μεγάλης ἑορτῆς τοῦ Πάσχα, ἠθέλησε πρῶτον νὰ φύγωσιν ἀπὸ „τῆς Αἰγύπτου· Καὶ ἐξάξεις τὸν λαόν μου Ἐξόδ. 5, 10.
τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐκ γῆς Αἰγύπτου· Εἶτα ἐλθόντες εἰς τὴν ἔρημον, ἐκεῖ νὰ ἑορτάσωσιν· Ἐξαπόστειλον τὸν λαόν μου, ἵνα ἑορτά- Ἐξόδ. 5, 10.
„σωσί μοι ἐν τῆ ἐρήμῳ. Διατὶ εἰς τὴν ἔρημον ἡ ἑορτὴ, καὶ ἐχὶ εἰς τὴν Αἴγυπτον; χωρὶς λόγου οὐδὲν προσάζει ὁ Θεός. Τὶ λοιπὸν σημαίνει ἡ φυγὴ τῆς Αἰγύπτου; εἰς τὴν Αἴγυπτον, ταραχὴ καὶ σύγχυσις· εἰς τὴν Αἴγυπτον, ἡ θαλεία τοῦ Φαραώ. Προσάζει

λοιπὸν

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

λοιπὸν ὁ θεὸς ἵνα φύγωσι τὴν Αἴγυπτον ἐν τῇ τελετῇ τῆς ἑορτῆς, ἵνα μάθῃς, ὦ Χρισιανὲ, ὅτι ὅταν ἑορτάζῃς πρέπει νὰ φύγῃς τὴν ζάλην τῶν παθῶν σε, νὰ ἀπομακρύνῃς τῶν σαρκικῶν ἐπιθυμιῶν καὶ ἡδονῶν, καὶ νὰ ἀποτινάξῃς τῶ Σατανᾶ τὴν δουλείαν. οἱ Ἑβραῖοι ἐλθόντες διὰ τὴν ἑορτὴν εἰς τὴν ἔρημον, πρῶτον λυτροῦνται τῆς αἰχμαλωσίας, πίνουσι τὸ ὕδωρ τὸ ἐκ πέτρας, τρώγουσι τὸ μάννα τὸ ἐράνιον, περιτέμνονται τὴν σάρκα, καὶ ἔπειτα ἑορτάζουσι τὸ Πάσχα τὴν ἑορτήν. Χρισιανὲ, ἐλθὲ καὶ σὺ ὅταν ἑορτάζῃς εἰς τὴν Ἐκκλησίαν· αὐτὴ ὠνομάσθη ἔρημος ὑπὸ τῶ Προφήτου, λέγοντος, „Πολλὰ τὰ τέκνα τῆς ἐρήμε, καθότι ἔρημος ἦν πάσης χάριτος πρὸ τῆς ἐνανθρωπήσεως τῶ Χριστῶ· λύσον τὸν δεσμὸν τῆς ἁμαρτίας σε, πίε ὡς ἡ Σαμαρείτης τὸ ὕδωρ τὸ ζῶν τὸ ἀλλόμενον, ἤγεν τῶ λόγε τὴν διδασκαλίαν, τὴν πηγάζεσαν ἐκ τῆς πέτρας, ἥτις ἐσὶν ὁ Χριστὸς, περίτεμε πᾶσαν κακὴν ἐπιθυμίαν σε, μετάλαβε τὸ μάννα τὸ ἀληθινὸν, ἤγουν τὸ σῶμα καὶ αἷμα τῶ Σωτῆρος ἡμῶν Χριστῶ, καὶ ὕτως ἑορτάζεις ἑορτὴν ἁγίαν, ἀληθινὴν, καὶ θεοπρεπῆ.

Ἡσ. 54, 1.

1 Κορ. 10, 4.

Οἱ εἰδωλολάτραι οἱ τυφλοὶ καὶ τρισάθλιοι διὰ τῶν ἁμαρτημάτων ἐτέλεν τὰς ἑορτὰς αὐτῶν. ἀσέλγεια καὶ ἀκολασία ὑπῆρχεν ἡ ἑορτὴ τῆς Ἀφροδίτης· μέθη καὶ κραιπάλη καὶ ἀσωτία ἡ ἑορτὴ τῶ Διονύσε· Πολυφαγία, καὶ φωναὶ, καὶ ἀταξία ἡ ἑορτὴ τῶ Κρόνε. πονηροὶ οἱ θεοὶ, πονηραὶ καὶ αἱ „ἑορταὶ αὐτῶν. ἡμεῖς δὲ οἱ χρισιανοὶ ἑορ„τάζομεν ὄχ ἐν ζύμῃ παλαιᾷ οὐδὲ ἐν ζύμῃ „κακίας καὶ πονηρίας, ἀλλ' ἐν ἀζύμοις εἰλικρινίας καὶ ἀληθείας. Ἅγιος ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἅγιαι καὶ αἱ ἑορταὶ αὐτῶ.

1 Κορ. 5, 8.

Ἑορτὴ τῶ ἀληθινῶ Θεῶ ἐσὶν ὀχὶ μόνον ἡ ἀργία τῶν ἐργοχείρων, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀπραξία πάσης ἁμαρτίας. Πᾶν ἔργον λατρευ„τὸν ὃ ποιησετε ἐν αὐταῖς. Οὐχὶ μόνον ἡ ἀργία παντὸς ἔργε σωματικῶ, ἀλλὰ καὶ ἡ ἐργασία τῶν ἔργων τῆς ψυχῆς ποιεῖ τὴν „ἑορτὴν. Πλὴν ὅσα ποιηθήσεται πάσῃ ψυχῇ, „τῶτο μόνον ποιηθήσεται ὑμῖν. Πάυετε τὰ ἐργόχειρα, παύσατε καὶ τὰς κακίας. Ὡς ἐν „ἡμέρᾳ ἑορτῆς εὐσχημόνως περιπατήσατε· „μὴ κώμαις καὶ μέθαις, μὴ κοίταις καὶ „ἀσελγείαις, μὴ ἔριδι καὶ ζήλῳ. Ἀργεῖτε τῶν σωματικῶν ἔργων, ἀλλὰ ποιήσατε τὰ ἔργα τῆς ψυχῆς· ὁποῖα δέ εἰσι ταῦτα, διδάσκει ἡμᾶς ὁ θεῖος Ἀπόσολος, λέγων· Ὁ „δὲ καρπὸς τῶ πνεύματος ἐσὶν ἀγάπη, χα„ρὰ, εἰρήνη, μακροθυμία, χρησότης, ἀγα„θωσύνη, πίσις, πραότης, ἐγκράτεια. Θέλει „ναὶ ὁ θεὸς, ἵνα εὐφραινώμεθα ἐν ταῖς ἑορ„ταῖς· Καὶ εὐφρανθήσῃ, λέγει ἐν τῇ ἑορ„τῇ σε σὺ καὶ ὁ υἱός σε καὶ ἡ θυγάτηρ „σε, ὁ παῖς σε καὶ ἡ παιδίσκη σε, καὶ ὁ „Λευίτης, καὶ ὁ προσήλυτος, καὶ ὁ ὀρφανὸς, „καὶ ἡ χήρα, ἡ οὖσα ἐν ταῖς πόλεσί σου· Ἀλλὰ ποίαν εὐφροσύνην λέγει; τὴν ἀναμάρτητον, τὴν ἀληθινὴν, τὴν πνευματικὴν, τὴν χαρὰν, καὶ εὐφροσύνην, ἣν προξενῶσι τὰ καλὰ ἔργα. αἱ προσευχαὶ, αἱ δοξολογίαι, τὰ ψάλματα, ἡ ἐξήγησις τῶν θείων Γραφῶν, ἡ ἀνάγνωσις τῶν ἐκκλησιασικῶν βιβλίων, ἡ πνευματικὴ νουθεσία, ἡ περιποίησις τῶν πτωχῶν, καὶ ἡ λοιπὴ τῆς ἀρετῆς ἐργασία, ταῦτά εἰσιν ἡ ἀληθὴς εὐφροσύνη. ταῦτα συνισῶσι τὴν ἀληθῆ καὶ τῷ Θεῷ εὐπρόσδεκτον ἑορτήν. ταῦτά εἰσιν ἡ ὀσμὴ τῆς εὐωδίας τῶν ἑορτῶν, περὶ ἧς ὁ Θεὸς εἶπεν· „Ἐν ταῖς ἑορταῖς ὑμῶν ποιῆσαι ὀσμὴν εὐ„ωδίας. Διὰ τῶτων λοιπὸν σπεδάσωμεν, ἀδελφοὶ, ἑορτάσαι τὴν λαμπροφόρον ταύτην ἡμέραν, καὶ τὰς λοιπὰς ἁγίας ἑορτὰς, Λα„λῶντες ἑαυτοῖς ψαλμοῖς καὶ ὕμνοις καὶ „ᾠδαῖς πνευματικαῖς· ᾄδοντες καὶ ψάλλον„τες ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν τῷ Κυρίῳ· ἵνα ἐκ τῶν προσκαίρων τῶτων ἑορτῶν καταντήσω-

Ῥωμ. 13, 13.

Γαλ. 5, 22.

Δευτ. 16, 14.

Ἀριθ. 15, 3.

Ἐφ. 5, 19.

Ἐξ. 12, 16.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

μεν εἰς τὴν πανευφρόσυνον καὶ αἰώνιον ἑορτὴν τῆς Βασιλείας τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

ΕΡΜΗΝΕΙΑ

ΕΙΣ ΤΟ ΚΑΤΑ

ΙΩΑΝΝΗΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ ΤΟΥ ΑΝΤΙΠΑΣΧΑ.

Ἡ ἐκ νεκρῶν ἀνάστασις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἄνδρες ἀδελφοί, περισσότερον πάσης ἄλλης ἀποδείξεως πληροφορεῖ, ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, καὶ ὁ λυτρωτὴς παντὸς τοῦ κόσμου. διαστρέφουσιν οἱ Ἰουδαῖοι, ὡς ἀσπονδοι τοῦ Χριστοῦ ἐχθροὶ, τὰς περὶ αὐτοῦ Προφητείας, τινὰς μὲν ἐπὶ τὸν Ἰησοῦν τοῦ Ναυῆ, τινὰς δὲ ἐπὶ τὸν Σολομῶντα, καὶ ἄλλας ἐπὶ ἄλλους παραλόγως ἐφαρμόζοντες οἱ ἀνόητοι. καὶ τὰ ἐξαίσια δὲ θάυματα τὰ ἀπὸ συλλήψεως Χριστοῦ ἕως τοῦ θανάτου καὶ τῆς ταφῆς αὐτοῦ ὁμοια σοχάζονται, τοῖς ὑπὸ Μωϋσέως καὶ Ἠλιοὺ καὶ Ἐλισσαίου γεγενημένοις. Περὶ δὲ τῆς ἐκ νεκρῶν ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ μηδὲ λόγον ἐναντίον ἔχοντες, μηδὲ παράδειγμα ὅμοιον εὑρίσκοντες, ἐπὶ τὴν ἄρνησιν καταφεύγουσιν οἱ τῶν λίθων ἀναισθητότεροι. ὅθεν καὶ ἀργύρια ἀρκετὰ ἔδωκαν εἰς τοὺς στρατιώτας, τοὺς τὸν τάφον αὐτοῦ φυλάττοντας, ἵνα καταψευσθῶσι καὶ κηρύξωσιν, ὅτι οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἔκλεψαν αὐτόν. διὰ τοῦτο λοιπὸν ὁ τῶν ἁπάντων δεσπότης καὶ Κύριος τὴν ἐκ νεκρῶν αὐτοῦ ἀνάστασιν πιστῶσαι θέλων, πολλὰς περὶ αὐτῆς, καὶ ἀνθρωπίνους, ἔδωκεν ἀποδείξεις. τούτων δὲ τὰς ἐπισημοτέρας περιέχει τὸ σήμερον ἀναγνωσθὲν Εὐαγγέλιον. αὐτὰς λοιπὸν, ἀγαπητοίμοι χριστιανοὶ, μετὰ προσοχῆς καὶ εὐλαβείας ἀκούσατε, ἵνα καὶ τὴν ἀσφάλειαν ἔχητε τῶν λόγων, ὧν ἐδιδάχθητε, καὶ τοῦ μακαρισμοῦ ἀξιωθῆτε, ὡς μὴ ἰδόντες τοῦ Κυρίου τὴν ἀνάστασιν, ἀλλ' ἀκούσαντες, καὶ πιστεύσαντες. Ἰωάν. 20, 19

Οὔσης ὀψίας τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τῇ μιᾷ τῶν σαββάτων, καὶ τῶν θυρῶν κεκλεισμένων ὅπου ἦσαν οἱ μαθηταὶ συνηγμένοι διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων, ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἔστη εἰς τὸ μέσον, καὶ λέγει αὐτοῖς· εἰρήνη ὑμῖν.

Μία μέν ἐστιν ἡ πρώτη, σάββατα δὲ, ἢ σάββατον ὀνομάζουσιν οἱ Ἑβραῖοι τὴν ἑβδομάδα, κατὰ τὸ, Νηστεύω δὶς τοῦ σαββάτου, ἤγουν δὶς τῆς ἑβδομάδος· ὥστε μία τῶν σαββάτων ἐστὶν ἡ πρώτη ἡμέρα τῆς ἑβδομάδος, ἤγουν ἡ Κυριακή. κατ' ἐκείνην λοιπὸν τὴν ἡμέραν τὴν Κυριακὴν, ἐν ᾗ ἐγένετο ἡ ἀνάστασις, ὅσης ὀψίας, ἤγουν τὸ Λουκ. 18, 12

ἑσπέρας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ἑσπέρας πολλὰ ἀργά, ὅπερ ἐστὶν εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς νυκτὸς, ἦλθεν ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς, καὶ εἰσέβη εἰς τὴν οἰκίαν, ἧς αἱ θύραι ἦσαν κεκλεισμέναι, καὶ ἐν ᾗ συνηθροισμένοι ἦσαν οἱ μαθηταὶ, φοβέμενοι τὸς καταδιώκοντας αὐτὸς Ἰουδαίους. Διατὶ δὲ ἔσης ὀψίας ἦλθε; καὶ διατὶ εἰσέβη τῶν θυρῶν κεκλεισμένων; καὶ διατὶ, εἶπεν εἰρήνη ὑμῖν; Ἦλθεν ὀψίας ἔσης, ἐπειδὴ διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων τὸ ἑσπέρας ἐξόχως συνηθροίζοντο εἰς τὸ κατάλυμα αὐτῶν οἱ Ἀπόστολοι. διὰ τοῦτο ἓν ἦλθεν ἐκεῖ τὸ ἑσπέρας, ἵνα εὕρῃ πάντας συνηθροισμένους. ἀλλὰ καὶ δι' ἄλλον μυστικώτερον λόγον τοῦτο ᾠκονόμησεν ὁ Κύριος. πᾶσα ἡ ἀνθρώπινος φύσις πρὶν τῆς ἀναστάσεως τοῦ Σωτῆρος ἐν τῷ σκότει τῆς ἁμαρτίας ἔκειτο, καὶ ἐν τῇ σκιᾷ τοῦ θανάτου ἦν καθημένη. ὅθεν ὁ μὲν Δαβὶδ περὶ τοῦ φωτισμοῦ αὐτῆς προφητεύων, Ψαλ. 111, 4. „ἔλεγεν· Ἐξανέτειλεν ἐν σκότει φῶς τοῖς Ησ. 9, 2. „εὐθέοις· ὁ δὲ Ἡσαΐας, Ὁ λαὸς ὁ πορευόμενος ἐν σκότει ἴδε φῶς μέγα. Καὶ, Ησ. 58, 10. Λουκ 78, 79. „τότε ἀνατελεῖ ἐν τῷ σκότει τὸ φῶς σου· „ὁ δὲ Ζαχαρίας, ἐν οἷς ἐπεσκέψατο ἡμᾶς „ἀνατολὴ ἐξ ὕψους· Ἐπιφάναι τοῖς ἐν σκότει καὶ σκιᾷ θανάτου καθημένοις. Καὶ ἀνέσχε λοιπὸν τὴν νύκτα, καὶ πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἦλθε περὶ τὰς ἀρχὰς τῆς ἑξῆς νυκτὸς, ἵνα ταύτας τὰς περὶ αὐτοῦ Προφητείας καὶ κατὰ τὸ γράμμα πληρώσας, δείξῃ ὅτι τοῖς ἐν τῷ σκότει τῆς ἁμαρτίας ἐφάνη, καὶ ἐφώτισε τοὺς ἐν τῇ νυκτὶ τῆς ἀγνωσίας καθεύδοντας. Εἰσῆλθε δὲ τῶν θυρῶν κεκλεισμένων πρῶτον μὲν ἵνα μὴ τὰς θύρας κτυπήσας, ταράξῃ καὶ φοβήσῃ τοὺς μαθητάς· δεύτερον δὲ, ἵνα ἰδόντες τὸ θαῦμα πιστεύσωσι τὴν ἐκ νεκρῶν αὐτοῦ ἀνάστασιν· τρίτον, ἵνα διδάξῃ, ὅτι πρὸς ἐκείνους τοὺς ἀνθρώπους ἔρχεται, οὕτινες κρατῶσι κεκλεισμένας τὰς θύρας τοῦ οἴκου τῆς ψυχῆς αὐτῶν, ἤγουν τοῦ σώματος τὰς αἰσθήσεις, ἵνα μὴ ἐμβαίνῃ ἡ ἁμαρτία. Πῶς δὲ σῶμα ἀνθρώπινον φορῶν ὁ Κύριος ἡμῶν, διεπέρασε διὰ τῶν κεκλεισμένων θυρῶν; καθὼς διῆλθε τὴν μήτραν τῆς ἁγίας παρθένου, τὴν παρθενίαν αὐτῆς μὴ λύσας· καθὼς περιπατῶν διέβη τὴν θάλασσαν, μὴ καταποντισθεὶς εἰς τὸ βάθος· καθὼς ἔπραξε τόσα ἄλλα ἀναρίθμητα θαυμάσια, ἤγεν τῇ παντοδυναμίᾳ τῆς αὐτοῦ Θεότητος· Ἔστη δὲ εἰς τὸ μέσον, ἵνα πάντες οἱ παρεσῶτες ἀπαρεμποδίστως βλέπωσιν αὐτόν τε, καὶ τὰς χεῖρας καὶ τὴν πλευρὰν αὐτοῦ. ἔστη εἰς τὸ μέσον, ἵνα φανερώσῃ, ὅτι πάντας ἐπίσης ἀγαπᾷ, περὶ πάντων ἐπίσης προνοεῖ, καὶ πάντων ἐπίσης θέλει τὴν σωτηρίαν· εἶπε δὲ, εἰρήνη ὑμῖν, διότι τοῦτο κατώρθωσεν ἐλθὼν εἰς τὸν κόσμον, ἔλυσε τοῦ φραγμοῦ τὸ μεσότειχον, ἥνωσε τὰ διεσῶτα, εἰρήνευσε τὸν Θεὸν καὶ τὸν ἄνθρωπον. „Αὐτὸς γάρ ἐστιν ἡ εἰρήνη ἡμῶν, ὁ ποιή- Ἐφεσ. 2, 14. „σας τὰ ἀμφότερα ἕν, καὶ τὸ μεσότειχον „τοῦ φραγμοῦ λύσας. Ὅθεν καθὼς ὅτε εἰς Λουκ. 2, 13. τὸν κόσμον ἐγεννήθη, Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ, „ἔψαλλον οἱ Ἄγγελοι, καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη, „ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία· Καὶ πάλιν ὅτε ἐκ Ἰωάν. „τοῦ κόσμου ἀπεδήμει, Εἰρήνην, ἔλεγεν, 14, 27. „ἀφίημι ὑμῖν· ἔτω καὶ ἐκ νεκρῶν ἀνασὰς, Εἰρήνη ὑμῖν εἶπε, πρὸς τοὺς ἑαυτοῦ μαθητάς. *Καὶ τοῦτο εἰπὼν, ἔδειξεν αὐτοῖς τὰς* Ἰωάν. *χεῖρας καὶ τὴν πλευρὰν αὐτοῦ. ἐχάρησαν οὖν οἱ μαθηταὶ ἰδόντες τὸν Κύριον.* 20, 20.

Ἔδειξεν αὐτοῖς τὰς χεῖρας, ἵνα ἴδωσι τῶν ἥλων τὰ τυπώματα. ἔδειξε τὴν πλευρὰν ἵνα γνωρίσωσι τῆς λόγχης τὸ κέντημα, καὶ ἔτω πιστεύσωσιν, ὅτι αὐτὸς ὁ ἐν μέσῳ αὐτῶν ἑστὼς, καὶ ὑπ' αὐτῶν βλεπόμενος, αὐτός ἐστιν ὁ παθὼν, καὶ καθηλωθεὶς, καὶ λογχευθείς. ἀκέσατε δὲ καὶ ἄλλον λόγον πνευματικώτερον. τὰς μὲν χεῖρας ἔδειξεν, ὡς ὄργανα τῆς πλάσεως· τὴν δὲ πλευρὰν, ὡς πηγὴν τῆς σωτηρίας. Ὥσε ἡ δεῖξις τῶν μελόν-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

τέτων ὡς φωνὴ ἦν, ἥτις ἔλεγε· βλέπετε, ὦ μαθηταί, ταύτας τὰς καθηλωμένας χεῖρας; αὗταί εἰσιν αἱ πλάσασαι τὸν ἄνθρωπον· βλέπετε ταύτην τὴν τετραυματισμένην πλευράν; ἐξ αὐτῆς ἐῤῥέυσε τὸ αἷμα καὶ τὸ ὕδωρ, τὰ σωτηριώδη τῆς ἀνθρωπότητος θεραπευτήρια. αἱ χεῖρες τοῦ Ἀδὰμ ἐξετάθησαν ἐπὶ τῇ τῆ ἀπηγορευμένῃ καρπῆ βρώσει· αἱ χεῖρες αὗται ἁπλώθησαν ἐπάνω εἰς τὸ σαυρικὸν τῆς καταδίκης ξύλον. ἡ ἐκ τῆς πλευρᾶς τῆ Ἀδὰμ πλασθεῖσα γυνὴ, ὑπὸ τῆ ὄφεως ἀπατηθεῖσα, ἥμαρτεν· ἡ πλευρὰ αὐτη διὰ τῆς λόγχης κεντηθεῖσα, τὴν ἁμαρτίαν ἐθεράπευσεν. ἐπειδὴ δὲ εἶδον καὶ ἐγνώρισαν οἱ μαθηταὶ τὸν Κύριον, χαρᾶς μεγάλης ἡ καρδία αὐτῶν ἐπληρώθη, καθὼς ἐν τῷ καιρῷ τῆ σωτηρίε πάθους προεῖπεν
Ἰωάν. 16, 22. „αὐτοῖς ὁ θεάνθρωπος Ἰησῆς. Πάλιν δὲ „ὄψομαι ὑμᾶς, καὶ χαρήσεται ὑμῶν ἡ καρ„δία, καὶ τὴν χαρὰν ὑμῶν οὐδεὶς αἴρει „ἀφ᾽ ὑμῶν.

Ἰωάν. 20, 21. *Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησῆς πάλιν· εἰρήνη ὑμῖν· καθὼς ἀπέσταλκέ με ὁ Πατὴρ, κἀγὼ πέμπω ὑμᾶς.*

Διατὶ καὶ πρὸ τῆ πάθες δὶς ἔδωκε τὴν
Ἰωάν. 14, 27. „εἰρήνην, λέγων· Εἰρήνην ἀφίημι ὑμῖν, „εἰρήνην τὴν ἐμὴν δίδωμι ὑμῖν. Καὶ μετὰ τὴν ἀνάςασιν ὁμοίως, Εἰρήνη ὑμῖν, καὶ πάλιν, εἰρήνη ὑμῖν· διότι διπλῆς ἐςὶν ὁ ἄνθρωπος, ἐκ ψυχῆς καὶ σώματος συγκείμενος. πάσχει δὲ καὶ ἡ ψυχὴ ταραχὰς καὶ συγχύσεις, καθὼς καὶ τὸ σῶμα. ἔδωκε λοιπὸν ὁ ἄρχων τῆς εἰρήνης τὴν εἰρήνην καὶ τῷ πνεύματι, καὶ τῷ σώματι. Στοχασθῆτε δὲ καὶ ἄλλον λόγον· ἡμεῖς πολλάκις εἰρήνην ἔχομεν μετὰ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων, πόλεμον δὲ μεθ᾽ ἡμῶν, τὸν ἐκ τῶν παθῶν ἡμῶν. ἐδιπλασίασε λοιπὸν τὴν τῆς εἰρήνης μετάδοσιν, ἵνα ἐ μονον μετὰ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων, ἀλλὰ καὶ μετὰ τῆς ἰδίας ψυχῆς, καὶ τῆς σαρκὸς, καὶ τῆς συνειδήσεως εἰρηνεύωσι πάντες οἱ εἰς αὐτὸν πιςεύοντες. ὅτε δὲ διὰ τῆ καταιῆ τῆς εἰρήνης ὅπλε ἐναντίον παντὸς πολέμε καθώπλισε τὲς ἰδίες μαθητὰς, τότε ἐπὶ τὸ παγκόσμον κήρυγμα αὐτὲς ἀπέςειλεν, εἰπών· „Καθὼς ἀπέσταλκέ με ὁ Πατὴρ, κἀγὼ πέμ„πω ὑμᾶς. Μέγα ἀληθῶς, ἔνδοξον, θεῖόν τε καὶ ἐράνιον τὸ ἀποςολικὸν ἀξίωμα. καθὼς ὁ προαιώνιος Πατὴρ τὸν μονογενῆ αὐτῆ υἱὸν ἀπέςειλεν εἰς τὸν κόσμον, ἔτω καὶ ὁ μονογενὴς αὐτῆ υἱὸς καὶ Θεὸς εἰς τὴν οἰκεμένην ἔπεμψε τὲς ἑαυτῆ μαθητάς. πῶς ἀπέςειλεν ὁ Πατὴρ τὸν υἱόν; Ἐν πάσῃ ἐξεσίᾳ καὶ δυνάμει, ὡς αὐτὸς ὁ υἱὸς ἐμαρτύρησε, λέγων· „Πάντα μοι παρεδόθη ὑπὸ Μασ. 11, 27. τῆ Πατρός με. Ἐν δυνάμει καὶ ἐξεσίᾳ ἐπέμφθησαν καὶ οἱ θεοφόροι Ἀπόςολοι. ὅθεν ἀσθενεῖς ἐθεράπευον, δαιμόνια ἐδίωκον νεκρὲς ἐξήγειρον, θαύματα ἐξάισια εἰργάζοντο, καὶ διὰ τῆς διδασκαλίας αὐτῶν τὸν „κόσμον ὅλον ὑπέταξαν. Καθὼς ἀπέσταλκέ „με ὁ Πατὴρ, κἀγὼ πέμπω ὑμᾶς. Μέγα τὸ χάρισμα, ὑπέρτιμον τὸ δῶρον. θεόπεμπτος ὁ υἱὸς τῆ Θεῆ, ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησῆς Χριςὸς, θεόπεμπτοι καὶ οἱ ἅγιοι Ἀπόςολοι. διατὶ δὲ ἀπέςειλεν ὁ Πατὴρ τὸν υἱόν; „Εὐαγ- Ἡσ. 61, 1, 2. „γελίσασθαι, λέγει, πτωχοῖς ἀπέσταλκέ με, „ἰάσασθαι τὲς συντετριμμένες τὴν καρδί„αν, κηρύξαι αἰχμαλώτοις ἄφεσιν, καὶ τι„φλοῖς ἀνάβλεψιν, ἀποςεῖλαι τεθραυσμένες „ἐν ἀφέσει, καλέσαι ἐνιαυτὸν Κυρίε δεκ„τὸν, καὶ ἡμέραν ἀνταποδόσεως, παρακα„λέσαι πάντας τὲς πενθῦντας· Καὶ ἀλλαχῆ „πάλιν· Οὐ γὰρ ἀπέςειλεν ὁ Θεὸς τὸν υἱὸν Ἰωάν. 3, 17. „αὐτῆ εἰς τὸ κόσμον, ἵνα κρίνῃ τὸν κόσ„μον, ἀλλ᾽ ἵνα σωθῇ ὁ κόσμος δἰ αὐτοῦ. Διὰ τῆτο αὐτὸ λοιπὸν ἐπέμφθησαν καὶ οἱ σημειοφόροι Ἀπόςολοι, τετέσιν, ἵνα κηρύξωσι τῆς σωτηρίας τὰ Εὐαγγέλια, καὶ ἐπιςρέψωσιν ἐκ τῆς πλάνης τὸν κόσμον, καὶ συγχωρήσωσι τῶν ἀνθρώπων τὰς ἁμαρτίας. ἐπειδὴ δὲ μόνη τῆ παναγίε Πνεύματος ἡ δύναμις

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

δύναμις λύει τῶν ἁμαρτημάτων τὰς δεσμὰς, διὰ τοῦτο ἐπάγει ὁ Εὐαγγελιστὴς τὰ ἑξῆς τῦ Σωτῆρος λόγια.

Ἰωάν. 20, 22. Καὶ τοῦτο εἰπὼν, ἐνεφύσησε, καὶ λέγει αὐτοῖς· λάβετε Πνεῦμα ἅγιον. Ἄν τινων ἀφῆτε τὰς ἁμαρτίας, ἀφίενται αὐτοῖς· ἄν τινων κρατεῖτε, κεκράτηνται.

Τὴν χάριν καὶ δύναμιν τῦ παναγίυ Πνεύματος λέγει Πνεῦμα ἅγιον, καθὼς καὶ ἀλλαχῦ. „Τὰ ῥήματα ἃ ἐγὼ λαλῶ Ἰωάν. 6, 65. „πνεῦμά εἰσιν, ἦγον ἔχυσι χάριν καὶ δύ„ναμιν πνευματικήν.„ Ποίαν δὲ χάριν ἔλαβον οἱ Ἀπόσολοι; τὴν ἐξυσίαν τῦ λύειν καὶ δεσμεῖν τὰ ἁμαρτήματα. Τὴν χάριν ταύτην πρῶτον μὲν τῷ Πέτρῳ ὑπεσχέθη „ὁ Σωτὴρ ἡμῶν, εἰπὼν πρὸς αὐτόν. Καὶ Ματ. 16, 19. „δώσω σοι τὰς κλεῖς τῆς Βασιλείας τῶν „ὐρανῶν· καὶ ὃ ἐὰν δήσῃς ἐπὶ τῆς γῆς, „ἔσαι δεδεμένον ἐν τοῖς ὐρανοῖς· καὶ ὃ „ἐὰν λύσῃς ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσαι λελυμένον ἐν τοῖς ὐρανοῖς. Ἔπειτα ἐπηγγείλατο αὐτὴν ὁμοί- Ματ. 18, 18. ως καὶ πᾶσι τοῖς μαθηταῖς, λέγων· „Ἀμὴν „λέγω ὑμῖν, ὅσα ἐὰν δήσητε ἐπὶ τῆς γῆς, „ἔσαι δεδεμένα ἐν τῷ ὐρανῷ· καὶ ὅσα ἐὰν „λύσητε ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσαι λελυμένα ἐν τῷ ὐρανῷ. Ταύτην τὴν ἐπαγγελθεῖσαν χάριν ἔδωκεν ὁ Κύριος μετὰ τὴν αὐτῦ ἀνάσασιν ἐπίσης πᾶσι τοῖς Ἀποσόλοις, εἰπὼν τὸ, „Λάβετε Πνεῦμα ἅγιον, καὶ τὰ ἑξῆς· διὰ δὲ τῶν Ἀποσόλων, καὶ πᾶσι τοῖς κατὰ καιρὸν γνησίοις αὐτῶν διαδόχοις, ἦγον τοῖς ὀρθοδόξοις Ἀρχιερεῦσι, τὴν αὐτὴν χάριν δίδωσιν ὁ Χρισός. ἔδειξε δὲ τὴν διπλὴν ταύτην ἐξυσίαν ὁ θεηγόρος Παῦλος 1 Κορ. 5, 4, 5. γράψας πρὸς τὺς Κορινθίυς· Ἐν τῷ ὀνόματι τῦ Κυρίυ ἡμῶν Ἰησῦ Χρισῦ, συναχ„θέντων ὑμῶν καὶ τῦ ἐμῦ πνεύματος, σὺν „τῇ δυνάμει τῦ Κυρίυ ὑμῶν Ἰησῦ Χρισῦ, „παραδῦναι τὸν τοιῦτον τῷ Σατανᾷ εἰς „ὄλεθρον τῆς σαρκός· ἴδε ἡ ἐξουσία τοῦ „δεσμεῖν· ἵνα τὸ πνεῦμα σωθῇ ἐν τῇ „ἡμέρᾳ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ· ἰδοὺ ἡ δύναμις τῦ λύειν τὰ ἁμαρτήματα. μεγάλη ἡ χάρις. ἐράνιον καὶ ψυχοσωτήριον δῶρον ἀληθῶς ἔλαβεν ἡ ἀνθρωπότης. Διατὶ δὲ πρῶτον ἐνεφύσησεν ὁ δωροδότης, ἔπειτα τὴν χάριν μετέδωκε; Διὰ τῦ θείυ ἐμφυσήματος, ἔλαβεν ὁ ἄνθρωπος τὴν ψυχήν· Ἐνεφύσησε, Γεν. 2. 7. „λέγει, εἰς τὸ πρόσωπον αὐτῦ πνοὴν ζω„ῆς, καὶ ἐγένετο ὁ ἄνθρωπος εἰς ψυχὴν „ζῶσαν.„ Ἡ ψυχὴ τῦ ἀνθρώπυ ἐνεκρώθη Γεν. 2, διὰ τὴν ἁμαρτίαν, κατὰ τὴν θείαν ἀπό- 17. φασιν· „Ἣ δ' ἂν ἡμέρᾳ φάγητε ἀπ' αὐτῦ, „θανάτῳ ἀποθανεῖσθε. Ἐνεφύσησε λοιπὸν ὁ ζωσδότης, ἵνα τὴν νενεκρωμένην τῦ ἀνθρώπυ ψυχὴν ἀναζωποιήσῃ, καὶ ἐπιδεκτικὴν κατασκευάσῃ τῆς τῦ παναγίυ Πνεύματος χάριτος; καὶ δείξῃ ὅτι αὐτὸς ἐσὶν ὁ δημιουργὸς, ὁ ἐμφυσήσας εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ ἀνθρώπου, καὶ δοὺς αὐτῷ πνοὴν ζωῆς, καὶ παρασήσῃ, ὅτι ὁ τότε πλάσας τὸν ἄνθρωπον, ὁ αὐτὸς ἐσὶν ὁ καὶ νῦν ἀναπλάττων τὴν τοῦ ἀνθρώπου ψυχήν.

Θωμᾶς δὲ εἷς ἐκ τῶν δώδεκα ὁ λε- Ἰωάν. γόμενος Δίδυμος ἐκ ἦν μετ' αὐτῶν 20, 25. ὅτε ἦλθεν ὁ Ἰησῦς.

Δώδεκα Ἀποσόλυς ἐποίησεν ὁ Κύριος· ἀλλ' ὁ Ἰύδας μετὰ τὴν προδοσίαν ἐξέπεσε Μαρκ. τῦ ἀποσολικῦ ἀξιώματος. Ὅθεν ἑνδεκα 5, 14. μόναν ἦσαν οἱ Ἀπόσολοι, ὅτε ὁ Χρισὸς ἐκ νεκρῶν ἀνέση. ὁ Εὐαγγελιστὴς εἶπεν, εἷς ἐκ τῶν δώδεκα, καὶ ἐχὶ ἐκ τῶν ἑνδεκα, τὸν πρῶτον ἀριθμὸν τῶν Ἀποσόλων μνημονεύσας, ὃν ὕσερον διὰ τῦ Ματθίυ ἀνεπλήρωσαν οἱ Ἀπόσολοι. τὸ δὲ, ὁ λεγόμενος, ἀντὶ τῦ ὁ μεθερμηνευόμενος, εἶπε. „διότι τὸ ὄνομα Θωμᾶς Χαλδαϊκόν ἐσιν, „ἀπὸ τῦ Ἑβραϊκῦ θεὸμ γενόμενον, εἰς δὲ „τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν, δίδυμος ἑρμηνέυ- εται. ἐυλόγως δὲ τὴν λέξιν μεθηρμήνευσεν ὁ "Ορα τὸν Ζεγέρ. ἐν τῷ, 6. Τόμ τῶν καλεμ. Ἱερ. Κριτ.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ὁ θεόπνευστος διδάσκαλος, ἵνα διδάξῃ ὅτι καὶ τὸ ὄνομα τῆ Ἀποστόλε, ἦγεν τὸ Θωμᾶς, ἐμφαίνει, ὅτι δισακτικὸς ἦν κατὰ τὴν γνώμην, καὶ δυσκολόπιστος. Διατὶ δὲ οὐχ εὑρέθη ὁ Θωμᾶς, ὅτε πρὸς τὲς μαθητὰς ἦλθεν ὁ θεάνθρωπος; οἰκονομικῶς, πρὸς περισσοτέραν πίστωσιν τῆς ἀνασάσεως τῆ Χριστῆ. καὶ σιωπεῖ μὲν ὁ Εὐαγγελιστὴς
Ματ. 26, 56. τὸ πῶ τότε διέτριβεν ὁ Θωμᾶς. ἀλλ' ἐπειδὴ εἰς τὸν καιρὸν τῆ σωτηρίε πάθες, πάντες οἱ μαθηταὶ ἔφυγον καὶ διεσκορπίσθησαν πολλὰ πειθανὸν φαίνεται, ὅτι αὐτὸς χωρισθεὶς τότε τῶν Ἀποστόλων, εὑρίσκετο ἐτι ἐν τῷ τόπῳ ὅπε ἐκρύβη. Ἄλλη δὲ ἀπορία γεννᾶται ἐκ τῆς τῆ Θωμᾶ ἀπεσίας· πῶς δηλαδὴ αὐτὸς μετέλαβε τῆς χάριτος τῆ παναγίε Πνεύματος, μὴ ἑυρεθεὶς μετὰ τῶν ἄλλων μαθητῶν, ὅτε ὁ Κύριος ἐνεφύσησε „καὶ εἶπε, Λάβετε Πνεῦμα ἅγιον; Λύει τὴν ἀπορίαν ταύτην ὁ τύπος τῆ πράγματος· Ἐκλέγει ὁ Μωϋσῆς διὰ προσαγῆς Θεῆ ἑβδομήκοντα πρεσβυτέρες, καὶ γράφει τὰ ὀνόματα αὐτῶν, ἵνα λάβωσι χάριν παρὰ Θεῆ. αὐτοὶ πάντες περιμένεσι τὴν χάριν κύκλῳ τῆς σκηνῆς ἱσάμενοι. δύω μόνοι, ὁ Ἐλδὰδ καὶ ὁ Μωδὰδ ἐκ ἦλθον ἐν τῇ σκηνῇ, ἀλλ' ἔμειναν ἐν τῇ παρεμβολῇ. καταβαίνει ὁ Θεὸς ἐν νεφέλῃ εἰς τὴν σκηνὴν, καὶ δίδωσι τὴν χάριν ἐχὶ μόνον εἰς τὲς παρεσηκότας ἐν τῇ σκηνῇ ἑξηκονταοκτὼ πρεσβυτέρες, ἀλλὰ καὶ εἰς τὲς δύω ἀπόντας, εἰς τὸν Ἐλδὰδ δηλαδὴ, καὶ τὸν Μωδάδ. λαμβάνεσι τὴν χάριν ἐπίσης καὶ οἱ παρόντες, καὶ οἱ ἀπόντες· ἐπαναπάυεται τὸ Πνεῦμα καὶ εἰς τὲς ἑξηκονταοκτὼ τὲς ἐν τῇ σκηνῇ, καὶ εἰς τὲς δύω τὲς ἐν τῇ παρεμβολῇ καὶ οἱ ἑυρεθέντες ἐν τῇ σκηνῇ, καὶ οἱ καταλειφθέντες ἐν τῇ παρεμβολῇ ἐπίσης προφητέυσαν. οἱ μὲν, διότι παρίσαντο. οἱ δὲ, καθότι ἐκλελεγμένοι ἦσαν καὶ καταγεγραμμένοι. „Καὶ κατελείφθησαν δύω ἄνδρες, λέγει ἡ θεία Γραφὴ, ἐν τῇ παρεμβολῇ, Ἀριθ. 11, 26. „ὄνομα τῷ ἑνὶ Ἐλδὰδ, καὶ ὄνομα τῷ δεύ„τέρῳ Μωδάδ· καὶ ἐπανεπάυσατο ἐπ' αὐτὲς „τὸ Πνεῦμα· καὶ ἦτοι ἦσαν τῶν καταγε„γραμμένων, καὶ οὐκ ἦλθον πρὸς τὴν σκη„νὴν· καὶ ἐπροφήτευσαν ἐν τῇ παρεμβολῇ. Τὰ τῆς παλαιᾶς διαθήκης τύποι εἰσὶ τῶν τῆς νέας. ὅθεν ἡ χάρις τότε δοθεῖσα τοῖς πρεσβυτέροις, τὴν πνευματικὴν δωρεὰν ἐσήμαινεν, ἣν ὕστερον ἔλαβον οἱ ἅγιοι Ἀπόστολοι, ὡς αὐτὸς ὁ μέγας Μωϋσῆς μαρτυρεῖ λέγων· „Καὶ τὶς δώῃ πάντα τὸν λαὸν Ἀριθ. 11, 29. „Κυρίε Προφήτας, ὅταν δῷ Κύριος τὸ Πνεῦμα αὐτῆ ἐπ' αὐτές; Καθὼς λοιπὸν ἐκεῖ ὁ Ἐλδὰδ καὶ καὶ ὁ Μωδὰδ ἀπόντες, προφητικῆ χαρίσματος ἠξιώθησαν· ὕτω καὶ ἐνταῦθα ὁ Θωμᾶς μὴ παρὼν, ἔλαβε τῆ λύειν καὶ δεσμεῖν τὴν ἐξουσίαν. ὁ Ἐλδὰδ καὶ ὁ Μωδὰδ ἔλαβον τὸ χάρισμα, ἐπειδὴ ἐγράφησαν ὑπὸ τῆ Μωϋσέως εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν ἑβδομήκοντα πρεσβυτέρων· τῷ Θωμᾷ ἐδόθη ἡ χάρις τῆ παναγίε Πνεύματος, ἐπειδὴ ἦν συγκαταριθμημένος ὑπὸ Χριστῆ εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν δώδεκα Ἀποστόλων. Ἐπειδὴ δὲ οὐχ εὑρέθη ὁ Θωμᾶς, ὅτε ἦλθεν ὁ Ἰησῆς·

Ἰωάν. 20, 25. *Ἔλεγον ἦν αὐτῷ οἱ ἄλλοι μαθηταί· ἑωράκαμεν τὸν Κύριον· ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· ἐὰν μὴ ἴδω ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ τὸν τύπον. τῶν ἥλων, καὶ βάλω τὸν δάκτυλόν μου εἰς τὸν τύπον τῶν ἥλων, καὶ βάλω τὴν χεῖρά μου εἰς τὴν πλευρὰν αὐτῆ, οὐ μὴ πιστεύσω.*

Πάντα, ὡς φαίνεται, διηγήθησαν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ, ἦγεν ὅτι εἶδον τὸν Κύριον, καὶ τὰς χεῖρας, καὶ τὴν πλευρὰν αὐτῆ, καὶ τὰ τῶν ἥλων τυπώματα. ἀλλὰ διατὶ τοσαύτη καὶ τοιαύτη ἀπιστία; μέγα ἀληθῶς καὶ δυσπαράδεκτον πρᾶγμα ἡ ἀνάστασις τῶν νεκρῶν· ἀλλ' ὁ Θωμᾶς καὶ τὴν θυγατέρα

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

τέρα τῶ Ἰαείρε, καὶ τῆς χήρας τὸ υἱὸν, καὶ τὸν τεταρταῖον Λάζαρον εἶδεν ἀνασάντα ἐκ τῶν νεκρῶν. διατὶ λοιπὸν τοσάυτη ἀπιςία; μήπως ἡ ὑπερβολικὴ λύπη, καθότι ἐκ ἠξιώθη ἰδεῖν τὸν Κύριον, κατετάραξε τὸ πνεῦμα αὐτοῦ, ὅθεν εἰς τοσάυτην ἀπιςίαν περιέπεσε; μήπως ἡ φιλοτιμία ἐγέννα τὴν ἀπιςίαν; ἤθελε δηλαδὴ καὶ αὐτὸς ἰδεῖν ὅσα οἱ ἄλλοι μαθηταὶ εἶδον, ἵνα μὴ κατώτερος νομίζηται κατὰ τὴν ἀποςολικὴν χάριν καὶ ἀξίαν; μήπως ὁ ζῆλος τῶ κηρύγματος προεξένει τὴν ἀπιςίαν; τετέςιν ἐζήτει ἰδεῖν καὶ ψηλαφῆσαι, ἵνα τὸ κήρυγμα αὐτῦ ἔχῃ πᾶσαν τὴν ἀξιοπιςίαν· καὶ ἵνα μαρτυρῇ καὶ κηρύττῃ εἰς τὸν κόσμον, ὐ μόνον ὅτι ἠκουσεν, ἀλλ' ὅτι καὶ εἶδε καὶ ἐψηλάφησε τὸν Χριςὸν ἀνασάντα· καὶ ἵτως ἐπιβεβαιοῖ ὅσα περὶ τῶ Σωτῆρος ἐμελλε διδάσκειν, καὶ ὡς ἀκροατὴς καὶ ὡς αὐτόπτης καὶ μάρτυς· τοιῦτον βέβαια σκοπὸν εἶχεν ὁ τῶ Κυρίυ Ἀπόςολος. κακὴ ἡ ἀπιςία, ἀλλὰ καλὸς τῆς ἀπιςίας ὁ σκοπός. ὅθεν ὁ φιλάνθρωπος ὁ τὰς καρδίας ἐτάζων καὶ τὰς νεφρὰς, γνωρίσας τὸν ἁγιώτατον τῶ Θωμᾶ σκοπὸν, ἰδιάζουσαν φροντίδα λαμβάνει, ἵνα πληροφορήσῃ αὐτὸν, σὺν αὐτῷ δὲ καὶ ἅπασαν τὴν οἰκυμένην. διότι λέγει ἡ ἐυαγγελικὴ ἱςορία·

Ἰωάν. 20, 26. *Καὶ μεθ' ἡμέρας ὀκτὼ πάλιν ἦσαν ἔσω οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ Θωμᾶς μετ' αὐτῶν· ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς τῶν θυρῶν κεκλεισμένων, καὶ ἔςη εἰς τὸ μέσον, καὶ εἶπεν· εἰρήνη ὑμῖν.*

Διατὶ ἐχὶ ἐυθὺς, ἀλλὰ μεθ' ἡμέρας ὀκτὼ πάλιν ἐφάνη ὁ θεάνθρωπος; ἵνα ἔχῃ ἡ ὀπτασία, ἡ ἐνώπιον τῶ Θωμᾶ γενομένη, πάντα ὅσα εἶχε καὶ ἡ πρώτη, ὅτε ἐχ ἐυρέθη ὁ Θωμᾶς. θύραι κεκλεισμέναι, μαθηταὶ συνηγμένοι, ἡ αὐτὴ σάσις εἰς τὸ μέσον, ὁ αὐτὸς ἀσπασμὸς, „Εἰρήνη ὑμῖν, Τὰ αὐτὰ καὶ εἰς τὰς δύω ὀπταοίας. ἐπειδὴ „λοιπὸν ἡ πρώτη ἐγένετο ἐν ἡμέρᾳ Κυριακῇ γέγονε καὶ ἡ δευτέρα, ἵνα ἔχῃ τὸ ἀπαράλλακτον μετὰ τῆς πρώτης. καὶ ἵτω βλέπων ὁ Θωμᾶς τῶν δύω ὀπτασιῶν τὴν συμφωνίαν καὶ ὁμοιότητα, μηδεμίαν εἰς τὸ ἑξῆς ἀφορμὴν ἔχει ἀπιςίας. μήπως δὲ καὶ ἄλλον μυςικώτερον λόγον ἔχει ἡ μεθ' ἡμέρας ὀκτὼ ὀπτασία· καὶ τὸ μὲν ὀκτὼ, τὸν ὄγδοον καὶ ἔσχατον αἰῶνα σημαίνει· ὁ δὲ Θωμᾶς, τὸ μέρος τῶν ἀνθρώπων, οἵτινες ἐχ ὑπετάγησαν τῷ Χριςῷ διὰ τῆς πίςεως; „Νῦν γὰρ, Ἑβρ. 2, 8. „λέγει ὁ θεῖος Ἀπόςολος, ἵπω ὁρῶμεν „αὐτῷ τὰ πάντα ὑποτεταγμένα· Ἕως τότε δὲ πάντες πιςεύσουσι· „Καὶ γενήσεται μία Ἰωάν. 10, 16. „ποίμνη εἷς ποιμήν.„ Μεθ' ἡμέρας ὀκτὼ λοιπὸν πάλιν φανεὶς ὁ τῶ κόσμυ Σωτὴρ, καὶ εἰπὼν τὸ, εἰρήνη ὑμῖν·

Ἰωάν. 20, 27. *Εἶτα λέγει τῷ Θωμᾶ· φέρε τὸν δάκτυλόν συ ὧδε, καὶ ἴδε τὰς χεῖράς μου· καὶ φέρε τὴν χεῖρά σου. καὶ βάλε εἰς τὴν πλευράν μυ· καὶ μὴ γίνυ ἄπιςος, ἀλλὰ πιςός.*

Ὦ τῆς ἀφάτυ φιλανθρωπίας τῶ Κυρίυ ἡμῶν Ἰησῦ Χριςῦ! ἀπαντᾷ ὁ Κύριος εἰς ὅσα εἶπεν ὁ Θωμᾶς, δεικνύων, ὅτι τὰ πάντα ὡς καρδιογνώςης Θεὸς γινώσκει· εἶτα προσκαλεῖ αὐτὸν· πρὸς τὴν ψηλάφησιν, ἵνα φανερώσῃ, ὅτι καὶ διὰ μιᾶς μόνης ψυχῆς τὴν σωτηρίαν ἑτοιμός ἐσι πάντα ὑπομεῖναι· καὶ τῇ μὲν Μαγδαληνῇ Μαρίᾳ ὐ συνεχώρησε τὴν ψηλάφησιν, ἔιτε διατὶ περιεργείᾳ κινυμένη τῦτο ἐζήτησεν, ἔιτε διατὶ ἀπερισκέπτως καὶ τολμηρῶς ὥρμησεν, ἔιτε διατὶ ἐκ ἦν ἀξία, ὡς μήπω καθαρθεῖσα διὰ τῆς χάριτος τῶ ἁγίυ Πνεύματος, ἣν ἔλαβον οἱ πιςεύσαντες μετὰ τὴν ἀνάβασιν τῶ Σωτῆρος πρὸς τὸν πατέρα αὐτῦ. ὅθεν καὶ ἔλεγε πρὸς αὐτὴν. „Οὔπω γὰρ ἀναβέβηκα πρὸς Ἰωάν. 20, 17. τὸν πατέρα μυ. Τὸν δὲ Θωμᾶν, ἐπειδὴ πληροφορίαν ἐζήτει τῆς ἐκ νεκρῶν ἀνασάσεως, καὶ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

καὶ ἠξιώθη πρότερον τῆς χάριτος τῶ ἁγίω „Πνεύματος διὰ τῆς δεσποτικῆς φωνῆς, „Λάβετε Πνεῦμα ἅγιον, Καὶ προσκαλεῖ αὐτὸν καὶ παρακινεῖ πρὸς τὴν ψηλάφησιν, λέγων· „Φέρε τὸν δάκτυλόν σε ὧδε, καὶ „ἴδε τὰς χεῖράς με· καὶ φέρε τὴν χεῖρά „σε, καὶ βάλε εἰς τὴν πλευράν με. Πρῶτον ἓν ἔπεισεν αὐτὸν ὁ φιλάνθρωπος διὰ τῆς ἀποδείξεως, ἣν ἐζήτησεν, ἔπειτα ἐνεθέτησεν αὐτὸν, λέγων· „Μὴ γίνε ἄπιστος, „ἀλλὰ πιστός.

Ἰωάν. 20, 28. *Καὶ ἀπεκρίθη ὁ Θωμᾶς, καὶ εἶπεν αὐτῷ· ὁ Κύριός μου καὶ ὁ Θεός μου.*

Ταχὺς εἰς ὁμολογίαν ὁ περὶ τὴν πίσιν βραδύς· βλέπε δὲ πόσην ἀκρίβειαν καὶ τελειότητα ἔχει ἡ ὁμολογία, ἅμα δὲ καὶ ὁμοιότητα τῇ ὁμολογίᾳ τῶ Πέτρῳ· „Σὺ εἶ
Ματ. 16, 16. „ὁ Χριστὸς εἶπεν ὁ Πέτρος, ὁ υἱὸς τῶ Θεῶ „τῶ ζῶντος· Ὁ Κύριός με, λέγει ὁ Θωμᾶς, „καὶ ὁ Θεός με. Καὶ οἱ δύω ἐπίσης τὴν ἀνθρωπότητα κηρύττουσι, καὶ θεολογοῦσι τῶ Χριστῶ τὴν Θεότητα. καὶ οἱ δύω ὁμολογοῦσι τὰς δύω φύσεις καὶ τὴν μίαν ὑπόστασιν τῶ θεανθρώπῳ Σωτῆρος· τὴν μὲν φύσιν τὴν ἀνθρώπινον, ὁ Πέτρος διὰ τῶ, Σὺ εἶ ὁ Χριστὸς· ὁ Θωμᾶς διὰ τῶ, ὁ Κύριός με. τὴν δὲ φύσιν τῆς Θεότητος, ὁ μὲν Πέτρος διὰ τῶ, Ὁ υἱὸς τῶ Θεῶ τῶ ζῶντος· Ὁ δὲ Θωμᾶς διὰ τῶ, ὁ Θεος με· τὴν δὲ μίαν ὑπόστασιν, ὅ, τε Πέτρος καὶ ὁ Θωμᾶς συνάψαντες εἰς ἓν τὰ δύω. ὁ μὲν εἰπὼν „Σὺ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τῶ Θεῶ τῶ ζῶντος· „ὁ δὲ, Κύριός με καὶ ὁ Θεός με. Ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν Θεὸν καὶ ἄνθρωπον, τὸν Χριστὸν συμφώνως τῷ Πέτρῳ ὁ Θωμᾶς καὶ ὁμολογεῖ καὶ κηρύττει. Ἐπειδὴ δὲ τόσην πρόνοιαν ὁ Σωτὴρ ἡμῶν ἔδειξεν, ἵνα τὸν Θωμᾶν πισώσῃ, παρατείνει τῆς θείας αὐτῶ προνοίας τὴν ἐυεργεσίαν καὶ ἐπὶ τὰς ἄλλας, ὅσοι ἐδὲ εἶδον, ἐδὲ ἐψηλάφησαν, καὶ ὅμως ἐπίσευσαν τὴν ἐκ νεκρῶν αὐτῶ ἀνάστασιν. λέγει ἓν πρὸς τὸν Θωμᾶν·

Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ὅτι ἑώρακάς με πεπίστευκας· μακάριοι οἱ μὴ ἰδόντες καὶ πιστεύσαντες.

Σὺ, λέγει, ὦ Θωμᾶ, ἐπίστευσας, διότι ἑώρακάς με. παρέσην ἐγὼ ἐνώπόν σε, ἔδειξά σοι τὰς χεῖράς με καὶ τὴν πλευράν με, ὅθεν εἶδες, ἐψηλάφησας ἐπίστευσας· ὅσοι βλέπουσι καὶ ψηλαφῶσιν, ἐκεῖνοι ὑπὸ τῶν αἰσθήσεων ἀναγκάζονται πιστεῦσαι· οἱ δὲ μὴ ἰδόντες, μηδὲ ψηλαφήσαντες, ἀλλ' ἀκούσαντες τὸ κήρυγμα καὶ πιστεύσαντες, ὑπὸ ἐδεμιᾶς ἀνάγκης τὴν πίστιν δέχονται. διὸ μακάριοί εἰσι καὶ τρισευδαίμονες. Τί δὲ, ὁ Θωμᾶς καὶ οἱ λοιποὶ θεῖοι Ἀπόστολοι οἱ ἰδόντες καὶ πιστεύσαντες, ἐκ εἰσὶν ἆρα ἄξιοι τῆ τοιούτῳ μακαρισμῶ; κεκλεισμένων τῶν θυρῶν εἶδον τὸν Κύριον εἰσελθόντα εἰς τὴν οἰκίαν ὅπου ἦσαν συνηγμένοι, ἐκ τῶ φόβε αὐτῶν ἐκ ἐπίστευσαν, ὅτι ἔβλεπον τὸν ἐκ νεκρῶν ἀναστάντα Κύριον, ἀλλ' ἐνόμιζον ὅτι βλέπουσι πνεῦμα. „Πτοηθέντες „δὲ καὶ ἔμφοβοι γενόμενοι ἐδόκουν πνεῦμα „θεωρεῖν· „Καὶ αὐτοὶ δὲ προσκαλεσθέντες ὑπὸ τῶ Κυρίῳ, εἶδον τὰς χεῖρας καὶ „τοὺς πόδας αὐτῶ. ἴδετε, εἶπε πρὸς αὐτούς, „τας χεῖράς με καὶ τοὺς πόδας με· ὅτι „πνεῦμα σάρκα καὶ ὀστέα ἐκ ἔχει, καθὼς „ἐμὲ θεωρεῖτε ἔχοντα. καὶ τοῦτο εἰπὼν, ἐπέδειξεν αὐτοῖς τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας. Ἀλλὰ τὶ διὰ τοῦτο; ἐκ εἰσὶν ἆράγε αὐτοὶ μακάριοι; μὴ γένοιτο. ὁ Κύριος εἰπὼν, μακάριοι οἱ μὴ ἰδόντες καὶ πιστεύσαντες, οὐκ ἀπέκλεισε τούτῳ τῶ μακαρισμῶ τοὺς ἰδόντας καὶ πιστεύσαντας, ἐδὲ κἂν εἶπεν, ὅτι ἐκεῖνοί εἰσι μακαριώτεροι τούτων. Ἐπειδὴ δὲ πρὸ τῆς ἐκ νεκρῶν ἀναστάσεως αὐτῶ ἐμακάρισε τοὺς Ἀποστόλους, ὡς ἰδόντας αὐτόν τε καὶ τὰ θαυμάσια αὐτῶ, καὶ εἶπεν· „Ὑμῶν δὲ μακάριοι οἱ ὀφθαλμοὶ ὅτι βλέπουσι·

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

„βλέπεσι· καὶ τὰ ὦτα ὑμῶν, ὅτι ἀκούει.
„Ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν, ὅτι πολλοὶ Προ-
„φῆται καὶ δίκαιοι ἐπεθύμησαν ἰδεῖν ἃ
„βλέπετε, καὶ ἐκ εἶδον· καὶ ἀκοῦσαι, ἃ ἀκού-
„ετε, καὶ ἐκ ἤκουσαν· ἵνα μὴ νομήσωμεν,
ὅτι μόνοι οἱ ἰδόντες αὐτὸν, καὶ πιστεύσαν-
τες, ἐκεῖνοί εἰσιν οἱ μακάριοι· καὶ ἵνα πλη-
ροφορήσῃ πάντας τὲς μετὰ ταῦτα μὴ
ἰδόντας καὶ πιστεύσαντας, ὅτι καὶ αὐτοί
εἰσι τοῦ αὐτοῦ μακαρισμοῦ ἄξιοι, εἶπε τὸ
Μακάριοι οἱ μὴ ἰδόντες, καὶ πιστεύσαντες.
Πῶς δὲ ἐν τῷ ἀφθάρτῳ τῶ Κυρίε σώματι
ἐφαίνοντο οἱ τύποι τῶν ἥλων καὶ τῆς λόγ-
χης; πῶς τὸ ἄφθαρτον σῶμα ὑπὸ τῶ Θωμᾶ
ἐψηλαφήθη; ταῦτα Θεῶ συγκαταβάσει καὶ
δυνάμει ἐγένοντο πρὸς πίστωσιν τῆς αὐτοῦ
ἐκ νεκρῶν ἀναστάσεως. καὶ καθὼς οἱ Ἄγγε-
λοι, ὅτε ἐκ γῆς ὁ Κύριος ἀνελήφθη, ἴδον
τὰ ἱμάτια αὐτῶ αἵματι πεφοινιγμένα, καὶ
Ἡσ. 63, 2. „ἐβόων· Διατίσε ἐρυθρὰ τὰ ἱμάτια, καὶ τὰ
ἐνδύματά σε ὡς ἀπὸ πατηνῶ ληνῶ; Οὕτω
καὶ οἱ Ἀπόστολοι ἴδον τῶν ἥλων καὶ τῆς
λόγχης τὰ ἐκτυπώματα, καὶ ὁ Θωμᾶς τὴν
πλευρὰν ἐψηλάφησε τὴν ἀκήρατον. μήπως
δὲ τὴν ψηλάφησιν ταύτην προεφήτευεν ὁ
Ψαλ. 76, 2. „προφητάναξ, ὅτε ἔλεγε· Τὸν Θεὸν ἐξεζή-
„τησα ταῖς χερσί με νυκτὸς ἐναντίον αὐτοῦ,
„καὶ ἐκ ἠπατήθην. Ἐπειδὴ δὲ παντοδυνάμῳ
ἐνεργείᾳ ταῦτα ἐγένοντο, διὰ τῦτο θεοπνεύ-
στως ὁ Εὐαγγελισὴς συγκαταλέγει αὐτὰ τοῖς
ἄλλοις σημείοις καὶ θάυμασι, λέγων·

Ἰωάν. 20, 30. *Πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἄλλα σημεῖα ἐποίησεν ὁ Ἰησῦς ἐνώπιον τῶν μαθητῶν αὐτῦ, ἃ ἐκ ἔστι γεγραμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ τέτῳ.*

Σημεῖα ὀνομάζει τὰ παράδοξα ἔργα, τὰ τεράσια, τὰ θαύματα· ἀλλὰ περὶ ποίων λαλεῖ σημείων; περὶ τῶν πρὸ τῆς ἀναστάσεως τῶ Κυρίε ἡμῶν Ἰησῦ Χριστῦ, ἢ περὶ τῶν μετὰ τὴν ἀνάστασιν γεγενημένων; πολλὰ πειθανὸν φαίνεται, ὅτι λαλεῖ περὶ τῶν μετὰ τὴν ἀνάστασιν. διότι τὰ πρὸ τῆς ἀναστάσεως θάυματα ἐ μόνον ἐνώπιον τῶν μαθητῶν αὐτῦ, ἀλλὰ καὶ ἔμπροσθεν πολλῶν ἄλλων ἀνθρώπων ἐποίησε. ποῖα δέ εἰσι τὰ μὴ γεγραμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ τέτῳ, ἦγουν ἐν τῷ αὐτῦ Εὐαγγελίῳ; ἴσως ὅσα ὁ Ἰωάννης παρέλειπε, καὶ οἱ ἄλλοι Εὐαγγελισαὶ πρὸ αὐτῦ ἔγραψαν. διότι ὁ μὲν Ματθαῖος ἰσόρησε τὸν μέγαν σεισμὸν, καὶ τὸν ἀστραπηφόρον Ἄγγελον, ὅσις ἀπεκύλισε τὸν λίθον ἀπὸ τῆς θύρας τῦ μνημείε· ὁ δὲ Λε- Ματ. 28, ν.
κᾶς, τὴν συνοδοιπορίαν καὶ συνομιλίαν τῦ Λουκ. 24, 15.
ἀναστάντος Χριστῦ μετὰ τῶν δύω μαθητῶν
τῶν πορευομένων εἰς Ἐμμαὲς, διηγηθεὶς
ὅτι πρῶτον μὲν ἐκράτει τὲς ὀφθαλμὲς αὐ-
τῶν, ἵνα μὴ γνωρίσωσιν αὐτὸν, ἔπειτα δὲ
ἄφαντος ἐγένετο ἀπ' αὐτῶν· Πρὸς τούτοις
δὲ, ὅτι διήνοιξε τὸν νῦν τῶν Ἀποστόλων
πρὸς κατανόησιν τῶν θείων Γραφῶν· καὶ
ὅτι ἀνελήφθη εἰς τὸν ἐρανὸν ἐνώπιον τῶν
ὀφθαλμῶν αὐτῶν. Ταῦτα δὲ ἐσιώπησεν ὁ
Εὐαγγελισὴς Ἰωάννης. Ἡ πολλὰ καὶ ἄλλα
λέγει, τὰ ὑπὸ ἑδενὸς τῶν Εὐαγγελιστῶν γρα-
φέντα. διότι μυριάριθμά εἰσι τὰ τῦ Σωτῆ-
ρος Χριστῦ θαυμάσια, καθὼς ἀλλαχῦ ὁ αὐ-
τὸς Ἰωάννης ἐφανέρωσε διὰ τέτων τῶν λό-
„γων· Ἔσι δὲ καὶ ἄλλα πολλὰ, ὅσα ἐποί- Ἰωαν.
„ησεν ὁ Ἰησῦς, ἅτινα ἐὰν γράφηται καθ' 21, 25.
„ἕν, οἶδὲ αὐτὸν, οἶμαι, τὸν κόσμον χωρῆσαι
„τὰ γραφόμενα βιβλία. Διατὶ δὲ τὰ σημεῖα
ταῦτα ἔγραψε;

Ἰωάν. 20, 31. *Ταῦτα δὲ γέγραπται, ἵνα πιστεύσητε, ὅτι Ἰησῦς ἐστὶν ὁ Χριστὸς ὁ Υἱὸς τῦ Θεῦ, καὶ ἵνα πιστεύοντες ζωὴν ἔχητε ἐν τῷ ὀνόματι αὐτῦ.*

Διὰ τῦτο λοιπὸν ἐγράφησαν, ἵνα πιστεύσωμεν· ὅτι ὁ Ἰησῦς ἐστὶν ὁ Χριστὸς ὁ Υἱὸς τῦ Θεῦ. βλέπε δὲ τὴν ἄπειρον τῦ Θεῦ ἀγαθότητα· ζητεῖ ὁ Θεὸς τὴν πίστιν ἡμῶν, ἐχὶ ἵνα αὐτὸς ὠφεληθῇ, ἢ κερδήσῃ τί· διότι ἐδεμίαν ἔχει χρείαν τῶν ἀγαθῶν ἡμῶν·

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Ψαλ 15, 2. ἀλλ᾽ ἵνα ἡμεῖς οἱ πιστεύσαντες κερδήσωμεν τὴν ζωὴν τὴν τρισμακαρίαν καὶ ἀθάνατον. „Τί δὲ σημαίνει τὸ, Ἐν τῷ ὀνόματι αὐτῦ; Τὸ ὄνομα αὐτῦ ἐστὶν Ἰησῦς, τὸ δὲ Ἰησῦς σημαίνει Σωτὴρ κατὰ τὴν Ἑβραϊκὴν διά„λεκτον. ὥστε τὸ, Ἐν τῷ ὀνόματι αὐτῦ, Δηλοῖ τὸ, σωθέντες διὰ αὐτῦ.

ΟΜΙΛΙΑ

ΜΕΤΑ ΤΟ ΚΑΤΑ

ΙΩΑΝΝΗΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ ΤΟΥ ΑΝΤΙΠΑΣΧΑ.

Περὶ πίστεως.

Μεγάλη λοιπὸν τῆς πίστεως ἡ δύναμις, θαυμάσια τὰ αὐτῆς ἀποτελέσματα, ἄπειρον τὸ ἐξ αὐτῆς κέρδος. ζωὴν χαρίζει ἀθάνατον, Βασιλείαν ἡμῖν δωρεῖται τὴν „αἰώνιον. ἵνα πιστεύοντες, λέγει, ζωὴν ἔχη- Ἰωάν. 20, 31. „τε ἐν τῷ ὀνόματι αὐτῦ. Καὶ ἀλλαχοῦ, Ὁ Μαρκ. 16, 16. „πιστεύσας καὶ βαπτισθεὶς σωθήσεται. Καὶ „ἐν ἑτέρῳ τόπῳ πάλιν, Πίστευσον ἐπὶ τὸν Πράξ. 16, 31 „Κύριον Ἰησῦν Χριστὸν, καὶ σωθήσῃ σὺ καὶ ὁ οἶκός σε. Ὥστε ἡ πίστις σώζει. ἀρκεῖ λοιπὸν τὸ νὰ πιστεύσῃ μόνον ὁ ἄνθρωπος, ἵνα σωθῇ. ἀλλὰ πῶς ἡ αὐτὴ θεία Γραφὴ λέ- Ματ. 16, 27, „γει· Μέλλει ὁ υἱὸς τῦ ἀνθρώπε ἔρχεσθαι „ἐν τῇ δόξῃ τῦ πατρὸς αὐτῦ μετὰ τῶν „Ἀγγέλων αὐτῦ· καὶ τότε ἀποδώσει ἑκάστῳ „κατὰ τὴν πρᾶξιν αὐτῦ; Καὶ ἐν ἄλλοις, Ρωμ. 2, 6. „Ὃς ἀποδώσει ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτῦ· „Καὶ, ἐκπορεύσονται οἱ τὰ ἀγαθὰ ποιήσαν- Ἰωάν. 6, 29. „τες, εἰς ἀνάστασιν ζωῆς· οἱ δὲ τὰ φαῦλα „πράξαντες, εἰς ἀνάστασιν κρίσεως· τί τῦτο; „ἄλλοτε μὲν λέγει ἡ θεία Γραφὴ, ὅτι ἡ πίστις σώζει τὸν ἄνθρωπον, ἄλλοτε δὲ διδάσκει, ὅτι τὰ καλὰ ἔργα προξενοῦσι τὴν σωτηρίαν; ἐναντία λοιπὸν φαίνονται ἀλλήλοις τῶν θεοσδότων Γραφῶν τὰ λόγια. ἀδελφοὶ μὴ πλανᾶσθε, σύμφωνά εἰσι τῇ Θεῇ τὰ διδάγματα. ἐδὲ ἡ πίστις μόνη, ἐδὲ τὰ καλὰ ἔργα μόνα, ἀλλ᾽ ἡ πίστις ὁμῦ καὶ τὰ καλὰ ἔργα σώζεσι τὸν ἄνθρωπον.

Διαιρεῖται ἡ πίστις εἰς θεωρητικὴν, καὶ πρακτικήν. πίστις θεωρητικὴ λέγεται, ὅταν διὰ μόνε τῦ νοὸς ἡμῶν πιστεύωμεν ὅσα διδάσκει ἡ πίστις, ἐδὲν δὲ τῶν καλῶν ἔργων πράττωμεν. αὐτὴ δὲ ἡ πίστις ἐστὶ νεκρὰ καὶ ἀνωφελὴς, καὶ μὴ δυναμένη σῶσαι τὸν ἄν- „θρωπον. Ἡ πίστις, λέγει ὁ θεῖος Ἰάκω- Ἰάκ. 2, 17, „βος, ἐὰν μὴ ἔργα ἔχῃ, νεκρά ἐστι καθ᾽ 14. „ἑαυτήν. Τί τὸ ὄφελος, ἀδελφοί μου, ἐὰν „πίστιν λέγῃ τὶς ἔχειν, ἔργα δὲ μὴ ἔχῃ, μὴ „δύναται ἡ πίστις σῶσαι αὐτόν; Πίστις δὲ πρακτικὴ ἔστιν, ὅταν καὶ πιστεύωμεν ὅσα ἡ πίστις διδάσκει, καὶ πράττωμεν ὅσα αὐτὴ νομοθετεῖ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

νομοθετεῖ. αὐτὴ δέ ἐσιν ἡ πίσις, περὶ ἧς „ὁ ἐρανοβάμων Ἀπόσολος λέγει· Πίσις δὶ
Γαλ. 5, 6. ἀγάπης ἐνεργουμένη. Ὥσε, ὅταν ἡ θεία „Γραφὴ λέγῃ, ἵνα πισεύοντες ζωὴν ἔχητε·
„καὶ, Πᾶς ὁ πισεύσας καὶ βαπτισθεὶς σω-
Μαρκ. 16, 16. „θήσεται, Καὶ ἄλλα ὅμοια, περὶ τῆς πίσεως λαλεῖ τῆς πρακτικῆς, τῆς δὶ ἀγάπης
ἐνεργεμένης, τῆς συνηνωμένης μετὰ τῶν καλῶν ἔργων· καὶ πάλιν ὅταν ἡ Γραφὴ
„διδάσκῃ τὸ, Ἀποδώσει ἑκάσῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτῦ, καὶ τὰ τέτοις ὅμοια, ἑκάσῳ πι-
Ρωμ. 2, 6. σεύοντι ἐννοεῖ· ἔργα δὲ λέγει τὰ ἐκ πίσεως γεγενημένα. σοχασθῆτε δὲ πῶς τὴν ἔννοιαν
ταύτην μετὰ μεγίσης ἀκριβείας διὰ τῶν παραδειγμάτων σαφηνίζει ὁ θεηγόρος Ἀπό-
σολος. ἐπαινεῖ τῦ Ἄβελ τὴν πίσιν, ἀλλ' ἐγκωμιάζει καὶ τὰ ἀγαθὰ αὐτῦ ἔργα, ἤγουν
τὴν δεκτὴν θυσίαν, ἣν προσέφερε τῷ θεῷ· ἐπαινεῖ τῦ Ἐνὼχ τὴν πίσιν, ἀλλ' ὑμνολογεῖ
καὶ τὰ εὐάρεσα αὐτῦ ἔργα· ἐπαινεῖ τῦ Νῶε τὴν πίσιν, ἀλλὰ συνεπαινεῖ καὶ τὸν ἀγῶνα
αὐτῦ διὰ τὴν κατασκευὴν τῆς κιβωτῦ· ἐπαινεῖ τὴν πίσιν τῦ Ἀβραὰμ, ἀλλὰ θαυμάζει
καὶ τὴν πρὸς τὸν Θεὸν αὐτῦ ὑπακοήν· καὶ ἐφεξῆς πολλῶν ἄλλων ἁγίων ἐπαινεῖ τὴν
πίσιν, καὶ μεγαλύνει τὰ θαύματα, ἀλλὰ καὶ τὰ ἡρωϊκὰ αὐτῶν ἔργα διηγεῖται, καὶ
ἐυφημεῖ τὰ θαυμασὰ αὐτῶν ἆθλα. „Ἄλ-
Ἑβρ. 11, 35.38. „λοι δὲ, λέγει, ἐτυμπανίσθησαν· Ἕτεροι „δὲ ἐμπαιγμῶν καὶ μασίγων πεῖραν ἔλα-
„βον, ἔτι δὲ δεσμῶν καὶ φυλακῆς· Ἐλι-
„θάσθησαν, ἐπρίσθησαν, ἐπειράσθησαν, ἐν
„φόνῳ μαχαίρας ἀπέθανον· περιῆλθον ἐν
„μηλωταῖς, ἐν αἰγείοις δέρμασιν· ὑσερέμε-
„νοι, θλιβόμενοι, κακεχέμενοι· Ἐν ἐρη-
„μίαις πλανώμενοι καὶ ὄρεσι καὶ σπηλαίοις
„καὶ ταῖς ὀπαῖς τῆς γῆς. Ἐκ τέτων λοι-
πὸν βλέπετε φανερὰ, ὅτι ἡ σωτηριώδης
πίσις ἐσὶν ἡ συνηνωμένη μετὰ τῶν καλῶν
Ἰάκ. 2, 26. ἔργων. ἡ πίσις μόνη χωρὶς τῶν ἔργων ἐσὶ „νεκρὰ καὶ ἀνενέργητος. Ὥσπερ γὰρ τὸ
„σῶμα, λέγει ὁ Ἀδελφόθεος, χωρὶς πνεύ-
„ματος νεκρόν ἐσιν, ἔτω καὶ ἡ πίσις χωρὶς
„τῶν ἔργων νεκρά ἐσί.

Χρισιανὲ, σὺ καυχᾶσαι ὅτι πισέυεις. ἀλλὰ τί τὸ ὄφελος, ὅταν πράττῃς ἔργα παράνομα; καὶ τὰ Δαιμόνια πισέυσι καὶ φρίττσιν, ἀλλ' ἐδὲν ὠφελῶνται. σὺ πισέυεις, ὅτι ὁ Θεὸς ἔδωκε τὰς δέκα ἐντολὰς, καὶ ὅτι ὁ ἀθετήσας μίαν ἐξ αὐτῶν, ἀναμφιβόλως κολάζεται. ἔπειτα πᾶσαν σχεδὸν ἡμέραν ἀφόβως καὶ ἀνυποσόλως περιφρονεῖς πᾶσαν ἐντολήν. τί σε ὠφελεῖ λοιπὸν ἡ πίσις σε; σὺ πισέυεις, ὅτι ὁ Θεὸς ἐνομοθέτησεν, ἵνα ἀγαπᾷς αὐτὸν ἐξ ὅλης καρδίας, καὶ ψυχῆς, καὶ διανοίας, καὶ τὸν πλησίον Ματ. 22, 37. σε ὡς σεαυτόν· ἔπειτα τὸν μὲν Θεὸν περιφρονεῖς διὰ τῆς παραβάσεως τῦ νόμε, τὸν δὲ πλησίον σε ἀδικεῖς καὶ βλάπτεις παντὶ τρόπῳ· ποῖον τὸ ὄφελος λοιπὸν ἐκ τῆς πίσεώς σε; σὺ πισέυεις, ὅτι ἐὰν μὴ συγχωρήσῃς τὰ παραπτώματα τοῖς ἀνθρώποις, ἀδύ- Ματ. 6, 15. νατόν ἐσι νὰ συγχωρήσῃ ὁ Θεὸς τὰς ἁμαρτίας σε· ἔπειτα διὰ τὸ μικρότατον σφάλμα τῦ ἀδελφῦ σε ζητεῖς ἀμοιβὴν καὶ ἐκδίκησιν. πισέυεις, ὅτι ὁ Θεός σε προσάττει, Ματ. 5, 44. ἵνα ἀγαπᾷς τὺς ἐχθρύς σε· ἔπειτα μισεῖς αὐτὺς καὶ καταδιώκεις ἕως θανάτου. τίσε ὠφελεῖ λοιπὸν ἡ πίσις σε; σὺ πισέυεις, ὅτι ὁ Θεὸς προσάσσει, λέγων· „Μάθετε ἀπ' Ματ. 11, 29. „ἐμῦ ὅτι πρᾷός εἰμι καὶ ταπεινὸς τῇ καρδίᾳ· σὺ δὲ γίνεσαι θυμώδης καὶ ὑπερήφανος, τίσε ὠφελεῖ λοιπὸν ἡ πίσις σε; ὁ πτωχὸς παρίσησι τῦ Χρισῦ τὸ πρόσωπον· εἶτι ἂν ποιήσῃς τῷ πτωχῷ, ποιεῖς αὐτῷ τῷ Θεῷ· „Ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε ἑνὶ τέτων τῶν ἀδελ- Ματ. 25, 40. „φῶν μου τῶν ἐλαχίσων, ἐμοὶ ἐποιήσατε· πισέυεις τῦτο; ναί· καὶ ὅμως βλέπεις τὸν πτωχὸν, καὶ ἀποσρέφεις τὸ πρόσωπόν σου ἀπ' αὐτῦ· βλέπεις τὸν πτωχὸν, καὶ ἀντὶ ἐλεημοσύνης, φορτίζεις αὐτὸν ὕβρεις. τίσε ὠφελεῖ λοιπὸν ἡ πίσις σε; πισέυεις, ὅ. τε

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Ματ. 25, 46. „περιμένει ἄλλη ζωὴ αἰώνιος· καὶ ὅμως ζῇς ὡς Ἐπικούριος καὶ θνητόψυχος. ποῖον λοιπὸν τὸ ὄφελος τῆς πίστεώς σου; σὺ πι-
Ματ. 25, 31. „στεύεις, ὅτι ἔρχεται ἡμέρα, ἐν ᾗ ὁ Θεὸς καθίσει ἐπὶ θρόνω δόξης αὐτῶ, κρῖναι τὴν γῆν, κρῖναι τὴν οἰκεμένην· καὶ ὅτι οἱ ἐργάται τῶν καλῶν ἔργων ἀπελεύσονται εἰς ζωὴν αἰώνιον, οἱ δὲ τὰς ἁμαρτίας πράξαντες εἰς κόλασιν αἰώνιον· καὶ ὅμως τὴν μὲν ἐργασίαν τῆς ἀρετῆς ὁλοτελῶς ἀμελεῖς, πᾶσαν δὲ ἁμαρτίαν προθύμως ἐργάζεσαι. τί σε ὠφελεῖ λοιπὸν ἡ πίστις σε; αὐτὴ ἡ πίστις
Ἰωάν. 2, 14. „δὲ σώζει τὸν ἄνθρωπον. Μὴ δύναται ἡ „πίστις, λέγει ὁ Ἰάκωβος, σῶσαι αὐτὸν, Ἡ τοιαύτη πίστις ἐστὶ νεκρὰ καὶ ἀτελής. διότι ἡ πίστις ἐκ τῶν καλῶν ἔργων λαμβάνει τὴν δύναμιν καὶ τὴν τελειότητα. βλέπεις, λέ-
Ἰωάν. 2, 22. γει ὁ αὐτὸς Ἀπόστολος περὶ τῶ Ἀβραὰμ, ὅτι ἡ πίστις συνήργει τοῖς ἔργος αὐτῶ, καὶ „ἐκ τῶν ἔργων ἡ πίστις ἐτελειώθη; θεόπνευσον ὄντως καὶ σαφέστατον μάθημα. ἡ πίστις συμβοηθεῖ ἡμᾶς εἰς τὴν ἐργασίαν τῶν καλῶν ἔργων, καὶ τὰ καλὰ ἔργα δίδουσι τὴν τελειότητα εἰς τὴν πίστιν.

Ἀδελφοὶ, ἡμεῖς ἐδὲ ὡς οἱ Ἀποστόλοι εἴδομεν τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν, ἐδὲ ὡς ὁ Θωμᾶς τὴν πλευρὰν αὐτῶ ἓψηλαφήσαμεν, ἠκούσαμεν μόνον τὴν Εὐαγγελικὴν διδασκαλίαν, καὶ ἐπιστεύσαμεν, ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ υἱὸς τῶ Θεῶ, καὶ ὁ λυτρωτὴς τῶ κόσμω. ὁ Κύριος μακαρίζει τὺς μὴ ἰδόν-
Ἰωαν. 20, 29. „τας καὶ πιστεύσαντας· Μακάριοι, λέγει, οἱ μὴ ἰδόντες, καὶ πιστεύσαντες· Ἀλλ' ἐσόμεθα ἡμεῖς ἆραγε ἄξιοι τῶ τοιούτω μακαρισμοῦ; ἐσμὲν ἆραγε ἡμεῖς μακάριοι, οἱ μὴ ἰδόντες καὶ πιστεύσαντες; ναί· ἐὰν ἡ πίστις ἡμῶν, πίστις ὑπάρχῃ πρακτικὴ, πίστις δὶ ἀγάπης ἐνεργεμένη, πίστις συμβοηθοῦσα τὴν ἐργασίαν τῶν καλῶν ἔργων, καὶ πίστις διὰ τῶν καλῶν ἔργων τελειωμένη. πίστιν ἔχετε, χάριτι Θεῶ καὶ ἐλέει, ὀρθόδοξον καὶ ἀληθινὴν, συνενώσατε αὐτῇ καὶ τὰς θεοφιλεῖς ἀρετὰς, καὶ ἔτως ἔσεσθε μακάριοι. τὸ λοιπὸν,
Φιλ. 4, 8, 9. „ἀγαπητοί μω ἀδελφοὶ, Ὅσα ἐστὶν ἀληθῆ, „παραγγέλλει ὑμῖν ὁ θεηγόρος Ἀπόστολος, „ὅσα σεμνὰ, ὅσα δίκαια, ὅσα ἁγνὰ, ὅσα „προσφιλῆ, ὅσα εὔφημα, εἴτις ἀρετὴ καὶ „εἴτις ἔπαινος, ταῦτα λογίζεσθε· Ἃ καὶ „ἐμάθετε, καὶ παρελάβετε, καὶ ἠκούσατε, „καὶ οἴδατε ἐν ἐμοὶ, ταῦτα πράσσετε· καὶ „ὁ Θεὸς τῆς εἰρήνης ἔσαι μεθ' ὑμῶν. „Ἀμήν.

ΕΡΜΗΝΕΙΑ

ΕΙΣ ΤΟ ΚΑΤΑ

ΜΑΡΚΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ ΤΩΝ ΜΥΡΟΦΟΡΩΝ.

Ὁλόσωμος ταφὴ, καὶ ἡ ἐκ νεκρῶν ἀνάστασις τῶ Κυρίω ἡμῶν Ἰησῶ Χριστῶ δύω ἄρθρα εἰσὶ τῆς ὀρθοδόξου ἡμῶν πίστεως. αὐτὰ καὶ τὰ δύω οἱ μὲν ἄλλοι Προφῆται διὰ λόγω προκατήγγειλαν, τὸ δὲ σημεῖον τῶ Ἰωνᾶ πρακτικῶς αὐτὰ προεφανέρωσε.

τὸ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

τὸ μὲν κῆτος τὸ μέγα, ὃ κατέπιε τὸν Ἰωνᾶν, τὸν ἀκόρεσον θάνατον ἐσήμαινεν, ὅσις καὶ τῶ ἀναμαρτήτω ἐγεύσατο· ἡ δὲ κοιλία τῶ κήτες, τὸν τάφον, ἐν ᾧ ἐτάφη τὸ ζωηφόρον τῶ Κυρίω ἡμῶν σῶμα· ὁ δὲ καταποντισμὸς εἰς τὰ βάθη τῆς θαλάσσης, τὴν εἰς τὸν ᾅδην τῶ Σωτῆρος ἡμῶν κατάβασιν. ἐξῆλθε δὲ ὁ Ἰωνᾶς μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἐκ τῆς κοιλίας τῶ κήτες, ἵνα φανερώσῃ, ὅτι μετὰ τρεῖς ἡμέρας ὁ μονογενὴς τῶ Θεῶ υἱὸς ἐκ τῶν νεκρῶν ἀνασήσεται. καὶ ὅτε μὲν τὸ σημεῖον τῶτο διὰ τῶ Ἰωνᾶ ἐγένετο, ἄδηλον ἦν καὶ ἀνερμήνευτον· ὅτε δὲ ὁ υἱὸς τῶ Θεῶ ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον, τότε ἐφανέρωσεν αὐτὸ, καὶ ἐξήγησε, λέγων· Ὥσπερ γὰρ
Ματ. 12, 40. „ἦν Ἰωνᾶς ἐν τῇ κοιλίᾳ τῶ κήτες τρεῖς
„ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας· ὕτως ἔσαι ὁ υἱὸς
„τῶ ἀνθρώπω ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς γῆς τρεῖς
„ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας. Περὶ τῆς αὐτῆς ταφῆς καὶ ἀνασάσεως ὁ μὲν θεοφάντωρ Ἀπόστολος γράφει ἐν τῇ πρὸς τὲς Κορινθίους ἐπιστολῇ· Παρέδωκα γὰρ ὑμῖν ἐν
1 Κορ. 15, 3, 4. „πρώτοις, ὃ καὶ παρέλαβον· ὅτι Χριστὸς
„ἀπέθανεν ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν, κατὰ
„τὰς Γραφάς· καὶ ὅτι ἐτάφη, καὶ ὅτι ἐγήγερται τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ κατὰ τὰς Γραφάς· Ἡ δὲ τῶ Χριστῶ καθολικὴ καὶ ἀποστολικὴ Ἐκκλησία ἐν τῷ τετάρτω ἄρθρῳ τῶ συμ-
„βόλε τῆς πίστεως διδάσκει ὕτω· Σταυρω-
„θέντα τε ὑπὲρ ἡμῶν ἐπὶ Ποντίε Πιλάτε,
„καὶ παθόντα, καὶ ταφέντα· ἔπειτα ἐν τῷ
„ἕκτῃ ἄρθρῳ τῷ πέμπτῳ· Καί ἀναστάντα τῇ
„τρίτῃ ἡμέρᾳ κατὰ τὰς Γραφάς. Αὐτῆς τῆς ταφῆς καὶ ἀνασάσεως τὴν ἱστορίαν μετὰ πασῶν τῶν περισάσεων σεριγράφη τὸ σημερινὸν Εὐαγγέλιον, καθιστορῶν ἅμα καὶ τὴν ἀρετὴν τῶ θαυμασῶ Ἰωσὴφ, καὶ τῶν ἁγίων μυροφόρων γυναικῶν. δύω ἄρθρα λοιπὸν τῆς πίστεως, καὶ δύω ἀρετῆς παραδείγματα διαλαμβάνει ἡ σήμερον ἀναγνωσθεῖσα εὐαγγελικὴ ἱστορία. τὸ μὲν μάθημα τῶν ἄρθρων τῆς πίστεως ἀναγκαῖόν ἐστι πρὸς τὴν αἰώνιον σωτηρίαν· τὸ δὲ τῆς ἀρετῆς παράδειγμα, πολλὰ ὠφέλιμον εἰς τὴν ψυχὴν τῶ ἀνθρώπω. τὸ μάθημα διδάσκον τὸ πότε, καὶ πῶς, καὶ πῶ, καὶ ὑπὸ τίνος ὁ Κύριος ἡμῶν ἐτάφη· καὶ πῶς καὶ ὑπὸ τίνων ἡ ἀνάσασις αὐτῶ ἐγνωρίσθη, καὶ ἐμαρτυρήθη, σηρίζει εἰς τὴν ἀλήθειαν τῆς πίστεως· ἡ δὲ ἀκρόασις τῶν ἐναρέτων κατορθωμάτων τῶν εἰρημένων ἁγίων ἀνθρώπων προτρέπει εἰς τῆς ἀρετῆς τὴν κατόρθωσιν.

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἐλθὼν Ἰωσὴφ ὁ ἀπὸ Ἀριμαθαίας, εὐσχήμων βελευτὴς, ὃς καὶ αὐτὸς ἦν προσδεχόμενος τὴν Βασιλείαν τῶ Θεῶ, τολμήσας εἰσῆλθε πρὸς Πιλάτον, καὶ ᾐτήσατο τὸ σῶμα τῶ Ἰησῶ. Μαρκ. 15, 43.

Ἐπειδὴ ὁ τρισμακάριος Ἰωσὴφ ἠξιώθη ἐνταφιᾶσαι τῶ Κυρίω τὸ σῶμα, περὶ αὐτῶ δὲ εἰς ἑκάστην ἄλλον τόπον ἔγραψαν οἱ Εὐαγγελισαὶ, διὰ τῶτο ὧδε πάντα τὰ περὶ αὐτῶ λεπτομερῶς ἡμῖν ἐφανέρωσαν· Πρῶτον μὲν τὸ ὄνομα αὐτῶ, Ἰωσήφ· εἶτα τὴν πατρίδα, ὃ ἀπὸ Ἀριμαθαίας, ἦγεν ὁ ἀπὸ τῆς Ἀριμαθέμ, ἥτις ἦν ἡ πατρὶς τῶ προφήτε Σαμουὴλ· ἔπειτα τὸ ἦθος, Εὐσχήμων, ἦγεν σεμνὸς καὶ εὐλαβής· ἀντὶ δὲ τῦ, Εὐσχήμων, ὁ θεηγόρος Λουκᾶς λέγει. Ἀνὴρ ἀγαθὸς „καὶ δίκαιος· εἶτα τὸ ἀξίωμα, βελευτὴς, τετέσι Σύμβελος, εἷς τῆς Γερουσίας· ὁ δὲ ἔχων τὸ ἀξίωμα τῶτο περετήρει καὶ ᾠκονόμει τὰ τῆς ἀγορᾶς πράγματα. καὶ τὴν τύχην δὲ τῶ ἀνδρὸς ἐφανέρωσεν ὁ ἱερὸς Ματθαῖος, εἰπών· „Ἦλθεν ἄνθρωπος
„πλούσιος ἀπὸ Ἀριμαθαίας τῦνομα Ἰωσήφ.
„Μετὰ ταῦτα καὶ ποία ἦν ἡ πίστις αὐτῶ ἐφανέρωσεν ὁ μὲν Μάρκος λέγων· Ὃς καὶ
„αὐτὸς ἦν προσδεχόμενος τὴν Βασιλείαν τῶ Θεῶ, Ἦγεν ἦν ἀληθινὸς καὶ ἄδολος Ἰσραηλίτης, περιμένων τὴν ἔλευσιν τῶ Μεσίε· ὁ δὲ Ματθαῖος, μαθητὴν αὐτὸν λέγει τῶ

Εὐσέβ εἰς τὰ περὶ τοπικ. ὀνομ. Λουκ. 23, 50. Θεοφύλ Βουλγ. Ματ. 27, 57. Μαρκ. 15, 43.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

τῷ Κυρίῳ· „Ὃς καὶ αὐτὸς ἐμαθήτευσε τῷ „Ἰησοῦ Ὁμοίως καὶ ὁ Ἰωάννης· Ὁ Ἰωσὴφ „ὁ ἀπὸ Ἀριμαθαίας, ὢν μαθητὴς τοῦ „Ἰησοῦ, κεκρυμμένος δὲ διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων. „Ἅπαντα δὲ τὰ κατὰ τὸν Ἰωσὴφ ἐφανέρωσαν οἱ Θεόπνευστοι Εὐαγγελισταὶ πρὸς πίστωσιν καὶ βεβαίωσιν τῆς ὑπ' αὐτῶν ἰσορυμένης ἀληθείας. ἔτος λοιπὸν ὁ Ἰωσὴφ ἐτόλμησε, καὶ παρασταθεὶς ἔμπροσθεν τοῦ Πιλάτου, ἐζήτησε τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἵνα αὐτὸ ἐνταφιάσῃ· διατὶ δὲ λέγει, ὅτι ἐτόλμησε; διότι τόλμη ἀληθῶς ἦν ἡ ἀναζήτησις τοῦ νεκροῦ σώματος ἑνὸς ἐσταυρωμένου καταδίκου, ἵνα θάψῃ αὐτὸ μετὰ πολυτελείας καὶ τιμῆς. τόλμη, ἐπειδὴ ἠθέλησεν ἵνα τιμήσῃ ἐκεῖνον, ὃν πάντες οἱ Ἰουδαῖοι ἐνέπαιξαν, καὶ περιεφρόνησαν, καὶ κατεδίκασαν θανάτῳ σταυρικῷ. ἀλλ' αὐτὸς μαθητὴς ὢν τοῦ Χριστοῦ, κεκρυμμένος διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων, ἐρρίψε τότε ὁ γενναιόφρων τὴν δειλίαν, καὶ ἀποτινάξας πάντα φόβον, ἐπαρρησίασεν ἑαυτὸν μαθητὴν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ τολμήσας ἐζήτησε παρὰ τοῦ Πιλάτου [τὸ σῶμα τοῦ διδασκάλου αὐτοῦ.

Ὁ δὲ Πιλάτος ἐθαύμασεν, εἰ ἤδη τέθνηκε· καὶ προσκαλεσάμενος τὸν Κεντυρίωνα, ἐπηρώτησεν αὐτὸν, εἰ πάλαι ἀπέθανε.

Ἐθαύμασεν ὁ Πιλάτος ἀκέσας παρὰ τοῦ Ἰωσήφ, ὅτι ὁ Χριστὸς ἀπέθανεν, ἠπίστησεν εἰς τὰ λόγια τοῦ Ἰωσήφ. ὅθεν προσκαλεῖ τὸν κεντυρίωνα ἦγεν τὸν Ἑκατόνταρχον, καὶ ἐρωτᾷ αὐτὸν, εἰ πάλαι, τετέσιν ἐὰν πρὸ πολλοῦ, ὁ Χριστὸς ἀπέθανεν. Εὐλογοφανῶς δὲ ἐθαύμασεν ὁ Πιλάτος καὶ δικαίως. διότι περὶ „τὴν ἕκτην ὥραν ὁ Χριστὸς ἐσταυρώθη· Ἦν „δὲ παρασκευὴ τοῦ Πάσχα, λέγει ὁ Ἰωάν„νης, ὥρα δὲ ὡσεὶ ἕκτη. Τότε ἂν παρέ„δωκεν αὐτὸν αὐτοῖς, ἵνα σταυρωθῇ. Τῇ δὲ „ὥρᾳ τῇ ἐννάτῃ ἀπέθανεν· ἐκεῖνο δὲ ὁ „λέγει ὁ Εὐαγγελιστὴς Μάρκος· Ἦν δὲ „ὥρα τρίτη καὶ ἐσταύρωσαν αὐτόν· οὐδό„λως ἐναντιοῦται εἰς τὰ λόγια τοῦ Ἰωάννου· σύμφωνοί εἰσιν οἱ Θεόπνευστοι Εὐαγγελισταί. ἀλλ' ὁ μὲν Μάρκος τὴν ὥραν ἔγραψε, καθ' ἣν ὁ Πιλάτος ἀπεφάσισεν ἵνα σταυρωθῇ ὁ Χριστός· ὁ δὲ Ἰωάννης τὴν ὥραν, ἐν ᾗ ἐσταυρώθη, οὕτω μαρτυρεῖ ὁ Θεοφόρος Ἰγνάτιος λέγων· „Τῇ ἓν παρασκευῇ τρίτῃ „ὥρᾳ ἀπόφασιν ἐδέξατο παρὰ τοῦ Πιλάτου, „συγχωρήσαντος τοῦ Πατρός. Ἕκτῃ ὥρᾳ „ἐσταυρώθη. ἐννάτῃ ἀπέπνευσεν. Ἐθαύμασε λοιπὸν ὁ Πιλάτος, ἀκέσας ὅτι μετὰ τρεῖς ὥρας ὁ Χριστὸς ἀπέθανεν ἐπάνω εἰς τὸν σταυρόν. ἄνθρωπος νέος καὶ ὑγιὴς ἠδύνατο διαρκέσαι ζῶν ἐπάνω εἰς τὸ ξύλον τοῦ σταυροῦ πολὺ περισσότερον, καθὼς καὶ οἱ δύω λῃσταὶ οἱ συσταυρωθέντες αὐτῷ. ἐθαύμασεν, ἐπειδὴ οὐκ ἐπίστευεν, ὅτι αὐτὸς ὡς Θεοῦ υἱὸς ἰδίᾳ δυνάμει καὶ ἐξουσίᾳ, ὅταν ἠθέλησε, παρέδωκε τῷ Θεῷ καὶ πατρὶ τὴν „θείαν αὐτοῦ ψυχὴν, φωνήσας φωνῇ με„γάλῃ, καὶ εἰπών, Πάτερ εἰς χεῖράς σε „παραθήσομαι τὸ πνεῦμά μου.

Καὶ γνοὺς ἀπὸ τοῦ κεντυρίωνος, ἐδωρήσατο τὸ σῶμα τῷ Ἰωσήφ· Καὶ ἀγοράσας σινδόνα, καὶ καθελὼν αὐτὸν, ἐνείλησε τῇ σινδόνι· καὶ κατέθηκεν αὐτὸν ἐν μνημείῳ, ὃ ἦν λελατομημένον ἐκ πέτρας· καὶ προσεκύλισε λίθον ἐπὶ τὴν θύραν τοῦ μνημείου.

Πληροφορηθεὶς ὁ Πιλάτος ὑπὸ τοῦ Κεντυρίωνος, ὅτι ἀπέθανεν ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς, τότε ἐδωρήσατο τὸ νεκρόζωον αὐτοῦ σῶμα τῷ Ἰωσήφ· ὁ δὲ Ἰωσὴφ ἠγόρασε σινδόνα, κατεβίβασε τὸ σῶμα ἀπὸ τοῦ σταυροῦ, ἐνετείλησεν αὐτὸ ἐν τῇ σινδόνι, ἔθηκεν αὐτὸ εἰς μνημεῖον πέτρινον, καὶ κυλίσας πέτραν, ἐκάλυψε τὴν θύραν τοῦ μνημείου. καὶ ταῦτα μὲν λέγει ὁ Εὐαγγελιστὴς Μάρκος·

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

κος· ὁ δὲ Ἰωάννης καὶ ἄλλας ἀξιολόγες περισάσεις καθισορεῖ, ὅσας ὁ Μάρκος ἐσιώπησε· πρώτην, ὅτι εἰς τὸν ἐνταφιασμόν τῶ Κυρίε ἦλθε καὶ ὁ Νικόδημος, καὶ „ἔφερε μίγμα σμύρνης καὶ ἀλόης ὡσεὶ λίτρας ἑκατόν· Δευτέραν, ὅτι μετὰ τῶν ἀρωμάτων ἦλειψαν, καὶ μετὰ τῶν ὀθονίων, ἦγεν τῶν λινῶν ὑφασμάτων ἔδησαν τὸ σῶμα τῶ Κυρίε, κατὰ τὴν συνήθειαν ἣν ἔχεσιν οἱ Ἰουδαῖοι ἐνταφιάζειν τὲς νεκρές· Τρίτην, ὅτι εἰς τὸν τόπον ὅπε ἐσαυρώθη ὁ Κύριος ἦν κῆπος, καὶ εἰς τὸν κῆπον μνημεῖον, ἐν ᾧ οὐδεὶς ἄλλος νεκρὸς οὐδέποτε ἐτάφη· καὶ ὅτι ἐν αὐτῷ τῷ μνημείῳ ἔθαψαν τὸ σῶμα τῶ Ἰησῦ Χριστῦ. ὁ δὲ Ματθαῖος ἐσημείωσε καὶ ἄλλην πολλὰ ἀξιοσημείωτον περίσασιν, ἤγεν, ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι ὑποπτευόμενοι κλοπὴν, ἐσφράγισαν κατ' ἐπιταγὴν τῶ Πιλάτε τὸν τάφον τῶ Κυρίε, καὶ ἔσησαν τὲς βασιλικὲς στρατιῶτας, ἵνα φυλάττωσιν αὐτόν. ταῦτα πάντα κατ' οἰκονομίαν μὲν Θεῦ ἐγένοντο, πρὸς πίσωσιν δὲ καὶ βεβαιότητα τῆς ἐκ νεκρῶν ἀναστάσεως τῦ Χριστῦ, ὑπὸ τῶν πνευματοφόρων Εὐαγγελιστῶν λεπτομερῶς περιεγράφησαν. διότι ὁ μὲν λίθος ὁ μέγας, ὁ τεθεὶς ἐπάνω εἰς τὴν θύραν τῶ μνημείε, δυσκολίαν ἀνίκητον ἔφερεν εἰς τὲς κλέπτας· ἡ δὲ ἀγρυπνία τῶν βασιλικῶν στρατιωτῶν, φόβον μέγαν καὶ ἀνείκασον· τὸ δὲ καινὸν μνημεῖον, „Ἐν ᾧ „οὐδέπω οὐδεὶς ἐτέθη, Ἔκλεισε τὰ σώματα τῶν συκοφαντῶν· ἡ δὲ σμύρνα καὶ ἡ ἀλόη κολλήσασα τὰ ὀθόνια καὶ τὸ σουδάριον ἐν τῷ παναχράντῳ σώματι τῦ Σωτῆρος, ἀφεῖλε πᾶσαν κλοπῆς ὑποψίαν. διότι τὶς δύναται πισεῦσαι, ὅτι κλέπται ἥπάτησαν μὲν τὲς ἐπιμελῶς ἀγρυπνοῦντας καὶ φυλάσσοντας στρατιῶτας, ἀπεκύλισαν δὲ τὸν μέγαν λίθον ἀπὸ τῆς θύρας τῶ μνημείε, καὶ εἰσελθόντες ἐν αὐτῷ, ἔλαβον καιρὸν ἐκχωρίσαι ἀπὸ τῶ σώματος τὰ κεκολλημένα ὀθόνια καὶ „τὸ σουδάριον, καθὼς εὗρεν αὐτὰ ὁ Πέτρος ὅτε εἰσῆλθεν εἰς τὸ μνημεῖον; κατὰ θείαν λοιπὸν οἰκονομίαν μετὰ τοσαύτης ἀσφαλείας ἐτάφη τὸ ζωηφόρον σῶμα τῶ Κυρίε Ἰησῦ.

Ἰωάν. 19, 39, κτ.

Ἰωάν. 20, 6, 7.

Ἡ δὲ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ, καὶ Μαρία Ἰωσῆ ἐθεώρεν πῦ τίθεται.

Μαρκ. 15, 47.

*Μαρία Μαγδαληνὴ ἐκείνη ἐσὶν, ἀφ' ἧς ὁ Κύριος ἐξέβαλε τὰ ἑπτὰ Δαιμόνια· Μαγδαληνὴ δὲ ὠνομάζετο ἴσως, καθότι ἐκατάγετο ἐκ τῆς κώμης τῆς καλεμένης Μαγδαλά· Μαρίαν δὲ Ἰωσῆ τινὲς μὲν νομίζεσι τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον· ἣν καὶ „Μαρίαν Ἰακώβε ὁ αὐτὸς Εὐαγγελιστὴς Μάρκος κατωτέρω ὀνομάζει. διότι ὁ Ἰωσὴφ ὁ μνήσωρ μετὰ τῆς προτέρας γυναικὸς αὐτῦ δύω υἱὲς εἶχε, τὸν Ἰωσῆ, καὶ τὸν Ἰάκωβον· ὅθεν ἡ ἁγία Θεοτόκος καθὼς ἐλέγετο γυνὴ τῦ Ἰωσὴφ διὰ τὴν μνησείαν, ἕτω καὶ μήτηρ τῶν τέκνων αὐτῦ ὠνομάζετο. γνωσοὶ δὲ καὶ ἐπίσημοι, ὡς φαίνεται, ἦσαν ὁ Ἰωσῆς καὶ ὁ Ἰάκωβος τοῖς Ἰουδαίοις, καὶ διὰ τῦ ὀνόματος τέτε, ἤγεν Μαρία Ἰωσῆ καὶ Ἰακώβε, ἐγνωρίζετο παρ' αὐτοῖς ἡ ἁγία Θεοτόκος, ὅθεν διὰ τῦτο ἕτως αὐτὴν ὠνόμασαν ὁ Εὐαγγελιστὴς Μάρκος καὶ ὁ Ματθαῖος. „Ἄλλοι δὲ Μαρίαν Ἰωσῆ νομίζεσι τὴν ἀδελφὴν τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκε, καὶ γυναῖκα τῦ Κλοπᾶ, λαμβάνοντες ἀφορμὴν ἐκ τῶν λόγων τοῦ ἐπισηθίε Ἰωάννε, λέγοντος. „Εἰσήκεισαν „δὲ παρὰ τῷ σαυρῷ τοῦ Ἰησῦ ἡ μήτηρ „αὐτῦ, καὶ ἡ ἀδελφὴ τῆς μητρὸς αὐτοῦ, „Μαρία ἡ τῦ Κλοπᾶ. Αὐταὶ λοιπὸν αἱ δύω Μαρίαι μετὰ καὶ ἄλλων γυναικῶν, ὡς λέγει ὁ ἱερὸς Λεκᾶς· „Αἵτινες ἦσαν „συνεληλυθυῖαι αὐτῷ ἐκ τῆς Γαλιλαίας, „παρετήρεν τὸν τόπον, ἐν ᾧ ἐτάφη ὁ Κύριος, σκοπὸν ἔχεσαι, ἵνα φέρωσι μύρα, καὶ ἀλείψωσιν αὐτόν.

Μαρκ. 16, 9.

ὁ Χρυσ καὶ ὁ Θεοφ.

Ματ. 27, 56. Καλμ. εἰς τὸ 27 κεφ. τῦ κατὰ Ἰωάν. 18, 25.

Λουκ. 23, 55.

Καὶ διαγενομένου τοῦ σαββάτου, Μαρία

Μαρκ 16, 1.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ, καὶ Μαρία ἡ τοῦ Ἰακώβε, καὶ Σαλώμη ἠγόρασαν ἀρώματα, ἵνα ἐλθοῦσαι ἀλείψωσιν αὐτόν.

Παρελθούσης τῆς ἡμέρας τοῦ σαββάτε, ἡ Μαγδαληνὴ Μαρία, καὶ ἡ Μαρία τοῦ Ἰακώβε, καὶ ἡ Σαλώμη, ἦγεν ἡ μήτηρ τῶν υἱῶν τοῦ Ζεβεδαίε, ἠγόρασαν ἀρώματα, ἵνα ἔλθωσιν εἰς τὸν τάφον, καὶ ἀλείψωσι τοῦ Κυρίε τὸ σῶμα. ἀλλ' ὁ Λεκᾶς λέγει·

Λουκ 23, 54 καὶ 24, 1.

„Καὶ ἡμέρα ἦν παρασκευὴ, καὶ σάββατον „ἐπέφωσκε. Κατακολεθήσασαι δὲ καὶ γυ„ναῖκες, αἵτινες ἦσαν συνεληλυθυῖαι αὐτῷ „ἐκ τῆς Γαλιλαίας, ἐθεάσαντο τὸ μνη„μεῖον, καὶ ὡς ἐτέθη τὸ σῶμα αὐτε. Ὑπο„στρέψασαι δὲ ἡτοίμασαν ἀρώματα καὶ μύ„ρα καὶ τὸ μὲν σάββατον ἡσύχασαν κατὰ „τὴν ἐντολήν. Τῇ δὲ μιᾷ τῶν σαββάτων, „καὶ τὰ ἑξῆς. Ὥσε κατὰ τὸν Λεκᾶν φαί„νεται, ὅτι τὴν παρασκευὴν, καὶ ἐχὶ μετὰ τὴν παρέλευσιν τοῦ σαββάτε αἱ μυροφόροι γυναῖκες ἠγόρασαν τὰ ἀρώματα· ἀλλὰ σημείωσον, ὅτι ὁ Λεκᾶς λέγει, Σάββατον ἐπέφωσκεν, ἦγεν ἐφάνη τὸ αὐγερινὸν φῶς τοῦ σαββάτε. ὅτε αἱ γυναῖκες ἠκολούθησαν τὸν Ἰωσὴφ, ἵνα ἴδωσι τὸ μνημεῖον, ἐν ᾧ ἐτάφη ὁ Χριστὸς, ἔπειτα ἐπιστρέψασαι ἐκεῖθεν, ἡτοίμασαν τὰ ἀρώματα καὶ τὰ μύρα. ὅθεν ἕως ἂν ἔλθωσιν εἰς τὸν κῆπον, ὅπε ἦν τὸ μνημεῖον, καὶ ἕως ἂν θάψωσι τοῦ Κυρίε τὸ σῶμα, καὶ πάλιν ἐπιστρέψωσιν εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ, καὶ φθάσωσιν εἰς τὰ μυροπωλεῖα, παρῆλθε σχεδὸν ὅλη ἡ ἡμέρα τοῦ σαββάτε. πρὸς τούτοις ὁ μὲν Λεκᾶς λέγει ἡτοίμασαν· ὁ δὲ Μάρκος, ἠγόρασαν. ὅθεν ἴσως τὴν παρασκευὴν τὴν νύητα, πλησιαζούσης τῆς ἡμέρας τοῦ σαββάτε, καὶ φαινομένε τοῦ φωτός· Καὶ σάββατον ἐπέφωσκεν. Ἦλθον αἱ ἅγιαι γυναῖκες πρὸς τοὺς πωλοῦντας, καὶ ἠτοίμασαν. ἦγεν ἐσυμφώνησαν τὴν τιμὴν τῶν μύρων, πλὴν ἃ ἠγόρασαν αὐτὰ, εἴτε διατὶ ἐκ εἶχον ἕτοιμα τὰ χρήματα, εἴτε διατὶ ἤρξατο ἡ ἡμέρα τοῦ σαββάτε, καθ' ἣν ὁ νόμος ἀπηγόρευε πᾶσαν πρᾶξιν ὅθεν παρελθούσης τῆς ἡμέρας τοῦ σαββάτε, ἦλθον ὅπε εἶχον ἕτοιμα τὰ ἀρώματα, καὶ ἠγόρασαν αὐτὰ, ὡς λέγει ὁ ἱερὸς Μάρκος. ἀγνοοῦσαι δὲ αἱ ἅγιαι γυναῖκες, ὅτι ὁ Χριστὸς ἐκ νεκρῶν ἀναστήσεται, ἐκ τῆς πρὸς αὐτὸν ἀγάπης καὶ εὐλαβείας ἤθελον ἀλεῖψαι τὸ σῶμα αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀρωμάτων καὶ τῶν μύρων, ἵνα καὶ τὴν τότε συνήθειαν ἐκπληρώσωσι, καὶ διαφυλάξωσι δὲ τὸ σῶμα τοῦ Κυρίε ἐ μόνον ἐυῶδες, ἀλλὰ καὶ ἀδιάφθορον.

Καὶ λίαν πρωῒ τῆς μιᾶς σαββάτων ἔρχονται ἐπὶ τὸ μνημεῖον, ἀνατείλαντος τοῦ ἡλίε.

Μαρκ 16, 2.

„Τὸ Λίαν πρωῒ τῆς μιᾶς σαββάτων, „καὶ τὸ τοῦ Ἐυαγγελισοῦ Ματθάιε Ὀψὲ δὲ σαββάτων τῇ ἐπιφωσκούσῃ εἰς μίαν „σαββάτων, Καὶ τὸ τοῦ Λεκᾶ, Τῇ δὲ μιᾷ „τῶν σαββάτων ὄρθρε βαθέως, Ἔτι δὲ καὶ „τὸ τοῦ Ἰωάννε, Τῇ δὲ μιᾷ τῶν σαββάτων, „σκοτίας ἔτι ὔσης, Σύμφωνά εἰσιν ἅπαντα. διότι σάββατα ἢ σάββατον, τὴν ἑβδομάδα ὠνόμαζον οἱ Ἑβραῖοι. ὅθεν διδάσκουσιν ἡμᾶς οἱ Ἐυαγγελισαὶ συμφώνως, ὅτι Τῆς μιᾶς σαββάτων, Ἦγεν τὴν πρώτην ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος, τουτέστι τὴν Κυριακὴν, πρωῒ ἦλθον αἱ μυροφόροι γυναῖκες ἐπὶ τὸ μνῆμα τοῦ Κυρίε, ἀλλὰ τὸ ἑξῆς, ἦγεν τὸ, Ἀνατείλαντος τοῦ Ἡλίε, ὅπερ σημαίνει μετὰ τὴν ἀνατολὴν τοῦ Ἡλίε, φαίνεται ἐναντίον εἰς τὰ λόγια τῶν λοιπῶν Ἐυαγγελισῶν. διότι ὁ μὲν Ματθαῖος λέγει· Ὀψὲ σαββάτων τῇ ἐπιφωσκούσῃ, ἦγεν εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ αὐγερινοῦ φωτὸς τῆς Κυριακῆς ἡμέρας· Ὁ δὲ Λεκᾶς, ὄρθρε βαθέως· Ὁ δὲ Ἰωάννης, Σκοτίας ἔτι ὔσης· Ἐναντίον δὲ καὶ εἰς αὐτὰ τὰ προλαβόντα λόγια τοῦ Μάρκε. διότι αὐτὸς πρῶτον μὲν εἶπε

Ματθ 28, 1.

Λουκ 24, 1.

Ἰωάν 20, 1.

Ἐυσε εἰστη κατὰ Ἰωάν Σειρ. κεφ 2 καὶ Θ οφύλ. εἰς τ 16. κε τοῦ κατὰ Μάρ Ματ 28, Λουκ 24,

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Ἰωάν. 20, 1. εἶπε, Λίαν πρωΐ, ἐπειτα δὲ, Ἀνατείλαντος τῦ Ἡλίυ· Μήπως ἦν οἱ τρεῖς Εὐαγγελισαὶ λαλῆσι περὶ ἄλλων γυναικῶν, αἵτινες κατὰ ἄλλον καιρὸν ἦλθον εἰς τὸ μνημεῖον; ἢ μήπως οἱ τρεῖς Εὐαγγελισαὶ ἐσημείωσαν μόνον τὸν καιρὸν, καθ' ὃν αἱ γυναῖκες ἄρχησαν τὴν πρὸς τὸν τάφον ὁδοιπορίαν· ὁ δὲ Μάρκος καὶ τὸς δύω καιρὸς ἐσημείωσε, καὶ τὸν καιρὸν δηλαδὴ, καθ' ὃν ἄρχησαν τὴν ὁδοιπορίαν, διὰ τῦ Λίαν πρωΐ, καὶ τὸν καιρὸν, καθ' ὃν ἐφθασαν εἰς τὸ μνημεῖον, ἦγεν μετὰ τὴν ἀνατολὴν τῦ Ἡλίυ. Ἐὰν προσρέξῃς εἰς τὴν ἀλληγορίαν, ἔχεις σερεωτέραν λύσιν ταύτης τῆς ἀπορίας· ἥτις συμφωνεῖ τὸν Μάρκον μεθ' ἑαυτῦ, καὶ μετὰ τῶν λοιπῶν Εὐαγγελισῶν. Ἥλιον μὲν ὀνομάζουσιν αἱ θεῖαι Γραφαὶ τὸν Κύριον Ἰησῦν Χριστόν· Μὴ βλέψετέ με, λέγει τῦ Ἀσματος ἡ νύμφη, ἦγεν ἡ ἐυσεβὴς ψυχὴ, ὅτι ἐγώ εἰμι μεμελανωμένη, ὅτι παρέβλεψέ με ὁ Ἥλιος· Ἀνατελεῖ, εἶπεν ὁ προφήτης Μαλαχίας, ὑμῖν τοῖς φοβεμένοις τὸ ὄνομά μα Ἥλιος δικαιοσύνης· Καὶ σημεῖον, μέγα, λέγει, ὁ ἐπισήθιος Ἰωάννης, ὤφθη ἐν τῷ ἐρανῷ, γυνὴ, ἦγεν ἡ Ἐκκλησία, περιβεβλημένη τὸν Ἥλιον, ἦγεν τὸν Χριστόν. Αἱ δὲ Μυροφόροι ἦλθον εἰς τὸ μνημεῖον μετὰ τὴν ἀνάσασιν τῦ Ἰησῦ Χριστῦ. διότι ὁ Ἄγγελος εἶπε πρὸς αὐτὰς, Ἠγέρθη, ὐκ ἔσιν ὧδε. Ἰδὲ ἦν ὅλον τὸ νόημα τῶν προκειμένων Εὐαγγελικῶν λόγων· τὴν Κυριακὴν ἡμέραν πολλὰ πρωΐ, ὅτε ὁ τῆς δικαιοσύνης Ἥλιος Ἰησῦς Χριστὸς ἐκ νεκρῶν ἀνασὰς, καὶ ἐκ τῦ μνήματος ἐξελθὼν ἀνέτειλε τῷ κόσμῳ, τότε ἦλθον αἱ Μυροφόροι γυναῖκες εἰς τὸ μνημεῖον.

Ἀπολ. 12, 1.

Ματ. 28, 6.

Μαρκ. 5, 14. Καὶ ἔλεγον πρὸς ἑαυτάς· τὶς ἀποκυλίσει ὑμῖν τὸν λίθον ἐκ τῆς θύρας τῦ μνημείυ,

Εἰς τὸ μνημεῖον ἤρχοντο αἱ τίμιαι γυναῖκες, ἵνα ἀλείψωσι τὸ σῶμα τῦ Κυρίυ Ἰησῦ. ἐπειδὴ δὲ ὁ λίθος ὁ καλύπτων τὴν θύραν τοῦ μνημείου ἦν μέγας σφόδρα, ὡς κατωτέρω λέγει ὁ Εὐαγγελισὴς, αὐταὶ δὲ γυναῖκες ἦσαν ἀσθενεῖς καὶ ἀδύνατοι, διὰ τῦτο πρεπόντως ἐξηπόρεν, καὶ ἐυλογοφανῶς ἡ μία πρὸς τὴν ἄλλην ἔλεγεν ἐν τῇ ὁδῷ τὸ, τὶς ἆρα δύναται ἀποκυλίσαι τὸν λίθον ἀπὸ τῆς θύρας τῦ μνημείυ, ἵνα εἰσελθῦσαι ἐν αὐτῷ ἀλείψωμεν τῦ Κυρίυ Ἰησῦ τὸ σῶμα; Τὶς ἀποκυλίσει ἡμῖν τὸν λίθον ἐκ τῆς θύρας τῦ μνημείυ;

Μαρκ. 16, 4. Καὶ ἀναβλέψασαι θεωρῦσιν ὅτι ἀποκεκύλισαι ὁ λίθος· ἦν γὰρ μέγας σφόδρα.

Ὁ μὲν Εὐαγγελισὴς Μάρκος λέγει ὅτι ἀποκεκύλισαι ὁ λίθος, τὸ δὲ πῶς ἐκυλίσθη, σιωπεῖ, ἐπειδὴ πρὸ αὐτῦ ἔγραψε τὸ πῶς ὁ Θεηγόρος Ματθαῖος λέγων· Καὶ ἰδὲ σεισμὸς ἐγένετο μέγας· Ἄγγελος γὰρ Κυρίυ καταβὰς ἐξ ἐρανῦ, προσελθὼν ἀπεκύλισε τὸν λίθον ἀπὸ τῆς θύρας.

Ματ. 28, 2.

Μάρκ. 16, 5. Καὶ εἰσελθῦσαι εἰς τὸ μνημεῖον, εἶδον νεανίσκον καθήμενον ἐν τοῖς δεξιοῖς, περιβεβλημένον στολὴν λευκὴν, καὶ ἐξεθαμβήθησαν.

Καὶ εἰς τῦτο πάλιν ἀσύμφωνοι φαίνονται οἱ θεῖοι Εὐαγγελισαί. διότι ὁ μὲν Μάρκος λέγει, ὅτι Εἰσελθῦσαι εἰς τὸ μνημεῖον, εἶδον τὸν νεανίσκον, ἦγεν τὸν Ἄγγελον ἐν μορφῇ νέᾳ, καθήμενον εἰς τὰ δεξιὰ μέρη τῦ μνήματος· ὁ δὲ Ματθαῖος λέγει, ὅτι ἐκάθητο ἐπάνω τῦ λίθυ· Ἀπεκύλισε, λέγει, τὸν λίθον ἀπὸ τῆς θύρας, καὶ ἐκάθητο ἐπάνω αὐτῦ. Ἐκ τύτυ τινὲς εἶπον, ὅτι ἄλλαι μὲν ἦσαν αἱ γυναῖκες, περὶ ὧν λαλεῖ ὁ Ματθαῖος, ἄλλαι δὲ ἐκεῖναι περὶ ὧν διαλαμβάνει ὁ Μάρκος, καὶ αἱ ὀπτασίαι δύω, καὶ κατὰ ἄλλον καιρὸν γεγενημέναι, καὶ ὅτι ἡ Μαγδαληνὴ Μαρία καὶ εἰς τὰς δύω ὀπτασίας ἐυρέθη.

Ματ. 28, 2.

Θεοφ. καὶ Βίκτωρ Ἀντιοχ. ἐν τῇ εἰς τὸ κατὰ Μαρκ. Σειρ.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ἀλλ᾽ ἴσως περὶ τῶν αὐτῶν γυναικῶν ὁμιλεῖ ἑκάτερος τῶν Εὐαγγελιστῶν, καὶ περὶ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς ὀπτασίας. αἱ αὐταὶ δὲ γυναῖκες πρῶτον μὲν εἶδον τὸν Ἄγγελον ἐπάνω τῆ λίθῳ καθήμενον, καὶ τῆτο ἱσορεῖ ὁ Ματθαῖος. ἔπειτα δὲ ὁ αὐτὸς Ἄγγελος, ὡς ὁδηγῶν αὐτὰς εἰσῆλθιν εἰς τὸ μνημεῖον, ὅπε καὶ αἱ γυναῖκες εἰσελθῆσαι, εἶδον αὐτὸν ἐν τοῖς δεξιοῖς τῆ μνημείῳ καθήμενον, τῆτο δὲ διηγεῖται ὁ Μάρκος, ὡς σιωπηθὲν ὑπὸ τῆ Ματθαίε. ὁμοίως δὲ περὶ τῶν αὐτῶν γυναικῶν φαίνεται ὅτι διαλαμβάνει καὶ ὁ Λεκᾶς, κἂν

Λουκ. 24, 39, 40. „λέγῃ, ὅτι δύω ἄνδρες ἐφάνησαν ταῖς „γυναιξὶ, καὶ ὅτι εἷς ἐξ αὐτῶν εἶπε· „Μνήσθητε ὡς ἐλάλησεν ὑμῖν, ἔτι ὢν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ, καὶ τὰ ἑξῆς. διότι δύω μὲν ἐφάνησαν Ἄγγελοι, ἀλλ᾽ ὁ Ματθαῖος καὶ ὁ Μάρκος ἕνα μόνον ἀναφέρσι, δηλονότι τὸν λαλήσαντα μετὰ τῶν γυναικῶν· ὁ δὲ Λεκᾶς καὶ τὸν ἕτερον, τὸν μὴ λαλήσαντα. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Λεκᾶς μετὰ τὸν Ματθαῖον καὶ τὸν Μάρκον ἔγραψε τὸ Εὐαγγέλιον, διὰ τῆτο ὅσα τῆ Ἀγγέλε λόγια αὐτοὶ ἐσιώπησαν, αὐτὸς προσέθηκε, καὶ ἀνεπλήρωσεν. ἐυλόγως δὲ ὑπερεθαύμασαν καὶ ἐξέσησαν αἱ τρισμακάριαι ἐκεῖναι γυναῖκες. εἶδον τὸν μέγαν λίθον ἀποκυλισθέντα τῆ μνήματος· εἶδον τῆ Ἀγγέλε τὸ πρόσωπον ὡς ἀσραπὴν λάμπον,

Ματ. 16, 16. „καὶ τὰ ἐνδύματα αὐτῆ λευκὰ ὡς χιόνα· εἶδον τὸν τάφον κενὸν χωρὶς τῆ σώματος δηλαδὴ τῆ Κυρίε· εἶδον πράγματα ἀνέλπιτα, ἤκεσαν ἐυαγγέλια θαυμάσια· ὅθεν θάμβος αὐτὰς περιέσχε καὶ ἔκσασις.

Μαρκ. 16, 6. Ὁ δὲ λέγει αὐταῖς· μὴ ἐκθαμβεῖσθε· Ἰησοῦν ζητεῖτε τὸν Ναζαρηνὸν τὸν ἐσαυρωμένον. ἠγέρθη, οὐκ ἔστιν ὧδε, ἴδε ὁ τόπος ὅπε ἔθηκαν αὐτόν.

Ἡσυχάζει ὁ Ἄγγελος τὸν θόρυβον τῆς ψυχῆς αὐτῶν. μὴ θορυβεῖσθε, λέγει, μὴ ταράττεσθε, μὴ ἐξίσασθε. ἐπειδὴ δὲ εἰς τὸν καιρὸν τῆ θάμβους καὶ τῆς ἐκσάσεως καὶ ἡ μνήμη πάσχει, ἀσοχεῖ τὰ μνημονευόμενα, καὶ νεκρῆται, διὰ τῆτο πρῶτον μὲν ἀναμιμνήσκει αὐταῖς τὸ ζητούμενον. „Ὑμεῖς, λέγει, ζητεῖτε τὸν Ἰησῆν τὸν „Ναζαρηνὸν τὸν ἐσαυρωμένον, ἀλλ᾽ αὐτὸς οὐκ ἔστιν ὧδε, ἀνέση. ἔπειτα ἵνα μὴ φαντάσματα νομίσωσι τὰ βλεπόμενα, βλέπε, λέγει, τὸν τόπον, ὅπε ἔθαψαν αὐτόν. ὁ τόπος κενός ἐστιν, ἐν αὐτῷ ὐκ ἔστι τὸ σῶμα τῆ Ἰησῆ. Διότι αὐτὸς ἀνέση ἐκ νεκρῶν.

Μάρκ. 16, 7. Ἀλλ᾽ ὑπάγετε, εἴπατε τοῖς μαθηταῖς αὐτῆ καὶ τῷ Πέτρῳ, ὅτι προάγει ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν· ἐκεῖ αὐτὸν ὄψεσθε, καθὼς εἶπεν ὑμῖν.

Κήρυκας τῆς ἀναςάσεως σέλλει ὁ Ἄγγελος τὰς ἁγίας γυναῖκας· ὑπάγετε, λέγει, εἴπατε τοῖς μαθηταῖς καὶ τῷ Πέτρῳ. Διατὶ δὲ κατ᾽ ὄνομα ἀναφέρει τὸν Πέτρον; Ἐπειδὴ ὁ Πέτρος τρὶς ἀρνηθεὶς τὸν Ἰησῆν Χριςὸν, ἐξέπεσε τῆς τῶν μαθητῶν χορείας καὶ τάξεως. ἐὰν ὁ μὲν Ἄγγελος ὐκ ἐμνημόνευε κατ᾽ ὄνομα τῆ Πέτρε, ἀλλ᾽ ἔλεγε „μόνον τὸ, Εἴπατε τοῖς μαθηταῖς· αἱ δὲ γυναῖκες ἔλεγον πρὸς τὰς Ἀποςόλας τῆ Ἀγγέλε τὰ λόγια· ὁ Πέτρος γινώσκων, ὅτι ἐσερημένος ἦν τῆς ἀποςολικῆς χάριτος, ἐνόμιζεν ὅτι ὐκ ἔστι περὶ αὐτῆ ὁ λόγος. ὅθεν ὐδὲ ἤρχετο εἰς τὴν Γαλιλαίαν μετὰ τῶν λοιπῶν Ἀποςόλων. διά τῆτο ἦν ὁ Ἄγγελος ἐμνήσθη ὀνομασὶ τῆ Πέτρε, ἵνα τῆτο ἀκέσας ἐκεῖνος ἀπὸ τῆ σόματος τῶν Μυροφόρων, λάβῃ θάῤῥος, καὶ πληροφορηθῇ, ὅτι διὰ τὰ πικρὰ αὐτῆ δάκρυα προσκαλεῖ αὐτὸν ὁ Κύριος, ἵνα ἀξιώσῃ πάλιν τῆ ἀποςολικῆ ἀξιώματος. Τῆτο δὲ καὶ ἐγένετο, ὅτε διὰ τῆς τρίτης ἐρωτήσεως ἐδιώρθωσεν ὁ Θεάνθρωπος τὸ τριττὸν τῆς αὐτῆ ἀρνήσεως. Διατὶ δὲ ὁ Ἄγγελος διὰ τῶν γυναικῶν

πέμπει

πέμπει τοὺς μαθητὰς εἰς τὴν Γαλιλαίαν, καὶ ὑπόσχεται, ὅτι ἐκεῖ ὄψονται τὸν Κύριον; ὁμοίως δὲ καὶ αὐτὸς ὁ ἐκ νεκρῶν ἀνασὰς Χριστὸς παρήγγειλεν αὐταῖς, λέγων·

Ματ. 28, 10. „Ὑπάγετε, ἀπαγγείλατε τοῖς ἀδελφοῖς μου, „ἵνα ἀπέλθωσιν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, κἀκεῖ„με ὄψονται; ὁ Κύριος ἐφάνη τοῖς μαθη-

Ἰωάν. 20, 19. 26. ταῖς ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν ἐν ᾗ ἀνέστη. „Οὔσης ὀψίας, τῇ ἡμέρᾳ „ἐκείνῃ τῇ μιᾷ τῶν σαββάτων, καὶ τῶν „θυρῶν κεκλεισμένων, ὅπου ἦσαν οἱ μαθη„ταὶ συνηγμένοι διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαί„ων, ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἔστη εἰς τὸ μέ„σον, καὶ λέγει αὐτοῖς· εἰρήνη ὑμῖν. Καὶ πάλιν μεθ' ἡμέρας ὀκτὼ, παρόντος καὶ τοῦ Θωμᾶ ἐφάνη τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ἐκεῖ· διατὶ λοιπὸν τὴν ἐν Γαλιλαίᾳ ὀπτασίαν καὶ ὁ Ἄγγελος καὶ ὁ Κύριος προεῖπον; Διότι αὐτὴ ἦν ἐπιφανεσέρα, καὶ ἐπισημοτέρα τῶν ἄλλων ὀπτασιῶν. ἐκεῖ ἐφάνη ὁ ἀνασὰς Χριστὸς, ἐχὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ κεκλεισμένων τῶν θυρῶν, ἀλλ' ἐν τῷ ὄρει πεπαῤῥησιασμένως καὶ φανερῶς· ἐκεῖ οἱ Μαθηταὶ ἰδόντες αὐτὸν προσεκύνησαν· ἐκεῖ ὁ Κύριος μετὰ παῤῥησίας μεγάλης ἐφανέρωσεν αὐτοῖς τὴν δοθεῖσαν αὐτῷ παρὰ τοῦ Πατρὸς ἐξουσίαν. „Ἐδόθη μοι, λέγων, πᾶσα ἐξουσία ἐν „οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς· Ἐκεῖθεν ἀπέστειλεν αὐτοὺς εἰς τὸν κόσμον ἅπαντα, ἵνα κηρύξωσι τὸ Εὐαγγέλιον πάσῃ τῇ κτίσει· καὶ ἀπὸ τότε ἔμεινεν ὀπτανόμενος αὐτοῖς, καὶ λέγων τὰ περὶ τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ καὶ συναυλιζόμενος αὐτοῖς· Σημείωσον δὲ, ὅτι ἐδὲ ὁ Ἄγγελος εἶπεν, ὅτι ἐκεῖ μόνον, αὐτὸν ὄψονται· ἐδὲ ὁ Κύριος κἀκεῖμε, μόνον, ὄψονται. Ἐφάνη ἓν ὁ Χριστὸς πρὸ τῆς ἐν Γαλιλαίᾳ ὀπτασίας τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ἐν Ἱερουσαλὴμ, ὅπου ἦσαν συνηθροισμένοι, ἵνα ταχύτερον παρηγορήσῃ τὴν λελυπημένην αὐτῶν καρδίαν, καὶ πισώσῃ ἐυθὺς τὴν ἐκ νεκρῶν αὐτοῦ ἀνάστασιν.

Μάρκ. 16, 8. *Καὶ ἐξελθοῦσαι ταχὺ, ἔφυγον ἀπὸ τοῦ μνημείου· εἶχε δὲ αὐτὰς τρόμος καὶ ἔκστασις, καὶ οὐδενὶ οὐδὲν εἶπον· ἐφοβοῦντο γάρ.*

Τίνας ἐφοβοῦντο αἱ γυναῖκες; τοὺς Ἰουδαίους; ἢ ἡ ὀπτασία τοσοῦτον ἐφόβισε τὴν καρδίαν αὐτῶν, ὥσε ἔμειναν πεφοβισμέναι καὶ ἐξεσηκυῖαι; πῶς δὲ ὁ μὲν Μάρκος λέγει, Λουκ. 24, 9. „ὅτι οὐδενὶ οὐδὲν εἶπον· ὁ δὲ Λουκᾶς, ὅτι „Ὑποστρέψασαι ἀπὸ τοῦ μνημείου ἀπήγγειλαν „ταῦτα πάντα τοῖς ἕνδεκα καὶ πᾶσι τοῖς „λοιποῖς; τινὲς μὲν λέγουσιν, ὅτι περὶ ἄλλης ὀπτασίας λαλεῖ ὁ Λουκᾶς. Πειθανὸν ὅμως Θεοφύλ. φαίνεται, ὅτι καὶ οἱ δύω τὴν αὐτὴν ὀπτασίαν ἰσορροῦσι. καὶ ὁ μὲν Μάρκος λέγων, οὐδενὶ οὐδὲν εἶπον αἱ γυναῖκες διὰ τὸν φόβον, νοεῖ οὐδενὶ τῶν μὴ ὄντων μαθητῶν τοῦ Χριστοῦ· οὐδενὶ οὐδὲν εἶπον εἰς τὸν δρόμον, ἐν ᾧ περιεπάτουν· Ἔφυγον, λέγει, ἀπὸ τοῦ μνημείου. ὅτε δὲ ἔφευγον, καὶ πρὶν ἢ φθάσωσι, τῷ τρόμῳ ἔτι καὶ τῇ ἐκστάσει κρατούμεναι, οὐδενὶ οὐδὲν εἶπον. ὁ δὲ Λουκᾶς λέγων, Ὑποστρέψα„σαι ἀπὸ τοῦ μνημείου, ἐννοεῖ, ὅτι μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν αὐτῶν ἀπὸ τοῦ μνημείου, ὅτε ἔφθασαν ὅπου ἦσαν οἱ μαθηταὶ συνηθροισμένοι, τότε ἀπήγγειλαν ὅσα εἶδον καὶ ἤκουσαν τοῖς ἕνδεκα Ἀποστόλοις, καὶ πᾶσι τοῖς λοιποῖς μαθηταῖς τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΟΜΙΛΙΑ

ΜΕΤΑ ΤΟ ΚΑΤΑ

ΜΑΡΚΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ ΤΩΝ ΜΥΡΟΦΟΡΩΝ.

Περὶ Μεγαλοψυχίας.

Ἠκούσατε, ἀγαπητοίμε χρισιανοὶ, πάντα τὰ περὶ τῆς ταφῆς, καὶ τῆς ἀναςάσεως τῦ Κυρίε ἡμῶν Ἰησῦ Χρισῦ. ἠκούσατε δὲ καὶ τὸ ὅτι ὁ μὲν Ἰωσὴφ ἐγένετο ὑπηρέτης τῆς ταφῆς, αἱ δὲ Μυροφόροι, πρῶτοι κήρυκες τῆς ἀναςάσεως αὐτῦ. καλὸν δέ καὶ ὠφέλιμον τὸ νὰ ἐξετάσωμεν διὰ ποίαν ἀρετὴν ἔτοι οἱ ἄνθρωποι ἠξιώθησαν τοιαύτης μεγάλης χάριτος. βλέπω, ὅτι διὰ τὸ τοιῦτον κατόρθωμα, ἡ ἀνδρεία ἦν τοσῦτον ἀναγκαῖα, ὥςε χωρὶς αὐτῆς τοιῦτον ἔργον ἐδόλως ἠδύναντο ἐκτελέσαι. ἐὰν ἦσαν δειλοὶ, ἡ δειλία ἐνεπόδιζε πάντα ὅσα ἀναγκαῖα ἦσαν εἰς τελείωσιν τότε τῦ ἔργυ. ἀληθῶς δὲ ἡ ἀνδρεία μήτηρ ἐςὶ πολλῶν ἀρετῆς κατορθωμάτων. Περὶ τῆς ἀνδρείας λαλῶ ἐχὶ τῆς σωματικῆς, ἀλλὰ τῆς ψυχικῆς, ἥτις καὶ μεγαλοψυχία λέγεται. τὴν σωματικὴν ἀνδρείαν γεννᾷ ἡ φύσις, τὴν δὲ ψυχικὴν ἡ προαίρεσις. ὅθεν ἐδεὶς δύναται γενέσθαι ἀνδρεῖος κατὰ φύσιν, κἂν θέλῃ, γίνεται δὲ ὅσις θέλει μεγαλόψυχος. τῆς μεγαλοψυχίας τὴν ἀρετὴν εἶχεν ὁ ἐνσχήμων Ἰωσὴφ, καὶ αἱ ἅγιαι Μυρόφοροι. τὸ τῶν Ἰδδαίων γένος ἐξεμάνη καὶ ἐλύττησε κατὰ τῦ Ἰησῦ Χρισῦ· Γραμματεῖς, Φαρισαῖοι, Νομοδιδάσκαλοι, Πρεσβύτεροι τῦ λαῦ, Ἀρχιερεῖς, τὸ Συνέδριον ὅλον ὡς ςασιασὴν καὶ βλάσφημον παρέδωκαν αὐτὸν τῷ θανάτῳ, ἅπαντες μεγάλαις φωναῖς κραυγάζοντες· „Ἆρον, ἆρον, ςαύρωσον „αὐτόν. Οἱ Ἰδδαῖοι διὰ τὸν ἄμετρον φθόνον καὶ τὴν ὑπερβολικὴν αὐτῶν κακίαν καὶ τὲς μαθητὰς τῦ Χρισῦ ἐζήτων ἀποκτεῖναι· ὅθεν διὰ τὸν φόβον πάντες ἔφυγον, διεσκορπίσθησαν, καὶ μόνον ἀφῆκαν τὸν διδάσκαλον. δύω μόνοι ὁ Ἰωάννης καὶ ὁ Πέτρος ἠκολούθησαν αὐτῷ· ἀλλὰ τὸν μὲν Ἰωάννην ἐσκέπαζεν ἡ ἀρχιερατικὴ φιλία· ὁ δὲ Πέτρος, κἂν μετὰ προθυμίας πρῶτον ἠκολούθησεν, ἔπειτα ὅμως τοσῦτον ἐφοβήθη, ὥςε μετὰ ἀναθέματος καὶ ὅρκε τρεῖς αὐτὸν ἠρνήσατο. ὁ Ἰωσὴφ ἵνα ἐπιτύχῃ τῦ σκοπῦ αὐτῦ, ἔπρεπε νὰ παῤῥησιασθῇ εἰς τὴν ἡγεμονικὴν αὐλὴν ὅπε πάντοτε συνέτρεχε πλῆθος Ἰδδαίων, καὶ νὰ ζητήσῃ παρὰ τῦ Πιλάτε τὸ σῶμα τῦ Κυρίε Ἰησῦ. τῦτο δὲ τὸ ἔργον ἐφανέρωνεν ἑαυτὸν μαθητὴν τῦ Χρισῦ, ζηλωτὴν, καὶ ἀγαπῶντα τὸν διδάσκαλον αὐτῦ ὑπὲρ πάντας τὲς ἄλλους μαθητὰς αὐτῦ. τῦτο δὲ ἀρκετὸν ἦν, ἵνα διεγείρῃ κατ' αὐτῦ τὴν καταδρομὴν, καὶ τὰς ἐπιβολὰς τῶν Ἰδδαίων· ἡ μετὰ τοσαύτης εὐλαβείας ἀποκαθήλωσις τῦ σώματος τοῦ ζωοδότε

Ιωάν. 20, 19.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ζωοδότε, ἡ καθαρὰ σινδὼν, τὸ πεπελεκημένον πέτρινον μνημεῖον, ὁ λίθος ὁ μέγας ὁ ἐπὶ τῆς θύρας τῶ μνημείω ἦσαν πληγαὶ εἰς τὴν καρδίαν τῶν φθονερῶν Ἰουδαίων. ἐντεῦθεν οὐδὲν ἕτερον περιέμενεν ὁ Ἰωσὴφ, εἰμὴ διωγμὸς καὶ κίνδυνον τῆς ἰδίας ζωῆς. αὐτὸς δὲ μεγαλοψυχεῖ, τολμᾷ, ἔρχεται πρὸς τὸν Πιλάτον, παῤῥησιάζεται μαθητὴς τοῦ Χριστῶ, ζητεῖ καὶ λαμβάνει τὸ σῶμα αὐτῶ. ἡ δὲ μεγαλοψυχία κατέσησεν αὐτὸν ὑπηρέτην τῶ μεγάλω μυστηρίω τῆς ταφῆς τῶ Δεσπότω τῶν ἁπάντων. αὐτὸς ἠλέησε τὸν ἐλεήσαντα τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων, ἐνετύλιξε σινδόνι τὸν περιβάλλοντα τὸν οὐρανὸν ἐν νεφέλαις, ἐχάρισε μνημεῖον τῷ ἐγείραντι ἐκ μνημάτων τοὺς νεκρούς, ἔθαψε τὸν θάψαντα τὴν ἁμαρτίαν τῶ κόσμω. Ἰωσὴφ τρισμακάριε, σεβάσμιαι αἱ χεῖρές σω, αἱ ψηλαφήσασαι τῶ Κυρίω τὸ σῶμα· σεπτάσω τὰ ὄμματα, τὰ ἰδόντα νεκρὸν, γυμνὸν, ἡπλωμένον τὸν μονογενῆ τῶ Θεῶ υἱόν· ἅγιον τὸ σόμα σω, τὸ ἀσπασάμενον τῶ ζωοδότε τοὺς πόδας. ὦ ἀρετὴ ἐνδοξος, ὦ χάρις ἐξαιρετος, ἧς ἠξίωται ὁ γενναιόφρων Ἰωσὴφ.

Καὶ τῶν Μυροφόρων δὲ ἡ μεγαλοψυχία θαυμασὴ καὶ μεγάλη. αἱ γυναῖκες φύσει ἀσθενεῖς εἰσὶ καὶ δειλαί. φοβοῦνται πολλάκις, ὅπω ἐκ ἔστι φόβος. αἱ Μυροφόροι γυναῖκες ὑπὲρ τὴν γυναικεῖαν φύσιν μεγαλόψυχοι, καὶ τῶν ἀνδρῶν ἀνδρειότεραι, οὐδὲ διὰ τὸν διωγμὸν τῶν Ἰουδαίων δειλιάζουσιν, οὐδὲ ἡ αὐθάδεια τῶν στρατιωτῶν αὐτὰς φοβίζει, οὐδὲ ἡ κενοδοξία ταράττει τὴν καρδίαν αὐτῶν. Οἱ μαθηταὶ ἄνδρες ὄντες φοβοῦνται, αἱ Μυροφόροι γυναῖκες ὖσαι, τολμῶσιν· ἔτοι φεύγουσιν, ἐκεῖναι ἔρχονται· ἔτοι σκορπίζονται, ἐκεῖναι συνάγονται· ἔτοι κρύπτονται, ἐκεῖναι παῤῥησιάζονται. ἔρχονται εἰς τὸ μυροπωλεῖον, ἀγοράζουσι παρὰ τοῦ μυρεψῶ ἀρώματα καὶ μύρα, εἶτα βασάξουσαι αὐτὰ, τρέχουσιν αἱ τρισμακάριαι προθύμως, ἵνα ἀλείψωσι τὸ ζωηφόρον σῶμα. ὦ γυναῖκες πανσεβάσμιοι, καὶ πῶς οὐ φοβεῖσθε μόναι νὰ περιπατῆτε τὴν νύκτα; καὶ πῶς τολμᾶτε νὰ πλησιάσετε εἰς τὸν τόπον, ὃν βασιλικοὶ φυλάττουσι στρατιῶται; καὶ πῶς οὐ τρομάζετε, ἀλλὰ ζητεῖτε ἀποκυλίσαι τὸν λίθον, καὶ λύσαι τὰς σφραγίδας, καὶ ἀνοῖξαι τὸν τάφον, καὶ ἀλεῖψαι τὸ τεθαμένον τῶ Κυρίω σῶμα; μεγάλων ἀληθῶς χαρισμάτων ἠξιώθητε, διὰ τὴν ἀνδρείαν τῆς ψυχῆς ὑμῶν. αὐταί, ἀγαπητοί μου ἀδελφοί, ἐπειδὴ ἀπορῥίψασαι πᾶσαν δειλίαν καὶ φόβον, ἐγένοντο ἀνδρεῖαι καὶ μεγαλόψυχοι, εἶδον τοὺς ἁγίους Ἀγγέλους, καὶ ὁμίλησαν μετ' αὐτῶν· πρῶται ἦκουσαν τῆς ἀναστάσεως τὰ εὐαγγέλια, πρῶται συνήντησαν τὸν ἐκ νεκρῶν ἀναστάντα Σωτῆρα, πρῶται εὐηγγελίσαντο τοῖς μαθηταῖς τὴν ἀνάστασιν τοῦ Κυρίω.

Ἡ ἀνδρεία τῆς ψυχῆς, χριστιανοὶ, πολλῶν ἀρετῶν πρόξενος γίνεται, καθὼς ἐκ τοῦ ἐναντίω ἡ μικροψυχία καὶ ὁ φόβος ἐμποδίζει τῆς ἀρετῆς τὴν κατόρθωσιν. διὰ τοῦτο ἀκούομεν τὸν μὲν Μωϋσῆν παραγγέλλοντα ,,τῷ μαθητῇ αὐτοῦ τῷ Ἰησοῦ· Ἀνδρίζου καὶ ,,ἴσχυε· τὸν δὲ Δαβὶδ, τῷ υἱῷ αὐτοῦ τῷ Σο-,,λομῶντι ἴσχυε, καὶ ἀνδρίζου, καὶ ποίει, μὴ ,,φοβοῦ. Καὶ ὁ Κύριος δὲ τῶν ἁπάντων, καὶ δεσπότης Θεὸς τὸ αὐτὸ παράγγελμα ἔδωκε πρῶτον μὲν εἰς τὸν αὐτὸν Ἰησοῦν τῶ Ναυῆ, λέγων· Ἴσχυε καὶ ἀνδρίζου. Μὴ φοβηθῇς, μηδὲ δειλιάσῃς. Ἔπειτα καὶ ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἰς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, ὅτε ἀπέστειλεν αὐτοὺς ἐπὶ τὸ μέγα καὶ ἐξαίσιον τῆς ἀρετῆς κατόρθωμα, ἦγεν ἐπὶ τὴν ἐπιστροφὴν πάσης τῆς οἰκουμένης· Μὴ οὖν φοβηθῆτε αὐ-,,τοὺς, εἶπε· Μὴ φοβηθῆτε ἀπὸ τῶν ἀπο-,,κτεινόντων τὸ σῶμα, τὴν δὲ ψυχὴν μὴ δυ-,,νάμενον ἀποκτεῖναι. Ὅθεν καὶ ὁ Ἀπόστολος αὐτοῦ ἐδίδασκε τοὺς πιστεύσαντας, γράφων· ,,Ἀνδρίζεσθε, κραταιοῦσθε.

Δευτ. 16, 18. Πσαλ. 28, 20. Ἰησ. τ. 7. Δευτ. 8, 1. Ματ. 10, 28, 15. 1 Κορ. 16, 13.

Βλέπετε

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Βλέπετε τὸν Μωϋσῆν; αὐτὸς ὅτε ἐφοβήθη τὸν Φαραώ, ἔφυγεν ἀπὸ τῆς Αἰγύπτου, ἦλθεν εἰς τὴν γῆν Μαδιάμ, ἐκρύβη παρὰ τῷ Ἰωθώρ, καὶ ἐκεῖ ἐδὲν ἔργον θαυμαστὸν κατώρθωσεν· Ὅτε δὲ ἀνδρείαν ἀνέλαβε, καὶ ἐνεδύθη τὴν μεγαλοψυχίαν, τότε καταβὰς εἰς τὴν Αἴγυπτον, παρέζη τῷ Φαραώ, ἐποίησε τὰ μεγάλα θαύματα, ἐλύτρωσε τῆς δουλείας τὸ γένος τὸ Ἰσραήλ· ἔσχισε τὴν θάλασσαν, καὶ διεπέρασε τὸν λαόν· ἐπάταξε τὴν πέτραν, καὶ ἐξήγαγεν ὕδωρ· ἠνέῳξε τὸ οὐρανὸ τὰς θύρας, καὶ κατέβασε τὸ μάννα· ἔφερε τὴν ὀρτυγομήτραν, ἐνήσευσε τεσσαράκοντα ἡμερονύκτια, ἔλαβε τὸ νόμο τὰς πλάκας, ὑπέμεινε τὴν αὐθάδειαν τοῦ λαοῦ, ἐποίμανε τοσοῦτον σκληροτράχηλον πλῆθος, κατώρθωσε τόσας μεγάλας καὶ πολλὰς ἀρετὰς, ἐτέλεσε τόσα φοβερὰ καὶ ἐξαίσια θαύματα.

Ἰδὲ τὸν Ἠλίαν· ὅταν μεγαλοψυχῇ, ἐλέγχει τὸ Ἀχαὰβ τὴν ἀσέβειαν, καὶ σηλιτεύει τὸ ψευδωνύμο Θεῦ τὴν ἀδυναμίαν· ἐκπομπεύει τὴν ἀπάτην τῶν ψευδοϊερέων, καὶ κηρύττει τὴν ἀλήθειαν τῆς πίστεως· ἀποδεικνύει ἐμπράκτως τὶς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς, καὶ ἐπισρέφει τὸν Ἰσραὴλ ἀπὸ τῆς πλάνης τοῦ Βάαλ. ἀκούετε κατορθώματα ἀρετῆς θαυμαστὰ καὶ ἔνδοξα; ἀλλ' ὅτε ὁ φόβος τῶν ἀπειλῶν τῆς πονηρᾶς Ἰεζάβελ τὴν καρδίαν αὐτοῦ κατεκυρίευσε, τότε ἔφυγεν εἰς τὴν ἔρημον, ἐκρύβη εἰς τὰ σπήλαια, ἐπεκαλέσθη τὸν θάνατον, καὶ ἔπαυσε τῶν μεγάλων ἀρετῶν τὰ κατορθώματα.

Ἐὰν δὲ καὶ τῶν θείων Ἀποσόλων τὰ ὑπὲρ ἀνθρωπον ἀγωνίσματα, καὶ τῶν ἁγίων Μαρτύρων τὰ ὑπὲρ φύσιν ἆθλα, καὶ τῶν ὁσίων Ἀσκητῶν τὰ ἀνεκδιήγητα παλαίσματα, καὶ πάντων τῶν ἁγίων τὰ ἐξαίσια κατορθώματα ζοχασθῶμεν, καθαρὰ βλέπομεν, ὅτι ἅπαντα καρπός εἰσι τῆς ἀνδρείας καὶ γενναιότητος. ὅσοι ἐδειλίασαν, ἢ ἐφοβήθησαν, τέτων ἄλλοι μὲν οὐδὲν ἔργον θεοφιλὲς ἐτελείωσαν, ἄλλοι δὲ ἔπεσον πτῶμα ἐλεεινὸν καὶ ἐξαίσιον.

Βλέπει τοῦτο, ἀγαπητοί μο ἀδελφοὶ, ἐνίοτε πᾶς ἄνθρωπος ἐν ἑαυτῷ, καὶ ψηλαφεῖ. κατάκεισαι ἐνίοτε εἰς τὴν ἁμαρτίαν. Ὁ Θεὸς διὰ τὸ ἄπειρον αὐτοῦ ἔλεος ἐξαποσέλλει σοι φωτισμόν· γνωρίζεις τὴν ἁμαρτίαν σο, καὶ τὴν βλάβην τῆς ψυχῆς σο, καὶ ἀποφαίζεις νὰ προσδράμῃς εἰς τὴν μετάνοιαν. ἀλλ' ἰδὲ ἔρχεται εὐθὺς εἰς τὴν καρδίαν σο ἡ δειλία. καὶ πῶς δύναμαι, λέγεις, νὰ ἀποσραφῶ ἐκεῖνο τὸ ἠγαπημένον πρόσωπον; καὶ πῶς νὰ ἀντισαθῶ ἐναντίον εἰς τῆς σαρκὸς τὸν πόλεμον; καὶ πῶς νὰ ἀφήσω τὴν πολυχρόνιον συνήθειαν; ἐν τέτοις ἐὰν μεγαλοψυχήσῃς, νικᾷς, φεύγεις τὴν ἁμαρτίαν, κερδαίνεις τὸν παράδεισον. ἐὰν δειλιάσῃς καὶ φοβηθῇς, νικᾶσαι, μένεις ἀμετανόητος, κληρονομεῖς τὴν κόλασιν. Ἀκέεις τὴν φωνὴν „τοῦ Εὐαγγελίο· Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν· ἀγα- *Ματ.* πᾶτε τὸς ἐχθρὸς ὑμῶν· Θέλεις, ὡς Χριςοῦ *5, 44.* μαθητὴς, ἵνα συγχωρήσῃς τὸν ἐχθρόν σο· ἀλλ' ἰδὲ εὐθὺς ὁ πόλεμος τοῦ κόσμο· αὐτὸ, λέγει, ἐσὶν ἀτιμία σο. ἐὰν μὴ ἐκδικηθῇς σήμερον, αὔριον καὶ ἄλλοι ἐπιβελεύονταί σε, καὶ γίνεσαι παίγνιον τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὄνειδος τοῦ κόσμο. ἐὰν εἰς αὐτὸν τὸν πόλεμον μεγαλοψυχήσῃς, συγχωρεῖς τὸν ἐχθρὸν, μένεις εἰρηνικὸς καὶ ἥσυχος, καὶ λαμβάνεις παρὰ Θεοῦ τὴν ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν σο. ἐὰν μικροψυχήσῃς, μένει τὸ μῖσος καὶ ἡ ταραχὴ εἰς τὴν καρδίαν σο, κατακρίνεται δὲ ἡ ψυχή σου, ἕτος δειλὸς φοβεῖται μὴ πτωχεύσῃ, ὅθεν ἐκ ἐκτείνει τὴν χεῖρα αὐτοῦ εἰς βοήθειαν τοῦ πτωχοῦ· ἐκεῖνος μεγαλόψυχος ἐλεεῖ καὶ δανείζει ὅλην τὴν ἡμέραν. ἐκεῖνος κρεοφαγεῖ ἐν ταῖς νηςησίμοις ἡμέραις, φοβέμενος, μὴ βλάψῃ τὴν ὑγείαν αὐτοῦ ἡ ἐγκράτεια· ἕτος ἔξω βάλλει τὸν φόβον, καὶ ἐγκρατέυεται μεγαλοψύχως. τὸ

αὐτὸ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

αὐτὸ συμβαίνει καὶ εἰς τὰς ἄλλας ἀρετας.

Ὁ θεηγόρος Παῦλος κηρύττει, ὅτι πάντες οἱ Χρισιανοί εἰσι στρατιῶται τῦ Ἰησοῦ Χρισῦ. διότι πρός μὲν τὸν Τιμόθεον γράφει· „Σὺ οὖν κακοπάθησον ὡς καλὸς στρα- 2 Τιμ. 2, 3. „τιώτης τῦ Ἰησοῦ Χρισῦ· Πρὸς δὲ τὰς Ἐφεσίους παραγγέλλει, ἵνα ἀναλάβωσι θυρεὸν καὶ περικεφαλαίαν, καὶ μάχαιραν κατὰ τῶν ἐχθρῶν τῆς ψυχῆς, οἵτινές εἰσι τρεῖς, ἡ ἐπιθυμία τῆς σαρκὸς, ἡ ματαιότης τῦ κόσμε, οἱ πειρασμοὶ τῦ Διαβόλε, καὶ πολεμῦσιν ἡμᾶς πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς ἡμῶν. Ἐφ. 6, 56. Ψαλ. 38, 5. „Ἰδὲ παλαισὰς ἔθε τὰς ἡμέρας με. Κάθως ἂν εἰς τὰς κοσμικὰς πολέμες, ἔτω καὶ εἰς τὰς πνευματικὰς ἀγῶνας τῆς ἀνδρείας ἐδὲν κατορθῦται. ὁ στρατιώτης ὁ δειλὸς ἐδέποτε νικᾷ τὸν ἐχθρὸν αὐτῦ· ὁ χρισιανὸς ὁ μικρόψυχος ἐδέ ποτε θριαμβέυει κατὰ τῶν πολεμέντων τὴν ψυχὴν αὐτῦ. ὁ στρατιώτης ὁ ἀνδρεῖος αἴρει τῆς νίκης τὰ τρόπαια· ὁ χρισιανὸς ὁ μεγαλόψυχος ἐκτελεῖ τὰ μεγάλα τῆς ἀρετῆς κατορθώματα.

Ἀλλὰ διατὶ ἐσμὲν δειλοὶ εἰς τὴν ἐργασίαν τῆς ἀρετῆς; τί δειλιάζεις, ἀδελφέ; γίνου δειλὸς, ὅταν βελέυεσαι, ἵνα πράξῃς τὴν ἁμαρτίαν. διότι ἡ ἁμαρτία ἐσὶν αἰσχύνη, καὶ ὄνειδος. „Αἰσχυνθήτωσαν, λέγει ὁ Ψαλ. 25, 3. „Προφήτης, οἱ ἀνομῦντες διακενῆς. Διὰ τὴν „ἁμαρτίαν ἐλέγχει ὁ Θεὸς, καὶ παιδέυει αὐ- „σηρότατα. Ἐν ἐλεγμοῖς ὑπὲρ ἀνομίας ἐπαί- Ψαλ. 38, 12. δευσας ἄνθρωπον· καὶ ἐξέτηξας ὡς ἀράχνην τὴν ψυχὴν αὐτῦ. Διὰ τὴν ἁμαρτίαν παιδεύσι καὶ οἱ πολιτικοὶ νόμοι. Διατί ἐντρέπεσαι, ἢ φοβεῖσαι νὰ πράξῃς τῦ Θεῦ τὸ ἔργον; ἡ ἀρετὴ ἐσὶ δόξα, καὶ τιμὴ καὶ ἔπαινος. Τίνα φοβεῖσαι; ὅταν πράττῃς τὰ „καλὰ ἔργα, τότε Κύριος φωτισμός σε καὶ Ψαλ. 25, 1. „σωτὴρ σε, τίνα φοβηθήσῃ; Κύριος ὑπερασπισὴς τῆς ζωῆς σε, ἀπὸ τίνος δειλιάσεις; Τὶ φοβεῖσαι; τὸν κόσμον; ἀλλ' ἡ ἀρετὴ ἐσὶ πρᾶγμα καὶ ὑπ' αὐτῦ τῦ κόσμε ἐπαινύμενον, καὶ θαυμαζόμενον. τὴν ἀρετὴν καὶ οἱ ἐχθροὶ ἐπαινῦσι, καὶ εὐλαβῦνται. Τὶ φοβεῖσαι; τῆς σαρκὸς τὸν πόλεμον; ἀλλ' οἱ δῦλοι τῦ Ἰησοῦ Χρισῦ, λέγει ὁ θεηγόρος Γαλ. 5, 24. Ἀπόσολος, τόσην ἰσχὺν ἔχσιν, ὥσε σαυρῶσι „τὴν σάρκα σὺν τοῖς παθήμασι καὶ ταῖς ἐπιθυμίαις. Φοβεῖσαι ἴσως τῶν δαιμόνων τὰς παγίδας; μὴ φοβηθῇς ὁλοτελῶς ἀπὸ προσώπε αὐτῶν. „Οὐ φοβηθήσῃ ἀπὸ φόβε Ψαλ. 90, 5. 7. „νυκτερινῦ, ἀπὸ βέλες πετομένου ἡμέρας, „ἀπὸ πράγματος ἐν σκότει διαπορευομένε, „ἀπὸ συμπτώματος, καὶ δαιμονίε μεσημ- „βρινῦ. Κἂν χιλιάδες, κἂν μυριάδες δαιμόνων συνέλθωσιν ἐκ πλαγίε ἔρχονται, καὶ μὴ δυνάμενοι σῆναι πλησίον σε, πίπτουσι. „Πεσεῖται ἐκ τῦ κλίτες σε χιλιὰς καὶ μυ- „ριὰς ἐκ δεξιῶν σε. Πρὸς σὲ δὲ ἐκ ἐγγιεῖ. Ἐξαποσέλλει ὁ Θεὸς τὺς Ἀγγέλες αὐτῦ, ἵνα διαφυλάττωσί σε ἀπὸ παντὸς κακῦ συναντήματος, καὶ ἀπὸ πάσης ἐπηρείας καὶ βλάβης. „Ὅτι τοῖς Ἀγγέλοις αὐτῦ ἐντελεῖται Αὐτ. 11, 12. „περὶ σῦ τῦ διαφυλάξαι σε ἐν πάσαις ταῖς „ὁδοῖς σε. Ἐπὶ χειρῶν ἀρῦσί σε, μήποτε „προσκόψῃς πρὸς λίθον τὸν πόδα σε. Ὅσις ἐργάζεται τὰ καλὰ ἔργα, ἐκεῖνός ἐσιν ἔνδοξος, τίμιος, πανευτυχὴς, εἰρηνικὸς, καὶ μακάριος. „Δόξα γὰρ, λέγει ὁ θεοφάντωρ Ρωμ. 2, 10. „Ἀπόσολος, καὶ τιμὴ καὶ εἰρήνη, παντὶ τῷ „ἐργαζομένῳ τὸ ἀγαθόν.

ΕΡΜΕΝΕΙΑ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΕΡΜΗΝΕΙΑ

ΕΙΣ ΤΟ ΚΑΤΑ

ΙΩΑΝΝΗΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ ΤΟΥ ΠΑΡΑΛΥΤΟΥ.

Κολυμβήθρα ἦν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, κύκλῳ δὲ αὐτῆς ἦσαν πέντε στοαί· ἐν ταύταις δὲ ἐκοιτάζετο πλῆθος πολὺ ἀσθενῶν ἀνθρώπων. Διότι Ἄγγελος Κυρίου κατά τινα καιρὸν καταβαίνων εἰς τὸ ὕδωρ τῆς κολυμβήθρας, ἐτάραττεν αὐτό. Ὅσις δὲ τῶν ἀσθενῶν μετὰ τὴν ταραχὴν τοῦ ὕδατος ἐμβαινε πρῶτος εἰς τὸ ὕδωρ, ἐκεῖνος ἰατρεύετο. ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς ἀνέβη ἐκ τῆς Γαλιλαίας εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ διὰ τὴν ἑορτήν. εὑρὼν δὲ εἰς τὴν στοὰν ἄνθρωπον, ὅσις ἦν παράλυτος τριακονταοκτὼ ἔτη, ἠρώτησεν αὐτόν, ἐὰν θέλῃ τὴν ὑγείαν. ὁ δὲ ἀσθενὴς ἀπεκρίθη· ἐκ ἔχω ἄνθρωπον, ἵνα βάλῃ με εἰς τὸ ὕδωρ. Ὅθεν πρὶν ἢ φθάσω, προφθάνει ἄλλος, καὶ ἐμβαίνων πρῶτος εἰς τὸ ὕδωρ, λαμβάνει τὴν ἴασιν. Τότε ἦν ὁ Κύριος Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτόν· Ἔγειρε, ἆρον τὸν κράββατόν σε, καὶ περιπάτει. καὶ ὁ μὲν παράλυτος ἐγείρεται εὐθὺς, αἴρει τὸν κράββατον εἰς τὰς ὤμους αὐτοῦ, καὶ περιπατεῖ· οἱ δὲ Ἰουδαῖοι ἐπειδὴ ἡ ἡμέρα ἐκείνη ἦν ἡμέρα σαββάτου, σκανδαλίζονται, ἐλέγχουσι τὸν παράλυτον· ἐκ ἔχεις ἐξουσίαν, λέγουσιν, ἆραι σήμερον τὸν κράββατον. ὁ δὲ πρὸς αὐτοὺς ἀποκρίνεται· Ὅσις ἰάτρευσέ με, ἐκεῖνός μοι εἶπεν, ἵνα ἆρω τὸν κράββατόν μου. καὶ ζητοῦσι μὲν οἱ Ἰουδαῖοι μαθεῖν τίς ἐστιν ὁ ἰατρὸς, ἀλλ' ὁ παράλυτος τοῦτον ἐκ ἐγνώρισεν, ἐπειδὴ ὁ Ἰησοῦς μετὰ τὸ θαῦμα συμμιχθεὶς τῷ ἐκεῖ πλήθει τῶν ἀνθρώπων, εὐθὺς ἀνεχώρησε. μετὰ δὲ ταῦτα εὑρὼν τὸν πρὸ ὀλίγου παράλυτον ἐν τῷ ἱερῷ, λέγει πρὸς αὐτόν· Βλέπεις, ὅτι γέγονας ὑγιὴς, εἰς τὸ ἑξῆς λοιπὸν μὴ ἁμάρτῃσης, ἵνα μὴ βαρυτέραν πάθῃς συμφοράν. Ταῦτά εἰσιν ἐν συντομίᾳ τὰ ὑπὸ τοῦ σημερινοῦ Εὐαγγελίου ἰσορρέμενα· κἂν δὲ φαίνωνται ἁπλᾶ καὶ ἀπερίεργα, ἔχουσιν ὅμως νοήματα ὑψηλὰ καὶ ψυχοσωτήρια. Ὅθεν ὅσις μετ' εὐλαβείας ἀκούσει ταῦτα, ἐκεῖνος τῇ τοῦ Χριστοῦ χάριτι δύναται λύσαι τῆς ψυχῆς αὐτοῦ τὴν παράλυσιν.

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀνέβη ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα. Ἰωάν. 14, 27.

Εἰς τὴν Κανὰ τῆς Γαλιλαίας εὑρισκόμενος ὁ Κύριος Ἰησοῦς, ὅπου τὸν υἱὸν τοῦ Βασιλικοῦ ἐθεράπευσεν ἀπὸ τῆς θανατηφόρου αὐτοῦ ἀσθενείας· ἐπειδὴ ἐπλησίαζεν ἡ ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων, ἀνέβη εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα. Ἰωάν. 4, 20.
καὶ τινὲς μὲν λέγουσιν, ὅτι αὐτὴ ἡ ἑορτὴ ἦν τῆς Πεντηκοστῆς· τινὲς δὲ ἡ ἑορτὴ τοῦ Πάσχα. Χρυσ. Κυρίλ. Ἀλεξ. ἐν τῷ εἰς τὸ κατὰ Ἰωάν. Σειρ. Εἰρην. Ἀσγδ. β. 2. κ. 39.
ἤρχετο δὲ εἰς τὰς ἑορτὰς ὁ Ἰησοῦς, ἐπειδὴ τότε συνηθροίζετο τῶν ἀνθρώπων τὸ πλῆθος, μάλισα ὅσοι ἦσαν εὐλαβεῖς καὶ φιλέορτοι. Ὅθεν διδάσκων καὶ θαυματουργῶν, ἐπέστρεφε πολλοὺς εἰς τὴν πρὸς αὐτὸν πίστιν. διὰ τὴν ἑορτὴν λοιπὸν ἀνέβη εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα.

Ἔστι

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Ἰωάν. 5, 2. Ἔστι δὲ ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις ἐπὶ τῇ προβατικῇ κολυμβήθρα, ἡ ἐπιλεγομένη ἑβραϊστὶ Βηθεσδά, πέντε στοὰς ἔχουσα.

Εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, λέγει, κολυμβήθρα ἦσιν ἐπὶ τῇ προβατικῇ, ἤγουν ἐπὶ τῇ προβατικῇ πύλῃ. καὶ ἡ μὲν κολυμβήθρα ἐλέγετο προβατικὴ, καθ' ὅτι ἐκεῖ ἔφερον τὰ θυσιαζόμενα πρόβατα, καὶ ἐν αὐτῇ ἔπλυνον τὰ τέτων ἐντόσθια. ἡ δὲ πύλη ἡ προβατικὴ, περὶ ἧς λαλεῖ ὁ Νεεμίας, ἴσως ἐκ τῆς προβατικῆς κολυμβήθρας, ἔλαβε τὴν ὀνομασίαν. ἡ αὐτὴ δὲ κολυμβήθρα ἐλέγετο κατὰ τὴν ἑβραϊκὴν διάλεκτον Βηθεσδά· τοῦτο δὲ σημαίνει οἶκον ἐυεργεσίας. εἶχε δὲ ἡ κολυμβήθρα, ὅπερ ἐστὶ, κύκλω τῆς κολυμβήθρας ἦσαν πέντε στοαί. ὀνομάζονται δὲ αἱ στοαὶ καὶ περίστυλα, ἐπειδὴ εἰσὶ δύω σειραὶ στύλων παραλλήλων, στέγην βαστάζοντων.

Ἀμμω. καὶ Θεόδ Μοψ εἰς τὴν Σειρ. Νεεμ. 3, 1 καὶ 12 30.

Ἡσ. 5, 5. Ἐν ταύταις κατέκειτο πλῆθος πολὺ τῶν ἀσθενούντων, τυφλῶν, χωλῶν, ξηρῶν, ἐκδεχομένων τὴν τοῦ ὕδατος κίνησιν.

Ἐν αὐταῖς ταῖς περὶ τὴν κολυμβήθραν στοαῖς ἐκοιτάζοντο πολυάριθμα πλήθη ἀρρώστων, τυφλῶν, χωλῶν, ξηρῶν, ἤγουν παραλυτικῶν, καὶ ἄλλων παντοίαις νόσοις βασανιζομένων. αὐτοὶ πάντες εἰς τὰς στοὰς κοιτώμενοι, περιέμενον τὴν κίνησιν τοῦ ἐν τῇ κολυμβήθρᾳ ὕδατος, ἵνα τὰς ἀσθενείας αὐτῶν θεραπεύσωσιν.

Ἰωαν. 5, 4. Ἄγγελος γὰρ κατὰ καιρὸν κατέβαινεν ἐν τῇ κολυμβήθρᾳ, καὶ ἐτάρασσε τὸ ὕδωρ· ὃ ἓν πρῶτος ἐμβὰς μετὰ τὴν ταραχὴν τοῦ ὕδατος, ὑγιὴς ἐγίνετο, ᾧ δήποτε κατείχετο νοσήματι.

Κατὰ καιρὸν, λέγει, κατέβαινεν ὁ Ἄγγελος εἰς τὴν κολυμβήθραν, καὶ ἐτάραττε τὸ ὕδωρ· ἀλλὰ τίς ἔτος ὁ καιρός; διωρισμένος ἆρά γε καὶ ἐγνωρισμένος, ἢ ἀπροσδιώριστος καὶ μόνῳ τῷ Θεῷ γνωστός; κατὰ τὸν καιρὸν ἆρά γε τῆς Πεντηκοστῆς, ἢ ἐν τῇ ἑορτῇ τοῦ Πάσχα, ἢ κατὰ πᾶσαν ἑορτήν; Τινὲς μὲν λέγουσιν, ὅτι τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς κατέβαινεν ὁ Ἄγγελος· ἀλλ' ἐκ τῶν λόγων τοῦ Παραλύτου πειθανὸν φαίνεται, ὅτι ὁ καιρὸς ἦν ἀδιώριστος. αὐτὸς ἔλεγε, Κύριε, ἄνθρωπον ἐκ ἔχω, ἵνα ὅταν ταραχθῇ τὸ ὕδωρ, βάλλῃ με εἰς τὴν κολυμβήθραν. Ἐὰν ὁ καιρὸς γνωστὸς ἦν καὶ διωρισμένος, μετὰ τοσοῦτον καιρὸν, ἤγουν μετὰ τριάκοντα καὶ ὀκτὼ ἔτη εὑρισκεν ἄνθρωπον, ὅστις διὰ ἔλεος ἔβαλλεν αὐτὸν εἰς τὴν κολυμβήθραν· ἀλλὰ τῷ καιρῷ τὸ ἀδιώριστον τὴν τοσαύτην προεξένησεν ἀπορίαν. κατέβαινε δὲ ὁ Ἄγγελος ἐν τῇ κολυμβήθρᾳ, ἵνα μὴ νομίσωσιν οἱ Ἰουδαῖοι, ὅτι τὰ ὕδατα ἐκεῖνα ἔχουσι φυσικῶς θεραπευτικὴν δύναμιν, ἀλλὰ πιστεύσωσιν ὅτι ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ ἰάτρευε τὰς ἀσθενείας· ἐτάραττε δὲ τὸ ὕδωρ, ἵνα γνωρίσωσιν οἱ παρεσῶτες τὴν κατάβασιν αὐτοῦ, καὶ βάλλωσι τοὺς ἀσθενεῖς εἰς τὴν κολυμβήθραν. διατὶ δὲ ὁσάκις κατέβαινεν ὁ Ἄγγελος, ἕνα καὶ μόνον ἐθεράπευε; ἡ δύναμις τοῦ Θεοῦ ἄπειρος, ἡ χάρις αὐτοῦ πλησιωτάτη, τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἀνεξάντλητον. διατὶ λοιπὸν ἐχὶ πάντες, ἀλλ' εἷς καὶ μόνος ἰατρεύετο, ὅτε ὁ Ἄγγελος κατέβαινε; τοῦτο ἀληθῶς ἀνερμήνευτον, ἐὰν μὴ ἀναβιβάσωμεν τὸν νοῦν ἡμῶν εἰς τὰ μυσικώτερα τοῦ πράγματος νοήματα. ἡ μὲν ἐν τῇ προβατικῇ πύλῃ κολυμβήθρα τὴν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ μυστηριώδη τοῦ ἁγίου βαπτίσματος κολυμβήθραν ἐσήμαινε· τὰ δὲ ἐν αὐτῇ πλυνόμενα καὶ καθαριζόμενα πρόβατα, τοὺς ἐν τῇ μυστηριώδει κολυμβήθρᾳ βαπτιζομένους, καὶ τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν καθαίροντας· ἡ δὲ τοῦ Ἀγγέλου κατάβασις ἐν τῇ κολυμβήθρᾳ, τὴν ἐπιφοίτησιν τῆς χάριτος τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἐν τῷ ὕδατι τοῦ βαπτίσματος· ἡ δὲ ταραχὴ τοῦ ἐν αὐτῇ ὕδατος, τὴν συντριβὴν τῶν

Ὁ Ἀλεξ Κύριλλ. σ. 207 τοῦ ἡ τ. καὶ ὁ Ἀμμω εἰς τὴν Σειρ. Ἰωαν 5, 7.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ἀοράτων δρακόντων, τὴν γινομένην ὑπὸ τῆς τοῦ ἁγίου Πνεύματος δυνάμεως. ἐχὶ τῆς προβατικῆς κολυμβήθρας τὸ ὕδωρ, ἀλλ' ἡ θεία δύναμις ἐθεράπευε τῆς σαρκὸς τὰ ἀῤῥωσήματα· ἐχὶ τὸ ὕδωρ ἁπλῶς, ἀλλ' ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ, ἡ ἐν τῷ ὕδατι τοῦ βαπτίσματος θεραπεύει τῆς ψυχῆς τὰ πταίσματα. διὰ τῆς παρεσίας τοῦ Ἀγγέλου τὸ ὕδωρ τῆς κολυμβήθρας ἐλάμβανε τὴν θεραπευτικὴν δύναμιν· διὰ τῆς ἐπελεύσεως τοῦ ἁγίου Πνεύματος τὸ ὕδωρ τοῦ βαπτίσματος λαμβάνει τὴν καθαρτικὴν χάριν. Ἐν τῇ προβατικῇ κολυμβήθρᾳ ὁ Ἄγγελος ἦν ὑπηρέτης τῆς σωματικῆς ἰατρείας· ἐν τῇ πνευματικῇ κολυμβήθρᾳ ὁ δεσπότης τῶν ἁπάντων χαρίζει τὴν πνευματικὴν υἱοθεσίαν. ἕνα δὲ μόνον ἐθεράπευεν ἡ προβατικὴ κολυμβήθρα, ἐπειδὴ εἰς ἕν μόνον τὸ Ἰουδαϊκὸν γένος ὁ νόμος ἐδόθη· ἄπειρα πλήθη σώζει τοῦ βαπτίσματος ἡ κολυμβήθρα. ἐπειδὴ εἰς πάντα τὰ ἔθνη ἐπέμφθη τὸ Εὐαγγέλιον· „Πορευ- Μαρκ. 16, 15. 16.
„θέντες εἰς τὸν κόσμον ἅπαντα, κηρύξατε „τὸ Εὐαγγέλιον πάσῃ τῇ κτίσει. Ὁ πιστεύ- „σας καὶ βαπτισθεὶς, σωθήσεται· ὁ δὲ ἀπι- „στήσας, κατακριθήσεται. Ἀλλ' ἐπανέλθωμεν ἐπὶ τὴν σειρὰν τῆς ἱστορίας.

Ἰωάν. 5, 5. Ἦν δέ τις ἄνθρωπος ἐκεῖ τριάκοντα ὀκτὼ ἔτη ἔχων ἐν τῇ ἀσθενείᾳ.

Τίς μὲν ἦν ὁ ἄνθρωπος οὗτος, τουτέστι ποίας πατρίδος, κατασάσεως, καὶ τύχης, ἐσιώπησεν ὁ Εὐαγγελιστής· φανερὸν δὲ, ὅτι πτωχὸς ἦν καὶ ἄπορος, ἴσως δὲ καὶ ξένος, ἐπειδὴ οὐδὲ ὑπηρέτην εἶχεν, οὐδὲ συγγενῆ, οὐδὲ φίλον, ἵνα ἐμβάλλῃ αὐτὸν ἐν τῇ κολυμβήθρᾳ· τὸν καιρὸν δὲ ἀκριβῶς ἐσημείωσεν εἰπὼν, ὅτι τριάκοντα καὶ ὀκτὼ ἔτη ὑπὸ τῆς ἀθενείας ἐβασανίζετο· ἵνα καὶ τὸ βάρος τῆς ἀῤῥωσίας τοῦ ἀσθενοῦς, καὶ τὸ μεγαλεῖον τῆς δυνάμεως τοῦ ἰατροῦ κατανοήσωμεν.

Ἰωάν. 5, 6. Τοῦτον ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς κατακείμενον, καὶ γνοὺς ὅτι πολὺν ἤδη χρόνον ἔχει, λέγει αὐτῷ· Θέλεις ὑγιὴς γενέσθαι;

Τοῦτο ἀληθῶς εὐσπλαγχνία, τοῦτο ἔλεος θεοπρεπὲς, τοῦτο φιλανθρωπία ἄμετρος. ἐδὲ δέεται ὁ Παράλυτος ὑπὲρ τῆς ὑγείας αὐτοῦ, οὐδὲ κἂν ψιλὸν λόγον παρακαλεσικὸν λέγῃ πρὸς τὸν Ἰησοῦν· αὐτὸς δὲ ἰδὼν αὐτὸν ἐπὶ τὸν κράββατον κατακείμενον, καὶ γνωρίσας ὡς Θεὸς τὴν πολυχρόνιον αὐτοῦ ἀσθένειαν, εὐθὺς χαρίζεται αὐτῷ τὴν ὑγιείαν. τίνα δὲ ἆρά γε σκοπὸν ἔχει τοῦ Κυρίου τὸ ἐρώτημα· „Θέλεις ὑγιὴς γενέσθαι; Τίς ποτε ἐρωτᾷ τὸν ἀσθενῆ, ἐὰν θέλῃ τὴν ὑγιείαν αὐτοῦ; πρὸς τούτοις ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς, ὡς Θεὸς καρδιογνώσης ἐγνώριζεν ἀκριβέστατα τοῦ Παραλύτου τὴν θέλησιν. διατὶ λοιπὸν ἐρωτᾷ; παρ' ἄλλων μὲν ἀσθενῶν πίστιν ἐζήτει ὁ Θεάνθρωπος· Πιστεύετε, ἔλεγεν, ὅτι δύναμαι τοῦ- Ματ. 9, 28.
„το ποιῆσαι; Παρὰ δὲ τοῦ Παραλύτου ζητεῖ θέλησιν. θέλεις ὑγιὴς γενέσθαι; ἐκεῖνοι ἐκ ἐξ ἁμαρτιῶν ἐπασχον· „Οὔτε οὗτος ἥμαρτεν, Ἰωάν. 9, 3.
οὔτε οἱ γονεῖς αὐτοῦ. ὅθεν ἡ εἰς Χριστὸν πίστις ἀρκετὴ ἦν πρὸς τὴν θεραπείαν αὐτῶν. οὗτος διὰ τὰς ἁμαρτίας αὐτοῦ ἐβασανίζετο „Μηκέτι ἁμάρτανε. Ὅθεν πρὸς τὴν ἰατρεί- Ἰωάν. 5, 14.
αν αὐτοῦ ἀναγκαῖα ἦν ἡ συνδρομὴ τῆς αὐτοῦ θελήσεως. διὰ τοῦτο λοιπὸν τῷ ἐρωτήματος ἐφανέρωσεν ἡμῖν ὁ Κύριος, ὅτι διὰ τὴν συγχώρησιν τῶν ἁμαρτιῶν ἀναγκαῖα ἐστὶν ἡ συνδρομὴ τῆς θελήσεως τοῦ ἁμαρτωλοῦ. Σημείωσαι δὲ, ὅτι ἡ μὲν ἐρώτησις τοῦ Κυρίου ἔφερε τὴν ἀπόκρισιν τοῦ Παραλύτου· ἡ δὲ ἀπόκρισις ἐφανέρωσε καὶ τὴν ἀπορίαν, καὶ τὴν ὑπομονὴν τοῦ Παραλύτου, ἔτι δὲ καὶ τὴν ἀπάνθρωπον προαίρεσιν ἐκείνου τοῦ Ἰουδαϊκοῦ λαοῦ.

Ἰωά 5,

Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ ἀσθενῶν· Κύριε, ἄνθρωπον οὐκ ἔχω, ἵνα, ὅταν ταραχθῇ τὸ ὕδωρ, βάλλῃ με εἰς τὴν κολυμβήθραν· ἐν ᾧ δὲ ἔρχομαι ἐγὼ, ἄλλος πρὸ ἐμοῦ καταβαίνει.

Οὐδὲ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Οὐδὲ προσκλαίεται διὰ τὴν συμφορὰν αὐτῶ, ἀδὲ ἀδημονεῖ διὰ τὰς ἐκ τῆς ἀσθενείας ὀδύνας, ὡς ποιοῦσιν οἱ μικρόψυχοι ἄνθρωποι ἐν τῷ καιρῷ τῆς ἀσθενείας αὐτῶν, ἀλλὰ μετὰ πραότητος καὶ ἡσυχίας ψυχῆς ἀποκρίνεται πρὸς τὸν δεσπότην Χριστὸν· Κύριε, λέγει, ἐκ ἔχω ἄνθρωπον, ἵνα βάλλῃ με εἰς τὴν κολυμβήθραν, ὅταν ταραχθῇ τὸ ὕδωρ. κατὰ τὸν καιρὸν δὲ, ἐν ᾧ ἐγὼ ἔρχομαι εἰς τὴν κολυμβήθραν, ἄλλος προφθάνει πρὸ ἐμοῦ, καὶ καταβαίνει πρῶτος. ἐκ τούτου φαίνεται ὅτι, ὁ Παράλυτος ἕτος ἐκ ἦν παντελῶς ἀκίνητος, διότι λέγει, Ἐν ᾧ δὲ ἔρχομαι ἐγώ. περιεπάτει ἴσως, ἀλλὰ μετὰ βίας μεγάλης καὶ ἀργοπορίας, ὥσε πάντοτε ταχύτερον ἔφθαναν οἱ ἄλλοι ἀσθενεῖς, ἢ περιπατοῦντες, ἢ ὑπὸ ἄλλων φερόμενοι. παράδοξον δὲ πρᾶγμα ἀληθῶς τὸ ὅτι εἰς ἕνα τόπον, εἰς ὃν τόσον πλῆθος ἀνθρώπων συνηθροίζετο, μετὰ τριάκοντα καὶ ὀκτὼ ἔτη, ἀδέποτε εὑρέθη ἄνθρωπος βοηθὸς τούτου τοῦ Παραλύτου. τοῦτο παρίσησι μὲν ἀληθῶς σκληροὺς τοὺς ἐκεῖ Ἰουδαίους καὶ ἀπανθρώπους, δείκνυσι δὲ ὅμως καὶ τὴν πρὸς τοὺς ἁμαρτωλοὺς φοβερὰν τῶ Θεῶ παίδευσιν. διότι τριάκοντα καὶ ὀκτὼ ἔτη ἐβασανίσθη ὁ Παράλυτος διὰ τὰς ἁμαρτίας αὐτοῦ. ὅτε δὲ ἐπληρώθη τῆς ποινῆς αὐτῶ ἡ διωρία, τότε

Ἰωάν. 5, 8, 9. *Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἔγειραι, ἆρον τὸν κράββατόν σε, καὶ περιπάτει. Καὶ εὐθέως ἐγένετο ὑγιὴς ὁ ἄνθρωπος· καὶ ἦρε τὸν κράββατον αὐτοῦ, καὶ περιεπάτει. ἦν δὲ σάββατον ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ.*

Θεοπρεπὲς τὸ πρόσαγμα, παρασατικὸν τῆς ὑπὲρ ἀνθρωπον ἐξουσίας, καὶ ἀποδεικτικὸν τῆς τῶ θεανθρώπῳ Ἰησοῦ ἀπείρου δυνάμεως. ἀδὲ παρακαλεῖ, ἀδὲ προσεύχεται πρὸς τὸν Θεὸν καὶ πατέρα αὐτοῦ, ὡς ἐποίησεν ὅτε ἀνέσησε τὸν Λάζαρον· ἵνα μὴ νομίσωσιν οἱ περιεστῶτες, ὅτι ἄνθρωπος ἁπλοῦς ἐστιν, ὡς εἷς τῶν θαυματουργησάντων Προφητῶν. ἀλλὰ προσάσσει ὡς δεσπότης τῶν ἁπάντων καὶ Θεός· Ἔγειραι. Εὐθὺς δὲ τὰ μὲν νεῦρα ἀνέλαβον τὴν φυσικὴν αὐτῶν ἐλασικὴν δύναμιν, τὸ δὲ ζωτικὸν πνεῦμα κατὰ τοὺς ὅρους τῆς φύσεως διακριθὲν ἀπὸ τοῦ αἵματος, συνέῤῥευσεν ἀπαρεμποδίσως εἰς πάντα τὰ μέλη, καὶ πᾶσα δὲ ἡ ἀταξία τῆς οἰκονομίας τοῦ σώματος ἀντεκατέστη εἰς τὴν κατὰ φύσιν κατάστασιν αὐτῆς καὶ τάξιν. ἐκεῖνος ὁ Θεὸς, ὅσις εἶπε, Γενηθήτω φῶς· „Γενηθήτω στε- Γεν. 1, „ρέωμα· Συναχθήτω τὸ ὕδωρ· καὶ ἐγένετο 3, 6, 9. „οὕτως· Ὁ αὐτὸς εἶπε τὸ, Ἔγειραι. Καὶ τότε μὲν τὸ, Γενηθήτω, ἐξήγαγεν εὐθὺς ἐκ τοῦ μὴ ὄντος τὰ σύμπαντα· νῦν δὲ τὸ, Ἔγειραι, ἐπανώρθωσεν εὐθὺς πᾶσαν τὴν ἀταξίαν καὶ ἀνωμαλίαν τοῦ παραλυτικοῦ σώματος. πρὸς περισσοτέραν δὲ τοῦ θαύματος βεβαιότητα αἴρει ὁ παράλυτος ἐπὶ τῶν ὤμων αὐτοῦ τὸν κράββατον, καὶ περιπατεῖ. τῇ δὲ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου ἐποίησε τὸ θαῦμα, ἵνα φανερώσῃ, ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ κύριος τοῦ σαββάτου, θεραπεύσῃ δὲ ἅμα καὶ τὰς τῶν Ἰουδαίων δεισιδαιμονίας, καὶ παραλόγως περὶ τοῦ σαββάτου παρατηρήσεις. Βλέπε δὲ τὴν Ἰουδαϊκὴν κακίαν· Τὸ μὲν θαῦμα κατακρίναι μὴ δυνάμενοι, σιωπῶσι· τὸν δὲ παράλυτον ἐλέγχουσι, λέγοντες·

Ἰωάν. 5, 10. *Ἔλεγον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι τῷ τεθεραπευμένῳ· σάββατόν ἐστιν, οὐκ ἔξεστί σοι ἆραι τὸν κράββατον.*

Ἀληθῶς ὁ μὲν νόμος ἔλεγε· Τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ, σάββατα Κυρίῳ τῷ Θεῷ σου· Ἐξ. 20, 10. οὐ ποιήσεις ἐν αὐτῇ πᾶν ἔργον· „Ὁ δὲ προ- Ἰερεμ. „φήτης Ἱερεμίας, Μὴ αἴρετε βασάγματα 17, 21. „ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων. Ἀλλ' ἐὰν ὁ φθόνος ὁ κατεσκότιζε τὸν νοῦν αὐτῶν, ἐσυλλογίζοντο τοῦ θαύματος τὸ μέγεθος. τοῦτο δὲ συλλογιζόμενοι, ἐπείθοντο, ὅτι δι' ἑνὸς μόνου λόγου, τοῦ, Ἔγειραι, οὐδεὶς ἄλλος, εἰμὴ εἷς μόνος ὁ Θεὸς ἠδύνατο συσφίγξαι τὰ

τριάκοντα

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

τριάκοντα καὶ ὀκτὼ ἔτη παραλελυμένα μέλη. Ἐπείθοντο, λέγω, ὅτι ἐκεῖνος ὅσις ὑπέταξε τὰς σωματικὰς δυνάμεις τῶ Παραλύτε εἰς τὰς φυσικὰς νόμας, ἵνα θεραπεύσῃ τὴν παραλυσίαν αὐτῶ, αὐτὸς εἶχεν ἐξεσίαν, ἵνα λύσῃ καὶ τὴν τοῦ σαββάτου παρατήρησιν κατὰ τὸ θέλημα αὐτῶ πρὸς θεραπείαν τῶ ἀνθρώπε, ὑπὲρ ἓ γέγονε τὸ σάββατον. τοιετρόπως ἦν οἱ Ἰεδαῖοι τυφλώττοντες, ἔλεγον τῷ παραλυτικῷ· οὐκ ἔξι σοι συγκεχωρημένον ἆραι τὸν κράββατον. σημείωσον δὲ, ὅτι καὶ ἡμεῖς πολλάκις ὅμοιοι τοῖς Ἰεδαίοις γενόμενοι, κατακρίνομεν ὅσα φαίνονται εἰς τ᾽ν φθόνον τῆς καρδίας ἡμῶν ἐλαττώματα καὶ ἁμαρτήματα· τὰς δὲ ἀρετὰς καὶ τὰ καλὰ ἔργα ὡς τυφλοὶ ἐδόλως βλέπομεν, καὶ ὡς ἄλαλοι ἐδόλως περὶ αὐτῶν λαλῶμεν. ὁ Παράλυτος ὅμως μετὰ παῤῥησίας μεγάλης ἀποκριθεὶς πρὸς τὲς Ἰεδαίες, εἶπεν.

Ιωαν. 5, 11. Ἀπεκρίθη αὐτοῖς, ὁ ποιήσας με ὑγιῆ, ἐκεῖνός μοι εἶπεν· ἆρον τὸν κράββατόν σε, καὶ περιπάτει.

Οὐχὶ ἀπ᾽ ἐμαυτῦ, λέγει, τῦτο ἐτόλμησα, ἀλλ᾽ ὁ ἰατρός με, ἐκεῖνός μοι εἶπεν· Ἆρον τὸν κράββατόν σε, καὶ περιπάτει. Ταῦτα δὲ ἦσαν σφοδρὸς ἔλεγχος τῶν Ἰουδαίων, ἐπειδὴ διὰ τέτων ἔλεγε πρὸς αὐτές· αὐτὸς, ὅσις ἔχει τόσην ἐξεσίαν, ὥσε δι᾽ ἑνὸς μόνε λόγε ἐθεράπευσε τὸ πολυχρόνιον καὶ ἀνίατόν μου πάθος, ἔχει βέβαια ἐξεσίαν, ἵνα λύσῃ καὶ τῦ σαββάτε τὰ παρατηρήματα. αὐτὸς ὁ θεῖος καὶ παντεξέσιος ἄνθρωπος, οὐδέ ποτε προσέταττέ μοι ἵνα ἆρω τὸν κράββατόν με, ἐὰν ἐγνώριζεν, ὅτι τὸ ἔργον τοῦτό ἐξιν ἁμαρτία.

Ιωαν. 5, 12. Ἠρώτησαν ἓν αὐτόν τίς ἐξιν ὁ ἄνθρωπος ὁ εἰπών σοι· ἆρον τὸν κράββατόν σε, καὶ περιπάτει;

Βλέπε πανεργίαν ἰεδαϊκήν. Ὁ Παράλυτος ἀπεκρίθη, ὅτι ὁ ἰατρός μου, ἐκεῖνος προσέταξέ μοι τῦτο· αὐτοὶ δὲ παρασιωπῶσι τὴν ἰατρειαν, καὶ πάλιν ἐπαναλαμβάνεσι τὴν ὑπόθεσιν τῦ κραββάτε. ἃ λέγεσι, τίς ἐξιν ὁ ποιήσας σε ὑγιῆ, τίς ἐξιν ὁ ἰατρός σε. ἀλλὰ τίς ἐξιν ὁ ἄνθρωπος ὁ εἰπών σοι· „Ἆρον τὸν κράββατόν σου, καὶ περιπάτει. „Τὸ μέγα καὶ ἐξαίσιον θαῦμα ἀποσιωπῶσι, τὴν νομιζομένην τῦ νόμε παράβασιν κωδωνίζεσι. θέλεσιν, ἵνα κρυφθῇ τὸ θαῦμα, καὶ κηρυχθῇ ἡ φαινομένη τοῦ νόμου ἀθέτησις.

Ὁ δὲ ἰαθεὶς οὐκ ἤδει τίς ἐξιν· ὁ Ἰω 5, γὰρ Ἰησῦς ἐξένευσεν, ὄχλου ὄντος ἐν τῷ τόπῳ.

Οὐκ ἐγνώρισεν ὁ θεραπευθεὶς Παράλυτος τὶς ἦν ὁ ἰατρὸς αὐτῦ. ἐπειδὴ ὁ Ἰησῦς Χριςὸς εὐθὺς μετὰ τὸ θαῦμα Ἐξένευσεν, ἦγεν ἀνεχώρησε, καὶ ἀπηλλάγη ἀπὸ τῦ ἐκεῖ εὑρισκομένε πλήθες τῶν ἀνθρώπων. Τῦτο δὲ ἐποίησεν ὁ πανάγαθος πρῶτον μέν φεύγων τῶν ἀνθρώπων τὸν ἔπαινον· δεύτερον δὲ, ἵνα μὴ παρόντος αὐτῦ, ἡ μαρτυρία τῦ Παραλύτε ἔχῃ τὸ ἀνύποπτον καὶ ἀξιόπιςον· τρίτον, ἵνα μὴ ἡ παρεσία αὐτῦ ἀνάψῃ περισσότερον τὸν φθόνον τῶν Ἰεδαίων. διότι ἡ ὄψις τῶν φθονεμένων φλογίζει τὰς καρδίας τῶν φθονέντων· τέταρτον, ἵνα φανερώσῃ εἰς ἡμᾶς τὸ παράδειγμα τῆς ἀληθινῆς καὶ τελείας εὐεργεσίας. διὰ τέτε τῦ παραδείγματος διδάσκει ἡμᾶς ὁ Σωτὴρ ἡμῶν λέγων· ἄνθρωποι μὴ περιμένετε δέησιν καὶ παράκλησιν, ὅταν βλέπητε τὲς χρείαν ἔχοντας τῆς ὑμῶν βοηθείας, ἀλλ᾽ αὐτόκλητοι εὐεργετεῖτε αὐτοπροαιρέτως ὅσες εὐεργετῆσαι δύνασθε, ὡς ἐγὼ ἠλέησα τὸν Παράλυτον· μὴ ζητεῖτε δὲ παρὰ τῶν εὐεργετηθέντων ἀμοιβὰς καὶ εὐχαριςίας, ἀλλὰ φεύγετε τὴν κενοδοξίαν, καὶ τὴν ὑποδοχὴν τῆς εὐχαριςίας καὶ τῆς ἀνταποδόσεως, ὡς ἐγὼ ἐξένευσα, ὅτε τὸν Παράλυτον ἐθεράπευσα, καὶ ἔμεινα ἀγνώριτος. τότε δὲ τὴν εὐεργεσίαν ἐ. ῶν ἀνταμείβει ὁ δίκαιος τῶν καλῶν ἔργων

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ἔργων μισθαποδότης Θεός. Ἀκόσατε δὲ καὶ ἄλλην ὁμοίαν εὐεργεσίαν τῶ Ἰησοῦ Χριστῶ.

Ἰωάν. ε, 14. Μετὰ ταῦτα εὑρίσκει αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἴδε, ὑγιὴς γέγονας· μηκέτι ἁμάρτανε, ἵνα μὴ χεῖρόν τι σοὶ γένηται.

Μετὰ ταῦτα, ἦγεν μετὰ τὴν ἰατρείαν, μετὰ τὸ βάσαγμα τῶ κραββάτε, μετὰ τὴν ἐρώτησιν τῶν Ἰουδαίων, μετὰ τὴν ἀπόκρισιν τῶ Παραλύτε, τότε εὑρίσκει αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς ἐν τῷ Ἱερῷ, καὶ διὰ τῆς θεοπρεπῶς αὐτῶ νουθεσίας πάλιν εὐεργετεῖ αὐτὸν, λέγων· Μηκέτι ἁμάρτανε, Εἰς τὸ ἑξῆς μὴ ἁμαρτήσῃς. Ζητεῖ ὁ Θεὸς παρ' ἡμῶν τὴν τῆς ἁμαρτίας ἀποχὴν, ἥτις ἐστὶν ἡ σωτηρία τῆς ψυχῆς ὑμῶν, καί τοῦτο λογίζεται ἀντάμειψιν τῶν εὐεργεσιῶν αὐτῶ. μεγάλη ἀληθῶς τῶ Θεῶ ἡ φιλανθρωπία. Οἱ μὲν ἄνθρωποι ζητοῦσιν ἀμοιβὰς διὰ τὴν εὐεργεσίαν, ὁ δὲ Θεὸς ἀντὶ ἀμοιβῆς ζητεῖ τῆς ψυχῆς ἡμῶν τὴν σωτηρίαν. Μηκέτι ἁμάρτανε, λέγει, εἶτα προστίθησι καὶ τὴν ἀπειλὴν, ἵνα μὴ χεῖρόν τι σοὶ γένηται. „Βλέπε, λέγει, ἰατρεύθης ἀπὸ τῆς παραλύσεώς σε, μὴ ἁμαρτήσῃς πάλιν, ἵνα μὴ παιδευθῇς ἀυσηρότερα. Ἐκ τότε μανθάνομεν, ὅτι ἡ ἁμαρτία γεννᾷ τὴν ἀσθένειαν. ἐὰν δὲ ὁ Θεὸς διὰ τὴν εὐσπλαγχνίαν αὐτοῦ ἰατρεύσῃ ἡμᾶς ἀπὸ τῆς ἀσθενείας, ἡμεῖς δὲ πάλιν καὶ μετὰ τὴν ἰατρείαν ἁμαρτάνομεν, τότε αὐτὸς παιδεύει ἡμᾶς βαρύτερα.

Ἀπῆλθεν ὁ ἄνθρωπος, καὶ ἀπήγγειλε τοῖς Ἰουδαίοις, ὅτι Ἰησοῦς ἐστὶν ὁ ποιήσας αὐτὸν ὑγιῆ. Ἰωαν. 5, 15.

Βλέπε τῶ Παραλύτε τὴν φρόνησιν. αὐτὸς ἐλθὼν πρὸς τοὺς Ἰουδαίους, περὶ μὲν τῆς ὑποθέσεως τῶ κραββάτε, ἥτις αὐτοὺς ἐσκανδάλισεν, οὐδὲν ὁλοτελῶς εἶπεν· ἐφανέρωσε δὲ μόνον κατ' ὄνομα τίς ἐστὶν ὁ ἰατρεύσας αὐτόν. ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν, ἐστὶν ὁ ἰατρός μου, ὁ Ἰησοῦς ἐθεράπευσε τὸ ἀνίατον πάθος μου, ἔλυσε τὴν πολυχρόνιόν με παράλυσιν, καὶ κατέστησέ με εὔρωστον καὶ ὑγιῆ.

ΟΜΙΛΙΑ

ΜΕΤΑ ΤΟ ΚΑΤΑ

ΙΩΑΝΝΗΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ ΤΟΥ ΠΑΡΑΛΥΤΟΥ.

Περὶ Ἁμαρτίας.

Μία ἆράγε μόνη ἦν ἡ ἁμαρτία τῶ Παραλύτε, ἢ πολλαί; καὶ ἐὰν μία, ποία ἆράγε ἡ τοιαύτη ἁμαρτία; περιττὴ καὶ ἀνωφελὴς ἐστὶν ἡ ἐξέτασις περὶ ἐκείνων τῶν πραγμάτων, ὅσα ἡ θεία Γραφὴ παντελῶς ἐσιώπησε. τὸ, ἴδε ὑγιὴς γέγονας· μηκέτι

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

„μηκέτι ἁμάρτανε, ἵνα μὴ χεῖρόντι σοὶ γέ-
„νηται, Οὐδὲν ἄλλο σημαίνει, εἰμὴ ὅτι
διὰ τὰς ἁμαρτίας αὐτῆ ὁ Παράλυτος τριά-
κοντα καὶ ὀκτὼ ἔτη ἐβασανίζετο. τὸ δὲ
ποία ἦν ἡ ἁμαρτία αὐτῆ, ἐπίτηδες ἐσιώ-
πησεν ὁ Εὐαγγελιστὴς, ἵνα κατανοήσωμεν,
ὅτι ἐχὶ μόνον δὶ ἐκείνην τὴν ἁμαρτίαν,
ἣν ἔπραξεν ὁ Παράλυτος, ἀλλὰ καὶ διὰ
πᾶσαν ἄλλην παιδέυει ὁ Θεὸς τὸν ἀμετα-
νόητον ἁμαρτωλόν.

Ὅταν ἡμεῖς σοχασθῶμεν, ὅτι οὐδὲ Ἄγ-
γελος, οὐδὲ ἄνθρωπος ἐδυνήθη νὰ θεραπέυ-
ση τὴν πληγὴν τῆς ἁμαρτίας τῶν δύω
Προπατόρων· Ὅταν σοχασθῶμεν, ὅτι διὰ
τῆς ἁμαρτίας τὴν συγχώρησιν ἀναγκαία ἦν
συγκατάβασις ἄνωθεν θεϊκὴ, καὶ σάρκω-
σις τῆ υἱῆ τῆ Θεῆ, καὶ πάθος, καὶ σαυρὸς
καὶ αἷμα, καὶ θάνατος, τότε γνωρίζομεν
καθαρὰ πόσον ἐσὶ τῆς ἁμαρτίας τὸ βάρος.
τῆτο μόνον τῆ υἱῆ τῆ Θεῆ τὸ αἷμα ἐδυνή-
θη νὰ συνενώση πάλιν τὸν Θεὸν μετὰ τῆ
ἀνθρώπε· ἡ δύναμις δὲ καὶ ἡ χάρις τέτε
τῆ ἀτιμήτε αἵματος, τῆ ἄχρι τῆς σήμε-
ρον ἐκχυνομένε εἰς τὰ τῶν ὀρθοδόξων θυ-
σιαστήρια, καθαρίζει ἡμᾶς ἀπὸ πάσης
ἁμαρτίας. „Καὶ τὸ αἷμα, λέγει ὁ ἐπισή- 1 Ἰωάν 1, 7.
„θειος Ἰωάννης, Ἰησῆ Χρισῆ τῆ υἱῆ αὐ-
„τῆ καθαρίζει ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἁμαρ-
„τίας.

Ἡ ἁμαρτία ἐσὶ παράβασις Νόμε. τρία
δὲ πράγματα βλέπομεν εἰς τὴν παράβασιν
τῆ Νόμε, Νομοδότην, Νόμον, καὶ Νόμε
παραβάτην· ὅσον ἐξετάζεις τὸ καθ' ἓν τέ-
των, τόσον περισσότερον διακρίνεις πόσον
κακόν ἐσιν ἡ ἁμαρτία.

Ὁ Νομοδότης ἐσὶν ἐκεῖνος, ὅσις, ἐκ τῆ
μὴ ὄντος ἐποίησε τὸν ὐρανὸν, καὶ τὴν
θάλασσαν, καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς· αὐτὸς
χῶν λαβὼν ἀπὸ τῆς γῆς ἔπλασε τὸν ἄνθρω-
πον, ἐνεφύσησεν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτῆ πνοὴν
ζωῆς, ἐποίησεν αὐτὸν κατ' εἰκόνα αὐτῆ, ἔβαλεν
αὐτὸν εἰς τὸν παράδεισον τῆς τρυφῆς, κα-
τέσησεν αὐτὸν κύριον καὶ Βασιλέα πάσης
„τῆς γῆς, καὶ ὑπέταξε πάντα ὑποκάτω τῶν Ψαλ 8, 6.
ποδῶν αὐτῆ. Αὐτὸς διὰ τὴν ἀπάτην τῆ
ἁμαρτήσαντος ἀνθρώπε, καὶ τὴν σωτηρίαν
τῆς ψυχῆς αὐτῆ κατῆλθεν εἰς τὴν γῆν,
ἐσαρκώθη ἐκ Πνέυματος ἁγίε καὶ Μαρίας
τῆς παρθένε, γέγονεν ἄνθρωπος, ἔπαθεν
ὡς κατάδικος, ἀπέθανεν ἐπάνω εἰς τὸ ξύ-
λον τῆ σαυρῆ· ὁ Νομοδότης, λέγω, ἐσὶν
ἐκεῖνος, ᾧ λατρέυεσιν Ἄγγελοι, ὑπακέει ἡ
κτίσις, φρίττεσι τὰ σοχεῖα, τρέμεσιν οἱ
Δαίμονες. ἐκεῖνός ἐσιν ὁ Νομοδότης, ὅσις
διὰ νέυματος μόνε μεταβάλλει τὸν ἐρανὸν
καὶ τὴν γῆν καὶ τὰ καταχθόνια, καὶ πάν-
τα τὰ ὁρατὰ καὶ τὰ ἀόρατα. ὁ Νομοδότης
ἐσὶν ὁ δικαιότατος κριτὴς ἅμα καὶ συμπα-
θέσατος Θεὸς, ὅσις Βασιλείαν αἰώνιον
ὑπόσχεται εἰς τὲς φυλάττοντας τὸν νόμον
αὐτῆ, κόλασιν δὲ ἀτελεύτητον εἰς τὲς παρα-
βαίνοντας αὐτόν. τῆ Νομοδότε λοιπὸν τὸ
πρόσωπον πανυπέρτιμον, ἡ δύναμις ἄπειρος, ἡ δόξα ἀνέκφρασος, τὸ ἀξίωμα ὑπερσέβασον, ἡ ἐξεσία ἀπεριόριστος, ἡ ἀγαθότης ἄμετρος, ἡ δικαισύνη ἀσύγκριτος, ἡ ἐνεργεσία ἀτελεύτητος, ἡ κρίσις ἀδυσώπητος.

Ὁ δὲ Νόμος, ὃν ὁ Θεὸς ὁ νομοδότης ἔδωκε τοῖς ἀνθρώποις, ὅλος ἀποβλέπει πρὸς τὴν τῶν ἀνθρώπων ὠφέλειαν. αὐτός ἐσι λύχνος καὶ φῶς. „Λύχνος τοῖς ποσίμε ὁ Ψαλ. 118, 105.
„νόμος σε, καὶ φῶς ταῖς τρίβοις με· Ὡς
λύχνος φωτίζει τὸν νῆν σε, ἵνα πολιτέυε-
σαι καλῶς, ὡς δὲ φῶς ὁδηγεῖ σε πρὸς τὸν
δρόμον τῆς σωτηρίας. βλέπε δὲ τὶ καρδαί-
νεσιν εἰς τῆτον τὸν πρόσκαιρον κόσμον
ὅσοι φυλάττεσι τὸν νόμον τῆ Θεῆ, καὶ
πόσον ζημιῶνται ὅσοι αὐτὸν καταφρονῆσι·
Ποίες ἐυλαβεῖται ὁ κόσμος; τὲς κλέπτας
καὶ ἅρπαγας, ἢ τὲς δικαιοπραγῆντας καὶ
μὴ ἀγαπῶντας τὰ ξένα πράγματα; τίνας

σέβεται

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

σέβεται ὁ κόσμος, τὺς μοιχὺς καὶ ἀσελγεῖς, ἢ τὺς ἐγκρατεῖς καὶ σώφρονας; εἰς ποῖον ἐμπιςέυεσαι τὸ ἀργύριόν σου, εἰς τὺς λῃςὰς, εἰς τὺς φονεῖς, εἰς τὺς ψευδομάρτυρας, ἢ εἰς τὺς μηδένα βλάπτοντας, καὶ εἰς τὺς ἐυεργετῦντας τὸν πλησίον ἀυτῶν, καὶ μισῦντας τὸ ψεῦδος; τίνα ἐπαινῦμεν; τὸν ἄνθρωπον, ὅςις τιμᾷ τὸν πατέρα, καὶ τὴν μητέρα ἀυτῦ, ἢ ἐκεῖνον, ὅςις καταφρονεῖ καὶ ὑβρίζει τὺς γονεῖς ἀυτῦ; Ὅλος ὁ κόσμος, ἀδελφοὶ, τὺς μὲν φύλακας τῶν ἐντολῶν τῦ Θεῦ τιμᾷ, καὶ ἐπαινεῖ, ἀυτὺς ἐμπιςέυεται, ἀυτοῖς δανείζει, καὶ παντὶ τρόπῳ βοηθεῖ· τὺς δὲ παραβάτας τῦ Νόμε κατηγορεῖ, καὶ ὑποπτέυεται, καὶ φεύγει. Ἔχεσι λοιπὸν οἱ ἐνάρετοι ἄνθρωποι ὡς ἀῤῥαβῶνα τῆς μελλύσης ἀνταποδόσεως τὰς ἐν τῷ κόσμῳ τύτῳ τιμὰς καὶ περιποιήσεις τῶν ἀνθρώπων. μετὰ δὲ ταύτην τὴν πρόσκαιρον ζωὴν περιμένει ἀυτοὺς χαρὰ ἀνεκλάλητος, καὶ φῶς ἀνέσπερον, καὶ Βασιλεία ὐρανῶν, καὶ ζωὴ αἰώνιος. Εἰ δὲ θέλεις εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωὴν, τήρησον τὰς ἐντολάς.

Mat. 19, 17.

Παρατήρησον δὲ τὴν ἄπειρον τῦ Θεῦ φιλανθρωπίαν· περιέκλεισε πάσας τὰς ἐντολὰς ἀυτῦ εἰς μίαν ἀρετὴν, τὴν ἀγάπην. Πλήρωμα γὰρ νόμε ἡ ἀγάπη. Καὶ ὕτω κατέσησε τὸν νόμον ἀυτῦ ὐ μόνον ὠφελιμώτατον, ἀλλὰ καὶ ἐλαφρὸν, καὶ ἐυκολον. διὸ καὶ εἶπεν· Ὁ γὰρ ζυγός μου χρησὸς, καὶ τὸ φορτίον μὲ ἐλαφρόν ἐσιν. Ἀληθῶς δὲ ποίαν δυσκολίαν, ἢ ποῖον βάρος ἔχει ἡ γλυκυτάτη ἀρετὴ τῆς ἀγάπης; ὅι ἀυτὴν ὐδὲ κόποι ζητῦνται, ὐδὲ ἱδρῶτες ἐκχέονται. ἠθέλησας μόνον, καὶ ἐυθὺς ἠγάπησας. Ὅταν δὲ τὸ θεόσδοτον τῦτο φυτὸν τῆς ἀγάπης φυτευθῇ, καὶ ῥιζώσῃ εἰς τὴν καρδίαν σε, καρποφορεῖ εἰς τὴν ψυχήν σε τὴν χαρὰν, τὴν εἰρήνην, τὴν μακροθυμίαν, τὴν χρησότητα, καὶ πᾶσαν

Ρωμ. 13, 10.

Mat. 11, 30.

ἄλλην ἀρετήν. Λοιπὸν ὁ Νόμος τε Θεῦ ἐσὶν ὠφέλιμος εἰς τὴν παρῦσαν ζωὴν, σωτήριος εἰς τὴν μέλλεσαν, ἐλαφρὸς καὶ ἐυκολος εἰς τὴν πρᾶξιν, γλυκὺς καὶ καρποφόρος εἰς τὴν καρδίαν. Τῦτό ἐσιν ὁ Νομοδότης καὶ ὁ Νόμος. ἀκύσατε δὲ καὶ τὸ, τὶς ἐσιν, ὁ τῦ νόμε παραβάτης.

Παραβάτης ἐσὶν ὁ περιφρονητὴς τῦ Νόμε, ὅςις καὶ λέγεται ἁμαρτωλός. καὶ ἐπειδὴ ἡ περιφρόνησις τῦ νόμε ἀναφέρεται εἰς τῦ νομοδότε τὸ πρόσωπον, φανερόν ἐσιν, ὅτι ὁ ἁμαρτάνων συγκατατίθεται νὰ περιφρονήσῃ τὸν Θεόν. ἁμαρτωλὲ λοιπὸν ἄθλιε, σὺ τὸ πλάσμα τολμᾷς κατὰ τῦ πλάσε σε; κατὰ τῦ σωτῆρός σε; κατὰ τῦ κριτῦ σε; Ἐὰν ὁ νόμος δύσκολος, εἶχες πρόφασιν τὴν ἀδυναμίαν σε. ἐὰν ὁ νόμος βλαβερὸς, εἶχες ἀπολογίαν τὸν φόβον σε· ἀλλ᾽ ὁ νόμος ἐυκολος, ὁ νόμος ὠφέλιμος καὶ σωτήριος. ὐδεμίαν ἂν ἔχεις πρόφασιν, ἢ ἀπολογίαν. δικαίως λοιπὸν ὁ Θεὸς τοσῦτον ἀγανακτεῖ κατὰ τῶν ἁμαρτωλῶν, καὶ τοσῦτον ἀυσηρῶς παιδέυει τὺς ἁμαρτάνοντας.

Ἀνοίγεσιν οἱ καταράκται τῦ ὐρανῦ καὶ καταποντίζεται ὑπὸ τῦ ὕδατος πᾶσα ἡ γῆ· βρέχεσι πῦρ τὰ νέφη, καὶ κατακαίεσι τὴν Πενταπολιν. δέκα φοβεραὶ πληγαὶ μαςίζεσι τὴν Αἴγυπτον· πανςρατιᾷ καταποντίζεται ὁ Φαραὼ εἰς τῆς θαλάσσης τὰ βάθη. σχίζεται ἡ γῆ καὶ καταπίνει τὸν Δαθὰν καὶ τὸν Ἀβειρών. λεπρῦται ἡ Μαρία, καὶ ὁ Ὀζίας, καὶ ὁ Γιεζὴ ἀπὸ κεφαλῆς ἕως ποδῶν. παραλύεται ἡ χεὶρ τῦ Ὀζὰ· νεκροὶ πίπτεσιν ὁ Ἀνανίας καὶ ἡ Σαπφείρα. τυφλῦται τὰ ὄμματα ὁ Ἐλύμας ὁ μάγος, καὶ καθεξῆς δὲ ἄλλα πάμπολλα παραδείγματα τῆς ὀργῆς τῦ Θεῦ κατὰ τῶν ἁμαρτωλῶν ἐυρίσκομεν εἰς τὰς θείας Γραφάς. Βλέπομεν δὲ καὶ ἄχρι τῆς σήμερον τὺς παραβάτας τῶν ἐντολῶν τῦ Θεῦ παιδευομένες καὶ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

καὶ τὸν προφητικὸν λόγον πληρέμενον· „Ὑπὲρ ἀνομίας ἐπαίδευσας ἄνθρωπον, καὶ
Ψαλ. 38, 14. „ἐξέτηξας ὡς ἀράχνην τὴν ψυχὴν αὐτοῦ· Τέτε ἡ γῆ, κἂν γεωργῆται, ἐκ ἀπιδίδωσι τὸν καρπὸν αὐτῆς· ἐκείνε τὸ ἔργον καὶ μετὰ τὰς πολλὰς κόπες μένει ἄπρακτον· ἐκεῖνος ἀσθενεῖ ἀσθένειαν ὀδυνηρὰν καὶ πολυχρόνιον· ἔτος ἀποθνήσκει θάνατον ἐξαιφνίδιον καὶ ἄωρον· ὁ ἄλλος πίπτει εἰς δυσυχίας θλιβερὰς καὶ ἀπαραμυθήτες.

Ἀλλὰ διατί, λέγεσι τινὲς, βλέπομεν πολλὰς ἁμαρτωλὰς, οἵτινες ἐ μόνον ἐδεμίαν παίδευσιν λαμβάνεσιν, ἀλλὰ καὶ ζῶσιν ἐυτυχῶς, καὶ ἐυοδῶνται κατὰ πάντα εἰς τὴν παρῶσαν ζωήν; περὶ τέτε καὶ ὁ
Ἰερεμ. 12, 1. μέγας προφήτης Ἱερεμίας ἐξηπόρησε. „Τὶ ὅτι, ἔλεγεν, ὁδὸς ἀσεβῶν ἐυοδῶται; ἐυθήνησαν πάντες οἱ ἀθετῶντες ἀθετήματα; Ἀλλ' ὁ αὐτὸς ἔλυσεν ἐυθὺς τὴν ἀπορίαν
Ἰερεμ. 12, 2. αὐτῷ λέγων· „Ἐγγὺς εἶ τῶ ςόματος αὐτῶν, „καὶ πόῤῥω ἀπὸ τῶν νεφρῶν αὐτῶν. Διὰ μὲν τῶ ςόματος σημαίνων τὰ ἔξω καὶ πρόσκαιρα ἀγαθὰ, ἅπερ συγχωρεῖ αὐτοῖς ὁ Θεός· διὰ δὲ τῶν νεφρῶν, τὰ ἔσω καὶ αἰώνια, ἀφ' ὧν μακρὰν ἀπέχεσι διὰ τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν· ἔπειτα καὶ τὴν παίδευσιν δηλοποιεῖ, εἰς ἣν οἱ δείλαιοι ἑτοιμάζονται· „Ἄγνισον, λέγει, αὐτὰς εἰς ἡμέραν
Ἰερεμ. 12, 3. „σφαγῆς. Ὁ δὲ θεηγόρος Ἀπόςολος ἐλέγχει ἐυσηρῶς τὸν ἁμαρτωλὸν, τὸν μὴ παρὰ Θεῶ παδευόμενον, ὡς καταφρονητὴν τῆς ἀγαθότητος, καὶ τῆς ὑπομονῆς, καὶ τῆς μακροθυμίας τῶ Θεῶ, καὶ ὡς μὴ γνωρίζοντα, ὅτι δὶ αὐτῆς τῆς χρηςότητος καλεῖ αὐτὸν ὁ Θεὸς εἰς μετάνοιαν. Ἀμετανόητε,
Ρωμ. 2, 4. λέγει, τί συλλογίζεσαι περὶ τῶ Θεῶ; „Ἢ „τῶ πλέτε τῆς χρηςότητος αὐτῶ, καὶ τῆς „ἀνοχῆς, καὶ τῆς μακροθυμίας καταφρο„νεῖς, ἀγνοῶν ὅτι τὸ χρηςὸν τῶ Θεῶ εἰς μετάνοιάν σε ἄγει; Ὥςε ἐάν τινες τῶν ἁμαρτωλῶν μένωσιν ἀτιμώρητοι εἰς τὸν τόπον, τῦτό ἐςιν ἀγαθωσύνη τῶ Θεῶ, ἥτις αὐτὸς προσκαλεῖ εἰς τὴν μετάνοιαν. ἐαὶ δὲ εἰς αὐτὸς, ἐὰν σκληρυνθῇ ἡ καρδία αὐτῶν, καὶ μὴ μετανοήσωσι. διότι τότε θησαυρίζεσιν οἱ ταλαίπωροι πᾶσαν τὴν θείαν ἀγανάκτησιν ἐν τῇ φοβερᾷ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως. „Κατὰ δὲ τὴν σκληρότητά Ρω
„σε καὶ ἀμετανόητον καρδίαν θησαυρίζεις 2,
„σεαυτῷ ὀργὴν ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς καὶ ἀποκαλύψεως δικαιοκρισίας τῶ Θεῶ.

Ἐπειδὴ ὁ Θεός ἐςι δικαιότατος καὶ ἀπροσωπόληπτος, ἀναμφιβόλως παιδεύει· ἐπίσης πάντας τὺς παραβάτας τῶν ἐντολῶν αὐτῶ. ἀλλ' ἐπειδὴ ἐκ ἔςι μία ἡ ζωὴ, ἀλλὰ δύω, ἡ μὲν πρόσκαιρος, ἡ δὲ αἰώνιος, διὰ τῦτο ἄλλες μὲν, ἐκείνες δηλονότι, τῶν ὁποίων τὰ ἁμαρτήματά εἰσιν ἐλαφρότερα, παιδεύει εἰς τὴν παρῶσαν ζωὴν, ἵνα βλέποντες τὴν παίδευσιν, καὶ φοβέμενοι τὴν δικαίαν αὐτῶ ὀργὴν καὶ ἀγανάκτησιν, φεύγωμεν τὴν ἁμαρτίαν· ἄλλες δὲ, ἤγεν τὲς βαρύτερα ἁμαρτάνοντας, ἐγκαταλείπει ἀτιμωρήτες, ἵνα πληροφορίαν ἔχωμεν, ὅτι ἐςὶ μέλλεσα ζωὴ, καὶ κρίσις, καὶ ἀνταπόδοσις· ἐὰν πιςέυωμεν ὅτι ὁ Θεός ἐςι δίκαιος, ἐπειδὴ βλέπομεν ἄλλες μὲν ἁμαρτωλὲς τιμωρεμένες, ἄλλες δὲ ἐ μόνον ἀτιμωρήτες, ἀλλὰ καὶ ἐυτυχεῖς· ἐξ ἀνάγκης πειθόμεθα, ὅτι ἔρχεται ἡμέρα, καθ' ἣν ὅσοι ἁμαρτωλοὶ ἔμειναν ἀτιμώρητοι, λαμβάνεσι τότε τὴν πρέπεσαν παίδευσιν.

Ὅταν λιπὸν, ὦ χρισιανὲ, βλέπῃς ἐυτυχῶντα τὸν πονηρὸν καὶ παράνομον ἄνθρωπον, μὴ ἐπιθυμήσῃς τὴν ἐυτυχίαν αὐτῶ, „μηδὲ θελήσῃς μιμητὴς αὐτῶ γενέσθαι. Ψ
„Μὴ παραζήλε ἐν πονηρευομένοις, μηδὲ 3
„ζήλε τὺς ποιῦντας τὴν ἀνομίαν. Διατί;
„Ὅτι ὡσεὶ χόρτος ταχὺ ἀποξηρανθήσονται,
„καὶ ὡσεὶ λάχανα χλόης ταχὺ ἀποπεσῦνται. ὅταν βλέπῃς τῶν ἁμαρτωλῶν τὴν δόξαν καὶ τὸ ὕψωμα, ὁλοτελῶς μὴ θαυμάζῃς· διότι

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

διότι „Οἱ ἁμαρτωλοὶ ἀπωλῶνται, οἱ δὲ
„ἐχθροὶ τοῦ Κυρίου ἅμα τῷ δοξασθῆναι
„αὐτοὺς καὶ ὑψωθῆναι, ἐκλείποντες ὡσεὶ
„καπνὸς ἐξέλειπον. Μὴ σκανδαλίζεσαι,
ὅταν βλέπῃς τὸν ἀσεβῆ ὑπερυψούμενον
ὡς τὰς κέδρους τοῦ Λιβάνου· Διότι, Παρ-
„ῆλθον, λέγει ὁ Προφήτης, καὶ ἰδοὺ
„οὐκ ἦν, καὶ ἐζήτησα αὐτὸν, καὶ οὐχ
„εὑρέθη ὁ τόπος αὐτοῦ. Μηδόλως ἀπο-
„ρήσῃς, ὅταν βλέπῃς τὸν ἁμαρτωλὸν μὴ
παιδευόμενον. Διότι αὐτὸς φυλάττεται εἰς
τὴν ἡμέραν τῆς κρίσεως. Φυλάσσεται ὁ
ἀσεβὴς εἰς ἡμέραν κακήν. Ἐὰν δὲ σὺ
αὐτὸς ἁμαρτάνῃς, καὶ οὐδεμίαν παίδευ-
σιν λαμβάνῃς παρὰ Θεοῦ· γίνωσκε ὅτι
τοῦτό ἐσι χρησότης θεία καὶ ὑπομονὴ καὶ
μακροθυμία, ἥτις σὲ προσκαλεῖ· ἐλθὲ,
λέγει σοι, μετανόησον· ἐὰν δὲ μείνῃ ἡ
καρδία σου σκληρὰ καὶ ἀμετανόητος,
οὐαί σοι, „Ὀργὴν θησαυρίζεις ἐν ἡμέρᾳ
„ὀργῆς, καὶ ἀποκαλύψεως δικαιοκρισίας
„τοῦ Θεοῦ.„ Ἐὰν ἐν τῇ ἀνομίᾳ, καὶ
ἀντὶ τιμωρίας λαμβάνῃς ἐυτυχίαν, σαὶ σοι·
διότι ἑτοιμάζεσαι εἰς ἡμέραν σφαγῆς,
φυλάττεσαι εἰς ἡμέραν κακήν· διὰ τὴν
ἀμετανοησίαν σου ὁ Θεός σε ἐγκαταλεί-
πει, καὶ οὐδόλως παιδέυει σε παιδεί-
αν πρόσκαιρον, ἀλλ' ἑτοιμάζει σοὶ τὴν
ἀιώνιον.

Ἀδελφοὶ, ἡ μὲν τιμωρία διὰ τὴν
ἁμαρτίαν ἐσὶν ἄφευκτος· ἀναβάλλεται,
ἀλλ' οὐκ ἀποβάλλεται. ἐὰν μὴ παιδευ-
θῶμεν νῦν πρόσκαιρα, παιδευόμεθα ἔπειτα αἰώνια· ἡ δὲ ἁμαρτία ἐσὶν ἐυπερίσατος· ὅπου ἂν σαθῇς, καὶ ὅπου ἂν σρέψῃς τὰ ὄμματα, ἐκεῖ πειρασμοὶ, καὶ παγίδες, καὶ ὁ κίνδυνος τῆς ἁμαρτίας. καὶ ἡ διάνοια δὲ ἡμῶν Ἔγκειται ἐπιμελῶς
„ἐπὶ τὰ πονηρὰ ἐκ νεότητος ἡμῶν. Τί λοιπὸν τὸ ποιητέον; θαῤῥεῖτε, μὴ ἀπελπίζεσθε. ἔχομεν μέγα καταφύγιον, ἔχομεν σερεὰν καὶ μεγάλην ἐλπίδα τὴν ἄπειρον τοῦ Θεοῦ ἐυσπλαγχνίαν πρὸς τοὺς μετανοοῦντας. διὰ τῆς μετανοίας καὶ ἐξομολογήσεως οὐ μόνον φεύγομεν τὴν διὰ τὴν ἁμαρτίαν τιμωρίαν, ἀλλὰ καὶ τὴν τελείαν συγχώρησιν τῆς ἁμαρτίας λαμβάνομεν. „Τὴν ἀνομίαν μου ἐγνώρισα,
„λέγει ὁ Προφήτης, καὶ τὴν ἁμαρτίαν
„μου οὐκ ἐκάλυψα· εἶπα, ἐξαγορέυσω κατ'
„ἐμοῦ τὴν ἀνομίαν μου τῷ Κυρίῳ, καὶ
„σὺ ἀφῆκας τὴν ἀσέβειαν τῆς καρδί-
„ας μου.

Αυτ. 20.
Ψαλ. 55, 36.
Παροι 16, 10.
Ἰωάν. 2, 5.
Γεν. 8, 21.
Ψαλ. 31, 5.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΕΡΜΗΝΕΙΑ

ΕΙΣ ΤΟ ΚΑΤΑ

ΙΩΑΝΝΗΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ ΤΗΣ ΣΑΜΑΡΕΙΤΙΔΟΣ.

Πολλὰ καὶ ἀξιάκεσα πράγματα περιέχει ἡ σήμερον ἀναγνωσθεῖσα εὐαγγελικὴ ἱσορία. αὐτὴ ἀποδεικνύει φανερὰ τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν Θεὸν, καὶ ἄνθρωπον· περιγράφει τὴν ὑπερβάλλουσαν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ φιλανθρωπίαν καὶ συγκατάβασιν, καὶ τὴν πρόθυμον πίστιν, ἅμα δὲ καὶ τὸν ζῆλον τῆς Σαμαρείτιδος διὰ τὴν ἐπιστροφὴν τῶν συμπατριωτῶν αὐτῆς· διδάσκει πόσον πλέσιόν ἐστι τὸ νάμα τῆς θείας χάριτος, καὶ ποία ἐστὶν ἡ ἀληθινὴ προσκύνησις τοῦ Θεοῦ, καὶ πόσην δύναμιν εἶχεν ὁ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ δεσποτικὸς λόγος. ἀφιερώσατε λοιπὸν, χριστιανοὶ, προσεκτικὴν ἀκρόασιν, ἵνα ἀκέσαντες ταῦτα τὰ ψυχοσωτήρια μαθήματα, ποτισθῆτε καὶ ἡμεῖς καθὼς καὶ ἡ Σαμαρείτις τὸ ὕδωρ τὸ ζῶν, ἦγεν ὁδηγηθῆτε εἰς τὴν ὁδὸν τῆς σωτηρίας.

Ἰωάν. 4, 5. Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς εἰς πόλιν τῆς Σαμαρείας λεγομένην Συχὰρ, πλησίον τοῦ χωρίου, ὃ ἔδωκεν Ἰακὼβ, Ἰωσὴφ τῷ υἱῷ αὐτοῦ.

Ἰσραηλῖται ἦσαν οἱ παλαιοὶ τῆς Σαμαρείας κάτοικοι. κατὰ δὲ τὸν καιρὸν τῶν Βασιλέων Ἄχαζ καὶ Ὡσηὲ αἰχμαλωτίσας αὐτὲς ὁ Σαλμανασσὰρ ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἀσσυρίων, μετῴκισεν ἅπαντας εἰς τὴν Βαβυλῶνα, καὶ τὴν Μήδιαν. συνάξας δὲ ἐκεῖθεν διάφορα ἔθνη, ἀπέσειλεν αὐτὰ εἰς τὴν Σαμάρειαν. ἐπειδὴ δὲ τὰ ἔθνη ταῦτα ἦσαν εἰδωλολάτραι, ἀπέσειλεν ὁ Θεὸς λέοντας, οἵτινες ἀπέκτεινον πολλὲς ἐξ αὐτῶν. τοῦτο μαθὼν ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἀσσυρίων, ἀπέσειλεν εἰς τὴν Σαμάρειαν ἕνα τῶν αἰχμαλώτων ἱερέων τῶν Ἰσραηλιτῶν, ἵνα διδάσκῃ τὰ ἐκεῖ ζῶντα ἔθνη τὴν Ἰουδαϊκὴν πίστιν. ὅθεν ὑπὸ τοῦ ἱερέως ἐκείνου διδαχθέντα, ἐπίσευον μὲν τὸν ἀληθινὸν Θεὸν, ἐλάτρευον ὅμως καὶ τοῖς γλυπτοῖς. „Καὶ ἦσαν τὰ ἔθνη ταῦτα, λέ„γει ἡ θεία Γραφὴ, φοβέμενοι τὸν Κύ„ριον, καὶ τοῖς γλυπτοῖς αὐτῶν ἦσαν δουλέυοντες. Ὕστερον δὲ ἐπιστρέψαντες ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας οἱ Ἰουδαῖοι, ὠνόμαζον μὲν τὰ ἔθνη ταῦτα Σαμαρείτας, ὡς κατοικοῦντας τὴν Σαμάρειαν· ἥτις ἔλαβε τὸ ὄνομα ἀπὸ τοῦ ὄρους Σομόρ· ἀπεστρέφοντο δὲ αὐτὲς, ὡς ἐθνικὲς καὶ ἀλλοφύλες. Οὗτοι οἱ Σαμαρεῖται μόνην τὴν Πενταβιβλον τοῦ Μωϋσέως δεχόμενοι, τὰ δὲ λοιπὰ τῆς θείας Γραφῆς βιβλία ἀποστρεφόμενοι, ἐνόμιζον ἑαυτὲς ἀπογόνες τοῦ Ἀβραὰμ καὶ τοῦ Ἰακώβ. Σημείωσαι δὲ, ὅτι πρὸς τὲς μαθητὰς αὐτοῦ ὁ Κύριος ἡμῶν παρήγγειλεν, ἵνα μὴ ὑπάγωσιν εἰς τὰς πόλεις τῶν Σαμαρειτῶν. Καὶ „εἰς πόλιν Σαμαρειτῶν μὴ εἰσέλθητε„, Ἀλλ' ἵνα προτιμήσωσι τὲς Ἰσραηλίτας·

Πορέυεσθε

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Πορέυεσθε δὲ μᾶλλον πρὸς τὰ πρόβατα „τὰ ἀπολωλότα οἴκου Ἰσραήλ. Οὕτω δὲ κατέσησεν αὐτοὺς ἀναπολογήτους, ὡς προτιμηθέντας τῶν ἐθνῶν, καὶ ὅμως καταφρονήσαντας τῆς εὐσεβείας τὸ κήρυγμα. αὐτὸς δὲ ὁ παγκόσμιος Σωτὴρ, ἵνα δείξῃ, ὅτι ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον σῶσαι πάντας ἐπίσης καὶ Ἰσραηλίτας καὶ Ἐθνικούς, ἔρχεται εἰς μίαν πόλιν τῆς Σαμαρείας, ὀνομαζομένην Σιχάρ· αὐτὴ ἡ πόλις ἔκειτο πλησίον τοῦ τόπου ἐκείνου, ὃν οἱ μὲν υἱοὶ τοῦ Πατριάρχου Ἰακὼβ ἐκληρονόμησαν, φονεύσαντες τοὺς Σηκιμήτας διὰ τὴν παρθενοφθορίαν τῆς ἀδελφῆς αὐτῶν τῆς Δείνας· ὁ δὲ πατριάρχης Ἰακὼβ ἐδωρήσατο αὐτὸν τῷ υἱῷ αὐτοῦ τῷ Ἰωσήφ. ἔρχεται λοιπὸν ὁ Κύριος ἡμῶν εἰς τὴν πόλιν Σιχάρ.

Γεν. κ. 4. Γεν. 48, 22.

Ἦν δὲ ἐκεῖ πηγὴ τοῦ Ἰακώβ· ὁ οὖν Ἰησοῦς κεκοπιακὼς ἐκ τῆς ὁδοιπορίας ἐκαθέζετο οὕτως ἐπὶ τῇ πηγῇ· ὥρα ἦν ὡσεὶ ἕκτη.

Ἰωάν. 4, 6.

Πηγὴν ὀνομάζει τὸ φρέαρ, καθὼς ἡ „Σαμαρείτις κατωτέρω λέγει· Κύριε οὔτε „ἀντλημα ἔχεις, καὶ τὸ φρέαρ ἐστὶ βαθύ. Ἐκεῖ, ἦγεν εἰς τὴν Σιχὰρ, ἦν τὸ φρέαρ, τὸ λεγόμενον πηγὴ τοῦ Ἰακὼβ, ἢ καθότι ὁ Ἰακὼβ ᾠκοδόμησεν αὐτὸ, ἢ καθότι ἔκειτο ἐν τῷ ἀγρῷ ὃν ἠγόρασεν ἀπὸ τοῦ Ἐμμὼρ, τοῦ πατρὸς Συχὲμ, καὶ ἄρχοντος τῶν Σηκίμων. Ἐκεῖ οὖν ὁ Κύριος Ἰησοῦς κεκοπιαμένος ὢν, ἐκάθισε. Δύω δὲ εἰσὶ τοῦ κόπου τὰ αἴτια, ἡ ὁδοιπορία, καὶ ἡ καῦ„σις. Κεκοπιακὼς, λέγει, ἐκ τῆς ὁδοιπορίας, εἶτα προσίθησιν, Ὥρα ἦν ὡσεὶ ἕκτη, Ἦγεν κατὰ τὸ μέσον τῆς ἡμέρας. ἡ δὲ ὁδοιπορία, καὶ ὁ κόπος διδάσκουσιν ἡμᾶς πρῶτον, ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἐστὶ τέλειος ἄνθρωπος· διότι πᾶς ἄνθρωπος μετὰ τὴν ὁδοιπορίαν καὶ καῦσιν αἰσθάνεται κόπον, καὶ ζητεῖ κάθισμα πρὸς ἀνάπαυσιν· δεύτερον δὲ, ὅτι ὁ Σωτὴρ ἡμῶν πεζὸς ἐν ὥρᾳ μεσημβρίας περιεπάτει, ζητῶν τὴν σωτηρίαν τῶν ἀνθρώπων. ἀλλὰ καὶ τὸ, Ἐκά„θέζετο οὕτως ἐπὶ τῆς πηγῆς, τὴν ἄκραν αὐτοῦ ταπείνωσιν σημαίνει. διότι ἐκάθισεν ἐχὶ εἰς ἐυτρεπισμένον καὶ ἐσρωμένον, ἀλλ' εἰς ἀπέριττον καὶ τὸν τυχόντα ἐπὶ τῆς πηγῆς τόπον. Ταῦτα δὲ καταισχύνουσι τὴν ὑπερηφάνειαν ἡμῶν. διότι ὁ μὲν Κύριος τῷ οὐρανῷ καὶ τῆς γῆς πεζὸς περιεπάτει ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ τῆς καύσεως, καὶ ἐκαθέζετο ὅπως ἔτυχεν· ἡμεῖς δὲ ζητοῦμεν ἵππους, καὶ ἁμάξας, καὶ παρατηροῦμεν τὰς ὥρας, καὶ περιβλέπομεν τὸν τόπον τοῦ καθίσματος. καὶ ὁ μὲν Κύριος καὶ κόπον καὶ ὁδοιπορίαν ὑπέμεινε διὰ τὴν σωτηρίαν τῶν δούλων αὐτοῦ, ἡμεῖς δὲ ὀλὲ μικρὰν ἐνόχλησιν ὑποφέρομεν διὰ βοήθειαν καὶ ὠφέλειαν τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν. Ἐκεῖ οὖν ἐκάθισεν ὁ τῶν ἁπάντων δεσπότης, καὶ ἰδὲ,

Ἔρχεται γυνὴ ἐκ τῆς Σαμαρείας ἀντλῆσαι ὕδωρ· λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· δός μοι πιεῖν. Ἰωάν. 4, 7.

Κατὰ τύχην ἆρα ἔρχεται ἡ γυνὴ ἐκείνην τὴν ὥραν, ἵνα ἀντλήσῃ τὸ ὕδωρ; ἐχί. ἀλλὰ κατὰ θείαν νεῦσιν καὶ οἰκονομίαν. διότι ἐκεῖ ἐλθοῦσα, εὗρε τὴν σωτηρίαν. ἡ δὲ σωτηρία τῶν ἀνθρώπων, οὐδὲ κατὰ τύχην γίνεται, οὐδὲ κατὰ συμβεβηκὸς, ἀλλὰ κατὰ θείαν πρόνοιαν καὶ ἀντίληψιν· καθὼς δὲ ὁ μὲν Ζακχαῖος εὗρε τὴν σωτηρίαν, ἀναβὰς κατὰ θείαν οἰκονομίαν εἰς τὴν συκομορέαν, ὁ δὲ Ματθαῖος καθήμενος ἐπὶ τὸ τελώνιον, ὁ δὲ Ναθαναὴλ ἰσάμενος ὑπὸ τὴν συκῆν, ὁ δὲ Ἀνδρέας καὶ ὁ Πέτρος βάλλοντες τὸ ἀμφίβληστρον εἰς τὴν θάλασσαν, οὕτω καὶ ἡ Σαμαρεῖτις ἐλθοῦσα τότε εἰς τὸ φρέαρ, ἵνα ἀντλήσῃ ὕδωρ, εὗρεν ἐκεῖ τῆς ψυχῆς αὐτῆς τὸν Σωτῆρα· ἀράγε δὲ σωματικῶς ἐδίψα, καὶ διὰ τοῦτο ἐζήτησεν ὕδωρ ἀπὸ τῆς Σαμαρείτιδος; ἐδίψα ἴσως ὡς ἄνθρωπος μετὰ τὸν ἐν τῇ ὥρᾳ τῆς κάυσεως περίπατον,

Ἰωάν. 4, 11.

ἐδύνετο ὅμως ὡς Θεός, ἐὰν ἤθελε, καὶ ἐκ πέτρας ἐξᾶξαι ὕδωρ, καθὼς ἐξήγαγεν αὐτὸ ἐν Ῥαφιδείν, Καὶ χορτάσαι τὴν δίψαν αὐτῆ, καθὼς ἐχόρτασε τότε τὲς διψῶντας Ἰσραηλίτας. ζητεῖ ὅμως ὕδωρ παρὰ τῆς Σαμαρείτιδος ὁ φιλανθρωπότατος, ἵνα διὰ τοῦ ζητήματος τοῦ φθαρτῆ ὕδατος ποτίσῃ αὐτὴν τὸ ἄφθαρτον τῆς θεογνωσίας νάμα. καὶ διδάξῃ ὅτι διψᾷ καὶ ζητεῖ ὡς πολυεύσπλαγχνος πάντων τῶν ἀνθρώπων τὴν σωτηρίαν. καὶ ὅτι μὲν ἐζήτησε, φανερόν· ὅτι δὲ ἔπιεν, ἄδηλον, καθότι ἐσιωπήθη ὑπὸ τῆ θείᾳ Εὐαγγελισῆ. φαίνεται δέ ὅτι μετὰ τοσαύτης προθυμίας ἄρχησε τὴν διδασκαλίαν τῆς πίσεως, ὥσε ἐδὲ φαγεῖν ἠθελεν, ὅτε ἐλθόντες οἱ μαθηταί αὐτῆ ἔφερον τροφάς.

Ἐξόδ. 17, 1.

Ἰωάν. 4, 8.

Οἱ γὰρ μαθηταὶ αὐτῆ ἀπεληλύθεισαν εἰς τὴν πόλιν, ἵνα τροφὰς ἀγοράσωσιν.

Ἐζήτησε, λέγει, ὕδωρ παρὰ τῆς Σαμαρείτιδος ὁ Ἰησῆς, ἐπειδὴ οἱ μαθηταὶ αὐτῆ οὐκ ἦσαν παρόντες, ἀλλ' ἐπορεύθησαν εἰς τὴν πόλιν, ἵνα ἀγοράσωσι τροφάς. τίνα δὲ ἀνάγκην εἶχεν ἀγοράζειν τροφὰς ἐκεῖνος, ὅσις ἄλλοτε μὲν διὰ πέντε ἄρτων πεντακισχιλίας ἐχόρτασεν· ἄλλοτε δὲ δὶ ἄρτων ἑπτὰ ἔθρεψε τετρακισχιλίας ἄνδας χωρὶς γυναικῶν καὶ παιδίων; Θέλων ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησῆς Χριστὸς πληροφορῆσαι πάντας, ὅτι ἦν τέλειος Θεὸς, καὶ τέλειος ἄνθρωπος, πότε μὲν ἐδείκνυε τὴν δύναμιν τῆς θεότητος αὐτῆ τελῶν τὰ παράδοξα καὶ ἐξαίσια θάυματα· πότε δὲ πάλιν ἔπραττε πάντα τὰ τῆς ἀνθρωπότητος, ἤγεν τροφὰς ἠγόραζε, καὶ συγκαθήμενος τοῖς ἄλλοις ἔτρωγε, καὶ κεκοπιακὼς ἐπὶ τῇ πηγῇ ἐκαθέζετο, καί διψῶν ἐζήτει „ὕδωρ ἀπὸ τῆς Σαμαρείτιδος· Δός μοι, λέγων, πιεῖν.

Ματ. 14, 21. Ματ. 15, 38.

Ἰωάν. 4, 9.

Λέγει ἓν αὐτῷ ἡ γυνὴ ἡ Σαμαρεῖτις. πῶς σὺ Ἰουδαῖος ὢν, παρ' ἐμοῦ πιεῖν αἰτεῖς, ἔσης γυναικὸς Σαμαρείτιδος· οὐ γὰρ συγχρῶνται Ἰουδαῖοι Σαμαρείταις.

Πόθεν ἐγνώρισεν ἡ Σαμαρεῖτις, οτι Ἰουδαῖός ἐσιν ὁ Κύριος; ἐκ τῆς φωνῆς, καὶ προφορᾶς, καθὼς καὶ οἱ ἄνδρες Γαλαὰδ ἐγνώρισαν τὲς Ἐυφραθίτας, καὶ οἱ ἑσῶτες ἐν τῇ αὐλῇ τῆ Ἀρχιερέως τὸν Πέτρον. τῆτο δὲ γνωρίσασα, ἐθάυμασεν, ὅτε ἤκουσεν, ὅτι ζητεῖ παρ' αὐτῆς ὕδωρ. Πῶς, εἶπε, σὺ Ἰουδαῖος ὢν, ζητεῖς πιεῖν ὕδωρ παρ' ἐμοῦ, ἥτις εἰμὶ Σαμαρεῖτις; καὶ ταῦτα μὲν εἶπεν ἡ γυνή· ὁ δὲ Εὐαγγελισὴς προσέθηκε τὴν αἰτίαν τοῦ ἐρωτήματος αὐτῆς, λέγων· ταῦτα εἶπεν ἡ γυνὴ, διότι οἱ Ἰουδαῖοι οὐδὲ συναναμίγνυνται ἐδὲ συνανασρέφονται τοῖς Σαμαρείταις. Κατὰ νόμον δὲ ἆρά γε ἐποίευν τῆτο οἱ Ἰουδαῖοι, ἢ διὰ συνήθειαν καὶ δεισιδαιμονίαν; ἀπηγόρευεν ἀληθῶς ὁ νόμος τοῖς Ἰουδαίοις τὴν συνανασροφὴν τῶν ἐθνικῶν, καὶ τὲς μετ' αὐτῶν γάμες. οἱ οὖν Ἰουδαῖοι ἐθνικοὺς νομίζοντες τοὺς Σαμαρείτας, ὡς ἐκ τῶν Ἀσσυρίων καταγομένες, καὶ τῶν εἰδώλων προσκυνητὰς, ἀπεσρέφοντο αὐτὲς, καὶ ἔφευγον τὴν συγκοινωνίαν αὐτῶν, καὶ τὴν τέτων συνανασροφὴν. ἐπειδὴ ἓν ὁ νόμος ἀπηγόρευε τὴν συνανασροφὴν τῶν ἐθνῶν, πῶς ὁ Ἰησῆς Χριστὸς ὡμίλησε μετὰ τῆς Σαμαρείτιδος, καὶ ἐζήτησε παρ' αὐτῆς ὕδωρ; ὁ νόμος ἀπηγόρευε τῆτο τοῖς Ἰουδαίοις, ἵνα μὴ μάθωσι τὰ ἔργα τῶν ἐθνικῶν, καὶ λατρεύσωσι τοῖς Θεοῖς αὐτῶν, καθὼς „πολλάκις συνέβη. Ἐμίγησαν γὰρ, λέγει „ὁ Προφήτης, ἐν τοῖς ἔθνεσι, καὶ ἔμα„θον τὰ ἔργα αὐτῶν, καὶ ἐδούλευσαν τοῖς „γλυπτοῖς αὐτῶν. Ὁ δὲ θεάνθρωπος συναναστρεφόμενος μετὰ τῶν ἐθνικῶν, οὐκ ἐμάνθανε τὰ ἔργα αὐτῶν, ἀλλὰ διδάσκων αὐτοὺς τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ, ἐπέστρεφεν αὐτοὺς εἰς

Κριτ. 12, 6. Ματ. 26, 37.

Τιτ. 2, 11.

Λευϊτ. 20, 24. Ησ. 12, 3. Ἰησῆς 23, 12. 13.

Ἰωάν. 7, 38.

Δευτ. 29. Ματ. 11, 15. Ῥωμ. 10, 8. Γαλ. 5, 24. 25.

Ψαλ. 105, 35.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

εἰς τὴν ἀληθινὴν πίστιν. διὸ οὐ παρέβαινε τὸν νόμον, ἀλλ' ἐπλήρε τῷ νόμῳ τὸν σκοπόν. περὶ δὲ τούτου αὐτὸς ὁ Κύριος ἀπεκρίθη πρὸς τὴν γυναῖκα.

Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς, καὶ εἶπεν αὐτῇ· εἰ ᾔδεις τὴν δωρεὰν τοῦ Θεοῦ, καὶ τίς ἐστιν ὁ λέγων σοι· δός μοι πιεῖν· σὺ ἂν ᾔτησας αὐτὸν, καὶ ἔδωκεν ἂν σοι ὕδωρ ζῶν.

Ἐὰν ἐγνώριζες, λέγει, τὴν δωρεὰν τοῦ Θεοῦ, καὶ τίς ἐστιν ἐκεῖνος, ὅσις ζητεῖ σοι ὕδωρ, ἐσιώπας τῷ νόμῳ τὰ παρατηρήματα, καὶ παρ' αὐτοῦ ἐζήτεις καὶ ἐλάμβανες ὕδωρ ζῶν. Ποία δέ ἐστιν ἡ δωρεὰ τοῦ Θεοῦ; καὶ ποῖον τὸ ὕδωρ τὸ ζῶν; Δωρεὰν τοῦ Θεοῦ ὠνόμασεν ὁ θεηγόρος Ἀπόστολος τὴν ἐνσαρκον οἰκονομίαν καὶ ἐνανθρώπησιν, καὶ τὴν ἐν τῷ κόσμῳ παρουσίαν τοῦ μονογενοῦς υἱοῦ αὐτοῦ. „Ἐπεφάνη, λέγει, ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ ἡ „σωτήριος πᾶσιν ἀνθρώποις. Τὸ δὲ ὕδωρ τὸ ζῶν ἐστιν ἐκεῖνο, περὶ οὗ ὁ Ἡσαΐας ἔλεγεν· „Ἀντλήσατε ὕδωρ μετ' εὐφροσύνης ἐκ „τῶν πηγῶν τοῦ σωτηρίου. Τί δέ ἐστι τοῦτο τὸ ὕδωρ, ἐξήγησεν ὁ αὐτὸς Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης. Διότι ὅταν ἔγραψεν, ὅτι ὁ Κύριος ἡμῶν εἶπεν· „Ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ, καθὼς εἶπεν ἡ „Γραφὴ, ποταμοὶ ἐκ τῆς κοιλίας αὐτοῦ ῥεύ„σουσιν ὕδατος ζῶντος· Τότε προσέθηκε τὴν ἑρμηνείαν τοῦ ὕδατος τοῦ ζῶντος, λέγων· „Τοῦτο δὲ εἶπε περὶ τοῦ Πνεύματος ὃ ἔμελ„λον λαμβάνειν οἱ πιστεύοντες εἰς αὐτόν. „Ἐπειδὴ δὲ πάντες οἱ Προφῆται, καὶ ὁ „νόμος ἕως Ἰωάννου προεφήτευσαν· Τέλος δὲ „νόμου Χριστός· Ὁ δὲ νόμος παιδαγωγὸς γέ„γονεν εἰς Χριστὸν, Ἐλθούσης δὲ τῆς πίστε„ως, οὐκ ἔτι ὑπὸ παιδαγωγὸν ἐσμέν· Διὰ τοῦτο ἔλεγεν ὁ Κύριος τῇ Σαμαρείτιδι, ἐὰν ἐγνώριζες ποία ἡ χάρις τῆς ἐμῆς παρουσίας; ἔβλεπες ὅτι αὐτὴ ἔπαυσε τοῦ παλαιοῦ νόμου τὰ παρατηρήματα, μεταδίδοται δὲ ἐπίσης καὶ τοῖς Ἰουδαίοις καὶ τοῖς Σαμαρείταις, καὶ εἰς πάντα τῆς γῆς τὰ ἔθνη. ἐὰν ἐγνώριζες, ὅτι ἐγὼ ὁ λέγων σοι, δός μοι πιεῖν, εἰμὶ ὁ σαρκωθεὶς υἱὸς τοῦ Θεοῦ καὶ ὁ λυτρωτὴς τοῦ κόσμου, σὺ ἐζήτεις παρ' ἐμοῦ τὸ ὕδωρ τὸ ζῶν, ἤγουν τὴν ζωοποιὸν χάριν τοῦ παναγίου Πνεύματος, καὶ ἐλάμβανες αὐτὴν παρ' ἐμοῦ. Ἐλάλησε δὲ ἀλληγορικῶς πρὸς τὴν γυναῖκα ὁ Κύριος, ἵνα μὴ εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς, εἰπὼν ὅτι ἐγώ εἰμι ὁ Χριστὸς, ὁ Μεσσίας, σκανδαλισθῇ, καὶ νομίσῃ αὐτὸν ἄνθρωπον ὑπερήφανον, καὶ καυχηματίαν. αὐτὴ δὲ ἀκούσασα, καὶ μὴ δυνηθεῖσα κατανοῆσαι τῶν λεγομένων τὸ νόημα, ἀποκρίνεται ἔτω·

Λέγει αὐτῷ ἡ γυνή· Κύριε οὔτε ἄντλημα ἔχεις, καὶ τὸ φρέαρ ἐστὶ βαθύ· πόθεν οὖν ἔχεις τὸ ὕδωρ τὸ ζῶν; Μὴ σὺ μείζων εἶ τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἰακὼβ, ὃς ἔδωκεν ἡμῖν τὸ φρέαρ, καὶ αὐτὸς ἐξ αὐτοῦ ἔπιε, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, καὶ τὰ θρέμματα αὐτοῦ; Ἰωάν. δ, 11, 19.

„Ὕδωρ ζῶν ὠνόμασεν ὁ Μωϋσῆς τὸ κά„τωθεν ἀναβλύζον. διότι περὶ μὲν τῆς „Ἄγαρ εἶπε· Καὶ εἶδε φρέαρ ὕδατος ζῶντος· περὶ δὲ τῶν παίδων τοῦ Ἰσαάκ· „Καὶ „εὗρον ἐκεῖ φρέαρ ὕδατος ζῶντος. Ἐκ τούτων δὲ, καὶ ἐξ αὐτῶν τῶν λόγων τῆς Σαμαρείτιδος, φανερόν ἐστιν, ὅτι αὐτὴ ζῶν ὕδωρ λέγουσα, τὸ ὕδωρ τοῦ φρέατος ἐννόει. Πατέρα δὲ εἶπε τὸν Ἰακὼβ, ἢ ἐπειδὴ οἱ παλαιοὶ τῆς Σαμαρείας οἰκήτορες ἦσαν ἀπόγονοι τοῦ Ἰακὼβ, ἢ ἐπειδὴ καὶ αὐτοὶ οἱ Ἀσσύριοι, οἱ μετὰ ταῦτα εἰς τὴν Σαμάρειαν κατοικήσαντες, τοῦ καιροῦ προϊόντος, ἐνόμιζον ἑαυτοὺς διὰ τὸ ὁμόπιστον ἀπογόνους τοῦ Ἰακώβ. καὶ τὴν μὲν καθαρότητα τοῦ ὕδατος, τοῦ ἐν τῷ φρέατι τοῦ Ἰακὼβ παρέσησεν, εἰποῦσα, ὅτι ὁ πατριάρχης Ἰακὼβ καὶ οἱ τότε υἱοὶ ἔπιον ἐξ αὐτοῦ· τὴν δὲ πλεσιότητα, εἰποῦσα, ὅτι καὶ τὰ ζῶα αὐτοῦ ἐκ τοῦ αὐτοῦ ὕδατος ἐπότιζεν ὁ Πατριάρχης. βλέπε δὲ, ὅτι ἡ Σαμαρεῖτις ἔπαθεν ἐκεῖνο, ὅπερ Χρυσ. εἰς τὸ 26, κ. τῆς Γεν. 21, 29. Γεν. 26, 19.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ὅπερ καὶ ὁ Νικόδημος, ὅτε ἦκουσε τὸν Κύ-
Ἰωάν. 3, 3. ριον λέγοντα· „Ἀμὴν, ἀμὴν λέγω σοι, ἐὰν
Ἰωάν. 11, 11. „μήτις γεννηθῇ ἄνωθεν, δὲ δύναται ἰδεῖν
Ἰωάν. 4, 32. „τὴν Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ· Καὶ ἐκεῖνο ὅπερ ἔπαθον οἱ θεῖοι Ἀπόστολοι ὅτε ἤκουσαν τὸ, „Λάζαρος ὁ φίλος ἡμῶν κεκοίμηται· Καὶ „τὸ, Ἐγὼ βρῶσιν ἔχω φαγεῖν· Ἦγνοεν ἐδόλως κατενόησε τὸ τί ἔλεγε πρὸς αὐτὸν ὁ Κύριος. διότι ὁ μὲν Κύριος Ἰησοῦς ἐλάλει πρὸς αὐτὴν περὶ τῆς χάριτος τοῦ παναγίου Πνεύματος· ἐκείνη δὲ νομίζουσα, ὅτι λαλεῖ περὶ ὑλικοῦ καὶ φθαρτοῦ ὕδατος, ἀπεκρίθη πρὸς αὐτὸν, καὶ εἶπε· Κύριε σὺ ἄντλημα οὐκ ἔχεις, ἵνα ἀντλήσῃς ὕδωρ, τὸ δὲ φρέαρ τοῦτο ἐστὶ βαθύ. πόθεν λοιπὸν ἔχεις τὸ ἀναβλυσικὸν ὕδωρ; μήπως σὺ ὑπάρχεις ἰσχυρότερος, καὶ ἐπιτηδειότερος τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἰακὼβ, ὅσις κατεσκεύασε, καὶ ἔδωκεν ἡμῖν τοῦτο τὸ φρέαρ, ἔπιε δὲ ἐκ τούτου καὶ αὐτὸς, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, καὶ τὰ ζῶα αὐτοῦ; ἐπειδὴ λοιπὸν αὐτὴ οὐκ ἐδυνήθη καταυοῆσαι τὸ νόημα τῶν λόγων, ἄρχεται ὁ Κύριος τὴν ἐξήγησιν αὐτῶν ἔτως·

Ἰωάν. 4, 13, 14. *Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῇ· πᾶς ὁ πίνων ἐκ τοῦ ὕδατος τούτου, διψήσει πάλιν· Ὃς δ' ἂν πίῃ ἐκ τοῦ ὕδατος ὃ ἐγὼ δώσω αὐτῷ, οὐ μὴ διψήσει εἰς τὸν αἰῶνα. ἀλλὰ τὸ ὕδωρ ὃ δώσω αὐτῷ γενήσεται ἐν αὐτῷ πηγὴ ὕδατος ἁλλομένου εἰς ζωὴν αἰώνιον.*

Τὰ λόγια ταῦτα φαίνονται μὲν ὅτι οὐκ εἰσὶν ἀπόκρισις πρὸς τὸ ζήτημα τῆς γυναικός. διὰ τούτων ὅμως τῶν λόγων ἀπεκρίθη ὁ Θεάνθρωπος θεοπρεπέστατα. Ἐὰν ἔλεγε, ναὶ μείζων εἰμὶ τοῦ Ἰακὼβ, αὐτὴ διὰ τὴν μεγάλην περὶ τοῦ Ἰακὼβ ὑπόληψιν ἐταράττετο εὐθὺς, καὶ ἀπεστρέφετο αὐτὸν, ὡς ὑπερήφανον. εἰπὼν δὲ, ὅτι ὅσις πίνει ἀπὸ τούτου τοῦ ὕδατος τοῦ Ἰακὼβ, πάλιν διψᾷ· ἀλλ' ὅσις πίνει ἐκ τοῦ ὕδατος, ὃ ἐγὼ δώσω, οὐ διψήσει εἰς τὸν αἰῶνα τὸν ἅπαντα, ἔδειξεν, ὅτι τὸ ὕδωρ, ὃ δίδωσιν αὐτὸς, πολλῷ τιμιώτερόν ἐστι τοῦ ὕδατος τοῦ Ἰακώβ. εἰπὼν ἓν, ὅτι τὰ ἑαυτοῦ χαρίσματά εἰσι πολλῷ ὑπέρτερα τῶν τοῦ Ἰακὼβ, ἀφῆκε τὴν γυναῖκα, ἵνα συμπεράνῃ, ὅτι αὐτός ἐστι μείζων ἐκείνου. Τὸ ὕδωρ δὲ, περὶ οὗ λαλεῖ ὁ δεσπότης ἡμῶν, ἡ χάρις τοῦ παναγίου πνεύματός ἐστιν, ὡς ἀνωτέρω εἴπομεν. Ὅσις δὲ ἀξιωθῇ ταύτης τῆς χάριτος, οὐδέποτε διψᾷ τὴν γνῶσιν τῶν θείων μαθημάτων, οὐδὲ ἔχει χρείαν, ἵνα ἄλλος αὐτὸν διδάξῃ· ἀλλὰ γίνεται πηγὴ διδασκαλίας, ἥτις ἀναπηγάζουσα καὶ πηδῶσα ἐκ τοῦ σώματος αὐτοῦ, ποτίζει καὶ ὁδηγεῖ τοὺς ἀκούοντας πρὸς τὴν ζωὴν τὴν αἰώνιον. Τοιοῦτοι ἦσαν οἱ θεηγόροι Ἀπόστολοι, οἵτινες λαβόντες τὴν χάριν τοῦ παναγίου Πνεύματος, τοσοῦτον ἐφωτίσθησαν, ὥστε εἶχον πᾶσαν τὴν γνῶσιν τῆς ἀληθείας τῶν θείων μυστηρίων, καθὼς ὁ Θεάνθρωπος ὑπεσχέθη αὐτοῖς, λέγων· „Ὅταν δὲ ἔλθῃ ἐκεῖ„νος, τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὁδηγήσει „ὑμᾶς εἰς πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν. Ἐγένοντο δὲ καὶ πηγαὶ τῶν θείων διδαγμάτων, καὶ ποτίσαντες πᾶσαν τὴν οἰκουμένην τῆς θεογνωσίας τὰ νάματα, ὡδήγησαν τοὺς ἀνθρώπους πρὸς τὴν ὁδὸν τῆς σωτηρίας. ἀκούσασα δὲ ἡ Σαμαρεῖτις τάυτην τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν τὴν ἀπόκρισιν, οὐδὲ ἐθαύμασεν, οὐδὲ ἠπίστησεν, ἀλλ' ἐζήτησεν εὐθὺς τοῦτο τὸ ὕδωρ.

Λέγει πρὸς αὐτὸν ἡ γυνή· Κύριε, δός μοι τοῦτο τὸ ὕδωρ, ἵνα μὴ διψῶ, μηδὲ ἔρχωμαι ἐνθάδε ἀντλεῖν.

Πάλιν ἡ γυνὴ γήϊνα φρονεῖ. νομίζει φθαρτόν καὶ γήϊνον, ἐχὶ δὲ ἄφθαρτον καὶ οὐράνιον τοῦ Σωτῆρος τὸ ὕδωρ. ὅθεν δός μοι, λέγει, Κύριε, τοῦτο τὸ ὕδωρ, ἵνα μὴ διψῶ, καὶ ἔρχωμαι εἰς τοῦτον τὸν τόπον εἰς τὸ ἀντλεῖν ὕδωρ. ἐπειδὴ λοιπὸν οὐδὲ ταῦτα τὰ λόγια ἴσχυσαν ἀναβιβάσαι τὸν νοῦν αὐτῆς εἰς τὰ ὑψηλότερα νοήματα, δι' ἄλλης τρόπης

ὁ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ὁ φιλανθρωπότατος ἐφέλκει αὐτὴν πρὸς τὴν πίσιν.

Ἰωάν. 4, 16. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Ὕπαγε, φώνησον τὸν ἄνδρα σε, καὶ ἐλθὲ ἐνθάδε.

Ἰδὲ ὁ ἄλλος τρόπος· κάλεσον, λέγει τὸν ἄνδρα σε, καὶ ἐλθὲ μετ' αὐτεῦ ὧδε. Βλέπει ὡς καρδιογνώσης, ὅτι ἐκείνη τῦτο ἀκέσασα, ἀποκριθήσεται, ὅτι ἐκ ἔχει ἄνδρα· αὐτὸς δὲ ἐκ τύτε ἀφορμὴν λαβὼν, καὶ δηλοποιήσας τὰ ἀπόκρυφα αὐτῆς ἔργα, καὶ δείξας ἑαυτὸν κρυφιογνώσην, διὰ τύτε ἐφελκύσει αὐτὴν εἰς τὴν πρὸς αὐτὸν πίσιν. τοῦτο δὲ καὶ γέγονε. διότι,

Ἰωάν. 4, 17. Ἀπεκρίθη ἡ γυνὴ, καὶ εἶπεν· οὐκ ἔχω ἄνδρα. λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· καλῶς εἶπας· ὅτι ἄνδρα ἐκ ἔχω. Πέντε γὰρ ἄνδρας ἔσχες· καὶ νῦν ὃν ἔχεις, ἐκ ἔστι σε ἀνήρ. τοῦτο ἀληθὲς εἴρηκας.

Ἄνθρωπον ἁπλῶν ἐνόμισε τὸν θεάνθρωπον ἡ Σαμαρεῖτις. Ὅθεν ἠλπισεν, ὅτι δύναται κρύψαι ἀπ' αὐτεῦ τὰ ἑαυτῆς παραπτώματα. ὁ δὲ φιλανθρωπότατος Θεὸς διὰ γλυκυτάτυ τρόπυ, ἐλέγχει καὶ τὸ ψεῦδος αὐτῆς, καὶ τὴν ἀνομίαν, λέγων· ὀρθῶς ἀπεκρίθης, ὅτι ἐκ ἔχω ἄνδρα· ἀλήθειαν εἶπας. διότι πέντε ἄνδρας ἔλαβες. καὶ ἐκεῖνον δὲ ὃν ἔχεις κατὰ τὸ παρὸν, Οὐκ ἔστι σε ἀνήρ. Καὶ ὅτι μὲν ὁ ἔσχατος ἔτος ἀνὴρ τῆς Σαμαρείτιδος ἦν παράνομος, φανερόν ἐστιν, ἐπειδὴ εἶπεν ὁ Κύριος, Καὶ νῦν ὃν ἔχεις ἐκ ἔστι σε ἀνήρ· „Περὶ δὲ τῶν πέντε τῶν πρώτων ἀπορία ἐστὶ, νόμιμοι δηλαδὴ ἦσαν, ἢ ἄνομοι. ἀκέσασα δὲ ἡ Σαμαρεῖτις τὰ ἀπόκρυφα αὐτῆς, Προφήτην ἐνόμισε τὸν Ἰησοῦν Χριστόν.

Ἰωάν. 4, 19, 20. Λέγει αὐτῷ ἡ γυνὴ· Κύριε, θεωρῶ ὅτι Προφήτης εἶ σύ. Οἱ πατέρες ἡμῶν ἐν τύτῳ τῷ ὄρει προσεκύνησαν· καὶ ἡμεῖς λέγετε ὅτι ἐν Ἱεροσολύμοις ἐστὶν ὁ τόπος ὅπε δεῖ προσκυνεῖν.

Δύω ὄρη ἦσαν κατὰ τὸ ἀνατολικὸν μέρος τῆς Ἱεριχῶ, τὸ Γαριζὶν, καὶ τὸ Γαιβάλ· καὶ ἐπάνω μὲν τῦ Γαριζὶν ἀνεγίνωσκον οἱ Ἰεδαῖοι τὰς εὐλογίας, ἐπάνω δὲ τῦ Γαιβὰλ, τὰς κατάρας. „Καὶ δώσεις, λέγει „ὁ Θεὸς, τὴν εὐλογίαν ἐπ' ὄρες Γαριζὶν, „καὶ τὴν κατάραν ἐπ' ὄρες Γαιβάλ. Ἐκ τύτυ λαβόντες ἀφορμὴν οἱ Σαμαρεῖται, προσεκύνεν εἰς τὸ ὄρος τὸ Γαριζὶν, ἐπειδὴ ἦν ὄρος εὐλογίας· οἱ δὲ Ἰεδαῖοι εὐλόγως ἔλεγον, ὅτι τόπος προσκυνήσεως εἰσὶ τὰ Ἱεροσόλυμα. διότι ὁ νόμος ἔλεγε· Πρόσεχε „σεαυτῷ, μὴ ἀνενέγκης τὰ ὁλοκαυτώματά „σε ἐν παντὶ τόπῳ, ἃ ἐὰν ἴδῃς· ἀλλ' ἢ εἰς „τὸν τόπον, ὃν ἂν ἐκλέξηται Κύριος ὁ Θεὸς „σε αὐτὸν, ἐν μιᾷ τῶν φυλῶν σε, ἐκεῖ „ποιήσεις πάντα ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον. Βλέπε δὲ πῶς ἡ Σαμαρεῖτις γνωρίσασα, ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς Ἰεδαῖός ἐστι καὶ Προφήτης, κἂν μὴ ἐρωτᾷ, ἐρώτημα ὅμως προβάλλει εἰς αὐτὸν περὶ τῆς διαφορᾶς, τῆς μεταξὺ Ἰεδαίων καὶ Σαμαρειτῶν, διὰ τὸν τόπον τῆς προσκυνήσεως. οἱ πατέρες ἡμῶν, λέγει, πατέρας ὀνομάζεσα τὸς προγενεσέρυς Σαμαρείτας, προσεκύνησαν, ἤγεν προσήυχοντο καὶ προσέφερον τὰς θυσίας αὐτῶν εἰς τῦτο τὸ ὄρος· ὑμεῖς δὲ οἱ Ἰεδαῖοι λέγετε, ὅτι ὁ τόπος τῆς προσκυνήσεως εἰσὶ τὰ Ἱεροσόλυμα. ταῦτα δὲ εἰπῦσα, περιέμενε τῦ Κυρίυ τὴν ἀπόκρισιν, ἵνα μάθῃ, ποῖος ὁ ἀληθὴς καὶ ἁρμόδιος τόπος τῆς προσκυνήσεως· ὅθεν,

Ἰωάν. 4, 21. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· γύναι, πίσευσόν μοι, ὅτι ἔρχεται ὥρα, ὅτε ἔτε ἐν τῷ ὄρει τύτῳ, ἔτε ἐν Ἱεροσολύμοις προσκυνήσετε τῷ Πατρί.

Ποία ἐστὶν ἡ ἐρχομένη ὥρα; ὁ καιρός ἐστιν, ἐν ᾧ καὶ ὁ ναὸς τῆς Ἱερουσαλὴμ, καὶ τὰ τῶν Σαμαρειτῶν προσκυνήματα ἔμελλον ἐρημωθῆναι

Δευτ. 11, 29. Ὅρα τὸ ὑπομν. Προκείς τὸ 11, τῆ Δευτ. κ. τὸ Ἑλλ. Σειρ. Δευτ. 12, 14.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ἐρημωθῆναι· ἡ ὥρα ἐστὶν ὁ καιρὸς τῆς εἰς τὸν κόσμον παρουσίας αὐτοῦ καὶ θείας ἐπιφανείας, ἥτις κατήργησε τὸ νόμου τὰ παρατηρήματα, καὶ ἔδειξεν ὅτι πᾶς τόπος ἁρμόδιός ἐστι πρὸς τὴν τοῦ Θεοῦ προσκύνησιν. διότι καὶ κατωτέρω λέγει, Ἀλλ' ἔρχεται ὥρα, καὶ νῦν ἐστίν. Ἀλλὰ διατί εἶπεν, ὅτι εἰς τὸν καιρὸν τῆς παρουσίας αὐτοῦ, εἴτε εἰς τὸ ὄρος τῶν Σαμαρειτῶν, εἴτε εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα προσκυνήσουσιν οἱ ἄνθρωποι; πάντες οἱ εἰς αὐτὸν πιστεύοντες καὶ εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ εἰς τὴν Σαμάρειαν, καὶ εἰς πάντα τόπον προσκυνοῦσι, καὶ προσεύχονται, καὶ προσφέρουσι τὰς ἀναιμάκτους λατρείας τῷ Θεῷ. Τίνα λοιπὸν ἔννοιαν ἔχουσι τοῦ Κυρίου τὰ λόγια; Τὴν γνώμην τῶν Σαμαρειτῶν καὶ Ἰουδαίων καταργεῖ ὁ Σωτήρ, καὶ καταγγέλλει τὴν παῦσιν τῶν νομικῶν καὶ σκιωδῶν θυσιῶν, καὶ διορίζει τὴν ἀληθινὴν τοῦ Θεοῦ λατρείαν. εἴτε εἰς τὸ ὄρος τοῦτο, λέγει, εἴτε εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα προσκυνήσετε, σοχαζόμενοι ὅτι μόνοι αὐτοὶ οἱ τόποι εἰσὶν ἁρμόδιοι πρὸς τὴν τοῦ Θεοῦ προσκύνησιν. Ἐπειδὴ δὲ διὰ τῆς ἀποκρίσεως ταύτης περὶ τοῦ τόπου τῆς προσκυνήσεως ἐλάλησεν ὁ Κύριος, ἐφεξῆς καὶ περὶ τοῦ προσκυνουμένου ὁμιλεῖ, λέγων·

Ἰωάν. 4, 23.

Ἰωάν. 4, 22.

Ὑμεῖς προσκυνεῖτε ὃ οὐκ οἴδατε· ἡμεῖς προσκυνοῦμεν ὃ οἴδαμεν· Ὅτι ἡ σωτηρία ἐκ τῶν Ἰουδαίων ἐστί.

Πῶς, οἱ μὲν Σαμαρεῖται προσεκύνουν Θεὸν ἀγνώριστον, οἱ δὲ Ἰουδαῖοι Θεὸν γνωστόν; οἱ Σαμαρεῖται ἐπίστευον τὸν Θεὸν τοπικὸν καὶ μερικόν, καθὼς καὶ οἱ Ἀσσύριοι, οἵτινες ἔλεγον τῷ Βασιλεῖ αὐτῶν, Τὰ ἔθνη „ἃ ἀπῴκισας καὶ ἀντεκάθισας ἐν πόλεσι „Σαμαρείας οὐκ ἔγνωσαν τὸ κρίμα τοῦ Θεοῦ „τῆς γῆς. Πρὸς τούτοις οἱ Σαμαρεῖται μετὰ „τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ ἐλάτρευον καὶ τοῖς εἰδώ„λοις. Καὶ ἦσαν, λέγει, τὰ ἔθνη ταῦτα „φοβούμενοι τὸν Κύριον, καὶ τοῖς γλυπτοῖς „αὐτῶν ἦσαν δουλεύοντες. Διὰ τοῦτο λοιπὸν εἶπεν ὁ Κύριος, ὅτι οὐ γνωρίζουσι τὶ προσκυνοῦσιν. Οἱ δὲ Ἰουδαῖοι ἀπερίγραπτον, καὶ ἀπεριόριστον, καὶ Κύριον πάσης τῆς κτίσεως ἐγνώριζον τὸν Θεὸν, καὶ αὐτῷ μόνῳ τὰς λατρείας προσέφερον. Προσέτι δὲ τὰ βιβλία τῶν Προφητῶν δεχόμενοι, οὐ μόνον τὸν Θεὸν καὶ πατέρα ἐγνώριζον, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐνσαρκον οἰκονομίαν τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ ἐδίδασκον. Τούτης δὲ τῆς γνώσεως ἐξερημένοι ἦσαν οἱ Σαμαρεῖται, ἐπειδὴ ἀπεστρέφοντο τῶν Προφητῶν τὰ βιβλία. καὶ μὴ θαυμάσῃς, ἐὰν ὁ Χριστὸς, ὁ ὑπὸ πάσης τῆς κτίσεως ὡς Θεὸς ἀληθινὸς προσκυνούμενος καὶ λατρευόμενος, καὶ μηδένα αὐτὸς προσκυνῶν, συγκαταριθμῇ ἑαυτὸν τοῖς Ἰουδαίοις, καὶ λέγει πληθυντικῶς, ἡμεῖς προσκυνοῦμεν· Ἐπειδὴ λαλεῖ ὡς Ἰουδαῖος κατὰ τὴν ὑπόληψιν τῆς Σαμαρείτιδος, ὁμιλεῖ ὡς ἄνθρωπος, καὶ οὐχὶ ὡς Θεός. ὡς ἄνθρωπος δὲ καὶ προσεκύνει τῷ Θεῷ καὶ πατρὶ, καὶ πρεσβεύει δὲ ὑπὲρ ἡμῶν. „Χριστὸς, λέγει ὁ θεσ„πέσιος Παῦλος, ὁ ἀποθανὼν, μᾶλλον δὲ καὶ ἐγερθεὶς, ὃς καὶ ἐντυγχάνει ὑπὲρ ἡμῶν. Ἐδίδαξε δὲ, ὅτι ἡ σωτηρία ἐκ τῶν Ἰουδαίων ἐστὶν, ἐπειδὴ αὐτὸς ὁ Σωτὴρ καὶ λυτρωτὴς παντὸς τοῦ κόσμου, ἐκ τῆς φυλῆς ἀνέτειλε τοῦ Ἰούδα. Διότι ἡ μήτηρ αὐτοῦ, ἡ ἁγία Παρθένος καὶ θεοτόκος Μαριὰμ, ἐξ ἧς σάρκα λαβὼν ἐγεννήθη, ἐκ τῆς φυλῆς τοῦ Δαβὶδ κατήγετο. λαλήσας ἓν ὁ Κύριος περὶ τοῦ τόπου τῆς προσκυνήσεως, καὶ τοῦ προσκυνουμένου Θεοῦ, διδάσκει καὶ περὶ τοῦ τρόπου, δι' ἧς προσκυνεῖται ὁ Θεὸς, λέγων·

Ρωμ. 8, 34.

Ἰωάν. 4, 23.

Ἀλλ' ἔρχεται ὥρα, καὶ νῦν ἐστὶν, ὅτε οἱ ἀληθινοὶ προσκυνηταὶ προσκυνήσουσι τῷ Πατρὶ ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ· καὶ γὰρ ὁ Πατὴρ τοιούτους ζητεῖ τοὺς προσκυνοῦντας αὐτόν.

„Τὸ μὲν, Ἔρχεται ὥρα, σημαίνει καιρὸν μέλλοντα· Ἔρχεται, λέγει, καιρὸς, ὅταν καταργηθῶσι

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

καταργηθῶσι τὰ ἐν Ἱεροσολύμοις καὶ ἐν Σαμαρείᾳ προσκυνήματα, καὶ ἁπλωθῇ τῆς πίσεως τὸ κήρυγμα· „Τὸ δὲ, Καὶ νῦν ἐστὶ, δηλοῖ χρόνον ἐνεστῶτα. ἀλλὰ καὶ κατὰ τοῦτον, λέγει, τὸν καιρὸν, ἐν ᾧ ἐγὼ λαλῶ, καὶ διδάσκω, καιρὸς ἁρμόδιός ἐστιν, ἵνα προσκυνῶσιν οἱ ἀληθινοὶ προσκυνηταὶ τῷ Πατρὶ ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ· Τίνες δὲ οἱ ἀληθινοὶ προσκυνηταί; οἱ εἰς αὐτὸν πιστεύοντες. Διότι τῶν μὲν Σαμαρειτῶν ἡ προσκύνησις ἠπατημένη ἦν καὶ σφαλερὰ, τῶν δὲ Ἰουδαίων τυπικὴ καὶ σκιώδης, τῶν χριστιανῶν δέ ἐστιν ἡ τελεία καὶ ἀληθής. αὐτοὶ οἱ εἰς Χριστὸν πιστεύοντες εἰσὶν οἱ ἀληθινοὶ προσκυνηταὶ, οἵτινες προσκυνοῦσι τῷ Θεῷ καὶ Πατρὶ Ἐν Πνεύματι, ἤγουν διὰ τῆς ἀναβάσεως τοῦ νοὸς καὶ τῆς ψυχῆς εἰς τὸν Θεόν. Καὶ ἀληθείᾳ, τουτέστι ἐχὶ διὰ τῶν τύπων καὶ ζωοθυσιῶν, ἀλλὰ διὰ τῶν πραγμάτων, ἤγουν τῆς ἀληθοῦς τῶν θείων ἐντολῶν ἐργασίας, καὶ διὰ τῆς τῶν ἀληθινῶν μυστηρίων τελετῆς καὶ μεταλήψεως. μήπως δὲ τὸ μὲν Ἐν πνεύματι, σημαίνει τὴν ἀφιέρωσιν τοῦ νοὸς ἡμῶν εἰς τὸν Θεόν· τὸ δὲ, Καὶ ἀληθείᾳ, τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ σώματος εἰς τὴν πρακτικὴν ἀρετήν; σύνθετός ἐστιν ὁ ἄνθρωπος ἐκ ψυχῆς καὶ σώματος. σύνθετος καὶ ἡ προσκύνησις ὑπ' αὐτοῦ γίνεται, ὅταν ὁ μὲν νοῦς ἀναβαίνῃ εἰς τὸν Θεόν, τὸ δὲ σῶμα ὑπηρετῇ εἰς τὴν ἐργασίαν τῶν ἐντολῶν. διατὶ δὲ τοιαύτην προσκύνησιν, καὶ τοιούτους προσκυνητὰς ζητεῖ ὁ Θεός; διότι

Ἰωάν. 4, 24. *Πνεῦμα ὁ Θεός· καὶ τοὺς προσκυνοῦντας αὐτὸν, ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ δεῖ προσκυνεῖν.*

Ὁ Θεός ἐστιν ἄϋλος, ἀσώματος, ἀόρατος, ὁμοίως καὶ ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου. διὰ τοῦ ὁμοίου λοιπὸν λατρεύεται τὸ ὅμοιον, ἡ ψυχὴ δέχεται τὰ ὀρθὰ δόγματα τῆς πίστεως, καὶ διὰ τῶν ὀρθῶν φρονημάτων δοξάζει τὸν Θεόν· ὁ νοῦς συλλογίζεται τῷ Θεῷ τὰ ἀόρατα, τὴν παντοδυναμίαν, τὴν ἀγαθότητα, τὴν φιλανθρωπίαν, τὴν ἀγάπην, τὴν δικαιοσύνην, καὶ τὰ λοιπὰ αὐτῷ προσόντα, καὶ ὑμνολογεῖ τὴν ἄπειρον αὐτοῦ μεγαλειότητα. ὁ νοῦς σχολάζεται πόσον ἐστὶ τὸ πρὸς τὸν Θεὸν χρέος ἡμῶν, καὶ ποίας ἀμοιβὰς παρ' αὐτοῦ προσμένομεν, καὶ προσφέρει αὐτῷ τὴν λατρείαν καθ' ὁμοιότητα τῶν ἁγίων Ἀγγέλων, οἵτινες νοερῶς αὐτῷ λατρεύουσι, καὶ πνευματικῶς δοξολογοῦσι. τοῦτο ἓν σημαίνει τὸ, Ἐν πνεύματι, ἤγουν τὸ νοερῶς, ψυχικῶς, καὶ πνευματικῶς· καὶ αὐτή ἐστιν ἡ ἀληθὴς λατρεία, ἥτις καὶ νοερὰ προσευχὴ λέγεται, καὶ μελέτη θεία, καὶ θεωρητικὴ ἀρετὴ, καὶ πνευματικὴ θεωρία. ἵνα δὲ μήτις νομίσῃ, ὅτι μόνην τὴν νοερὰν λατρείαν ζητεῖ ὁ Θεὸς, προσέθηκεν ὁ θεάνθρωπος τὸ, καὶ Ἀληθείᾳ, ἵνα διδάξῃ, ὅτι ἡ πνευματικὴ λατρεία μετὰ τῆς πρακτικῆς ἀρετῆς, καθίστησι τοὺς ἀνθρώπους τελείους καὶ ἀληθινοὺς προσκυνητὰς τῆς αὐτοῦ θεότητος. διότι ἀληθείᾳ ἐστὶ πᾶσα ἀρετὴ, κατὰ τὸ, „Πᾶσαι αἱ ἐντολαί σου ἀλήθεια· Καὶ τὸ, ὁ „νόμος σου ἀλήθεια. Οὗτοι λοιπὸν εἰσὶν οἱ ἀληθινοὶ προσκυνηταὶ τοῦ Θεοῦ καὶ λάτραι, οἱ διὰ τῆς θεωρίας τὸν Θεὸν λατρεύοντες, καὶ διὰ τῆς πράξεως αὐτὸν δοξάζοντες. ἤτοι εἰσὶν οἱ ἀληθινοὶ προσκυνηταὶ, οἱ διὰ τῆς πρακτικῆς θεωρίας τῷ Θεῷ θελήσαντες. ταῦτα ὡς ἤκουσεν ἡ Σαμαρεῖτις, ἐγνώρισεν ὅτι εἰσὶ λόγια θεῖα, καὶ ἐχὶ ἀνθρώπινα. ὅθεν ἀπεκρίθη ἔτω·

Ψαλ. 118, 66, 142.

Ἰωαν. 4, 25. *Λέγει αὐτῷ ἡ γυνή· οἶδα ὅτι Μεσσίας ἔρχεται, ὁ λεγόμενος Χριστός· ὅταν ἔλθῃ ἐκεῖνος, ἀναγγελεῖ ἡμῖν πάντα.*

Ἐπειδὴ οἱ Σαμαρεῖται ἐδέχοντο τοῦ Μωϋσέως τὴν Πενταβίβλον, ὁ δὲ Μωϋσῆς ἔγραψεν εἰς τὸ Δευτερονόμιον· „Προφήτην ἐκ „τῶν ἀδελφῶν σου, ὡς ἐμὲ, ἀναστήσει σοι Κύ„ριος ὁ Θεός σου· αὐτοῦ ἀκούσεσθε· Διὰ τοῦτο

Δευτ. 18, 15.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

περιέμενον καὶ οἱ Σαμαρεῖται τὴν ἔλευσιν τῶ Μεσσίᾳ, πιστεύοντες, ὅτι αὐτὸς διδάξει αὐτοὺς πάντα τὰ πρὸς τὴν πίστιν καὶ λατρείαν τοῦ Θεοῦ ἁρμόδια. ἐπειδὴ δὲ περὶ θείων πραγμάτων ἐλάλει ὁ θεάνθρωπος, ἡ δὲ Σαμαρεῖτις ἐκ ἐγνώρισε ποῖός ἐστι, διὰ τοῦτο εἶπεν, „Ὅταν ἔλθῃ ἐκεῖνος, Ἦγεν ὁ Μεσσίας, ὁ λεγόμενος Χριστὸς, αὐτὸς φανερώσει εἰς ἡμᾶς πάντα ὅσα τῷ Θεῷ πρέπεσι.

Ἰωαν. 4, 26. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· ἐγώ εἰμι, ὁ λαλῶν σοι.

Μεγάλε χαρίσματος ἠξιώθη ἡ Σαμαρεῖτις. πρὸς ἑνένα ἄλλον ἄνθρωπον ὁ Κύριος ἡμῶν τόσον φανερὰ περὶ ἑαυτῶ ἐλάλησε, πρὸς ἑνένα ἄλλον εἶπεν, ἐγώ εἰμι ὁ Μεσσίας, ὁ λεγόμενος Χριστός. προετιμήθη δὲ τῶν ἄλλων ἡ Σαμαρεῖτις διὰ τὸν ζῆλον, καὶ τὴν προθυμίαν, ἣν ἔβλεπεν ὁ Κύριος ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς· μήπως δὲ προετιμήθη καὶ καθότι αὐτὴ πρώτη Ἀπόστολος ἐκήρυξε τῶ Κυρίῳ Ἰησοῦ τὸ ὄνομα;

Ἰωάν. 4, 27. Καὶ ἐπὶ τούτῳ ἦλθον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ ἐθαύμασαν ὅτι μετὰ γυναικὸς ἐλάλει· ἑνεὶς μέν τοι εἶπε· Τί ζητεῖς; ἢ τί λαλεῖς μετ' αὐτῆς.

Καὶ ἐπὶ τούτῳ, ἦγεν εἰς αὐτὸν τὸν καιρὸν, καθ' ὃν ἐλάλει ὁ Ἰησοῦς, ἦλθον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. διατὶ δὲ ἐθαύμασαν, ὅτι μετὰ γυναικὸς ἐλάλει; Ἐθαύμασαν οὐχὶ διότι ἐλάλει μετὰ γυναικὸς, ἀλλὰ μετὰ τοιαύτης γυναικὸς, ἦγεν Σαμαρείτιδος. διότι ἀποτρόπαιοι καὶ μισητοὶ ἦσαν οἱ Σαμαρεῖται τοῖς Ἰουδαίοις, ὡς καὶ ἀνωτέρω ὁ Εὐαγ-

Ἰωάν. 4, 9. γελιστὴς ἐσημείωσε, λέγων· „Οὐ γὰρ συγ-„χρῶνται Ἰουδαῖοι Σαμαρείταις. Ἴσως δὲ ἐθαύμασαν, ἐπειδὴ ὁ Ἰησοῦς ἐκ εἶχε συνήθειαν λαλεῖν κατὰ μόνας μετὰ γυναικός. φαίνεται δὲ τὸ νόημα τοῦτο ἁρμοδιώτερον· ἐπειδὴ ὁ Εὐαγγελιστὴς ἐκ εἶπεν, ἐθαύμασαν ὅτι μετὰ Σαμαρείτιδος, ἢ μετὰ τῆς γυναικὸς ἐλάλει, ἀλλ' εἶπε, μετὰ γυναικὸς χωρὶς ἄρθρε, ἵνα νοήσωμεν ἐχὶ τὴν Σαμαρείτιδα, ἀλλ' ἁπλῶς γυναῖκα. Οὐδεὶς δὲ τῶν μαθητῶν ἠρώτησε τὸν Κύριον τί ζητεῖς, ἢ τί λαλεῖς μετ' αὐτῆς, τὴν πρέπουσαν εὐλάβειαν καὶ τὸ χρεωστέμενον σέβας φυλάττοντες πρὸς τὸν διδάσκαλον αὐτῶν. ἅμα δὲ καὶ διδάσκοντες ἡμᾶς, ἵνα φεύγωμεν τὴν ματαίαν περιέργειαν.

Ἰωαν. 4, 28. Ἀφῆκεν οὖν τὴν ὑδρίαν αὐτῆς ἡ γυνὴ, καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν πόλιν, καὶ λέγει τοῖς ἀνθρώποις· Δεῦτε ἴδετε 29. ἄνθρωπον, ὃς εἶπέ μοι πάντα ὅσα ἐποίησα· μήτι οὗτός ἐστιν ὁ Χριστός;

Βλέπε ζῆλον πίστεως, καὶ προθυμίαν ψυχῆς. αὐτὴ ἦλθεν εἰς τὸ φρέαρ ἵνα ἀντλήσῃ ὕδωρ φθαρτὸν, ἐπειδὴ δὲ ἔπιεν ἐκεῖ τὸ ὕδωρ τὸ ζωοποιὸν, ἀφῆκε παρευθὺς τὸ ἀγγεῖον αὐτῆς ἐκεῖ, καθὼς καὶ οἱ θεῖοι Ἀπόστολοι τὰ δίκτυα, καὶ ἔτρεξεν εἰς τὴν πόλιν κηρύττουσα καὶ εὐαγγελιζομένη, καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους μεταδίδουσα τῆς σωτηρίας τὸ χάρισμα. ἔλθετε, λέγει, πρὸς τοὺς συμπολίτας αὐτῆς, καὶ ἴδετε ἄνθρωπον, ὅστις ἐφανέρωσέ μοι πάντα ὅσα ἔπραξα. ἡ ταπείνωσις ἐνίκησε τὴν φυσικὴν αἰσχύνην. ἐκ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, ἔλθετε, ἵνα ἴδητε Προφήτην ἢ καρδιογνώστην, ἀλλ' ἔλθετε, λέγει, ἴδετε ἄνθρωπον, ὅστις εἶπέ μοι πάντα ὅσα ἐποίησα, ἦγεν καὶ αὐτὰ τὰ ἀπόκρυφα ἔργα μου. κἂν δὲ αὐτὴ ἐπίστευσεν, ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ Χριστὸς, πρὸς τοὺς Σαμαρείτας ὅμως ἐκ ἐλάλησεν ἀποφασιστικῶς, ἔτος ἐστὶν ὁ Χριστὸς, ἀλλ' ὡς τάχα ἀποροῦσα εἶπε, μήπως ἔτός ἐστιν ὁ Χριστός; τοῦτο δὲ ἔτως εἶπεν, ἵνα πολλῷ περισσότερον κινήσῃ τὴν περιέργειαν αὐτῶν, ὅπως ἐλθόντες πρὸς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν, καὶ ἀκέσαντες τὴν διδασκαλίαν αὐτοῦ πιστεύσωσι, καθὼς καὶ αὐτὴ ἐπίστευσεν.

Ἰω 4, 3 51. Ἐξῆλθον οὖν ἐκ τῆς πόλεως, καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτόν· Ἐν δὲ τῷ μεταξὺ ἠρώτων

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ἠρώτων αὐτὸν οἱ μαθηταὶ, λέγοντες· Ῥαββὶ, φάγε.

Ἐνεργητικὸς τῆς Σαμαρείτιδος ὁ λόγος. διότι ὡς ἤκουσαν οἱ Σαμαρεῖται τὰ ῥήματα αὐτῆς, ἐξῆλθον ἐκ τῆς πόλεως, καὶ ἤρχοντο πρὸς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν. Ἐν δὲ τῷ μεταξὺ, ἤγων ἕως ἂν φθάσωσιν αὐτοὶ ἐκεῖ ὅπου ὁ Χριστὸς ἐκάθητο, οἱ μαθηταὶ αὐτῷ γινώσκοντες, ὅτι ἦν νήσης, παρεκάλεν αὐτὸν, ἵνα φάγῃ ἐκ τῶν τροφῶν, ὧν ἠγόρασαν· διδάσκαλε, ἔλεγον, φάγε.

Ἰωαν. 4, 32. 33. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· ἐγὼ βρῶσιν ἔχω φαγεῖν, ἣν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε. Ἔλεγον οὖν οἱ μαθηταὶ πρὸς ἀλλήλους· μήτις ἤνεγκεν αὐτῷ φαγεῖν;

Ἀλληγορικῶς ἀπεκρίθη πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ὁ Κύριος. ὅθεν μὴ νοήσαντες τὸν σκοπὸν τοῦ λόγου αὐτοῦ, καὶ νομίσαντες, ὅτι περὶ τροφῆς λαλεῖ σωματικῆς, ἔλεγεν ὁ εἷς πρὸς τὸν ἄλλον, μήπως προσέφερέ τις αὐτῷ τροφὴν, ἵνα φάγῃ;

Ἰωάν. 4, 34. Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἐμὸν βρῶμά ἐστιν, ἵνα ποιῶ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με, καὶ τελειώσω αὐτοῦ τὸ ἔργον.

Ἐξηγεῖται λοιπὸν ὁ Κύριος τὴν ἀλληγορίαν, λέγων, ὅτι τροφὴ αὐτοῦ ἐστὶ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντος αὐτὸν Θεοῦ καὶ πατρὸς, καὶ ἡ τελείωσις τοῦ ἔργου αὐτοῦ, ἦγον ἡ σωτηρία τῶν ἀνθρώπων. τροφὴν δὲ ὠνόμασε τοῦ Θεοῦ τὸ θέλημα, καθότι τρέφει τὴν ψυχὴν τοῦ φυλάσσοντος αὐτό· προσέτι δὲ ἵνα παρασήσῃ, ὅτι τόσην ἐπιθυμίαν ἔχει διὰ τὴν τῶν ἀνθρώπων σωτηρίαν, ὅσην οἱ πεινῶντες ὑπὲρ τῆς τροφῆς. ἀκούων δὲ, ὅτι πέμπεται ὁ Χριστὸς παρὰ τοῦ Πατρὸς, καὶ ὅτι ποιεῖ τὸ θέλημα, καὶ τελειοῖ τὸ ἔργον αὐτοῦ, μὴ προσαρμόσῃς ταῦτα ἐπὶ τὴν θεότητα τοῦ Ἰησοῦ. διότι αὐτὸς καθὸ Θεὸς ἀληθινὸς ὁμοούσιος τῷ Πατρὶ οὐ πέμπεται παρ' αὐτοῦ, ἐν δὲ καὶ τὸ αὐτὸ θέλημα καὶ ἔργον ἔχει μετὰ τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρός· διότι πάντα ὅσα ἔχει ὁ Πατὴρ, ἔχει καὶ ὁ Υἱὸς, κατὰ τὸ, „Πάντα „ὅσα ἔχει ὁ Πατὴρ ἐμά ἐστι, Προσάρμοσον δὲ τὰ εἰρημένα λόγια ἐπὶ τὴν ἀνθρωπότητα τοῦ Χριστοῦ, καὶ νόησον ὅτι τὸ, πέμπεται παρὰ τοῦ Πατρὸς, σημαίνει, ὅτι εὐδοκίᾳ τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς ἐσαρκώθη, καὶ γέγονεν ἄνθρωπος. ὅθεν καθὸ ἄνθρωπος ποιεῖ διαπαντὸς τοῦ Θεοῦ τὸ θέλημα, καὶ τελειοῖ τῆς σωτηρίας ἡμῶν τὸ ἔργον. Ἱερεμ. 16, 19.

Ἰωάν. 4, 35. Οὐχ ὑμεῖς λέγετε, ὅτι ἔτι τετράμηνόν ἐστι, καὶ ὁ θερισμὸς ἔρχεται; ἰδοὺ λέγω ὑμῖν, ἐπάρατε τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν, καὶ θεάσασθε τὰς χώρας, ὅτι λευκαί εἰσι πρὸς θερισμὸν ἤδη.

Ποίαν ἀκολουθίαν ἔχουσι τὰ λόγια ταῦτα μετὰ τῶν προειρημένων; Εἶπεν ἀνωτέρω· ὅτι τροφὴ αὐτοῦ ἐστὶ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντος αὐτὸν Πατρὸς, καὶ ἡ τελείωσις τοῦ ἔργου αὐτοῦ· θέλημα δὲ τοῦ Θεοῦ, καὶ τελείωσις τοῦ ἔργου αὐτοῦ ἐστὶν ἡ ἀπὸ τῆς πλάνης ἐπιστροφὴ τῶν ἀνθρώπων. περὶ ταύτης δὲ τῆς ἐπιστροφῆς λαλεῖ καὶ διὰ τῶν προκειμένων λόγων, ἐκ τῶν ἀνθρωπίνων καὶ αἰσθητῶν πραγμάτων λαμβάνων τὰς ἀφορμάς. Οὐχ ὑμεῖς λέγετε, ὅτι μετὰ τέσσαρας μῆνας ἔρχεται ὁ θερισμὸς τοῦ σίτου; ἰδοὺ ἐγὼ λέγω ὑμῖν, ὑψώσατε τὰ ὄμματα τῆς ψυχῆς ἀπὸ τοῦ γηΐνου τούτου καὶ ὑλικοῦ θερισμοῦ ἐπὶ τὸν πνευματικὸν θερισμὸν, ἤγουν ἐπὶ τὴν ἐπιστροφὴν τῶν ἀνθρώπων· ὑψώσατε τὰ ὄμματα τοῦ νοὸς, καὶ ἴδετε, ὅτι αἱ χῶραί εἰσι λευκαὶ, ἤγουν ἕτοιμοι πρὸς τὴν σύναξιν τῶν ἐν αὐταῖς ἀνθρώπων εἰς τὴν ἀποθήκην τῆς πίστεως. λευκὰς δὲ εἶπε τὰς χώρας, ἀντὶ τοῦ ἑτοίμους, καθότι καὶ ὁ σῖτος ὅταν ὥριμος γένηται, καὶ πρὸς θερισμὸν ἐπιτήδειος, τότε οἱ στάχυες αὐτοῦ φαίνονται ὡς λευκοί.

Καὶ ὁ θερίζων μισθὸν λαμβάνει, καὶ συνάγει καρπὸν εἰς ζωὴν αἰώνιον· ἵνα καὶ ὁ σπείρων ὁμοῦ χαίρῃ, καὶ ὁ θερίζων. Ἰωάν. 4, 36.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Βλέπε διαφορὰν μεταξὺ τοῦ σωματικοῦ καὶ τοῦ πνευματικοῦ θερισμοῦ. ὅσις θερίζει σῖτον ὑλικόν, συνάγει καρπὸν φθαρτὸν καὶ πρόσκαιρον· ὅσις θερίζει σῖτον πνευματικὸν, ἤγουν ἐπισρέφει ἀνθρώπους ἀπὸ τῆς πλάνης αὐτῶν, συνάγει καρπὸν αἰώνιον, τουτέσι εἰσάγει τὸν καρπὸν τῷ θερισμῷ αὐτῷ, οἵτινες εἰσὶν οἱ πισεύοντες, εἰς τὴν μακαρίαν καὶ ἀτελεύτητον ζωήν. πάλιν εἰς μὲν τὴν ὑλικὴν γεωργίαν οὐχ ὁ σπορεὺς χαίρει, ἀλλ' ὁ θερισὴς, ἀπολαμβάνων τὸν καρπὸν, καὶ τῷ μισθῷ τῷ κόπῳ αὐτοῦ. εἰς δὲ τὴν πνευματικὴν γεωργίαν ἐπίσης χαίρει καὶ ὁ σπείρων, ἤγουν ὁ διδάσκων, καὶ ὁ θερίζων, τουτέσιν ὁ ἐπισρέφων, καὶ τὸς ἀδελφὸς κερδαίνων. οἱ Προφῆται ἔσπειραν τὰ πρῶτα τῆς θεογνωσίας σπέρματα. οἱ δὲ Ἀπόσολοι διὰ τοῦ Εὐαγγελικοῦ κηρύγματος γεωργήσαντες τὸν προφητικὸν σπόρον, ἐθέρισαν τοὺς σάχυας τῆς πίσεως ἐκ τῶν πισευσάντων εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν. ἅμα δὲ καὶ ἐπίσης χαίρουσι τὴν χαρὰν τὴν ἀνεκλάλητον καὶ οἱ Προφῆται οἱ σπείραντες, καὶ οἱ Ἀπόσολοι οἱ θερίσαντες.

Ἰωάν. 4, 37. *Ἐν γὰρ τούτῳ ὁ λόγος ἐσὶν ὁ ἀληθινός, ὅτι ἄλλος ἐσὶν ὁ σπείρων, καὶ ἄλλος ὁ θερίζων.*

Ποῖός ἐσιν ὁ λόγος ὁ ἀληθινός; αὐτὸς ὁ λόγος, ὅτι ἄλλος σπείρει, καὶ ἄλλος θερίζει. τοῦτο ἀληθεύει εἰς τὰ ἀνθρώπινα. διότι πολλάκις ἄλλος σπείρει εἰς τὸν ἀγρὸν τὸν σπόρον, καὶ ἄλλος τὸν καρπὸν θερίζει. Λέγει ἓν ὁ Σωτὴρ ἐν τούτῳ, ἤγουν ἐν ταύτῃ τῇ ὑποθέσει, περὶ ἧς ἐγὼ λαλῶ, ἁρμόζει οὗτος ὁ ἀληθινὸς λόγος. διότι οἱ Πατριάρχαι καὶ οἱ Προφῆται ἔσπειραν εἰς τὰς καρδίας τῶν ἀνθρώπων τῆς εὐσεβείας τὰ σπέρματα, διδάξαντες τὰ περὶ τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ, καὶ τὰ περὶ τῆς ἐμῆς ἐνανθρωπήσεως· ὑμεῖς δὲ τὸν καρπὸν τῆς διδασκαλίας αὐτῶν, τέλειον γενόμενον διὰ τῆς γεωργίας τῆ Εὐαγγελικῆ κηρύγματος θερίζετε, εἰσάγοντες τὸς πισεύοντας εἰς τὴν τῶν ἐρανῶν Βασιλείαν.

Ἰωαν. 4, 38. *Ἐγὼ ἀπέσειλα ὑμᾶς θερίζειν ὃ οὐχ ὑμεῖς κεκοπιάκατε· ἄλλοι κεκοπιάκασι, καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν κόπον αὐτῶν εἰσεληλύθατε.*

Εἰδὼς ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς, ὅτι τὸ γένος τοῦ Ἰσραὴλ ἦν προητοιμασμένον εἰς τὴν ὑποδοχὴν τῆ Εὐαγγελικῆ κηρύγματος ὑπὲρ τὰ ἄλλα ἔθνη, ὅτε ἀπέσειλε τὸς Ἀποσόλους αὐτοῦ ἐπὶ τὸ κήρυγμα, παρήγγειλεν αὐτοῖς, ἵνα προτιμήσωσι τὸς Ἰουδαίους· „Πορεύεσθε δὲ μᾶλλον, εἶπε, πρὸς τὰ πρό„βατα τὰ ἀπολωλότα οἴκου Ἰσραήλ. Εἰς ταύτην δὲ τὴν προετοιμασίαν ἄλλοι, καὶ ἐχὶ οἱ Ἀπόσολοι, προλαβὸν ἐκοπίασαν, ἤγουν ὁ Μωϋσῆς, ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυὴ, ὁ Ἡσαΐας, ὁ Ἱερεμίας, ὁ Δανιὴλ, πάντες οἱ Προφῆται καὶ οἱ ἐν νόμῳ δίκαιοι, „Ὑσερούμενοι, θλι„βόμενοι, κακουχούμενοι· Ἐν ἐρημίαις πλα„νώμενοι καὶ ὄρεσι, καὶ σπηλαίοις τῆς γῆς. Ἐκοπίασαν δὲ ἵνα σπείρωσιν εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων τὴν γνῶσιν τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ, καὶ τὴν ἐλπίδα τῆς εἰς τὸν κόσμον ἐλεύσεως τοῦ Σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ. ὁ σπόρος δὲ ὃν ἔτοι ἔσπειραν, ἦσαν τὰ προφητικὰ αὐτῶν βιβλία, καὶ ἡ προδιάθεσις, ἣν ἐποίησαν εἰς τὰς τῶν Ἰουδαίων καρδίας εἰς ὑποδοχὴν τῆς εἰς Χριστὸν πίσεως. Βλέπε δὲ πῶς οἱ Ἀπόσολοι εἰσέβησαν εἰς τὸν κόπον αὐτῶν, καὶ ἐθέρισαν τὸς σάχυας τῶν σωζομένων· πῶς ἐθεμελίωσεν ὁ πρωτομάρτυς Στέφανος τὴν ὑπὲρ Χριστοῦ δημηγορίαν, ἣν ἐξεφώνησεν ἐνώπιον τοῦ Συνεδρίου; εἰς τὸς κόπους τῶν Πατριαρχῶν καὶ Προφητῶν· πόθεν ἤρξατο ὁ Πέτρος τὴν περὶ τῆς εἰς Χριστὸν πίσεως διδασκαλίαν, δι' ἧς ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ „ἐπέσρεψεν ὡσεὶ πέντε χιλιάδας; ἀπὸ τοῦ „κηρύγματος τῶν Προφητῶν· πόθεν ὁ Παῦ„λος ἐπειθεν ἐν ταῖς Συναγωγαῖς τὸς Ἰουδαίους,

Ματ. 10, 6.

Ἐβρ. 11, 37, 38.

Πραξ. 7.

Πραξ. 4, 4.

Πραξ. 17, 2, 6.

ὅτι

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

„ὅτι τὸν Χριστὸν ἔδει παθεῖν, καὶ ἀναστῆ-
„ναι ἐκ νεκρῶν· Καὶ ὅτι ὁ Χριστὸς αὐτός
ἐστιν ὁ προσδοκώμενος Μεσσίας καὶ Θεός;
ἀπὸ τῶν θείων Γραφῶν· πόθεν οἱ Εὐαγγε-
λισταὶ, καὶ πάντες οἱ λοιποὶ Ἀπόστολοι εὐηγ-
γελίζοντο τὸν Χριστὸν εἰς τὰς Ἰουδαίας; πῶ
ἐστήριζον τὸ εὐαγγελικὸν αὐτῶν κήρυγμα;
ἐπάνω εἰς τὰ θεμέλια τῶν σπερμάτων τῶν
Προφητῶν, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ Κύριος ἡμῶν
Ἰησοῦς Χριστὸς ἐστήριζε τὴν διδασκαλίαν αὐ-
τοῦ ἐπάνω εἰς τὰ Προφητικὰ κηρύγματα.
Ἰωάν. 5, 146. διὸ καὶ ἔλεγεν· Εἰ γὰρ ἐπιστεύετε Μωσῇ,
„ἐπιστεύετε ἂν ἐμοί.

Ἰωάν. 4, 39. Ἐκ δὲ τῆς πόλεως ἐκείνης πολλοὶ
ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν τῶν Σαμαρει-
τῶν, διὰ τὸν λόγον τῆς γυναικὸς,
μαρτυρούσης· ὅτι εἶπέ μοι πάντα ὅσα
ἐποίησα.

Διηγηθεὶς ὁ θεῖος Εὐαγγελιστὴς ὅσα ὁ
Θεάνθρωπος ἐδίδαξε τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ,
ἐπαναλαμβάνει τὴν σειρὰν τῷ λόγῳ αὐτῷ
λέγων· Πολλοὶ ἐκ τῆς πόλεως ἐκείνης, ἤγουν
ἐκ τῆς Σαμαρείας, ἀκούσαντες τὴν συμπο-
λίτιν αὐτῶν Σαμαρείτιδα μαρτυροῦσαν, ὅτι
εὗρεν ἄνθρωπον, ὅσις εἶπεν αὐτῇ πάντα ὅσα
ἔπραξεν, ἐπίστευσαν εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν.

Ἰωάν. 4, 40. Ὡς δὲ ἦλθον πρὸς αὐτὸν οἱ Σαμα-
ρεῖται, ἠρώτων αὐτὸν μεῖναι παρ'
αὐτοῖς· καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ δύω ἡμέρας.

Οἱ δὲ Σαμαρεῖται, ἐξελθόντες ἐκ τῆς
Σαμαρείας, ἔδραμον εἰς τὴν πόλιν Συχὰρ,
καὶ προσελθόντες πρὸς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν,
παρεκάλεσαν αὐτὸν ἵνα μείνῃ παρ' αὐτοῖς· ὁ
δὲ φιλάνθρωπος Ἰησοῦς ἔμεινεν ἐκεῖ μετ'
αὐτῶν δύω ἡμέρας. ἐνταῦθα δὲ σημείωσον
τὴν προθυμίαν, καὶ τὸν ζῆλον τῶν Σαμα-
ρειτῶν, καὶ τὴν ἄκραν φιλανθρωπίαν τοῦ
Κυρίου Ἰησοῦ. ἐκεῖνοι παρακαλοῦσι προθύ-
μως, ἔτος δὲ συγκατανεύει φιλανθρώπως εἰς
τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς αἰτήσεως αὐτῶν.

Καὶ πολλῷ πλείους ἐπίστευσαν διὰ Ἰωάν. 4, 41, 42.
τὸν λόγον αὐτοῦ. Τῇ τε γυναικὶ ἔλε-
γον· ὅτι οὐκ ἔτι διὰ τὴν σὴν λαλιὰν
πιστεύομεν· αὐτοὶ γὰρ ἀκηκόαμεν· καὶ
οἴδαμεν, ὅτι αὐτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ
σωτὴρ τοῦ κόσμου ὁ Χριστός.

„Ἐκ τότε τῷ λόγῳ, Αὐτῷ γὰρ ἀκηκόα-
μεν, φανερόν ἐστιν, ὅτι ὁ Κύριος ἡμῶν ἐν
ταῖς δύω ἡμέραις, ἐν αἷς ἔμεινεν ἐκεῖ, ἐδί-
δασκε πάντας, ὅσοι ἦλθον πρὸς αὐτόν. ὁ
δὲ λόγος τῆς διδασκαλίας αὐτῷ ἐκαρποφό-
ρησε πλείονα καρπὸν τῆς μαρτυρίας, ἣν ἡ
Σαμαρείτις ἐμαρτύρησε. διότι πολλῷ περισ-
σότεροι ἐπίστευσαν, ἀκούσαντες τὴν διδαχὴν
αὐτοῦ, τῶν πιστευσάντων διὰ τῆς μαρτυρίας
τῆς γυναικός. ὥστε καὶ ἔλεγον πρὸς αὐτήν.
ἡμεῖς πιστεύομεν τῷ Ἰησοῦ Χριστῷ, οὐχ ὡς
πρότερον διὰ τὰ λόγιά σε, καὶ τὴν μαρ-
τυρίαν σε, ἀλλὰ διότι ἠκούσαμεν τὴν διδασ-
καλίαν αὐτοῦ· καὶ γινώσκομεν δὲ, ὅτι αὐτός
ἐστιν ἀληθῶς ὁ προσδοκώμενος Χριστὸς, ὁ
Σωτὴρ τοῦ κόσμου. Πόθεν δὲ τοῦτο οἱ Σαμα-
ρεῖται ἔγνωσκον; ἐκ τῶν βιβλίων βέβαια τοῦ
Μωϋσέως, ἅπερ ἀνέγνωσκον, καὶ εὐλαβοῦν-
το. ἔβλεπον ἐν αὐτοῖς τὸ, Ἀνατελεῖ ἄστρον Ἀριθ. 24, 17.
ἐξ Ἰακὼβ, „Καὶ τὸ, Προφήτην ἐκ τῶν ἀδελ- Δευτ.
„φῶν σου ὡς ἐμὲ ἀναστήσει σοι Κύριος ὁ 18, 15.
„Θεός σου, αὐτοῦ ἀκούσεσθε· Καὶ τὸ, καὶ αὐ- Γεν.
τὸς προσδοκία ἐθνῶν. „Ἐκ τούτων Καὶ ἡ 49, 10.
„Σαμαρεῖτις ἔλεγεν, οἶδα, ὅτι Μεσσίας ἔρ- Ἰωάν.
χεται ὁ λεγόμενος Χριστός. Ἡ δὲ οὐράνιος 4, 25.
διδαχὴ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς τὴν καρδίαν
αὐτῶν εἰσελθοῦσα, ἔπεισεν αὐτοὺς, ὅτι αὐτός
ἐστιν ἐκεῖνος, περὶ οὗ ταῦτα προεφητεύθησαν.

ΟΜΙΛΙΑ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΟΜΙΛΙΑ

ΜΕΤΑ ΤΟ ΚΑΤΑ

ΙΩΑΝΝΗΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ ΤΗΣ ΣΑΜΑΡΕΙΤΙΔΟΣ.

Περὶ Προορισμοῦ.

Τῆς Σαμαρείτιδος ἡ Ἱερία ἀνοίγει τὸ περιβόητον ἅμα καὶ ἀκατανόητον τοῦ προορισμοῦ ζήτημα· ἡ Σαμαρεῖτις ἦλθεν εἰς τὸ φρέαρ τοῦ Ἰακώβ, ἵνα ἀντλήσῃ ὕδωρ· εὗδὲ προεῖδεν, εὗδὲ ἐσοχέσθη παντελῶς, ὅτι ἐκεῖ εὑρίσκει τῷ κόσμῳ τὸν Σωτῆρα. καὶ ὅμως ἐκεῖ εὗρε τὴν ψυχικὴν αὐτῆς σωτηρίαν. ἄλλο ζητεῖ, καὶ ἄλλο εὑρίσκει. ζητεῖ ὕδωρ φθαρτόν, καὶ εὑρίσκει ἐράνιον Βασιλείαν. Ἰδὲ ὁ λόγος τοῦ Θεσπεσίου Παύ-
„λου· Ἄρα οὖν θέλει, ἐλεεῖ· οὖν δὲ θέλει, σκλη-
Ῥωμ. 9, 18. ρύνει. Ἠθέλησεν ὁ Θεὸς ἐλεῆσαι τὴν Σαμαρείτιδα, ὅθεν ᾠκονόμησεν, ἵνα κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν, ἐν ᾗ ὁ μονογενὴς αὐτοῦ υἱὸς ἔφθασεν εἰς τὴν πηγὴν τοῦ Ἰακώβ, ἔλθῃ καὶ αὐτὴ ἐκεῖ, ἵνα ἀντλήσῃ τὸ ὕδωρ, καὶ ἕτω πιεύσασα σωθῇ. προώρισεν ὁ Θεὸς ἀπ' αἰῶνος τὴν σωτηρίαν αὐτῆς, ἐκάλεσεν αὐτὴν διὰ τῆς διδασκαλίας τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, δικαίαν καὶ ἁγίαν κατέσησε διὰ τῆς πίσεως καὶ μετανοίας, ἔπειτα καὶ ἐδόξασεν ἐν τοῖς ἐρανοῖς, μαρτυρικῷ σε-
Ῥωμ. 8, 30. φάνῳ σέψας τὴν ψυχὴν αὐτῆς. Οὓς δὲ προ-
„ώρισε, τούτες καὶ ἐκάλεσε· καὶ ὃς ἐκάλε-
„σε, τούτες καὶ ἐδικαίωσεν· ὃς δὲ ἐδικαί-
„ωσε τούτες καὶ ἐδόξασεν· Ἐὰν λοιπὸν ὁ Θεὸς εἰς ἐκεῖνον ὃν θέλει δίδωσι τὸ ἔλεος αὐτοῦ, καὶ ἐκεῖνον ὃν θέλει ποιεῖ σκληροκάρδιον· ἐὰν ὁ Θεὸς προορίζῃ, καὶ καλῇ, καὶ δικαιοῖ, καὶ δοξάζῃ· ἐὰν ὁ Θεὸς ἄλλους μὲν κατασκευάζῃ σκεύη ἄξια τοῦ ἐλέους αὐτοῦ, καὶ ἑτοιμάζῃ αὐτοὺς διὰ τὴν αἰώνιον ζωήν· ἄλλες δὲ καθίσησι σκεύη ὀργῆς, κατηρτισμένα εἰς ἀπώλειαν, διατί ἔπειτα μέμφεται καὶ κατακρίνει τοὺς κακοὺς ἀνθρώπες; ἐὰν ὁ Θεὸς ἠθέλησεν ἵνα σκληρύνῃ τὴν καρδίαν μου, καὶ κατασήσῃ με σκεῦος, ὀργῆς ἄξιον ἀπωλείας, διατί ἔπειτα κατακρίνει με; τίς εἰμι ἐγώ, ἵνα ἀντισαθῶ τῷ θελήματι αὐτοῦ; Τῷ γὰρ βελήματι αὐτοῦ τίς ἀνθέσηκεν; Ῥωμ. 9, 1

Ὁ θεηγόρος Ἀπόσολος, ὅσις προβάλλει ταύτην τὴν ἀπορίαν, πρῶτον μὲν ἐλέγχει ἀυσηρὰ τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον, ὅσις ἀποτολμᾷ καὶ προφέρει τοιαῦτα ἀυθαδέσατα λόγια· ὦ ἄθρωπε, λέγει, τίς εἶ σὺ, ὅσις ἀτανποκρίνεσαι εἰς τὸν Θεόν; σὺ τὸ πλάσμα τοῦ Θεοῦ, τολμᾷς καὶ λέγεις πρὸς τὸν Θεὸν τὸν πλάσην σου, διατί με ἐποίησας τοιοῦτον; μήπως ἐκ ἔχει ἐξσίαν ὁ κεραμεὺς τοῦ πηλοῦ, ἵνα κατασκευάσῃ ἐκ τῆς αὐτῆς πηλώδους ζύμης ἄλλο μὲν σκεῦος πρὸς χρῆσιν τιμίαν, ἄλλο δὲ πρὸς χρῆσιν ἐυτελῆ καὶ ἄτιμον; τοιετοτρόπως δὲ ὁ

Ἀπόσολος

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Ἀπόστολος ἀπορράπισας καὶ ἐπισομίσας τὸν τολμηρὸν καὶ ἀθυρόστομον ἄνθρωπον, λύει διὰ τοῦ παραδείγματος τῶν δύω λαῶν, τῆ ἐθνικῆ δηλαδὴ καὶ τῆ Ἰσραηλιτικῆ τὴν ἀπορίαν. τὰ ἔθνη, λέγει, ἐκ ἐφρόντιζον διὰ τὴν σωτηρίαν αὐτῶν, καὶ ὅμως ἔτυχον τὴν ἐκ πίστεως δικαίωσιν καὶ σωτηρίαν· ὁ Ἰσραὴλ ἐφρόντιζε, καὶ ὅμως ἐξερρίθη καὶ ἀπέτυχε. καὶ ταῦτα μὲν τὰ λύγια περιέχουσιν ὅλην τὴν ἀπορίαν, ἣν ἀνωτέρω ὁ μέγας Ἀπόστολος ἐπρόβαλλεν· ἔπειτα λέγει, διατὶ τοῦτο; καὶ εὐθὺς ἐπιφέρει τὴν λύσιν. ὁ Ἰσραὴλ, λέγει, ἐξερρίθη τῆς δικαιώσεως, ἐπειδὴ ἐζήτει αὐτὴν ἐκ ἐκ τῆς πίστεως, ἀλλ' ἐκ τῶν ἔργων τοῦ νόμου· „Ἐξ ἔργων „δὲ νόμου, ἀλλαχοῦ λέγει, ἐ δικαιωθήσεται „πᾶσα σάρξ. Αὐτὴ ἡ ἀποστολικὴ ἐξήγησις διδάσκει ἡμᾶς, ὅτι ἐκεῖνον μὲν ὃν ὁ Θεὸς θέλει, ἐλεεῖ· ἀλλὰ θέλει ἐχὶ ἁπλῶς καὶ ὡς ἔτυχεν, ἀλλὰ μετὰ λόγου, ἤγουν θέλει νὰ ἐλεήσῃ τὸν ἄξιον ἐλέους· ἐκεῖνον δέ ὃν θέλει σκληρύνει, τετέσι παρρησιάζει σκληρὸν ἐκεῖνον, ὅσις ἔχει καὶ γνώμην καὶ καρδίαν σκληροκάρδιον· κατασκευάζει σκεύη τίμια ἐκείνες, ὧν ἡ διάθεσις ἐσὶ τιμία, καὶ σκεύη ἄτιμα ἐκείνες, οἵτινες ἔχεσι κλίσιν εἰς τὰ πάθη τῆς ἀτιμίας. προορίζει ναὶ καὶ προσκαλεῖ, καὶ δικαιοῖ, καὶ δοξάζει, ἀλλ' „ἐκείνες οὓς προεγνώρισεν ἀξίους· Ὅτι οὓς „προέγνω, καὶ προώρισεν.

Ἠθέλησε ναὶ ὁ Θεὸς νὰ σώσῃ τὴν Σαμαρείτιδα, ἀλλ' ἠθέλησεν, ἐπειδὴ διὰ τὴν ἀγαθὴν αὐτῆς γνώμην καὶ προαίρεσιν ἀξία ἦν τῆς σωτηρίας. βλέπομεν τοῦτο εἰς αὐτὴν τὴν εὐαγγελικὴν ἱστορίαν. Ὅταν αὐτὴ ἐγνώρισεν, ὅτι ὁ Κύριος ὁ ζητήσας παρ' αὐτῆς ὕδωρ, ἦν Ἰουδαῖος, ἐὰν εἶχε δεισιδαιμονίαν καὶ προκατάληψιν, ἠρνεῖτο τὴν δόσιν τοῦ ὕδατος, ἐφευγεν εὐθὺς, καὶ ἀπεστρέφετο τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν. διότι ἐχὶ μόνον οἱ Ἰουδαῖοι ἐφευγον τοὺς Σαμαρείτας, ἀλλὰ καὶ οἱ Σαμαρεῖται πολλῷ μᾶλλον ἀπεστρέφοντο τοὺς Ἰουδαίους. αὐτὴ ὅμως ἐλευθέρα τῆς σχισματικῆς ἰσχυρογνωμοσύνης, καὶ συνετὴ καὶ φρόνιμος, ἐδὲν τούτων ἔπραξεν. ἀλλὰ πρῶτον μὲν ἐθαύμασε, πῶς αὐτὸς Ἰουδαῖος ὢν, ἐζήτησε παρ' αὐτῆς ὕδωρ, ἔπειτα ἔμεινε συνομιλοῦσα μετ' αὐτοῦ, καὶ ἀκούσα προσεκτικῶς τὰ θεῖα αὐτοῦ λόγια. ὅτε δὲ ἤκουσεν, ὅτι ὁ Κύριος ἔχει ὕδωρ ζῶν, καὶ ὁ πίνων αὐτὸ, οὐ διψᾷ εἰς τὸν αἰῶνα, ἐδὲ τοῦτο ἐτάραξεν αὐτήν· ἐκ ἐδίσασεν, ἐδὲ ἠπίσησεν, ἐδὲ ἀδύνατα ἐσοχάσθη τὰ λεγόμενα. ἀλλ' εὐθὺς πισεύσασα καὶ „καταπεισθεῖσα, Δός μοι, εἶπε, Κύριε „τοῦτο τὸ ὕδωρ, ἵνα μὴ διψῶ, μηδὲ ἔρχομαι ἐνθάδε ἀντλεῖν. Τοῦτο δὲ δηλοῖ τὴν ἁπλότητα τῆς καρδίας αὐτῆς. ὅτε πάλιν ἤκουσε τὸν Κύριον ἐλέγχοντα τὰ ἀπόκρυφα αὐτῆς ἔργα, ἐκ ἠσχύνθη ἐδὲ ἐταράχθη, ἀλλ' ὡμολόγησε καὶ ἐβεβαίωσε τὰ λεγόμενα, λέγουσα· Κύριε θεωρῶ, ὅτι Προφήτης εἶ σύ. Τοῦτο δὲ ἐμφαίνει τὴν ταπεινοφροσύνην καὶ πραότητα τῆς ἁγίας γυναικός. αὐτὴ ἐλάλησε περὶ „τοῦ Μεσσίου, λέγουσα· Οἶδα, ὅτι Μεσσίας ἔρχεται ὁ λεγόμενος Χριστός· Τοῦτο δὲ ἐσιν ἀπόδειξις τῆς ἀναγνώσεως καὶ μελέτης τῆς ἁγίας γραφῆς, καὶ τῆς ἐλπίδος τῆς σωτηρίας, ἣν εἶχε πρὸς τὸν προσδοκώμενον „Ἰησοῦν Χριστόν. Ὅταν ἔλθῃ ἐκεῖνος, ἐλεγεν, ἀναγγελεῖ ἡμῖν πάντα. Αὐτὴ ἤκουσε τὴν διδασκαλίαν τοῦ Σωτῆρος, τόσην προθυμίαν, καὶ ζῆλον, καὶ ἀγάπην ἔδειξεν, ὥσε ἐγκατέλειπε μὲν τὴν ὑδρίαν αὐτῆς εἰς τὸ φρέαρ, ἔτρεξε δὲ προθύμως εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἐκήρυξε τὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς τοὺς συμπολίτας αὐτῆς. βλέπετε λοιπὸν πόσας ἀρετὰς εἶχεν αὐτὴ ἡ θαυμασία γυνὴ, εἶχε φρόνησιν, ἁπλότητα, ἀκακίαν, ταπεινοφροσύνην, πραότητα, μελέτην τῆς θείας Γραφῆς, ἐλπίδα εἰς τὸν Χριστὸν, ζῆλον, ἀγάπην εἰς τὸν πλησίον αὐτῆς.

Ρωμ. 9, 32. Ρωμ. 3, 20. Ρωμ. 8, 29. Ἰωάν. 4, 15. Ἰωάν. 4, 19. Ἰωάν. 4, 25. Αυτ.

διὰ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

διὰ τὴν ἀρετὴν λοιπόν, καὶ τὴν ἀγαθὴν αὐτῆς προαίρεσιν ἠξίωσεν αὐτὴν ὁ Θεὸς τῶν πλεσίων αὐτῷ δωρεῶν.

Φιλιπ. 2, 1ˉ. Ἀλλ' ὁ αὐτὸς Ἀπόσολος λέγει· „ὁ Θεός ἐσιν ὁ ἐνεργῶν ἐν ὑμῖν καὶ τὸ θέλειν „καὶ τὸ ἐνεργεῖν. Λοιπὸν ὁ Θεὸς ἔδωκεν „αὐτῇ καὶ τὴν ἀγαθὴν θέλησιν, καὶ τὰ καλὰ ἔργα. Ἐὰν ἓν ὁ Θεὸς καὶ τὴν θέλησιν τὴν καλὴν, καὶ τὴν κατόρθωσιν τῆς ἀρετῆς ἐνεργῇ, διατὶ λέγει ἔπειτα τὸ ἐὰν Ματ. 19, 17. „θέλω ἐγὼ, Εἰ δὲ θέλεις εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωὴν, τήρησον τὰς ἐντολάς. Αὐτὸς δίδωσι τὴν θέλησιν, ἔπειτα λέγει, ἐὰν ἐγὼ θέλω. Πῶς ταῦτα συμφωνοῦσι; σύμφωνά εἰσιν, ὅταν νοήσωμεν αὐτὰ καθὼς πρέπει. Ἡ θέλησις τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὸ ἀγαθὸν ἐδὲν ἄλλο ἐσὶν, εἰμὴ μικρά τις καλὴ διάθεσις, ἥτις μόνη ἐκ ἔσιν ἀρκετὴ πρός ἐκπλήρωσιν τοῦ καλοῦ. αὐτὴ ὁμοιάζει τὰ λεπτότατα φυτὰ, ὅταν ἄρχωνται νὰ προκύπτωσιν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς ἀνύδρου γῆς. καθὼς δὲ αὐτὰ, ἐὰν μὴ ἡ βροχὴ ποτίσῃ τὸ πρόσωπον τῆς γῆς, ξηραίνονται· ἔτω καὶ ἡ μικρὰ διάθεσις τῆς θελήσεως τοῦ ἀνθρώπου, ἐὰν μὴ ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ ἐνδυναμώσῃ αὐτὴν, φθείρεται. Βλέπει ὁ Θεὸς ἐν ἡμῖν τὴν μικρὰν κλίσιν εἰς τὸ ἀγαθὸν, καὶ διὰ τὴν ἄπειρον αὐτοῦ φιλανθρωπίαν λογιζόμενος αὐτὴν ὡς θέλησιν τελείαν, ἐξαποσέλλει ἐυθὺς τὴν χάριν αὐτοῦ, ἥτις συμβοηθοῦσα αὐτῇ, ποιεῖ αὐτὴν θέλησιν ἰσχυρὰν καὶ ἱκανὴν πρὸς τὴν πρᾶξιν τῆς ἀρετῆς. τοιστοτρόπως λοιπὸν θέλομεν ἡμεῖς, καὶ τοιστοτρόπως ὁ Θεὸς ἐνεργεῖ ἐν ἡμῖν καὶ τὸ θέλειν, καὶ τὸ ἐνεργεῖν. Ὅταν δὲ ὁ Θεὸς βλέπῃ εἰς τὴν καρδίαν ἡμῶν κακὴν διάθεσιν, τότε ἀφαιρεῖ τὴν βοήθειαν τῆς χάριτος ἀφ' ἡμῶν. Ὅθεν ἡ καρδία ἡμῶν ἐξαγριωμένη, ἀκάνθας βλασάνει καὶ τριβόλες, ἤγεν ἔργα σκληρὰ καὶ κάκιστα.

Προγνωρίζει ὁ Θεὸς ὅσα μέλλει ὁ ἄνθρωπος νὰ πράξῃ· ἀλλὰ καθὼς ἡ πρόγνωσις τοῦ ἰατροῦ, ἐδὲ ἰατρείαν φέρει εἰς τὸν ἀσθενῆ, ἐδὲ θάνατον· ἔτω καὶ ἡ πρόγνωσις τοῦ Θεοῦ ἐδὲ τῆς ἀρετῆς, ἐδὲ τῆς κακίας τοῦ ἀνθρώπου γίνεται πρόξενος. Ἔρχεται ὁ σοφὸς ἰατρὸς ἐπάνω εἰς τὴν κλίνην τοῦ ἀσθενοῦς, περιεργάζεται ἀκριβῶς τὴν ἀσθένειαν, καὶ ἐὰν μὲν ἰδῇ σημεῖα ὑγείας, προγνωρίζει ζωὴν, ἐὰν δὲ σημεῖα θανάτου, θάνατον· ὁμοίως καὶ ὁ Θεὸς ἐπισκέπτεται τὸν ἄνθρωπον τὴν καρδίαν, καὶ ἐὰν μὲν ἔυρῃ διάθεσιν ἀγαθωσύνης, προγνωρίζει ἔργα θεάρεσα· ἐὰν δὲ διάθεσιν πονηρίας, ἔργα πονηρά. πάλιν ὅταν ὁ ἰατρὸς προγνωρίσῃ τὴν ἔκβασιν τοῦ πάθους, τότε προορίζει. ἔτος ὁ ἄνθρωπος, λέγει, μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἰατρεύεται, ἢ μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἀποθνήσκει· ὁμοίως καὶ ὁ Θεὸς, ὅταν προγνωρίσῃ τοῦ ἀνθρώπου τὴν θέλησιν, προορίζει αὐτὸν ἢ διὰ τὸν παράδεισον, ἢ διὰ τὴν κόλασιν. καθὼς δὲ ἡ πρόγνωσις καὶ ὁ προορισμὸς τοῦ ἰατροῦ, ἐδὲ τὴν ζωὴν, ἐδὲ τὸν θάνατον προξενοῦσιν εἰς τὸν ἀσθενῆ· ἔτω καὶ ἡ πρόγνωσις καὶ ὁ προορισμὸς τοῦ Θεοῦ ἐδὲ τῆς σωτηρίας τοῦ ἀνθρώπου εἰσὶν αἴτια, ἐδὲ τῆς ἀπωλείας αὐτοῦ. ἐχὶ διατὶ ὁ ἰατρὸς προεῖδε, καὶ προώρισε, διὰ τοῦτο ὁ ἀσθενὴς ἔζησεν, ἢ ἀπέθανεν· ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ ἀσθενὴς ἔπρεπεν ἢ νὰ ζήσῃ διὰ τὸ ἐλαφρὸν τῆς ἀσθενείας, ἢ νὰ ἀποθάνῃ διὰ τὸ βάρος τοῦ πάθους, διὰ τοῦτο ὁ ἰατρὸς προεῖδε καὶ προώρισε τὴν ζωὴν, ἢ τὸν θάνατον. ἐχὶ ἐπειδὴ ὁ Θεὸς προεγνώρισε, διὰ τοῦτο ὁ ἄνθρωπος ἐσώθη, ἢ ἐκολάσθη· ἀλλ' ἐπειδὴ ἔμελλεν ὁ ἄνθρωπος ἢ νὰ πράξῃ καλὰ, καὶ σωθῇ, διὰ τὴν καλὴν αὐτοῦ προαίρεσιν, ἢ νὰ πράξῃ κακὰ, καὶ κολασθῇ, διὰ τὴν κακὴν αὐτοῦ γνώμην, διὰ τοῦτο ὁ Θεὸς προεγνώρισε, καὶ προώρισε τὴν σωτηρίαν αὐτοῦ, ἢ τὴν κόλασιν.

Ἀλλ'

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Ἀλλ' ἄραγε ἀδεμία διαφορά ἐσι μεταξὺ τῆς προγνώσεως τῦ Θεῦ, καὶ τῆς τῦ ἰατρῦ; ἡ διαφορά ἐσι μεγάλη. διότι ὁ μὲν Θεὸς πάντας καὶ πάντοτε προγνωρίζει, καὶ προορίζει· ὁ δὲ ἰατρὸς τινὰς μόνον, καὶ ἐνίοτε. πάλιν· ἡ μὲν τῦ Θεῦ πρόγνωσις, καὶ ὁ προορισμός ἐσιν ἀλάνθασος· ὁ δὲ τῦ ἰατρῦ πολλάκις λελανθασμένος.

Ἔσω, λέγει ὁ δύσροπος ἄνθρωπος ἐγὼ, καὶ ὐχὶ ὁ προορισμὸς τῦ Θεῦ, εἰμὶ τὸ αἴτιον τῶν καλῶν ἢ τῶν κακῶν μο πράξεων· ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ προορισμὸς τῦ Θεῦ ἐσὶν ἀλάνθασος, ἐγὼ λοιπὸν εἰμὶ διωρισμένος ἢ διὰ τὸν παράδεισον, ἢ διὰ τὴν κόλασιν. καὶ ἐὰν μὲν διὰ τὸν παράδεισον, περιττή ἐσιν ἡ φροντίς μου διὰ τὰ καλὰ ἔργα· ἐὰν δὲ διὰ τὴν κόλασιν, περιττή ἐσιν ἡ μέριμνά μο διὰ τὴν μετάνοιαν. τῦτό ἐσι παραλογισμὸς φανερός. διότι ὁ Θεὸς διὰ τὰ καλὰ ἔργα σε προορίζει τὴν σωτηρίαν σε, καθὼς καὶ διὰ τὰς πονηρίας σε τὴν κόλασίν σε· προορίζει ναὶ ὁ Θεὸς, ἀλλ' ὁ προορισμὸς αὐτῦ ἀδεμίαν ἀνάγκην φέρει εἰς τὴν θέλησίν σε. προορίζει μὲν τὴν σωτηρίαν σε, ἢ τὴν κόλασίν σε, ἀλλ' ἅμα βλέπει καὶ τὸ αὐτεξέσιον τῆς θελήσεώς σε, ἅμα γνωρίζει, ὅτι ἐπειδὴ ἐχάρισέ σοι τὸ αὐτεξέσιον, σήμερον ὑπάρχεις πονηρὸς, ἄυριον δὲ, ἐὰν θέλῃς, γίνεσαι ἀγαθός· σήμερον ἴσασαι εἰς τὴν ἀρετὴν, ἄυριον, ἐὰν θέλῃς, πίπτεις εἰς τὴν ἁμαρτίαν. ὅθεν καθὼς ὁ ἰατρὸς μὴ δυνάμενος νὰ ἐμποδίσῃ τὰς μεταβολὰς τῆς φύσεως, κἂν προορίσῃ τῦ ἀσθενῦς τὸν θάνατον, ὅμως ὲ πάνε μετερχόμενος τὰ θεραπευτικὰ βότανα ἕως τῆς ἐσχάτης ἀναπνοῆς τοῦ ἀῤῥώσε· ὕτω καὶ ὁ Θεὸς μὴ θέλων διὰ τὴν αὐτῦ δικαιοσύνην νὰ ἀναγκάσῃ τὴν προαίρεσιν, κἂν προορίζῃ τῦ ἁμαρτωλῦ τὴν κόλασιν, μετέρχεται ὅμως ἕως τέλους τῆς ζωῆς αὐτῦ πάντα τρόπον πρὸς τὴν αὐτῦ διόρθωσιν.

Προωρισμένος ἦν ὁ Φαραὼ διὰ τὴν ἀπώλειαν. διατὶ λοιπὸν ὁ Θεὸς ἔπραξε τ'-σα θάυματα πρὸς ἐπιστροφὴν αὐτῦ καὶ διόρθωσιν; διότι εἶχεν ὁ Φαραὼ τὸ αὐτεξέσιον. διότι ἐὰν ἤθελεν, ἐδύνετο νὰ μεταβάλλῃ τὴν σκληρότητα αὐτῦ εἰς ἁπαλότητα. προωρισμένος ὁ Ἰούδας διὰ τὴν κόλασιν. διατὶ λοιπὸν κατέσησεν αὐτὸν ὁ Χριὸς Ἀπόσολον; διατὶ ἠξίωσεν αὐτὸν τῆς θείας αὐτῦ συνανασροφῆς, καὶ τῆς τραπέζης, καὶ τῆς καθημερινῆς διδασκαλίας; διατὶ ἔδωκεν εἰς τὰς χεῖρας αὐτῦ τὸ γλωσσόκομον, καὶ τὰ ἀργύρια; διατὶ ἔνιψε τὺς πόδας αὐτῦ, καὶ μετέδωκεν αὐτῷ τῶν θείων μυσηρίων; διότι εἶχεν ὁ Ἰούδας ἐλευθέραν τὴν θέλησιν· διότι ἐὰν ἤθελεν, ἔφευγε τὴν φιλαργυρίαν, καὶ ἐκέρδαινε τὴν αἰώνιον σωτηρίαν· προωρισμένη ἦν τῶν Νι-
„νευϊτῶν ἡ κατασροφή· Ἔτι τρεῖς ἡμέραι, Ἰωάν.
„καὶ Νινευὴ κατασραφήσεται· Ἀλλ' οἱ Νι- 3, 4.
νευῖται μετανοῦσι καὶ σώζονται. προωρισμένος ὁ Ἐζεκίας διὰ τὸν θάνατον· Τάξαι Ἡσ.
„περὶ τοῦ οἴκε σε, ἀποθνήσκεις γὰρ σὺ, 38, 1.
„καὶ ὲ ζήσῃ. Ὁ Ἐζεκίας κλαίει, καὶ ἀντὶ θανάτε λαμβάνει ζωήν. προορίζει ὁ Θεὸς τῆς Πενταπόλεως τὸν ἀφανισμὸν, ἀλλ' ὑπὸ τῦ Ἀβραὰμ παρακαλέμενος, λέγει· Ἐὰν ἐυρε- Γεν.
„θῶσιν ἐκεῖ δέκα δίκαιοι, ἐμὴ ἀπολέσω 18, 32.
ἕνεκεν τῶν δέκα. Μετὰ δὲ τὰ παραδείγματα ταῦτα, τὶς ὲ βλέπει, ὅτι ἄφρων ἐσὶν ἐκεῖνος ὁ χρισιανὸς, ὅσις ἀμελεῖ τὴν μέριμναν τῆς ψυχικῆς αὐτῦ σωτηρίας;

Ἀληθῶς ἀκατανόητον ἐσὶ τὸ πῶς, ὁ μὲν τῦ Θεῦ προορισμός ἐσιν ἀλάνθασος, ἡ δὲ τῦ ἀνθρώπε θέλησις ἐλευθέρως μεταβάλλεται ἐκ τῆς ἀρετῆς εἰς τὴν κακίαν, ἢ ἐκ τῆς κακίας εἰς τὴν ἀρετήν. τῦτό ἐσιν ἓν τῶν ἀνεξιχνιάσων κριμάτων τῦ Κυρίυ, περὶ ὧν ὁ
„Παῦλος βοᾷ· Ὦ βάθος πλύτε καὶ σοφίας Ῥωμ.
„καὶ γνώσεως Θεῦ· ὡς ἀνεξερέυνητα τὰ κρί- 11,
„ματα αὐτῦ, καὶ ἀνεξιχνίασοι αἱ ὁδοὶ αὐτῦ 33, 38.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

„Τὶς γὰρ ἔγνω νῶν Κυρίε, ἢ τὶς σύμβελος αὐτῷ ἐγένετο. Ὁ νῶς τῷ Κυρίῳ ἀπεριόριστός ἔσι καὶ ἄπειρος, ὁ νῶς τῷ ἀνθρώπῳ ξενὸς καὶ μικρότατος. διὰ τῦτο ἡμεῖς ἐδόλως κατανοῦμεν τῷ θείῳ αὐτῦ προορισμῷ τὰ ἰδιώματα. ὅσα δὲ καὶ ἂν συλλογισθῶμεν, καὶ ὅσα καὶ ἂν εἴπωμεν, ἐδέποτε ἀναπάυεται ἐντελῶς ἡ αὐθάδης τῦ νοὸς ἡμῶν περιέργεια.

Καθὼς ἓν ἐδέποτε ςέργεις ἆραι εἰς τὲς ὤμυς σε τὸ βάρος, τὸ ὁποῖον ἐ δύνασαι βασάζειν· ἔτω μηδέποτε τυλμήσῃς ζητῆσαι τὴν κατανόησιν τῶν ὑπὲρ κατάληψιν πραγ- Σειρ. 3, 21. „μάτων. Χαλεπώτερά σε μὴ ζήτει. Μηδέποτε τολμήσῃς ἐξετάζειν τὰ ὑπὲρ τὴν δύναμίν σε. Καὶ ἰσχυρότερά σε μὴ ἐξέταζε. Διατὶ δὲ τῦτο; διότι κινδυνέυεις πεσεῖν εἰς Ἐξόδ. 19, 21. „τὴν ἀπισίαν· Μήποτε ἐγγίσωσι πρὸς τὸν „Θεὸν κατανοῆσαι, καὶ πέσωσιν ἐξ αὐτῶν πλῆθος· Τῦτο εἶπεν αὐτὸς ὁ Θεὸς πρὸς τὸν Μωϋσῆν. διατὶ τῦτο; διότι ἐδεμίαν ἀνάγκην ἔχεις τῆς γνώσεως τῶν ἀποκρύφων καὶ μυηριωδῶν πραγμάτων. Οὐ γὰρ ἔσι σοι χρεία τῶν κρυπτῶν. ὁ Θεὸς θέλει, ἵνα πισέυσω- 1 Τιμ. 2, 4. σι καὶ σωθῶσι πάντες οἱ ἄνθρωποι· „ὁ Θεὸς „θέλει πάντας σωθῆναι, καὶ εἰς ἐπίγνω- „σιν ἀληθείας ἐλθεῖν· ὁ ἄνθρωπος ἔχει αὐτεξέσιον καὶ ἐλευθέραν τὴν θέλησιν, ἵνα ἐκλέξῃ, καὶ πράξῃ ἢ τὴν ἀρετὴν ἢ τὴν Σειρ. 15, 14, 16, „κακίαν. Αὐτὸς ἐξ ἀρχῆς ἐποίησεν ἄνθρω- „πον, καὶ ἀφῆκεν αὐτὸν ἐν χειρὶ διαβελίε „αὐτῦ· Παρέθηκέ σοι πῦρ καὶ ὕδωρ, ἔ ἐὰν „θέλῃς ἐκτενεῖς τὴν χεῖρά σε· Ἡ θέλησις τῷ Θεῷ μόνη ἐκ ἀρκεῖ πρὸς τὴν σωτηρίαν τῷ ἀνθρώπῳ, ἀλλ' ἀναγκαία ἔσι καὶ ἡ συνδρομὴ τῆς τῦ ἀνθρώπε θελήσεως· „Ἐὰν „θέλητε, λέγει ὁ Θεὸς, καὶ εἰσακέσητέ με, Ἡσ. 1, 18. „τὰ ἀγαθὰ τῆς γῆς φάγεσθε· ὁ Θεὸς ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως ἀνταποδίδωσιν ἑκάςῳ „κατὰ τὰ ἔργα αὐτῦ· Ὃς ἀποδώσει, λέγει Ρωμ. 2, 5. „ὁ θεῖος Ἀπόσολος, ἑκάςῳ κατὰ τὰ ἔργα „αὐτῦ· Ὁ δὲ τῶν ἁπάντων Σωτὴρ καὶ „δεσπότης ἐκήρυξε, λέγων· Ἐκπορεύσονται Ἰωάν. 5, 29. „οἱ τὰ ἀγαθὰ ποιήσαντες, εἰς ἀνάσασιν „ζωῆς· οἱ δὲ τὰ φαῦλα πράξαντες εἰς ἀνά- „σασιν κρίσεως. Ταῦτα πάντα εἰσὶν ἀναμφίβολα, ἀληθέσατα, καὶ ὑπερβέβαια. τὰ αὐτὰ δέ εἰσί καὶ τοσῦτον καθαρὰ καὶ σαφέσατα, ὥσε πάντες αὐτὰ καταλαμβάνομεν ἀπὸ μικρῦ ἕως μεγάλε. ταῦτα δέ εἰσιν ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα προσάσσει ὁ Θεὸς, ἵνα δια- „λογίζησαι ἀδιαλείπτως· Ἃ προσετάγη σοι, Σειρ. 3, 20. ταῦτα διανοῦ· Τὴν δὲ ἔρευναν τῶν κρυπτῶν ἰδιωμάτων τῷ προορισμῷ ἄφες· διότι ἐσὶν ἀκατάληπτος. τῆς τοιαύτης δὲ μυηριώδες καταλήψεως ἐδεμίαν ἔχεις χρείαν· „Οὐ γὰρ ἐσί σοι χρεία τῶν κρυπτῶν. Ταῦτα λοιπὸν, ὦ χρισιανὲ, ἃ προσετάγη σοι, διαπαντὸς συλλογίζε· καὶ ἐὰν μὲν ἐργάζεσαι τὴν ἀρετὴν, ἀκολούθει τῆς ἀρετῆς τὸν δρόμον, διότι αὐτός σε φέρει εἰς τὸν παράδεισον· ἐὰν δὲ πράττῃς τὴν ἁμαρτίαν, ἐπίσρεψον ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας τὸν κρημνὸν, διότι „αὐτή σε κατακρημνίζει εἰς τὴν ἀπώλειαν. „ταῦτα ποίει, χαλεπώτερά σε δὲ μὴ ζήτει· καὶ ἰσχυροτερά σε μὴ ἐξέταζε· ἃ προσετά- „γη σοι, ταῦτα διανοῦ· ἃ γὰρ ἐσι σοι χρεία τῶν κρυπτῶν·

ΕΡΜΗΝΕΙΑ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΕΡΜΗΝΕΙΑ

ΕΙΣ ΤΟ ΚΑΤΑ

ΙΩΑΝΝΗΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ ΤΟΥ ΤΥΦΛΟΥ.

Δύω παράδοξα πράγματα διαλαμβάνει τὸ σημερινὸν Εὐαγγέλιον· τὴν ὀμμάτωσιν τῦ ἀπὸ μήτρας γεννηθέντος τυφλῦ, καὶ τῶν φθονερῶν Φαρισαίων τὸν μέγαν παραλογισμόν. τὸ πρῶτον, θαῦμά ἐσι μέγα καὶ ἐξαίσιον, καὶ ὑπερβαῖνον πάσας τὰς δυνάμεις τῆς φύσεως· τὸ δεύτερον, κρίσις ἐσὶ τῦ νοὸς σφαλερωτάτη, καὶ ἐναντία εἰς τὴν λογικὴν καὶ διακριτικὴν τῦ ἀνθρώπου δύναμιν. τὸ μὲν θαῦμα κατώρθωσεν ἡ δύναμις τοῦ Θεανθρώπε, τὸν δὲ παραλογισμὸν τὸ πάθος τῦ φθόνε. ὁ Θεάνθρωπος ἐφώτισε τὸν τυφλὸν, ὁ φθόνος ἐτύφλωσε τὸς βλέποντας· ὁ Θεάνθρωπος ἀνέῳξε τὸς ὀφθαλμὸς τῦ τυφλῦ, ὁ φθόνος ἔκλεισε τὰ ὄμματα τῶν βλεπόντων. ἐυλογημένοι χρισιανοὶ προσηλώσατε τὸν νῦν εἰς τὴν ἀκρόασιν τῆς ἑρμηνείας τῦ σημερινῦ Εὐαγγελίε, ἵνα ἰδῆτε, ὅτι ὅσον ὁ Θεὸς φωτίζει, τοσῦτον τὰ πάθη σκοτίζεσι τὸν ἄνθρωπον· καὶ μάθητε, ὅτι τινὲς εἰς τὸν κόσμον τοῦτον πάσχεσιν, ἵνα δοξασθῇ ὁ Θεός.

Ἰωάν. 9, 1

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ παράγων ὁ Ἰησοῦς, εἶδεν ἄνθρωπον τυφλὸν ἐκ γενετῆς.

Ἔφευγεν ὁ Ἰησῦς Χρισὸς ἀπὸ τῦ Ἱερῦ, ἐπειδὴ ἐζήτεν λιθοβολῆσαι αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι. διερχόμενος δὲ διὰ τῆς ὁδῦ, εἶδεν ἄνθρωπον, ὅσις ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτῦ ἐγεννήθη τυφλός. ποίαν δὲ ἄραγε τύφλωσιν εἶχεν ὁ τυφλὸς ἔτος; ἀνεῳγμένα ἆραγε ἦσαν τὰ βλέφαρα αὐτῦ, καὶ βεβλαμμένοι οἱ τῶν ὀμμάτων βολβοί; ἢ κεκλεισμένα παντελῶς τὰ βλέφαρα, καὶ ὑγιεῖς οἱ βολβοί; ἢ καὶ τὰ βλέφαρα κεκλεισμένα, καὶ οἱ βολβοὶ βεβλαμμένοι; ἢ οὐδὲ βλέφαρα εἶχεν, οὐδὲ βολβὸς, οὐδὲ σημεῖον ὀφθαλμῶν, καθὼς εἶπεν εἷς παλαιὸς παραφρασής; λέγει μὲν κατωτέρω ὁ Εὐαγγελισὴς, καὶ ἀνέῳξεν αὐτῦ τὸς ὀφθαλμύς· ἐξ ἧ φαίνεται, ὅτι εἶχεν ὄμματα ὁ τυφλὸς, ἀλλὰ κεκλεισμένα ἦσαν τὰ βλέφαρα αὐτῦ. τῦτο αὐτὸ ἐπιβεβαιῦσι καὶ τὸ, Πῶς ἀνεῴχθησάν σοι οἱ ὀφθαλμοί; καὶ τὸ, Ἠνοιξέ σε τὸς ὀφθαλμύς. Τὴν περιγραφὴν τῶν τετυφλωμένων ὀμμάτων ἐσιώπησεν ὁ Εὐαγγεσισὴς, καθότι αὐτὸ μόνον τὸ ἐκ γενετῆς τυφλὸς, παρίσησι τῦ θαύματος τὸ μεγαλεῖον. ἰδόντες δὲ οἱ μαθηταὶ τῦ Κυρίε τῦτον τὸν τυφλὸν, εὐθὺς ζήτημα προβάλλεσι.

Νόννο ὁ Αἰγύ. ἐν τῇ ποιήσι αὐτ. παραφ.

Ἰωάν. 9, 10, 17.

Καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτῦ, λέγοντες· ῥαββὶ, τὶς ἥμαρτεν, ἔτος ἢ οἱ γονεῖς αὐτῦ, ἵνα τυφλὸς γεννηθῇ;

Ἰωάν. 9, 2.

Διδάσκαλε, λέγεσι, τὶς ἥμαρτεν, ἔτος, ἦγεν ὁ τυφλὸς ἢ οἱ γονεῖς αὐτῦ, ἵνα τυφλὸς γεννηθῇ; τὸ ζήτημα τῦτό ἐσι δυσκατανόητον. διότι ἐὰν ὁ τυφλὸς ἐκ κοιλίας

μητρὸς

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

μητρὸς ἐγεννήθη τυφλὸς, πότε ἥμαρτεν, ὥσε διὰ τιμωρίαν τῆς ἁμαρτίας αὐτῷ, ἐγεννήθη τυφλός; προτῦ γεννηθῇ, ἐχ ὑπῆρχεν, ὅθεν ἐδὲ ἁμαρτῆσαι ἠδύνατο. ἀλλὰ καὶ „τὸ, Ἢ οἱ γονεῖς αὐτῦ, ἀκατάλληλον φαίνεται εἰς τὸ σῶμα τῶν Ἀποσόλων. Διότι αὐτοὶ ἦσαν δεδιδαγμένοι ὑπὸ τῆς θείας Γραφῆς, ὅτι ὁ Θεὸς ἐδένα παιδεύει διὰ τὰς ἁμαρτίας τῶν γονέων αὐτῦ, ἀλλὰ κα„θένα διὰ τὰς ἰδίας αὐτῦ ἁμαρτίας. Ἡ

Ἰεζεκ. 18, 4. „ψυχὴ, εἶπεν, ἡ ἁμαρτάνσσα αὕτη ἀποθανεῖται. Ἀναμφίβολόν ἐσιν, ὅτι οἱ Ἀπόσολοι ἐξεφώνησαν τῦτο τὸ ζήτημα κατὰ τὴν γνώμην τῶν Φαρισαίων καὶ κατὰ τὴν περιφερομένην παρὰ τοῖς Ἰουδαίοις Παραβολήν. οἱ Φαρισαῖοι ἐδέχοντο τὴν μετεμψύχωσιν, ἤγεν ἐπίσευον, ὅτι μετὰ θάνατον ἡ ψυχὴ τῦ ἀνθρώπυ εἰσέρχεται εἰς ἄλλο σῶμα διὰ καθαρισμὸν τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῆς· κατὰ ταύτην ἦν τὴν πεπλανημένην γνώμην ὑπωπτέυοντο, μήπως ὁ τυφλὸς ἔβλεπε μὲν ὅτε τὸ πρῶτον ἐγεννήθη, ἁμαρτήσας δὲ ἐν τῷ πρώτῳ αὐτῦ σώματι, ἐγεννήθη τὸ δεύτερον τυφλὸς διὰ τιμωρίαν καὶ κάθαρσιν τῶν προτέρων αὐτῦ ἁμαρτιῶν. „Ἡ δὲ περιφερομένη Παραβολὴ ἐσὶν αὕτη· „Οἱ πατέρες ἔφαγον ὄμφακα, καὶ οἱ ὀδόν„τες τῶν τέκνων ἐγομφίασαν. Εἰς τάυτην τὴν Παραβολὴν πολλοὶ τῶν Ἰουδαίων ἐπίσευον, κἂν ὁ Θεὸς διὰ τῦ προφήτυ Ἰεζεκιὴλ μεθ' ὅρκυ ἐβεβαίωσεν αὐτὸς, ὅτι ἐδέποτε

Αὐτ. 3. „ὄψονται τὴν ἔκβασιν αὐτῆς. Ζῶ ἐγὼ λέ„γει Κύριος, ἐὰν γένηται ἔτι λεγομένη ἡ „Παραβολὴ αὕτη ἐν τῷ Ἰσραήλ. διὰ τύτων καταλαμβάνομεν, πόθεν οἱ μαθηταὶ τῦ Σωτῆρος ἀφορμὴν λαβόντες, προέβαλλον τῦτο τὸ ζήτημα, τὶς ἥμαρτεν, ἔτος, ἢ οἱ γονεῖς αὐτῦ; ἰδὲ δὲ πῶς εἰς τῦτο ἀπαντήσας ἀπεκρίθη ὁ Θεάνθρωπος.

Ἰωαν. 9, 3. Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς· οὔτε οὗτος ἥμαρτεν, οὔτε οἱ γονεῖς αὐτῦ· ἀλλ' ἵνα φανερωθῇ τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ ἐν αὐτῷ.

Συντόμως ὁ πάνσοφος διὰ τῆς ἀποκρίσεως αὐτῦ καὶ τὴν ἑλληνικὴν καὶ φαρισαϊκὴν πλάνην κατήργησε, καὶ τὴν πεπλανημένην γνώμην τῶν Ἰουδαίων ἀπέῤῥι„ψεν. Οὔτε οὗτος, λέγει, ἥμαρτεν, οὔ„τε οἱ γονεῖς αὐτοῦ· ἀλλ' ἵνα φανερωθῇ „τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ ἐν αὐτῷ. Ποῖα δὲ ἔργα Θεοῦ ἐφανερώθησαν εἰς τὸν τυφλόν; ἐφανερώθη ἡ παντοδυναμία τοῦ Θεοῦ, ἥτις μετέβαλεν εἰς φῶς τὸ σκότος τοῦ τυφλοῦ. ἐφανερώθη ἡ δημιουργικὴ δύναμις, ἥτις ἐκ τοῦ πηλοῦ καὶ τοῦ πτύσματος ἐποίησε φωτεινοὺς ὀφθαλμούς. Ἀλλὰ τόση βλάβη εἰς τὸν τυφλόν, ἵνα φανερωθῶσι τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ ἐν αὐτῷ; ἀλλὰ ποία, εἰπέ μοι, ἡ βλάβη; ὅσις γεννηθῇ τυφλὸς, καὶ οὐδέποτε αἰσθανθῇ τῆς ὠφελείας τοῦ φωτὸς, ἀσυγκρίτως ὀλιγωτέρας ξενοχωρίας αἰσθάνεται ἐκείνου, ὅσις πρῶτον ἔβλεπεν, ἔπειτα ἐξερήθη τοῦ φωτός. ἐγεννήθη τυφλὸς, ἀλλ' ἔπειτα ἔλαβε τὴν ἀνταπόδοσιν τῆς μικρᾶς καὶ σχεδὸν ἀνεπαισθήτου ξενοχωρίας αὐτοῦ. διότι ἔλαβεν ὄμματα διπλᾶ, τουτέσι σωματικὰ, δι' ὧν εἶδε τὰ ἐν τῷ κόσμῳ· καὶ ψυχικὰ, δι' ὧν ἐγνώρισε τῦ κόσμου τὸν πλασουργόν. φανερὸν δέ ἐσιν, ὅτι ἡ τυφλότης τῶν ὀμμάτων τῶν σωματικῶν ἐγένετο αἴτιον τῦ φωτισμῦ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς ψυχῆς αὐτῦ· ἐὰν δὲ καλῶς ἐξασθῇς, βλέπεις ὅτι οἱ ἔχοντες ὄμματα, καὶ μὴ πισεύσαντες, ἔπαθον περισσοτέραν βλάβην τοῦ τυφλοῦ, τοῦ φωτισθέντος καὶ πισεύσαντος. Λύσας δὲ ὁ Θεάνθρωπος τῶν Ἀποσόλων τὴν ἀπορίαν διὰ τῆς ἀποκρίσεως αὐτῦ, ἐπιφέρει τὰ ἑξῆς.

Ἐμὲ δεῖ ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα τοῦ πέμψαντός με, ἕως ἡμέρα ἐσὶν· ἔρχεται νὺξ, ὅτε οὐδεὶς δύναται ἐργάζεσθαι. Ἰωάν. 9, 4.

Ἵνα

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Ἵνα κατανοήσῃς τὰ προκείμενα τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν λόγια, σημείωσον, ὅτι ἡμέραν μὲν λέγει τὴν περίοδον τῶν ἡμερῶν τῆς ἐν τῷ κόσμῳ ζωῆς αὐτοῦ. καθὼς καὶ ὅταν εἶπεν, „Ἀβραὰμ ὁ πατὴρ ἡμῶν ἠγαλλιάσατο, ἵνα „ἴδῃ τὴν ἡμέραν τὴν ἐμήν· Νύκτα δὲ ὀνομάζει τὸν σωματικὸν αὐτοῦ θάνατον, καὶ τὸν ἀπὸ τοῦ κόσμου τούτου ἀνθρώπινον αὐτοῦ χωρισμόν. τὸ αὐτὸ δὲ καὶ διὰ τούτων τῶν λόγων ἐβεβαίωσεν, εἰπών· „Ἔτι μικρὸν χρό- Ἰωάν. 12, 35. „νον τὸ φῶς μεθ' ὑμῶν ἐστί· περιπατεῖτε „ἕως τὸ φῶς ἔχετε, ἵνα μὴ σκοτία ὑμᾶς „καταλάβῃ. Τοῦτο δὲ ὅπερ ἔφη ὑπὲρ ἑαυτοῦ, ἁρμόζει καὶ παντὶ ἀνθρώπῳ. ἡμέρα δηλονότι λέγεται ἡ περίοδος τῶν ἡμερῶν τῆς ζωῆς παντὸς ἀνθρώπου, νὺξ δὲ τὸ τέλος τῆς ζωῆς καὶ ὁ θάνατος αὐτοῦ. ἐγὼ, λέγει ὁ θεάνθρωπος, ἕως ἂν διαρκέσουσιν αἱ ἡμέραι τῆς ἐν κόσμῳ ζωῆς μου, πρέπον ἐστὶν ἵνα ἐργάζωμαι τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ καὶ πατρός μου, τοῦ ἀποστείλαντός με εἰς τὸν κόσμον, ἦλθεν τὸ κήρυγμα τῆς πίστεως, καὶ τὰ εὐεργετικὰ θαύματα. ἔρχεται νύξ, ἤγουν ἔρχεται ὁ θάνατος, καὶ τότε οὐδεὶς δύναται ποιῆσαι ἀρετῆς ἔργα. σημείωσαι δὲ, ὅτι οὐκ εἶπεν, ὅτε ἐγὼ οὐ δύναμαι ἐργάζεσθαι, ἀλλ' ὅτε οὐδεὶς „δύναται ἐργάζεσθαι. ἐπειδὴ αὐτὸς μὲν καὶ μετὰ τὸν σωματικὸν αὐτοῦ θάνατον, καὶ τὴν ἐκ νεκρῶν ἀνάστασιν, καὶ „Ἕως „ἄρτι ἐργάζεται, τὰς πρὸς τὸν Πατέρα αὐτοῦ ἐντεύξεις καὶ πρεσβείας ὑπὲρ ἡμῶν, τὴν ἐυσπλαγχνίαν, τὴν δικαιοσύνην, τὴν βεβαίωσιν τοῦ κηρύγματος τῆς πίστεως, τῶν θαυμάτων τὴν ἐνέργειαν. οὐδεὶς δὲ τῶν ἀνθρώπων μετὰ θάνατον δύναται ἐργάζεσθαι, ἐπειδὴ ἡ πίστις πάυει, ἡ μετάνοια ἀργεῖ, οἱ ὑπὲρ τῆς ἀρετῆς κόποι εἰσὶν ἀπρακτοι. ὁποῖοι δὲ ἐυρεθῶμεν εἰς τὴν ὥραν τοῦ θανάτου, τοιοῦτοι καὶ διαμένομεν. ἐπειδὴ δὲ τὸ θεῖον ἔργον, ὅπερ τότε εὐθὺς ἔμελλε πρᾶξαι ὁ Σωτὴρ ἡμῶν, ὁ φωτισμὸς ἦν τοῦ τυφλοῦ, διὰ τοῦτο ἀναφέρει λόγον περὶ φωτὸς, λέγων·

Ὅταν ἐν τῷ κόσμῳ ὦ, φῶς εἰμὶ τοῦ κόσμου. Ἰωάν. 9, 5.

Οὐ μόνον ὡς Θεὸς διαπαντὸς φῶς ἐστὶ τοῦ κόσμου, τὸν Ἥλιον καὶ τὰ ἄστρα ἀνατέλλων εἰς τὸν κόσμον, πλάττων τὰ ὄμματα τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν ζώων, τῶν ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ φωτίζων ἀοράτως πάντα ἄνθρωπον ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον· ἀλλὰ καὶ ὅταν ὡς ἄνθρωπος περιεπάτει εἰς τὸν κόσμον, φῶς ἦν ἀρετῆς ὑπέρλαμπρον, φῶς θαυμάτων ἐξαίσιον, φῶς φωτίζον τῶν τυφλῶν τὰ ὄμματα, φῶς πίστεως ἅγιον, ὃ πολλοὺς ἐφώτισε καὶ ἡγίασε. διδάξας δὲ διὰ λόγου, ὅτι αὐτός ἐστι τὸ φῶς τοῦ κόσμου, δείκνυσιν εὐθὺς καὶ διὰ τοῦ ἔργου, ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ φωτεργάτης καὶ ὁ φωτοδότης, καὶ ὁ διδοὺς τὸ φῶς τοῖς ἀνθρώποις.

Ταῦτα εἰπὼν ἔπτυσε χαμαὶ, καὶ ἐποίησε πηλὸν ἐκ τοῦ πτύσματος, καὶ ἐπέχρισε τὸν πηλὸν ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ τυφλοῦ. Ἰωάν. 9, 6.

Οὐκ ἠδύνατο ἆρά γε ὁ θεάνθρωπος διὰ μόνου λόγου φωτίσαι καὶ τοῦτον τὸν τυφλὸν, καθὼς καὶ τὸν Βαρτίμαιον, εἰπὼν πρὸς αὐτὸν, „Ἡ πίστις σου σέσωκέ σε; Ἠδύνατο παντοδύναμος ὤν. οὐδεὶς τῶν πιστῶν περὶ τούτου ἀμφιβάλλει. διατὶ λοιπὸν κατασκευάζει πηλὸν ἐκ τοῦ πτύσματος αὐτοῦ καὶ τοῦ χοὸς, καὶ χρίει τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ τυφλοῦ; ἵνα δείξῃ, ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ τοῦ ἀνθρώπου πλάστης καὶ δημιουργός. καθὼς δὲ εἰς τὸν καιρὸν τῆς δημιουργίας χοῦν λαβὼν ἀπὸ τῆς γῆς ἔπλασε τοῦ ἀνθρώπου τὸ σῶμα, οὕτως εἰς τὸν καιρὸν τῆς φωτοδοσίας, πηλὸν λαβὼν, ἔπλασε τοῦ τυφλοῦ τὰ ὄμματα. τότε ἐμφυσήσας εἰς τὸν χοῦν, ἔδωκε τῷ ἀνθρώπῳ ψυχὴν καὶ ζωήν· νῦν πτύσας ἐπὶ τὸ χῶμα ἔδωκε τῷ τυφλῷ χάριν καὶ δύναμιν φωτιστικήν. ἐκεῖ χοῦς, ὧδε πηλός· ἐκεῖ ἐμφύσημα, ὧδε πτύσμα· ἐκεῖ Μαρκ. 10, 52.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ἐκεῖ πλάσις τοῦ ἀνθρώπου, ὧδε φωτισμὸς τῇ τυφλῇ. διὰ τοῦτο λοιπὸν ἔπτυσε, καὶ τὸν πηλὸν κατεσκεύασεν, ἵνα δείξῃ διὰ τῆς ὁμοιότητας τῶν πραγμάτων, ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ δημιουργὸς καὶ τῷ ἀνθρώπῳ, καὶ τῷ φωτός. μήπως δὲ ἦτος ὁ ἐκ γενετῆς τυφλὸς ἀδεσποσῶς εἶχε βολβές; ὅθεν ἵνα μὴ ἐκ τοῦ μὴ ὄντος αὐτὲς πλάσῃ, ἔθηκε τὸν πηλὸν, καὶ διὰ τῆς δυνάμεως τῷ πτύσματος αὐτοῦ μετέβαλεν αὐτὸν εἰς βολβές. πρὸς τούτοις δὲ ἔπτυσεν, ἵνα δείξῃ ὅτι καὶ ὁ σύελος αὐτῷ εἶχε θεραπευτικὴν δύναμιν, καθὼς καὶ αἱ χεῖρες, καὶ τὰ κράσπεδα τῶν ἱματίων αὐτοῦ. ἔχρισε λοιπὸν τὲς ὀφθαλμὲς τῇ τυφλῇ.

Ἰωάν. 9, 7. *Καὶ εἶπεν αὐτῷ· ὕπαγε νίψαι εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ Σιλωὰμ, (ὃ ἑρμηνεύεται ἀπεσταλμένος.) ἀπῆλθεν οὖν καὶ ἐνίψατο, καὶ ἦλθε βλέπων.*

Περιεχεῖτο ἡ πηγὴ τοῦ Σιλωὰμ εἰς τὰ πρὸς ἀνατολὰς τείχη τῆς Ἱερσαλήμ. τῆς πηγῆς ταύτης τὰ ὕδατα ὑπεδέχετο μεγαλωτάτη κολυμβήθρα πρὸς χρῆσιν τῶν ἑκατοίκων, ἥτις ὠνομάζετο κολυμβήθρα τοῦ Σιλωάμ. εἰς αὐτὴν τὴν κολυμβήθραν ἀπέστειλεν ὁ Κύριος τὸν τυφλὸν, ἵνα νιφθῇ. ἀλλὰ τίς ἡ χρεία ταύτης τῆς νίψεως; τῆς κολυμβήθρας τὸ ὕδωρ ἐκ ἠδύνατο ἀνοῖξαι τὲς ὀφθαλμὲς τῇ τυφλῇ; διατὶ λοιπὸν ἀπέστειλεν αὐτὸν εἰς τὴν κολυμβήθραν; ἵνα καταταθῇ τὸ θαῦμα ἐπισημότερον, γνωσὸν εἰς πάντας, καὶ ἀναμφίβολον. διότι ὅσοι ἐυρέθησαν εἰς τὸν δρόμον, εἶδον τὸν τυφλὸν ἀπερχόμενον καὶ κεχρισμένον τὲς ὀφθαλμὲς, ὁμοίως καὶ οἱ ἐυρεθέντες εἰς τὴν κολυμβήθραν· ἔπειτα εἶδον αὐτὸν ἐπισρέφοντα καὶ τεθεραπευμένον. ἀπέστειλε δὲ αὐτὸν εἰς τὴν κολυμβήθραν, ἵνα καὶ τὴν πίσιν καὶ τὴν ὑπακοὴν αὐτῷ δοκιμάσῃ. καὶ ὁ μὲν Ναιμὰν ὁ Σύρος ἠπίσησε, καὶ ἀπείθησεν, ὅτε προσετάγη ὑπὸ τοῦ Ἐλισσαίου, λασθῆναι εἰς τὸν Ἰορδάνην· μόλις δὲ μετὰ πολλῆς παρακλήσεως τῶν δύλων αὐτοῦ κατεπείσθη· ὁ δὲ τυφλὸς οὗτος καὶ ὑπήκουσεν εὐθὺς τῷ Κυρίῳ τὸ πρόσαγμα, καὶ ἐπίσευσεν ὅτι λαμβάνει τὸ φῶς διὰ τῆς νίψεως. ἔχει δὲ καὶ ἄλλον λόγον. ἡ τοιαύτη ἀποσολὴ πνευματικὸν καὶ μυσικώτερον. ἡ μὲν κολυμβήθρα τοῦ Σιλωὰμ, ἡ ἑρμηνευομένη ἀπεσαλμένος, ἐσήμαινε τὸν Ἰησοῦν Χριστόν. διότι αὐτός ἐστιν ὁ ἀπεσαλμένος παρὰ τοῦ Θεοῦ καὶ πατρός. διὸ καὶ ἔλεγε, „Καθὼς ἀπέσαλ- Ἰωάν. 20, 2. „κέ με ὁ Πατὴρ, κἀγὼ πέμπω ὑμᾶς. Ὅθεν „καὶ Ἀπόσολος λέγεται, κατὰ τὸ, Κατα- „νοήσατε τὸν Ἀπόσολον καὶ Ἀρχιερέα τῆς Ἑβρ. 3, 1. „ὁμολογίας ἡμῶν Χριστὸν Ἰησοῦν. Ὁ δὲ τυφλὸς ἐσήμαινε πᾶσαν τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν, ἥτις διὰ τὴν ἁμαρτίαν σερηθεῖσα τοῦ πνευματικοῦ φωτὸς, καὶ ὡς τυφλὴ τῇ κτίσει λατρέυσα παρὰ τὸν κτίσαντα, ἐφωτίσθη ὑπὸ τῆς Χριστοῦ χάριτος· διὸ καὶ ὁ Προφήτης ὡς ἐκ προσώπε αὐτοῦ ἔλεγεν· „Εὐαγγελίσασθαι Ησ. „πτωχοῖς ἀπέσαλκέ με, ἰάσασθαι τὲς συν- 61, 1. „τετριμμένες τὴν καρδίαν, κηρύξαι αἰχμα- „λώτοις ἄφεσιν, καὶ τυφλοῖς ἀνάβλεψιν· Τὰ δὲ ὕδατα τῆς κολυμβήθρας τοῦ Σιλωὰμ προετύπεν τὸ ὕδωρ τοῦ ἁγίε Βαπτίσματος. διότι καθὼς ὁ τυφλὸς νιψάμενος ἐν αὐτοῖς, ἀπέβαλε μὲν τὴν τυφλότητα, ἐκτήσατο δὲ τὴν ὅρασιν· ἕτως οἱ ἐν τῷ ὕδατι τοῦ Βαπτίσματος βαπτιζόμενοι, ἀπεκδύονται μὲν τὴν ἁμαρτίαν, ἐνδύονται δὲ τὸν φωτισμὸν τῆς θείας χάριτος. διὸ καὶ φώτισμα ὀνομάζεται τὸ ἅγιον Βάπτισμα. ἐνίφθη ἓν ὁ τυφλὸς εἰς τὴν κολημβήθραν, καὶ ἐπέστριψεν ἐχὶ τυφλὸς ἀλλ' ὑγιὴς καὶ βλέπων.

Οἱ οὖν γείτονες καὶ οἱ θεωροῦντες Ἰωάν. 9, 8. αὐτὸν τὸ πρότερον ὅτι τυφλὸς ἦν, ἔλεγον· ἐχ ἕτός ἐστιν ὁ καθήμενος καὶ προσαιτῶν; Ἄλλοι ἔλεγον ὅτι ἕτός ἐστιν· ἄλλοι δέ· ὅτι ὅμοιος αὐ-

τῷ·

τῷ ἐσὶν· ἐκεῖνος ἔλεγεν· ὅτι ἐγώ εἰμι.

Καὶ οἱ γείτονες τῶ τυφλῶ, καὶ ὅσοι ἔβλεπον καὶ ἐγνώριζον αὐτὸν ὄντα τυφλὸν, ὁρῶντες αὐτὸν ὀμματωμένον καὶ βλέποντα, καὶ θαυμάζοντες ἠρώτων ὁ εἷς τὸν ἄλλον, λέγοντες· ἔτος ἐσιν ὁ τυφλὸς, ὅσις ἐκάθητο καὶ ἐζήτει ἐλεημοσύνην; καὶ ἄλλοι μὲν ἔλεγον, ὅτι αὐτός ἐσιν, ἄλλοι δὲ ὅτι ἄλλος ἐσὶν ὅμοιος αὐτῷ. ἐκεῖνος δὲ μαρτυρῶν ἐκραύγαζεν, ἐγώ εἰμι ὁ πρότερον τυφλός. βλέπε δὲ πῶς ὁ θεῖος Εὐαγγελισὴς ἐσημείωσε τὸ, Καθήμενος καὶ προσαιτῶν, ἦγεν τὸ, ὅτι ὁ τυφλὸς τοσῦτον πένης ἦν καὶ ἄπορος, ὥσε καθήμενος εἰς τὸν δρόμον, ἐζήτει ἐλεημοσύνην· ἵνα δείξῃ τὴν ἄῤῥητον φιλανθρωπίαν τῶ Κυρίῳ ἡμῶν Ἰησῶ Χριςῶ, ὅσις οὐδὲ τοὺς ἐυτελεσάτους ἀνθρώπους παρέβλεπεν, ἀλλὰ καὶ αὐτὲς ἐυσπλαγχνικῶς ἠλέει, καὶ ἐνηργέτει πατρικῶς· καὶ ἵνα διδάξῃ ἡμᾶς τὴν πρὸς τοὺς πτωχοὺς καὶ ἀπηλπισμένους ἐυσπλαγχνίαν καὶ τὸ ἔλεος. πληροφορηθέντες δὲ οἱ γείτονες τῶ τυφλῶ, καὶ οἱ αὐτὸν γνωρίζοντες, ὅτι αὐτὸς ἀληθῶς ἐσὶν ὁ πρότερον τυφλὸς, ἠρώτων αὐτὸν, πῶς ἐθεραπεύθη.

Ἰωάν. 9, 10. Ἔλεγον ἂν αὐτῷ· πῶς ἀνεῴχθησάν σοι οἱ ὀφθαλμοί;

Κεκλεισμένα ἦσαν, ὡς φαίνεται, πρότερον τῶν ὀμμάτων τῶ τυφλῶ τὰ βλέφαρα. Διὰ τῦτο ἔλεγον πρὸς αὐτόν. „Πῶς ἀνεῴχ„θησάν σοι οἱ ὀφθαλμοί; ἢ τῦτο σημαίνει τὸ, πῶς ἀνέβλεψας; πῶς ἐθεραπεύθη τὸ πάθος τῶν ὀφθαλμῶν σε; πῶς βλέπεις, πρότερον τυφλὸς ὤν;

Ἰωάν. 9, 11. Ἀπεκρίθη ἐκεῖνος, καὶ εἶπεν· ἄνθρωπος λεγόμενος Ἰησοῦς, πηλὸν ἐποίησε, καὶ ἐπέχρισέ μου τοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ εἶπέ μοι· ὕπαγε εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ Σιλωὰμ, καὶ νίψαι· ἀπελθὼν δὲ καὶ νιψάμενος, ἀνέβλεψα.

Μετὰ παῤῥησίας μεγάλης, καὶ συντομίας, καὶ καθαρότητος, καὶ τὸν ἰατρὸν ἐφανέρωσε, καὶ τῆς ἰατρείας αὐτοῦ τὸν τρόπον ἐξήγησεν.

Εἶπον ἦν αὐτῷ· πῦ ἐσὶν ἐκεῖνος; Ἰωάν. 9, 12. λέγει· ὐκ οἶδα.

Καταφρονητικὸν τὸ ἐρώτημα. ἐ λέγουσι, πῦ ἐσὶν ἐκεῖνος ὁ θαυματεργὸς ἄνθρωπος; ἢ πῦ ἐσὶν ἐκεῖνος, ὅσις ἤνοιξε τὲς ὀφθαλμές σε; ἢ κἂν πῦ ἐσὶν ὁ Ἰησῦς; ἀλλὰ μόνον πῦ ἐσὶν ἐκεῖνος; ὅθεν φαίνεται, ὅτι ὐκ ἐξ εὐλαβείας, ἀλλ' ἐκ κακίας ἠρώτων, ἵνα μαθόντες τίς ἐσιν ὁ ἰατρὸς, παραδώσωσιν αὐτὸν ὡς καταφρονητὴν τῶ σαββάτε. αὐξάνει δὲ ἡ πειθανότης, ἐπειδὴ βλέπομεν, ὅτι ἔφερον τὸν τυφλὸν πρὸς τὲς Φαρισαίες.

Ἄγεσιν αὐτὸν πρὸς τὲς Φαρισαίες, τὸν ποτὲ τυφλόν. Ἰωάν. 9, 13.

Ἔφερον τὸν πρώην τυφλὸν, καὶ ἔσησαν αὐτὸν ἐνώπιον τῶν Φαρισαίων· ἵνα αὐτοὶ ἀνακρίνωσιν αὐτὸν, καὶ κατηγορήσωσι τὸ θαῦμα, καὶ τὸν θαυματεργὸν, ἐπειδὴ τὸ θαῦμα γέγονε τῇ ἡμέρᾳ τῶ σαββάτε.

Ἦν δὲ σάββατον ὅτε τὸν πηλὸν ἐποίησεν ὁ Ἰησῦς, καὶ ἀνέῳξεν αὐτῶ τὲς ὀφθαλμές. Ἰωάν. 9, 14.

Ἐσημείωσεν ὁ Εὐαγγελισὴς καὶ τὴν ἡμέραν, ἐν ᾗ τὸν πηλὸν ἐποίησεν ὁ Ἰησῦς, ἵνα παρασήσῃ, ὅτι οἱ Ἰεδαῖοι ἐλύττησαν καὶ ἐξεμάνησαν, ἐπειδὴ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶ σαββάτε καὶ πηλὸν κατεσκέυασεν ὁ Κύριος, καὶ τὲς ὀφθαλμὲς τῶ τυφλῶ ἐπέχρισε, καὶ ἀπέσειλεν αὐτὸν, ἵνα νιφθῇ εἰς τῶ Σιλωὰμ τὴν κολυμβήθραν. ἀλλὰ διατὶ ὁ θεάνθρωπος ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶ σαββάτε ἐ μόνον τῦτον τὸν ἐκ γενετῆς τυφλὸν ἐθεράπευσεν, ἀλλὰ καὶ τὸν ἄνδρα, ὅσις εἶχε ξηρὰν τὴν χεῖρα, καὶ τὴν γυναῖκα τὴν συγκύπτεσαν, καὶ τὸν ὑδρωπικὸν ἐν τῇ οἰκίᾳ τῶ Φαρισαίε, καὶ τὸν παράλυτον ἐν τῇ προβατικῇ κολυμβήθρᾳ; ἵνα τὰς περὶ τοῦ σαββάτου δεισιδαιμονίας

Ματ. 12, 10. Λεκ. 13, 14. Λεκ. 14, 15. Ἰωάν. 5, 9.

τῶν

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

τῶν Ἰουδαίων διορθώσῃ, καὶ δείξῃ, ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ Κύριος καὶ δεσπότης καὶ τοῦ νόμου καὶ τῶ σαββάτω. διὸ καὶ ὅτε οἱ Ἰουδαῖοι ἐσκανδαλίζοντο, βλέποντες τὸς μαθητὰς τίλλοντας τὸς στάχυας ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶ σαββάτω, ἠλεγχεν αὐτὸς, λέγων· Τὸ σάββα-
Μαρκ. 2, 27. „τον διὰ τὸν ἄνθρωπον ἐγένετο, καὶ οὐχ ὁ „ἄνθρωπος διὰ τὸ σάββατον. Ὁμοίως καὶ
Ματθ. 12, 5. „ἀλλοτε, Κύριος γάρ ἐστι τῶ σαββάτω ὁ υἱὸς τῶ ἀνθρώπω. Οἱ ἦν Φαρισαῖοι, ὅτε παρέσησαν τὸν τυφλὸν ἐνώπιον αὐτῶν ἠρώτησαν αὐτόν.

Ἰωάν. 9, 15. *Πάλιν οὖν ἠρώτων αὐτὸν καὶ οἱ Φαρισαῖοι πῶς ἀνέβλεψεν. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· πηλὸν ἐπέθηκεν ἐπὶ τὸς ὀφθαλμός μω, καὶ ἐνιψάμην, καὶ βλέπω.*

Πρῶτον μὲν οἱ γείτονες καὶ οἱ παρευρεθέντες ἠρώτησαν τὸν τυφλὸν περὶ τῶ πῶς ἰατρεύθη, ἔπειτα δὲ πάλιν ἠρώτησαν αὐτὸν καὶ οἱ Φαρισαῖοι. Ὁ δὲ τυφλὸς οὐ δὲ ἐφοβήθη, οὐδὲ ἐδειλίασεν, ἀλλ' ἐκεῖνα ἅ καὶ πρότερον εἶπε, τὰ αὐτὰ πάλιν λέγει συντομώτερον. παρεσιώπησε τὸ ὄνομα τῶ Ἰησοῦ, καὶ τὸ, ἐποίησε πηλὸν, καὶ τὸ, εἶπέ μοι, ὕπαγε εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ Σιλωὰμ καὶ νίψαι, ἴσως ἵνα μὴ περισσοτέραν ἀφορμὴν λάβωσιν οἱ Φαρισαῖοι πρὸς κατηγορίαν τῶ Ἰησοῦ Χριστῶ, ὡς ποιήσαντος καὶ προσάξαντος ἐργασίαν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶ σαββάτω. μήπως δὲ ὁ τυφλὸς ἐπειδὴ καὶ ἤκουσε τὸς ἀγαγόντας αὐτὸν πρὸς τὸς Φαρισαίους διηγησαμένος αὐτοῖς, ὅσα αὐτὸς πρότερον ἐμαρτύρησε, διὰ τῦτο συντομώτερον ἀπεκρίθη· ἢ μήπως, ἐπειδὴ ὁ Εὐαγγελιστὴς ἐσημείωσε τὴν πλέον περιεσατωμένην τῶ τυφλῶ πρὸς τὸς γείτονας αὐτῶ ἀπόκρισιν, περιληπτικῶς ἔγραψε τὴν πρὸς τὸς Φαρισαίους. ἀκούσατε δὲ τί πρὸς ταῦτα ἀποκρίνονται οἱ Φαρισαῖοι.

Ἰωάν. 9, 16. *Ἔλεγον οὖν τῶν Φαρισαίων τινές· οὗτος ὁ ἄνθρωπος οὐκ ἔστι παρὰ τῶ Θεῶ, ὅτι τὸ σάββατον οὐ τηρεῖ· ἄλλοι ἔλεγον· πῶς δύναται ἄνθρωπος ἁμαρτωλὸς τοιαῦτα σημεῖα ποιεῖν; καὶ σχίσμα ἦν ἐν αὐτοῖς.*

Τινὲς τῶν Φαρισαίων, ἦγεν οἱ κακότροποι καὶ οἱ φθονεροὶ καὶ δεισιδαίμονες, ἔλεγον, ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἐπειδὴ οὐ φυλάττει τὸ σάββατον, οὐκ ἔστιν ἄνθρωπος ἀπεσταλμένος παρὰ τῶ Θεῶ· ἄλλοι δὲ χρησοηθέστεροι καὶ φρονιμώτεροι ἔλεγον, πῶς δύναται ἄνθρωπος παραβάτης τοῦ νόμου καὶ ἁμαρτωλὸς ποιεῖν τοιαῦτα ἐξαίσια θαύματα; ὅθεν σχίσμα καὶ διαίρεσις γέγονε μεταξὺ αὐτῶν. εἰς τοιαύτην δὲ κατάστασιν ἤνεγκεν αὐτὸς ἡ πρόληψις καὶ ὁ φθόνος, ὥστε καὶ διδάσκαλοι ὄντες, καὶ τὸν νόμον ἐν ταῖς χερσὶ κρατοῦντες, οὐκ ἠσχύνθησαν ἐρωτῆσαι τὸν τυφλὸν, τὸν ἀμαθῆ, καὶ προσαίτην, τί λέγει περὶ τῶ Ἰησοῦ Χριστῶ, καὶ τίνα αὐτὸν νομίζει.

Ἰωάν. 9, 17. *Λέγουσι τῷ τυφλῷ πάλιν· σὺ τί λέγεις περὶ αὐτῶ, ὅτι ἠνοιξέ σε τὸς ὀφθαλμούς; ὁ δὲ εἶπεν· ὅτι Προφήτης ἐστίν.*

Ἠρώτησαν τὸν τυφλὸν, οὐχ ὅτι ἐπεθύμεν, ἵνα μάθωσι παρ' αὐτῶ τίς ἐστιν ὁ Χριστός· ἀλλ' ἐπειδὴ προλαβὸν εἶπον, ὁ ἄνθρωπος οὗτος οὐκ ἔστι παρὰ τῶ Θεῶ, ὅτι τὸ σάββατον οὐ τηρεῖ· „Ἤκουσε δὲ ταῦτα ὁ τυφλὸς· ἠρώτησαν ἦν σπουδάζοντες ὅπως καὶ αὐτὸς κατακρίνῃ τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν, ὡς παραβάτην τῶ νόμω· καὶ ἑπομένως σκεπασθῇ καὶ ἐξουδενωθῇ τὸ μέγα θαῦμα. ἀλλ' ὁ τυφλὸς ἔμεινεν ἀμετάβλητος, καὶ μηδὲν φοβηθεὶς, ἀνυποστόλως εἶπεν· ἐγὼ λέγω, ὅτι ἐκεῖνος, ὅστις ἐχάρισέ μοι τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν μου, Προφήτης ἐστί. γνωστὸν ἦν ἐνδεχομένως εἰς τὸν τυφλὸν, ὅτι οἱ Προφῆται εἶχον τῆς θαυματεργίας τὸ χάρισμα.

Ἰωάν. 9, 18. *Οὐκ ἐπίστευσαν οὖν οἱ Ἰουδαῖοι περὶ αὐτῶ ὅτι τυφλὸς ἦν καὶ ἀνέβλεψεν, ἕως ὅτε ἐφώνησαν τὸς γονεῖς αὐτῶ τῶ ἀναβλέψαντος.*

Οὐκ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Οὐκ ἐπίσευσαν, λέγει, οἱ Ἰουδαῖοι, ἕως ὅτε ἐφώνησαν τοὺς γονεῖς αὐτοῦ· τί δέ; ἐπίσευσαν ἆρά γε μετὰ ταῦτα, ἢ γὲν μετὰ τὴν πρόσκλησιν καὶ βεβαίωσιν τῶν γονέων τοῦ τυφλοῦ; ἐχί. διότι καὶ μετὰ ταῦτα πάλιν ἄπιστοι ἔμειναν, καθὼς φανερόν ἐστιν ἐκ τῶν ἑξῆς λόγων τοῦ Εὐαγγελίου. τὸ δὲ ἕως ὅτε, καὶ τὸ ἕως ἂν, καὶ τὸ ἕως οὗ, παρὰ τῇ θείᾳ Γραφῇ ὑ σημαίνουσι πάντοτε καιρὸν ὡρισμένον, καὶ τέλος ἔχοντα, ἀλλ' ἀόριστον, καὶ
Γεν. 8, 7. „ἀτελεύτητον· μαρτυρεῖ τοῦτο τὸ περὶ τοῦ
„κόρακος εἰρημένον· Καὶ ἐξελθὼν οὐκ ἀνέ-
„στρεψεν, ἕως τοῦ ξηρανθῆναι τὸ ὕδωρ ἀπὸ
Ψαλ. 103, 1. „τῆς γῆς· Καὶ τὸ, Κάθου ἐκ δεξιῶν μου,
Ματ. 1, 25. „ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν
„ποδῶν σου· Καὶ τὸ, Οὐκ ἐγίνωσκεν αὐτὴν,
Ματ. 28, 20. „ἕως οὗ ἔτεκε τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν πρωτότο-
„κον· Καὶ τὸ, Ἰδοὺ ἐγὼ μεθ' ὑμῶν εἰμὶ πά-
„σας τὰς ἡμέρας, ἕως τῆς συντελείας τοῦ
„αἰῶνος. Διότι ὁ κόραξ οὐδέ ποτε ἐπέστρεψεν εἰς τὴν κιβωτόν· καὶ ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ διαπαντὸς κάθηται ἐκ δεξιῶν τοῦ θρόνου τῆς μεγαλωσύνης ἐν τοῖς ὑψηλοῖς· καὶ ἡ ἁγία θεοτόκος πάντοτε καὶ ἀεὶ παρθένος ἐστί· καὶ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς οὐ μόνον ἕως τῆς συντελείας τοῦ κόσμου ἐυρίσκεται μετὰ τῶν Ἀποστόλων, καὶ τῶν δικαίων, ἀλλὰ καὶ μετὰ ταῦτα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν ἀτελευτήτων αἰώνων. ἐκάλεσαν δὲ τοὺς γονεῖς τοῦ τυφλοῦ οἱ Φαρισαῖοι, ἐλπίζοντες ὅτι αὐτοὶ φοβηθέντες τὴν ἐξουσίαν αὐτῶν, σιωπήσουσι τὸ θαῦμα.

Ἰωάν. 9, 19. *Καὶ ἠρώτησαν αὐτοὺς, λέγοντες· ἔστὶν ἑξιν ὁ υἱὸς ὑμῶν, ὃν ὑμεῖς λέγετε, ὅτι τυφλὸς ἐγεννήθη; πῶς ἓν ἄρτι βλέπει;*

Μετὰ πανουργίας ἐρωτῶσι, σκοπὸν ἔχοντες φοβίσαι τοὺς γονεῖς τοῦ τυφλοῦ, καὶ ἵτως αὐτοὶ ἀρνηθῶσι τὴν ἀλήθειαν. „Ὃν ὑμεῖς „λέγετε, Ὑμεῖς δηλαδὴ οἱ γονεῖς αὐτοῦ, λέγετε ὅτι τυφλὸς ἐγεννήθη, πλὴν οὐδὲ ἡμεῖς, οὐδὲ ἄλλος τὶς εἰς τοῦτο πείθεται. ἀλλ' ἐπλανῶντο οἱ τρισάθλιοι. διότι ἡ ἀλήθεια ὅσον ἐξετάζεται, τοσοῦτον λάμπει. αὐτοὶ ἤλπιζον ὅτι διὰ τῆς ἐξετάσεως ἐυρίσκει τρόπον κρύψαι τὸ θαῦμα· ὅσον δὲ περισσότερον ἐξέταζον, τοσοῦτον βεβαιότερον καὶ θαυμασιώτερον αὐτὸ ἀπεδείκνυον.

Ἰωάν. 9, 20. *Ἀπεκρίθησαν αὐτοῖς οἱ γονεῖς αὐτοῦ, καὶ εἶπον· οἴδαμεν, ὅτι ἔτός ἐστιν ὁ υἱὸς ἡμῶν, καὶ ὅτι τυφλὸς ἐγεννήθη· Πῶς δὲ νῦν βλέπει, οὐκ οἴδαμεν· Ἢ τὶς ἤνοιξεν αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμούς, ἡμεῖς οὐκ οἴδαμεν· αὐτὸς ἡλικίαν ἔχει, αὐτὸν ἐρωτήσατε· αὐτὸς περὶ αὐτοῦ λαλήσει.* 21

Ὁμολογοῦσιν οἱ γονεῖς τοῦ τυφλοῦ, ὅτι ἐκεῖνός ἐστιν ὁ υἱὸς αὐτῶν, καὶ ὅτι τυφλὸς ἐγεννήθη, περὶ δὲ τοῦ πῶς, καὶ τὶς ἰάτρευσεν αὐτὸν, ἀπεκρίθησαν, οὐκ οἴδαμεν· αὐτὸς ὁ υἱὸς ἡμῶν, ὁ πρότερον τυφλὸς, ἔχει ἔτη ἡλικίας ἀρκετὰ, αὐτὸν λοιπὸν περὶ τούτου ἐρωτήσατε. ἀλλ' ἆρά γε ἀληθῶς οὐκ ἐγίνωσκον πῶς, καὶ τὶς ἰάτρευσε τὸν υἱὸν αὐτῶν; ἐγίνωσκον ἀναμφιβόλως, ἀλλ' εἶπον, τὸ οὐκ οἴδαμεν, ἐπειδὴ ἐφοβοῦντο τοὺς Ἰουδαίους.

Ἰωάν. 9, 22. *Ταῦτα εἶπον οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ὅτι ἐφοβοῦντο τοὺς Ἰουδαίους· ἤδη γὰρ συνετέθειντο οἱ Ἰουδαῖοι, ἵνα ἐάν τις αὐτὸν ὁμολογήσῃ Χριστὸν, ἀποσυνάγωγος γένηται. Διὰ τοῦτο οἱ γονεῖς αὐτοῦ εἶπον· ὅτι ἡλικίαν ἔχει αὐτὸν ἐρωτήσατε.* 23.

Βλέπε, πῶς ὁ φόβος διώκει ἐκ τοῦ σώματος τοῦ ἀνθρώπου τὴν ἀλήθειαν, καὶ φέρει τὸ ψεῦδος. ἐφοβοῦντο δὲ οἱ γονεῖς τοῦ τυφλοῦ τοὺς Ἰουδαίους, καθότι αὐτοὶ προλαβὸν συνεφώνησαν, ἵνα ὅστις ὁμολογήσῃ, ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἐστὶν ὁ Χριστὸς, ὁ προσδοκώμενος Μεσσίας, ἐκεῖνος διωχθῇ εὐθὺς ἀπὸ τῆς Συναγωγῆς αὐτῶν. Ἰδόντες δὲ οἱ Φαρισαῖοι, ὅτι οὐδὲ διὰ τοῦ τυφλοῦ, οὐδὲ διὰ τῶν γονέων αὐτοῦ ἐδυνήθησαν

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ἐδυνήθησαν κατορθῶσαι ἐκεῖνο ὅπερ ἠθελον, πάλιν προσκαλεῖσι τὸν ποτὲ τυφλόν.

Ἰωάν. 9, 24. Ἐφώνησαν ἓν ἐκ δευτέρε τὸν ἄνθρωπον, ὃς ἦν τυφλὸς, καὶ εἶπον αὐτῷ· δὸς δόξαν τῷ Θεῷ· ἡμεῖς οἴδαμεν ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἕτος ἁμαρτωλός ἐσιν.

Ἐπειδὴ εἶδον ὅτι ἐκ ἐδυνήθησαν κρύψαι τὸ θαῦμα, ἄλλον τρόπον μετέρχονται ὑποκριτικὸν καὶ δόλιον. ἃ λέγεσι πρὸς τὸν τυφλὸν φανερὰ καὶ ἀναίσχυντα, ἀρνήθητι, ὅτι ὁ Χριςός σε ἰάτρευσεν· ἀλλ' ὑποκριτικῶς, διὰ τὸ σχήματος τῆς ἐυλαβείας σπεδάζεσι πεῖσαι αὐτὸν, ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριςὸς ὡς παραβάτης τὸ νόμε, ἐσὶν ἄνθρωπος ἁμαρτωλός. δόξασαι, λέγεσι, τὸν Θεόν. διότι αὐτὸς ἐδωκέ σοι τὸ φῶς. ὁ Χριςὸς ἐδὲν ἐποίησεν, αὐτὸς ἐκ ἐθεράπευσέ σε. ἡμεῖς γνωρίζομεν, οτι αὐτός ἐσιν ἄνθρωπος ἁμαρτωλὸς, ἐπειδὴ καταφρονεῖ τὸ σάββατον. ἀκέεις ἀφροσύνην καὶ μωρίαν; προσάττεσι τὸν τυφλὸν, ἵνα τὸν μὲν Θεὸν δοξάσῃ διὰ τὸ γεγονὸς θαυμάσιον, τὸν δὲ Ἰησοῦν Χριςὸν, τὸν ἐργάτην τὸ θαύματος, κατακρίνῃ ὡς παράνομον καὶ ἁμαρτωλόν.

Ἰωάν. 9, 25. Ἀπεκρίθη ἓν ἐκεῖνος, καὶ εἶπεν· εἰ ἁμαρτωλός ἐσιν ἐκ οἶδα· ἓν οἶδα, ὅτι τυφλὸς ὢν, ἄρτι βλέπω.

Ἐδίσασεν ἆρά γε ὁ τυφλὸς, ἢ ἐφοβήθη, καὶ διὰ τῦτο εἶπεν, εἰ ἁμαρτωλός ἐσιν ἐκ οἶδα; ἐδαμῶς. διότι αὐτὸς καὶ ἐνώπιον τῶν Φαρισαίων ὡμολόγησεν, ὅτι ὁ Χριςός ἐσι Προφήτης, καὶ ἐνώπιον τὸ Ἰησοῦ Χριςῦ εἶ-

Ἰωάν. 9, 38. πε, „Πιςεύω Κύριε, καὶ προσεκύνησεν αὐ-„τῷ. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἐκεῖνοι ἦσαν νομοδιδάσκαλοι, αὐτὸς δὲ ἀμαθὴς, ὁμολογήσας, ὅτι ἐκ οἶδεν, ἁμαρτωλός ἐσιν ὁ Ἰησοῦς, ἢ δίκαιος, ἔπαυσε μὲν τὴν διὰ λόγε φιλονεικίαν, ἐβεβαίωσε δὲ διὰ τῆς ἐπικυρώσεως τῦ ἐν αὐτῷ γενομένε ἐξαισίε θαύματος, ὅτι ὁ Χριςὸς ἐσὶ παντοδύναμος. ἁμαρτωλὸς, λέγει, ἐσὶν ὁ Χριςὸς, ἢ δίκαιος, ἐκ οἶδα. τῦτο οἶδα, ὅτι αὐτὸς ἐχάρισέ μοι τὸ φῶς. τοσῦτον δὲ κατήσχυνε τὸς Φαρισαίυς ἡ τοιαύτη ἀπόκρισις, ὥσε πάλιν ἤρξαντο ἐρωτᾶν αὐτὸν, τὶ ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ πῶς ἤνοιξε τὸς ὀφθαλμὸς αὐτῦ.

Εἶπον δὲ αὐτῷ πάλιν· τὶ ἐποίησέ σοι; πῶς ἤνοιξέ σε τὸς ὀφθαλμός; Ἰωάν. 9, 26.

Καλὴ ἡ ἀκριβὴς καὶ ἐπαναδιπλασιαζομένη ἔρευνα, ὅταν ὁ σκοπὸς καλὸς, ἐπειδὴ ἐπιβεβαιοῖ τὴν ἐξεταζομένην ὑπόθεσιν· ἀλλ' οἱ Φαρισαῖοι δυσερῶς ἐπανελάμβανον τὰ αὐτὰ ἐρωτήματα, ἐλπίζοντες ὅτι ὁ τυφλὸς, ἢ ἀμνημονεῖ κἂν μίαν τῶν περισάσεων, ὧν πρότερον εἶπε, καὶ ἔτως ἀκυρῶται ἡ μαρτυρία αὐτῦ· ἢ πάλιν ἀναφέρει τὴν πλάσιν τῦ πηλῦ, καὶ τὸ χρίσμα, καὶ τὴν νίψιν, καὶ ἔτως αὐτοὶ κατακωδωνίσαντες τὴν τοῦ σαββάτου παράβασιν, καταδικάσουσι τὸν Ἰησοῦν, ὡς τῦ σαββάτε παραβάτην. ἄκεσον ὅμως μετὰ πόσης φρονήσεως ἀποκρίνεται ὁ τυφλὸς, ἐπὶ καλῦ ἐξηγήσας τὴν δευτέραν αὐτῶν ἐρώτησιν.

Ἀπεκρίθη αὐτοῖς· εἶπον ὑμῖν ἤδη, καὶ ἐκ ἠκέσατε· τὶ πάλιν θέλετε ἀκέειν; μὴ καὶ ὑμεῖς θέλετε αὐτῦ μαθηταὶ γενέσθαι; Ἰωαν. 9, 27.

Εἶπα, λέγει, προλαβὸν πῶς ἤνοιξε τὸς ὀφθαλμός με, καὶ ἐκ ἠθελήσατε ἀκῦσαι· διατὶ πάλιν ἐρωτᾶτε, καὶ θέλετε ἀκῦσαι τὰ αὐτά; μήπως ἐρωτᾶτε πάλιν, θέλοντες καὶ ὑμεῖς, καθὼς καὶ ἐγὼ, γενέσθαι μαθηταὶ αὐτῦ;

Ἐλοιδόρησαν ἓν αὐτὸν, καὶ εἶπον· σὺ εἶ μαθητὴς ἐκείνε· ἡμεῖς δὲ τῦ Μωσέως ἐσμὲν μαθηταί. Ἰωάν. 8, 58.

Ἐπὶ τὰς ὕβρεις καταφεύγεσιν ὅσοι ἐδὲ ἀπόκρισιν ἔχεσιν, ἐδὲ λόγον. ὕβρισαν λοιπὸν τὸν τυφλόν· σὺ εἶπον εἶ μαθητὴς ἐκείνε, ἡμεῖς ἐσμὲν μαθηταὶ τῦ Μωϋσέως. Σημείωσαι δὲ πρῶτον μὲν ὅτι τόσον μῖσος εἶχον

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

εἶχον πρὸς τὸν Χριστὸν, ὥστε ἐθέποτε ἀνέ-
Ἰωαν. 9, 16. φερον τὸ ὄνομα αὐτῶ. ἀλλὰ πρῶτον μὲν
Αὐτ. 1.. εἶπον, „Οὗτος ὁ ἄνθρωπος· ἔπειτα, δὲ, Σὺ
„τὶ λέγεις περὶ αὐτῶ; Μετὰ ταῦτα, Σὺ εἶ
μαθητὴς ἐκείνε· Δεύτερον, ὅτι εἰς μάτην
ἐκαυχῶντο, ὅτι εἰσὶ μαθηταὶ τῶ Μωϋσέως.
διότι ἐὰν ἤκουον καὶ κατελάμβανον τὰ μα-
θήματα τῶ Μωϋσέως, ὑπήκουον τῷ Χριστῷ,
καὶ ἐγίνοντο μαθηταὶ αὐτῶ· ἐπειδὴ ὁ Μωϋ-
σῆς καθαρῶς περὶ τῶ Χριστῶ ἐλάλησε λέ-
Δευτ. 18. 15, 19. γων· „Προφήτην ἐκ τῶν ἀδελφῶν σε, ὡς
„ἐμὲ, ἀναστήσει σοι Κύριος ὁ Θεός σε. αὐτῶ
„ἀκούσεσθε. Ὁ ἄνθρωπος, ὃς ἐὰν μὴ ἀκούσῃ
„ὅσα ἂν λαλήσῃ ὁ Προφήτης ἐκεῖνος ἐπὶ
τῷ ὀνόματί μου, ἐγὼ ἐκδικήσω ἐξ αὐτοῦ.
Ὅθεν καὶ ὁ Κύριος ἡμῶν, πρὸς τὲς Ἰου-
Ἰωάν. 5. 45, 46. δαίες ἔλεγεν· „Ἔστιν ὁ κατηγορῶν ἡμῶν
„Μωσῆς, εἰς ὃν ὑμεῖς ἠλπίκατε. Εἰ γὰρ
„ἐπιστεύετε Μωσῇ, ἐπιστεύετε ἂν ἐμοί· περὶ
„γὰρ ἐμῶ ἐκεῖνος ἔγραψεν. Ἄκουσον δὲ καὶ
τὴν ἐξῆς ἀλαζονείαν τῶν Φαρισαίων.

Ἡμεῖς οἴδαμεν, ὅτι Μωσῇ λελάλη-
κεν ὁ Θεός. τοῦτον δὲ οὐκ οἴδαμεν
πόθεν ἐστίν.

Ὅπως καὶ ἂν ἐκλάβῃς τὸ πόθεν, βλέ-
πεις ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι ψεύδονται, λέγοντες,
οὐκ οἴδαμεν πόθεν ἐστί. διότι ἐὰν τὸ πό-
θεν σημαίνῃ τοὺς γονεῖς, καὶ συγγενεῖς,
Ματ. 13, 55, 56. αὐτοὶ ἐγνώριζον αὐτούς. διὸ ἔλεγον· „Οὐχ
„οὗτός ἐστιν ὁ τοῦ τέκτονος υἱός; οὐχὶ ἡ
„μήτηρ αὐτοῦ λέγεται Μαριὰμ, καὶ οἱ
„ἀδελφοὶ αὐτοῦ Ἰάκωβος, καὶ Ἰωσῆς, καὶ
„Σίμων, καὶ Ἰούδας; Καὶ αἱ ἀδελφαὶ αὐ-
„τοῦ οὐχὶ πᾶσαι πρὸς ἡμᾶς εἰσί; Ἐὰν
δὲ σημαίνῃ τὴν πατρίδα, καὶ ἡ πατρὶς
τοῦ Ἰησοῦ γνωστὴ ἦν αὐτοῖς. ἐξ οὗ ἔλεγον,
Ματ. 6, 69. „Καὶ σὺ ἦσθα μετὰ Ἰησοῦ τοῦ Γαλιλαίε.
Ἐὰν δὲ τὸ πόθεν σημαίνῃ τὸ πόθεν ἔρ-
χεται, ἢ τὸ πόθεν πέμπεται, πάλιν ψεύ-
δονται. διότι πόθεν αὐτοὶ ἐγίνωσκον, ὅτι
ὁ Θεὸς ἐλάλησε τῷ Μωϋσῇ; φανερὸν, ὅτι
ἐκ τῶν Γραφῶν· ἀλλ' αἱ Γραφαὶ διδάσκεσι
καὶ περὶ τοῦ πόθεν ἔρχεται ὁ Χριστός.
πρὸς τούτοις καὶ ὁ πρόδρομος Ἰωάννης,
καὶ αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς ἐκήρυξεν, ὅτι ἀπ' οὐρα-
νοῦ ἦλθε, καὶ παρὰ τοῦ Θεοῦ καὶ πατρὸς
ἐπέμφθη εἰς τὸν κόσμον. ἔβλεπον δὲ καὶ
τὰ ἐξαίσια θαύματα τοῦτο μαρτυροῦντα.
ἄκουε δὲ πῶς ἅπαντα εἰς τὰ τῶν Φαρι-
σαίων ψευδολογήματα ὁ τυφλός·

Ἀπεκρίθη ὁ ἄνθρωπος, καὶ εἶπεν Ἰωαν.
αὐτοῖς· ἐν γὰρ τούτῳ θαυμαστόν ἐστιν, 9, 30.
ὅτι ὑμεῖς οὐκ οἴδατε πόθεν ἐστὶ, καὶ
ἀνέῳξέ με τὲς ὀφθαλμές.

Βλέπε, πῶς ὁ Θεὸς σοφίζει καὶ τοὺς
ἀμαθεῖς. βλέπε τὸν λόγον τοῦ προφή-
του Δαβὶδ ἐνεργούμενον· Κύριος σοφοῖ τυφ- Ψαλ.
„λούς· ἐλέγχει ὁ ἀμαθὴς τυφλοὺς τοὺς δο- 145, 8.
κοῦντας σοφοὺς Φαρισαίους, καὶ σὺν τῷ
ἐλέγχῳ ἀποδεικνύει τὴν ἁγιότητα καὶ δύ-
ναμιν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. θαυμαστὸν, λέ-
γει, παράδοξον πρᾶγμα, ὅτι ὑμεῖς οἱ δι-
δάσκαλοι, οἱ μελετῶντες τὸν τῶ Θεοῦ νό-
μον, καὶ ἐπαγγελλόμενοι ἁγιωσύνην, ἀγ-
νοεῖτε πόθεν κατάγεται τοιοῦτος θαυμα-
τουργὸς ἄνθρωπος. καὶ ὅμως οὗτος ὁ παρ'
ἡμῶν ἀγνοούμενος ἠνοιξε τὲς ὀφθαλμούς
μου. ταῦτα δὲ εἰπὼν, προσίθησι τὰς ἀπο-
δείξεις τῆς ἐξουσίας καὶ χάριτος τοῦ Ἰησοῦ
Χριστοῦ, λέγων·

Οἴδαμεν δὲ ὅτι ἁμαρτωλῶν ὁ Θεὸς Ἰωάν.
οὐκ ἀκούει· ἀλλ' ἐάν τις θεοσεβὴς ᾖ, 9, 31.
καὶ τὸ θέλημα αὐτοῦ ποιῇ, τούτου
ἀκούει.

Καὶ αὐτὴ ἡ θεία Γραφὴ διδάσκει τὸ,
Ἁμαρτωλῶν ὁ Θεὸς οὐκ ἀκούει. Ἀδικί-
„αν εἰ ἐθεώρουν ἐν καρδίᾳ με, μὴ εἰσα-
„κουσάτω μου Κύριος· ὅταν ἐκτείνητε Ψαλ.
„τὰς χεῖρας, ἀποστρέψω τοὺς ὀφθαλμούς 65, 18.
„μου ἀφ' ὑμῶν. καὶ ἐὰν πληθύνητε τὴν Ἡσ.
„δέησιν, οὐκ εἰσακούσομαι ὑμῶν. αἱ γὰρ 1, 1.
„χεῖρες ὑμῶν αἵματος πλήρεις. Καὶ ἄλλα

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

δὲ πολλὰ παρόμοια ἐυρίσκεις ἐν τῇ θείᾳ Γραφῇ. Σημείωσαι δὲ, ὅτι ταῦτα λέγει ὁ Θεὸς περὶ τῶν ἀμετανοήτων, περὶ ἐκείνων δηλαδὴ, οἵτινες ἐπιμένουσιν εἰς τὴν ἁμαρτίαν, καὶ οὐδέποτε λαμβάνουσιν ἔννοιαν μετανοίας καὶ διορθώσεως. ὅσοι δὲ προσρέχουσιν εἰς τὴν μετάνοιαν, ἐκείνων τὴν δέησιν ὁ Θεὸς ἐυθὺς εἰσακούει. „εἰσήκου-
Δεκ. 23, 42. „σε τὸ, Μνήσθητί μου Κύριε τοῦ λῃσοῦ,
„Τὸ, ὁ Θεὸς ἱλάσθητί μοι τοῦ Τελώ-
Δεκ. 18, 13. „νου, Τὴν μετὰ δακρύων προσευχὴν τῆς πόρνης· ἐνομοθέτησεν, ἵνα ζητῶμεν τὴν ἄφεσιν τῶν ἁμαρτημάτων ἡμῶν, λέγοντες·
Ματ. 6, 12. „Ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν. Ἀλλὰ καὶ τὸ ἔτι παραδοξότερον τοῦτό ἐστι· καὶ αὐτὴν τὴν χάριν τῶν θαυμάτων ἐνίοτε δίδωσιν ὁ Θεὸς τοῖς ἁμαρτωλοῖς πρὸς διόρθωσιν αὐτῶν, καὶ ὠφέλειαν τῶν
Ματ. 7, 22, 23. ἄλλων. „Πολλοὶ, λέγει, ἐροῦσί μοι ἐν
„ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ· Κύριε, Κύριε, οὐ τῷ
„σῷ ὀνόματι προεφητεύσαμεν, καὶ τῷ σῷ
„ὀνόματι δαιμόνια ἐξεβάλομεν, καὶ τῷ
„σῷ ὀνόματι δυνάμεις πολλὰς ἐποιήσα-
„μεν; Καὶ τότε ὁμολογήσω αὐτοῖς ὅτι
„οὐδέποτε ἔγνων ὑμᾶς· ἀπόσητε ἀπ' ἐμοῦ
„οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν. Μὴ νοήσῃς
„λοιπὸν τὸ, Ἁμαρτωλῶν ὁ Θεὸς οὐκ ἀκούει, Γενικὸν καὶ καθολικὸν εἰς πᾶσαν περίσασιν καὶ ὑπόθεσιν. τὸ δὲ ἑξῆς, ἤγουν τὸ, Ἐάντις θεοσεβὴς ᾖ, καὶ τὸ
„θέλημα αὐτοῦ ποιεῖ, τούτου ἀκούει, Γενικώτατόν ἐστι καὶ καθολικώτατον. διότι εἰσακούει ὁ Θεὸς τὰς ἐπὶ σωτηρίᾳ δεήσεις πάντων τῶν σεβομένων αὐτὸν, καὶ φυλαττόντων τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, καθὼς τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον διδάσκει διὰ σόματος τοῦ Προφήτου, λέγων· Ἐγγὺς Κύ-
Ψαλ. 144, 18, 19. „ριος πᾶσι τοῖς ἐπικαλουμένοις αὐτὸν ἐν
„ἀληθείᾳ. Θέλημα τῶν φοβουμένων αὐ-
„τὸν ποιήσει, καὶ τῆς δεήσεως αὐτῶν εἰσακούσεται. Μετὰ δὲ ταῦτα μεγαλύνει ὁ τυφλὸς τοῦ θαύματος τὸ μέγεθος, λέγων·

Ἐκ τοῦ αἰῶνος οὐκ ἠκούσθη ὅτι ἤνοιξέ τις ὀφθαλμοὺς τυφλοῦ γεγεννημένου. Εἰμὴ ἦν οὗτος παρὰ Θεοῦ, οὐκ ἠδύνατο ποιεῖν οὐδέν. Ἰωαν. 9, 32. 33.

Ἀπὸ κτίσεως κόσμου, λέγει, οὐκ ἠκούσθη, ὅτι ἄνθρωπος ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀνθρώπου, ὅσις ἐκ κοιλίας μητρὸς ἐγεννήθη τυφλός. καὶ ἀληθῶς οὐδείς, οὐδὲ τῶν πρὸ νόμου δικαίων, οὐδὲ τῶν ἐν νόμῳ ἁγίων Προφητῶν, οὐδὲ τῶν μετὰ τὴν χάριν Ἀποστόλων καὶ μαθητῶν τοῦ Χριστοῦ ἐτέλεσε τοιοῦτον παράδοξον θαῦμα. ἐὰν ὁ Χριστὸς, λέγει ὁ τυφλὸς, οὐκ ἦν ἄνθρωπος παρὰ Θεοῦ ἀπεσταλμένος, οὐδὲν, ἤγουν οὐδὲν ἔργον τοσοῦτον παράδοξον ἐδύνατο πρᾶξαι. ἰσχυρὸν τοῦ τυφλοῦ τὸ ἐπιχείρημα. ἄκουε δὲ τί πρὸς τοῦτο ἀποκρίνονται οἱ Φαρισαῖοι.

Ἀπεκρίθησαν, καὶ εἶπον αὐτῷ· ἐν ἁμαρτίαις σὺ ἐγεννήθης ὅλος, καὶ σὺ διδάσκεις ἡμᾶς; καὶ ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω. Ἰωαν. 9, 34.

„Ἰδοὺ γὰρ, εἶπεν ὁ Προφήτης Δαβὶδ, ψαλ. 50, 5.
„ἐν ἀνομίαις συνελήφθην, καὶ ἐν ἁμαρτίαις
„ἐκίσσησέ με ἡ μήτηρ μου, Σημαίνων τὴν τοῦ Ἀδὰμ ἁμαρτίαν, μεθ' ἧς πάντες γεννώμεθα. κατὰ τοῦτον δὲ τὸν λόγον ἀληθῶς ἐν ἁμαρτίαις ὅλος ἐγεννήθη ὁ τυφλός. οἱ Φαρισαῖοι ὅμως οὐ κατὰ τοῦτο εἶπον ταῦτα τὰ λόγια. διότι τοῦτό ἐστι κατηγορία κοινὴ παντὸς ἀνθρώπου· κατὰ τοῦτο πᾶς ἄνθρωπος ἐγεννήθη ὅλος ἐν ἁμαρτίαις· ἀλλ' ἐνόων ἐκεῖνο, περὶ οὗ ἐζήτησαν οἱ θεῖοι Ἀπόστολοι, λέγοντες· Ῥαββὶ, τίς ἥμαρτεν, Ἰωάν. 9, 2.
„ἔτος ἢ ὁ γονεῖς αὐτοῦ, ἵνα τυφλὸς γεννηθῇ; Ἦγεν ἔλεγον οἱ Φαρισαῖοι, ὅτι καὶ ἡ ψυχὴ τοῦ τυφλοῦ δι' ἄλλου προτέρου σώματος αὐτῆς ἥμαρτε, πρὶν ἢ μεταβῇ ἐν τῷ τότε σώματι αὐτοῦ, ἔτι δὲ καὶ οἱ γονεῖς αὐτοῦ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

αὐτοῦ ἦσαν τοιοῦτοι ἁμαρτωλοί. σὺ λοιπὸν, λέγουσι, τοιοῦτος ὢν ἁμαρτωλὸς, διδάσκεις ἡμᾶς τοὺς καθαροὺς καὶ ἁγίους; ταῦτα δὲ εἰπόντες, ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω τοῦ Ἱεροῦ.

Ἰωάν. 9, 35. Ἤκουσεν ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω· καὶ εὑρὼν αὐτὸν, εἶπεν αὐτῷ· σὺ πιστεύεις εἰς τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ;

Ἀτιμάζεται ὁ τυφλὸς ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων, ἀλλὰ τιμᾶται ὑπὸ τοῦ Θεοῦ. ἐζερήθη τοῦ Ἱεροῦ, καὶ εὗρε τοῦ Ἱεροῦ τὸν δεσπότην. ἐχωρίσθη ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἡνώθη μετὰ τοῦ Θεοῦ. σὺ δὲ σημείωσον τὸ, Ἤκουσεν ὁ Ἰησοῦς· διότι αὐτὸ σημαίνει, ὅτι ὁπόταν δι' ἀγάπην αὐτοῦ ὑβριζώμεθα, καὶ διωκώμεθα, αὐτὸς ἀκούει τὰς περιφρονήσεις, καὶ βλέπει τοὺς διωγμοὺς, ὅθεν ἔρχεται πρὸς παραμυθίαν καὶ ἀντίληψιν ἡμῶν. ἠρώτησε δὲ ὁ θεάνθρωπος τὸν τυφλὸν ἐὰν πιστεύῃ, οὐχ ὡς ἀγνοῶν, ἀλλὰ θέλων διδάξαι αὐτὸν, ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, καὶ ἀκοῦσαι παρὰ τοῦ στόματος αὐτοῦ τῆς πίστεως αὐτοῦ τὴν ὁμολογίαν.

Ἰωάν. 9, 36. Ἀπεκρίθη ἐκεῖνος, καὶ εἶπε· τίς ἐστι, Κύριε, ἵνα πιστεύσω εἰς αὐτόν;

Φανερὸν λοιπὸν, ὅτι ἠγνόει ὁ τυφλὸς, ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ· Προφήτην δὲ μόνον ἐνόμιζεν αὐτὸν καὶ ἅγιον ἄνδρα. ὅθεν ἠρώτα αὐτὸν, τίς ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ἵνα πιστεύσῃ εἰς αὐτόν.

Ἰωάν. 9, 37. Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· καὶ ἑώρακας αὐτὸν, καὶ ὁ λαλῶν μετὰ σοῦ, ἐκεῖνός ἐστιν.

Διατὶ ἐκ ἀπεκρίθη ὁ Κύριος κατ' εὐθεῖαν, ἐγώ εἰμι, ἀλλὰ πλαγίως, „Καὶ ἑώ„ρακας αὐτὸν, καὶ ὁ λαλῶν μετὰ σοῦ ἐκεῖνός ἐστιν; ἵνα ἀναμνήσῃ τὸ θαῦμα, Καὶ ἑώρακας αὐτὸν, ἦγεν εἶδες πρὸ ὀλίγου, ὅταν ἔλαβες τὸ φῶς, τὴν δύναμιν αὐτοῦ καὶ τὰ θαυμάσια· καὶ ἵνα διδάξῃ, ὅτι ὁ υἱὸς [τοῦ Θεοῦ, οὐκ ἔστι λόγος ἄσαρκος, ἀλλ' αὐτὸς ὁ σεσαρκωμένος Χριστός. αὐτὸν, λέγει, τὸν ἄνθρωπον ὃν βλέπεις, καὶ ὃν ἀκούεις λαλοῦντα μετὰ σοῦ, αὐτός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ.

Ἰωάν. 9, 38. Ὁ δὲ ἔφη, πιστεύω Κύριε· καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ.

Οὐ μόνον ὡμολόγησεν εὐθὺς, ὅτι πιστεύει εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ καὶ τὴν προσκυνητικὴν λατρείαν αὐτῷ προσέφερεν.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΟΜΙΛΙΑ

ΜΕΤΑ ΤΟ ΚΑΤΑ

ΙΩΑΝΝΗΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ ΤΟΥ ΤΥΦΛΟΥ.

Περὶ προσκαίρου τῶν ἁμαρτωλῶν τιμωρίας.

Τὴν ἀπορίαν διὰ τὴν ἐκ γενετῆς τύφλωσιν τοῦ τυφλοῦ ἔλυσεν ὁ Θεάνθρωπος Ἰησοῦς, εἰπών· ὅτι αὐτὸς ἐγεννήθη τυφλὸς, ἵνα δοξασθῇ ἐπ' αὐτῷ ὁ Θεός. ἀλλ' αἱ τιμωρίαι, διὰ τῶν ὁποίων ἄχρι τῆς σήμερον βλέπομεν παιδευομένους πολλοὺς ἀνθρώπους, εἰς τοιοῦτον βυθὸν ἀπορίας κατακρημνίζουσι τὰς ἀνεύλαβεῖς καὶ αὐθάδεις, ὥστε καὶ γλῶσσαν κινοῦσι κατὰ τῆς πανσόφου προνοίας τοῦ ἀπειροδυνάμου Θεοῦ· καὶ δικαίους βλέπομεν παδευομένους, καὶ ἁμαρτωλοὺς, καὶ δικαίους βλέπομεν ἀποθνήσκοντας ἐν ἀνέσει καὶ εὐτυχίᾳ, καὶ ἁμαρτωλοὺς ὁμοίως. „Ἀληθῶς Τὰ κρίματα
Ψαλ. 36, 6. „τοῦ Κυρίου ἄβυσσος πολλή. Ἀνεξερεύνητά
Ῥωμ. 11, 33, 34. „εἰσι τὰ κρίματα αὐτοῦ. καὶ ἀνεξιχνίαστοι αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ. Διότι τίς ποτε ἐδυνήθη νὰ γνωρίσῃ τὸ Κυρίου τὰ διανοήματα; ἢ τὶς ἐγένετο αὐτοῦ σύμβουλος; τὸ διανοητικὸν ὅμως, ὅπερ ὁ Θεὸς ἐχάρισεν εἰς πάντα ἄνθρωπον, ὁδηγέμενον ὑπὸ τοῦ φωτὸς τῶν ἁγίων Γραφῶν, δύναται ὁπωσοῦν νὰ ἔυρῃ τὸν λόγον τῶν τιμωριῶν, δι' ὧν ὁ Θεὸς εἰς τὸν κόσμον τοῦτον παιδέυει τινὰς ἀνθρώπες.

Ἡμεῖς ἀναγινώσκομεν εἰς τὰς θείας Γραφὰς, καὶ ἔτι ἄχρι τῆς σήμερον βλέπομεν ἄλλες μὲν ἁμαρτωλὲς παιδευομένους ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, ἄλλους δὲ διαμένοντας χωρὶς τιμωρίας, καὶ εὐτυχοῦντας. παιδέυει ὁ Θεὸς τὸν Κάϊν, τὸν Φαραὼ, τὸν Ναδὰβ, τὸν Ἀβιοὺδ, τὸν Σαοὺλ, τὸν Ἀβεσσαλὼμ, τὸν Ἀχαὰβ, τὸν Ναβουχοδονόσορ, καὶ ἄλλους ἀναριθμήτους ἁμαρτωλούς. ὁ Ῥοβοάμ, ὁ Ἀβιοὺ, ὁ Ἀμβρὶ, ὁ Ἰησοὺ, ἄνθρωποι πονηρότατοι καὶ τῆς εὐσεβείας ἀποσάται κοιμῶνται ἐν εἰρήνῃ, καὶ θάπτονται μετὰ τῶν πατέρων αὐτῶν. τὰ αὐτὰ γίνονται ἄχρι τῆς σήμερον ἡμέρας. ἄλλοι μὲν τῶν ἁμαρτανόντων παιδεύονται, ἄλλοι δὲ ἀποθνήσκουσιν ἐν εἰρήνῃ. διατὶ ἄραγε τοῦτο; διότι ἐὰν ὁ Θεὸς ἐπαίδευεν εἰς τὸν κόσμον τοῦτον πάντας τοὺς ἁμαρτάνοντας, ἡ ἀρετὴ ἐγίνετο ἀναγκασικῶς, καὶ οὐχὶ θεληματικῶς. τότε ἔπραττε καθεὶς τὴν ἀρετὴν, οὐχὶ ἐξ ἰδίας ἐκλογῆς, καθότι ἐξὶ καλὴ καὶ ὠφέλιμος, ἀλλ' ἐξ ἀνάγκης, φοβούμενος τὴν ταχυνὴν καὶ ἄφευκτον τιμωρίαν. ὅθεν ἡ μὲν ἀρετὴ ὑσερεῖτο τοῦ χαρακτῆρος αὐτῆς, ἤγουν τοῦ, ἐπιθυμητὴ αὐτὴ καθ' ἑαυτήν. ὁ δὲ Θεὸς διὰ τοὺς νόμους τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ οὐκ ἠδύνατο σεφανῶσαι τὲς ἐναρέτους· ἐπειδὴ οὐδὲ διὰ τὴν ἀγάπην αὐτοῦ, οὐδὲ

διὰ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

διὰ τὸν ἔρωτα τῦ καλοῦ, οὐδὲ διὰ τὴν ἀπόλαυσιν τῆς αἰωνίου βασιλείας, ἐδὲ διὰ τὴν ἀπαλλαγὴν τῆς ἀτελευτήτε κολάσεως, μόνον δὲ διὰ τὸν φόβον τῆς αἰσθητῆς καὶ προσκαίρου τιμωρίας κατώρθωσαν τὴν ἀρετὴν. ἀδεὶς, λέγω, τότε ὁ τῆς ἀρετῆς μισθὸς, διότι τότε ὑπετάσσετο ὁ ἄνθρωπος εἰς τὰς νόμας, καθὼς ὁ ἵππος εἰς τὸν χαλινὸν, καὶ ὁ βῦς ὑποκάτω εἰς τὸν ζυγὸν, φοβύμενοι, ὁ μὲν τὴν μάσιγα, ὁ δὲ τὴν βάκεντραν. Ἐὰν ὁ Θεὸς ἐπαίδευε πάντας τοὺς ἁμαρτωλὰς εἰς τὴν παρῦσαν ζωὴν, τὸ μὲν κριτήριον τὸ μέλλον ἐγίνετο περιττὸν, οἱ δὲ ἄνθρωποι βλέποντες τὰς ἀνταποδόσεις τῶν ἔργων εἰς τὸν πρόσκαιρον βίον, ἐνόμιζον, ὅτι εἰσὶ φθαρτοὶ καὶ θνητόψυχοι. ἐπειδὴ δὲ πιστεύομεν, ὅτι ὁ Θεός ἐστι δικαιότατος, βλέποντες τινὰς τῶν ἁμαρτωλῶν μὴ παιδευομένους εἰς τὴν παροῦσαν ζωὴν, πληροφορύμεθα ὅτι ἐστὶ καὶ ἑτέρα ζωὴ μέλλουσα, καὶ ὅτι ἔρχεται ἡμέρα, ἐν ᾗ ὁ Θεὸς θέλει παιδεύσει ἐκείνους τοὺς ἁμαρτωλοὺς, ὅσοι ἔμειναν ἀτιμώρητοι. παιδεύει δὲ τινὰς τῶν τὰς θείας αὐτῦ ἐντολὰς καταφρονύντων, ἵνα συσείλῃ καὶ φοβήσῃ τοὺς πονηροὺς καὶ διεσκορπισμένους, καὶ δείξῃ ὅτι προνοεῖ καὶ βλέπει τὰ ἔργα τῶν ἀνθρώπων. διότι ἐὰν πάντες οἱ ἐργάται τῆς ἀνομίας ἔμενον ἀτιμώρητοι, ὑπερεπερίσσευεν ἡ ἁμαρτία, ἀνυποζόλως ἐξεδίδοντο οἱ ἄνθρωποι εἰς τὰ πονηρὰ ἔργα, καὶ ἠρνοῦντο τῦ παντοδυνάμε Θεῦ τὴν πρόνοιαν.

Ἀλλὰ τίνας ἆράγε τῶν ἁμαρτωλῶν παιδεύει ὁ Θεὸς εἰς τὴν παροῦσαν ζωὴν, τίνας δὲ ἐγκαταλείπει ἀτιμωρήτους; τινὲς νομίζουσιν, ὅτι ἐκείνους παιδεύει ὁ Θεὸς εἰς τὴν πρόσκαιρον ζωὴν, ὅσους διὰ τὸ πολὺ πλῆθος τῶν ἀνομιῶν αὐτῶν πολλὰ ἐμίσησε, καὶ ὑπερβολικὰ κατ' αὐτῶν ὠργίσθη· ἐκείνους δὲ ἀφίησιν ἀτιμωρήτους, ὅσοι ὀλίγα τινὰ καὶ μέτρια ἁμαρτήματα ἔπραξαν. ἡμεῖς ὅμως βλέπομεν τὸ ἐναντίον εἰς τὰς ἁγίας Γραφάς. διότι περὶ μὲν τῶν τιμωρυμένων ἁμαρτωλῶν λέγει τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον· „Ὃν γὰρ ἀγαπᾷ Κύριος παιδεύει, μαστιγοῖ „δὲ πάντα υἱὸν, ὃν παραδέχεται. Περὶ δὲ „τῶν ἁμαρτανόντων, καὶ μὴ παιδευομέ„νων. Οὐ μὴ ἐπισκέψομαι ἐπὶ τὰς θυγατέ„ρας ὑμῶν ὅταν πορνέυσωσι, καὶ ἐπὶ τὰς „νύμφας ὑμῶν, ὅταν μοιχέυσωσιν· ὅτι αὐ„τοὶ μετὰ τῶν πορνῶν συνεφύροντο, καὶ „μετὰ τῶν τετελεσμένων ἔθυον· Ἐκ τύτων τὶς οὐ καταλαμβάνει, ὅτι ὅσοι μὲν ἁμαρτωλοὶ παδεύονται εἰς τὴν παροῦσαν ζωὴν, ἐκείνους, ἐπειδὴ ὀλίγα ἥμαρτον, ἔτι ἀγαπᾷ ὁ Θεὸς, καὶ διὰ τῆς παιδείας προσκαλεῖ αὐτοὺς εἰς μετάνοιαν, καὶ δέχεται αὐτοὺς ὡς υἱοὺς αὐτῦ, ὅταν μετανοήσωσιν; ὅσοι δὲ πάλιν ἁμαρτάνουσι, καὶ οὐδόλως παιδεύονται, ἐκεῖνοί εἰσιν ἀνεπίσκεπτοι διὰ τὸ βάρος τῶν ἀνομιῶν αὐτῶν, καὶ ὑπὸ Θεῦ ἐγκαταλελειμένοι; καὶ ἀληθῶς οἱ μὲν παιδευόμενοι, ἢ μετανοῦσι, λαμβάνοντες τὴν τελείαν τῶν ἁμαρτημάτων συγγνώμην, ἀπαλλάττονται τῆς αἰωνίε κολάσεως· ἢ καὶ ἐὰν μείνωσιν ἀδιόρθωτοι, ἐλαττῦται διὰ τὰς βασάνας ἃς ὑπέμειναν, ἢ προσδεχομένη αὐτοὺς μέλλουσα κόλασις. τῦτο αὐτὸς ὁ Θεὸς ἐπιβεβαιοῖ. ῥαβδίζω, λέγει, ἐγὼ τοὺς ἁμαρτωλοὺς διὰ τὰς ἀνομίας αὐτῶν, καὶ μαστίζω αὐτοὺς διὰ τὰς ἀδικίας αὐτῶν, ὅμως αὐτὴ ἡ τιμωρία ἐστὶν ἐπίσκεψις, ἐπειδὴ δὶ αὐτὴν ἐκχέω τὸ ἔλεός μου ἐπ' αὐτοὺς. „Ἐπισκέ„ψομαι ἐν ῥάβδῳ τὰς ἀνομίας αὐτῶν, καὶ „ἐν μάστιξι τὰς ἀδικίας αὐτῶν. Τὸ δὲ ἔλεός μου οὐ μὴ διασκεδάσω ἀπ' αὐτῶν. Οἱ δὲ ἁμαρτωλοὶ οἱ παντελῶς ἐν τῇ παρύσῃ ζωῇ μὴ τιμωρούμενοι, ἐδέποτε ἔρχονται εἰς μετάνοιαν, ἀποθησαυρίζεται δὲ αὐτοῖς ἐν τῷ μέλλοντι αἰῶνι πᾶσα ἡ παίδευσις. „Φυλάσσεται ὁ ἀσεβὴς ἐν ἡμέρᾳ κακῇ. Ἐκ τύτε εἷς τῶν ἀρχαίων σοφῶν, ἔλεγε·

Παροι 3, 12.

Ὡσ. 4, 14.

Ψαλ. 88, 32, 33.

Παροι 16, 10.

Πᾶς

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Πᾶς ἄνθρωπος, ὅσις γνωρίζει ὅτι ἥμαρτε, παρακαλείτω τὸν Θεὸν, ἵνα παιδεύσῃ αὐτόν. διότι καλὸν μέν ἐσι τὸ νὰ μὴ πράξωμεν ἔργα ἄξια τιμωρίας· ἐὰν δὲ καὶ ἐπράξαμεν ἔργον ἄξιον τῆς κολάσεως, ἵνα τοιουτοτρόπως παιδευθῶμεν, ὥσε λαβόντες εἰς τὸν κόσμον τοῦτον τὴν πρέπουσαν ἡμῖν παίδευσιν, νὰ ἀναπαυθῶμεν μετὰ ταῦτα εἰς τὸν Ἀβραὰμ τοὺς κόλπους. Ἕκαστος οὖν σινειδὼς ἑαυτῷ ἁμαρτίαν, ἐυχέσθω κολασθῆναι· καλὸν γὰρ τὸ μηδὲν ἄξιον κολάσεως πεποιηκέναι. εἰ δ' ἔτι ἄξιον κολάσεως πεποιήκαμεν, ἔτω κολασθῶμεν, ὥσε ἐνθάδε μὲν ἀπολαβεῖν, μετὰ δὲ ταῦτα εἰς τοὺς κόλπους Ἀβραὰμ ἀναπαύσασθαι.

Ὡριγ. σ. 776, Τ. 1, τῆς εἰς τὴν ὑκτατ. Ἑλλ. Σειρ.

Ἀλλὰ βλέπομεν, ὅτι καὶ εἰς τοὺς δικαίους τὰ αὐτὰ συμβαίνουσιν· ἄλλοι δηλονότι δίκαιοι ἐυτυχεῖς εἰσὶν εἰς τὴν παροῦσαν ζωὴν καὶ δεδοξασμένοι, ἄλλοι δὲ πάσχουσι καὶ διώκονται· ὁ μὲν Ἰωσὴφ ἐφ' ἅρματος βασιλικοῦ κάθηται, ὁ δὲ Ἰὼβ ἐπὶ κοπρίας τετραυματισμένος κοιτάζεται· ὁ Δαβὶδ ἐν τῷ τῆς βασιλείας θρόνῳ ὑψοῦται, ὁ Ἱερεμίας ἐν λάκκῳ βορβόρου κατατίθεται. ὁ Δανιὴλ ὑπὸ τοῦ Ναβεχοδονόσορ τιμώμενος, ὁ Μιχαίας ὑπὸ τοῦ Σεδεκίου ῥαπιζόμενος. περὶ τούτου, ἀδελφοὶ, μηδόλως σκανδαλίζεσθε. διότι τινὲς μὲν τῶν δικαίων δοξάζονται παρὰ Θεοῦ εἰς τὸν κόσμον, ἵνα βλέποντες αὐτοὺς οἱ ἄνθρωποι, τιμῶσι τὴν ἀρετὴν καὶ προθυμοποιῶνται καὶ ζηλοῦσι εἰς τὴν κατόρθωσιν τῶν καλῶν ἔργων· τινὲς δὲ τῶν ἁγίων πάσχουσιν, ἵνα δοκιμασθῇ ἡ ἀνδρεία τῆς ψυχῆς αὐτῶν, καὶ λάμψῃ ἐν τῷ κόσμῳ τῆς ἀρετῆς αὐτῶν τὸ φῶς, καὶ ἀπολαύσωσι πολλαπλασίων μισθῶν καὶ στεφάνων, καὶ διὰ τῆς ὑπομονῆς αὐτῶν δοξασθῇ ὁ Θεός· ὅσις ἐκείνους τοὺς δικαίους διὰ τῶν παθημάτων δοκιμάζει, ὅσους γνωρίζει ἀνδρείους εἰς τὰ παθήματα, καὶ στερεοὺς εἰς τὴν ἐυσέβειαν, καὶ ὑπερέχοντας τοὺς ἄλλους εἰς τῆς ἀρετῆς τὰ κατορθώματα. τὸν Ἰὼβ διὰ πολλῶν θλίψεων ἐδοκίμασεν. ἀκούσατε δὲ τί περὶ αὐτοῦ ἐμαρτύρησε. Προσέσχες τῇ διανοίᾳ σου κατὰ τοῦ παιδός μου Ἰώβ; ὅτι οὐκ ἔσι κατ' αὐτὸν ἐπὶ τῆς γῆς; ἄνθρωπος ἄμεμπτος, ἀληθινὸς, θεοσεβὴς, ἀπεχόμενος ἀπὸ παντὸς πονηροῦ πράγματος;

Ἰώβ. ι, 8.

Ἀλλὰ διατὶ τὸ πάλαι καὶ διὰ μίαν μόνην ἁμαρτίαν ἐυθὺς ἐπαιδεύετο ὁ ἁμαρτωλὸς, τὴν σήμερον δὲ διὰ τὴν αὐτὴν παρανομίαν, καὶ ἔτι πολλῷ μείζονα, ἀδεμίαν παίδευσιν λαμβάνει; Ἄνθρωπός τις πτωχὸς συλλέγει ὀλίγα ξύλα τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου· ὁ δὲ Θεὸς διὰ τὴν ἀνομίαν αὐτοῦ προσάσσει, ἵνα λιθοβολήσωσιν αὐτόν. „Θανάτῳ θανατούσθω ὁ ἄνθρωπος· λιθοβολήσατε αὐτὸν λίθοις πᾶσα ἡ συναγωγή. Πόσοι καὶ πόσοι τὴν σήμερον ἡμέραν πράττοντες τὴν αὐτὴν ἀνομίαν, τὰς ἑορτὰς τοῦ Θεοῦ καταφρονοῦσι; πόσοι, λέγω, καὶ πόσοι οὐ μόνον συνάγουσι, καὶ σχίζουσι, καὶ μεταφέρουσι ξύλα ἐν ταῖς ἡμέραις τῶν ἁγίων ἑορτῶν, ἀλλὰ καὶ σπείρουσι, καὶ θερίζουσι, καὶ ἀγοράζουσι, καὶ πωλοῦσι, καὶ ποιοῦσι πᾶν ἐργόχειρον; πόσοι καταναλίσκουσι τὰς ἡμέρας τῶν ἑορτῶν, ἐχὶ εἰς τὴν προσευχὴν, ἀλλ' εἰς τὴν μέθην, ἐχὶ εἰς τὴν δοξολογίαν τοῦ Θεοῦ, ἀλλ' εἰς τὴν ἀργολογίαν, ἐχὶ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, ἀλλ' εἰς τὰ θέατρα, εἰς τὰ καπηλία, εἰς τὰς σκανδαλώδεις συναναστροφάς; πόσοι περιμένουσι τὰς ἑορτὰς, οὐχ ἵνα διορθώσωσι τὴν ψυχὴν αὐτῶν, ἀλλ' ἵνα λύσωσι τὸν χαλινὸν τῆς σωφροσύνης, καὶ πράξωσι πᾶσαν ἀθεσμον καὶ παράνομον πρᾶξιν, καὶ ὅμως οὐδὲ λιθοβολοῦνται, οὐδὲ ἀποθνήσκουσι. Ἡ Μαριὰμ μετὰ τοῦ Ἀαρὼν κατακρίνουσι τὸν ἀδελφὸν αὐτῶν τὸν Μωϋσῆν, ἐπειδὴ ἔλαβε γυναῖκα Αἰθιόπισσαν. δύο λόγια μόνον κατηγορητικὰ λέγουσι κατ' αὐτοῦ· „Μωϋσῆ μόνῳ λελάληκε

Ἀριθ. ιβ, 1, 2.

Ἀριθ. ιβ, 2, 10.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

„λελάληκε Κύριος; οὐχὶ καὶ ἡμῖν ἐλάλησε; Καὶ ἰδοὺ ἐυθὺς ἡ τιμωρία, ἦγεν λέπρα εἰς ὅλον τὸ σῶμα τῆς Μαριὰμ λευκὴ ὡσεὶ χιών. πόσοι τὴν σήμερον ἡμέραν ἐνώπιον πολλῶν καθήμενοι, οὐ μόνον καταλαλῆσι κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ συκοφαντῆσι, καὶ τίθενται σκάνδαλον κατὰ τοῦ υἱοῦ τῆς μητρὸς αὐτῶν; πόσοι καὶ κατ' αὐτῶν τῶν ἱερωμένων ἀνδρῶν ὡς ῥομφαίαν ἐκτείνεσι τὰς γλώσσας αὐτῶν; καὶ ὅμως οὐδὲ ἴχνος λέπρας ἐπ' αὐτές. Ὁ Ὀζὰ ἐπειδὴ ἀυθαδιάσας, ἅπλωσε τὴν χεῖρα ἐπάνω εἰς τὴν κιβωτὸν, ἐπλήγη καὶ ἀπέ-„θανεν ἐκεῖ παρὰ τὴν κιβωτὸν τῆ Κυρίᾳ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ· Πόσοι τὴν σήμερον ἀυθαδῶς ἐκτείνεσι τὰς χεῖρας αὐτῶν οὐκ ἐπὶ τῆς κιβωτοῦ, ἀλλ' εἰς αὐτὰ τὰ πανάγια τῆς θείας ἐυχαρισίας μυσήρια, καὶ ὅμως οὐδὲ θάνατος ἀκολυθεῖ εἰς αὐτοὺς, οὐδὲ πληγή. ἄλλοι μὲν ὡς ὁ Ἀχαρ ἁρπάζεσι καὶ κλέπτεσι τὰ ἐκκλησιαστικὰ καὶ τῷ Θεῷ ἀφιερωμένα πράγματα. ἄλλοι φθονῆσι καὶ ἐπιβυλεύονται τὲς ἀδελφὲς αὐτῶν περισσότερον ἢ ὁ Σαὺλ τὸν Δαβίδ· ἄλλοι φυλαργυροῦσι καὶ ψεύδονται περισσότερον τοῦ Γιεζή· οὗτοι ἁμαρτάνεσιν ὡς οἱ ἐπὶ Νῶε, ἐκεῖνοι ἀσελγῆσιν ὡς οἱ ἐνοικοῦντες τὰ Σόδομα καὶ τὰ Γόμορρα, ἄλλοι ἱεροσυλῆσι ὡς ὁ Ἀνανίας καὶ ἡ Σαπφείρα, ἄλλοι περιφρονῆσι τὲς ἱερωμένες ὡς τὸν Παῦλον ὁ Ἀρχιερεὺς ὁ Ἀνανίας· καὶ ὅμως ἔτοι οὐ παιδεύονται καθὼς ἐπαιδεύθησαν ἐκεῖνοι.

ψαλ. 49, 21.

4 Βασιλ. 6, 7.

Ὁ Θεὸς, χρισιανοὶ, πάνσοφος ὢν καὶ δικαιότατος, ἔδωκε διάφορα παραδείγματα τιμωρίας, ὅτε οἱ ἄνθρωποι ἐπολιτεύοντο κατὰ τὸν φυσικὸν νόμον, ὁμοίως καὶ ὅτε ἐδέχθησαν τὴν γραπτὴν νομοθεσίαν, καὶ ὅτε ἐπίσευσαν τὸ ἐυαγγελικὸν κήρυγμα, ἵνα δείξῃ, ὅτι ἐκδικεῖ τὴν ἁμαρτίαν, καὶ παιδέυει τὺς ἁμαρτωλὺς, καὶ ἵνα σηρίξῃ τῶν νόμων τὴν ἀλήθειαν, καὶ φοβήσῃ τὺς παραβάτας, καὶ ἀποσήσῃ ἀυτὺς τῆς ἁμαρτίας. ἐπειδὴ ἓν ἔδωκεν ἀρκετὰ παραδείγματα τιμωρίας εἰς πᾶσαν παράβασιν νόμε· „Πᾶσα δὲ παράβασις καὶ παρακοὴ „ἔλαβεν ἔνδικον τὴν μισθαποδοσίαν. Διὰ τῦτο τὴν σήμερον μακροθυμῶν οὐ παιδεύει πάντας εἰς τὴν παρῦσαν ζωὴν μετὰ τὴν ἁμαρτίαν, ἵνα μὴ βιάζηται τῆ ἀνθρώπου τὸ ἀυτεξέσιον, ἀλλὰ μένει ἐλέυθερον πρὸς τὴν ἐκλογὴν τῆς ἀρετῆς. ἔδωκε νόμους, οἵτινες διορίζουσι παίδευσιν κατὰ τῶν ἁμαρτωλῶν, ἐβεβαίωσε τὴν νομοθεσίαν διὰ τῶν τιμωρητικῶν παραδειγμάτων, ἐδίδαξεν ὅτι ὁ παρὼν καιρὸς οὐκ ἔσιν ὁ καιρὸς τῆς ἀνταποδόσεως, ἀλλ' ἔρχεται ἡμέρα, ἐν ᾗ ἕκασος λαμβάνει τὴν τῶν ἔργων ἀυτῆ ἀνταπόδοσιν. ἔπαυσε λοιπὸν τὰ πυκνὰ καὶ πρόσκαιρα τῆς τιμωρίας παραδείγματα, ἵνα μένῃ ὁ ἄνθρωπος ἀπαραβίαστος, καὶ λάβῃ δικαίως ἢ τὸν αἰώνιον σέφανον τῆς ἀρετῆς, ἢ τὴν αἰώνιον κόλασιν τῆς ἁμαρτίας.

Ἑβρ. 2, 2.

Παιδέυονται καὶ τὴν σήμερον οἱ ἁμαρτωλοὶ, κἂν οὐχὶ πάντες, οὐδὲ τοσῦτον συχνὰ, οὐδὲ ἐυθὺς μετὰ τὴν ἁμαρτίαν, καθὼς τὸ πρότερον. ἀλλ' ἡμεῖς εἴτε κωφοὶ οὐκ ἀκούομεν, εἴτε τυφλοὶ οὐ βλέπομεν τὰς αἰσθητὰς τιμωρίας. ἐψυχράνθη τῆς πίσεως ὁ ζῆλος, ὅθεν καὶ κωφέυοντες καὶ τυφλώττοντες, νομίζομεν τὰς ὁρωμένας, ἢ ἀκουομένας τιμωρίας οὐχ ὡς ἀπὸ Θεοῦ πεμπομένας διὰ τὴν ἁμαρτίαν, ἀλλ' ὡς συμβάντα τῆς τύχης, ὡς ἀποτελέσματα τῆς φύσεως· ἐὰν ὅμως ἀνοίξωμεν τὰ ὄμματα τῆς πίσεως, βλέπομεν ἕως τῆς σήμερον καὶ ἁμαρτωλὺς τιμωρεμένες, καὶ δικαίες πάσχοντας· παιδέυει ὁ Θεὸς ἄχρι τῆς σήμερον ὡς πατὴρ φιλόσοργος τὲς μὲν ἁμαρτωλὲς, ἵνα φέρῃ ἀυτὺς εἰς μετάνοιαν, καὶ ὀλιγοσέυσῃ ἀυτοῖς τὴν μέλλεσαν κόλασιν· τὲς δὲ δικαίες, ἵνα δοκιμάσῃ τὴν ὑπομονὴν ἀυτῶν καὶ πλέξῃ ἀυτοῖς περισσοτέρες σεφάνες.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Χρισιανὲ λοιπὸν, ὅταν δυσυχῇς ἢ ἀσθενῇς, ἢ ὁπωσδήποτε πάσχῃς, χαῖρε τότε, καὶ ἀνδρείως ὑπόμενε, καὶ δόξαζε τὸν ἀπειροεύσπλαγχνον καὶ πανοικτίρμονα Θεόν. διότι ἐὰν ὑπάρχῃς ἁμαρτωλὸς, ἡ παίδευσις ἐξὶ τὸ βάλσαμον τῶν πληγῶν τῆς ἁμαρτίας σου. „Ἐπισκέψομαι ἐν ῥάβδῳ τὰς ἀνομίας αὐτῶν. Αἱ δυσυχίαι σου εἰσὶ Θεοῦ ἀγάπη· „Ὃν γὰρ ἀγαπᾷ Κύριος, παιδέυει· Ἡ συμφορά σου ἐξὶ φωνὴ Θεοῦ, καλοῦσά σε πρὸς μετάνοιαν· „Μασιγοῖ δὲ υἱὸν ὃν παραδέχεται. Αὐτὰ τὰ παθήματα ἀπαλλάττουσί σε τῆς αἰωνίε κολάσεως. Τὸ δὲ ἔλεός „μου οὐ μὴ διασκεδάσω ἀπ' αὐτῶν· Ἐὰν ὑπάρχῃς δίκαιος, τὰ παθήματά σου πλέκουσι τοὺς σεφάνες σου, αἱ θλίψεις σου ἑτοιμάζουσί σοι χαρὰν ἀνεκλάλητον, καὶ ἡ ταλαιπωρία σου δόξαν αἰώνιον. τὰ πρόσκαιρα πάθη οὐδέν εἰσι συγκρινόμενα τῇ ἀνεκλαλήτῳ δόξῃ καὶ χαρᾷ, ἥτις περιμένει σε. „Οὐκ ἄξια τὰ παθήματα τοῦ νῦν „καιροῦ πρὸς τὴν μέλλουσαν δόξαν ἀποκα„λυφθῆναι εἰς ἡμᾶς. Τότε μόνον λυποῦ, καὶ δάκρυε, ὅταν βλέπῃς, ὅτι καὶ ἁμαρτάνῃς καθ' ἑκάσην ἡμέραν, καὶ ζῇς ἐν πλέτῳ καὶ τρυφαῖς, μηδεμίαν δοκιμάζων δυσυχίαν. τότε κλαῖε ἀπαρηγόρητα, τότε χέε ποταμηδὸν τὰ δάκρυα· διότι διὰ τὰς ἀνομίας σου ἐγκατέλειπέ σε ὁ Θεός· φυλάττεται δὲ ἡ τιμωρία σου εἰς τὴν φοβερὰν ἡμέραν τῆς κρίσεως. „Φυλάσσεται ὁ ἀσεβὴς ἐν ἡμέρᾳ κακῇ.

Ψαλ. 88, 52.

Παροι. 3, 12.

Ῥωμ. 8, 18.

Παροι. 16, 10.

ΕΡΜΗΝΕΙΑ

ΕΙΣ ΤΟ ΚΑΤΑ

ΙΩΑΝΝΗΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ.

Ἄρειος ὁ βλάσφημος αἱρεσιάρχης, ὁ ἐκ τῆς Λιβύης καταγόμενος, καὶ τῆς Ἀλεξανδρέων Ἐκκλησίας πρωτοπρεσβύτερος, μετὰ ἔτη τριακόσια εἴκοσι καὶ ἓν ἀπὸ Χριστοῦ τοῦ σωτῆρος, ἤρξατο σπείρειν εἰς τῶν πιστῶν τὰς καρδίας τῶν αἱρετικῶν καὶ βλασφήμων αὐτοῦ δογμάτων τὰ ὀλέθρια καὶ θανατηφόρα ζιζάνια. κτίσμα, καὶ ἐχὶ Θεὸν ἀληθινὸν ὁμοούσιον τῷ Πατρὶ, ἔλεγεν ὁ θεοσυγὴς, τὸν μονογενῆ υἱὸν του Θεοῦ καὶ λόγον, καὶ Σωτῆρα, καὶ Κύριον· ἐπειδὴ δὲ ἐφηπλοῦτο καὶ ηὔξανεν ἡ ἀρειανικὴ πλάνη καὶ φθοροποιὸς αἵρεσις, ζήλῳ Θεοῦ κινούμενος ὁ πρῶτος τῶν Χριστιανῶν Βασιλεὺς, ὁ μέγας Κωνσαντῖνος ὁ ἰσαπόστολος, ἐκ πάσης τῆς οἰκουμένης ἐκάλεσε τοὺς ποιμένας τῆς Χριστοῦ Ἐκκλησίας καὶ διδασκάλους, πρὸς ὑπεράσπισιν τῶν κινδυνευόντων εὐσεβῶν δογμάτων, καὶ στερέωσιν τῆς ἀληθινῆς καὶ ὀρθοδόξου πίστεως. συνήχθησαν οὖν

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

οὖν ἐν τῇ λαμπρᾷ πόλει τῶν Νικαέων τριακόσιοι δέκα καὶ ὀκτὼ, ἐν οἷς καὶ Ἀρχιερεῖς, καὶ Ἱερεῖς, καὶ Διάκονοι, καὶ Μοναχοί· τῶν δὲ Ἀρχιερέων τινὲς μὲν ἦσαν ὁμολογηταὶ τῆς πίστεως, καὶ ἐβάσαζον τὰ σίγματα τοῦ Κυρίου, ἤγουν τὰς ἀπὸ τῶν τυράννων πληγὰς, ἐν τῷ σώματι αὐτῶν, καθὼς ὁ Ἡρακλείας Ποτάμων, καὶ ὁ Θηβαΐδος Παφνούτιος, καὶ ὁ Νεοκαισαρείας Παῦλος, καὶ ὁ Ἀντιοχείας Εὐσάθιος· τινὲς δὲ θαυματουργοὶ ἦσαν καὶ σημειοφόροι, καθὼς ὁ Σπυρίδων τῆς Τριμυθοῦντος, καὶ ὁ Νισίβης Ἰάκωβος. οἱ δὲ λοιποὶ ἄνδρες ἦσαν θεοφιλεῖς καὶ σεβάσμιοι, τῶν θείων Γραφῶν διδάσκαλοι, καὶ τῶν ὀρθοδόξων δογμάτων ἐπιστήμονες· αὐτοὶ Σύνοδον συγκροτήσαντες, ἅπαντες ἑνὶ στόματι καὶ μιᾷ φωνῇ τὸν μὲν υἱὸν καὶ λόγον τοῦ Θεοῦ, ὁμοούσιον τῷ Πατρὶ ἀνεκήρυξαν, καὶ Θεὸν ἀληθινὸν ἐκ Θεοῦ ἀληθινοῦ, τὸ ἅγιον τῆς πίστεως Σύμβολον συγγράψαντες· τὸν δὲ δυσσεβῆ καὶ κακόδοξον Ἄρειον καθεῖλον, ἀναθεματίσαντες αὐτόν τε καὶ τὰ βλάσφημα αὐτοῦ φρονήματα. τούτους τοὺς θείους Πατέρας, κήρυκας τῆς πίστεως μετὰ τοὺς θεηγόρους Ἀποστόλους γνωρίζουσα ἡ τοῦ Χριστοῦ ὀρθόδοξος Ἐκκλησία, καὶ διδασκάλους τῶν ἀληθινῶν δογμάτων, καὶ εὐεργέτας καὶ σωτῆρας τῶν ψυχῶν ἡμῶν, ὥρισεν ἵνα κατὰ πᾶν ἔτος τὴν μνήμην τῆς αὐτῶν συνάξεως, ἥτις λέγεται πρώτη οἰκουμενικὴ Σύνοδος, εὐλαβῶς ἑορτάζομεν εἰς δόξαν καὶ εὐχαριστίαν τοῦ Θεοῦ, εἰς ἔπαινον καὶ τιμὴν αὐτῶν καὶ εἰς στερέωσιν τῆς ἀληθινῆς πίστεως, ἣν αὐτοὶ οἱ θεόπνευστοι ἐπὶ τῷ θεμελίῳ τῶν ἁγίων Γραφῶν στηριχθέντες, ἀνεκήρυξαν καὶ ἐδίδαξαν. καὶ τὸ σημερινὸν Εὐαγγέλιον διὰ τοῦτο ἀνεγνώσθη. ἐπειδὴ περιέχει τὴν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ πατέρα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ προσευχὴν καὶ δέησιν. ἐγνώρισε δὲ ὁ κόσμος, ὅτι ἡ δέησις αὐτὴ εἰσηκούσθη, βλέπων πρῶτον, μετὰ τῶν Ἀποστόλων τὸ πολίτευμα τούτων τῶν θείων Πατέρων τὸ παράδειγμα. διότι καὶ αὐτοὶ μαθηταὶ γενόμενοι τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐτήρησαν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ· παρέλαβον καὶ αὐτοὶ τὰ ῥήματα τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐγνώρισαν καὶ ἐπίστευσαν, ὅτι παρὰ τοῦ Πατρὸς ἐγεννήθη ὁ υἱὸς, καὶ ἐξάλθη εἰς τὸν κόσμον. καὶ αὐτοὶ μετὰ τοὺς Ἀποστόλους μίαν καρδίαν ἔχοντες καὶ μίαν γνώμην, υἱὸν Θεοῦ κατὰ φύσιν ἐκήρυξαν τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν, καὶ ὁμοφώνως ἐδίδαξαν τῆς εὐσεβείας τὸ μέγα μυστήριον. Ἡ προσευχὴ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ ἐστὶ πλήρης Θεολογίας, ἐστὶ κανὼν καὶ τύπος τῆς ἀληθινῆς, καὶ εὐπροσδέκτου τῷ Θεῷ προσευχῆς. ταύτης τὴν ἐξήγησιν ἀκούσατε, ἵνα θησαυρίσητε τὸν ἐπουράνιον τῆς ἀρετῆς θησαυρόν.

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐπάρας ὁ Ἰησοῦς τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανὸν, εἶπε· Πάτερ, ἐλήλυθεν ἡ ὥρα, δόξασόν σου τὸν υἱὸν, ἵνα καὶ ὁ υἱός σου δοξάσῃ σε. Ἰωάν. 17, 1.

Οὐχ ὡς Θεὸς, ἀλλ' ὡς ἄνθρωπος, καὶ ὡς Ἀρχιερεὺς καὶ μεσίτης ὑπὲρ ὑμῶν πρὸς τὸν Θεὸν τάυτην τὴν προσευχὴν ἐποίησεν ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός. διὸ καὶ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος εἰπὼν, ὁ Χριστὸς ὡς ἄνθρωπος Ἀρχιερεὺς ἡμῶν ἐστὶν, ἐπιφέρει εὐθὺς, „Ὃς ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς σαρκὸς „αὐτοῦ, δεήσεις τε καὶ ἱκετηρίας πρὸς τὸν „δυνάμενον σώζειν αὐτὸν ἐκ θανάτου, με„τὰ κραυγῆς ἰσχυρᾶς καὶ δακρύων προσ„ενέγκας, καὶ εἰσακουσθεὶς ἀπὸ τῆς εὐλα„βείας. Καίπερ ὢν υἱὸς, ἔμαθεν ἀφ' ὧν „ἔπαθε τὴν ὑπακοήν. Διατὶ δὲ ὁ Κύριος Ἰησοῦς εἰς τάυτην μὲν αὐτοῦ τὴν προσευχὴν ὕψωσε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανὸν, ὁμοίως καὶ ὅτε ἀνέστησε τὸν Λάζαρον, ἄλλοτε δὲ, θεὶς τὰ γόνατα, προσηύχετο; Τὰ ἁρμόδια σωματικὰ τῆς προ- Ἑβρ. 5, 7, 8. Λουκ. 22, 41.

σευχῆς

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

σευχῆς σχήματα διὰ τέτωνἐδίδαξεν ἡμᾶς ὁ θεῖος λυτρωτὴς ἡμῶν καὶ διδάσκαλος, θεῖα καὶ καὶ πνευματικὰ πράγματα σημαίνοντα. ὕψωσε μὲν εἰς τὸν οὐρανὸν τὰ ὄμματα, διδάσκων διὰ τέτε, ὅτι πρέπον ἐσὶν, ἵνα καὶ ἡμεῖς ὅταν προσευχώμεθα, αἴρωμεν τὲς ὀφθαλμὲς ἡμῶν εἰς τὸν οὐρανὸν, μηδένα γήϊνον καὶ κοσμικὸν λογισμὸν ἔχοντες, ἀλλὰ καὶ τὸν νῶν καὶ τὴν καρδίαν ἡμῶν ἀφιεροῦντες εἰς τὴν μελέτην καὶ θεωρίαν τῶν ἐρανίων καὶ ὑπερκοσμίων πραγμάτων· ἔκλινε δὲ τὰ γόνατα, ἵνα καὶ ἡμεῖς γονυκλιτῶμεν εἰς τὴν ὥραν τῆς προσευχῆς, ταπεινούμενοι, καὶ δηλῶντες διὰ τῆς γονυκλισίας, ὅτι πεπτωκότες ἐσμὲν ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ. Ὑψώσας οὖν ὁ Ἰησῆς τὲς ὀφθαλμὲς αὐτῦ εἰς τὸν οὐρανὸν, εἶπε· Πάτερ, ἐλήλυθεν ἡ ὥρα. ποία ἐσὶν ἡ ὥρα; ὁ καιρὸς τὺ πάθους αὐτοῦ. διατὶ δὲ ζητεῖ, ἵνα δοξασθῇ ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ τῦ πάθες; τὸ πάθος τῦ Ἰησῦ Χριςῦ ἐσκανδάλιζε καὶ τὲς ὁρῶντας αὐτὸ, καὶ τὲς ἀκούοντας, ὡς αὐτὸς προεῖπε. „Πάντες ἡμεῖς σκανδα- Ματ. 6, 31. „λισθήσεσθε ἐν ἐμοὶ ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ. Τὶς ἐπίσευεν, ὅτι ὁ Θεὸς ἐσὶν ἐκεῖνος, ὃν ἐβλεπε περιφρονούμενον, βλασφημέμενον, σαυρέμενον, ἐν μέσῳ δύω ληςῶν κρεμάμενον; ὁ σαυρὸς ἐσκανδάλιζε, καὶ ὁ ἐσαυρωμένος ἐλογίζετο μωρία. „Ἡμεῖς δὲ κηρύσ- „σομεν Χριςὸν ἐσαυρωμένον, Ἰεδαίοις μὲν „σκάνδαλον, Ἕλλησι δὲ μωρίαν. ἵνα οὖν Κορ. 1, 23. παύσῃ τὸ σκάνδαλον, καὶ πισέυσωσι πάντες, ὅτι αὐτὸς ὁ πάσχων καὶ ἐπὶ σαυρῦ κρεμάμενος, ἐσὶν υἱὸς τῦ Θεῦ, παρεκάλεσεν ὡς ἄνθρωπος τὸν Θεὸν καὶ πατέρα αὐτῦ, ἵνα δοξάσῃ αὐτὸν κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν, ἐν ᾗ ἔπασχεν. ἡ δέησις αὐτῦ εἰσηκύσθη. διότι τότε ὅτε ἔπασχε, διερράγη τὸ ναῦ τὸ καταπέτασμα, ἐσκοτίσθη ὁ ἥλιος, ἐσείσθη ἡ γῆ, ἐσχίσθησαν αἱ πέτραι, ἠνοίξαν τὰ μνημεῖα, ἀνεσάθησαν οἱ νεκροὶ. ταῦτα ἔσβεσαν τῷ πάθει καὶ τῷ σαυρῷ τὸ σκάνδαλον. ὅθεν οἱ βλέποντες αὐτὰ, „Ὑπέσρεφον τύπ- Λουκ. 23, 48. „τοντες ἑαυτῶν τὰ σήθη, Καὶ μεγαλοφώνως „κραυγάζοντες, Ἀληθῶς Θεῦ υἱὸς ἦν ἕτος. Ὁ Ματ. 27, 54. δὲ θεηγόρος Παῦλος ἐκήρυττε· Βλέπομεν Ἰη- Ἑβρ. 2, 9. „σῆν διὰ τὸ πάθημα τῦ θανάτε δόξῃ καὶ τιμῇ ἐσεφανωμένον. Ταύτην δὲ τὴν δόξαν ἐζήτησεν ὁ θεάνθρωπος, ἐχ ἵνα δοξασθῇ αὐτὸς μόνον, ἀλλ' ἵνα συνδοξασθῇ μετ' αὐτῦ ὁ Πατὴρ αὐτῦ. διὰ τῦτο εἰπὼν τὸ, Δόξασόν σε τὸν υἱόν, Προσέ- „θηκεν ἐυθὺς καὶ τὸ, ἵνα καὶ ὁ υἱός σου δοξάσῃ σε. Δοξάζεται δὲ ὁ Πατὴρ ὅταν δοξάζωμεν τὸν υἱὸν, ἐπειδὴ μία ἐσὶν ἡ φύσις καὶ ἡ οὐσία Πατρὸς, καὶ υἱῦ, καὶ Πνεύματος ἁγίε. Ὅθεν καὶ μία ἡ δόξα, καὶ ἡ δύναμις, καὶ ἡ προσκύνησις, καὶ ἡ λατρεία τῆς Θεότητος αὐτῶν. ὅσις μετὰ ὀρθῆς πίσεως δοξάζει τὸ ἓν πρόσωπον τῆς παναγίας Τριάδος, συνδοξάζει ἅμα καὶ τὰ λοιπὰ δύω πρόσωπα, διὰ τὸ ἑνιαῖον καὶ ἀχώρισον τῆς αὐτῶν Θεότητος. δόξα τῷ Πατρὸς ἐσὶν ὁ υἱός, ἐπειδὴ ἐσὶν Ἀπαύγασμα τῆς Ἑβρ. 1, 3. δόξης, καὶ χαρακτὴρ τῆς ὑποσάσεως αὐτῦ. Καθὼς δὲ ἡ ἐκ τῦ Ἡλίε γεννωμένη τῦ φωτὸς ἀκτὶς ἐσὶν ἀπαύγασμα τῆς λαμπρότητος τῦ Ἡλίε καὶ χαρακτὴρ τῆς φωτισικῆς αὐτῦ ὑποσάσεως· οὕτω καὶ ὁ ἐκ τῦ Πατρὸς γεννώμενος Υἱὸς ἐσὶν ἀπαύγασμα τῆς δόξης τῦ Πατρὸς καὶ χαρακτὴρ τῆς πατρικῆς αὐτῦ ὑποσάσεως. Ὅταν πισεύῃς Υἱὸν Θεῦ, ἐξ ἀνάγκης πισεύεις καὶ Πατέρα Θεόν. Ἐπειδὴ καθὼς ἐκ ἔσι πατὴρ χωρὶς υἱῦ, ἕτως ἐκ ἔσιν υἱὸς ἄνευ πατρός. τῦτο δέ ἐσι κατ' ἐξοχὴν δόξα τῦ Θεῦ, ὅταν γνωρίζωμεν καὶ πισεύωμεν, ὅτι αὐτός ἐσι Πατὴρ κατὰ φύσιν τῦ Υἱῦ. ποιητὴν μὲν, δημιεργὸν, παντοδύναμον, πάνσοφον κηρύττεσιν αὐτὸν πάντα τὰ κτίσματα, Πατέρα δὲ, μόνος ὁ Υἱός. πισεύοντες ἡμεῖς, ὅτι ὁ Ἰησῆς Χριςὸς ἐσὶν υἱὸς Θεῦ κατὰ φύσιν, καὶ δοξολογῦντες καὶ λατρεύοντες αὐτὸν ὡς Υἱὸν, πισεύομεν, καὶ συνδοξολογῦμεν ἅμα καὶ συλλατρεύομεν τὸν γεγεννηκότα αὐτὸν Πατέρα. διὰ τῦτο λοιπὸν

εἶπεν

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

εἶπεν ὁ Χριστὸς, Δόξασόν σε τὸν υἱὸν, Ἵνα ἀποκάλυψόν με τοῖς μὴ γνωρίζεσί με, φανέρωσον ὅτι υἱός σε εἰμὶ μονογενὴς· ἵνα καὶ ὁ υἱός σε δοξάσῃ σε. διότι ὅταν ὁ κόσμος πιστεύσῃ ὅτι ἔχεις υἱὸν ὁμοούσιον, δοξάζει σε οὐχὶ μόνον ὡς δημιουργὸν, ἀλλὰ καὶ ὡς πατέρα κατὰ φύσιν τῷ υἱῷ. τὸ αὐτὸ δὲ νόημα, ἤγουν τὸ ὅτι δοξαζομένῳ τῷ υἱῷ συνδοξάζεται καὶ ὁ Πατὴρ, δηλοποιῆσι καὶ τὰ ἑξῆς λόγια τῆς δεσποτικῆς προσευχῆς.

Ἰωάν. 17, 2. *Καθὼς ἔδωκας αὐτῷ ἐξουσίαν πάσης σαρκὸς, ἵνα πᾶν ὃ δέδωκας αὐτῷ, δώσῃ αὐτοῖς ζωὴν αἰώνιον.*

Πῶ ἀνάγεται τὸ καθὼς, ἢ πῶ ἔχει τὴν ἀπόδοσιν αὐτῆς; τὸ καθὼς ἐδεμίαν ἀπόδοσιν ἔχει γραμματικῆς συντάξεως, ἐπειδὴ τὸ οὕτω, τὸ ἀνταποδοτικὸν, ἐσιωπήθη· ἀνάγεται δὲ εἰς τὰ προειρημένα λόγια, καὶ ἐννοεῖται τὸ οὕτω, κἂν ἐσιωπήθη. βλέπε δὲ „πῶς· εἰπὼν ἀνωτέρω, Δόξασόν σου τὸν Υἱὸν, „ἵνα καὶ ὁ Υἱός σε δοξάσῃ σε, Προσέθηκεν εὐθὺς τὸ καθὼς, ἤγουν οὕτω δόξασον, καὶ δοξάσθητι, καθὼς ἐδόξασας αὐτὸν καὶ ἐδοξάσθης ὑπ' αὐτοῦ ὅτε ἔδωκας αὐτῷ ἐξουσίαν, ἵνα χαρίσηται ἐπὶ πᾶν ὃ δέδωκας αὐτῷ, ἤγουν ἐπὶ πάντας τοὺς εἰς αὐτὸν πιστεύοντας, τὴν ζωὴν τὴν αἰώνιον. καὶ ὅτι μὲν ὁ Πατὴρ ἐδόξασε τὸν υἱὸν, δῆς τὰ πάντα ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν αὐτοῦ, κατὰ τὸ Πάντα μοι, Ματ. 11, 27. „παρεδόθη ὑπὸ τοῦ Πατρός μου, Φανερόν ἐστι καὶ ὁμολογούμενον· διότι τί ἄλλο ἐστὶν, εἰμὴ δόξα τῷ Υἱῷ τὸ ἐπὶ πάντα πληρεξούσιον; ὅτι δὲ διὰ τῆς ὑπὸ τοῦ Πατρὸς δοθείσης τῷ Υἱῷ ἐξουσίας ἐδοξάσθη καὶ ὁ Πατὴρ, καὶ τοῦτο φανερόν. διότι διὰ τῆς τοιαύτης ἐξουσίας τελέσας ὁ Υἱὸς τὰ μεγάλα καὶ ἐξαίσια θαύματα, ἔδωκεν εἰς τοὺς πιστεύσαντας τὴν ζωὴν τὴν αἰώνιον· ἤγουν ἔπεισεν αὐτοὺς πιστεῦσαι, ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ μονογενὴς υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ ἀπεσταλμένος ὑπὸ τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς, καὶ παρ' αὐτοῦ τὴν ἐξουσίαν λαβών. τοῦτο δὲ δόξα τοῦ Πατρὸς, ὅτι ἔχει υἱὸν παντεξούσιον, ὥσπερ ἐστὶ καὶ αὐτός· τοῦτο δὲ καὶ ἡ ζωὴ ἡ αἰώνιος, ἣν ἔδωκε τοῖς πιστεύουσιν αὐτῷ, ὡς τὰ ἑξῆς λόγια δηλοῦσιν.

Ἰωάν. 17, 3. *Αὕτη δέ ἐστιν ἡ αἰώνιος ζωὴ, ἵνα γινώσκωσί σε τὸν μόνον ἀληθινὸν Θεὸν, καὶ ὃν ἀπέστειλας Ἰησοῦν Χριστόν.*

Ἡ γνῶσις τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ, ἤγουν ἡ πίστις, οὐκ ἔστιν ἡ αἰώνιος ζωὴ, ἀλλ' ἡ αἰτία καὶ ἡ πρόξενος τῆς αἰωνίου ζωῆς. ἀντὶ ἓν τῷ, ἡ γνῶσις τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ γίνεται αἴτιον, καὶ πρόξενος τῆς αἰωνίου ζωῆς, εἶπεν ὁ θεάνθρωπος μετωνυμικῶς, ὅτι ἡ γνῶσις τοῦ Θεοῦ ἐστὶν ἡ αἰώνιος ζωή. καὶ ἀλλοτε δὲ διὰ τοιούτων μετωνυμιῶν ἐλάλησεν ὁ Κύριος. „Τὰ ῥήματα, εἶπεν, ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, Ἰωάν. „Πνεῦμά ἐστι, καὶ ζωὴ ἐστίν· Ἀντὶ τοῦ, τὰ 6, 63. ῥήματα ἃ ἐγὼ λαλῶ δίδουσιν ὑμῖν Πνεῦμα θεῖον καὶ ζωήν· „Ἐγώ εἰμι ἡ ἀνάστασις Ἰωάν. καὶ ἡ ζωή· Ἀντὶ τοῦ, ἐγὼ δίδωμι τὴν ἀνά- 11, 25. „στασιν, καὶ τὴν ζωήν· Ἡ ἐντολὴ αὐτοῦ ζωὴ Ἰωάν. „αἰώνιός ἐστιν· Ἀντὶ τοῦ, ἡ ἐντολή αὐτοῦ 12, 50. προξενεῖ τὴν αἰώνιον ζωήν· Ἐγώ εἰμι ἡ ὁδὸς, καὶ ἡ ἀλήθεια, καὶ ἡ ζωή· Ἀντὶ Ἰωάν. „τοῦ, ἐγὼ φέρω εἰς τὴν ὁδὸν τῆς σωτηρίας, 14, 6. καὶ εἰς τὴν ἀλήθειαν τῆς πίστεως, καὶ εἰς τὴν αἰώνιον ζωήν. Ἐπειδὴ λοιπὸν ἐκεῖνοι κληρονομοῦσι τὴν αἰώνιον ζωὴν, ὅσοι γνωρίζουσιν ἕνα μόνον ἀληθινὸν Θεὸν, καὶ ὃν αὐτὸς ἀπέστειλεν Ἰησοῦν Χριστὸν, φανερόν ἐστιν, ὅτι διὰ τῆς σωτηρίας τῶν πιστευόντων δοξάζεται καὶ ὁ Πατὴρ καὶ ὁ Υἱός. Πᾶσα λοιπὸν ἡ σειρὰ τοῦ νοήματος τῶν λόγων τοῦ Κυρίου ἐστὶν αὕτη· Δόξασόν σε τὸν Υἱόν, „ἵνα καὶ ὁ Υἱός σε δοξάσῃ σε, Καθὼς ἐδόξασας αὐτὸν, καὶ ἐδοξάσθης ὑπ' αὐτοῦ, ὅτε σὺ μὲν ἔδωκας αὐτῷ ἐξουσίαν πάσης σαρκὸς, αὐτὸς δὲ ἔδωκεν εἰς τοὺς πιστεύσαντας τὴν ζωὴν τὴν αἰώνιον. Βλέπε δὲ πῶς καὶ τὸ ἐνιαῖον τῆς θεότητος ἐδίδαξεν, εἰπών· "Ινα

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

„Ἵνα γινώσκωσί σε τὸν μόνον ἀληθινὸν „Θεόν· Καὶ τῆς ἐνσάρκε οἰκονομίας αὐτοῦ τὸ δόγμα παρέδωκε, προσθείς· „Καὶ ὃν „ἀπέστειλας Ἰησῆν Χριστόν· Οὐκ εἶπεν, ὃν ἀπέστειλας λόγον, ἵνα μήτις ἐκ τούτε ἀφορμὴν λαβών, νοήσῃ, ὅτι διαστέλλει καὶ χωρίζει τὴν θεότητα αὐτῆ ἀπὸ τῆς θεότητος τῆ Πατρός· „εἶπε δὲ ὃν ἀπέστειλας Ἰησῆν „Χριστόν, ἵνα καθεὶς καταλάβῃ, ὅτι περὶ τῆς ἐνανθρωπήσεως αὐτῆ λαλεῖ, ὅθεν καὶ διαστέλλει τὴν μίαν μόνην θεότητα ἀπὸ τῆς ἀνθρωπότητος αὐτῆ, τὴν πολυθεΐαν ῥιζόθεν καταργήσας. Ἵνα γνωρίσωσι, λέγει, καὶ πιστεύσωσιν εἰς ἕνα μόνον ἀληθινὸν Θεὸν, καὶ τὸν σαρκωθέντα Χριστόν· οὐχὶ εἰς δύω θεὺς, ἀλλ' εἰς μίαν μόνην θεότητα Πατρὸς, καὶ Υἱῆ, καὶ ἁγίε Πνεύματος, κἂν ὁ Υἱὸς σαρκωθεὶς ἐγένετο ἄνθρωπος. Ὅσα δὲ προεῖπε προσευχόμενος, τὰ αὐτὰ πάλιν διὰ τῶν ἑξῆς διερμηνεύει λέγων·

Ἰωάν. 17, 4. *Ἐγώ σε ἐδόξασα ἐπὶ τῆς γῆς· τὸ ἔργον ἐτελείωσα ὃ δέδωκας μοι ἵνα ποιήσω.*

Πρεπόντως λέγει, Ἐπὶ τῆς γῆς· διότι ἐν τοῖς οὐρανοῖς ὁ Θεὸς καὶ Πατὴρ αὐτῆ δεδοξασμένος ἦν διαπαντὸς σὺν αὐτῷ τῷ Υἱῷ αὐτοῦ, καὶ τῷ παναγίῳ αὐτοῦ Πνεύματι, ἄπειρον ἔχων κατὰ φύσιν τὴν δόξαν, καὶ ὑπὸ τῶν ἁγίων Ἀγγέλων ἀκαταπαύστως δοξολογέμενος. ἐδόξασε δὲ αὐτὸν ἐπὶ τῆς γῆς ὡς ἄνθρωπος διὰ τῆς τελειώσεως τῆ ἔργε, ὃ παρέδωκεν αὐτῷ. Ποῖον δέ ἐστι τοῦτο τὸ ἔργον; Τοῦτο οὐκ ἔστιν ἓν ἔργον, ἀλλ' ἔργα, καθὼς ἀλλαχῆ αὐτὸς ἐφανέρωσεν εἰπών· Ἰωάν. 5, 20. „Τὰ „ἔργα, ἃ ἔδωκέ μοι ὁ Πατὴρ, ἵνα τελειώσω αὐτά. Ἔργον ἐστὶ τῆς σωτηριώδες πίστεως τὸ κήρυγμα. Λουκ. 8, 45. „Εὐαγγελίσασθαί με δεῖ „τὴν Βασιλείαν τῆ Θεῆ· ὅτι εἰς τοῦτο ἀπέσταλμαι· Ἔργον ἡ ἐπιστροφὴ τῶν ἁμαρτωλῶν· Οὐ γὰρ ἦλθον καλέσαι δικαίες, ἀλλὰ ἁμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν. Ἔργον ἡ καταλλαγὴ καὶ εἰρηνοποίησις τῆ ἀνθρώπε μετὰ τῆ Θεῆ κατὰ τὸ, „Εἰ γὰρ ἐχθροὶ ὄντες Ῥωμ. 5, 10, 11. „κατηλλάγημεν τῷ Θεῷ διὰ τῆ θανάτε τῆ „υἱῆ αὐτῆ, πολλῷ μᾶλλον καταλλαγέντες „σωθησώμεθα ἐν τῇ ζωῇ αὐτῆ. ἐ μόνον „δὲ, ἀλλὰ καὶ καυχώμενοι ἐν τῷ Θεῷ διὰ „τῆ Κυρίε ἡμῶν Ἰησῆ Χριστῆ, δι' ἓ νῦν „τὴν καταλλαγὴν ἐλάβομεν· Αὐτὸς γάρ ἐστιν Ἐφ. 2 14. „ἡ εἰρήνη ἡμῶν, ὁ ποιήσας τὰ ἀμφότερα „ἕν, καὶ τὸ μεσότειχον τῆ φραγμῆ λύσας. Ἔργον ἡ ὕψωσις τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως εἰς τὸ ἀρχαῖον ἀξίωμα, καὶ ἡ δόξα τῆς ἀνθρωπότητος καὶ ἡ υἱοθεσία· „Ἐγὼ ἦλθον Ἰωάν. 10, 11. „ἵνα ζωὴν ἔχωσι, καὶ περισσὸν ἔχωσι. Ταῦτά εἰσι τὰ ἔργα, ἃ δέδωκεν ὁ Πατὴρ τῷ υἱῷ αὐτῆ. καὶ ἔργον δὲ ταῦτα ὠνόμασεν, ἐπειδὴ εἰς ἕν, εἰς τὴν σωτηρίαν καὶ δόξαν τῆ ἀνθρώπε ἐπιβλέπουσιν. πῶς δὲ πρὸ τοῦ πάθες, καὶ τῆ σαρκὸς, καὶ τῆ θανάτε, καὶ τῆς ἀναστάσεως εἶπεν ὁ Κύριος, Τὸ ἔργον ἐτελείωσα; τοῦ Θεοῦ τὸ ὄμμα βλέπει τὸ μέλλον γενέσθαι ὥσπερ ἡμεῖς βλέπομεν τὸ παρόν. ἡ ἀπόφασις τῆ σαρκὸς καὶ τῆ θανάτε τῆ Ἰησῆ διωρισμένη ἦν πρὸ τῶν αἰώνων. εἰς αὐτὴν συγκατετέθη καὶ ἡ ἀνθρώπινος αὐτῆ θέλησις· „Πάτερ μου, εἶπεν, εἰ Ματ. 26, 42. „οὐ δυνατὸν τοῦτο τὸ ποτήριον παρελθεῖν „ἀπ' ἐμοῦ, ἐὰν μὴ αὐτὸ πίω, γενηθήτω τὸ „θέλημά σε. Ὅθεν καὶ τὰ πάθη, καὶ ἡ σαύρωσις, καὶ ὁ θάνατος, καὶ ἡ ταφὴ, καὶ ἡ ἀνάστασις ὡς τετελεσμένα παρὰ τῷ Θεῷ ἐλογίζοντο. Ἐγώ σε ἐδόξασα ἐπὶ τῆς γῆς „εἶπεν, Ἔπειτα προσέθετο·

Καὶ νῦν δόξασόν με σὺ, Πάτερ, παρὰ σεαυτῷ τῇ δόξῃ, ᾗ εἶχον, πρὸ τοῦ τὸν κόσμον εἶναι παρὰ σοί. Ἰωάν. 17, 5.

Ἀνωτέρω εἶπε, Δόξασόν σου τὸ υἱόν, „Πάλιν δὲ τὸ αὐτὸ λέγει· Δόξασόν με σὺ, Πάτερ, παρὰ σεαυτῷ, ὅμως δηλοποιεῖ ποίαν δόξαν παρὰ τῆ Πατρὸς αὐτῆ ζητεῖ, λέγων· „Τῇ δόξῃ, ᾗ εἶχον πρὸ τοῦ τὸν κόσμον εἶναι παρὰ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

παρὰ σοί. Ποίαν δὲ δόξαν εἶχεν ὁ υἱὸς πρὸ κτίσεως κόσμου; τὴν ἄπειρον φυσικὴν δόξαν τῆς θεότητος, τὴν δόξαν ὡς μονογενὴς παρὰ Πατρός, καὶ ὡς Θεὸς ἀληθινός, τὴν δόξαν τῆς θεότητος ὡς Θεός. διὰ ταύτης τῆς δόξης ἐζήτησεν ὁ Ἰησοῦς ὡς ἄνθρωπος, ἵνα δοξασθῇ ἡ ἀνθρώπινος αὐτοῦ φύσις. βλέπε δὲ, ὅτι ἐζήτησε τὴν δόξαν ταύτην ὡς βραβεῖον τῷ ἔργῳ, ὅπερ τελειώσας, ἐδόξασε τὸν Θεόν. „Ἐγὼ, λέγει, σὲ ἐδόξασα ἐπὶ τῆς „γῆς. Δὸς λοιπὸν τὸ βραβεῖόν μου· Καὶ νῦν „δόξασόν με σὺ, Πάτερ, παρὰ σεαυτῷ. Ζητήσας δὲ, ἔλαβε. διότι μετὰ τὸ πάθος καὶ τὴν ἀνάστασιν ἡ ἀνθρώπινος αὐτοῦ φύσις γέγονεν ἄφθαρτος, ἔλαβε τὰ θεῖα προτερήματα, καὶ ὑπερυψωθεῖσα ὑπεράνω πάντων τῶν κτισμάτων, „Ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ „τοῦ θρόνου τῆς μεγαλωσύνης ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Τοσούτῳ κρείττων γενομένη τῶν Ἀγγέλων, ὅσῳ διαφορώτερον παρ' αὐτοὺς κεκληρονόμηκεν ὄνομα. Ἐντεῦθεν οἱ μὲν Ἀρειανοὶ „ἀκούοντες τὸ, Τῇ δόξῃ, ἧ εἶχον, πρὸ τοῦ „τὸν κόσμον εἶναι παρὰ σοὶ, Καταισχύνονται. διότι ποίαν ἄλλην δόξαν εἶχεν ὁ υἱὸς συνημμένος ὢν τῇ Θεότητι πρὸ κτίσεως κόσμου, εἰμὴ τὴν θείαν, δοξαζόμενος ὡς Θεὸς ὁμοούσιος τῷ Πατρί; ἡμεῖς δὲ ἀκούοντες τὸ, Ἐγώ σε ἐδόξασα, καὶ νῦν δόξασόν με, Μανθάνομεν, ὅτι ἐκεῖνοι μόνοι εἰσὶν ἄξιοι τῆς θείας δόξης, ὅσοι διὰ τῶν καλῶν ἔργων ἐδόξασαν τὸν Θεόν. Μηδαμῶς ἐμοὶ, ἀλλ' ἢ τοὺς δοξάζοντάς με δοξάσω. Ἐξηγήσας δὲ ὁ Σωτὴρ ἡμῶν ποίαν δόξαν ἐζήτει παρὰ τοῦ Πατρὸς αὐτοῦ, δηλοποιεῖ ἔπειτα καὶ τὸν τρόπον, δι' οὗ αὐτὸς ἐδόξασε τὸν Θεὸν καὶ Πατέρα αὐτοῦ, λέγων·

Ἐφ. 1, 8, 1.

Ἐφ. 1, 4.

1 Βασ. 2, 30.

Ἰωάν. 11, 6.

Ἐφανέρωσά σου τὸ ὄνομα τοῖς ἀνθρώποις,

Ψαλ. 75, 1.

Γνωστὸς ἦν ὁ Θεὸς εἰς ὅλον τῶν Ἰουδαίων τὸ γένος· Γνωστὸς ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ὁ Θεός. Διατί λοιπὸν λέγει ὁ Θεάνθρωπος, ὅτι ἐφανέρωσε τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ τοῖς ἀνθρώποις; διὰ τὰ ἔθνη τὰ λατρεύοντα τῇ κτίσει παρὰ τὸν κτίσαντα, καὶ μὴ γνωρίζοντα τὸν ἀληθινὸν τῆς κτίσεως ποιητήν; ναὶ διὰ τὰ ἔθνη. ἀλλὰ καὶ δι' αὐτοὺς τοὺς Ἰσραηλίτας. διότι ἐγνώριζον μὲν αὐτοὶ τὸν Θεὸν, ἀλλ' ὡς δημιουργὸν, οὐχὶ δὲ καὶ ὡς Πατέρα τοῦ Υἱοῦ. διὰ τοῦτο ὁ Σωτὴρ ἡμῶν οὐκ εἶπεν, ἐφανέρωσά σε, ἀλλ' Ἐφανέρωσά σου τὸ ὄνομα. „Ποῖον ὄνομα; τὸ πατρικόν. ὁ μὲν Μωϋσῆς συνεσκιασμένως ἐδίδαξε τὰς τρεῖς ὑποσάσεις τῆς θεότητος, λέγων τὸ, „Ποιήσωμεν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα ἡμετέραν „καὶ καθ' ὁμοίωσιν. Καὶ τὸ, Ἐγώ εἰμι ὁ „Θεὸς τοῦ πατρός σου, ὁ Θεὸς Ἀβραὰμ, ὁ Θεὸς Ἰσαὰκ, καὶ ὁ Θεὸς Ἰακώβ. Ὁ δὲ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς φανερὰ τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς, καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἐκήρυξεν. „Ἐγὼ καὶ ὁ Πατὴρ „ἕν ἐσμέν. Ὁ ἑωρακὼς ἐμὲ, ἑώρακε τὸν Πατέρα. Ἐγὼ ἐν τῷ Πατρὶ, καὶ ὁ Πατὴρ „ἐν ἐμοί ἐστι· Τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας ὃ „παρὰ τοῦ Πατρὸς ἐκπορεύεται. Βαπτίζοντες „αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Ὅθεν οἱ Ἰουδαῖοι ὑπερβαλλόντως ἐσκανδαλίζοντο, καὶ ἐζήτων αὐτὸν ἀποκτεῖναι, ὅτι οὐ μόνον ἔλυε τὸ σάββατον, ἀλλὰ καὶ πατέρα ἴδιον ἔλεγε τὸν Θεὸν, ἴσον ἑαυτὸν ποιῶν τῷ Θεῷ. Ἐπειδὴ δὲ τὸ ὄνομα, Πατὴρ, δόξα τοῦ Θεοῦ ἐστὶ ὑπερτέρα καὶ αὐτοῦ τοῦ ὀνόματος, Θεός· καθότι τὸ μὲν Θεὸς σημαίνει τὴν ἀξίαν, τὸ δὲ Πατὴρ τὴν ἐσωτάτω ἰδιότητα· καὶ τὸ μὲν Θεὸς δηλοῖ αὐτὸν δημιουργὸν καὶ κύριον τῆς πεπερασμένης κτίσεως· τὸ δὲ Πατὴρ, γεννήτορα τῆς ἀπείρου ὑποσάσεως τοῦ Υἱοῦ αὐτοῦ. διὰ τοῦτο δοξάζεται περισσότερον ὁ Θεὸς, ὀνομαζόμενος καὶ πιστευόμενος Πατὴρ τοῦ Υἱοῦ, καὶ Προβολεὺς τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ἢ λεγόμενος μόνον Θεὸς, καὶ πιστευόμενος δημιουργός. ὁ νόμος ὁ γραπτὸς ἀτελὴς

Γεν. 1, 26. Ἐξόδ. 3, 6.

Ἰωάν. 14, 9, 10. Ἰωάν. 10, 30. Ἰωάν. 15, 26.

Ματ. 28, 19. Ἰωάν. 5, 18.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ἀτελὴς ἐσὶ καὶ παιδαγωγὸς, καὶ σκοπὸν ἔχων, ἵνα ἀποσπάσῃ τὺς ἀνθρωπυς ἀπὸ τῆς πολυθεΐας τῶν εἰδώλων, ἐδίδασκε φανερὰ μὲν τὸ, εἷς θεὸς, ἐπικεκαλυμμένως δὲ, τὸ Πατὴρ καὶ Υἱὸς καὶ Πνεῦμα ἅγιον. διὸ καὶ
Ἑβρ. 7, 19. ὁ Ἀπόσολος ἔλεγεν, „Οὐδὲν ἐτελείωσεν ὁ „νόμος, ἐπεισαγωγὴ δὲ κρείττονος ἐλπίδος, „δι' ἧς ἐγγίζομεν τῷ θεῷ. Τὸ ἐναγγελικὸν κήρυγμα τῆ Χρισῆ τέλειον ὂν, καὶ δεσποτικὸν, καὶ ἀποβλέπον τὴν ἀνάβασιν τῶν ἀνθρώπων εἰς τὴν τελειότητα τῆς πίσεως, καὶ τὸ ἐνιαῖον τῆς θεότητος, καὶ τὸ τρισσὸν τῶν θείων ὑποσάσεων ἀνακεκαλυμμένως ἐδίδασκεν. „Ὅθεν πρεπόντως ἔλεγεν ὁ θε„άνθρωπος, Ἐφανέρωσά σε τὸ ὄνομα τοῖς ἀνθρώποις, ἦγεν ἐφανέρωσα εἰς τὺς ἀνθρώπυς, ὅτι σὺ ὑπάρχεις κατὰ φύσιν Πατὴρ τῆ Υἱῆ, καὶ Προβολεὺς τῆ ἁγίε Πνεύματος. Τελέσας δὲ τὴν περὶ ἑαυτῆ δέησιν, ἔρχεται καὶ τῆς ὑπὲρ τῶν μαθητῶν αὐτῆ ἱκεσίας, λέγων·

Ἰωάν. 17, 6. Οὓς δέδωκάς μοι ἐκ τῆ κόσμε· σοὶ ἦσαν, καὶ ἐμοὶ αὐτὺς δέδωκας, καὶ τὸν λόγον σε τετηρήκασι.

Τὺς μαθητὰς, λέγει, ἓς δέδωκάς μοι, ἐκ ἦσαν Ἄγγελοι ἐράνιοι, ἀλλ' ἄνθρωποι ἐκ τῶν ἐν κόσμῳ ἀνθρώπων γεγεννημένοι. „Δέδωκάς μοι δὲ, λέγει, Ἐπειδὴ ὁ Πατὴρ αὐτῆ καὶ Θεὸς ἐφώτισεν αὐτὺς, ἵνα πισεύ-
Ἰωάν. 6, 44. σωσιν αὐτῷ κατὰ τὸ, „Οὐδεὶς δύναται ἐλ„θεῖν πρός με, ἐὰν μὴ ὁ Πατὴρ ὁ πέμ„ψας με ἑλκύσῃ αὐτόν· Σοὶ δὲ ἦσαν, Εἶπεν, ἢ καθὸ πάντες οἱ ἄνθρωποι τῆ Θεῆ εἰσὶν, ὡς πλάσματα αὐτῆ, ἢ καθὸ αὐτοὶ οἰκειότεροι τῷ Θεῷ διὰ τὴν ἐν αὐτοῖς ἀρετήν. , Καὶ ἐμοὶ αὐτὺς δέδωκας, Ἐποίησας ἐμὺς μαθητὰς, παρέδωκάς μοι αὐτὺς, ἵνα διδάξω αὐτὺς τῆς ἐυσεβείας τὰ μυςήρια· „Καὶ τὸν λόγον σε τετηρήκασιν. Αὐτοὶ δὲ ἀκέσαντες τὴν σὴν διδασκαλίαν παρ' ἐμῆ, ἐδὲ ὡς ὁ Ἰύδας αὐτὴν ἠθέτησαν, ἐδὲ ὡς οἱ Ἰεδαῖοι περιεφρόνησαν, ἀλλ' ὑποδεξάμενοι αὐτὴν, πάντα τὰ διδαχθέντα ἀκριβῶς ἐφύλαξαν.

Νῦν ἔγνωκαν ὅτι πάντα ὅσα δέ- Ἰωάν. 17, 7, 8. δωκάς μοι, παρὰ σῆ ἐσὶν· Ὅτι τὰ ῥήματα ἃ δέδωκάς μοι, δέδωκα αὐτοῖς· καὶ αὐτοὶ ἔλαβον, καὶ ἔγνωσαν ἀληθῶς ὅτι παρὰ σῆ ἐξῆλθον, καὶ ἐπίσευσαν ὅτι σύ με ἀπέσειλας.

„Αὐτοὶ ἐγνώρισαν, ὅτι πάντα, ἦγεν τὴν κυριότητα ἐπάνω εἰς τὰ ςοιχεῖα, τὴν δεσποτείαν κατὰ τῶν πνευμάτων τῶν ἀκαθάρτων, τὴν θεραπευτικὴν δύναμιν τῶν ἀσθενέντων, τὴν ἐξσίαν τῆ ἐγείρειν τὺς νεκρὺς, τὰς μαρτυρίας εἰς τὸν Ἰορδάνην ποταμὸν, καὶ εἰς τὸ ὄρος τὸ Θαβὼρ, περὶ τοῦ ὅτι εἰμὶ υἱός σε ἀγαπητὸς, τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον Ματ. 3, 16, 17. ἦλθε καὶ ἔμεινεν ἐν ἐμοὶ, τὸν λόγον τῆς ἐρανίε διδασκαλίας σε, Πάντα ὅσα δέδωκάς μοι, Ἐγνώρισαν, ὅτι παρὰ σῆ τῆ Θεῆ καὶ Πατρὸς ταῦτά μοι ἐδόθησαν. πόθεν δὲ τῦτο ἐγνώρισαν; „Ὅτι τὰ ῥήματα ἃ δέδω„κάς μοι, δέδωκα αὐτοῖς. Ἐγνώρισα ταῦτα, ἐπειδὴ παρέδωκα αὐτοῖς τὰ Λόγια, ἃ Ἰωάν. παρὰ σῆ παρέλαβον· ἐδίδαξα αὐτὺς, ὅτι 1, 52. Ματ. „Πάντα μοι παρεδόθη ὑπὸ σῆ τῆ Θεῆ καὶ 11, 27. „Πατρός. Καὶ αὐτοὶ ἐδέχθησαν τὴν σὴν διδασκαλίαν, καὶ ἐγνώρισαν καὶ ἐπίσευσαν ἐχ ὑποκριτικῶς, ἀλλ' ἀληθῶς, ὅτι παρὰ σῆ ἐξῆλθον, Ἦγεν ὅτι ἐκ σῆ τῆ Πατρὸς ἐγεννήθην, καὶ ἐξέλαμψα ἐκ τῆς σῆς ἐσίας, καὶ ἐπληροφορήθησαν ὅτι σύ με ἀπέσειλας, τετέσιν ὅτι τῇ σῇ ἐυδοκίᾳ σάρκα λαβὼν καὶ γενόμενος ἄνθρωπος, ἐφανερώθην εἰς τὸν κόσμον.

Ἐγὼ περὶ αὐτῶν ἐρωτῶ· ἐ περὶ τῆ Ἰωάν. κόσμε ἐρωτῶ, ἀλλὰ περὶ ὧν δέδω- 11, 9. κάς μοι, ὅτι σοί εἰσι.

Περὶ τῶν ἰδίων μαθητῶν παρακαλεῖ, ἐπαναλαμβάνει δὲ τὸ, Δέδωκάς μοι, καὶ τὸ, Σοί εἰσι, δεῖξαι θέλων, καὶ ἐπιβεβαιῶσαι, ὅτι

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ὅτι οἱ μαθηταὶ αὐτῆ παρὰ Θεῦ ἐδόθησαν αὐτῷ, καὶ οἰκεῖοι τῷ Θεῷ ἦσαν διὰ τὴν ἀρετὴν αὐτῶν. διὰ τούτων δὲ δείκνυσιν ἑαυτὸν σύμφωνον τῷ Πατρὶ, καὶ τὺς μαθητὰς αὐτῆ σκέυη ἐκλογῆς. Διατὶ δὲ ἆράγε λέγει τὸ, ἐ παρακαλῶ περὶ τῦ κόσμου;

Ἰωαν. ι, 29. „Αὐτός ἐστιν ὁ Ἀμνὸς τῦ Θεῦ, ὁ αἴρων τὴν
Ἰωαν. ἁ, 2. ἁμαρτίαν τῦ κόσμυ· Αὐτὸς ἱλασμός ἐστι περὶ ὅλυ τῦ κόσμυ· Αὐτὸς καὶ ὑπὲρ τῶν σαυρωσάντων αὐτὸν παρεκάλεσε, λέγων· Πάτερ ἄφες αὐτοῖς. ἐ γὰρ οἴδασι, τὶ ποιῦσι. „Τίς

Δεκ. 23, 34. „ἐστι λοιπὸν ἔτος ὁ κόσμος, περὶ ἕ ὁ Σωτὴρ τῦ κόσμυ ἐ παρακαλεῖ; Δύω νοήματα ἁρμόδια φαίνονται πρὸς λύσιν τῆς ἀπορίας. πρῶτον· Ἡ δέησις αὕτη ἐπιβλέπει κατ' ἰδίαν τὺς μαθητὰς αὐτῆ, καὶ δι' αὐτὺς μόνυς παρακαλεῖ, ὡς χρείαν ἔχοντας περισσοτέραν τῶν ἄλλων τῆς τῦ Θεῦ χάριτος καὶ δυνάμεως διὰ τὸ μέγα καὶ παγκόσμιον κατόρθωμα τῦ εὐαγγελικῦ κηρύγματος. διὰ τῦτο ἓν εἶπεν, Οὐ περὶ τῦ κόσμυ ἐρωτῶ, ὥσπερ ἂν ἔλεγεν· ἄλλοτε μὲν περὶ ὅλυ τῦ κόσμυ παρεκάλεσα, καὶ μετὰ ταῦτα δὲ παρακαλέσω, ἀλλὰ νῦν περὶ τέτων τῶν μαθητῶν μυ μόνων, καὶ ἐχὶ περὶ τῦ κόσμυ παρακαλῶ. ὅτι δὲ ἰδικῶς ὑπὲρ μόνων τῶν Ἀποστόλων προσηύχετο, αὐτὰ τῦ Ἰησῦ Χριστῦ τὰ λόγια τῦτο ἐπιβεβαιῦσι. „διότι παρακαλέ-

Ἰωάν. 17, 20. „σας πρῶτον ὑπὲρ αὐτῶν, προσέθηκεν ἐπει-„τα καὶ τὸ, Οὐ περὶ τύτων δὲ ἐρωτῶ μό-„νον, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν πιστευόντων διὰ „τῦ λόγυ αὐτῶν εἰς ἐμέ. Δεύτερον· Τὸ ὄνομα κόσμος σημαίνει πολλάκις τὺς ἀσεβεῖς ἀνθρώπυς, τὺς μηδέποτε μετανοῆσαι θέλοντας, ἀλλὰ τῷ διαβόλῳ διαπαντὸς δουλεύον-

Ἰωάν. 14, 30. τας, κατὰ τὸ, „Ἔρχεται γὰρ ὁ τῦ κόσμυ „τύτυ ἄρχων, καὶ ἐν ἐμοὶ ἐκ ἔχει ἐδέν. περὶ τύτυ ἦν τῦ κόσμυ, εἶτεν περὶ τοιύτων ἀπηλπισμένων καὶ ἀμετανοήτων ἀσεβῶν εἶπεν, ὅτι ἐ παρακαλεῖ. διότι ἔτοι καθὼς

Ψαλ. 57, 3, 4. λέγει ὁ Προφήτης· Ἀπηλλοτριώθησαν ἀπὸ „μήτρας, ἐπλανήθησαν ἀπὸ γαστρὸς, ἐλάλη-„σαν ψευδῆ. Θυμὸς αὐτοῖς κατὰ τὴν ὁμοί-„ωσιν τῦ ὄφεως, ὡσεὶ ἀσπίδος κωφῆς, καὶ „βυόσης τὰ ὦτα αὐτῆς, ἥτις ἐκ εἰσακόσε-„ται φωνῆς ἐπᾳδόντων. Εἰπὼν δὲ ὁ Σω-„τὴρ τὸ, Περὶ ὧν δέδωκάς μοι, ὅτι σοί „εἰσιν, Ἐπιφέρει ἐυθὺς καὶ τὸν λόγον, λαλῶν ἐχὶ ὡς ἄνθρωπος, ἀλλ' ὡς Θεός.

Καὶ τὰ ἐμὰ πάντα σά ἐστι, καὶ τὰ σὰ ἐμά· καὶ δεδόξασμαι ἐν αὐτοῖς. Ἰωάν. 17, 10.

Τὸ, καὶ, φαίνεται, ὅτι σημαίνει τὸ, διότι· κἄν, λέγει, σὺ δέδωκάς μοι τὺς ἐμὺς μαθητὰς, ὅμως σοί εἰσι, διότι πάντα τὰ ἐμὰ σά εἰσι, καθὼς καὶ τὰ σὰ ἐμά. ταῦτα δὲ τὰ λόγια δεικνύουσιν αὐτὸν ὁμοούσιον καὶ ὁμοφυῆ τῷ Πατρί. διότι ὅσα ἓν ἔχουσι κοινὴν καὶ φύσιν καὶ οὐσίαν, ἐκεῖνα οὐκ ἔχουσι τὰ πάντα κοινά. ἐπειδὴ δὲ λέγει, πάντα τὰ ἐμὰ ἐστὶ σὰ, καὶ τὰ σὰ ἐμὰ, φανερόν ἐστιν, ὅτι καὶ ὐσία, καὶ φύσις, καὶ θέλημα, καὶ βολὴ, καὶ ἐξουσία, καὶ Βασιλεία, καὶ δύναμις, καὶ σοφία, καὶ ἀγαθότης, καὶ δικαιοσύνη, καὶ πάντα τὰ λοιπὰ θεῖα προσόντα κοινά εἰσι Πατρὶ, Υἱῷ, καὶ ἁγίῳ Πνεύματι, μᾶλλον δὲ τὰ αὐτά· ἐχὶ ὅμως κοιναί εἰσι καὶ αἱ ὑποστατικαὶ καὶ προσωπικαὶ ἰδότητες. διότι ὁ μὲν Πατὴρ γεννᾷ καὶ ἐκπορεύει, ὐ γεννᾶται δὲ, οὐδὲ ἐκπορεύεται. ὁ δὲ Υἱὸς γεννᾶται ἐκ τῦ Πατρὸς, ὐ γεννᾷ δὲ, ὐδὲ ἐκπορεύει. ὡσάυτως τὸ Πνεῦμα ἐκπορεύεται ἐκ τῦ Πατρὸς, ὐ γεννᾷ, ὐδὲ ἐκπορεύει. Ὅθεν ὁ Πατὴρ ἐστιν αἴτιος καὶ ἀρχὴ τῦ Υἱῦ καὶ τῦ Πνεύματος· Ὁ δὲ Υἱὸς καὶ τὸ Πνεῦμά εἰσιν αἰτιατά. ὅταν ἓν ἀκύῃς, „Πάντα τὰ ἐμὰ σά ἐστι, „καὶ τὰ σὰ ἐμὰ, Νόησον, πάντα, πλὴν τῶν προσωπικῶν ἰδιωμάτων. διότι ἐὰν ἐκλάβῃς τὸ, Πάντα, χωρὶς ταύτης τῆς ἐξαιρέσεως, ἦγεν ἐὰν νοήσῃς, ὅτι καὶ αὐταὶ αἱ προσωπικαὶ ἰδιότητες εἰσὶ κοιναὶ, ἐκπίπτεις τῆς ὀρθοδόξου πίστεως, συγχέων τὰ τρία

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

πρόσωπα τῆς παναγίας Τριάδος, καὶ εἰς ἓν αὐτὰ συναλείφων, καθὼς ὁ αἱρετικὸς καὶ βλάσφημος Σαβέλλιος. Ἐπισυνάπτει δὲ ὁ Σωτὴρ καὶ τό, „Δεδόξασμαι ἐν αὐτοῖς, „ὡς τέταρτον λόγον, δι' ὃν περὶ τῶν μαθητῶν αὐτῷ πρεσβεύει. παρακαλῶ, λέγει, περὶ αὐτῶν, πρῶτον μὲν, ἐπειδὴ „Τὸν λό„γον σε τετηρήκασι· δεύτερον, ἐπειδὴ Ἐπί„στευσαν ὅτι παρὰ σοῦ ἐξῆλθον, καὶ ὅτι σύ„με ἀπέστειλας· Τρίτον, ἐπειδὴ Σοί εἰσι· „Καὶ τέταρτον, ἐπειδὴ, καὶ Δεδόξασμαι ἐν „αὐτοῖς. Πῶς δὲ ἐδοξάσθη ὁ Ἰησοῦς ἐν τοῖς μαθηταῖς; Διὰ τῆς πίστεως αὐτῶν, διότι ἐπίστευσαν, ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ· διὰ τῶν καλῶν αὐτῶν ἔργων, διότι ἀφῆκαν τὰ πάντα, καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ· διὰ τοῦ ἀποστολικοῦ κηρύγματος, δι' οὗ ἤμελλον ἐφαπλῶσαι εἰς πᾶσαν τὴν οἰκουμένην τῆς θεογνωσίας τὸ σωτήριον φῶς. κἂν δὲ τοῦτο μέλλον ἦν, ὡς τετελεσμένον ὅμως ἔβλεπεν αὐτὸ τὸ παντέφορον ὄμμα τοῦ Ἰησοῦ, ὅστις καὶ ἄλλον λόγον τῆς δεήσεως αὐτοῦ προσίθησι, λέγων·

Ἰωάν. ιι, 17. *Καὶ οὐκ ἔτι εἰμὶ ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ οὗτοι ἐν τῷ κόσμῳ εἰσὶ, καὶ ἐγὼ πρὸς σὲ ἔρχομαι· Πάτερ ἅγιε τήρησον αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί σου, οὓς δέδωκάς μοι, ἵνα ὦσιν ἓν καθὼς ἡμεῖς.*

Ἰδὲ καὶ ὁ πέμπτος λόγος τῆς προσευχῆς αὐτοῦ· παρακαλῶ, λέγει, περὶ τῶν μαθητῶν μου, „ἐπειδὴ Οὐκ ἔτι εἰμὶ ἐν τῷ κόσμῳ. ἐγὼ μὲν ὡς ἄνθρωπος ἀναχωρῶ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου, καὶ ἔρχομαι πρὸς σὲ, αὐτοὶ δὲ μένουσιν ἐν τῇ ταραχῇ καὶ ζάλῃ τοῦ κόσμου τούτου, τῆς ἀπ' ἐμοῦ σωματικῆς παρουσίας σερηθέντες. „Πάτερ ἅγιε, λοιπὸν, διαφύλαξον „αὐτοὺς, ἐν τῷ ὀνόματί σου, ἤγουν διὰ τῆς „σῆς βοηθείας καὶ δυνάμεως· αὐτοὺς, Πάτερ ἅγιε, οὓς δέδωκάς μοι, ἤγουν τοὺς μαθητάς μου, διαφύλαξον· „Ἵνα ὦσιν ἓν καθὼς ἡμεῖς· Καθὼς ἐγὼ, ὡς Υἱὸς καὶ Θεὸς, καὶ οὐ ὡς Πατὴρ καὶ Θεὸς, ἓν ἐσμεν κατὰ τὴν οὐσίαν καὶ φύσιν, οὕτω καὶ αὐτοὶ ἓν ὦσι κατὰ τὴν πίστιν καὶ τὴν καρδίαν· καθὼς ἡμεῖς ἓν κατὰ τὴν θέλησιν καὶ τὴν βουλὴν, οὕτω καὶ αὐτοὶ ἓν κατὰ τὴν γνώμην καὶ προαίρεσιν. ἓν ὦσιν, ἓν καὶ τὸ αὐτὸ φρονοῦσιν ἐν τῇ ὁμολογίᾳ τῆς πίστεως, ἓν καὶ τὸ αὐτὸ καὶ πιστεύωσι καὶ διδάσκωσι, καὶ ζῶσιν ἐν ὁμονοίᾳ καὶ ἀγάπῃ. βλέπομεν δὲ τὴν προσευχὴν ταύτην εἰσακουσθεῖσαν, καὶ ἐκπληρωθεῖσαν εἰς τοὺς πρώτους μαθητὰς τοῦ Χριστοῦ. „διότι Τὸ πλῆθος τῶν πιστευσάντων ἦν Πράξ. 4, 32. „ἡ καρδία καὶ ἡ ψυχὴ μία· Ἀκούομεν δὲ καὶ τὸν θεῖον Ἀπόστολον τὰ αὐτὰ διδάσκοντα· „Σπουδάζοντες, λέγει, τηρεῖν τὴν Ἐφεσ. 4, 3, 4. „ἑνότητα τοῦ Πνεύματος ἐν τῷ συνδέσμῳ „τῆς εἰρήνης· Ἓν σῶμα καὶ ἓν Πνεῦμα, „καθὼς καὶ ἐκλήθητε ἐν μιᾷ ἐλπίδι τῆς „κλήσεως ὑμῶν.

Ἰωάν. 17, 12. *Ὅτε ἤμην μετ' αὐτῶν ἐν τῷ κόσμῳ, ἐγὼ ἐτήρουν αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί σου· οὓς δέδωκάς μοι ἐφύλαξα, καὶ οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν ἀπώλετο, εἰμὴ ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας· ἵνα ἡ Γραφὴ πληρωθῇ.*

Ὅτε σωματικῶς συνδιέτριβον μετὰ τῶν ἐμῶν μαθητῶν ἐν τῷ κόσμῳ, ἐγὼ διὰ τῆς σῆς βοηθείας ἐφύλατον αὐτοὺς ἐν τῇ πίστει, καὶ ὁμονοίᾳ. Πάντας τοὺς ἐμοὺς μαθητὰς ἐφύλαξα. οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν ἠθέτησε τὴν πίστιν, οὐδὲ παρέβη τὰς θείας ἐντολὰς, καὶ Ματ. 25, 15. „ἀπωλέσθη, εἰμὴ ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας, ἤγουν „ὁ Ἰούδας. σημαίνει δὲ τό, ὁ υἱὸς τῆς ἀπω„λείας, τό, ἄξιος τῆς ἀπωλείας, καθὼς καὶ „υἱὸς γεέννης, ὁ ἄξιος τῆς κολάσεως, καὶ Υἱὸς θανάτου, ὁ ἄξιος θανατηφόρου τιμωρί- 2 Βασ. 12, 15. ας. ἐκεῖνος ἓν ἀπώλετο, ἵνα πληρωθῇ ἡ Γραφή. ἀλλ' ἆραγε διὰ τοῦτο ὁ Ἰούδας ἐγένετο προδότης τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἀπωλέσθη, ἵνα πληρωθῇ ἡ Γραφή; Ἄπαγε. ὁ Ἰούδας διὰ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

διὰ τὴν κακίαν τῆς αὐτοῦ προαιρέσεως, καὶ διὰ τὴν λύσσαν τῆς φιλαργυρίας αὐτοῦ ἔμελλε προδοῦναι εἰς θάνατον τῷ κόσμῳ τὸν Σωτῆρα· ὁ δὲ Θεὸς, ὅσις γνωρίζει τὰ πάντα καὶ πρὸ τοῦ γενέσθαι, προεφανέρωσε τὴν τούτου ἀπώλειαν διὰ τῆς ἁγίας Γραφῆς, λέγων περὶ αὐτοῦ· Γενηθήτω-
Ψαλ. 1, 108. „σαν αἱ ἡμέραι αὐτοῦ ὀλίγαι, καὶ τὴν „ἐπισκοπὴν αὐτοῦ λάβοι ἕτερος. Καὶ τὰ λοιπὰ ὅσα ὁ ψαλμὸς περὶ αὐτοῦ διαλαμβάνει. τρόπος δὲ τοῦ λέγειν ἐστὶν ἴδιος τῆς ἁγίας Γραφῆς, ὡς ἐσημείωσεν ὁ θεῖος Χρυσόστομος, τὸ προφέρειν ὡς αἰτια τὰ μετὰ τὴν ἔκβασιν τῶν πραγμάτων συμβαίνοντα.
Χρισ. εἰς τὸ κατὰ Ἰωάν. ὑπομν. „Ἰδιάζον οὖτος τῆς Γραφῆς ἐστὶν ὁ τρό-„πος, ὡς αἰτιολογίαν τιθέμενος τὰ ἐκ τῆς „ἐκβάσεως συμβαίνοντα. Εἶπεν, ἵνα πληρωθῇ ἡ Γραφὴ, ἀντὶ τοῦ, ὅτε ἀπωλέσθη ὁ Ἰούδας, ἐπληρώθη ἡ Γραφὴ, ἡ προειπεῖσα τὴν ἑαυτοῦ ἀπώλειαν.

Ἰωάν. 11, 13. *Νῦν δὲ πρὸς σὲ ἔρχομαι, καὶ ταῦτα λαλῶ ἐν τῷ κόσμῳ, ἵνα ἔχωσι τὴν χαρὰν τὴν ἐμὴν πεπληρωμένην ἐν αὐτοῖς.*

„Τὸ μὲν, Νῦν δὲ πρός σε ἔρχομαι, λέγει, ἐπειδὴ ἐπλησίαζεν ὁ καιρὸς, ἐν ᾧ καθὸ ἄνθρωπος ἔμελλεν ἀναχωρῆσαι ἐκ τοῦ κόσμου τούτου, καὶ μεταβῆναι εἰς τὸν οὐρανόν· διὰ δὲ τῶν ἑξῆς λόγων δηλοποιεῖ τὸ τέλος καὶ τὸν σκοπὸν τῆς προσευχῆς αὐτοῦ. αὐτὸς μὲν ὡς Θεὸς ἀληθινὸς ἐδύνατο, καθὼς καὶ ὁ Πατὴρ αὐτοῦ, διαφυλάττειν διαπαντὸς τοὺς ἰδίους μαθητάς· καὶ οὐδὲ χρείαν εἶχεν ἵνα ζητήσῃ ταῦτα παρὰ τοῦ Πατρὸς αὐτοῦ· ἀλλ' ἐπειδὴ ἐλυποῦντο οἱ μαθηταὶ διὰ τὸν σωματικὸν αὐτοῦ χωρισμὸν, διὰ τοῦτο παρόντων αὐτῶν καὶ ἀκουόντων, ἐζήτησε ταῦτα. Ταῦτα, λέγει, „λαλῶ ἐν τῷ κόσμῳ, ἵνα ἔχωσιν οἱ ἐμοὶ „μαθηταὶ τὴν χαρὰν τὴν ἐμὴν πεπληρω-„μένην ἐν αὐτοῖς. Ποία δέ ἐστιν αὕτη ἡ χαρά; ἐκείνη ἐστὶ, περὶ ἧς ἀλλαχοῦ εἶπεν· „Ἵνα ἡ χαρὰ ἡ ἐμὴ ἐν ὑμῖν μείνῃ· Ἡ Ἰωάν. 15, 11, χαρὰ δηλαδὴ, ἣν ἔλαβον ἐκ τῆς παρουσίας καὶ διδασκαλίας καὶ τῶν θαυμάτων αὐτοῦ. „Ἡ χαρὰ ἣν ἔλαβον, γνωρίσαντες καὶ πι- Ματ. 16, 16, „στεύσαντες, ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος. διὰ τοῦτο, λέγει, ταύτην τὴν προσευχὴν ἐποίησα, ἵνα οἱ ἐμοὶ μαθηταὶ ἔχωσι τελείαν τὴν χαρὰν, ἀκούσαντες ὅτι καὶ μετὰ τὴν ἐμὴν ἐκ τοῦ κόσμου τούτου ἀναχώρησιν, προσατεύονται ὑπὸ σοῦ τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς, καὶ διαφυλάττονται.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΟΜΙΛΙΑ

ΜΕΤΑ ΤΟ ΚΑΤΑ

ΙΩΑΝΝΗΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ.

Περὶ προσευχῆς.

Ἐπειδὴ ὅσα ἐπραξεν ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς, ἐπραξεν αὐτὰ, ἵνα ἡμεῖς τύπον καὶ ὑπογραμμὸν ἔχοντες καθ' ἓν τῶν αὐτοῦ ἔργων, ἀκολουθῶμεν τοῖς ἴχνεσιν αὐτοῦ· διὰ τοῦτο καὶ ἡ προσευχὴ αὐτοῦ, ἡ σήμερον ἀναγνωσθεῖσα τύπος ἐστὶ τῆς προσευχῆς ἡμῶν καὶ ὑπογραμμὸς, καὶ παράδειγμα τέλειον καὶ ἅγιον. Ἐὰν σχασθῇς ταύτην τὴν προσευχὴν αὐτοῦ, τὴν ὁποίαν ὡς ἄνθρωπος προσέφερε πρὸς τὸν Θεὸν καὶ Πατέρα αὐτοῦ, βλέπεις τρία πράγματα, Δοξολογίαν, Εὐχαριστίαν, Δέησιν. Ἄρχεται μὲν ἀπὸ τῆς δοξολογίας· ἵνα, λέγει, καὶ ὁ υἱός σε δοξάσῃ σε· „Ἐπειτα κηρύττων τὰς τοῦ Θεοῦ πρὸς αὐτὸν εὐεργεσίας, προσφέρει τὴν εὐχαριστίαν, λέγων· „Ἔδωκας „αὐτῷ ἐξουσίαν πάσης σαρκός· Μετὰ δὲ ταῦτα ἐπιφέρει τὴν δέησιν, ὑπὲρ μόνον ὑπὲρ αὐτοῦ· Καὶ νῦν δόξασόν με σὺ πάτερ· Ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ· Ἐγὼ περὶ αὐτῶν ἐρωτῶ· Καὶ ὑπὲρ πάντων τῶν πιστευόντων εἰς αὐτόν· „Οὐ περὶ τούτων δὲ „μόνον ἐρωτῶ, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν πιστευόν„των διὰ τοῦ λόγου αὐτῶν εἰς ἐμέ. Τὰ αὐτὰ δὲ τῆς προσευχῆς εἴδη βλέπομεν καὶ εἰς τοὺς ψαλμοὺς τοῦ προφητάνακτος. διότι καὶ αὐτὸς ἄλλοτε μὲν ψάλλων, δοξολογεῖ· „Αἰνεῖτε τὸ ὄνομα Κυρίου. Ἄλλοτε δὲ εὐ„χαριστεῖ· Ὑψώσω σε Κύριε, ὅτι ὑπέλαβές „με· Καὶ ἄλλοτε παρακαλεῖ· Ἐλέησόν με ὁ Θεὸς κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου. Κατὰ δὲ τὸ παράδειγμα τῆς προφητικῆς ψαλμῳδίας, καὶ τῆς δεσποτικῆς προσευχῆς συνέγραψε καὶ ἡ τῶν ὀρθοδόξων Ἐκκλησία πάσας τὰς προσευχὰς αὐτῆς.

1 Πετ. 2, 29.

Ἰωαν. 11, 1.

Αὐτ. 2.

Αὐτ. 3.

Αὐτ. 9.

Αὐτ. 20.

Ψαλ. 134, 1.

Ψαλ. 29, 11.

Ψαλ. 50, 1.

Καὶ ἡ μὲν πρὸς τὸν Θεὸν δοξολογία καὶ ἡ εὐχαριστία εἰσὶ χρέος ἀπαραίτητον· ἡ δὲ δέησις ἐστὶν ἀναγκαία καὶ ἄφευκτος· ὅταν δὲ ἡμεῖς καὶ τὴν δοξολογίαν, καὶ τὴν εὐχαριστίαν, καὶ τὰς ἱκεσίας ἡμῶν προσφέρωμεν εἰς τὸν Θεὸν, ἤγουν ὅταν προσευχώμεθα, τότε οὐ μόνον τῆς ψυχῆς τὴν σωτηρίαν, ἀλλὰ καὶ πᾶσαν ἄλλην ὠφέλειαν κερδαίνομεν.

„Τίς ἔσησε τὸν οὐρανὸν ὡς καμάραν ἐπάνω τῆς κεφαλῆς σου, καὶ τὴν γῆν ὡς βάσιν ὑποκάτω τῶν ποδῶν σου, καὶ τὴν θάλασσαν ὡς γέφυραν τῆς ἐκ τόπε εἰς τόπον εὐκολωτέρας μεταβάσεώς σε; Τίς ὥρισε τὸν Ἥλιον εἰς φαῦσιν τῆς ἡμέρας, καὶ τὴν Σελήνην καὶ τὰς Ἀστέρας εἰς φώτισμα τῆς νυκτὸς, ὡς λαμπάδας ἀναγκαίας πρὸς τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σε; Τίς ἐξέχεε τὸν ἀέρα πρὸς ἀναπνοήν σε, τὸ πῦρ πρὸς θερμασίαν

Ἡσ. 40, 22.

Γεν. 1, 14.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

σε, τὸ ὕδωρ πρὸς δροσισμόν σε; Τίς ἐδημιούργησε τόσα ζῶα πρὸς ὑπηρεσίαν σε, τόσες καρπὲς πρὸς τροφήν σε, τόσα ἄνθη πρὸς εὐφροσύνην σε; Τίς ἐποίησέ σοι τὸ σῶμα, καὶ ἔπλασε τὴν ψυχήν σε, καὶ κατέσησέ σε ζῶον λογικὸν πάντων τῶν ἐπιγείων τιμιώτερον; Τίς ἔδωκέ σοι ὄμματα καὶ βλέπεις, ἀκοὴν καὶ ἀκέεις, στόμα καὶ λαλεῖς, χεῖρας καὶ ἐργάζεσαι, πόδας καὶ περιπατεῖς; Τίς ἔδωκέ σοι νοῦν καὶ συλλογίζεσαι, διακριτικὸν καὶ κρίνεις, φρόνησιν καὶ διευθύνεσαι; Τίς ὑπέταξεν ὑποκάτω
Ψαλ. 8, 6, 7, 8. „τῶν ποδῶν σε, πρόβατα, καὶ βόας ἁπά„σας, ἔτι δὲ καὶ τὰ κτήνη τῆ πεδίε, τὰ „πετεινὰ τοῦ ἐρανοῦ, καὶ τὲς ἰχθύας τῆς „θαλάσσης; Πόθεν ἔχεις τὴν τροφὴν, τὸ ἱμάτιον, τὴν ὑγείαν, τὴν κίνησιν, τὴν ζωὴν, τὴν ἀναπνοήν; ποῖος, Θεὸς ὢν, ἐγένετο ἄνθρωπος, ἵνα κατασήσῃ σε Θεὸν, ἔπαθεν εἰς τὴν γῆν, ἵνα ἀναβιβάσῃ σὲ εἰς τὸν οὐρανὸν, ἀπέθανεν ἐπάνω εἰς τὸν σαυρὸν, ἵνα ἀναζωοποιήσῃ σε καὶ χαρίσηται σοι τὴν Βασιλείαν τὴν αἰώνιον; ἐδεὶς ἄλλος, εἰμὴ εἷς ὁ Θεός. Ὅταν ταῦτα συλλογιζώμεθα, ἀδύνατόν ἔσι, κἂν ὀλίγην, κἂν μικρὰν ἔχωμεν αἴσθη-
1 Θεσ. 5, 18. σιν, τὸ νὰ μὴ γνωρίσωμεν, ὅτι ἄμετρον ἔχομεν χρέος, ἵνα Ἀδιαλείπτως, ὡς λέγει ὁ θεσπέσιος Παῦλος, προσευχόμενοι, ψάλλωμεν δοξολογίας, καὶ Ἐν παντὶ προσφέρωμεν εὐχαριςηρίες ὕμνες πρὸς τὸν πανυπεράγαθον δοτῆρα τῶν τοσέτων ἀγαθῶν.

Ἐγνώρισαν τᾶτο τὸ χρέος πάντες οἱ ἀπ αἰῶνος δίκαιοι. Πρῶτον οἱ πρὸ τοῦ νόμε. Ὅθεν πρῶτος ὁ Ἄβελ δοξάζει καὶ εὐχαριςίαν προσφέρει εἰς τὸν Θεὸν, θυσιάσας
Γεν. 4, 4. „Ἀπὸ τῶν πρωτοτόκων τῶν προβάτων αὐ„τοῦ, καὶ ἀπὸ τῶν σεάτων αὐτῶν. Μετὰ
Γεν. 4, 26. τὸν Ἄβελ ὁ Ἐνὼς πλήρης ἐλπίδος, ἐπικα-
Γεν. 8, 22. λέμενος τῆ Θεῆ τὸ ὄνομα, δοξάζει καὶ εὐχαριςεῖ αὐτῷ· Μετὰ τὸν Ἐνὼς ὁ Νῶε δοξολογεῖ καὶ εὐχαριςεῖ τῷ Θεῷ, προσφέρων „αὐτῷ θυσίαν Ἀπὸ πάντων τῶν κτηνῶν „τῶν καθαρῶν, καὶ ἀπὸ πάντων τῶν πε„τεινῶν τῶν καθαρῶν. Καὶ ὁ Ἀβραὰμ δὲ εἰς δοξολογίαν καὶ εὐχαριςίαν Θεοῦ οἰκοδομήσας θυσιαςήριον, προσηύξατο, καὶ ἐπεκαλέσθη τὸ ὄνομα τῆ Κυρίε· ὁμοίως δὲ καὶ ὁ Ἰσαὰκ ὁ υἱὸς αὐτῆ. ὁ δὲ Πατριάρχης ὁ Ἰακὼβ ἔςησε σήλην, καὶ ἐπέχεε ἔλαιον, καὶ ηὔξατο εὐχήν.

Γεν. 12, 8. Γεν. 26. 25. Γεν. 28, 18, 20.

Ἐπειδὴ δὲ μετὰ ταῦτα ἠμέλησαν οἱ ἄνθρωποι τᾶτο τὸ θεῖον ἔργον, διὰ τᾶτο ὅτε ὁ Θεὸς εἰς τὸ Σινᾶ ὄρος καταβὰς, ἔδωκε τῆ νόμε τὰς πλάκας, τότε ἐνομοθέτησε τὰς διαφόρους θυσίας, τὴν ὁλόκαυτον, τὴν τῆ σωτηρίε, τὴν περὶ ἁμαρτίας, τὴν τοῦ ἐνδελεχισμοῦ, τὴν περὶ ἀκεσίων, τὴν περὶ ζυλοτυπίας, τὴν περὶ σαββάτου, τὴν περὶ νουμηνίας· ἔτι δὲ διώρισεν, ἵνα προσφέρωσιν αὐτῷ δῶρα, δόματα, καρπώματα. καὶ ἄλλας μὲν τέτων τῶν θυσιῶν προσέφερον εἰς δοξολογίαν Θεῆ, ἄλλας δὲ εἰς ἱκεσίαν καὶ δέησιν ὑπὲρ τῆς ἀφέσεως τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν· τὰ δὲ δῶρα, καὶ τὰ δόματα, καὶ καρπώματα εἰς εὐχαριςίαν τῶν ἐνεργεσιῶν αὐτῆ. διὰ τέτων δὲ πάντων προέτρεπεν ὁ Θεὸς τὲς ἀνθρώπους εἰς τὸ νὰ προσεύχωνται συνεχῶς. καὶ πρὸ μὲν τῆ νόμε ἡ αἴσθησις μόνη παρισῶσα τὰς τῆ Θεῆ πρὸς τὸν ἄνθρωπον ἐνεργεσίας, ἐπειθεν αὐτὸν πρὸς τὸ ἔργον τῆς προσευχῆς· μετὰ δὲ τὸν νόμον, οὐ μόνον ἡ αἴσθησις, ἀλλὰ καὶ ὁ νόμος διήγειρεν αὐτὸν πρὸς τὴν ἐκπλήρωσιν τέτε τῆ χρέες. Ὅθεν μετὰ τὸν νόμον ηὔξησε τῆς προσευχῆς τὸ χρέος. διότι ὅταν ἡ αἴσθησις ἐκοιμᾶτο, ἐξύπνει αὐτὴν τῆ νόμε ἡ φωνή.

Ἀλλὰ παρῆλθεν ἡ σκιὰ τοῦ νόμε, καὶ ἦλθεν ἡ ἀλήθεια τῆς χάριτος. ἔπαυσαν πᾶσαι αἱ ζωοθυσίαι, μία μόνη θυσία ἐνομοθετήθη ἡ ἀναίμακτος, ἡ θυσία τῆς αἰνέσεως, τῆς εὐχαριςίας, τῆς δεήσεως, ἡ

θυσία

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

θυσία, λέγω, τῦ σώματος καὶ αἵματος τῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησῦ Χριστῦ. δι' αὐτῆς ὑμνῦμεν, εὐλογῦμεν, προσκυνῦμεν, δοξολογυμεν, εὐχαριστῦμεν, λατρεύομεν, καὶ δεόμεθα τῷ Θεῷ ἡμῶν. ἦλθεν ἡ χάρις, ἦλθεν ὁ Σωτὴρ τῦ κόσμυ. Αὐτὸς πρῶτον μὲν διὰ λόγυ ἐνομοθέτησε τῆς προσευχῆς τὸ ἔργον. „Γρη-
Ματ. 26, 41. „γορεῖτε, καὶ προσεύχεσθε, διδάξας ἅμα
Ματ. 7, 7. καὶ τῆς προσευχῆς τὸν τρόπον. „Σὺ δὲ „ὅταν προσεύχῃ, εἴσελθε εἰς τὸ ταμεῖον „σου, καὶ κλείσας τὴν θύραν σου, πρό-„σευξαι τῷ πατρί σου τῷ ἐν τῷ κρυπτῷ· „Ἔτι δὲ καὶ αὐτὰ τῆς προσευχῆς τὰ λό-
Ματ. 6, 9. για· Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς· Ἔπειτα δὲ ἵνα περισσότερον πείσῃ, καὶ ἐμπράκτως προσευχήθη, κἂν ὡς Θεὸς χρείαν οὐκ „εἶχε προσευχῆς· πότε μὲν μόνος ἀναβαί-„νων εἰς τὸ ὄρος καὶ προσευχόμενος, πότε
Ματ. 14, 25. Λεκ. 11, 1, Ἰωαν. 11, 41. δὲ, Ἐν τόπῳ τινί. Ἄλλοτε δὲ εἰς τὴν Βηθανίαν· ἄλλοτε προελθὼν μικρὸν, καὶ πίπτων ἐπὶ πρόσωπον αὐτῦ· Καὶ ἄλλοτε „θεὶς τὰ γόνατα· Καὶ εἰς αὐτὸν δὲ τὸν
Ματ. 29, 39. Λουκ. 22, 41. Ἰωάν. 17, 1. καιρὸν τῦ πάθους αὐτοῦ, Ἐπάρας τὸς ὀφθαλμὸς αὐτῦ εἰς τὸν οὐρανὸν προσευχήθη. ὁμοίως καὶ ὅτε ἐκρέματο ἐπάνω εἰς τὸ ξύ-„λον τῦ σαυρῦ· Πάτερ, εἶπεν, ἄφες αὐτοῖς·
Λουκ. 24, 32. „Καὶ ἕως ἐσχάτης δὲ ἀναπνοῆς αὐτοῦ προ-„σευχήθη, καὶ μετὰ τῶν λόγων τῆς προσευχῆς εἰς τὸ σόμα· Πάτερ εἰς χεῖράς σου
Αὐτ. 42. παραθήσομαι τὸ πνεῦμά μου· Ἐξέπνευσε. Ταῦτα δὲ πάντα εἰς τοσῦτον ὕψος ἀνεβίβασαν τῆς προσευχῆς τὸ χρέος, ὥσε πρεπόντως λέγομεν, ὅτι αὐτὸ ὑπερέχει πᾶν ἄλλο χριστιανικὸν χρέος.

Πολλοὶ καταφρονῦσι τὸ χρέος, ἀλλ' εἰς τὸ χρέος προσίθεται καὶ ἡ ἀνάγκη τῆς προσευχῆς· εἰς πᾶσαν θλῖψιν καὶ συμφορὰν πῦ ὑψῦμεν τὰς χεῖρας ἡμῶν; εἰς τὸν οὐρανόν. εἰς πᾶσαν ἀσθένειαν καὶ δυσχέρειαν ποῦ αἴρομεν τὰ ὄμματα; εἰς τὸν οὐρανόν. εἰς καιρὸν κινδύνυ ποῖον ἐπικαλούμεθα; τὸν Θεόν. καὶ τί κραυγάζομεν; Κύριε σῶσόν με. Ἐὰν ἐργάζεσαι τὴν ἀρετὴν, ἐπειδὴ οὐδὲν ἀγαθὸν ἔργον δύνασαι ποιεῖν χωρὶς τῦ Θεοῦ, αὐτὸς δέ ἐστιν, ὅστις καὶ τὴν θελησίν σου ἐνισχύει, καὶ τὴν ἐργασίαν σου κατευοδοῖ, ἀνάγκην ἔχεις, ἵνα παρακαλέσῃς αὐτὸν, ὅπως σήσῃ ἐπὶ τὴν πέτραν τῆς ἀρετῆς τὰς πόδας σου, καὶ κατευθύνῃ τὰ διαβήματά σε εἰς τὴν ὁδὸν τῆς ἀγαθοεργίας. ἐὰν δὲ εἰς τὸν βυθὸν τῆς ἁμαρτίας κατάκεισαι, ἐπειδὴ οὐδεὶς ἄλλος, εἰμὴ εἷς ὁ Θεὸς δύναται ἀνασῆσαί σε, πρέπει σοι ἵνα εἰς αὐτὸν προσρέξῃς, καὶ ζητήσῃς τὸ ἔλεος αὐτῦ. χωρὶς προσευχῆς οὐδὲ ἄφεσιν ἁμαρτιῶν λαμβάνομεν, οὐδὲ Μυστήρια τελειῦμεν, οὐδὲ βοηθείας καὶ χαρίσματος Θεοῦ ἀξιούμεθα.

Βλέπε δὲ πόσον διαφέρουσι τὰ περισατικὰ τῆς πρὸς τὸν Θεὸν δεήσεως ἡμῶν ἀπὸ τῶν περισατικῶν τῆς πρὸς τὰς ἀνθρώπους ἱκεσίας. εἰς τοὺς Ἄρχοντας οὐ δύναται νὰ πλησιάσῃ ὁ καθείς. ὁ πλούσιος μόνον, ὁ ἐνδοξος, ὁ ἀξιωματικὸς, ὁ σοφὸς πλησιάζει καὶ παρακαλεῖ τὸν Ἄρχοντα· καὶ τῦτο, οὐχ ὅταν αὐτὸς ἔχῃ ἀνάγκην καὶ θέλῃ, ἀλλ' ὅταν ὁ Ἄρχων προαιρεθῇ, καὶ εὐδοκήσῃ· εἰς τὸν Θεὸν πλησιάζει ἐπίσης καὶ ὁ πλούσιος καὶ ὁ πτωχὸς, καὶ ὁ ἔνδοξος καὶ ὁ ἄδοξος, καὶ ὁ ἀξιωματικὸς καὶ ὁ ἰδιώτης, καὶ ὁ σοφὸς καὶ ὁ ἀμαθὴς, καὶ πάσης τάξεως καὶ κατασάσεως ἄνθρωπος· πλησιάζει δὲ ὁ καθεὶς ἐν παντὶ καιρῷ, καὶ πάσῃ ὥρᾳ, πλησιάζει ὅταν θέλῃ, καὶ παρισάμενος ἐνώπιον τῦ Θεοῦ, ζητεῖ, ὅ, τι θέλει. ὁ Ἄρχων φεύγει ὅσον δύναται, μάλισα ἐὰν τύχῃ σκληρὸς καὶ βαρύγνωμος, τὸ ζήτημά σου, καὶ μετὰ βίας ἀκούει τὴν δέησίν σου· ὁ Θεὸς προσάττει, ἵνα ζητῶμεν παρ' αὐτοῦ, καὶ ὑπόσχεται νὰ δώσῃ τὰ ζητύμενα. „Αἰτεῖτε, Ματ. 7, 7.
„λέγει, καὶ δοθήσεται ὑμῖν· ζητεῖτε, καὶ

εὑρήσετε

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

„ἐυρήσετε· κρούετε, καὶ ἀνοιγήσεται ὑμῖν· Παρὰ τοῦ Ἄρχοντος ζητεῖς, καὶ λαμβάνεις πολλάκις ἐκεῖνο τὸ ὁποῖόν σε βλάπτει, ἐπειδὴ οὐκ οἴδαμεν οἱ τάλανες τί ζητῶμεν· ζητῶμεν δὲ πολλάκις τὰ βλαβερά· παρὰ τῶ Θεοῦ ζητεῖς ὅ, τι θέλεις, λαμβάνεις δὲ πάντοτε ἐκεῖνο ὅπερ συμφέρει σοι.

Μαρκ. 11, 24. „Πάντα, λέγει ὁ Θεὸς, ὅσα ἂν προσευ-
„χόμενοι αἰτεῖσθε, πιστεύετε ὅτι λαμβάνε-
„τε· καὶ ἔσαι ὑμῖν. Ἐὰν ἔχῃς πίστιν, εἴτι
ἂν ζητήσῃς παρὰ τῶ Θεῶ, λαμβάνεις. ἡ
1 Βασ. 1, 10. Ἄννα προσηύξατο πρὸς Κύριον, καὶ παρα-
καλῶσα ἔκλαυσε, Ζητοῦσα παρὰ τοῦ Θεοῦ,
ἵνα λύσῃ τὴν στείρωσιν αὐτῆς· ὁ δὲ Θεὸς
ἔδωκεν εἰς αὐτὴν τέκνον τὸν προφήτην
Ἰακ. 5, 17, 18. „Σαμουήλ. Ὁ Ἠλίας προσευχῇ προσηύξατο
„τῶ μὴ βρέξαι. καὶ οὐκ ἔβρεξεν ἐπὶ τῆς
„γῆς ἐνιαυτὸς τρεῖς καὶ μῆνας ἕξ. Καὶ πά-
„λιν προσηύξατο, καὶ ὁ οὐρανὸς ὑετὸν ἔδω-
„κε, καὶ ἡ γῆ ἐβλάστησε τὸν καρπὸν αὐ-
τῆς· ὁ Ἐλισσαῖος διὰ τῆς προσευχῆς ἀνέ-
στησε τὸν υἱὸν τῆς Σωμανίτιδος, ὁ Δα-
νιὴλ ἔφραξε τῶν λεόντων τὰ στόματα, οἱ
τρεῖς παῖδες ἔσβεσαν τοῦ πυρὸς τὴν δύ-
ναμιν.

Ἀλλ' αὐτοὶ, λέγεις, ἦσαν ἅγιοι, καὶ διὰ τῦτο εἰσήκεσεν αὐτὲς ὁ Θεός. ἀλλ' ὁ Θεὸς εἰσακούει καὶ τὲς ἁμαρτωλὲς, ὅταν μετὰ πίστεως καὶ μετανοίας παρακαλῶσιν
2 Βασ. 12, 13. αὐτόν. „Ἥμάρτηκα, λέγει ὁ Δαβὶδ, τῷ
Κύριῳ· ὁ δὲ Θεὸς διὰ τῦ Νάθαν ἀποκρί-
νεται ἐυθὺς πρὸς αὐτόν· „Καὶ Κύριος παρε-
„βίβασε τὸ ἁμάρτημά σου, οὐ μὴ ἀπο-
2 Παρ. 33, 12, 13. „θάνῃς. Ὁ Μανασσῆς ὁ ἁμαρτωλὸς καὶ
ἄνομος προσηύξατο πρὸς τὸν Θεόν· ὁ δὲ
Θεὸς εἰσακούει αὐτὸν, καὶ ἐπισρέφει αὐ-
τὸν εἰς τὴν Βασιλείαν αὐτῦ. „Καὶ ἐπήκε-
„σεν αὐτῦ, καὶ ἐπήκουσε τῆς βοῆς αὐτῦ,
„καὶ ἐπέσρεψεν αὐτὸν εἰς Ἱερυσαλὴμ ἐπὶ τὴν
Λουκ. 18, 13, „Βασιλείαν αὐτῦ· Μία σύντομος δέησις· ὁ
Θεὸς ἱλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ· Ἐδικαί-
ωσε τὸν Τελώνην. Μία φωνὴ παρακλησική· Μνήσθητί μυ Κύριε, ὅταν ἔλθῃς ἐν τῇ Βασιλείᾳ συ, εἰσήγαγε τὸν Λῃσὴν εἰς τὸν παράδεισον. Λουκ. 23, 48.

Ἀλλ' ἐγὼ, λέγεις, πολλάκις μετὰ πίσεως καὶ κατανύξεως προσευχηθεὶς, καὶ ζητήσας παρὰ τῦ Θεῦ τὸ ζήτημά μυ, οὐδὲν ἔλαβον· ὅθεν εἰς μάτην προσεύχομαι. Οὐδεὶς οὐδὲ τὴν πίσιν συ ἐζυγοσάτησεν, οὐδὲ τὰ δάκρυά συ ἐμέτρησεν, οὐδὲ τὴν προσευχήν συ ἐξηρεύνησεν, ἵνα καταλάβῃ, ἐὰν ἦσαν τέλεια, καὶ εἰς τὸν Θεὸν πρέποντα καὶ ἐυπρόσδεκτα. πλὴν ἔσω. νομίζω αὐτὰ τέλεια. Ἀλλ' ἐὰν τὸ ζήτημά συ προεξένει σοι βλάβην ἀντὶ ὠφελείας, ἠθελες ἆραγε τότε, ἵνα εἰσακύσῃ ὁ Θεὸς τὴν δέησίν συ; ἡμεῖς βλέπομεν μόνον τὰ παρόντα, ἀγνοοῦμεν δὲ τὰ μέλλοντα. ὁ Θεὸς ἔχει πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῦ ἐπίσης καὶ τὰ παρόντα καὶ τὰ μέλλοντα. σὺ μὲν νομίζεις, ὅτι ἐὰν λάβῃς τὸ ποθύμενον, ὠφελεῖσαι, ἐπειδὴ βλέπεις μόνον τὸ παρόν· ὁ δὲ Θεὸς, ὅσις γνωρίζει καὶ τὸ μέλλον, βλέπει, ὅτι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον φαίνεταί σοι ὠφέλιμον, ἐσὶ βλαβερώτατον. διὰ τῦτο δὲ οὐκ εἰσακούει τὸ ζήτημά σου, οὐδὲ ἐκπληροῖ τὴν ἐπιθυμίαν σου. τὸ νήπιον ζητεῖ πολλάκις τὴν μάχαιραν ἐκ τῆς χειρὸς σου, ἵνα χαροποιηθῇ καὶ παίξῃ. κράζει, κλαίει, ζητεῖ τὴν μάχαιραν. ὅμως οὐδὲ τὰς φωνὰς αὐτῦ ἀκούεις, οὐδὲ τὰ δάκρυα αὐτῦ βλέπεις. διότι φοβεῖσαι, μήπως τραυματισθῇ καὶ φονεύσῃ ἑαυτό. τοῦτο οὖν αὐτὸ ποιεῖ ὁ Θεὸς μετὰ σοῦ, ὅταν ζητῇς παρ' αὐτοῦ τὰ βλάπτοντά σε. αὐτὸς οὐ φοβεῖται, ἀλλὰ βλέπει καὶ ἐντελῶς γνωρίζει, ὅτι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ζητεῖς παρ' αὐτῦ βλάπτει ἢ τὴν ψυχήν σου, ἢ τὴν ζωήν σου, καὶ τὰ δύω ὁμοῦ. ὅθεν διὰ τοῦτο οὐκ εἰσακούει τὴν δέησίν σου, κἂν παρακαλῇς, καὶ κραυγάζῃς, καὶ κλαίῃς· διὰ τοῦτο οὖν σὺ λέγεις,

ὅτι

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ὅτι μάτην προσέυχεσαι; διὰ τοῦτο σὺ ἀμελεῖς τὴν προσευχήν; διὰ τοῦτο σὺ ἀμνημονεῖς τὸ ἀπαραίτητον χρέος σου;

Χρισιανοὶ, τὰ κτίσματα, ἡ αἴσθησις, ἡ ἀπ' ἀρχῆς τοῦ κόσμου συνήθεια, ὁ νόμος ὁ γραπτὸς, ὁ νόμος ὁ ἐυαγγελικὸς, τὸ παράδειγμα τῶν ἁγίων, αἱ προσευχαὶ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ λόγος, ἡ ἀνάγκη, ἡ ὠφέλεια ἀναγκάζουσιν ἡμᾶς εἰς τὸ ἔργον τῆς προσευχῆς.

Προσευχὴν δὲ λέγω, τὴν προσευχὴν ἐχὶ τὴν ὑποκριτικὴν, ἀλλὰ τὴν ἀληθινὴν, ἐχὶ ἐκείνην τὴν ὁποίαν λαλεῖ τὸ σόμα, καὶ ἐκ ἀκέει ἡ ψυχὴ, ἀλλ' ἐκείνην, ἥτις πρῶτον γεννᾶται καὶ περιθάλπεται εἰς τὸν νοῦν, ἔπειτα, ἢ μένει ἐκεῖ, ἢ καταβαίνει εἰς τὸ σόμα, καὶ προφέρεται διὰ τῆς γλώσσης. Προ- 1 Κορ. 14, 15. „σεύξομαι τῷ πνεύματι, προσεύξομαι δὲ „καὶ τῷ νοΐ· ψαλῶ τῷ πνεύματι, ψαλῶ δὲ καὶ τῷ νοΐ· Πολὺ διαφέρουσιν αἱ προσευχαὶ ἡμῶν ἀπὸ τῆς προσευχῆς τῆς ἀληθινῆς·

Πολλοὶ ἔρχονται εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, ἵνα προσευχηθῶσιν, ἀλλὰ τὸ μὲν σῶμα φέρουσιν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, τὸν δὲ νοῦν αὐτῶν ἐγκαταλείπουσιν εἰς τὸν οἶκον, ἢ εἰς τὴν ἀγορὰν, ἢ εἰς τὰς κοσμικὰς αὐτῶν ὑποθέσεις. ἄλλοι προσεύχονται, καὶ τὰ μὲν χείλη αὐτῶν λέγουσιν· „Ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν ὡς Ματ. 6, 12. καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν· Ὁ δὲ νοῦς μελετᾷ τὸ πῶς νὰ βιάσῃ τὸν χρεωφειλέτην, καὶ πῶς νὰ ἐκδικηθῇ τὸν ἐχθρὸν αὐτοῦ. τὸ μὲν σόμα παρακαλεῖ, καὶ λέγει, Αὐτ. 13. „Ἀλλὰ ῥῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ· Ἡ δὲ ψυχὴ συλλογίζεται, πῶς νὰ ἐκτελέσῃ τὰ Ψαλ. 50, 10. πονηρὰ ἔργα τοῦ διαβόλου. „Καρδίαν κα- „θαρὰν κτίσον ἐν ἐμοὶ ὁ Θεὸς, κραυγάζει τὸ σόμα· Ἡ δὲ καρδία ἐξερέυγεται τὰς ἀκαθαρσίας τῆς ἁμαρτίας. τοιαύτη δὲ προσευχὴ ἐκ ἔσι προσευχὴ, ἀλλὰ καπνὸς δυσώδης καὶ ἀποτρόπαιος. αὐτὴ ἡ προσευχή ἐσιν ἐκείνη, περὶ ἧς ὁ ἅγιος τοῦ Θεοῦ Προφήτης εἶπε· „Καὶ ἡ προσευχὴ αὐτοῦ γενέσθω „εἰς ἁμαρτίαν. Ψαλ. 108, 7.

Ἀκούσατε ἀγαπητοί μου ἀδελφοὶ τῆς φωνῆς Κυρίου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, ἥτις διδάσκει ἡμᾶς τὸν τρόπον τῆς ἀληθινῆς προσευχῆς. „Σὺ δὲ, λέγει, ὅταν προσεύχῃ, εἴ- Ματ. „σελθε εἰς τὸ ταμιεῖόν σου, καὶ κλείσας 6, 6. τὴν θύραν σου, πρόσευξαι τῷ πατρί σου τῷ ἐν τῷ κρυπτῷ. Ταῦτα διδάσκουσι τὴν προσευχὴν τὴν ἀπόκρυφον. ἡ δὲ ἀπόκρυφος προσευχὴ γίνεται, οὐχ ὅταν εἰσέβῃς εἰς τὸ ὑλικὸν ταμιεῖον τοῦ οἴκου σου, οὐδὲ ὅταν κλείσῃς τὰς ὑλικὰς αὐτοῦ θύρας· διότι καὶ τότε παρατηροῦσί σε οἱ ἄνθρωποι· ἀλλ' ὅταν κλείσας τὴν θύραν τῶν σωματικῶν περισπασμῶν καὶ φροντίδων, προσηλώσῃς ὅλον τὸν νοῦν σου εἰς τὸν Θεόν. Ἀλλὰ τὶς δύναται, λέγεις, νὰ κατορθώσῃ τοιοῦτον κατόρθωμα; Θέλω, καὶ ἀγωνίζομαι, ἵνα εἰς τὸν καιρὸν τῆς προσευχῆς μένῃ ὁ νοῦς μου ἀσάλευτος, καὶ εἰς τὸν Θεὸν προσηλωμένος. ἀλλ' αὐτὸς ἔχει πτερὰ, αὐτὸς διαπαντὸς κινεῖται. μετὰ βίας μίαν ειγμὴν ἵσαται, ἔπειτα ἐυθὺς πετᾷ ἔνθεν κἀκεῖθεν, ἀναβαίνει, καταβαίνει, φεύγει, τρέχει, φθάνει εἰς πάντα τόπον, καταντᾷ πολλάκις καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς πονηροὺς διαλογισμούς. Τὸ ἔργον τοῦτο οὐκ ἔσι τοσοῦτον δύσκολον, ὅσον φαίνεται. συμβουλέυει περὶ τούτου ὁ σοφὸς Σειρὰχ συμβουλὴν, τὴν ὁποίαν ὅσις φυλάξει, ἐκεῖνος προσεύχεται προσευχὴν ἐυπρόσδεκτον τῷ Θεῷ, καὶ ἐυάρεσον. Μὴ δευτε- Σειρ. „ρώσῃς, λέγει, λόγον ἐν προσευχῇ σε. Ἵνα 7, 14. δὲ κατανοήσῃς τὶ διδάσκει οὗτος ὁ ἅγιος διδάσκαλος, ἄκουσον· πᾶς ἄνθρωπος ἔχει δύω λόγους, τὸν ἐνδιάθετον, καὶ τὸν προφορικόν. τὸν ἐνδιάθετον γεννᾷ ὁ νοῦς, τὸν προφορικὸν σχηματίζει τὸ σόμα. ὁ ἐνδιάθετός ἐσι κρυπτὸς καὶ ἀνήκουσος, ὁ προφορικός ἔσι φανερὸς καὶ ἀκουσός. ὅταν ὁ ἐνδιάθετος συμφωνῇ μετὰ τοῦ προφορικοῦ,

ἦγεν

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ἦγεν ὅταν ἐκεῖνο ὅπερ συλλογίζηται ὁ νῆς σου, τοῦτο αὐτὸ λαλεῖ καὶ τὸ σόμα σου, τότε εἷς καὶ μόνος ἐστὶν ὁ λόγος σου· ὅταν δὲ ἄλλος ὁ ἐνδιάθετος, καὶ ἄλλος ὁ προφορικὸς, ἤγουν ὅταν ἄλλο συλλογίζησαι, καὶ ἄλλο λαλεῖς, τότε δύω ἔχεις λόγους. ἐὰν λοιπὸν ὅταν προσεύχεσαι, τὸν λόγον ὃν προφέρει τὸ σόμα σου, τὸν αὐτὸν συλλογίζεται καὶ ὁ νῆς σε, τότε οὐ δευτεροῖς τὸν λόγον σου, ἐπειδὴ ἕνα λόγον ἔχεις καὶ τὸν αὐτὸν καὶ εἰς τὸν νοῦν καὶ εἰς τὸ σόμα. ἐὰν δὲ εἰς τὸν καιρὸν τῆς προσευχῆς, ἄλλο λαλῇ τὸ σόμα σου, καὶ ἄλλο συλλογίζηται ὁ νοῦς σου, τότε δευτεροῖς τὸν λόγον σου, ἐπειδὴ ἔχεις δύω λόγους, ἄλλον εἰς τὸ σόμα, καὶ ἄλλον εἰς τὸν νῆν. ὅταν λοιπὸν προσεύχεσαι, βάλλε προσοχὴν, καὶ ἄκραν ἐπιμέλειαν, ἵνα ἀκούῃ τὸ ὠτίον σε ὅσα ἐκφωνεῖ τὸ σόμα σου, καὶ αἰσθάνηται ἡ ψυχή σου ὅσα λαλεῖ ἡ γλῶσσά σου, καὶ συλλογίζηται ὁ νῆς σου ἐκεῖνα ὅσα λαλεῖ τὸ σόμα σου. τότε οὐδόλως δευτεροῖς τὸν λόγον σου, ἀλλ' εἷς καὶ ὁ αὐτὸς λόγος ἐστὶν εἰς τὸ σόμα σου, καὶ εἰς τὸν νοῦν σου. τότε δὲ ἀληθῶς εἰσῆλθες εἰς τὸ ταμιεῖόν σου, καὶ ἔκλεισας τὴν θύραν σου· τότε ἀληθῶς ἡ προσευχή σου ἀναβαίνει ὡς θυμίαμα ἐνώπιον Κυρίου, καὶ καταβιβάζει ἐρανόθεν τὴν τῶν ἁμαρτιῶν σου συγχώρησιν, καὶ τὰ μεγάλα τοῦ φιλανθρώπε Θεῦ χαρίσματα, ἐν Χριστῷ Ἰησῦ τῷ Κύριῳ ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα καὶ κὰ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

ΕΡΜΗΝΕΙΑ

ΕΙΣ ΤΟ ΚΑΤΑ

ΙΩΑΝΝΗΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΗΣ.

Πεντηκοσὴν ἑορτάζομεν σήμερον, ἀδελφοὶ, καὶ ἐπέλευσιν τῦ παναγίε Πνεύματος, καὶ τελείωσιν τῆς ὑποσχέσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ συμπλήρωσιν τῆς ἐλπίδος, ἣν εἶχον οἱ θεῖοι Ἀπόστολοι. μέγα ἐστὶ τὸ μυστήριον, σεβάσμιον, καὶ εἰς τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν σωτηριωδέστατον. τὴν ἡμέραν ταύτην προετύπωσεν ὁ Θεὸς, προσάξας τοὺς Ἑβραίους, ἵνα ἑορτάζωσι πεντήκοντα ἡμέρας μετὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ „Πάσχα. Καὶ ἀριθμήσετε ὑμεῖς ἀπὸ τῆς „ἐπαύριον τῶν σαββάτων, ἀπὸ τῆς ἡμέ- „ρας ἧς ἂν προσενέγκητε τὸ δράγμα τοῦ „ἐπιθέματος, ἑπτὰ ἑβδομάδας ὁλοκλήρους, „Ἕως τῆς ἐπαύριον τῆς ἐσχάτης ἑβδομά- „δος ἀριθμήσετε πεντήκοντα ἡμέρας, καὶ „προσοίσετε θυσίαν νέαν τῷ Κυρίῳ. Καὶ οἱ μὲν Ἑβραῖοι ἑόρταζον τὴν Πεντηκοσὴν, ἀνάμνησιν

Δευτ. 16, 23. 15, 16.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ἀνάμνησιν ποιοῦντες τῆς εἰσόδου εἰς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας. ὅθεν κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν προσέφερον τῷ Θεῷ τὴν θυσίαν τὴν νέαν, ἦγον ἄρτους ἐκ τοῦ νέου σίτου κατεσκευασμένους. διότι τότε, ὅτε δηλαδὴ εἰσῆλθον εἰς τὴν ἐπηγγελμένην γῆν, ἔφαγον ἄρτους, τραφέντες πρότερον εἰς τὴν ἔρημον ἔτη τεσσαράκοντα διὰ τοῦ μάννα. Ἡμεῖς δὲ οἱ χριστιανοὶ ἑορτάζομεν τὴν Πεντηκοστὴν, ἐπειδὴ πεντήκοντα ἡμέρας μετὰ τὴν Χριστοῦ ἀνάστασιν κατῆλθε τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐν σχήματι πυρίνων γλωσσῶν ἐπὶ τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ. ὅθεν ἅπαντες τῆς χάριτος αὐτοῦ πληρωθέντες, Ἤρξαντο λαλεῖν ἓν διαφόροις γλώσσαις τὰ μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ. Προσφέρομεν δὲ τῷ Θεῷ τὸν οὐράνιον καὶ ζωοποιὸν ἄρτον, τὴν ἀναίμακτον καὶ λογικὴν θυσίαν, ὑμνοῦντες, καὶ δοξολογοῦντες καὶ εὐχαριστοῦντες αὐτῷ διὰ τὴν τοσαύτην εὐεργεσίαν· ταύτην τοῦ ἁγίου Πνεύματος τὴν κατάβασιν ὑπεσχέθη ὁ Κύριος ἡμῶν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ μαθηταῖς, λέγων· „Καὶ „ἐγὼ ἐρωτήσω τὸν Πατέρα, καὶ ἄλλον Πα„ράκλητον δώσει ὑμῖν, ἵνα μένῃ μεθ' „ὑμῶν, εἰς τὸν αἰῶνα· Ὁ δὲ Παράκλη„τος, τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, ὃ πέμψει ὁ „Πατὴρ ἐν τῷ ὀνόματί μου, ἐκεῖνος ὑμᾶς „διδάξει πάντα, καὶ ὑπομνήσει ὑμᾶς πάν„τα, ἃ εἶπον ὑμῖν· Ἀληθῶς δὲ ὅτε κατῆλθε τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, τότε πανσόφους κατέσησε τοὺς ἁγίους μαθητὰς, καὶ ἐπλήρωσεν αὐτοὺς φωτισμοῦ, δυνάμεως, ζήλου, καὶ πάντων τῶν θείων χαρισμάτων. διὸ ἐξῆλθον μετὰ ταῦτα εἰς πᾶσαν τὴν οἰκουμένην, ἐπιτελοῦντες θαύματα ἐξαίσια, ἐπισρέφοντες ἐκ τῆς πλάνης τῶν εἰδώλων, σπείροντες πανταχοῦ τῆς εὐσεβείας τὰ δόγματα, ὑποτάσσοντες Βασιλεῖς, καὶ σοφοὺς, καὶ δυνάσας εἰς τὴν ἀληθινὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν. Περὶ ταύτης τῆς μεγάλης ἑορτῆς διαλαμβάνει τὸ σήμερον ἀναγνωσθὲν Εὐαγγέλιον, διηγούμενον τὰ χαρίσματα, ὅσα διὰ τῆς καταβάσεως τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἔλαβον οἱ εἰς Χριστὸν πιστεύσαντες, ἔτι δὲ καὶ τὸ σχίσμα τῶν ἀκουσάντων τὴν περὶ τῶν χαρισμάτων τοῦ ἁγίου Πνεύματος διδασκαλίαν. διότι τινὲς ἐξ αὐτῶν ἐπίστευον, τινὲς δὲ ἀπιστοῦντες, ἐζήτουν ἀποκτεῖναι τὸν διδάσκαλον καὶ Σωτῆρα. Ἄρχεται δὲ τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον οὕτω·

Πραξ 2, 4.

Ἰωάν. 7, 2, 27.

Τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ τῇ μεγάλῃ τῆς ἑορτῆς εἱστήκει ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἔκραξε, λέγων· ἐάν τις διψᾷ, ἐρχέσθω πρός με, καὶ πινέτω.

Τῆς Σκηνοπηγίας ἐτελεῖτο τότε ἡ ἑορτὴ, ὡς ἀνωτέρω μαρτυρεῖ ὁ αὐτὸς Εὐαγελι„στὴς, λέγων· Ἦν δὲ ἐγγὺς ἡ ἑορτὴ τῶν „Ἰουδαίων ἡ σκηνοπηγία. Καὶ μετ' ὀλίγα, Τότε αὐτὸς ἀνέβη εἰς τὴν ἑορτήν. Ἡ δὲ ἐσχάτη τῆς ἑορτῆς ἡμέρα, ἦν ἡ ὀγδόη· ἐπειδὴ ὀκτὼ ἡμέρας ἑόρταζον ταύτην τὴν ἑορτὴν οἱ Ἰουδαῖοι. „Τῇ πεντεκαιδεκάτῃ τοῦ „μηνὸς τοῦ ἑβδόμου, ἑορτὴ σκηνῶν ἑπτὰ „ἡμέρας τῷ Κυρίῳ. Καὶ ἡ ἡμέρα ἡ πρώτη „κλητὴ ἁγία· πᾶν ἔργον λατρευτὸν οὐ ποιή„σετε. Ἑπτὰ ἡμέρας προσάξετε ὁλοκαυ„τώματα τῷ Κυρίῳ, καὶ ἡ ἡμέρα ἡ ὀγδόη „κλητὴ ἁγία ἔσαι ὑμῖν. Μεγάλην δὲ ἐκάλεσεν ὁ Εὐαγγελιστὴς τὴν ἐσχάτην ἡμέραν τῆς ἑορτῆς, καθότι καὶ ὁ νόμος κλητὴν ἁγίαν ὠνόμασε, καὶ οἱ Ἰουδαῖοι τοιαύτην ἐνόμιζον. ἐν αὐτῇ λοιπὸν τῇ ὀγδόῃ καὶ τελευταίᾳ ἡμέρᾳ τῆς σκηνοπηγίας εἱστήκει ὁ Ἰησοῦς. πῶ δὲ ἑστάθη; εἰς τὸ Ἱερὸν ἀναμφιβόλως. διότι εἰς τὸ Ἱερὸν συνηθροίζετο ὁ λαός· καὶ ἀνωτέρω δὲ εἶπεν ὁ Εὐαγγελιστής, ὅτι Ἀνέβη ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ Ἱερὸν καὶ ἐδίδασκεν. „Εἶπε δὲ τὸ, Ἔκραξεν, ἵνα φα„νερώσῃ, ὅτι παῤῥησίᾳ, μεγάλῃ τῇ φωνῇ ἐνώπιον παντὸς τοῦ λαοῦ ἐκήρυξε, λέγων· „Ἐάν τις διψᾷ, ἐρχέσθω πρός με, καὶ πινέτω. Διὰ τούτων δὲ τῶν λόγων ἐδίδαξεν

Ἰωάν. 7, 2, το.

Λευιτ. 23, 34, 35, 36.

Ἰωάν. 7, 15.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ὁ Θεανθρώπος, ὅτι καθὼς ὁ διψῶν μετὰ προθυμίας τρέχει ἐπὶ τὴν πηγὴν τοῦ ὕδατος, οὕτω πρέπον ἐστὶν, ἵνα καὶ ὁ εἰς τὴν πίστιν προερέχων, μετὰ σπουδῆς ἔρχεται πρὸς τὸ διδασκαλεῖον αὐτῆς. καὶ καθὼς ὁ διψῶν ὅταν φθάσῃ εἰς τὴν πηγὴν, πίνει ὕδωρ, καὶ δροσίζει τὸ σῶμα αὐτοῦ· οὕτω καὶ ὁ πιστεύσας, ὁπόταν πλησιάσῃ εἰς τὸν διδάσκαλον τῆς εὐσεβείας, πίνει τῆς πίστεως τὰ νάματα, καὶ ὑπερευφραίνει τὴν ψυχὴν αὐτοῦ. ταῦτα δὲ εἰπὼν ὁ Σωτὴρ, ἐφανέρωσεν εὐθὺς καὶ τὰ χαρίσματα τῶν εἰς αὐτὸν πιστευόντων, λέγων.

Ἰωάν. 7, 38. *Ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ, καθὼς εἶπεν ἡ Γραφὴ, ποταμοὶ ἐκ τῆς κοιλίας αὐτοῦ ῥεύσουσιν ὕδατος ζῶντος.*

Πολλοὶ βλέποντες τὰ θαύματα ἐπίστευον, ὅτι ὁ Χριστός ἐστι Προφήτης καὶ ἅγιος. „Οἱ Ματ. 16, 14. „μὲν ἔλεγον αὐτὸν Ἰωάννην τὸν Βαπτιστὴν, „ἄλλοι δὲ Ἠλίαν, ἕτεροι δὲ Ἱερεμίαν, ἢ „ἕνα τῶν Προφητῶν. Οὐκ ἐπίστευον ὅμως, ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ τοῦ Θεοῦ υἱὸς, ὁ ἐκ παρθένου γεννηθεὶς, καθὼς περὶ αὐτοῦ ἐδίδαξεν ἡ θεία Γραφὴ, λέγουσα· „Διὰ τοῦτο Ἡσ. 7, 14. „δώσει Κύριος αὐτὸς ἡμῖν σημεῖον. ἰδοὺ „ἡ Παρθένος ἐν γαστρὶ λήψεται, καὶ τέξεται „υἱὸν, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἐμ„μανουήλ· ὅ ἐστι μεθερμηνευόμενον μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός. Διὰ τοῦτο λοιπὸν ἔλεγεν ὁ Σωτήρ· „Ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ, καθὼς εἶπεν Χρυσ. καὶ Θεοφύλ. ἡ Γραφὴ, Ἤγουν ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ οὐχὶ καθὼς αὐτὸς θέλει καὶ σοχάζεται, ἀλλὰ καθὼς εἶπεν ἡ Γραφὴ, ἥτις ἐδίδαξεν, ὅτι εἰμὶ υἱὸς τοῦ Θεοῦ. Τίνες δέ εἰσιν οἱ ποταμοὶ τοῦ ζῶντος ὕδατος, οἱ ῥέοντες ἀπὸ τῆς κοιλίας τοῦ πιστεύοντος εἰς τὸν Χριστόν; Ψαλ. 39, 8. „Κοιλία μέν ἐστιν ἡ καρδία, καθὼς καὶ „ὁ Προφήτης λέγει, Καὶ τὸν νόμον σου ἐν „μέσῳ τῆς κοιλίας μου, Ἀντὶ τοῦ, ἐν μέσῳ τῆς καρδίας μου· ὕδωρ δὲ ζῶν, ἡ διδασκαλία τῆς εὐσεβείας, ἡ ζωοποιοῦσα τὰς ὑπὸ τῆς ἀσεβείας νενεκρωμένας ψυχὰς, καὶ δροσίζουσα τὰς ὑπὸ τῶν παθῶν καταξηρανθείσας διανοίας. Ποταμοὶ δὲ ὕδατος ζῶντος, εἶπεν, ἵνα φανερώσῃ τὸ πλούσιον καὶ δαψιλὲς καὶ ἀκένωτον τοῦ θείου κηρύγματος. ἀπέδειξαν δὲ τὴν ἀλήθειαν τούτων τῶν δεσποτικῶν λόγων οἱ πνευματοφόροι Ἀπόστολοι, οἵτινες ἁλιεῖς ὄντες, καὶ ἀγράμματοι μετὰ τοσαύτης πνευματικῆς σοφίας ἐλάλουν, ὥστε οὐδὲ οἱ σοφοὶ καὶ πεπαιδευμένοι ἠδύναντο ἀντιστῆναι εἰς τὴν δύναμιν τῶν λόγων αὐτῶν. „Καὶ οὐκ ἴσχυον, λέγει Πραξ. „ὁ Θεηγόρος Λουκᾶς περὶ τοῦ Στεφάνου, 6, 10. „ἀντιστῆναι τῇ σοφίᾳ καὶ τῷ πνεύματι, ᾧ ἐλάλει. Τοσοῦτον δὲ πολὺ καὶ πλέοιον τοῦ κηρύγματος αὐτῶν τὸ νάμα, ὥστε πᾶσαν τὴν οἰκουμένην ἐπότισε. Καὶ ταῦτα μὲν τὰ λόγια ἐδίδαξεν ὁ Σωτὴρ ἡμῶν, ὁ δὲ θεῖος Εὐαγγελιστὴς ἐξηγεῖ αὐτὰ διὰ τῶν ἑξῆς ῥημάτων, λέγων·

Τοῦτο δὲ εἶπε περὶ τοῦ Πνεύματος οὗ ἔμελλον λαμβάνειν οἱ πιστεύοντες εἰς αὐτόν. οὔπω γὰρ ἦν Πνεῦμα ἅγιον, ὅτι ὁ Ἰησοῦς οὐδέπω ἐδοξάσθη. Ἰωάν. 7, 39.

„Τοῦτο δὲ, ἦγεν τὸ, Ποταμοὶ ἐκ τῆς κοιλίας αὐτοῦ ῥεύσουσιν ὕδατος ζῶντος, Εἶπεν ὁ Κύριος, ἐπειδὴ εἰς τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς ἔμελλον οἱ εἰς αὐτὸν πιστεύοντες λαβεῖν τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, αὐτὸ δὲ κατέστησεν αὐτοὺς πανσόφους, αὐτὸ ἔδωκεν εἰς αὐτὰς τῆς πνευματικῆς σοφίας τὰ ζωοποιὰ νάματα. ὅθεν γεγόνασι ποταμοὶ τῶν θείων δογμάτων τῆς πίστεως, καὶ πηγαὶ τῇ οὐρανίᾳ τῆς εὐσεβείας κηρύγματος. „Διατὶ δὲ εἶπεν· Οὔπω γὰρ ἦν Πνεῦμα ἅγιον; τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ἦν πάντοτε καὶ ἀεὶ, σύγχρονον καὶ συναΐδιον τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ. καὶ καθὼς ὁ Ἥλιος οὐδέποτε ἐυρέθη χωρὶς ἀκτῖνος καὶ φωτὸς, οὕτως οὐδέποτε ὁ Πατὴρ ἦν χωρὶς Υἱοῦ καὶ

 Πνεύματος

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Πνεύματος ἁγίου. οὐ μόνον δὲ ἦν διαπαντὸς σὺν τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ ὡς ὁμοφυὲς αὐτοῖς καὶ ὁμοούσιον, ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτὲς τῶ παλαιοῦ νόμω τὲς ἄνδρας ἐνήργει. Πνεῦμα Κυρίου ἐδόθη εἰς τὸν Σαούλ. Ἐν Πνεύματι ἁγίῳ ἐδίδαξεν ὁ Δαβίδ· Τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐλάλησε διὰ τῶν Προφητῶν. διατὶ λοιπὸν λέγει ὁ Εὐαγγελιστής· „Οὔπω „γὰρ ἦν Πνεῦμα ἅγιον; Τῦτο εἶπεν, ἐπειδὴ οὐδέποτε ἐφάνη τοσοῦτον φανερὰ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, οὐδὲ ἔδωκε τοῖς ἀνθρώποις τοσαῦτα χαρίσματα, ὅσα κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς. Τότε ἠκούσθη ἦχος ἐκ τῦ οὐρανοῦ „Ὡσπερ φερομένης πνοῆς βι„αίας, καὶ ἐφάνη τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐν εἴδει πυρίνων γλωσσῶν, καὶ ἐκάθισεν ἐπάνω εἰς τὲς ἀνθρώπες. Οὐδέποτε ἄλλοτε, εἰμὴ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς ἐπληρώθησαν οἱ ἄνθρωποι τῆς χάριτος αὐτῦ· Καὶ „ἐπλήσθησαν, λέγει ὁ ἱερὸς Λουκᾶς, „πάντες Πνεύματος ἁγίς. Ἀληθῶς δε τότε οἱ θεῖοι Ἀπόστολοι ἔλαβον τῶν γλωσσῶν τὸ χάρισμα, ἐγένοντο πάνσοφοι, κατεσάθησαν θαυματεργοὶ, προορατικοὶ, ἰσχυροὶ κατὰ τὴν ψυχὴν, ἔνδοξοι εἰς πᾶσαν τὴν οἰκουμένην· τότε ἔλαβον τὸ πλήρωμα τῆς τοῦ παναγίε Πνεύματος χάριτος. Περὶ τότε δὲ τῦ πληρώματος τῆς χάριτος τῦ ἁγίε Πνεύματος λαλεῖ ὁ Εὐαγγελιστὴς, λέγων· Οὔπω „γὰρ ἦν Πνεῦμα ἅγιον, οὔπω δηλαδὴ ἦν δεδομένον τοῖς ἀνθρώποις τὸ πλήρωμα τῆς χάριτος τῦ ἁγίε Πνεύματος. τῦτο δὲ „γέγονεν, ἐπειδὴ, λέγει, ὁ Ἰησῦς οὐδέπω ἐδοξάσθη, Ἦγεν ἐπειδὴ τότε ἔπω ἔλαβεν ἡ σὰρξ αὐτῦ ἐκείνην τὴν δόξαν, περὶ ἧς παρεκάλεσε μὲν ἐν τῷ καιρῷ τοῦ πάθους αὐτῦ, εἰπών· Καὶ νῦν δόξασόν με σὺ Πά„τερ παρὰ σεαυτῷ τῇ δόξῃ ᾗ εἶχον πρὸ „τοῦ τὸν κόσμον εἶναι παρὰ σοί. Ἔλαβε δὲ αὐτὴν μετὰ τὸ πάθος καὶ τὴν ἀνάσασιν. πρὸ τῦ πάθες καὶ τῆς ἀνασάσεως ἡ σὰρξ αὐτῦ ἐκ ἦν ἄφθαρτος, οὐδὲ παθημάτων, οὐδὲ θανάτε ἀνεπίδεκτος. μετὰ δὲ τὸ πάθος καὶ τὴν ἀνάσασιν ἀφθαρτίσθη, ἀθανατίσθη, Ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τῦ Θρό„νου τῆς μεγαλωσύνης ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Πρέπον δὲ ἦν καὶ δίκαιον, ἵνα πρῶτον αὐτὸς ὡς ἄνθρωπος ἀνέβη εἰς τὸ ἐξαίσιον ὕψος τῆς ὑπεραρχίε δόξης τῆς Θεότητος, ἔπειτα ἀποσείλῃ εἰς τὲς μαθητὰς αὐτῦ τὸ πανάγιον αὐτῦ Πνεῦμα, καθὼς προεῖπεν εἰς αὐτούς. „Συμφέρει ὑμῖν ἵνα ἐγὼ ἀπέλ„θω. ἐὰν γὰρ μὴ ἀπέλθω, ὁ Παράκλητος „οὐκ ἐλεύσεται πρὸς ὑμᾶς· ἐὰν δὲ πορευ„θῶ, πέμψω αὐτὸν πρὸς ἡμᾶς· Διὰ τοῦτο „οὖν εἶπεν ὁ Εὐαγγελιστὴς, Οὔπω γὰρ ἦν „Πνεῦμα ἅγιον, ὅτι ὁ Ἰησῦς οὐδέπω ἐδοξάσθη. Τὶ δὲ ἔλεγον οἱ ἀκροαταὶ ταύτης τῆς ἀρανίε διδασκαλίας τῦ Σωτῆρος;

Πολλοὶ οὖν ἐκ τοῦ ὄχλου ἀκούσαντες τὸν λόγον, ἔλεγον· οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ Προφήτης. Ἄλλοι ἔλεγον· οὗτός ἐστιν ὁ Χριστός. ἄλλοι δέ ἔλεγον· μὴ γὰρ ἐκ τῆς Γαλιλαίας ὁ Χριστὸς ἔρχεται; Οὐχὶ ἡ Γραφὴ εἶπεν, ὅτι ἐκ τοῦ σπέρματος Δαβὶδ, καὶ ἀπὸ Βηθλεὲμ τῆς κώμης, ὅπου ἦν Δαβὶδ, ὁ Χριστὸς ἔρχεται;

Πολλοὶ ἐκ τῦ κοινῦ λαῦ ἀκούσαντες τὴν ἔμφασιν τῶν λόγων τῦ Κυρίε, καὶ τὴν παῤῥησίαν μεθ' ἧς ἐλάλει, καὶ τὰ δεσποτικὰ αὐτῦ λόγια. „Ἐάν τις διψᾷ, ἐρχέσθω πρός με, „καὶ πινέτω. Ἐπίσευσαν, ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ Προφήτης, ἀκολυθῆντες τὴν προφητείαν τῦ Μωϋσέως, ὅσις προεῖπε· „Προφήτην ἐκ τῶν „ἀδελφῶν σε, ὡς ἐμὲ, ἀνασήσει σοι Κύριος ὁ Θεός σε. Ὅθεν ἔλεγον πρὸς ἀλλήλους, Οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ Προφήτης· ἄλλοι πάλιν ἐξ ἀμαθίας νομίζοντες, ὅτι ἄλλος ἐστὶν ὁ Προφήτης, περὶ ἕ ὁ Μωϋσῆς ἐλάλησε, καὶ ἄλλος ὁ Χριστὸς, ἔλεγον. „Οὗτός ἐστιν

ὁ

1 Βασιλ. 10, 6. Μαρκ. 12, 36. Πράξ. 2, 2. Πράξ. 2, 4. Ἰωάν. 17, 5. Ἑβρ. 8, 1. Ἰωάν. 16, 7. Ἰωάν. 7, 40 41. 42, Ἰωάν. 7, 37. Δευτ. 18, 15.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ὁ Χριστός. Καὶ μὴ θαυμάσῃς ἀκέων, ὅτι τοιαύτας ὑπολήψεις περὶ τῦ Χριστῦ εἶχεν ὁ κοινὸς καὶ ἀμαθὴς λαός. διότι καὶ οἱ Φαρισαῖοι οἱ νομοδιδάσκαλοι ἕτως ἐπίστευον, ὡς φαίνεται ἐκ τῶν λόγων, ὧν ἔλεγον πρὸς τὸν Ἰωάννην τὸν Βαπτιστήν. „Τί οὖν βαπτί- Ἰωάν. 1, 25. „ζεις, ἔλεγον πρὸς αὐτὸν, εἰ σὺ οὐκ εἶ ὁ „Χριστὸς, οὔτε Ἠλίας, οὔτε ὁ Προφήτης; Ἄλλοι δὲ τῶν ἀκροατῶν νομίζοντες, ὅτι ὁ Ἰησῦς Χριστὸς Γαλιλαῖός ἐστιν, οὐκ ἐπίστευον ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ προσδοκώμενος Χριστός. διὰ τῦτο ἔλεγον, μήπως ἐκ τῆς Γαλιλαίας ἔρχεται ὁ Χριστός; ἡ ἁγία Γραφὴ εἶπεν, ὅτι ἐκ τοῦ σπέρματος Δαβὶδ, καὶ ἀπὸ τῆς πόλεως Βηθλεὲμ ὁ Χριστὸς ἔρχεται. „Ὤμω- ψαλ. 131, 11. „σε Κύριος τῷ Δαβὶδ ἀλήθειαν, καὶ οὐ μὴ „ἀθετήσει αὐτὴν, ἐκ καρποῦ τῆς κοιλίας „σε θήσομαι ἐπὶ τοῦ θρόνου σου· Καὶ, σὺ „Βηθλεὲμ οἶκος Ἐφραθᾶ μὴ ὀλιγιστὸς εἶ Μιχ. 5, 2. „τοῦ εἶναι ἐν χιλιάσιν Ἰούδα· ἐκ σοῦ γάρ μοι „ἐξελεύσεται ἡγούμενος τοῦ εἶναι εἰς ἄρ- „χοντα τοῦ Ἰσραήλ. Ταῦτά εἰσι τὰ περὶ τοῦ γένους καὶ τῆς πατρίδος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ προφητευθέντα, καὶ τὴν ἔκβασιν λαβόντα. διότι ἀληθῶς ἐκ τῆς φυλῆς τῦ Ἰούδα, καὶ τῦ σπέρματος Δαβὶδ ὁ Ἰησῦς Χριστὸς ἐκατάγετο, γεννηθεὶς ἐκ τῆς ἀειπαρθένυ Μαριὰμ, τῆς ἐκ τῆς φυλῆς τῦ Ἰούδα, ἐν τῇ πόλει Βηθλεὲμ, ὡς ὁ εὐαγγελιστὴς Ματθαῖος ἐβεβαίωσε γράψας· Τῦ Ἰησῦ γεν- Ματ. 2, 1. „νηθέντος ἐν Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Χριστὸς ἀνετράφη εἰς μίαν τῶν πόλεων τῆς Γαλιλαίας, ἦλθεν εἰς τὴν Ναζαρὲτ, Λουκ. 4, 16. ὡς μαρτυρεῖ ὁ θεηγόρος Λουκᾶς λέγων „Καὶ „ἦλθεν εἰς τὴν Ναζαρὲτ, ἔ ἦν τεθραμμέ- „νος· Ἐκ τύτυ πλανώμενοι οἱ ἄθλιοι, ἐνόμιζον αὐτὸν Γαλιλαῖον. Τί δὲ ἠκολούθησεν ἐκ ταύτης τῆς διαφόρου τῶν πολλῶν γνώμης καὶ ὑπολήψεως περὶ τῦ Ἰησῦ Χριστῦ.

Ἰωάν. 7, 43. Σχίσμα οὖν ἐγένετο ἐν τῷ ὄχλῳ δι' αὐτόν.

Διαίρεσις, καὶ διχόνοια μεταξὺ αὐτῶν ἐγένετο, περὶ τῦ τίς ἐστιν ὁ Χριστός. ἀλλ' ἐὰν τὰς θείας Γραφὰς ἐμελέτων καθὼς ἔπρεπε, καὶ μετὰ ἀκριβείας ἐξέταζον τὰ πράγματα, ἐδόλως συνέβαινε σχίσμα. διότι ἐγνώριζον, ὅτι ὁ Προφήτης, καὶ ὁ Χριστὸς, ὃν ὑπὸ τῶν ἁγίων Γραφῶν καταγγελλόμενος εἶς καὶ ὁ αὐτός ἐστι, καὶ ἔβλεπον ὅτι ὁ Ἰησῦς Χριστὸς ἐκ τῆς φυλῆς τῦ Δαβὶδ, καὶ εἰς τὴν πόλιν Βηθλεὲμ ἐγεννήθη. ὅθεν πάντες συμφώνως ἐπίστευον, ὅτι αὐτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ Μεσσίας, ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, καὶ Θεὸς καὶ ἄνθρωπος. τί δὲ γίνεται μετὰ τὸ σχίσμα τῦτο;

Τινὲς δὲ ἤθελον ἐξ αὐτῶν πιάσαι Ἰωάν. αὐτόν· ἀλλ' οὐδεὶς ἐπέβαλεν ἐπ' αὐ- 7, 44. τὸν τὰς χεῖρας.

Οἱ Ἀρχιερεῖς καὶ Φαρισαῖοι βλέποντες, ὅτι πολλοὶ ἐπίστευον ἐπὶ τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησῦν Χριστὸν, φθόνῳ νικώμενοι, ἔσειλαν, ὡς ἐκ τῶν ἐξῆς εὐαγγελικῶν λόγων φανερόν ἐστι, τοὺς ἑαυτῶν δούλους, ἵνα πιάσωσιν αὐτὸν, καὶ φέρωσι πρὸς αὐτούς, ὅπως θανατώσωσιν αὐτόν. ἔτοι λοιπὸν εἰσὶ, περὶ ὧν λέγει ὁ Εὐαγγελιστὴς, „Τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν, „τῶν ἀκουσάντων τὴν διδασκαλίαν αὐτοῦ, „Ἦγον οἱ ὑπηρέται τῶν Ἀρχιερέων καὶ Φαρισαίων ἤθελον πιάσαι τὸν Ἰησῦν Χριστόν. οὐδεὶς ὅμως ἔβαλε τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐπάνω εἰς αὐτόν. ἀλλὰ διατί; διότι ἐξέσησαν, καὶ ἐξεπλάγησαν, ἀκούσαντες τὴν ὡράνιον αὐτῦ διδασκαλίαν. διὸ καὶ ἔλεγον πρὸς τοὺς Φαρισαίους, „Οὐδέποτε οὕτως ἐλάλησεν ἄν- Ἰωάν. „θρωπος ὡς οὗτος ὁ ἄνθρωπος. Ὅμοιον δὲ 7, 47. „πρᾶγμα συνέβη καὶ ὅταν ἡ σπεῖρα καὶ οἱ ὑπηρέται τῶν Ἀρχιερέων καὶ Φαρισαίων φανοὺς καὶ λαμπάδας κρατοῦντες εἰς τὰς χεῖρας, ἦλθον, ἵνα πιάσωσι τὸν Χριστόν. διότι καὶ αὐτοὶ, ὅτε ἦκουσαν παρ' αὐτοῦ, „Ἐγώ Ἰωάν. „εἰμι, ἀπῆλθον εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ ἔπεσον 18, 6. „χαμαί. Ταῦτα δὲ οὕτως ἐγίνοντο, ἐπειδὴ τότε

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

τότε ἐκ ἦν πεπληρωμένη ἡ διορία τῆ καιρῆ, ἐν ᾧ ἐμελλε παθεῖν ὁ θεάνθρωπος.

Ἰωάν. 7. 30. „Ἐζήτεν ἦν, λέγει ὁ αὐτὸς Εὐαγγελιςὴς „ἀνωτέρω, αὐτὸν πιάσαι· καὶ ἐδεὶς ἐπέβα„λεν ἐπ᾽ αὐτὸν τὴν χεῖρα, ὅτι ἔπω ἐληλύ„θει ἡ ὥρα αὐτῆ.

Ἰωάν. 7, 45. Ἦλθον οὖν οἱ ὑπηρέται πρὸς τοὺς Ἀρχιερεῖς καὶ Φαρισαίους· καὶ εἶπον αὐτοῖς ἐκεῖνοι· διατὶ οὐκ ἠγάγετε αὐτόν;

Ἰδόντες οἱ Ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι, ὅτι οἱ ὑπηρέται αὐτῶν ὑπέστρεψαν ἄπρακτοι, καὶ ἐκ ἔφερον μετ᾽ αὐτῶν τὸν Ἰησῆν Χριςὸν, ἐξηπόρησαν, καὶ ἠρώτων αὐτοὺς λέγοντες, διατὶ ἐκ ἐφέρετε αὐτὸν, καθὼς παρηγγείλαμεν ὑμῖν;

Ἰωάν. 7, 46. Ἀπεκρίθησαν οἱ ὑπηρέται· ἐδέποτε ἔτως ἐλάλησεν ἄνθρωπος ὡς ἔτος ὁ ἄνθρωπος.

Βλέπε τὴν δύναμιν τῆ δεσποτικῆ κηρύγματος. Ἦλθον οἱ ὑπηρέται τῶν Ἀρχιερέων καὶ Φαρισαίων ἀπεσαλμένοι παρ᾽ αὐτῶν, ἵνα δεδεμένον φέρωσι πρὸς αὐτὲς τὸν δεσπότην Χριςὸν, καὶ ἐδέθησαν αὐτοὶ ὑπὸ τῆ θάμβες καὶ τῆς ἐκπλήξεως τῆς ἐρανίε αὐτῆ διδασκαλίας. ἄκεσε δὲ πῶς ὑπερυψῆσι τῆ Σωτῆρος τὰ λόγια. „Οὐδέποτε οὕτως, „Ἦγεν ἐδέποτε μετὰ τοσαύτης σοφίας, καὶ δυνάμεως, καὶ χάριτος, ἐλάλησεν ἄλλος ἄνθρωπος, καθὼς ἔτος ὁ ἄνθρωπος, ἦγεν ὁ Χριςός. σημείωσαι δὲ καὶ τὸν καιρὸν τῆς ἁπλότητος καὶ τῆς καθαρᾶς καρδίας. τὴν διδαχὴν τῆ Σωτῆρος πολλάκις ἤκεσαν καὶ οἱ Ἀρχιερεῖς, καὶ οἱ Γραμματεῖς, καὶ οἱ Φαρισαῖοι, ἀλλ᾽ ἐδέποτε ὠφελήθησαν, ἐπειδὴ πεπληρωμένην εἶχον τὴν καρδίαν αὐτῶν φθόνε καὶ πάσης πανεργίας. οἱ δὲ ὑπηρέται αὐτῶν καθαρὰν ἔχοντες τὴν ψυχὴν τῆ φθόνε καὶ τῆς πονηρίας, ἦλθον μὲν ἐχὶ ἵνα ἀκέσωσι τῆ Χριςῆ τὴν διδασκαλίαν, ἀλλ᾽ ἵνα πιάσωσιν αὐτὸν, ὑπακέσαντες ὡς δῆλοι τοῖς δεσπόταις· καὶ ὅμως ἡ τῆ Θεῆ χάρις ἐφώτισεν αὐτὲς, καὶ γεγόνασι κήρυκες τῆς ἀληθείας. ἀξιοσημείωτος δὲ καὶ ἡ παῤῥησία μεθ᾽ ἧς ἐλάλουν. διότι δοῦλοι ἦσαν, καὶ πταῖσαι, ἐπειδὴ ἐκ ἐτελείωσαν τῶν κυρίων αὐτῶν τὸ πρόσαγμα, καὶ ὅμως ῥίψαντες τὸν δελικὸν φόβον, μετὰ ἐλευθεροςομίας μεγάλης λαλῆσι, καὶ κηρύττουσι τὴν ἀλήθειαν· „Οὐδέποτε ἔτως ἐλάλησεν „ἄνθρωπος ὡς ἔτος ὁ ἄνθρωπος.

Ἰωάν. 7, 47. Ἀπεκρίθησαν ἦν οἱ Φαρισαῖοι· μὴ καὶ ὑμεῖς πεπλάνησθε;

Βλέπε κακίαν Φαρισαϊκήν. γινώσκοντες οἱ Φαρισαῖοι, ὅτι ἡ διδασκαλία τῆ Κυρίε Ἰησοῦ ἦν ἀληθῶς μέλι ἐπεράνιον, καταγλυκαῖον καὶ ἐφέλκον τὰς τῶν ἀκεόντων καρδίας, ἐχ ὑποφέρεσιν ἐρωτῆσαι τὲς δέλες αὐτῶν, τὶ εἶπε, καὶ τὶ ἐδίδαξεν ὁ Ἰησῆς Χριςὸς, ὥςε ἐκίνησεν αὐτὲς εἰς τοσοῦτον θάμβος καὶ ἔπαινον, ἀλλ᾽ ἀποκρινόμενοι, ἐξονειδίζεσιν αὐτὲς, λέγοντες· μήπως καὶ ὑμεῖς, οἱ καθ᾽ ἑκάςην ἀκέοντες τὴν διδασκαλίαν ἡμῶν, ἐπλανήθητε, καθὼς καὶ ἄλλοι ἐυτελεῖς καὶ ἀδίδακτοι; ταῦτα δὲ εἰπόντες, ἐπιχειρῆσι καταπεῖσαι αὐτὲς, ἵνα μὴ πιςεύσωσιν εἰς αὐτόν.

Ἰωάν. 7, 48. Μή τις ἐκ τῶν ἀρχόντων ἐπίςευσεν εἰς αὐτὸν, ἢ ἐκ τῶν Φαρισαίων;

49. Ἀλλ᾽ ὁ ὄχλος ἔτος ὁ μὴ γινώσκων τὸν νόμον, ἐπικατάρατοι εἰσί.

Οἱ Ἄρχοντες τῶν Ἰεδαίων ἦσαν οἱ προεῶτες αὐτῶν, καὶ οἱ τῆ Συνεδρίε καὶ τῆς Γερεσίας αὐτῶν πρόεδροι· οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἐνομίζοντο νομοδιδάσκαλοι, καὶ νομοφύλακες, καὶ ἄνθρωποι φιλόθεοι καὶ ἐνάρετοι. ἐπειδὴ δὲ εἰς τὰς καρδίας τῶν ἀνθρώπων πολλὰ δύναται τῶν ἀξιωματικῶν, καὶ τῶν σοφῶν καὶ ἐναρέτων τὸ παράδειγμα, τῦτο προβάλλεσιν οἱ Φαρισαῖοι πρὸς τὲς δέλες αὐτῶν, θέλοντες πεῖσαι αὐτὲς, ἵνα μὴ πιςεύσωσιν, ἀλλὰ καταφρονήσωσι τὸν Ἰησῆν Χριςόν

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Χριστόν. Διὸ λέγουσι, τίς ἢ ἐκ τῶν Ἀρχόντων, ἢ ἐκ τῶν Φαρισαίων ἐπίστευσεν εἰς αὐτόν; μόνοι οἱ χυδαῖοι καὶ ἀμαθεῖς ἄνθρωποι, οἱ τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ ἀγνοοῦντες, ἐκεῖνοι ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν, οἵτινες εἰσὶν ἐπικατάρατοι. καὶ ταῦτα μὲν εἶπον οἱ Φαρισαῖοι πρὸς τοὺς δούλους αὐτῶν. σὺ δὲ σημείωσον πρῶτον μὲν, ὅτι ἡ κατάρα ἀνέστρεψεν ἐπάνω εἰς τὴν κεφαλὴν αὐτῶν τῶν καταρωμένων Φαρισαίων. διότι ὁ νόμος ἐκατηράτο ἐκείνους, οἵτινες οὐδὲ ἔμενον στερεοὶ εἰς τοὺς λόγους αὐτοῦ, οὐδὲ ἔπραττον ὅσα αὐτοὺς ἐκέλευεν. „Ἐπικατάρατος πᾶς ἄνθρωπος ὃς „οὐκ ἐμμένει ἐν πᾶσι τοῖς λόγοις τοῦ νόμου „τούτου, ποιῆσαι αὐτούς. Αὐτοὶ δὲ γινώσκοντες ὅσα ὁ νόμος διαλαμβάνει περὶ τοῦ Μεσσίου, καὶ βλέποντες αὐτὰ ἐκπεπληρωμένα εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν, φθόνῳ δουλεύοντες, οὐδὲ ἔμενον εἰς τοῦ νόμου τὰ λόγια, οὐδὲ ἐπίστευον εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν. δεύτερον δὲ σημείωσον, ὅτι ψεύδονται, λέγοντες, ὅτι οὐδεὶς οὐδὲ τῶν Ἀρχόντων, οὐδὲ τῶν Φαρισαίων ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστόν. διότι καὶ πολλοὶ Ἄρχοντες ἐπίστευσαν, ὡς μαρτυρεῖ ὁ αὐτόπτης Εὐαγγελιστὴς, λέγων· „Ὅμως μέντοι καὶ ἐκ „τῶν Ἀρχόντων πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν. Τινὲς δὲ καὶ ἐκ τῶν Φαρισαίων ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν. διότι, κατὰ τὸν αὐτὸν Εὐαγγελιστὴν, ὁ Νικόδημος εἷς ἐξ αὐτῶν ἦν, ὅστις καὶ ἀκούσας τὰ ὑπ' αὐτῶν λεγόμενα πρὸς τοὺς δούλους αὐτῶν, ἀπεκρίθη πρὸς αὐτοὺς οὕτω·

Λέγει Νικόδημος πρὸς αὐτοὺς, ὁ ἐλθὼν νυκτὸς πρὸς αὐτὸν, εἷς ὢν ἐξ αὐτῶν· Μὴ ὁ νόμος ἡμῶν κρίνει τὸν ἄνθρωπον, ἐὰν μὴ ἀκούσῃ παρ' αὐτοῦ πρότερον, καὶ γνῷ τί ποιεῖ;

Ὁ Νικόδημος ἦν εἷς μόνον εἷς ἐξ αὐτῶν, ἦγεν εἷς ἐκ τῶν Φαρισαίων, ἀλλὰ καὶ Ἄρ„χων καὶ Διδάσκαλος τῶν Ἰουδαίων, προσέτι δὲ καὶ πλούσιος, καθότι ἐφέρεν εἰς τὸν ἐνταφιασμὸν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ Μίγμα σμύρνης καὶ ἀλόης ὡσεὶ λίτρας ἑκατόν. Αὐτὸς γνωρίσας ἐκ τῶν θαυμάτων, ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἀπεσταλμένος ἐστὶ παρὰ Θεοῦ, ἦλθε πρὸς αὐτὸν τὴν νύκτα διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων, καὶ συλλαλήσας μετ' αὐτοῦ, ἐπίστευσεν εἰς αὐτόν. ἔτος ἦν βλέπων, ὅτι οἱ Φαρισαῖοι ἐσπέδαζον ἵνα ἀποσήσωσι τοὺς δούλους αὐτῶν ἀπὸ τῆς εἰς Χριστὸν πίστεως, καὶ πιάσαντες τὸν Ἰησοῦν καταδικάσωσιν αὐτόν· καὶ γινώσκων, ὅτι ὁ ἐν τῷ Δευτερονομίῳ νόμος ὥριζεν, ἵνα οἱ κριταὶ ἀκούσαντες τὸν κρινόμενον, καὶ ἐρευνήσαντες τὰ ἔργα αὐτοῦ, ἐπιφέρωσι τὴν κρίσιν καὶ ἀπόφασιν, λέγει πρὸς αὐτούς· Μήπως ὁ νόμος ἡμῶν διορίζει, ἵνα κρίνωμεν τὸν ἄνθρωπον, πρὶν ἢ ἀκούσωμεν τὰ δικαιολογήματα αὐτοῦ, καὶ πρὶν ἢ ἐρευνήσωμεν, ποῖά εἰσι τὰ ἔργα αὐτοῦ; Τὰ δὲ ἀκόλουθα τοῦ λόγου, ἦγεν διατὶ λοιπὸν ὑμεῖς, ὦ Φαρισαῖοι, παρανομεῖτε, κρίνοντες τὸν Χριστὸν πρὶν ἢ ἀκούσητε αὐτοῦ, καὶ γνωρίσητε τὰ ἔργα αὐτοῦ· ταῦτα ὡς φανερὰ ἐσιώπησεν ὁ Νικόδημος, ἵνα μὴ ἐλέγχων τοὺς Φαρισαίους, παροργίσῃ αὐτοὺς περισσότερον. Τί δὲ πρὸς ταύτην τὴν ἰσχυρὰν τοῦ Νικοδήμου ἔνστασιν ἀποκρίνονται οἱ Φαρισαῖοι;

Ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον αὐτῷ· μὴ καὶ σὺ ἐκ τῆς Γαλιλαίας εἶ; ἐρεύνησον, καὶ ἴδε, ὅτι Προφήτης ἐκ τῆς Γαλιλαίας οὐκ ἐγήγερται.

Σημείωσαι πρῶτον τὴν παραλογίαν τῶν Φαρισαίων. ἄλλο λέγει ὁ Νικόδημος, ἄλλο ἀποκρίνονται αὐτοί· ὁ Νικόδημος εἶπεν, ὅτι ὁ νόμος προσάσσει, ἵνα μὴ κρίνωσι τὸν ἄνθρωπον ἀνεξετάστως. αὐτοὶ ἀποκρίνονται· μήπως καὶ σὺ ἐκ τῆς Γαλιλαίας κατάγεσαι; ἔπειτα βλέπε καὶ τὴν πονηρίαν αὐτῶν. αὐτοὶ ἀκριβέστατα ἐγνώριζον τὸν Νικόδημον, ἐπειδὴ ἦν εἷς ἐξ αὐτῶν· ἀλλ' ὑποκρινόμενοι τάχα ὅτι δὲν γνωρίζουσιν αὐτὸν, ἐρωτῶσι λέγοντες

Ἰωάν. 19, 39.

Δευτ. 17, 8, 9.

Ἰωάν. 7, 52.

Δευτ. 21, 26.

Ἰωαν. 12, 42.

Ἰωάν. 7, 50.

51.

Ἰωαν. 3, 1, 10.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

λέγοντες· μήπως Καὶ σὺ ἐκ τῆς Γαλιλαίας εἶ; Διὰ τέτε δὲ τὸ ἐρωτήματος ἐξευτελίζεσι τὸν Νικόδημον, καὶ κηρύττουσιν, ὅτι ὁ Χριτός ἐτι Γαλιλαῖος, ὁ δὲ Νικόδημος οὐδὲ φιλοδίκαιος οὐδὲ φιλαλήθης, ἀλλὰ φιλοπρόσωπος, ὑπερασπιζόμενος τὸν Χριτὸν ὡς συμπολίτην αὐτῦ. ἔπειτα καὶ ἐλέγχεσιν αὐτὸν ὡς ἀμαθῆ. „Ἐρεύνησον, λέγεσιν αὐτῷ, καὶ „ἴδε, ὅτι Προφήτης ἐκ τῆς Γαλιλαίας οὐκ „ἐγήγερται, Ἦγεν ἐδεὶς Προφήτης ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ ἐγεννήθη. τῦτο δὲ ψευδός ἐτι φανερώτατον. διότι καὶ ὁ Προφήτης Ἰωνᾶς ἐκ τῆς Γαιθεφὲρ ἐκατάγετο, ἥτις ἦν πόλις ἐκ τῦ κλήρε τῦ Ζαβελὼν, ὅτις ἦν ἐν τῇ
4 Βασ. 14, 25. Γαλιλαίᾳ. καὶ ὁ Προφήτης Ναὲμ ὁ Ἑλκεσαῖος ἐκ τῆς πόλεως Ἑλκὰθ, ἥτις ἦν πόλις τῦ κλήρε τῦ Ἀσὴρ, κειμένε ὁμοίως εἰς
Ἰησῦς. 19, 25. τὴν ἐπαρχίαν τῆς Γαλιλαίας. ὥτε ταῦτα λέγοντες οἱ Φαρισαῖοι ἐψεύδοντο ἀναισχύντως, εἴτε ὑπὸ τῦ φθόνε καὶ τῆς κακίας νικώμενοι, εἴτε ὑπὸ τῆς ἀμαθίας πλανώμενοι, κἂν σοφοὶ ἐλογίζοντο, καὶ τῶν θείων Γραφῶν ἐπισήμονες. ἀλλὰ καὶ ἐὰν συγχωρήσωμεν, ὅτι ἀληθές ἐτι τὸ ὑπ' αὐτῶν λεγόμενον, πάλιν ἐδὲν κατὰ τῦ Ἰησῦ Χριτῦ ἰσχύει. διότι αὐτὸς, ὡς ἀνωτέρω εἴπομεν, ἐν Βηθλεὲμ τῆς Ἰεδαίας ἐγεννήθη, καὶ ἐχὶ εἰς τὴν Γαλιλαίαν.

Ἰωάν. 8, 12. Πάλιν ἓν ὁ Ἰησῦς αὐτοῖς ἐλάλησε, λέγων· ἐγώ εἰμι τὸ φῶς τῦ κόσμε· ὁ ἀκολεθῶν ἐμοὶ, ὲ μὴ περιπατήσει ἐν τῇ σκοτίᾳ, ἀλλ' ἕξει τὸ φῶς τῆς ζωῆς.

Πάλιν ἓν, ἦγεν τὴν ἑξῆς ἡμέραν, τὸ
Ἰωάν. 7, 55. Ἰωαν. 8, 12. πρωΐ. „διότι τότε Ἐπορεύθησαν, λέγει ὁ „Εὐαγγελιτὴς, ἕκασος εἰς τὸν οἶκον αὐτῦ. „Ἰησῦς δὲ ἐπορεύθη εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαι-

„ῶν. ὄρθρε δὲ πάλιν παρεγένετο εἰς τὸν „Ἱερόν· Ἐπειδὴ δὲ κατὰ τὴν προλαβῦσαν ἡμέραν, ἄλλοι μὲν ἔλεγον, ὅτι Προφήτης ἐτὶν ὁ θεάνθρωπος, ἄλλοι δὲ ὅτι ὁ Χριτός ἐτι, καὶ τχίσμα ἐγένετο μεταξὺ αὐτῶν, διὰ τῦτο τὴν ἑξῆς ἡμέραν ἐδηλοποίησεν αὐτοῖς ὁ Κύριος τίς ἐτι, λέγων, „Ἐγὼ εἰμι „τὸ φῶς τῦ κόσμε. Ἀλλὰ διατὶ ἓν εἶπεν, ἐγώ εἰμι ὁ Μετσίας, ἢ ἐγώ εἰμι ὁ υἱὸς τῦ Θεῦ; πρῶτον μὲν, ἵνα μὴ τῦτο ἀκέσαντες οἱ Φαρισαῖοι, λυττήσωσι καὶ ἐκμανῶσι κατ' αὐτῦ. δεύτερον δὲ, ἵνα λαλήσῃ διὰ τῦ αὐτῦ τρόπε, καὶ τῆς αὐτῆς φράσεως, δι' ἧς περὶ αὐτῦ ἐλάλησαν οἱ Προφῆται. „Φωτί- Ἡσ. 60, 1.
„ζε, Φωτίζε, προεῖπεν ὁ μεγαλοφωνότατος „Ἡσαΐας, Ἱερεσαλὴμ, ἥκει γάρ σε τὸ φῶς. „Καὶ ἀλλαχῦ, ἰδὲ δέδωκά σε εἰς διαθή- Ἡσ. 49, 6.
„κην γένες, εἰς φῶς ἐθνῶν. Καὶ ἐν ἄλλοις, „Ὁ λαὸς ὁ πορευόμενος ἐν σκότει εἶδε φῶς „μέγα· οἱ κατοικῦντες ἐν χώρᾳ καὶ σκιᾷ θανάτε, φῶς λάμψει ἐφ' ὑμᾶς. Ταῦτα δὲ Ἡσ. 9, 2.
τῦ Σωτῆρος τὰ λόγια τῦτο αὐτὸ δηλῦσιν, ἦγεν ὅτι ἐτὶ Θεὸς ἀληθινός. διότι τίς ἄλλος ἐτὶ τὸ φῶς τῦ κόσμε, εἰ μὴ ὁ Θεός; τίς ἄλλος εἰ μὴ ὁ Θεὸς φωτίζει πάντα ἄνθρωπον ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον, νῦν αὐτῷ διδὲς, καὶ διακριτικὸν, καὶ λόγον; ἢ τίς ἄλλος ποτὲ τῶν ἀπ' αἰῶνος ἁγίων εἶπεν, „Ἐγώ εἰμι τὸ φῶς τῦ κόσμε; προσέ- „θηκε δὲ ὁ Κύριος καὶ τὰ ἑξῆς πρὸς ἐξήγησιν τῶν εἰρημένων· „Ὁ ἀκολεθῶν ἐμοὶ, „ὲ μὴ περιπατήσει ἐν τῇ σκοτίᾳ, ἀλλ' ἕξει „τὸ φῶς τῆς ζωῆς, Ἦγεν ὅτις πιτεύει εἰς ἐμὲ, καὶ φυλάττει τὰς ἐντολάς με, ἐκεῖνος φεύγει τὸ σκότος καὶ τὴν καταδίκην τῆς ἁμαρτίας, καὶ καταντᾷ εἰς τὸ ἀνέσπερον φῶς τῆς αἰωνίε ζωῆς καὶ Βατιλείας.

ΟΜΙΛΙΑ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΟΜΙΛΙΑ

ΜΕΤΑ ΤΟ ΚΑΤΑ

ΙΩΑΝΝΗΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΗΣ.

Περὶ παθῶν δεσποτείας.

Τῶν Φαρισαίων τὰ κινήματα κατὰ τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Χριστῦ ὑπόθεσιν προβάλλεσιν ἀξίαν πολυπραγμοσύνης καὶ ἐξετάσεως. αὐτοὶ κἂν ὑποκριταὶ ἦσαν καὶ ψεῦσαι, ἦσαν ὅμως ὁπωσδήποτε σοφώτεροι τῶν ἄλλων, ἐμελέτων τὰς θείας Γραφὰς, καὶ ἐκράτων εἰς τὰς χεῖρας αὐτῶν τὰς θεϊκὰς νόμους. αὐτοὶ λοιπὸν εἶχον τελειοτάτην εἴδησιν, ὅτι καὶ ὁ Μωϋσῆς, καὶ οἱ Προφῆται πάντες προκατήγγειλαν, καὶ εἶπον τὴν ἔλευσιν τῦ Μεσσίᾳ. αὐτοὶ λοιπὸν μετὰ περισσοτέρας ἀσφαλείας καὶ βεβαιότητος, ἢ ὁ κοινὸς λαὸς, περιέμενον τὸν Μεσσίαν. πῶς λοιπὸν ἀκόοντες τὸν Ἰησῦν Χριστὸν κηρύττοντα, ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ ἀπεσταλμένος ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, καὶ βλέποντες τὴν μὲν ζωὴν αὐτοῦ ὑπεραγίαν καὶ ἐράνιον, τὰ δὲ θάυματα αὐτοῦ μεγάλα, καὶ πολλὰ, καὶ παντοῖα, καὶ τὰ περὶ αὐτοῦ ὑπὸ τῶν Προφητῶν προρρηθέντα ἐνεργέμενα εἰς αὐτὸν, οὐκ ἐπίσευον ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ προσδοκώμενος; ὁ φθόνος κατεσκότιζεν αὐτές. φθόνος ἐναντίον εἰς ἐκεῖνον, ὃν περιέμενον, ἵνα λυτρώσῃ αὐτὲς ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν, καὶ χαρίσηται αὐτοῖς τὴν αἰώνιον ἐλευθερίαν; ὁ φθόνος εἶχε τόσην δύναμιν, ὥσε ἥρπαζε τὸ διακριτικὸν τῆς ψυχῆς, καὶ κατέφθειρε τῦ νοὸς τὴν δύναμιν, ὅθεν ἐδόλως ἠδύναντο νὰ γνωρίσωσιν, ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ Μεσσίας; ἔσω. ὁ φθόνος ἐσκότιζε τῆς ψυχῆς τὰ ὄμματα, ἀλλὰ τὶς ἐνέκρωσε τὰς αἰσθήσεις τοῦ σώματος; τὶς ἐποίει αὐτὲς τυφλὲς, καὶ κωφές; ὁ νὲς ἐσκοτισμένος ὑπὸ τῦ φθόνε, ἐκ ἐπίσευεν εἰς τὸν Χριστὸν, ἀλλὰ τὰ ὄμματα πῶς ἐκ ἔβλεπον τὰ ἐξαίσια θαύματα; ἡ ἀκοὴ αὐτῶν πῶς ἐκ ἤκεε τὴν ἐράνιον αὐτῦ διδασκαλίαν; ἐκ ἐπίσευον, ὅτι ὁ Χριστός ἐστιν ὁ προσδοκώμενος Μεσσίας, ἀλλὰ διατὶ ἐζήτεν αὐτὸν ἀποκτεῖναι, ἄνθρωπον ἅγιον, θαυματεργὸν, καὶ ἐυεργέτην αὐτῶν; Τὰ πάθη, ἀδελφοί με, ἔχεσι τόσην ἰσχυρὰν δύναμιν ἐπάνω εἰς τὸν ἄνθρωπον, μάλιστα ὅταν κατακυριεύσωσιν αὐτὸν, ὥσε ὲ μόνον τὸ διακριτικὸν τῆς ψυχῆς διαφθείρεσι, καὶ τὴν δύναμιν τῦ νοὸς ἐκνευρίζεσιν, ἀλλὰ καὶ τὰς αἰσθήσεις τοῦ σώματος ἡμῶν κατανεκροῦσι.

Πᾶν πάθος σφοδρά τις καὶ ἀσυνήθης κίνησις τῦ αἵματος ἐστί. βλέπομεν τῦτο φανερὰ εἰς ἐκείνες, οἵτινες κυριεύονται ὑπὸ τῦ θυμῦ, ἢ ὑπὸ τῦ φόβε, ἢ ὑπὸ τῆς λύπης, ἢ ὑπὸ τῆς χαρᾶς. κόκκινον γίνεται τῦ θυμεμένε τὸ πρόσωπον, λευκὸν τῦ φοβεμένε, ὠχρὸν τοῦ λυπεμένου, ἐρυθρόλευκον τοῦ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

χαίροντος. αὐτὴ ἡ κίνησις ἐ γίνεται μόνον εἰς τὸ πρόσωπον, ἀλλ' εἰς πάντα τὰ μέλη καὶ τὰ μέρη τῦ σώματος, καὶ εἰς αὐτὰ δηλαδὴ τὰ ἐνδότατα. ἐκ τάυτης τῆς κινήσεως καταταράσσονται πάντα τὰ ὄργανα τῶν αἰσθήσεων. ὅθεν ὁ ὑπό τινος σφοδρῦ πάθες κατακυριευθεὶς, ἤτοι ἐ βλέπει ὅλως, ἢ βλέπει, ἀλλ' ἀτελῶς· ἢ οὐκ ἀκούει ὅλως, ἢ ἀκέει, ἀλλὰ συγκεχυμένως. τρώγει, ἀλλ' ἐκ αἰσθάνεται τῆς τροφῆς τὴν ποιότητα. αὐτὴ ἡ ἄτακτος κίνησις φθάνεσα καὶ ἕως τῦ ἐγκεφάλε τὰ μέρη, κλονεῖ καὶ συγχέει ἐκεῖνα τὰ ὄργανα ὅσα ἡ ψυχὴ ἡμῶν μετέρχεται, ἵνα συσήσῃ τὲς συλλογισμὲς αὐτῆς. ἐκ τέτε συμβαίνει ἡ σκότωσις τῦ νοὸς, καὶ ἡ ἀδιακρισία, καὶ τὰ παραλογήματα. διότι ἡ ψυχὴ ἡμῶν, ἥτις ἐςὶ πνεῦμα ἄϋλον, αὐτὴ διακρίνει τὸ καλὸν ἀπὸ τῦ κακῦ, καὶ τὸ ὠφέλιμον ἀπὸ τῦ βλαβερῦ. καὶ ἔχει μὲν αὐτὴ ἀφ' ἑαυτῆς κατὰ φύσιν τὴν διανοητικὴν καὶ διακριτικὴν δύναμιν, ἀλλ' ἐν ὅσῳ συνηνωμένη ἐςὶ μετὰ τῦ σώματος μετέρχεται τὰ μέρη τῦ ἐγκεφάλε, ἵνα κατασκευάσῃ τὲς συλλογισμὲς αὐτῆς, καθὼς ὁ τέκτων τὸν πρίονα, καὶ ὁ οἰκοδόμος τὴν σφύραν, διὰ τὴν κατασκευὴν τῆς οἰκίας. Πείθει δὲ τῦτο ἡ συνεχὴς δοκιμή. βάρος, ἢ ὀδύνην αἰσθανόμεθα εἰς τὴν κεφαλὴν, ὅταν πολλὰς ὥρας προσηλώσωμεν τὸν νῶν εἰς τὴν θεωρητικὴν τῶν πραγμάτων μελέτην. ὅταν δὲ πυρετὸς, ἢ ἄλλη ἀσθένεια κατακυριεύσῃ τὴν κεφαλὴν, τότε ἐχὶ μόνον ἐ δυνάμεθα νὰ προσηλώσωμεν τὸν νῶν εἰς μελέτην καὶ κρίσιν πραγμάτων, ἀλλὰ πολλάκις παραφρονῦμεν, καὶ παραλογῦμεν προφανέσατα. διὰ τοῦτο, ὅταν πάθος σφοδρὸν κατακυριεύσῃ τὸν ἄνθρωπον, θέλει μὲν ἡ ψυχὴ καὶ τότε νὰ συλλογισθῇ ὀρθῶς, ἀλλ' οὐ δύναται, ἐπειδὴ τεταραγμένα καὶ ἠλλοιωμένα εἰσὶ τὰ ὄργανα, τὰ πρὸς τὴν τοιαύτην ὑπηρεσίαν ἐπιτήδεια. ὅθεν καθὼς ὁ τεχνίτης ὅταν ἀτελῆ εἰσὶ τῆς τέχνης αὐτῦ τὰ ὄργανα, ἀτελὲς κατασκευάζει καὶ τὸ τεχνητὸν αὐτῦ ἔργον· ἔτω καὶ ἡ ψυχὴ ὅταν τεταραγμένα εἰσὶ τῆς κεφαλῆς τὰ μέρη, ἀτελεῖς ποιεῖ τὲς ἑαυτῆς συλλογισμὲς, καὶ παραφρονεῖ, καὶ παραλογίζεται.

Τὰ πάθη τὰ πολεμῦντα τὸν ἄνθρωπον εἰσὶ πολλὰ, μᾶλλον δὲ δυσαρίθμητα. ὑπερηφάνεια, φιλοδοξία, φθόνος, φιλαργυρία, μῖσος, ἀσπλαγχνία, κοιλιοδουλεία, θυμὸς, ἀσέλγεια, μέθη, ὀκνηρία, καὶ ἄλλα πάμπολλα. Πᾶς ἄνθρωπος εἰς πάντα τὰ πάθη ὑπόκειται, καὶ πότε μὲν τῦτο νικᾷ αὐτὸν, πότε δὲ ἐκεῖνο καὶ ἄλλοτε ἄλλο. ἀλλὰ τῦτον μὲν τὸν ἄνθρωπον κατ' ἐξοχὴν κατακυριεύει ἡ ἀσέλγεια, καθὼς τὸν Ἡσαῦ, ὅσις διὰ τῦτο ὠνομάσθη Ἐδώμ· ἐκεῖνον δὲ ἡ ὑπερηφάνεια, καθὼς τὸν Ναβυχοδονόσορ· ἄλλον ἡ σκληρότης, καθὼς τὸν Φαραώ· ἄλλον ἡ φιλαργυρία, καθὼς τὸν Ἰούδαν· καὶ ἄλλον ἄλλο πάθος κατεξυσιάζει. κλίνει δὲ ὁ ἄνθρωπος εἰς τῦτο τὸ πάθος, μᾶλλον ἢ εἰς ἐκεῖνο, ἢ διὰ τὴν φυσικὴν αὐτῦ ἰδιοσυγκρασίαν, ἢ διὰ τὴν παιδιόθεν συνήθειαν, ἢ διὰ τὰς κακὰς συμβελὰς καὶ τὰ παραδείγματα, ὅσα ἐκ νεαρᾶς αὐτοῦ ἡλικίας ἤκυε, καὶ ἔβλεπε, καὶ ἔμαθεν ἐν ταῖς συνανασροφαῖς τῶν ἐφθαρμένων ἀνθρώπων. πολλάκις δὲ ταῦτα πάντα συντρέχοντα δεσμεύυσι τὸν ἄνθρωπον εἰς ἓν τῶν παθῶν δεσμῷ δυσδιαλύτῳ. ὅταν δὲ ὑποδεδλωθῇ ὁ ἄνθρωπος εἰς ἓν πάθος, τότε αὐτὸ τόσην δύναμιν καὶ ἐξυσίαν λαμβάνει ἐπάνω εἰς αὐτὸν, καὶ τοσῦτον φθείρει καὶ τὸ συλλογισικὸν, καὶ τὸ διακριτικὸν, καὶ αὐτὰς τὰς σωματικὰς αὐτοῦ αἰσθήσεις, ὥσε οὐδὲ συμβελὴν ἀκέει, οὐδὲ βλάβην βλέπει, οὐδὲ τὸ ἴδιον συμφέρον γνωρίζει. ἀλλ' ὡς τυφλὸς, καὶ κωφὸς, καὶ ἄλογος, πράττει πολλάκις ἐναντίον αὐτῦ ὅσα οὐδὲ ὁ ἀσπονδος αὐτῦ ἐχθρὸς δύναται νὰ πράξῃ.

Πνεῦμα

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Πνεῦμα πονηρὸν ἔπνιγε τὸν Σαὺλ, παρεφέρετο, καὶ ἐξενοχωρεῖτο, καὶ ἔπασχεν ἄχρι λειποψυχίας καὶ θανάτε. ἐδὲ ἰατροὶ ἐδυνήθησαν νὰ θεραπεύσωσιν αὐτὸν, ἐδὲ βότανον ἐυρέθη παρηγορητικὸν τῆς τοιάυτης ἀσθενείας. μία μόνη ἡ παρηγορία αὐτῦ, ὁ ψαλμὸς τῦ Δαβὶδ, καὶ ἡ κινύρα. ὅτε τὸ πονηρὸν πνεῦμα ἐσπάραττε, καὶ κατέπνιγε τὸν Σαὺλ, τότε ὁ μὲν Δαβὶδ, ἔκρουε τὴν κινύραν, καὶ ἔψαλλε, τὸ δὲ πονηρὸν πνεῦμα ἔφευγεν, ὁ δὲ Σαὺλ ἡσύχαζεν. ὁ Δαβὶδ λοιπὸν ἐσὶν ὁ μόνος ἰατρὸς τῦ Σαὺλ, ὁ διώκτης καὶ φυγαδευτὴς τῦ δαιμονικῦ ἐκείνε πάθες, ὁ δοτὴρ τῆς ὑγείας, καὶ ἐυεργέτης καὶ λυτρωτὴς αὐτοῦ. ὁ Σαοὺλ λοιπὸν ὑπερβαλλόντως ἠγάπα τὸν Δαβὶδ, καὶ ἐπρόσεχεν αὐτὸν ὡς κόρην ὀφθαλμῦ. ἐχὶ τῦτο, ἀλλὰ τὸ ἐναντίον. ὁ Σαὺλ τόσον ἐμίσει τὸν Δαβὶδ, ὥσε παντοιοτρόπως ἐπεβάλευε τὴν ζωὴν αὐτῦ. ὁ Δαβὶδ ψάλλων, ἔπαυε τὸ πάθος τῦ Σαὺλ. ὁ δὲ Σαὺλ ἐζήτει νὰ φονέυσῃ διὰ τῦ δόρατος τὸν Δαβίδ. Σαὺλ τρισάθλιε, ἐὰν θανατώσῃς τὸν Δαβὶδ, τὶς καταπραΰνει τὸ πάθος σε; τὶς διώκει τὸ πνεῦμα τὸ καταπνίγον καὶ σπαράττον σε; ἐπληροφορήθης, ὅτι ὁ μόνος ψαλμὸς τῦ Δαβὶδ ἡσυχάζει τὴν φοβερὰν ζάλην σε, καὶ τὰς θανατηφόρες σπαραγμὰς τῶν μελῶν σε, πῶς λοιπὸν ἐυθύνεις τὸ δόρυ, ἵνα φονεύσῃς τὸν μόνον ἰατρὸν καὶ σωτῆρά σε; πόθεν σοι ἡ τόση ἀναισθησία, καὶ τυφλότης; τὸ πόθεν ἐσὶ φανερόν. ὁ φθόνος ἐσκότιζε τὸν νῶν αὐτῦ, καὶ ἐξήλειφε τῆς ἐυεργεσίας τὴν μνήμην. ὁ φθόνος ἰσχυρότερος τῦ πονηρῦ πνεύματος. διότι τὸ μὲν πνεῦμα ἐνικᾶτο ὑπὸ τῆς ψαλμῳδίας τῦ Δαβὶδ, τὸν δὲ φθόνον ἐδὲ ἡ ἐσχάτη ἀνάγκη τῦ Σαὺλ κατεδάμαζε. τοσῦτον κατεσκότισε τὸν Σαὺλ τὸ πάθος τῦ φθόνε, ὥσε ἐδὲ ὠφέλειαν ἔβλεπεν, ἐδὲ συμφέρον, ἐδὲ ἀνάγκην. Πόσοι δὲ ἕως τῆς σήμερον ὑπὸ τῦ φθόνε κυριευόμενοι, ἀμνημονεῦντες τῶν ἐυεργεσιῶν, καὶ παραβλέποντες τὸ ἴδιον συμφέρον, καὶ μηδόλως σοχαζόμενοι τὴν ἰδίαν ἀνάγκην, ἃ μόνον κατατρέχεσι τὲς ἰδίες ἐυεργέτας, ἀλλὰ καὶ βλάπτεσιν ἐκείνες, ἀπὸ τὲς ὁποίες ἐλπίζεσι προσασίαν καὶ βοήθειαν;

Καὶ μὴ νομίσῃς, ὅτι τὸ πάθος ἐργάζεται ἐλεεινὰ καὶ παράλογα κακὰ, ὅταν κυριεύσῃ τὲς ἀμαθεῖς καὶ διεσραμμένες ἀνθρώπες. διότι ἡ δύναμις αὐτῦ τόσον ἰσχύει καὶ εἰς αὐτὲς τὲς σοφὲς, καὶ κεχαριτωμένες, ὥσε κατακρημνίζει αὐτὲς εἰς ἁμαρτήματα ἐξαίσια. πάνσοφος ὁ Σολομὼν, καὶ χαρισμάτων πλήρης, ἀλλὰ φιλογύνης. τὸ σαρκικὸν πάθος κατεκυρίευεν αὐτόν. τῦτο, προϊόντος τῦ καιρῦ, τόσον ὑπερίσχυσεν, ὥσε ἐσβεσε τὸ φῶς τῆς θεοχύτε σοφίας, καὶ εἰς τοιάυτην ἐλεεινὴν κατάσασιν αὐτὸν κατεκρήμνισεν, ὥσε ἵνα ἐυχαριςήσῃ τὰς ἀλλο-
„γενεῖς γυναῖκας, ᾠκοδόμησεν ὑψηλὸν τῷ
„Χαμὼς εἰδώλῳ Μωὰθ, καὶ τῷ βασιλεῖ 3 Ψασ.
„αὐτῶν εἰδώλῳ Ἀμμὼν, καὶ τῇ Ἀσάρτῃ 11,7,5.
„βδελύγματι Σιδωνίων. Τὸ πάθος τῆς σαρκὸς ἐξέκλινε τὴν καρδίαν τῦ Σολομῶντος ἀπὸ Κυρίε τοῦ Θεοῦ, καὶ ἔπεισεν αὐτὸν, ἵνα ὑψώσῃ τὰ εἴδωλα. πόσα κρυφὰ ἀτοπήματα, ἅπερ αἰσχρόν ἐσι καὶ λέγειν, πόσα φοβερὰ ἁμαρτήματα γίνονται ἕως τῆς σήμερον ὑπ' ἐκείνων, οἵτινες δῆλοί εἰσι τοῦ αἰσχροῦ τούτου πάθους;

Τοῦ καιροῦ ἡ πρόοδος ἀυξάνει παντὸς πάθους τὴν δύναμιν. ὅσον ὁ καιρὸς τῆς ἁμαρτίας παρατείνεται, τόσον τὰ εἰς τὴν ἁμαρτίαν ἐπανακυλίσματα πολυπλασιάζονται. Πληθύνεται δὲ τέτων ὁ ἀριθμὸς κατὰ διπλάσιον καὶ τριπλάσιον λόγον τῆς τοῦ καιροῦ παρατάσεως. διότι κατ' ἀρχὰς μὲν ἡ πτῶσις εἰς τὴν ἁμαρτίαν φέρει μεγάλην λύπην, φέρει ἔλεγχον τῆς συνειδήσεως βαρὺν καὶ ἀφόρητον, φέρει πυκνὲς τὲς λογισμὲς τῆς ἀποχῆς. ὅσον δὲ ὁ καιρὸς προάγεται,

1 Βασ. 16, 14.

1 Βασ. 19, 10.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

καὶ τὰ ἐπανακυλίσματα πολυπλασιάζονται, τόσον ἡ λύπη μακρύνεται, καὶ ἡ συνείδησις ψυχραίνεται, καὶ φεύγει μὲν ὁ λογισμὸς τῆς μετανοίας, ἔρχεται δὲ ὁ ἀπελπισμὸς τῆς διορθώσεως. καὶ τὸ μὲν σῶμα γηράζει καὶ μαραίνεται, τὸ δὲ πάθος νεάζει καὶ ἀνθεῖ. ὁ ἔυκολος τῶν ἐπανακυλισμάτων πολυπλασιασμὸς προξενεῖ τῆς ἁμαρτίας τὴν συνήθειαν, ἡ συνήθεια γίνεται ἕξις, ἡ δὲ ἕξις γίνεται δευτέρα φύσις. ἐκ τούτου βλέπομεν πόσην δυσκολίαν ἔχει τὸ κατακυριεύσαντος ἡμᾶς πάθος ἡ ἀποχὴ, καὶ ἡ διόρθωσις. ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας τὴν ὁποίαν ἔπραξας ἅπαξ, ἢ δὶς, καὶ τρὶς, ἔυκολα φεύγεις, καὶ πολλὰ ἔυρίσκεις τὰ αὐτῆς ἀντιφάρμακα. τὴν δὲ κατακυριεύσασάν σε ἁμαρτίαν, δύσκολα διώκεις, δύσκολα ἔυρίσκεις τὸ θεραπευτικὸν αὐτῆς βότανον.

Πολλὰ πειθανὸν φαίνεται, ὅτι ὁ Ἰσκαριώτης Ἰούδας ἦλθε πρὸς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ ἐγένετο μαθητὴς αὐτοῦ, σκοπὸν ἔχων ἵνα διορθώσῃ τὸ ἦθος αὐτοῦ, καὶ λυτρωθῇ ἀπὸ τὴν λύσσαν τῆς φυλαργυρίας, ἥτις καταδεδελωμένην εἶχε τὴν ψυχὴν αὐτοῦ. διότι τὶ ἄλλο ἐπέβλεπεν, ἢ τὶ ἄλλο ἔλκυσε καὶ ἔπεισεν αὐτὸν, ἵνα ἔλθῃ, καὶ συναριθμηθῇ μετὰ τῶν πτωχῶν μαθητῶν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ; τὶ ἄλλο ἐζήτει ἐκεῖ, εἰμὴ τὴν διόρθωσιν τῆς ψυχῆς αὐτοῦ; εἰς τὸ σχολεῖον τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐλθὼν, ἀκούει καθ' ἑκάστην ἡμέραν τῆς ἀφιλαργυρίας καὶ τῆς ἀκτημοσύνης τὰ μαθήματα, καὶ τὰς ἑκατονταπλασίους ἀμοιβὰς, καὶ τὴν Βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, τὴν ὁποίαν κληρονομοῦσιν οἱ καταφρονηταὶ τῶν χρημάτων καὶ τοῦ πλούτου. βλέπει εἰς αὐτὸ τὸ σχολεῖον τῆς ἀκτημοσύνης τὰ παραδείγματα, ἤγουν τοὺς συμμαθητὰς αὐτοῦ, οἵτινες ἀφῆκαν πάντα ὅσα εἶχον καὶ ἠκολούθουν προθύμως τῷ διδασκάλῳ αὐτῶν. βλέπει καθ' ἑκάστην ἡμέραν θαύματα ἐξαίσια, ἀρετὴν ὑπερτελείαν, ἦθη ἅγια, ἁγιωσύνην οὐράνιον. ὁ διδάσκαλος αὐτοῦ, κἂν προγνωρίζῃ ὡς καρδιογνώστης τὴν προδοσίαν, θέλων ὅμως τὴν σωτηρίαν αὐτοῦ, οὐδενὸς χαρίσματος αὐτὸν ἐσέρησε· προεβίβασεν αὐτὸν εἰς τὸ ἀποστολικὸν ἀξίωμα, ἔδωκεν αὐτῷ ἐξουσίαν κατὰ πνευμάτων ἀκαθάρτων, ἔνιψε τοὺς πόδας αὐτοῦ, ἠξίωσεν αὐτὸν τῆς μεταλήψεως τῶν θείων μυστηρίων· καὶ αὐτὸ δὲ τὸ γλωσσόκομον ἔδωκεν εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ πρὸς παρηγορίαν τοῦ πάθους τῆς φιλοχρηματίας. καὶ ὅμως ταῦτα πάντα, οὐδὲ τὴν πληγὴν τῆς φιλαργυρίας ἰάτρευσαν, ἐδὲ τὴν φλόγα αὐτῆς κατεδάμασαν. παρέδωκε τὸν διδάσκαλον, τὸν εὐεργέτην, τὸν σωτῆρα αὐτοῦ, καὶ ἐπώλησεν αὐτὸν διὰ τριάκοντα ἀργύρια, ἤγουν διὰ ἓξ σχεδὸν χρυσᾶ νομίσματα τοῦ παρόντος καιροῦ. μεγάλη ἀληθῶς τῶν παθῶν ἡ δύναμις. ἐὰν οὐδὲ τὰ ζῶντα καὶ βλεπόμενα τῆς ἀρετῆς καὶ ἁγιότητος παραδείγματα, ἐδὲ τῷ Θεῷ τὰ δῶρα καὶ ἀξιώματα, ἐδὲ τὰ θαύματα, ἐδὲ ἡ συνανασροφὴ τῷ Κυρίῳ ὑμῶν Ἰησοῦ Χριστῷ, ἐδὲ ἡ καθ' ἡμέραν ἀπὸ τοῦ ἰδίου σόματος αὐτοῦ συμβουλὴ καὶ διδασκαλία, καὶ ἡ παραίνεσις, οὐκ ἐδυνήθησαν ἰατρεῦσαι τῆς φιλαργυρίας τὸ πάθος, ἀλλὰ τοσοῦτον ἄναψεν ἡ δύναμις αὐτοῦ, ὥσε ἁμαρτίαν ἐγέννησε, τῆς ὁποίας ἄλλη μείζων ἐδέποτε ἐφάνη εἰς τὸν κόσμον, ποία ἄραγε ἐλπὶς εἰς ἡμᾶς τοὺς ἐμπαθεῖς; εἰς ἡμᾶς τοὺς κατακυριευομένους ὑπὸ τῶν παθῶν; ποῖόν ἐστι τὸ ὅπλον, διὰ τοῦ ὁποίου δυνάμεθα νὰ ἀντιπολεμήσωμεν τὰ ἄγρια θηρία τοῦ καλάμου, τὰ ζητοῦντα καθεκάστην κατασπαράξαι τὴν ψυχὴν ἡμῶν;

Ἕτοιμόν ἐστι, Χριστιανοὶ, τὸ ὅπλον, ἰσχυρὸν δὲ καὶ ἀνίκητον. τοῦτο δέ ἐστιν ἡ προσοχή. ἐὰν προσέχωμεν, ἡ ἁμαρτία οὐ δύναται νὰ ἐπιβάλλῃ τὸν ζυγὸν αὐτῆς ἐπάνω εἰς τὸν τράχηλον ἡμῶν. ἡ πρώτη ἀρχὴ πάσης ἁμαρτίας, καὶ τὰ νεόβλαστα ἄγρια φυτὰ

ἔχουσι

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ἔχεσι μεγάλην ὁμοιότητα. ἡ ἁμαρτία εἰς τὴν πρώτην αὐτῆς ἀρχὴν οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν, εἰμὴ εἷς ψιλὸς λογισμὸς, μία ἀνίσχυρος προσβολὴ εἰς τὸν νοῦν. τὸ ἄγριον φυτὸν ὅταν κατ' ἀρχὰς προκύπτῃ, οὐδὲν ἕτερον ἐστὶν, εἰμὴ χόρτος τρυφερώτατος, βλαστὸς ἀσθενὴς, καὶ εἰς τὴν γῆν ἐλάχιστα ἐρριζωμένος. καθὼς ἂν ὁ γεωργὸς ὅταν προσέχῃ, καὶ ἐκβάλλῃ τὰ ἄγρια φυτὰ πρὶν ἢ αὐξηνθῶσι, καὶ ἁπλώσωσι τὰς ῥίζας αὐτῶν, καὶ σκεπάσωσι τὴν γῆν, αὐτὰ μὲν ἐκβάλλει μετὰ μεγάλης εὐκολίας, ἡ δὲ γῆ αὐτοῦ μένει τότε καθαρὰ τῆς βλάβης τῶν ἀγρίων φυτῶν· οὕτω καὶ ὁ Χριστιανὸς ὅταν προσέχῃ, καὶ διώκῃ τοὺς πονηροὺς λογισμοὺς πρὶν ἢ μεγαλυνθῶσι, καὶ προχωρήσωσιν εἰς τὸ βάθος τοῦ νοὸς, καὶ κατακυριεύσωσι τῆς καρδίας αὐτοῦ, τότε μὲν πολλὰ εὐκόλως ἐκδιώκει, ἡ δὲ ψυχὴ αὐτοῦ τότε μένει ἄμωμος καὶ ἀμόλυντος, καὶ καθαρὰ ἀπὸ ἁμαρτίας μεγάλης. ἐν τούτῳ λοιπὸν ἴσαται ὅλος ὁ κόπος μου, κόπος ἐλαφρὸς καὶ εὐκολος· εἰς τὸ νὰ προσέχω, ἵνα μή με κατακυριεύσωσιν οἱ λογισμοὶ τῆς ἁμαρτίας· „Ἐὰν μή με κατακυριεύσωσι, λέ- Ψαλ. 18, 13. „γει ὁ Προφήτης, τότε ἄμωμος ἔσομαι, καὶ „καθαρισθήσομαι ἀπὸ ἁμαρτίας μεγάλης. „Πρόσεχε λοιπὸν σεαυτῷ, καὶ φύλαξον τὴν Δευτ. 4, 9. „ψυχήν σε.

Ἀλλ' ἐὰν διὰ τῆς πολυκαιρίας, καὶ τῶν ἐπανακυλισμάτων ῥιζωθῇ τὸ πάθος εἰς τὴν καρδίαν τοῦ ἀνθρώπου, καὶ κατασταθῇ ὁ ἄνθρωπος δοῦλος τῆς ἁμαρτίας, τότε πολλὰ δύσκολος φαίνεται ἡ ἰατρεία. δύσκολος ἡ ἀποχὴ τῆς σαρκικῆς ἡδονῆς, καὶ ἡ σωφροσύνη εἰς ἐκεῖνον, ὅστις ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας ἐσυνήθησε τὴν ἀσέλγειαν. δύσκολος ἡ ἐλεημοσύνη, καὶ ἡ διανομὴ τοῦ πλούτου εἰς τοὺς πένητας εἰς τὸν γηράσαντα ἐν τῇ δουλείᾳ τῆς φυλαργυρίας. δύσκολος ἡ νηστεία εἰς τὸν συνηθήσαντα παιδιόθεν τὴν πολυφαγίαν καὶ πολυποσίαν. δυσκολοθεράπευτον πᾶν παλαιὸν ἁμάρτημα. ἐὰν δὲ νουθετήσῃς τοὺς ἐμπαθεῖς, καὶ συμβουλεύσῃς αὐτοὺς τὴν ἀποχὴν τῆς ἁμαρτίας, ἀποκρίνονταί σοι, θέλω, ἀλλ' οὐ δύναμαι. τοῦτο ὅμως πρόφασις ἔχει γυμνή. ἄλλο ἀδυναμία, καὶ ἄλλο δυσκολία. δύσκολος ἡ ἐκρίζωσις τοῦ δένδρου, ὅταν ἁπλώσῃ εἰς τὸ βάθος τῆς γῆς τὰς ῥίζας, καὶ τῇ προόδῳ τοῦ καιροῦ ἐρριζωθῇ, οὐκ ἔστιν ὅμως ἀδύνατον. ἡ ἀξίνη, ἡ σκαπάνη, ὁ κόπος ἐκβάλλουσιν αὐτὸ ῥιζόθεν, ὥστε οὐδὲ ἴχνος αὐτοῦ ἔτι φαίνεται. ἐὰν συνηθήσῃς τὴν ἁμαρτίαν, καὶ ἔτη πολλὰ δουλεύσῃς αὐτῇ, ἀληθῶς δύσκολος ἡ ἰατρεία, πλὴν οὐκ ἔστιν ἀδύνατος. ἡ ἐρεσχηλία ἀπόφασις, τῆς ψυχῆς ἡ ἀνδρεία, τοῦ Θεοῦ ἡ χάρις καταργεῖ παντελῶς τὴν ἐξουσίαν αὐτῆς.

Ὁ ἄνθρωπος ἐπλάσθη παρὰ Κυρίου τοῦ Θεοῦ ἐλεύθερος καὶ αὐτεξούσιος. ὅθεν κἂν ἡ ἁμαρτία ἐδούλωσεν αὐτὸν, ἔχει ὅμως πάντοτε ἡ θέλησις αὐτοῦ τὴν δύναμιν τῆς ἐλευθερίας καὶ αὐτεξουσιότητος. ἔχει δὲ καὶ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ πλουσιοπαρόχως καὶ ὑπερπερισσῶς συνεργοῦσαν πρὸς τὴν ἐλευθερίαν αὐτοῦ καὶ διόρθωσιν. Οὗ „γὰρ ἐπλεόνασεν ἡ ἁμαρτία, λέγει ὁ θεη- Ῥωμ. 5, 20. „γόρος Ἀπόστολος, ὑπερεπερίσσευσεν ἡ χάρις. Δοῦλος ἦν ὁ Ζακχαῖος τῆς πλεονεξίας, καὶ συκοφαντίας, ἀλλὰ μετ' ὀλίγην ὥραν μεταβαλὼν τὴν γνώμην αὐτοῦ, ἔδωκε „Τὰ Λουκ. 19, 8. „ἡμίσια τῶν ὑπαρχόντων αὐτοῦ τοῖς πτωχοῖς, „καὶ εἴ τινός τι ἐσυκοφάντησε, τετραπλοῦν· Ὑποδεδουλωμένος ὁ Ματθαῖος εἰς τὴν ἀδικίαν καὶ φιλοχρηματίαν τοῦ τελωνίου, ἀλλ' εἰς μίαν σιγμὴν ἀπέῤῥιψε τοῦ τελωνίου τὸν ζυγὸν, ἀφῆκε πάντα, καὶ ἠκολούθησε τὸν Κύριον. Πολλὰ ἔτη ἐδούλευ- Ματ. 9, 9. εν ἡ Σαμαρεῖτις τὰς ἡδονὰς τῆς σαρκὸς αὐτῆς, ἀλλ' εὐκολώτατα καὶ ταχύτατα καταλιποῦσα τὰ πάντα, ἐγένετο μαθήτρια τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ· ἐὰν δὲ ἐξετάσωμεν τὰ παραδείγματα ὅσα αἱ θεῖαι Γραφαὶ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Γραφαὶ καθισορροῦσι, καὶ τὰ ἱστορικὰ βιβλία περιέχουσιν, εὑρίσκομεν τοιαύτας μεταβολὰς πολλὰς καὶ ἀναριθμήτους, ὥστε δύσκολος ἡ ἰατρεία τοῦ πάθους, ὅταν ὁ ἄνθρωπος οὐ θέλῃ, εὔκολος δὲ ὅταν ὁ ἄνθρωπος τῇ ἀληθείᾳ θελήσῃ. ὁ Θεὸς τὴν θέλησιν ζητεῖ. Θέλεις ὑγιὴς γενέσθαι; Οὕτως ἔλεγεν ὁ Θεάνθρωπος εἰς τὸν ἁμαρτωλὸν τὸν παράλυτον. ἐὰν θέλῃς, ὁ Θεὸς οὐ μόνον θέλει, ἀλλὰ καὶ ἐνεργεῖ καὶ συμβοηθεῖ, διδούς σοι δύναμιν, ἵνα τελειώσῃς τοῦ ὀρθοῦ σου σκοποῦ τὸ ἔργον. μάλιστα καὶ αὐτὴν τὴν θέλησίν σου ὁ Θεὸς, ὅταν ἴδῃ αὐτὴν κλίνουσαν εἰς μετάνοιαν, καὶ ἐνδυναμεῖ καὶ συμβοηθεῖ. „Ὁ Θεός „γάρ ἐστιν ὁ ἐνεργῶν ἐν ὑμῖν καὶ τὸ θέλειν „καὶ τὸ ἐνεργεῖν.

Ἰωάν. 5, 6.

Φιλιπ. 2, 13.

ΕΡΜΗΝΕΙΑ

ΕΙΣ ΤΟ ΚΑΤΑ

ΜΑΤΘΑΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

ΤΗΣ Α΄ ΚΥΡΙΑΚΗΣ, ΕΝ Η ΚΑΙ Η ΕΟΡΤΗ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΠΑΝΤΩΝ.

Μετὰ πολλῆς ἐυλαβείας τιμᾷ τοὺς φίλες τοῦ Θεοῦ ὁ ἅγιος Βασιλεὺς καὶ Προ„φήτης· Ἐμοὶ δὲ, λέγει, λίαν ἐτιμήθησαν οἱ φίλοι σου ὁ Θεός. Ἀνακηρύττει δὲ τὴν ἐξουσίαν αὐτῶν κατὰ τῶν δαιμόνων, καὶ τῆς σαρκὸς, καὶ τοῦ κόσμου, καὶ τῶν στοιχείων· „Λίαν ἐκραταιώθησαν αἱ ἀρχαὶ αὐτῶν· Ἐπαριθμῶν δὲ αὐτοὺς, εὑρίσκει τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν ὑπὲρ τὴν ἄμμον τῆς θαλάσσης· Ἐξαριθμήσομαι αὐτοὺς καὶ ὑπὲρ ἄμμον πληθυνθήσονται. Καὶ αὐτὸς μὲν διὰ τούτων τῶν λόγων προτρέπει ἡμᾶς εἰς τὴν πρὸς τὲς Ἁγίους τιμὴν καὶ ἐυλάβειαν· ὁ δὲ θεηγόρος Ἀπόστολος τὴν τιμὴν καὶ μνήμην τῶν Ἁγίων, ὡς παράδειγμα δυνάμενον ἐνισχῦσαι ἡμᾶς πρὸς τὴν ἀποστροφὴν τῶν γηΐνων πραγμάτων, καὶ τῆς ἐυκόλως περικυκλούσης ἡμᾶς ἁμαρτίας, καὶ ὡς προτροπὴν τῆς πρὸς τοὺς πνευματικοὺς ἀγῶνας ὑπομονῆς, καὶ ἀνδρείας, προβάλλει ἡμῖν λέγων· „Τοιγαροῦν καὶ ἡμεῖς τοσοῦτον ἐχον„τες περικείμενον ἡμῖν νέφος Μαρτύρων, „ὄγκον ἀποθέμενοι πάντα, καὶ τὴν ἐυπε„ρίσατον ἁμαρτίαν, δι' ὑπομονῆς τρέχο„μεν τὸν προκείμενον ἡμῖν ἀγῶνα. Ἐκ τῆς διδασκαλίας λοιπὸν τῶν θείων Γραφῶν, καὶ τῆς ἀποστολικῆς παραδόσεως ὁδηγηθέντες ἡμεῖς οἱ ἐυσεβεῖς, τιμῶμεν ἅπαντας τοὺς φίλους τοῦ Θεοῦ, τοὺς Ἁγίους, ὡς φύλακας τῶν ἐντολῶν τὲ Θεὲ, ὡς ἀρετῆς λαμπρὰ παραδείγματα, ὡς τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως ἐυεργέτας. καὶ ἔκαστον μὲν

Ψαλ. 138. 17, 18.

Ἑβρ. 12, 1.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

μὲν τῶν γνωρίμων Ἁγίων κατ' ἰδίαν τιμῶμεν, μνήμην ἰδικὴν ἐπιτελοῦντες· ἐπειδὴ δὲ πολλοὶ ἀγνώριστοι ἡμῖν, καὶ ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν κατὰ καιροὺς ἐπολλαπλασιάσθη, καὶ ἔτι πολλαπλασιάζεται, καὶ ἕως τῆς συντελείας πληθυνθήσεται· „Ἐξαριθμήσο„μαι γὰρ αὐτοὺς, λέγει ὁ Προφήτης, καὶ ὑπὲρ ἄμμον πληθυνθήσονται· Διὰ τοῦτο ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ πάντων τῶν Ἁγίων τὴν μνήμην ἑορτάζοντες, πάντας καὶ τὰς γνωστὰς, καὶ τοὺς ἀγνώστους, καὶ τοὺς προσεθέντας, καὶ τοὺς προσιθεμένους μετ' εὐλαβείας τιμῶμεν. τοὺς πρὸ νόμου Δικαίους, τοὺς ἐν νόμῳ Προφήτας, τοὺς μετὰ Χριστὸν Ἀποστόλους, Μάρτυρας, Ὁμολογητὰς, Ποιμένας, Διδασκάλους, Ὁσίους, πάντας, λέγω, τοὺς ἀπὸ Ἀδὰμ ἕως τῆς σήμερον ἐν εὐσεβείᾳ τελειωθέντας, καὶ διὰ τῶν καλῶν ἔργων τὸν Θεὸν δοξάσαντας, ἐπαινοῦμεν καὶ μακαρίζομεν, παράδειγμα ἀρετῆς τὸν βίον αὐτῶν προτιθέμενοι, καὶ παρακαλοῦντες αὐτοὺς, ἵνα ὑπὲρ ἡμῶν πρὸς τὸν Θεὸν πρεσβεύωσιν. ὅθεν καὶ τὸ σημερινὸν Εὐαγγέλιον ἀνεγνώσθη, ὡς περιέχον τὰ λόγια τὰ προτρέψαντα αὐτοὺς εἰς τὰ μεγάλα τῆς ἀρετῆς κατορθώματα, εἰς τὴν πρὸς αὐτὸν τελείαν ἀγάπην, εἰς τὴν παντὸς τοῦ κόσμου περιφρόνησιν· ἔτι δὲ ὡς περιέχον καὶ τὰ λόγια τὰ δηλοποιοῦντα τὴν παρὰ Θεῷ πρὸς τοὺς Ἁγίους ἀνταπόδοσιν· ἵνα καθὼς ἐκεῖνοι ἀκέσαντες αὐτὰ καὶ φυλάξαντες, φίλοι Θεοῦ γεγόνασι, καὶ κληρονόμοι τῆς Βασιλείας αὐτοῦ· οὕτω καὶ ἡμεῖς μετὰ τῆς αὐτῆς προθυμίας ἀκούσαντες αὐτὰ, καὶ φυλάξαντες, τῶν ἴσων ἀξιωθῶμεν βραβείων καὶ δωρεῶν. μετὰ πάσης λοιπὸν εὐλαβείας καὶ προσοχῆς ἀκούσατε τὰ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν θεῖα εὐαγγελικὰ λόγια.

Ματ. 10,32. Εἶπεν ὁ Κύριος τοῖς ἑαυτοῦ μαθηταῖς· Πᾶς ὅς τις ὁμολογήσει ἐν ἐμοὶ ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὁμολογήσω κἀγὼ ἐν αὐτῷ ἔμπροσθεν τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς.

Ὅσις, λέγει, ὁμολογήσει ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὅτι ἐγώ εἰμι ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος, καὶ ἐγὼ ὁμολογήσω ἔμπροσθεν τοῦ ἐπουρανίου Πατρός μου, ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ἐστὶ πιστὸς καὶ ἀληθινὸς μαθητής μου. Διατὶ δὲ ζητεῖ ὁ Θεὸς τὴν ὁμολογίαν τῆς πίστεως ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων; ὅταν ἡ καρδία ἡμῶν πιστεύσῃ, ὅτι ὁ Χριστός ἐστιν υἱὸς τοῦ Θεοῦ, τίς ἡ ἀνάγκη ἵνα ὁμολογῶμεν τοῦτο καὶ ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, μάλιστα ὅταν ἡ τοιαύτη ὁμολογία φέρῃ θανάτου κίνδυνον; ἐπειδὴ ὁ ἄνθρωπος σύνθετός ἐστιν ἐκ ψυχῆς καὶ σώματος, δοξάζεται δὲ ὑπὸ Θεοῦ μετὰ τὴν ἐκ νεκρῶν ἀνάστασιν, καὶ τὴν παγκόσμιον κρίσιν οὐ μόνον ἡ ψυχὴ, ἀλλὰ καὶ τὸ σῶμα· διὰ τοῦτο εἰς πᾶσαν ἀρετὴν πρέπον ἐστὶν ἵνα συνεργήσῃ οὐ μόνον ἡ ψυχὴ, ἀλλὰ καὶ τὸ σῶμα. ἡ ψυχὴ δέχεται καὶ ἐργάζεται τὰ πιστευόμενα, ἵνα φανῇ δικαία ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ὡς ἀπορρίψασα πᾶν ψεῦδος, καὶ ἐναγκαλισαμένη τὴν ἀλήθειαν· Καρδίᾳ γὰρ, λέγει ὁ θεῖος Ἀπόστολος, πιστεύεται εἰς δικαιοσύνην. Τὸ δὲ σῶμα, ἤγουν τὸ σόμα, τὰ χείλη, ἡ γλῶσσα κηρύττει ἐκεῖνο, ὅπερ ἡ ψυχὴ πιστεύει ἵνα ἀπολάυσῃ ὁ ἄνθρωπος τῆς αἰωνίου σω„τηρίας. „Στόματι δὲ ὁμολογεῖται εἰς σωτηρίαν. Τοιουτοτρόπως δὲ συγκροτεῖται ἡ τελεία ἀρετὴ τῆς πίστεως, καὶ γίνεται σωτηρίας πρόξενος. „Ὅτι ἐὰν ὁμολογήσῃς ἐν „τῷ στόματί σου Κύριον Ἰησοῦν, καὶ πιστεύ„σῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου, ὅτι ὁ Θεὸς ἤγει„ρεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν, σωθήσῃ. Ἡ πίστις χωρὶς τῆς ὁμολογίας ἐστὶ πίστις κρυπτὴ, ἀτελὴς, καὶ ὑποκριτική· ὅταν ἄλλο μὲν πιστεύωμεν τῇ καρδίᾳ, ἄλλο δὲ ὁμολογῶμεν τῷ στόματι, τότε ἐσμὲν ὑποκριταὶ, καὶ ψεῦσαι. ἐὰν πιστεύωμεν τῇ καρδίᾳ, καὶ διὰ τὸν φόβον

Ῥωμ. 10, 10.

Ῥωμ. 9, 10.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

φόβον, ἢ δὲ ἄλλο κοσμικὸν τέλος οὐχ ὁμολογῶμεν τὰ πιστευόμενα ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων, ἐσμὲν μικρόψυχοι καὶ φιλόζωοι. ὁ φόβος τῶν ἀνθρώπων ἐστὶ μείζων τῆς πίστεως ἡμῶν, καὶ ἡ φιλοζωΐα μείζων τῆς πρὸς Θεὸν ἀγάπης· ἡ πίστις δὲ ἡ ὁμολογεμένη ἐστὶ πίστις φανερὰ, τελεία, ἀνυπόκριτος. ὅσις πιστεύει τῇ καρδίᾳ, καὶ ὁμολογεῖ τῷ σόματι, ἐκεῖνος ἔχει πίστιν τελείαν, σεσεὰν, ἀληθινὴν, ἐκεῖνος ἔχει πίστιν μείζονα τοῦ φόβου τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἀγάπην εἰς τὸν Θεὸν, μείζονα τῆς ἰδίας ζωῆς. Ἀλλ' ἄραγε τόσον ἀναγκαία ἐστὶν ἡ τοιάυτη ὁμολογία, ὥσε ἐὰν λείψῃ αὐτὴ, λείπῃ καὶ ἡ σωτηρία; ναί.

Ὅς τις δ' ἂν ἀρνήσηταί με ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ἀρνήσομαι Ματ. 10, 33. *αὐτὸν κἀγὼ ἔμπροσθεν τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς.*

Ἀπόφασις δεσποτικὴ, φοβερὰ, καὶ δικαία. ἠρνήθης, λέγει, ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὅτι ἐγώ εἰμὶ Θεὸς, ἀρνηθήσομαι καὶ ἐγὼ ἔμπροσθεν τοῦ πατρός με τοῦ ἐν οὐρανοῖς, ὅτι σὺ εἶ πιστός μου μαθητής. διὰ τοῦτο οἱ πανεύφημοι Μάρτυρες, ἵνα μηδὲ τὰ χείλη αὐτῶν κινήσωσι πρὸς ἄρνησιν Χριστοῦ, πᾶσαν δριμυτάτην βάσανον, καὶ πολυποίκιλα ὀξύτατα παιδευτήρια ὑπέμειναν, καὶ τὸ αἷμα αὐτῶν ἐξέχεαν, καὶ τὸν θάνατον μετὰ χαρᾶς ἐδέχθησαν, ἕως ἐσχάτης αὐτῶν ἀναπνοῆς, παῤῥησίᾳ ἐνώπιον Βασιλέων καὶ τυράννων κηρύττοντες καὶ ὁμολογοῦντες, ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἐστὶν ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, καὶ ὁ λυτρωτὴς τοῦ κόσμε. οὐαὶ λοιπὸν εἰς τὸν τρισάθλιον ἐκεῖνον ἄνθρωπον, ὅσις ἢ διὰ ἀπόλαυσιν πλέτου καὶ δόξης, ἢ διὰ ἐκτέλεσιν σωματικῆς ἐπιθυμίας, ἢ διὰ ἀπαλλαγὴν παθημάτων, ἢ διὰ φόβον θανάτε ἀρνηθῇ τὸ Ἰησοῦ Χριστοῦ τὸ σωτήριον ὄνομα. αὐτὸς ἐχωρίσθη ἀπὸ τοῦ Θεοῦ, αὐτὸς ἀπηλλοτριώθη τῆς οὐρανῶν Βασιλείας. Ἀλλὰ πῶς ὁ Πέτρος ἀρνηθεὶς μεθ' ὅρκου καὶ ἀναθέματος τὸν Χριστὸν, πάλιν Ἀπόστολος ἔμεινε, καὶ φίλος Χριστῦ, καὶ ἅγιος; ὁ Θεὸς τὸν ἐπιστρέφοντα καὶ ἐρχόμενον πρὸς αὐτὸν, οὐκ ἐκβάλλει ἔξω. ὁ Πέτρος μετὰ τὴν ἄρνησιν ἔκλαυσεν εὐθὺς πικρῶς, μετὰ τὴν ἀνάστασιν τρὶς ὡμολόγησεν ὅτι ἀγαπᾷ τὸν Χριστόν. ὃν δὲ ἠρνήσατο ἐν μιᾷ αὐλῇ ἑνὸς Ἀρχιερέως, ἐκήρυξε Θεὸν εἰς πᾶσαν πόλιν καὶ χώραν, καὶ ὑπὲρ τῆ ὀνόματος αὐτῆ τὸ αἷμα αὐτῆ ἐξέχεε, καὶ σαυρικὸν ὑπέμεινε θάνατον. ὅθεν τὰ μὲν δάκρυα καὶ ἡ τριττὴ ὁμολογία ἐξήλειψαν τῆς ἀρνήσεως τὴν ἁμαρτίαν, καὶ ἐπέσρεψαν τὸ ἀποσολικὸν χάρισμα· τὸ δὲ κήρυγμα τῆς πίστεως, καὶ ὁ ὑπὲρ Χριστῦ θάνατος ἐδωκαν αὐτῷ τῆς ἁγιωσύνης τὴν τελειότητα. Ταῦτα δὲ νομοθετήσας ὁ Κύριος ἡμῶν περὶ τῆς εἰς αὐτὸν πίστεως, καὶ περὶ τῆς πρὸς αὐτὸν ἀγάπης, ἔπειτα προσέταξε, λέγων. Ἰωάν. 6, 31. Ματ. 26, 75.

Ὁ φιλῶν πατέρα ἢ μητέρα ὑπὲρ ἐμὲ, οὐκ ἔστι μου ἄξιος· καὶ ὁ φι- Ματ. 10, 44. *λῶν υἱὸν ἢ θυγατέρα ὑπὲρ ἐμὲ, οὐκ ἔστι μου ἄξιος.*

Σημείωσαι, ὅτι ἐκ εἶπεν ἁπλῶς, ὁ φιλῶν πατέρα ἢ μητέρα· ἀλλὰ προσέθηκε τὸ, „Ὑπὲρ ἐμὲ. διότι τὸν πατέρα ἡμῶν καὶ τὴν μητέρα, τὰς υἱὰς καὶ τὰς θυγατέρας οὐχὶ μόνον ὁ νόμος τῆς φύσεως ἀναγκάζει, ἀλλὰ καὶ ἡ ἐντολὴ τοῦ Θεοῦ προσάσσει, ἵνα καὶ ἀγαπῶμεν, καὶ παντὶ τρόπῳ περιθάλπωμεν. πρέπον ὅμως ἐστὶν, ἵνα τὸ μέτρον αὐτῆς τῆς ἀγάπης ὑπάρχῃ πολλὰ μικρότερον τῆς πρὸς τὸν Θεόν. ἀνάγκη ἐστὶν, ἵνα ἡ πρὸς τὸν Θεὸν ἀγάπη ὑπερβαίνῃ κατὰ πάντα καὶ διὰ πάντα τὴν συγγενικὴν. διότι καθὼς θέλει ὁ Θεὸς παρ' ἡμῶν τελείαν πίστιν, οὕτω ζητεῖ καὶ τελείαν ἀγάπην. θέλει, ἵνα ἀγαπῶμεν αὐτὸν περισσότερον καὶ αὐτῶν τῶν συγγενῶν ἡμῶν, ὧν ἡ φύσις

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

φύσις οὐδὲν ἔχει πλέον ἀγαπητόν. τίμα ναὶ καὶ ἀγάπα τὸν πατέρα σε καὶ τὴν μητέρα σε, καὶ μετὰ πάσης εὐλαβείας ὑποτάσσου εἰς τὸ θέλημα αὐτῶν· ἀλλ' ἐὰν ὁ πατήρ σου ἢ ἡ μήτηρ σου συμβουλεύῃ σε ἵνα ἀρνηθῇς τὴν πίσιν σου, τότε μὴ εὐλαβηθῇς τὸ πρόσωπον αὐτῶν, τότε μὴ ὑπακούσῃς τῷ αὐτῶν προσάγματι. ἀγάπα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου, καὶ περιποιῦ αὐτούς μετὰ πάσης ἐπιμελείας· ἀλλ' ἐὰν ὁ πατήρ σου, ἢ ἡ μήτηρ σου προτρέπῃ σε ἵνα κλέψῃς, ἢ ψευδομαρτυρήσῃς, ἢ ἀθετήσῃς μίαν τῶν ἐντολῶν τῦ Θεῦ, τότε μὴ ἀκέσῃς αὐτῶν, μὴ προτιμήσῃς τοὺς γονεῖς σου τοῦ Θεῦ, μὴ καταπατήσῃς τὴν θείαν ἐντολὴν διὰ τὴν ἀγάπην τῶν γονέων σου. ἀγάπα ὅσον θέλεις τὸν υἱόν σε καὶ τὴν θυγατέρα σε· ἀλλ' ἐὰν αὐτοὶ γίνονταί σοι πρόσκομμα εἰς τὴν πίσιν, καὶ παρακίνημα ἀθετήσεως τῶν προσαγμάτων τῦ Θεῦ, μὴ ἀγαπήσῃς ὑπὲρ τὸν Θεὸν τὸν υἱόν σε καὶ τὴν θυγατέρα σε. „Ἐὰν δὲ, λέγει ὁ Θεὸς, Δευτ. 13, 6, 8.
„παρακαλέσῃ σε ὁ ἀδελφός σε ἐκ πατρός
„σε ἢ ἐκ μητρός σε, ἢ ὁ υἱός σε, ἢ θυ-
„γάτηρ, ἢ γυνή σε ἡ ἐν τῷ κόλπῳ σε, ἢ
„φίλος ἴσος τῇ ψυχῇ σε λάθρα, λέγων,
„βαδίσωμεν καὶ λατρεύσωμεν θεοὺς ἑτέρους,
„οὓς οὐκ ᾔδης σὺ καὶ οἱ πατέρες σε, Οὐ
„συνθελήσῃς αὐτῷ, καὶ οὐκ εἰσακούσῃ αὐ-
„τῦ, καὶ οὐ φείσεται ὁ ὀφθαλμός σε ἐπ'
„αὐτῷ, οὐκ ἐπιποθήσει ἐπ' αὐτῷ, οὐδ' ὑμῆ
„σκεπάσῃς αὐτόν. Ὅσις ἀγαπᾷ τοὺς γονεῖς ἢ τὰ τέκνα αὐτῦ περισσότερον τῦ Θεῦ, οὐκ ἔστιν ἄξιος μαθητὴς τῦ Χριστῦ, οὐκ ἔστιν ἄξιος τῦ κληρονομῆσαι τὴν τῶν οὐρανῶν Βασιλείαν. Ἀλλ' ἐὰν ἀγαπῶ τὸν Θεὸν ὑπὲρ τοὺς συγγενεῖς, γίνομαι ἆρά γε διὰ τοῦτο μόνον ἄξιος τῆς Βασιλείας τῦ Θεῦ; οὐχί. τοῦτο μόνον οὐκ ἀρκεῖ. διότι τοῦτο οὐκ ἔστιν ἡ τελεία ἀγάπη. Πρέπον ἐστὶν, ἵνα ἀγαπῶ τὸν Θεὸν, οὐ μόνον περισσότερον τῶν συγγενῶν μου, ἀλλὰ καὶ περισσότερον τοῦ ἑαυτῦ μου· διὰ τοῦτο εἶπε προσέθηκεν ὁ Κύριος ἡμῶν τὰ ἑξῆς.

Καὶ ὃς οὐ λαμβάνει τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθεῖ ὀπίσω μου, οὐκ ἔστι μου ἄξιος. Ματθ. 10, 38.

Τί ἐστιν ὁ σταυρός; ἢ νέκρωσις τῶν παθῶν τῆς σαρκὸς, καὶ τῶν ἐπιθυμιῶν τοῦ κόσμου. διότι καὶ τὸ, ἐσάρωσαν, σημαίνει τὸ, ἐνέκρωσαν, καθὼς ἐφανέρωσεν ὁ θεῖος Ἀπόστολος, λέγων· „Οἱ μαθηταὶ τῦ Χριστῦ Γαλ. „τὴν σάρκα ἐσάρωσαν σὺν τοῖς παθήμασι 5, 24. Γαλ. „καὶ ταῖς ἐπιθυμίαις. Ἐμοὶ δὲ μὴ γένοιτο 6, 14. „καυχᾶσθαι, εἰμὴ ἐν τῷ σταυρῷ τοῦ Κυρίου „ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, δι' οὗ ἐμοὶ κόσμος „ἐσάρωται, κἀγὼ τῷ κόσμῳ. Ὥσε ἐκεῖνος λαμβάνει τὸν σταυρὸν, ὅσις καταδαμάζει τὴν σάρκα, καὶ φεύγει τὰς τῦ βίε ἡδονάς· ἐκεῖνος γίνεται σταυροφόρος, ὅσις κατασήσει νεκρὰ τῆς σαρκὸς τὰ πάθη, καὶ τῦ κόσμε τὰς ἐπιθυμίας. Πῶς δὲ ἀκολουθῦμεν ὀπίσω τῦ Χριστῦ; ἀκολουθοῦντες τοῖς ἴχνεσιν αὐτῦ, ἤγουν ζῶντες καθὼς καὶ αὐτὸς ἔζησε. „Χρι- 1 Πετ. „στὸς ἔπαθεν ὑπὲρ ὑμῶν, ὑμῖν ὑπολιμπά- 2, 21, „νων ὑπογραμμόν, ἵνα ἐπακολουθήσητε τοῖς „ἴχνεσιν αὐτοῦ. Ἐκεῖνος λοιπὸν ἀκολουθεῖ τῷ Χριστῷ, ὅσις σήσει τὴν ζωὴν τῦ Χριστῦ ἔμπροσθεν τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ὡς τύπον καὶ κανόνα, καὶ μιμηθῇ κατὰ τὸ δυνατὸν πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ. διὰ τοῦτο ὁ Παῦλος, ὁ τὸν Χριστὸν ἀκολουθήσας, ἔλεγε· *Μιμηταί* „*με γίνεσθε καθὼς κἀγὼ Χριστοῦ.* Βλέπε δὲ, 1 Κορ. τῶν θείων λόγων τὴν ἀκρίβειαν· Πρῶτον 11, 1. εἶπε τὸ, λαμβάνει τὸν σταυρὸν, ἔπειτα τὸ, ἀκολουθεῖ ὀπίσω με. διότι πρῶτον ὁ μαθητὴς τῦ Χριστῦ νεκροῖ τὰ πάθη τῆς σαρκὸς, καὶ τὰς ἐπιθυμίας τῦ κόσμε, ἔπειτα κατορθοῖ τὰς ἀρετὰς τῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ὅσις λοιπὸν ἐ κατορθώσει τὰ δύω ταῦτα, ἐκεῖνος οὐκ ἔστιν ἄξιος τῆς μαθητείας τῦ Ἰησοῦ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Χριστῷ, ἐκ ἔστιν ἄξιος τῆς ἐπουρανίου τοῦ Θεοῦ Βασιλείας.

Ματ. 19, 27. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος, εἶπεν αὐτῷ· ἰδοὺ ἡμεῖς ἀφήκαμεν πάντα, καὶ ἠκολουθήσαμέν σοι, τί ἄρα ἔσται ἡμῖν;

Ταῦτα ἀπεκρίθη ὁ Πέτρος, ἐχ ὅταν ὁ Κύριος εἶπε τὰ προειρημένα λόγια, ἀλλ' ὅταν ἐδίδαξε τὸν νεανίσκον τὰ περὶ τῆς τελειότητος, εἰπών· „Εἰ θέλεις τέλειος Ματ. 19, 21. „εἶναι, πώλησόν σου τὰ ὑπάρχοντα, καὶ „δὸς πτωχοῖς. καὶ ἕξεις θησαυρὸν ἐν οὐρανῷ· καὶ δεῦρο ἀκολούθει μοι. Ἐτέθη δὲ αὐτη ἡ εὐαγγελικὴ περικοπὴ, καὶ αἱ ἐφεξῆς εἰς τοῦτον τὸν τόπον, καί συνήφθη μετὰ τῶν προλεχθέντων τῷ Ἰησοῦ Χριστῷ λόγων διὰ τὴν σημερινὴν ἑορτὴν, ἐπειδὴ ταῦτα τὰ ῥήματα διαλαμβάνουσι περὶ τῆς ἀρετῆς τῶν Ἁγίων, καὶ τῆς ἀνταποδόσεως τῷ Θεῷ πρὸς αὐτούς. ποῖον δὲ τοῦ Πέτρου τὸ ἐρώτημα; ἰδοὺ, λέγει, ἡμεῖς ἀφήκαμεν πάντα, καὶ ἠκολουθήσαμέν σοι, ποία ἔσται ἡ ἀμοιβὴ ἡμῶν; ἀλλὰ πτωχοὶ ἁλιεῖς, καθὼς ὁ Πέτρος, τί εἶχε, καὶ τί ἀφῆκε; τὸ πλοιάριον, τὸ δίκτυον, τὸν κάλαμον, τὸ ἄγκιστρον. ταῦτα δὲ ἆρά γε τὰ εὐτελῆ καὶ εὐδαμινὰ πράγματα ἐνόησεν ὁ Πέτρος, ὅταν „ἔλεγεν· ἰδοὺ ἡμεῖς ἀφήκαμεν πάντα; Ναὶ αὐτά. διότι καθὼς εἰς τοὺς πλουσίους πολύτιμά εἰσι καὶ ἀγαπητὰ τὰ μεγάλα πράγματα, ἕτως εἰς τοὺς πτωχοὺς περισπούδαστά εἰσι καὶ τίμια τὰ εὐτελῆ καὶ μικρά. ὁ δὲ Θεὸς, ὁ ἐπιβλέπων ἐπὶ τὴν γνώμην τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ἐχὶ ἐπὶ τὴν ποσότητα τῶν πραγμάτων, ἀποδίδωσιν ἐπίσης τῷ πλουσίῳ καὶ τῷ πένητι τὰς ἀμοιβάς. εἰπὼν δὲ ὁ Πέτρος τὸ, Πάντα, καὶ τὰ λοιπὰ ἐνόησε, καὶ ὅσα θηλαδὴ ἀνάγονται εἰς τὸν ἄνθρωπον τὰ ἤθη. „Ἰδοὺ ἡμεῖς ἀφήκαμεν πάντα· Ἀφήκαμεν καὶ τῶν ἐχθρῶν τὰ ὀφειλήματα, καὶ τοῦ βίου τὰ σκάνδαλα, καὶ τῆς σαρκὸς τὴν ἐυπάθειαν, καὶ τοῦ κόσμου τὴν ματαιότητα. ὥστε ὑπὸ Θεοῦ φωτισθεὶς ὁ Πέτρος, ἐλάλησεν, ἵνα, διὰ τῆς ἐρωτήσεως αὐτοῦ, καὶ τῆς ἀποκρίσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν, μάθωμεν, ὅτι ἕκαστος τῶν εἰς Χριστὸν πιστευόντων, εἴτε πλούσιος καὶ ἀξιωματικὸς, εἴτε πένης καὶ ἄσημος ἄνθρωπος, δεσπότης, δοῦλος, Βασιλεὺς, ἰδιώτης, πάσης τάξεως καὶ ἡλικίας καὶ κατασάσεως δύναται, ἐὰν θέλῃ, εἰπεῖν τῷ Χριστῷ· ἰδοὺ ἐγὼ ἀφῆκα πάντα. ἰδοὺ ἐγὼ ἀφῆκα πᾶσαν τὴν περιουσίαν μου, κἂν τε πολλὴ καὶ πολύτιμος, κἂν ὀλίγη καὶ ἐτιδανή· ἰδοὺ ἀφῆκα τὸν φθόνον, τὸ μῖσος, τὴν ἐκδίκησιν, ἰδοὺ ἀφῆκα τὴν ἀδικίαν, τὴν πλεονεξίαν, τὴν φιλαργυρίαν. ἰδοὺ ἀφῆκα τὴν κοιλιοδουλείαν, τὴν μέθην, τὴν ἀσέλγειαν. ἰδοὺ ἐγὼ ἀφῆκα πᾶσαν ἁμαρτίαν. Τί δὲ ὑπόσχεται ὁ θεῖος διδάσκαλος εἰς τοὺς ἀφέντας πάντα, καὶ ἀκολουθήσαντας αὐτῷ;

Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι ὑμεῖς οἱ ἀκολουθήσαντές μοι, ἐν τῇ παλιγγενεσίᾳ, ὅταν καθίσῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτοῦ, καθίσεσθε καὶ ὑμεῖς ἐπὶ δώδεκα θρόνους, κρίνοντες τὰς δώδεκα φυλὰς τοῦ Ἰσραήλ. Ματ. 19, 28.

Ἰδοὺ τὰ βραβεῖα τῶν θεοφόρων Ἀποστόλων, καὶ παλιγγενεσίαν μὲν λέγει τὸν ἀνακαινισμὸν καὶ τὴν ἀναγένεσιν πάσης τῆς κτίσεως. διότι κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς δευτέρας τοῦ Κυρίου παρουσίας πᾶσα ἡ κτίσις μεταβάλλεται ἐκ τῆς φθορᾶς εἰς τὴν ἀφθαρσίαν· „Ὅτι καὶ αὐτὴ ἡ κτίσις ἐλευθε- Ῥωμ. 8, 21. „ρωθήσεται ἀπὸ τῆς δουλείας τῆς φθορᾶς „εἰς τὴν ἐλευθερίαν τῆς δόξης τῶν τέκνων „τοῦ Θεοῦ· Καινὸς δὲ οὐρανὸς καὶ γῆν καινὴν 2 Πετ. 3, 13. „κατὰ τὸ ἐπάγγελμα αὐτοῦ προσδοκῶμεν, „ἐν οἷς δικαιοσύνη κατοικεῖ. Καὶ οἱ ἀπ' αἰῶνος δὲ νεκροὶ ἀνίστανται ἄφθαρτοι, καὶ

οἱ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

οἳ τότε ἔτι ζῶντες ἀλλαγήσονται. „Σαλπίσει γάρ· καὶ οἱ νεκροὶ ἐγερθήσονται ἄφθαρτοι, καὶ ἡμεῖς ἀλλαγησόμεθα. Δεῖ γὰρ τὸ φθαρτὸν τοῦτο ἐνδύσασθαι ἀφθαρσίαν καὶ τὸ θνητὸν τοῦτο ἐνδύσασθαι ἀθανασίαν. Υἱὸν δὲ ἀνθρώπε ἀντὶ τοῦ, ἄνθρωπον, ἑαυτὸν λέγει ὁ Κύριος, φυλάττων τῶν ἁγίων Γραφῶν τὴν συνήθειαν· αἵτινες ἀντὶ τοῦ, ἄνθρωπος, τὸ, υἱὸς ἀνθρώπε γράφουσι, καθὼς ἐν τῷ, Υἱοὶ ἀνθρώπων ἕως πότε βαρυκάρδιοι; Καὶ ἐν τῷ, Μάταιοι υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων, ψευδεῖς οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων, Καὶ ἐν τῷ, Εἶπε πρός με, υἱὲ ἀνθρώπε, Καὶ ἐν ἄλλοις πολλοῖς ὁμοίως. ἀκέων δὲ τὸ Καθίσεσθε, καὶ τοὺς θρόνους, καὶ τὸ, κρίνοντες, μὴ νοήσῃς μήτε σωματικὸν κάθισμα, μήτε ὑλικὰς καθέδρας. διότι ἐν τῇ ἀναστάσει πάντες οἱ ἄνθρωποι ὡς Ἄγγελοι εἰσι, σώματα πνευματικὰ ἔχοντες, καὶ σύμμορφα τῷ σώματι τῆς δόξης τοῦ Χριστοῦ· Μήτε ὅτι οἱ Ἀποστόλοι μέλλουσι κρῖναι τὰς δώδεκα φυλὰς τοῦ Ἰσραήλ· ἐπειδὴ εἷς μόνος ὁ κριτὴς πάντων ὁ μονογενὴς υἱὸς τοῦ Θεοῦ. Καὶ γὰρ „οὐδὲ ὁ Πατὴρ κρίνει οὐδένα, ἀλλὰ τὴν κρίσιν πᾶσαν δέδωκε τῷ υἱῷ. Δηλοῦσι δὲ οἱ μὲν θρόνοι, τὴν ἄφατον τιμὴν καὶ δόξαν· τὸ δὲ κάθισμα, τὸ σεμνὸν καὶ ἕδραῖον καὶ ἀκίνητον τῆς δόξης ἐκείνης· τὸ δὲ, κρίνοντες, τὸ, ἐλέγχοντες. Ὅσοι δηλαδὴ οἱ ἐκ τῶν δώδεκα φυλῶν καταγόμενοι Ἑβραῖοι, προφασιζόμενοι λέγουσιν, ὅτι οὐκ ἠδυνήθησαν πιστεῦσαι τῷ Χριστῷ, ἐπειδὴ ἐμπόδιζεν αὐτοὺς ὁ μωσαϊκὸς νόμος, τότε βλέποντες τοὺς Ἀποστόλους, οἵτινες ἐξ Ἑβραίων ὄντες, ἐπίστευσαν, καὶ τοσαύτης δόξης ἔτυχον, ἐλεγχθήσονται καὶ ἐπισομιθήσονται. ὁμοίως δὲ καὶ ἡ Βασίλισσα νότου Ἐγερθήσεται ἐν τῇ κρίσει „μετὰ τῆς γενεᾶς ταύτης, καὶ κατακρινεῖ „αὐτήν. Ἐπειδὴ δὲ μεγάλην καὶ ὑπέρτιμον δόξαν καὶ ἀξίαν νομίζουσιν οἱ ἄνθρωποι, ἐάν τις κάθηται ἐπὶ θρόνου ἐνώπιον τινὸς Βασιλέως ἐπιγείου, ὅταν αὐτὸς κριτὴς κάθηται ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ μετὰ πάσης τῆς βασιλικῆς μεγαλοπρεπείας καὶ παρατάξεως, διὰ τοῦτο ἵνα δηλοποιήσῃ ἡμῖν ὁ θεάνθρωπος τὸ ἐξαίρετον τῆς δόξης, καὶ τὴν ὑπερβάλλουσαν τιμὴν τῶν θεοκηρύκων Ἀποστόλων, εἶπεν· ὅτι εἰς τὸν καιρὸν τῆς παλιγγενεσίας, ὅταν αὐτὸς καθίσῃ ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτοῦ κρῖναι πᾶσαν τὴν γῆν, τότε καὶ αὐτοὶ καθίσουσιν ἐπὶ δώδεκα θρόνων πρὸς ἔλεγχον καὶ κατάκρισιν τῶν δώδεκα φυλῶν τοῦ Ἰσραήλ. τοιουτοτρόπως δὲ παρασήσας τὸ ὑπερέχον τῆς δόξης τῶν Ἀποστόλων, προσίθησιν ἔπειτα καὶ τὰς ἀμοιβὰς τῶν λοιπῶν ἁγίων, λέγων.

Ψαλ. 8, 2. Ψαλ. 61, 6. Ἰέζεκ. 2, 3. Ματ. 22, 22. 1 Κορ. 15, 44. Φιλιπ. 3, 21. Ἰωάνν. 5, 22.

Καὶ πᾶς ὅστις ἀφῆκεν οἰκίας, ἢ ἀδελφοὺς, ἢ ἀδελφὰς, ἢ πατέρα, ἢ μητέρα, ἢ γυναῖκα, ἢ τέκνα, ἢ ἀγροὺς, ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός μου, ἑκατονταπλασίονα λήψεται, καὶ ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσει. Ματ. 19, 29.

Σημείωσαι, ὅτι ὁ παραγγέλλει σοι ὁ Κύριος ἵνα ἀφήσῃς τὰς οἰκίας σε καὶ τοὺς ἀγρούς σε, ἢ ἵνα χωρισθῇς ἀπὸ τῆς γυναικός σε καὶ τῶν λοιπῶν συγγενῶν σε ἁπλῶς καὶ ὡς ἔτυχεν· ἀλλ' „Ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός με, „λέγει, ἦγεν διὰ τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ὅπερ ἐστὶ διὰ τὴν πίστιν τὴν ὀρθόδοξον, καὶ διὰ τὴν τῶν θείων αὐτοῦ ἐντολῶν φυλακήν, ἐὰν δηλαδὴ ἡ οἰκία σε, καὶ ὁ ἀγρός σε, καὶ οἱ συγγενεῖς σε γίνωνται ἐμπόδιον τῆς σωτηρίας σε· ἐὰν δὲ αὐτὰ κινδυνεύῃ ἡ πίστις σε, καὶ αὐτὰ ἐμποδίζουσί σοι τὴν ἐργασίαν τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ· σὺ δὲ καταφρονήσῃς, καὶ ἐγκαταλείψῃς αὐτὰ, ἵνα μὴ ἀθετήσῃς τὴν πίστιν σε, ἢ τὰς θείας ἐντολὰς, τότε λαμβάνεις τὴν ἑκατονταπλάσιον ἀμοιβὴν, καὶ τὴν ζωὴν τὴν αἰώνιον. Ἀλλὰ πῶς ἔλαβον, λέγεις, εἰς τὴν παροῦσαν ζωὴν τὰ ἑκατονταπλασίονα; ἐὰν σοχασθῇς τοὺς καιροὺς τῶν Ἀποστόλων „Ὅτε Ἡ καρδία καὶ ἡ ψυχὴ τῶν Πραξ. 4, 32, 35.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

τῶν πιστευόντων ἦν μία. καὶ ὅτε ἐδεῖς ἔλεγεν ἴδια τὰ ὑπάρχοντα αὐτῷ, ἀλλ' ἦσαν ἅπαντα κοινά. ὅτε, λέγω, ἐδεές πτωχὸς ἐν αὐτοῖς· διότι ὅσοι εἶχον χωρία, καὶ οἰκίας πωλοῦντες αὐτὰ, ἔφερον τὴν τιμὴν αὐτῶν, ἔβαλλον παρὰ τὰς πόδας τῶν Ἀποστόλων· τότε βλέπεις, ὅτι ὅσις ἐγκατέλειπε μίαν οἰκίαν, ἔυρισκεν ἑκατονταπλασίας· καὶ ὅσις ἐγκατέλειπεν ἕνα πατέρα, ἢ μίαν μητέρα, ἢ ἕνα ἀδελφὸν, ἔυρισκε μυρίας πατέρας, καὶ μητέρας, καὶ ἀδελφὰς, ὑπηρετοῦντας τὰ πρὸς τὴν χρείαν· Βλέπε δὲ τὰς θείας Ἀποστόλας, τὰς ἁγίας Μάρτυρας, τὰς ὁσίας ἀσκητάς. τί ἀφῆκαν αὐτοί; μίαν οἰκίαν. ἀλλὰ πόσας οἰκίας, ἦγεν Ἐκκλησίας ἔχεσι τὴν σήμερον εἰς τὸ ὄνομα αὐτῶν ἀφιερωμένας; Τί ἀφῆκαν; ἕνα πατέρα, ἢ μίαν μητέρα, ἢ δύω, ἢ τρεῖς ἀδελφὰς καὶ ἀδελφὰς, ἢ μίαν γυναῖκα, ἢ ὀλίγα τέκνα, ἢ δύω ἢ τρεῖς ἀγρούς. πόσον δὲ πλῆθος χριστιανῶν ἕως τῆς σήμερον, ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν, νέων καὶ γερόντων, καὶ πάσης τάξεως ἀνθρώπων δοξολογεῖ αὐτὸς, καὶ προσκυνεῖ ἕως ἐδάφους τῆς γῆς, καὶ δῶρα προσφέρει αὐτοῖς ἐν τῷ ὀνόματι Κυρίε, καὶ παρακαλεῖ αὐτὸς, ἵνα πρὸς Θεὸν πρεσβεύωσι; θέλων δέ ὁ Θεάνθρωπος δεῖξαι τὸ ἀπροσωπόληπτον καὶ δίκαιον τῆς ἀνταποδόσεως αὐτῷ, προσίθησι καὶ ταῦτα·

Ματ. 19, 30. *Πολλοὶ δὲ ἔσονται πρῶτοι, ἔσχατοι· καὶ ἔσχατοι, πρῶτοι.*

Πρῶτοι μὲν ἦσαν κατὰ τὴν πίστιν καὶ ἐυσέβειαν οἱ Ἑβραῖοι, ὡς πρῶτοι γνωρίσαντες τὸν ἀληθινὸν Θεόν. ἔσχατοι δὲ οἱ ἐθνικοὶ, ὡς πρότερον εἰδωλολάτραι, ἔπειτα ἐν τοῖς ἐσχάτοις καιροῖς πιστοὶ γεγονότες καὶ ἐυσεβεῖς. πολλοὶ λοιπὸν, λέγει, τῶν Ἰουδαίων πρῶτοι ὄντες, ἐπειδὴ οὐκ ἐπίστευσαν τῷ Χριστῷ, ἔσονται ἔσχατοι, ἦγεν ἀπερρίμμενοι, καὶ τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ ἐκβεβλημένοι· πολλοὶ δὲ τῶν ἐθνικῶν ἔσχατοι ὄντες, ἐπειδὴ ἐν τοῖς ἐσχάτοις καιροῖς ἐπίστευσαν, ἔσονται πρῶτοι, καὶ τῆς Βασιλείας τῶν οὐρανῶν μέτοχοι. Ἄκουσον δὲ καὶ ἄλλην ἑρμηνείαν. Πολλοὶ τῶν πιστευόντων, ἦγεν βασιλεῖς, μεγιστάνες, ἄρχοντες, πρῶτοι τῶν ἄλλων εἰς τοῦτον τὸν κόσμον, ἔσονται κατὰ τὸ μέτρον τῆς θείας δόξης ἔσχατοι ἐν τῇ Βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν, ὡς ὀλίγας ἀρετὰς κατορθώσαντες· πολλοὶ δὲ πτωχοὶ, ἀφανεῖς, ἄσημοι, καὶ ἔσχατοι τῶν ἄλλων εἰς τὴν παροῦσαν ζωὴν, ἔσονται διὰ τὰς πολλὰς αὐτῶν ἀρετὰς πρῶτοι τῶν προειρημένων κατὰ τὸν βαθμὸν τῆς ἀπολαύσεως τῆς θείας δόξης. διότι πολλὰ τὰ μέτρα τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ, μεταδιδόμενα ἑκάστῳ τῶν πιστῶν, κατὰ τὴν ποσότητα τῆς ἀρετῆς αὐτοῦ. „Ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Πατρός μου πολλαὶ μοναί εἰσι. Καθὼς δὲ ἐπίσης πάντες οἱ ἄνθρωποι βλέπουσι τὸν Ἥλιον, οὐκ ἐπίσης δὲ πάντες φωτίζονται. ἀλλ' ἐκεῖνοι περισσοτέρου τῶν ἄλλων φωτὸς μετέχουσιν, ὅσοι ὑγιεσέρους τῶν ἄλλων ἔχουσι τοὺς ὀφθαλμούς· οὕτως ἐπίσης πάντες οἱ δίκαιοι βλέπουσι τὸν Θεὸν, ἐκεῖνοι ὅμως περισσοτέρας τῶν ἄλλων ἀπολαμβάνουσι τῆς θείας δόξης, ὅσοι πλείονας τῶν ἄλλων ἀρετὰς ἐκατόρθωσαν. Μήπως δὲ τὸ, πρῶτοι, εἶπεν ὁ Κύριος, κατὰ τὴν ὑπόληψιν τῶν ἀνθρώπων; πολλοὶ δηλονότι ἐξ ἐκείνων, οὓς νομίζουσιν οἱ ἄνθρωποι πρώτους τῶν ἄλλων κατὰ τὴν ἀρετὴν, ἔσχατοι φανερωθήσονται ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως. οἱ δὲ νομιζόμενοι ἔσχατοι, φανήσονται πρῶτοι, καὶ τοὺς ἄλλους ὑπερέχοντες. ὁμοίαν ἔννοιαν ἔχει καὶ τὸ, „Ὁ „δὲ μικρότερος ἐν τῇ Βασιλείᾳ τῶν οὐρα- „νῶν, μείζων αὐτοῦ ἐστίν. Ἐπειδὴ κατὰ τὴν ὑπόληψιν τῶν ἀπίστων Ἰουδαίων μικρότερος τοῦ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου ἦν ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς, ὃς κατὰ πάντα μείζων αὐτοῦ.

Ἰωάν. 2, 14.

Ματ. 11, 11.

ΟΜΙΛΙΑ

ΟΜΙΛΙΑ

ΜΕΤΑ ΤΟ ΚΑΤΑ

ΜΑΤΘΑΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

ΤΗΣ Α'. ΚΥΡΙΑΚΗΣ.

Περὶ ἀρετῆς.

Πρὸς σκέψιν τῶν μεγάλων τῆς ἀρετῆς ἀνταποδωμάτων διεγείρει τὸν νῦν ἡμῶν τοῦ σημερινοῦ Εὐαγγελίου ἡ ψυχοσωτήριος ὑπόθεσις. διὰ τῶν λόγων τούτων, „Ἑκα-
Ματ. 19, 29. „τονταπλασίονα λήψεται, καὶ ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσει, Ἐφανέρωσεν εἰς ἡμᾶς ὁ θεάνθρωπος, ὅτι οἱ ἐργάται τῆς ἀρετῆς καὶ εἰς τοῦτον τὸν κόσμον εἰσὶν ἔνδοξοι, καὶ εἰς τὸν μέλλοντα αἰῶνα τρισμακάριοι. ὁ ἐνάρετος ἄνθρωπος ἐδόλως ζητεῖ τὰς τιμὰς καὶ περιποιήσεις τοῦ κόσμε, ἀλλ' ὁ κόσμος τιμᾷ καὶ περιποιεῖται αὐτὸν, ὅπε καὶ ἂν εὑρεθῇ, καὶ εἰς ὁποίαν κατάσασιν τύχῃ. ἡ τιμὴ καὶ ἡ δόξα τρέχει ὀπίσω αὐτοῦ εἰς πάντα καιρὸν καὶ εἰς πάντα τόπον, καθὼς ἡ σκιὰ τρέχει ὀπίσω ἡμῶν, ὅταν ἡμεῖς φεύγωμεν.

Γεν. 37, 28. Φέρεσιν οἱ Ἰσμαηλῖται τὸν Ἰωσὴφ εἰς τὴν Αἴγυπτον. ἐκεῖ ἀγοράζει αὐτὸν ὁ ἀρχιευνοῦχος τῦ Βασιλέως ὁ Πετεφρής· αὐτὸς, ὡς ἄνθρωπος πλέσιος καὶ ἀξιωματικὸς, εἶχε βέβαια καὶ ἄλλες πολλὲς καὶ ἀξίες δέλες. προετίμησεν ὅμως πάντων τῶν ἄλλων τὸν Ἰωσὴφ, κατέσησεν αὐτὸν κύριον τῆς οἰκίας αὐτοῦ, παρέδωκεν εἰς τὰς χεῖρας αὐτῦ πάντα ὅσα εἶχε. „Καὶ ἐπέτρεψε πάν-
Γεν. 39, 6. „τα ὅσα ἦν αὐτῷ εἰς χεῖρας Ἰωσήφ. Ὥσε ὁ Ἰωσὴφ ἐκ ἔσι δῆλος, ἀλλὰ κύριος τῆς οἰκίας τοῦ Πετεφρῆ, καὶ δεσπότης τῶν ἄλλων δούλων. ὁ Πετεφρὴς οὐδεμίαν φροντίδα εἶχε περὶ τῶν ὑπαρχόντων αὐτοῦ, οὐδὲ ἔβλεπεν ἄλλο τι, εἰμὴ τὸν ἄρτον, ὃν ἔτρωγε καθ' ἡμέραν. „Καὶ οὐκ ᾔδει τῶν καθ' „αὐτὸν οὐδὲν, πλὴν τοῦ ἄρτου, οὗ ἤσθιεν „αὐτός. Ἀλλὰ πόθεν προετράπη ὁ Πετεφρὴς νὰ τιμήσῃ τόσον ἄνθρωπον ξένον, δῆλον, ἠγορασμένον, νέον, ἀλλόγλωσσον, ἀλλογενῆ; πόθεν; ἐγνώρισε, λέγει ἡ θεία Γραφὴ, ὅτι ὁ Θεὸς ἦν μετ' αὐτοῦ. „Ἦδει Γεν. 39, 3.
„δὲ ὁ κύριος αὐτοῦ, ὅτι Κύριος ἦν μετ' „αὐτοῦ. Ἀλλὰ πῶς ἐγνώρισε τοῦτο; ἔβλεπε τὴν φρόνησιν τῆς ψυχῆς, τὴν σεμνότητα τῦ λόγου, τὴν κοσμιότητα τοῦ ἤθους· ἔβλεπεν, ἐνὶ λόγῳ, τὴν ἀρετὴν τοῦ νέου. διότι ἡ ἀρετὴ ἀσράπτει εἰς τὸ πρόσωπον, ἀκέσται εἰς τὰ λόγια, φαίνεται εἰς τὸ σχῆμα, καταλάμπει εἰς τὰ ἔργα· ἔβλεπεν, ὅτι ἦλθεν εὐλογία Κυρίου εἰς πάντα τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ, ἀπ' ἐκείνης τῆς ἡμέρας, ἀφ' ἧς ὁ Ἰωσὴφ εἰσέβη εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. ἐκ τούτων λοιπὸν γνωρίσας, ὅτι ὁ Ἰωσὴφ ἦν ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ, καὶ ὁ Θεὸς ἦν μετ' αὐτοῦ, ὑπερετίμησεν αὐτόν.

Ἐπιβάλλει μετὰ ταῦτα ἡ γυνὴ τῦ Πετεφρῆ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

τεφρῇ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς ἐπὶ τὸ κάλλος τοῦ Ἰωσὴφ, καὶ πειράζει σφόδρα τὴν σωφροσύνην αὐτοῦ· ἀλλ' ὁ Ἰωσὴφ νικᾷ τῆς πειραζούσης τὸν πόλεμον, καὶ φυλάττει ἀμίαντον τῆς σωφροσύνης τὸν θησαυρόν. μεταβάλλει τὸν ἔρωτα εἰς ἔχθραν καὶ συκοφαντίαν ἡ ἀναιδεσάτη Αἰγυπτία. Ὅθεν τίθεται ὁ Ἰωσὴφ πρὸς καιρὸν εἰς τὴν φυλακήν· ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν φυλακήν· καὶ τὶς ἂν μὴ θαυμάσῃ τῆς ἀρετῆς τὴν δύναμιν; καὶ εἰς τὴν φυλακὴν τιμή, ἐξαίρεσις, περιποίησις. ἐυλαβεῖται αὐτὸν ὁ δεσμοφύλαξ, καὶ παραδίδωσιν εἰς τὰς χεῖρας αὐτῷ ὅλον τὸ δεσμωτήριον, ὑποτάσσει εἰς τὴν ἐξουσίαν αὐτοῦ πάντας τοὺς δεσμίους, καὶ πᾶσαν τὴν ἐκεῖ ἀναγκαίαν οἰκονομίαν, καὶ φρον-
Γεν. 39 22,23. τίδα. „Καὶ ἔδωκεν ὁ ἀρχιδεσμοφύλαξ τὸ „δεσμωτήριον διὰ χειρὸς Ἰωσὴφ, καὶ πάν„τας τοὺς ἀπηγμένους, ὅσοι ἐν τῷ δεσμω„τηρίῳ, καὶ πάντα ὅσα ποιοῦσιν ἐκεῖ, αὐ„τὸς ἦν ποιῶν. Οὐκ ἦν ὁ ἀρχιδεσμοφύλαξ „τοῦ δεσμωτηρίου γινώσκων δι' αὐτὸν ἐθέν. „πάντα γὰρ ἦν διὰ χειρὸς Ἰωσὴφ, διὰ τὸ „τὸν Κύριον μετ' αὐτοῦ εἶναι. καὶ ὅσα αὐ„τὸς ἐποίει, ὁ Κύριος εὐώδου ἐν ταῖς χερ„σὶν αὐτοῦ. Εἰς τὴν φυλακὴν διὰ τὴν ἀρετὴν αὐτοῦ φωτισθεὶς ὑπὸ Θεοῦ, ἐξηγεῖ τὰ ἐνύπνια τοῦ ἀρχισιτοποιοῦ. Ὅθεν ἐξαγαγόντες αὐτὸν ἐκ τῆς φυλακῆς, φέρουσιν εἰς τὰς βασιλείους αὐλὰς, ἵνα ἐξηγήσῃ καὶ τοῦ Φαραὼ τὸ ἐνύπνιον, ὅπερ καὶ ἐξήγησε. διὸ ὁ Φαραὼ εἰς ἀντάμειψιν τῆς τοσαύτης ἐυεργεσίας κατέσησεν αὐτὸν ἄρχοντα πάσης γῆς
Γεν. 41,42. Αἰγύπτου. „Εἶπε δὲ Φαραὼ τῷ Ἰωσὴφ, „ἰδοὺ καθίσημί σε σήμερον ἐπὶ πάσῃ γῇ Αἰγύπτου. Ὅλη ἡ Αἴγυπτος ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ Ἰωσὴφ, ὅλη ἡ Αἴγυπτος ὑπακέει, προσκυνεῖ καὶ σέβεται αὐτὸν ὡς ἡγεμόνα, καὶ ἐξουσιασὴν, καὶ ἄρχοντα. ἀκέετε τὰ κατορθώματα τῆς ἀρετῆς; τοὺς δούλους καθιζᾷ δεσπότας· τοὺς πτωχοὺς, πλουσίους· τοὺς ἀργυρωνήτους, ἄρχοντας· τὲς δεσμίες, ἐνδόξους καὶ ὑπερτίμους Ἡγεμόνας. αὐτή ἐσι τῆς ἀρετῆς ἡ ἀνταπόδοσις.

Πολλοὶ ςοχάζονται, ὅτι τὰ βραβεῖα τῶν ἐναρέτων ἀνθρώπων εἰσὶ μόνον θράνια· καὶ ὅτι οἱ ἐνάρετοι τιμῶνται καὶ δοξάζονται μόνον εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ εἰς τὴν μέλλουσαν ζωήν· Πλανῶνται ὅμως. διότι ὁ Θεὸς ὁ ἐξουσιασὴς καὶ τῶν ἐπουρανίων, καὶ τῶν ἐπιγείων ὑπεσχέθη καὶ τὰς ἐπιγείους καὶ τὰς ἐπουρανίους ἀμοιβὰς, εἰπὼν· „Ἑκατον- *Ματ.*
„ταπλασίονα λήψεται, καὶ ζωὴν αἰώνιον 19, 29.
„κληρονομήσει. Τοῦτο δὲ ἐμφαντικώτερα *Μαρκ.*
ἐξέφρασεν ὁ Εὐαγγελιςὴς Μάρκος, εἰπών· 10, 30.
„Ἐὰν μὴ λάβῃ ἑκατονταπλασίονα νῦν ἐν
„τῷ καιρῷ τούτῳ, καὶ ἐν τῷ αἰῶνι τῷ ἐρ-
χομένῳ, ζωὴν αἰώνιον. Ἡμεῖς δὲ βλέπομεν τοῦ Κυρίου τὸν λόγον πεπληρωμένον, οὐχὶ μόνον εἰς τοὺς παλαιοὺς ἁγίους, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς σημερινοὺς φίλους τῆς ἀρετῆς. Πόσην τιμὴν καὶ δόξαν ἔχουσιν οἱ ἐν ἀρεταῖς διαπρέψαντες εἰς τὸν κόσμον τοῦτον, φανερόν ἐσι καὶ πασίδηλον. ἔχεσι μνημόσυνα ἐνιαύσια, δοξολογίας καθημερινὰς, ναὲς περικαλλεσάτους, ἑορτὰς καὶ πανηγύρεις εἰς τιμὴν τοῦ ὀνόματος. Ἡγεμόνες, Ἄρχοντες, Βασιλεῖς, ἀμετρα πλήθη ἐυσεβῶν χρισιανῶν σέβονται αὐτοὺς, προσκυνῶσι τὰ λείψανα αὐτῶν, καὶ τὰς εἰκόνας αὐτῶν μετ' ἐυλαβείας τιμῶσι. ταύτην δὲ τὴν τιμὴν θχὶ μόνον μετὰ θάνατον, ἀλλὰ καὶ ἔτι ζῶντες ἀπελάμβανον οἱ ἅγιοι. Τόσην ἐυλάβειαν εἶχον οἱ πιςοὶ εἰς τὸν Πέτρον, ὥςε ἐπὶ κλινῶν καὶ κραββάτων ἔφερον τοὺς ἀσθενεῖς αὐτῶν εἰς τοὺς δρόμους, ἵνα ἡ σκιὰ αὐτοῦ ἐγγίξῃ τὸ σῶμα αὐτῶν. „Ὥςε κατὰ τὰς *Πραξ.*
„πλατείας ἐκφέρειν τοὺς ἀσθενεῖς, καὶ τι- 5, 15.
„θέναι ἐπὶ κλινῶν καὶ κραββάτων, ἵνα ἐρ-
„χομένου Πέτρου, κἂν ἡ σκιὰ ἐπισκιάσῃ
„τινὶ αὐτῷ. Τόσον σέβας προσέφερον εἰς τὸν Παῦλον, ὥςε καὶ τὰ μανδήλια, καὶ περι-

ζώματα

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ζώματα αὐτῆ μετὰ πολλῆς ἐυλαβείας ἐλάμβανον, καὶ δι' αὐτῶν ἐθεράπευον τὰς τῶν
Πράξ. 19, 12. ἀσθενῶν ἀῤῥωσίας. „Ὥσε ἐπὶ τοὺς ἀσθε-
„νοῦντας ἐπιφέρεσθαι ἀπὸ τοῦ χρωτὸς αὐ-
„τοῦ σουδάρια, ἢ σιμικίνθια, καὶ ἀπαλ-
„λάσσεσθαι ἀπ' αὐτῶν τὰς νόσους, τά τε
„πνεύματα τὰ πονηρὰ ἐξέρχεσθαι ἀπ' αὐ-
τῶν. Σημειώσατε δὲ ἆραγε καὶ τὸ ῥηθὲν
2 Κορ. 6, 10. ὑπὸ τοῦ Ἀποστόλου Πάυλου, ἤγουν τὸ, „Ὡς
„μηδὲν ἔχοντες, καὶ πάντα κατέχοντες; Τῆ-
το δηλοῖ, ὅτι οἱ ἅγιοι τὰ πάντα ἐγκατέ-
λειπον διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ, πέντη-
Πράξ. 3, 6. τες ἦσαν, μηδὲ ὀβολὸν ἔχοντες· „Ἀργύριον
„καὶ χρυσίον οὐχ ὑπάρχει μοι, Ἔλεγεν ὁ
Πέτρος πρὸς τὸν χωλὸν, τὸν ζητοῦντα παρ'
αὐτοῦ ἐλεημοσύνην, ὑπέρπλουτοι ὅμως ἦσαν,
ἐξουσιάζοντες πάντων τῶν ἐυσεβῶν τὰ ὑπάρ-
χοντα. διότι οἱ πιστοὶ βλέποντες τὸν ζῆλον,
τὴν ἁπλότητα, τὴν ἀγάπην, τὴν καθαρότη-
τα τοῦ βίου αὐτῶν, καὶ τὰ ὑπερθαύμαστα
αὐτῶν κατορθώματα, τόσην εὐλάβειαν εἶ-
χον πρὸς αὐτοὺς καὶ ἀγάπην, ὥστε ἐπροθυ-
μοποιοῦντο ἵνα χαρίσωσιν εἰς αὐτὲς ὲ μόνον
τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶν, ἀλλ' ἐὰν ἦν δυνατὸν,
Γαλ. 4, 15. καὶ τοὺς ἰδίους αὐτῶν ὀφθαλμούς. „Μαρ-
„τυρῶ γὰρ ὑμῖν, λέγει ὁ θεσπέσιος Παῦ-
„λος περὶ τῶν Γαλατῶν, ὅτι εἰ δυνατὸν,
„τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν ἐξορύξαντες ἂν,
„ἐδώκατέ μοι. Καὶ μὴ νομίσητε, ὅτι οἱ
Ἀπόστολοι τοῦ Χριστῆ μόνοι τοιάυτας ἀμοι-
βὰς ἔλαβον ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων. διότι καὶ
οἱ μετ' αὐτοὺς κατὰ διαφόρους καιροὺς φι-
λάρετοι ἄνθρωποι ἅπαντες ἐτιμήθησαν, καὶ
ὑπεραγαπήθησαν ὑπὸ τῶν ὀρθοδόξων Βασι-
λέων, καὶ Ἡγεμόνων, καὶ ὑπὸ πάντων τῶν
ἐυσεβῶν χριστιανῶν. κἂν δέ τινες ἐξ αὐτῶν
περιέπεσον εἰς διαφόρους πειρασμοὺς καὶ κα-
ταδρομὰς, ὅμως ὕστερον ἠύξησε διὰ τύτων ἡ
τιμὴ καὶ ἡ δόξα αὐτῶν.

Τὴν αὐτὴν τιμὴν καὶ περιποίησιν βλέ-
πομεν [ἄχρι τῆς σήμερον εἰς πάντας τοὺς
ἐργάτας τῆς ἀρετῆς. Ὅσις τὴν σήμερον ἐμ-
ποδίζει τὴν γλῶσσαν ἀπὸ παντὸς ψεύδους,
καὶ ἔχει πάντοτε εἰς τὸ σόμα τὴν ἀλήθει-
αν· ὅσις ἐστὶ φίλος τῆς δικαιοσύνης καὶ ἐχ-
θρὸς τῆς ἀδικίας, τῆς ταπεινοφροσύνης ἐρα-
στὴς καὶ τῆς ὑπερηφανείας ἀντίπαλος, φρό-
νιμος τὸν νοῦν, σώφρων τὸ ἦθος, ἐυεργετι-
κὸς τὴν γνώμην, φιλόσοργος τὸν τρόπον, τῆ
τοιέτῃ ἀνθρώπῃ ὁ λόγος ἐστὶ νόμος, καὶ ἡ
ὑπόσχεσις πάσης συγγραφῆς ἰσχυροτέρα· ἡ
συναναστροφὴ αὐτοῦ ἐστὶ τιμὴ, ἡ συμβουλὴ
φῶς, ἡ συνομιλία διόρθωσις, ἡ παρουσία
ὠφέλεια, τὸ παράδειγμα ζωῆς κανὼν καὶ
τύπος. εἶπατέ μοι τὶς τὸν τοιῆτον ἄνθρωπον
ἐ τιμᾷ; τὶς ἐ περιποιεῖται; τὶς ἐ προσφέ-
ρει αὐτῷ βαθύτατον σέβας; καὶ τὸν ἐχθρὸν
νικᾷ τῆς ἀρετῆς ἡ δύναμις, καὶ κινεῖ τὸν
νοῦν αὐτοῦ εἰς θάμβος καὶ ἔκπληξιν. Ἀρε-
τὴν ἀνδρὸς οἶδε θαυμάζειν καὶ πολέμιος.

Οὐ μόνον δὲ ἡ δόξα καὶ ἡ τιμὴ ἐστὶν ἡ
ἀμοιβὴ τοῦ ἐναρέτου, ἀλλὰ καὶ ἄλλο ἀγα-
θὸν μεῖζον, ἡ εἰρήνη. „Δόξα, καὶ τιμὴ, Ῥωμ. 2, 10.
„καὶ εἰρήνη παντὶ τῷ ἐργαζομένῳ τὸ ἀγα-
„θόν. Πολλοὶ εἰρηνεύουσι μετὰ τῶν ἄλλων,
ἀλλ' ἔχουσι πόλεμον ἀκατάπαυσον μετὰ τῆς
συνειδήσεως αὐτῶν. ἔξω εἰρήνη, ἔσω πόλε-
μος, ἔξω εἰρήνη, ἔσω ταραχὴ καὶ θόρυβος·
τῆς συνειδήσεως ὁ ἔλεγχός ἐστι μάστιξ ὑπὸ
Θεοῦ ὁρισθεῖσα πρὸς τιμωρίαν τοῦ ἁμαρ-
τωλοῦ. „Ἐν ἐλεγμοῖς ὑπὲρ ἀνομίας ἐπαί- Ψαλ. 38, 11.
„δευσας ἄνθρωπον, καὶ ἐξέτηξας ὡς ἀράχ-
„νην τὴν ψυχὴν αὐτοῦ. Ὅθεν ὁ ἁμαρτή-
σας προφήτης μὴ φέρων τοὺς τιμωριτικοὺς
τῆς συνειδήσεως ἐλέγχες, ἐβόα· „Ἄνες μοι, Ψαλ. 38, 13.
„ἵνα ἀναψύξω, πρὸ τοῦ με ἀπελθεῖν. Καὶ
ἀληθῶς, ὢ πόσον βασανιστικὸς τῆς συνειδή-
σεως ὁ ἔλεγχος. θλιβερὸς ὁ πλοῦτος, ὅταν
ἡ συνείδησις ἔνδοθέν σου ἐλέγχει ἀδικίαν
καὶ ἁρπαγήν. λυπηρὰ τὰ ἀξιώματα, ὅταν
ἔνδον μασίζει σε ἡ συνείδησίς σε, ὡς μὴ
ἀναπληροῦντα τοῦ ἀξιώματός σε τὸ χρέος.

πικρὰ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

πικρὰ ἡ τρυφὴ τοῦ βίου, ὅταν σε βασανίζῃ ἡ συνείδησίς σου ὡς ἀσελγῆ καὶ ἄσωτον. ἐνὶ λόγῳ, ὁ ἔλεγχος τῆς συνειδήσεως μεταβάλλει εἰς πικρίαν καὶ αὐτὰ τὰ γλυκύτατα τοῦ κόσμου πράγματα. ἡ ἁμαρτία προξενεῖ τῆς συνειδήσεως τὸν ἔλεγχον, καὶ τὴν λυπηρὰν ταραχήν. ὅταν λείψῃ ἡ ἁμαρτία, καὶ ἔλθῃ ἡ ἀρετὴ, αὐτὴ καθησυχάζει τὴν συνείδησιν, καὶ φέρει εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ ἐναρέτου τὸ ἐπουράνιον τῆς εἰρήνης δώρημα. αὐτὸς ἔχει τῆς συνειδήσεως τὴν εἰρήνην, εἰρηνέυει μετὰ πάντων τῶν ἄλλων ἐν παντὶ καιρῷ καὶ τόπῳ, κατὰ τὸ, „Εἰρη-„νέυετε ἐν ἀλλήλοις. Εἰρηνέυει δὲ καὶ ἐν
Μαρκ. 9, 5. „ἑαυτῷ, κατὰ τὸ, Εἰρηνέυετε ἐν ἑαυτοῖς,
1 Θεσσ. 5, 13. Ἐπειδὴ μένει ἡ συνείδησις αὐτοῦ ἐλευθέρα καὶ ἡσυχος ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας τὸν ἔλεγχον. ἡ τοιάυτη δὲ εἰρήνη ἐξὶν ἓν τῶν μεγάλων τῆς ἀρετῆς βραβείων, ἐπειδὴ αὐτὴ προξενεῖ εἰς τὴν καρδίαν τῦ ἀνθρώπε ἡδονὴν καθαρὰν, καὶ χαρὰν ἀδιάκοπον, καὶ
Ματ. 7, 25. γλυκύτητα ἀένναον. „Ἔρχεται εἰς αὐτὸν „ἐνίοτε ἡ βροχὴ, ἤγουν ἡ ὁρμὴ τῆς πονηρᾶς ἐπιθυμίας, ζητοῦσα νὰ ἐξαλείψῃ τῆς εἰρήνης τὸν γλυκασμόν· ἀλλὰ μένει ἀνενέργητος, ἐπειδὴ προσβάλλει ἐπὶ τὴν πέτραν τῆς ἀρετῆς αὐτοῦ. ἔρχονται ἐνίοτε οἱ ποταμοὶ, ἤγουν τοῦ διαβόλου οἱ πειρασμοὶ, συκοφαντίαι, ἐπιβουλαὶ, διωγμοὶ, ζητοῦσι νὰ ἐξαφανίσωσι τῆς εἰρήνης τὴν τρυφήν. ἀλλὰ καὶ ταῦτα μένουσιν ἄπρακτα, ἐπειδὴ αὐτὸς ἔχων τὴν συνείδησιν αὐτοῦ καθαρὰν,
2 Κορ. 1, 12. Κολυσ. 1, 24. „τέρπεται ἐπὶ τῇ μαρτυρίᾳ τῆς συνειδήσε-„ως αὐτοῦ, καὶ χαίρει ἐν τοῖς παθήμασιν, „ὡς πάσχων ὑπὲρ Χριστοῦ. Πνέουσιν ἐνίοτε κατ' αὐτοῦ τῆς ματαιότητος οἱ ἄνεμοι, ζητοῦντες νὰ ἐκριπίσωσι τὴν εὐφροσύνην τῆς καρδίας αὐτοῦ· ἀλλ' οὐδὲν δύνανται, ἐπειδὴ ἀντικρούονται καὶ ἐκνευρίζονται ἀπὸ τῆς παντοδυνάμου χάριτος τοῦ Θεοῦ. νικητὴς, τροπαιοῦχος, εἰρηνικὸς, ἐπιλανθάνεται τῶν „ὀπισθεν, ἐκτείνεται εἰς τὰ ἔμπροσθεν, ἐλ-„πίζει τῶν μελλόντων τὴν ἀπόλαυσιν. Πάν-
Φιλιπ. 3, 13. 1 Θε. 5. 16. 18. τοτε χαίρει, ἀδιαλείπτως προσέυχεται, ἐν παντὶ ἐυχαρισεῖ· πάντα σκύβαλα νομίζει, ἔχει μεθ' ἑαυτοῦ τὸν Χριστὸν, αἰσθάνεται τῆς ἐπουρανίου ἄυρας τῆς αἰωνίου μακα-
Φιλιπ. 3, 8 ριότητος.

Ἡ ἀρετὴ, ἀδελφοί μου, ἔχει τὴν πρώτην αὐτῆς ἀρχὴν ἀπὸ τοῦ Θεοῦ. Ἡ οὐσία τῆς ὑπερουσίου Θεότητος ἐξὶν ἡ πηγὴ, ἐξ ἧς ἀναβλύζει, καὶ ἡ ῥίζα, ἐξ ἧς βλαξάνει ἡ ἀρετή· ἡ ἀγάπη, ἡ δικαιοσύνη, ἡ χρηστότης, ἡ μακροθυμία, τὸ ἔλεος, καὶ πᾶσα ἄλλη ἀρετὴ καρποφορήματά εἰσι τῆς δημιυργικῆς φύσεως. διὰ τοῦτο ὅταν ὁ ἄνθρωπος ἐργάζεται τῆς ἀρετῆς τὰ κατορθώματα, τότε ἀληθῶς γίνεται εἰκὼν ζῶσα καὶ ὁμοία τῷ Θεῷ, καθὼς ὑπ' αὐτοῦ ἐπλάσθη. ἔχει
Γεν. 1, 26. ὁ ἄνθρωπος τὸ κατ' εἰκόνα Θεοῦ. αὐτεξούσιος ὁ Θεὸς, αὐτεξούσιος καὶ ὁ ἄνθρωπος· προνοητικὸς ὁ Θεὸς, προνοητικὸς καὶ ὁ ἄνθρωπος· νοῦς, καὶ λόγος, καὶ πνεῦμα ὁ Θεὸς, νοῦν καὶ λόγον καὶ πνεῦμα ἔχει καὶ ὁ ἄνθρωπος. κατὰ τοῦτο ὁ ἄνθρωπός ἐξιν εἰκὼν τοῦ Θεοῦ. ἐὰν δὲ κατασαθῇ φιλόσοργος, δίκαιος, ἀγαθὸς, μακρόθυμος, ἐλεήμων, ἐὰν, λέγω, κατορθώσῃ τὰς ἀρετὰς, τότε ἐξὶν εἰκὼν οὐχὶ νεκρὰ καὶ ἀνομοία, ἀλλὰ ζῶσα καὶ ὁμοία τῷ Θεῷ. τότε γίνεται ὁ ἄνθρωπος κατὰ χάριν Θεός. Ἐγὼ
Ψαλ. 81, 6 „εἶπα· θεοί ἐσε, καὶ υἱοὶ ὑψίσου πάντες.

Ὁ Θεὸς, ὅσις θέλει διὰ τῆς ἀρετῆς νὰ ἀναβιβάσῃ τὸν ἄνθρωπον εἰς ἐξαίσιον ὕψος δόξης καὶ λαμπρότητος, γνωρίζει ἀκριβέσατα πόσος ἐξὶν ὁ ἀγὼν, πόσος ὁ κίνδυνος, καὶ πόσος ὁ κόπος τῶν ἁγίων διὰ τῆς ἀρετῆς τὴν κατόρθωσιν. ὅθεν πότε μὲν προσάσσει, ἵνα μηδεὶς ἐνοχλήσῃ, μηδὲ πονηρευθῇ κατ' αὐτῶν· „Μὴ ἅπτεσθε τῶν χρι-
Ψαλ. 104, 15. „σῶν μου, καὶ ἐν τοῖς Προφήταις μου, μὴ πονηρέυεσθε· Πότε δὲ περιθαρσύνει αὐτὲς, λέγων

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

λέγων· ὅσις ἐνοχλεῖ ὑμᾶς, ὅμοιός ἐστιν ἐκείνῳ, ὅσις ψηλαφᾷ τὴν κόρην τοῦ ὀφ-
Ζαχ. 2, 8. θαλμοῦ αὐτοῦ· „Ὁ ἁπτόμενος ὑμῶν, ὡς
„ὁ ἁπτόμενος τῆς κόρης τῶν ὀφθαλμῶν αὐ-
τῦ. Ἄλλοτε δὲ λέγει, ὅτι θέλει ἵνα προσ-
φέρωμεν εἰς αὐτὸς τὴν εὐλάβειαν καὶ τὴν
ὑπακοὴν, τὴν ὁποίαν προσφέρομεν εἰς αὐ-
Λουκ. 10, 16. „τόν. Ὁ ἀκέων ὑμῶν, ἐμοῦ ἀκέει. καὶ ὁ
„ἀθετῶν ὑμᾶς, ἐμὲ ἀθετεῖ. Ἵνα δὲ ἐξ
ὁλοκλήρε ἀφέλῃ ἀπὸ τῆς καρδίας αὐτῶν
τὸν φόβον τοῦ τοιούτου ἀγῶνος, ὑπόσχε-
ται εἰς αὐτὸς ἀποστεῖλαι τὸς ἁγίος Ἀγγέ-
λους, ἵνα ἐν παντὶ ἔργῳ διαφυλάττωσιν
αὐτὸς ἀπὸ παντὸς κινδύνε, καὶ βασάζωσιν
αὐτὸς ἐν ταῖς χεροὶν αὐτῶν, ἵνα μὴ τύχῃ
καὶ μιανθῶσιν ὑπὸ τοῦ ῥύπου τῆς ἁμαρ-
Ψαλ. 90, 11, 12. τίας. „Ὅτι τοῖς Ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντελεῖ-
„ται περὶ σοῦ τοῦ διαφυλάξαι σε ἐν πάσαις
„ταῖς ὁδοῖς σου. Ἐπὶ χειρῶν ἀροῦσί σε,
„μήποτε προσκόψῃς πρὸς λίθον τὸν πόδα
„σου. Μὴ διςάζετε, λέγει, διότι πᾶσαι αἱ
ἀγγελικαὶ δυνάμεις ἀποστέλλονται παρ' ἐμὲ εἰς
ὑπηρεσιαν καὶ βοήθειαν ὑμῶν τῶν κληρονό-
Ἑβρ. 1, 14. μων τῆς αἰωνίε μακαριότητος. „Οὐχὶ πάντες
„εἰσὶ λειτουργικὰ Πνεύματα εἰς διακονίαν
„ἀποστελλόμενα διὰ τοὺς μέλλοντας κλη-
ρονομεῖν σωτηρίαν; τοῦτό ἐστιν ἄλλη ἀμοι-
βὴ τῶν ἐναρέτων. εἰς αὐτὸς οἱ μὲν ἄνθρω-
ποι προσφέρσι τὴν εὐλάβειαν καὶ τὴν ὑπα-
κοὴν, τὴν εἰς τὸν Θεὸν ὀφειλομένην. οἱ δὲ
Ἄγγελοι τὴν ὑπηρεσίαν καὶ τὴν περιποίη-
σιν. τὶ τύτε περισσότερον;

Ὁ Θεὸς δίδωσιν εἰς τὰς χεῖρας αὐτῶν
τὴν ἐξεσίαν τῶν στοιχείων τῦ ὐρανοῦ, τῆς
γῆς, τῦ θανάτε, καὶ πάσης τῆς κτίσεως.
βλέπομεν τῦτο εἰς τὰς θείας Γραφάς· ὁ
Μωυσῆς μεταβάλλει τὸ ὕδωρ εἰς αἷμα,
τὸν ἀέρα εἰς σκότος, τὸ χῶμα τῆς γῆς εἰς
σκνίπας, τὴν ζωὴν τῶν κτηνῶν καὶ τῶν
πρωτοτόκων εἰς θάνατον· ὁ Ἰησῦς τῦ Ναυῆ
ἐμποδίζει τῦ Ἠλίε τὴν κίνησιν, ὁ Ἠλίας
κλείει καὶ ἀνοίγει τὸν ὐρανὸν, οἱ τρεῖς
Παῖδες σβεννύσι τὴν δύναμιν τῦ πυρὸς,
ὁ Δανιὴλ ἐμφράττει τῶν λεόντων τὰ σόμα-
τα, τὸν Παῦλον σέβεται ἡ ἔχιδνα, τὸν
Πέτρον ὑπακέσιν οἱ νεκροί. ἰδὲ ὁ λόγος
τῦ Παύλε· „Δόξα καὶ εἰρήνη παντὶ τῷ ἐρ-
„γαζομένῳ τὸ ἀγαθόν. Τὶ περισσότερον; Ῥωμ. 2, 10.
Αὐτὸς ὁ Θεὸς κατοικεῖ εἰς τὰς ψυχὰς τῶν
θεοφιλῶν ἀνθρώπων. „Ἐάν τις ἀγαπᾷ με, Ἰωάν. 14, 23.
„τὸν λόγον μου τηρήσει· καὶ ὁ πατήρ
„μου ἀγαπήσει αὐτὸν, καὶ πρὸς αὐτὸν
„ἐλευσόμεθα, καὶ μονὴν παρ' αὐτῷ ποιήσο-
μεν. Κατοικητήριον τῦ Θεῦ γίνεται ὁ ἐρ-
γάτης τῆς ἀρετῆς. τῦτό ἐστιν ἡ τιμὴ, τῦτο
ἡ δόξα, τῦτο ἡ εἰρήνη, τῦτο ἡ ἀγαλλίασις
τῆς ψυχῆς. ἰδὲ αἱ ἑκατονταπλάσιοι ἀμοιβαὶ
ἐπὶ τῆς γῆς, τὰς ὁποίας ὑπεσχέθη ὁ Κύριος
τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν. μετὰ δὲ τὰς ἐπιγείυς
ἀμοιβὰς, Βασιλεία ἀθάνατος, Μακαριότης Ματ.
ἀτελεύτητος, ζωὴ αἰώνιος· Ἑκατονταπλασίο- 19, 29.
να λήψεται, καὶ ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσει.

Ἀρετὴ λοιπὸν, θησαυρὲ ἐπεράνιε, πλῦ-
τε πανυπέρτιμε, πηγὴ τῆς ἀληθινῆς δό-
ξης καὶ τιμῆς, ῥίζα τῆς πνευματικῆς εἰρή-
νης καὶ ἀνέσεως, μήτηρ πάσης ἐρανίε καὶ
ἐπιγείυ εὐτυχίας, ἡμεῖς βλέπομεν ἐν σοὶ
παράδοξα, σὺ ὑπερτετιμημένη ὑπὲρ πάντα
τὰ ἄλλα πράγματα. διότι ποῖος ἄνθρωπος
ἐυρίσκεται εἰς τὸν κόσμον, ὅσις ἐ τιμᾷ
τὴν ἀρετὴν; καὶ σὺ περιπεφρονημένη περισ-
σότερον πάντων τῶν πραγμάτων. διότι
ποῖος τὴν σήμερον φροντίζει διὰ τὴν κτῆ-
σιν τῆς ἀρετῆς; ἡμεῖς γνωρίζομεν τῆς ἀρε-
τῆς τὴν ὠφέλειαν, καὶ ἡμεῖς ἀποστρέφομεν
τὸ πρόσωπον ἡμῶν ἀπὸ τῆς ἀρετῆς τὴν
ἐργασίαν. καὶ τὶ ἄλλο ἐστὶ τῦτο, εἰμὴ μω-
ρία μεγάλη, καὶ παραφροσύνη φανερή;

Ἀδελφοὶ μι ἀγαπητοὶ, μεγάλη πλάνη
περικρατεῖ τὴν καρδίαν, καὶ κατασκοτίζει
τὸν νῦν ἡμῶν. χρισιανὲ τὶ ζητεῖς ἀπὸ τοῦ
κόσμου τύτε; σὺ ζητεῖς πλῦτον, ἀλλὰ πῦ
νομίζεις,

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

νομίζεις, ὅτι ἐυρίσκεις τὸν πλῆτον; εἰς τὴν ἁρπαγήν; εἰς τὴν ἀδικίαν; εἰς τὸ ψεῦδος; εἰς τὴν ἀπάτην; εἰς τὰς ἐπιορκίας; σφάλλεις, καὶ ἀπατᾶσαι ἐλεεινῶς. εἰς τὴν ἁμαρτίαν ἐχ ἐυρίσκεις πλοῦτον, ἀλλὰ φόβον· ἐχ εὑρίσκεις χρήματα, ἀλλὰ ἀτιμίαν, ταραχὴν, κίνδυνον καὶ ταλαιπωρίαν. σήμερον ἐυρίσκεις τῆς ἀνομίας τὸν πλῆτον, καὶ ἄυριον φεύγει, καὶ μένεις γυμνὸς καὶ τετραχηλισμένος. θέλεις πλῆτον, μὴ τρέχῃς τῆς ἁμαρτίας τὸν κρημνὸν, ἀλλὰ περιπάτει τῆς ἀρετῆς τὸν δρόμον. θέλεις πλῆτον; ἄπεχε τῆς ἀδικίας, καὶ ἐργάζου δικαιοσύνην, φεῦγε τὸ ψεῦδος, καὶ λάλει τὴν ἀλήθειαν, φύλλαττε τὰς ἁγίας τοῦ Θεοῦ ἐντολάς· ἀυτῆ ἐυρίσκεις πλῆτον μέγαν καὶ ἀσάλευτον. Ὁ ποιῶν ταῦτα οὐ σαλευ- Ψαλ. 14, 5.
„θήσεται εἰς τὸν αἰῶνα. Ἀυτῆ εὗρεν ὁ Ἀβραὰμ τὸ χρυσίον καὶ τὸ ἀργύριον· ἀυτοῦ ὁ Ἰακὼβ τὸν πληθυσμὸν τῶν ποιμνίων· ἀυτῆ ὁ Ἰωσὴφ τὸν πλῆτον τῆς Αἰγύπτε. ἀυτῆ ὁ Ἰὼβ τὰς χιλιάδας τῶν προβάτων, τῶν καμήλων, τῶν βοῶν, τῶν ὄνων· Τὶ ζητεῖς χρισιανὲ ἀπὸ τῆ κόσμε τέτε; σὺ ζητεῖς δόξαν, ἀλλὰ πῆ ϛοχάζεσαι ὅτι ἀυτὴ κατοικεῖ; σὺ νομίζεις, ὅτι ἡ δόξα κάθηται εἰς τὰς βασιλευόσας πόλεις, εἰς τὰ παλάτια τῶν Ἀρχόντων, εἰς τὰς ἀυλὰς τῶν Βασιλέων, ὅθεν ἐκεῖ ζητεῖς ἀυτὴν, ἀλλὰ πλανᾶσαι. διότι ἐκεῖ μίαν μόνην σκιὰν δόξης ἐυρίσκεις, περιπεπλεγμένην ὑπὸ τῆς ἀκατασασίας, ἐπιβελευομένην ὑπὸ τῆ φθόνε, καταδιωκομένην ὑπὸ τῶν δοξομανέντων. ὅθεν σήμερον ἴσως γίνεσαι ἔνδοξος καὶ περίβλεπτος, ἀλλ' ἄυριον μεταβάλλονται τὰ περισατικὰ, καὶ σὺ μένεις περιπεφρονημένος καὶ ἄσημος. Τὶ ζητεῖς ἄνθρωπε ἐν τῷ κόσμῳ; τρυφὰς ζητεῖς καὶ ἀνάπαυσιν, θέλεις δὲ νὰ εὕρῃς ἀυτὰς εἰς τὰς πολυφαγίας, καὶ πολυποσίας, εἰς τὴν ἀπόλαυσιν τῶν ἐπιθυμιῶν τῆς σαρκός σε. ἡ ἁμαρτία ἐκ ἔσιν ἄνεσις, οὐδὲ χαρὰ, ἀλλὰ ϛεναγμὸς καὶ θλῖψις. τῆς ἁμαρτίας ἡ τρυφὴ ἔσι γλυκόπικρος, ἡ γλυκύτης ἀυτῆς μεταβάλλεται εἰς πικρότητα, καὶ ἡ μὲν γλυκύτης διαρκεῖ πολλὰ ὀλίγον, ἡ δὲ πικρότης ἀυτῆς παρατείνεται πολὺ καιρε διάσημα. μετὰ τὴν ἁμαρτίαν ἐυθὺς μεταμέλεια, αἰσχύνη, θλῖψις, ἔλεγχος τῆς συνειδήσεως βαρύτατος. αἱ ἡδοναὶ τῶν σαρκικῶν ἐπιθυμιῶν φέρσιν ἀσθένειαν, ἀῤῥωσήματα ἐλεεινὰ, φθορὰν τῆ σώματος, πολλάκις δὲ καὶ θάνατον. „Τὰ γὰρ Ἰωάν. 6, 23.
„ὀψώνια τῆς ἁμαρτίας θάνατος. Ἐὰν θέλῃς χαρὰν ἀληθινὴν, νίκησον τὰ πάθη σε. διότι τότε χαίρεις περισσότερον τῆ ἀρχισρατήγε, ὅσις ἐνίκησε τὴν ἰσχυρὰν τῶν ἐχθρῶν παρεμβολήν. ἐὰν θέλῃς ἡδονὴν ἀμετάβλητον, ἄπλωσον τὰς χεῖράς σου πρὸς ἐυεργεσίαν τῆ ὀρφανῆ, τῆς χήρας, τῶν πτωχῶν, τῶν ἀδικεμένων. τότε αἰσθάνεται ἡ ψυχή σε ἡδονὴν ἀνεκδιήγητον. παρὰ τῆς ἀρετῆς ζήτει τὴν ἄνεσιν, τὴν τρυφὴν, τὴν τιμὴν, τὴν δόξαν. γίνε σώφρων, φιλοδίκαιος, ἐυσπλαγχνικὸς, πρᾶος, ταπεινόφρων. ἆρον ἐπάνω εἰς τὰς ὦμάς σε τὸν ἐλαφρότατον ζυγὸν τῆ Κυρίε σε. τότε ἐυρίκεις. τὴν ἡδονὴν τὴν ἐράνιον, καὶ τὴν ἀνάπαυσιν τὴν θείαν. „Ἄρατε τὸν ζυγόν Ματ. 11, 29.
„με ἐφ' ὑμᾶς, καὶ μάθετε ἀπ' ἐμῆ, ὅτι „πρᾶός εἰμι, καὶ ταπεινὸς τῇ καρδίᾳ· καὶ „ἐυρήσετε ἀνάπαυσιν ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν. Πόσον μωρὸς φαίνεται, καὶ ἀσύνετος ἐκεῖνος ὁ ἄνθρωπος, ὅσις ζητεῖ τὸ χρυσίον καὶ ἀργύριον, ὄχι εἰς τὲς μεταλλίτας κόλπες τῆς γῆς, ἀλλ' εἰς τὴν θάλασσαν, ἢ εἰς τὰ φρέατα, καὶ εἰς τὰς λίμνας; πόσον μωρὸς καὶ ἀσύνετος ἐκεῖνος ὁ ἄνθρωπος, ὅσις διψῶν, τρέχει ὄχι εἰς τὰς πηγὰς, καὶ εἰς τὰ φρέατα, ἀλλ' εἰς τὲς ἀνύδρες τόπες, καὶ εἰς τὰς ἀνίκμες πέτρας; πολλῷ ἀφρονέσεροι τέτων ἐσμὲν ἡμεῖς. ἡμεῖς θέλομεν δόξαν, πλῆτον, ἄνεσιν, ἐδόλως δὲ σπεδάζομεν διὰ τὴν ἀρετὴν, ἥτις ἐσὶν ἡ πηγὴ πάσης

ἐυτυχίας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ἐυτυχίας, ἀλλὰ τρέχομεν ὀπίσω τῆς ἁμαρτίας, ἥτις ἐσὶν ἡ μήτηρ πάσης συμφορᾶς καὶ δυσυχίας.

Στοχασθῆτε τὴν ἄμετρον φιλανθρωπίαν τῶ Θεῶ, καὶ τὴν σοφωτάτην αὐτῶ πρόνοιαν. ἡ ἀρετὴ σώζει τὸν ἄνθρωπον. ὁ δὲ Θεὸς ὡς φιλανθρωπότατος καὶ πάνσοφος προνοητὴς, ἵνα ἐφελκύσῃ ἡμᾶς πρὸς τὴν σπεδὴν τῆς ἀρετῆς, ἐσύναψε καὶ συνήνωσεν αὐτῇ πάντα τῶ κόσμῳ τὰ ἀγαθά. ἵνα ἀγαπήσωμεν τὴν ἀρετὴν, κατέσησεν αὐτὴν πηγὴν πάσης κοσμικῆς ἐυτυχίας. μέγας εἶ Κύριε, καὶ θαυμασὰ τὰ ἔργα σου· καὶ οὐδεὶς λόγος ἐξαρκέσει πρὸς ὕμνον τῶν θαυμασίων σου. ἄνθρωπε, λέγει ὁ Θεὸς, ζήτει τὴν ἀρετὴν, καὶ προσεθήσεταί σοι ἅπαντα τῶ κόσμου τὰ ἀγαθά. ἄνθρωπε, λέγει ὁ Θεὸς, θέλεις δόξαν; θέλεις τρυφὴν καὶ ἐυτυχίαν; μίαν μόνην μέριμναν ἔχε, καὶ μίαν σπεδὴν, τῆς ἀρετῆς τὴν κατόρθωσιν. αὐτὴ ἔχει ἐν ἑαυτῇ, καὶ μεταδίδωσιν εἰς τὰς φίλες αὐτῆς πάσας τὰς ἐυτυχίας. σὺ, λέγει, ζήτει τὴν Βασιλείαν με, καὶ τὴν ἀρετὴν, καὶ ἐγὼ δίδωμί σοι προσθήκην πάντα τὰ ἀγαθά· „Ζητεῖτε „πρῶτον τὴν Βασιλείαν τῶ Θεῶ καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτῶ, καὶ ταῦτα πάντα προσεθήσεται ὑμῖν. *Ματ. 6, 33.*

ΕΡΜΗΝΕΙΑ

ΕΙΣ ΤΟ ΚΑΤΑ

ΜΑΤΘΑΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

ΤΗΣ Β'. ΚΥΡΙΑΚΗΣ.

Ἡ πρόνοια καὶ ἡ φιλανθρωπία δύω τελειότητές εἰσι τοῦ μεγάλε Θεοῦ καὶ δημιουργοῦ τῆς κτίσεως. ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριςὸς „Ἀπάυγασμα ὢν τῆς δό- *Ἑβρ. 1, 3.* „ξης, καὶ χαρακτὴρ τῆς ὑποςάσεως τῶ Θεῶ „καὶ Πατρὸς, Συνηνωμένα ἀλλήλοις, καὶ ἀχώρισα ἔδειξε τὰ δύω μεγάλα ἔργα αὐτῶν· ὅπου ἡ πρόνοια αὐτοῦ, ἐκεῖ καὶ ἡ φιλανθρωπία. καὶ ὅπου ἡ φιλανθρωπία αὐτῶ, ἐκεῖ καὶ ἡ πρόνοια. διότι εἰς πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ φιλανθρώπως ἐπρονόησε, καὶ προνοητικῶς ἐφιλανθρωπεύθη. εἰς πᾶν ἔργον τοῦ Θεοῦ βλέπεις καὶ τὴν πρόνοιαν καὶ τὴν φιλανθρωπίαν· βλέπεις τὸν αὐτὸν προνοητὴν ἅμα καὶ ἐνεργέτην· τοῦτο τὸ ψυχωφελὲς μάθημα διδάσκει ἡμᾶς καὶ ἡ σήμερον ἀναγνωσθεῖσα τοῦ Ἐυαγγελίε ὑπόθεσις. ἔργον τῆς θείας προνοίας ἡ ἐκλογὴ τῶν θεοκηρύκων Ἀποςόλων· „Ἐγὼ *Ἰωάν. 15, 19.* „ἐξελεξάμην ὑμᾶς ἐκ τοῦ κόσμου· Ἐκλέ- „γει τοὺς ἐξαιρέτους πάντων τῶν ἀνθρώπων οἰκουμενικὲς διδασκάλους τῶν ὑψηλοτάτων

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

τάτων τῆς εὐσεβείας δογμάτων. αὐτὴ δὲ ἡ προνοητικὴ ἐκλογὴ γέμει θείας φιλανθρωπίας. διότι ὁ σκοπὸς τοῦ κηρύγματος τῆς πίσεως καὶ τὸ τέλος οὐδὲν ἄλλο ἐσὶν, εἰμὴ ἡ σωτηρία τῶν ἀνθρώπων. καὶ εἰς αὐτὰ δὲ τὰ θαύματα, καὶ τὰς ἰατρείας πάσης νόσου καὶ πάσης μαλακίας, τὰ ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τελεσθέντα μετὰ τὴν ἐκλογὴν καὶ πρόσκλησιν τῶν Ἀποστόλων, τὴν προνοητικὴν αὐτοῦ βλέπομεν φιλανθρωπίαν. ἐφιλανθρωπέυετο ἐπὶ τοὺς ἀσθενεῖς προνοητικῶς, καὶ ἐθεράπευεν αὐτοὺς, ἵνα καὶ αὐτοὶ οἱ θεραπευθέντες, καὶ οἱ θεαταὶ τῆς θαυματουργίας πισεύσωσι τῆς ἐνσάρκου οἰκονομίας τὸ μέγα μυσήριον. Πρόνοιαν λοιπὸν φιλάνθρωπον, καὶ φιλανθρωπίαν προνοητικὴν, αὐτὰς τὰς δύω μεγάλας τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν ἀρετὰς ἀναζωγραφεῖ ἡμῖν ἡ σημερινὴ εὐαγγελικὴ ἱσορία· ἀνοίξατε, εὐλογημένοι χρισιανοὶ, τῆς ψυχῆς τὰ ὦτα, ἵνα ἀκούσαντες τὴν σωτήριον ταύτην διδασκαλίαν, καὶ μεγαλύναντες τῆς Θεότητος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τὸ κράτος, καρποφορήσητε τὸν ἐπουράνιον καρπὸν τῶν ἐναρέτων πράξεων.

Ματ. 4, 18. *Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ περιπατῶν ὁ Ἰησοῦς παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας, εἶδε δύω ἀδελφοὺς, Σίμωνα τὸν λεγόμενον Πέτρον, καὶ Ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, βάλλοντας ἀμφίβληςρον εἰς τὴν θάλασσαν. ἦσαν γὰρ ἁλιεῖς.*

Ἡ αὐτὴ θάλασσα τῆς Γαλιλαίας ὀνομάζεται καὶ Τιβεριάδος θάλασσα, καὶ λίμνη Γεννησαρέτ, δι' ἧς διαβαίνει ὁ Ἰορδάνης ποταμός. Εἰς τὸν αἰγιαλὸν αὐτῆς τῆς θαλάσσης περιπατῶν ὁ κύριος ἡμῶν, εἶδε δύω ἀδελφὲς, Σίμωνα τὸν λεγόμενον Πέτρον, καὶ Ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν αὐτῦ, οἵτινες ἁλιεῖς ὄντες, ἔβαλλον τὰ δίκτυα εἰς τὴν θάλασσαν. οὐ κατὰ τύχην δὲ περιεπάτει ἐκεῖ ὁ Χριστὸς, ἀλλὰ προειδῶς, ὅτι κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν ἐυρίσκοντο εἰς τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας ὁ Πέτρος, καὶ ὁ Ἀνδρέας, ἦλθεν ἐπίτηδες ἐκεῖ, ἵνα προσκαλέσῃ αὐτοὺς εἰς ἀποσολὴν τοῦ Ἐυαγγελικῦ τῆς πίσεως κηρύγματος. σημειώσατε δὲ τὴν ἀκριβολογίαν τοῦ Ἐυαγγελισῦ. εἰπὼν, ὅτι ἔβαλλον τὸ δίκτυον εἰς τὴν θάλασσαν, προσέθηκε καὶ τὸ, Ἦσαν γὰρ ἁλιεῖς. Ἵνα μηδεὶς ἀμφιβάλλῃ, ὅτι οἱ πρῶτοι μαθηταὶ τῦ Χριστῦ ἦσαν ἁλιεῖς, ἦγον ἄνθρωποι πτωχοὶ, καὶ ἁπλούσατοι, καὶ ἀγράμματοι. Τοιούτες δὲ κήρυκας τῦ Ἐυαγγελίου ἐξελέξατο ὁ Θεὸς, Ὅπως μὴ καυ- 1 Κορ. 1, 29.
„χήσηται πᾶσα σὰρξ ἐνώπιον αὐτῦ. Οὐδὲ Βασιλεῖς καυχῶνται, ὅτι διὰ φόβε καὶ δυνασείας ὑπέταξαν τὲς ἀνθρώπες εἰς τὴν πίσιν· οὐδὲ πλούσιοι, ὅτι διὰ χρυσίου καὶ ἀργυρίου ἐκέρδησαν τὰς γνώμας· οὐδὲ σοφοὶ, ὅτι διὰ σοφισμάτων καὶ ῥητορικῆς τέχνης ὑπεσκέλισαν τὸν νοῦν. οὐδεμία λέγω ἀνθρωπίνη δύναμις δύναται καυχηθῆναι, ὅτι ἁπλωσε τὴν εἰς Χριστὸν πίσιν. Τὰ μω- 1 Κορ.
„ρὰ τοῦ κόσμου ἐξελέξατο ὁ Θεὸς, ἵνα 1, 2, 29.
„τὲς σοφὲς καταισχύνῃ· καὶ τὰ ἀσθενῆ „τοῦ κόσμου ἐξελέξατο ὁ Θεὸς, ἵνα καταισχύνῃ τὰ ἰσχυρά· Καὶ τὰ ἀγενῆ τοῦ κόσμου καὶ τὰ ἐξουθενημένα ἐξελέξατο ὁ „Θεὸς, καὶ τὰ μὴ ὄντα, ἵνα τὰ ὄντα „καταργήσῃ· Ὅπως μὴ καυχήσηται πᾶσα σὰρξ ἐνώπιον αὐτοῦ. Ὅλον τὸ κάυχημα τῆς πίσεως ἐσὶ θεῖον, ὅλον ἔργον τῆς θείας χάριτος· Δύω δὲ ἀδελφὲς πρώτες μαθητὰς αὐτῦ ἐκάλεσεν ὁ τῶν ἁπάντων δεσπότης, ἵνα διδάξῃ ὅτι πάντες οἱ χρισιανοὶ ἀδελφοί εἰσι, καὶ ἀδελφικὴν ἀγάπην ἔχουσι πρὸς ἀλλήλους· ὅθεν καὶ „ἔλεγεν· Ἐν τούτῳ γνώσονται πάντες ὅτι Ἰωάν.
„ἐμοὶ μαθηταί ἐσε, ἐὰν ἀγάπην ἔχητε 13, 35.
ἐν ἀλλήλοις. Διατὶ δὲ ἆρά γε ἐκάλεσεν αὐτὲς κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν, ἐν ᾗ ἐῤῥίπτον τὰ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

τὰ δίκτυα εἰς τὴν θάλασσαν; διὰ τούτου ἐφανέρωσεν ἡμῖν, ὅτι ἔργον τοῦ Ἀποστόλου καὶ Ἱεροκήρυκος ἐστὶν, οὐχὶ ἵνα σώσῃ τοὺς ἀκούοντας, ἀλλὰ μόνον ἵνα ἁπλώσῃ τῆς διδασκαλίας τὸ δίκτυον. ὁ Ἱεροκήρυξ ὁπόταν κηρύξῃ, καὶ ὁ πνευματικὸς πατὴρ ὁπόταν νουθετήσῃ καὶ συμβουλεύσῃ, ἐτελείωσε τὸ ἀποστολικὸν αὐτοῦ ἔργον. ἐὰν δὲ σὺ ἀκούσας, μὴ ἐπιστρέψῃς ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν σου, αὐτὸς μὲν ἔχει τὸν μισθὸν αὐτῆ διὰ τὸν κόπον τῆ κηρύγματος, σὺ δὲ τὴν καταδίκην διὰ τὴν σκληρότητα τῆς καρδίας σε. διότι ἔργον μὲν αὐτῆ ἔστιν, ἵνα διδάξῃ καὶ συμβελεύσῃ· ἔργον δὲ σόν ἔστιν, ἵνα ὑπακούσῃς καὶ διορθωθῇς. σοχασθῆτε δὲ τῆ Θεῆ τὴν οἰκονομίαν. ὁ Θεὸς ᾠκονόμησεν, ἵνα ἐυρεθῶσι δύω ἄνθρωποι, ἀδελφοὶ κατὰ σάρκα, πτωχοὶ κατὰ τὴν κατάσασιν, ἁμαθεῖς κατὰ τὴν ἕξιν, ἁλιεῖς κατὰ τὴν τέχνην, ἐκλεκτοὶ κατὰ τὴν προαίρεσιν, ῥίπτοντες τὸ δίκτυον εἰς τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας. ὅτε δὲ ταῦτα ἡ τῆ Θεῆ πρόνοια προητοίμασε, τότε ὁ μονογενὴς αὐτοῦ υἱὸς ἐλθὼν ἐκεῖ, λέγει πρὸς αὐτές·

Ματ. 4, 19. *Καὶ λέγει αὐτοῖς· δεῦτε ὀπίσω με, καὶ ποιήσω ὑμᾶς ἁλιεῖς ἀνθρώπων.*

Ἔλθετε ὀπίσω με, ἀκολαθήσατέ μοι, καὶ ἐγὼ κατασήσω ὑμᾶς ἁλιεῖς ἀνθρώπων. ἐγὼ μὲν ἀναδείξω ὑμᾶς κήρυκας τῆ Εὐαγγελίε· ὑμεῖς δὲ ἐκ ἐμβαλεῖτε τὸ ἀμφίβληστρον εἰς τὴν θάλασσαν, ἀλλὰ διασπερεῖτε τοῦ Θεοῦ τὸν λόγον εἰς τὰς καρδίας τῶν ἀνθρώπων· οὐκ ἐξάξετε ὀψάρια ἀπὸ τῆς θαλάσσης, ἀλλὰ ἀναβιβάσετε ἀνθρώπες ἀπὸ τῆ βυθῆ τῆς ἀπιστίας· ἀνθρώπες σώσετε, ἐχὶ δὲ ἰχθύας ἁλιεύσετε. Σημειώσατε δὲ, ὅτι ὁ Ἀνδρέας καὶ ὁ Πέτρος ἦσαν πρότερον μαθηταὶ τοῦ Ἰωάννου, τοῦ προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ, ἀκούσαντες δὲ παρ' αὐτοῦ τὰ περὶ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐλθόντες, εἶδον αὐτὸν, καὶ συνωμίλησαν μετ' αὐτῆ, πρῶτον ὁ Ἀνδρέας, εἶτα καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ὁ Σίμων, ὃν ὁ Χριστὸς τότε ὠνόμασε Πέτρον, εἰπών· Σὺ εἶ Σίμων ὁ υἱὸς Ἰωνᾶ· σὺ κληθήσῃ Κηφᾶς· ὃ ἑρμηνέυεται Πέτρος. Ὅταν δὲ παρεδόθη ὁ Ἰωάννης ὁ Βαπτιστὴς εἰς φυλακὴν, ὁ μὲν Κύριος ἡμῶν ἀνεχώρησεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν· ὁ δὲ Πέτρος καὶ ὁ Ἀνδρέας, ὡς φαίνεται, ἐλθόντες, καὶ αὐτοὶ ἐκεῖ, μετήρχοντο τὴν ἁλιευτικὴν τέχνην, ῥίπτοντες τὰ δίκτυα αὐτῶν εἰς τὴν θαλάσσαν τῆς Γαλιλαίας, ὅπου ἐυρὼν αὐτοὺς ὁ Χριστὸς, προσεκάλεσε διὰ τὴν ἀποστολὴν τῆ ἐυαγγελικῆ κηρύγματος.

Ἰωάν. 1, 42. Ματ. 4, 12.

Ματ. 4, 20. *Οἱ δὲ ἐυθέως ἀφέντες τὰ δίκτυα, ἠκολούθησαν αὐτῷ.*

Προθυμότεροι τῆ προφήτε Ἐλισσαίε οἱ ἅγιοι Ἀπόστολοι. διότι ὁ μὲν Ἐλισσαῖος προσκαλεσθεὶς ὑπὸ τοῦ προφήτου Ἠλιὲ εἰς τὸ προφητικὸν ὑπέργημα, πρῶτον ἀπεχαιρέτισε τὸν πατέρα αὐτοῦ, εἶτα ἐθυσίασε τὰς βόας αὐτοῦ, καὶ διένειμεν αὐτοὺς τῷ λαῷ, καὶ ἔπειτα ἠκολούθησε τῷ Ἠλίᾳ. ὁ δὲ Ἀνδρέας καὶ ὁ Πέτρος προσκαλεσθέντες ὑπὸ Χριστοῦ εἰς τὸ ἀποστολικὸν ἐπάγγελμα, ἐυθὺς τὴν ὥραν ἐκείνην ἀφῆκαν τὰ δίκτυα καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ. ἐκ τέτε μανθάνομεν, πόσην προθυμίαν χρεωστοῦμεν εἰς τοῦ Θεοῦ τὴν πρόσκλησιν. καθὼς δὲ τότε ὁ θεάνθρωπος ἐκάλεσε τὲς Ἀποστόλες, λέγων· Δεῦτε ὀπίσω με· Οὕτω καθ' ἑκάσην ἡμέραν προσκαλεῖ πάντας ἡμᾶς, λέγων· Δεῦτε πρός με πάντες. οἱ Ἀπόστολοι ἀφῆκαν, λέγει, Εὐθέως τὰ δίκτυα τῶν ἰχθύων, σὺ ἄφες εὐθὺς τὰ δίκτυα τῶν σαρκικῶν σε ἐπιθυμιῶν. ἐκεῖνοι ἀφῆκαν ἐυθέως τὸ ἰσίον, καὶ τὸ πηδάλιον, σὺ ἄφες ἐυθὺς τὴν δοξομανίαν καὶ τὴν ὑπερηφάνειαν. ἐκεῖνοι ἀφῆκαν ἐυθέως τὸ πλοῖον, καὶ ἠκολούθησαν τῷ Χριστῷ, σὺ ἄφες ἐυθὺς τὴν κακίαν σε, καὶ φύλαττε τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ. ὅταν ὁ Θεὸς κράζῃ, ἐδὲ ἀναβολὴ, ἐδὲ πρόφασις ἔχει τόπον

Ματ. 4, 19. Ματ. 11, 19.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

τόπον. ἰδὼν δὲ ὁ θεάνθρωπος, ὅτι ὁ Πέτρος καὶ ὁ Ἀνδρέας ἀφέντες πάντα, εὐθὺς ἠκολούθησαν αὐτῷ, ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν, ἵνα καὶ ἄλλους προσκαλέσας, ἀναδείξῃ Ἀποστόλους καὶ μαθητὰς αὐτοῦ.

Ματ. 4, 21. *Καὶ προβὰς ἐκεῖθεν, εἶδεν ἄλλους δύω ἀδελφούς, Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ζεβεδαίου, καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἐν τῷ πλοίῳ μετὰ Ζεβεδαίου τοῦ πατρὸς αὐτῶν καταρτίζοντας τὰ δίκτυα αὐτῶν, καὶ ἐκάλεσεν αὐτούς.*

Δύω Ἀπόστολοι ἐκ τῶν δώδεκα ὀνομάζονται Ἰάκωβοι. ὁ μὲν εἷς ἐστὶν ὁ υἱὸς τῆ Ἀλφαίε, ὃν ὁ Εὐαγγελιστὴς Μάρκος ὀνομάζει Ἰάκωβον μικρόν· ὁ δὲ ἕτερός ἐστιν ἕτος, ὁ υἱὸς τῆ Ζεβεδαίε, ὁ ἀδελφὸς Ἰωάννε τῆ Θεολόγε καὶ Εὐαγγελιστῆ. βλέπε δὲ πρῶτον μὲν, ὅτι ὁ εὐαγγελιστὴς Ματθαῖος ἐκ εἶπεν, Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην τὼς υἱὼς Ζεβεδαίε, ἀλλ' Ἰάκωβον τὸν τῆ Ζεβεδαίε, καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ· ἵνα δὶς ἀναφέρῃ τὸ ὄνομα, ἀδελφὸς, καὶ παρασήσῃ πάλιν, ὅτι διὰ τοῦτο ἐκλέγονται οἱ δύω πρῶτοι μαθηταὶ ἀδελφοὶ, ὡσάυτως καὶ οἱ δύω δέυτεροι, ἵνα καταλάβωμεν ὅτι πάντες οἱ εἰς αὐτὸν πιστεύοντες χρέος ἔχουσιν ἵνα ὡς ἀδελφοὶ ἀγαπῶνται. δέυτερον σημείωσον πόση ἦν ἡ πτωχεία τῶν Ἀποστόλων. Διότι τὸ, καταρτίζοντες τὰ δίκτυα, σημαίνει ὅτι ἰδίαις χεροὶ ἀνεκαίνιζον τὰ πεπαλαιωμένα αὐτῶν δίκτυα. τρίτον, ὅτι ἐκέρδαινον τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖα διὰ τῶν ἰδίων κόπων, καὶ ἱδρώτων, δι' αὐτῶν τρέφοντες καὶ τὸν γηραλαῖον πατέρα αὐτῶν. τοιούτους λοιπὸν ἄνδρας, προσκαλέσας ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς, κατέσησε μαθητὰς αὐτοῦ, αὐτόπτας καὶ μάρτυρας τῆ βίε, τῶν θαυμάτων, τῆ πάθες, τῆς ταφῆς, τῆς ἀνασάσεως, τῆς εἰς ἐρανὲς ἀναβάσεως, τῆς καθόδε τῆ ἁγίε Πνεύματος, κήρυκας τῶν εὐαγγελικῶν διδαγμάτων, καὶ πάσης τῆς οἰκεμένης ὁδηγὲς καὶ διδασκάλες.

Οἱ δὲ εὐθέως ἀφέντες τὸ πλοῖον, καὶ τὸν πατέρα αὐτῶν, ἠκολούθησαν αὐτῷ. Μάτ. 4, 22.

Βλέπε προθυμίαν ἀνάλογον εἰς τὴν πρόγνωσιν τῆ Σωτῆρος. ἀκούσαντες τὸ δεσποτικὸν κάλεσμα, εὐθὺς ἀφῆκαν καὶ τὰ δίκτυα, καὶ τὸ πλοῖον, καὶ τὸν πατέρα αὐτὸν, καὶ ἠκολούθησαν προθύμως τῷ καλοῦντι Χριστῷ. τότε δὲ ἆραγε πρῶτον αὐτοὶ εἶδον τὸν Χριστόν; καὶ τότε πρῶτον ὁ Χριστὸς ἐκάλεσεν αὐτές; καὶ προλαβὼν ἴσως γνωσὰ ἦσαν εἰς αὐτὲς τὰ περὶ τῆ Ἰησοῦ Χριστῆ· τότε δὲ πρῶτον ἀναμφιβόλως ἐκάλεσεν αὐτές· διότι εἰς ταύτην μόνην τῆ Εὐαγγελίε τὴν περικοπὴν βλέπομεν τὸ πρῶτον αὐτῶν κάλεσμα, ὅπερ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον διηγεῖται ἡμῖν καὶ ὁ Εὐαγγελιστὴς Μάρκος. Διατὶ δὲ ἐγκατέλιπον τὸν πατέρα αὐτῶν; Ὡς φαίνεται, αὐτὸς ἐκ ἐπίσευσε τῷ Χριστῷ. διὰ τοῦτο αὐτοὶ ἠκολούθησαν μὲν τὸν καλέσαντα αὐτὲς Χριστὸν, ἐγκατέλιπον δὲ τὸν μὴ πισεύσαντα πατέρα, προτιμήσαντες τὸν Θεὸν τῆ ἰδίε πατρός. Σημείωσαι δὲ, ὅτι οἱ μὲν τῷ Χριστῷ ἀκολουθοῦντες, ὥσπερ ὁ Ἰάκωβος καὶ ὁ Ἰωάννης, ἐξέρχονται τῆς θαλάσσης, ἦγεν τῆς πολυταράχε τῆ κόσμε ματαιότητος, ἐγκαταλιμπάνουσι τὸ πλοῖον καὶ τὸν πατέρα, ἦγεν τὰ ἀκατάσατα καὶ πολυκίνδυνα τοῦ βίου πράγματα, καὶ τὰς σωματικὰς προσπαθείας· οἱ δὲ τῷ Χριστῷ μὴ ἀκολουθοῦντες, ὡς ὁ γέρων Ζεβεδαῖος, μένουσιν εἰς τὴν θάλασσαν καὶ εἰς τὸ πλοῖον, τουτέστι κατακυλίονται εἰς τὸν σάλον τοῦ κοσμικοῦ βίου, καὶ εἰς τὴν ἀκαταστασίαν τῶν γηΐνων πραγμάτων. ὅτε δὲ ὁ θεάνθρωπος ἐκάλεσε τῆς ἐκλογῆς τὰ σκέυη, καὶ κατέσησεν αὐτὰ οἰκεμενικὲς διδασκάλες, τότε ἤρξατο τῆς σωτηρίας τὸ κήρυγμα, καὶ τῆς φιλανθρωπίας αὐτῆ τὰ παράδοξα ἐυεργετήματα.

Μαρκ. 15, 40.

Μαρκ. 3, 19.

Καὶ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Ματ. δ, 23. *Καὶ περιῆγεν ὅλην τὴν Γαλιλαίαν ὁ Ἰησοῦς, διδάσκων ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν, καὶ κηρύσσων τὸ Εὐαγγέλιον τῆς Βασιλείας, καὶ θεραπεύων πᾶσαν νόσον, καὶ πᾶσαν μαλακίαν ἐν τῷ λαῷ.*

Αἱ Συναγωγαὶ τόποι ἦσαν, ἐν οἷς συναθροιζόμενοι οἱ Ἑβραῖοι ἀνεγίνωσκον καὶ ἐξήγεν τὰς θείας Γραφάς. εἰς μίαν δὲ καὶ τὴν αὐτὴν πόλιν πολλαὶ ἦσαν τοιαῦται Συναγωγαί. εἰς τὰς ἐν Γαλιλαίᾳ λοιπὸν Συναγωγὰς παῤῥησίᾳ ὁ Κύριος ἡμῶν ἐδίδασκεν, ἵνα πάντες ἀκούσι τὴν διδασκαλίαν αὐτοῦ, καὶ μηδεὶς ἔχῃ ἀφορμὴν, ἵνα κατηγορήσῃ αὐτὸν, ὡς διδάσκοντα τὰ ἐναντία τοῦ νόμου καὶ τῶν Προφητῶν. διὸ καὶ ἔλεγε

Ἰωάν. ιη, 20. *πρὸς τὸν ἐπερωτῶντα αὐτὸν Καϊάφαν· „Ἐγὼ „παῤῥησίᾳ ἐλάλησα τῷ κόσμῳ· ἐγὼ πάντο„τε ἐδίδαξα ἐν τῇ Συναγωγῇ καὶ ἐν τῷ „Ἱερῷ, ὅπου πάντοθεν οἱ Ἰουδαῖοι συνέρ„χονται, καὶ ἐν κρυπτῷ ἐλάλησα οὐδέν.*

„Ἐδίδασκε δὲ ὁ τῶν ἁπάντων Δεσπότης „καὶ ἐκήρυττε Τὸ Εὐαγγέλιον τῆς Βασι„λείας, ἦγεν τὸ μήνυμα, ὅτι ἠνοίχθη τοῖς „ἀνθρώποις ἡ Βασιλεία τῶν οὐρανῶν· διὸ

Ἰωάν. α, 51. *ἔλεγεν· „Ἀπ᾽ ἄρτι ὄψεσθε τὸν οὐρανὸν „ἀνεῳγότα, καὶ τοὺς Ἀγγέλους τοῦ Θεοῦ ἀνα„βαίνοντας καὶ καταβαίνοντας ἐπὶ τὸν υἱὸν „τοῦ ἀνθρώπου. Ἐκήρυττε τὸ Εὐαγγέλιον τῆς Βασιλείας, ἦγουν τῆς εὐσεβείας τὰ δόγματα, τῆς πίστεως τὰ μυστήρια, τοῦ νόμου τὰ κεφάλαια, τῆς χρηστοηθείας τὰ μαθήματα, δι᾽ ὧν ὁ ἄνθρωπος κληρονόμος γίνεται τῆς τοῦ Θεοῦ Βασιλείας. Βλέπε δὲ τὴν διαφορὰν, τὴν μεταξὺ τῶν ἔργων, ὧν ἐποίησεν ὁ Θεὸς, ὅτε ἔδωκε τὸν Μωσαϊκὸν νόμον τοῖς ἀνθρώποις, καὶ ὅτε ἐκήρυξε τὸ Εὐαγγέλιον τῆς Βασιλείας. εἰς τὸ ὄρος τὸ Σινᾶ, ὅπου ὁ Θεὸς καταβὰς ἔδωκε τὸν νόμον, ἀστραπαὶ καὶ βρονταὶ, πῦρ καιόμενον καὶ σάλπιγγες σφοδρῶς ἠχοῦσαι, ὄρος καπνιζόμενον, καὶ γνόφος βαθύς. εἰς τὴν Γαλιλαίαν, ὅπου ὁ μονογενὴς υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἐλθὼν, ἤρξατο κηρύττειν τὸ Εὐαγγέλιον, προσκάλεσις διδασκαλικὴ, θαύματα φιλάνθρωπα, ἰατρεία ἐν παντὶ τῷ λαῷ πάσης νόσου, ἦγεν πάσης βαρείας καὶ ἀνιάτου ἀσθενείας, καὶ πάσης μαλακίας, ἦγουν πάσης ἐλαφρᾶς, καὶ εὐκολοθεραπεύτου ἀῤῥωσίας. εἰς τὸ Σινᾶ φόβος καὶ τρόμος, εἰς τὴν Γαλιλαίαν θάῤῥος καὶ παῤῥησία. εἰς τὸ Σινᾶ κρίσις καὶ δικαιοσύνη, εἰς τὴν Γαλιλαίαν ἔλεος καὶ εὐσπλαγνία. διὰ Μωσέως ἐδόθη νόμος, διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ χάρις ἐγένετο καὶ ἀλήθεια.* Ἰωάν. α, 17.

ΟΜΙΛΙΑ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΟΜΙΛΙΑ

ΜΕΤΑ ΤΟ ΚΑΤΑ

ΜΑΤΘΑΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

ΤΗΣ Β'. ΚΥΡΙΑΚΗΣ.

Κατὰ τῶν μὴ μεριμνώντων περὶ τῆς ψυχῆς.

Ἑβρ. 13, 8. Ματ. 8, 19. „Χριστιανοὶ, Ἰησοῦς Χριστὸς χθὲς καὶ σή-
„μερον ὁ αὐτὸς καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας.
„Ἄχρι τῆς σήμερον προσκαλεῖ, Δεῦτε ὀπί-
„σω μου, Ἀλλ' ἐδεὶς Ἀνδρέας, ἢ Πέτρος,
ἢ Ἰάκωβος, ἢ Ἰωάννης ἀκούει τὴν φωνὴν
Ματ 11, 28. αὐτοῦ. κράζει ἕως τῆς σήμερον, „Δεῦτε
„πρός με πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορ-
τισμένοι, Ἀλλ' οὐδεὶς ἔρχεται πρὸς αὐτόν.
ὑπόσχεται εἰς ἡμᾶς τῆς θείας αὐτοῦ φιλαν-
θρωπίας τὰ βότανα· Κἀγὼ ἀναπαύσω ἡμᾶς,
ἀλλ' ἐδεὶς, ἐδὲ εἰς τὴν δεσποτικὴν πρόσ-
κλησιν πείθεται, ἐδὲ τὴν πατρικὴν δέχε-
ται θεραπείαν. Πόθεν δὲ τοῦτο προέρχε-
ται; ἆρά γε ἠσθένησεν ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, καὶ
ἐ δύναται ἐνεργῆσαι εἰς τὴν καρδίαν τῶν
ἀνθρώπων, καθὼς τὸ πρότερον; ἅπαγε. ὁ
Θεός ἐσιν ἀμετάτρεπτος καὶ ἀναλλοίωτος,
Ἱερεμ. 23, 29. καὶ ὁ λόγος αὐτοῦ ἐσὶν ὁ αὐτὸς, „Ὥσπερ
„πῦρ, λέγει ὁ Προφήτης, καὶ ὡς πέλυξ
„κόπτων πέτραν. Τὴν δύναμιν ἣν εἶχεν,
ὅτε τὸ πρῶτον ἤκουσεν αὐτὸν ὁ Ἀδάμ,
ἔπειτα ὁ Νῶε, καὶ μετ' αὐτὸν ὁ Ἀβραάμ,
εἶτα ὁ Μωϋσῆς, καὶ μετὰ ταῦτα οἱ Προ-
φῆται, καὶ μετ' αὐτοὺς οἱ Ἀπόσολοι, τὴν
αὐτὴν ἔχει δυναμιν ἕως τῆς σήμερον ἡμέ-
ρας, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας. ἄχρι της σήμερον
ὡς πῦρ φλέγει τὴν ἁμαρτίαν, ὡς πέλυξ
κόπτει τῆς καρδίας τὴν σκληρότητα. διατὶ
λοιπὸν ἐκ ἐνεργεῖ ἐν ἡμῖν καθὼς καὶ πρό-
τερον; διατὶ τόσοι ἁμαρτωλοὶ ἔρχονται εἰς
τὴν Ἐκκλησίαν, ἀκέβσι τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ,
καὶ ὅμως μένβσιν ἀδιόρθωτοι, καὶ ἐν τῇ
ἁμαρτίᾳ αὐτῶν ἀποθνήσκβσι; τοῦτο, ἀδελφοί
μου, προέρχεται ἀπὸ τὴν τελείαν ἀμερη-
μνίαν τῆς ψυχικῆς ἡμῶν σωτηρίας. περὶ παν-
τὸς φθαρτοῦ καὶ ἐυτελεσάτου πράγματος μερι-
μνῶμεν καὶ φροντίζομεν, περὶ δὲ τῆς σωτηρίας
ἡμῶν οὐδεμία, οὐδὲ μέριμνα, οὐδὲ φροντίς.

Ἀκέσατε τὶ προσάζει ὁ Θεός· ὁ νόμος
μου, λέγει, ἔσω μελέτημα τῆς καρδίας, καὶ
ἐνθύμημα τῆς ψυχῆς ὑμῶν. „Καὶ ἔσαι τὰ Δευτ. 6, 6.
„ῥήματα ταῦτα, ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι
„σήμερον ἐν τῇ καρδίᾳ σου, καὶ ἐν τῇ
„ψυχῇ σου. Χριστιανὲ, εἰπὲ τὴν ἀλήθειαν,
μελετᾷς κἂν μίαν ὥραν καθ' ἑκάσην ἡμέ-
ραν τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ; ἐνθυμᾶσαι κἂν
μίαν ὥραν κατὰ πᾶσαν ἑβδομάδα τὰ τοῦ
Θεοῦ προσάγματα; Ναὶ, λέγεις, ἐγὼ προσεύ-
χομαι πρωΐ, καὶ ἑσπέρας. ἀληθῶς. ἀλλὰ
ποία ἡ προσευχή σου; κινεῖς μὲν γοργῶς τὰ
χείλη σου, καὶ ὑποψιθυρίζεις ἕναν, ἢ δύω
ψαλμοὺς, τρία, ἢ τέσσαρα τροπάρια. ὁ δὲ
νῦς σε τρέχει ἐνθεν κἀκεῖθεν, καὶ ἐδόλως
ἀκέει τὸ τὶ λαλεῖ ἢ γλῶσσά σε. πολλάκις

δὲ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

δὲ ἐν ὅσῳ τὸ σόμα σε λαλεῖ τῆς προσευχῆς τὰ ῥήματα, ὁ νεῦς σε σοχάζεται τῆς ἁμαρτίας τὰ ἐνθυμήματα. καὶ σὺ μὲν ἴσως νομίζεις, ὅτι ἐπροσευχήθης, καὶ ἐφρόντισας ὑπὲρ τῆς σωτηρίας σε. ἡ δὲ τοιάυτη προ-
„σευχή σε ἐπισρέφει ἄπρακτος εἰς τὸν κόλ-
Ψαλ. 50, 15. πον σε, καὶ γίνεταί σοι ἁμαρτία. Ἐγὼ, λέγεις, ἔρχομαι εἰς τὴν Ἐκκλησίαν. Ναὶ
Ψαλ. 108, 7. ἔρχεσαι, ἀλλὰ φέρεις μόνον τὸ σῶμα, ὁ νεῦς σε μένει εἰς τὴν οἰκίαν σε, ἢ εἰς τὴν παραγματείαν σε, εἰς τὰς ὑποθέσεις σου, καὶ τὰς περισπασμάς σε. ἔρχεσαι εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, ἀλλ' ἀντὶ νὰ προσηλώσῃς τὸν νεῦν σε εἰς τὸν Θεὸν, συνομιλεῖς μετὰ τῶν περιεσώτων, ἐνίοτε δὲ καὶ ἀτακτεῖς ἀφόβως.

Ὁ νόμος με, λέγει ὁ Θεὸς, ἔσω μάθημα τῶν τέκνων σε· Καὶ προβιβάσεις αὐτὰ τὰς
Δευτ. 6, 7. υἱάς σε. Πατέρες, καὶ μητέρες, εἴπατε τὴν ἀλήθειαν· διδάσκετε ὑμεῖς τὰ τέκνα ὑμῶν τὸν νόμον τεῦ Θεεῦ; ἀναγγέλλετε εἰς αὐτὰ πόσαι καὶ ποῖαί εἰσιν αἱ ἐντολαὶ τεῦ Θεεῦ; λέγετε πρὸς αὐτὰ, κἂν ἅπαξ τῆς ἑβδομάδος· τέκνα ἀκέσατε τὸν λόγον ἡμῶν· Ἐὰν φυλάξητε τὰς ἐντολὰς τεῦ Θεεῦ, γίνεσθε ἄνθρωποι τίμιοι, καὶ ἐυτυχεῖς, καὶ κληρονόμοι τεῦ παραδείσε· ἐὰν δὲ παρέβητε αὐτὰς, γίνεσθε ἄτιμοι, καὶ δυσυχεῖς, καὶ υἱοὶ τεῦ ᾅδε;

Τὸν νόμον με λέγει ὁ Θεὸς πρέπει νὰ ἔχῃς εἰς τὸ σόμα σε, καὶ ὅταν περιπατῇς εἰς τὸν δρόμον, καὶ ὅταν κοιτάζεσαι εἰς τὴν κλίνην σε, καὶ ὅταν ἀπ' αὐτῆς ἀνίσασαι. „Καὶ λαλήσεις ἐπ' αὐτοῖς καθήμενος ἐν
„οἴκῳ, καὶ πορευόμενος ἐν ὁδῷ, καὶ κοιτα-
„ζόμενος. Ταῦτα θερμαίνεσι τὴν ψυχὴν τεῦ ἀνθρώπε, καὶ καλλιεργεῦσι τὴν καρδίαν αὐτεῦ, ὥσε ὅταν πέσῃ ἐν αὐτῷ ὁ λόγος τεῦ Θεεῦ, καρποφορεῖ ἐυθὺς τὸν καρπὸν τῆς σωτηρίας. ἀλλὰ τὶς ἐξ ὑμῶν, ὅταν κάθηται εἰς τὸν οἶκον αὐτεῦ, ἢ εἰς ἐκεῖνον τεῦ φίλε αὐτε, λαλεῖ περὶ τεῦ νόμε τεῦ Θεεῦ; τὶς, ἢ ὅταν περιπατῇ εἰς τὸν δρόμον, ἢ ὅταν κοιτάζεται εἰς τὴν κλίνην, ἢ ὅταν ἀνίσαται ἀπ' αὐτῆς, συλλογίζεται τὰς ἐντολὰς τεῦ Θεεῦ, καὶ ποίαν ἐξ αὐτῶν ἐφύλαξεν, ἢ ποίαν παρέβη; ποῖος, λέγω, κἂν μίαν ὥραν κατὰ πᾶσαν ἡμέραν, συλλογίζεται περὶ τῆς σωτηρίας τῆς ψυχῆς αὐτεῦ; ὁ πλέσιος ἀφιερωμένος εἰς τὰς τρυφὰς καὶ ματαιότητας, ἐδέποτε ἐνθυμᾶται τὴν ὥραν τεῦ θανάτε αὐτεῦ. ὁ πτωχὸς τρέχων ἔνθεν κἀκεῖθεν, ἵνα προφθάσῃ τὰς καθημερινὰς αὐτεῦ ἀνάγκας, ἀμνημονεῖ παντελῶς τὴν ἡμέραν τῆς κρίσεως. τοῦ πραγματευτοῦ ὁ νοῦς προσκεκολλημένος εἰς τὴν πραγματείαν, ἐδὲν ἄλλο σοχάζεται, εἰμὴ ἵνα ἀγοράσῃ ἐυθυνὰ, καὶ πωλήσῃ ἀκριβά. ὁ τεχνίτης ἐδὲν ἄλλο μεριμνᾷ, εἰμὴ ἵνα τελειώσῃ γοργὰ τὸ ἐργόχειρον, καὶ κερδήσῃ περισσότερα. περὶ δὲ ψυχῆς, περὶ μελλέσης ζωῆς, περὶ τῆς φοβερᾶς κρίσεως, καὶ τῆς Βασιλείας τῶν ὐρανῶν, καὶ τῆς αἰωνίε κολάσεως ἐδεὶς μεριμνᾷ ἢ φροντίζει. πάντων ὁ νεῦς προσηλωμένος καὶ ἐκδοτος εἰς τὰς τρυφὰς τεῦ σώματος, καὶ εἰς τὸ ἴδιον κέρδος, καὶ τὰ χρήματα. ὁ Θεὸς, λέγει ὁ ψαλμωδὸς Προ-
Ψαλ. 52, 2. „φήτης, ἐκ τεῦ ὐρανεῦ διέκυψεν ἐπὶ τὸς υἱὸς
„τῶν ἀνθρώπων τεῦ ἰδεῖν, εἰ ἔσι συνιῶν ἢ
„ἐκζητῶν τὸν Θεόν. Οὐδένα ὅμως εὗρε τοιε-
„τον· Πάντες ἐξέκλιναν, ἅμα ἠχρειώθη-
„σαν, ὐκ ἔσι ποιῶν ἀγαθὸν, ὐκ ἔσιν ἕως
„ἑνός. Διὰ τὴν ἡδονὴν τῆς σαρκὸς, καὶ τὴν ματαιότητα τεῦ κόσμε ὅλη ἡ μελέτη, καὶ σπεδὴ, καὶ οἱ ἀγῶνες νύκτα τε καὶ ἡμέραν· διὰ δὲ τὴν σωτηρίαν τῆς ψυχῆς οὐδὲ φροντὶς, οὐδὲ λογισμὸς, οὐδὲ ἐνθύμησις.

Ἐκ τούτου σκληρύνεται ἡ καρδία ἡμῶν καὶ γίνεται ἀνεπίδεκτος τεῦ φωτισμεῦ τῶν λόγων τεῦ Θεεῦ. ἐκ τότε ἀργὸν γίνεται ἐν ἡμῖν τὸ Εὐαγγέλιον, καὶ πᾶς λόγος Θεοῦ ἄπρακτος. ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἐσὶ φῶς ὐράνιον. „Διότι φῶς τὰ προσάγματά σου ἐπὶ
Ἡσ. 26, 9. τῆς

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

„τῆς γῆς. ὅθεν ἔχει τὰ ἰδιώματα τῆ ὑλικῆ φωτός. ὅταν τὸ ἡλιακὸν φῶς ἀνατείλῃ, ἐὰν μὲν εὕρῃ θύραν, ἢ πόρον εἰς τὴν οἰκίαν, εἰς ἣν προσβάλλει, διελθὸν φωτίζει καὶ θερμαίνει πάντα τὰ ἔνδον τῆς οἰκίας· ἐὰν δὲ μὴ εὕρῃ πόρον διαβάσεως, αὐτὸ μὲν ἀντανακλᾶται εἰς τὰ ὀπίσω, ἡ δὲ οἰκία ἐκείνη μένει ψυχρὰ καὶ σκοτεινή. καθ' ἑκάσην ἡμέραν διδάσκεται ὁ λόγος τῆ Θεῆ.

Δεκ. 21,34. „Προσέχετε δὲ ἑαυτοῖς μήποτε βαρυνθῶ„σιν ὑμῶν αἱ καρδίαι, ἐν κραιπάλῃ καὶ „μέθῃ, καὶ μερίμναις βιωτικαῖς, καὶ αἰ„φνίδιος ἐφ' ὑμᾶς ἐπιστῇ ἡ ἡμέρα ἐκείνη.

Ψαλ. 118.105 „Τῆτό ἐστι τὸ φῶς. Λύχνος τοῖς ποσί με ὁ

Δεκ. 21,36. „νόμος σε, καὶ φῶς ταῖς τρίβοις με. Ἀγ„ρυπνεῖτε οὖν ἐν παντὶ καιρῷ δεόμενοι.

„Τῆτό ἐστι τὸ φῶς. Λύχνος τοῖς ποσί μου ὁ

Δεκ. 12,35. „νόμος σε, καὶ φῶς ταῖς τρίβοις με. Ἔσω„σαν ὑμῶν αἱ ὀσφύες περιεζωσμέναι, καὶ

Ησ. 1. 19, 20. „οἱ λύχνοι καιόμενοι. Τοῦτό ἐστι τὸ φῶς· „Ἐὰν θέλητε, καὶ εἰσακέσητέ με, τὰ ἀγα„θὰ τῆς γῆς φάγεσθε. Ἐὰν δὲ μὴ θέλη„τε, μηδὲ εἰσακέσητέ με, μάχαιρα ὑμᾶς κατέδετε. Τοῦτό ἐστι τὸ φῶς. Αὐτὸ ὅταν προσπέσῃ εἰς τὰς ἀκοὰς ἡμῶν, ζητεῖ ἵνα διέλθῃ ἕως εἰς τὸ βάθος τῆς ψυχῆς, καὶ φωτίσῃ αὐτὴν, ἀλλ' ἐδεμίαν εὑρίσκει διάθεσιν, ἐδένα τόπον διαβάσεως. διότι ἅπασα ἡ ψυχὴ πεπληρωμένη ἐστὶν ὑπερηφανίας καὶ ματαιότητος, φιλαυτίας, φιλοδοξίας, καὶ φρονημάτων κοσμικῶν· ζητεῖ αὐτό, ἵνα διέλθῃ ἕως εἰς τὸ κέντρον τῆς καρδίας, καὶ θερμάνῃ αὐτὴν εἰς τὸν θεῖον ἔρωτα, ἀλλ' εὑρίσκει αὐτὴν τοσοῦτον σκληρὰν καὶ πεπορωμένην ὑπὸ τῶν σαρκικῶν ἐπιθυμιῶν, καὶ τῶν σωματικῶν ὀρέξεων, ὥστε ἐδεποσῶς δύναται νὰ διαπεράσῃ. Διὸ κνήθει ὀλίγον τὰς ἀκοὰς, καὶ μόλις ἐφάπτεται τῆς ψυχῆς, ἔπειτα ἀντανακλᾶται, καὶ στρέφει ἄπρακτον εἰς τὰ ὀπίσω. ὅθεν ἡ μὲν ψυχὴ ἡμῶν διαμένει ἀφώτιστος καὶ σκοτεινὴ, ἡ δὲ καρδία ψυχρὰ εἰς τὰ θεῖα ὡς ἡ χιὼν καὶ ὁ κρύσαλλος. βλέπετε τί προξενεῖ ἡ περὶ τῆς ψυχῆς ἀφροντισία; βλέπετε τί ἐπιφέρει ἡ ἀμεριμνία τῆς σωτηρίας; ἁρπάζει τὴν δύναμιν τῆ λόγῳ τῆ Θεῆ, καὶ ἀφαιρεῖ τὴν θείαν αὐτοῦ ἐνέργειαν.

Βλέπει ὁ Θεὸς, ὅτι διὰ τὴν σκληροκαρδίαν τῆ ἁμαρτωλῆ ἡ φωνὴ τῆ λόγῳ αὐτῆ μένει ἄπρακτος. ἐπειδὴ δὲ φιλάνθρωπός ἐστι κατὰ φύσιν, ἐκ ὀργίζεται, ἀλλὰ μετέρχεται ἄλλο μέσον αἰσθητότερον, μετέρχεται τὴν φωνὴν τῆς κτίσεως, καὶ δι' αὐτῆς προσκαλεῖ τὸν ἄνθρωπον εἰς μετάνοιαν. ἀκέσατε δὲ τί ποιεῖμεν ἡμεῖς, ὅταν ἀκέωμεν καὶ αἰσθανώμεθα ταύτης τῆς φωνῆς. Παιδίον ἔτι μικρὸν ὁ Προφήτης Σαμουὴλ ἐκοιμᾶτο „Ἐν τ Βα
„τῷ ναῷ ὅπε ἦν ἡ κιβωτὸς τοῦ Θεοῦ. τὴν νύκτα ἔκραζεν αὐτὸν ὁ Θεὸς ἐκ τῆ ἐρανῆ, λέγων· Σαμουὴλ, Σαμουήλ· Αὐτὸς δὲ ἐνόμιζεν ὅτι ὁ Ἠλὶ κράζει αὐτόν. ὅθεν ἀντὶ νὰ ἀποκριθῇ τοῦ Θεοῦ, ἰδοὺ ὁ δοῦλός σου Κύριε, τί προσάζεις; ἔτρεχε πρὸς τὸν Ἠλὶ, καὶ ἔλεγε πρὸς αὐτόν· ἰδοὺ ἐγὼ τί θέλεις; „Διατὶ κέκληκάς με; Μετὰ πολλῆς ἐπιμελείας γεωργοῦμεν ἐνίοτε τὴν γῆν. ἔρχεται δὲ ὁ καιρὸς τοῦ τρυγητοῦ, καὶ τοῦ θέρους, καὶ οὐδὲ καρποὺς τρυγῶμεν ἐκ τῶν δένδρων, οὐδὲ σπόρους θερίζομεν ἀπὸ τῶν ἀγρῶν κατὰ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, δι' ἕ φοβερίζει τοὺς ἁμαρτάνοντας, λέγων· „Καὶ θήσω Λευ
„τὸν οὐρανὸν ὑμῖν σιδηροῦν, καὶ τὴν γῆν 26, 1
„ὑμῶν ὡσεὶ χαλκῆν. Καὶ οὐ δώσει ἡ γῆ „ὑμῶν τὸν σπόρον αὐτῆς, καὶ τὸ ξύλον τῆ „ἀγροῦ ὑμῶν, οὐ δώσει τὸν καρπὸν αὐτῆ. Ἡ ἀκαρπία ἐστὶ φωνὴ τοῦ Θεοῦ, ἥτις κράζει ἡμᾶς, καὶ βοᾷ, ἄνθρωποι, ἄνθρωποι. ἡμεῖς δὲ οἱ πεπλανημένοι οὐ προσερέχομεν εἰς τὸν Θεὸν, κραυγάζοντες τὸ, ἡμάρτομεν, ἀλλὰ τρέχομεν εἰς τὴν ἀνομβρίαν, λογιζόμενοι, ὅτι αὐτή ἐστι τῆς ἀκαρπίας τὸ πρωταίτιον. μετὰ πάσης προσοχῆς ἐπιτηδεύομεθα

ἐνίοτε

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ἐνίοτε τῆς πραγματείας τὸ ἔργον, ὅμως ἀντὶ κέρδους, ζημία ἀκολουθεῖ μεγάλη, κατὰ τὴν ἀπόφασιν τοῦ Θεοῦ, τὴν λέγουσαν εἰς τοὺς ἁμαρτάνοντας· „Καὶ ἔσαι εἰς καινὸν
Λευῖτ. 26, 19. „ἡ ἰσχὺς ὑμῶν. Ἡ ζημία ἐστὶ φωνὴ τοῦ Θεοῦ, ἥτις προσκαλεῖ, καὶ βοᾷ, ἄνθρωποι, ἄνθρωποι. ἡμεῖς δὲ οἱ πεπλανημένοι ἐ προσρέχομεν εἰς τὸν Θεὸν, βοῶντες τὸ, ἡμάρτομεν, ἀλλ' εἰς τὴν τύχην, λογιζόμενοι, ὅτι ἡ κακὴ τύχη ἔβλαψεν ἡμᾶς. ἀληθῶς ὁ Σαμψὴλ ἐκ ἐγνώρισεν, ὅτι ἡ προσκαλοῦσα αὐτὸν φωνὴ, ἦν φωνὴ τοῦ Θεοῦ, ἔτρεχεν ὅμως εἰς τὸν Ἠλὶ, ὅσις ἐδίδαξεν αὐτὸν ὅτι ὁ Θεὸς ἐστὶν ἐκεῖνος, ὅσις ἔκραζεν αὐτόν. ἡμεῖς δὲ οἱ τάλανες τὴν φωνὴν τοῦ Θεοῦ μὴ γνωρίζοντες, προσρέχομεν εἰς τὴν ἀνομβρίαν, εἰς τὴν τύχην, εἰς πράγματα ἄψυχα, καὶ ἀνύπαρκτα, τὰ ὁποῖα σιωπῶσι, καὶ ἐ δύνανται διδάξαι ἡμᾶς τὴν ἀλήθειαν. ὅθεν μένομεν κωφοὶ, καὶ ἀναίσθητοι εἰς τὴν φωνὴν τῆς κτίσεως, διὰ τῆς ὁποίας προσκαλεῖ ἡμᾶς ὁ Θεός.

Ἰεζεκ. 18, 23. „Ὁ Θεὸς ἀπειροεύσπλαγχνος ὢν, ἐ θέλει „τὸν θάνατον τῶ ἀνόμε, ὡς τὸ ἀποσρέψαι „αὐτὸν ἐκ τῆς ὁδῶ τῆς πονηρᾶς, καὶ ζῆν αὐτόν. Διὰ τοῦτο ἔτι ἐυσπλαγχνιζόμενος, κεντᾷ τὴν συνείδησιν ἡμῶν. Τὸ πνεῦμα, περὶ ἧ λέγει ὁ θεῖος Ἀπόσολος, ὅτι ἐξαποσέλλει ὁ Θεὸς εἰς τὰς καρδίας ἡμῶν, κράζον, „Ἀββᾶ, ὁ πατήρ· καὶ συμμαρτυροῦν
Γαλ. 4, 6 Ῥωμ. 8, 10. „τῷ πνεύματι ἡμῶν, ὅτι ἐσμὲν τέκνα Θεῦ· Αὐτὸ τὸ πνεῦμα ἐξαποσέλλει ὁ Θεὸς, εἰς τὰς καρδίας ἡμῶν κράζον, ἐχὶ Ἀββᾶ ὁ
Ἐφεσ. 5, 14. πατὴρ, ἀλλὰ βοῶν, „Ἔγειραι ὁ καθεύδων, „καὶ ἀνάσα ἐκ τῶν νεκρῶν, καὶ ἐπιφαύσει „σοι ὁ Χριστός· Ἐξαποσέλλει, λέγω, αὐτὸ συμμαρτυροῦν, οὐχ' ὅτι ἐσμὲν τέκνα Θεοῦ,
1 Ἰωάν. 3, 10. ἀλλ' ἐλέγχων ἡμᾶς, καὶ λέγων, ὅτι ἐσμὲν τέκνα τοῦ διαβόλου. ὁ ἔλεγχος τῆς συνειδήσεως, τὸν ὁποῖον ἐνίοτε αἰσθάνεται καὶ αὐτὸς ὁ σκληροκαρδιώτατος ἁμαρτωλὸς, ἐστὶ φωνὴ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, λαλοῦσα οὐχὶ εἰς τὰ ὦτα, ἀλλὰ εἰς τὴν καρδίαν αὐτοῦ. Ἕως πότε, λέγει, ζῆς εἰς τὴν ἁμαρτίαν; ἰδοὺ τὸ γῆρας ἦλθεν, ἰδοὺ ἡ ἀσθένεια περιεκύκλωσεν, ἰδοὺ ὁ θάνατος ἐπὶ θύραις· ἔγειραι ἀπὸ τοῦ ὕπνου τῆς ἁμαρτίας, ἀνάσα ἀπὸ τῶν νεκρῶν ἔργων τῆς ἀνομίας σε, τότε δὲ ἀνατέλλει εἰς τὴν καρδίαν σε τὸ φῶς τῆς χάριτος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἔγειραι ὁ καθεύδων, καὶ ἀνάσα ἐκ τῶν νεκρῶν, καὶ ἐπιφαύσει σοι ὁ Χριστός. „Διὰ τέτων „τῶν λόγων παρακαλεῖ τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας, καὶ προτρέπει πρὸς μετάνοιαν. τί δὲ πράττει, ταῦτα ἀκούων ὁ ἀναίσθητος ἁμαρτωλός; ἀποσρέφει τὸ πρόσωπον αὐτῦ. ὅταν ἔρχονται εἰς τὸν νῶν αὐτῦ οἱ λογισμοὶ περὶ τῆς ψυχῆς, καὶ τῆς σωτηρίας αὐτοῦ, αὐτὸς ἐπίτηδες μεταφέρει αὐτὸν εἰς τοὺς κοσμικοὺς διαλογισμοὺς, καὶ οὕτω διασκεδάζει τὸν ἦχον τῆς φωνῆς τοῦ ἁγίου Πνεύματος.

Ἔρχεται ὁ ἰατρὸς ἐπάνω εἰς τὴν κλίνην τοῦ ἀσθενοῦς, καὶ κρατῶν εἰς τὰς χεῖρας τὸ βότανον τῆς ἀσθενείας αὐτῦ, λέγει πρὸς αὐτόν· ἔγειραι, ἀνάσα, ἐπικίνδυνός ἐστιν ἡ ἀσθένειά σου· ἐὰν καταπίῃς τῦτο τὸ ἰατρικὸν, ἀναμφιβόλως ἰατρεύσαι· ἐὰν δὲ μὴ θελήσῃς αὐτὸ, οὐδεμία ἐλπὶς ἐστὶν ὑπὲρ τῆς ζωῆς σου. Ὁ δὲ ἀσθενὴς ταῦτα ἀκούσας, στρέφει εὐθὺς τὸ πρόσωπον αὐτῦ, καὶ οὐδὲ κἂν νὰ ἀκούσῃ θέλῃ τὰ λόγια τοῦ ἰατροῦ. τί ἐστι τοῦτο; μωρία, πᾶσαν ἄλλην μωρίαν ὑπερβαίνουσα. καὶ ὅμως ἡ μωρία ἐκείνε τῦ ἁμαρτωλῦ, ὅσις κλείει τὰ ὦτα αὐτοῦ πρὸς τὴν φωνὴν τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ἥτις κράζει, καὶ λέγει πρὸς αὐτόν· „Ἔγειραι ὁ κα„θεύδων, καὶ ἀνάσα ἐκ τῶν νεκρῶν, καὶ ἐπιφαύσει σοι ὁ Χριστός· Ἐστὶ μωρία καὶ μανία τῆς τοῦ ἀσθενοῦς ἐκείνου ἀσυγκρίτως ὑπερτέρα. διότι ὁ μὲν ἀσθενὴς παρακούων τοῦ ἰατροῦ, ἐλπίζει ἴσως εἰς τὴν δύναμιν τῆς φύσεως, καὶ εἰς τὴν βοήθειαν τῦ Θεῦ·

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ὁ δὲ ἁμαρτωλὸς, ὁ μὴ ἀκούων τὸ πρόσαγμα τοῦ παναγίου Πνεύματος, ποίαν ἄλλην ἔχει ἐλπίδα; ὁ ἀσθενὴς παροργίζει ἕνα ἄνθρωπον, τὸν ἰατρόν· ὁ ἁμαρτωλὸς λυπεῖ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, ἤγουν τὸν Θεόν. ὁ ἀσθενὴς, ἐὰν ἀποθάνῃ, σερεῖται μίαν ζωὴν πρόσκαιρον· ὁ ἁμαρτωλὸς, ἐὰν μείνῃ εἰς τὴν ἁμαρτίαν, σερεῖται Βασιλείαν αἰώνιον.

Μετὰ δὲ τὰς τοσαύτας ἐυσπλαγχνικὰς προσκλήσεις τοῦ Θεοῦ τὶ ἀκολουθεῖ εἰς ἐκείνους, οἵτινες ἀμνημονήσαντες ὁλοτελῶς, ὅτι ἔχουσι ψυχὴν, ἀποσρέφονται τὴν φωνὴν τοῦ Θεοῦ; διὰ τῶν ἐυαγγελικῶν παραβολῶν τῶν δύω πλουσίων ἐφανέρωσεν ἡμῖν ὁ μονογενὴς υἱὸς τοῦ Θεοῦ τίνι τρόπῳ παιδεύει ὁ Θεὸς τοὺς μὴ φροντίζοντας παντελῶς περὶ τῆς ἰδίας σωτηρίας. τούτων τῶν δύω πλουσίων, ὁ μὲν ἔκδοτος εἰς τὴν φροντίδα τῶν ἀγρῶν, τῶν γεννημάτων, τῶν ἀποθηκῶν, τῆς σωματικῆς τρυφῆς καὶ ἀναπαύσεως, εἰς αὐτὰ εἶχε βεβυθισμένον τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν· αὐτὰ ἐσυλλογίζετο τὴν ἡμέραν, αὐτὰ ἐφαντάζετο τὴν νύκτα, περὶ αὐτῶν ὅλος ὁ ἀγὼν αὐτοῦ, καὶ ἡ μέριμνα, καὶ σπουδή.

Λεκ. 12,17, 19. „Καὶ διελογίζετο ἐν ἑαυτῷ, λέγων· τὶ ποιή„σω; ὅτι οὐκ ἔχω ποῦ συνάξω τοὺς καρ„πούς μου. Καὶ εἶπε, τοῦτο ποιήσω· καθε„λῶ μου τὰς ἀποθήκας, καὶ μείζονας οἰκο„δομήσω καὶ συνάξω ἐκεῖ πάντα τὰ γεννή„ματά μου, καὶ τὰ ἀγαθά μου· Καὶ ἐρῶ τῇ „ψυχῇ μου· ψυχὴ ἔχεις πολλὰ ἀγαθὰ κεί„μενα εἰς ἔτη πολλά· ἀναπαύθ, φάγε, πίε, ἐυφραίνου. Πλούσιε τρισάθλιε, σὺ μὲν κάτω εἰς τὴν γῆν προσήλωσας τὰ ὄμματά σθ, καὶ οὐδέποτε αἴρεις τὴν κεφαλήν σου εἰς τὸν οὐρανὸν, σαρκικὰ ὅλα σου τὰ φρονήματα, τὰ μελετήματά σου ἅπαντα σωματικὰ, οὐδεμίαν φροντίδα ἔχεις περὶ τῆς μελλούσης ζωῆς. ὁ δὲ Θεὸς οὐρανόθεν ἐλέγχει τὴν ἄνοιαν καὶ ἀφροσύνην σου· „Ἄφρον, λέγει „σοι, ἄφρον· πλούσιε μωρὲ καὶ ἀνόητε, σὺ θαῤῥῆς νὰ ζήσῃς ἔτη πολλὰ ἀπολαμβάνων τὰ ἀγαθά σου· ὁ δὲ Θεὸς ἐξαίφνης θερίζει τὴν ζωήν σου. „Ταύτῃ τῇ νυκτὶ τὴν ψυχήν Λεκ. „σου ἀπαιτοῦσιν ἀπὸ σοῦ, Ταύτην τὴν νύκ- 12,20. „τα ἀποθνήσκεις, τῶν δὲ ἀγαθῶν, ἅπερ ἡτοίμασας, τὶς ἄραγε ἔσαι ὁ κληρονόμος; Ἃ „δὲ ἡτοίμασας τίνι ἔσαι; Ἀκούετε, πόσον φρικτὴ ἡ καταδίκη; ἔλεγχος φοβερὸς, θάνατος αἰφνίδιος, κληρονόμος οὐδείς. αὐτό ἐσι τὸ τέλος ἐκείνων, οἵτινες θησαυρίζουσι διὰ τὰς σωματικὰς αὐτῶν ἀπολαύσεις, καὶ ἀδεμίαν φροντίδα ἔχουσιν, ἵνα σολίσωσι τὴν ψυχὴν αὐτῶν διὰ τοῦ πλούτου τῆς ἀρετῆς, καὶ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ· Οὕτως ὁ θησαυ„ρίζων ἑαυτῷ, καὶ μὴ εἰς Θεὸν πλουτῶν. Λεκ. 12, 21.

Τοῦ ἄλλου πλουσίου ἔργον καθημερέσιον τράπεζα ἀβροδίαιτος, ἐνδύματα λαμπρὰ, χοροὶ, ᾄσματα, τρυφὴ σωματικὴ, προσθήκη δὲ τῶν κακῶν, ἀσπλαγχνία ἄμετρος. ἔβλεπεν ὁ σκληρότατος καθ' ἑκάσην ἡμέραν τὸν Λάζαρον, γυμνὸν, πεινῶντα, πεπληγωμένον, κείμενον πρὸς τὸν πυλῶνα αὐτοῦ, ἔβλεπε καὶ τοὺς κύνας λείχοντας τὰς πληγὰς αὐτῦ, οὐδέποτε δὲ ἐυσπλαγχνίσθη αὐτόν. ποῖον δὲ τὸ τέλος; ἀπέθανεν ὁ πλέσιος· ἔπειτα; ἔπειτα βάσανοι, φλόγες, πῦρ. τόση μεγάλη καὶ ἄμετρος δίψα ἐφλόγιζε τὴν γλῶσσαν αὐτῦ, ὥσε ἐδέετο μιᾶς ῥανίδος. Πάτερ Ἀβραὰμ, Λεκ. „ἔκραζε, ἐλέησόν με, καὶ πέμψον Λάζαρον, 16,24. „ἵνα βάψῃ τὸ ἄκρον τοῦ δακτύλου αὐτοῦ „υδατος, καὶ καταψύξῃ τὴν γλῶσσάν μου· „ὅτι ὀδυνῶμαι ἐν τῇ φλογὶ ταύτῃ. Οὕτω παιδεύονται ὅσοι ἐπιλανθανόμενοι τῆς ψυχικῆς αὐτῶν σωτηρίας, βυθίζονται εἰς τὰς ἡδονὰς τῆς σαρκός.

Ἀγαπητοί μου χρισιανοὶ, πολλὰ ἀναίσθητός ἐσιν ἐκεῖνος ὁ ἄνθρωπος, ὅσις προτιμᾷ τὴν τῆς προσκαίρθ ζωῆς ἀνάπαυσιν τῆς αἰωνίθ Βασιλείας· Ἐὰν σοχασθῆτε τὸν καιρὸν τῆς παρέσης ζωῆς, καὶ τὴν αἰωνιότητα τῆς μελλύσης μακαριότητος, ὁ πρῶ-

τος

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

τος πρὸς τὴν δευτέραν ἐσὶν ὡς μία ῥανὶς ὕδατος, πρὸς ὅλην τὴν θάλασσαν, καὶ ἔτι ἀσυγκρίτως περισσότερον. ἐσὶν ὡς εἷς κόκκος ἄμμε, πρὸς ὅλην τὴν ἄμμον τὴν παρὰ τὸ χεῖλος πάσης τῆς θαλάσσης, καὶ πάντων τῶν ἐπὶ γῆς ποταμῶν, καὶ ἔτι ἀσυγκρίτως περισσότερον· ὡς ἓν μόνον ἄνθος, πρὸς πάντα τὰ ἄνθη, ὅσα ἀπὸ κτίσεως κόσμε ἐφάνησαν, καὶ ἕως τῆς συντελείας τὲ αἰῶνος ἀναφανήσονται ἐν πάσῃ τῇ γῇ, καὶ ἔτι ἀσυγκρίτως περισσότερον. ὡς τὸ ἓν πρὸς τὸν ἀριθμὸν τὸν ἀμέτρητον καὶ ἄπειρον. μεγάλως ἀδικεῖμεν ἑαυτὲς, ἀνταλλάττοντες τὰ αἰώνια διὰ τὰ πρόσκαιρα. καὶ ἐσὶ τὸ ἀδίκημα τῦτο ὑπὲρ πᾶσαν ἀδικίαν γινομένην ἐπὶ τῆς γῆς· μεγάλη ἡ μωρία καὶ ἡ ἀφροσύνη ἡμῶν· τόσος ἀγὼν καὶ φροντὶς, ἵνα κτίσῃς ἐπὶ τῆς γῆς οἰκίαν μεγάλην καὶ ἐυρύχωρον· εἰς ἀυτὴν δὲ ἐκ οἶδας, οὐχὶ μόνον πόσον καιρὸν μέλλεις νὰ κατοικήσῃς, ἀλλ' οὐδὲ ἐὰν προφθάσῃς νά εἰσέβῃς· καὶ διὰ τὴν οἰκίαν, τὴν ἀχειροποίητον καὶ αἰώνιον, τὴν ἐν τοῖς ὐρανοῖς, ἐδεμία φροντὶς; μετὰ κόπων μυρίων, μετὰ μόχθων μεγάλων θησαυρίζεις πλῆτον ἐπὶ τῆς γῆς· ἀλλὰ διὰ ποῖον συνάζεις ἀυτὸν, οὐκ οἶδας· διὰ τὸν θησαυρὸν, τὸν ἐν ὐρανοῖς, τὸν ἀναφαίρετον καὶ αἰώνιον, ἐδεμίαν ποτὲ ἀναλαμβάνεις φροντίδα; διὰ τὸ σῶμα τὸ φθαρτὸν τόση σπουδὴ, διὰ τὴν ψυχὴν τὴν ἀθάνατον τόση περιφρόνησις;

2 Κορ. 5, 1.

Ψαλ. 38, 10.

Ἡμεῖς διωχθέντες τῆ παραδείσου, κατηντήσαμεν εἰς τάυτην τὴν ἐξορίαν, ὅπου ἐξαίφνης ἔρχεται ἡ ἀπόφασις τοῦ Θεοῦ, ἵνα πάλιν ἐπισρέψωμεν εἰς τὴν πατρίδα. εἰπατέ μοι οὖν παρακαλῶ, πῶς ζῇ ὁ ἐξόριστος ἄνθρωπος εἰς τὸν τόπον τῆς ἐξορίας, ὅταν ἡμέραν παρ' ἡμέραν περιμένῃ τὸ βασιλικὸν θέσπισμα, τὸ περὶ τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς ἐπισροφῆς εἰς τὴν πατρίδα ἀυτῆ; „Ἡμεῖς ὠκ ἔχομεν ὧδε μένουσαν πόλιν, ἀλλὰ τὴν μέλλυσαν ἐπιζητῦμεν· Ξένοι ἐσμὲν ἄπαντες, καὶ πάροικοι εἰς τὴν γῆν ταύτην. σήμερον ζῶμεν, ἄυριον ἀποθνήσκομεν· σήμερον εἰς τὴν γῆν, ἄυριον εἰς τὸν ᾅδην· ὁ ξένος πῶς ζῇ εἰς τὴν ξενητείαν, ὅταν ἐξ ἀνάγκης πρέπει νὰ ἐπισρέψῃ εἰς τὴν ἑαυτῆ πατρίδα; ἀφιεροῖ ἀυτὸς τὴν καρδίαν ἀυτῆ εἰς τὰ ἀγαθὰ τῆς ξένης χώρας; φεύγει ποτὲ ἀπὸ τῆ νοὸς ἀυτοῦ ἡ ἐνθύμησις τῆς ἑαυτῆ πατρίδος; διατὶ λοιπὸν ἡμεῖς ἐξόριστοι ὄντες, καὶ ξένοι τῆ κόσμου τύτε, καὶ περιμένοντες ἀπὸ ὥρας εἰς ὥραν τὴν μετάβασιν εἰς τὴν πατρίδα, καταβυθίζομεν καὶ τὸν νῆν καὶ τὴν καρδίαν εἰς τὰ ἀγαθὰ τάυτης τῆς γῆς; διατὶ λησμονοῦμεν παντελῶς τὴν ὐράνιον πόλιν, τὴν ἁγίαν Ἱερυσαλημ; ἐὰν ὁ ἐξόριστος καὶ ὁ ξένος πλανηθέντες προσηλωθῶσιν εἰς τὴν ξένην γῆν, καὶ ἀμνημονήσωσι τῆς πατρίδος, ἡ ζημία ἀυτῶν ὀλίγη ἐσὶ καὶ πρόσκαιρος. ἐὰν ἡμεῖς ἀπατηθέντες, ἀφιερώσωμεν τὸν νῆν εἰς τῆ κόσμε τὴν ματαιότητα, καὶ ἀμελήσωμεν τὴν φροντίδα τῆς σωτηρίας, ἡ βλάβη ἐσὶν ἄμετρος καὶ αἰώνιος· ἐκεῖνοι καὶ ἐὰν ἐσερημένοι παντὸς πλούτου, ἐπισρέψωσι πρὸς τὴν ἑαυτῶν πατρίδα, ὀλίγον καὶ πρόσκαιρον κακὸν πάσχουσιν· ἡμεῖς ἐὰν ἀπέλθωμεν εἰς τὰ ἄνω δικασήρια γεγυμνωμένοι πάσης ἀρετῆς, αἰωνίως κολαζόμεθα.

Ἑβρ. 13, 14.

Γνωρίσας λοιπὸν, ἀγαπητέ μοι, πόσον ὀλέθριός ἐσιν ἡ περὶ τῆς ψυχῆς σου ἀμερημνία, καὶ ἡ περιφρόνησις τῆς σωτηρίας σου ἀνάλαβε λογισμὸν φρόνιμον, καὶ ἄρξαι ἀπὸ τῆς σήμερον τὴν ὑπὲρ τῆς ψυχῆς σου καὶ τῆς σωτηρίας σου φροντίδα. ἐνθυμοῦ καθ' ἑκάσην ἡμέραν τὸ φοβερὸν τοῦ Θεοῦ κριτήριον, τὴν δικαίαν ἀνταπόδοσιν τῆς τελευταίας κρίσεως, τὴν Βασιλείαν τὴν αἰώνιον, τὴν κόλασιν τὴν ἀτελεύτητον·

ἐξέταζε

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ἐξέταζε καθ' ἑκάσην ἡμέραν αὐτὸς σεαυτὸν, καὶ βλέπε ποίαν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ παρεῖδες, ποίαν μετάνοιαν ἔδειξας, ποίαν ἀρετὴν ἐκατόρθωσας. μὴ παρερχέσθω ἡμέρα χωρὶς μελέτης τῶν περὶ τῆς μελλούσης ζωῆς, χωρὶς φροντίδος περὶ τῆς ψυχῆς σε, χωρὶς μνήμης τῆ δημιουργῆ καὶ πλάσου σου. Τοιοτοτρόπως δὲ ζήσας ὡς ἐξόριστος, καὶ πολιτευσάμενος ὡς ξένος, καὶ ἐν οὐρανῷ ἐναποθησαυρίσας τὰ καλὰ ἔργα σε, ὅταν ἔλθῃ ἡ ὥρα τῆ θανάτε σε, τότε χαίρων καὶ ἀγαλλόμενος, φεύγεις ἀπὸ τῆς πολυπαθοῦς ταύτης ἐξορίας τὸν τόπον, καὶ μεταβαίνεις εἰς τὴν πατρίδα σε, εἰς τὰ σκηνώματα τῶν ἁγίων, εἰς τῶν Ἀγγέλων τὲς χορούς, εἰς τὴν δόξαν τῆς τρισηλίε Θεότητος· ἧς γένοιτο πάντας ἡμᾶς ἐπιτυχεῖν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος νῦν, καὶ εἰς τὲς ἀπεράντες αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

ΕΡΜΗΝΕΙΑ

ΕΙΣ ΤΟ ΚΑΤΑ

ΜΑΤΘΑΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

ΤΗΣ Γ. ΚΥΡΙΑΚΗΣ.

Τῆ σημερινῆ Εὐαγγελίου τὸ ἅγιον μάθημα βάθος περιέχει πολὺ ψυχωφελῶν νοημάτων. διὰ τῦτο, ἐάν τις ἀπερισκέπτως ἀναγινώσκῃ αὐτὸ, εὑρίσκει καὶ τὸ νόημα δύσκολον, καὶ τὴν σύνταξιν τῶν λόγων χωρὶς τῆς πρεπέσης ἀκολεθίας, καὶ τὰ ἐν αὐτῷ παραγγέλματα διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς φύσεως πολλὰ δυσκολοκατώρθωτα. ἐὰν ὅμως πολυπραγμονήσῃ τὰ εὐαγγελικὰ λόγια κατὰ τὴν δεσποτικὴν ἐντολὴν μετὰ τῆς πρεπούσης σκέψεως καὶ περιεργείας, καὶ ἡ ἔννοια γίνεται σαφὴς, καὶ ἡ ἀκολουθία τῆ λόγε φαίνεται θαυμασία, καὶ τὰ παραγγέλματα εὔκολα παρίσανται καὶ σωτηριώδη. εἰς αὐτὰ τὰ εὐαγγελικὰ τῆ Σωτῆρος ἡμῶν λόγια, βλέπει πρῶτον ποία διάθεσις ἐσὶν ἀναγκαία εἰς τὴν ψυχὴν τῆ ἀνθρώπε, ἵνα μὴ κατακυριεύσῃ αὐτὸν ὀλέθριον τῆς φιλαργυρίας πάθος. ἔπειτα ἀκέει τὰς θεοπρεπεῖς ἀπαντήσεις τῶν ἐνσάσεων, ἃς προβάλλεσιν οἱ τετυφλωμένοι φιλάργυροι, καὶ τὸν ἔλεγχον τῆς τέτων ὀλιγοπιςίας, καὶ ματαιόφρονος πλάνης. κατανοεῖ δὲ πῶς ὁ θεῖος διδάσκαλος ὑπερυψοῖ τὴν ἀνθρωπίνην καρδίαν ἀπὸ τῆς πολυμερίμνε ταραχῆς τῶν κοσμικῶν πραγμάτων, καὶ ἐξάπτει εἰς τὰς ψυχὰς τὸν φλογερὸν ἔρωτα τῆς θείας ἀγάπης. ταύτην λοιπὸν τὴν ἐράνιον διδασκαλίαν μετὰ προσοχῆς καὶ εὐλαβείας ἀκέσατε.

Ἰωάν. 5, 39.

Εἶπεν ὁ Κύριος· ὁ λύχνος τοῦ σώ- Ματ. 6, 22.

ματος

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ματος ἐστὶν ὁ ὀφθαλμός. ἐὰν οὖν ὁ ὀφθαλμός σου ἁπλοῦς ᾖ, ὅλον τὸ σῶμά σου φωτεινὸν ἔσται.

„Ὁ λύχνος τοῦ σώματος ἐστὶν ὁ ὀφθαλμός. ἐὰν ὁ ὀφθαλμός σου ὑπάρχῃ ἁπλοῦς, ἤγουν ὑγειὴς, ὅλον τὸ σῶμά σου ἔσαι φωτεινὸν, τουτέστι πᾶσα κίνησις τῶν μερῶν καὶ μελῶν τῆ σώματός σε γίνεται εὐσοχος, καὶ κατὰ σκοπὸν, καὶ ὡς ἐν μέσῳ τοῦ φωτὸς γινομένη· καὶ τὰς χεῖρας εὐσόχως ἐφαπλοῖς, ἐπιλαμβανόμενος, ἢ ἐγγίζων, ἢ ψηλαφῶν, ἢ βασάζων, ἢ συγκινῶν· καὶ τὺς πόδας συμμέτρως διευθύνεις περιπατῶν, ἢ τρέχων, ἢ πηδῶν· καὶ ἕκασον τῶν μελῶν τῆ σώματος κατὰ τὴν χρείαν κινεῖς, καθὼς θέλεις. καὶ αὐτὸ δὲ τὸ σῶμα ὅλον ἀπροσπταίσως σχηματίζεις κατὰ τὸν σκοπόν σου, ἑσάμενος, καθήμενος, καμπτόμενος, κατακείμενος, ἀνισάμενος.

Ματ. 6, 23. Ἐὰν δὲ ὁ ὀφθαλμός σου πονηρὸς ᾖ, ὅλον τὸ σῶμά σε σκοτεινόν ἔσαι. εἰ οὖν τὸ φῶς τὸ ἐν σοὶ, σκότος ἐστὶ, τὸ σκότος πόσον;

Ἐὰν δὲ ὁ ὀφθαλμός σου πονηρὸς ὑπάρχῃ, ἤγουν ἐμπαθὴς καὶ ἀσθενὴς, „Ὅλον „τὸ σῶμά σου σκοτεινὸν ἔσαι, πᾶσα δηλαδὴ κίνησις τοῦ σώματός σε ἀτελὴς ἔσαι καὶ ἀνεπιτήδειος, καὶ ὁμοία ταῖς γινομέναις ἐν νυκτὶ καὶ σκοτεινῷ τόπῳ. τοιαῦτά εἰσι τὰ κινήματά σου ἐν μέσῳ τοῦ φωτὸς, ὁποῖά εἰσιν ἐν μέσῳ τοῦ σκότους, ὅταν ὑγειαίνωσιν οἱ ὀφθαλμοί σου. ἐὰν λοιπὸν οἱ ὀφθαλμοί σου οἱ φῶς ὄντες τοῦ σώματός σου εἰσὶ σκοτεινοὶ, πόσον σκοτεινὰ καὶ ἀτελῆ ἔσονται τὰ κινήματα τῆ σώματος, τῆ κατὰ φύσιν σκοτεινῆ; Ποῖον δὲ σκοπὸν ἔχεσι ταῦτα τῆ Σωτῆρος ἡμῶν τὰ λόγια; ποίαν ἔννοιαν καλύπτεσι ταῦτα τὰ „ὀνόματα; ὁ μὲν λύχνος σημαίνει ὁδηγὸν, Ψαλ. 118, 105. „κατὰ τὸ, Λύχνος τοῖς ποσί μου ὁ νόμος σου, Ἦγεν ὁδηγός μου ὁ νόμος σου· ὁ δὲ ὀφθαλμὸς, τὸν νῶν· ἐπειδὴ ὁ νῶς ὁρᾷ, καὶ ὁ νοῦς ἀκέει· τὸ δὲ σωμα, τὰς διαθέσεις, καὶ τὰ διὰ τοῦ σώματος ἔργα, φωτεινὰ μὲν τὰ ἀγαθὰ, σκοτεινὰ δὲ τὰ πονηρὰ καὶ φαῦλα. ὥσε ὅλον τὸ ἀλληγορούμενον νόημα τῆτό ἐστιν· ὁ ὁδηγὸς πάσης σωματικῆς διαθέσεως καὶ ἐργασίας ἐστὶν ὁ νοῦς. ἐὰν ὁ νῶς σε ὑπάρχῃ ἁπλῶς καὶ ἄκακος, καὶ αἱ διαθέσεις καὶ τὰ ἔργα τῆ σώματός σε, ἀγαθά εἰσι καὶ θεάρεσα· ἐὰν δὲ ὁ νῶς σε πονηρὸς, καὶ πᾶσα διάθεσις καὶ πρᾶξις τοῦ σώματός σε πονηρά ἐσι καὶ διεσραμμένη. διότι ἐὰν ὁ νῶς σε, ὃν ὁ Θεὸς ἔδωκέ σοι πρὸς φωτισμόν σε καὶ ὁδηγίαν σου, σκοτισθῇ ὑπὸ τῶν πονηρῶν λογισμῶν, τότε πόσον περισσότερον σκοτειναὶ καὶ διεσραμμέναι ἔσονται αἱ διαθέσεις καὶ ἐπιθυμίαι τῆ σώματός σε, αἵτινες σκότος εἰσὶν, ἐπειδὴ ἐπιῤῥέπεσι καὶ ὁρμῶσι διαπαντὸς εἰς τὴν ἁμαρτίαν; ὅταν ὁ ἀρχισράτηγος σκοτισθῇ, οἱ ὑπ' αὐτῆ ὁδηγέμενοι σρατιῶται πόσον σκοτισμὸν καὶ ταραχὴν πάσχεσιν; ὅτὰν ὁ νάυαρχος σκοτισθῇ, πόσον σκοτίζονται οἱ ὑπ' αὐτῆ ἐυθυνούμενοι ναῦται; ὅταν ὁ νῶς μου ἀκαταπαύσως συλλογίζηται τὰ πονηρὰ ἔργα, αἱ πράξεις μου ἀναμφιβόλως εἰσὶ ῥερυπωμέναι καὶ πονηραί. διότι ὁ νῶς ὁδηγεῖ, ὁ νῶς διευθύνει, ἡ πρᾶξις τὸν νῶν ἀκολυθεῖ. ὁποῖοί εἰσι τῆ νοὸς οἱ λογισμοὶ, τοιαῦτά εἰσι καὶ τῆ ἀνθρώπε τὰ ἔργα. ὥσε ἀνάγκη ἐστὶν, ἵνα πᾶσαν τὴν προσοχὴν ἡμῶν ἀφιερώσωμεν πρὸς τὴν φύλαξιν τῆς καθαρότητος καὶ ἀκακίας τῆ νοὸς ἡμῶν. ἐπειδὴ δὲ ὁ θεάνθρωπος ἀνέφερε θεωρίαν καὶ πρᾶξιν, ὁδηγὸν καὶ ὁδηγέμενον, νῶν καὶ σῶμα, ἵνα μὴ πλανηθῶμεν καὶ νομίσωμεν, ὅτι δυνάμεθα ἀφιερῶσαι τὸν μὲν νοῦν εἰς τὸν Θεὸν, τὸ δὲ σῶμα εἰς τὴν ματαιότητα, ἑπομένως δὲ, ὅτι δυνάμεθα δελεύειν δύω δεσπότας, διὰ τῆτο προσέθηκε τὰ ἑξῆς.

Οὐδεὶς

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Ματ. 6, 24. *Οὐδεὶς δύναται δυσὶ κυρίοις δουλεύειν· ἢ γὰρ τὸν ἕνα μισήσει, καὶ τὸν ἕτερον ἀγαπήσει. ἢ ἑνὸς ἀνθέξεται, καὶ τοῦ ἑτέρου καταφρονήσει· οὐ δύνασθε Θεῷ δουλεύειν καὶ Μαμμωνᾷ.*

Οὐδεὶς δύναται δουλεύειν δύω ἀνθέντας ἐναντίας τὴν γνώμην. ἐὰν δὲ ὁμογνώμονες ὦσι καὶ σύμφωνοι, δύναται εἷς καὶ ὁ αὐτὸς δουλεύειν καὶ τὼς δύω. διότι οἱ δύω

Πραξ. 4, 32. „ἓν εἰσι, καθὼς Ἡ καρδία καὶ ἡ ψυχὴ τῶν πιστευόντων μία ἦν, κἂν πολλαὶ ἦσαν χιλιάδες. Ὅτι δὲ περὶ τῶν διαφωνούντων δεσποτων λαλεῖ ὁ Κύριος, φανερόν ἐστιν ἐκ τῶν ἑξῆς λόγων. „Οὐ δύνασθε Θεῷ δουλεύειν καὶ Μαμμωνᾷ. Τὸ Μαμμωνᾶ λέξις ἐστὶ συριακὴ, καὶ σημαίνει πλοῦτον καὶ θησαυρούς. εἰσὶ δὲ αὐτοὶ οἱ δύω δεσπόται, ὁ Θεὸς καὶ ὁ Μαμμωνᾶ ἀσυμβίβασοι καὶ ἀντιφερόμενοι· ὁ μὲν Θεὸς ἐστὶ δίκαιος, καὶ ἐργασίαν δικαιοσύνης ζητεῖ παρὰ τῶν

Ψαλ. 10, 8. δούλων αὐτοῦ· „Δίκαιος Κύριος, καὶ δικαιοσύνας ἠγάπησεν, εὐθύτητας εἶδε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ. ὁ Μαμμωνᾶ ἐστὶν ἄδικος, καὶ ἀναγκάζει τὼς δούλως αὐτοῦ, ἵνα ποιῶσι τῆς ἀδικίας τὰ ἔργα· Ποιήσατε ἑαυτοῖς φίλους ἐκ

Λουκ. 16, 9. „τοῦ Μαμμωνᾶ τῆς ἀδικίας. Ὁ μὲν Θεὸς θέλει τὸν δοῦλον αὐτοῦ εὔσπλαγχνον καὶ ἐλεήμονα, ὁ Μαμμωνᾶ ἄσπλαγχνον καὶ ἀσυμπαθῆ. ὁ μὲν Θεὸς κελεύει τὸν δοῦλον αὐτοῦ, ἵνα ἔχῃ προσηλωμένον καὶ νοῦν καὶ καρδίαν εἰς τὸν οὐρανὸν, ὁ δὲ Μαμμωνᾶ, ἵνα ἀφιερώσῃ καὶ νοῦν καὶ καρδίαν εἰς τὴν γῆν. διὰ τοῦτο οὐ δύναται εἷς καὶ ὁ αὐτὸς δουλεύειν καὶ τοὺς δύω. ἀλλ' ἢ μισήσει τὸν ἕτερον, ἤγουν τὸν Μαμμωνᾶ, καὶ ἀγαπήσει τὸν ἄλλον, ἤγουν τὸν Θεόν· ἢ προσκολληθήσεται μετὰ τοῦ Μαμμωνᾶ, καὶ καταφρονήσει τὸν Θεόν. διὸ δὲ τὸ αὐτὸ εἶπεν ὁ Κύριος, ἵνα δείξῃ, ὅτι εὔκολος ἡ μετάβασις ἐκ τοῦ ἑνὸς δεσπότου πρὸς τὸν ἄλλον, καὶ οὕτω κατασήσῃ ἀναπολόγητον τὸν φιλάργυρον. καθὼς προσκολλώμεθα τῷ Μαμμωνᾶ, παριφρονοῦμεν τὸν Θεὸν, μετὰ τῆς αὐτῆς εὐκολίας, ἐὰν θέλωμεν, μισοῦμεν τὸν Μαμμωνᾶ, κἂν ἐδουλεύσαμεν αὐτῷ, καὶ ἀγαπῶμεν τὸν Θεόν· σημειώσαι δὲ τὸ βάρος τῶν λόγων τούτων· „Ἢ ἑνὸς ἀνθέξεται, καὶ „τοῦ ἑτέρου καταφρονήσει. Τοῦτο σημαίνει, ὅτι ὅσις μὲν γίνεται δοῦλος τοῦ Θεοῦ, ἐκεῖνος καταφρονεῖ τὴν φιλαργυρίαν· ὅσις δὲ γίνεται δοῦλος τῆς φιλαργυρίας, ἐκεῖνος περιφρονεῖ τὸν Θεόν. γινώσκει ὁ Κύριος, ὅτι πρὸς ταῦτα ἀποκρίνεται ὁ φιλάργυρος, λέγων· καὶ πῶς δύναμαι ἀποστρέψαι τὸ πρόσωπόν μου καὶ καταφρονῆσαι τὸν Μαμμωνᾶ; ἐγὼ ἄνθρωπος ὤν, χρείαν ἔχω τροφῆς ποτοῦ, ἐνδύματος. αὐτὰ εἰς πάντα καιρὸν καὶ τόπον οὐκ εἰσὶν εὐπόρισα· ὥσε ἀνάγκη ἐστὶ, ἵνα μεριμνῶ καὶ συνάγω καὶ διὰ τὴν ἀσθένειαν, καὶ διὰ πάντα τὰ πρὸς τὴν χρείαν τῆς ζωῆς μου. ταύτην μεν τὴν ἀπάντησιν τοῦ φιλαργύρου παρασιωπεῖ ὁ Κύριος, ἐπιφέρει δὲ τὴν ἀπόκρισιν, λέγων·

Ματ. 6, 25. *Διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν, μὴ μεριμνᾶτε τῇ ψυχῇ ὑμῶν, τί φάγητε, καὶ τί πίητε· μηδὲ τῷ σώματι ὑμῶν, τί ἐνδύσησθε. οὐχὶ ἡ ψυχὴ πλεῖόν ἐστι τῆς τροφῆς, καὶ τὸ σῶμα τοῦ ἐνδύματος;*

Ὁ Θεὸς πλάσας τὸν ἄνθρωπον, εὐθὺς ὥρισεν εἰς αὐτὸν ἔργον καὶ ὑπηρεσίαν. Καὶ Γεν. 2, 15. „ἔλαβε Κύριος ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον, ὃν „ἔπλασε καὶ ἔθετο αὐτὸν ἐν τῷ παραδείσῳ ἐργάζεσθαι καὶ φυλάσσειν. Ὁμοίως καὶ ὅτε διὰ τὴν ἁμαρτίαν ἐξώρισεν αὐτὸν τοῦ παραδείσου, πάλιν ἐπρόσαξεν αὐτὸν, λέγων· Ἐν ἱδρῶτι τοῦ προσώπου σου Γεν. 3. 18, φαγῇ τὸν ἄρτον σου. Βλέπομεν δὲ καὶ τὸν οὐρανοβάμονα Ἀπόστολον κοπιῶντα, καὶ ἐργαζόμενον ταῖς ἰδίαις χερσὶ, καὶ διὰ τοῦ ἐργοχείρου αὐτοῦ ἀπαντῶντα εἰς τὰς χρείας αὐτοῦ, 1 Κορ. 4, 12. Πράξ. 20, 34.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

αὐτῇ, καὶ τρέφοντα τοὺς μετ' αὐτῆ ὄντας· ἀκούομεν δὲ αὐτὸν ἐ μόνον παραγγέλλοντα
2 Θεσ. 3, 12. ἐν τῷ ὀνόματι τῆ Ἰησοῦ Χριστῆ, ἵνα τρεφώμεθα διὰ τῆ κόπε ἡμῶν, ἀλλὰ καὶ παι-
2 Θεσ. 3, 10. δεύοντα τὸν ἀργὸν διὰ τῆς νηστείας. „Εἴτις „ἐ θέλει ἐργάζεσθαι, μηδὲ ἐσθιέτω. Πῶς „λοιπὸν ὁ Κύριος ἡμῶν προσάττει τὸ, Μὴ μεριμνᾶτε; Τὴν ὑπερβολὴν καὶ τὴν ἀμετρίαν ἐμποδίζει, ἐχὶ τὴν ἐργασίαν καὶ τὰ ἐργόχειρα. ἄλλο ἡ ἀφιέρωσις τῆς ψυχῆς ἡμῶν εἰς τὴν περὶ τῆς τροφῆς καὶ τῆ ἐνδύματος μέριμναν, καὶ ἄλλο τὸ ἐργόχειρον, καὶ ἡ ἐργασία, ἡ γινομένη διὰ τὴν τροφὴν καὶ τὸ ἔνδυμα. διὰ τῆτο οὖν οὐκ εἶπεν ὁ Κύριος, μὴ μεριμνᾶτε περὶ τροφῆς, καὶ ποτῆ, καὶ ἐνδύματος· ἀλλὰ Μὴ μεριμνᾶτε τῇ ψυχῇ ὑμῶν, „Ἦγεν μὴ ἀφιερώσητε ὅλην τὴν ψυχὴν εἰς τὰς μερίμνας περὶ τῆ, τὶ φάγητε, καὶ τὶ πίητε, καὶ τὶ ἐνδύσησθε· Τὸ τὶ, σημαίνει τὴν ἀκριβολογίαν καὶ φροντίδα τῆς ποσότητος καὶ ποιότητος τῶν τροφῶν, καὶ τῶν ἐνδυμάτων. Ὁ ἐγκρατὴς ἄνθρωπος ἀρκεῖται εἰς τροφὴν, ὅση ἀναγκαία ἐστὶ πρὸς τὸ ζῆν, καὶ εἰς ἔνδυμα ἱκανὸν σκεπάσαι τὴν γύμνωσιν αὐτῆ. ὅθεν ἡ ἀδεμίαν, ἢ πολλὰ ὀλίγην μέριμναν ἔχει περὶ τέτων. ὁ ἀκρατὴς καὶ ἄσωτος ζητεῖ πολλὰς, πολυειδεῖς, πολυποικίλους τροφὰς, πολλὰ καὶ λαμπρὰ καὶ πολύτιμα ἐνδύματα. ὅθεν βλέπεις ὅλην τὴν καρδίαν αὐτῆ προσηλωμένην εἰς τὴν περὶ τέτων φροντίδα. ὁ Κύριος ἡμῶν, ἐκ εἶπε, σαύρωσαι τὰς χεῖράς σε, καὶ κάθε ἀργὸς ὅλην τὴν ἡμέραν, καὶ ἐγὼ ἐξαποστέλλω σοι τροφὰς, καὶ ποτὰ, καὶ ἐνδύματα· ἀλλὰ μὴ γίνε, λέγει, δῆλος τῆς κοιλίας σε, μὴ ἀφιερώσῃς ὅλον τὸν νῆν σε εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆ σώματός σε. Διὰ τῆτο λέγω ὑμῖν. Διὰ τῆτο, ἐπειδὴ ἀδεὶς δύναται δελεύειν δύω ἀνθέντας, τὰ ἐναντία φρονῆντας, σὺ μὴ γίνε δῆλος τῆς κοιλίας, καὶ τῆς σωματικῆς τρυφῆς, ἵνα κατασταθῇς δῆλος τῆ Θεῆ καὶ δεσπότε σου. Πολλὰ δὲ ἐπιχειρήματα προβάλλει ὁ Σωτὴρ ἡμῶν, ἵνα πείσῃ ἡμᾶς, εἰς τὴν ὑποδοχὴν τάτης τῆς σωτηριώδους διδασκαλίας. Τὸ πρῶτόν ἐστιν ἐκ τῆς θείας παντοδυναμίας. ἡ ψυχή σου, λέγει, ἐστὶ τιμιωτέρα τῆς τροφῆς, τὸ σῶμά σε τιμιώτερον τοῦ ἐνδύματος. ὁ Θεὸς ἔπλασε τὴν ψυχήν σου, ἐποίησε καὶ τὸ σῶμά σε. ἄρά γε οὖν αὐτὸς ὁ Θεὸς, ὅσις ἔδωκέ σοι ταῦτα τὰ τιμιώτερα καὶ ὑπέρτερα, ἐ δύναται δοῦναί σοι καὶ τὰ μικρότερα καὶ εὐτελέστερα, ἤγουν τὴν τροφὴν, καὶ τὸ ἔνδυμα; μετὰ δὲ τὸ ἐπιχείρημα τῆτο ἐπάγει εὐθὺς καὶ ἄλλο, λαβὼν αὐτὸ ἐκ τῶν θησαυρῶν τῆς θείας αὐτῆ προνοίας.

Ἐμβλέψατε εἰς τὰ πετεινὰ τῆ οὐρανοῦ, ὅτι οὐ σπείρουσιν, οὐδὲ θερίζουσιν, οὐδὲ συνάγουσιν εἰς ἀποθήκας, καὶ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος τρέφει αὐτά· ἐχὶ ὑμεῖς μᾶλλον διαφέρετε αὐτῶν; *Ματ. 6, 27.*

Φέρει εἰς παράδειγμα ἐχὶ τὸν Ἰσραηλιτικὸν λαὸν, ὃν ἡ θεία πρόνοια διὰ τοῦ μάννα καὶ τῆς ὀρτυγομήτρας ἐχόρτασεν, ἐδὲ τὸν Ἠλίαν, ὃν διὰ τῆ κόρακος ἐθρεψεν, ἀλλὰ τὰ πετεινὰ τῆ ἀρανῆ, ἤγεν τὰ πετῶντα εἰς τὸν ἀέρα τὸν ὑποκάτω τοῦ ἀρανῆ. περὶ τέτων δὲ καὶ ὁ Προφήτης Δα- *Ψαλ. 144, 16*
„βὶδ, λέγει. Ἀνοίγεις σὺ τὴν χεῖρά σου, „καὶ ἐμπιπλᾷς πᾶν ζῶον ἐυδοκίας· Τῷ *Ψαλ. 146, 9.*
„διδόντι τοῖς κτήνεσι τροφὴν αὐτῶν, καὶ τοῖς νεοσσοῖς τῶν κοράκων, τοῖς ἐπικαλεμένοις αὐτόν. Ἔβαλε δὲ τῦτο θεμέλιον, ἵνα ἀπὸ τῆ ἐλάττονος πρὸς τὸ μεῖζον κατασκευάσῃ τὴν ἀπόδειξιν, καὶ ἐξελέγξῃ τὴν ἀνοησίαν τῶν ὀλιγοπίστων ἀνθρώπων. βλέπε, λέγει, τὰ ἐν τῷ ἀέρι πετεινὰ, αὐτὰ ἐδὲ σπείρουσιν, ἐδὲ θερίζουσιν, ἐδὲ συνάγουσιν εἰς ἀποθήκας, καθὼς ποιῆσιν οἱ πολυμέριμνοι ἄνθρωποι· ὁ δὲ πατὴρ ὁ ἐράνιος τρέφει αὐτά. σὺ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

διαφέρεις αὐτῶν πολύ. σὺ λογικός, ἐκεῖνα ἄλογα· σὺ ἀθάνατος, ἐκεῖνα θνητά· σὺ δεσπότης, ἐκεῖνα δοῦλα· ἐκεῖνα διὰ σέ, οὐχὶ σὺ δὶ ἐκεῖνα ἐγένου. ἐὰν λοιπὸν ὁ Θεὸς τρέφῃ ἐκεῖνα, πόσῳ μᾶλλον θρέψει σὲ τὸν βασιλέα ἐκείνων; ἔπειτα μετὰ τὸ ἐπιχείρημα τοῦτο καὶ ἄλλο εὐθὺς ἐπάγει, ληφθὲν ἐκ τῆς ἀδυναμίας τῷ ἀνθρώπῳ καὶ ἐκ τῆς ματαιότητος τῶν μεριμνῶν αὐτῷ.

Ματ. 6, 27. *Τίς δὲ ἐξ ὑμῶν μεριμνῶν, δύναται προσθῆναι ἐπὶ τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ πῆχυν ἕνα;*

Τίς δύναται, κἂν νύκτα τε καὶ ἡμέραν μεριμνᾷ, ποιῆσαι προσθήκην εἰς τὸ ἀνάστημα τοῦ σώματος αὐτοῦ ἕνα πῆχυν; εὐδείς. βλέπεις, λέγει, ὅτι εἰς τὴν προσθήκην καὶ αὔξησιν τοῦ σώματός σου οὐδὲν ὅλως δύναται ἡ μέριμνά σου. ὁ μὲν Θεὸς αὐξάνει τὸ σῶμά σε, σὺ δὲ οὐδὲ αἰσθάνεσαι ὅλως τὸ πῶς. ἔπειτα ἀπιστεῖς περὶ τοῦ, ὅτι ὁ Θεὸς ὁ ποιῶν τὴν αὔξησιν τοῦ σώματός σου, ἔργον θαυμάσιον καὶ δυσκολώτατον, δύναται δοῦναί σοι τροφὰς καὶ ποτά, ἀλλ' ἀφιεροῖς πᾶσάν σου τὴν φροντίδα εἰς τὴν ἑτοιμασίαν αὐτῶν, καὶ πείθεσαι, ὅτι ἡ μέριμνά σε τρέφει σε, καὶ οὐχὶ ὁ Θεός;

Ματ. 6, 28. *Καὶ περὶ ἐνδύματος τί μεριμνᾶτε; καταμάθετε τὰ κρίνα τοῦ ἀγροῦ, πῶς αὐξάνει· οὐ κοπιᾷ, οὐδὲ νήθει.*

Ἐλέγχει, ὡς ματαίαν, καὶ τὴν περὶ τοῦ ἐνδύματος μέριμναν τῶν ἀνθρώπων. διατὶ δὲ καθὼς διὰ τὴν μέριμναν τῆς τροφῆς ἔφερε παράδειγμα τὰ πετεινά, οὐκ ἀναφέρει πάλιν τὰ πετεινά, παραδείγματος χάριν τὸν κύκνον, τὸν ταῶνα, τὴν περιστερὰν, καὶ ἄλλα πετεινά, θαυμασίως κατεσκολισμένα ὑπὸ τῆς ἀπείρου σοφίας καὶ δυνάμεως τοῦ Θεοῦ; Τὰ ἄψυχα καὶ ἀναίσθητα, ἤγουν τὰ κρίνα τοῦ ἀγροῦ, εἰσὶν ἐντελέστερα τῶν ἐμψύχων καὶ αἰσθητικῶν, τοῦτέστι τῶν πετεινῶν. διὰ τοῦτο ὃν ἀναφέρει τὰ κρίνα, καὶ οὐχὶ τὰ πετεινὰ ἵνα δείξῃ, ὅτι ὁ μόνον τῶν ἐμψύχων προνοεῖ, ἀλλὰ καὶ αὐτῶν τῶν ἐντελεστέρων καὶ ἀναισθήτων χόρτων. ἐλέγξῃ δὲ διὰ τούτων ἰσχυρότερα τὴν τῶν ἀνθρώπων ὀλιγοπιστίαν. διότι ἐὰν διὰ τὸ κρίνον, ἤγουν διὰ τὸν χόρτον τὸν ἐνμάραντον, προνοῇ ὁ Θεός, καὶ στολίζῃ αὐτὸν μετὰ τοσαύτης καλλονῆς καὶ ὡραιότητος, πόσῳ μᾶλλον προνοεῖ ὑπὲρ τῶν ἐνδυμάτων, τῶν κατ' εἰκόνα αὐτοῦ πλασθέντων ἀνθρώπων; τὰ κρίνα δὲ ἐκ πάντων τῶν χόρτων παραλαβὼν, προβάλλει εἰς παράδειγμα διὰ τὴν τούτων εὐθύτητα, καὶ τὴν λευκότητα, καὶ τὴν ἀπὸ τῆς γῆς ὕψωσιν. εἰσὶ δὲ ταῦτα σύμβολα τῆς δικαιοσύνης καὶ καθαρότητος, καὶ τῆς ἀπὸ τῶν γηΐνων πραγμάτων ἐπάρσεως. Σημείωσαι δὲ, ὅτι καθὼς εἰς τὰ περὶ τῆς τροφῆς ἐκ εἶπεν ὁ Κύριος, μὴ κοπιάζετε, μὴ σπείρετε, μὴ θερίζετε, „ἀλλὰ Μὴ μεριμνᾶτε· ὕτω καὶ εἰς τὰ περὶ τοῦ ἐνδύματος ἐκ εἶπε, μὴ κοπιάζετε, μὴ νήθετε, ἀλλὰ, Τί μεριμνᾶτε; Διότι σκοπὸς τοῦ Κυρίου ἐστὶν, οὐχὶ ἡ ἀργία τῶν κόπων, τῆς γεωργίας, τῶν ἐργοχείρων, ἀλλ' ἡ παῦσις τῆς πολυμερίμνου φροντίδος τῶν κοσμικῶν πραγμάτων. σκοπὸς τῷ Κυρίῳ ἐστὶν, ἵνα μεριμνᾷ ὁ ἄνθρωπος τὰ τοῦ Θεοῦ, καὶ οὐχὶ τὰ τοῦ κόσμου, ἵνα δουλεύῃ τῷ Θεῷ, καὶ οὐχὶ τῷ Μαμμωνᾷ· σκοπὸν ἔχει, ἵνα ἀποδείξῃ ὅτι αἱ μέριμναι ἡμῶν, χωρὶς τῆς τοῦ Θεοῦ βοηθείας, εἰσὶ ματαῖαι, ὁ δὲ Θεός ἐστιν ὁ τὰ πάντα ποιῶν. διὸ λέγει, καὶ περὶ τοῦ ἐνδύματος διατὶ μεριμνᾶτε; σοχασθῆτε προσεκτικῶς τὰ κρίνα τοῦ ἀγροῦ, αὐτὰ οὐδὲ κοπιάζουσιν, οὐδὲ νήθουσι, καὶ ὅμως αὐξάνουσιν ἐνδεδυμένα καὶ θαυμασίως περικεκαλυμμένα.

Λέγω δὲ ὑμῖν, ὅτι οὐδὲ Σολομὼν ἐν πάσῃ τῇ δόξῃ αὐτοῦ περιεβάλετο ὡς ἓν τούτων. Ματ 6, 2

Μιμεῖται μὲν ἡ τέχνη τὴν φύσιν, οὐδέποτε δὲ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

δὲ ὑπερβαίνει τὸ κάλλος αὐτῆς. ποῖος ἢ ζωγράφος ζωγραφεῖ, ἢ κναφεὺς λευκαίνει, ἢ βαφεὺς χρωματίζει ἱμάτιον λευκὸν ὥσπερ τὸ κρίνον; περιβόητος καὶ ἐξάκεσος ὁ Σολομὼν διὰ τὴν σοφίαν αὐτῆ καὶ τὰ πλέ-
2 Παρ. 9, 22. „τη. Καὶ ἐμεγαλύνθη Σολομὼν ὑπὲρ πάν-„τας τὰς Βασιλεῖς πλούτῳ καὶ σοφίᾳ. Αὐτὸς ἠγάπα τὰ λευκὰ ἐνδύματα, ὡς σύμβολα τῆς καθαρότητος, καὶ ἐσυμβούλευεν
Ἐκκλ. 9, 8. Ἰώσηπ. β. κ. κ. 2 Ἀρχ. ἵνα λευκοφορῶσι πάντοτε οἱ ἄνθρωποι. „Ἐν „παντὶ καιρῷ ἐστωσαν τὰ ἱμάτιά σε λευκά. Φέρεται δὲ καὶ λόγος, ὅτι αὐτὸς ἱμάτια λευκὰ ἐνεδύετο. ἀλλ' ἆρά γε ἔβαψέ ποτε ἔνδυμα λευκὸν ὥσπερ τὸ κρίνον; οὐδὲ ἡ σοφία αὐτῆ ἐνόησε τρόπον, οὐδὲ ὁ πλοῦτος αὐτῆ ἔυρε πόρον εἰς τὴν κατασκευὴν τῆς τοσαύτης καὶ τοιαύτης λευκότητος. ἡ ὡραιότης τοῦ κρίνου ἐνίκησε πᾶσαν τὴν δόξαν Σολομῶντος. ἔμεινεν ὀπίσω τοῦ μικροτάτε ἔργε τῆς φύσεως ὁ σοφώτερος πάντων τῶν ἀνθρώπων καὶ δικαίως· διότι τὰ μὲν τῆς φύσεως ἔργα εἰσὶ ποιήματα τῆ Θεῆ, τὰ δὲ τῆς τέχνης εἰσὶ κατασκευαὶ τῶν ἀνθρώπων. ἀνακηρύξας οὖν ὁ Κύριος τὴν δόξαν τῆ Σολομῶντος κατωτέραν τῆς καλλονῆς τῶν κρίνων, ἐπιφέρει ἐυθὺς τὸν ἔλεγχον, λέγων·

Ματ. 6, 30. *Εἰ δὲ τὸν χόρτον τῆ ἀγροῦ, σήμερον ὄντα, καὶ αὔριον εἰς κλίβανον βαλλόμενον, ὁ Θεὸς οὕτως ἀμφιέννυσιν, ὃ πολλῷ μᾶλλον ὑμᾶς ὀλιγόπιστοι;*

*Τί ἐστι τὸ κρίνον; χόρτος τοῦ ἀγροῦ. σήμερον βλέπεις αὐτὸ εἰς τὸν ἀγρὸν, αὔριον ξηραίνεται, καὶ βάλλεις αὐτὸ εἰς τὸν φοῦρνον· ἄνθρωποι λοιπὸν, λέγει, ὀλιγόπιστοι, ἐὰν ὁ Θεὸς τὸν χόρτον τοῦ ἀγροῦ τὸν ἐφήμερον, τόσον κολίζῃ, ὥστε ἡ ἐυπρέπεια αὐτοῦ ὑπερβαίνει τὸν καλλωπισμὸν τῶν ἐνδυμάτων τοῦ ἐνδοξοτάτου Σολομῶντος, πόσον περισσότερον φροντίζει διὰ τὰ ἐνδύματα ὑμῶν; ὑμεῖς πλάσμα αὐτῆ ἀθάνατον, ὑμνολόγοι τῆς δόξης, καὶ λάτραι τῆς Θεότητος αὐτοῦ αἰώνιοι. δι' ὑμᾶς ἔδωκε νόμους, ἐχειροτόνησε Προφήτας, ἐξαπέστειλε τὸν υἱὸν αὐτοῦ εἰς τὸν κόσμον, ἡτοίμασε βασιλείαν ἀτελεύτητον. βλέπετε δὲ διὰ τὸν χόρτον τῆ ἀγροῦ, τὸν σήμερον ὄντα, καὶ αὔριον ξηραινόμενον, τόσην πρόνοιαν Θεῆ, βλέπετε, λέγω, τὸ κρίνον τόσον ἐξολισμένον, ἔπειτα ἀμφιβάλλετε εἰς τὴν πρόνοιαν τῆ Θεῆ, τὴν περὶ ἡμᾶς; ἀμφιβάλλετε, ὅτι ὁ Θεὸς δώσει ὑμῖν τὰς ἀναγκαίας τροφὰς, καὶ τὰ πρὸς τὴν χρείαν ἐνδύματα; τοῦτο ἀληθῶς ἐστὶν ὀλιγοπιστία.

Ματ. 6, 31. *Μὴ οὖν μεριμνήσητε, λέγοντες· τί φάγωμεν, ἢ τί πίωμεν ἢ τί περιβαλώμεθα;*

Ἰδοὺ ὅλος ὁ σκοπὸς καὶ τὸ συμπέρασμα τῶν ἐυαγγελικῶν λόγων τοῦ Σωτῆρος. καὶ σημείωσαι πάλιν, ὅτι οὐ λέγει, μὴ μεριμνήσῃς παντελῶς, κάθου ἀργὸς, καὶ περίμενε, ἵνα κατέβῃ οὐρανόθεν ἡ τροφή σου καὶ τὸ ἔνδυμά σου· οὐχὶ τοῦτο λέγει, ἀλλὰ τὴν ὑπερβολὴν κολάζει, καὶ θέλει, ἵνα ἐλευθερωθῶσιν οἱ ἄνθρωποι τῆς κοιλιοδουλείας, καὶ τῶν κόπων τῆς πολυασχόλου ματαιότητος τῶν περιττῶν ἐνδυμάτων. βλέπε δὲ πῶς ἐφύλαξαν τὴν ἐντολὴν ταύτην οἱ ἐπουράνιοι ἄνθρωποι, οἱ θεομακάριστοι Ἀπόστολοι. αὐτοὶ οὐκ ἐξέρξαν ἐγκαταλεῖψαι τὸ ἐυαγγελικὸν κήρυγμα διὰ τὴν μέριμναν τῆς τραπέζης. „Οὐκ ἀρε-Πραξ. 6, 2. „στόν ἐστιν ἡμᾶς καταλείψαντας τὸν λόγον „τοῦ Θεοῦ, διακονεῖν τραπέζαις. Οὐκ ἔκριναν ὅμως ἔυλογον, ἵνα καταφρονήσωσι παντελῶς τὴν τοιαύτην ἀνάγκην· ἂν εἶπον αὐτοὶ, ῥίψατε πᾶσαν φροντίδα, ὁ Θεὸς ἐξαποστέλλει ἡμῖν οὐρανόθεν τροφὰς καὶ ἱμάτια. ἀλλ' ἀφιέρωσαν μὲν πᾶσαν τὴν ἑαυτῶν μέριμναν εἰς τὴν προσευχὴν, καὶ εἰς τὸ κήρυγμα τῆ Ἐυαγγελίε· ὥρισαν δὲ ἑπτὰ ἄνδρας, ἵνα ἑτοιμάζωσι τὰ πρὸς τὴν χρείαν.

Ἐπισκέ-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Πράξ. 6. 3, 4. „Ἐπισκέψασθε οὖν, ἀδελφοί, οὕτως εἶπον „πρὸς τοὺς τότε χρισιανὲς, ἄνδρας ἐξ ὑμῶν „μαρτυρεμένους ἑπτὰ, οὓς κατασήσομεν ἐπὶ „τῆς χρείας ταύτης· ἡμεῖς δὲ τῇ προσευχῇ „καὶ τῇ διακονίᾳ τῶ λόγω προσκαρτερήσο„μεν. Βλέπομεν λοιπὸν ἐκ τῦ παραδείγματος τύτυ, ὅτι τὰ λόγια τῦ Κυρίυ ἡμῶν τὴν ὑπερβολὴν ἐμποδίζυσι τῶν περὶ τὰ σωματικὰ φροντίδων, καὶ τὴν ὁλοσχερῆ τῆς ψυχῆς ἡμῶν ἀφιέρωσιν εἰς τὰ γήϊνα καὶ ἐγκόσμια πράγματα. διατὶ δὲ τῦτο;

Ματ. 6, 32. *Πάντα γὰρ ταῦτα τὰ ἔθνη ἐπιζητεῖ· οἶδε γὰρ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐράνιος, ὅτι χρῄζετε τύτων ἁπάντων.*

Οἱ ἐθνικοὶ, ἦγυν οἱ μὴ πισέυοντες εἰς τὸν ἀληθινὸν Θεὸν, ἀφιερωμένον ἔχυσι τὸν νῶν ἀυτῶν εἰς τὰς τροφὰς, καὶ τὰ ποτὰ, καὶ ἐνδύματα. ἄλλοι μὲν ἐξ ἀυτῶν νομίζοντες, ὅτι ἡ τυφλὴ τύχη κινεῖ ὡς ἔτυχε τὰ ἀνθρώπινα πράγματα, καὶ μὴ πισέυοντες, ὅτι ὁ Θεὸς προνοεῖ τὰ πρὸς τὴν χρείαν παντὸς ἀνθρώπυ, σπεδάζυσιν ὅσον δύνανται, ἵνα προετοιμάζωσι πάντα τὰ πρὸς τὴν ἰδίαν ἀνάπαυσιν· ἄλλοι δὲ μήτε μέλλυσαν κρίσιν περιμένοντες, μήτε ἀνάσασιν νεκρῶν προσδοκῶντες, ἀφιερῦσι πᾶσαν τὴν ἑαυτῶν μέριμναν εἰς τὰς τῆς παρύσης ζωῆς

1 Κορ. 15, 32. ἡδονὰς καὶ ἀπολαύσεις. „Φάγωμεν, λέγυσι, „καὶ πίωμεν, ἄυριον γὰρ ἀποθνήσκομεν. *Εἰς ἡμᾶς δὲ τὲς χρισιανὲς, οἵτινες πισεύομεν, ὅτι ὁ Θεὸς προνοεῖ ὑπὲρ πάντων, καὶ περιμένομεν κρίσιν μέλλυσαν, καὶ ζωὴν αἰώνιον, ἐκ ἔσι πρέπον, ἵνα ζῶμεν καὶ πολυτευώμεθα ὥσπερ οἱ ἐθνικοί.* τῦτο δὲ καὶ

Μαρκ 10, 42, 43. ἀλλαχῦ ἐφανέρωσεν ὁ Κύριος, εἰπών· „Οἱ „δοκῦντες ἄρχειν τῶν ἐθνῶν, κατακυριεύ„σιν ἀυτῶν· καὶ οἱ μεγάλοι ἀυτῶν κατε„ξυσιάζυσιν ἀυτῶν. Υ̓χ ὕτω δὲ ἔσαι ἐν ὑμῖν. *Ἐκεῖνοι πεπλανημένα ἔχοντες φρονήματα, πεπλανημένα ἔχυσι καὶ τῆς ζωῆς ἀυτων τὰ ἔργα· ἡμεῖς δὲ ἔχοντες πίσιν ἀγίαν, πρέπον ἐσὶν, ἵνα ἅγια ἔχωμεν καὶ τὰ ἤθη. Ἡμεῖς, λέγει, ὁ Θεάνθρωπος, πισεύετε εἰς τὸν ἀληθινὸν Θεὸν τὸν ἐπυράνιον, ὅσις πατὴρ ἡμῶν ἐσὶ, καὶ γινώσκει ὅτι ἔχετε χρείαν τύτων πάντων, ἦγυν καὶ τροφῶν, καὶ ποτῶν, καὶ ἐνδυμάτων. βλέπε δὲ, πῶς πανταχόθεν πείθει· ὐκ εἶπεν, οἶδεν ὁ Θεὸς, ἀλλ' οἶδεν ὁ πατὴρ ὑμῶν· ἵνα φανερώσῃ τὸ πρὸς ἡμᾶς φιλύσοργον ἀυτῦ. ἔπειτα προσέθηκε τὸ, ὅτι χρῄζετε τύτων ἁπάντων, ἵνα δείξῃ τὸ παντέφορον τῆς ἀυτῦ προνοίας. ὥσε ὡς Θεὸς παντοδύναμος δύναται ὅσα θέλει, ὡς παντεπόπτης γνωρίζει τὰ πρὸς τὴν χρείαν ἡμῶν, ὡς πατὴρ ἐπιχορηγεῖ τὰ ἀναγκαῖα, καὶ ὡς πατὴρ φιλοσοργότατος, καὶ Θεὸς ἀπειροεύσπλαγχνος νυθετεῖ ἡμᾶς, καὶ ὑπόσχεται, λέγων·

Ματ. 6, 33. *Ζητεῖτε δὲ πρῶτον τὴν Βασιλείαν τῦ Θεῦ, καὶ τὴν δικαιοσύνην ἀυτῦ, καὶ ταῦτα πάντα προσεθήσεται ὑμῖν.*

Τὸ ὄνομα, δικαιοσύνη, σημαίνει πᾶσαν ἀρετήν. „Ἄφες ἄρτι, ἔλεγεν ὁ Σωτὴρ ἡμῶν Ματ. 3, 15. „πρὸς τὸν πρόδρομον ἀυτῦ Ἰωάννην, ὕτω γὰρ „πρέπον ἐσὶν ἡμῖν πληρῶσαι πᾶσαν δικαιοσύνην, Ἦγυν πᾶσαν ἀρετήν. τὴν ἀυτὴν δὲ ἔννοιαν ἔχει καὶ τὸ, „Μακάριοι οἱ πεινῶν„τες καὶ διψῶντες τὴν δικαιοσύνην· Καὶ τὸ, Ματ. 5, 6, 10. „Μακάριοι οἱ δεδιωγμένοι ἕνεκεν δικαιοσύνης· ὅθεν καὶ τὸ προκείμενον ὄνομα τῆς δικαιοσύνης, πᾶσαν ἀρετὴν σημαίνει· ἥτις τῦ Θεῦ ἐσὶ, καθότι ὁ Θεός ἐσιν ἡ πηγὴ πάσης ἀρετῆς, καὶ παρ' ἀυτῦ δίδοται τοῖς ἀνθρώποις ἡ δύναμις τῆς ἐργασίας ἀυτῆς. βλέπε δὲ τὴν ἄμετρον φιλανθρωπίαν τῦ Θεῦ· εἰπὼν ὁ Κύριος ἡμῶν, „Ζητεῖτε πρῶ„τον τὴν Βασιλείαν τῦ Θεῦ καὶ τὴν ἐργασίαν τῆς ἀρετῆς, ἀκόλυθον ἦν εἰπεῖν· ἔπειτα δὲ ζητεῖτε καὶ τὰ πρὸς τὴν χρείαν ἡμῶν. ἀυτὸς δὲ τῦτο μὲν παρέλειπεν, ἐπεσύναψε δὲ τὸ, Καὶ ταῦτα πάντα προσεθήσεται ὑμῖν. *Ἐὰν ζητῶμεν*

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ζητῶμεν παρὰ τῦ Θεῦ, ἵνα δώσῃ ἡμῖν τὴν Βασιλείαν αὐτῦ, καὶ ἀξιώσῃ ἡμᾶς τῶν τῆς ἀρετῆς κατορθωμάτων, αὐτὸς ὑπόσχεται ἵνα δώσῃ ἡμῖν, ὡς προσθήκην, καὶ τροφὰς, καὶ ποτὰ, καὶ ἐνδύματα, καὶ πάντα τὰ πρὸς τὴν χρείαν. χρισιανὲ, λέγει σοι, ζήτει τὰ ἐράνια, καὶ ἐγὼ δίδωμί σοι καὶ τὰ ἐπίγεια· ἀθάνατος ὢν, μὴ καταδεχθῇς ζητῆσαι παρ' ἐμῦ πράγματα ἐυτελῆ καὶ πρόσκαιρα, ζήτει τὴν Βασιλείαν μυ, ζήτει τὴν ἀρετὴν, καὶ ἐγὼ δίδωμί σοι πάντα τὰ ἀγαθὰ τῆς γῆς.

ΟΜΙΛΙΑ

ΜΕΤΑ ΤΟ ΚΑΤΑ

ΜΑΤΘΑΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

ΤΗΣ Γ'. ΚΥΡΙΑΚΗΣ.

Κατὰ τῆς Φιλαργυρίας.

Ἠκύσατε, ἀγαπητοί μυ ἀδελφοὶ, πόσον φανερὰ ὁ δεσπότης Χριςὸς ἀπέδειξε ματαίαν τὴν πολυμεριμνίαν ἡμῶν, καὶ πόσον καθαρὰ ὑπεσχέθη, ὅτι αὐτὸς δώσει ἡμῖν πάντα τὰ πρὸς τὴν χρείαν ἡμῶν. ἠκύσατε, ὅτι ἐδεὶς δύναται δελεύειν τῷ Θεῷ καὶ τῷ Μαμμωνᾷ. Θεὸς καὶ φιλαργυρία εἰσὶ δύω πράγματα ἐναντία. ὥσε ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ οὐκ ἐσὶ δοῦλος τῆς φιλαργυρίας. ὅσις δὲ γίνεται δῦλος τῆς φιλαργυρίας, ἐκεῖνος ὐκ ἐσὶ δῦλος τῦ Θεῦ. ἡμεῖς λοιπὸν, ἢ ἐδόλως πιςεύομεν εἰς τῦ Θεῦ τὰ λόγια, ἢ ἐσμὲν ἀνόητοι, καὶ παντελῶς ἀναίσθητοι. ὁ Θεὸς προσάττει, λέγων· ζήτει τὴν Βασιλείαν μυ, σὺ δὲ ζητεῖς τῆς γῆς τὰ μέταλλα· ὁ Θεὸς λέγει, φρόντιζε διὰ τὴν κατόρθωσιν τῆς ἀρετῆς, σὺ δὲ νύκτα τε καὶ ἡμέραν φροντίζεις ἵνα συνάξῃς ἀργύρια. ὁ Θεὸς ἐὰν δελεύῃς αὐτῷ, ὑπόσχεταί σοι ἐ μόνον τὰ ἐράνια ἀγαθὰ, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐπίγεια· σὺ γίνεσαι δῦλος τῆς φιλαργυρίας, καὶ ἐλπίζεις ἀπ' αὐτῆς πᾶν ἀγαθὸν, καὶ πᾶσαν ἐυτυχίαν. περὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης ἀκύσατε πῶς λαλεῖ ἐκεῖνος ὁ ἄνθρωπος, ὅσις ἡρπάγη „Ἕως τρίτε ὐρανῦ, Καὶ ἤκυσεν ἀῤῥήτα ῥή- „ματα· Ῥίζα, λέγει, πάντων τῶν κακῶν „ἐσὶν ἡ φιλαργυρία, ἧς τινὲς ὀρεγόμενοι „ἀπεπλανήθησαν ἀπὸ τῆς πίςεως, καὶ ἑαυ- „τὲς περιέπειραν ὀδύναις πολλαῖς. Κατὰ ταύτην ἦν τὴν θείαν διδασκαλίαν ἡ φιλαργυρία πρῶτον μὲν προξενεῖ πάντα τὰ κακὰ, δεύτερον δὲ ἀποπλανᾷ καὶ ἀποχωρίζει ἀπὸ τῆς πίςεως, καὶ τρίτον διὰ πολλῶν ὀδυνῶν περιπείρει, ἦγεν διαπερᾷ καὶ διορύττει τὴν καρδίαν τῦ ἀνθρώπυ, ὡς ἡ ἠκονημένη μάχαιρα. ταῦτα δὲ τὰ τρία, κακά εἰσι τόσον μεγάλα, ὥσε φαίνονται ἀπείθανα· ἐὰν ὅμως ἐξετάσωμεν ἀκριβῶς τὰ πράγματα, βλέπομεν, ὅτι καὶ τὰ τρία εἰσὶ βέβαια καὶ ἀναμφίβολα.

2 Κορ. 12. 2, 4. 1 Τιμ. 6, 10.

Ἐρευνῶ πρῶτον, ποῖαί εἰσιν αἱ ὀδύναι, αἱ τραυματίζυσαι τῦ φιλαργύρυ τὴν καρδίαν

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

αν. αὐτὸς θέλει, ἵνα πάντοτε συνάγῃ ἀργύρια, καὶ μηδέποτε μηδὲ ὀβολὸν σκορπίζῃ. θέλει, λέγω, νὰ βλέπῃ τὸν Μαμμωνᾶ πάντοτε πολυπλασιαζόμενον, καὶ μηδέποτε ἐλαττόμενον. τοῦτο θέλει, τοῦτο ἐπιθυμεῖ, διὰ τοῦτο φλογίζεται ἡ καρδία αὐτοῦ. τοῦτο δέ ἐστιν ἀδύνατον διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς ζωῆς καὶ τῆς φύσεως. αὐτὸς ἂν βιάζει ἑαυτὸν ἀκαταπαύστως, καὶ κακοχεῖται. κατοικεῖ εἰς ξενόχωρον οἰκίσκον, περιτυλίσσεται ἐντελέστατα ἐνδύματα, ἑτοιμάζει πτωχικὴν τράπεζαν, μόλις ἔχει ἕνα ἀνεπιτήδειον δοῦλον, οὐδέποτε ἀπολαμβάνει ἐκεῖνο, ὅπερ θέλει ἡ καρδία αὐτοῦ καὶ ἐπιθυμεῖ. ἐπειδὴ δὲ ὅσον καὶ ἂν ξενοχωρῆται, ἀνάγκη ὅμως ἐστὶν, ἵνα καὶ δι' αὐτὰ τὰ ἐντελῆ πράγματα δαπανᾷ ἀργύρια, διὰ τοῦτο καὶ ἡ οἰκία ὀχληρὰ, καὶ τὸ ἱμάτιον μισητὸν, καὶ ὁ δοῦλος ἀφόρητος, καὶ αὐτὸς ὁ ἄρτος πικρὸς ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ, καὶ πᾶν ἄλλο πρᾶγμα ἀγορασὸν, ὅσον καὶ ἂν εἴη ὀλιγότιμον καὶ εὔωνον, ξενοχωρίαν προξενεῖ εἰς τὴν καρδίαν αὐτοῦ, καὶ ἀηδίαν καὶ θλῖψιν. ἰδὲ πῶς οἱ φιλάργυροι περιπείρουσιν ἑαυτοὺς πολλαῖς ὀδύναις.

Αὐτοὶ ἵνα συνάξωσι τὸν πλοῦτον, οὐδὲ τὴν ἡμέραν ἡσυχάζουσιν, οὐδὲ τὴν νύκτα ἀναπαύονται. ἀναβαίνουσιν εἰς τὰ ὄρη, καταβαίνουσιν εἰς τὰς κόλπους τῆς γῆς, διαβαίνουσι ποταμοὺς καὶ θαλάσσας, τρέχουσιν εἰς πάντα τόπον, κακοχοῦνται πᾶσαν ὥραν, ἵνα πολυπλασιάσωσι τὰ ἀργύρια. ἐπειδὴ δὲ εἰς πᾶσαν τοῦ κόσμου ὑπόθεσιν οὐ μόνον εὐτυχία ἐστὶ καὶ κέρδος, ἀλλὰ καὶ δυσυχία καὶ ἀπώλεια, διὰ τοῦτο ὁ φιλάργυρος ὅταν μὲν οὐδὲ κερδήσῃ, οὐδὲ πολυπλασιάσῃ τὸν πλοῦτον αὐτοῦ καθὼς ἐπιθυμεῖ, τότε λύπη καὶ θλῖψις κατακεντᾷ τὴν καρδίαν αὐτοῦ· ὅταν δὲ ἀπωλέσῃ τὸ ἴδιον ἀργύριον, τότε μάχαιρα δίστομος διέρχεται τὰ σπλάγχνα αὐτοῦ. τότε στεναγμοὶ, καὶ ὀλολυγμοὶ, καὶ πόνοι καρδίας ὀξύτατοι. ἰδὲ αἱ ὀδύναι αἱ περιπείρουσαι τοὺς φιλαργύρους.

Ἡ σφοδρὰ ἐπιθυμία ἐστὶ πῦρ καιόμενον καὶ καταφλογίζον τοῦ ἀνθρώπου τὴν καρδίαν. ἡ ἀπόλαυσις τοῦ ἐπιθυμητοῦ πράγματος, ἢ ὁλοτελῶς ἐξαλείφει, ἢ ὁπωσοῦν ἡσυχάζει, καὶ μαραίνει τῆς ἐπιθυμίας τὴν φλόγα. καταπραΰνει τῆς μνησικακίας ἡ ζέσις, ὅταν ὁ μνησίκακος ἐκδικηθῇ τὸν ἐχθρὸν αὐτοῦ· γλυκαίνεται ἡ πικρία τοῦ φθόνου, ὅταν ὁ φθονερὸς βλέπῃ δυσυχοῦντα τὸν φθονούμενον· μαραίνεται τῆς ἀσελγείας ἡ πύρωσις, ὅταν ὁ ἀσελγὴς ἐκτελέσῃ τὴν ὑπαρὰν αὐτοῦ ἐπιθυμίαν. μόνη τῆς φιλαργυρίας ἡ λύσσα ἐστὶν ἀκαταπάμαστος, ἀκόρεστος, ἀμάραντος. ὁ ὑδρωπικὸς καὶ ὁ φιλάργυρος πάσχουσιν ὁμοιότατον πάθος. ὁ ὑδρωπικὸς ὅσον περισσότερον πίνει, τόσον περισσότερον διψᾷ· ὁ φιλάργυρος ὅσον περισσότερον θησαυρίζει, τόσον περισσότερον ἐπιθυμεῖ. αὐτὸς δὲ ὁ ἀμάραντος τῆς φιλοχρηματίας πόθος, αὐτὴ ἡ φλογερὰ καὶ ἄσβεστος τοῦ χρυσίου ἐπιθυμία, αὐτὴ ἡ ἀκόρεστος δίψα εἰσὶν αἱ ὀδύναι, αἵ τοὺς φιλαργύρους περιπείρουσαι, κατὰ τὸν λόγον τοῦ Θεοφόρου Ἀποστόλου.

Ἐρεύνησον δὲ, ἵνα καταλάβῃς καὶ τοῦτο, πῶς οἱ τῆς φιλαργυρίας ἐρασαὶ ἀποπλανῶνται ἀπὸ τῆς πίστεως. πᾶς πιστὸς ἄνθρωπος πιστεύει, ὅτι μόνος ὁ Θεὸς ἐστὶ παντοδύναμος· ὁ φιλάργυρος πιστεύει, ὅτι καὶ τὰ ἀργύριά εἰσι παντοδύναμα. πᾶς πιστὸς ἄνθρωπος πιστεύει, ὅτι μόνος ὁ Θεὸς δύναται νὰ ἐλευθερώσῃ αὐτὸν ἀπὸ πάσης ἀνάγκης καὶ περιστάσεως· ὁ φιλάργυρος πιστεύει, ὅτι διὰ τῶν χρημάτων προφθάνει πάσας τὰς χρείας, καὶ ἀπαντᾷ πᾶσαν ἀνάγκην. ἰδὲ ἂν πῶς οἱ ὀρεγόμενοι τῆς φιλαργυρίας, ἀποπλανῶνται ἀπὸ τῆς πίστεως. πόσους δὲ βλέπομεν εἰς τὰς παλαιὰς ἱστορίας ἀθετήσαντας τὴν πίστιν διὰ τὰ ἀργύρια; φοβερόν ἐστι τὸ μόνον παράδειγμα τοῦ Ἰούδα. αὐτὸς ἵνα

κερδήσῃ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

κερδήσῃ τριάκοντα ἀργύρια, ἠθέτησε τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν, καὶ παρέδωκεν αὐτὸν εἰς θάνατον. πόσοι ἕως τῆς σήμερον πωλοῦσι τὴν εὐσέβειαν διὰ τὰ ἀργύρια; πόσοι ἀρνοῦνται τὴν ὀρθοδοξίαν, καὶ σέργουσι τὴν αἵρεσιν, ἵνα μὴ σερηθῶσιν ὀλίγα καὶ ἐυτελῆ κέρδη; πόσοι διὰ τὸν πλοῦτον ἀρνοῦνται καὶ αὐτὴν τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν, καὶ κατακρημνίζονται εἰς ἀλλόκοτα καὶ ἀσεβῆ δόγματα; ἀληθὴς λοιπὸν καὶ ἀναμφίβολος τοῦ θεηγόρου Παύλου ὁ λόγος. „Τινὲς ὀρεγό-„μενοι, ἀπεπλανήθησαν ἀπὸ τῆς πίστεως.

1 Τιμ. 6, 10. „Ἀλλὰ καὶ ῥίζα, λέγει ὁ αὐτὸς Ἀπόσο-„λος, πάντων τῶν κακῶν ἐστὶν ἡ φιλαργυρία. ῥίζα πάντων τῶν κακῶν; τοῦτο φαίνεται πολύ. ὅτι μὲν ὁ φιλάργυρος ἵνα κερδήσῃ χρήματα, καὶ κατακρίνει, καὶ δολιεύεται, καὶ ἀπατᾷ, καὶ ψεύδεται, καὶ συκοφαντεῖ, καὶ ἁρπάζει, καὶ ἀδικεῖ, καὶ ἐπιβουλεύει, καὶ ἐπιορκεῖ, καὶ προδίδωσιν εἰς θάνατον, καὶ ἄλλα πολλὰ ἁμαρτήματα πράττει, ἀληθές ἐστι καὶ βέβαιον. αὐτὰ ὅμως οὐκ εἰσὶ πάντα τὰ κακά, διότι πλὴν τούτων εἰσὶ καὶ ἄλλα πολλὰ ἁμαρτήματα. Πῶς οὖν ἡ φιλαργυρία ἐστὶν ἡ ῥίζα πάντων τῶν κακῶν; Ἡ μὲν ἁμαρτία οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν, εἰ μὴ νόμου παράβασις· ὁ δὲ νόμος ὅλος καὶ οἱ Προφῆται ἐν

Ματ. 22, 40. τῇ ἀγάπῃ κρέμανται· „Ἐν ταύταις ταῖς „δυσὶν ἐντολαῖς ὅλος ὁ νόμος καὶ οἱ Προ-„φῆται κρέμανται. Ὅλου δὲ τοῦ νόμου τὸ

Ῥωμ. 13, 10. πλήρωμα ἐστὶν ἡ ἀγάπη. „Πλήρωμα οὖν νόμου „ἡ ἀγάπη. Πάντων λοιπὸν τῶν καλῶν ῥίζα ἐστὶν ἡ ἀγάπη. διὰ τοῦτο ὁ Θεὸς ἔσπειρεν

Ῥωμ. 5, 5. αὐτὴν εἰς τὰς καρδίας ἡμῶν. „Ὅτι ἡ ἀγά-„πη τοῦ Θεοῦ ἐκκέχυται ἐν ταῖς καρδίαις „ἡμῶν, διὰ Πνεύματος ἁγίου τοῦ δοθέντος ἡμῖν. Ἡ ἀγάπη ἐστὶν ἡ ῥίζα, οἱ δὲ κλάδοι, καὶ τὸ ἄνθος, καὶ ὁ καρπὸς αὐτῆς εἰσὶν αἱ ἀρεταί. ἐὰν ἐκριζώσῃς ἀπὸ τῆς γῆς τὸ ἡμερον δένδρον, ἡ γῆ σου οὐδὲν ἄλλο βλασάνει, εἰμὴ ἀκάνθας καὶ τριβόλους. ἐὰν ἐκριζώσῃς ἀπὸ τῆς καρδίας σου τὴν ῥίζαν τῆς ἀγάπης, πάντα τὰ ἔργα σου οὐδὲν ἄλλο εἰσὶν, εἰμὴ ἀνομίαι καὶ ἁμαρτίαι.

Ποῖος δέ ἐστιν ἐκεῖνος ὁ ἄνθρωπος, ὅστις ἐξερρίζωσεν ἐκ τῆς καρδίας αὐτοῦ τὴν θεοφύτευτον ῥίζαν τῆς ἀγάπης; „Ὃς δ' ἂν ἔχῃ, 1 Ἰωάν. 3, 17. „λέγει ὁ ἐπισήθειος Ἰωάννης, τὸν βίον τοῦ „κόσμου, καὶ θεωρεῖ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ „χρείαν ἔχοντα, καὶ κλείσῃ τὰ σπλάγχνα αὐτοῦ ἀπ' αὐτοῦ, πῶς ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ μένει ἐν αὐτῷ; Οὗτος λοιπὸν ὁ ἄνθρωπος οὐδεὶς ἄλλος ἐστὶν, εἰμὴ ὁ φιλάργυρος. αὐτὸς ἔχει τὸν βίον τοῦ κόσμου, ἤγουν τὰ χρήματα, τὸ χρυσίον, τὸ ἀργύριον, τὸν πλοῦτον. αὐτὸς βλέπει τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ τὸν πτωχὸν, τὸν πεινῶντα, τὸν διψῶντα, τὸν γυμνὸν, τὸν ξένον, τὸν ἀσθενῆ, καὶ κλείει τὰ σπλάγχνα αὐτοῦ, καὶ οὐδόλως ἐλεεῖ αὐτούς. βλέπει αὐτὸς ἐνίοτε γυναῖκα χήραν πάμπτωχον, περικεκυκλωμένην ὑπὸ πολλῶν ἀνηλίκων ὀρφανῶν, κλαιόντων διὰ τὴν πεῖναν, καὶ κραυγαζόντων διὰ τὴν γύμνωσιν· βλέπει ὀρφανὴν καὶ ἐγκαταλελειμμένην κόρην κινδυνεύουσαν διὰ τὴν ἀνάγκην τῆς πτωχείας τῆς σωφροσύνης τὸν κίνδυνον· βλέπει Χριστιανὸν ἄνθρωπον, βασανιζόμενον ἐν τῇ φυλακῇ καὶ ἐν τοῖς δεσμοῖς, διὰ τὰς ἐπακολουθούσας τῇ ζωῇ δυσχίας, καὶ κινδυνεύοντα σὺν γυναικὶ καὶ τέκνοις τῆς πίστεως τὸν κίνδυνον. ἔχει δὲ τὸν βίον τοῦ κόσμου, καὶ δύναται νὰ θεραπεύσῃ ταῦτα τὰ ἐλεεινὰ πάθη, καὶ νὰ σώσῃ ψυχὰς ἐκ θανάτου, ἀλλὰ κλείει τὰ ἀνελεήμονα αὐτοῦ σπλάγχνα, καὶ γίνεται τυφλὸς, καὶ κωφὸς, καὶ παράλυτος. Τίς λοιπὸν ἀμφιβάλλει, ὅτι ὁ φιλάργυρος ἐξερρίζωσεν ἀπὸ τῆς καρδίας τὴν ἀγάπην, ἤγουν τὴν ῥίζαν πάσης ἀγαθοεργίας;

Καὶ μὴ σοχασθῆτε, ὅτι αὐτὸς τὸν μὲν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἐκ ἀγαπᾷ, ἀγαπᾷ δὲ τὸν Θεὸν, διότι τοῦτό ἐστιν ἀδύνατον. „Ὁ γὰρ 1 Ἰωάν. 4, 20. „μὴ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ὃν ἑώρα-

κε

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

„κε, τὸν Θεὸν ὃν ἐχ ἑώρακε, πῶς δύναται ἀγαπᾷν; Γυμνή ἐσιν ἡ καρδία αὐτοῦ τῆς ἀγάπης τῶ Θεῶ, καθὼς γυμνή ἐσι καὶ τῆς ἀγάπης τοῦ πλησίον. ὁ Θεὸς ἐνομοθέτησε πόσον πρέπει νὰ ἀγαπῶμεν αὐτόν. „Ἀγα- Μαρκ. 12, 30. „πήσεις, λέγει, Κύριον τὸν Θεόν σου ἐξ „ὅλης τῆς καρδίας σα, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυ- „χῆς σε, καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας σε, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος σου. Τῶ δὲ φιλαργύρου ὅλη ἡ καρδία, ὅλη ἡ ψυχὴ, ὅλη ἡ διάνοια ἀφιερωμένη ἐσὶν εἰς τὸ χρυσίον, καὶ ὅλην δὲ τὴν δύναμιν αὐτῶ καταδαπανᾷ διὰ τὴν τέτε ἀπόλαυσιν. ὅθεν ὐ μόνον ὅλην, ἀλλ' ὐδὲ κᾶν μέρος τῆς ἀγάπης αὐτοῦ δύναται νὰ ἀφιερώσῃ εἰς τὸν Θεόν. ἐπειδὴ ἓν λεί- πει ἀπὸ τῆς καρδίας αὐτῶ ἡ ῥίζα πάντων τῶν καλῶν ἔργων, διὰ τῶτο πάντα τὰ ἔργα αὐτῶ πονηρά εἰσι καὶ διεσραμμένα. κᾶν δὲ βλέπῃς αὐτὸν ἀπέχοντα ἀπό τινων ἁμαρτη- μάτων, μὴ νομίσῃς ὅτι ἀπέχει ἀπ' αὐτῶν, ἢ δὶ ἀγάπην Θεῦ, ἢ δὶ ἀγάπην τῶ πλησίον. τοιαύτην ἀγάπην αὐτὸς ὐκ ἔχει. ἀπέχει δὲ ἀπὸ τέτων δὶ ἀγάπην τῶ χρυσίε. φοβεῖται αὐτὸς, μήπως πράξας τὸ κακὸν, ἐμπέσῃ εἰς κρισολογίας, καὶ δαπανήσῃ ἢ τὸ ὅλον, ἢ μέρος τῶ πλέτε αὐτῶ. ὅθεν ὐδὲ ἡ τοιαύτη ἀποχὴ τῦ κακῦ, διὰ τὸν κακὸν αὐτῶ σκοπὸν λογίζεται ἀρετή. ἐπειδὴ τὸ καλὸν ὐκ ἔσι καλὸν, ὅταν ὐ καλῶς, ἤγουν ὅταν ὐ μετὰ καλοῦ σκοποῦ γίνηται.

Διὰ ἕνα δὲ τοιοῦτον ἄνθρωπον γυμνὸν τῆς τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς τοῦ πλησίον ἀγάπης, γυμνὸν πάσης ἀρετῆς, καὶ ἐργάτην πάντων τῶν κακῶν, ποία ἐλπὶς σωτηρίας; ἡ διόρ- θωσις, καὶ ἡ μετάνοια, αὐτὴ μόνη ἐσὶ πάν- των τῶν ἁμαρτωλῶν ἡ ἐλπίς. ἀλλ' ἐχομεν ἆρά γε παράδειγμα μετανοίας καὶ διορθώ- σεως ἀνθρώπου φιλαργύρου; ἐσωφρόνησαν πόρναι, ἐδικαιώθησαν τελῶναι, διορθώθη- σαν λῃσαὶ, ἐπέτρεψαν ἀσεβεῖς, μετενόησαν διῶκται, φιλάργυρος ὅμως ὐδέποτε ἐφάνη ὐδὲ διωρθωμένος, ὐδὲ μετανενοημένος. ἓν παράδειγμα ἔχομεν, τὸ ὁποῖον ὅσις συλλο- γισθῇ, φρίττει, καὶ ἀπελπίζεται. ὁ Ἰέδας ὁ φιλάργυρος μετενόησε. Μεταμεληθεὶς, λέ- Ματ. „γει ὁ Εὐαγγελισὴς Ματθαῖος, ἀπέτρεψε 27. 3, „τὰ τριάκοντα ἀργύρια τοῖς Ἀρχιερεῦσι καὶ „τοῖς Πρεσβυτέροις. Μετενόησεν, ἐξομολο- „γήθη, ἔῤῥιψε τὰ ἀργύρια, ἐβόησε τὸ, ἥμαρ- „τον Ἥμαρτον, εἶπε, παραδὺς αἷμα ἀθῶον. „Καὶ ῥίψας τὰ ἀργύρια ἐν τῷ ναῷ, ἀνε- „χώρησεν· Ἀλλὰ ποῖος ὁ καρπὸς τῆς ψευδο- „μετανοίας αὐτοῦ; Καὶ ἀπελθὼν, λέγει ὁ „αὐτὸς Εὐαγγελισὴς, ἀπήγξατο. Ὢ συμφο- ρὰ ἀνείκασος, ὦ δυξυχία ἀπαρηγόρητος, ὦ κακὸν πάντων τῶν ἐν κόσμω κακῶν ὑπέρτε- ρον. οὐδὲ ἡ μετάνοια, ἡ θεραπεύσα πᾶσαν ἁμαρτίαν, ὠφελεῖ τὸν φιλάργυρον. ἡ μετά- νοια παντὸς ἁμαρτωλοῦ, ἐπειδή ἐσι μετά- νοια ἀληθινὴ, φέρει εἰς αὐτὸν τὴν ἰατρεί- αν καὶ τὴν ἐξάλειψιν τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶ· ἡ μετάνοια τοῦ φιλαργύρου, ἐπειδὴ ὐκ ἔσι μετάνοια τῆς ψυχῆς, ἀλλὰ θυμὸς σωματι- κὸς, φέρει εἰς αὐτὸν ἀγχόνην καὶ ἀπελ- πισμόν.

Βλέπε δὲ φιλανθρωπίαν Θεοῦ. γνωρίζει αὐτὸς πόση ἐσὶν ἡ δύναμις τῶ πάθες τῆς φιλαργυρίας, καὶ πόσην βλάβην προξενεῖ αὐτὴ εἰς τὸν ἄνθρωπον. γνωρίζει, ὅτι ἡ φι- λαργυρία ἐσὶν ἀσθένεια ἀθεράπευτος, διὰ τοῦτο παρέδωκεν ἡμῖν τὸ κατ' αὐτῆς προ- φυλακτικὸν βότανον. βότανον ἰσχυρὸν, ἐνερ- γητικὸν, ἅγιον. βότανον, τὸ ὁποῖον ὅσις με- τέρχεται, μένει ἀβλαβὴς καὶ ἀνεπηρέαστος ἀπὸ τῆς καταδυναστείας καὶ τοῦ ὀλέθρε τῆς φιλαργυρίας. „Μὴ μεριμνᾶτε, εἶπε, τῇ ψυ- Ματ. „χῇ ὑμῶν. Ἵνα δὲ μηδεὶς οὐδὲ μικρὰν προ- 6, 25. φασιν ἔχῃ νὰ περιπλέκῃ ἑαυτὸν εἰς τὰς σωματικὰς μερίμνας, καὶ νὰ ἀφιεροῖ πάσας τὰς φροντίδας αὐτοῦ διὰ τὸν θησαυρισμὸν τοῦ πλούτου, ἔτι περισσότερον φιλανθρω- πευσάμενος, ὑπεσχέθη, καὶ εἶπε· „Ζητεῖτε

πρῶτον

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

„πρῶτον τὴν Βασιλείαν τῦ Θεῦ, Ἀφιερώ-
„σατε πᾶσαν τὴν μέριμναν ὑμῶν διὰ τὴν
κατόρθωσιν τῆς ἀρετῆς· ὁ δὲ Θεὸς δώσει
ὡς προσθήκην πάντα τὰ πρὸς τὴν χρείαν
Ματ. 6, 38. ὑμῶν. „Ζητεῖτε πρῶτον τὴν Βασιλείαν τῦ
„Θεῦ, καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτῦ, καὶ ταῦ-
„τα πάντα προσεθήσεται ὑμῖν.

Ἄθλιοι λοιπὸν φιλάργυροι καὶ ἀνόητοι, ὑμεῖς σπεδάζετε διὰ τὸ χρυσίον, ἵνα δουλέυῃ, ὡς λέγετε, εἰς τὰς χρείας ὑμῶν. καὶ ἡ μὲν χρεία καθ' ἑκάσην ὥραν ἔρχεται, ὑμεῖς δὲ δειλεύοντες αὐτῷ, οὐδὲ ἐγγίξαι αὐτὸ τολμᾶτε. ὑμεῖς μετὰ τοσαύτης σπουδῆς συνάγετε τὰ ἀργύρια, ἵνα ἔχητε ἀνάπαυσιν, αὐτὰ δὲ περιπείρουσιν ὑμᾶς πολλαῖς βασάνοις. αὐτὸ τὸ ἀργύριον, τὸ ὁποῖον ὑμεῖς προσκυνεῖτε, καὶ νομίζετε φύλακα ὑμῶν καὶ προσάτην, καὶ πάσης ἀνάγκης λυτρωτὴν, αὐτὸ προξενεῖ εἰς ὑμᾶς πειρασμὸς καὶ παγίδας, καὶ γεννᾷ πολλὰς ἀλόγους καὶ βλαβερὰς ἐπιθυμίας, αἵτινες καταποντίζουσιν ὑμᾶς εἰς τὸν βυθὸν τῦ ἀφανισμῦ καὶ τῆς ἀπω-
1 Τιμ. 6, 8. λείας. „Οἱ δὲ βουλόμενοι πλουτεῖν, λέγει τὸ
„Πνεῦμα τὸ ἅγιον διὰ στόματος τῦ Παύλε,
„ἐμπίπτουσιν εἰς πειρασμὸν καὶ παγίδα, καὶ
„ἐπιθυμίας πολλὰς ἀνοήτους καὶ βλαβερὰς,
„αἵτινες βυθίζουσι τὸς ἀνθρώπους εἰς ὄλεθ-
„ρον καὶ ἀπώλειαν. Ποῖος δέ ἐστιν ἕτος ὁ
ὄλεθρος; καὶ ποῖος ἄλλος, εἰμὴ ἡ ἀποπλάνησις ἀπὸ τῆς πίστεως; ὁ φιλάργυρός ἐστιν ὀλιγόπιστος, ἵνα μὴ εἴπω ἄπιστος, καθότι οὐ πιστεύει εἰς τὸν Θεὸν, ὅσις ὑπόσχεται εἰς αὐτὸν πάντα τὰ πρὸς τὴν χρείαν· „Καὶ ταῦ- Ματ.
„τα πάντα προσεθήσεται ὑμῖν. Ποία δέ ἐστιν 6, 33.
ἡ ἀπώλεια; καὶ ποία ἄλλη, εἰμὴ ἡ ἀμεταγοησία καὶ ὁ ἀπελπισμός;

Ἀλλ' ἐγὼ μετανοῶ, λέγεις, εἰς τὴν ὥραν τῦ θανάτε με. ἀλλὰ γινώσκεις ἢράγε τὴν ὥραν τῦ θανάτε σε; ἔσω. προγνωρίζεις, ὅτι ἄυριον ἀποθνήσκεις· ἀλλὰ δύνασαι τότε νὰ λύσῃς τὴν ἀγάπην σε ἀπὸ τῦ πολυχρονίου δεσμοῦ τῆς δεσποίνης σε τῆς φιλαργυρίας, καὶ νὰ μεταφέρῃς αὐτὴν ὅλην εἰς τὸν Θεόν; δύνασαι ἢράγε τότε νὰ ἀγαπήσῃς τὸν Θεὸν ἐξ ὅλης καρδίας, καὶ ψυχῆς, καὶ διανοίας, καὶ ἰσχύος; καὶ τὶς πείθεται, ὅτι εἰς μίαν ὥραν, ἢ εἰς ὀλίγας καιρῦ σιγμὰς δύνασαι νὰ μεταβάλλῃς τὴν τοσοῦτον πολυχρόνιον ἕξιν, ἥτις ἐγένετο σχεδὸν φύσις; Ἐγὼ φοβᾶμαι ὅτι διὰ τῆς φιλαργυρίας τὸ πάθος ἐκ ἐστι μάλαγμα, οὐδὲ ἔλαιον, οὐδὲ κατάδεσμος. προφυλακτικά εἰσι μόνον κατ' αὐτῆς, κραταιὰ καὶ ἰσχυρὰ σφόδρα. ποῖα δὲ ταῦτα; καὶ ποῖα ἄλλα, εἰμὴ ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα παρέδωκεν ὑμῖν ὁ ἰατρὸς τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων ἡμῶν; ἰδὲ τὰ κατὰ τῆς φιλαργυρίας προφυλακτικὰ βότανα. Μὴ μεριμνᾶτε τῇ ψυχῇ ὑμῶν, „Καὶ τὰ λοιπὰ
„λόγια, ὅσα εἰς τὸ σημερινὸν Εὐαγγέλιον
„ἠκούσαμεν. Ὁ ποιῶν ταῦτα, οὐ σαλευθήσε- Ψαλ. 14, 5.
„ται εἰς τὸν αἰῶνα.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΕΡΜΗΝΕΙΑ

ΕΙΣ ΤΟ ΚΑΤΑ

ΜΑΤΘΑΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

ΤΗΣ Δ'. ΚΥΡΙΑΚΗΣ.

Πρῶτος τῶν ἄλλων Εὐαγγελισῶν ὁ θεηγόρος Ματθαῖος, μετ' αὐτὸν δὲ ὁ ἱερὸς Μάρκος, ἔπειτα ὁ Θεσπέσιος Λευκᾶς, ὕστερον δὲ πάντων ὁ ἐπισήθειος Ἰωάννης συνέγραψε τὸ θεῖον Εὐαγγέλιον. κατὰ Θεῦ δὲ ὁδηγίαν, οἱ ὕστεροι ἐσιώπησαν μὲν τινὰ τῶν ὑπὸ τῶν προτέρων συγγραφέντα, ἐδιηγήθησαν δὲ τὰ ὑπ' αὐτῶν σιωπηθέντα. Βλέπομεν τοῦτο καθαρῶς εἰς τὴν ἱστορίαν τῦ σημερινῦ Εὐαγγελίυ. ὁ Θεόπνευστος Λευκᾶς καθιστορῶν τὰ τῦ Ἑκατοντάρχυ, λέγει μὲν ὅσα ἐγκατέλιπεν ὁ Ματθαῖος, ἦγεν ὅσα ἐγένοντο πρὶν ἢ ἔλθῃ ὁ Ἑκατόνταρχος πρὸς τὸν Ἰησῦν Χριστόν, σιωπεῖ δὲ τὴν ἔλευσιν τοῦ Ἑκατοντάρχυ πρὸς τὸν Κύριον ἡμῶν, καὶ ὅσα αὐτὸς εἶπε πρὸς αὐτόν, ὡς ὑπὸ τοῦ Εὐαγγελισῦ Ματθαίυ ἱστορηθέντα. καὶ τοῦτο μὲν οἰκονομία ἐστὶ τῆς θείας προνοίας πολλὰ θαυμασία· ἐπειδὴ τοῦτο ἀφαιρεῖ τὴν ὑποψίαν περὶ τῦ, ὅτι ὁ εἷς Εὐαγγελισὴς ἀπὸ τῦ ἄλλυ μετέγραψε τὸ Εὐαγγέλιον αὐτοῦ. καὶ ἄλλην δὲ βλέπομεν Θεῦ πρόνοιαν πολλῷ θαυμασιωτέραν, τετέσι τὴν τῶν θείων Εὐαγγελισῶν τελειοτάτην συμφωνίαν εἰς τὰ κύρια καὶ ἐσιωδέστερα μέρη πάσης ὑποθέσεως, κἂν κατὰ διαφόρυς καιρυὺς καὶ τόπυς συνέγραψαν τὰ ἱερὰ Εὐαγγέλια· μάρτυς δὲ καὶ τούτου ἡ αὐτὴ σήμερον ἀναγνωσθεῖσα ἱστορία. διότι τὸ ἐσιῶδες μὲν καὶ κύριον μέρος αὐτῆς ἐστὶν ἡ πίστις τῦ Ἑκατοντάρχου, καὶ τὸ παντοδύναμον τῦ δεσποτικῦ προσάγμανος· σκοπὸν δὲ ἔχει, ἵνα φανερώσῃ ἡμῖν, ὅτι ὅσον ὑψηλὴ καὶ τελειοτέρα ἐστὶν ἡ πίστις τῦ ἀνθρώπυ πρὸς τὸν Θεόν, τόσον μείζονα καὶ πλησιώτερά εἰσι τὰ ἐλέη τῦ Θεῦ πρὸς τὸν ἄνθρωπον. ταῦτα δὲ συμφώνως τῷ Λευκᾷ διηγεῖται καὶ ὁ Εὐαγγελισὴς Ματθαῖος, λέγων·

Λευκ. 7.

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἐλθόντι τῷ Ἰησῦ εἰς Καπερναοὺμ, προσῆλθεν αὐτῷ Ἑκατόνταρχος, παρακαλῶν αὐτὸν, καὶ λέγων· Κύριε, ὁ παῖς μου βέβληται ἐν τῇ οἰκίᾳ παραλυτικὸς, δεινῶς βασανιζόμενος. Ματ. 8, 5. 6

Ὁ μὲν Ἑκατόνταρχος ἀλλόφυλος ἦν τὸ γένος, στρατιωτικὸς τὸ ἐπάγγελμα, ἑκατὸν στρατιώτας ἔχων ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν αὐτῦ, εἰδωλολάτρης κατὰ τὴν θρησκείαν, φίλος ὅμως τῦ ἔθνυς τῶν Ἑβραίων, ὅσις καὶ τὴν Συναγωγὴν αὐτῶν ᾠκοδόμησεν· ὁ δὲ δοῦλος αὐτῦ παράλυτος καὶ ἀκίνητος ἐν τῇ οἰκίᾳ κατέκειτο, τοσοῦτον βαρέως καὶ ἐλεεινῶς βασανιζόμενος, ὥστε ἤγγισεν ἤδη τὰς πύλας τῦ θανάτου. ἀκούσας δὲ ὁ Ἑκατόνταρχος τὰ ἐξαίσια θαύματα τῦ Κυρίυ ἡμῶν Ἰησῦ Χριστῦ, καὶ μαθὼν ὅτι ἦλθεν εἰς τὴν Καπερναοὺμ, πρῶτον μὲν ἀπέστειλε πρεσβυτέρυς τῶν Ἰουδαίων, ὡς λέγει ὁ ἱερὸς Λευκᾶς, ἔπειτα φίλυς Λευκ. 7, 5. Λευκ. 7. 4, 6.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

φίλες παρακαλέντας, μετὰ δὲ ταῦτα ἐλθὼν καὶ αὐτὸς πρὸς αὐτὸν, περιέγραψε τὴν τοῦ δούλου αὐτοῦ ἀσθένειαν· Κύριε, εἶπεν, ὁ δοῦλός μου κατάκειται εἰς τὴν οἰκίαν μου παράλυτος, ὑπὸ τῶν ὀδυνῶν βαρέως βασανιζόμενος. Ταῦτα μόνα εἶπεν ὁ Ἑκατόνταρχος· ἐν ᾧ δὲ ἔμελλεν ἐκφωνῆσαι τὴν παράκλεσιν ὑπὲρ τῆς ἰατρείας τῷ δούλῳ αὐτῷ, προφθάνει ὁ θεάνθρωπος Ἰησοῦς τὴν αἴτησιν, καὶ πρὶν ἢ ἐκφωνήσῃ ὁ Ἑκατόνταρχος τὸ, παρακαλῶ, Κύριε, θεράπευσον αὐτὸν, προβάλλει ὁ Κύριος τῷ ζητήματος αὐτῷ τὴν ἐκπλήρωσιν.

Ματ. 8, 7. *Καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἐγὼ ἐλθὼν θεραπεύσω αὐτόν.*

Βλέπεις πόσον διαφέρει ἡ ἐνεργεσία τοῦ Θεοῦ τῆς ἐνεργεσίας τῶν ἀνθρώπων; ἵνα ἐπιτύχῃς μίαν μικρὰν χάριν ἀπὸ ἑνὸς ἀνθρώπε, ποσάκις κλίνεις ἐνώπιον αὐτοῦ τὴν κεφαλήν σε ἕως ἐδάφες τῆς γῆς; ποσάκις λέγεις τὸ, παρακαλῶ, καὶ δέομαι, καὶ ὑπόσχεσαι ἀμοιβὴν καὶ ἐυγνωμοσύνην; ὁ ἄνθρωπος μεγαλύνει τὰς δυσκολίας τοῦ ζητήματός σε, ἵνα δείξῃ τὴν ἐνεργεσίαν αὐτοῦ μεγάλην· ἀναβάλλει τὸν καιρὸν, ἵνα ἐξάψῃ τὴν ἐπιθυμίαν σε, καὶ αὐξήσῃ τῶν περισάσεων τὴν ἀνάγκην. θέλει πολλὰς μεσίτας, ἵνα διὰ τῆς μιᾶς χάριτος ἔχῃ πολλὰς χρεώσας. τότε δὲ τέλος πάντων ἐκτείνει τῆς ἀγαθοεργίας τὴν χεῖρα, ὅταν πληροφορηθῇ, ὅτι λαμβάνει τῆς ἐυεργεσίας τὴν ἀνταπόδοσιν. ἐδὲν τούτων βλέπεις εἰς τὸ Θεῖον τὰς ἐυεργεσίας. μόλις ἤκουσεν ὁ θεάνθρωπος τὴν χρείαν τοῦ Ἑκατοντάρχου, καὶ ἐυθὺς ἐθεράπευσε τοῦ δούλου αὐτοῦ τὴν ἀσθένειαν. σημείωσαι δὲ τὴν ἀῤῥητον σοφίαν τοῦ Κυρίε ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, πῶς διὰ τῶν ἐναντίων τρόπων οἰκονομεῖ τῶν ἀνθρώπων τὴν σωτηρίαν. τῆς μὲν Χαναναίας τὴν πίστιν ἐφανέρωσεν, ἀρνηθεὶς τὴν χάριν, ἣν αὐτὴ ἐζήτει. Ματ. 15, 26. „Οὐκ ἔστι καλὸν, εἶπε, λαβεῖν τὸν ἄρτον τῶν τέκνων, „καὶ βαλεῖν τοῖς κυναρίοις· Τὴν δὲ τοῦ Ἑκατοντάρχε, φανεὶς πρόθυμος εἰς τὴν τοῦ αἰτήματος αὐτοῦ ἐκπλήρωσιν. Ἐγὼ ἐλθὼν θεραπεύσω αὐτόν. Ἡ Χαναναία περιφρονεμένη, παῤῥησιάζει τὴν εεραὰν αὐτῆς πίσιν, καὶ τὴν μεγάλην ταπείνωσιν. „Ναὶ Κύριε, Ματ. „λέγει, καὶ γὰρ τὰ κυνάρια ἐσθίει ἀπὸ τῶν 15, 27. „ψυχίων τῶν πιπτόντων ἀπὸ τῆς τραπέζης „τῶν κυρίων· ὁ Ἑκατόνταρχος εἰσακεόμενος καὶ πρὶν ἢ παρακαλέσῃ, ἐκφωνεῖ λόγια τῆς ὑψηλῆς αὐτοῦ πίσεως, καὶ τῆς τελειοτάτης αὐτοῦ ἐυλαβείας ἀποδεικτικά.

Ματ. 8, 8. *Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἑκατόνταρχος, ἔφη· Κύριε, οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς, ἵνα μου ὑπὸ τὴν εέγην εἰσέλθῃς, ἀλλὰ μόνον εἰπὲ λόγον, καὶ ἰαθήσεται ὁ παῖς μου.*

Ἡ ἐυλάβεια τοῦ μεγάλε προφήτε Μωϋσέως ὁμοία ἐσὶ τῇ ἐυλαβείᾳ τοῦ Ἑκατοντάρχε. ἐκεῖνος ἀκούσας τὴν θείαν φωνὴν, Ἐγώ εἰμι ὁ Θεὸς τοῦ πατρός σου, Θεὸς „Ἀβραὰμ, καὶ Θεὸς Ἰσαὰκ, καὶ Θεὸς Ἰα- Ἐξ. „κὼβ, Ἔκρυψεν ἐυθὺς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, 3, 6. διότι ἠυλαβήθη ἰδεῖν τὸν Θεόν· οὗτος δὲ ἀκούσας τὸ, „Ἐγὼ ἐλθὼν θεραπεύσω αὐτόν, μετὰ ἐυλαβείας ἐξεβόησε. „Κύριε οὐκ εἰμὶ „ἱκανὸς, ἵνα εἰσέλθῃς ὑπὸ τὴν εέγην τῆ „οἰκίας με. Ταῦτα εἶπεν, ἐπειδὴ ἐνόμιζεν ἑαυτὸν ἀνάξιον τῆς τοιαύτης τιμῆς καὶ χάριτος, ἦγεν τῆς εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ ὑποδοχῆς τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ. ἄκουε δὲ καὶ τὴν τελειότητα τῆς πίσεως αὐτοῦ. Ἀλλ' εἰπὲ μόνον λόγον, ἦγεν ἕνα μόνον πρακτικὸν λόγον εἰπὲ, καὶ αὐτὸς ἀρκεῖ πρὸς ἰατρείαν τοῦ δούλου μου. καὶ τίς ἄλλος δύναται διὰ μόνου τοῦ λόγου ἀποδιῶξαι τὴν σωματικὴν ἀσθένειαν, καὶ δοῦναι τὴν ὑγείαν, εἰμὴ εἷς καὶ μόνος, ὁ τῶν ὅλων Θεός; ὁ Ἑκατόνταρχος λοιπὸν ἐπίσευεν, ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς, Θεὸς ἐσὶν ἀληθινὸς, παντεξούσιος, καὶ παντοδύναμος. ἐξηγεῖτο δὲ σαφέσερον τὴν

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

τὴν πίσιν αὐτοῦ διὰ τοῦ ἑφεξῆς παραδείγματος.

Ματ. 8, 9. *Καὶ γὰρ ἐγὼ ἄνθρωπός εἰμι ὑπὸ ἐξουσίαν, ἔχων ὑπ' ἐμαυτὸν στρατιώτας· καὶ λέγω τούτῳ, πορεύθητι, καὶ πορεύεται· καὶ ἄλλῳ, ἔρχου, καὶ ἔρχεται· καὶ τῷ δούλῳ μου, ποίησον τοῦτο, καὶ ποιεῖ.*

Ὁ Θεὸς κρατεῖ ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ τὴν ζωὴν καὶ τὸν θάνατον, τὴν ὑγείαν καὶ τὴν ἀσθένειαν, τὰς εὐτυχίας καὶ δυσυχίας. Κύ-

Ἱερ. 50, 34. „ριος παντοκράτωρ ὄνομα αὐτῷ. „Ὅτι ἐν τῇ „χειρὶ αὐτοῦ τὰ πέρατα τῆς γῆς, καὶ τὰ

Ψαλ. 94. 4, 5. „ὕψη τῶν ὀρέων αὐτοῦ ἐστίν· „Ὅτι αὐτοῦ ἐστὶν „ἡ θάλασσα, καὶ αὐτὸς ἐποίησεν αὐτήν, „καὶ τὴν ξηρὰν αἱ χεῖρες αὐτοῦ ἔπλασαν. Καὶ καθὼς οἱ Βασιλεῖς στέλλουσιν ἄλλους μὲν στρατιώτας πρὸς φύλαξιν, ἄλλους δὲ πρὸς καθαίρεσιν τῶν πόλεων· οὕτω καὶ ὁ Θεὸς

Ψαλ. 29, 5. εἰς ἄλλους μὲν στέλλει τὴν ζωὴν, Καὶ ζωὴ „ἐν τῷ θελήματι αὐτοῦ· Εἰς ἄλλους δὲ τὸν

Ἱερ. 24, 10. „θάνατον· Καὶ ἀποστελῶ εἰς αὐτοὺς τὸν λι„μὸν καὶ τὸν θάνατον. Καὶ καθὼς οἱ δεσπόται πέμπουσι τοὺς δούλους αὐτῶν πρὸς πᾶσαν διακονίαν, οὕτω καὶ ὁ Θεὸς τὴν ὑγείαν στέλλει ἢ τὴν ἀσθένειαν, τὴν εὐτυχίαν ἢ τὴν δυσυχίαν πρὸς πᾶσαν ὑπηρεσίαν τοῦ πανσόφου αὐτοῦ θελήματος. „Ὅτι ποτήριον ἐν

Ψαλ. 11, 7. „χειρὶ Κυρίου οἴνου ἀκράτου πλῆρες κεράσ„ματος. καὶ ἔκλινεν ἐκ τούτου εἰς τοῦτο. Ταῦτα περὶ τοῦ Χριστοῦ ἐπίστευεν ὁ Ἑκατόνταρχος. ὅθεν ἡ ἔννοια τῶν λόγων αὐτοῦ, αὕτη ἐστί. Κύριε, ἡ ζωὴ καὶ ὁ θάνατος εἰσὶν οἱ στρατιῶταί σου, ἡ ὑγεία καὶ ἡ ἀσθένεια, ἡ εὐτυχία καὶ ἡ δυσυχία εἰσὶν οἱ δοῦλοί σου. ἐὰν λοιπὸν ἐγὼ ἄνθρωπος ὢν, εἰς ἄλλους ὑποκείμενος, προστάττω ὅμως τοὺς ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν μου στρατιώτας, καὶ αὐτοὶ ὑπακούουσι, κελεύω τὸν δοῦλόν μου, καὶ αὐτὸς ποιεῖ τὸ θέλημά μου· πόσῳ μᾶλλον σὺ, παντοδύναμος ὢν καὶ παντεξούσιος, ἐὰν προσάξῃς τὴν ζωὴν καὶ τὸν θάνατον, ἡ μὲν ἔρχεται, ὁ δὲ φεύγει; ἐὰν μόνον εἴπῃς λόγον, περικαταλαμβάνει εὐθὺς τὸν δοῦλόν μου ἡ ἀνάρρωσις, καὶ φυγαδεύεται ἀπ' αὐτοῦ ἡ παραλυτικὴ ἀσθένεια; καὶ ταῦτα μὲν εἶπεν ὁ Ἑκατόνταρχος.

Ματ. 8, 10. *Ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς, ἐθαύμασε, καὶ εἶπε τοῖς ἀκολουθοῦσιν· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐδὲ ἐν τῷ Ἰσραὴλ τοσαύτην πίστιν εὗρον.*

Μήτηρ τοῦ θάμβους ἐστὶν ἡ ἀμάθεια. διότι ὑπὲρ ἐκείνων τῶν πραγμάτων μόνων θαυμάζομεν, ὧν τοὺς λόγους ἀγνοοῦμεν. ἐκ τούτου δὲ φανερόν ἐστιν, ὅτι ἐδόλως ἐθαύμασεν ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς, ἀκούσας τοῦ Ἑκατοντάρχου τὴν πίστιν. διότι αὐτὸς ἦ μόνον ὡς Θεὸς, ἀλλὰ καὶ ὡς ἄνθρωπος διὰ τὴν καθ' ὑπόστασιν ἕνωσιν τῆς θεότητος, καὶ τὰ ἀπόκρυφα τῶν ἀνθρωπίνων λογισμῶν ἐγνώριζε, καὶ τὰ αἴτια πάντων τῶν πραγμάτων ἠπίστατο. εἶπε δὲ ὁ Εὐαγγελιστὴς τό, Ἐθαύμασεν, ἵνα κατανοήσωμεν ἡμεῖς, πόσον θαυμαστὸν καὶ παράδοξον πρᾶγμά ἐστι, μία πίστις τόσον τελεία καὶ πλήρης εἰς ἐθνικὸν ἄνθρωπον, οἷος ἦν ὁ Ἑκατόνταρχος. ὅθεν γραφεὶς ὁ Κύριος ἡμῶν πρὸς τοὺς ἀκολουθοῦντας αὐτῷ, ἔλεγεν. „Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, „οὐδὲ ἐν τῷ Ἰσραὴλ τοσαύτην πίστιν εὗρον. Σημείωσον δὲ, ὅτι οὐκ εἶπεν ἐν παντὶ τῷ Ἰσραὴλ, ἀλλὰ μόνον ἐν τῷ Ἰσραὴλ, ἵνα ἐξέλῃ τοὺς Πατριάρχας καὶ Προφήτας, τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον, τὸν βαπτιστὴν Ἰωάννην, τοὺς Ἀποστόλους, καὶ τοὺς λοιποὺς ἁγίους, τοὺς ἐκ τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ γένους καταγομένους· καὶ παραστήσῃ, ὅτι ἡ πίστις τοῦ Ἑκατοντάρχου τελειοτέρα ἦν τῆς πίστεως τῶν Ἰσραηλιτῶν, τῶν διδαχθέντων μὲν ὑπὸ τῶν Προφητῶν τὰ περὶ τῆς ἐνανθρωπήσεως αὐτοῦ, καὶ ἰδόντων τὸ πλῆθος τῶν θαυμάτων, καὶ εὐεργετηθέντων ὑπ' αὐτοῦ, μὴ πιστεύσαντων δὲ εἰς αὐτόν. διὰ τοῦτο δὲ ἐπιφέρει καὶ τὰ ἑξῆς.

Λέγω

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Ματ. 8, 11. *Λέγω δὲ ὑμῖν, ὅτι πολλοὶ ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν ἥξουσι, καὶ ἀνακλιθήσονται μετὰ Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ ἐν τῇ Βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν.*

Ὁ μὲν Προφήτης Ἡσαΐας προεφήτευσε περὶ τῆς εἰς Χριστὸν πίστεως καὶ τῆς σωτηρίας τῶν ἐθνῶν, λέγων· „Ἥξουσιν ἐπ' αὐτὸ „πάντα τὰ ἔθνη. ἰδοὺ δέδωκά σε εἰς διαθήκην γένους, εἰς φῶς ἐθνῶν, τοῦ εἶναί σε „εἰς σωτηρίαν ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς. Ὁ δὲ „Μαλαχίας· Διότι ἀπὸ ἀνατολῶν Ἡλίου καὶ „ἕως δυσμῶν τὸ ὄνομά μου δεδόξασται ἐν „τοῖς ἔθνεσιν. Ὁ δὲ θεάνθρωπος Ἰησοῦς ἀφορμὴν λαβὼν ἀπὸ τῆς πίστεως τοῦ ἐθνικοῦ Ἑκατοντάρχου, προφητεύει τὴν ἐγγίζουσαν, καὶ ἀρξαμένην ἤδη ἐπιστροφὴν τῶν ἐθνῶν, καὶ τὴν εἰσέλευσιν αὐτῶν εἰς τὴν ἐπάνιον Βασιλείαν. βλέπε δὲ μετὰ πόσης σοφίας καὶ συνέσεως τοῦτο ποιεῖ· ἵνα μὴ σκανδαλίσῃ τοὺς Ἰουδαίους, καὶ φανῇ καταφρονητὴς τῶν διὰ νόμου εὐαρεστησάντων τῷ Θεῷ, ὅτε εἶπε· πολλοὶ ἐθνικοὶ πιστεύσουσι, καὶ κληρονομήσουσι τὴν Βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, ἀλλὰ, Πολλοὶ ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν ἥξουσιν. Ἔπειτα μνημονεύει τοῦ Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ, δηλοποιῶν, ὅτι αὐτοὶ ἀπολαμβάνουσι τῆς τοῦ Θεοῦ βασιλείας, καὶ ὅτι οἱ συναυλιζόμενοι καὶ συνανακλινόμενοι μετ' αὐτῶν, μέτοχοί εἰσι τῆς θείας δόξης. ἔτω δὲ τοὺς ἀκροατὰς προδιαθέσας, καὶ πᾶσαν λαβὴν κατηγορίας ἀπὸ τοῦ σώματος αὐτῶν ἁρπάσας, ἐπάγει εὐθὺς τὸ ὑπόλοιπον τῆς προφητείας μέρος.

Ματ. 8, 12. *Οἱ δὲ υἱοὶ τῆς Βασιλείας ἐκβληθήσονται εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων.*

Οἱ μὲν ἐθνικοὶ, οἱ πιστεύσαντες τὴν ἔνσαρκον οἰκονομίαν τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, κληρονομήσουσι τὴν Βασιλείαν τῶν οὐρανῶν· οἱ δὲ Ἰσραηλῖται, οἱ ἀπιστήσαντες, ἐκβληθήσονται εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον· υἱοὶ δὲ τῆς Βασιλείας ὀνομάζει τοὺς Ἰσραηλίτας, ἐπειδὴ „αὐτῶν ἦσαν Ἡ υἱοθεσία, καὶ ἡ δόξα, καὶ Ῥωμ. 9. 4, 5. „αἱ διαθῆκαι, καὶ ἡ νομοθεσία, καὶ ἡ λα„τρεία, καὶ αἱ ἐπαγγελίαι· Ὧν οἱ πατέρες, „καὶ ἐξ ὧν ὁ Χριστὸς κατὰ σάρκα. Αὐτοὶ ἦσαν, περὶ ὧν ὁ Θεὸς διὰ μὲν τοῦ Μωϋσέως ἔλεγε· „Σὺ δὲ ἐρεῖς τῷ Φαραὼ, τάδε Ἐξ. 4, 22. „λέγει Κύριος· υἱὸς πρωτότοκός μου Ἰσραήλ. Ἡσ. 1, 2. „Διὰ δὲ τοῦ Ἡσαΐου. Υἱοὺς ἐγέννησα καὶ ὕψω„σα, αὐτοὶ δέ με ἠθέτησαν. Ἀντεισήχθησαν δὲ οἱ ἐθνικοὶ πιστεύσαντες, ἀντὶ τῶν Ἰσραηλιτῶν, τῶν ἀθετησάντων τὴν πίστιν. καὶ αὐτή ἐστιν ἡ μωσηριώδης ἀντικατάστασις, περὶ ἧς ὁ μὲν Προφήτης Ὡσηὲ λέγει· „Καὶ Ὡς. 2, 25. „ἀγαπήσω τὴν οὐκ ἠγαπημένην, καὶ ἐρῶ τῷ „οὐ λαῷ μου, λαός μου εἶ σύ. καὶ αὐτὸς ἐρεῖ „Κύριος ὁ Θεός μου εἶ σύ· Ὁ δὲ θεηγόρος „Ἀπόστολος, Τῷ αὐτῶν παραπτώματι ἡ σω- Ῥωμ. 11, 11. „τηρία τοῖς ἔθνεσι. Τῇ ἀπιστίᾳ γὰρ ἐξε„κλάσθησαν, σὺ δὲ τῇ πίστει ἕστηκας. Σημείωσαι δὲ, ὅτι ἐπειδὴ εἶπε σκότος ἐξώτερον, ὅπου ἔστιν ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων, φανερόν ἐστιν, ὅτι καὶ ἄλλο σκότος ἐστὶν αἰώνιον μὲν, πλὴν ἐλαφρότερον καὶ ἐνδότερον. ὅθεν καθὼς Ἐν τῇ Ἰωάν. 14, 2. οἰκίᾳ τοῦ Πατρὸς καὶ Θεοῦ πολλαὶ μοναί εἰσιν, Ἦγουν πολλαὶ τάξεις καὶ βαθμοὶ δόξης καὶ μακαριότητος· οὕτω καὶ ἐν τῷ ᾅδῃ πολλαὶ διαιρέσεις τιμωριῶν καὶ βασάνων. ἐντεῦθεν δὲ μανθάνομεν, ὅτι οὐδὲ πάντες οἱ σωζόμενοι τοῦ αὐτοῦ μέτρου τῆς δόξης ἀπολαμβάνουσιν, οὐδὲ πάντες οἱ κολαζόμενοι τὴν αὐτὴν ὑπομένουσι τιμωρίαν. ἀλλὰ μερίζει ὁ Θεὸς ἑκάστῳ τὸ μέτρον τῆς δόξης, ἢ τῆς κολάσεως κατὰ ἀναλογίαν τῆς πίστεως καὶ τῶν ἔργων αὐτοῦ. ταῦτα δὲ προφητεύσας καὶ εἰπὼν ὁ Κύριος, μετέβαλε τὸν λόγον.

Καὶ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς τῷ Ἑκατοντάρχῳ. ὕπαγε, καὶ ὡς ἐπίστευσας γενηθήτω σοι. καὶ ἰάθη ὁ παῖς αὐτοῦ ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ.

Μεγάλη ἡ πίστις, μέγα καὶ τὸ δῶρον· Ὡς ἐπίστευσας γενηθήτω σοι. σὺ ἐπίστευσας, ὅτι ἐγὼ δύναμαι διὰ μόνε λόγε θεραπεῦσαι τὸν δοῦλόν σε· ἰδὲ ἓν ἐγὼ διὰ τὸ λόγε, Γενηθήτω, θεραπεύω τὴν τότε παράλυσιν· καθὼς λοιπὸν ἐπίστευσας, οὕτω γενηθήτω σοι. λάβε τὸ χάρισμα ἀνάλογον τῇ πίστει σου. κατ' ἐκείνην δὲ τὴν ὥραν, καθ' ἣν ὁ Κύριος ἐξεφώνησε τό, Γενηθήτω σοι, κατὰ τὴν αὐτὴν ἰατρεύθη τὸ Ἑκατοντάρχου ὁ δοῦλος· σὺ δὲ παρατήρησον οὐ μόνον τὸ παντοδύναμον τὸ λόγε, καὶ τῆς ἰατρείας τὸ τάχος, ἀλλὰ καὶ τὴν φωνὴν, Γενηθήτω σοι. διὰ τῆς φωνῆς Γενηθήτω, ἐδημιούργησεν ὁ Θεὸς τὸ φῶς. Γενηθήτω φῶς· καὶ ἐγένετο φῶς. Γεν. 1, 3

„Διὰ τῆς αὐτῆς φωνῆς Γενηθήτω, ἐδίωξε „τῶν δαιμόνων τὸ σκότος. Γενηθήτω σοι „ὡς θέλεις, εἶπε τῇ Χαναναίᾳ· καὶ ἰάθη „ἡ θυγάτηρ αὐτῆς ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης. Ματ. 15, 28.

Διὰ τῆς φωνῆς Γενηθήτω, ἐποίησε τὸ σερέωμα. Γενηθήτω σερέωμα· καὶ ἐγένετο ὕτω. Γεν. 1, 6.

„Διὰ τῆς φωνῆς Γενηθήτω, ἐσερέωσε τοῦ „παραλύτε τὰ μέλη. Ὡς ἐπίστευσας γενηθή„τω σοι, εἶπε τῷ Ἑκατοντάρχῳ· καὶ ἰάθη „ὁ παῖς αὐτῦ ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ. Ἡ αὐτὴ φωνὴ, Γενηθήτω, καὶ δημιεργικὴ, καὶ θαυματεργὸς, ἐπειδὴ εἷς καὶ ὁ αὐτὸς Θεὸς ἐστὶν ὁ δημιουργῶν καὶ θαυματουργῶν. Ψαλ. 148, 5.

„Αὐτὸς „εἶπε καὶ ἐγενήθησαν, αὐτὸς ἐνετείλατο „καὶ ἐκτίσθησαν. Πάντα ὅσα ἠθέλησεν ἐποίη„σεν ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐν τῇ γῇ, ἐν ταῖς „θαλάσσαις καὶ ἐν πάσαις ταῖς ἀβύσσοις. Ψαλ. 135, 9.

ΟΜΙΛΙΑ

ΜΕΤΑ ΤΟ ΚΑΤΑ

ΜΑΤΘΑΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

ΤΗΣ Δ. ΚΥΡΙΑΚΗΣ.

Περὶ Θείας μεταλήψεως.

Ὁ Ἑκατόνταρχος, χρισιανοὶ, παρέδωκεν ἡμῖν μάθημα πολλὰ ψυχωφελὲς καὶ σωτήριον. αὐτὸς πισεύσας, ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἐστὶν ὁ ἀληθινὸς Θεὸς, ἐγνώρισε πόσης καθαρότητος χρείαν ἔχει, ὅσις πλησιάζει πρὸς αὐτόν. ἐρευνήσας δὲ τὸν βίον καὶ τὰ ἔργα αὐτῦ, ἔκρινεν ἑαυτὸν παντελῶς ἀνάξιον τῆς ὑποδοχῆς τοῦ Θεῦ. ὅθεν ὅταν ἤκουσεν, ὅτι ὁ Κύριος καὶ Θεὸς μέλλει νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν οἰκίαν αὐτῦ, κἂν ἄνθρωπος ἀξιωματικὸς ἦν καὶ ἐπίσημος, οὐδεμίαν συσολὴν ἔλαβεν, ἀλλ' ἔνδον μιᾶς ὁλοκλήρου πόλεως, τῆς Καπερναὺμ, ἐνώπιον παντὸς τοῦ λαῦ, μετὰ μεγίσης πίστεως, ἐυλαβείας, καὶ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

καὶ ταπεινοφροσύνης, παῤῥησίᾳ, λαμπρᾷ
Ματ. τῇ φωνῇ, εἰς ὑπήκοον πάντων ἐβόησε· Κύ-
κγ, 8. „ριε, ἐκ εἰμὶ ἱκανὸς, ἵνα μου ὑπὸ τὴν στέ-
γην εἰσέλθῃς.

Ὦ φωνὴ μακαρία, διδάσκαλος τῶν προσ-
ερχομένων εἰς τὴν μετάληψιν τῶν θείων
Μυστηρίων. ὦ φωνὴ ἁγία, ἔλεγχος τῶν με-
ταλαμβανόντων ἀναξίως τὸ σῶμα καὶ αἷμα
τοῦ δεσπότου Χριστοῦ. ὁ Ἑκατόνταρχος ἀκού-
σας, ὅτι ὁ Κύριος ἔρχεται πρὸς αὐτὸν, ἐκ
ἀπετόλμησε νὰ εἰσάξῃ αὐτὸν εἰς τὴν οἰκίαν
αὐτοῦ, τὴν ὑλικὴν καὶ χειροποίητον. ἡμεῖς
ἀκούοντες τὸν Θεὸν, „διὰ τοῦ Παύλου λέ-
1 Κορ. „γοντα, ὃς ἂν ἐσθίῃ τὸν ἄρτον τοῦτον, ἢ
ια, 27. „πίνῃ τὸ ποτήριον τοῦ Κυρίου ἀναξίως, ἔνο-
„χος ἔσται τοῦ σώματος καὶ αἵματος τοῦ Κυ-
ρίου, Ἀυθαδιάζοντες εἰσάγομεν αὐτὸν διὰ
τῆς μεταλήψεως τῶν μυστηρίων ἔνδον τῆς ψυ-
χῆς καὶ τοῦ σώματος ἡμῶν. εἰς τὸν Ἑκατόν-
Ματ. ταρχον ὑπόσχεται ὁ Κύριος θεραπείαν· Ἐγὼ
η, 9. ἐλθὼν θεραπεύσω αὐτόν· Καὶ ὅμως αὐτὸς
φοβεῖται τὴν ὑποδοχήν· εἰς τοὺς ἀναξίως με-
ταλαμβάνοντας φοβερίζει ὁ Κύριος ἀσθέ-
1 Κορ. νειαν καὶ θάνατον. „Διὰ τοῦτο ἐν ὑμῖν
ια, 30. „πολλοὶ ἀσθενεῖς καὶ ῥῤώωσοι, καὶ κοιμῶν-
„ται ἱκανοί· Καὶ ὅμως αὐτοὶ ἀφόβως αὐ-
τὸν μεταλαμβάνουσιν. Ὁ Ἑκατόνταρχος οὐ-
δόλως συνεσάλη, ἀλλ' ἐνώπιον παντὸς τοῦ
λαοῦ ὡμολόγησε τὴν ἑαυτοῦ ἀναξιότητα. ἡμεῖς
μηδόλως φοβούμενοι, μεταλαμβάνομεν ἀνα-
ξίως, ἵνα φανῶμεν εἰς τοὺς ἀνθρώπους
ἄξιοι τοῦ μυστηρίου. τοῦτο δὲ ἴσως συμβαί-
νει, ἀγαπητοί μου ἀδελφοί, ἢ ἐπειδὴ ἐδε-
ποσῶς σοχαζόμεθα τοῦ μυστηρίου τὸ ὕψος,
ἢ ἐπειδὴ ἐδόλως ἐρευνῶμεν τῶν ἁμαρτιῶν
ἡμῶν τὸ βάρος, ἢ τέλος πάντων, ἐπειδὴ
οὐδὲ τὸ πρῶτον συλλογιζόμεθα, οὐδὲ τὸ
δεύτερον εἰς νοῦν λαμβάνομεν.

Ἀληθῶς ἡμεῖς ὅταν προσερχώμεθα εἰς
τὸ μυστήριον τῆς θείας εὐχαριστίας οὐδὲν
ἄλλο βλέπομεν, εἰμὶ ἄρτον καὶ οἶνον, καὶ
ὅταν αὐτὸ μεταλαμβάνωμεν, οὐδὲν ἕτερον
αἰσθανόμεθα, εἰμὴ ποιότητα ἄρτου καὶ οἴ-
νου. ἀλλ' ἡ πίστις νικᾷ τὴν αἴσθησιν. αὐτὴ
ἔχει βεβαιότητα μείζονα τῆς τῶν ὀφθαλ-
μῶν, καὶ ἀσφάλειαν περισσοτέραν τῆς γεύ-
σεως, καὶ τῶν λοιπῶν αἰσθήσεων. διότι ἡ
μὲν αἴσθησις μόνα τὰ ἔξω, τὰ περὶ τὴν
οὐσίαν, τὰ καλούμενα συμβεβηκότα παρίστη-
σιν εἰς τὸν νοῦν τοῦ ἀνθρώπου· ἡ δὲ πίστις
προχωρεῖ εἰς τὰ ἔνδον, καὶ εἰς αὐτὴν τῶν
πραγμάτων τὴν οὐσίαν. διὰ τοῦτο ὁ θεη-
γόρος Πέτρος κἂν εἶδε καὶ ἤκουσε, καὶ, ἵνα
οὕτως εἴπω, ἐψηλάφησε καὶ τὰ θαύματα
καὶ τὴν μεταμόρφωσιν, καὶ τὸ πάθος, καὶ
τὴν ταφὴν, καὶ τὴν ἀνάστασιν, καὶ τὴν
ἀνάληψιν τοῦ δεσπότου Χριστοῦ, ἐλογίζετο ὅμως
τὸν λόγον τῆς πίστεως βεβαιότερον τῶν ἰδί-
ων αἰσθήσεων. ὅθεν καὶ τοὺς προσέχοντας
εἰς αὐτὸν μετ' ἐπαίνων ἐξήριζε, λέγων·
„Καὶ ταύτην τὴν φωνὴν, ἠγούν τὴν, Οὗτός 2 Πετ.
„ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητὸς, εἰς ὃν ἐγὼ 1, 18.
„εὐδόκησα, Ἡμεῖς ἠκούσαμεν ἐξ οὐρανοῦ 19.
„ἐνεχθεῖσαν, σὺν αὐτῷ ὄντες ἐν τῷ ὄρει
„τῷ ἁγίῳ· καὶ ἔχομεν βεβαιότερον τὸν
„προφητικὸν λόγον. Οὐ μόνον δὲ ἐλογίζετο
τοῦτο, ἀλλὰ καὶ ἐπαίνει τοὺς προσέχοντας
εἰς τὸν λόγον τῆς πίστεως, καθότι αὐτὸς,
ἕως ἦ ἐσμὲν ἐν τῷ σκότει τοῦ παρόντος βίου
φωτίζει ἡμᾶς, καθὼς φωτίζει ὁ λύχνος τοὺς
ἐν σκοτεινῷ τόπῳ· φωτίζει δὲ ἕως ἂν ἀνα-
φανῇ ἡ ἡμέρα τῆς μετασάσεως ἡμῶν ἐκ τοῦ
σκότους τῆς ζωῆς, καὶ ἀνατείλῃ ἐν ταῖς καρ-
δίαις ἡμῶν ὁ φωσφόρος, ἤγουν ἕως ἂν ἴδωμεν
αὐτὸν τὸν πιστευόμενον Ἰησοῦν Χριστόν.
„ᾧ καλῶς ποιεῖτε προσέχοντες, ὡς λύχνῳ
„φαίνοντι ἐν αὐχμηρῷ τόπῳ, ἕως οὗ ἡμέρα
„διαυγάσῃ, καὶ φωσφόρος ἀνατείλῃ ἐν ταῖς
„καρδίαις ὑμῶν.

Ὁ παντοδύναμος Θεὸς καὶ διὰ τύπων,
καὶ διὰ μεταβολῶν, καὶ διὰ λόγων, καὶ
διὰ πραγμάτων ἐπληροφόρησεν ἅπαντας, ὅτι

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ὁ ἄρτος τῆ Μυηρίᾳ, ὃν ἐσθίομεν, ἐστὶ τὸ σῶμα τῆ μονογενοῦς υἱῆ αὐτῆ, καὶ ὁ οἶνος, ὃν πίνομεν, ἐστὶ τὸ ζωοποιὸν αὐτῆ αἷμα· πρῶτος ὁ Πατριάρχης Νῶε, ὁ ἀπὸ τοῦ κατακλυσμοῦ τῆ ὕδατος τὸ σπέρμα τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως διασώσας, φυτεύει ἀμπελῶνα, καὶ πίνει οἶνον· τύπος τοῦ Κυρίου Γεν. 9, 10. Ἰησῆ Χριστῆ, ὅσις ἔσωσε τῶν ἀνθρώπων τὸ γένος ἀπὸ τῆ κατακλυσμῆ τῆς ἁμαρτίας, καὶ πρῶτος ἐυλόγησε τὸν οἶνον, καὶ μετέβαλεν αὐτὸν εἰς τὸ αἷμα αὐτῆ. Ὁ πρῶτος ἱερεὺς τῆ Θεῆ τῆ ὑψίστῃ, ὁ ἀγενεαλόγητος Ἑβρ 7, 3. „Μελχισεδὲκ, ὁ Ἀφωμοιωμένος τῷ υἱῷ τῆ Θεοῦ, λαμβάνει μὲν τὰς δεκάτας παρὰ τῆ Ἀβραὰμ, προσφέρει δὲ καθ' ὁμοίωσιν αὐτοῦ τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ ἄρτον καὶ οἶνον ἅμα δὲ καὶ ἐυλογίαν, σημαίνων ὅτι πρώτη ἱερωσύνη, ἡ ἐυλογῆσα τὴν ἐκ περιτομῆς ἱερωσύνην, τὴν ἐξ Ἀβραὰμ καταγομένην, ἐστὶν ἡ ἐξ ἀκροβυσίας, ἦγεν ἡ κατὰ Χριστὸν, ἥτις προσφέρει ἄρτον καὶ οἶνον, δι' ἐυλογίας μεταβάλλεσα αὐτὰ εἰς τὸ σῶμα καὶ αἷμα τῆ Κυρίᾳ Ἰησῆ, τῆ κατὰ σάρκα υἱοῦ τοῦ Ἀβραάμ. Προσάττει ὁ Θεὸς τῇς Ἰσραηλίτας, λέγων. Λάβετε πρόβατον τέλειον, καὶ σφάξαντες αὐτὸ φάγετε· Ἀλείψατε δὲ διὰ τῆ αἵματος αὐτῆ τὰς δύω σα- Ἐξόδ. 12, 5, 7. „θμὰς, καὶ τὴν φλιὰν, ἐν τοῖς οἴκοις ἐν „οἷς ἐὰν φάγωσιν αὐτὰ ἐν αὐτοῖς. Καὶ τὸ μὲν πρόβατον σύμβολόν ἐστι τοῦ, ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἀχθέντος Ἰησοῦ Χριστοῦ, οὗ τὸ σῶμα ἡμεῖς μεταλαμβάνομεν· τὸ δὲ αἷμα τῆ προβάτου, τύπος τῆ δεσποτικῆ αἵματος, δι' οὗ κατὰ μὲν τὸ ὁρώμενον ἁγιάζομεν τὰ δύω χείλη καὶ τὴν γλῶσσαν, κατὰ δὲ τὸ νοούμενον χάριτος πληρῶμεν τὸ λογικὸν καὶ θυμοειδὲς καὶ ἐπιθυμητικὸν τῆς ψυχῆς. Ἡσ. 53, 7.

Μετὰ δὲ ταῦτα, ἵνα βεβαιώσῃ ἡμᾶς ὁ Θεὸς, ὅτι ἐν τῇ θείᾳ ἐυχαριστίᾳ, ὁ μὲν ἄρτος μεταβάλλεται εἰς τὸ ζωηφόρον σῶμα τῆ Ἰησῆ Χριστῆ, ὁ δὲ οἶνος εἰς τὸ ζωοποιὸν αὐτῆ αἷμα, ἄλλας μεταβολὰς ὁμοίας προκατασκευάσας ἀπέδειξεν. ὅθεν ὁ μὲν Μωϋσῆς εἰς τὴν Αἴγυπτον τοῦ ποταμῆ τὸ ὕδωρ μετέβαλεν εἰς αἷμα· „Καὶ μετέβαλε πᾶν Ἐξ. 7, 20 „τὸ ἐν τῷ ποταμῷ εἰς αἷμα. Ὁ δὲ μονογενὴς υἱὸς τῆ Θεῆ ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας εἰς οἶνον μετέβαλε τὸ ἐν ταῖς ὑδρίαις ὕδωρ. Ἰωάν 2, 9. „Ὡς δὲ ἐγεύσατο ὁ ἀρχιτρίκλινος τὸ ὕδωρ „οἶνον γεγενημένον, φωνεῖ τὸν νυμφίον ὁ „ἀρχιτρίκλινος.

Μετὰ δὲ τὰς τύπες, καὶ τῶν μεταβολῶν τὰ παραδείγματα, τότε παῤῥησίᾳ ἠῤξατο ὁ Θεάνθρωπος λέγειν· „Ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος Ἰωάν 6, 5 „ὁ ζῶν, ὁ ἐκ τῆ ὐρανῆ καταβάς· ἐάντις „φάγῃ ἐκ τούτου τοῦ ἄρτε, ζήσεται εἰς „τὸν αἰῶνα· καὶ ὁ ἄρτος δὲ, ὃν ἐγὼ δώσω, „ἡ σάρξ μου ἐστὶν, ἣν ἐγὼ δώσω ὑπὲρ τῆς „τοῦ κόσμε ζωῆς. Ταῦτα δὲ αὐτοῦ διδάσ- „κοντος, μάχονται μὲν πρὸς ἀλλήλους οἱ Ἰωάν 6, 52 „Ἰουδαῖοι· Καὶ πῶς, λέγεσι, δύναται οὗ- „τος ἡμῖν δοῦναι τὴν σάρκα φαγεῖν; Το- „σῆτον δὲ σκανδαλίζονται πολλοὶ τῶν μα- θητῶν αὐτῆ, ὥσε παῤῥησίᾳ κατηγορῆσιν Ἰωάν 6, 60 αὐτὸν, λέγοντες· „Σκληρός ἐστι, τὶς δύναται αὐτῆ ἀκούειν; Αὐτὸς δὲ ἐπιβεβαιοῖ τὸν λόγον αὐτῆ, δηλοποιῶν ἅμα καὶ τὴν ἀνάγ- κην τῆς μεταλήψεως τοῦ Μυηρίε· „Ἀμὴν, Ἰωάν 5, 53 „ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ φάγητε τὴν σάρ- „κα τῆ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, καὶ πίητε αὐ- „τῆ τὸ αἷμα, οὐκ ἐχετε ζωὴν ἐν ἑαυτοῖς. Καὶ ταῦτα μὲν ἐδίδαξε τότε ὁ Θεάνθρω- πος ἐν τῇ Καπερναούμ· ὅτε δὲ ἦλθεν ἡ ἑσπέρα τοῦ Μυηρίε, τότε ἐν τῇ ἁγίᾳ Σιὼν ἀνακείμενος μετὰ τῶν δώδεκα Ἀποσόλων, λαβὼν ἐν ταῖς ἁγίαις αὐτοῦ χερσὶ τὸν ἄρτον, καὶ ἐυλογήσας, διέκοψε, καὶ ἔδωκε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, καὶ εἶπε· „Λά- Ματ. 26, 26 „βετε φάγετε· τοῦτό ἐστι τὸ σῶμά με. Καὶ 27. „λαβὼν τὸ ποτήριον, καὶ ἐυχαριστήσας, ἔδω- „κεν αὐτοῖς, λέγων· πίετε ἐξ αὐτῆ πάντες· τῆτο γάρ ἐστι τὸ αἷμά με.

Χρισιανὲ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Χρισιανὲ λοιπὸν, σὺ μὲν ἄρτον βλέπεις, ἀλλὰ σὺ πισεύεις, ὅτι αὐτό ἐσι τὸ σῶμα τῦ Κυρίου σου. οἶνον βλέπεις, ἀλλ' ὁ δεσποτικὸς λόγος πείθει σε, ὅτι αὐτό ἐσι τὸ Κυρίε σου τὸ αἷμα. ἡ πίσις σου νικᾷ τὴν τὴν αἴσθησίν σου. καθὼς δὲ ὅσοι εἶδον τὸν Ἰησῦν Χριςὸν ἐν τῇ γῇ περιπατῆντα, καὶ ἐπίσευσαν αὐτῷ, διὰ μὲν τῶν σωματικῶν ὀφθαλμῶν ἔβλεπον ἄνθρωπον, διᾶ δὲ τῆς πίσεως τῆς ἐν τῇ ψυχῇ αὐτῶν ὡμολόγυν αὐτὸν Θεόν. ἔτω καὶ σὺ διὰ μὲν τῶν ὀμμάτων τῦ σώματος βλέπεις ἄρτον καὶ οἶνον, διὰ δὲ τῦ φωτὸς τῆς πίσεως πισεύεις, ὅτι ὁ ἄρτος ἐσὶ τὸ σῶμα, καὶ ὁ οἶνός ἐσι τὸ αἷμα τῦ δεσπότου σου. πισεύων δὲ ἐκεῖνο ὅπερ ὁ βλέπεις, μᾶλλον δὲ ἄλλο ἐκείνου, ὅπερ βλέπεις, γίνεσαι μακάριος. „Μακάριοι „λέγει ὁ Κύριος, οἱ μὴ ἰδόντες καὶ πισεύσαντες. Ἐὰν ἔβλεπες τὸ σῶμα καὶ τὸ αἷμα τῦ Κυρίε σου, τότε ἀδόλως εἶχες χρείαν τῆς πίσεως· ἐπειδὴ ἔχὶ τὰ ὁρώμενα, ἀλλὰ τὰ μὴ βλεπόμενα πισεύομεν· „Ἔσι γὰρ πίσις „ἐλπιζομένων ὑπόσασις, πραγμάτων ἔλεγ„χος ὁ βλεπομένων· Ὅθεν ἀδὲ τοῦ μακαρισμῦ τῆς πίσεως ὑπῆρχες τότε ἄξιος. διὰ τῦτο ἐν ἡ παντοδύναμος τῦ ὑψίσε δεξιὰ ἐπικαλύπτει ἐν τῷ μυσηρίῳ τῆς ἐυχαρισίας τὸ σῶμα καὶ αἷμα τῦ υἱοῦ ἀυτῦ διὰ τῶν συμβεβηκότων τῦ ἄρτου καὶ τῦ οἴνε, ἵνα βλέποντες τὸν ἄρτον, καὶ πισεύοντες ὅτι ἐσὶ τὸ σῶμα, καὶ βλέποντες τὸν οἶνον, καὶ πισεύοντες ὅτι ἐσὶ τῦ Ἰησῦ Χριςῦ τὸ αἷμα, ἀπολαμβάνωμεν τὸν ἀμαράντινον τῆς πίσεως σέφανον. πρὸς τύτοις ἐὰν ἔβλεπες γυμνὸν καὶ ἀπαρακάλυπτον τὸ σῶμα καὶ αἷμα τῦ Κυρίε σε, πῶς ἦν δυνατὸν νὰ πλησιάσῃς καὶ μεταλάβῃς αὐτά;

Ἰωάν. 20, 29.

Ἔβρ. 11, 1.

Ἐξ. 34, 33. Ὁ Μωϋσῆς καταβὰς ἀπὸ τῦ ὄρυς Σινᾶ ἐν ὅσῳ ἀσκέπασον εἶχε τὸ δοξασθὲν αὐτοῦ πρόσωπον, Οὐκ ἠδύναντο οἱ Ἰσραηλῖται διὰ τὴν ἔλλαμψιν τῆς δόξης ἐνατενίσαι καὶ ἰδεῖν αὐτό· Ὅταν δὲ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐσκέπαζε, τότε ἐπλησίαζον πρὸς αὐτὸν, καὶ ἤκουον τὴν φωνὴν αὐτῦ. Ὁ Μωϋσῆς ἦν τότε, ἀκάλυπτος μὲν, ἐγίνετο ἀπρόσιτος· κεκαλυμμένος δὲ, ἐγίνετο προσιτός. ἐὰν τὸ μυσήριον τῆς ἐυχαρισίας ἐμενε παντελῶς ἀπαρακάλυπτον, αὐτὸ ἦν ἀναμφιβόλως ἀπρόσιτον. ἐὰν ἔβλεπες τὸ ὑπερένδοξον καὶ τεθεωμένον σῶμα καὶ αἷμα τῦ υἱῦ τῦ Θεῦ, οὐχὶ μόνον ἐκ εἶχες δύναμιν νὰ πλησιάσῃς καὶ μεταλάβῃς, ἀλλ' ἐδὲ κᾷν νὰ ἐνατενίσῃς τὰς ὄψεις ἐπ' αὐτό· ἔτρεμες τότε, ἔφριττες, ἔφευγες, ἢ ἔπιπτες. καλύπτει οὖν αὐτᾶ ἡ πανάγαθος καὶ παντοδύναμος πρόνοια τῦ Θεῦ διὰ τῶν συμβεβηκότων τῦ ἄρτου καὶ τῦ οἴνου, καὶ οὕτω γίνονται οὐχὶ μόνον προσιτὰ, ἀλλὰ καὶ μεταληπτά. καὶ τῦτο δέυτερον αἴτιον τῦ μυσηριώδες τέτου καλύμματος. ἀναγκαῖον τὸ κάλυμμα εἰς τὸ πρόσωπον τῦ Μωϋσέως, ἵνα πλησιάζωσιν αὐτῦν οἱ Ἰσραηλῖται. πολλῷ ἀναγκαιότερον τὸ κάλυμμα εἰς τὸ μυσήριον τῆς ἐυχαρισίας, ἵνα ἡμεῖς αὐτὸ μεταλαμβάνωμεν. ἐκεῖνο τὸ ὑλικὸν κάλυμμα τύπος ἦν τοῦ μυσηριώδες τέτε καλύμματος. ἐκεῖνο καταληπτὸν, τῦτο ἀκατάληπτον. ἐκεῖνο ἐσκέπαζε τὸ πρόσωπον τῦ Μωϋσέως, τῦτο καλύπτει τὸ θεῖον σῶμα καὶ αἷμα τῦ μονογενῦς υἱῦ τοῦ Θεῦ. τὸ πρᾶγμα τοῦτο μυσήριον τῶν μυσηρίων ἀκατανόητον, ὑπερβαῖνον πάντας τὰς ὄρυς τῆς φύσεως, ἐδὲ λόγῳ πολυπραγμονούμενον, οὐδὲ ἀνθρωπίνοις λογισμοῖς περιλαμβανόμενον, πίσει δὲ μόνῃ καταυοούμενον, καὶ πισευόμενον, καὶ λατρευομενον.

Ἐκ τέτε ὁ μὲν ἄπισος βλέπων τὸν ἄρτον καὶ τὸν οἶνον, καὶ ἀκούων ὅτι ἐσὶ τὸ σῶμα καὶ τὸ αἷμα τῦ Ἰησοῦ Χριςῦ, γελᾷ καὶ περιπαίζει. ὁ δὲ αἱρετικὸς ζητῶν παραλόγως τὸν φυσικὸν τῆς μεταβολῆς λόγον εἰς τὸ ὑπὲρ φύσιν καὶ λόγον Μυσήριον, καὶ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

μὴ δυνάμενος ἑυρεῖν αὐτὸν, μωρολογεῖ, λέγων, ὅτι ὁ ἄρτος καὶ ὁ οἶνος τῆς ἐυχαριστίας τύπος μόνον ἐστὶ τοῦ σώματος καὶ αἵματος τοῦ Χριστοῦ. ἡμεῖς δὲ οἱ πιστοὶ καὶ ὀρθόδοξοι βλέπομεν καὶ μετὰ τὴν μυστηριώδη ἐυλογίαν ἄρτον καὶ οἶνον, ἀλλ' ἀκούον-

Ματ. 26, 26, 27. „τες τοῦ Θεοῦ τὴν φωνὴν, Τοῦτό ἐστι τὸ σῶ-
„μά μου, καὶ τοῦτό ἐστι τὸ αἷμά μου, Ἔχο-
2 Πετ. 1, 18. μεν τὸν λόγον τῆς πίστεως βεβαιότερον τῆς ὁρατικῆς δυνάμεως. γνωρίζομεν, ὅτι ἡ μυστηριώδης μεταβολὴ ἐ γίνεται κατὰ φυσικὸν λόγον, ὁμολογοῦμεν δὲ ὅτι ἐπιτελεῖται διὰ τῆς θείας καὶ παντοδυνάμου χάριτος. καὶ καθὼς μηδὲ τὸν φυσικὸν λόγον, μηδὲ τὸν τρόπον ζητοῦντες, πιστεύομεν, ὅτι ὁ Θεὸς ἓν ἐστι καὶ τρία, καὶ ὅτι ὁ Θεὸς ἐγένετο ἄνθρωπος, καὶ ὅτι ἡ μήτηρ τοῦ Θεοῦ παρθένος ἔτεκε, καὶ παρθένος ἔμεινε, καὶ πάντα τὰ λοιπὰ ἀκατάληπτα τῆς πίστεως μυστήρια· οὕτως ὁμολογοῦμεν, ὅτι ἐν τῇ θείᾳ Εὐχαριστίᾳ, μενόντων τῶν συμβεβηκότων τοῦ ἄρτου καὶ τοῦ οἴνου, ἡ μὲν οὐσία τοῦ ἄρτου μεταβάλλεται εἰς τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἡ δὲ οὐσία τοῦ οἴνου εἰς τὸ αἷμα αὐτοῦ, κἂν μὴ δυνάμεθα νὰ νοήσωμεν τὸν λόγον, καὶ τὸ πῶς.

Ὥσε, ὅταν προσερχώμεθα εἰς τὴν μετάληψιν τῶν μυστηρίων, ἡμεῖς πλησιάζομεν εἰς τὸν Θεὸν, θέλοντες ἵνα ἑνωθῶμεν μετ' αὐτοῦ. Πρέπει λοιπὸν νὰ συλλογισθῶμεν τίς ἐστιν ὁ Θεὸς, ποῖοι ἡμεῖς, καὶ πόσον μισεῖ ὁ Θεὸς τὴν ἁμαρτίαν. ὁ Θεὸς ἐστὶ πανακήρατος καὶ πανάγιος, μᾶλλον δὲ ἡ αὐτοαγιωσύνη· ἡμεῖς βεβορβορωμένοι καὶ ἁμαρτωλοὶ, πάσης ἀνομίας καὶ ἀκαθαρσίας καταγώγια. ἐφανέρωσε δὲ ὁ Θεὸς πόσον ἀποστρέφεται τὴν ἁμαρτίαν, ὅταν ἐκήρυξε διὰ

Ψαλ. 5, 4, 6. τῶν Προφητῶν, ὅτι οὐδόλως δύναται οὐδὲ κἂν πρὸς ὀλίγον νὰπλησιάσῃ πρὸς αὐτὸν ὁ πονηρὸς ἄνθρωπος· ὅτι ἐδόλως δύνανται νὰ παρασαθῶσιν ἔμπροσθεν τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ οἱ παράνομοι· ὅτι μισεῖ πάντας τοὺς ἐργαζομένους τὴν ἀνομίαν, ἀφανίζει πάντας τοὺς λαλοῦντας τὸ ψεῦδος, βδελύσσεται τὸν ἄνδρα τὸν φονέα καὶ τὸν δόλιον. ἐφανέρωσε πόσον ἀποστρέφεται τὴν ἁμαρτίαν, ὅταν δὶ αὐτὴν ἐπαίδευσε τοὺς Ἀγγέλους, ἐξώρισε τοὺς πρωτοπλάστους, κατέκλυσε τὸν κόσμον, ἔβρεξε πῦρ καὶ θεῖον εἰς τὰ Σόδομα, ἐμάστιξε τὴν Αἴγυπτον, ἔστρεψε τὴν θάλασσαν, ἔσχισε τὴν γῆν, ἐξήλειψε τὰ ἔθνη τὰ ἄνομα, παρέδωκεν εἰς ἀφανισμὸν καὶ αὐτὴν τὴν πόλιν τὴν ἁγίαν, τὴν Ἱερουσαλήμ. ἐφανέρωσε τὸ ἄπειρον βάρος τῆς ἁμαρτίας, ὅταν ἔδειξεν, ὅτι διὰ τὴν αὐτῆς ἐξάλειψιν, καὶ τὴν σωτηρίαν τῶν ἁμαρτωλῶν, ἀπέθανε διὰ σαυρικοῦ θανάτου ὁ ἀναμάρτητος, καὶ μονογενὴς αὐτοῦ υἱός. Πῶς λοιπὸν ἡμεῖς ἁμαρτωλοὶ ὄντες, πλησιάζομεν εἰς αὐτόν; πῶς πεπληρωμένοι ὄντες πάσης ἀνομίας, προσερχόμεθα εἰς τὴν τράπεζαν τῶν ἀχράντων καὶ φρικτῶν αὐτοῦ Μυστηρίων;

Ἤκουσας ποτὲ, πόσην καθαρότητα ζητεῖ ὁ Θεὸς ἀπὸ τῶν θελόντων πλησιάσαι πρὸς αὐτόν; ὅτε ὁ Θεὸς ἠθέλησεν, ἵνα οἱ Ἰσραηλῖται πλησιάσωσιν εἰς τὸ ὄρος τὸ Σινᾶ, ὅπου αὐτὸς κατέβη, τότε εἶπε πρὸς τὸν Μωϋσῆν. „Καταβὰς διαμάρτυραι τῷ λαῷ, Ἐξ. 19, 10.
„καὶ ἁγνισον αὐτοὺς σήμερον καὶ αὔριον, 11.
„καὶ πλυνάτωσαν τὰ ἱμάτια, καὶ ἔστωσαν
„ἕτοιμοι εἰς τὴν ἡμέραν τὴν τρίτην. Ἀκέ-
ες; κάθαρσις. Ἁγνισον αὐτούς. Πλύσις. Καὶ πλυνάτωσαν τὰ ἱμάτια. ἑτοιμασία τριήμερος. καὶ ἔστωσαν ἕτοιμοι εἰς τὴν τρίτην. Τόσην ἑτοιμασίαν ποιεῖ ὁ λαὸς τοῦ Ἰσραὴλ, ἐχ ἵνα ἀνέβῃ ἐπάνω εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους Σινᾶ, ὅπου κατέβη ὁ Θεὸς, ἀλλ' ἵνα σαθῇ κάτω, κύκλῳ τῆς ὑπωρείας τοῦ ὄρους. Μετὰ δὲ τὴν τοσαύτην ἑτοιμασίαν οὐδεὶς ἐτόλμα ἐχὶ μόνον ἵνα ἀνέβῃ εἰς τὸ ὄρος, ἀλλ' ἐδὲ κἂν νὰ ψηλαφήσῃ αὐτό. „Προσέ- Ἐξ. 19, 12, 13.
χετε

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

„χετε ἑαυτοῖς τῷ ἀναβῆναι εἰς τὸ ὄρος, καὶ θίγειν τι αὐτοῦ. Οὐαὶ δὲ εἰς ἐκεῖνον, ὅσις ἀπετόλμα νὰ ψηλαφήσῃ τὸ ὄρος. τόξα βέλος, λιθοβόλημα, θάνατος ἦν ἡ τιμωρία αὐτῷ. „Πᾶς ὁ ἅψάμενος τῷ ὄρες, „θανάτῳ τελευτήσει. ἐχ ἅψεται αὐτῷ χείρ. „ἐν γὰρ λίθοις λιθοβοληθήσεται, ἢ βολίδι „κατατοξευθήσεται. Ἐξαίρεσις δὲ οὐδεμία. Ἐάντε κτῆνος, ἐάντε ἄνθρωπος, ἐ ζήσεται. Σὺ λοιπόν, ὅσις πλησιάζεις ἐχὶ εἰς τὸ ὄρος, ἀλλ᾽ εἰς τὸν Θεόν· σὺ, λέγω, ὅσις ἐ ψηλαφᾷς τὸ Σινᾶ, ἀλλὰ καὶ ψηλαφᾷς καὶ μεταλαμβάνεις τὸ σῶμα καὶ τὸ αἷμα τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, ποίαν ἑτοιμασίαν ποιεῖς; καθαρίζεις πρῶτον τὴν ψυχήν σου διὰ τῆς μετανοίας; πλύνεις τὲς ῥύπες καὶ τὰς ἀκαθαρσίας τῆς καρδίας διὰ τῶν δακρύων σου; ἑτοιμάζεσαι κἂν πρὸ τριῶν ἡμερῶν διὰ προσευχῆς, καὶ νηςείας, καὶ τῶν ἄλλων θεαρέσων πράξεων; σὺ καταδαπανᾷς μὲν ὅλον τὸν καιρὸν τῆς νηςείας, τὸν ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας διωρισμένον διὰ τὴν ἑτοιμασίαν τῆς θείας μεταλήψεως, εἰς τὰς σωματικὰς μερίμνας καὶ φροντίδας, περιμένεις δὲ τὴν ἐσχάτην καὶ τελευταίαν ἡμέραν τῆς νηςείας, ἵνα ἔλθῃς πρὸς τὸν πνευματικόν σε πατέρα. τότε δὲ σὺ μὲν μόλις μετὰ πολλῆς σπεδῆς προφθάνεις νὰ ἐξαγγείλῃς ἐκεῖνα τὰ ἁμαρτήματα ὅσα ἡ μνήμη σου τότε ὑπαγορέυει. ἐδὲ δάκρυον χέεις, ἐδὲ ἀπόφασιν ποιεῖς διορθώσεως καὶ ἐπιςροφῆς. ἐκεῖνος δὲ, βλέπων τὸ περιμένον πλῆθος τῶν ἐξομολογηθησομένων, καὶ σπεδάζων ἵνα ἀκέσῃ πάντων τὴν ἐξομολόγησιν, ἐδὲ ἐλέγχει σε ὡς πρέπει, ἐδέ σε νεθετεῖ κατὰ τὸ χρέος αὐτῷ. καὶ ἔτως, αὐτὸς μὲν μετὰ πολλῆς ταχύτητος ἀναγινώσκει σοι τὴν συγχωρητικὴν ἐυχὴν, σὺ δὲ τὴν ἄυριον, ἢ ἂν τύχῃ τὴν αὐτὴν ὥραν, τολμᾷς ἀνυποσόλως, καὶ μεταλαμβάνεις ἀφόβως τὸ σῶμα καὶ αἷμα τῷ Κύριε σε Ἰησοῦ Χριςῷ.

Ἐὰν ὁ Θεὸς ἐπαῤῥησιάζετο εἰς τὴν ἁγίαν τράπεζαν, καθὼς ἐφάνη ἐπάνω εἰς „τὸ ὄρος τὸ Σινᾶ, αἱ φωναὶ καὶ ἀςραπαὶ, ἡ γνοφώδης νεφέλη, καὶ ὁ φοβερὸς ἦχος τῆς σάλπιγγος, ἐφόβαν ἡμᾶς, καθὼς ἐφόβησαν τότε τὲς ὄντας ἐν τῇ παρεμβολῇ. καὶ τὸ πῦρ ἐκεῖνο καὶ ὁ καπνὸς ἀναβαίνων, ὡς ἀπὸ καμίνε καιομένης ἐποίει ἡμᾶς ἐκςατικὲς σφόδρα, καθὼς τότε τὸν λαὸν τῷ Ἰσραήλ. Ἐὰν ὁ Θεὸς ἐφαίνετο ἐπάνω εἰς τὸ θυσιαςήριον, καθὼς ἐφανερώθη ἐπάνω εἰς τὸ ὄρος τὸ „Χωρηβ, τὸ πνεῦμα τὸ „μέγα καὶ κραταιὸν τὸ διαλύον τὰ ὄρη, καὶ συντρίβον τὰς πέτρας, καὶ ὁ συσεισμὸς ὁ φοβερὸς ἐςρεφεν ἡμᾶς εἰς τὸ ὀπίσω. ἐκαλύπταμεν βέβαια καὶ ἡμεῖς τὸ πρόσωπον ἡμῶν, καὶ φεύγοντες ἐκρυπτόμεθα ὑπὸ τὰ σπήλαια, καθάπερ τότε ὁ Ἠλίας ὁ μεγαλώνυμος. Ἐὰν κατὰ τὴν ὥραν τῆς τελετῆς τῷ μυςηρίῳ ἐφανεροῦτο ὁ υἱὸς τοῦ ἀν„θρώπε μετὰ τῶν νεφελῶν τῷ ὐρανοῦ ἐρχόμενος. ἐβλέπαμεν δὲ ποταμὸν πύρινον ἔμπροσθεν αὐτῷ, καὶ χιλίας χιλιάδας Ἀγγέλων λειτεργόντων αὐτῷ, καὶ μυρίας μυριάδας Ἀρχαγγέλων παρεσηκότων ἐνώπιον αὐτοῦ, καθὼς ἐπαῤῥησιάσθη εἰς τὴν Βαβυλῶνα, ἐνώπιον τῷ Δανιὴλ, ἔφριττεν ἀναμφιβόλως τὸ πνεῦμα, καὶ ἐταράττοντο οἱ διαλογισμοὶ τῆς ψυχῆς, καὶ ἠλλοιῶτο ἡ μορφὴ τῷ προσώπε ἡμῶν, καθὼς τότε ἡ τῷ μεγάλε προφήτε Δανιήλ. Ἐὰν ἔβλεπες, χρισιανὲ, ὅταν πλησιάζῃς εἰς τὴν μετάληψιν τῷ μυςηρίε, „τὸν Κύριον καθήμενον ἐπὶ θρόνε ὑψηλῷ καὶ ἐπηρμένε, καὶ πλήρη δόξης τὸν οἶκον αὐτῷ, καὶ Σεραφὶμ ἑξαπτέρυγα κύκλῳ αὐτῷ, ταῖς μὲν δυοὶ τῶν πτερύγων κατακαλύπτοντα τὰ πρόσωπα, ταῖς δὲ δυσὶ τὲς πόδας, ταῖς δὲ δυοὶ πετόμενα, καὶ κραυγάζοντα, καὶ λέγοντα, „Ἅγιος ἅγιος „ἅγιος Κύριος Σαβαὼθ, πλήρης πᾶσα ἡ γῆ „τῆς δόξης αὐτῷ· καὶ ἔβλεπες εἰς τὴν χεῖρα

Ἐξ. 19, 16, 18.

3 Βασ. 19, 11, 13.

Δαν. 7, 13, 10.

Ἡσ. 6, 1, 1.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

τῆ ἱερέως τὸν ἄνθρακα, ὃν λαμβάνει διὰ τῆς λαβίδος, καὶ ἅπτεται τῆ στόματός σε, τότε βέβαια κατενύγετο ἡ καρδία σε, καὶ ἔβόας ὥσπερ ὁ μεγαλοφωνότατος Ἡσαΐας· ὢ ταλαίπωρος ἐγώ, ἄνθρωπος ἁμαρτωλὸς ὢν, καὶ ἀκάθαρτα χείλη ἔχων, οὐ μόνον βλέπω, ἀλλὰ καὶ μεταλαμβάνω τὸν Βασιλέα τῆς δόξης, καὶ Κύριον Σαβαώθ. Ἐὰν τὴν ὥραν, καθ' ἣν μεταλαμβάνεις, ἔβλεπες μίαν μόνην ἀκτῖνα τῆς θείας δόξης, ἐτρόμαζες τότε, καὶ μὴ δυνάμενος σῆσαι τὲς πόδας σε ἔπιπτες ἐπὶ πρόσωπον, καθὼς ἔπεσον οἱ μαθηταὶ τοῦ Χριστοῦ, ὅτε ἐν τῷ Θαβωρείῳ ὄρει ἔλαμψεν ἡ θεία δόξα τοῦ προσώπε αὐτῆ.

Ταῦτα ἀληθῶς ἐ βλέπετε. ἀλλ' ἔκ ἠκού-
„σατε τί ἔπαθεν ὁ Ὀζά, ὅταν αὐθαδῶς ἐγ-
2 Βασ. 6, 7. „γιξε τὴν κιβωτὸν τῆ Θεῆ; Ἐθυμώθη Κύ-
„ριος ὀργῇ τῷ Ὀζᾷ, καὶ ἐπαισεν αὐτὸν
„ἐκεῖ ὁ Θεὸς, καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ παρὰ
„τὴν κιβωτὸν τῆ Κυρίε ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ.
Οὐκ ἐμάθετε τί ἔπαθεν ὁ Ὀζίας, ὅτε πα-
2 Παρ. 26, 19. ρανόμως ἐθυμίασεν ἐν τῷ ναῷ; Ἡ λέπρα
„ἀνέτειλεν ἐν τῷ μετώπῳ αὐτῆ ἐναντίον τῶν
„ἱερέων ἐν οἴκῳ Κυρίε ἐπάνω τῆ θυσιαστη-
ρίε τῶν θυμιαμάτων. Οὐκ ἀνέγνωτε τί συνέ-
βη εἰς τοὺς ἀνευλαβεῖς καὶ πονηρὲς ἱερεῖς
Ὀφνὶ καὶ Φινεές, τοὺς ἀναξίως βασάζοντας τὴν
1 Βασ. 4, 11. κιβωτὸν τῆ Κυρίε; „Ἔπεσον ἀμφότεροι ἐν τῇ
„παρεμβολῇ τῆ πολέμε, καὶ ἀπέθανον.

Μήπως δὲ, ἐπειδὴ ὁ Θεὸς ἐν τῷ μυ-
στηρίῳ τῆς εὐχαριστίας οὐ παῤῥησιάζεται,
καθὼς πολλάκις τὸ πάλαι ἐφάνη, οὐδὲ
παιδεύει τοὺς ἀναξίους καθὼς πρότερον,
Ῥωμ. 2, 5. διὰ τοῦτο ἡμεῖς καταφρονοῦμεν „Τοῦ πλέ-
„του τῆς χρηστότητος, καὶ τῆς ἀνοχῆς, καὶ
„τῆς μακροθυμίας αὐτοῦ; Ἀλλ' ἐὰν ἔτως
ἔχῃ, οὐαὶ ἡμῖν. διότι κατὰ τὴν σκληρότη-
τα, καὶ ἀμετανόητον καρδίαν ἡμῶν θησαυ-
ρίζομεν ἑαυτοῖς ὀργὴν ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς, καὶ
ἀποκαλύψεως δικαιοκρισίας τῆ Θεῆ· ἐπειδὴ
„Ὁ ἐσθίων καὶ πίνων ἀναξίως, κρῖμα ἑαυτῷ 1 Κορ.
„ἐσθίει καὶ πίνει, μὴ διακρίνων τὸ σῶμα τῆ 11, 29.
Κυρίε. Τῆτο δὲ τὸ κρῖμα ἐπάγει, ἐχὶ μό-
νον ποικίλα παθήματα καὶ ἀῤῥωσίας καὶ
θάνατον, καθὼς ἐσημείωσεν ὁ θεῖος Ἀπό-
στολος, γράφων πρὲς τὲς Κορινθίους· „Διὰ 2 Κορ.
„τῆτο ἐν ὑμῖν πολλοὶ ἀσθενεῖς καὶ ἄῤῥωστοι, 11, 30.
καὶ κοιμῶνται ἱκανοί· Ἀλλὰ καὶ τὴν αἰώνιον
„κόλασιν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ὅτε ὁ Θεὸς Ῥωμ.
„Ἀποδώσει ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτῆ, ὡς 2, 6
„ἐδήλωσεν ἡμῖν ὁ τῶν ὅλων Κύριος λέγων·
„Τότε ἄρξεσθε λέγειν· ἐφάγομεν ἐνώπιόν Δευκ.
„σου, καὶ ἐπίομεν, καὶ ἐν ταῖς πλατείαις 13, 26,
„ἡμῶν ἐδίδαξας. Καὶ ἐρεῖ· λέγω ὑμῖν, ἔκ 27.
„οἶδα ὑμᾶς πόθεν ἐστέ· ἀπόστητε ἀπ' ἐμοῦ
„πάντες οἱ ἐργάται τῆς ἀδικίας.

Ἐπειδὴ δὲ τοσαύτη καὶ τοιαύτη τιμω-
ρία πρόκειται εἰς τὲς ἀναξίως μεταλαμβά-
νοντας τῶν φρικτῶν τῆ Χριστῆ μυστηρίων,
διὰ τῆτο ὁ θεηγόρος Παῦλος ἔδωκε ταύτην
τὴν ἐντολήν· „Δοκιμαζέτω δὲ ἄνθρωπος ἑαυ- 1 Κορ.
„τὸν, καὶ ἔτως ἐκ τῆ ἄρτε ἐσθιέτω, καὶ 11, 28.
„ἐκ τῆ ποτηρίε πινέτω. Ἀκέεις σοφίαν καὶ
σύνεσιν; χειροτονεῖ σε κριτὴν σεαυτῆ. διατί;
διότι τὶς ἄλλος πάντων τῶν ἀνθρώπων οἶδε
τὰ τῆ ἀνθρώπε, εἰμὴ τὸ Πνεῦμα τῆ ἀν- 1 Κορ.
θρώπε τὸ ἐν αὐτῷ; Τὶς ἄλλος ἄνθρωπος 2, 11.
οἶδεν ἀκριβέστερον τὰ ἀπόκρυφα τῆς καρ-
δίας σε, εἰμὴ τὸ πνεῦμά σε, καὶ ἡ συνείδη-
σίς σε; διὰ τῆτο ἓν πρὶν ἢ πλησιάσῃς εἰς τὰ
μυστήρια, δοκίμασον σεαυτὸν, ἐξέτασον τὰς
πράξεις σε, καὶ ἐὰν εὕρῃς ἐν αὐταῖς παρά-
βασιν τῶν ἐντολῶν τῆ Θεῆ, καὶ γνώμην ἀδιόρ-
θωτον, ἄπεχε. διότι ἐὰν μεταλάβῃς γίνε-
σαι Ἔνοχος τῆ σώματος καὶ αἵματος τῆ Κυρίε· 1 Κορ.
πολυπραγμόνησον τὲς λόγες σε καὶ ἐὰν γνω- 11, 27.
„ρίσῃς, ὅτι τὸ σῶμα σου ἐπλεόνασε κακί-
„αν, καὶ ἡ γλῶσσά σε περιέπλεξε δολιό- Ψαλ.
„τητας· καὶ ὅτι Καθήμενος κατὰ τῆ ἀδελ- 49, 19,
„φῆ σου κατελάλεις, καὶ κατὰ τῆ υἱῆ 20.
„τῆς μητρός σε ἐτίθεις σκάνδαλον, ψεῦδος,
συκοφαν-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

συκοφαντίαν, προδοσίαν, μένεις δὲ ἐν τούτοις ἀμετανόητος, ἄπεχε. διότι ἀναξίως ἐσθίεις καὶ πίνεις, καὶ ἔνοχος γίνεσαι τοῦ σώματος καὶ αἵματος τῶ Κυρίῳ. ἐξερεύνησον τὰς ἐνθυμήσεις σε· καὶ ἐὰν ἰδῇς ὑπερηφάνειαν εἰς τὸν νοῦν, φθόνον εἰς τὴν ψυχήν, ἔχθραν εἰς τὴν καρδίαν σε, μετάνοιαν δὲ ἐδεμίαν, ἄπεχε. διότι ἐὰν μεταλάβῃς, κρῖμα ἑαυτῷ ἔσθίεις καὶ πίνεις.

Τὸ μυςήριον παναγιον. Πρέπον ἦν ἔςιν, ἵνα καὶ οἱ προσερχόμενοι εἰς αὐτὸ ἅγιοί εἰσι. διὰ τοῦτο ὁ Ἱερεὺς, ὅταν πλησιάσῃ ὁ καιρὸς τῆς θείας μεταλήψεως, ἐκφωνεῖ, τὰ Ἅγια τοῖς ἁγίοις. ἀλλὰ τὶς ὁ ἅγιος; Ἰωβ 14. 4, 5. „τὶς καθαρὸς ἔσαι ἀπὸ ῥύπου; ἀλλ' οὐδεὶς. Ἐὰν καὶ μία ἡμέρα ὁ βίος αὐτοῦ ἐπὶ τῆς γῆς. Τὶ λοιπὸν ποιητέον, ἄραγε συμφέρει νὰ ἀπέχωμεν τῶ μυςηρίῳ, ἵνα μὴ ἐμπέσωμεν εἰς ἐνοχὴν καὶ κρῖμα; ὄχι. ἡ μετάληψις τῆς θείας εὐχαριςίας ἐςὶν ἀναγκαία πρὸς ςηριγμὸν τῆς πίςεως, πρὸς κατόρθωσιν τῆς ἀρετῆς, πρὸς τελειότητα τοῦ βίε. χωρὶς τῆς μεταλήψεως τοῦ σώματος καὶ αἵματος τοῦ Κυρίου, ἀδύνατόν ἐςι νὰ κληρονομήσωμεν τὴν αἰώνιον ζωήν. Ἀμὴν, ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ φάγητε τὴν σάρκα τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀν- Ἰωαν. 6, 53. „θρώπου, καὶ πίητε αὐτοῦ τὸ αἷμα, οὐκ „ἔχετε ζωὴν ἐν ἑαυτοῖς.

Ἀλλὰ βλέπω, λέγεις, δύο πράγματα σενὰ καὶ τὰ δύω. ἐὰν μεταλάβω ἀναξίως, ἁμαρτάνω. ἐὰν μὴ μεταλάβω ὁλοτελῶς, κολάζομαι. τὶ νὰ πράξω λοιπὸν, ἐκ οἴδα. ἄλλο τρίτον, ἀδελφὲ, ποίησον, ἤγεν μετάλαβε ἀξίως. ἀλλὰ πῶς ἁμαρτωλὸς ὤν; τὸ πῶς, περιέγραψέ σοι ὁ Θεὸς καὶ διὰ τῦ Προφήτε Μωϋσέως, καὶ διὰ τῦ Ἀποςόλε Παύλε. ὁ μὲν Παῦλος παραγγέλλει σοι, Δοκίμασον πρῶτον σεαυτὸν, ἤγουν ἐξερεύνησον πάσας τὰς ἁμαρτίας σε, καὶ βλέπων μὲν τὸ πλῆθος τῶν ἀνομιῶν σου, σοχαζόμενος δὲ τὸ ἀναγκαῖον τῆς μεταλήψεως διὰ τὴν σωτηρίαν σε, μὴ νυςάξῃς, μηδὲ ὑπνώσῃς, μηδὲ μείνῃς κοιτώμενος εἰς τὸν βόρβορον τῆς ἁμαρτίας σου. „Ἔγειραι ὁ καθεύδων, καὶ Ἔφεσ. „ἀνάςα ἐκ τῶν νεκρῶν, καὶ ἐπιφαύσει σοι 5, 14. ὁ Χριςός. Ποίησον ὅσα διὰ τοῦ Μωϋσέως διέταξέ σοι ὁ Θεός· ἅγνισον σεαυτὸν, ὅπερ ἐςὶ, μετανόησον ὡς ὁ Μανασσῆς, ἐγκατάλειπε τὴν ἀνομίαν ὡς ὁ Ζακχαῖος, ἀποφάσισον νὰ ζήσῃς ἐυαρέσως τῷ Θεῷ, ὡς ὁ Ματθαῖος. Ἅγνισον σεαυτὸν, ἤγεν πρόσελθε εἰς τὸ πνευματικὸ πατρὸς τὸ κριτήριον, καὶ μετὰ ταπεινοφροσύνης ὡς ἡ πόρνη, καὶ μετὰ κατανύξεως ὡς ὁ λῃςὴς, ἐξαγόρευσον πάσας τὰς ἁμαρτίας σου. ἡ μετάνοια, ἡ ἐπιςροφὴ ἡ τελεία ἀποχὴ τῆς ἁμαρτίας, ἡ ἐξομολόγησις ἐξαλείφει τὰς ἀνομίας σε, καθαρίζει σε ἀπὸ πασῶν τῶν ἁμαρτιῶν σε. „Τὴν ἁμαρτίαν ψαλ. „με ἐγνώρισα, λέγει ὁ Προφήτης, καὶ τὴν 31, 5. „ἀνομίαν με οὐκ ἐκάλυψα· εἶπα, ἐξαγορεύσω „κατ' ἐμὲ τὴν ἀνομίαν με τῷ Κυρίῳ, καὶ „σὺ ἀφῆκας τὴν ἀσέβειαν τῆς καρδίας με. Πλύναι ὡς ὁ Πέτρος διὰ πικρῶν δακρύων, ὄχι τὰ ἱμάτιά σε, ἀλλὰ τῆς ψυχῆς καὶ τῦ νοὸς καὶ τῆς καρδίας σε τὸν ῥύπον. τελάχισον πρὸ τριῶν ἡμερῶν ἑτοίμασον σεαυτὸν διὰ προσευχῆς, διὰ νηςείας, διὰ ἐλεημοσύνης, καὶ διὰ παντὸς ἄλλου θεαρέσου ἔργου. ἔπειτα μετὰ πίςεως καὶ ἐυλαβείας, μετὰ „φόβε καὶ τρόμε πρόσελθε, τύπτων τὸ ςῆ- „θος ὡς ὁ τελώνης· καὶ τὸ, Κύριε οὐκ εἰμὶ Ματ. „ἱκανὸς, ἵνα με ὑπὸ τὴν ςέγην εἰσέλθῃς, 8, 8. κραυγάζων ὡς ὁ Ἑκατόνταρχος, καὶ οὕτω μετάλαβε τῶν ἐπουρανίων τῦ Χριςῦ μυςηρίων. τοιουτοτρόπως γίνεταί σοι ἡ μετάληψις ψυχῆς καὶ σώματος ἁγιασμὸς, καὶ τελεία μετὰ τῦ Θεῦ ἕνωσις. τότε δὲ γίνεσαι τοῖς πάθεσιν ἀνίκητος, τοῖς δαίμοσι φοβερὸς, τῶν Ἀγγέλων φίλος, τοῦ Θεοῦ υἱὸς, καὶ τῆς ἐπουρανίου αὐτοῦ Βασιλείας κληρονόμος. Ἀμήν.

ΕΡΜΗΝΕΙΑ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΕΡΜΗΝΕΙΑ

ΕΙΣ ΤΟ ΚΑΤΑ

ΜΑΤΘΑΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

ΤΗΣ Ε΄. ΚΥΡΙΑΚΗΣ.

Καθὼς ὁ βοτανικὸς ὁ ἔμπειρος ὅσον ἐρευνᾷ τῶν χόρτων τὰ ἰδιώματα, τόσον ἁρμοδιώτερα εὑρίσκει τῶν ἀσθενειῶν τῷ σώματος τὰ ἀντιφάρμακα· ἕτω καὶ ὁ ἐυλαβὴς χρισιανὸς ὅσον σοχάζεται τῷ Θεῷ τὰ λόγια, τόσον περισσότερα εὑρίσκει τῶν παθῶν τῆς ψυχῆς τὰ βότανα. ἐὰν ἀπερισκέπτως ἠκουσας τὴν σημερινὴν τῷ Εὐαγγελίου ἱσορίαν, μίαν μόνην θαυματεργίαν κατενόησας, ἤγεν τὴν τῶν δαιμονιζομένων θεραπείαν. ἐὰν δὲ περιεργασθῇς πάσας τὰς περισάσεις τῆς ἱσορίας, εὑρίσκεις νοήματα εἰς τὴν ψυχήν σου πολλὰ ὠφέλιμα. διὰ τᾶτο ὁ μὲν θεάνθρωπος Ἰησᾶς παρήγγειλε τοῖς Ἰεδαίοις, ἵνα ἐρευνῶσι τὰς θείας Γραφὰς, καθότι ἐκεῖναι περιέχουσι τὰς περὶ αὐτοῦ μαρτυρίας.

Ἰωάν. 5, 39. „Ἐρευνᾶτε τὰς Γραφὰς, ὅτι ὑμεῖς δοκεῖτε „ἐν αὐταῖς ζωὴν αἰώνιον ἔχειν. καὶ ἐκεῖναί „εἰσιν αἱ μαρτυροῦσαι περὶ ἐμοῦ. Ὁ δὲ προφητάναξ Δαβὶδ μακαρίζει ἐκείνες, οἵτινες ἐξ ὅλης καρδίας ἐκζητοῦντες μαθεῖν τὰ περὶ

Ψαλ. 118, 2. τῷ Θεῷ, ἐρευνῶσι τὰ θεῖα αὐτῷ λόγια: „Μα„κάριοι οἱ ἐξερευνῶντες τὰ μαρτύρια αὐ„τοῦ, ἐν ὅλῃ καρδίᾳ ἐκζητήσεσιν αὐτόν. Ἡ τοιάυτη ἔρευνα φωτίζει τὸν νοῦν εἰς τὴν γνῶσιν καὶ διάκρισιν τῶν καλῶν καὶ πονηρῶν ἔργων, καὶ θερμαίνει τὴν ψυχὴν εἰς τὸν γλυκερὸν ἔρωτα τῷ ὄντως ἐρασμίου καὶ ἀγαπητῷ Θεῷ, καὶ τῆς ἐπερανίε αὐτῷ Βασιλείας. καὶ ἡ μὲν ἔρευνα τῶν τῷ Θεῷ λόγων, ἔργον ἐσὶ τῆς ἐυλαβείας ἡμῶν καὶ προθυμίας· ἡ δὲ κατανόησις αὐτῶν, καὶ ἡ ἐξ αὐτῶν καρποφορία, ἔλεός ἐσι τῷ πανοικτίρμονος Θεῷ, εἰς ὃν ἐλπίζοντες, προβάλλομεν τῇ σημερινῷ Εὐαγγελίε τὴν ἑρμηνείαν.

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἐλθόντι τῷ Ἰησοῦ εἰς τὴν χώραν τῶν Γεργεσηνῶν, ὑπήντησαν αὐτῷ δύο δαιμονιζόμενοι, ἐκ τῶν μνημείων ἐξερχόμενοι, χαλεποὶ λίαν, ὥξε μὴ ἰσχύειν τινὰ παρελθεῖν διὰ τῆς ὁδῆ ἐκείνης. Ματ. 8, 28.

Οἱ ἅγιοι Εὐαγγελισαὶ Μάρκος καὶ Λουκᾶς τὴν αὐτὴν ἱσορίαν διηγούμενοι, λέγουσιν, ὅτι εἰς τὴν χώραν τῶν Γαδαρηνῶν ἐγένετο ἡ θαυματεργία, καὶ ὅτι ἐχὶ δύω, ἀλλ' ἕνα δαιμονιζόμενον ἐθεράπευσεν ὁ Κύριος. σὺ δὲ μὴ νομίσῃς, ὅτι ἐναντιολογοῦσιν οἱ θεῖοι Εὐαγγελισαί. διότι ἡ αὐτὴ πόλις εἶχε δύω ὀνόματα, Γάδαρα, καὶ Γέρασα ἢ Γέργεσα. κἂν δὲ δύω ἦσαν αἱ πόλεις, ὅμως ἡ μία ἀπεῖχε τῆς ἄλλης μόνον δύω ὥρας. ὅθεν ἐπειδὴ τὸ θαῦμα ἐγένετο ἔξω τῶν πόλεων, ἦγεν εἰς τὸ σύνορον, τὸ μεταξὺ αὐτῶν, διὰ τοῦτο οἱ μὲν δύω Εὐαγγελισαὶ ἀναφέρουσι τὸ ἔργον γεγενημένον εἰς τὴν πόλιν τῶν Γαδαρηνῶν, ὁ δὲ ἄλλος εἰς τὴν τῶν Γεργεσηνῶν. Περὶ δὲ τῆ ἑνὸς καὶ τῶν δύω δαιμονιζομένων σημείωσαι, ὅτι κἂν οἱ

Μαρκ. 5, 1. Λουκ. 8, 26

Εὐσ. περὶ τοπικ. ὀνομ. ὥρα τὴν Ἀρμον. τῶν Γραφ. τὴν ὑπὸ Οὐαλτ. φιλοπον. Λουκ. 8, 27.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

δύω Εὐαγγελισαὶ ἑνὸς μὲν δαιμονιζομένου ἐμνημόνευσαν, τὸ ἐπισημοτέρου καὶ γνωσοῦ τοῖς πᾶσιν· ὅσις ἦν πολίτης τῆς πόλεως τῶν Γαδαρηνῶν, ὡς μαρτυρεῖ ὁ θεῖος Λουκᾶς· ἐκ εἶπον ὅτι εἷς μόνος ἦν ὁ δαιμονιζόμενος. ἐπειδὴ δὲ βλέπομεν, ὅτι ὁ Μάρκος καὶ ὁ Λουκᾶς διηγοῦνται περὶ τοῦ ἑνὸς δαιμονιζομένου πολλὰ περισσότερα παθήματα, ἢπερ ὁ Ματθαῖος περὶ τῶν δύω, ἐυλογοφανῶς συμπεραίνομεν, ὅτι κἂν καὶ οἱ δύω ἐβασανίζοντο ὑπὸ τῶν δαιμόνων, ὁ εἷς ὅμως ὁ ἐκ τῆς πόλεως, ἔπασχε περισσότερον, ἢπερ ὁ ἄλλος. ὅθεν ἐπειδὴ ὁ Ματθαῖος ἐφανέρωσε μόνον, ὅσα πάθη ἐπίσης ἔπασχον καὶ οἱ δύω δαιμονιζόμενοι, διὰ τοῦτο καὶ περὶ τῶν δύω δαιμονιζομένων ἐλάλησεν· ὁ δὲ Μάρκος καὶ ὁ Λουκᾶς περιγράψαντες λεπτομερῶς πάντα τὰ βασανιστήρια, ὅσα ἐποίων οἱ δαίμονες, ἠναγκάσθησαν μνημονεῦσαι ἑνὸς μόνου δαιμονιζομένου, ἐκείνου δηλονότι, ὅσις ἐβασανίζετο περισσότερον, καὶ ἦν γνωσὸς καὶ ἐπισημότερος. Ἀκέων δὲ, ὅτι οἱ δαιμονιζόμενοι, ἐκ τῶν μνημείων ἐξερχόμενοι, ὑπήντησαν τῷ Κυρίῳ Ἰησοῦ, μὴ νομίσῃς, ὅτι ἡ ἀπάντησις ἐγένετο κατὰ τύχην καὶ συμβεβηκός. διότι ἀδὲν γίνεται χωρὶς τῆς τοῦ Θεοῦ εὐδοκίας, καὶ θελήσεως. „Πᾶσαι δὲ αἱ τρί- Ματ. ιθ, 30. „χες τῆς κεφαλῆς ἡμῶν ἠριθμημέναι εἰσίν. Ὁ Θεάνθρωπος, ὡς τὰ πάντα εἰδὼς, σπλαγχνισθεὶς ἐπὶ τοὺς βασανιζομένους ὑπὸ τῶν δαιμόνων, ἐπίτηδες ἦλθεν ἐκεῖ κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν, καθ' ἣν κατ' οἰκονομίαν Θεοῦ οἱ δαιμονιζόμενοι ἐξῆλθον ἐκ τῶν μνημείων. διὸ καὶ ὑπήντησαν αὐτῷ. Καὶ τοῦτο δὲ περιεργείας ἄξιον, ἦγεν τὸ, διατὶ οἱ δαιμονιζόμενοι κατῴκων εἰς τὰ μνήματα. Περὶ τούτου σημείωσον, ὅτι ἐκπαλαι τινὲς πλανώμενοι, ἐνόμιζον ὅτι αἱ ψυχαὶ τῶν ἀποθανόντων γίνονται δαίμονες· σχεδὸν δὲ ὁμοίαν πλάνην ἔχουσιν ἄχρι τῆς σήμερον τινὲς ἀμαθέστατοι ἄνθρωποι, οἵτινες πιστεύουσι τὰ περὶ τῶν λεγομένων Βερκολάκκων, ἢ Βρυκολάκκων. οἱ ἐν δαίμονες ἵνα τὴν πονηρὰν ταύτην πλάνην ἐκριζώσωσιν, ἠνάγκαζον τοὺς δαιμονιζομένους ἵνα κατοικῶσιν εἰς τὰ μνήματα. Ἦσαν δὲ, λέγει ὁ Εὐαγγελιστὴς, ἔτοι οἱ δαιμονιζόμενοι λίαν χαλεποὶ, ἦγεν πολλὰ σκληροὶ καὶ ἄγριοι, ὥστε διὰ τὰ φόβητρα καὶ τὰς ἐπιβελὰς αὐτῶν ἐδεὶς ἠδύνατο διαπερᾶσαι δι' ἐκείνης τῆς ὁδοῦ, ὅπε αὐτοὶ παρέμενον. τοιοῦτοι δὲ ἦσαν ἐχὶ κατὰ φύσιν, ὡς ἄνθρωποι, ἀλλὰ παρὰ φύσιν, ὡς ὑπὸ τῶν δαιμόνων κινούμενοι καὶ ἐνεργούμενοι. ὅτε δὲ ὑπαντήσαντες τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν, ἐπλησίασαν εἰς αὐτὸν, τότε οἱ δαίμονες κατετρόμαξαν. Ματ. καὶ ρ. εἰς τὸν Λύξ.

Καὶ ἰδοὺ ἔκραξαν, λέγοντες· τί ἡμῖν καὶ σοὶ, Ἰησοῦ υἱὲ τοῦ Θεοῦ; ἦλθες ὧδε πρὸ καιροῦ βασανίσαι ἡμᾶς; Ματ. 8, 29.

Μεγάλη Κύριε ἡ δύναμίς σου. καὶ οἱ δαίμονες ἐγνώρισαν, καὶ ὡμολόγησαν, „ὅτι „ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἐστὶν ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ. Τί „ἡμῖν καὶ σοὶ, Ἐκραύγασαν, Ἤγουν ποίαν ὑπόθεσιν ἔχομεν μεταξὺ ἡμῶν, τί ζητοῦμεν ἢ ἡμεῖς παρὰ σοῦ, ἢ σὺ παρ' ἡμῶν; ὁμοίαν φράσιν εὑρίσκεις καὶ εἰς τὸ δέκατον ἕκτον κεφάλαιον τῆς δευτέρας τῶν Βασιλειῶν, καὶ εἰς τὸ τριακοσὸν πέμπτον τῆς δευτέρας τῶν Παραλειπομένων, καὶ εἰς τὸ δεύτερον κεφάλαιον τοῦ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγελίου. ταῦτα δὲ ἐξεβόησαν οἱ δαίμονες, ἐπειδὴ ἐφοβήθησαν, μήπως ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς τῇ δυνάμει τῆς θεότητος αὐτοῦ καταπέμψῃ αὐτοὺς εἰς τὰς βασάνους τοῦ ᾅδου· μήπως ἦλθες, λέγουσιν, εἰς τὸν τόπον τοῦτον, ἵνα βασανίσῃς ἡμᾶς πρὸ καιροῦ, ἦγεν πρὸ τῆς ἡμέρας τῆς κρίσεως; Ἐκ τούτου δύω τινὰ διδασκόμεθα· πρῶτον, ὅτι ἐχὶ μόνον οἱ προαποθανόντες ἀσεβεῖς, καὶ οἱ ἀμετανόητοι ἁμαρτωλοὶ, ἀλλ' οὐδὲ οἱ δαίμονες ἔλαβον ἄχρι τῆς σήμερον τὴν τελείαν κόλασιν, τὴν φοβερὰν ἡμέραν τῆς κρίσεως περιμένοντες. τοῦ- Χρισ. ὁμιλ. 28. εἰς τὸ κατὰ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

τῦτο δὲ σαφέσατα ἐδίδαξαν καὶ οἱ δύω Ἀπόσολοι, ὅ, τε Πέτρος λέγων· „Εἰ γὰρ ὁ Θεὸς
1 Πετ. 2, 4. „Ἀγγέλων ἁμαρτησάντων ἐκ ἐφείσατο, ἀλ-
„λὰ σειραῖς ζόφου ταρταρώσας, παρέδωκεν
„εἰς κρίσιν τετηρημένες· Καὶ ὁ Ἰάδας ὁμοί-
Ἰάδ. 6. „ως· Ἀγγέλες τὲς μὴ τηρήσαντας τὴν ἐαυ-
„τῶν ἀρχὴν, ἀλλ' ἀπολιπόντας τὸ ἴδιον οἰ-
„κητήριον, εἰς κρίσιν μεγάλης ἡμέρας δεσ-
„μοῖς ἀϊδίοις ὑπὸ ζόφον τετήρηκε· Δεύτερον, ὅτι τόσον φοβερά ἐσιν ἡ κόλασις, ὥσε καὶ οἱ δαίμονες φρίττοντες αὐτὴν, προκρίνεσι τῆς καταδίκης ἐκείνης τὴν μετὰ τῶν ἀκαθάρτων χοίρων συγκατοίκησιν, ὡς δηλοποιῦσι τὰ ἑφεξῆς ἐναγγελικὰ λόγια.

Ματ. 8, 30, 31. Ἦν δὲ μακρὰν ἀπ' αὐτῶν ἀγέλη χοίρων πολλῶν βοσκομένη. Οἱ δὲ δαίμονες παρεκάλεν αὐτὸν, λέγοντες· εἰ ἐκβάλλεις ἡμᾶς, ἐπίτρεψον ἡμῖν ἀπελθεῖν εἰς τὴν ἀγέλην τῶν χοίρων.

Μακρὰν ἀπὸ τῦ τόπε ἐκείνε, ὅπε ἦσαν οἱ δαιμονιζόμενοι, ἐβοσκεν ἀγέλη πολλῶν χοίρων. οἱ δὲ δαίμονες παρεκάλεν τὸν Ἰησῦν Χριςὸν, λέγοντες· Κύριε, ἐὰν διὰ τῆς προσαγῆς σε ἐκβάλλῃς ἡμᾶς ἐκ τῶν σωμάτων τῶν ἀνθρώπων τύτων, δὸς ἡμῖν ἄδειαν, παρακαλῦμέν σε, ἵνα ὑπάγωμεν εἰς τὴν ἀγέλην τῶν χοίρων. Βλέπε ἓν, πόση ἐσὶν ἡ δύναμις τῆς παρεσίας τῦ Κυρίε Ἰησῦ, καὶ πόση τῶν δαιμόνων ἡ ἀσθένεια. οἵτινες ἐὰν ἐδὲ τὲς χοίρες, χωρὶς παραχωρήσεως Θεῦ, δύνανται βλάψαι, πολλῷ μᾶλλον τὲς ἀνθρώπες τὲς κατ' εἰκόνα Θεῦ καὶ ὁμοίωσιν πλασθέντας. καθὼς δὲ τότε ἡ παρεσία τῦ Κυρίε Ἰησῦ ἐφυγάδευε τὰ δαιμόνια, οὕτω νῦν ὁ τύπος τῦ σαυρῦ, καὶ ἡ ἐπίκλησις τῦ παναγίου ὀνόματος αὐτῦ καταδιώκει αὐτά.

Φιλιπ. 2, 10. „Ἐν γὰρ τῷ ὀνόματι αὐτῦ πᾶν γόνυ κάμ-
„ψει, ἐπερανίων, καὶ ἐπιγείων, καὶ καταχ-
„θονίων. Ὅταν ἓν ἔρχωνται οἱ δαίμονες, καὶ πειράζωσί σε, τότε, ἐὰν θέλῃς, διώκεις αὐτὲς μακρὰν ἀπὸ σε, τῷ τύπῳ τῦ σαυρῦ σημειῦμένος, καὶ τὸ ὄνομα τῦ Ἰησῦ Χριςῦ ἐπικαλύμενος. Ἀλλ' ἐπανέλθωμεν ἐπὶ τὴν προκειμένην τῦ Εὐαγελικῦ λόγου σειράν. ἐπήκουσεν ὁ Κύριος τὴν δέησιν τῶν δαιμόνων.

Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὑπάγετε· οἱ δὲ ἐξελθόντες ἀπῆλθον εἰς τὴν ἀγέλην τῶν χοίρων. καὶ ἰδὲ ὥρμησε πᾶσα ἡ ἀγέλη τῶν χοίρων κατὰ τῦ κρημνῦ εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἀπέθανον ἐν τοῖς ὕδασιν. Ματ. 8, 32

Ὁ λόγος τῦ Κυρίε ἔργον ἐγένετο. εἶπεν εἰς τὲς δαίμονας, Ὑπάγετε. αὐτοὶ δὲ εὐθὺς ὑπακέσαντες, ἐξῆλθον μὲν ἐκ τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων, εἰσῆλθον δὲ εἰς τὴν ἀγέλην τῶν χοίρων. καὶ ἰδὲ εὐθὺς οἱ χοῖροι ὥρμησαν εἰς τὸν κρημνὸν, ἐκεῖθεν δὲ κατακρημνισθέντες εἰς τὴν θάλασσαν, ἀπεπνίγησαν πάντες ἐντὸς τῶν ὑδάτων τῆς θαλάσσης. Ἀλλὰ διατὶ οἱ μὲν δαίμονες παρεκάλεσαν, ὁ δὲ Κύριος τῆς δεήσεως αὐτῶν ἐπακέσας, ἔδωκεν, ἵνα εἰσέλθωσιν εἰς τὴν ἀγέλην τῶν χοίρων; ὅπε χοῖροι, ἐκεῖ βόρβορος καὶ ἀκαθαρσία. τῦτο ἓν ἐγένετο οἰκονομικῶς, ἵνα μάθωμεν, ὅτι ὅπε ἡ ἀκαθαρσία τῆς ἁμαρτίας, καὶ ὁ βόρβορος τῶν αἰσχρῶν πράξεων, ἐκεῖ καὶ οἱ ἀκάθαρτοι δαίμονες ἀναπαύονται, ἐκεῖ καὶ ὁ Θεὸς συγχωρεῖ αὐτοῖς τὴν εἴσοδον. Ἀλλὰ πῶς ὁ δικαιότατος Θεὸς ὑπέφερε τὴν ζημίαν, ὅσην ἔπαθον οἱ κύριοι τῶν χοίρων; Πρὸς ποινὴν τῶν ἁμαρτανόντων, καὶ σῆριγμα τῶν δικαίων κατακλυομὸν παγκόσμιον ὁ Θεὸς ἐπήνεγκε, πόλεις αὐτάνδρες κατέκαυσε, γένη ὁλόκληρα ἐξήλειψεν, εἶτα ἀποροῦμεν περὶ τῦ, πῶς ὑπέφερεν ἡ δικαιοσύνη αὐτῦ τὴν ζημίαν, ἣν ἔπαθον οἱ κύριοι τῶν χοίρων; Εἰς τὴν πόλιν τῶν Γεργεσηνῶν κατώκουν μὲν ἐθνικοὶ, πλὴν κατῴκουν καὶ Ἑβραῖοι. μήπως ἓν οἱ Ἑβραῖοι τὲς συγκατοικῦντας αὐτοῖς

αὐτοῖς ἐθνικὰς μιμέμενοι, ἃ μόνον ἔτρεφον τὰς χοίρας, ἀλλὰ καὶ ἔτρωγον ἀπὸ τῶν χοιρίνων κρεάτων, παραβαίνοντες τὸν μωσαϊκὸν νόμον. ὅθεν πρὸς παιδείαν καὶ σωφρονισμὸν αὐτῶν τοιστοτρόπως ἐπαιδεύθησαν. Καὶ τοῦτο δὲ σημειώσεως ἄξιον, ἦγεν τὸ, ὅτι ἡ ἔφοδος τῶν δαιμόνων εἰς τὰς χοίρας κατέσησε τὸ θαῦμα ἐπίσημον καὶ περιβόητον, ἑπομένως δὲ καὶ πολλὰ ὠφέλιμον· διότι ἰδόντες οἱ χοιροβοσκοὶ ὅσα ἔπαθον οἱ χοῖροι, διεφήμισαν πανταχῆ τῆ θαυματεργῆ τὴν θείαν δύναμιν.

Δευϊτ. 11, 7. Δευτ. 14, 8.

Οἱ δὲ βόσκοντες ἔφυγον, καὶ ἀπελθόντες εἰς τὴν πόλιν, ἀπήγγειλαν πάντα, καὶ τὰ τῶν δαιμονιζομένων.

Ματ. 8, 33.

Βλέπετε, πῶς τὰ συμβάντα εἰς τὰς χοίρας κατέσησαν τὰς χοιροβοσκὰς διδασκάλας καὶ κήρυκας τῆ θάυματος; ἐπειδὴ οἱ χοῖροι ἐξηφανίσθησαν, οἱ βόσκοντες αὐτὰς ἔφυγον ἐυθὺς ἐκεῖθεν, καὶ ἐλθόντες εἰς τὴν πόλιν, ἐκήρυττον πάντα, ἦγεν ὅσα ἔπαθον οἱ χοῖροι, προσέτι δὲ καὶ ὅσα συνέβησαν εἰς τὰς δαιμονιζομένας.

Καὶ ἰδὲ πᾶσα ἡ πόλις ἐξῆλθεν εἰς συνάντησιν τῷ Ἰησοῦ· καὶ ἰδόντες αὐτὸν, παρεκάλεσαν αὐτὸν, ὅπως μεταβῆ ἀπὸ τῶν ὁρίων αὐτῶν.

Ματ. 8, 34.

Ἀκέτε πόσην περιέργειαν ἐξύπνισεν ἡ ἀκοὴ τῆ θάυματος; ἰδὲ, λέγει, πάντες οἱ κατοικῦντες ἐν τῆ πόλει τῶν Γεργεσηνῶν, ἄνδρες, γυναῖκες, νέοι, γέροντες, πάσης ἡλικίας καὶ κατασάσεως ἄνθρωποι ἀφέντες τὴν πόλιν, ἐξῆλθον εἰς ὑπάντησιν τῆ Ἰησῆ Χριστῆ, σκοπὸν ἔχοντες ἰδεῖν ὀφθαλμοφανῶς ὅσα ἤκουσαν. „Καὶ ἐξῆλθον, λέγει ὁ Ἱερὸς Μάρκος, ὁμοίως καὶ ὁ Λευκᾶς, ἰδεῖν τί ἔστι τὸ „γεγονός. Ἀλλὰ τὶ ἐποίησαν καὶ ἀκέσαντες τὸ θαῦμα, καὶ συναντήσαντες τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν, καὶ ἰδόντες ὀφθαλμοφανῶς τὸν πρότερον δαιμονιζομένους, σωφρονοῦντας καὶ ἱματισμένους, καὶ πληροφορηθέντες περὶ τῆς ἀπωλείας τῶν χοίρων; ἆράγε προσεκύνησαν τὸν θαυματεργόν; ἆράγε ἐυχαρίστησαν τῷ ἐυεργέτη; ἠθέλησαν ἆράγε ἀκῦσαι τὴν διδαχὴν τῆ διδασκάλε; ἐδὲν τύτων ἔπραξαν. ἀλλὰ παρεκάλεσαν αὐτὸν, ἵνα ἀναχωρήσῃ καὶ ἀπὸ τῶν ὁρίων τῆς πόλεως αὐτῶν. διατὶ δὲ τῦτο; διατὶ διώκεσι τὸν ἐυεργέτην; διὰ τὸν φόβον, λέγει ὁ Εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς. „Ὅτι „φόβῳ μεγάλῳ συνείχοντο. Ὥσε καὶ ὁ πολὺς φόβος σκοτίζει τὸν νῦν καθὼς καὶ τὰ ἄλλα πάθη, καὶ κατακρημνίζει αὐτὸν εἰς τὴν ἀχαρισίαν καὶ παραλογίαν. Ὁ δὲ ἀνεξίκακος Ἰησοῦς ἐπακέσας τῆς δεήσεως αὐτῶν, μετὰ πραότητος καὶ ἀνεξικακίας ἐμβαίνει εἰς τὸ πλοῖον, καὶ διαπεράσας τὴν θάλασσαν, ἦλθεν εἰς τὴν ἰδίαν πόλιν.

Μαρκ. 5, 14. Λευκ. 8, 35. Λευκ. 8, 37.

Καὶ ἐμβὰς εἰς τὸ πλοῖον, διεπέρασε, καὶ ἦλθεν εἰς τὴν ἰδίαν πόλιν.

Ματ. 9, 1.

Ἀναχωρήσας ἐκεῖθεν ὁ θεάνθρωπος ἦλθεν εἰς τὴν Καπερναὲμ, ὡς ἐπιβεβαιοῖ ὁ Εὐαγγελιστὴς Μάρκος, λέγων· „Καὶ πάλιν, „εἰσῆλθεν εἰς Καπερναέμ. Αὐτὴν δὲ ἰδίαν τοῦ Χριστοῦ πόλιν ὠνόμασεν ὁ ἱερὸς Ματθαῖος, καθότι κἂν ἐν τῆ Βηθλεὲμ ἐγεννήθη, καὶ ἐν τῆ Ναζαρὲτ ἀνετράφη, ἐν τῆ Καπερναὲμ ὅμως εἶχε τὴν ἑαυτῆ κατοίκησιν.

Μαρκ. 2, 1. Ματ. 4, 13.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΟΜΙΛΙΑ

ΜΕΤΑ ΤΟ ΚΑΤΑ

ΜΑΤΘΑΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

ΤΗΣ Ε'. ΚΥΡΙΑΚΗΣ.

Περὶ τῦ μὴ ζητεῖν ἀνταπόδοσιν παρὰ τῶν εὐργετηθέντων.

Μὴ παραδράμωμεν, ἀδελφοὶ, ἀπερισκέπτως τὴν πρὸς τὰς ἀχαρίστες Γεργεσηνὰς ἀνεξικακίαν τῦ Κύριυ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. διότι ἡ περὶ αὐτὴν σκέψις διδάσκει τὴν διόρθωσιν μιᾶς ἁμαρτίας, εἰς τὴν ὁποίαν σχεδὸν πάντες ἀνεπαισθήτως περιπίπτομεν.

Ἡμεῖς ἐκ συνηθείας κακίζομεν ἀσυλλογίστως κατ' ἐκείνων, οἵτινες ἀχάριστοι γίνονται πρὸς τὰς εὐεργεσίας ἡμῶν. καὶ ὅτι μὲν ἡ ἀχαριστία ἐστὶν ἁμαρτία μεγάλη, ἐφανέρωσε τῦτο ὁ θεάνθρωπος Ἰησῦς, ὅταν εἶδε τῶν δέκα λεπρῶν τὴν ἀχαριστίαν. αὐτοὶ καὶ οἱ δέκα ὁμῦ ὑψώσαντες τὴν φωνὴν ἐκράυγασαν μεγαλοφώνως· Ἰησοῦ ἐπιστάτα ἐλέησον ἡμᾶς. „Καὶ ὁ μὲν Ἰησῦς σπλαγχνισθεὶς, Λεν. 17, 13. „εἶπε πρὸς αὐτὺς, ὑπάγετε πρὸς τὺς ἱερεῖς, καὶ δείξατε αὐτοῖς τὰ λελεπρωμένα ὑμῶν μέλη. ἐκεῖνοι δὲ προθύμως ὑπακύσαντες εἰς τὸ θεῖον αὐτῦ πρόσαγμα, ἔτρεξαν πρὸς τὺς ἱερεῖς. ἀλλὰ πρὶν ἢ φθάσωσιν, ἠγουν ἐν αὐτῇ τῇ ὁδῷ, ἐκαθαρίσθησαν. εἷς δὲ μόνος ἐξ αὐτῶν Σαμαρείτης ὑπέστρεψεν εὐθὺς πρὸς Αὐτ. 16. τὸν Ἰησῦν Χριστὸν, καὶ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσω„πον παρὰ τὰς πόδας αὐτῦ, εὐχαριστῶν αὐτῷ. Τότε ἦν ὁ Ἰησῦς ἠλεγξε τῆς ἀχαριστίας τὴν ἁμαρτίαν, εἰπών· „Οὐχὶ οἱ δέκα ἐκαθα- Αὐτ. 17, 18. „ρίσθησαν; οἱ δὲ ἐννέα πῦ; Οὐχ ἐυρέθησαν „ὑποστρέψαντες δῦναι δόξαν τῷ Θεῷ, εἰμὴ „ὁ ἀλλογενὴς ὗτος. Ὁ ἀχάριστος ἀθετεῖ τὺς νόμυς ὐ μόνον τῆς λογικῆς, ἀλλὰ καὶ τῆς ἀλόγου φύσεως. διότι καὶ τὰ ἄλογα ζῶα ἐυεργετύμενα, δεικνύυσιν ὅπως δύνανται τὴν πρὸς τὺς ἐυεργετῦντας αὐτὰ ἀνθρώπυς ἐυχαριστίαν. Τῦτο δέ ἐστιν ἐκεῖνο, διὰ τῦ ὁποίυ ὁ Θεὸς ἠλεγχε τὺς εἰς τὰς ἀμέτρυς ἐυεργεσίας αὐτοῦ ἀγνώμονας Ἰσραηλίτας. Καὶ ὁ βῦς, ἔλεγεν αὐτοῖς διὰ τῦ Προφήτυ Ἡσαΐυ, γνωρίζει τὸν ἐυεργέτην αὐτοῦ, καὶ ὁ ὄνος διακρίνει τὴν φάτνην τοῦ δεσπότου αὐτοῦ, ὑμεῖς δὲ οἱ Ἰσραηλίται ὐδὲ γνωρίζετε, ὐδὲ διακρίνετε τῶν ἐυεργεσιῶν μυ τὸ πλῆθος. „Ἔγνω βῦς τὸν κτησάμενον, καὶ ὄνος τὴν Ἡσ. 1, „φάτνην τῦ κυρίυ αὐτῦ. Ἰσραὴλ δέ με ὐκ 3. „ἔγνω, καὶ ὁ λαός μυ ὐ συνῆκεν· ἁμαρτάνει ναὶ ὁ ἀχάριστος κατὰ πάντων τῶν νόμων, ἐπειδὴ καὶ ἡ αἰσθητικὴ φύσις, καὶ ἡ λογικὴ διάκρισις, καὶ ὁ Θεὸς θέλει τὴν ευχαριστίαν· πλὴν καὶ αὐτὸς ὁ ἐυεργέτης, ὅταν ἀγανακτῇ κατὰ τῦ ἀχαρίστυ, ἀπολεῖ τῆς ἐυεργεσίας τὸν μισθὸν, καὶ ἁμαρτάνει βαρέως.

Ἁμαρτάνει ὁ ἀχάριστος ἁμαρτίαν μεγάλην, πλὴν μίαν μόνην, τὴν ἁμαρτίαν τῆς ἀχαριστίας. Ὁ δὲ ἐυεργέτης ὅταν ζητῇ ἀνταπόδοσιν, καὶ ὐ λαμβάνει, τότε πίπτει εἰς πολλὰς

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

πολλὰς ἁμαρτίας. Πίπτει εἰς τὸν θυμόν, εἰς τὴν κατάκρισιν, εἰς τὸ μῖσος, ἐκριζεῖ ἀπὸ τῆς καρδίας αὐτοῦ τὴν πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπην, καὶ τὴν εὐεργετικὴν προαίρεσιν. Ὁ μὲν ἀχάριστος ὅσον καὶ ἂν εἶῃ σκληροκάρδιος, αἰσθάνεται τῆς ἁμαρτίας αὐτῷ τὸ βάρος, διὸ καὶ ἐλπίς ἐστιν, ἵνα ὀψέποτε μετανοήσῃ, καὶ κατασαθῇ εὐγνώμων πρὸς τοὺς εὐεργέτας. ὁ δὲ εὐεργέτης ἐπειδὴ σοχάζεται, ὅτι ἔχει μέγα δικαίωμα, ἵνα ζητῇ παρὰ τοῦ ὑπ' αὐτοῦ εὐεργετηθέντος τὴν ἀνταπόδοσιν, εἰ μόνον εἰ μετανοεῖ, ἀλλ' εὐθὲ γνωρίζει τὴν ἁμαρτίαν αὐτοῦ. Ὅθεν οὐδεμία ἐλπίς ἐστιν ἐπιστροφῆς καὶ διορθώσεως τῶν τοιούτων αὐτῷ ἁμαρτημάτων.

Ἡ εὐεργεσία ἐστὶν ἀρετὴ πολλὰ μεγάλη, ἐπειδὴ ἐστι καρπὸς τῆς ἀγάπης, ἐστὶν αὐτὴ ἡ ἀγάπη ἐνεργεμένη. ἡ πονηρία ὅμως τῆς ἀνθρωπίνης προαιρέσεως μεταβάλλει τὴν ἀρετὴν εἰς ἁμαρτίαν. διαστρέφει ἡ διεφθαρμένη προαίρεσις τὸν ὀρθὸν σκοπὸν τῆς εὐεργεσίας. διὸ ἡ ἀρετὴ μεταβάλλεται εἰς κακίαν, ἢ ἵνα ὀρθότερον εἴπω, ἡ μεγάλη ἀρετὴ γίνεται ἀφορμὴ πολλῶν ἁμαρτημάτων.

Ἄνθρωπε, διατὶ ἀγανακτεῖς κατὰ τοῦ ἀχαρίστου; οὐ βέβαια ἀγανακτεῖς, ἢ ἐπειδὴ ἐδεμίαν ἀνταπόδοσιν ἔλαβες, ἢ ἐπειδὴ ἐκ ἔλαβες ἁμοιβὴν ἀνάλογον τῆς εὐεργεσίας σου, ἢ ἐπειδὴ ἀντέλαβες πονηρὰ ἀντὶ ἀγαθῶν. λοιπὸν ὅταν εὐηργέτησας, ἐπέβλεπες εἰς τὴν ἀνταπόδοσιν. ἀγαθοποίησας, ἵνα ἀγαθοποιηθῇς. ἔδωκας, ἵνα λάβῃς. ἡ εὐεργεσία σου λοιπὸν ἐκ ἔστιν εὐεργεσία, ἀλλὰ δάνειον. διότι ὁ δανειστὴς δίδωσιν, ἵνα πάλιν λάβῃ. ἡ εὐεργεσία σου ἐκ ἔστιν εὐεργεσία, ἀλλὰ πραγματεία. διότι ὁ πραγματευτὴς δίδωσι τοῦτο, ἵνα λάβῃ ἐκεῖνο. ἄλλο δέ ἐστι τὸ δάνειον καὶ ἡ πραγματεία, καὶ ἄλλο ἡ εὐεργεσία. ἐκεῖνα εἰσὶ δοσοληψίαι, αὐτὴ ἐστι χάρις καὶ δῶρον. ἐὰν ζητῇς τὴν ἀνταπόδοσιν, διατὶ ἁρπάζεις τῆς εὐεργεσίας τὸ ὄνομα, καὶ λέγεσαι εὐεργέτης; ἐὰν δὲ ὀνομάζεσαι εὐεργέτης, διατὶ ζητεῖς ἀνταπόδοσιν δι' ἐκεῖνο ὅπερ ἐχάρισας; ὅταν λέγῃς ὅτι εὐεργετεῖς, ἔπειτα ζητεῖς ἀνταπόδοσιν, τότε γίνεσαι ὑποκριτὴς καὶ ἀπατεών, τότε ἀπατᾷς τὸν κόσμον. διότι οἱ μὲν ἄνθρωποι ἀκούοντες ὅτι εὐεργετεῖς, καὶ βλέποντες ὅτι δίδεις χωρὶς συναλλακτικῶν γραμμάτων, καὶ ἐγγράφου συμφωνίας, ἐπαινοῦσί σε ὡς εὐσπλαγχνον εὐεργέτην. σὺ δὲ τῷ μὲν λόγῳ φαίνεσαι εὐεργέτης. τῷ δὲ ἔργῳ ὑπάρχεις δανειστὴς, ἢ τέλειος πραγματευτής.

Ἔσω, λέγεσί τινες, ἡμεῖς οὐδὲ περισσότερα, οὐδὲ ἴσα, οὐδὲ ὀλιγώτερα ζητοῦμεν παρὰ τῶν εὐεργετηθέντων. ἀλλ' ὅτε ἐκεῖνος ὃν εὐεργετήσαμεν, γίνεται διώκτης, καὶ ἐπίβουλος, καὶ συκοφάντης, καὶ προδότης ἡμῶν, τότε τοῦτο ταράττει τὰ σπλάγχνα ἡμῶν, τοῦτό ἐστι τὸ ἀφόρητον. Τοῦτο, ἀδελφοὶ, ταράττει, ἐπειδὴ πεπεισμένοι ἐσμὲν, ὅτι ἔχομεν δικαίωμα ἐπάνω εἰς τοὺς εὐεργετηθέντας, καὶ ἐγκεκολλαμένη ἐστὶν εἰς τὴν φαντασίαν ἡμῶν ἡ ἔννοια τῆς ἀνταποδόσεως. τοῦτο γίνεται ἀφόρητον, ἐπειδὴ εὐεργετοῦμεν ἔχοντες τὸν σκοπὸν, ὃν εἶχον οἱ ἐθνικοὶ καὶ εἰδωλολάτραι. τοῦτο ταράττει καὶ ἐστὶν ἀφόρητον, ἐπειδὴ οὐ γινώσκομεν τί ἐστιν εὐεργεσία, καὶ διὰ ποίαν αἰτίαν εὐεργετοῦμεν.

Ὅσις θέλει νὰ μάθῃ ποῖόν ἐστι τῆς εὐεργεσίας τὸ ὕψος, καὶ ἡ ἀρετὴ, καὶ ἡ χάρις, ἐκεῖνος πρέπον ἐστὶν, ἵνα ἀπέλθῃ εἰς τὸ σχολεῖον τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. ἐκεῖ αὐτὸς ἀκούει τὰ περὶ τῆς ἀληθινῆς εὐεργεσίας μαθήματα. ἐκεῖ μανθάνει τίς ἐστιν ἡ ἀληθὴς εὐεργεσία, καὶ πῶς γίνεται, καὶ ποία ἡ αὐτῆς ἀνταπόδοσις. ἐκεῖ διακρίνει καὶ τὸ, τίς ἐστιν ἡ ψευδοευργεσία, καὶ τίνες ποιοῦσιν αὐτὴν, πληροφορεῖται δὲ, ὅτι ἡ τοιαύτη εὐεργεσία ἐστὶ πολλὰ ἐυτελὴς, καὶ μικροπρεπὴς, καὶ οὐδεμίαν ἔχει χάριν. ἐκεῖ διδάσκει ὁ πανάγιος διδάσκαλος, λέγων „Ὅταν ποιῇς Λουκ. 14, 12.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

„ποιῇς ἄριστον ἢ δεῖπνον, μὴ φώνει τὲς φί-
„λες σε, μηδὲ τὲς ἀδελφές σε, μηδὲ τὲς
„συγγενεῖς σε, μηδὲ γείτονας πλουσίες. Ἀλ-
„λὰ διατὶ τῶτο; Μήποτε, λέγει, καὶ αὐτοί
„σε ἀντικαλέσωσι, καὶ γένηταί σοι ἀνταπό-
δομα. Ἀκούεις πόσον μακρὰν διώκει ἀπὸ
τῆς καρδίας τῦ ἐυεργέτε τὸν σκοπὸν τῆς ἀν-
ταποδόσεως; ἄκεσον δὲ καὶ πόσον ἀσφαλί-
ζει τὴν ψυχὴν αὐτῦ ἀπὸ τῦ τοιῦτε μεγάλε
Λεκ. 14, 13. πειρασμῦ· „Ἀλλ' ὅταν ποιῇς δοχὴν, κάλει
„πτωχὲς, ἀναπήρες, χωλὲς, τυφλές. ἰδὲ πῶς
„ἐκσπᾷ ῥιζόθεν πᾶσαν ἐλπίδα ἀνταποδόσε-
ως. Τοιετρόπως ἓν νομοθετήσας περὶ ευερ-
γεσίας, καὶ διδάξας τίς ἐσιν ἡ ἀληθὴς
ευεργεσία, δείκνυσιν ευθὺς καὶ τὸ, πόσον
ἐσὶ μεγάλη καὶ ὑψηλὴ ἡ τοιάυτη ἀρετὴ, καὶ
ποίαν ἐχει τὴν ἀνταπόδοσιν, ὅταν ἐκ ἐπι-
βλέπῃ τὰ ἀπὸ τῶν ευεργετηθέντων ἀνταπο-
Αὐτ. 14. δόματα. „Καὶ μακάριος, λέγει, ἔσῃ. Ὅτι
„ἐκ ἔχσιν ἀποδῦναί σοι. ἀνταποδοθήσεταί
γάρ σοι ἐν τῇ ἀνασάσει τῶν δικαίων. Ὅσις
ἓν ευεργετεῖ ταύτην τὴν ἀληθινὴν ευεργε-
σίαν, ἐκεῖνος συντάσσεται εἰς τὴν τάξιν τῶν
μακαρίων, καὶ λαμβάνει ἀνταπόδοσιν αἰώ-
νιον μετὰ τῶν δικαίων, ὅταν ἀνασηθῶσι
πάντες οἱ ἄνθρωποι, καὶ παρασαθῶσιν ἐνώ-
πιον τῦ δικαίε κριτῦ. Ἀκέσατε νῦν καὶ τὸ,
πόσον ἐξευτελίζει τὴν ευεργεσίαν, ὅταν ὁ
ευεργέτης ἐπιβλέπῃ εἰς τὴν τῦ ευεργετηθέν-
Λεκ. 6, 35. τος ἀνταπόδοσιν. „Καὶ ἐὰν ἀγαθοποιῆτε,
„λέγει, τὲς ἀγαθοποιῦντας ὑμᾶς, ποία ὑμῖν
χάρις ἐσίν; Ἀλλὰ διατὶ ἡ τοιάυτη ευεργε-
σία ἐσὶν ἐσερημένη πάσης ἀρετῆς καὶ χά-
ριτος; διότι ουκ ἐσιν ἀληθὴς ευεργεσία,
ἀλλ' ἀντάλλαγμα. ἐκ ἐσιν ἀληθὴς ευεργε-
σία, ἀλλ' ὑπόκρισις· ἐργασία ἐσὶν αὐτὴ τῶν
Λεκ. 6, 35. ἁμαρτωλῶν ἀνθρώπων. „Καὶ γὰρ οἱ ἁμαρ-
„τωλοὶ τὸ αὐτὸ ποιῦσι. Βλέπετε λοιπὸν, ὅτι
ἡ μὲν ἀληθὴς ευεργεσία ἐσὶν ἔργον τῶν δι-
καίων, ἡ δὲ ψευδοευεργεσία ἐπιτήδευμα τῶν
ἁμαρτωλῶν.

Ἀληθῶς δὲ πάντες οἱ ἅγιοι ἄνθρωποι
ευηργέτησαν, μηδένα σκοπὸν ἔχοντες ἐπιγείου
ἀνταποδόσεως. Οἱ ἅγιοι Προφῆται καὶ διὰ
τῆς συμβελῆς αὐτῶν, καὶ διὰ τῦ προφητικῦ
καὶ προορατικοῦ κηρύγματος, καὶ διὰ τῶν
θαυμάτων ἐυηργέτουν τὲς Βασιλεῖς, τὲς
Ἱερεῖς, τὲς Ἄρχοντας, ὅλον τὸν λαὸν τῶν
Ἰουδαίων, ἀνταπόδοσιν δὲ οὐδεμίαν ἤθελον
παρὰ τῶν ευεργετουμένων. Ὁ Ναιμὰν ὁ ἄρ-
χων τῆς Συρίας, ἰδὼν ὅτι ὁ Προφήτης Ἐλισ-
σαῖος ἐκαθάρισεν αὐτὸν ἀπὸ τῆς λέπρας,
προσέφερεν αὐτῷ δῶρα, καὶ παρεκάλεσε, καὶ
ἐβίασεν αὐτὸν ἵνα δεχθῇ αὐτά. Καὶ νῦν 4 Βασ.
„λάβε, εἶπεν ὁ Ναιμὰν, τὴν ευλογίαν τοῦ 5. 15,
δούλου σου. Ἀλλ' ἄραγε ἔλαβεν ἐξ αὐτῶν 16.
„ὁ Ἐλισσαῖος, κἂν μικρόν τι; ἀχί. Καὶ εἶ-
„πεν Ἐλισσαιὲ, ζῇ Κύριος, ᾧ παρέσην ἐνώ-
„πιον αὐτῦ, εἰ λήψομαι. καὶ παρεβιάσατο
„αὐτὸν λαβεῖν, καὶ ἠπείθησε. Ποῖα δὲ ἀν-
ταποδόματα ἀνταπέδωκαν αὐτοῖς οἱ ευεργε-
τούμενοι; πονηρὰ ἀντὶ ἀγαθῶν. τὸν Ἡσαΐ-
αν ἔπρισαν ἐν ξυλίνῳ πρίονι, τὸν Ἱερεμίαν
ἐλίθασαν, τὸν Ἠλίαν κατεδίωξαν, τὸν Μι-
χαίαν ἐῤῥάπισαν, τὸν Δανιὴλ ἐν τῷ λάκκῳ
τῶν λεόντων ἐνέβαλον, τὸν Ζαχαρίαν μετα-
ξὺ τοῦ Ναοῦ καὶ τοῦ θυσιασηρίε ἀπέκτει-
ναν. αὐτοὶ δὲ κἂν ταῦτα προέβλεπον, ἐπει-
δὴ ὅμως ἐκ εἰς τὰς ἐπιγείας ἀμοιβὰς ἐπέ-
βλεπον, διὰ τῦτο ἐκ ἔπαυσαν ευθετῦντες,
κηρύττοντες, ὠφελοῦντες, παντὶ τρόπῳ τὸ
θειότατον τῆς ἐυεργεσίας ἔργον ποιῦντες.

Εἰς τὲς θεοκήρυκας Ἀποσόλους ἐφα-
νέρωσεν ὁ Θεάνθρωπος ποίας ἀνταμοιβὰς
δι' αὐτὲς ἑτοιμάζουσιν οἱ ὑπ' αὐτῶν ἐυερ-
γετηθῆναι μέλλοντες. „Ἐπιβαλοῦσιν, εἶ- Λεκ.
„πεν, ἐφ' ὑμᾶς τὰς χεῖρας αὐτῶν, καὶ διώ- 22. 12,
„ξουσι, παραδιδόντες εἰς συναγωγὰς καὶ 13, 10,
„φυλακὰς, ἀγομένους ἐπὶ Βασιλεῖς καὶ 17.
„Ἡγεμόνας, ἕνεκεν τῦ ὀνόματός με. Ἀπο-
„βήσεται δὲ ὑμῖν εἰς μαρτύριον. Παρα-
„δοθήσεσθε δὲ ὑπὸ γονέων, καὶ ἀδελφῶν,
καὶ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

„καὶ συγγενῶν, καὶ φίλων· καὶ θανατώσε-
„σιν ἐξ ὑμῶν· Καὶ ἔσεσθε μισούμενοι ὑπὸ
„πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου. Τί δὲ; ἐδίκασαν ἆραγε αὐτοὶ ταῦτα ἀκούσαντες, ἢ ἐφοβήθησαν, ἢ ἔκλεισαν τῆς ἀγαθοποιΐας τὰς χεῖρας; ἀπεσράφησαν ἆράγε τὸ ἀγαθοποιεῖν, ὡς τοσούτων κακῶν πρόξενον; οὐχί. διῆλθον μεγαλοψύχως πᾶσαν τὴν γῆν, πᾶσαν τὴν οἰκουμένην, διδάσκοντες, φωτίζοντες, θαυματεργοῦντες, ἐκχέοντες ἐπὶ πάντας τὰ σωτήρια τῆς εὐεγεσίας νάματα. διατὶ δὲ αὐτοὶ οὐκ ἐζήτουν ἀνταπόδοσιν ἀπὸ τῶν εὐεργετηθέντων, κἂν εἶχον δικαίωμα, ὡς ἔγραφεν ὁ Παῦλος πρὸς τοὺς Κορινθίους;

1 Κορ. 9, 11, 12. „Εἰ ἡμεῖς ὑμῖν τὰ πνευματικὰ ἐσπείραμεν,
„μέγα εἰ ἡμεῖς ὑμῶν τὰ σαρκικὰ θερισοῦ-
„μεν; Εἰ ἄλλοι τῆς ἐξουσίας ὑμῶν μετέχου-
„σιν, οὐ μᾶλλον ἡμεῖς; Ἀλλ' οὐκ ἐχρησά-
„μεθα τῇ ἐξουσίᾳ ταύτῃ. ἀλλὰ πάντα στέ-
„γομεν, ἵνα μὴ ἐγκοπήν τινα δῶμεν τῷ
„Εὐαγγελίῳ τοῦ Χριστοῦ. Αὐτοὶ οὐκ ἐπέβλεπον εἰς τὰς ἀμοιβὰς τὰς ἐυτελεῖς καὶ προσκαίρους, ἐπειδὴ περιέμενον τὴν ἀνταπόδοσιν τὴν πανυπέρτιμον καὶ ἐράνιον. „Τὸν
2 Τιμ. 4, 7, 8. „ἀγῶνα τὸν καλὸν ἠγώνισμαι, τὸν δρόμον τετέλεκα, τὴν πίστιν τετήρηκα· Λοιπὸν ἀπό-
„κειταί μοι ὁ τῆς δικαιοσύνης στέφανος, ὃν
„ἀποδώσει μοι ὁ Κύριος ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέ-
„ρᾳ, ὁ δίκαιος κριτής. Ἀκούετε πόθεν αὐτοὶ περιέμενον τὴν ἀνταπόδοσιν τοῦ ἀγῶνος, οὗ ὑπέμειναν, ἵνα εὐεργετήσωσι τὸν πλησίον; ἢ παρὰ τῶν εὐεργετηθέντων ἀνθρώπων, διότι οἱ ἄνθρωποι εἰσὶν ἄδικοι, ἀλλὰ παρὰ τοῦ Θεοῦ, ὅσις ἐστὶ δίκαιος κριτής. Ἀκούετε πότε αὐτοὶ περιέμενον τὴν ἀνταποδοσιν τῶν πρὸς τοὺς ἀνθρώπους εὐεργεσιῶν; ἐκ ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ, ἐπειδὴ ὁ παρὼν καιρὸς οὐκ ἔστι καιρὸς ἀνταποδόσεως, ἀλλ' ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ἥγεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως, καθ' ἣν ὁ Θεὸς ἀνταποδίδωσιν ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ. ἐπειδὴ δὲ πεπληροφορημένοι ἦσαν οἱ τρισμακάριοι, ὅτι ἡ ἀχαρισία τῶν εὐεργετεμένων γίνεται εὐεργεσία τῷ εὐεργέτῃ· καθότι ὁ Θεὸς ὅσον ἀχάριστοι γίνονται οἱ εὐεργετούμενοι, τόσον περισσοτέρους στεφάνους πλέκει διὰ τοὺς εὐεργέτας. διὰ τοῦτο μετὰ τοσαύτης μεγαλοψυχίας ὑπέφερον τὰ κακὰ ἀντὶ τῶν ἀγαθῶν, καὶ ὑπέμενον τὴν ἀχαρισίαν τῶν ἀχαρίστων, ὥστε ὑβριζόμενοι, εὐλόγουν· διωκόμενοι, ὑπέφερον· βλασφημούμενοι, παρε-
1 Κορ. 4, 12, 13. κάλουν. ὢ τοῦ θαύματος· ἐκ ἦσαν ἄνθρωποι καὶ αὐτοὶ ὡσπερ καὶ ἡμεῖς; ἐκ ἐφόρουν καὶ αὐτοὶ σάρκα καὶ παθήματα, καθὼς καὶ ἡμεῖς; ναί. ἀλλ' αὐτοὶ ἐκ ἔβλεπον κάτω εἰς τὴν γῆν, ἀλλ' ἄνω εἰς τὸν ἐρανόν. αὐτοὶ ἐδὲν ἄλλο ἔβλεπον, εἰμὴ τὸ παράδειγμα τοῦ ἀρχηγοῦ καὶ τελειωτοῦ τῆς πίστεως, τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἰς αὐτὸν εἶχον ἀφιερωμένα τὰ ὄμματα, ὅθεν μετὰ ὑπομονῆς ἔτρεχον εἰς τοὺς προκειμένους ἀγῶνας. Δι' ὑπομονῆς τρέχομεν τὸν προκείμε-
Ἑβρ. 12, 1, 2. „νον ἡμῖν ἀγῶνα· Ἀφορῶντες εἰς τὸν τῆς
„πίστεως ἀρχηγὸν καὶ τελειωτὴν Ἰησοῦν.
Ἐὰν οὖν καὶ ἡμεῖς ἀφιερώσωμεν τῆς ψυχῆς καὶ τῆς καρδίας ἡμῶν τὰ ὄμματα πρὸς αὐτὸν, τότε οὐδὲν λογιζόμενοι τὴν ἀχαρισίαν, ἀλλ' εὐεργετοῦντες, λαμβάνομεν τὸν ἀμάραντον στέφανον.

Αὐτὸς μετὰ τὸ βάπτισμα ὃ ἐκήρυξεν ὁ
„Ἰωάννης, Διῆλθεν εὐεργετῶν καὶ ἰώμε- Πραξ. 10, 38.
„νος πάντας τοὺς καταδυναστευομένους ὑπὸ τοῦ διαβόλου. Αὐτὸς τοὺς πεινῶντας ἐχόρτασε, τοὺς τυφλοὺς ἐφώτισε, τοὺς λεπροὺς ἐκαθάρισε, τοὺς παραλύτους συνέσφιγξε, τοὺς συγκύπτοντας ἀνώρθωσεν· εἰς τοὺς κωφοὺς ἔδωκεν ἀκοὴν, εἰς τοὺς ἀλάλους λαλιὰν, εἰς τοὺς ἀσθενεῖς ὑγείαν, εἰς τοὺς δαιμονιζομένους λύτρωσιν, εἰς τοὺς νεκροὺς ζωὴν, εἰς πάντας τοὺς πάσχοντας ἰατρείαν. ἀντὶ δὲ τῶν εὐεργεσιῶν αὐτοῦ, τί ἀνταπέδωκαν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι; προδοσίαν, συκοφαντίας, ἐμπαιγμοὺς

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

μὲς, ῥαπίσματα, μάσιγας, φραγγέλωσιν, σέφανον ἀκάνθινον, πορφύραν χλεύης, κάλαμον ὀνειδισμῦ, σαυρὸν, χολὴν, καὶ ὄξος.

2 Πετ. 2, 23. Ἡσ. 53, 7. „Αὐτὸς δὲ λοιδορέμενος οὐκ ἀντελοιδόρει, „πάσχων οὐκ ἠπείλει. Αὐτὸς Ὡς ἄφωνος, „οὕτως οὐκ ἀνοίγει τὸ στόμα αὐτοῦ. Αὐτὸς ἕως ἐσχάτης ἀυτῦ ἀναπνοῆς οὐδόλως ἐπαυσεν ἐυεργετῶν, ἀλλ' ἐξέπνευσεν ἔχων τὴν

Λουκ. 23, 34. ἐυεργεσίαν εἰς τὸ στόμα. „Πάτερ ἄφες αὐ„τοῖς, ἐ γὰρ οἴδασι τὶ ποιοῦσι.

Χρισιανὲ σὺ ὑπάρχεις μαθητὴς τῦ Ἰησῦ Χρισῦ, ἐυεργέτει λοιπὸν πάντοτε πάντας. ἐκεῖνον διὰ τῆς συμβελῆς σε, τῦτον διὰ τῆς μεσιτείας σε· ἐκεῖνον διὰ τῶν χρημάτων σε, τὸν ἄλλον διὰ τῆς προσασίας σε. τῦτον νεθέτησον, ἐκεῖνον ὑπηρέτησον, τὸν ἄλλον βοήθησον καθ' οἱονδήποτε δύνασαι τρόπον. ἡ ἐυεργεσία ἐσὶν ἀρετὴ μεγάλη, ἐπειδὴ ἐσιν ὁ καρπὸς καὶ ἡ ἐκπλήρωσις τῆς ἀγάπης· ἀυτή ἐσιν ἡ ἐνεργουμένη ἀγάπη, δι' ἀυτῆς ὁ Θεὸς γίνεται τοῦ ἀνθρώπου χρεώσης, καὶ ὁ ἄνθρωπος γίνεται ὡσπερ Θεὸς τῦ ἀνθρώπε. Ὅταν δὲ ἐυεργετῇς, πρόσεχε, μὴ ἐξαχρειώσῃς τῆς ἐυεργεσίας σε τὴν χάριν, ζητῶν ἀνταπόδοσιν, ἢ σκανδαλιζόμενος κατὰ τῶν ἀχαρίσων. διότι ὅσον οἱ ἐυεργετηθέντες ἀθετῦσι τῆς ἐυχαρισίας τὸ χρέος, τόσον ὁ Θεὸς πολυπλασιάζει τῆς ἀνταποδόσεως τὲς σεφάνες. μὴ προτιμήσῃς τὴν ἀνταπόδοσιν τῶν ἀνθρώπων, ἥτις ἐσὶ πρόσκαιρος, τῆς ἀνταποδόσεως τῦ Θεοῦ, ἥτις ἐσὶν αἰώνιος. ἔχε πάντοτε ἔμπροσθεν τῶν ὀφθαλμῶν σε τὸ παράδειγμα τῦ ἐυεργέτε καὶ Σωτῆρός σε. ποσάκις σὺ ἀχάριτος γίνεσαι εἰς τὰς ἐυεργεσίας αὐτοῦ; καὶ ὅμως ἀυτὸς ἐδέποτε πάυει ἐυεργετῶν σε. Ἄκεε τὸ θεῖον ἀυτῦ πρόσαγμα. „Ἀγα- Λουκ. 6, 35 „θοποιεῖτε καὶ δανείζετε, μηδὲν ἀπελπί„ζοντες. Πίσευε δὲ εἰς τὴν θείαν ἀυτοῦ „ὑπόσχεσιν. Καὶ ἔσαι ὁ μισθὸς ὑμῶν πο„λύς. καὶ ἔσεσθε υἱοὶ τῦ ὑψίσε.

ΕΡΜΗΝΕΙΑ

ΕΙΣ ΤΟ ΚΑΤΑ

ΜΑΤΘΑΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

ΤΗΣ Ϛ'. ΚΥΡΙΑΚΗΣ.

Ῥωμ. 10. 17. „Ἄρα ἡ πίσις ἐξ ἀκοῆς, λέγει ὁ θεηγόρος Ἀπόσολος Παῦλος, ἡ δὲ ἀκοὴ „διὰ ῥήματος Θεῦ. Τούτων τῶν ἀποσολικῶν λόγων τὴν ἀπόδειξιν καταλαμβάνομεν ἐξόχως ἐκ τῆς ἱσορίας τῦ σήμερον ἀναγνωσθέντος Ἐυαγγελίε. τὸ εἰς τὸν παράλυτον γενόμενον θαῦμα δύναμιν εἶχε κραταιοτάτην, πρὸς τὸ καταπεῖσαι πάντας τὲς ἰδόντας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

τας αὐτὸ διὰ τῶν ἰδίων ὀφθαλμῶν, ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστός ἐστιν ἀληθινὸς Θεός. διότι τίς ἄλλος, ἢ γνωρίζει τὰ ἀπόκρυφα ἁμαρτήματα, ἢ διακρίνει τὰς ἐνδομυήχους λογισμὰς τῆς καρδίας, ἢ δὶ ἑνὸς μόνου λόγου σφίγγει καὶ ἐνδυναμοῖ παραλελυμένα καὶ ἄτονα μέλη, εἰμὴ εἷς καὶ μόνος ὁ καρδιογνώστης καὶ παντοδύναμος Θεός; καὶ ὅμως οἱ μὲν Γραμματεῖς ἔλεγον, ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστός ἐστὶν ἄνθρωπος βλάσφημος. ὁ δὲ κοινὸς λαός, ὅτι ἐστὶν ἄνθρωπος μόνον θαυματουργός. πλήθη ἀνθρώπων ὑπέρμετρα ἐδὲ τοῦτο, οὐδὲ τ' ἄλλα θαύματα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ εἶδον, διὰ ῥήματος μόνου Θεοῦ, ἦγουν διὰ τῶν εὐαγγελικῶν λόγων, τὴν ἱστορίαν τῶν θαυμάτων τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἤκουσαν, καὶ ὅμως ἐπίστευσαν, ὅτι ὁ ταῦτα ποιήσας Ἰησοῦς Χριστὸς ἐστὶ τέλειος Θεός. μάτην λοιπὸν ζητοῦσι τινὲς θαυμάτων ὄρασιν πρὸς φωτισμὸν καὶ στερέωσιν καὶ αὔξησιν τῆς πίστεως. διότι εἰς τὰς ἀξίας αὐτῆς ἀρκεῖ ἡ ἀκοή, καὶ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, ὁ δὶ αὐτῆς εἰσερχόμενος εἰς τὴν ψυχὴν ἡμῶν. αὐτὸς καὶ φωτίζει, καὶ στηρίζει, καὶ αὐξάνει τὴν ἀληθινὴν θεογνωσίαν καὶ εὐσέβειαν. ὑμεῖς οὖν, εὐλογημένοι χριστιανοί, ἑτοιμάσατε ἀκοὴν προσεκτικὴν καὶ εὐλαβητικήν, ἡμεῖς δὲ προσάξομεν εἰς τὰς ἀκοὰς ὑμῶν τοῦ Θεοῦ τὸν λόγον, τὸν ἅγιον καὶ ἀληθινόν.

Ματ. 9, 1. *Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐμβὰς ὁ Ἰησοῦς εἰς πλοῖον, διεπέρασε, καὶ ἦλθεν εἰς τὴν ἰδίαν πόλιν.*

Οἱ Γεργεσηνοὶ ἐξέβαλον τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν ἀπὸ τῶν συνόρων τῆς χώρας αὐτῶν. ἦν δὲ ἡ τούτων χώρα, ἡ Γέργεσα, εἴτε Γέρασα, παραθαλάσσιος τόπος τῆς θαλάσσης τῆς Τιβεριάδος, κατὰ τὸ ἀνατολικὸν αὐτῆς μέρος κείμενος. ὅθεν εἰσελθὼν ὁ Ἰησοῦς εἰς πλοῖον, διεπέρασε τὴν θάλασσαν τῆς Τιβεριάδος, καὶ ἦλθεν εἰς τὴν ἰδίαν πόλιν, ἤγουν εἰς τὴν Καπερναούμ. ταύτην δὲ ὁ ἱερὸς Εὐαγγελιστὴς ὀνομάζει ἰδίαν πόλιν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐπειδὴ ἐν αὐτῇ εἶχε τὸ κατοικητήριον αὐτοῦ, ὡς ἀλλαχοῦ μαρτυρεῖ ὁ αὐτὸς, λέγων. „Καὶ καταλιπὼν τὴν „Ναζαρὲτ, ἐλθὼν κατῴκησεν εἰς Καπερ„ναοὺμ τὴν παραθαλασσίαν. Ματ. 4, 13.

Μαρκ. 2, 1.

Καὶ ἰδοὺ προσέφερον αὐτῷ παραλυτικὸν, ἐπὶ κλίνης βεβλημένον· καὶ ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς τὴν πίστιν αὐτῶν, εἶπε τῷ παραλυτικῷ· θάρσει τέκνον, ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου. Ματ. 9, 2.

Δύω παραλυτικοὺς ἐθεράπευσεν ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς, τὸν μὲν ἐπὶ τῆς προβατικῆς κολυμβήθρας, περὶ οὗ μόνος ὁ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης ἐν τῷ πέμπτῳ κεφαλαίῳ ἐλάλησε· τὸν δὲ, εἰς τὴν Καπερναούμ. περὶ αὐτοῦ δὲ διαλαμβάνει οὐ μόνον ὁ εὐαγγελιστὴς Ματθαῖος, ὡς ἠκούσαμεν ἐν τῷ σημερινῷ Εὐαγγελίῳ, ἀλλὰ καὶ ὁ Μάρκος ἐν τῷ δευτέρῳ κεφαλαίῳ, καὶ ὁ Λουκᾶς ἐν τῷ πέμπτῳ. ἰδοὺ, λέγει, ἤγουν εὐθὺς ὡς ἔφθασεν ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ες τὴν Καπερναοὺμ, προσέφερον καὶ παρέσησαν ἐνώπιον αὐτοῦ τὸν παραλυτικόν. Ἐὰν ὁ παράλυτος οὗτος εἶχεν ὀλίγην δύναμιν κινήσεως, ἤρχετο βέβαια μόνος, περιπατῶν καὶ ἐπισηριζόμενος, πρὸς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν. ἐὰν δὲ ἄλλοι ἠδύναντο σαλεῦσαι αὐτὸν ἀπὸ τῆς κλίνης αὐτοῦ, ἔφερον ἂν αὐτὸν βασαζόμενον, καὶ ἀνακλινόμενον ἐπ' αὐτοῦ. ἐπειδὴ δὲ ἀκούομεν, ὅτι σὺν τῇ κλίνῃ αὐτοῦ ἅραντες αὐτὸν, ἔφερον αὐτὸν, καὶ οὕτως ἐν τῇ κλίνῃ κατακείμενον παρέσησαν αὐτὸν ἐνώπιον τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, φανερόν ἐστιν, ὅτι παραλελυμένα ἦσαν εἰς τὸ παντελὲς, καὶ ἀνενέργητα καὶ ἀκίνητα πάντα τὰ μέλη αὐτοῦ, ὥστε οὐ μόνον αὐτὸς οὐκ ἠδύνατο ἐγερθῆναι ἀπὸ τῆς κλίνης αὐτοῦ, ἀλλ' οὐδὲ ἄλλος τὶς ἠδύνατο ἐξεγεῖραι αὐτόν. διὰ τοῦτο

ἐν

οὖν ἐν τῇ κλίνῃ κατακείμενον παρέσησαν αὐτὸν πρὸς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν. Τίνων δὲ τὴν πίστιν εἶδεν ὁ Ἰησοῦς Χριστός; τοῦ παραλύτου, καὶ ἐκείνων, οἵτινες ἐβάσαζον τὴν κλίνην αὐτοῦ. διὰ τοῦτο δὲ εἶπεν αὐτῶν πληθυντικῶς, ἵνα δείξῃ, ὅτι οὐ μόνον ὁ παράλυτος ἐπίσευεν, ὅτι λαμβάνει τὴν ἴασιν, ἀλλὰ καὶ οἱ τὴν τούτου κλίνην ἐπιφορτισθέντες, καὶ παρασήσαντες αὐτὸν τῷ Χριστῷ. ἐνδεχομένως δὲ οὗτοι ἦσαν συγγενεῖς τοῦ παραλύτου, ἢ φίλοι, ἢ γείτονες, ἢ ἄλλοι ἐυσπλαγνικοὶ ἄνθρωποι. αὐτὰ δὲ τὰ πράγματα ἐφανέρωσαν τὴν πίστιν αὐτῶν τε καὶ τὴν τοῦ παραλύτου. διότι ἐὰν ὁ παράλυτος οὐκ ἐπίσευεν, οὐκ ὠνόμαζεν αὐτὸν τέκνον ὁ Ἰησοῦς Χριστός. ἐὰν δὲ οἱ βασάζοντες αὐτὸν οὐκ ἐπίσευον, οὐδὲ τὴν κλίνην μετὰ τοσάυτης προθυμίας ἐπεφορτίζοντο, οὐδὲ ἀνέβαινον εἰς τὴν στέγην
Μαρκ. 2, 4. τοῦ οἴκου, ὡς λέγει ὁ ἱερὸς Μάρκος, οὐδὲ ἀπεσέγαζον αὐτὴν, ἵνα ἐκεῖθεν καταβιβάσαντες τὸν παράλυτον, παρασήσωσιν αὐτὸν ἐνώπιον τοῦ σωτῆρος Χριστοῦ. ἐπειδὴ οὖν ἐγνώρισεν ὁ πολυέυσπλαγχνος Ἰησοῦς τὴν πίστιν αὐτῶν, εἶπεν εἰς τὸν παραλυτικόν· *Τέκνον, μὴ φοβῆσαι, ἀλλὰ μεγαλοψύχει, καὶ ἔχε θάῤῥος. διότι αὐτὴν τὴν ὥραν λύονται καὶ συγχωροῦνται αἱ ἁμαρτίαι σου·* „*Τέκνον, ἀφέονταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου.* *Ταῦτα τὰ λόγια πληροφοροῦσιν ἡμᾶς, ὅτι ὁ παράλυτος, οὐ μόνον ἐπίσευσεν εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν, ἀλλὰ καὶ ἐπέσρεψεν ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτοῦ· διότι οὐδεὶς μὲν ἄπιστος λέγεται τέκνον Θεοῦ, οὐδεὶς δὲ ἀμετανόητος λαμβάνει τὴν ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν αὐτοῦ. ἡ εἰς Χριστὸν πίστις δίδωσι τῆς υἱοθεσίας τὸ χάρισμα, καὶ ποιεῖ τὸν*
Ἰωάν. 1, 12. *ἄνθρωπον τέκνον Θεοῦ.* „*Ὅσοι δὲ ἔλαβον* „*αὐτὸν, ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν τέκνα* „*Θεοῦ γενέσθαι, τοῖς πιστεύουσιν εἰς τὸ* „*ὄνομα αὐτοῦ.* *Ἡ ἀληθὴς μετάνοια φέρει εὐθὺς τὴν ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν. διὰ τοῦτο δὲ ὁ Θεάνθρωπος εἶπεν, ὅτι πρέπον ἐστὶν, ἵνα κηρυχθῇ ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ οὐ μόνον μετάνοια, ἀλλὰ καὶ ἡ διὰ τὴν μετάνοιαν διδομένη ἄφεσις τῶν ἁμαρτιῶν.* „*Καὶ κηρυχθῆναι ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ,* Λουκ. 24, 47. „*μετάνοιαν καὶ ἄφεσιν ἁμαρτιῶν εἰς πάν-* „*τα τὰ ἔθνη.* *Βλέπε δὲ, ὅτι πρῶτον ἐσυγχώρησεν ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς τὰς ἁμαρτίας τοῦ παραλύτου, ἤγουν ἰάτρευσε τῆς ψυχῆς αὐτοῦ τὴν ἀσθένειαν, ἔπειτα ἐθεράπευσε τοῦ σώματος αὐτοῦ τὴν παράλυσιν. ἐκ τέτε μανθάνομεν, ὅτι ἐξ ἁμαρτιῶν πολλάκις ἀσθενοῦμεν. ὅταν δὲ διὰ τῆς μετανοίας ἐξαλείψωμεν τὰ τὰς ἁμαρτίας, τότε λαμβάνομεν καὶ τὴν ὑγείαν τῶ σώματος. τὶ δὲ ἠκολούθησεν, ὅτε ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἐξεφώνησε τῆς ἐυσπλαγχνίας αὐτοῦ τὰ λόγια πρὸς τὸν παράλυτον, ἤγουν τὸ,* „*Ἀφέονταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σε;*

Καὶ ἰδὲ τινὲς τῶν Γραμματέων εἶπον ἐν ἑυτοῖς· οὗτος βλασφημεῖ. Ματ. 9, 3.

Οἱ Γραμματεῖς, ἤγουν οἱ νομοδιδάσκαλοι, οἱ Ἐπὶ τῆς Μωσέως καθέδρας καθήμενοι, τετυφλωμένοι ὑπὸ τοῦ φθόνου, Ματ. 25, 2. *ἐνόμιζον ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς, ἄνθρωπος ψιλός ἐστιν, οὐχὶ δὲ καὶ Θεός. Ὅθεν ἀκούσαντες τὴν δεσποτικὴν αὐτοῦ φωνήν, Τέκ-* „*νον, ἀφέονταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου,* *Ἐσοχάσθησαν, ὅτι βλασφημεῖ, τὴν ἐξουσίαν τοῦ Θεοῦ ἁρπάζων, καὶ Θεὸν ἑαυτὸν ποιῶν. τοιοῦτοι δὲ ἄδικοι καὶ παράλογοί εἰσι πολλάκις οἱ λογισμοὶ, καὶ αἱ κρίσεις τῶν φιλοκατηγόρων ἀνθρώπων. κατακρίνουσι τὴν ἀρετὴν, ὡς κακίαν, καὶ ὀνομάζουσι τὸ φῶς, σκότος. βλέπε δὲ τὴν μεταξὺ τῶν Γραμματέων καὶ τῶν φιλοκατηγόρων διαφοράν. οἱ μὲν Γραμματεῖς ἐσυλλογίσθησαν μόνον τὰς κατὰ τοῦ Χριστοῦ βλασφημίας, πλὴν οὐκ ἐτόλμησαν ἐκφωνῆσαι, οὐδὲ εἰπεῖν ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἐβλασφήμησεν. οἱ δὲ*

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

δὲ κατάλαλοι οὐ μόνον συλλογίζονται ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ σόμα ἀνοίγουσι, καὶ τὴν γλῶσσαν κινοῦσι, παῤῥησίᾳ κακολογοῦντες, καὶ ἀδίκως κατακρίνοντες τὸν πλησίον αὐτῶν. Ἄκουε δὲ πῶς καταθεατρίζει ὁ Θεάνθρωπος τοὺς κεκρυμμένους πονηροὺς καὶ βλασφήμους διαλογισμὲς τῶν Γραμματέων.

Ματ. 9, 4. *Καὶ ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς τὰς ἐνθυμήσεις αὐτῶν, εἶπεν· ἵνα τί ὑμεῖς ἐνθυμεῖσθε πονηρὰ ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν;*

Βλέπε τὸν χαρακτῆρα τῆς Θεότητος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, μόνος ὁ Θεὸς βλέπει τοὺς διαλογισμοὺς τοῦ ἀνθρώπε. αὐτὸς μόνος διακρίνει καὶ τὰς πονηρὰς καὶ τὰς καλὰς τῶν καρδιῶν ἡμῶν ἐνθυμήσεις. ἐβεβαίωσε τοῦτο αὐτὸς ὁ Θεὸς, εἰπὼν διὰ μὲν τοῦ προφήτου Ἱερεμίου, Ἐγὼ Κύριος „ἐτάζων καρδίας, καὶ δοκιμάζων νεφροὺς, „τοῦ δοῦναι ἑκάστῳ κατὰ τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ, „καὶ κατὰ τοὺς καρποὺς τῶν ἐπιτηδευμά„των αὐτοῦ. Διὰ δὲ τοῦ προφητάνακτος Δα„βίδ· Ἐτάζων καρδίας καὶ νεφροὺς ὁ Θεός. Τοῦτο δὲ φόβον ἐνσάζει εἰς τὰς ψυχὰς ἡμῶν, καὶ πείθει ἡμᾶς, ἵνα ἀπέχωμεν οὐ μόνον ἀπὸ τῶν πονηρῶν πράξεων, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῶν πονηρῶν λογισμῶν. ὡς οὖν Θεὸς ἀληθινὸς ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς γνωρίσας τὶ περὶ αὐτοῦ διαλογίζονται οἱ Γραμματεῖς, εἶπε πρὸς αὐτούς· διατὶ συλλογίζεσθε πονηρὰ καὶ βλάσφημα νοήματα κατ' ἐμοῦ; ταῦτα δὲ εἰπὼν, ἀνακαλύπτει τὲς λογισμὲς αὐτῶν, λέγων.

Ἱερ. 17, 10.

Ψαλ. 7, 90.

Ματ. 9, 5. *Τὶ γάρ ἐστιν εὐκοπώτερον εἰπεῖν· ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι, ἢ εἰπεῖν. ἔγειρε, καὶ περιπάτει;*

Οἱ Γραμματεῖς ἀκούσαντες τὸν Χριστὸν εἰπόντα εἰς τὸν παράλυτον, Ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου, Ἐσυλλογίσθησαν, ὅτι εἶπε λόγια βλάσφημα. Ὁ οὖν Ἰησοῦς Χριστὸς θέλων ἀποδεῖξαι, ὅτι εἶχεν ἐξουσίαν καὶ δύναμιν τοῦ συγχωρεῖν τὰς ἁμαρτίας, πρῶτον μὲν ἔδειξεν εἰς αὐτὲς τὴν θεϊκὴν αὐτοῦ δύναμιν, φανερώσας τὰ ἀπόκρυφα τῶν καρδιῶν αὐτῶν, ἔπειτα προβάλλει εἰς αὐτοὺς τοῦτο τὸ ζήτημα. Γραμματεῖς, λέγει. ὑμεῖς συλλογίζεσθε, ὅτι ἐγὼ ἐβλασφήμησα, ἐπειδὴ μὴ ἔχων θεϊκὴν ἐξουσίαν, εἶπα πρὸς τὸν παράλυτον, „Ἀφέον„ταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου, Εἶπατέ μοι ἦν, τί ἐστιν εὐκολώτερον, ἡ συγχώρησις τῶν ἁμαρτιῶν, ἢ ἡ ἔγερσις τοῦ παραλυτικοῦ ἀπὸ τῆς κλίνης αὐτοῦ; εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο οὐδὲν ἀπεκρίθησαν οἱ Γραμματεῖς· φανερὸν δέ ἐστιν, ὅτι ὅσις δὶ ἑνός μόνου λόγου ἐγείρει παράλυτον, ἀκίνητον, κατακείμενον ἐν κλίνῃ, ἐκεῖνος ἔχει δύναμιν θεϊκήν. Ὅσις δὲ ἔχει Θεοῦ δύναμιν, ἐκεῖνος δύναται συγχωρῆσαι καὶ τὰς ἁμαρτίας. ταῦτα τὰ δύω ἔργα εἰσὶν ἔργα τοῦ μόνου Θεῦ. καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἔργον ἐστὶ τῆς παντοδυναμίας αὐτοῦ, τὸ δὲ δεύτερον τῆς ἀπείρου αὐτοῦ ἐυσπλαγχνίας. Ἐπειδὴ δὲ οἱ Γραμματεῖς οὐδεμίαν λύσιν ἔδωκαν εἰς τὸ ὑπὸ τῦ Ἰησῦ Χριστῦ προτεθὲν ζήτημα, λύει αὐτὸς τοῦτο διὰ λόγου ἅματε καὶ ἔργου, λέγων.

Ματ. 9, 6. *Ἵνα δὲ εἰδῆτε, ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς ἀφιέναι ἁμαρτίας· τότε λέγει τῷ παραλυτικῷ· ἐγερθεὶς, ἆρόν σου τὴν κλίνην καὶ ὕπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου.*

Ἡ ἄφεσις τῶν ἁμαρτιῶν ἐστὶ πρᾶγμα ἀόρατον. τὴν ἰατρείαν τοῦ παραλύτου ἔβλεπεν ὁ καθεὶς ὀφθαλμοφανῶς. ἀποδεικνύει οὖν ὁ παντοδύναμος Ἰησοῦς τὴν θεϊκὴν καὶ ἀόρατον αὐτῦ ἐξουσίαν τοῦ ἀφιέναι τὰς ἁμαρτίας, διὰ τῆς ὁρατῆς καὶ αἰσθητῆς θεραπείας τοῦ παρυλύτου. καὶ ποιεῖ τὸ ὁρατὸν θαῦμα τῆς ἀοράτου δωρεᾶς ἀπόδειξιν. ταπεινούμενος δὲ, ἐσχη-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

μάτισε τὸν λόγον εἰς τρίτον πρόσωπον, ὀνομάσας ἑαυτὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπε, καθότι ἐγεννήθη ἐκ τῆς ἁγίας παρθένου, τῆς θυγατρὸς τοῦ Ἀδάμ. „ἵνα δὲ εἰδῆτε, λέ„γει, ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ υἱὸς τῦ ἀνθρώπου συγχωρεῖν τὰς ἁμαρτίας ἐπὶ τῆς γῆς, ἰδοὺ ποίαν ἀπόδειξιν προβάλλω ἔμπροσθεν τῶν ὀφθαλμῶν ὑμῶν. τότε σραφεὶς πρὸς τὸν παράλυτον, εἶπε· ἀνάσα, θὲς τὴν κλίνην σου ἐπάνω εἰς τὲς ὦμες σου, καὶ ὕπαγε εἰς τὸν οἶκόν σε. Σημείωσαι δὲ πρῶτον, ὅτι οὐκ εἶπεν, ἐξουσίαν ἔλαβεν, ἢ ἐξουσία αὐτῷ ἐδόθη, ἀλλ' Ἐξουσίαν ἔχει. διότι κατὰ φύσιν εἶχε τοιαύτην ἐξουσίαν, φύσει Θεὸς ὢν, ὁμοούσιος τῷ Πατρί. δεύτερον, ὅτι τὰ λόγια ταῦτα, „Ἐπὶ τῆς γῆς ἀφιέναι ἁμαρτίας, Διδάσκουσιν, ὅτι ἡ ἄφεσις τῶν ἁμαρτιῶν εἰς τὴν παροῦσαν ζωὴν δίδοται, καὶ οὐχὶ εἰς τὴν μέλλουσαν, ἤγουν ἐχὶ μετὰ τὴν κρίσιν καὶ ἀνταπόδοσιν. τρίτον, ὅτι ἵνα φύγῃ τῶν ἀνθρώπων τὸν ἔπαινον, προσέταξε τῷ παραλυτικῷ, ἵνα ὑπάγῃ εἰς τὸν οἶκον αὐτῦ. „Ἐγερθεὶς, ἆρόν σε τὴν κλίνην, καὶ „ὕπαγε εἰς τὸν οἶκόν σε.

Ματ. 9, 7. *Καὶ ἐγερθεὶς, ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ.*

Ὦ τοῦ παραδόξε θαύματος. ὁ δεσποτικὸς λόγος ἔδωκε κίνησιν εἰς τὸ ζωτικὸν πνεῦμα, ἐτόνωσε τὰ νεῦρα, ἔσφιγξε τὰς σάρκας, ἐδυνάμωσε τὰ μέλη. ὁ κλινήρης ἐγείρεται, ὁ κατάκοιτος ἀπὸ τῆς κλίνης ἀνίσαται, ὁ παράλυτος κινεῖται, ὁ ἀκίνητος αἴρει τὸν κράββατον ἐπὶ τῶν ὤμων αὐτῦ, καὶ πεφορτισμένος περιπατῶν, ἦλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτῦ. Καὶ τὶς ἄλλος δύναται ποιῆσαι ταῦτα, εἰμὴ εἷς ὁ Θεός; Μαρκ. 2, 12.

Ματ. 9, 8. *Ἰδόντες δὲ οἱ ὄχλοι ἐθαύμασαν, καὶ ἐδόξασαν τὸν Θεὸν, τὸν δόντα ἐξουσίαν τοιαύτην τοῖς ἀνθρώποις.*

Τὰ περιεσότα πλήθη τῦ λαῦ ἰδόντα τὸ θαῦμα, ἐθαύμασαν ναὶ, καὶ ἐδόξασαν τὸν Θεὸν, πλὴν οὐχὶ καθὼς ἔπρεπε. διότι οὐκ ἐδόξασαν τὸν Ἰησῦν Χριστὸν, ὡς Θεὸν, καὶ ὡς ἰδίᾳ δυνάμει τῆς θεότητος αὐτῦ ποιήσαντα τὸ θαῦμα, ἀλλὰ τὸν Θεὸν ἐδόξασαν, ὡς δόντα αὐτῷ τὴν ἐξουσίαν τῦ θαυματεργεῖν. ὅπερ ἐστὶν, ἐνόμισαν αὐτὸν ἄνθρωπον μόνον θαυματεργόν. Ἐδόξασαν, λέγει ὁ Εὐαγγελιστὴς, τὰ πλήθη ἐκεῖνα τὸν Θεὸν, ὅτις ἔδωκεν ἐξουσίαν εἰς τὲς ἀνθρώπες, ἦγεν εἰς τὸν Ἰησῦν Χριστόν, ἐγεῖραι τὸν παράλυτον ἀπὸ τῆς κλίνης, καὶ θεραπεῦσαι αὐτόν. ἀτελὴς ἐστὶν ἡ τοιαύτη πίστις. ἴσως δὲ αὐτὴ ὡδήγησεν αὐτὲς μετὰ ταῦτα πιστεῦσαι, ὅτι ὁ αὐτὸς Ἰησῦς Χριστὸς τέλειος Θεὸς ἐστὶ, καὶ τέλειος ἄνθρωπος.

ΟΜΙΛΙΑ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΟΜΙΛΙΑ

ΜΕΤΑ ΤΟ ΚΑΤΑ

ΜΑΤΘΑΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

ΤΗΣ ς'. ΚΥΡΙΑΚΗΣ ΤΩΝ ΝΗΣΤΕΙΩΝ.

Κατὰ τῦ ψεύδες.

Εἰς ταύτην τῦ παραλύτου τὴν ἱςορίαν πρᾶγμα ἄξιον πολλῆς παρατηρήσεως ἐςὶν ὁ ζῆλος καὶ ἡ σπουδὴ τῦ Ἰησοῦ Χριςῦ κατὰ τῶν Γραμματέων. αὐτοὶ ἐδὲ εἶπον, ἐδὲ ἐλάλησαν μικρὸν λόγον, ἀλλ' ἔνδον εἰς τὰ βάθη τῆς καρδίας αὐτῶν ἐσοχάσθησαν, ὅτι αὐτὸς ἐβλασφήμησεν. αὐτὸς δὲ ἐυθὺς οὐ μόνον ἀνακαλύπτει καὶ κοινολογεῖ τὸν ἀπόκρυφον λογισμὸν, ἀλλὰ καὶ ἐλέγχει τὴν πονηρίαν αὐτῶν, καὶ κατασηλιτέυει αὐτὴν διὰ τῆς ἰατρείας τῦ παραλύτε. ἀλλὰ διατὶ ἆρά γε τόση σπεδὴ καὶ τόσος ἀγὼν διὰ ἕναν λογισμὸν ἀπόκρυφον, καὶ ἐν ταῖς καρδίαις τῶν Γραμματέων ἐντεταφιασμένον; ἄλλοτε μὲν οἱ Φαρισαῖοι κατέκριναν αὐτὸν παῤῥησίᾳ ὡς διώκοντα τὰ δαιμόνια διὰ τῦ βεελζεβὰλ τῦ ἄρχοντος τῶν δαιμονίων. Ματ. 12, 24. ἄλλοτε πάλιν οἱ Ἰεδαῖοι ὕβριζον αὐτὸν, μεγαλοφώνως κραυγάζοντες καὶ λέγοντες· ,,Σαμαρείτης εἶ σὺ, καὶ δαιμόνιον ἔχεις. Ἰωάν. 8, 48. ,,Καὶ ὅμως οὐδὲ κατ' ἐκείνων, οὐδὲ κατὰ τούτων τόσον ζῆλον ἔδειξεν, ὅσον κατὰ τῶν Γραμματέων. τὸ πρᾶγμα, χριςιανοὶ, ἔχει λόγον ἄξιον ἀκοῆς καὶ μαθήσεως. οἱ Γραμματεῖς κατέκριναν τὸν Ἰησοῦν Χριςὸν ἐχὶ ὡς μάγον, καθὼς οἱ Φαρισαῖοι, οὐδὲ ὡς Σαμαρείτην καὶ δαιμονιζόμενον, καθὼς οἱ Ἰεδαῖοι, ἀλλ' ὡς πλάνον καὶ ψεύςην. διότι ἀληθῶς, ἐὰν ὁ Ἰησοῦς Χριςὸς κατὰ τὴν ἄδικον κρίσιν αὐτῶν, ,,μὴ ὢν Θεὸς, ἔλεγε τὸ, Ἀφέονταί σοι αἱ Ματ. 9, 2. ,,ἁμαρτίαι σε, Τότε ψεύςης ἦν καὶ ἀπατεὼν, τῦ ψεύδους φίλος, καὶ τῆς ἀληθείας ἐχθρός. τοῦτο δὲ ἐςιν ἐναντίον εἰς αὐτὴν τὴν φύσιν τῦ Θεῦ, ὅσις ἐςὶν ἡ αὐτοαλήθεια. ἵνα οὖν δείξῃ, ὅτι πολλὰ μισεῖ τὸ ψεῦδος, ὡς ἁμάρτημα μέγα καὶ φθοροποιὸν, ἐξήλωσε τοσῦτον, καὶ ἠλεγξε καὶ κατεθεάτρισε τὴν πονηρίαν τῶν ψευδομένων Γραμματέων, κἂν ἀπόκρυφος ἦν ὁ πονηρὸς αὐτῶν λογισμός.

Εἰς τὰς πλάκας τῦ νόμε, τὰς ὁποίας ὁ Θεὸς ἐν τῷ ὄρει Σινᾷ παρέδωκεν εἰς τὸν ,,Μωϋσῆν, ἔγραψε τὸ, Οὐ ψευδομαρτυρήσεις κατὰ τῦ πλησίον σε μαρτυρίαν ψευδῆ. Ἐξ. 20, 16. Καὶ τῦτό ἐςιν ἡ ἐννάτη ἐντολή. εἰς τὰς πλάκας τῆς χάριτος, ἦγεν εἰς τὰ ἅγια Εὐαγγέλια, ἔγραψεν ὁ αὐτὸς Θεός· Ἔςω Ματ. 5, 57. ,,δὲ ὁ λόγος ὑμῶν, ναὶ, ναὶ, οὒ, οὔ· τὸ δὲ ,,περισσὸν τύτων ἐκ τῦ πονηρῦ ἐςί. Τὸ αὐτὸ, καὶ διὰ ςόματος τῶν ἁγίων αὐτῦ Ἀποςόλων προσέταξε. λέγων· Ἤτω δὲ ὑμῶν τὸ, Ἰακωβ 5, 12. ναὶ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ναὶ, ναὶ, καὶ τὸ, ἒ, ἒ, ἵνα μὴ εἰς ὑπό-
„κρισιν πέσητε. Καὶ ὁ μὲν Θεὸς ταῦτα ἐνο-
μοθέτησεν, ἡμεῖς δὲ, ἐπειδὴ ἐσυνηθήσαμεν
τὸ σόμα εἰς τὸ ψεῦδος, οὐδὲ παράβασιν
νόμε αὐτὸ λογιζόμεθα, οὐδὲ ὡς ἁμαρτίαν
αὐτὸ ἐξομολογέμεθα, οὐδὲ ὑπὸ τῆς συνει-
δήσεως ὑπὲρ αὐτε ἐλεγχόμεθα.

Οὐαὶ, ἀδελφοὶ. αὐτὴ ἴσως ἐστὶν ἡ ἀνομία
τῆς πτέρνης ἡμῶν, ἦγεν ἐκείνη ἡ ἁμαρτία,
τὴν ὁποίαν ἡμεῖς μὲν περιφρονεμεν, κα-
θὼς καὶ τὰ ἐυτελέσατα πράγματα, τὰ ὑπὸ
τῆς πτέρνης ἡμῶν καταπατέμενα. αὐτὴ δὲ
ἴσως ἐστὶν ἐκείνη ἡ ἁμαρτία, περὶ ἧς φο-
Ψατ. βέμενος ὁ προφητάναξ Δαβὶδ ἔλεγεν. „Ἵνα
18, 5. „τὶ φοβῆμαι ἐν ἡμέρᾳ πονηρᾷ; ἡ ἀνομία
„τῆς πτέρνης με κυκλώσει με. Διότι ἡμεῖς
μὲν περιφρονεμεν αὐτὴν ὡς οὐτιδανὴν,
αὐτὴ ὅμως ἐστὶ πολυειδὴς καὶ πολύμορφος·
ἡμεῖς σοχαζόμεθα αὐτὴν μικρὰν, αὐτὴ δὲ
μεγάλην φθορὰν προξενεῖ εἰς ἡμᾶς.

Βλέπε πρῶτον τοῦ ψεύδες τά εἴδη, διότι
κατὰ πολλὲς τρόπες λαλῆμεν τὸ ψεῦδος·
ἄλλος λαλεῖ τὸ ψεῦδος, τὸ ὁποῖον ἤκουσε
παρ' ἄλλου καὶ ἐπίσευσεν ὡς ἀλήθειαν.
καὶ ἔτός ἐστιν ὁ ψευδόμενος, ἢ ὁ ψευδολό-
γος. ἄλλος ἀσεϊζόμενος, καὶ ἀργολογῶν λέ-
γει μύρια ψεύσματα καθ' ἑκάσην ἡμέραν.
εἰς αὐτὸν δὲ ἁρμόζει τὸ ὄνομα τοῦ ψευδο-
αργολόγου. ἄλλος ὑπόσχεται μυρία πράγμα-
τα, ἔπειτα ψεύδεται, καὶ ἐδὲν ἐκτελεῖ·
καὶ ταῦτα ἐχὶ ἐυλόγως, ἦγεν διὰ τὰ ἐπα-
κολεθήσαντα ἐμπόδια, ἀλλ' ἄνευ λόγε, καὶ
μόνον ἐπειδὴ ἢ ἠμέλησεν, ἢ μετέβαλε γνώ-
μην· ἔτος δὲ πρεπόντως ὀνομάζεται ψευδε-
πάγγελλος, ἢ ψευδεπαγγελεύς. ἄλλος πλάτ-
τει ψεῦδος· καὶ ἔτός ἐστιν ὁ ψευδοπλάσης·
καὶ ὅταν μὲν πλάττῃ τὸ ψεῦδος κατηγορῶν
τὸν πλησίον αὐτε, λέγεται συκοφάντης· ὅταν
δὲ μαρτυρῶν κατὰ τε πλησίον αὐτοῦ, λέ-
γεται ψευδομάρτυς. ἔχει δὲ καὶ ἄλλα εἴδη
τὸ ψεῦδος, καὶ πολλοὺς ὑπηρέτας.

Ἔχει τὸ ψεῦδος καὶ ἔκτασιν μεγάλην
καὶ πολλήν. πολιτεύεται εἰς τὴν ἀγοράν,
κατοικεῖ εἰς τὰ ἐργασήρια, ἐμβαίνει εἰς τὰς
οἰκίας, εἰσέρχεται εἰς τὰς αὐλὰς τῶν Βασι-
λέων καὶ Μεγισάνων, παρασέκεται εἰς τὰ
κριτήρια, ὅπε καὶ ἂν σαθῇς, ἐκεῖ ἐυρίσκεις
ψεῦδος, προχωρεῖ καὶ ἕως τε ἁγίε βήματος·
διότι καὶ αὐτοὶ οἱ ἱερωμένοι ἄνθρωποι ἐνίο-
τε ψεύδονται. τὸ ψεῦδος ἐξέρχεται ἐξ ἑνὸς
σόματος, καὶ καταντᾷ εἰς μυρία. τὸ ψεῦδος
λέγεται, γράφεται, τυπῆται εἰς τὰ βιβλία,
ἀναγινώσκεται, διέρχεται ἐκ πόλεως εἰς πό-
λιν, περιέρχεται πᾶσαν τὴν οἰκεμένην. ὅθεν
τὶς δύναται νὰ περιγράψῃ, ἢ νὰ διηγηθῇ,
πόσην βλάβην προξενεῖ τὸ ψεῦδος;

Αὐτὸ βλάπτει καὶ τὸν λέγοντα, ζημία
ν προξενεῖ καὶ εἰς τὸν ἀκούοντα. ὅσις λα-
λεῖ τὸ ψεῦδος, ἐκεῖνος γίνεται μισητὸς,
ἄτιμος, ὕποπτος. ζητεῖ δάνειον, ἀλλ' οὐ-
δεὶς αὐτῷ ἐμπισεύεται· ὑπόσχεται, ἀλλ' οὐ-
δένα πείθει· γράφει ὁμολογίαν, ἀλλὰ κα-
θεὶς δισάζει. τοῦ ψεύσου καὶ ὁ λόγος ὕποπ-
τος, καὶ τὸ γράμμα ἀμφίβολον, καὶ αὐτὸς
ὁ ὅρκος ἀβέβαιος. καὶ τὴν ἀλήθειαν ἐνίοτε
λέγει ὁ ψεύσης, ἀλλ' οὐδεὶς αὐτῷ πισεύει.
ὅσις δὲ ἀκούει τὸ ψεῦδος, καὶ θεμελιῆται
ἐπ' αὐτὸ, ἐκεῖνος ἄλλοτε μὲν ποιμαίνει
ἀνέμες, ἦγεν ματαίως καὶ ἀνωφελῶς κοπιά-
ζει, ἄλλοτε διαφθείρει τὴν περισσίαν αὐ-
τε, ἄλλοτε κινδυνέυει τὴν ζωὴν, ἄλλοτε
βλάπτει καὶ τὴν ἰδίαν ψυχήν.

Τὸ ψεῦδος πολλάκις ἐξαφανίζει ὁλοκλή-
ρες πόλεις, καὶ ἄνω κάτω σρέφει κραταιὰς
Βασιλείας, ἐχθρέυει τοὺς φίλες, ταράττει
τὴν συγγένειαν, χωρίζει τὰ συνοικέσια. τὸ
ψεῦδος σχίζει καὶ ἐξαφανίζει καὶ αὐτὰ τῆς
Ἐκκλησίας τὰ μέλη. διότι ὅσες ἀκέτες σχι-
σματικὲς, αἱρετικὲς, ἀπίσες, ἐδὲν ἄλλο αὐ-
τὲς διέφθειρεν, εἰμὴ τὸ ψεῦδος, ἦγουν ἡ
ψευδοδιδασκαλία τῶν ἀρχηγῶν αὐτῶν, ἢ
τὰ βιβλία τῶν ψευδολόγων.

Ὁ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Ὁ πανοικτίρμων Θεὸς, ὅσις γνωρίζει πόσην φθορὰν προξενεῖ τὸ ψεῦδος εἰς τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων, καὶ πόσον ἀναγκαία ἐξὶν ἡ ἀλήθεια διὰ τὴν σερέωσιν καὶ αὔξησιν τῆς Ἐκκλησίας, διὰ τὸν σηριγμὸν τῶν πόλεων καὶ τῶν Βασιλειῶν, διὰ τὴν εὐτυχίαν τῆς κοινότητος, καὶ τὴν εἰρήνην τῶν συγγενῶν καὶ φίλων, διὰ τὴν εὐόδοσιν πάσης συμφωνίας, καὶ τὴν καλὴν κατάσασιν παντὸς ἀνθρώπε, ἃ μόνον ἐνομοθέτησε τὸ, „Μὴ ψεύδεσθε εἰς ἀλλήλους, Ἀλλὰ καὶ Κολ. 3, 9. φρικτῶς ἐπαίδευσέ τινας ψεύσας, ἵνα φοβήση τῶν ἀνθρώπων τὰς καρδίας, καὶ πείση αὐτὰς ἀπέχειν ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας τῆ ψεύδες.

Ὁ Βασιλεὺς τῆς Αἰγύπτε ὁ Φαραὼ τρὶς ἀθετήσας τὴν ὑπόσχεσιν αὐτῆ, τρὶς ἐψεύσθη. πρῶτον, ὅταν οἱ βάτραχοι ἐκάλυψαν τὴν Αἴγυπτον· δεύτερον, ὅταν ἡ κυνόμυια Ἐξ. 8, 8, 28. ἔπεσεν εἰς τὰ παλάτια αὐτοῦ τε καὶ τῶν θεραπόντων αὐτοῦ· τρίτον, ὅταν ἡ χάλαζα Ἐξ. 9, 23. ἐπάταξε πᾶσαν τὴν Αἴγυπτον ἀπὸ ἀνθρώπε ἕως κτήνες. τρὶς εἶπεν, ὅτι ἐξαποσέλλει τὸν λαὸν τῆ Ἰσραὴλ εἰς τὴν ἔρημον, ἵνα λατρεύσωσι τῷ Κυρίῳ, καὶ τρὶς ἀθετήσας τὴν ὑπόσχεσιν, ἐψεύσθη, καὶ οὐκ ἐξαπέστειλεν αὐτές. τὶ δὲ ἔπαθεν ὁ ψευδεπαγγελεὺς οὗτος, γνωσὸν ἐσι τοῖς πᾶσι καὶ φανερόν. Ἐξ. 14, 28. „Ἐπανασραφὲν, λέγει ἡ θεία Γραφὴ, τὸ „ὕδωρ, ἐκάλυψε τὰ ἅρματα, καὶ τὺς ἀνα„βάτας, καὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν Φαραὼ, „τὺς εἰσπορευομένες ὀπίσω αὐτῶν εἰς τὴν „θάλασσαν. καὶ οὐ κατελείφθη ἐξ αὐτῶν οὐδὲ εἷς.

Ὁ Προφήτης Ἐλισσαῖος καθαρίζει τὸν Νεεμὰν τὸν Σύρον ἀπὸ τῆς λέπρας. ὁ Νεεμὰν πρὸς ἀντάμειψιν τῆς ἐνεργεσίας προσφέρει εἰς αὐτὸν δῶρα. ὁ δὲ Ἐλισσαῖος, κατ' ἐδένα τρόπον ἔσερξε λαβεῖν οὐδὲ κἂν μικρόν τι τῶν δώρων αὐτῆ. ὁ πονηρὸς Γιεζὶ ὁ δῦλος αὐτῆ, ὅσις καὶ εἶδε καὶ ἤκεσε τὰ πάντα, παραλαβὼν μετ' αὐτῆ δύω ἄνδρας, τρέχει ὀπίσω τῆ Νεεμάν. ἄρχων, λέγει, ὁ κύριός με ἀπέσειλέ με, λέγων· ἰδὲ ἦλθον πρὸς αὐτὸν δύω παιδάρια τῶν Προφητῶν, δὺς εἰς αὐτὰ τάλαντον ἀργυρίε, καὶ δύω ἐνδυμασίας. ὁ δὲ Νεεμὰν πισεύσας αὐτῷ, μετὰ χαρᾶς ἔδωκεν ἀντὶ ἑνὸς ταλάντε, δύω, καὶ δύω ἐνδυμασίας εἰς τὺς ἄνδρας ἐκείνες. λαβὼν δὲ αὐτὰ ὁ Γιεζὶ ἔκρυψεν εἰς τόπον σκοτεινόν· ἔπειτα ἐλθὼν, παρεσάθη ἔμπροσθεν τοῦ Ἐλισσαίε· ὁ δὲ Ἐλισσαῖος, ὅσις διὰ τοῦ προορατικοῦ χαρίσματος ἐγίνωσκεν ὅσα ὁ Γιεζὶ ἐλάλησε καὶ ἔπραξε· Γιεζὶ, λέγει, πόθεν ἔρχεσαι, τότε ὁ Γιεζὶ ἀποκριθεὶς, ἐλάλησε τὸ ψεῦδος· „Καὶ εἶπε Γιεζὶ, * Βασ. „ἃ πεπόρευται ὁ δῦλός σε ἐνθα καὶ ἐνθα. 5. 26, 2.. Τῦτο δὲ ἀκέσας ὁ Ἐλισσαῖος πρῶτον μὲν ἤλεγξεν αὐτόν· Γιεζὶ, εἶπε, διατὶ λαλεῖς τὸ ψεῦδος; θαῤῥεῖς, ὅτι ἀγνοῶ ἐγὼ ὅσα ἔπραξας; νομίζεις σὺ, ὅτι ἡ καρδία με ἐκ ἐπορεύθη μετὰ σοῦ; εἶτα κατηράσατο αὐτῷ· „Καὶ ἡ λέπρα, εἶπε, Νεεμὰν κολληθήσεται „ἐν σοὶ, καὶ ἐν τῷ σπέρματί σε εἰς τὸν αἰῶ„να. καὶ ἐξῆλθεν ἐκ προσώπε αὐτῆ λελε„πρωμένος ὡσεὶ χιών. Ἀκούσατε καὶ ἄλλο φοβερώτερον.

Εἰς τὴν ἀρχὴν τῆ κηρύγματος τῆς χρισιανικῆς πίσεως πάντες οἱ χρισιανοὶ ἔχοντες μίαν γνώμην, εἶχον μίαν ψυχὴν καὶ μίαν καρδίαν, καὶ πάντα τὰ πράγματα κοινά. διότι ὅσοι ἐπίσευον, πωλῦντες τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶν, ἔφερον τὰ ἀργύρια, καὶ ἔβαλον αὐτὰ παρὰ τὺς πόδας τῶν Ἀποσόλων. τότε Πράξ. ἄνθρωπός τις ὀνόματι Ἀνανίας συμφωνήσας μετὰ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ Σαπφείρας, ἐπώλησαν ἓν χωρίον ὅπερ εἶχον. ἐλθὼν δὲ πρῶτος ὁ Ἀνανίας, ἔθηκε παρὰ τὺς πόδας τῶν Ἀποσόλων μέρος μόνον τῆς τιμῆς τοῦ χωρίου. ὁ δὲ Πέτρος εἶπε πρὸς αὐτόν· Ἀνανία, διατὶ ἐπλήρωσεν ὁ Σατανᾶς τὴν καρδίαν σε, καὶ ἐψεύσθης εἰς τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον; τὸ χωρίον καὶ ἡ τιμὴ αὐτοῦ εἰς τὴν ἐξσίαν σε ἦσαν

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ἦσαν, διατὶ ἠθέλησας νὰ ψευσθῇς; ἀκούων δὲ ὁ Ἀνανίας τὲς λόγες τέτες, ἔπεσε, καὶ ἀπέθανεν, ὅθεν καὶ ἐτάφη ἐκεῖ. μετὰ δὲ ὥρας τριῖς ἔφθασε καὶ ἡ Σαπφείρα, μὴ εἰδῦσα τὸν θάνατον τὲ ἀνδρὸς αὐτῆς. ἐρώτησε δὲ αὐτὴν ὁ Πέτρος, λέγων, εἰπέ μοι τόσον ἐπωλήσατε τὸ χωρίον; ἡ δὲ ἀπεκρίθη, ναὶ, τόσον. τότε εἶπε πρὸς αὐτὴν ὁ Πέτρος, διατὶ ἐσυμφώνησας μετὰ τὲ ἀνδρός σε, ἵνα λαλήσῃς τὸ ψεῦδος, καὶ πειράξῃς τὸν Κύριον; ἰδὲ οἱ θάψαντες τὸν ἄνδρα σε, αὐτοὶ ἐκκομίσουσι καὶ σὲ εἰς τὸν τάφον. ἐκείνη δὲ ταῦτα ἀκέσασα, ἔπεσε παραχρῆμα παρὰ τὲς πόδας αὐτῆ, καὶ ἐξέψυξε. τὶς δὲ ταῦτα ἀκέων ἐ φρίττει, καὶ ἐ μισεῖ τὸ ψεῦδος, καὶ φεύγει ἀπ' αὐτοῦ, ὡς ἀπὸ προσώπου πυρός;

Ἀλλὰ διατὶ, λέγεσί τινες, τότε ὁ Θεὸς τόσον ἀυσηρὰ ἐπαίδευσε τὲς ψεύσας, νῦν δὲ ἐδόλως παιδεύει αὐτὲς, κἂν περισσότερα, καὶ ἐπιβλαβέσερα λαλῶσι ψεύσματα; διατί; διότι ἐσὶν ἄλλη ζωὴ, ἦγεν ἡ μέλλεσα, ἥτις ἐσὶ διωρισμένη διὰ τὴν τῶν ἔργων ἀνταπόδοσιν. ἐπαίδευσε δὲ τότε τινὰς ὁ Θεὸς καὶ εἰς ταύτην τὴν παρῦσαν ζωὴν, ἵνα γνωρίσωσιν οἱ ἄνθρωποι, πόσον μισεῖ τὸ ψεῦδος, καὶ πόσον ὀργίζεται κατὰ τῶν ψευσῶν, καὶ ἔχωσι τῆς τιμωρίας τῆ ψεύδες αἰσθητὰ παραδείγματα. ἔπειτα τὶς ἔχει πληροφορίαν περὶ τοῦ, ὅτι καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ἡμῶν οἱ ψεῦσαι μένεσιν ἀτιμώρητοι εἰς τὴν παροῦσαν ζωήν; τιμωροῦνται ἴσως καὶ παιδεύονται, ἀλλ' ἐδόλως αἰσθάνονται τῆς τιμωρίας τὴν αἰτίαν. ἄλλοτε περικαταλαμβάνει ἡμᾶς ἐξαίφνης βαρυτάτη καὶ ἀνίατος ἀσθένεια, ἄλλοτε γίνεται φθορὰ τῶν ὑπαρχόντων, ἄλλοτε ἀκόλεθῦσι ζημίαι ἀλλεπάλληλοι. ἡμεῖς ὅμως μὴ θέλοντες ἆραι τὰ ὄμματα εἰς τὸν ἐρανὸν, ἀλλὰ προσηλῦντες αὐτὰ ἐπὶ τῆς γῆς, ἐυρίσκομεν φυσικὰ τῆς συμφορᾶς ἡμῶν τὰ αἴτια.

Ἀλλὰ ψεῦδος εἶπον, ἀποκρίνονταί τινες, καὶ αἱ Μαῖαι ἐνώπιον τῦ Φαραὼ, ὅτε ἐξωγόνεν τὰ ἀρτιγένητα βρέφη τῶν Ἑβραίων· καὶ ὅμως ὁ Θεὸς ἐυλόγησεν αὐτάς· „Εὖ δὲ „ἐποίει ὁ Θεὸς ταῖς μαίαις. Ψεῦδος εἶπεν ἡ Ῥαὰβ ἡ πόρνη, ὅτε κατέκρυψε τὲς κατασκόπες· καὶ ὅμως ἡ μὲν Ἰεριχὼ ἐξηφανίσθη, αὐτὴ δὲ καὶ ὁ οἶκος αὐτῆς ἐσώθη. ψεῦδος ἐλάλησεν ὁ Ἀβραὰμ, εἰπὼν, ὅτι ἡ Σάῤῥα ἐσὶν ἀδελφὴ αὐτῆ. τὸ αὐτὸ ψεῦδος εἶπεν ὁ Ἰσαὰκ περὶ Ῥεβέκκας τῆς γυναικὸς αὐτοῦ. ψεῦδος φαίνεται ὅτι ἐλάλησε καὶ ὁ Ἀπόσολος Παῦλος, ὅτε εἶπεν· „Οὐκ ἤδειν, „ἀδελφοὶ, ὅτι ἐσὶν Ἀρχιερεύς. Διότι τοιῆτος ἄνθρωπος, ὁποῖος ἦν ὁ θεῖος Ἀπόσολος πολλὰ πειθανόν ἐσιν, ὅτι ἐγνώριζε τὸν Ἀρχιερέα τῆ γένες αὐτῆ.

Ἑξ. 1, 20. Ἰησ. 2, 3. Ἰησῆς 6, 25. Γεν. 20, 2. Γεν. 26, 7. Πράξ. 23, 5.

Ὁ μὲν Ἀβραὰμ ὐκ εἶπε ψεῦδος. διότι ἀληθῶς ἡ Σάῤῥα ἀδελφὴ αὐτῆ ἦν ἐκ πατρὸς, ἀλλ' ὐκ ἐκ μητρός. ὁμοίως ὐδὲ ὁ Ἰσαὰκ ἐψεύσθη. διότι ἡ Ῥεβέκκα ἦν συγγενὴς αὐτοῦ. τὰς δὲ συγγενίδας τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ὠνόμαζον ἀδελφάς. ὅτι δὲ ὁ Παῦλος ἐψεύσθη, ἐδεμίαν ἔχομεν ἀπόδειξιν. καθὼς δὲ πειθανόν ἐσιν, ὅτι ἐγνώριζε τὸν Ἀρχιερέα τῆ γένες αὐτῆ, ὕτω πειθανόν ἐσιν ὅτι ὐκ ἐγνώριζεν αὐτόν. ἐπειδὴ δὲ καὶ τὰ δύω πειθανὰ, πεπληροφορημένοι δὲ ἐσμὲν, ὅτι ψεῦδος ἐδέποτε ἐλάλησεν ὁ Παῦλος ὁ τῆς ἀληθείας διδάσκαλος, καὶ τὲς ἄλλες διδάσκων, καὶ λέγων· „Διὸ ἀποθέμενοι τὸ ψεῦ„δος, λαλεῖτε ἕκασος ἀλήθειαν μετὰ τοῦ „πλησίον αὐτοῦ· Πιςεύομεν, ὅτι μὴ εἰδῶς ἀληθῶς, ὅτι ὁ Ἀνανίας ἐσὶν Ἀρχιερεὺς, εἶπε τό· „Οὐκ ἤδειν, ἀδελφοὶ, ὅτι ἐσὶν „Ἀρχιερεύς. Διὸ ἐλάλησε τὴν ἀλήθειαν. αἱ γυναῖκες ἓν μόνον, ἦγεν αἱ μαῖαι, καὶ ἡ Ῥαὰβ ἡ πόρνη ἐλάλησαν τὸ ψεῦδος. ἀλλὰ πρῶτον μὲν αὐταὶ ἦσαν πρὸ τῦ ἐυαγγελικῆ κηρύγματος, καὶ πρὶν ἡ ὁ Ἰησοῦς Χριςὸς πληρώσῃ, καὶ κατασήσῃ τέλειον τὸν μωσαϊκὸν

Ἐφεσ. 4, 25.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

κὸν νόμον· δεύτερον, γυναῖκες ἀμαθεῖς, καὶ ἐξόχως ἡ Ῥαὰβ ἡ ἀλλόπιστος καὶ ἀλλόφυλος· ἐκ ἐγίνωσκον, ὅτι ὁ Θεὸς μισεῖ καὶ
Ψαλ. 5, 6. „ἀπολεῖ Πάντας τὲς λαλῶντας τὸ ψεῦδος· Τρίτον, αἱ μὲν μαῖαι, λέγει ἡ Θεία Γραφὴ, ἐχ ὑπήκουσαν τὸ πρόσταγμα τοῦ Βασιλέως, ἐπειδὴ ἐφοβήθησαν τὸν Θεόν. ἐπειδὴ δὲ τὸν Θεὸν φοβηθεῖσαι ἐζωογόνεν τὰ ἄῤῥενα, ἀρε-
Ἐξ. 1, 17. τὴν ἐνόμισαν τὸ ψεῦδος· ἡ δὲ Ῥαὰβ ἠκεσεν ὅσα θαύματα ἐποίησεν ὁ Θεὸς ὑπὲρ τῆ
Ἰησ. 2, 10, 11. Ἰσραὴλ, καὶ ἐπίσευσεν εἰς τὸν Θεόν. ὅθεν ἐσυλλογίσθη ὡς χρέος ἀυτῆς ἀπαραίτητον τὴν τῶν κατασκόπων φυλακήν· τέταρτον, αἱ μὲν μαῖαι ἐψεύσθησαν, ἵνα φυλάξωσι τὰ ἄκακα βρέφη ἀπὸ τῆ ἀδίκε θανάτου, καὶ μὴ ἀπωλεσθῇ τὸ γένος τοῦ Ἰσραήλ· ἡ δὲ Ῥαὰβ ἐλάλησε τὸ ψεῦδος, ἵνα τὸν ἠγαπημένον τῆ Θεῆ λαὸν σώσῃ, ἅμα δὲ καὶ ἑαυτὴν, καὶ πᾶσαν τὴν οἰκίαν ἀυτῆς. ὅθεν ὁ Θεὸς δικαιοσύνην ἐλογίσθη τὸ ψεῦδος τέτων τῶν γυναικῶν, καθὼς καὶ τὸν φόνον τῆ Φινεὲς, περὶ τῆ ὁποίε ἐγράφη· Καὶ ἔστη Φινεὲς,
Ψαλ. ρνε. 30, 31. καὶ ἐξιλάσατο, καὶ ἐκόπασεν ἡ θραῦσις·

„Καὶ ἐλογίσθη ἀυτῷ εἰς δικαιοσύνην, εἰς „γενεὰν καὶ γενεὰν ἕως τῆ αἰῶνος. Καὶ ἀυταὶ μὲν αἱ γυναῖκες πρὸ τῆς ἐυαγγελικῆς ἀληθείας ψευσάμεναι ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τῆ Ἰσραὴλ, ἔτυχον τῆ Θείε ἐλέες· ἡμεῖς δ' ὁ μετὰ τὸν ἐυαγγελικὸν φωτισμὸν λαλοῦντες τὸ ψεῦδος ἢ ἐκ κακῆς συνηθείας, ἢ διὰ πρόσκαιρον ἡμῶν κέρδος, ἢ καὶ πρὸς βλάβην τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν, τί ἄλλο περιμένομεν, εἰμὴ τὴν Θείαν ἀγανάκτησιν;

Ἀλλὰ τὶς δύναται, λέγετε, εἰς τὸν κόσμον ἐυρισκόμενος, νὰ ἀπέχῃ ἀπὸ τῆ ψεύδες; ἐὰν μὴ εἴπῃς ψεῦδος, ἐδὲ πωλεῖς, ἐδὲ ἀγοράζεις, ἐδὲ δανείζεσαι, ἐδὲ διοικεῖς, ἐδὲ ἄλλο ἔργον δύνασαι ἐκτελέσαι. λοιπὸν κατὰ ταῦτα τὰ λόγια, ὁ Θεὸς ἐνομοθέτησε τὰ ἀδύνατα. ἀυτὸς ὅσις γινώσκει οὐ μόνον τὶ γίνεται ἐν τῷ κόσμῳ, ἀλλὰ καὶ τὶ συλλογίζεται καθεὶς τῶν ἐν τῷ κόσμῳ, ἐνομοθέτησε, καὶ εἶπεν· „Ἐγω δὲ ὁ λόγος ὑμῶν, ναὶ, Ματθ. 5, 37. „ναὶ, ὄ ὄ. Τὸ λοιπὸν ἢ τῦτο τὸ πρόσταγμα τῆ Θεῆ ἐσὶ δυνατὸν, ἢ ὁ Θεὸς ἐστιν ἐπίβουλος τῆς σωτηρίας τῶν ἀνθρώπων. τὸ δεύτερόν ἐσι ψευδὲς, ἀδύνατον, βλάσφημον. τὸ πρῶτον λοιπὸν ἐσὶν ἀληθὲς, δυνατὸν, καὶ ἐυσεβές.

Βλέπομεν δὲ φανερὰ, ὅτι ἐχὶ μόνον δυνατόν ἐσι τῦτο τὸ πρόσταγμα τῆ Θεῆ, ἀλλὰ καὶ ὅτι ὁ μὴ λαλῶν τὸ ψεῦδος, ἦγεν ὁ φιλαλήθης ζῇ εἰς τὸν κόσμον ἐντίμως καὶ ἐυτυχῶς, ὁ δὲ ψεύστης, ἀτίμως καὶ δυσευχῶς. ὁ φιλαλήθης λαλεῖ, καὶ πάντες ἀυτῷ πισέυσιν· ὁ ψεύστης λαλεῖ, καὶ ὁ πισέυων ἀυτῷ ὐδείς. τῆ φιλαλήθες καὶ ἡ συμφωνία ἀνύποπτος, καὶ τὰ συναλλάγματα βέβαια, καὶ ἡ ἐμπορικὴ συντροφία ἐυπρόσδεκτος· τῆ ψεύστε καὶ τὴν συμφωνίαν ὑποπτέυεσαι, καὶ περὶ τῦ συναλλάγματος ἀυτῦ δισάζεις, καὶ εἰς τὴν πραγματείαν δυσκόλως ἀυτὸν ὑποδέχεσαι. ὁ φιλαλήθης, τίμιος, ἀγαπητὸς, καὶ περιπόθητος· ὁ ψεύστης, ἄτιμος, μισητὸς, καὶ τοῖς πᾶσιν ἀποτρόπαιος· Καὶ ταῦτα μέν εἰσι τὰ πρόσκαιρα, ἀκέσατε δὲ καὶ τὰ αἰώνια· ὁ φιλαλήθης ἐσὶ δῆλος τῆ Θεῆ. διότι ὁ Θεὸς ἐσὶν ἡ ἀλήθεια· Ἐγώ εἰμι ἡ ὁδὸς, καὶ ἡ Ἰωάν. 14, 6. ἀλήθεια, καὶ ἡ ζωή. Ὁ ψεύστης ἐσὶ δῆλος τῆ διαβόλε. διότι ὁ πατὴρ καὶ ἐφευρετὴς τῆ ψεύδες ἐσὶν ὁ διάβολος. ἀυτὸς ὅταν λαλῇ τὸ ψεῦδος ἐκ τῶν ἰδίων λαλεῖ. „Ὅτι Ἰωάν. 8, 44. „ψεύστης ἐσὶ, καὶ ὁ πατὴρ ἀυτοῦ, Ἦγουν ὁ πατὴρ ἀυτοῦ τοῦ ψεύδους. Ἀυτὸς πρῶτος ἐγέννησε τὸ ψεῦδος, καὶ ἐλάλησεν ἀυτὸ εἰς τῶν προπατόρων τὰ ὦτα. ἐντεῦθεν ἡ φοβερὰ ἀπόφασις, τὴν ὁποίαν ἀναγινώσκομεν εἰς τὴν ἀποκάλυψιν τῆ Εὐαγγελισῆ Ἰωάννε. ἀυτὸς συναριθμεῖ τὲς ψεύστας μετὰ τῶν κυνῶν, μετὰ τῶν μάγων, μετὰ τῶν πόρνων, μετὰ τῶν φονέων, καὶ μετὰ τῶν εἰδωλολατρῶν, καὶ ἐκβάλλει ἀυτὲς ἔξω τῆς Βασιλείας

τῶν

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Ἀποκ. κβ, 15. τῶν ἐρανῶν. „Ἔξω, λέγει, οἱ κύνες, καὶ οἱ „φαρμακοὶ, καὶ οἱ πόρνοι, καὶ οἱ φονεῖς, „καὶ οἱ εἰδωλολάτραι, καὶ πᾶς ὁ φιλῶν καὶ „ποιῶν ψεῦδος.

Τὸ λοιπὸν, ἀδελφοὶ, ἐὰν μὴ φροντίζητε περὶ τῆς τιμῆς καὶ τῆς καλῆς ἐν τῷ κόσμῳ

Εφεσ. δ, 23. „κατασάσεως, λυπηθῆτε τὴν ψυχὴν ὑμῶν, „καὶ Ἀποθέμενοι τὸ ψεῦδος, λαλεῖτε ἀλή- „θειαν ἕκασος μετὰ τοῦ πλησίον αὐτοῦ. Ὅταν συλλογίζεται τὴν ἀλήθειαν, τότε ἡ ψυχή σε συνενεμένη μετὰ τοῦ Θεοῦ, πληρῶται φωτὸς καὶ εὐφροσύνης· ὅταν ὁ νοῦς σου πλέκῃ τὸ ψεῦδος, τότε ἡ ψυχή σε γίνεται δούλη τοῦ διαβόλου, καὶ πληροῦται σκότους καὶ θλίψεως. ὅταν τὸ στόμα σου λαλῇ τὴν ἀλήθειαν, τότε ὠφελεῖς σεαυτὸν καὶ τὸν πλησίον σε· ὅταν λαλῇς τὸ ψεῦδος, τότε βλάπτεις τὴν ψυχήν σε καὶ τὸν ἀδελφόν σε. ὁ Θεὸς ἔπλασε τὸ στόμα σε, τὰ χείλη σε, καὶ τὴν γλῶσσάν σε πρὸς δοξολογίαν αὐτοῦ καὶ αἴνεσιν. μὴ ἓν μιαίνῃς αὐτὰ διὰ τῆς ἀκαθαρσίας τοῦ ψεύδους, ἀλλ' ἁγίαζε διὰ τῆς καθαρότητος τῆς ἀληθείας, ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

ΕΡΜΗΝΕΙΑ

ΕΙΣ ΤΟ ΚΑΤΑ

ΜΑΤΘΑΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

ΤΗΣ Ζ'. ΚΥΡΙΑΚΗΣ.

Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ υἱὲ τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος ποίησον καὶ εἰς ἡμᾶς τὰ θαυμάσια, ὅσα ἠκούσαμεν σήμερον εἰς τὸ ἱερόν σε Εὐαγγέλιον· καθὼς ἐχάρισας φῶς εἰς τὰ ὄμματα τῶν δύω τυφλῶν, οὕτω φώτισον τοὺς νοερὸς ὀφθαλμοὺς τῆς ψυχῆς ἡμῶν, ἵνα κατανοήσωμεν τὴν ἀνείκαστόν σε δύναμιν. σὺ Κύριε Ἰησοῦ, ὅσις ἠνοιξας τοῦ κωφοῦ τὰ ὦτα, ἄνοιξον τῆς ψυχῆς ἡμῶν τὴν ἀκοὴν, ἵνα ἀκούσωμεν τὴν ἐράνιον καὶ ψυχοσωτήριον διδασκαλίαν σου. σὺ Κύριε, ὅσις ἐθεράπευσας τότε πᾶσαν ἀῤῥωστίαν καὶ ἀσθένειαν, ἰάτρευσον νῦν τὰ πολυποίκιλα πάθη ἑνὸς ἑκάστε τῶν περιεστώτων, καὶ ἀκουόντων τὸ εὐαγγελικὸν κήρυγμα. διότι τὰ πάθη ἄλλοτε μὲν, ὡς ἡ ἀκρὶς καὶ ὁ βροῦχος, ἐξαφανίζουσι πάντα τὰ νεοφανῆ φυτὰ, ὅσα βλασάνει εἰς τὰς καρδίας ἡμῶν ὁ σπόρος τοῦ θείου λόγου σου· ἄλλοτε δὲ ὡς τὰ πεινῶντα σποροφάγα πετεινὰ αὐτὸν τοῦ λόγου τὸν σπόρον εὐθὺς κατατρώγουσιν. ὅθεν οὐδὲ αὐτοὶ οἱ πρωτοφανεῖς βλαστοὶ τῆς ἀρετῆς, ἤγουν ἡ εὐλάβεια καὶ ἡ κατάνυξις, προκύπτουσιν εἰς τὴν ψυχὴν ἡμῶν. υἱὲ Δαβὶδ, ἐλέησον ἡμᾶς, κράζομεν καὶ ἡμεῖς, καθὼς οἱ δύω τυφλοί· ἐπειδὴ δὲ πιστεύομεν, ὅτι ὡς πολυεύσπλαγχνος καὶ οἰκτίρμων εἰσακούεις τὴν δέησιν τῶν ἐν ἀληθείᾳ ὑπὲρ τῆς σωτηρίας αὐτῶν ἐπικαλουμένων σε, ἀρχόμεθα τῆς ἐξηγήσεως, τῷ θείῳ ἐλέει σε θαῤῥοῦντες.

Τῷ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Ματ. 9, 27. Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, παράγοντι τῷ Ἰησοῦ, ἠκολούθησαν αὐτῷ δύω τυφλοὶ, κράζοντες καὶ λέγοντες· ἐλέησον ἡμᾶς υἱὲ Δαβίδ.

Ματ. 9, 18. Μαρκ. 5, 22. Λουκ. 8, 41. Ὅτε ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς διέβαινεν ἀπὸ τῆς οἰκίας τοῦ ἄρχοντος Ἰαείρου, εἰς ἄλλην τινὰ οἰκίαν, τότε δύω τυφλοὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ, κράζοντες, „Ἐλέησον „ἡμᾶς, υἱὲ Δαβίδ. Καὶ ποίας μὲν κατασάσεως ἄνθρωποι ἦσαν ἐτοι οἱ δύω τυφλοὶ, πῶς δὲ συνέβη εἰς αὐτὸς τῆς τυφλώσεως τὸ πάθος, καὶ πόσον καιρὸν ἐσερημένοι ἦσαν τῆς ὑράσεως, ἐσιώπησεν αὐτὰ ὡς περιττὰ ὁ ἅγιος ἱσοριογράφος καὶ Εὐαγγελισής. εὐκολα δὲ καταλαμβάνομεν, πόθεν αὐτοὶ προτραπέντες, ἠκολούθων τῷ Ἰησοῦ Χριστῷ, κρά„ζοντες, τὸ Ἐλέησον ἡμᾶς. διότι πρὶν ἢ θεραπεύσῃ ὁ Κύριος αὐτοὺς, ἀνέσησε τὴν θυγατέρα τοῦ Ἰαείρου. ἡ φήμη δὲ τοῦ ὑπερφυοῦς θαύματος ἁπλώθη εἰς πάντα τὰ μέρη

Ματ. 9, 26. τῆς γῆς ἐκείνης, ὡς διηγεῖται ὁ αὐτὸς Εὐαγγελισής. τοῦτο ἦν τὸ θαῦμα, ὡς φαίνεται, ἀκέσαντες οἱ τυφλοὶ, ἔτρεχον ὀπίσω τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ζητοῦντες μεγαλοφώνως τὸ ἔλεος αὐτοῦ, καὶ ἐλπίζοντες, ὅτι λαμβάνσι καὶ αὐτοὶ τὸ φῶς, καθὼς τοῦ Ἰαείρου ἡ θυγάτηρ τὴν ζωήν. ἐυλαβείᾳ δὲ κινέμενοι ὠνόμαζον τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν υἱὸν Δαβίδ, ὐχὶ μόνον καθότι τὸν Δαβὶδ πάντες ἐτίμων, καὶ ἐσέβοντο ὡς Βασιλέα ἅγιον καὶ Προφήτην Θεοῦ, ἀλλὰ καὶ καθότι κοινῶς πάντες ἐπίσευον, ὅτι ὁ Μεσσίας κατὰ τὰς προῤῥήσεις τῶν

Ματ. 22, 41. ἁγίων Προφητῶν ἐκ τοῦ σπέρματος Δαβὶδ ἔμελλε γεννηθῆναι. διὸ καὶ υἱὸν τοῦ Δαβὶδ αὐτὸν ἐκάλεν. ἀλλὰ κἂν οἱ τυφλοὶ μεγάλῃ τῇ φωνῇ ἔκραζον ἐν τῇ ὁδῷ τὸ, „Ἐλέησον „ἡμᾶς, υἱὲ Δαβὶδ, Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ὅμως φεύγων ὅσον τὸ δυνατὸν τὴν τῶν ἀνθρώπων δόξαν, ἐδεμίαν ἀπόκρισιν ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς, ἕως ὅτε εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν.

Ματ. 9, 29. Ἐλθόντι δὲ εἰς τὴν οἰκίαν, προσῆλθον αὐτῷ οἱ τυφλοὶ· καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· πιστεύετε, ὅτι δύναμαι τοῦτο ποιῆσαι; λέγουσιν αὐτῷ· ναὶ Κύριε.

Ὅταν δὲ εἰσέβη ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἰς τὴν οἰκίαν, τότε ἐλθόντες οἱ τυφλοὶ ἐπλησίασαν εἰς αὐτόν. ἠρώτησε δὲ αὐτοὺς, λέγων· πιστεύετε, ὅτι δύναμαι ποιῆσαι ἐκεῖνο ὑπερ ζητεῖτε, ἤγουν πιστεύετε, ὅτι ἐγὼ δύναμαι φωτίσαι τὰ ὄμματα ὑμῶν; ναὶ Κύριε, ἀπεκρίθησαν ἐκεῖνοι, πιστεύομεν. Ἀλλὰ ποία τοῦ ἐρωτήματος τέτε ἡ χρεία; ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ὡς καρδιογνώσης Θεὸς, καὶ τὴν πίσιν ἐγνώριζε, καὶ τὴν ἐυλάβειαν ἔβλεπε τῶν τυφλῶν. αὐτὸς μὲν ἐδεμίαν εἶχε χρείαν. ἠρώτησεν ὅμως, ἵνα μάθωμεν ἡμεῖς, ὅτι χωρὶς τῆς πίσεως οὐδεμία χάρις δίδοται εἰς τοὺς ἀνθρώπους. καὶ ὅτι καθὼς παρὰ τῶν τυφλῶν ἐζήτησε τὴν πίσιν, ἵνα δώσῃ τὴν ὅρασιν τῶν ἐπιγείων, ἔτω καὶ παρ' ἡμῶν πίσιν ζητεῖ, ἵνα χορηγήσῃ τὴν γνῶσιν τῶν ἐπουρανίων πραγμάτων. διότι προηγεῖται ἡ πίσις τῆς γνώσεως. ὅθεν ὁ μὲν Προφήτης ἔλεγεν· „Ἐπίσευσα, διὸ ἐλάλησα· Ὁ δὲ Ἀπό- Ψαλ. 115, 10.
„στολος, Καὶ ἡμεῖς πιστεύομεν, διὸ καὶ λα- 2 Κορ.
„λοῦμεν. Ὅτε ἦν οἱ τυφλοὶ ἐφανέρωσαν τὴν 4, 13.
πίσιν αὐτῶν, εἰπόντες, ναὶ Κύριε·

Ματ. 9, 29. Τότε ἥψατο τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν, λέγων· κατὰ τὴν πίσιν ὑμῶν, γενηθήτω ὑμῖν.

Τότε δηλαδὴ ἐψηλάφησε τὰς ὀφθαλμὰς αὐτῶν, καὶ εἶπεν· ἐπειδὴ πιστεύετε, κατὰ τὴν πίσιν ὑμῶν, γενηθήτω εἰς ὑμᾶς τὸ ποθούμενον. καὶ ἠδύνατο μὲν ὁ μόνος παντοδύναμος λόγος τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, ἤγουν τὸ, „Γενηθήτω ὑμῖν, Φωτίσαι τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν τυφλῶν, ἐπειδὴ τὸν αὐτὸν λόγον ὁ αὐτὸς Κύριος καὶ Θεὸς εἶπεν, ὅτε ἐδημιέργησε τὸ φῶς. „Γενηθήτω, εἶπε, φῶς· καὶ ἐγέ- Γεν. 1
„νετο φῶς. Ἐψηλάφησεν ὅμως τὰς ὀφθαλ- 3.
μὰς αὐτῶν, ἵνα δείξῃ, ὅτι ἐκ ἔσιν ἀσαρκος, καθὼς τότε, ὅτε ἐποίησε τὸ φῶς, ἀλλὰ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

σεσαρκωμένος καὶ τέλειος ἄνθρωπος, καθὼς καὶ τέλειος Θεός· καὶ ἵνα παρασήσῃ, ὅτι καθὼς παντοδύναμόν ἐσι τὸ θεῖον αὐτοῦ πρόσαγμα, οὕτω παντοδύναμός ἐσι καὶ ἡ δεξιὰ τῆ παναχράντε καὶ θείᾳ αὐτῆ σώματος. περὶ τέτε δὲ λαμπρῶς προεφήτευσεν ὁ θεόπνευσος ψαλμῳδὸς, λέγων· Δεξιὰ Κυρίου ἐποίησε δύναμιν, τετέσιν ὅτε ἐκ χοὸς ἔπλασε τὸν ἄνθρωπον· Δεξιὰ Κυρίε ὕψωσέ με, Ψαλ. 117, 15, 16. „Ὅτε δηλαδὴ ἐκπεπτωκότα τῆ παραδείσου, „εἰς τὸν οὐρανὸν ἀνύψωσε· Δεξιὰ Κυρίου „ἐποίησε δύναμιν, Ἦγεν ὅταν τὰς διαφόρες καὶ ποικίλας νόσες ἐθεράπευσε. τρὶς δὲ ἐπανέλαβε τὸ, Δεξιὰ Κυρίε, ἵνα δείξῃ τὰς τρεῖς ὑποσάσεις, καὶ τὴν μίαν δύναμιν καὶ ἐσίαν τῆς θεότητος, καὶ ὅτι ὁ εἷς καὶ τρισυπόσατος Θεὸς αὐτός ἐσι καὶ ὁ πλάσας, καὶ ὁ ἀναπλάσας, καὶ ὁ θεραπεύσας τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν. καθὼς δὲ ὅταν ὁ φωτοδότης εἶπε, „Γενηθήτω φῶς, ἐγένετο ἐυθὺς τὸ „φῶς· οὕτω καὶ ὅταν εἶπε, Γενηθήτω ὑμῖν „κατὰ τὴν πίσιν ὑμῶν, ἔλαβον ἐυθὺς οἱ „τυφλοὶ τὸν φωτισμόν.

Ματ. 9, 30. *Καὶ ἀνεῴχθησαν αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοί. καὶ ἐνεβριμήσατο αὐτοῖς ὁ Ἰησῆς, λέγων· ὁρᾶτε, μηδεὶς γινωσκέτω.*

„Τὸ, Ἀνεῴχθησαν αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοὶ δηλοποιεῖ, ὅτι ἐθεραπεύθη μὲν τὸ πάθος τῶν ὀφθαλμῶν, ἔβλεπον δὲ καθαρῶς οἱ τυφλοί. ἀλλ' ἴσως κεκλεισμέναι ἦσαν αἱ κόραι καὶ τὰ βλέφαρα τῶν ὀμμάτων αὐτῶν. ὅθεν προσφυῶς καὶ ἁρμοδίως εἶπεν ὁ θεῖος Εὐαγγελισὴς τὸ, „Ἀνεῴχθησαν οἱ ὀφθαλ„μοὶ αὐτῶν. Τῆτο ὅμως ἔχει καὶ ἄλλην ἔννοιαν. διότι αἱ αἰσθήσεις ἡμῶν εἰσὶν ὥσπερ θύραι· δι' αὐτῶν δὲ εἰσέρχεται εἰς τὸν νῆ ἡ αἴσθησις τῶν ὑλικῶν πραγμάτων. διὸ καὶ ὁ Προφήτης Ἱερεμίας ἔλεγεν· „Ἀνέβη Ἱερ. 9, 21. „θάνατος διὰ τῶν θυρίδων. Ὅτε οὖν τὸ αἰσθητήριόν ἐσιν ὑγιὲς, τότε ἡ θύρα ἐσὶν ἀνεῳγμένη, ὅτε δέ ἐσι βεβλαμμένον ὑπό τινος πάθες, τότε ἡ θύρα ἐκείνη ἐσὶ κεκλεισμένη. πανσόφως ἂν εἶπεν ὁ Εὐαγγελισὴς, ὅτι ἀνεῴχθησαν τῶν τυφλῶν οἱ ὀφθαλμοὶ, ἤγεν ἤνοιξεν ὁ δεσπότης τῆ παντὸς ἐκείνας τὰς θύρας, αἵτινες κλεισθεῖσαι ὑπὸ τῆ πάθες τῆς τυφλώσεως, ἐνεμπόδιζον τὴν εἴσοδον τῆ φωτός. Σημείωσαι δὲ τὸ, Ἐνεβριμήσατο. διότι τῆτο σημαίνει, ὅτι μετὰ πολλῆς σφοδρότητος, καὶ προσακτικῆς ἐμφάσεως παρήγγειλεν ὁ Κύριος εἰς τὸς τυφλὸς, ἵνα μὴ φανερώσωσιν, ἐχὶ τὴν ἰατρείαν· ἐπειδὴ ἀδύνατον ἦν κρύψαι αὐτὴν ἀπὸ ἐκείνων, ὅσοι ἐγνώριζον τὰς τυφλές· ἀλλ' ἵνα μηδεὶς μάθῃ, τίς ἐσιν ὁ ἰατρὸς αὐτῶν. φανερὸς δὲ ὁ λόγος ταύτης τῆς αὐσηρᾶς παραγγελίας. ἔφευγεν ὁ θεάνθρωπος τῶν ἀνθρώπων τὸν ἔπαινον, διδάσκων, ἵνα καὶ ἡμεῖς φεύγωμεν τὸ κενὸν τῶν ἀνθρώπων δοξάριον. ἀλλ' ἄρά γε ἐφύλαξαν οἱ τυφλοὶ ταύτην τὴν ἐντολήν;

Ματ. 9, 31. *Οἱ δὲ ἐξελθόντες διεφήμισαν αὐτὸν ἐν ὅλῃ τῇ γῇ ἐκείνῃ.*

Παρήκεσαν τὴν ἐντολὴν οἱ θεραπευθέντες τυφλοί. τῆς ἐυεργεσίας τὸ μέγεθος, ἡ ὑπερβολὴ τῆς χαρᾶς, ἡ ἐυγνωμοσύνη τῆς ψυχῆς εἰσὶ τὰ αἴτια τῆς παρακοῆς. μόλις ἐξῆλθον ἐκ τῆς οἰκίας, εἰς ἣν ἔλαβον τὸ φῶς τῶν ὀμμάτων αὐτῶν, καὶ ἐυθὺς διεφήμισαν τὸ θαῦμα, ἔτρεξαν ἐυθὺς κηρύττοντες εἰς πάντα τὰ μέρη τῆς γῆς ἐκείνης, ὅτι ὁ Ἰησῆς Χριςὸς ἤνοιξε τὰς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, καὶ ἐδωρήσατο αὐτοῖς τὸ φῶς. βλέπε δὲ τῆς ἀρετῆς τὴν δύναμιν· ὅσον ἡμεῖς αὐτὴν καλύπτομεν, καὶ κατακρύπτομεν, τοσῆτον αὐτὴ ἀνακαλύπτεται καὶ φανερᾶται.

Ματ. 9, 32. *Αὐτῶν δὲ ἐξερχομένων, ἰδὺ προσήνεγκαν αὐτῷ ἄνθρωπον κωφὸν, δαιμονιζόμενον.* 33. *Καὶ ἐκβληθέντος τοῦ δαιμονίου, ἐλάλησεν ὁ κωφός.*

Πλησία καὶ ἀλληλοδιάδοχος τῶν θαυμάτων ἡ χάρις. μετὰ τὴν μίαν θαυματεργίαν ἠκολέθησεν ἐυθὺς ἡ ἄλλη. ἐξήρχοντο ἐκ τῆς

οἰκίας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

οἰκίας οἱ τυφλοὶ βλέποντες, καὶ εἰσήρχετο φερόμενος ἄνθρωπος κωφὸς καὶ δαιμονιζόμενος. τοῦτον ὁ Κύριος ἰδὼν καὶ εὐσπλαγχνισθείς, ἐθεράπευσε, διώξας ἀπ' αὐτοῦ τὸ δαιμόνιον. Διατὶ δὲ οὐκ εἶπεν ὁ Εὐαγγελιστὴς, ἤκουσεν, ἀλλ' εἶπεν ἐλάλησεν ὁ κωφός; Κωφὸς λέγεται ὁ μόνον ὁ κωφός, ἀλλὰ καὶ ὁ ἄλαλος ἅμα καὶ κωφός. ἱστορεῖ ὁ ἱερὸς Λουκᾶς, ὅτι ὁ προφήτης Ζαχαρίας ὁ πατὴρ τοῦ Προδρόμου μετὰ τὴν ὀπτασίαν τοῦ Ἀγγέ- Λουκ. 1, 21. „λου Διέμεινε κωφός. ὁ δὲ Ζαχαρίας ὁ μόνον ἐμεινε κωφὸς, ἀλλὰ καὶ ἄλαλος. καὶ ὅτι μὲν κωφὸς, φανερὸν, ἐπειδὴ ἐὰν ἤκουεν, ἐκ Ἐνένευον, „Ἤγεν ἐκ ἐποίουν αὐτῷ νεύμα- Λύτ. 62. „τα, ἵνα καταλάβῃ, ποῖον ὄνομα θέλει, ἵνα ἐπιτεθῇ τῷ υἱῷ αὐτοῦ· φανερὸν δὲ, ὅτι ὁ αὐτὸς ἦν καὶ ἄλαλος, ἐπειδὴ μὴ δυνάμενος λαλῆσαι, ἔγραψεν εἰς πινακίδιον, Λύτ. 63. „Ἰωάννης ἔσται τὸ ὄνομα αὐτοῦ· Τότε δὲ ἠνοίχθη τὸ στόμα αὐτοῦ καὶ ἡ γλῶσσα. Ὥστε καὶ ὁ δαιμονιζόμενος ἦτος ἦ μόνον κωφὸς ἦν, ἀλλὰ καὶ ἄλαλος. μετὰ πανσόφου δὲ συντομίας ὁ Θεηγόρος Ματθαῖος καὶ τὰ δύω πάθη ἐφανέρωσε, τὴν μὲν κώφωσιν, διὰ τοῦ κωφός· τὴν δὲ ἀφωνίαν, ἔτι δὲ καὶ τὸ αἴτιον τῶν παθῶν, διὰ τοῦ, „Καὶ ἐκβληθέντος τοῦ δαιμονίου, ἐλάλησεν ὁ κωφός. Ἐφανέρωσε δηλαδὴ, ὅτι ὁ δαίμων ἐδέσμευε καὶ τὴν γλῶσσαν καὶ τὴν ἀκοὴν τοῦ ἀνθρώπου, καὶ διὰ τοῦτο ὅτε ἐκεῖνος ἐξῆλθε, τότε εὐθὺς ὁ κωφὸς ἐλάλησεν. Ὅμοιον δὲ δαιμονιζόμενον, ἤγεν ἄλαλον καὶ κωφὸν, καὶ ἄλ- Μαρκ. 9, 20. λοτε ἰάτρευσεν ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς, εἰπών· „Τὸ „Πνεῦμα τὸ ἄλαλον καὶ κωφὸν ἐγώ σοι ἐπι- „τάσσω· ἐξελθε ἐξ αὐτοῦ, καὶ μηκέτι εἰσέλ- „θῃς εἰς αὐτόν. Βλέπομεν δὲ, ὅτι καὶ οἱ ποιοῦντες τὰ δαίμονος τὰ θελήματα, καὶ διὰ τῆς ἁμαρτίας καὶ ἀμετανοησίας δοῦλοι αὐτοῦ γινόμενοι, ὁμοίως κωφοὶ γίνονται καὶ ἄλαλοι. κωφοὶ, ἐπειδὴ οὐδέποτε ἀκούουσι τὸν λόγον τοῦ Κυρίου· ἄλαλοι, ἐπειδὴ οὐδέποτε λαλοῦσι λόγον περὶ δικαιοσύνης καὶ ἀρετῆς. Ταῦτα δὲ τὰ θαύματα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ κἂν ἀρκετὴν δύναμιν εἶχον πρὸς τὸ πληροφορῆσαι πάντας τοὺς ἰδόντας αὐτὰ, ὅτι αὐτός ἐστι Θεὸς ἀληθινὸς, ὅμως ἄλλοι μὲν ἐθαύμαζον, ἄλλοι δὲ κατέκρινον αὐτὸν καὶ ἐσυκοφάντουν.

Καὶ ἐθαύμασαν οἱ ὄχλοι, λέγοντες· Ματ. 9, 33. *Ὅτι οὐδέποτε ἐφάνη οὕτως ἐν τῷ Ἰσραήλ. Οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἔλεγον·* 34. *Ἐν τῷ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια.*

Ὁ μὲν λαὸς θαυμάζει, οἱ δὲ Φαρισαῖοι βλασφημοῦσιν. Ὁ λαὸς κρίνει κρίσιν δικαίαν καὶ ἀληθινήν· ἐδέποτε, λέγουσιν ἐφάνησαν εἰς τὸ γένος τοῦ Ἰσραὴλ τοιαῦτα θαύματα. καὶ ἀληθῶς. διότι θαύματα μὲν ἐποίησαν καὶ οἱ Προφῆται, μάλισα ὁ Μωϋσῆς, καὶ ὁ Ἠλίας, καὶ ὁ Ἐλισσαῖος, ἐδεῖς ὅμως τόσα ὅσα ὁ Ἰησοῦς Χριστός. εἶτα ἐκεῖνοι ἐθαυματέργουν διὰ τῆς πρὸς τὸν Θεὸν προσευχῆς, ὁ δὲ Ἰησοῦς Χριστὸς διὰ προσαγῆς. οἱ Προφῆται τῇ τοῦ Θεοῦ χάριτι, ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς τῇ ἰδίᾳ δυνάμει καὶ ἐξουσίᾳ. καθεὶς τῶν Προφητῶν ἐποίησέ τινα θαύματα, ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς πάντα τῶν θαυμάτων τὰ εἴδη. οἱ δὲ Φαρισαῖοι κρίνουσιν ἄδικον κρίσιν καὶ ψευδῆ. διὰ τῆς δυνάμεως, λέγουσι, τοῦ ἄρχοντος τῶν δαιμόνων διώκει ὁ Ἰησοῦς τὰ δαιμόνια. Ἀλλ' ἐὰν ὁ σατανᾶς τὸν σατανᾶν Ματ. 12, 24. Μαρκ. 3, 22. Λουκ. 11, 15. ἐκδιώκῃ, διαμερίζεται ἀναμφιβόλως, καὶ ἐπομένως ἐξαφανίζεται ἡ ἐξουσία αὐτοῦ καὶ ἡ δύναμις. τοιουτοτρόπως ἄλλοτε ὁ θεάνθρωπος ἐυσόχως ἅμα καὶ θεοπρεπῶς ἐπεσόμισε τοὺς αὐτοὺς Φαρισαίους καὶ Γραμματεῖς. Ἀλλὰ διατὶ ὁ κοινὸς λαὸς, ἀμαθὴς ὢν, κρίνει ὀρθότερα τῶν διδασκάλων, ἦγεν τῶν Φαρισαίων; διότι ὁ φθόνος σκοτίζει τὸν νοῦν τῶν σοφῶν ἐπίσης ὥσπερ καὶ τῶν ἀμαθῶν. ὁ λαὸς καθαρὸς τοῦ φθόνου κρίνει ὀρθῶς· οἱ Φαρισαῖοι φθονεροὶ παραλογεῖσαι καὶ κρίνουσι

κακῶς

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

κακῶς. Διατὶ δὲ, ἐδὲν ἀπεκρίθη πρὸς τὴν ἀδικοκρισίαν καὶ βλασφημίαν τῶν Φαρισαίων ὁ Σωτήρ; διότι ἄλλοτε ἀπεκρίθη, ὡς ἀνωτέρω εἴπομεν, νῦν δὲ ἐπὶ τὸ κήρυγμα σπεύδων, ἀφῆκε τὰ πράγματα ἔλεγχον τῶν παραλογημάτων αὐτῶν.

Ματ. 9, 35. *Καὶ περιῆγεν ὁ Ἰησοῦς τὰς πόλεις πάσας καὶ τὰς κώμας, διδάσκων ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν, καὶ κηρύσσων τὸ Εὐαγγέλιον τῆς Βασιλείας, καὶ θεραπεύων πᾶσαν νόσον, καὶ πᾶσαν μαλακίαν ἐν τῷ λαῷ.*

Βλέπε, πῶς ἡ πρόνοια καὶ τὸ ἔλεος τῦ Θεῦ ἐφαπλῦται ἐπίσης καὶ εἰς τὲς πολλὲς καὶ ἐνδόξες, καὶ εἰς τὲς ὀλίγες καὶ ἐυτελεῖς. περιήρχετο ὁ Ἰησῦς Χριςὸς καὶ εἰς τὰς πόλεις, ὅπε κατοικῦσιν οἱ πολλοὶ, καὶ οἱ πλέσιοι, καὶ οἱ ἐπιφανεῖς, καὶ εἰς τὰ χωρία, ὅπε οἱ ὀλίγοι, καὶ ἐνδεέςεροι, καὶ ἀφανεῖς. εἰσερχόμενος δὲ ἐν ταῖς συναγωγαῖς, ἤγουν εἰς τὰς οἰκίας, ὅπε ἐσυναθροίζετο ὁ λαὸς, καὶ κηρύττων τὸ Εὐαγγέλιον τῆς Βασιλείας, τετέσιν ὑποσχόμενος εἰς τὲς πιςεύοντας Βασιλείαν ἐράνιον καὶ ἀτελεύτητον, ἐδίωκε τῆς ἀπιςίας τὸ σκότος, καὶ ἐφώτιζε τὰς ψυχάς. ἐθεράπευε δὲ καὶ πᾶσαν ἀῤῥωςίαν καὶ ἀσθένειαν σωματικὴν, ἐυεργέτης καὶ σωτὴρ ψυχῆς τε καὶ σώματος δεικνύμενος.

ΟΜΙΛΙΑ
ΜΕΤΑ ΤΟ ΚΑΤΑ
ΜΑΤΘΑΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ
ΤΗΣ Ζ'. ΚΥΡΙΑΚΗΣ.
Κατὰ τῆς κενοδοξίας.

Παρατηρῶ εἰς τὴν ἱςορίαν τοῦ σημερινοῦ Εὐαγγελίε τὴν σιωπὴν τῦ Ἰησῦ Χριςῦ, ὅτε οἱ δύω τυφλοὶ, εἰς τὸ μέσον τῦ δρόμε μεταξὺ τῦ πλήθες τῶν ἀνθρώπων, ἔκραζον μεγάλῃ τῇ φωνῇ, „Υἱὲ Δαβὶδ, ἐλέη„σον ἡμᾶς. Ἀκέω καὶ τὴν παραγγελίαν, τὴν ὁποίαν ἔδωκεν εἰς αὐτὲς, ἀφ' ἧς ἠνοιξε καὶ ἐφώτισε τὰ ὄμματα αὐτῶν· Ὁρᾶτε, μηδεὶς Ματ. 9, 30. γινωσκέτω· Στοχαζόμενος δὲ, ὅτι καὶ ἡ σιωπὴ καὶ ἡ παραγγελία αὐτοῦ ἔκρυπτον τὰ θαύματα, θαυμάζω, καὶ ἐξαπορῶ. Ἐὰν ὁ Κύριος ἔπραττε ταῦτα εἰς μόνους τοὺς δύω τυφλοὺς, ἡ ἀπορία ἐδέχετο λύσιν, ἐπειδὴ δὲ βλέπομεν, ὅτι ὁσάκις ὁ θεάνθρωπος ἐθαυματέργησε, τῦτο αὐτὸ πάντοτε ἔπραξε, διὰ τοῦτο ἡ ἀπορία οὐ λύεται, ἀλλ' αὔξει καὶ κραταιοῦται.

Καθαρίζει τὸν συναντήσαντα αὐτῷ λεπρὸν ἀπὸ τῆς λέπρας, καὶ ἐυθὺς παραγγέλλει εἰς αὐτὸν, λέγων· πρόσεχε, κλεῖσαι τὸ σόμα σε, μηδενὶ φανερώσῃς τὸ θαῦμα. „Ὅρα Ματ. 8, 4. „μηδενὶ εἴπῃς. Ξηραίνει τὴν πολυχρόνιον ῥοὴν τῦ αἵματος τῆς αἱμορῥοούσης, ἔπειτα ἀναφέρει τὸ θαῦμα, οὐχὶ εἰς τὴν δύναμιν „αὐτῦ, ἀλλ' εἰς τὴν πίσιν τῆς ἀσθενούσης. ἡ „πίσις σε, λέγει, ἰάτρευσε τὴν ἀσθένειάν σε.

Θύγατερ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Ματ. 9, 22. Θύγατερ ἡ πίστις σε σέσωκέ σε, Τοῦτο αὐτὸ εἶπε, καὶ ὅτε συνέσφιγξε τὰ παράλυτα μέλη τῇ δάλῃ τῇ Ἑκατοντάρχε. Ὕπαγε, καὶ
Ματ 8, 13. „ὡς ἐπίστευσας γενηθήτω σοι· Ὁμοίως καὶ ὅταν ἠλευθέρωσεν ἀπὸ τῆς τυραννίας τῆ δαί-
Ματ. 15, 28. μονος τῆς Χαναναίας τὴν θυγατέρα. „Ὦ „γύναι, μεγάλη σε ἡ πίστις, γενηθήτω σοι
Ματ. 8, 14. 16. „ὡς θέλεις. Ἐλθὼν εἰς τὴν οἰκίαν τῆ Πέτρε καταπαύει τὸν πυρετὸν τῆς πενθερᾶς αὐτῆ, διώκει τὰ δαιμόνια ἀπὸ τῶν ἐκεῖ προσενεχθέντων δαιμονιζομένων, ἰατρεύει πάντας τοὺς ἐκεῖ ἀσθενεῖς, ἔπειτα ἰδὼν, ὅτι πολὺς ὄχλος περιεκύκλωσεν αὐτὸν, φεύγει
Ματ. 8, 18, 21. ἐυθὺς ἐκεῖθεν. „Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς πολλοὺς „ὄχλους περὶ αὐτὸν, ἐκέλευσεν ἀπελθεῖν εἰς „τὸ πέραν. Τοῦτο αὐτὸ ἔπραξε καὶ ὅταν ἡσύχασε τῆς θαλάσσης τὸν σεισμὸν, καὶ κατεπράϋνε τῆ ἀνέμῳ τὴν ζάλην, ἔφυγε δηλαδὴ ἐυθὺς, καὶ διαπεράσας εἰς τὸ πέραν
Μαρκ. 5, 1. μέρος τῆς θαλάσσης, „Ἦλθεν εἰς τὴν χώ- „ραν τῶν Γαδαρηνῶν. Ὅτε ἐξήγειρε τὸν πα-
Ἰωάν. 5, 13. „ράλυτον ἀπὸ τῆς κλίνης, Ἐξένευσεν ἐυθὺς διὰ μέσα τῆ ὄχλῳ, ἵνα μὴ γνωρισθῇ. Ὅτε μὲν διὰ πέντε ἄρτων ἐχόρτασε τὰς πεντα-
Ματ. 14, 22. κισχιλίας, Ἠνάγκασε τὰς μαθητὰς αὐτῆ, „ἵνα ἀναχωρήσωσιν ἐκεῖθεν. Ὅτε δὲ διὰ τῶν ἑπτὰ ἄρτων εὗρεψε τὰς τετρακισχιλίας, ἔφυ-
Ματ. 15, 19. „γεν ἐυθὺς, καὶ Ἦλθεν εἰς τὰ Ὅρια Μαγδαλά. Ὅταν δὲ ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ἀρχισυναγώγε, ἵνα ἀνασήσῃ τὴν θυγατέρα αὐτῆ, σπεδάζων κρύψαι τὸ θαῦμα, πρῶτον
Ματ. 9, 24. μὲν εἶπε πρὸς τὰς περιεστῶτας, Ἀναχωρήσατε, τὸ κοράσιον ἐκ ἀπέθανεν, ἀλλὰ κοιμᾶται· ἔπειτα ἐξέβαλε πάντα τὸν λαὸν ἔξω, καὶ τότε ἀνέσησε τὴν θανᾶσαν κόρην. Ὅταν ἐξελθὼν ἀπὸ τῆς Συναγωγῆς, ἰάτρευσεν ἀπὸ διαφόρων ἀσθενειῶν πάντας ὅσοι ἐνώπιον αὐτῆ παρεστάθησαν, τότε ἐ μόνον εἶπε· σιωπᾶτε, μὴ φανερώσητε, ὅτι ἐγὼ ὑμᾶς ἰάτρευσα, ἀλλὰ καὶ ἐπετίμησεν αὐτοῖς, ἵνα
Ματ. 12, 16. σιωπήσωσι· „Καὶ ἐπετίμησεν αὐτοῖς, ἵνα μὴ φανερὸν αὐτὸν ποιήσωσιν. Ὅταν ἐπάνω εἰς τὸ Θαβώριον ὄρος ἔλαμψε τὸ πρόσωπον αὐτῆ ὡς ὁ Ἥλιος, καὶ τὰ ἱμάτια αὐτῆ ἐγένοντο λευκὰ ὡς τὸ φῶς, ἠκούσθη δὲ φωνὴ ἐκ τῆς νεφέλης λέγουσα· „Οὗτός ἐσιν ὁ υἱός μου Ματ. 15, 9.
„ὁ ἀγαπητὸς, ἐν ᾧ ἐυδόκησα· αὐτοῦ ἀκούετε· Τότε ἔδωκε τὴν ἐντολὴν τῆς σιωπῆς εἰς τοὺς μαθητὰς αὐτῆ, καὶ εἶπε. Μηδενὶ εἴ- „πητε τὸ ὅραμα, ἕως ἂ ὁ υἱὸς τῆ ἀνθρώπε ἐκ νεκρῶν ἀναςῇ.

Ἡ εἰς Χριςὸν πίστις ἀναγκαία διὰ τὴν σωτηρίαν. ἡ δημοσίευσις τῶν θαυμάτων λύχνος φωτίζων, καὶ μαγνῆτις ἐφέλκουσα τὴν καρδίαν τῆ ἀνθρώπε εἰς τὴν εἰς Χριςὸν πίσιν. ὁ δὲ Ἰησοῦς Χριςὸς, ὁ ἐλθὼν εἰς τὸν κόσμον, ἵνα κηρύξῃ τὴν πίσιν, ἀναλαμβάνει τόσην σπεδὴν καὶ τόσον ἀγῶνα, ἵνα ἐμποδίσῃ τῶν θαυμάτων τὴν ἀνακήρυξιν, ἀνάπτει λύχνον, καὶ ἔπειτα κρύπτει αὐτὸν ὑπὸ τὸν μόδιον. τοῦτο ἀληθῶς παράδοξον. ἆρά γε διὰ τὴν φυγὴν τῆς κενοδοξίας ἐποίησε ταῦτα; ἀλλὰ διὰ μίαν ἁμαρτίαν, ἥτις φαίνεται τόσον μικρὰ, ἐμποδίζεται ὁ πολυπλασιασμὸς τῆς πίσεως; Ναὶ, διὰ τὴν κενοδοξίαν. „Ἡ πίστις χωρὶς τῶν ἔργων νεκρά ἐσιν· Ιακωβ. 2, 20.
Ἡ κενοδοξία φθείρει πάντων τῶν καλῶν ἔργων τὴν δύναμιν. διὸ νεκρὰν ποιεῖ τὴν πίσιν. τίς δὲ ἡ ὠφέλεια ἐκ τοιαύτης νεκρᾶς πίσεως; διὰ τοῦτο λοιπὸν ὁ θεάνθρωπος ἀφιέρωσε τόσην προσοχὴν διὰ τὴν φυγὴν τῆς κενοδοξίας, ἵνα δείξῃ διὰ τοῦτο τὴν ἐκ τῆς κενοδοξίας φθορὰν τῆς σωτηρίας. ἀληθῶς δὲ μέγα καὶ φοβερὸν ἁμάρτημα ἡ κενοδοξία. αὐτὴ ἀπ' ἀρχῆς ἕως τέλες τῆς ζωῆς τε ἀνθρώπε παντοιοτρόπως γίνεται τῆς σωτηρίας αὐτοῦ ἐπίβολος.

Πρῶτον πάντων τῶν προαιρετικῶν παθῶν ἀναφαίνεται εἰς τὸν ἄνθρωπον τῆς κενοδοξίας τὸ πάθος. εἰς τὸ νήπιον ἐδὲν πάθος προαιρέσεως βλέπεις. πρῶτον δὲ προκύπτει εἰς αὐτὸ ἡ κενοδοξία. ὅταν τιμᾶς αὐτὸ, δείκνυσι

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

δείκνυσι σημεῖα χαρᾶς, καὶ ὅταν ἐπαινῇς αὐτό, εὐφραίνεται, καὶ γίνεται πρόθυμον. ἐὰν δὲ εἴπῃς κατ' αὐτῆ περιφρονητικὸν λόγον, σκυθρωπάζει εὐθύς, καὶ κλαίει. τῆς φιλοδοξίας τὸ πάθος ἀκολουθεῖ ἕως θανάτου. διότι καὶ παιδία, καὶ νέοι, καὶ γέροντες, καὶ ἐσχατόγηροι, καὶ ἠμίθνητοι ὀρέγονται καὶ θέλουσι τὴν τιμὴν καὶ τὸν ἔπαινον. τὸ δὲ τούτων παραδοξότερον, ὅτι ἡ κενοδοξία ἀκολουθεῖ πολλάκις καὶ μετὰ θάνατον. τὰ πολυέξοδα σάβανα, οἱ πολύτιμοι τάφοι, αἱ ὑψηλαὶ πυραμίδες, τῶν προσώπων τὰ ἀφομοιώματα καὶ οἱ χαρακτῆρες, αἱ λαμπραὶ σῆλαι, τὰ μεγαλορρήμονα ἐπιγράμματα, καὶ τὰ λοιπὰ ὅσα, ἢ ἡμεῖς πρὸ τοῦ θανάτου, ἢ οἱ συγγενεῖς καὶ φίλοι μετὰ θάνατον ἑτοιμάζουσι, τί ἄλλο εἰσὶν, εἰμὴ ὁ δυσώδης τῆς δοξομανίας καπνός; περὶ τῶν τοιούτων ἀνθρώπων ὁ ἅγιος τοῦ Θεοῦ Προφήτης εἶπεν· „Οἱ τάφοι αὐτῶν οἰκίαι αὐτῶν εἰς „τὸν αἰῶνα, σκηνώματα αὐτῶν εἰς γενεὰν „καὶ γενεάν, ἐπεκαλέσαντο τὰ ὀνόματα αὐ„τῶν ἐπὶ τῶν γαιῶν αὐτῶν. Ψαλ. 43. 11.

Εὑρίσκει ἡ κενοδοξία εἰς τὸν καθένα ὕλην, εἰς τὴν ὁποίαν γεννᾶται καὶ τρέφεται. τὰ ἀγαθὰ τῆς φύσεως, τῆς τύχης, τῆς ἕξεως, τῆς προαιρέσεως γίνονται ὕλη καὶ τροφὴ τῆς κενοδοξίας· ἐκεῖνος σπουδάζει ἵνα ἐπαινῶσιν αὐτὸν ὡς εὔμορφον, ὡς ἀνδρεῖον ὡς φρόνιμον, ὡς ὀξύνουν. ἕτος θέλει καὶ ἀγωνίζεται, ἵνα λογίζωνται αὐτὸν εὐγενῆ, πλούσιον, ἀξιωματικόν. θέλει ὁ ἄλλος, καὶ ἐπιμελεῖται, ἵνα τιμῶσιν αὐτὸν ὡς διδάσκαλον, καὶ σοφὸν, καὶ παντεχνίτην. καὶ ἄλλος πάλιν θέλει καὶ ἐπιτηδεύεται παντὶ τρόπῳ, ἵνα νομίζωσιν αὐτὸν φιλοδίκαιον, σώφρονα, φιλάγαθον, ἐνάρετον. ἀλλ' ἆρά γε φεύγει ἡ κενοδοξία ἀφ' ἡμῶν, ὅταν ἐχ εὑρίσκῃ ἐν ἡμῖν τοιαύτην ὕλην καὶ τροφήν; ἆρά γε, λέγω, φεύγει, ὅταν ὁ ἄνθρωπος τύχῃ ἐσερημένος πάντων τῶν εἰρημένων ἀγαθῶν; ἐχί. αὐτὴ τότε βλάπτει τὴν φαντασίαν, καὶ ποιεῖ τὸν ἄνθρωπον σχεδὸν ἄφρονα καὶ μωρόν. θέλει καὶ ὁ δύσμορφος, ἵνα φαίνηται καὶ νομίζηται καὶ εὔμορφος καὶ ὡραῖος· καὶ ὁ ἐυτελὴς, πλούσιος καὶ ἔνδοξος· καὶ ὁ ἀμαθὴς, σοφὸς καὶ ἐπιστήμων· καὶ ὁ πεπληρωμένος ἁμαρτιῶν, δίκαιος καὶ ἅγιος. τόση ἐστὶ τῆς κενοδοξίας ἡ δύναμις.

Πρὸς τούτοις αὐτὴ ἐστι πάθος πολλὰ ἀπατηλὸν καὶ δόλιον, καὶ κατακυριεύει ἡμῶν σχεδὸν ἀνεπαισθήτως. Ὅταν, παραδείγματος χάριν, ψάλλῃς, ἢ ἀναγινώσκῃς μόνος ἐπ' Ἐκκλησίας, τότε νυσάζεις, μαραίνεται ἡ φωνή σε, φεύγουσι τὰ λόγια ἀπὸ τοῦ στόματός σε, οὐδεμίαν προθυμίαν ἔχει ἡ ψυχήσε. ἐὰν δὲ στρέψας τὰ ὄμματα, ἴδῃς, ὅτι ἦλθον καὶ συμπαρίστανται ἀκροαταὶ, φεύγει εὐθὺς ἡ νύσα, ἀνοίγει τὸ στόμα σε, λαμπρύνεται ἡ φωνή σε, προφέρεις τὰ λόγια καθαρὰ, ἔρχεταί σοι προθυμία πολλὴ, καὶ δύναμις μεγάλη, ἑνὶ λόγῳ, γίνεσαι ἄλλος ἐξ ἄλλου. Πόθεν δὲ αὐτῇ ἡ ταχυτάτη ἀλλοίωσις; σὺ μὲν ἴσως νομίζεις ὅτι ἐστὶ μεταβολὴ τῆς δεξιᾶς τοῦ ὑψίστου, πλὴν σφάλλεις. διότι αὐτή ἐστιν ἀλλοίωσις τῆς δεξιᾶς τοῦ σατανᾶ, ὅστις ἀνεπαισθήτως ποτίζει σε τῆς φιλοδοξίας τὸ ὕδωρ, αὐτὸ δὲ γλωραίνει μὲν τὰς σωματικὰς δυνάμεις σου, σήπει ὅμως καὶ καταφθείρει τῆς ἀρετῆς σου τὴν χάριν. Λουκ. 6, 55.

Τοῦτο αὐτὸ συμβαίνει καὶ εἰς πᾶν ἄλλο ἀγαθὸν ἔργον. ὅταν ἀκούσω, ὅτι ἐπαινοῦσι τὴν ἀνδρείαν μου, ἢ θαυμάζουσι τὸν πλοῦτόν μου, ἢ ἐγκωμιάζουσι τὰ συγγράμματά μου, ἢ μεγαλύνουσι τῶν ἀρετῶν μου τὰ κατορθώματα, τότε γίνομαι περίχαρος καὶ πολλὰ πρόθυμος. ὅταν δὲ βλέπω, ὅτι οὐδεὶς, οὐδὲ ἐπαινεῖ, οὐδὲ λαλεῖ, οὐδὲ κἂν γινώσκῃ τὰ ἔργα μου, τότε σκυθρωπάζω, καὶ γίνομαι ὀκνηρὸς καὶ δυσκίνητος. τοῦτό ἐστι πνεῦμα κενοδοξίας, κατακυριεῦον τῆς καρδίας μου, ἐγὼ δὲ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

δὲ ὁ ἄθλιος ἀναισθητῶ, καὶ οὐδόλως τοῦτο γνωρίζω.

Τόσον φανερὰ ἐλάλησεν ὁ Θεὸς κατὰ τῶν πάθες τότε, ὥσε κἂν βαθύτατα κοιμᾶται τῶ ἀνθρώπε ἡ συνείδησις, ἐξυπνᾶσι τῶ Θεῶ τὰ λόγια. „Προσέχετε, εἶπε, τὴν ἐλεημοσύ- Ματ 6, 1. „νην ὑμῶν μὴ ποιεῖν ἔμπροσθεν τῶν ἀν- „θρώπων, πρὸς τὸ θεαθῆναι αὐτοῖς. εἰ δὲ „μήγε μισθὸν ἒκ ἔχετε παρὰ τῷ Πατρὶ „ὑμῶν τῷ ἐν τοῖς ὐρανοῖς. Καὶ ταῦτα μὲν ἐνομοθέτησε περὶ τῆς ἐλεημοσύνης, περὶ δὲ τῆς προσευχῆς καὶ τῆς νησείας εἶπεν, ὅτι ὅσοι προσεύχονται, ἢ νησεύσιν, ἵνα φανῶσιν ἐνάρετοι ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων, ἐκεῖνοι ὐδένα ἄλλον μισθὸν ἀπολαμβάνουσιν, εἰμὴ μόνον τὸν ἔπαινον τῶν ἀνθρώπων· Ματ 6, 5, 16. „Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀπέχεσι τὸν μισθὸν αὐ- „τῶν. Ἐὰν δὲ ταῦτα μόνα ἔλεγε περὶ τῆς ἁμαρτίας ταύτης, ἀρκετὰ βέβαια ἦσαν ἵνα πληροφορήσωσι πάντα ἄνθρωπον, ἵνα μακρὰν ἀπ' αὐτῆς ἀπέχῃ, ὅπως μὴ σερηθῇ τῆς ἐπερανίε ἀντιμισθίας· ὥρισεν ὅμως καὶ ἄλλα κατὲ τῶν κενοδόξων φρικτὰ καὶ φοβερώτατα. ταῦτα δὲ ἐξεφώνησεν ὁ θεόπνευσος προφήτης Δαβὶδ, ὀνομάσας τὲς κενοδόξες ἀνθρωπαρέσκες, καθότι πάντα πράττεσι πρὸς τὸ θεαθῆναι καὶ ἀρέσαι τοῖς ἀν- Ψαλ. 52, 5. θρώποις. „Ὅτι ὁ Θεὸς λέγει, διεσκόρπισεν ὀςᾶ ἀνθρωπαρέσκων. ὀςᾶ δέ εἰσιν αἱ δυνάμεις, τὰ μέσα, οἱ τρόποι, διὰ τῶν ὁποίων ἀρέσκοντες τοῖς ἀνθρώποις, κερδαίνομεν τὸν τέτων ἔπαινον. Ὅταν μετερχώμεθα ἢ τὸ κάλλος, ἢ τὸν πλοῦτον, ἢ τὴν σοφίαν, ἢ τὴν ἀρετὴν, ἵνα δοξασθῶμεν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων, τότε ὁ Θεὸς διασκορπίζει καὶ ἀφαιρεῖ ἀφ' ἡμῶν τὰ ἀγαθὰ ταῦτα, ἡμεῖς δὲ μένομεν γυμνοὶ καὶ κατησχυμένοι, Κατησχύνθησαν, „ὅτι ὁ Θεὸς ἐξουδένωσεν αὐτές. Ἀκέτε, σκορπισμὸς καὶ φθορὰ τῶν ὀσέων, αἰσχύνη καὶ ἐξουδένωσις θεία ἐσὶν ἡ τῆς κενοδοξίας τιμωρία.

Ἀλλὰ διατὶ, λέγεις, τοσαύτη καταδίκη; διὰ μίαν ματαιοφροσύνην, ἥτις ἐδένα ἀδικεῖ, τόση παίδευσις; πῶς; ἐδένα ἀδικεῖ ὁ κενόδοξος; αὐτὸς ἀδικεῖ ἑαυτὸν, ἀδικεῖ τὸν πλησίον αὐτοῦ, ἐπιχειρεῖ ἵνα ἀδικήσῃ καὶ αὐτὸν τὸν Θεόν. ἀδικεῖ ἑαυτὸν, καθότι πωλεῖ Βασιλείαν αἰώνιον, ἵνα ἀγοράσῃ καπνὸν πρόσκαιρον· καθότι ματαιοπονεῖ, σπείρων ἐν δάκρυσι, καὶ θερίζων θλίψιν καὶ αἰσχύνην. ἀδικεῖ τὸν πλησίον αὐτοῦ, καθότι ἀπατᾷ αὐτὸν, ὑποκρινόμενος ὅτι πράττει τὴν ἀρετὴν διὰ τὴν δόξαν τοῦ Θεῦ, καὶ κλέπτει τὴν καλὴν ὑπόληψιν, καὶ τὴν ἐυλάβειαν, καὶ τὲς ἐπαίνες. ἐπιχειρεῖ ἀδικῆσαι καὶ αὐτὸν τὸν Θεὸν, καθότι προτιμᾷ τὴν δόξαν τῶν ἀνθρώπων τῆς δόξης τοῦ Θεῦ· καθότι χειροτονεῖ μισθαποδότην τῆς ἀρετῆς τὸν ἄνθρωπον. καθότι μεταβάλλει τὸν καιρὸν καὶ τὸν τόπον, ὃν ὁ Θεὸς ὥρισε διὰ τὴν ἀνταπόδοσιν· καθότι ἁρπάζει τὴν δόξαν, τὴν πρέπεσαν τῷ Θεῷ διὰ τὴν ἀρετήν. τῷ Θεῷ πρέπει ἡ δόξα διὰ τῆς ἀρετῆς τὰ κατορθώματα. ἐπειδὴ Ὁ Θεός Φιλιπ. 2, 13. „ἐσιν ὁ ἐνεργῶν ἐν ὑμῖν καὶ τὸ θέλειν καὶ „ἐνεργεῖν ὑπὲρ τῆς ἐυδοκίας· Ὁ δὲ κενόδοξος σφετερίζεται αὐτὴν, θέλων καὶ ζητῶν αὐτὴν παρὰ τῶν ἀνθρώπων.

Πρὸς τέτοις, ποίας τιμῆς ἀξιά εἶσι τοῦ κενοδόξου τὰ ἔργα; αὐτά εἶσιν ὅμοια τάφοις κεκονιαμένοις, „Οἵτινες ἔξωθεν μὲν Ματ. „φαίνονται ὡραῖοι, ἔσωθεν δὲ γέμεσιν ὀ- 23, 27. „σέων νεκρῶν καὶ πάσης ἀκαθαρσίας. Αὐτὰ παρομοιάζεσιν ἐκεῖνες τὲς καρπὲς, οἵτινες ἔξωθεν μέν εἶσιν ἔυμορφοι καὶ τερπνοὶ, ἔσωθεν δέ εἶσι πλήρεις σαπρίας καὶ σκωλήκων. ἡ ἀρετὴ ἔχει πνεῦμα καὶ σῶμα, καθὼς καὶ ὁ ἐργαζόμενος αὐτὴν ἄνθρωπος. πνεῦμα τῆς ἀρετῆς ἐσὶν ὁ σκοπὸς, διὰ τὸν ὁποῖον γίνεται· σῶμα δὲ, αὐτὸ τὸ ἐνάρετον ἔργον· ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου χαρακτηρίζει τὰ ἤθη τῶ σώματος αὐτῶ· ὁ σκοπὸς τῆς ἀρετῆς χαρακτηρίζει τῆς ἀρετῆς τὸ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

τὸ ἔργον. ἐὰν ἡ ψυχὴ ἀγαθὴ, ἀγαθά εἰσι καὶ τὰ τοῦ σώματος ἤθη· ἐὰν δὲ ἡ ψυχὴ πονηρὰ, πονηραί εἰσι καὶ αἱ σωματικαὶ πράξεις. Ἐὰν ὁ σκοπὸς ἅγιος, ἅγιον καὶ τῆς ἀρετῆς τὸ ἔργον· ἐὰν ὁ σκοπὸς ἁμαρτωλὸς, ἁμαρτωλὰ καὶ τὰ ἐνάρετα ἔργα. ὁ σκοπὸς μεταβάλλει τὴν ἀρετὴν εἰς κακίαν, καὶ τὴν κακίαν εἰς ἀρετήν. βλέπομεν τοῦτο εἰς τὰς ἁγίας Γραφάς. Ἡ προσευχὴ τοῦ Φαρισαίου ἐγένετο ἁμαρτία, καὶ κατεδίκασεν αὐτὸν, ἐπειδὴ ὁ σκοπὸς αὐτῆς ἦν σκοπὸς ὑπερηφανείας καὶ μεγαλορρημοσύνης. Ἡ νηστεία τῶν κριτῶν τοῦ Ναβεθαὶ μετεβλήθη εἰς ἀνομίαν, ἐπειδὴ ἐνήστευσαν σκοπὸν ἔχοντες, ἵνα ἐπιβεβαιώσωσι τὴν ἀδικοκρισίαν, καὶ θανατώσωσι τὸν ἀθῶον. Ἡ ἀταξία τῷ Προφήτῃ Ὡσηὲ, ὅτις ἔλαβεν εἰς γυναῖκα μίαν πόρνην, καὶ ἐτεκνοποίησε μετ' αὐτῆς, κατεσάθη ἐυταξία, ἐπειδὴ σκοπὸν εἶχε τὴν εἰς Θεὸν ὑπακοὴν, καὶ τὸν ἔλεγχον τῆς ἀνομίας τοῦ Ἰσραήλ. Ὁ φόνος, ὃν ἐποίησεν ὁ Φινεὲς, ἐλογίσθη δικαιοσύνη, καὶ ἐγένετο ἐξιλασμὸς τῆς ἀγανακτήσεως τῷ Θεῷ, ἐπειδὴ ὁ σκοπὸς τῷ φόνῳ ἦν ἀληθὴς ζῆλος Θεοῦ, καὶ ὑπεράσπισις τῷ θείῳ νόμῳ, καὶ παῦσις τῇ κοινῇ ὀλεθρίᾳ σκανδάλῳ. Καὶ ἔστη, λέγει, Φινεὲς „καὶ ἐξιλάσατο, καὶ ἐκόπασεν ἡ θραῦσις· „καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην. Ἡ φονοκτονία τῶν τρισχιλίων ἀνδρῶν ἁγιάζει τῶν Λευϊτῶν τὰς χεῖρας, καὶ ἐπιφέρει αὐτοῖς ἐυλογίαν. „Καὶ εἶπεν αὐτοῖς Μωϋσῆς, ἐπ- „ληρώσατε τὰς χεῖρας ὑμῶν τῷ Κυρίῳ ἕκα- „στος ἐν τῷ υἱῷ, ἢ ἐν τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ, δο- „θῆναι ἐφ' ὑμᾶς ἐυλογίαν. Πῶς; ὁ τοσοῦτος φόνος ἐξὶν ἁγιασμὸς καὶ ἐυλογία; ναί· ἐπειδὴ ὁ σκοπὸς τῷ φόνῳ ἦν ἡ ἐκπλήρωσις τῆς προσαγῆς τοῦ Θεοῦ διὰ τὴν ἐξάλειψιν τῆς μοσχολατρείας. ἐξέτασον τὸν σκοπὸν τῆς ἀρετῆς τῇ κενοδόξῃ. Ποῖός ἐξιν ὁ σκοπὸς τῆς ἀρετῆς αὐτοῦ; οὐδεὶς ἄλλος εἰμὴ τὸ ἴδιον κέρδος, ἡ ἰδία ὠφέλεια, τὸ κενὸν δοξάριον, τῶν ἀνθρώπων ὁ ἔπαινος. ὅθεν ὁ σκοπὸς αὐτῷ φθείρει τῆς ἀρετῆς τὴν χάριν, σκορπίζει τὴν αὐτῆς ἁγιότητα, καὶ μεταβάλλει αὐτὴν εἰς δυσωδίαν καὶ ἀκαθαρσίαν, μεταβάλλει τὴν ἀρετὴν εἰς ἁμαρτίαν. ὁ Θεὸς ἐξὶ Πνεῦμα. ὅθεν θέλει τὴν προσκύνησιν καὶ λατρείαν τῷ πνεύματος ἡμῶν. αὐτὴ δέ ἐξιν ὁ σκοπὸς ὁ ἅγιος. διὰ τοῦτο ὅταν ὁ σκοπὸς πονηρὸς, τότε ὁ Θεὸς ἀποστρέφει τὸ πρόσωπον αὐτῷ ἀπὸ τῆς θυσίας ἡμῶν, καθὼς καὶ ἀπὸ τῆς θυσίας τοῦ Κάϊν. τότε ὀργίζεται καθ' ἡμῶν, καθὼς ὠργίσθη καὶ κατὰ τοῦ Κάϊν· „ὅτι ὁ Θεὸς διεσκόρπισεν „ὀσᾶ ἀνθρωπαρέσκων. κατησχύνθησαν, ὅτι „ὁ Θεὸς ἐξουδένωσεν αὐτούς.

Ἀδελφοὶ, ἐν ὅσῳ ἐσμὲν ἐν τῷ σκότει τῷ κόσμῳ τούτῳ, πλανῶντες διὰ τῆς ὑποκρίσεως τοὺς ἀνθρώπους, σφετεριζόμεθα τὴν τούτων ἐυλάβειαν καὶ τὸν ἔπαινον. διότι αὐτοὶ μὴ βλέποντες τὸν κρυπτὸν ἡμῶν σκοπὸν, νομίζουσιν ὅτι ἐργαζόμεθα τὰ καλὰ ἔργα εἰς δόξαν Θεῷ, καὶ ὠφέλειαν τῷ πλησίον. πλὴν ἔρχεται ἡμέρα, ἐν ᾗ σχίζεται τὸ κάλυμμα τῆς ὑποκρίσεως, δημοσιεύονται τὰ κρυπτὰ τῷ σκότους, καὶ φαίνονται ὥσπερ εἰς εἰκόνα ἐζωγραφημένα πάντα τὰ κρυπτότατα τῆς καρδίας ἡμῶν ἐνθυμήματα. ὢ πόση αἰσχύνη καλύψει τότε τὸ πρόσωπον ἡμῶν, ὅταν πάντες οἱ ἀπ' αἰῶνος ἄνθρωποι βλέπωσι τὴν αἰσχύνην τῆς κενοδοξίας ἡμῶν. ὢ πόσος φόβος, ὅταν ὁ φοβερὸς κριτὴς ἐλέγχῃ τὸν ὑποκριτικὸν σκοπὸν τῆς ἀρετῆς ἡμῶν, ὅτις ἀπέβλεπε τὴν δόξαν ἡμῶν, καὶ ἐχὶ τὴν δόξαν αὐτῷ. ὢ πῶσι θλῖψις ὅταν βλέπωμεν τοὺς ποιήσαντας τὰ καλὰ ἔργα εἰς δόξαν Θεοῦ, σεφανουμένους, δοξαζομένους, λάμποντας ὡς φωστῆρας, ἡμᾶς δὲ ἐσεμμένους πάσης ἀνταποδόσεως, καὶ ἐκβαλλομένους ἔξω τῆς θείας μακαριότητος. ὢ πόσοι σεναγμοὶ καὶ δάκρυα, πόση μεταμέλεια, ὅταν βλέπωμεν ὅτι προδεδώκαμεν τὴν οὐράνιον, καὶ

Ἄσκ. 18, 11.

3 Βασ. 20. 12.

Ὡς 1, 2.

Ψαλ. 105. 30.

Ἐξόδ. 32, 29.

Ἰωάν. 4, 24.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

1 Πετ. 24. „Βασιλείαν διὰ ἕνα ἄνθος χόρτε. διότι, „Πᾶσα δόξα ἀνθρώπε ὡς ἄνθος χόρτε· ἐξη„ράνθη ὁ χόρτος, καὶ τὸ ἄνθος αὐτῆ ἐξέ„πεσεν. Ἀλλὰ τότε ἐδὲ τὰ δάκρυα ἔχεσι παρηγορίαν, ἐδὲ ἡ μετάνοια ὠφέλειαν.

2 Κορ. 6, 2. Ρωμ. 13, 12. „Ἰδὲ νῦν καιρὸς ἐυπρόσδεκτος, ἰδὲ νῦν ἡμέρα σωτηρίας. Ἀποθώμεθα ἀπὸ τῆς σή„μερον τὰ ἔργα τῆ σκότες τῆς δοξομανίας, ἀποθώμεθα τὸ ὀλέθριον αὐτῆς πάθος, τὸ ὁποῖον ἀνεπαισθήτως ἁρπάζει τὴν σωτηρίαν ἡμῶν· μακρὰν ἀπὸ τῆ νοὸς μακρὰν ἀπὸ τῆς ψυχῆς ἡ κενοδοξία. „Μὴ γνώτω ἡ δε- Ματ. 6, 3. ξιά σε τὶ ποιεῖ ἡ ἀριστερά σε. Κἂν δὲ ἐξ ἀνάγκης παῤῥησίᾳ πράττῃς τὴν ἀρετὴν, σκοπὸν ἔχε πάντοτε ἐχὶ τὴν σὴν, ἀλλὰ τὴν δόξαν τῆ Θεῆ. Τότε δὲ ὁ Πατήρ σου ὁ βλέπων τὸν ἐν τῷ κρυπτῷ σκοπόν σε, ἀποδώσει σοι ἐν τῷ φανερῷ· τότε διὰ τῶν καλῶν σε ἔργων δοξάζεις τὸν Θεόν, καὶ λαμβάνεις τὴν δόξαν, ἣν ὁ Θεὸς ὑπέσχετο εἰς τὲς δοξάζοντας αὐτόν· „Ὅτι, ἀλλ' ἢ τὲς δοξάζοντάς με 1 Βασ. 2, 30. δοξάσω.

ΕΡΜΗΝΕΙΑ

ΕΙΣ ΤΟ ΚΑΤΑ

ΜΑΤΘΑΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

ΤΗΣ Η'. ΚΥΡΙΑΚΗΣ.

Εἰς τυφλὲς καὶ χωλὲς, κυλλὲς καὶ λεπρὲς, ὑδρωπικὲς καὶ παραλύτες, κωφὲς καὶ ἀλάλες, πυρέσσοντας, αἱμορῥοΐντας, δαιμονιζομένες, ἐδειξεν ὁ Θεάνθρωπος Ἰησῆς τὴν θείαν αὐτῆ ἐυσπλαγχνίαν, καὶ τὴν ἄπειρον αὐτῆ δύναμιν. ἐθεράπευσε πᾶσαν νόσον καὶ ἀσθένειαν, ἐδίωξε δαιμόνια, ἀνέσησε νεκρὲς, ἐξήγειρε καὶ ἐκ τῆ τάφου τὸν τεταρταῖον Λάζαρον, ἐποίησε θαυμάσια πολλὰ, μεγάλα καὶ ἐξαίσια. καὶ ἄλλο δὲ εἶδος θαύματος ἐκήρυξε σήμερον τὸ ἱερὸν Ἐυαγγέλιον, μέγα ὁμοίως καὶ θαυμασιώτατον. διὰ πέντε ἄρτων, καὶ δύω ὀψαρίων ἐχόρτασε πεντακισχιλίες ἄνδρας χωρὶς τῶν ἐκεῖ ἐυρεθεισῶν γυναικῶν καὶ τῶν παιδίων. ἐπερίσσευσαν δὲ ἄρτων κόμματα, δώδεκα κώφινοι πλῆρεις. τῦτο ἐ μόνον ἀποδεικτικόν ἐσι τῆς τῆ Ἰησῆ Χριςῆ ἐυσπλαγχνίας καὶ παντοδυναμίας, ἀλλὰ καὶ ἐνσάζει εἰς τὰς καρδίας τῶν εἰς αὐτὸν πισευόντων θάῤῥος πολὺ, καὶ ἐλπίδα μεγάλην. ὅσις μετὰ πίσεως ἀνοίξει τὴν ἀκοὴν, καὶ μετὰ ἐυλαβείας προσηλώσει τὸν νῆν αὐτοῦ εἰς τὴν ἑρμηνείαν τῶν σημερινῶν ἐυαγγελικῶν λόγων, ἐκεῖνος βλέπει τῆ Θεῆ τὴν πρόνοιαν, ἐ μόνον θεραπέυσασαν τὰς ἀσθενείας ἡμῶν, ἀλλὰ καὶ προφθάνσασαν πᾶσαν χρείαν, καὶ ἀπαλλάττσασαν ἡμᾶς πάσης ἀνάγκης. ὅτε

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ἓν ἀκοὴν, προσοχὴν, πίσιν, εὐλάβειαν, ἵνα ἔλθῃ εἰς τὰς καρδίας ὑμῶν τῷ Θεῷ ἡ ἐλπὶς, ἡ ἁγία καὶ σωτήριος.

Ματ. 14, 14. Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, εἶδεν ὁ Ἰησοῦς πολὺν ὄχλον, καὶ ἐσπλαγχνίσθη ἐπ' αὐτοὺς, καὶ ἐθεράπευσε τοὺς ἀῤῥώστους αὐτῶν.

Ματ. 14, 12, 13. Μαρκ. 6, 6, 45 Ἀκούσας ὁ Κύριος τὴν ἄδικον σφαγὴν τοῦ Προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ Ἰωάννου, ἀνεχώρησεν ἀπὸ τῶν Ἱεροσολύμων, καὶ ἦλθεν εἰς τὴν ἔρημον τὴν πλησίον τῆς πόλεως Βηθσαϊδὰ, ἵνα μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἀναπαυθῇ ἐκεῖ κατ' μόνας. μαθὼν δὲ τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ τῶν πέριξ πόλεων, ὅτι ἀνεχώρησεν ἀπὸ τῆς Ἱερουσαλὴμ, εὐθὺς σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις μετὰ τοσαύτης σπουδῆς ἔτρεξαν πεζοὶ ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ ἦλθον εἰς τὴν ἔρημον ἐκείνην, ὥστε μηδεμίαν τροφὴν μεθ' ἑαυτῶν ἔλαβον. Ἰδὼν δὲ ὁ πολυεύσπλαγχνος τὴν τοσαύτην πίσιν, καὶ προθυμίαν αὐτῶν, ἐσπλαγχνίσθη ἐπ' αὐτοὺς, καὶ πρῶτον μὲν ἐδίδαξεν αὐτοὺς πολλὰ, ὡς λέγει ὁ Μαρκ. 6, 34. Εὐαγγελιστὴς Μάρκος, ἔπειτα, κἂν οὐδεὶς αὐτὸν παρεκάλεσεν, ἰάτρευσε πάντας τοὺς ἀῤῥώστους, ὅσους ἐκεῖ ἔφερον. ἐκ τούτου ἐλπὶς μεγάλη βλασάνει εἰς τὰς καρδίας ἡμῶν. ἐὰν ὁ φιλάνθρωπος χωρίς τινος μεσιτείας, διὰ μόνην τὴν πίσιν καὶ προθυμίαν τοῦ λαοῦ, σπλαγχνισθεὶς ἐθεράπευσε τοὺς ἀῤῥώστους αὐτῶν, πολλῷ μᾶλλον σπλαγχνίζεται ἐφ' ἡμᾶς, ὅταν ἡμεῖς ἀσθενεῖς ὄντες, μετὰ πίστεως καὶ εὐλαβείας ἐκτείνοντες τὰς χεῖρας, παρακαλῶμεν αὐτὸν, ἵνα ἰατρεύσῃ τὰς ἀσθενείας ἡμῶν. ὡς φαίνεται δὲ πολλὰς ὥρας παρέτεινεν ὁ Θεάνθρωπος τῆς διδασκαλίας τὸν λόγον, ἢ τοσοῦτον ἦν τὸ πλῆθος τῶν ἀῤῥώστων, ὥστε ἕως ἂν πλησιάσῃ ὁ καθεὶς αὐτὸν, καὶ λάβῃ τὴν ἴασιν, παρῆλθεν ἡ ἡμέρα, καὶ ἔφθασε τὸ ἑσπέρας. διότι λέγει ὁ Εὐαγγελιστὴς.

Ματ. 14, 15. Ὀψίας δὲ γενομένης, προσῆλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, λέγοντες· ἔρημός ἐστιν ὁ τόπος, καὶ ἡ ὥρα ἤδη παρῆλθεν. ἀπόλυσον τοὺς ὄχλους, ἵνα ἀπελθόντες εἰς τὰς κώμας ἀγοράσωσιν ἑαυτοῖς βρώματα.

Ἐπειδὴ ἔφθασε τὸ ἑσπέρας, βλέποντες οἱ θεῖοι Ἀπόστολοι τοσοῦτον πλῆθος ἀνθρώπων, οἵτινες ἦσαν νήστεις, καὶ τὸν τόπον ἔρημον, δεικνύοντες τὴν πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπην, καὶ τὴν ποιμαντικὴν φροντίδα, ἐπλησίασαν πρὸς τὸν ἀρχιποίμενα Χριστὸν, καὶ εἶπον αὐτῷ, ἐπειδὴ ὁ τόπος ἐτός ἐστιν ἔρημος, καὶ ἡ ὥρα παρῆλθεν, ἐδεμίαν τροφὴν εὑρίσκει ὁ λαός. διὸ ἀπόλυσον αὐτοὺς, ἵνα ὑπάγωσιν εἰς τὰς πλησίον μικρὰς πόλεις, καὶ ἀγοράσωσι τροφάς. σημειωσαι δὲ, ὅτι ὁ μὲν Ματθαῖος, εἶπεν ὅτι οἱ μαθηταὶ προσελθόντες πρὸς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν, εἶπον αὐτῷ ταῦτα· ὁ δὲ Ἰωάννης λέγει, ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶπε πρὸς τὸν Φίλιππον, „Πόθεν ἀγοράσομεν ἄρτους, ἵνα φάγωσιν οὗτοι; Καὶ μὴ νομίσῃς, ὅτι ἐναντία εἰσὶ τὰ ὑπὸ τῶν Εὐαγγελιστῶν ἰσορρέμενα. διότι ὁ Ἰωάννης ἔγραψε τὸ πρότερον γενόμενον, καὶ ὑπὸ τοῦ Ματθαίου σιωπηθέν· πρῶτον ὁ Ἰησοῦς „ἐπάρας τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ ἰδὼν τὸ „πολὺ πλῆθος τοῦ λαοῦ, εἶπε πρὸς τὸν Φίλιππον. Πόθεν ἀγοράσομεν ἄρτους, ἵνα φάγωσιν οὗτοι; Ἔπειτα ἐλθόντες οἱ μαθηταὶ, εἶπον αὐτῷ τὰ ὑπὸ τοῦ Ματθαίου ἰσορηθέντα. καλῶς δὲ τοῦτο ἐσημείωσεν ὁ Ἰωάννης. διότι ἐκ τούτου πλοροφορούμεθα, ὅτι ὁ Θεὸς καὶ πρὸ τῆς αἰτήσεως ἡμῶν βλέπει τὴν ἀνάγκην ἡμῶν, καὶ ὡς φιλάγαθος πατὴρ φροντίζει περὶ τῆς θεραπείας αὐτῆς. ἐκ τούτου δὲ ἀναζωοποιεῖται εἰς τὰς καρδίας ἡμῶν ἡ πρὸς τὸν Θεὸν ἐλπὶς, καὶ ἐπισηρίζεται καὶ ἀναθάλλει. Τί δὲ ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς, ὅτε ταῦτα εἶπον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ;

Ἰωάν. 5, 6.

Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· οὐ χρείαν ἔχουσιν ἀπελθεῖν· δότε αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν. Ματ. 14, 16

Βλέπε

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Βλέπε τῶν λόγων τὸ Θεανθρώπε τὴν ταπείνωσιν. εἰπὼν ἐδεμίαν ἔχεσι χρείαν, ἵνα ἀπελθόντες ἀγοράσωσι τροφὰς, ἃ λέγει, ἐγὼ δώσω, καὶ χορτάσω αὐτὲς ἀλλὰ δότε, λέγει, ὑμεῖς αὐτοῖς φαγεῖν, θρέψατε αὐτές. τῦτο δὲ καὶ ἐγένετο, διότι αὐτὸς μὲν, ὡς κατωτέρω διηγεῖται ὁ Εὐαγγελιςὴς, διὰ τῆς ἐυλογίας αὐτῦ ἐπλήθυνε τὲς ἄρτες καὶ τὰ ὀψάρια· οἱ δὲ μαθηταὶ αὐτῦ ἔδωκαν αὐτὰ εἰς τὸν πεινῶντα λαὸν, καὶ ἐχόρτασαν αὐτόν. σὺ δὲ σημείωσον, ὅτι ὅπε ἀπορία καὶ ἀδυναμία φύσεως, ἐκεῖ ἐνεργεῖ ἡ δύναμις καὶ ἡ τελειότης τῆς χάριτος, καθὼς διὰ ςόματος τῦ θεηγόρε Παύλε εἶπεν ὁ Θεός. „Ἡ „γὰρ δύναμίς μου ἐν ἀσθενείᾳ τελειῦται. Διὰ τῦτο πρῶτον ἐφανερώθη εἰς πάντας ἡ κατὰ φυσικὸν λόγον ἀπορία τῶν τροφῶν, ἔπειτα ἔλαμψε τῆς παντοδυνάμε δεξιᾶς ἡ χάρις. ἡ ἀπόκρισις τῶν Ἀποςόλων ἐφανέρωσεν εἰς πάντας, ὅτι ἐδεὶς τρόπος ἐυρίσκετο πρὸς τὸ θρέψαι εἰς τὴν ἔρημον ἐκείνην τόσας λαῦ χιλιάδας.

2 Κορ. 12, 9

Ματ. 14, 17. Οἱ δὲ λέγεσιν αὐτῷ· ὐκ ἔχομεν ὧδε, εἰμὴ πέντε ἄρτες, καὶ δύω ἰχθύας.

Εἰς ταύτην, λέγεσι, τὴν ἔρημον ὐκ ἔχομεν, εἰμὴ πέντε ἄρτες, καὶ δύω ὀψάρια. ἐκ τέτε φαίνεται, ὅτι οἱ θεῖοι Ἀπόςολοι προλαβὸν ἐρέυνησαν, ἐὰν ὁ λαὸς ἐκεῖνος ἔφερε τροφάς. πλατύτερον δὲ τῦτο ἱςορεῖ ὁ Εὐαγγελιςὴς Ἰωάννης, λέγων, ὅτι ὁ Ἀπόςολος Ἀνδρέας

Ἰωαν 6, 9. ἀπεκρίθη τῷ Ἰησῦ· „Ἔςι παιδάριον ἓν ὧδε, ὃ ἔχει πέντε ἄρτες κριθίνες, καὶ δύω ὀψά„ρια· ἀλλὰ τί ἐςιν εἰς τοσέτες; Αὕτη δὲ ἡ περιεςατωμένη ἀπόκρισις ἐφανέρωσεν οὐ μόνον τὴν προλαβῦσαν ἀκριβῆ ἔρευναν, ἀλλὰ καὶ τὴν ποιμαντικὴν τῶν Ἀποςόλων μέριμναν, καὶ φιλόςοργον περιποίησιν ὑπὲρ τῶν πεινόντων. πρὸς ταῦτα δὲ ἰδὼ τὶ ἀποκρίνεται ὁ Ἰησῦς.

Ματ. 14, 18. 19. Ὁ δὲ εἶπε· φέρετέ μοι αὐτὲς ὧδε. Καὶ κελεύσας τὲς ὄχλους ἀνακλιθῆναι ἐπὶ τὲς χόρτες, καὶ λαβὼν τὺς πέντε ἄρτες, καὶ τὲς δύω ἰχθύας, ἀναβλέψας εἰς τὸν ὐρανὸν ἐυλόγησε· καὶ κλάσας ἔδωκε τοῖς μαθηταῖς τὲς ἄρτες, οἱ δὲ μαθηταὶ τοῖς ὄχλοις.

Ἀκέσατε πόσα μαθήματα περιέχεσι ταῦτα τῦ Ἰησῦ Χριςῦ τὰ λόγια· „Πρῶτον, Φέρετέ μοι, λέγει, αὐτὲς ὧδε· Ἔπειτα προσ„τίθησι· Καὶ λαβὼν τὲς πέντε ἄρτες, καὶ τὲς δύω ἰχθύας. Ἠθέλησεν ὁ φιλάνθρωπος ἐχὶ μόνον ἰδεῖν, ἀλλὰ καὶ ἰδίαις χεροὶ ψηλαφῆσαι τὴν τροφὴν, τὴν εἰς τὲς πεινῶντας δοθησομένην· ἵνα μάθῃς πόση προσοχὴ καὶ ἐπιμέλεια ἀναγκαία ἐςὶ διὰ τὴν ἐλεημοσύνην. διὰ τῦ ἔργε τέτε λέγει σοι ὁ Κύριος, βλέπε, καὶ ψηλάφα τὴν τροφὴν, ἢ τὸ ἱμάτιον, ἢ ὅτι ἄλλο δίδως εἰς τὸν πτωχὸν, διότι ἐὰν μηδὲ ἴδῃς, μηδὲ ψηλαφήσῃς, ἀλλ' ἐμπιςεύσῃς εἰς τὸν θῦλόν σε, ἢ εἰς ἄλλον τινὰ τὸ ἔργον, ἐκεῖνος ἐὰν τύχῃ κακότροπος, δίδωσι τῷ πτωχῷ ἢ ὀλίγον, ἢ τὸ ἐντελέσερον καὶ ἄχρηςον. „Δέυτερον, Καὶ κε„λεύσας, λέγει, τὲς ὄχλες ἀνακλιθῆναι ἐπὶ τὲς χόρτες· Τῦτο ἐκφράζει πλατύτερον ὁ θεηγόρος Μάρκος, λέγων, ὅτι προσέταξεν ὁ Ἰησῦς Χριςὸς, ἵνα πάντες οἱ λαοὶ καθίσωσιν ἐπάνω εἰς τὸν χλωρὸν χόρτον μεμερισμένοι ἀνὰ ἑκατὸν, καὶ ἀνὰ πεντήκοντα, συμπόσια συσήσαντες, ὥσπερ ποιοῦσιν οἱ εἰς τὸν αὐτὸν μὲν τόπον, εἰς διάφορα δὲ τραπέζια καθήμενοι. „Καὶ ἐπέταξεν αὐτοῖς ἀνα- Μαρκ. 6, 39, „κλῖναι πάντας συμπόσια συμπόσια ἐπὶ τῷ 40. „χλωρῷ χόρτῳ. Καὶ ἀνέπεσον πρασιαὶ πρα„σιαὶ, ἀνὰ ἑκατὸν, καὶ ἀνὰ πεντήκοντα. Αὕτη ἡ διάταξις ἐποίησε τὸ μὲν θαῦμα ὁρατὸν εἰς πάντας, τὴν δὲ διανομὴν τῶν τροφῶν ἐυκολον, καὶ ἰσόμετρον. ἔπαυσε δὲ πάντα θόρυβον, ὥσε μετὰ ἐυταξίας, καὶ ἐυσχημοσύνης, καὶ ἡσυχίας ἔφαγον πάντες, καὶ ἐχορτάσθησαν. Σὺ δὲ μαθὼν ἐκ τέτε, ὅτι

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ἡ ἐυταξία ἀρεσή ἐσι τῶ Θεῷ, καὶ ὠφέλιμος, πράττε πάντα τὰ ἔργα σου ἐχὶ ἀτάκτως, καὶ μετὰ θορύβε, ἀλλ᾽ ἐυτάκτως καὶ
1 Κορ. 14, 40. μεθ᾽ ἡσυχίας, καθὼς καὶ ὁ ἐρανοβάμων Παῦλος παραγγέλλει σοι, λέγων. „Πάντα ἐυσχη-
„μόνως καὶ κατὰ τάξιν γινέσθω. Τρίτον, Καὶ βλέπει μὲν ἄνω εἰς τὸν ἐρανὸν, ἵνα διδάξῃ, ὅτι ἐκ τῦ ἐρανῦ κατέβη, καὶ ὅτι ἐκ ἔσιν ἀντίθεος, ἀλλὰ πάντα ποιεῖ σὺν τῷ Πατρὶ καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι, Τέταρτον,
Λουκ. 9, 16. „᾽Ευλογεῖ δὲ τὺς ἄρτες καὶ τὺς ἰχθύας, ὡς „ὁ θεηγόρος Λεκᾶς ἐπιβεβαῖοι, λέγων. Λα-
„βὼν τὺς πέντε ἄρτες, καὶ τὺς δύω ἰχθύας
„ἀναβλέψας εἰς τὸν ἐρανὸν, ἐυλόγησεν ἀυ-
„τύς· Ἵνα ἡμεῖς τῦτο μαθόντες, λέγει ὁ
Ἐν τῇ εἰς τὸ κατὰ Ματ, Σειρ. „θεῖος Χρυσόρομος, ἐπὶ τραπέζης τῦτο ἀεὶ ποιῶμεν. Ἦγεν ἵνα καὶ ἡμεῖς κατὰ τῦτο τὸ παράδειγμα τῦ Ἰησῦ Χριςῦ, ἐυλογῶμεν τὰς τροφὰς ἡμῶν, πρὶν ἢ καθίσωμεν ἐν τῇ τραπέζῃ, καὶ γευθῶμεν τῆς ἐν ἀυτῇ προκειμένης βρώσεως καὶ πόσεως. Πέμπτον, Κόπτει μετὰ ταῦτα τὺς ἄρτες, καὶ δίδωσιν ἀυτὺς εἰς τῶν μαθητῶν τὰς χεῖρας. Ὥσπερ δὲ εἰς τὸν καιρὸν τῦ προφήτε Ἠλιὲ ἐπλήθυνεν ὁ Θεὸς τὴν δράκα τῦ ἀλεύρε, καὶ τὸ ἔλαιον τὸ ἐν τῷ καμψάκῃ εἰς τὰς χεῖρας τῆς Σαρεπτίας, ἕτω τότε ὁ Ἰησῦς Χριςὸς ἐπολλαπλασίασε τὺς πέντε ἄρτες, καὶ τὺς δύω ἰχθύας εἰς τὰς χεῖρας τῶν Ἀποςόλων. καθὼς δὲ τὸ ὕδωρ ἐκ τῆς πηγῆς, ἕτως οἱ ἄρτοι, καὶ οἱ ἰχθύες ἐκ τῶν χειρῶν ἀυτῶν ἀνέβλυζον, καὶ ὑπ᾽ ἀυτῶν διεμερίζοντο εἰς τὰς χιλιάδας τῦ ἐκεῖ λαῦ. Ἐκ τύτε μανθάνομεν, ὅτι εἴτι καὶ ἂν δώσωμεν εἰς τὺς πτωχὺς, δίδωμεν ἐκ τῶν δοθέντων ἡμῖν ὑπὸ τῦ Θεῦ· ἔτι δὲ καὶ ὅτι ἡ ἐλεημοσύνη πολλαπλασιάζει εἰς τὸ ἐλεήμονος τὰς χεῖρας τὰ ἀγαθὰ ἀυτῦ. Ἔδωκεν ἓν ὁ Ἰησῦς τὺς ἄρτες εἰς τῶν μαθητῶν τὰς χεῖρας, ἐμέρισε δὲ καὶ τὰ ὀψάρια ὡς ἱςορεῖ ὁ ἱερὸς Μάρκος. οἱ δὲ μαθηταὶ
Μάρκ. 6, 41. διένειμον ἀυτὰ εἰς τὸ πλῆθος τῦ λαῦ.

Καὶ ἔφαγον πάντες, καὶ ἐχορτάσθησαν καὶ ἦραν τὸ περισσεῦον τῶν κλασμάτων, δώδεκα κωφίνες πλήρεις. Οἱ δὲ ἐσθίοντες ἦσαν ἄνδρες ὡσεὶ πεντακισχίλιοι, χωρὶς γυναικῶν καὶ παιδίων. Ματ. 14, 20, 21.

Μέγας εἶ Κύριε, καὶ θαυμασὰ τὰ ἔργα σε, καὶ ἐδεὶς λόγος ἐξαρκέσει πρὸς ὕμνον τῶν θαυμασίων σε. Κᾶν εἰς μικρότατα καὶ σχεδὸν ἀόρατα ψιχία διαμερίσῃς τὺς πέντε ἄρτες, καὶ τὺς δύω ἰχθύας, μόλις ἓν μόνον ψιχίον λαμβάνει ἕκαςος τῶν πέντε χιλιάδων· καὶ ὅμως τόσον ἔλαβεν ὁ καθεὶς ἀυτῶν· ἔτι δὲ καὶ αἱ γυναῖκες καὶ τὰ παιδία· ὥσε ἐ μόνον ἔφαγον πάντες, καὶ ἐχορτάσθησαν, ἀλλὰ καὶ ἐπερίσσευσαν δώδεκα κώφινοι πλήρεις. Ἐπερίσσευσαν μὲν οἱ ἄρτοι, καὶ οἱ ἰχθύες, ἵνα μὴ φάντασμα φανῇ τὸ θαῦμα· δώδεκα δὲ κώφινοι τὸ περίσσευμα, ἵνα ἕκαςος τῶν Ἀποςόλων λάβῃ ἀνὰ ἕνα κώφινον· κλάσματα δὲ, ἦγεν κομμάτια, καὶ ἐχὶ ἄρτοι καὶ ἰχθύες ὁλόκληροι ἐπερίσσευσαν, ἵνα ἐμφαίνωσιν ὅτι λείψανα ἦσαν τῶν ἐυλογηθέντων, καὶ διατμηθέντων πέντε ἄρτων, καὶ δύω ἰχθύων. Τὶς δὲ νῦς δύναται νοῆσαι, ἢ τὶς λόγος δύναται παρασῆσαι, ἢ πῶς τοσῦτον πλῆθος ἀνθρώπων ἐχορτάσθη διὰ πέντε ἄρτων, καὶ δύω ἰχθύων· ἢ πῶς οἱ ἄρτοι, καὶ οἱ ἰχθύες ἐπληθύνοντο, καὶ ἀνέβλυζον ἐκ τῶν χειρῶν τῶν Ἀποςόλων· ἢ πῶς ἐδὲ ὀλιγώτερον, ἐδὲ περισσότερον, ἀλλὰ δώδεκα κώφινοι πλήρεις ἐπερίσσευσαν; εἷς μόνος οἶδε τὸ πῶς, δηλαδὴ ὁ ταῦτα ποιήσας Θεός. Μόλις δὲ τὸ θαῦμα τέλος ἔλαβε·

Καὶ ἐυθέως ἠνάγκασεν ὁ Ἰησῦς τὺς μαθητὰς ἀυτῦ, ἐμβῆναι εἰς τὸ πλοῖον, καὶ προάγειν ἀυτὸν εἰς τὸ πέραν, ἕως ἓ ἀπολύσῃ τὺς ὄχλυς. Ματ. 14, κβ.

Μετὰ τὸ θαῦμα ἤθελεν ὁ θεάνθρωπος, ὡς φαίνεται ἐκ τῶν κατωτέρω λόγων τῦ ἀυτῦ Ἐυαγγελιςῦ Ματθαίε, ἵνα ἀναβὰς μόνος

εἰς

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Ματ. 14, 22. εἰς τὸ ἐκεῖ ὄρος, προσευχηθῇ· Οἱ δὲ καλοὶ καὶ ἠγαπημένοι αὐτῷ μαθηταὶ οὐκ ἤθελον χωρισθῆναι ἀπ' αὐτοῦ. διὸ καὶ ἠνάγκασεν αὐτοὺς εὐθὺς ὁ Σωτὴρ καὶ διδάσκαλος, ἵνα ἕως ἂν αὐτὸς ἀπολύσῃ τοὺς ὄχλους, οἵτινες διὰ ξηρᾶς ἔμελλον ἐπισρέψαι εἰς τὰ ἴδια, ἐκεῖνοι ἐμβάντες εἰς τὸ πλοῖον προπορευθῶσιν εἰς τὸ πέραν, ἦγεν περαιτέρω ὅπου ἦν ἡ Βηθσαϊδά. Ἐδίδαξε δὲ διὰ τοῦτο, ὅτι πρέπον ἐστὶν, ἵνα καὶ περὶ τῆς ὠφελείας τῶν ἀδελφῶν διαπαντὸς φροντίζωμεν, καὶ τῆς κατὰ μόνας προσευχῆς τὸ ἔργον μηδέποτε ἐγκαταλιμπάνωμεν. Μαρκ. 6, 45.

ΟΜΙΛΙΑ

ΜΕΤΑ ΤΟ ΚΑΤΑ

ΜΑΤΘΑΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

ΤΗΣ Η'. ΚΥΡΙΑΚΗΣ.

Περὶ ἐλπίδος.

Τῇ σημερινῇ Εὐαγγελίᾳ ἡ ἱστορία ἀναζωοποιεῖ, ὡς ἠκούσατε, τὴν ὑπὸ Θεοῦ εἰς τὴν καρδίαν παντὸς ἀνθρώπου φυτευθεῖσαν δύναμιν τῆς ἐλπίδος, καὶ θαυμασίως διευθύνει αὐτὴν εἰς αὐτὸν τὸν δοτῆρα καὶ ἐκπληρωτὴν αὐτῆς τὸν Θεὸν, λέγω, τὸν φιλανθρωπότατον καὶ παντοδύναμον. ἔχει ἀληθῶς κατὰ φύσιν πᾶσα ψυχὴ ἀνθρώπου τῆς ἐλπίδος τὴν δύναμιν. οὐδὲ κίνδυνοι, οὐδὲ ἀνάγκαι, οὐδὲ δυσχίαι, οὐδὲ τόπος, οὐδὲ καιρὸς, οὐδὲ ἄλλο τι δύναται νὰ ἐκριζώσῃ ἀπὸ τῆς καρδίας τοῦ ἀνθρώπου τὴν δύναμιν τῆς ἐλπίδος. ἡ ἐλπὶς οὐκ ἐγκαταλείπει ἡμᾶς οὐδὲ κατὰ τὴν ἐσχάτην ὥραν τοῦ θανάτου, ἀλλὰ καὶ τότε συμπαρῶσα, θαῤῥύνει, καὶ ἐπαγγέλλεται ὑγείαν, καὶ ζωήν. αὐτὴ ἐνισχύει πάντα ἄνθρωπον εἰς πᾶν ἔργον, καὶ εἰς πᾶσαν περίσασιν· ὁ γεωργὸς ὑποφέρει τῆς γεωργίας τὸν κόπον, ἐπειδὴ ἐλπίζει τῷ καρπῷ τὸν θερισμόν. ὁ ναύτης καταφρονεῖ τοὺς κινδύνους τῆς θαλάσσης, ἐπειδὴ ἐλπίζει καὶ τὴν φυγὴν τῶν ναυαγίων, καὶ τὴν ἀπόλαυσιν τοῦ κέρδους. ὁ ἀσθενὴς παρηγορεῖ τῆς ἀῤῥωσίας τοὺς πόνους, ἐπειδὴ ἐλπίζει τῷ πάθει αὐτοῦ τὴν ἰατρείαν. ἡ ἐλπὶς τῆς ἀπαλλαγῆς παρηγορεῖ πάσας τὰς θλίψεις, καὶ ἐλαφρύνει πάσας τὰς ξενοχωρίας, ὅσας προξενοῦσιν οἱ διωγμοὶ, αἱ καταδρομαὶ, αἱ συκοφαντίαι, αἱ προδοσίαι, καὶ πᾶσα ἄλλη λυπηρὰ περίσασις. ἐὰν λείψῃ ἡ ἐλπὶς, οὐδεὶς ἐπιχειρεῖ οὐδὲ κἂν ἓν ἔργον, οὐδεὶς ἐυρίσκει παρηγορίαν εἰς ταύτην τὴν δυσυχῆ κοιλάδα τοῦ κλαυθμῶνος, εἰς τὴν ὁποίαν ἐξωρίσθημεν.

Μεγάλη βέβαια τοῦ Θεοῦ ἡ φιλανθρωπία. ὑστέρησε μὲν ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον διὰ τὴν ἁμαρτίαν αὐτοῦ τῆς τρυφῆς τοῦ παραδείσου, ἐξώρισεν αὐτὸν εἰς τὴν γῆν ταύτην· „Εἶπε τῷ Γεν. 3, 17, 18.

„τὸ, Ἐπικατάρατος ἡ γῆ ἐν τοῖς ἔργοις σου· „ἐν λύπαις φαγῇ αὐτὴν πάσας τὰς ἡμέρας „τῆς ζωῆς σου· Εἶπε τὸ, Ἀκάνθας καὶ τρι- „βόλους, ἤγουν θλίψεις, συμφορὰς, ἀνάγκας, ἀῤῥωσίας, ἀνατελεῖ σοι· „Ἄφῆκεν ὅμως εἰς „τὴν καρδίαν αὐτοῦ τὴν δύναμιν τῆς ἐλπί- „δος, ὡς παρηγορητικὸν ἀντίδοτον τῶν συμ- „φορῶν, καὶ βάλσαμον παραμυθητικὸν τῶν „θλιβερῶν αὐτοῦ περιστάσεων.

Πλὴν φεῦ τῆς δυσυχίας. Ἐκεῖνο ὅπερ συμβαίνει εἰς τὰς ἄλλας δυνάμεις, τὰς ὑπὸ Θεοῦ ἐμφυτευθείσας εἰς τὸ ἀνθρώπου τὴν φύσιν διὰ τὴν σωτηρίαν αὐτοῦ, τοῦτο αὐτὸ συμβαίνει καὶ εἰς τὴν δύναμιν τῆς ἐλπίδος. ἐνέθηκεν ὁ Θεὸς εἰς τὴν φύσιν ἡμῶν τὴν ἐπιθυμίαν, ἵνα προσηλώσαντες αὐτὴν εἰς τὸν Θεὸν, καὶ ἀγαπήσαντες αὐτὸν ἐξ ὅλης καρδίας, κληρονομήσωμεν τὴν αἰώνιον αὐτοῦ Βασιλείαν. ἡμεῖς δὲ ἀφιερῶντες ὅλην τὴν ἐπιθυμίαν ἡμῶν εἰς τὴν γῆν, καὶ ἀγαπῶντες ἐξ ὅλης καρδίας τὰ κτίσματα, τὰς σαρκικὰς ἡδονὰς, τῷ κόσμῳ τὴν ματαιότητα, ὑπόδικοι γινόμεθα τῆς αἰωνίου κολάσεως. ἐνέθηκεν ὁ Θεὸς εἰς τὴν φύσιν ἡμῶν τὸν θυμὸν, τόνον καὶ νεῦρον τῆς ψυχῆς, ἵνα δι' αὐτοῦ ἀνδριζώμεθα κατὰ τῶν πειρασμῶν τοῦ διαβόλου, καὶ ἀντιπολεμῶμεν τῆς ἁμαρτίας τὰς προσβολάς. ἡμεῖς δὲ διὰ τοῦ θυμοῦ γεμίζομεν τὸ σῶμα ἡμῶν ὕβρεων, καὶ καθοπλίζομεν τὰς χεῖρας κατὰ τοῦ πλησίον. ὁ τεχνίτης κατεσκεύασε τὴν μάχαιραν πρὸς ὠφέλιμον χρῆσιν τῶν ἀνθρώπων. Οἱ ἄνθρωποι καταχρῶνται τῆς μαχαίρας, καὶ φονεύουσιν ἀλλήλους. ὁ Θεὸς ἐφύτευσεν εἰς τὰς καρδίας ἡμῶν τὸν θυμὸν καὶ τὴν ἐπιθυμίαν, ἵνα μετερχώμεθα αὐτὰ ὡς ὄργανα σωτηρίας, ἡμεῖς δὲ τούτων καταχρώμενοι, ποιοῦμεν αὐτὰ ὄργανα ἀπωλείας. τὴν αὐτὴν κατάχρησιν ποιοῦμεν καὶ μετὰ τῆς ἐλπίδος. ἔδωκεν ἡμῖν ὁ Θεὸς τὸ μέγα τῆς ἐλπίδος δῶρον, ἵνα ὅλως δι' ὅλου εἰς αὐτὸν ἐλπίζοντες, ἔχωμεν αὐτὴν κραταιὸν καταφύγιον τῶν σωματικῶν συμφορῶν, καὶ λιμένα τῆς ψυχικῆς σωτηρίας ἀκύμαντον. ἡμεῖς δὲ ἀφιεροῦμεν ὅλην τὴν ἐλπίδα ἡμῶν εἰς τοὺς ἀνθρώπους, εἰς τὰ ἀργύρια, εἰς τοὺς λίθους, εἰς πράγματα ἀσθενῆ, καὶ μεταβλητὰ, καὶ φθαρτὰ, καὶ πρόσκαιρα. ὅθεν ἡ ἐλπὶς ἐ γίνεται ὠφέλιμος καὶ ψυχοσωτήριος, ἀλλ' ἐπιβλαβὴς καὶ ψυχόλεθρος.

Ὁ Θεὸς καὶ διὰ λόγου ἐδίδαξε, καὶ δι' ἔργων ἐβεβαίωσεν, ὅτι εἰς αὐτὸν, καὶ οὐχὶ εἰς τοὺς ἀνθρώπους πρέπει νὰ ἐλπίζωμεν. „Μὴ πεποίθατε, εἶπεν, ἐπ' ἄρχοντας, ἐπὶ Ψαλ. 145, „υἱοὺς ἀνθρώπων, οἷς οὐκ ἔστι σωτηρία. Σὺ 8. δὲ, ὦ ἄνθρωπε, καὶ κυβέρνησιν, καὶ τιμὴν, καὶ πᾶν ἀγαθὸν, ἐκ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ ἄρχοντος ἐλπίζεις. ὁ ἄρχων, ὡς ἄνθρωπος, ἐστὶ μεταβλητός. σήμερόν σε ἀγαπᾷ, καὶ σὲ προσατεύει, ἄυριόν σε μισεῖ, καὶ σὲ καταδιώκει· ὁ ἄρχων, ὡς υἱὸς ἀνθρώπων, σήμερον κάθηται εἰς τὴν ὑψηλὴν τῆς εὐτυχίας καθέδραν, ὅθεν κραταιῶς περιθάλπει σε· ἄυριον κατακρημνίζεται εἰς τὸν βαθὺν τῆς δυσυχίας χάνδακα, ὅθεν ἡ περίθαλψις αὐτοῦ ἐδὲν ὠφελεῖ σε. ὁ ἄρχων ὡς ἄνθρωπος θνητὸς, ἄυριον ἀποθνήσκει, σὺ δὲ ἐ μόνον μένεις γυμνὸς τῆς προσασίας αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ μισούμενος, Ἡμεῖς ἐλπίζομεν εἰς τοὺς συγγενεῖς, ἢ εἰς τοὺς φίλους, ἀλλ' αὐτοὶ ἔχουσιν ἢ δύναμιν ἀπροαίρετον, ἢ προαίρεσιν ἀδύνατον, ἤγουν ἢ οὐδόλως θέλουσι, κἂν δύνανται, ἢ οὐδόλως δύνανται, κἂν προαιρῶνται βοηθῆσαι ἡμῖν. αὐτοὶ σήμερον ὑπόσχονται πολλὰ καὶ μεγάλα, ἄυριον ἀθετοῦσι τὴν ὑπόσχεσιν, καὶ ἐκ ἐκπληροῦσιν ἐδὲ πολλὰ, ἐδὲ ὀλίγα. ἡμεῖς ἐλπίζομεν εἰς τὸ ἀργύριον καὶ εἰς τὸ χρυσίον, εἰς τοὺς λίθους, καὶ τὰ κειμήλια. αὐτὰ δὲ σήμερόν εἰσιν ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν ἡμῶν, καὶ ἄυριον ἢ κλέπτουσιν οἱ κλέπται, ἢ ἁρπάζουσιν οἱ λῃσταὶ, ἢ σκορπίζουσι τὰ ἐλαττώματα,

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ματα, ἢ διαφθείρουσι τῶν συμφορῶν αἱ περισάσεις, ἢ τέλος πάντων ἀφαιρεῖ αὐτὰ ἀφ' ἡμῶν ὁ θάνατος. θέλεις, ἵνα ἡ ἐλπίς σου ἔχῃ βάσιν σερεὰν καὶ βεβαίαν; εὗρε ἄνθρωπον δυνάμενον ποιῆσαι ὅσα θέλεις· εὗρε ἄνθρωπον φυλάσσοντα ἀμετάβλητον τὴν ἑαυτοῦ ὑπόσχεσιν. εὗρε ἄνθρωπον κατὰ φύσιν ἐνεργετικὸν, καὶ σήριξον ἐπ' αὐτὸν τὴν ἐλπίδα σε. ἀλλὰ πῦ ἂν ἐυρεθῇ τοιοῦτος ἄνθρωπος; ἀληθῶς τοιοῦτον ἄνθρωπον ἐχ ἐυρίσκεις. ἐυρίσκεις ὅμως, ἐὰν θέλῃς, τὸν Θεόν. αὐτός
Ψαλ. 94. 4. 5. ἐσι παντοδύναμος. „Ὅτι ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ „τὰ πέρατα τῆς γῆς, καὶ τὰ ὕψη τῶν ὀρέων „αὐτοῦ εἰσίν. Ὅτι αὐτοῦ ἐσὶν ἡ θάλασσα, καὶ „αὐτὸς ἐποίησεν αὐτὴν, καὶ τὴν ξηρὰν αἱ „χεῖρες αὐτοῦ ἔπλασαν. Τὸν Θεὸν μόνον ἐυ-
Ψαλ. 145,6. „ρίσκεις, Τὸν ποιήσαντα τὸν ὐρανὸν, τὴν „γῆν, τὴν θάλασσαν, καὶ πάντα τὰ ἐν „αὐτοῖς. Αὐτὸν μόνον ἐυρίσκεις φυλάττοντα τὴν ὑπόσχεσιν αὐτοῦ ἀμετάβλητον εἰς τὸν αἰῶνα· „Τὸν φυλάσσοντα ἀλήθειαν εἰς τὸν „αἰῶνα. Αὐτὸν μόνον ἐυρίσκεις φύσει ἐνεργετικόν. διότι αὐτὸς κρίνει τοὺς ἀδικουμένους, τρέφει τοὺς πεινῶντας, λύει ἀπὸ πάσης ἀνάγκης τοὺς ἐν αὐτῇ δεδεμένους, σοφίζει τοὺς τυφλοὺς, ἀνορθοῖ τοὺς εἰς τὰς συμφορὰς πεπτωκότας, ἀγαπᾷ τοὺς δικαίους, φυλάττει τοὺς εἰς αὐτὸν προσερχομένους, ἀναλαμβάνει εἰς τὴν ἑαυτοῦ προσασίαν τὸν ὀρφανὸν καὶ τὴν χήραν, ἐξαλείφει τῷ ἁμαρτωλῷ τὰς ἁμαρτί-
Ψαλ. 145.7, 9. ας. „Ποιοῦντα κρίμα τοῖς ἀδικουμένοις, δι- „δόντα τροφὴν τοῖς πεινῶσι· Κύριος λύει „πεπεδημένους, Κύριος σοφοῖ τυφλοὺς, Κύριος „ἀνορθοῖ κατερραγμένους, Κύριος ἀγαπᾷ δι- „καίους, Κύριος φυλάσσει τοὺς προσηλύτους· „ὀρφανὸν καὶ χήραν ἀναλήψεται, καὶ ὁδὸν ἁμαρτωλῶν ἀφανιεῖ. Διατὶ λοιπὸν ἐγὼ ἀνατίθημι τὴν ἐλπίδα μου εἰς τοὺς ἀδυνάτους, εἰς τοὺς ἀπροαιρέτους, εἰς τοὺς μεταβλητοὺς ἀνθρώπους, καὶ ἐχὶ εἰς τὸν Θεὸν, τὸν παντοδύναμον, τὸν ἐνεργετικὸν, τὸν ἀληθινὸν, τὸν ἀμετάβλητον; διατὶ ἀνατίθημι τὴν ἐλπίδα μου εἰς τὰ ἄψυχα καὶ ἀναίσθητα, καὶ ἀκίνητα χώματα τῆς γῆς, καὶ ἐχὶ εἰς τὸν Θεὸν, „Τὸν ποιήσαντα τὸν ὐρανὸν, τὴν γῆν, τὴν θάλασσαν, καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς; Ἐὰν ἀφιερώσω πᾶσαν τὴν ἐλπίδα μου εἰς αὐτὸν, ἀπολαμβάνω ὅσα θέλω πρὸς τὸ συμφέρον μου, καὶ γίνομαι πανευτυχὴς καὶ μακάριος. „Μακάριος οὗ ὁ Θεὸς Ἰακὼβ βοηθὸς αὐτοῦ, Ψαλ. 145,5. „ἡ ἐλπὶς αὐτοῦ ἐπὶ Κύριον τὸν Θεὸν αὐτοῦ. Μήπως δικάζομεν εἰς τὰ λόγια αὐτοῦ, καὶ διὰ τοῦτο ἐκ ἐλπίζομεν ἐπ' αὐτόν; ἀλλ' αὐτὸς καὶ διὰ τῶν ἔργων ἔδειξε, πόσον βοηθεῖ τοὺς εἰς αὐτὸν ἐλπίζοντας.

Τετρακόσιαι χιλιάδες ἀνδρῶν δυνατῶν ἐκ τῆς φυλῆς τοῦ Ἰούδα παρατάσσονται εἰς πόλεμον κατὰ ὀκτακοσίων χιλιάδων ἀνδρῶν, ἐπίσης δυνατῶν, ἐκ τῶν λοιπῶν φυλῶν τοῦ Ἰσραήλ. νικῶσι δὲ κατὰ κράτος αἱ τετρακόσιαι χιλιάδες τὰς ὀκτακοσίας. Καὶ κατί- 2 Παρ. σχυσαν, λέγει ἡ θεία Γραφὴ, οἱ υἱοὶ Ἰούδα. 13, 18. „Ἀλλὰ διατί; Ὅτι, λέγει, ἤλπισαν ἐπὶ Κύ- „ριον Θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν. Ἄγγελος Κυρίου ἀποκτείνει εἰς μίαν νύκτα ἑκατὸν ὀγδοηκονταπέντε χιλιάδας Ἀσσυρίων, οἵτινες 4 Βασ. ἦλθον ἐκπολεμῆσαι τὸν Ἐζεκίαν τὸν Βα- 17, 5. σιλέα τῆς Ἱερουσαλήμ. διατὶ τοῦτο; Διότι ὁ Ἐζεκίας, λέγει ἡ Γραφὴ, Ἤλπισεν ἐν Κυρίῳ Θεῷ Ἰσραήλ. „Μετὰ ταῦτα ἀσθενεῖ ο Ἐζεκίας ἕως θανάτου. ἔρχεται πρὸς αὐτὸν ὁ Προφήτης Ἡσαΐας, καὶ ἐκ προσώπου τοῦ Θεοῦ 4 Βασ. ἀναγγέλλει αὐτῷ τὴν ἀπόφασιν τοῦ θανάτου 20, 1. αὐτοῦ, λέγων· „Τάδε λέγει Κύριος, ἔντειλε „τῷ οἴκῳ σου, ἀποθνήσκεις σὺ, καὶ οὐ ζήσῃ. Ὁ Ἐζεκίας ἀκούει μὲν μετὰ πίσεως καὶ ἐυλαβείας τοῦ ἁγίου Προφήτου τὰ λόγια, καὶ πισεύει εἰς αὐτὰ, πλὴν ὐκ ἀπελπίζεται, ἀλλὰ ἐλπίζει εἰς τὸν Θεόν. τρέφει τὸ πρόσωπον αὐτοῦ εἰς τὸν τοῖχον, ἵνα συνάξῃ τὸν νοῦν αὐτοῦ. ἔπειτα πᾶσαν τὴν ἐλπίδα αὐτοῦ ἀφιερώσας εἰς τὸν Θεὸν, προσεύχεται, παρακαλεῖ,

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

καλεῖ, κλαίει. Διὸ οὐχὶ μόνον ἰατρέυεται, ἀλλὰ καὶ προσίθεται αὐτῷ δεκαπέντε ἔτη ζωῆς, πρὸς τέτοις δὲ ἐλευθερῶται αὐτός τε, καὶ ἡ πόλις αὐτοῦ Ἱερουσαλὴμ ἐκ τῆς κα-
4 Βασ. 20. 5, 6. ταδρομῆς τῶν Ἀσσυρίων· Ἤκουσα, λέγει πρὸς „αὐτὸν ὁ Θεὸς, τῆς προσευχῆς σε, εἶδον τὰ „δάκρυά σε· Ἰδὲ ἐγὼ ἰάσομαί σε· τῇ ἡμέρᾳ „τῇ τρίτῃ ἀναβήσῃ εἰς οἶκον Κυρίου. Καὶ „προσθήσω ἐπὶ τὰς ἡμέρας σε πεντεκαίδε„κα ἔτη· καὶ ἐκ χειρὸς Βασιλέως Ἀσσυρίων „σώσω σε καὶ τὴν πόλιν ταύτην.

Ἡ ἱστορία τοῦ σήμερον ἀναγνωσθέντος Εὐαγγελίε τί ἄλλο ἐφανέρωσεν, εἰμὴ, ὅτι οἱ ἐπὶ τὸν Θεὸν ἐλπίζοντες, οὐδέποτε μένουσιν ἐξερημένοι τῶν δωρεῶν αὐτε; Πέντε χιλιάδες ἄνδρες, ἴσως καὶ ἄλλαι πέντε χιλιάδες γυναικῶν καὶ παιδίων, τόσην ἐλπίδα ἔχουσι πρὸς τὸν Σωτῆρα τε κόσμε, ὥστε πεζοὶ, μηδεμίαν τροφὴν μεθ' ἑαυτῶν λαβόντες, ἔτρεξαν εἰς τὴν ἔρημον, φέροντες τὰς ἀσθενεῖς αὐτῶν. Τί ἦν ἔλαβον αὐτοὶ παρ' ἐκείνου, εἰς ὃν ἤλπισαν; ἔλαβον ἄρα γε ἐκεῖνο μόνον, ὅπερ ἤλπισαν; ἃ μόνον πάντας τὰς ἀσθενεῖς αὐτῶν ἰάτρευσεν ὁ Κύριος, ἀλλὰ καὶ πάντας αὐτοὺς διὰ τῶν ἐυλογηθέντων ἄρτων καὶ ὀψαρίων ἐκ περισσίας ἐχόρτασε. καὶ οἱ μὲν μαθηταὶ αὐτῷ παρεκάλεν αὐτὸν, ἵνα ἀπολύσῃ αὐτές. αὐτὸς δὲ οὐκ ἠθέλησεν ἀπολύσαι αὐτὲς πρὶν ἢ καὶ τὲς ἀῤῥώστες αὐτῶν ἰατρέυσῃ, καὶ τὴν κοιλίαν αὐτῶν χορτάσῃ. Πλήρης τοιέτων παραδειγμάτων ἐστὶν ἡ ἁγία Γραφή. Πλὴν καὶ τοῦτο μόνον βε-
ψαλ. 21, 6. βαιοῖ τὸν λόγον τοῦ Προφήτου· „Ἐπὶ σοὶ „ἤλπισαν, καὶ ἐ κατῃσχύνθησαν. Καὶ τέτο μόνον δείκνυσι τῷ ἀποσολικῷ λόγῳ τὴν ἀλή-
Ῥωμ. 5, 5. θειαν. „Ἡ δὲ ἐλπὶς ἐ καταισχύνει.

Μέγα δῶρον ἀληθῶς ἡ εἰς Θεὸν ἐλπίς. αὐτὴ ἐστι θυγάτηρ γνησία τῆς πίσεως. ἡ πίστις γεννᾷ εἰς τὴν καρδίαν τῷ ἀνθρώπῳ τὴν εἰς Θεὸν ἐλπίδα. ἡ ἀπιστία ἐξαλείφει καὶ αὐτὰ τὰ ἴχνη αὐτῆς. ἐκ τέτε καταλαμβάνομεν, πόσον ὠφέλιμός ἐστιν ἡ πίστις καὶ εἰς τάυτην τὴν πρόσκαιρον ζωήν. Ὁ μὲν πιστὸς εἰς τὰς συμφορὰς, εἰς τὰς θλίψεις, εἰς τὲς κινδύνες, εἰς τὲς ὁποίες κατ' ἐδένα τρόπον ἀπαντῆσαι δύναται, εἰς τὸν ἐρανὸν ἐκτείνει τὰς χεῖρας. Θεὲ, λέγει, πρόφθασον· ἡ δὲ ἐλπὶς τῆς παντοδυνάμου βοηθείας γίνεται βάλσαμον τῶν πληγῶν τῆς τεθλιμένης αὐτῷ καρδίας. ὁ δὲ ἄπιστος εἰς τὰς ἀναπαντήτους ἐλεεινὰς περισάσεις, ἐπειδὴ οὐδεμίαν ἔχει εἰς τὸν Θεὸν ἐλπίδα, οὐδὲν ἐυρίσκει ἰατρείας βότανον, ἐδεμίαν ἐυρίσκει τῷ σφοδροτάτου αὐτοῦ πάθους παρηγορίαν. ὁ πιστὸς ἀδικέμενος καὶ τυραννέμενος, καὶ ὑπὸ μηδενὸς βοηθέμενος, καταφέυγει εἰς τὸν Θεὸν, ἐλπίζων, ὅτι αὐτὸς ἔσεται ὑπερασπιστὴς αὐτῷ καὶ λυτρωτής. ἡ τοιάυτη δὲ ἐλπὶς ἰατρέυει τὴν σφοδρὰν ὀδύνην τῆς ψυχῆς αὐτοῦ. ὁ ἄπιστος ἐπειδὴ ἐδὲ πίστιν ἔχει, ἐδὲ ἐλπίδα, ἐδὲ καταφύγιον ἔχει εἰς τὰς ὑμοίας περισάσεις, ἐδὲ ἰατρείαν. βασανίζεται δὲ ἀνιάτως, καὶ πάσχει ἀπαραμύθητα. Ὁ μὲν πιστὸς καὶ τὸν ἀγῶνα τῷ θανάτῳ εἰρηνικῶς ὑποδέχεται, καὶ τῆς τελευταίας ὥρας τῆς ζωῆς τὰ φόβητρα ἀπαντᾷ ἀνδρείως, ἐπειδὴ πιστέυει, ὅτι ὁ θάνατος ἐκ ἔστι θάνατος, ἀλλὰ μετάβασις ἐκ τῆς προσκαίρε ζωῆς εἰς τὴν ζωὴν τὴν ἀτελεύτητον· ἐπειδὴ ἐλπίζει, ὅτι ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ οἱ ἅγιοι Ἄγγελοι, οἱ τῶν πιστῶν ὁδηγοὶ καὶ φύλακες, παρίστανται ὑπερασπιζόμενοι, θαῤῥύνοντες, βοηθῦντες. ὅθεν βλέπει τὰ τέλη τῆς ζωῆς αὐτῷ ἀνώδυνα, ἀνεπαίσχυντα, εἰρηνικά. εἰς τὸν ἄπιστον, ἐπειδὴ ἐδὲν τέτων πιστέυει, ἐδὲν τέτων ἐλπίζει, ὁ ἀγὼν τοῦ θανάτου δεινός ἐστιν αὐτῷ καὶ ἀφόρητος, ἡ τελευταία ὥρα τῆς ζωῆς αὐτῷ ὀδυνηρὰ, καὶ ταραχῆς καὶ ἀπελπισμῷ ἀνεκδιηγήτε πλήρης. φρίττει καὶ πρὸ αὐτῆς καὶ ἐν αὐτῇ τὸν χωρισμὸν τῷ κόσμου, καὶ τὴν τῆς ὑπάρξεως αὐτῷ ἐξωδένωσιν.

Ἐλπὶς λοιπὸν ἀρετὴ ἁγία, θησαυρὲ ἀτίμητε,

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

μητε, βάλσαμον οὐράνιον, δώρημα τέλειον, ἄνωθεν καταβαῖνον ἐκ τοῦ Πατρὸς τῶν φώτων· σὺ παρηγορεῖς τὰς θλίψεις μου, σὺ κατευνάζεις τὴν ὁρμύτητα τῶν πόνων τῆς ἀσθενείας μου, σὺ μόνη εἰς πᾶσαν θλιβερὰν καὶ κινδυνώδη περίστασιν μου προΐστασαι, σὺ καὶ τὸν φόβον τοῦ θανάτου διώκεις, καὶ τὸν ἀπελπισμὸν τῆς πλήθους τῶν ἁμαρτιῶν μου ἐξαφανίζεις.

Βασιλεῦ ἀόρατε, γλυκύτατε νυμφίε τῆς ψυχῆς μου, πάντα δύνασαι, καὶ πάντα σοὶ ὑπακούει. σὺ ὅσις ἐφύτευσας εἰς τὴν καρδίαν μου τὴν ἐλπίδα, ἀξίωσόν με διὰ τῆς χάριτός σου, ἵνα μηδέποτε ἐλπίζω εἰς τοὺς ἀνθρώπους, καὶ εἰς τὰ πρόσκαιρα τοῦ κόσμου πράγματα, ἀλλ' ἵνα εἰς τὴν παντοδυναμίαν σου, καὶ εἰς τὴν ἐυσπλαγχνίαν σου ἔχω πάντοτε ἀφιερωμένην πᾶσάν μου τὴν ἐλπίδα. τότε δὲ γίνομαι πανευτυχὴς, καὶ μακάριος. σὺ γὰρ εἶπας διὰ τοῦ Προφήτου σε, ὅτι μακάριός ἐσιν ἐκεῖνος ὁ ἄνθρωπος, ὅσις ἀφιερώσει πᾶσαν τὴν ἐλπίδα αὐτοῦ ἐπὶ σέ. „Μακάριος ἄνθρωπος ὁ ἐλπίζων ἐπὶ σέ. Ψαλ. 83, 12.

ΕΡΜΗΝΕΙΑ

ΕΙΣ ΤΟ ΚΑΤΑ

ΜΑΤΘΑΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

ΤΗΣ Θ'. ΚΥΡΙΑΚΗΣ.

Ὅσα διαλαμβάνει τὸ σημερινὸν Εὐαγγέλιον φαίνονται διηγήματα ἁπλᾶ, ἰσορροῦντα ὅσα συνέβησαν, ὅτε ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς τῇ δυνάμει τῆς θεότητος αὐτοῦ περιεπάτησεν ἐπάνω εἰς τὴν θάλασσαν, καθὼς περιπατοῦμεν ἡμεῖς ἐπάνω εἰς τὴν ξηρὰν γῆν. αὐτὰ ὅμως περιέχουσι νοήματα θαυμαστὰ, καὶ ψυχοσωτήρια. ἀλλὰ καθὼς μόνοι οἱ καταβαίνοντες εἰς τὸ βάθος τῆς θαλάσσης εὑρίσκουσι τοὺς πολυτίμους μαργαρίτας, οὕτω καὶ οἱ ἐξερευνῶντες τὸ βάθος τῶν λόγων τοῦ Θεοῦ εὑρίσκουσι τὰ σωτήρια νοήματα. τοῦτο δὲ ἐφανέρωσεν ὁ προφήτης Δαβὶδ, ὅτε εἶπεν· Οἱ „καταβαίνοντες εἰς θάλασσαν ἐν πλοίοις, „ποιοῦντες ἐργασίαν ἐν ὕδασι πολλοῖς, αὐτοὶ „εἶδον τὰ ἔργα Κυρίου, καὶ τὰ θαυμάσια „αὐτοῦ ἐν τῷ βυθῷ. Διὰ τοῦτο καὶ ἀλλαχοῦ „εἶπε· Μακάριοι οἱ ἐξερευνῶντες τὰ μαρ- Ψαλ. „τύρια αὐτοῦ. Καταβῶμεν λοιπὸν καὶ ἡμεῖς 118, 2. νοερῶς εἰς τὸν βυθὸν τῶν ἀναγνωσθέντων λόγων, κοπιάσωμεν πολυπραγμονοῦντες τὸ βάθος τῶν πνευματικῶν ναμάτων, ἵνα ἀναβιβάσωμεν τοὺς νοητοὺς μαργαρίτας τῶν θείων ἐννοιῶν, καὶ εἰδωμεν τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ τὰ ἔργα, καὶ τὰ θαυμάσια αὐτοῦ. ἐξερευνήσωμεν καὶ ἡμεῖς τὰ σημερινὰ εὐαγγελικὰ λόγια, διότι αὐτά εἰσιν αἱ μαρτυρίαι τῆς θεότητος τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ, αἱ ὁδηγοῦσαι ἡμᾶς πρὸς τὴν μακαρίαν ὁδὸν τῆς αἰωνίου σωτηρίας.

Ψαλ. 106. 23, 24.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Ματ. 14, 22. Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἠνάγκασεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἐμβῆναι εἰς τὸ πλοῖον, καὶ προάγειν αὐτὸν εἰς τὸ πέραν ἕως οὗ ἀπολύσῃ τοὺς ὄχλους.

Τὰ λόγια ταῦτα ἀνεγνώσθησαν, καὶ ἐξηγήθησαν εἰς τὸ Εὐαγγέλιον τῆς παρελθούσης Κυριακῆς. ἐπανέλαβε δὲ αὐτὰ ὁ ποιήσας τὰς περικοπὰς τῶν κατὰ πᾶσαν Κυριακὴν Εὐαγγελίων, ἵνα ἀκολουθήσῃ τὴν σειρὰν τῆς διηγήσεως. διότι μετὰ τὸ θαῦμα τῶν πέντε ἄρτων ἠνάγκασεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς μαθητὰς αὐτῦ, ἵνα ἐκεῖνοι μὲν ἀπέλθωσιν εἰς τὴν Βηθσαϊδὰν πρὸ αὐτῦ, αὐτὸς δὲ ἐν τοσούτῳ ἀπολύσῃ τὰ πλήθη, τὰ ὑπ' αὐτοῦ τραφέντα καὶ χορτασθέντα. ἔπειτα ἀπολύσας αὐτὰ, ἀνέβη εὐθὺς εἰς τὸ ὄρος.

Ματ. 14, 23. Καὶ ἀπολύσας τὸς ὄχλους, ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος κατ' ἰδίαν προσεύξασθαι· Ὀψίας δὲ γενομένης, μόνος ἦν ἐκεῖ.

Ὅτε ὁ Ἰησῆς Χριστὸς ὡς ἄνθρωπος, καὶ Ἀρχιερεὺς ἡμῶν προσέφερε πρὸς τὸν Θεὸν τὰς ὑπὲρ ἡμῶν δεήσεις, πρῶτον μὲν ἀπέλυσε τὸς ὄχλους, εἶτα ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος, μόνος δὲ ἐκεῖ προσήυχετο ἕως τὸ ἑσπέρας. ἐδίδαξε δὲ διὰ τάτε, ὅτι πᾶς χριστιανὸς, ὅταν ἔλθῃ ὁ καιρὸς τῆς προσευχῆς πρέπον ἐστὶ πρῶτον, ἵνα ἀποβάλλῃ τὰς κοσμικὰς ἐνοχλήσεις, καὶ τὸν θόρυβον τῶν παθῶν, ἔπειτα ἀναβιβάσῃ τὸν νοῦν αὐτοῦ εἰς Τὸ ὄρος, ὃ ἐυδόκησεν ὁ Θεὸς κατοικεῖν ἐν αὐτῷ, „Ἦγεν εἰς τὸν ἐρανὸν, ἵνα ὡς θυμίαμα καθαρὸν προσφέρῃ εἰς τὸν Θεὸν τὴν προσευχὴν αὐτῦ. ἀλλὰ καὶ ἕως ἑσπέρας παρέτεινεν ὁ δεσπότης ἡμῶν τῆς προσευχῆς τὸ ἔργον, ἵνα μάθωμεν, ὅτι ἐχὶ σπουδὴ καὶ ταχύτης, ἀλλὰ παράτασις καὶ ἐπιμονὴ ἀναγκαία ἔστιν εἰς τὸν καιρὸν τῆς προσευχῆς. ὁ μὲν Κύριος ἓν παρέτεινε τὴν προσευχὴν αὐτε ἕως ἑσπέρας·

Ψαλ. 67, 16.

Ματ. 14, 24. „Τὸ δὲ πλοῖον ἤδη μέσον τῆς θαλάσσης ἦν βασανιζόμενον ὑπὸ τῶν κυμάτων· ἦν γὰρ ἐναντίος ὁ ἄνεμος.

„Διατί, „Ὁ ἐξάγων ἀνέμους ἐκ θησαυρῶν „αὐτῦ, „Ὁ δεσπόζων τῆ κράτες τῆς θαλάσ- „σης, τὸν δὲ σάλον τῶν κυμάτων αὐτῆς κα- „ταπραΰνων, Οὐκ ἐξήγαγεν ἄνεμον βοηθὸν, ἐδὲ κατεξόρεσε τῆς θαλάσσης τὰ κύματα, ἵνα ἀκινδύνως καὶ ἀφόβως διαπλεύσωσιν οἱ μαθηταὶ αὐτῦ, ἀλλὰ πρῶτον ἠνάγκασεν αὐτὲς, ἵνα εἰσέλθωσιν εἰς τὸ πλοῖον, ἔπειτα ἀφῆκε τὸ πλοῖον, ἵνα βασανίζηται τὴν νύκτα ἐν τῷ μέσῳ τῆς θαλάσσης ὑπὸ τῆς ἐναντίας τοῦ ἀνέμου φορᾶς, καὶ τῆς βίας τῶν κυμάτων; Ἐπίτηδες τᾶτο ἔπραξεν ὁ Κύριος, ἵνα δοκιμάσῃ τὴν πίστιν αὐτῶν, καὶ συνηθήσῃ αὐτὲς εἰς τὲς κινδύνες, ἓς ἔμελλον ὑπομεῖναι, περιερχόμενοι τὴν οἰκεμένην διὰ τὸ εὐαγγελικὸν κήρυγμα. ἀποδείξας δὲ, ὅτι εἰς πάντα κίνδυνον, καὶ εἰς πᾶσαν ἀνάγκην προφθάνει καὶ λυτρᾶται αὐτοὺς, θερμάνῃ τὴν πίστιν αὐτῶν, καὶ φυτεύσῃ εἰς τὴν καρδίαν αὐτῶν τὸ θάῤῥος, καὶ τὴν πρὸς αὐτὸν ἐλπίδα. Βλέπε δὲ πῶς κατ' ὀλίγον καὶ βαθμηδὸν γυμνάζει αὐτοὺς ὡς φιλόσοργος πατὴρ καὶ διδάσκαλος. πρῶτον μὲν εἰς τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας, ὅτε τὸ πλοῖον ἐκινδύνευεν ἐκ τᾶ σεισμᾶ, καὶ τῶν καλυπτόντων αὐτῷ κυμάτων, τότε αὐτὸς μετ' αὐτῶν ἦν, ἐν τῷ πλοίῳ κοιμώμενος. ὅθεν χωρὶς ἀναβολῆς λυτρᾶται αὐτὲς τᾶ φόβε, καὶ ἀπαλλάττει τοῦ κινδύνου. διότι ἐγερθεὶς, „Παραυτίκα ἐπετίμησε τοῖς ἀνέμοις, καὶ τῇ „θαλάσσῃ· καὶ ἐγένετο γαλήνη μεγάλη. Νῦν δὲ μακρὰν ἀπέχων ἀπὸ τᾶ πλοίε, ἀργοπορεῖ, καὶ ἀναβάλλει τὴν βοήθειαν, καὶ τοῦ κινδύνε καὶ φόβε τὴν λύτρωσιν.

Ψαλ. 134, 7. Ψαλ. 88, 9.

Ματ. 8, 26.

Ματ. 14, 25. Τετάρτῃ δὲ φυλακῇ τῆς νυκτὸς ἀπῆλθε πρὸς αὐτὲς ὁ Ἰησῆς, περιπατῶν ἐπὶ τῆς θαλάσσης.

Οἱ παλαιοὶ Ἑβραῖοι ἐμέριζον τὸν καιρὸν τῆς νυκτὸς εἰς τρία μέρη ἴσα. ἐν τῇ ἀρχῇ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ἀρχῇ δὲ ἑκάστε μέρες μετεβάλλοντο οἱ φύλακες. ὅθεν ὠνόμαζον ταῦτα τὰ μέρη τοῦ
Θρῆν. 2, 19. Κριτ. 7, 19. Ἐξ. 14, 24. Μαρκ. 13, 35 νυκτερινῆ καιρῆ φυλακάς. ἦγεν ἀρχὴν φυλακῆς, μέσην φυλακὴν, καὶ ἑωθινὴν φυλακήν. εἰς τὸν καιρὸν δὲ τῆ Ἰησῆ Χριστῆ εἰς τέσσαρας φυλακὰς ἐμέριζον τὰς ὥρας τῆς νυκτὸς κατὰ τὴν τῶν Ἑλλήνων, καὶ Ῥωμαίων συνήθειαν. πρῶτον ἦν ἀφῆκεν ὁ Κύριος τὰς μαθητὰς αὐτῆ φοβηθῆναι καὶ κινδυνεῦσαι ἱκανὰς ὥρας ἵνα, ὡς εἴπομεν, καὶ τὴν πίσιν αὐτῶν γυμνάσῃ καὶ τὴν καρτερί-
Ὥρα Χρυσόστ. εἰς τὴν κατὰ Ματ. Σειρ. „αν, ἔπειτα Ἐν τῇ τετάρτῃ φυλακῇ τῆς νυκτὸς, ἦγεν μετὰ τὴν ἐννάτην ὥραν τῆς νυκτὸς, ἦλθε πρὸς αὐτὰς περιπατῶν ἐπάνω εἰς τὴν θάλασσαν, καθὼς περιεπάτει καὶ ἐπάνω εἰς τὴν σερεὰν γῆν. ὦ τῆ παραδόξε θαύματος. ἔσχισε μὲν ὁ Μωϋσῆς τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν, καὶ ἔσησεν αὐτὴν τεῖχος ἐκ δεξιῶν, καὶ τεῖχος ἐξ ἐυωνύμων, καὶ οὕτω πατήσας ὁ Ἰσραηλίτης λαὸς ἐπάνω εἰς τὴν φανεῖσαν γῆν, διεπέρασε διὰ μέσε τῆς θαλάσσης. ἔσρεψε δὲ εἰς τὰ ὀπίσω ὁ Ἰησῆς τῆ Ναυῆ τῆ Ἰορδάνε ποταμῆ τὸ ῥεῦμα, καὶ
Ἐξ. 21, 22. Ἰησ. 3, 17. ἐφάνη ἡ ἐν τῷ βάθει αὐτοῦ ξηρὰ γῆ, ἐν ᾗ πατήσαντες οἱ Ἰσραηλῖται διέβησαν τὸν Ἰορδάνην. μεγάλα ἀναμφιβόλως ταῦτα τὰ δύω θαύματα, ἀλλ' ἀναπάυεται ὁπωσδήποτε ὁ νῆς, ὅταν ἀκέωμεν, ὅτι οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι καὶ τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν καὶ τὸν Ἰορδάνην ποταμὸν διῆλθον, πατήσαντες ἐπάνω εἰς τὴν γῆν, τὴν γυμνωθεῖσαν τοῦ ὕδατος. ἄνθρωπος δὲ περιπατῶν ἐπὶ τῆς θαλάσσης ἐσὶ θαῦμα παντελῶς ἀκατάληπτον. ἆράγε ἐπηξεν ἐκείνην τὴν ὥραν ἡ θάλασσα, καὶ ἐγένετο σερεά; ἆράγε ἔλειψε τὸ βάρος τῆ σώματος τῆ Ἰησῆ Χριστῆ; ἆράγε ἐυλαβήθη ἡ θάλασσα τὸ δεσποτικὸν καὶ θεῖον σῶμα, καὶ ἐβάσαζεν αὐτὸ ἐναντίον τῶν νόμων τῆς φύσεως αὐτῆς; ἆράγε μόνα τὰ ἄκρα τῶν ποδῶν τῆ Ἰησῆ ἔψαυον τὴν θάλασσαν, τὸ δὲ βάρος τῆ σώματος ἐβάσαζεν ἡ δύναμις τῆς θεότητος; ἀληθῶς ἀκατάληπτος τῆ θαύματος τέτε ὁ τρόπος, καθὼς καὶ ἄλλων πολλῶν. διὸ πρεπόντως ὅταν τῦτο εἶδον οἱ μαθηταὶ ἐταράχθησαν.

Καὶ ἰδόντες αὐτὸν οἱ μαθηταὶ ἐπὶ τὴν θάλασσαν περιπατῦντα, ἐταράχθησαν, λέγοντες· ὅτι φάντασμα ἐσί· καὶ ἀπὸ τῆ φόβε ἔκραξαν. Ματ. 14, 26.

Φάντασμά ἐσιν ἐκεῖνο, ὅπερ φαίνεται μὲν ὡς πρᾶγμα ἀληθινὸν καὶ ὑπαρκτὸν, ἐκ ἐσὶ δὲ πρᾶγμα ὀντοτικὸν, οὐδὲ ἔχει ὅλως ὕπαρξιν. τὸ φάντασμά ἐσι τῆς φαντασίας κατάπληξις, ἐξ ἧς καὶ αἱ αἰσθήσεις ταραττόμεναι, ἀλλόκοτα ἐνεργῦσι. Πάντες οἱ Ἑβραῖοι δεδιδαγμένοι ὄντες ἐκ τῆς περὶ τῶν μάγων τῆ Φαραὼ ἱσορίας, καὶ ἐκ τῶν ἱσορηθέντων περὶ τῆς ἐγγασριμύθε τῆ Σαὺλ, ἐπίσευον, ὅτι τοιαῦτα φαντάσματα ἐνίοτε φαίνονται συνεργείᾳ τῆ διαβόλε πρὸς βλάβην τῶν ἀνθρώπων. διὸ καὶ ὁ Ἀπόσολος „Παῦλος ἔγραφε πρὸς τὰς Κορινθίους, ὅτι „αὐτὸς ὁ σατανᾶς μετασχηματίζεται εἰς Ἄγ-„γελον φωτός. Οἱ ἦν μαθηταὶ τοῦ Σωτῆρος ἰδόντες, καὶ μὴ δυνηθέντες γνωρίσαι αὐτὸν, εἴτε διὰ τὸ σκότος τῆς νυκτὸς, εἴτε καθότι ἐκάλυπτον τὸ πρόσωπον αὐτῆ τὰ ὑψόμενα κύματα, εἴτε καθότι ἐυθὺς ἐταράχθη τὸ πνεῦμα αὐτῶν ὑπὸ τῆ ἀσυνήθες καὶ παραδοξοτάτε ἐκείνε θεάματος, εἴτε καθότι αὐτὸς ὁ Ἰησῆς ὑπέκρυψε τὸν χαρακτῆρα τῆ προσώπε αὐτῆ· ἐνόμισαν, ὅτι τὸ φαινόμενον ἐσὶ φάντασμα, ἤγουν πλάσμα τοῦ σατανᾶ πρὸς βλάβην αὐτῶν, καὶ καταποντισμόν. ὅθεν φοβηθέντες ἔκραξαν. Τὶ δὲ εἶπον, κράξαντες, ἀδεὶς τῶν Εὐαγγελισῶν ἐσημείωσε. φανερὸν δέ ἐσιν, ὅτι διὰ τῆς κραυγῆς τὸν Θεὸν ἐπεκαλέσαντο, καθὼς καὶ ἡμεῖς, ὅτε φοβόμεθα, τὸν Θεὸν κράζομεν εἰς βοήθειαν.

2 Κορ. 11, 14.

Εὐθέως δὲ ἐλάλησεν αὐτοῖς ὁ Ἰησῆς, λέγων. Θαρσεῖτε, ἐγώ εἰμι· μὴ φοβεῖσθε. Ματ. 14, 27.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Λάβετε θάρρος. ἐκεῖνο ὅπερ βλέπετε ἐκ ἔξι φάντασμα. ἐγώ εἰμι· μὴ φοβεῖσθε. γνωρίσαντες δὲ ἐκ τῆς φωνῆς οἱ Μαθηταί, ὃν ἐκ ἠδυνήθησαν γνωρίσαι ἐκ τῆς ὁράσεως, ἔδειξαν διὰ τέτε, ὅτι εἰς τὰ τῆς πίστεως ἡ ἀκοὴ ἰσχυροτέρα ἐξὶ τῶν ὀφθαλμῶν. ἡ δὲ δεσποτικὴ φωνὴ ἐπαυσεν ἐυθὺς τὸν φόβον τῆς ψυχῆς, ἡσύχασε τὴν ταραχὴν τῶ πνεύματος, καὶ θάρρος μέγα εἰς τὴν καρδίαν αὐτῶν ἐνέσαξεν.

Ματ. 14, 28. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος, εἶπε· Κύριε εἰ σὺ εἶ, κέλευσόν με, πρὸς σὲ ἐλθεῖν ἐπὶ τὰ ὕδατα. ὁ δὲ εἶπεν· 29. ἐλθέ. Καὶ καταβὰς ἀπὸ τοῦ πλοίου ὁ Πέτρος, περιεπάτησεν ἐπὶ τὰ ὕδατα, ἐλθεῖν πρὸς τὸν Ἰησῆν.

Ἀκέσας τὴν φωνὴν τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ ὁ Πέτρος, καὶ διςάζει, καὶ πιςέυει, καὶ δείκνυσιν ἀγάπην πρὸς τὸν Ἰησῆν Χριςὸν πλείονα τῶν ἄλλων μαθητῶν. Κύριε, εἰ σὺ εἶ. Κύριε, λέγει, ἐὰν σὺ ὑπάρχῃς ὁ Κύριός μετᾶτό ἐξι διςαγμός· ἔτι ἐδίςαζε περὶ τῆ, ἐὰν ἐκεῖνος ὃν ἔβλεπε καὶ ἤκεεν, ἦν ὁ Ἰησῆς· Κέλευσόν με πρὸς σὲ ἐλθεῖν. τοῦτο πίςις. ἐπίςευσεν, ὅτι διὰ προσάγματος τοῦ Ἰησοῦ Χριςῆ δύναται καὶ αὐτὸς περιπατῆσαι ἐπάνω τῆς θαλάσσης. τοῦτο δὲ αὐτό ἐξι καὶ ἀγάπης ἀπόδειξις. Πρόσαξόν με, ἵνα ἔλθω πρὸς σέ. θέλει ἵνα, πρὶν ἢ εἰσέβη ὁ Ἰησῆς εἰς τὸ πλοῖον, προφθάσῃ αὐτὸς, καὶ πλησιάσας, ἀσπασθῇ αὐτὸν καὶ προσκυνήσῃ. τοιῆτον πρᾶγμά ἐξιν ἡ ἀγάπη· προϋπαντᾷ, προτρέχει, προφθάνει τὸν ἀγαπώμενον. Καὶ ὁ μὲν παντοδύναμος ἐκέλευσεν, Ἐλθὲ, εἶπεν. ὁ δὲ Πέτρος καταβαίνει ἀπὸ τῆ πλοίε, καὶ περιπατῶν ἐπάνω εἰς τὴν θάλασσαν, ἔρχεται πρὸς τὸν Ἰησῆν Χριςόν. καὶ οὕτω γίνεται θαῦμα ἐπὶ θαύματος, τὸ δεύτερον τῆ πρώτε μεῖζον. διότι ἐ μόνον ὁ δημιεργὸς καὶ δεσπότης τῆς θαλάσσης, ἀλλὰ καὶ ὁ δοῦλος τῇ δυνάμει τῆς προσαγῆς αὐτοῦ περιπατεῖ ἐπ' αὐτῆς, ὡς ἐπὶ τῆς ξηρᾶς γῆς.

Βλέπων δὲ τὸν ἄνεμον ἰσχυρὸν, ἐφοβήθη. καὶ ἀρξάμενος καταποντίζεσθαι ἔκραξε, λέγων· Κύριε σῶσόν με. Ματ. 14, 30.

„Τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον, ἡ δὲ σὰρξ „ἀσθενής. Ἡ μὲν προθυμία τῆ πνεύματος τῆ Πέτρου ἐδίωξεν ἀπὸ τῆς καρδίας αὐτοῦ πάντα φόβον. ὅθεν θαρσαλέως κατέβη ἀπὸ τῆ πλοίε, ἐπάτησεν ἐπάνω εἰς τὸ ὕδωρ, καὶ περιεπάτησεν ἐπὶ τῆς θαλάσσης. ὅταν δὲ εἶδε τὸν ἄνεμον ἰσχυρὸν, καὶ ἑαυτὸν βυθιζόμενον εἰς τὸ ὕδωρ, τότε ὑπερίσχυσεν ἡ ἀσθένεια τῆς σαρκὸς τὴν προθυμίαν τοῦ πνεύματος. διὸ καὶ ἐφοβήθη. τοιαύτη ἐξὶν ἡ ἀνθρώπινος φύσις. πολλάκις τὰ μεγάλα ἐπιτελεῖ, εἰς δὲ τὰ μικρὰ φοβεῖται καὶ διςάζει. Περιπατεῖ εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἐδὲν φοβεῖται, φοβεῖται δὲ τὸν ἄνεμον. τοιῆτόν τι ἔπαθεν ὁ Ἠλίας, τοσαῦτα κατώρθωσε θαυμάσια ἔργα, ἔπειτα ἐφοβήθη τοὺς φοβερισμοὺς τῆς Ἰεζάβελ. τοιοῦτόν τι ἔπαθεν ὁ Μωϋσῆς, ἐφόνευσε τὸν Αἰγύπτιον, ἔπειτα ἐφοβήθη τὰ λόγια τῆ Ἑβραίε. τοιοῦτόν τι πάσχεσι τινὲς ἐυσεβεῖς ἄνθρωποι. μετὰ προθυμίας μεγάλης, μηδένα πειρασμὸν ἢ κίνδυνον φοβέμενοι, εἰσέρχονται εἰς τῆς ἀρετῆς τὸν δρόμον, ἐν ᾧ ἐξὶν ὁ Ἰησῆς. εἶτα συναντῶντες μικρόν τινα πειρασμὸν, ἢ κίνδυνον, διςάζεσι, καὶ φοβοῦνται, καὶ ςρέφεσιν εἰς τὰ ὀπίσω. Ὁ Πέτρος ὅμως ἔδωκε παράδειγμα ἅγιον διὰ τὰς τοιάυτας περισάσεις· αὐτὸς ἐφοβήθη, καὶ ἐδίςασεν, ἀλλ' ἐδὲ ἐςράφη εἰς τὰ ὀπίσω, ἐδὲ ἀπελπίσθη. ἔκραξε δὲ μεγαλοφώνως, Κύριε σῶσόν με. ὅθεν καὶ ἔτυχε τῆς σωτηρίας. Ματ. 14, 31.

Εὐθέως δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐκτείνας τὴν χεῖρα, ἐπελάβετο αὐτοῦ, καὶ λέγει αὐτῷ· ὀλιγόπιςε, εἰς τί ἐδίςασας;

Ταχὺς εἰς ἀντίληψιν ὁ πολυέυσπλαγχνος. ἐυθὺς ἐκτείνει τὴν χεῖρα αὐτῆ, καὶ ἐπιλαμβάνεται

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

βάνεται τῷ Πέτρῳ. ὁ δὲ πάλιν ἀφόβως καὶ ἀδισάκτως ἵσαται, καὶ περιπατεῖ ἐπὶ τῆς θαλάσσης· μάθημά ἐσι τοῦτο διδάσκον, ὅτι ἐὰν καὶ ἡμεῖς, ὅταν περιπέσωμεν εἰς κινδύνους, προσρέχοντες εἰς τὸν Θεὸν, κραυγάζωμεν ὡς ὁ Πέτρος, Κύριε σῶσον ἡμᾶς, ἐκτείνει καὶ πρὸς ἡμᾶς ὁ φιλάνθρωπος τὴν ἀντιληπτικὴν καὶ βοηθητικὴν αὐτοῦ χεῖρα, καὶ σώζει ἡμᾶς ἀπὸ πάσης κινδυνώδες περισάσεως. ἐπειτα περιπατοῦμεν καὶ ἡμεῖς πάλιν ἀνδρείως καὶ μεγαλοψύχως τῆς ἀρετῆς τὸν δρόμον. Ἀλλὰ διατὶ ὁ Θεάνθρωπος ἐκ ἐπετίμησε τῷ ἀνέμῳ, καθὼς καὶ ἄλλοτε, ἀλλ' ἠλεγξε τὸν Πέτρον; ἵνα δείξῃ, ὅτι ἐχ ὁ ἄνεμος, ἀλλ' ἡ ὀλιγοπισία, καὶ ὁ δισαγμὸς αὐτὸν ἐφόβιζε, καὶ κατεπόντιζεν. ἐν ὅσῳ θερμῶς ἐπίσευεν, ἔφευγεν ἀπ' αὐτοῦ ὁ φόβος, καὶ τὸ ὕδωρ τὸ ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτοῦ ἐσερεῦτο. ὅτε δὲ ὀλιγοπίσησε, καὶ ἐδίσασε, τότε καὶ ὁ φόβος αὐτὸν περιέσχε, καὶ τὸ ὕδωρ, εἰς ὃ ἐπάτει, διελύετο. Σημείωσαι δὲ, ὅτι ἐκ εἶπεν ὁ Κύριος τῷ Πέτρῳ, ἄπισε, ἀλλ' ὀλιγόπισε. ἀληθῶς γὰρ ἐκ ἠπίσησεν ὁ Πέτρος, ἀλλ' ἐδίσασε. διότι ἐὰν ὁλοτελῶς ἠπίσει, ἐκ ἔκραζε τὸ, Κύριε σῶσόν με.

Ματ. 8, 26.

Ματ. 14, 32. Καὶ ἐμβάντων αὐτῶν εἰς τὸ πλοῖον, ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος.

Ὅτε δὲ ὁ Ἰησοῦς καὶ ὁ Πέτρος εἰσέβησαν εἰς τὸ πλοῖον, ἔπαυσεν εὐθὺς ὁ ἄνεμος. καὶ ταῦτα μὲν γράφει ὁ Ματθαῖος, ὁ δὲ Ἰωάννης σιωπήσας τινὰ ὑπὸ τοῦ Ματθαίου ἱσορηθέντα, προσέθηκε συντόμως τὰ ἐν τῷ μεταξὺ γεγονότα, καὶ ὑπὸ τοῦ Ματθαίου σιωπηθέντα. ἐν δὲ τούτων ἐσὶ τὸ ἑξῆς, ἤγουν τὸ, ὅτι οἱ Μαθηταὶ ἀκούσαντες τὴν φωνὴν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἰπόντος, „Ἐγώ εἰμι, μὴ „φοβεῖσθε, Ἤθελον λαβεῖν αὐτὸν εἰς τὸ „πλοῖον· καὶ εὐθέως τὸ πλοῖον ἐγένετο ἐπὶ „τῆς γῆς, εἰς ἣν ὑπῆγον. Καὶ τὸ μὲν, Ἤθε„λον λαβεῖν αὐτὸν εἰς τὸ πλοῖον, ἐγένετο πρὸ τῆς τοῦ Πέτρου καταβάσεως εἰς τὴν θάλασσαν· τὸ δὲ „Καὶ εὐθέως τὸ πλοῖον ἐγέ„νετο ἐπὶ τῆς γῆς εἰς ἣν ὑπῆγον· Ἐγένετο μετὰ τὴν εἰς τὸ πλοῖον εἰσέλευσιν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τοῦ Πέτρου. Εὐθὺς δηλαδὴ μετὰ τὴν εἰσέλευσιν αὐτῶν, τὸ πλοῖον ἐπλησίασεν εἰς τὴν γῆν, εἰς ἣν οἱ Ἀπόστολοι ἔσπευδον φθάσαι. Βλέπων δὲ, ὅτι ἡ εἰσέλευσις τοῦ Κυρίου εἰς τὸ πλοῖον πάυει μὲν τὸν ἄνεμον, εὐθύνει δὲ τὸ πλοῖον καὶ ὠθεῖ αὐτὸ εἰς τὴν γῆν, εἰς ἣν οἱ Ἀπόστολοι ἔσπευδον φθάσαι, νόησον, ὅτι τοῦτό ἐσι σύμβολον σημαῖνον, ὅτι εἰς ὁποίαν ψυχὴν ἔλθῃ ὁ Κύριος Ἰησοῦς, παύει μὲν τῶν παθῶν αὐτῆς τὴν ζάλην, εὐθύνει δὲ καὶ ποιεῖ αὐτὴν ἐγγίζειν εἰς τὴν ἐπουράνιον πατρίδα, ἧς τὴν ἀπόλαυσιν πάντες οἱ εὐσεβεῖς ἐπιθυμοῦσι, καὶ φθάσαι σπεύδουσι. Βλέπε δὲ καὶ τὸν καρπὸν τῶν θαυμάτων τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Οἱ δὲ ἐν τῷ πλοίῳ ἐλθόντες προσε- Ματ. κύνησαν αὐτῷ, λέγοντες· ἀληθῶς 14, 33. Θεοῦ υἱὸς εἶ.

Διατὶ ἆρά γε, ὅτε ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς Ἐπε- Ματ. „τίμησε τοῖς ἀνέμοις, καὶ τῇ θαλάσσῃ· καὶ 8, 26, „ἐγένετο γαλήνη μεγάλη, Τότε οἱ ἰδόντες 27. τὸ θαῦμα ἐθαύμασαν μόνον καὶ εἶπον· „Ποταπός ἐσιν οὗτος, ὅτι καὶ οἱ ἄνεμοι καὶ „ἡ θάλασσα ὑπακούσιν αὐτῷ· Ἀλλ' ἐχ ὡμολόγησαν, ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἐσὶ Θεοῦ υἱός· οἱ δὲ ἰδόντες τὸ σήμερον ἀναγνωσθὲν θαῦμα, ἐλθόντες πρὸς τὸν Ἰησοῦν, ὡς υἱὸν Θεοῦ προσεκύνησαν αὐτὸν, καὶ μεγαλοφώνως ὡμολόγησαν, ὅτι ἀληθῶς Θεοῦ υἱός ἐσι; Διότι τὸ θαῦμα τοῦτο ὑπερέχει ἐκεῖνο. ὁ ἄνεμος καὶ ἡ θάλασσα καὶ κατὰ φύσιν μετὰ τὴν ζάλην ἡσυχάζουσι καὶ γαληνιῶσιν· ὁ δὲ ἐπὶ τῆς θαλάσσης περίπατος δύω ἀνθρώπων, τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ τοῦ Πέτρου διὰ τῆς προσαγῆς αὐτοῦ τοῦ Ἰησοῦ, ἐσὶν ἔργον ὑπὲρ τὸν ἀνθρώπινον λόγον. ἐκ τότε ἦν ἐγνώρισαν οἱ μαθηταὶ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

μαθηταὶ, ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστός ἐστιν ἐκεῖνος
Ψαλ. περὶ οὗ ὁ προφήτης Δαβὶδ προεῖπεν. „Ἐν
76, 19. „τῇ θαλάσσῃ αἱ ὁδοί σου, καὶ αἱ τρίβοι σε
ἐν ὕδασι πολλοῖς· Ἴχνη ἐγνώρισαν, ὅτι ὁ
Ἰησοῦς Χριστός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος. Μετὰ δὲ ταῦτα ὁ Ἰησοῦς μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ διαπεράσαντες τὴν θάλασσαν, ἦλθον εἰς τὴν γῆν Γεννησαρέτ.

Ματ. 14, 34. *Καὶ διαπεράσαντες, ἦλθον εἰς τὴν Γεννησαρέτ.*

Ἐν τούτῳ ἀσύμφωνοι φαίνονται οἱ Εὐαγγελισταί. διότι ὁ μὲν Ματθαῖος λέγει, ὅτι ἐφθασαν εἰς τὴν γῆν Γεννησαρέτ· ὁ δὲ
Μαρκ. 6, 45. „Μάρκος διηγεῖται, ὅτι ὁ Ἰησοῦς Ἠνάγκα„σε τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἐμβῆναι εἰς τὸ πλοῖον, καὶ προάγειν εἰς τὸ πέραν πρὸς „Βηθσαϊδάν· Ὁ δὲ Ἰωάννης γράφει, Καὶ Ἰωάν. 6, 21. „εὐθέως τὸ πλοῖον ἐγένετο ἐπὶ τῆς γῆς εἰς „ἣν ὑπῆγον. Ἀλλ' ἰδὲ πῶς κατὰ πάντα σύμφωνά εἰσι τῶν θεηγόρων ἀνδρῶν τὰ λόγια. Τὸ πλοῖον, ὅτε εἰς αὐτὸ εἰσῆλθεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐπαυσεν ὁ ἄνεμος, ἔφθασεν εὐθὺς εἰς τὴν γῆν. εἰς ποίαν γῆν; εἰς ἣν ὑπῆγον, λέγει ὁ Ἰωάννης, ἦγεν εἰς ἐκείνην τὴν γῆν, εἰς ἣν ἔσπευδον φθάσαι, ἥτις ἦν ἡ Βηθσαϊδά, ὡς λέγει ὁ Μάρκος. φθάσαντες ἓν ἐκεῖ, μετὰ ταῦτα διεπέρασαν, καὶ ἦλθον εἰς τὴν γῆν Γεννησαρὲτ, ὡς ἱστορεῖ ὁ Ματθαῖος.

ΟΜΙΛΙΑ

ΜΕΤΑ ΤΟ ΚΑΤΑ

ΜΑΤΘΑΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

ΤΗΣ Θ'. ΚΥΡΙΑΚΗΣ.

Περὶ ὀλιγοπιστίας.

Ὁ κατὰ τοῦ Πέτρου ἔλεγχος, τὸν ὁποῖον σήμερον ἠκούσαμεν ἐν τῷ ἱερῷ Εὐαγγελίῳ, δίδωσιν ἀφορμήν, ἵνα ἀκριβῶς ἐρευνήσωμεν τὰ περὶ τῆς ὀλιγοπιστίας, ἥτις ψυχραίνει τῆς ἀρετῆς τὸν πόθον, καὶ ἐυκολα κατακρημνίζει εἰς τῆς ἁμαρτίας τὰ βάραθρα.

Ὁ ὀλιγόπιστος διαφέρει τοῦ πιστοῦ καὶ τοῦ ἀπίστου, καθὼς τὸ ὕδωρ τὸ χλιαρὸν τοῦ ὕδατος τοῦ θερμοῦ, καὶ τοῦ ψυχροῦ. τὸ χλιαρὸν ὕδωρ ἔχει πῦρ ἐπείσακτον, ἀλλὰ ὀλίγον, τὸ θερμὸν ἔχει πολὺ, τὸ ψυχρὸν οὐδέν. ὁ ὀλιγόπιστος ἔχει πίστιν, πλὴν ὀλίγην, ὁ πιστὸς πολλὴν, ὁ ἄπιστος οὐδεμίαν. τὸ χλιαρὸν ὕδωρ ἔχει δύναμιν, πλὴν ὀλίγην, τὸ θερμὸν ἔχει πολλὴν, τὸ ψυχρὸν οὐδεμίαν. ὁ ὀλιγόπιστος ἔχει ζῆλον, πλὴν πολλὰ ὀλίγον, ὁ πιστὸς ἔχει πολὺν, ὁ ἄπιστος οὐδένα. ἐκ τούτου ὁ μὲν ἄπιστος, ἐπειδὴ ἐδόλως πιστεύει εἰς τὸν Θεὸν, ἀνυποσόλως περιφρονεῖ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

αὐτῷ. ἐπειδὴ ἐδένα ζῆλον ἔχει, ἐδεμίαν ἀναλαμβάνει φροντίδα διὰ τὴν κατόρθωσιν τῆς ἀρετῆς. ὁ δὲ πιστὸς ἐπειδὴ καὶ θερμῶς πιστεύει, καὶ πολὺν ζῆλον ἔχει, δυσκόλως παραβαίνει τὰς ἐντολὰς τῷ Θεῷ, δυσκόλως ἀμελεῖ τῆς ἀρετῆς τὰ ἔργα. ὁ δὲ ὀλιγόπιστος, ἐπειδὴ δισάζει εἰς τὰ λόγια τῷ Θεῷ, καὶ ὀλίγον ἔχει ζῆλον, ἐυκολα περιφρονεῖ τὰς θείας νόμας, ἐυκολα γυμνῶται τῷ ἐπερανίᾳ τῆς ἀρετῆς ἐνδύματος. τῶτο διδάσκει ὑμᾶς ὁ λόγος, τῶτο δεικνύσιν ἡμῖν τὰ πράγματα.

Ἡ πίστις κηρύττει, ὅτι ὁ Θεὸς ἄπειρος ὢν, πανταχῦ παρών ἐστι πάντοτε, καὶ τὰ πάντα πληροῖ. „Ἐὰν ἀναβῶ εἰς τὸν οὐρα- Ψαλ. 138. 8-10.
„νὸν, σὺ ἐκεῖ εἶ, ἐὰν καταβῶ εἰς τὸν ᾅδην, „πάρει. Ἐὰν ἀναλάβω τὰς πτέρυγάς μου „κατ' ὄρθρον, καὶ κατασκηνώσω εἰς τὰ „ἔσχατα τῆς θαλάσσης, καὶ γὰρ ἐκεῖ ἡ „χείρ σε. Οὐδεὶς τόπος, κατ' οὐδένα καιρὸν, οὐδὲ κἂν ἐν ῥιπῇ ὀφθαλμῦ, ἐσερημένος μένει τῆς τῦ Θεῦ παρεσίας. ὁ πιστὸς, ὅσις εἰς τῦτο ἀδισάκτως πιστεύει, βλέπει διὰ τῶν ὀμμάτων τῆς πίστεως τὸν δεσπότην Σαββαὼθ ἱσάμενον διαπαντὸς ἐνώπιον αὐτοῦ. ὅθεν πολλὰ δύσκολόν ἐστιν, ἵνα τολμήσῃ ἐμπροσθεν εἰς τὸ πρόσωπον τῦ Θεῦ νὰ πράξῃ τὴν ἁμαρτίαν. τὶς ἐυρισκόμενος ἐμπροσθέν τινος ἐπιγείυ Βασιλέως πράττει, ἃ λέγω ἁμαρτίαν, ἀλλὰ μικροτάτην ἀταξίαν; οὐδείς. Ὁ προφήτης Δαβὶδ, ὅσις εἶχε τὴν θερμότητα τῆς πίστεως, ἔλεγε. Βλέπω διαπαντὸς ἐνώπιόν μου τὸν Κύριον, αὐτὸς ἵσταται ἐκ δεξιῶν μυ, ἵνα μὴ σαλεύσω ἀπὸ τὸν δρόμον τῆς ἀρετῆς. „Προωρώμην τὸν Ψαλ. 15, 8.
„Κύριον ἐνώπιόν μυ διαπαντὸς, ὅτι ἐκ δε- „ξιῶν μυ ἐστιν, ἵνα μὴ σαλευθῶ. Διὰ τὸν αὐτὸν λόγον ὁ Πατριάρχης Ἰωσὴφ ἔφυγε τὴν μοιχείαν, καὶ ἐφύλαξε τὴν σωφροσύνην. ἐβίαζεν αὐτὸν ἡ ἀσελγὴς Αἰγυπτία. „Κοιμήθητι μετ' ἐμῦ, Ἔλεγε πρὸς αὐτόν. ὁ δὲ Ἰωσὴφ Γεν. 39, 7.
πιστεύων ἀδισάκτως, ὅτι ὁ Θεὸς ἐνώπιον αὐτῦ ἐστιν, ἀντέκρυε τὴν βίαν, λέγων. πῶς νὰ πράξω τοιοῦτον πονηρὸν ἔργον; πῶς νὰ ἁμαρτήσω ἐμπροσθεν εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ „Θεοῦ; Καὶ πῶς ποιήσω τὸ ῥῆμα τὸ πο- Γεν. 39, 9.
„νηρὸν τοῦτο, καὶ ἁμαρτήσομαι ἐναντίον τῦ Θεοῦ;

Ὁ ὀλιγόπιστος ἐπειδὴ, διὰ μὲν τῶν σωματικῶν ὀφθαλμῶν ὲ βλέπει τὸν Θεὸν ἐνώπιον αὐτῦ παρεσῶτα, οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ τῆς ψυχῆς αὐτῦ ἀμβλυωποῦσι, καὶ σχεδὸν εἰσὶ κεκλεισμένοι διὰ τὴν ὀλιγοπιστίαν αὐτῦ, διὰ τῦτο ἐυκολα κλονεῖται καὶ σαλεύεται ὑπὸ τῦ ἀνέμυ τῶν παθῶν, ἐυκολα καταποντίζεσιν αὐτὸν τῆς ἁμαρτίας τὰ κύματα. Τὶ συλλογίζεσθε περὶ τῦ Ἰσκαριώτε Ἰούδα; ἆρά γε ἐκ ἐπίστευεν αὐτὸς, ὅτι ὁ Ἰησῦς Χριστός ἐστιν ὁ υἱὸς τῦ Θεῦ; ἐπίστευε πάντως. διότι ἐὰν ἐκ ἐπίστευεν, οὐκ ἠκολούθει αὐτῷ, οὐδὲ ἐγίνετο μαθητὴς αὐτῦ. ἐπίστευεν, ἀλλ' ὀλίγον· ἐπίστευεν, ἀλλ' ἐδίσαζεν. ὅθεν τὴν ὀλίγην αὐτῦ πίστιν ἔσβεσε τὸ ἰσχυρὸν τῆς φιλαργυρίας πάθος, καὶ ὅτως ἀντὶ μαθητῦ ἐγένετο προδότης. Εἶχεν ἡ Εὐα πίστιν εἰς τὸν Θεὸν, ἀλλ' ἡ πίστις αὐτῆς ἦν ὀλίγη καὶ χλιαρή. ὁ Θεὸς εἶπεν αὐτῇ τε καὶ τῷ Ἀδὰμ, Γεν. 2, 17.
„Ἢ δ' ἂν ἡμέρᾳ φάγητε ἀπ' αὐτῦ, θα- „νάτῳ ἀποθανεῖσθε. Ὁ ὄφις εἶπε πρὸς αὐτὴν τὸ ἐναντίον, ἦγεν τὸ, „Οὐ θανάτῳ „ἀποθανεῖσθε, ἀλλ' ἔσεσθε ὡς θεοί. Ἀυτὴ ἐπίστευσεν εἰς τὰ λόγια τῦ ὄφεως μᾶλλον, ἢ εἰς τὰ λόγια τῦ Θεοῦ. ὅθεν ἡ ὀλιγοπιστία κατεκρήμνισεν αὐτὴν εἰς τὴν ἁμαρτίαν τῆς παρακοῆς, ἐγύμνωσε τῆς θείας χάριτος, καὶ ἐξώρισεν αὐτὴν εἰς ταύτην τὴν ἀθλίαν γῆν. Γεν. 3. 4.

Ἐκαταφρονήθη παντελῶς ἡ ἐργασία τῆς ἀρετῆς, ἐλύθη τῆς ἁμαρτίας ὁ χαλινὸς, ἕκασος ἡμῶν ἀνυποσόλως καὶ ἀφόβως ἁμαρτάνει πᾶν εἶδος ἁμαρτίας. „Πάντες ἐξέκλιναν, Ψαλ. 52, 3.
„ἅμα ἠχρειώθησαν, ἐκ ἔστι ποιῶν ἀγαθὸν, ἐκ ἐστιν

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ἐστιν ἕως ἑνός. Πόθεν ταῦτα; ἐκ τῆς ὀλιγοπιστίας· πῶς; ἡμεῖς, λέγετε, ἐσμὲν ὀλιγόπιστοι; ὑμεῖς καθ' ἑκάστην ἀναγινώσκομεν, καὶ κηρύττομεν τὸ Σύμβολον τῆς πίστεως. ἡμεῖς καθ' ἑκάστην μεγαλοφώνως κραυγάζομεν, „Πιστεύω „εἰς ἕνα Θεὸν πατέρα παντοκράτορα, ποιητὴν „οὐρανοῦ καὶ γῆς, καὶ τὰ ἑξῆς ὅσα περιέχει τὸ Πιστεύω, ἔπειτα ἐσμὲν ὀλιγόπιστοι; Τὰ ἔργα, ἀδελφοί, καὶ οὐχὶ τὰ λόγια εἰσὶν ἡ ἀπόδειξις τῆς πίστεως, ὡς θεοπνεύστως ἐδίδαξεν ὁ ἀδελφὸς τοῦ Κυρίου, ὁ Ἰάκωβος.

Ἰακ. 2, 18. „Δεῖξόν μοι, λέγει, τὴν πίστιν σου ἐκ τῶν „ἔργων σου, κἀγὼ δείξω σοι ἐκ τῶν ἔργων μου τὴν πίστιν μου. Ὁποίαν δὲ πίστιν δεικνύουσι τὰ ἔργα ἡμῶν; αὐτὰ δυκνύουσι φανερὰ, ὅτι ἐσμὲν καθ' ὑπερβολὴν ὀλιγόπιστοι. οὐχὶ τὰ λόγια, ἀλλὰ τὰ πράγματα κηρύττουσιν, ὅτι ἔχομεν πολλὰ ὀλίγην πίστιν εἰς τὸν Θεόν.

Ὁ Θεὸς προσάσσει, ἵνα ἀγαπῶμεν τοὺς

Ματ. 5, 45. „ἐχθροὺς ἡμῶν. Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν, ἀγα„πᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν. Ὁ Θεὸς προσά„σσει, λέγων· Εὐλογεῖτε τοὺς καταρωμένους „ὑμᾶς, καλῶς ποιεῖτε τοὺς μισοῦντας ὑμᾶς, „καὶ προσεύχεσθε ὑπὲρ τῶν ἐπηρεαζόντων „ὑμᾶς, καὶ διωκόντων ὑμᾶς. Ὑπόσχεται δὲ εἰς τοὺς ἀγαπῶντας τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν, καὶ εὐεργετοῦντας αὐτοὺς, ἀνταμοιβὰς μεγάλας.

Λευκ. 6, 35. „Καὶ ἔσαι ὁ μισθὸς πολὺς, καὶ ἔσεσθε υἱοὶ „τοῦ ὑψίστου. Πρὸς τούτοις ἀναγγέλλει ἡμῖν, ὅτι αὐτὸς φροντίζει περὶ τῆς ἐκδικήσεως τῶν ἀδικούντων ἡμᾶς, αὐτὸς ἐπαγγέλλεται ἵνα ἀνταποδώσῃ εἰς αὐτοὺς τὴν πρέπουσαν

Ρωμ. 12, 19. αὐτοῖς τιμωρίαν. „Ἐμοὶ ἐκδίκησις, ἐγὼ ἀνταποδώσω, λέγει Κύριος· Ὁ κόσμος συμβουλεύει τὸ ἐναντίον. κατάτρεχε, λέγει, καὶ βλάπτε ὅσον δύνασαι τὸν ἐχθρόν σου. διότι ἐὰν συγχωρήσῃς αὐτῷ ἄνευ τῆς πρεπούσης ἐκδικήσεως, γίνεσαι ἄτιμος· πάντες καταφρονοῦσί σε, καὶ ἐπανίστανται κατὰ σοῦ, καὶ βλάπτουσί σε παντοιοτρόπως. ἡμεῖς δὲ πειθόμεθα εἰς τὸν κόσμον τὰς συμβουλὰς μᾶλλον, ἢ εἰς τὰ προστάγματα τοῦ Θεοῦ. πιστεύομεν εἰς τὰ λόγια τοῦ κόσμου μᾶλλον, ἢ εἰς τὰς τοῦ Θεοῦ ὑποσχέσεις. Ὅθεν μισοῦμεν τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν, καὶ ἐχθρευόμεθα αὐτοὺς ἕως θανάτου· ἵνα δὲ ἐκδικηθῶμεν αὐτοὺς, μετερχόμεθα ὕβρεις, ἐπιβουλὰς, συκοφαντίας, καταδρομὰς, προδοσίας, πληγὰς, φόνους, κακὰ μέγιστα, καὶ ἁμαρτήματα φοβερώτατα. Ἔργα πίστεως εἰσὶ ταῦτα; οὐχί· ταῦτα εἰσιν ἔργα ὀλιγοπιστίας, ἵνα μὴ εἴπω ἀπιστίας. Βλέπε τί ἔπραττον οἱ ἅγιοι Ἀπόστολοι, οἵτινες εἶχον θερμὴν τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν. Αὐτοὶ ὑβριζόμενοι, ηὐλόγουν· διωκόμενοι, ὑπέφε- 1 Κορ. 4, 12, ρον· βλασφημούμενοι, παρεκάλουν τοὺς ἐχθροὺς 13. αὐτῶν, ἵνα μετανοήσωσι. Βλέπε ἐκ τῶν ἔργων ποίαν πίστιν εἶχεν ὁ πρωτομάρτυς Στέφανος· αὐτὸς λιθαζόμενος ἔκλινε τὰ γόνατα, καὶ προσηύξατο ὑπὲρ τῶν λιθαζόντων αὐτὸν, λέγων· „Κύριε, μὴ στήσῃς αὐτοῖς Πράξ. „τὴν ἁμαρτίαν ταύτην. καὶ τοῦτο εἰπὼν, ἐκοιμήθη. 7, 60.

„Ὁ Θεὸς προσάσσει, λέγων· Πλὴν τὰ Λουκ. „ἐνόντα δότε ἐλεημοσύνην. Θρέψαι, λέγει, τὸν 11, 41. πεινῶντα, πότισον τὸν διψῶντα, ἔνδυσον τὸν γυμνὸν, ὑπόδεξαι τὸν ξένον, ἐπίσκε- Ματ. ψαι τὸν ἀσθενῆ, ἐπιμελήθητι τοῦ ἐν φυλα- 25, 36. κῇ. Ὁ πτωχὸς, λέγει, ἐστὶν ἀδελφός μου· Ὁ πτωχὸς παρίστησι τὸ πρόσωπόν μου. εἶτι ἂν ποιήσῃς εἰς τὸν πτωχὸν, εἰς ἐμὲ τοῦτο ποιεῖς. „Ἀμὴν, λέγω ὑμῖν, ἐφ' ὅσον ἐποιή- Ματ. „σατε ἑνὶ τούτων τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχί- 25, 40. „στων, ἐμοὶ ἐποιήσατε. Ὑπόσχεται εἰς τοὺς ἐλεήμονας ἀμοιβὰς ἑκατονταπλασίας εἰς τοῦτον τὸν κόσμον, καὶ Βασιλείαν αἰώνιον εἰς τὴν μέλλουσαν ζωήν· „Ἑκατονταπλασίονα Ματ. „λήψεται, καὶ ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσει. 19, 29. Πιστεύεις ταῦτα; ναὶ, λέγεις πιστεύω, καὶ ὁμολογῶ. καλῶς. ἀλλ' ἔπειτα παρίσταται ἔμπροσθέν σου ὁ πεινῶν, ὁ διψῶν, ὁ γυμνὸς, ὁ ξένος, ὁ ἀσθενὴς, σὺ δὲ, οὐχὶ μόνον ἀποσρέ-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ἀποστρέφεις τὸ πρόσωπόν σου ἀπ ἀυτῆ, ἀλλὰ ἐνίοτε περιφρονεῖς ἀυτὸν, καὶ ἐλέγχεις. ἀυτά εἰσι τὰ ἔργα τῆς πίστεώς σου; ἀυτή ἔστιν ἡ πίστις σε; ἀυτὴ ἐκ ἔστι πίστις, ἀλλ' ὀλιγοπιστία. ὁ πεπλανημένος λογισμὸς τῆς φιλαργυρίας σε λέγει σοι, μὴ δώσῃς, ἵνα μὴ καὶ σὺ καταραθῇς πτωχὸς ὥσπερ ἐκεῖνος. Ὁ ἀψευδὴς Θεὸς λέγει σοι, ἐὰν δώσῃς ἓν, λαμβάνεις ἑκατόν, σὺ δὲ πιστεύεις τῇ πλάνῃ τῆ νοός σε μᾶλλον, ἢ τῷ παντοκράτορι Θεῷ.

Ἐὰν εἶχεν ἡ καρδία με πίστιν θερμὴν ὅσον θερμός ἐστιν ὁ κόκκος τῆ σινάπεως, ἐφοβούμην τὴν φοβερὰν ἡμέραν τῆς κρίσεως, καὶ τὴν περιμένουσαν τὸς ἁμαρτάνοντας κόλασιν. ὅθεν συνέσελλον τὰς χεῖράς με ἀπὸ τῆς ἁρπαγῆς, καὶ ἀδικίας, ἔφευγον μακρὰν ἀπὸ τῆς ξένης κλίνης, ἐδάμαζον τὰ πάθη τῆς σαρκός μου, ἀπέστρεφον τὸς ὀφθαλμός με ἀπὸ πάσης ἁμαρτίας. Ἐὰν εἶχεν ἡ καρδία με πίστιν θερμὴν, ὅσον ὑπῆρχε θερμὴ ἡ πίστις τῶν ἁγίων, ἐξέτεινον χεῖράς μου εἰς ἐυεργεσίαν τῶν πενήτων, ἠγόραζον τὸν ἅγιον τῆς σωφροσύνης χιτῶνα, ἔφευγον τὴν ματαιότητα τῆ κόσμε, ἐφύλαττον τὰς ἐντολὰς τῆ Θεῆ, καὶ ἔτρεχον ἀόκνως τῆς ἀρετῆς τὸν δρόμον.

Ἀλλὰ πρὸς ταῦτα ἀποκρίνονταί τινες, λέγοντες· „ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησῆς Χριστὸς „εἶπε. Πᾶς ὁ πιστεύσας καὶ βαπτισθεὶς, σω„θήσεται. Ἡμεῖς ἐπιστεύσαμεν, καὶ ἐβαπτίσθημεν, λοιπὸν ἡμεῖς ἐσμὲν σεσωσμένοι. ναὶ, ἀληθῶς. ἀλλὰ διατὶ ὁ ἀυτὸς Κύριος Ἰησῆς Χριστὸς ἤλεγξε τὸν Πέτρον, ὡς ὀλιγόπιστον; „Ὀλιγόπιστε, εἶπεν, εἰς τὶ ἐδίστασας; Ἤλεγ„ξεν ἀυτὸν, ἵνα μάθωμεν ὅτι ἄλλο πίστις, „καὶ ἄλλο ὀλιγοπιστία. Πίστιν ὠνόμασεν ὁ Κύριος τὴν πίστιν τὴν τελείαν, τὴν μεγάλην τὴν θερμὴν. ἡ τοιάυτη δὲ πίστις οὐδέποτε ἐστὶ κεχωρισμένη τῶν καλῶν ἔργων. διὸ καὶ ὁ ἀδελφὸς τῆ Κυρίε ὁ Ἰάκωβος, ἔλεγε, Δεῖ„ξόν μοι τὴν πίστιν σε ἐκ τῶν ἔργων σου, „κἀγὼ δείξω σοι ἐκ τῶν ἔργων με τὴν πίστιν με. Αὕτη δέ ἐστιν ἡ σωτηριώδης πίστις, περὶ τῆς ὁποίας εἶπεν ὁ Σωτὴρ, „Ὁ πιστεύσας καὶ „βαπτισθεὶς, σωθήσεται. Ἡ ὀλιγοπιστία ἐστὶ πίστις ἀτελὴς, ὀλίγη, ψυχρά. ἐστὶ πίστις νεκρὰ, καὶ πολλάκις ξένη, καὶ παντελῶς γυμνὴ τῶν καλῶν ἔργων. περὶ ἀυτῆς δὲ εἶπεν ὁ ἀυτὸς Ἰάκωβος· „Ἡ πίστις χωρὶς τῶν ἔργων νεκρά ἐστιν.

Ἡμεῖς θαυμάζομεν, καὶ ἀπορῦμεν, μὴ βλέποντες τὴν σήμερον τὸ πλῆθος τῶν θαυμάτων, ὅσα ὑπεσχέθη ὁ Ἰησῆς Χριστὸς εἰς τὲς πιστεύοντας. „Σημεῖα, εἶπε, τοῖς πιστεύ„σασι ταῦτα παρακολουθήσει. ἐν τῷ ὀνόμα„τί με δαιμόνια ἐκβαλοῦσι· γλώσσαις λαλή„σουσι καιναῖς. Ὄφεις ἀροῦσι· κἂν θανάσι„μόν τι πίωσιν, ἐμὴ ἀυτὲς βλάψῃ· ἐπὶ ἀρ„ρώστες χεῖρας ἐπιθήσουσι, καὶ καλῶς ἐξουσιν. Ἐυκολώτατα ὅμως λύεται τὸ θάμβος, καὶ ἡ ἀπορία. Διότι ὁ Κύριος εἶπεν, ὅτι ταῦτα τὰ σημεῖα ἐπακολουθήσει τοῖς πιστεύουσιν, οὐχὶ τοῖς ὀλιγοπίστοις. Ὅτε πολλοὶ ἦσαν θερμοὶ εἰς τὴν πίστιν, ἦγεν εἰς τὸν καιρὸν τῶν Ἀποστόλων, καὶ εἰς τὲς μετὰ ταῦτα αἰῶνας, τότε ἐγίνοντο καθ' ἑκάστην ἄμετρα θάυματα. τὴν σήμερον πολλὰ ὀλίγοι εἰσὶν οἱ ἔχοντες τὴν θερμὴν καὶ ζέουσαν πίστιν, πάντες σχεδόν εἰσιν ὀλιγόπιστοι. ἐὰν δέ τις καὶ τὴν σήμερον ἡμέραν ἔχῃ πίστιν θερμὴν ὡς τὸν κόκκον τῆ σινάπεως, Ἐρεῖ τῷ ὄρει „τύτῳ· μετάβηθι ἐντεῦθεν ἐκεῖ, καὶ μετα„βήσεται· Ἔπαυσε λοιπὸν τὸ πλῆθος τῶν θαυμάτων, ἐπειδὴ ἐοβύθη ἡ θερμότης τῆς πίστεως. Διατὶ, εἶπον τῷ Κυρίῳ οἱ Ἀπόστολοι, „ἡμεῖς ἐκ ἠδυνήθημεν ἐκβαλεῖν τὸ δαιμό„νιον; διὰ τὴν ἀπιστίαν ὑμῶν, ἀπεκρίθη ἀυτοῖς ὁ Κύριος, Ἦγεν διὰ τὴν ὀλιγοπιστίαν „ὑμῶν. ἐ γὰρ ἦσαν ἄπιστοι οἱ Ἀπόστολοι, „ἀλλ' ἀτελεῖς ἔτι εἰς τὴν πίστιν.

Βλέπετε λοιπὸν, ἀδελφοὶ, ὅτι ἡ ὀλιγοπιστία

Μάρκ. 16, 16.

Ματ. 14, 30.

Γακ. 2, 18.

Γακ. 2, 20.

Μάρκ. 16, 17, 18.

Ματ. 17, 20.

Ματ. 17, 19.

Χρυσ. εἰς τὴν Σειρ.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

πισία ἐστὶν ἡ ῥίζα πάντων τῶν κακῶν, ἡ δὲ πίσις ἐστὶν ἡ πηγὴ πάσης ἀρετῆς καὶ ἀγαθοεργίας. ἀλλ' ἆρά γε δύναται ὁ ἄνθρωπος νὰ θερμάνῃ τὴν ψυχρὰν αὐτοῦ πίσιν; δύναται, ἐὰν θέλῃ. ἡ πίσις ὁδηγεῖ εἰς τὴν ἀρετὴν, ἡ δὲ ἀρετὴ θερμαίνει τὴν πίσιν. γίνε λοιπὸν πρᾶος, ταπεινὸς, φιλοδίκαιος, εὔσπλαγχνος, σώφρων, μακρόθυμος, φρόνιμος ὡς ὁ ὄφις, ἀκέραιος ὡς ἡ περισερὰ, οἰκτίρμων ὡς ὁ πατήρ σε ὁ ἐπουράνιος. ταῦτα ἀνάπτουσιν εἰς τὴν καρδίαν τοῦ ἀνθρώπου ἐκεῖνο τὸ πῦρ, ἤγαγε τὴν πίσιν, τὴν ὁποίαν ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς, ἵνα βάλῃ εἰς τὴν γῆν, ἤγουν εἰς τὴν καρδίαν τῶν εἰς αὐτὸν πιστευόντων.

Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ μονογενὲς λόγε τοῦ Θεοῦ, σὺ ὑπάρχεις καὶ τῆς πίστεως χορηγὸς, καὶ τῆς ἀρετῆς δοτήρ. ἐγὼ πιστεύω καὶ ὁμολογῶ, ὅτι σὺ εἶ ἀληθῶς ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος, ὁ ἐλθὼν εἰς τὸν κόσμον ἁμαρτωλοὺς σῶσαι, ὧν πρῶτός εἰμι ἐγὼ, ἀλλ' ἡ πίστις μου ἐστὶν ὀλίγη καὶ ψυχρὰ, οὐκ ἔστι τοσοῦτον θερμὴ, ὅσον ἀναγκαῖόν ἐστι διὰ τὴν σωτηρίαν μου. Πρὸς σὲ λοιπὸν πανοικτίρμων κλίνω τὰ γόνατά μου, καὶ μετὰ δακρύων, ὡς ὁ πατήρ τοῦ παιδίου, τοῦ ἔχοντος τὸ πνεῦμα τὸ ἄλαλον, κράζω, καὶ βοῶ· „Πιστεύω Κύριε, βοήθει μου τῇ ἀπιστίᾳ. Μάρκ. 9, 24.

ΕΡΜΗΝΕΙΑ

ΕΙΣ ΤΟ ΚΑΤΑ

ΜΑΤΘΑΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

ΤΗΣ Ι'. ΚΥΡΙΑΚΗΣ.

Ὅτι μὲν ἀπ' ἀρχῆς ὁ διάβολος ἰδὼν τὴν ἐν τῷ παραδείσῳ μακαρίαν καὶ πανένδοξον τοῦ ἀνθρώπου κατάστασιν, ἐφθόνησεν αὐτὸν, καὶ ἐπιβουλεύσας ἔβλαψε βλάβην, ἄχρι τῆς σήμερον ὁρωμένην, οὐδεὶς τῶν πιστῶν, τῶν ἀναγινωσκόντων, ἢ ἀκουόντων τὰς θείας Γραφὰς, δισάζει παντελῶς. ὅτι δὲ ὐδὲ μετὰ ταῦτα ἔπαυσε παντὶ τρόπῳ ἐπιβουλεύων, καὶ πάσῃ δυνάμει ἀγωνιζόμενος, ἵνα ἀπατήσῃ, καὶ βλάψῃ αὐτὸν, φανερὸν ἐστιν ἐκ τοῦ σήμερον ἀναγνωσθέντος ἱεροῦ Εὐαγγελίου. τὸ αὐτὸ δὲ ἱερὸν Εὐαγγέλιον δείκνυσι καὶ τρία κραταιότατα ὅπλα, ἤγαγε τὴν πίστιν, καὶ τὴν νηστείαν, καὶ τὴν προσευχὴν, δι' ὧν διώκεται μακρὰν, καὶ κατὰ κράτος ἐξαφανίζεται ἡ τότε δύναμις. ἐπειδὴ δὲ ἄχρι τῆς σήμερον, κἂν ἐξενευρίσθη τῇ χάριτι τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐ πάυει ὅμως ῥίπτων καθ' ἡμῶν τὰ πεπυρωμένα αὐτοῦ βέλη, πολλῆς ψυχικῆς ὠφελείας πρόξενος γίνεται ἡ ἀκρόασις τῆς ἑρμηνείας τῶν ἀναγνωσθέντων εὐαγγελικῶν λόγων. Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀνθρωπός τις προσῆλθε τῷ Ἰησοῦ, γονυπετῶν αὐτῷ, καὶ Ματ. 17, 14. 15.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

καὶ λέγων· Κύριε, ἐλέησόν μου τὸν υἱόν, ὅτι σεληνιάζεται, καὶ κακῶς πάσχει· πολλάκις γὰρ πίπτει εἰς τὸ πῦρ, καὶ πολλάκις εἰς τὸ ὕδωρ.

Οὐδὲ τὸ γένος, οὐδὲ τὴν πατρίδα, οὐδὲ τὴν θρησκείαν, οὐδὲ τὴν κατάσασιν ἐφανέρωσαν οἱ θεηγόροι Εὐαγγελισταὶ τῶ ἀνθρώπῳ, ὅσις προσῆλθε τῷ Ἰησοῦ, καὶ κλίνας τὰ γόνατα ἐνώπιον αὐτοῦ, παρεκάλει αὐτὸν, ἵνα ἰατρεύσῃ τὸν υἱὸν αὐτοῦ, ὅσις ἦν μονογενὴς, ὡς λέγει ὁ ἱερὸς Λουκᾶς. ἐσιώπησαν δὲ ταῦτα ὡς περιττὰ, καὶ μηδὲν συντείνοντα πρὸς τὴν μεγαλυργίαν τοῦ θαύματος, καὶ τὴν ψυχικὴν ἡμῶν ὠφέλειαν. Προσελθὼν ἓν ὁ πατὴρ τῶ παιδίῳ πρὸς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν, γονυπετῶς παρεκάλει αὐτὸν, λέγων· Κύριε, ἐλέησον τὸν υἱόν μου, ὅτι σεληνιάζεται, καὶ κακῶς πάσχει. τὰ δὲ πάθη τῆς σεληνιασμοῦ, τὰ ὑπὸ τοῦ εὐαγγελιστοῦ Ματθαίου σιωπηθέντα περιγράφει λεπτομερῶς ὁ θεῖος Μάρκος, λέγων· Καὶ ὅπου „ἂν αὐτὸν καταλάβῃ, ῥήσσει αὐτόν· καὶ „ἀφρίζει, καὶ τρίζει τοὺς ὀδόντας αὐτοῦ, καὶ „ξηραίνεται. ὁ δὲ θεηγόρος Λουκᾶς τούτοις „προσίθησι καὶ τὴν κραυγὴν, καὶ τὸν ἀφρὸν, καὶ τὸν σπαραγμόν. Καὶ ἰδοὺ πνεῦμα λαμβάνει αὐτὸν, καὶ ἐξαίφνης κράζει, καὶ σπαράσσει αὐτὸν μετὰ ἀφροῦ. Βλέποτες δὲ οἱ τότε ἄνθρωποι, ὅτι τὸ πάθος τοῦτο συνέβαινεν ὅταν ἡ Σελήνη ἦν πανσέληνος, ἐπίσευον, ὅτι ἡ Σελήνη ἐστὶ τοῦ πάθους τὸ αἴτιον. διὸ σεληνιαζομένους ὠνόμαζον τοὺς τοιουτοτρόπως πάσχοντας. Ἡ Σελήνη ὅμως, λέγει ὁ θεῖος Χρυσόστομος, οὐκ ἔστιν αἰτία τοῦ σεληνιασμοῦ, ἀλλ' „οἱ δαίμονες ἐπιτηροῦντες τὰς καιρὰς τῆς Σε„λήνης, ἐν πανσελήνῳ ἐπετίθεντο τοῖς ἀν„θρώποις, ὅπως δείξωσι τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ „αἴτια τῆς αὐτῶν πονηρίας. καὶ ἕτω διαβάλλωσιν οἱ ἄνθρωποι τὸν δημιουργόν. Σημειωσαι δὲ, ὅτι πολλὴν ἔχει ὁμοιότητα ὁ σεληνιασμὸς μετὰ τῆς ἀσθενείας, ἥτις ἐπιληψία ὀνομάζεται ὑπὸ τῶν ἰατρῶν. διότι οσα γράφουσιν οἱ δύω Εὐαγγελισταὶ περὶ τούτου τοῦ σεληνιαζομένου, βλέπομεν αὐτὰ ἕως τῆς σήμερον εἰς τοὺς ἐπιληπτικούς. καὶ οἱ μὲν ἰατροὶ διϊσχυρίζονται, ὅτι ἡ ἐπιληψία ἐστὶν ἀσθένεια φυσικὴ, καθὼς ὁ πυρετὸς, καὶ τὰ σπασμώδη, καὶ σειρικὰ καὶ ἄλλα πάθη· μάλιστα τινὲς ἐξ αὐτῶν διὰ τῆς ἰατρικῆς τεχνῆς ἰάτρευσαν, ὡς λέγουσι, τινὰς ἐπιληπτικούς. ἐξ ὧν δὲ ἰσορροῦσιν οἱ Εὐαγγελισταὶ φανερὸν ἐστιν, ὅτι δαιμόνιον ἐβασάνιζε τὸν σεληνιαζόμενον. Ποῖον δὲ ἆρά γε τὸ ἀληθές; πρῶτον μὲν βλέπομεν, ὅτι οἱ ἐπιληπτικοὶ πάσχουσιν οὐ μόνον ὅτε ἡ Σελήνη ἐστὶ πανσέληνος, ἀλλὰ καὶ ἄλλοτε. καὶ τινὲς μὲν σπανίως, τινὲς δὲ πολλάκις πίπτουσιν· ἄλλοι μόνον καθ' ἕκαστον μῆνα, ἄλλοι καθ' ἑκάστην ἑβδομάδα, ἄλλοι καθ' ἑκάστην ἡμέραν, τινὲς δὲ καὶ πολλάκις τῆς ἡμέρας. ὅθεν φαίνεται ὅτι ἄλλο πάθος ἐστὶν ὁ σεληνιασμὸς, καὶ ἄλλο ἡ ἐπιληψία, κἂν ἔχωσιν ὁμοιότητα. δεύτερον δὲ, ὅτι κἂν ὑποθέσωμεν, ὅτι ὁ σεληνιασμὸς ἐστιν ἐπιληψία, καὶ ἑπομένως φυσικὴ ἀσθένεια, οὐκ ἐκ τούτου ἀκολουθεῖ τὸ, ὅτι ὁ δαίμων οὐκ ἐβασάνιζε διὰ τῆς τοιαύτης ἀσθενείας τὸν ἰσορρέμενον ὑπὸ τοῦ σημερινοῦ Εὐαγγελίου. διότι ὁ διάβολος κατὰ θείαν συγχώρησιν γίνεται πρόξενος διαφόρων φυσικῶν ῥεύσεων, ἵνα βασανίζῃ τὸν ἄνθρωπον. ἡ κώφωσις, καὶ ἡ τυφλότης εἰσὶν ἀσθενήματα φυσικὰ, καὶ ὅμως βλέπομεν, ὅτι ὁ δαίμων αὐτὰ προεξένησεν εἰς τὸν κωφὸν, καὶ τὸν τυφλὸν, ὃς ἐθεράπευσεν ὁ Ἰησοῦς Χριστός. „Καὶ ἰδοὺ, λέγει τὸ ἱερὸν Εὐαγ„γέλιον, προσήνεγκαν αὐτῷ ἄνθρωπον κω„φὸν, ἤγαν ἄλαλον, δαιμονιζόμενον. Καὶ „ἐκβληθέντος τοῦ δαιμονίου, ἐλάλησεν ὁ κω„φός. Καὶ ἀλλαχοῦ· Τότε προσηνέχθη αὐτῷ „δαιμονιζόμενος, τυφλὸς καὶ κωφός· καὶ ἐθε„ράπευσεν αὐτὸν, ὥσε τὸν τυφλὸν καὶ κωφὸν καὶ λαλεῖν καὶ βλέπειν. Καὶ ἡ ἀσθένεια δὲ τοῦ Ἰὼβ κἂν φυσικὴ ἐφαίνετο, πειρασμὸς ὅμως ἦν καὶ

Λουκ. 9, 38

Μάρκ. 9, 18.

Λουκ. 9, 39.

Χρυσ. εἰς τὴν Σειρ.

Ὅρα τὸ περὶ ἐπιλη. τῶ Τισσοῦ σύγγρ.

Ματ. 9, 32, 33.

Ματ. 12, 22.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

καὶ βάσανος τῆ διαβόλε. φρόνιμοι λοιπὸν καὶ ἐπαινετοί εἰσιν ἐκεῖνοι οἱ χρισιανοί, οἵτινες ὅταν ἀσθενήσωσι, προσκαλῶσιν εὐθὺς ἐ μόνον τὸν ἰατρὸν, ἵνα μετέλθῃ τῆς ἰατρικῆς τὰ βότανα, ἀλλὰ καὶ τὸν ἱερέα, ἵνα προσφέρῃ τὰς ὑπὲρ τῆς ὑγείας αὐτῶν ἐυχὰς καὶ δεήσεις. Ἀκέσωμεν δὲ νῦν καὶ τὰ λοιπὰ, ὅσα εἶπεν ὁ πατὴρ τῆ παιδίε.

Ματ. 16, 1.. *Καὶ προσήνεγκα αὐτὸν τοῖς μαθηταῖς σε, καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν αὐτὸν θεραπεῦσαι.*

Ἀράγε ἐξ ἀπιστίας ταῦτα εἶπεν ὁ πατὴρ τῆ σεληνιαζομένε, ἐξευτελίσαι βελόμενος τὲς μαθητὰς τῆ Χριστῆ, ἢ ἐξ ἁπλότητος καρδίας, καὶ δεῖξαι θέλων, ὅτι ἐπειδὴ ἐκεῖνοι ἐκ ἠδυνήθησαν, διὰ τῆτο προσῆλθε πρὸς αὐτὸν, ὡς πάντα δυνάμενος; αὐτὸς ἦλθε πρὸς τὸν Ἰησῆν Χριστὸν μετὰ πολλὰ ὀλίγης πίστεως, καὶ πειράζων μᾶλλον ἢ πιστεύων· διότι ἔλεγε τῷ Ἰησῆ, Εἴτι δύνασαι βοήθησον ἡμῖν. Ἐὰν δὲ εἶχε πίστιν σερεὰν καὶ θερμὴν, ἐκ ἔλεγε ταῦτα, ἀλλ' ἐπίστευεν, ὅτι πάντα δύναται ὁ Ἰησῆς, ὡς Θεὸς παντοδύναμος. ἐκ δὲ τῆς ἀποκρίσεως τῆ Ἰησῆ πρὸς αὐτὸν, φαίνεται, ὅτι ταῦτα εἶπε, περιφρονῶν τὲς μαθητὰς αὐτῆ καὶ μὴ πιστεύων, ὅτι αὐτοὶ ἠδύναντο θεραπεῦσαι αὐτόν. ἰδὲ δὲ τῆ Κυρίε Ἰησῆ ἡ ἀπόκρισις.

Μάρκ. 9, 22.

Ματ. 17, 17, *Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν ὦ γενεὰ ἄπιστος, καὶ διεστραμμένη, ἕως πότε ἔσομαι μεθ' ὑμῶν, ἕως πότε ἀνέξομαι ὑμῶν; φέρετέ μοι αὐτὸν ὧδε.*

Ματ. 11, 29. Ἀγανακτεῖ ὁ πρᾶος, καὶ ταπεινὸς τῇ καρδίᾳ, καὶ ἐλέγχει ὁ ἀνεξίκακος. Βλέπε δὲ σύνεσιν θεοπρεπῆ, καὶ συγκατάβασιν θείαν. ἐπειδὴ ὁ γενικὸς ἔλεγχος ἐσὶν ἁπαλώτερος καὶ ὑποφερτότερος τῆ ἰδικῆ καὶ προσωπικῆ, ἀνάγει αὐτὸν εἰς τὸ γένος. διὸ ἐκ εἶπεν, ὦ ἄπιστε καὶ διεστραμμένε, ἀλλ' ὦ γενεὰ ἄπιστος καὶ διεστραμμένη, ἀναφέρων τὸν ἔλεγχον εἰς τὸ ἐκεῖ πλῆθος, ἢ εἰς ὅλον τὸ τῶν Ἰουδαίων γένος. διὸ καὶ προσέθηκε τὸ, „Ἕως πότε ἔσομαι „μεθ' ὑμῶν; ἕως πότε ἀνέξομαι ὑμῶν; „Σημαίνων, ὅτι ἤγγικεν ὁ καιρὸς τοῦ πάθους, καὶ τοῦ θανάτου αὐτοῦ, καὶ ὅτι προτιμᾷ τὸ πάθος καὶ τὸν θάνατον τῆς τούτων ἀπιστίας καὶ φαυλότητος. καὶ ταῦτα μὲν ἦσαν τὰ τῆς δικαιοκρισίας αὐτοῦ· „ἐπειδὴ δὲ, Κατακαυχᾶται ἔλεος κρίσεως, Ἰακ. 2, 13. Εὐσπλαγχνισθεὶς τὸν σεληνιαζόμενον, Φέρετέ μοι, λέγει, αὐτὸν ὧδε.

Καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐξῆλθεν ἀπ' αὐτῆ τὸ δαιμόνιον. καὶ ἰάθη ὁ παῖς, ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης. Ματ. 17, 18.

Ὁ Εὐαγγελιστὴς Μάρκος ἐσημείωσεν ἐνταῦθα τινὰς περισάσεις, ὑπὸ τοῦ ἱεροῦ Ματθαίου σιωπηθείσας. Ἠρώτησεν ὁ Ἰησοῦς, λέγει ὁ Μάρκος, τὸν πατέρα τοῦ σεληνιαζομένου, πόσος καιρός ἐσιν, ἐξότου ὁ υἱὸς αὐτῆ πάσχει. ὁ δὲ ἀπεκρίθη, ὅτι παιδιόθεν. τοῦτο δὲ τὸ ἐρώτημα ἀπέβλεπε τὴν ἀπόκρισιν. διότι ἡ ἀπόκρισις ἐφανέρωσε τὸ πάθος πολυχρόνιον. τὰ δὲ πολυχρόνια πάθη δυσθεράπευτά εἰσι κατὰ ἀναλογίαν τῆς τοῦ χρόνου μακρότητος. πρὸς τούτοις δὲ λέγει ὁ αὐτὸς Μάρκος, ὅτι ὁ „μὲν πατὴρ τοῦ ἀσθενοῦς εἶπεν· Ἀλλ' Μάρκ. 9, 22. „εἴτι δύνασαι βοήθησον ἡμῖν, σπλαγχνισθεὶς ἐφ ἡμᾶς. Ταῦτα δὲ ἐμφαίνουσιν ἀμφιβολίαν, καὶ ὀλιγοπισίαν. ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη αὐτῷ· „Εἰ δύνασαι πισεῦσαι, Μάρκ. 9, 23. „πάντα δυνατὰ τῷ [πισεύοντι. Ταῦτα δὲ καταγγέλλει τὴν παντοδυναμίαν τῆς θερμῆς πίσεως. Πάντα, λέγει, δυνατὰ τῷ πισεύοντι· ὡσὰν εἰ ἔλεγεν, ὅτι ἐὰν ἐπίσευες, σὺ αὐτὸς τὸν υἱόν σε ἐθεράπευες. Ταῦτα Χρυσ. εἰς τὴν Σειρ. δὲ ἀκούσας ὁ πατὴρ τοῦ παιδίου, ἐκραξε „μετὰ δακρύων, λέγων· Πισεύω Κύριε, Μάρκ. 9, 24. „βοήθει μου τῇ ἀπισίᾳ. Ὡς φαίνεται τὰ λόγια τοῦ Κυρίου ἔφερον αὐτὸν εἰς μετά-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

μετάνοιαν τῆς προτέρας αὐτοῦ ὀλιγοπιστίας. διότι τὰ δάκρυα αὐτοῦ ἀπόδειξις εἰσὶ τῆς μετανοίας. Εἶτα διηγεῖται ὁ αὐτὸς Εὐαγγελιστὴς, ὅτι ὅταν ὁ Ἰησοῦς ἐπετίμησε τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτον, τότε ἐκεῖνο ἔκραξε, καὶ πολλὰ ἐσπάραξε τὸν ἀσθενῆ, ἔπειτα ἐξῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ· „Καὶ ἐγένετο ὁ ἀσθενὴς „ὡσεὶ νεκρός. ὥστε πολλοὶ ἔλεγον, ὅτι ἀπέ„θανεν· ὁ δὲ θεηγόρος Λουκᾶς προσίθησιν, ὅτι τὸ πνεῦμα ἐσπάραξε τὸν ἀσθενῆ καὶ πρὸ τῆς ἐπιτιμήσεως. „Ἔτι δὲ, λέγει, προσ„ερχομένου αὐτοῦ, ἔρριξεν αὐτὸν τὸ δαι„μόνιον, καὶ συνετάραξε. Τοῦτο δὲ ἐσυγχώρησεν ὁ Ἰησοῦς, οὐ διὰ φιλοδοξίαν· διότι αὐτὸς ὅταν εἶδεν, ὅτι συνηθροίζετο πλῆθος ἀνθρώπων, ἐπετίμησε τὸ δαιμόνιον· ἀλλὰ δὶ αὐτὸν τὸν πατέρα αὐτοῦ, ἵνα ὅταν ἴδῃ τὸ δαιμόνιον ταραττόμενον ἐκ μόνης τῆς ὄψεως καὶ τῆς ἐπιτιμήσεως τοῦ Ἰησοῦ, κἂν διὰ τέτε πιστεύσῃ τὸ μέλλον γενέσθαι θαῦμα. Τί δὲ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς ἐπιτιμῶν τὸ δαιμόνιον, ἀνήγγειλεν ἡμῖν ὁ Μάρκος, εἰπών· „Ἐπετίμησε τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ, „λέγων αὐτῷ· τὸ πνεῦμα τὸ ἄλαλον καὶ „κωφὸν, ἐγώ σοι ἐπιτάσσω· ἔξελθε ἐξ αὐ„τοῦ, καὶ μηκέτι εἰσέλθῃς εἰς αὐτόν. Ὁ δὲ „Λουκᾶς ἰσορεῖ, ὅτι μετὰ τὴν ἰατρείαν, „Ἀπέδωκεν αὐτὸν τῷ πατρὶ αὐτοῦ. Πρεπόντως δὲ τοῦτο γέγονε. διότι ἐν ὅσῳ ὁ ἀσθενὴς ἐβασανίζετο, οὐκ ἦν ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἀλλ' ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ βασανίζοντος αὐτὸν διαβόλου. ἰατρευθεὶς δὲ ἀπεδόθη εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.

Μάρκ. 6, 26. Λουκ. 9, 42. Μαρκ. 9, 25. Χρυσ. εἰς τὴν Σειρ. Μαρκ. 9, 25. Λουκ. 9, 42.

Τότε προσελθόντες οἱ μαθηταὶ τῷ Ἰησοῦ κατ' ἰδίαν, εἶπον· διατὶ ἡμεῖς οὐκ ἠδυνήθημεν ἐκβαλεῖν αὐτό;

Ματ. 17, 19.

Δικαίως ἐξηπόρησαν οἱ μαθηταὶ, μὴ δυνηθέντες διῶξαι τὸ δαιμόνιον ἐκεῖνο, καὶ „ἠρώτησαν τὸ διατί. διότι προλαβὼν Ἔδω„κεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς ἐξεσίαν κατὰ πνευμά„των ἀκαθάρτων, ὥσε ἐκβάλλειν αὐτὰ, καὶ „θεραπεύειν πᾶσαν νόσον, καὶ πᾶσαν μα„λακίαν. Διὸ καὶ ἐδίσαζον περὶ τῆς δοθείσης αὐτοῖς χάριτος τῶν θαυμάτων, μήτι ἀφηρέθη ἀπ' αὐτῶν. ἐχ ὅτι λοιπὸν ἠσχύνοντο, διὰ τᾶτο ἐκ ἠρώτησαν αὐτὸν παῤῥησίᾳ, ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ ἐρώτημα ἦν περὶ μεγάλου καὶ ἀπορῥήτου πράγματος, διὰ τᾶτο ἠρώτησαν αὐτὸν κατὰ μόνας. Ἐντεῦθεν μανθάνομεν, πρῶτον μὲν ὅτι καθὼς οἱ λαβόντες τῆς προφητείας τὸ χάρισμα, ἐ πάντοτε, ἐδὲ περὶ πάντων προφητεύσιν, ἕτω καὶ οἱ λαβόντες τῶν θαυμάτων τὴν χάριν, ἐ πάντοτε, ἐδὲ ἐν πᾶσι θαυματουργοῦσι· Δεύτερον δὲ, ὅτι ἐμποδίζεται τοῦ θαύματος ἡ ἐνέργεια, ἢ διὰ τὴν ὀλιγοπιστίαν καὶ τὸν δισταγμὸν τᾶ θαυματργᾶ, ἢ διὰ τὴν ἀναξιότητα τᾶ ζητᾶντος τὸ θαῦμα. ταῦτα ἐπιβεβαιοῖ ἡ ἑξῆς τᾶ Κυρίᾳ ἀπόκρισις.

Χρυσ. εἰς τὴν Σειρ.

Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· διὰ τὴν ἀπιστίαν ὑμῶν· ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν, ἐὰν ἔχητε πίστιν ὡς κόκκον σινάπεως, ἐρεῖτε τῷ ὄρει τέτῳ· μετάβηθι ἐντεῦθεν ἐκεῖ, καὶ μεταβήσεται. καὶ ἐδὲν ἀδυνατήσει ὑμῖν.

Ματ. 17, 20.

Οὐκ ἦσαν ἄπιστοι οἱ ἅγιοι Ἀπόστολοι, ἀλλ' ἐδίσασαν τότε, καὶ ἔπεσον εἰς ἀμφιβολίαν περὶ τᾶ, ἐὰν δύνωνται ἐκδιῶξαι τοιᾶτον ἰσχυρὸν δαιμόνιον. ταύτην δὲ τὴν ὀλιγοπιστίαν, καὶ ψυχρὰν αὐτῶν πίστιν ἐκάλεσεν ὁ Χριστὸς ἀπιστίαν. διὰ τὴν ὀλιγοπίαν δὲ καὶ ὁ πατὴρ τᾶ ἀσθενᾶς ἐγένετο ἀνάξιος τῆς ἐνεργεσίας. φανερὸν δὲ, ὅτι τὴν ψυχρὰν αὐτῶν πίστιν ὠνόμασεν ἀπιστίαν, ἐπειδὴ ἐυθὺς προσέθηκε τὰ ἀποτελέσματα τῆς θερμῆς πίστεως. Ἐὰν ἔχητε, εἶπε, πίστιν θερμὴν, ὅσον θερμός ἐστιν ὁ κόκκος τοῦ σινάπεως, τὰ ὄρη ἐκ τόπου εἰς τόπον μεταστήσετε· καὶ ἐδὲν ὑμῖν ἔσεται ἀδύνατον. καὶ τοιᾶτον μὲν θαῦμα ἐκ ἐγράφη ἐν ταῖς περὶ τῶν ἁγίων Ἀποστόλων ἱστορίαις. ὁ δὲ θεῖος Χρυσόστομος, ἐσημείωσε ταῦτα

Χρυσ. εἰς τὴν Σειρ.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Αὐτ. ταῦτα· „Λέγονται δὲ μετ' ἐκείνους, ἤγουν „τοὺς Ἀποστόλους, ἅγιοί τινες ἐκείνων κατώ„τεροι κατὰ τὴν ἀρετὴν καὶ ἀξίαν, ὅτι καὶ „ὄρη, ὅταν ἡ χρεία ἐκάλεσε, μετέθηκαν. Οὐκ εἶπε δὲ ὁ Κύριος, βέβαια μετασήσεσι τὰ ὄρη, ἀλλ' ὅτι ἐὰν ἀνάγκη προτεθῇ, δυνήσονται καὶ τοῦτο ποιῆσαι. ἐὰν δὲ ὄρη οὐ μετέσησαν, τοῦτο οὐκ ἐποίησαν, ἐχὶ ἐπειδὴ οὐκ ἠδυνήθησαν, ἀλλ' ἐπειδὴ οὐδεμία ἦν χρεία. Πειθανὸν δέ ἐσιν, ὅτι ἐγένετο καὶ τοῦτο τὸ θαῦμα, πλὴν ἐκ ἐγράφη. διότι ἐκ ἐγράφησαν πάντα τὰ γεγονότα θαύματα. Διδάξας δὲ ὁ Κύριος πόσην δύναμιν ἔχει ἡ θερμὴ πίσις, προσέθηκε καὶ τὸ, ποῖά εἰσι τὰ κατὰ τῶν δαιμόνων ὅπλα, εἰπών·

Ματ. 17, 21 *Τοῦτο δὲ τὸ γένος ἐκ ἐκπορεύεται, εἰμὴ ἐν προσευχῇ καὶ νηστείᾳ.*

Τοῦτο τὸ γένος. ποῖον γένος; τὸ γένος τῶν δαιμόνων. σημείωσαι δὲ, ὅτι ἐκ εἶπε τοῦτο τὸ γένος ἐκπορεύεται ἐν προσευχῇ καὶ νηστείᾳ, ἀλλ' εἶπεν, ἐκ ἐκπορεύεται εἰμὴ ἐν προσευχῇ καὶ νηστείᾳ, ἵνα φανερώσῃ, ὅτι ἐκ πασῶν τῶν ἄλλων ἀρετῶν μόνη ἡ προσευχὴ καὶ ἡ νηστεία εἰσὶ τὰ ὅπλα τῇ πιστῇ κατὰ τῶν δαιμόνων. Πρὸς θεραπείαν δὲ τῶν δαιμονιζο-
Χρυσ. εἰς τὴν Σειρ. μένων ἀνάγκη ἐστὶν, ἵνα νηστεύῃ, καὶ προσεύχηται, ἐ μόνον ὁ ἰατρὸς, ἀλλὰ καὶ ὁ πάσχων. ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἦν διὰ μὲν τῆ ἐλέγχε ἐθεράπευσε τὴν ἀπιστίαν τῇ πατρὸς τῇ παιδίῳ, διὰ δὲ τῆς ἐκθέσεως τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς θερμῆς πίστεως, τὴν ὀλιγοπιστίαν τῶν μαθητῶν, διὰ δὲ τῆς ἐπιτιμήσεως, τὴν δαιμονικὴν ἀσθένειαν τῇ σεληνιαζομένῳ, διδάξας καὶ τὸν τρόπον, δι' ἐ οἱ πιστοὶ δύνανται διώκειν τὰ δαιμόνια. ἔπειτα προεφήτευσε καὶ τὰ περὶ τοῦ πάθους, καὶ τῆς ἀναστάσεως αὐτοῦ.

Ματ. 17, 22. *Ἀναστρεφομένων δὲ αὐτῶν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ, εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς·* 23. *μέλλει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοσθαι εἰς χεῖρας ἀνθρώπων. καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐτὸν, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερθήσεται.*

Τελέσας ὁ Ἰησοῦς τὰ προειρημένα θαυμαστὰ ἔργα, ἐξελθὼν τοῦ τόπου ἐκείνου, ὡς λέγει ὁ Εὐαγγελιστὴς Μάρκος, παρεπορεύε- Μαρκ. 9, 30. το μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ διὰ τῆς Γαλιλαίας. ἐκεῖ δὲ εἰς τὴν Γαλιλαίαν διατρίβων, προλέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ τὴν προδοσίαν τοῦ Ἰούδα, τὸ πάθος, καὶ τὸν θάνατον αὐτοῦ, ἵνα μὴ τότε τὸ ἀπροσδόκητον τῆ πράγματος ταράξῃ αὐτούς. ἐπειδὴ δὲ ἡ τοιαύτη πρόῤῥησις πρεπόντως αὐτοὺς κατελύπησε, προκαταγγέλλει καὶ τὴν τριήμερον ἀνάστασιν αὐτοῦ, ἵνα τὴν θλῖψιν τῆς καρδίας αὐτῶν παραμυθήσῃ.

ΟΜΙΛΙΑ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΟΜΙΛΙΑ

ΜΕΤΑ ΤΟ ΚΑΤΑ

ΜΑΤΘΑΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

ΤΗΣ Ι'. ΚΥΡΙΑΚΗΣ.

Περὶ τῶν πειρασμῶν τῦ διαβόλε, καὶ τῶν κατ' αὐτῦ ὅπλων.

Διατὶ ἆράγε ὁ ἐυαγγελισὴς Ματθαῖος ἐσιώπησε μὲν πάντα τὰ πάθη, διὰ τῶν ὁποίων τὸ ἀκάθαρτον πνεῦμα ἐβασάνιζεν ἐλεεινῶς τὸν σεληνιαζόμενον, μετὰ ἀκριβείας δὲ ἐσημείωσεν, ὅτι πολλάκις κατεκρήμνιζεν αὐτὸν εἰς τὸ πῦρ, καὶ πολλάκις εἰς τὸ ὕδωρ; νόημα ἔχει τοῦ Εὐαγγελισοῦ ἡ σημείωσις πολλὰ ἀξιόλογον. Δύω εἰσὶν αἱ πηγαὶ πάντων τῶν ἁμαρτημάτων, ὁ θυμὸς, καὶ ἡ ἐπιθυμία. Ὁποῖον ἁμάρτημα καὶ ἂν σοχασθῇς, αὐτὸ ἢ ἐκ τῦ θυμῦ ἀναβλύζει, ἢ ἐκ τῆς ἐπιθυμίας. φιλονεικίαι, ἀνυποταξίαι, ἔχθραι, δυνασεῖαι, ἀσπλαγχνίαι, προδοσίαι, ὕβρεις, συκοφαντίαι, πληγαὶ, τραύματα, πόλεμοι, φόνοι, βλασφημίαι, καὶ μύρια ἄλλα φοβερὰ ἁμαρτήματα τὸν θυμὸν ἔχσι πατέρα. ἁρπαγαὶ, ἀδικίαι, ἐπιβελαὶ, φθόνοι, πορνεῖαι, μοιχεῖαι, μέθαι, γασριμαργίαι, καὶ ἄλλα πάμπολλα τῦ σκότες ἔργα, τῆς κακῆς ἐπιθυμίας εἰσὶ βλασήματα. ὁποῖον δὲ ὑποδουλώσῃ ὁ διάβολος, ἐκεῖνον πολλάκις μὲν βάλλει εἰς τὸ πῦρ, ἤγεν ῥίπτει εἰς τὰ φλογερὰ ἁμαρτήματα τῦ θυμῦ, πολλάκις δὲ εἰς τὸ ὕδωρ, τετέσιν εἰς τὰ παραπτώματα τῆς κακῆς ἐπιθυμίας. διὰ τοῦτον ἓν τὸν λόγον ὁ ἐυαγγελισὴς Ματθαῖος μετὰ τοσάυτης ἀκριβείας ἐσημείωσεν, ὅτι τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτον πολλάκις ἐῤῥίπτε τὸν δαιμονιζόμενον εἰς τὸ πῦρ, καὶ πολλάκις εἰς τὸ ὕδωρ. τοιοῦτόν τι καὶ ὁ Προφητάναξ Δαβὶδ ἐσήμαινεν, ὅταν εὐχόμενος ἔλεγεν „Ἡμέρας ὁ Ἥλιος οὐ συγκαύσει σε, οὐδὲ ἡ „Σελήνη τὴν νύκτα, Διὰ τῆς συγκάυσεως τοῦ Ἡλίου ὑπογράφων τὴν φλόγα τῦ θυμῦ, καὶ διὰ τῆς νυκτερινῆς Σελήνης, τὰς σαρκικὰς ἡδυπαθείας. Μετὰ τὸ πάθος καὶ τὸν ταυρὸν τῦ Σωτῆρος Ἰησῦ Χριςῦ ἐξενευρίσθη ἀληθῶς τῶν δαιμόνων ἡ δύναμις. „Νῦν „κρίσις ἐςὶ τῦ κόσμε τέτε, ἔλεγεν ὁ Δεσπό„της τῶν ἁπάντων, νῦν ὁ ἄρχων τῦ κόσμε „τέτε ἐκβληθήσεται ἔξω. Ἀληθῶς δὲ ἐξεβλήθη. διότι μετὰ τὴν ἐνσαρκον τῦ Χριςῦ παρεσίαν ἐγένοντο ἄλαλα τὰ εἴδωλα, τὰ ὁποῖα ἐλάλεν, καὶ ἐμάντευον τὰ μέλλοντα, ἔκλεισαν τὸ σόμα αὐτῶν τὰ χρησήρια, καὶ οἱ ψευδοχρησμολόγοι, σχεδὸν ἐσβύσθη ἡ πολυθεΐα, ἢ ὀρθότερον εἰπεῖν, ἡ τῶν δαιμόνων λατρεία, ὀλιγόσευσαν οἱ δαιμονιζόμενοι, οὐδεμίαν ἔξεσίαν ἔχει ὁ διάβολος εἰς τοὺς ἐυσεβῶς καὶ δικαίως τελευτήσαντας. ἠνοίχθη διὰ τὲς ἐυσεβεῖς καὶ φιλαρέτες ἡ πύλη τῦ παραδείσε, ἣν ἡ ἀπάτη αὐτῦ ἔκλεισε, καὶ ἐκλείσθη τὸ σόμα τῦ ᾅδε, ὅπερ αὐτὸς ἤνοιξεν. ἔμεινεν ὅμως εἰς αὐτὸν ἡ μόνη ἐξεσία τῦ πειράζειν. ὁ μὲν μακάριος „Πέτρος λέγει, ὅτι ὁ δαίμων περιπατεῖ ὡς λέων

ψαλ. 120, 6.

Ἰωαν. 12, 31.

ὑρα Πλοῦταρχ. περὶ ἐκλελοιπ. χρησηρ.

1 Πετρ. 5, 8.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

„λέων ὠρυόμενος, ζητῶν τίνα καταπίει· Ὁ δὲ θεηγόρος Παῦλος καταγγέλλει ἡμῖν, ὅτι οὐ παλαίομεν μετὰ ἀνθρώπων, αἷμα καὶ σάρκα ἐχόντων, καθὼς καὶ ἡμεῖς, „Ἀλλὰ
Ἐφεσ. 6, 12. „πρὸς τὰς ἀρχὰς, πρὸς τὰς ἐξουσίας, πρὸς „τοὺς κοσμοκράτορας τῆ σκότους τοῦ αἰῶνος „τούτου, πρὸς τὰ πνευματικὰ τῆς πονηρίας ἐν „τοῖς ἐπουρανίοις. Ὁ αὐτὸς δὲ Ἀπόστολος διδάσκει ἡμᾶς, ὅτι Ὁ διάβολος ἔχει μεθοδείας, ἔχει παγίδας, ἔχει βέλη πεπυρωμένα, μετασχηματίζεται καὶ εἰς Ἄγγελον φωτός.
Ἐφεσ. 6, 11. 1 Τιμ. 3, 7. 2 Τιμ. 2, 26.

Αὐτός ἐστι πνεῦμα, ἐπειδὴ δὲ καὶ τοῦ ἀνθρώπου ἡ ψυχὴ πνεῦμά ἐστι, πολλὰ εὐκολα συγκοινωνεῖ εἰς αὐτὴν τὰς πονηρὰς αὐτοῦ ἐννοίας, καὶ διεγείρει ἐν αὐτῇ τοὺς κακοὺς διαλογισμούς. Προτοῦ νὰ ἁμαρτήσῃς, περιγράφει σοι ἐλαφρὸν τὸ ἁμάρτημα καὶ μικρότατον, ἵνα εὐκόλως πέσῃς. ἀφ' οὗ δὲ ἁμαρτήσῃς, μεγάλην καὶ βαρυτάτην ζωγραφεῖ τὴν ἁμαρτίαν, ἵνα μὴ μετανοήσῃς, ἀλλ' ἀπελπισθῇς. τοῦτό ἐστι μία τῶν μεθοδειῶν αὐτοῦ. Συναντᾷς ἐκ συνεργείας αὐτοῦ ξένον πρᾶγμα. αὐτὸς δὲ εὔκολον ποιεῖ τὴν ὁδόν καὶ τοὺς τρόπους, ἵνα αὐτὸ ἁρπάξῃς, καὶ σφετερισθῇς. τοῦτό ἐστι μία τῶν παγίδων, ἣν σοι προητοίμασεν. Εἰς τοὺς κινδύνους σε ἁρπάζει τὴν ἐλπίδα σου, ἵνα μείνῃς ἀπηλπισμένος· εἰς τὰς ἀσθενείας κλέπτει τὴν ὑπομονήν σου, ἵνα γογγύσῃς κατὰ τοῦ Θεοῦ· εἰς τὰς δυσυχίας σου ὀξύνει τὴν λύπην σου, ἵνα σὲ ἀποκτείνῃ· εἰς τὸν θυμόν σου ἀνάπτει τὴν ὀργήν σου, ἵνα ὑβρίσῃς, δείρῃς, πληγώσῃς, φονεύσῃς, βλασφημήσῃς· τῶν ἐπιθυμιῶν σου λύει τὸν χαλινὸν, καὶ ἀναφλογίζει τὴν λύσσαν, ἵνα κατασήσῃ σε ὄνειδος ἀνθρώπων, καὶ ἐξουθένημα λαοῦ, φθείρῃ δὲ τὸ σῶμά σου, ἵνα κολάσῃ αἰωνίως τὴν ψυχήν σου. ταῦτά εἰσι τὰ πεπυρωμένα αὐτοῦ βέλη. Σχηματίζει πολλάκις τὴν ἀνομίαν ὡς ἀρετήν. Ὅθεν ὑβρίζεις, καὶ δέρεις, τάχα ἵνα διορθώσῃς τὸν πταίσηντα. ἀδικεῖς, ὅταν κάθησαι κριτὴς, νομίζων, ὅτι ὑπεραοπίζεσαι τὸν πτωχόν· κατατρέχεις τὸν ἀδελφόν σου, τάχα διὰ ζῆλον Θεοῦ. τοῦτο δέ ἐστιν ὁ μετασχηματισμὸς αὐτοῦ εἰς Ἄγγελον φωτός.

Ἀλλὰ τὶς δύναται, ἀδελφοὶ, νὰ περιγράψῃ λεπτομερῶς πάντα τὰ ἔνεδρα, τὰς ἐπιβουλὰς, τοὺς δόλους, καὶ τὴν ἀπάτην τοῦ σατανᾶ; νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν πειράζει, καὶ πλέκει παγίδας. πνεῦμα δὲ ὂν, προφθάνει ταχέως εἰς πάντα καιρὸν καὶ τόπον, καὶ ἐπιβουλεύει δικαίους, καὶ ἁμαρτωλούς. εἰσέρχεται εἰς τὰς οἰκίας, καὶ φυτεύει σκάνδαλα ἀναμέσον ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς, ἀναμέσον πατρὸς καὶ υἱοῦ, ἀναμέσον μητρὸς καὶ θυγατρὸς, σκανδαλίζει καὶ τοὺς ἠγαπημένους ἀδελφούς. τρέχει εἰς τὰς ἀγορὰς, καὶ σπείρει ἀναμέσον τῶν πωλούντων καὶ ἀγοραζόντων φιλονεικίας, δόλους, ψεῦδος, ὅρκους. ἐμβαίνει εἰς τὰ Μοναστήρια, καὶ καταταράττει τῶν μοναζόντων τὴν ἡσυχίαν. προχωρεῖ καὶ εἰς τὸ θυσιαστήριον, καὶ ἐχθρεύει τοὺς ἱερωμένους. Τὴν νύκτα, ὅταν κοιμᾶσαι, σὲ πειράζει, τὸ πρωῒ ὅταν ἐγείρεσαι, ῥίπτει κατὰ σοῦ τὰ ταχύτατα αὐτοῦ βέλη, τὴν ὥραν τῆς μεσημβρίας ἔχει ἑτοίμους παγίδας ἀποκρύφους, καὶ σκάνδαλα πολυποίκιλα. ἀκαταπαύ-
„σως Ἐνεδρεύει ἐν ἀποκρύφῳ ὡς λέων ἐν Ψαλ. 9, 29.
„τῇ μάνδρᾳ αὐτοῦ, ἵνα ἑλκύσῃ, καὶ ἁρ-
„πάσῃ σε.

Διατὶ δὲ ἄραγε συγχωρεῖ ὁ Θεὸς τῷ σατανᾷ, ἵνα ἐγείρῃ τόσους πειρασμοὺς κατὰ τοῦ δυσυχοῦς ἀνθρώπου; τὸ διατὶ ἐστὶ φανερόν. ἵνα ἐκεῖνος πολεμῶν, νικᾶται καὶ καταισχύνηται, ἡμεῖς δὲ πολεμούμενοι, νικῶμεν, καὶ σεφανώμεθα. ἵνα δὲ μὴ φοβηθῇς τοὺς πολέμους αὐτοῦ, ἄκουσον πῶς θαῤῥύνει σε ὁ Θεὸς διὰ τῆς φωνῆς τοῦ Προφήτου αὐτοῦ. „Οὐ φο- Ψαλ. 90. 5, 6.
„βηθήσῃ, λέγει, ἀπὸ φόβου νυκτερινοῦ, ἀπὸ
„βέλους πετωμένου ἡμέρας, ἀπὸ πράγματος
„ἐν σκότει διαπορευομένου, ἀπὸ συμπτώμα-
„τος, καὶ δαιμονίου μεσημβρινοῦ. Ἔρχονται
καὶ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ναὶ χιλιάδες ἐξ ἀριστερῶν σου, καὶ μυριάδες ἐκ δεξιῶν σου, ἀλλὰ πίπτουσι, καὶ οὐ δύνανται βλάψαι σε· „Πεσεῖται ἐκ τοῦ κλίτους σου Ψαλ. 90, 7. „χιλιὰς, καὶ μυριὰς ἐκ δεξιῶν σου, πρὸς σὲ „δὲ οὐκ ἐγγιεῖ. Ὁ Θεὸς ἐέλλει πρὸς σὲ τοὺς ἁγίους Ἀγγέλους, ἵνα διαφυλάξωσί σε ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς σου· „Ὅτι τοῖς Ἀγγέλοις Αὐτ. 11. „αὐτοῦ ἐντελεῖται περὶ σοῦ τοῦ διαφυλάξαι „σε ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς σου.

Φοβεῖσαι, ὦ ἄνθρωπε, τὰς πειρασμὸς τοῦ δαίμονος, καὶ ἀπορεῖς περὶ τοῦ, διατὶ συγχωρεῖ αὐτῷ ὁ Θεὸς πειράζειν; Ἐὰν μελετήσῃς τὴν περὶ τοῦ Ἰὼβ ἱστορίαν, φεύγει ὁ φόβος σου, καὶ λύεται ἡ ἀπορία σου. ἐκεῖ βλέπεις, ὅτι ὁ διάβολος ἐζήτησε καθ' αὐτὸ ἄδειαν παρὰ τοῦ Θεοῦ, ἵνα τὸν Ἰὼβ πειράξῃ· λαβὼν δὲ αὐτὴν, ἔσησε κατ' αὐτοῦ πάσας τὰς παγίδας αὐτοῦ, μετῆλθε πάσας τὰς μεθοδείας, ἐρρίψε πάντα τὰ πεπυρωμένα βέλη, ἐξεκένωσε πάσας τὰς δυνάμεις αὐτοῦ. Κατέφθειρε πάντα τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ. ὅθεν ὁ πλουσιώτατος μετὰ μίαν σιγμὴν ἐγένετο πτωχότατος. ἐθανάτωσε πάντας τοὺς υἱοὺς καὶ τὰς θυγατέρας αὐτοῦ. ὅθεν ὁ πολύτεκνος ἀπὸ μιᾶς σιγμῆς εἰς ἄλλην ἐγένετο ἄτεκνος. ἐπλήγωσεν ὅλον τὸ σῶμα αὐτοῦ διὰ τραυμάτων ὀδυνηρῶν. ὅθεν ὁ πρότερον ὑγειέστατος, ἐκοίτετο εἰς τὴν γῆν κατατετραυματισμένος, καὶ ἐσκωληκιασμένος, καὶ δὶ ὀστράκου ξέων τὰς πληγὰς αὐτοῦ. ἀπέστειλε τοὺς φίλους αὐτοῦ, ἵνα ἀντὶ παρηγορίας, πικρίαν, καὶ ἀντὶ βοηθείας, ὀνειδισμὸς αὐτῷ προσφέρωσι. τελευταῖον ἔπεισε καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, ἵνα διὰ τῶν ἐλεεινῶν αὐτῆς λόγων ἀπελπίσῃ αὐτὸν καὶ προτρέψῃ εἰς ἐκφώνησιν βλασφημίας. Ἰώβ. 2, 9. „Μέχρι τίνος καρτερήσῃς, ἔλεγε πρὸς αὐ„τὸν· Ἀλλ' εἰπὸν τι ῥῆμα πρὸς Κύριον, „καὶ τελεύτα. Τὶ δὲ διὰ τούτων κατώρθωσεν ὁ διάβολος; ἐτελείωσεν ἆρά γε τὸν σκοπὸν αὐτοῦ; ἡμάρτηκεν ἆρά γε ὁ Ἰώβ; ἐχί. Αὐτ. 10. „Ἐν πᾶσι τούτοις τοῖς συμβεβηκόσιν αὐτῷ „οὐχ ἥμαρτεν Ἰὼβ οὐδὲ ἐν τοῖς χείλεσιν αὐ„τοῦ ἐναντίον τοῦ Θεοῦ. Τὶ οὖν κατώρθωσεν; αὐτὸς μὲν ἐφανέρωσε τὴν ἀδυναμίαν αὐτοῦ, καὶ ἔμεινε κατησχυμένος· ὁ δὲ Ἰὼβ ἔλαβε παρὰ Κυρίου διπλᾶ τῶν ὅσων εἶχε πρότε- Ἰώβ. ρον, καὶ ἐδοξάσθη ἀπ' ἄκρου γῆς ἕως ἄκρου. 42, 10. ἀπὸ τότε δὲ, καὶ ἕως τοῦ νῦν, καὶ εἰς τὸν αἰῶνα μεγαλύνεται, καὶ ἐπαινεῖται ἡ ὑπομονὴ αὐτοῦ, καὶ ἡ ἀνδρεία, καὶ ἡ εἰς τὸν Θεὸν ὑπακοὴ καὶ εὐλάβεια. πρὸς τούτοις δὲ καὶ τοῦτο ἄξιον σημειώσεως ἐστίν· ἔδωκε μὲν ἄδειαν ὁ Θεὸς τῷ διαβόλῳ, ἵνα βλάψῃ καὶ τὰ ὑπάρχοντα τοῦ Ἰὼβ, καὶ τὰ τέκνα αὐτοῦ, καὶ τὸ ἴδιον αὐτοῦ σῶμα, πλὴν ἐκ ἐσυγχώρησεν αὐτῷ, ἵνα τὴν ψυχὴν αὐτοῦ φθείρῃ. „Εἶπε δὲ ὁ Κύριος τῷ διαβόλῳ, ἰδοὺ παρα- Ἰώβ. „δίδωμί σοι αὐτὸν, μόνον τὴν ψυχὴν αὐτοῦ 2, 6. διαφύλαξον.

Ἐὰν λοιπὸν ἰδοὺ ὁ σατανᾶς ἔχῃ ἐξουσίαν, ἰδοὺ ὁ Θεὸς δίδωσιν αὐτῷ ἄδειαν πρὸς τὸ βλάψαι τὴν ψυχὴν ἡμῶν· καὶ ἐὰν τὰ ὑπ' αὐτοῦ φθειρόμενα ἐπίγεια ἀγαθὰ διπλασιάζωνται, καὶ οἱ πόλεμοι αὐτοῦ προξενῶσι σέφανον ἀμάραντον, καὶ δόξαν οἰκουμενικὴν καὶ αἰώνιον, τὶ φοβέμεθα αὐτόν; ὅταν ἡμεῖς ἔχωμεν πίστιν θερμὴν, νηπίων βέλη εἰσὶ πάντα τὰ μηχανουργήματα αὐτοῦ, καὶ δῶρα γίνονται ψυχωφελῆ καὶ σωτήρια·

Εἶτα ἔχοντες ὅπλα θεοκατασκεύαστα, καὶ θεοπαράδοτα διὰ τῶν ὁποίων, ἐὰν θέλωμεν, διώκομεν αὐτὸν μακρὰν ἀφ' ἡμῶν, τὶ φοβέμεθα; δύω ὅπλα ἔχει αὐτὸς καθ' ἡμῶν, δύω ὅπλα ἔχομεν ἡμεῖς κατ' αὐτοῦ. αὐτὸς πειράζει διὰ τῶν ἐπιθυμιῶν τῆς σαρκὸς, καὶ διὰ τῆς ματαιότητος τοῦ κόσμου. ἡμεῖς δὲ διὰ τῆς νηστείας, καὶ διὰ τῆς προσευχῆς „ἐκβάλλομεν αὐτὸν ἔξω. οὐδὲ αὐτὸς ἄλλα „ὅπλα ἔχει, οὐδὲ ἡμεῖς. Τοῦτο τὸ γένος ἐκ „ἐκπορεύεται, εἰμὴ ἐν προσευχῇ, καὶ νηστείᾳ.

Τὶς ἀμφιβάλλει, ὅτι ἡ νηστεία μαραίνει καὶ καταδαμάζει τὴν ἐπιθυμίαν τῆς σαρκός;

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ἔρχεται αὐτὸς, ἐγείρει τὴν κακὴν ἐπιθυμίαν, καὶ ζητεῖ νὰ καταποντίσῃ τὴν ψυχήν σε εἰς τὸν βόρβορον τῶν ἁμαρτημάτων τῆς σαρκός. σὺ μὴ περιμείνῃς νὰ νηστεύσῃς τῇ τετάρτῃ, ἢ τῇ παρασκευῇ, ἀλλὰ νήστευσον τότε ἐυθὺς ὅλην τὴν ἡμέραν. τὸ ἑσπέρας φάγε μόνον ἄρτον, καὶ πίε ὕδωρ. αὐτὸς βλέπει τότε τὴν ἀδυναμίαν αὐτῦ, καὶ φεύγει, οὐκ ἐπιτείνει τὸν πειρασμὸν, ἵνα μὴ παρατείνῃς τὴν νηστείαν, καὶ πολλαπλασιάζῃς τὺς στεφάνυς. [3]Ἦλθεν αὐτὸς, ἔστησεν ἐνώπιόν σου τὰς παγίδας τῆς ματαιότητος τοῦ κόσμυ, τρέξον ἐυθὺς εἰς τὴν μετὰ πίστεως καὶ ἐυλαβείας προσευχὴν, ζήτησον τὴν χάριν τῦ Θεῦ, εἰπὲ μετὰ τοῦ Δαβίδ· „Ἀπόστρεψον τὺς ὀφθαλμύς μυ τῦ μὴ ἰδεῖν ματαιότητα. Οὐδενὸς τοιστοτρόπως, καὶ ὑπὲρ τοιούτων σωτηριωδῶν πραγμάτων προσευχομένυ μένει ἀνενέργητος ἡ προσευχὴ καὶ ἄπρακτος. διότι αὐτή ἔστιν ἡ προσευχὴ, περὶ ἧς ὁ Θεὸς εἶπε· „Καὶ πάντα ὅσα ἂν αἰτήσητε ἐν τῇ προσευχῇ πιστεύοντες, λήψεσθε. ὁ Θεὸς ἓν ἐπακύσας τῆς δεήσεώς σε, ἀποξέλλει σοι τὴν ἐπεράνιον αὐτῦ χάριν, ἥτις ἀποστρέφει τὺς ὀφθαλμύς σε ἀπὸ τῆς κοσμικῆς ματαιότητος· καὶ ἔτως ἐκεῖνος μὲν φεύγει κατησχυμένος, σὺ δὲ μένεις νικητὴς καὶ τροπαιῦχος, ἐν Χριστῷ Ἰησῦ τῷ Κυρίῳ, ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα, καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Ματ. 21, 22.

Ψαλ. 118, 37.

ΕΡΜΗΝΕΙΑ

ΕΙΣ ΤΟ ΚΑΤΑ

ΜΑΤΘΑΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

ΤΗΣ ΙΑ'. ΚΥΡΙΑΚΗΣ.

Ὅταν ὁ ἐπιτήδειος ζωγράφος πρὸς κατασκευὴν τῆς εἰκόνος σχεδιάσῃ κατὰ τὴν πρέπουσαν συμμετρίαν πάντα τὰ μέλη καὶ μέρη τοῦ εἰκονιζομένυ, καὶ ἐφαρμόσῃ λαμπρὰ καὶ κατάλληλα χρώματα, καὶ κατὰ μίμησιν τῆς φύσεως ἐξιχνιάσῃ τὸν ἁρμόδιον τῶν προσώπων χαρακτῆρα, τότε βλέπεις καθαρὰ εἰς τὴν εἰκόνα αὐτὰ τὰ εἰκονιζόμενα πρωτότυπα, καὶ διακρίνεις ἐντελῶς τὺς τύτων χαρακτῆρας. κατὰ τὸν ὅμοιον τρόπον, ὅταν ὁ σοφὸς συγγραφεὺς εἰς τὴν σύνθεσιν τῦ συγγράμματος αὐτῦ σήσῃ εἰς πάντα τὰ κόμματα, καὶ τὰς περιόδυς τὰ κατὰ τοὺς κανόνας μέτρα, καὶ συνάψῃ τὰ προσφυῆ καὶ ἁρμόδια ὀνόματα, καὶ ὑποτυπώσῃ πάντα μετὰ τῆς καθηκύσης φυσικῆς ἁπλότητος, καὶ χαρακτηρίσῃ ὡς πρέπει τὰ πρόσωπα, περὶ ὧν λαλεῖ, τότε ἀναγινώσκων τὸν ὕτω συντεθέντα λόγον, φαίνεταί σοι ἐχ ὅτι ἀναγινώσκεις, ἀλλ' ὅτι βλέπεις αὐτὰ τὰ πράγματα, περὶ ὧν ὁ λόγος. τῦτο δὲ ἐποίησεν ὁ ἅγιος καὶ ἱερὸς συγγραφεὺς, λέγω ὁ Εὐαγγελιστὴς Ματθαῖος, γράψας τὰ σήμερον ἀναγνωσθέντα παραβολικὰ τῦ Κυρίυ ἡμῶν Ἰησῦ Χριστῦ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Χρισὲ λόγια. τοιαυτοτρόπως δηλαδὴ συνέγραψε ταύτην τὴν παραβολήν, ὥσε φαίνεταί σοι, ὅτι ἐκ ἀναγινώσκεις, ἀλλὰ βλέπεις ἐν αὐτῇ τὴν τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν ἄνθρωπον εὐσπλαγχνίαν, καὶ δικαιοσύνην, καὶ τὴν τοῦ ἀνθρώπε ἀσπλαγχνίαν καὶ ἀδικίαν πρὺς τὸν ἄνθρωπον. Ἐπειδὴ δὲ τοῦ Εὐαγγελίου τὰ λόγια ὅσον ἀναγινώσκονται εὐλαβῶς, καὶ εὐσεβῶς ἐξηγοῦνται, τοσοῦτον περισσότερον καρποφορᾶσιν ἐν τῇ ψυχῇ ἡμῶν, διὰ τᾶτο ἡμεῖς μὲν τὴν ἐξ ὕψες βοήθειαν ἐπικαλεσάμενοι, σπουδάσομεν διερμηνεῦσαι τὴν εὐαγγελικὴν παραβολὴν, ὑμεῖς δὲ, εὐλογημένοι χρισιανοὶ, ἀνοίξατε τῆς καρδίας ὑμῶν τὰς θύρας εἰς ὑποδοχὴν τῆς ἐξηγήσεως τῶν τᾶ Θεᾶ λόγων.

Ματ. 18, 23. Εἶπεν ὁ Κύριος τὴν παραβολὴν ταύτην. Ὡμοιώθη ἡ Βασιλεία τῶν ἐρανῶν ἀνθρώπῳ Βασιλεῖ, ὃς ἠθέλησε συναῖραι λόγον μετὰ τῶν δέλων αὐτᾶ.

Ὅταν ἀντὶ τῶν πραγμάτων, περὶ ὧν βελόμεθα λαλῆσαι, παραλαμβάνωμεν ἄλλα πράγματα ὅμοια, τότε ὁ λόγος ὀνομάζεται παραβολὴ, ἢ λόγος παραβολικός. διὸ ἡ Παραβολὴ ἐσὶν ὁμοίωσις, ἢ εἰκών. παραβολικῶς δὲ ἐλάλησεν ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησᾶς Χρισὸς κατὰ τὰ προφητευθέντα περὶ αὐτοῦ.

Ψαλ. 77, 2 „Ἀνοίξω ἐν παραβολαῖς τὸ σόμα μς, Προε„φήτευσε περὶ αὐτᾶ ὁ ἅγιος προφήτης Δαβίδ. Ἰδὲ ἦν ἀνοίξας τὸ σόμα αὐτᾶ, ἐλάλησε τάυτην τὴν παραβολήν. Ὡμοιώθη, εἶπεν, ὅσα πράττει ὁ Θεὸς, ὅταν ἀνακρίνῃ τὰς ἀξίας, καὶ ἀναξίας τὴν Βασιλείας τῶν ἐρανῶν, μετὰ τῶν γενομένων ὑπό τινος Βασιλέως, ὅταν ἐξερευνᾷ τὸ χρέος ἑνὸς ἑκάσου τῶν δούλων αὐτοῦ. ταῦτα δὲ εἰπὼν, περιγράφει ἔπειτα τὶ ἐποίησεν ὁ Βασιλεὺς ἐκεῖνος, ὅταν ἀνελογίσθῃ τὸ χρέος τῶν δέλων αὐτᾶ.

Ματ. 18, 24. Ἀρξαμένε δὲ αὐτᾶ συναίρειν, προσηνέχθη αὐτῷ εἷς ὀφειλέτης μυρίων ταλάντων.

Ὅταν ἦν ἤρξατο τὸν ἀναλογισμὸν τοῦ χρέες, προσέφερον καὶ παρέσησαν ἐνώπιον αὐτᾶ ἕνα δᾶλον, ὅσις ἐχρεώσει αὐτῷ μύρια τάλαντα. τὸ παλαιὸν ἑβραϊκὸν τάλαντον συγκροτεῖ σχεδὸν τετρακοσίες ὀγδοήκοντα καὶ ἓξ τῶν σημερινῶν ἐνετικῶν χρυσῶν νομισμάτων. ὅθεν τὰ μύρια τάλαντα συμποσᾶσι σχεδὸν τέσσαρα μιλιόνια καὶ ὀκτακοσίας ἑξήκοντα χιλιάδας τῶν εἰρημένων χρυσῶν. ἡ ποσότης ἄυτη ἐσὶ μεγάλη· ἐπίτηδες δὲ τοσᾶτον ἐμεγαλύνθη. ἀλλὰ ποίαν ὁμοιότητα ἔχεσι ταῦτα μετὰ τῶν ὑπὸ τᾶ Θεᾶ ἀνακρινομένων; Ὁ Βασιλεὺς, ὅσις ἀναλογίζεται τὸ χρέος τῶν δέλων αὐτᾶ σημαίνει τὸν Βασιλέα τῶν βασιλευόντων, καὶ Δεσπότην πάσης τῆς κτίσεως. αὐτὸς βλέπων τὰ ἀπόκρυφα τῆς καρδίας τῶν ἀνθρώπων, ἐτάζει καὶ ἀνακρίνει τὰς ἁμαρτίας ἑνὸς ἑκάσε. ὁ δὲ ὀφειλέτης, ἐσὶν ὁ ἁμαρτωλός. διότι καθὼς ὁ ὀφειλέτης χρεωσεῖ τὴν ἐπισροφὴν τῶν ἀργυρίων, ὧν ἐδανείσθη· ἔτω καὶ ὁ ἁμαρτωλὸς χρεωσεῖ τὴν ἐπισροφὴν καὶ μετάνοιαν τῶν ἁμαρτημάτων, ὧν ἔπραξεν. εἶπε δὲ, ὅτι μύρια τάλαντα ἐχρεώσει ὁ ὀφειλέτης, ἵνα παρασήσῃ καὶ τὸ πλῆθος καὶ τὸ βάρος τῶν ἁμαρτημάτων τᾶ ἁμαρτωλᾶ.

Μὴ ἔχοντος δὲ αὐτᾶ ἀποδᾶναι, ἐκέλευσεν αὐτὸν ὁ Κύριος αὐτᾶ πραθῆναι, καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ τὰ τέκνα, καὶ πάντα ὅσα εἶχε, καὶ ἀποδοθῆναι. Ματ. 18, 25.

Ἐπειδὴ ὁ ὀφειλέτης ἐκ εἶχε τρόπον, ἵνα ἐκπληρώσῃ τὸ χρέος αὐτᾶ, ὥρισεν ὁ Βασιλεὺς ἵνα πωληθῇ καὶ αὐτὸς, καὶ τὰ τέκνα, καὶ πάνια τὰ ὑπάρχοντα αὐτᾶ, καὶ ἐκπληρωθῇ τὸ χρέος· „Μὴ ἔχοντος δὲ αὐτᾶ ἀπο„δᾶναι. Ἀληθῶς δὲ ἐδὲν ἔχει ὁ ἁμαρτωλὸς δυνάμενον ἐξιλεῶσαι τὸν Θεὸν διὰ τὰς ἁμαρτίας αὐτᾶ. ἐδὲν, ἐδὲ τῶν ἐν τῷ κόσμῳ,

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ἐδὲ τῶν ἐν τῷ ἀρανῷ ἐξαγοράζει τὴν ἁμαρτίαν. καὶ αὐτὴ δὲ ἡ μετάνοια ἡμῶν ἐδέν ἐσιν ὡς πρὸς τῆς ἁμαρτίας τὸ βάρος. μόνη ἡ ἄπειρος τοῦ Θεοῦ ἐυσπλαγχνία ἐξαλείφει τὴν ἁμαρτίαν. ἀλλὰ τὶ σημαίνει ἡ πώλησις τῦ ὀφειλέτε, καὶ τῆς γυναικὸς, καὶ τῶν τέκνων, καὶ πάντων τῶν ὑπαρχόντων αὐτῦ πρὸς ἀπόδοσιν τοῦ χρέους; ὁ πωλούμενος γίνεται δῆλος τῦ ἀγοράζοντος, καὶ χωρίζεται ἀπὸ τῦ δεσπότε τῦ πωλήσαντος αὐτόν. Ὅθεν, ἡ μὲν πώλησις τῦ ὀφειλέτε σημαίνει τὸν χωρισμὸν τῦ ἁμαρτωλῦ ἀπὸ τῦ Θεῦ. ἡ δὲ τῆς γυναικὸς, καὶ τῶν τέκνων, καὶ τῶν ὑπαρχόντων αὐτῦ τὴν σέρησιν τῦ ἁμαρτωλῦ πάντων τῶν θείων χαρισμάτων, ὧν εἶχεν, ὅτε περιεπάτει τῆς ἀρετῆς τὸν δρόμον. σημαίνουσι δὲ ταῦτα γενικῶς καὶ τὰς συμφορὰς καὶ δυσυχίας, ἐν αἷς παραδίδοται ὁ ἁμαρτωλὸς διὰ τὰς ἁμαρτίας αὐτοῦ. διὰ τῶν τοιούτων δὲ τιμωριῶν ἐρχόμενος ὁ ἁμαρτωλὸς εἰς μετάνοιαν, ἐξιλεοῖ τὴν θείαν δικαιοσύνην, καὶ λυτρῦται τῆς μελλέσης αἰωνίου κολάσεως, ἥτις περιέμενεν αὐτὸν διὰ τὰς ἁμαρτίας αὐτοῦ. τοῦτο δὲ ἐφανέρωσεν ἡμῖν ὁ Σωτὴρ διὰ τῶν ἑξῆς λόγων τῆς παραβολῆς.

Χρυσ. εἰς τὴν Σειρ.

Ματ 18, 26. *Πεσὼν ἦν ὁ δῦλος προσεκύνει αὐτῷ, λέγων· Κύριε μακροθύμησον ἐπ' ἐμοὶ, καὶ πάντα σοι ἀποδώσω.*

Βλέπε τῆς τιμωρίας τῦ Κυρίε τὸν καιρόν. Προσκυνήματα ἕως ἐδάφους τῆς γῆς· „Πεσὼν ἦν ὁ δῦλος προσεκύνει αὐτῷ. Δεήσεις ἐκ βάθες ψυχῆς· Κύριε μακροθύμησον ἐπ' ἐμοί. Ὑποχέσεις μεγάλαι· Καὶ πάντα „σοι ἀποδώσω. Κύριε ἐν θλίψει ἐμνήσθη„μέν σε, λέγει ὁ Προφήτης Ἡσαΐας. Πολλάκις, ὅταν ὁ Θεὸς ἐντείνῃ τὸ τόξον αὐτῦ, καὶ ῥίπτῃ ἐπάνω εἰς τὸν ἁμαρτωλὸν τῶν δυσυχιῶν τὰ βέλη, τότε αὐτὸς διὰ τῆς μετανοίας καὶ δεήσεως προσρέχει εἰς τὸν Θεὸν, καὶ ὑπόσχεται τὴν τελείαν αὐτοῦ διόρθωσιν. Βλέπε δὲ καὶ τὴν πρὸς τοὺς ἐπισρέφοντας ἁμαρτωλοὺς ἄμετρον τοῦ Θεοῦ ἐυσπλαγνίαν.

Ἡσ. 26, 16.

Σπλαγχνισθεὶς δὲ ὁ Κύριος τῦ δέλε ἐκείνε, ἀπέλυσεν αὐτὸν, καὶ τὸ δάνειον ἀφῆκεν αὐτῷ. Ματ. 18, 27.

Ὁ δῦλος, ἦγεν πᾶς ἁμαρτωλὸς, ὅταν ἔλθῃ εἰς μετάνοιαν, ζητεῖ τῦ Θεῦ τὴν μακροθυμίαν, ὑποσχόμενος τὴν ἐκ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῦ ἐπισροφήν. Ὁ δὲ φιλανθρωπότατος Θεὸς ἐ μόνον σπλαγχνίζεται ἐπ' αὐτῷ, καὶ μακροθυμῶν ἀναβάλλει τὴν τιμωρίαν, καὶ περιμένει τὴν ἐπισροφὴν αὐτῦ, ἀλλὰ καὶ ἀπολύει αὐτὸν ἀπὸ τῦ δεσμῦ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτοῦ, καὶ ἀφίησι καὶ συγχωρεῖ πάσας τὰς ἀνομίας αὐτῦ· „Καὶ τὸ δάνειον ἀφῆκεν αὐτῷ. Καὶ ταῦτα μὲν τοῦ ἁμαρτωλοῦ τὰ ἔργα, καλὰ καὶ ὠφέλιμα, τὰ δὲ ἑξῆς κάκισα καὶ ψυχοβλαβέσατα.

Ματ. 18, 28. *Ἐξελθὼν δὲ ὁ δῦλος ἐκεῖνος, εὗρεν ἕνα τῶν συνδύλων αὐτῦ, ὃς ὤφειλεν αὐτῷ ἑκατὸν δηνάρια, καὶ κρατήσας αὐτὸν ἔπνιγε, λέγων· ἀπόδος μοι ὅ, τι ὀφείλεις.*

Τὰ λόγια ταῦτα περιγράφουσι τὸ ἦθος τῦ ἀσυμπαθῦς ἀνθρώπε. Ὁ δῦλος, λέγει, ἐξῆλθεν. Ἀληθῶς δὲ ἐν ὅσῳ ὁ ἄνθρωπος ἐσὶ συμπαθὴς καὶ ἐυσπλαγχνος, „Μένει ἐν „τῷ Θεῷ, καὶ ὁ Θεὸς ἐν αὐτῷ. Ὅταν δὲ κλείσῃ τὰ σπλάγχνα αὐτοῦ, καὶ κατασαθῇ ἀσυμπαθὴς καὶ ἄσπλαγχνος, τότε ἐξέρχεται, καὶ μακρύνεται ἀπὸ τῆς τῦ Θεῦ χάριτος. 1 Ἰωάν. 4, 16. *διατὶ δὲ εἶπεν, Εὗρεν ἕνα τῶν συνδύλων; τίνες εἰσὶν ἄτοι οἱ σύνδυλοι; πάντες οἱ ἄνθρωποι ἐσμὲν δῦλοι τῦ ὑψίσε Θεῦ. διὸ καὶ λεγόμεθα σύνδυλοι, ὡς χρέος ἔχοντες ἕνα δυλεύωμεν ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν Δεσπότην, τὸν Θεόν. ἀκόμεν δὲ καθ' ἑκάσην τὰς ἀσυμπαθεῖς ἀνθρώπας κραυγάζοντας κατὰ τῶν συνδύλων αὐτῶν. ἄλλον μὲν κραυγάζοντα, ἀπόδος μοι τὴν τιμήν με· ἄλλον δὲ, ἀπόδος*

μοι

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

μοι τὸ ἀργύριόν με· καὶ ἄλλον, ἀπόδος μοι τὰ πράγματά με. ἔτοι δὲ ἐ μόνον κατ' αὐτῶν κραυγάζεσι ταῦτα, ἀλλὰ καὶ ξενοχωρῆσι καὶ βιάζεσιν αὐτὲς ὑπερβολικά. ἀξιοσημείωτα δέ εἰσι τὰ ἑκατὸν δηνάρια. διότι τὸ δηνάριον, τὸ καὶ νόμισμα Κήνσου ὑπὸ τῆ Εὐαγγελισῆ Ματθαίε ὀνομαζόμενον, ἐυτελῆ ἔχει τιμήν. τὰ ἑκατὸν δηνάρια ἐδὲ δύω ὁλοκλήρες χρυσὲς συγκροτῆσιν. ἐπίτηδες δὲ ὁ πάνσοφος Θεὸς τὸ μὲν χρέος, τὸ εἰς αὐτὸν χρεωσάμενον ἀνεβίβασεν εἰς τὰ μύρια τάλαντα, τὸ δὲ χρέος, τὸ ὑπὸ τῆ ἀνθρώπε εἰς τὸν ἄνθρωπον χρεωσούμενον, κατεβίβασεν εἰς τὰ ἑκατὸν δηνάρια, ἵνα διά τέτε παρασήση, ὅτι τὸ πρὸς αὐτὸν ἡμῶν χρέος ὑπερβαίνει καθ' ὑπερβολὴν τὸ πρὸς ἡμᾶς χρέος τῶν ἀνθρώπων. εἴτε τιμὴν, εἴτε ὑπηρεσίαν, εἴτε δηνάρια, εἴτε ἄλλο τὶ χρεωσεῖ σοι ὁ ἄνθρωπος, τὸ χρέος αὐτοῦ οὐδεμίαν ἔχει σύγκρισιν μετὰ τῆ χρέες, ὅπερ ἡμεῖς χρεωσῆμεν εἰς τὸν Θεὸν, καθὼς οὐδεμίαν σύγκρισιν ἔχει ὁ Θεὸς μετὰ τῆ ἀνθρώπου. τὴν ἐυτέλειαν δὲ τοῦ χρέους τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὸν ἄνθρωπον ἐφανέρωσε καὶ διὰ τέτων τῶν λόγων· „Ἄπόδος μοι ὅ, τι ὀφείλεις. „Παρέσησε μὲν τὸν δανειςὴν αἰσχυνόμενον διὰ τὴν ὀλίγην ποσότητα εἰπεῖν πρὸς τὸν ὀφειλέτην αὐτοῦ, ἀπόδος μοι τὰ χρεωσάμενα ἑκατὸν δηνάρια, λέγοντα δὲ ἀνωνύμως, Ἄπόδος μοι ὅ, τι ὀφείλεις.

Ματθ. 18, 29. *Πεσὼν οὖν ὁ σύνδουλος αὐτοῦ εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ, παρεκάλει αὐτὸν, λέγων· μακροθύμησον ἐπ' ἐμοὶ, καὶ πάντα ἀποδώσω σοι. ὁ δὲ οὐκ ἤθελεν· ἀλλ' ἀπελθὼν, ἔβαλεν αὐτὸν εἰς φυλακὴν, ἕως ἂ ἀποδῷ τὸ ὀφειλόμενον.*

*Ἵνα παρασήση ὁ Θεὸς, πόσον αὐτός ἐσιν εὔσπλαγχνος εἰς τὸν δοῦλον αὐτοῦ τὸν ἄνθρωπον, ὅταν ζητῆ παρ' αὐτοῦ τὴν συγχώρησιν τῶν ἁμαρτιῶν αὐτοῦ, καὶ πόσον ἀσπλαγχνος ὁ ἄνθρωπος πρὸς τὸν σύνδουλον αὐτοῦ τὸν ἄνθρωπον, ὅταν ζητῆ παρ' αὐτοῦ τὴν ἄφεσιν τῶν σφαλμάτων αὐτῆ, παρέσησε τὸν πταίσην ζητοῦντα παρὰ τοῦ ἀνθρώπου μακροθυμίαν ὑπὲρ τῶν πταισμάτων αὐτοῦ διὰ τῶν αὐτῶν τρόπων, δι' ὧν καὶ ὁ ἁμαρτωλὸς ζητεῖ παρὰ Θεοῦ τὴν συγχώρησιν τῶν ἀνομιῶν αὐτοῦ. ἔπεσεν ὁ ἁμαρτωλὸς ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, καὶ προσκυνήσας αὐτὸν, ἐξήτησε τὴν μακροθυμίαν αὐτοῦ, ὑποσχεθεὶς τὴν διόρθωσιν τῶν ἰδίων ἁμαρτιῶν. „Πεσὼν οὖν ὁ δῆλος προσεκύνει αὐ„τῷ, λέγων· Κύριε, μακροθύμησον ἐπ' ἐμοὶ, „καὶ πάντα σοι ἀποδώσω. Ἔπεσεν ὁμοίως καὶ ὁ πταίσης εἰς τοὺς πόδας τοῦ συνδούλου αὐτοῦ, ἠγουν προσεκύνησεν αὐτόν. „Πε„σὼν οὖν ὁ σύνδουλος εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ· καὶ παρακαλέσας, ἐξήτησε τὴν μακροθυμίαν τοῦ συνδούλου αὐτοῦ, ἠγουν τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ὑπεσχέθη τοῦ χρέους τὴν ἀπόδοσιν· „Παρεκάλει αὐτὸν, λέγων· μα„κροθύμησον ἐπ' ἐμοὶ, καὶ πάντα ἀποδώσω σοι· Καὶ ὁ μὲν Δεσπότης τῶν ἁπάντων καὶ Θεὸς σπλαγχνισθεὶς, ἐσυγχώρησε πάσας τὰς ἀνομίας τοῦ ἁμαρτωλοῦ. „Σπλαγχνισθεὶς δὲ „ὁ Κύριος τοῦ δούλου ἐκείνου, ἀπέλυσεν „αὐτὸν, καὶ τὸ δάνειον ἀφῆκεν αὐτῷ. Ὁ δὲ ἄνθρωπος οὐκ ἠθέλησε συγχωρῆσαι τὸν ἄνθρωπον. Ὁ δὲ ἐκ ἤθελεν, ἀλλ' ἔθηκεν αὐτὸν εἰς τὴν φυλακὴν ἕως ἂν ἐκπληρώσῃ τὸ χρέος. „Ἀλλ' ἀπελθὼν, ἔβαλεν αὐτὸν εἰς „φυλακὴν, ἕως οὗ ἀποδῷ τὸ ὀφειλόμενον. Τὶς ἀσυμπαθὴς ταῦτα ἀκούων οὐ καταισχύνεται; ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ συγχωρεῖ τὸ ἄμετρον πλῆθος τῶν βαρυτάτων ἀνομιῶν μου διὰ τὴν παράκλεσιν, καίτι ἀν μετάνοιαν, καὶ τὴν ὑπόσχεσιν τῆς ἐπιστροφῆς μου. ἐγὼ ὁ σκώληξ τῆς γῆς οὐ συγχωρῶ τοῦ συνδούλου μου καὶ ἀδελφοῦ μου τὰ μικρὰ πταίσματα, ἢ τὸ ὀλίγον χρέος, κἂν παρακαλῆ, καὶ μετανοῆ, καὶ ὑπόσχηται τὴν ἀπόδοσιν.

Μαρκ. 12, 15. Λεκ. 20, 24. Ματθ. 22, 19. Ὅρα τὸ Δεξ τῆς Γραφ. τοῦ Καλμ.

Ποία

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Ποῖα δὲ τὰ ἀκόλουθα τῆς τοιαύτης ἀσπλαγχνίας μὲ, ἀκέσατε.

Ματ. 18, 31. Ἰδόντες δὲ οἱ σύνδουλοι αὐτοῦ τὰ γενόμενα, ἐλυπήθησαν σφόδρα· καὶ ἐλθόντες διεσάφησαν τῷ Κυρίῳ αὐτῶν, πάντα τὰ γενόμενα.

Ἀληθῶς λυποῦνται σφόδρα οἱ συμπαθεῖς τοῦ Βασιλέως δοῦλοι, ὅταν βλέπωσι τὰ ἀσυμπαθῆ ἔργα ἑνὸς τῶν συνδούλων αὐτῶν. Ἵνα δὲ βοηθήσωσι τὸν δυνασευόμενον, ἀναγγέλλουσι τῷ κυρίῳ αὐτῶν τὰ τῆς ἀσπλαγχνίας ἔργα, ὅσα ὁ σύνδουλος αὐτῶν ἐποίησεν. ἀλλ' ὅταν ταῦτα ἀναφέρωμεν εἰς τὸν Θεὸν, καὶ τὸν ἀσυμπαθῆ ἁμαρτωλὸν, τίνες ἆρά γε τότε εἰσὶν οἱ σύνδουλοι, οἱ λυπούμενοι σφόδρα διὰ τὴν ἀσπλαγχνίαν τοῦ ἀσυμπαθοῦς ἁμαρτωλοῦ, καὶ ἀναγγέλλοντες τῷ κυρίῳ αὐτῶν τὰς καταδυνασείας τοῦ συνδούλου αὐτῶν; Καὶ οἱ Ἄγγελοι λέγονται σύνδουλοι τῶν ἀνθρώπων, ἐπειδὴ καὶ Ἄγγελοι καὶ ἄνθρωποι ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν Θεὸν δοξάζουσι καὶ δουλεύουσι. μισοπόνηροι δέ εἰσιν οἱ Ἄγγελοι, ὅθεν λυποῦνται ὅταν ἁμαρτάνωμεν, καθὼς καὶ χαίρουσιν, ὅταν μετανοῶμεν. Αὐτοὶ οὐκ ἀναγγέλλουσι τῷ Θεῷ τὰς ἁμαρτίας τοῦ ἀσυμπαθοῦς ἀνθρώπου, ἐπειδὴ τὰ πάντα εἰσὶ τῷ Θεῷ γνωσά· ἀλλὰ βλέποντες τὴν πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς ἀσπλαγχνίαν ἡμῶν, ἐυσπλαγχνίᾳ κινέμενοι, πρεσβεύουσι τῷ Θεῷ ὑπὲρ βοηθείας καὶ ἀντιλήψεως τοῦ δυνασευομένου ὑπὸ τῆς ἀσπλαγχνίας τοῦ ἀσυμπαθοῦς. ταύτην δὲ τὴν πρὸς τὸν Θεὸν πρεσβείαν τῶν ἁγίων Ἀγγέλων ἐφανέρωσεν ὁ Θεάνθρωπος διὰ τῶν λόγων τούτων· „Καὶ „ἐλθόντες διεσάφησαν τῷ Κυρίῳ αὐτῶν „πάντα τὰ γενόμενα. Σημείωσαι δὲ, ὅτι οὐ πάντα τὰ λόγια τῆς παραβολῆς ἁρμόζουσιν εἰς τὸ παραβαλλόμενον. τινὰ δὲ παραλαμβάνονται πρὸς μόνον ἀπαρτισμὸν τῆς παραβολῆς. τοῦτο αὐτὸς ὁ Κύριος ἡμῶν ἐφανέρωσεν, ὅτε ἐξήγησε τὴν παραβολὴν τῶν ζιζανίων. διότι εἰς μὲν τὴν παραβολὴν παρέσησε καὶ δούλους λέγων· „Προ- Ματ. 18, 27. „σελθόντες δὲ οἱ δοῦλοι τοῦ οἰκοδεσπό- „του, εἶπον αὐτῷ, Κύριε οὐχὶ καλὸν σπέρ- „μα ἔσπειρας ἐν τῷ ἀγρῷ σου; πόθεν „οὖν ἔχει τὰ ζιζάνια; Εἰς δὲ τὴν ἑρμηνείαν τῆς παραβολῆς ἐσιώπησε παντελῶς τὰ περὶ τῶν δούλων, δεικνύων ὅτι ταῦτα προσετέθησαν εἰς ἀναπλήρωσιν τῆς ἐννοίας τοῦ παραβολικοῦ λόγου, καὶ οὐχὶ πρὸς δήλωσιν τοῦ σκοποῦ τῆς παραβολῆς. ἐκ τούτου ὁ θεῖος Χρυσόσομος ἀφορμὴν λαβὼν, εἶπεν· „Ὅπερ ἔλεγον ἀεὶ, ὅτι „τὰς παραβολὰς οὐ κατὰ ῥῆσιν ἐπεξιέναι „δεῖ, ἐπεὶ πολλὰ τὰ ἄτοπα ἕψεται. Ὅθεν „φανερὸν, ὅτι καὶ τὰ λόγια ταῦτα· Καὶ „ἐλθόντες διεσάφησαν τῷ κυρίῳ αὐτῶν „πάντα τὰ γενόμενα· Προσετέθησαν πρὸς „ἀναπλήρωσιν τῆς παραβολικῆς διηγήσεως, τουτέσιν ἵνα δηλώσωσι τὸ, πόθεν ὁ Βασιλεὺς ἐκεῖνος ἔμαθε πάντα ὅσα ἐποίησεν ὁ ἀσπλαγχνος δοῦλος αὐτοῦ, καὶ ἑπομένως ἔχει τὴν πρέπουσαν ἀκολουθίαν καὶ σειρὰν ὁ παραβολικὸς λόγος. διὸ εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ σκοποῦ τῆς παραβολῆς ὑπό τινων ἐγκαταλιμπάνονται. Τὶ δὲ ἐποίησεν ὁ Βασιλεὺς, τὴν ἀσπλαγχνίαν τοῦ δέλε αὐτῆ ἀκέσας;

Χρυσ. εἰς τὴν Σειρ.

Λεκ. 15, 10.

Ἐν τῇ Σειρ. εἰς τὴν ἑρμ. τὸ κατὰ Ματ. Γκεφ.

Τότε προσκαλεσάμενος αὐτὸν ὁ Κύριος αὐτῆ, λέγει αὐτῷ· δοῦλε πονηρὲ, πᾶσαν τὴν ὀφειλὴν ἐκείνην ἀφῆκά σοι, ἐπεὶ παρεκάλεσάς με. Οὐκ ἔδει καὶ σὲ ἐλεῆσαι τὸν σύνδουλόν σου, ὡς καὶ ἐγώ σε ἠλέησα. Ματ. 18, 32. 33.

Τότε, ὅταν δηλαδὴ καθήσῃ κρῖναι ζῶντας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

τας καὶ νεκρὺς, παρίσησιν ἐνώπιον αὐτοῦ τὸν ἀσπλαγχνον, καὶ ἐλέγχει αὐτὸν ἐλεγχον, δι' ὃ γίνεται ἀναπολόγητος. δῦλε πονηρὲ, λέγει, ἐγὼ μὲν ἤκουσα τῆς φωνῆς τῆς δεήσεώς σου, ὅταν μετενόησας, καὶ ἐσυγχώρησα τὸ πλῆθος τῶν ἁμαρτιῶν σου. ἐκ ἦν πρέπον καὶ δίκαιον, ἵνα καὶ σὺ ἀκέσῃς τὴν παράκλησιν τῦ συνδύλε σου, καὶ ἐλεήσῃς αὐτὸν, καθὼς καὶ ἐγώ σε ἠλέησα; μετὰ δὲ τὸν ἔλεγχον ἀκολουθεῖ ἡ ὀργὴ, καὶ ἡ τιμωρία ἡ αἰώνιος.

Ματ. 18, 34. Καὶ ὀργισθεὶς ὁ Κύριος αὐτοῦ, παρέδωκεν αὐτὸν τοῖς βασανισταῖς, ἕως οὗ ἀποδῷ πᾶν τὸ ὀφειλόμενον αὐτῷ.

Φοβερὸν πρᾶγμα ἡ ὀργὴ καὶ ἀγανάκτησις τῦ Θεῦ. Παρέδωκε τὸν ἀσπλαγχνον εἰς τὺς ἀσπλάγχνους βασανισὰς, ἤγουν τὺς δαίμονας, ἵνα βασανίζωσιν αὐτόν. τῦτο δὲ ἕως πότε; ἕως ἂν ἀποδώσῃ ὅλον τὸ χρέος. ἐπειδὴ δὲ ἡ ἀπόδοσις τῦ χρέους τῶν ἁμαρτιῶν διὰ μόνης τῆς μετανοίας γίνεται, μετὰ θάνατον δὲ ἐκ ἔστι μετάνοια, φανερόν ἐστιν, ὅτι αἰώνιός ἐστιν ἡ δικαία κόλασις, ἡ ὑπὸ τῦ Θεῦ διορισθεῖσα κατὰ τῶν ἀσπλάγχνων. διὰ τύτων δὲ τῶν λόγων τέλος ἐπιθεὶς ὁ Κύριος τῇ παραβολῇ, ἐπισυνάπτει ἀμέσως καὶ αὐτὸν τὸν σκοπὸν τῆς παραβολῆς, λέγων.

Χρυσ. εἰς τὴν Σειρ.

Οὕτω καὶ ὁ Πατήρ μου ὁ ἐπουράνιος ποιήσει ὑμῖν, ἐὰν μὴ ἀφῆτε ἕκαστος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ἀπὸ τῶν καρδιῶν ὑμῶν τὰ παραπτώματα αὐτῶν. Ματ. 18, 34.

„Ἰδοὺ ὅλος ὁ σκοπὸς τῆς παραβολῆς. „Οὕτω, λέγει, καὶ ὁ Πατήρ μου ὁ ἐπουράνιος ποιήσει ἡμῖν, Ἦγουν ὁ Θεὸς κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, καθ' ὃν ὁ Βασιλεὺς ἐτιμώρησε τὸν ἀσυμπαθῆ δῦλον, τιμωρήσει καὶ ὑμᾶς, ἐὰν μὴ συγχωρήσητε ἐκ καρδίας τὰ σφάλματα τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν. Διατὶ δὲ ἐκ εἶπεν ὁ Πατὴρ ὑμῶν, καθὼς καὶ ἄλλοτε πολλάκις, ἀλλ' ὁ Πατήρ μου; διότι ἐλάλει περὶ τῶν ἀσυμπαθῶν καὶ ἀμετανοήτων ἁμαρτωλῶν· τῶν δὲ τοιύτων ὁ ἐπουράνιος Θεὸς οὐκ ἔστι Πατὴρ, ἀλλὰ κριτὴς, καὶ τιμωρός· σημείωσαι δὲ καὶ τὸ, „Ἀπὸ τῶν καρδιῶν ἡμῶν. τῦτο ἀντιφέρεται κατ' ἐκείνων, οἵτινες πολιτικευόμενοι συγχωροῦσι μὲν διὰ τῆς γλώσσης καὶ τῶν χειλέων, καὶ καταλλάττονται κατὰ τὸ φαινόμενον μετὰ τῶν παροργισάντων αὐτύς. ὅμως ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν κρύπτοντες τὸ μῖσος, περιμένουσιν εὐκαιρίαν, ἵνα αὐτοὺς ἐκδικηθῶσι καὶ βλάψωσιν.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΟΜΙΛΙΑ

ΜΕΤΑ ΤΟ ΚΑΤΑ

ΜΑΤΘΑΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

ΤΗΣ ΙΑ'. ΚΥΡΙΑΚΗΣ.

Περὶ μνησικακίας.

Ἐπειδὴ ὁ σκοπὸς τῆς παραβολῆς τῦ σημερινῦ Εὐαγγελίου ἀποβλέπει μόνον ἐκείνες, οἵτινες ἐδέποτε συγχωρῦσι τὸ σφάλμα τῦ ἀδελφῦ αὐτῶν, διὰ τῦτο πολλὰ ἁρμόδιος ἐςὶ σήμερον ὁ περὶ Μνησικακίας λόγος. Ἡ μνησικακία ἐςὶν ἁμαρτία τοσῦτον μεγάλη, καὶ μεμισημένη ὑπὸ Θεῦ, ὥςε ὁ μνησίκακος ἐδεμίαν ἔχει σωτηρίας ἐλπίδα. μνησίκακος δέ ἐςιν ἐκεῖνος, ὅςις ἐ συγχωρεῖ τὸ παράπτωμα τῦ ὁπωσδήποτε βλάψαντος αὐτὸν, ἀλλὰ μνημονεύων διαπαντὸς τὸ κακὸν, ὅπερ παρ' αὐτῦ ἔπαθε, μισεῖ καὶ ἀποςρέφεται αὐτόν· πολυποίκιλος δέ ἐςι τῆς μνησικακίας ἡ ἁμαρτία.

Ὅταν μισῶ τὸν ἀδελφόν μς, ἢ διατὶ ἐξημίωσε τὰ ὑπάρχοντά μς, ἢ διατὶ ἐπεβέλευσε τὴν τιμήν μς, ἢ διατὶ ἐφόνευσε τὸν συγγενῆ μς, ἢ διατὶ ἐφάνη προδότης τῆς ζωῆς μου, τότε ἡ μνησικακία μς ἔχει σωματικήν τινα καὶ κοσμικὴν πρόφασιν· ἀλλ' ὅταν μισῶ τὸν ἀδελφόν μς, ἢ διατὶ ἐξήλεγξε τὸ ἐλάττωμά μς πρὸς ὠφέλειαν τῆς ψυχῆς, ἢ τῦ σώματός μς, ἢ διὰ ἕνα πικρὸν λύγον, ὅςις ἐκ παραδρομῆς ἔφυγεν ἐκ τῦ ςόματος αὐτῦ, ἢ διὰ ἕν σχῆμα, ἐξ ἀπροσεξίας γενόμενον, ἢ διὰ μίαν ὑποψίαν γεννηθεῖσαν ἐκ τῆς φαντασίας μς, τότε ἡ μνησικακία μς ἐδεμίαν ἔχει πρόφασιν. ἄλλη λοιπὸν ἐςὶν ἡ προφασις ἡ, καὶ ἄλλη ἀπροφάσιςος μνησικακία. ἔτος μισῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτῦ, ἐπιθυμεῖ διαπαντὸς βλάψαι αὐτὸν, πλὴν, εἴτε διατὶ οὐ δύναται, εἴτε διατὶ φοβεῖται, ἐδὲ βλάπτει, ἐδὲ ἐπιβελεύει αὐτόν· ἐκεῖνος μισῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, δυνατὸς δὲ καὶ ἄφοβος ὢν, ἐπιβελεύει καὶ βλάπτει αὐτόν. ἰδὲ καὶ ἄλλα δύω εἴδη μνησικακίας. μνησικακία θεωρητικὴ, καὶ μνησικακία πρακτική. ἔτος παῤῥησιάζει τὸ μῖσος τῆς καρδίας αὐτοῦ, καὶ ἀνακηρύττεται ἐχθρός. ὅθεν φεύγεις ὅσον δύνασαι τὰ θανατηφόρα αὐτῦ βέλη. ἐκεῖνος κρύπτει εἰς τὰ βάθη τῆς καρδίας αὐτῦ τὸ μῖσος, καὶ ὑποκρίνεται φιλίαν, διὰ δὲ τῆς φιλίας ἑτοιμάζει παγίδας, ἵνα σε παγιδεύσῃ, καὶ σκάπτει λάκκες, ἵνα σε κατακρημνίσῃ. ἰδὲ καὶ ἄλλα δύω τῆς μνησικακίας εἴδη. μνησικακία φανερὰ, καὶ μνησικακία κρυπτή. Πᾶσα δὲ μνησικακία καὶ ἡ προφασιςὴ καὶ ἡ ἀπροφάσιςος, καὶ ἡ θεωρητικὴ καὶ ἡ πρακτικὴ, καὶ ἡ φανερὰ καὶ ἡ κρυπτὴ, καὶ ἡ ὁποιαδήποτε ἄλλη ἁρπάζει ἐξ ὁλοκλήρυ πᾶσαν ἐλπίδα σωτηρίας. διατὶ δὲ τῦτο;

Διότι

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Διότι ὅλος ὁ νόμος, ὅλον τὸ προφητικὸν κήρυγμα, ὅλον τὸ Εὐαγγέλιον θεμέλιον ἔχει καὶ βάσιν τὴν ἀγάπην. ἐκ τούτου φανερόν ἐστιν, ὅτι πᾶσα ἀρετὴ βλασάνει ἐκ τῆς αὐτῆς ῥίζης, τῆς ἀγάπης. διὸ πᾶν ἔργον, κἂν φαίνηται καλὸν, οὐκ ἔστι καλὸν, ἀλλ' οὐδὲ ὠφελεῖ παντελῶς, ὅταν λείπῃ ἡ ἀγάπη. ἐὰν κατορθώσω, λέγει ὁ θεῖος Ἀπόστολος, πάσας τὰς ἀρετὰς, καὶ τελέσω πάντα τὰ θαύματα, καὶ ἔχω πᾶσαν τὴν πίστιν καὶ λάβω πάντα τοῦ Θεοῦ τὰ χαρίσματα, „Ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, οὐδέν εἰμι. Ἀληθῶς πᾶσα ἁμαρτία ἀντιφέρεται, καὶ συσκιάζει τὴν ἀγάπην, ἀλλα τὸ μῖσος ῥιζόθεν αὐτὴν ἀνασπᾷ. τὸ μῖσός ἐστι τελεία σέρησις τῆς ἀγάπης, καθὼς τὸ σκότος ἐστὶ τελεία σέρησις τοῦ φωτὸς- Ὅπου φῶς, φέυγει τὸ σκότος. Ὅπου ἀγάπη, φέυγει τὸ μῖσος. σκότος καὶ φῶς οὐδέποτε συνέρχονται. μῖσος καὶ ἀγάπη οὐδέποτε συγκατοικοῦσι. διὰ τοῦτο „Ὁ μισῶν τὸν ἀδελφόν αὐτοῦ, ἐν τῇ σκο„τίᾳ ἐστὶ, καὶ ἐν τῇ σκοτίᾳ περιπατεῖ· „καὶ ἐκ οἶδε ποῦ ὑπάγει, ὅτι ἡ σκοτία „ἐτύφλωσε τοὺς ὀφθαλμὲς αὐτοῦ. Ὁ μνησίκακος γυμνός ἐστιν οὐ μόνον τῆς τῶ πλησίον ἀγάπης, ἀλλὰ καὶ τῆς τοῦ Θεοῦ. Ἐὰν „εἴπῃ, ὅτι τὸν μὲν ἀδελφόν μου μισῶ, „τὸν δὲ Θεὸν ἀγαπῶ, ψέυδεται. Ἐάν τις „εἴπῃ, ὅτι ἀγαπῶ τὸν Θεὸν, καὶ τὸν ἀδελ„φὸν αὐτῶ μισῇ, ψέυσης ἐσίν. Ἀλλὰ διατί; διότι τῶτό ἐστιν ἀδύνατον. „Ὁ γὰρ μὴ „ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτῶ ὃν ἑώρακε, „τὸν Θεὸν ὃν οὐχ ἑώρακε, πῶς δύναται ἀγαπᾷν;

Τὶς δὲ μὴ ἔχων τῆς ἀγάπης τὴν ἀρετὴν, ἥτις ἐστὶ τὸ λαμπρὸν ἔνδυμα τῶ γάμου, ἐλπίζει εἰσελθεῖν εἰς τὸν κεκοσμημένον θεῖον νυμφῶνα τῶ Κυρίω αὐτῶ; ἐτόλμησέ τις ποτὲ, γυμνὸς ὢν τῆς ἀγάπης, καὶ εἰσέβη εἰς τὸν τόπον τῆς χαρᾶς τῶ Κυρίου αὐτῶ. ἐτόλμησε ναὶ, φορῶν τὸ μεμελανωμένον καὶ σκοτεινὸν ἔνδυμα τῶ μίσους, καὶ εἰσῆλθε, καὶ ἔζη ὅπε ἦσαν οἱ ἐνδεδυμένοι τὴν ἔνδοξον καὶ ὑπέρλαμπρον στολὴν τῆς ἀγάπης, οἵτινες ἔλαμπον ὡς φωστῆρες, ἀλλὰ τὶ ἔπαθεν; ἔπαθε πράγματα ἐλεεινὰ καὶ ἀξιοδάκρυτα. πρῶτον μὲν ἤκουσε παρὰ τῶ Βασιλέως τῆς δό„ξης αὐστηρὸν ἔλεγχον. Πῶς εἰσῆλθες ὧδε, Ματ. 22, 12, „μὴ ἔχων ἔνδυμα γάμε; Ἔπειτα οἱ δῆλοι 13. τῶ Βασιλέως δήσαντες τὰς χεῖρας, καὶ τὺς πόδας αὐτῶ, ἐξέβαλον αὐτὸν εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον, ὅπε ὁ κλαθμὸς, καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων.

Ἄνθρωποι λοιπὸν μνησίκακοι ἀκέσατε· Ὁ Παντοκράτωρ Θεὸς ἀπεφάσισε, καὶ εἶπε φανερά. ἐὰν μὲν συγχωρήσητε τὰ σφάλματα τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἐγὼ συγχωρῶ τὰς ἁμαρτίας ὑμῶν. ἐὰν δὲ μὴ συγχωρήσητε τῶν ἀνθρώπων τὰ σφάλματα, οὐδὲ ἐγὼ συγχωρῶ τὰ ἁμαρτήματα ὑμῶν. Ἐὰν γὰρ ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώποις τὰ παραπτώματα „αὐτῶν, ἀφήσει καὶ ὑμῖν ὁ Πατὴρ ὑμῶν „ὁ οὐράνιος. Ἐὰν δὲ μὴ ἀφῆτε τοῖς ἀν- Ματ. „θρώποις τὰ παραπτώματα αὐτῶν, οὐδὲ ὁ 6, 14, „Πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐράνιος ἀφήσει τὰ παρα- 15. „πτώματα ὑμῶν. Πισέυετε, ὅτι ταῦτα εἰσὶ λόγια, καὶ ἀπόφασις τῶ Ἰησοῦ Χριστῶ; Πισέυετε, ὅτι τὸ σόμα τῶ Ἰησοῦ Χριστῶ οὐδέποτε ἐλάλησε ψεῦδος; πισέυετε ἀναμφιβόλως. Ἐὰν λοιπὸν ὑμεῖς ἐσὲ δίκαιοι, καὶ ἀναμάρτητοι, μὴ συγχωρήσητε ποτὲ τὸ σφάλμα τοῦ ἀδελφῶ ὑμῶν. διότι ἐδεμίαν χρείαν ἔχετε, ἵνα ὁ Θεὸς συγχωρήσῃ ὑμῖν τὰς ἁμαρτίας ὑμῶν. ἀλλ' ἐὰν βαρὺ καὶ δυσβάσακτον ὑπάρχῃ τὸ φορτίον τῶν ἁμαρτημάτων ὑμων, πῶς ἐλπίζετε συγχώρησιν παρὰ Θεῶ, μὴ θέλοντες νὰ συγχωρήσητε τὸ σφάλμα τοῦ ἀδελφῶ;

Ἡμεῖς ἐλπίζομεν, ὅτι μεταβάλλομεν τὴν τῶ Θεοῦ ἀπόφασιν, προσφέροντες εἰς αὐτὸν θυσίας καὶ προσφορὰς, καὶ ἀφιερῶντες εἰς τὸ ἅγιον αὐτῶ θυσιαστήριον ἀφιερώματα μεγαλο-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

μεγαλοπρεπῆ, καὶ δῶρα πολύτιμα, πλὴν πλανώμεθα οἱ ἄθλιοι. ἴδε τί λέγει περὶ τούτου ὁ Θεός. „Ἐὰν οὖν προσφέρῃς τὸ „δῶρόν σου ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, κἀκεῖ „μνησθῇς ὅτι ὁ ἀδελφός σου ἔχει τι κατὰ „σοῦ· ἄφες ἐκεῖ τὸ δῶρόν σου· Οὐδὲ θέλω τοιοῦτον δῶρον, οὐδὲ δέχομαι αὐτό, ἐὰν μὴ πρῶτον εἰρηνεύσῃς, καὶ καθησυχάσῃς τὸν ἀδελφόν σου, καὶ ἀγαπηθῇς μετ' αὐτοῦ· Ἄφες ἐκεῖ τὸ ἀπρόσδεκτον δῶρόν σου, καὶ ὕπαγε, πρῶτον καταλλάγηθι τῷ ἀδελφῷ σου, καὶ τότε ἐλθὼν πρόσφερε τὸ δῶρόν σου. Ἐὰν δὲ ὁ Θεὸς ἀποστρέφηται τὰ δῶρα ἡμῶν, ἐχ ὅταν ἡμεῖς μισῶμεν τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν, ἀλλ' ὅταν αὐτὸς ἔχῃ τι καθ' ἡμῶν, ἤγεν ἔλαβε παρ' ἡμῶν ἀφορμὴν παροργισμοῦ, πόσῳ μᾶλλον ἀποστρέφεται αὐτά, ὅταν ἡμεῖς ἔχωμεν μῖσος κατ' αὐτοῦ; Ἡμεῖς ἐλπίζομεν, ὅτι κἂν μνησικακίας γέμῃ ἡ καρδία ἡμῶν, ὅμως ἐξιλεούμεν τὸν Θεὸν, συχνάκις προσευχόμενοι, συχνάκις ζητοῦντες τὸ ἔλεος αὐτοῦ. πλὴν πλανώμεθα οἱ τάλανες. διότι ἡ πρώτη καὶ κυρία προσευχὴ, καὶ τὸ θεμέλιον πάσης προσευχῆς ἐστὶν ἡ προσευχὴ, ἣν παρέδωκεν ἡμῖν αὐτὸς ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς, ἤγεν τὸ, Πάτερ ἡμῶν. „Χωρὶς τούτου οὐδε- „μία προσευχὴ γίνεται. τί δὲ λέγομεν ἀνα- „γινώσκοντες τό, Πάτερ ἡμῶν; Καὶ ἄφες „ἡμῖν, λέγομεν, τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν. Ἀκούεις τί λέγεις, ὅταν προσεύχεσαι; Πάτερ ἡμῶν, λέγεις, ἐπεράνιε, συγχώρησον τὰ ἁμαρτήματά με, καθὼς καὶ ἐγὼ συγχωρῶ τοῦ ἀδελφοῦ μου τὰ σφάλματα. συμφωνίαν ποιεῖς μετὰ τοῦ Θεοῦ ὅταν προσεύχεσαι, καὶ προβάλλων τὸ ἴδιόν σου παράδειγμα, λέγεις· καθὼς ἐγὼ συγχωρῶ τῷ ἀδελφῷ με, οὕτω καὶ σὺ συγχώρησόν μοι. ταῦτα μὲν λαλοῦσι τὰ χείλη σου, τὸ δὲ μῖσος τοῦ ἀδελφοῦ σε μένει εἰς τὴν καρδίαν σε καὶ ἡ μελέτη τῆς κατ' αὐτοῦ ἐπιβουλῆς περιέρχεται εἰς τὸν νοῦν σε. ἔπειτα ἐλπίζεις, ὅτι ἡ τοιαύτη προσευχή σε ἀναβαίνει εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ καταβιβάζει σοι τῶν ἁμαρτιῶν σε τὴν ἄφεσιν. ὡς φαίνεται ἢ νομίζεις, ὅτι ὁ Θεὸς οὐδὲ τοὺς λογισμούς σου γνωρίζει, οὐδὲ τὴν καρδίαν σου βλέπει, ἢ παίζεις μετὰ τοῦ παντοδυνάμου τῆς κτίσεως δημιουργοῦ, ἢ ὀλόλως καταλαμβάνεις, οὐδὲ τὸ τί λέγεις, ὅταν προσεύχεσαι, οὐδὲ τὸ τί ζητεῖς. ἀδελφοί μου μὴ πλανᾶσθε. ἡ τοιάυτη προσευχὴ ἐκ ἔστι προσευχὴ, ἀλλὰ τόλμη ἀναίσχυντος, καὶ παραλογία φανερά. ἐν ὅσῳ οὐ συγχωρεῖτε τὰ σφάλματα τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν, μὴ ἐκφωνήσητε ποτὲ τὴν δεσποτικὴν προσευχὴν, διότι γίνεσθε αὐτοκατάκριτοι. μὴ ἐλπίσητε ποτὲ ἄφεσιν ἁμαρτιῶν ἐν ὅσῳ ἐ συγχωρεῖτε τῶν ἀνθρώπων τὰ παραπτώματα. διότι „Ἐὰν μὴ ἀφῆτε τοῖς „ἀνθρώποις τὰ παραπτώματα αὐτῶν, οὐδὲ ὁ „Πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος ἀφήσει τὰ παραπτώματα ὑμῶν. Τὸ σόμα Κυρίε ἐλάλησε ταῦτα.

Ἀλλὰ πῶς νὰ συγχωρήσω, λέγεις, ἐκεῖνον, ὅσις με ἔβλαψε; πῶς νὰ συγχωρήσω τὸν συκοφάντην με, τὸν προδότην μου, τὸν ἀδικητήν μου; Ἄκουσον τὸ πῶς. τί ζητεῖς; ἐκδίκησιν; ὁ Θεός ἐστιν ὁ ἐκδικητὴς τῶν ἀδικουμένων. „Ἐμοὶ ἐκδίκησις, λέγει Κύ- „ριός. τί ζητεῖς; ἵνα τιμωρήσῃς τὸν ἀδικήσαντά σε; ὁ Θεός ἐστιν ὁ ἀνταποδότης. αὐτὸς τιμωρεῖ τὸν ἀδικητήν σε. Ἐγὼ ἀνταποδώσω, λέγει Κύριος. Σὺ μὴ θελήσῃς ἐκδίκησιν, ἀλλὰ δὸς τὴν συγχώρησιν. Μὴ „ἑαυτοὺς ἐκδικοῦντες ἀγαπητοί. Ὁ δὲ Θεὸς ἀναλαμβάνει τὴν φροντίδα τῆς ἐκδικήσεώς σου. Ἐγὼ ἀνταποδώσω. Αὐτὸς ὡς δίκαιος κριτὴς ἐκδικεῖ τὸ ἀδίκημά σε. οὐκ ἀρκεῖ σοι τοῦτο, ἤγεν ἵνα ἔχῃς ἐκδικητὴν τοῦ ἀδικητοῦ σε τὸν ἰσχυρὸν, καὶ φοβερὸν, καὶ παντοδύναμον; τὸ δικαίωμα τῆς ἐκδικήσεως, καὶ τῆς ἀνταποδόσεως ἐστὶν ἐν τῇ χειρὶ

Ματ. 5, 23, 24.

Ματ. 9, 6. Αὐτ. 12.

Ματ. 6, 15.

Ῥωμ. 12, 19.

Δευτ. 32, 35.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

χειρὶ, καὶ ἐν τῇ ἐξουσίᾳ τοῦ Θεοῦ. Ἐμοὶ ἐκ-
„δίκησις, ἐγὼ ἀνταποδώσω, λέγει Κύριος.
Ἐὰν δὲ σὺ ἁρπάσῃς τὸ δικαίωμα αὐτοῦ,
καὶ ἰδίᾳ χειρὶ τιμωρήσῃς τὸν ἀδικήσαντα,
ἦγαν φανῆς χειροδίκης, τότε γίνεσαι παί-
στης χείρων ἐκείνου. διότι ἐκεῖνος μὲν ἐτόλ-
μησε κατὰ σοῦ, σὺ δὲ τολμᾷς κατὰ τοῦ δι-
καιώματος τοῦ Θεοῦ. ὅθεν παιδέυει σε ὁ Θεὸς
διὰ τὴν ἁμαρτίαν σε, καθὼς παιδέυουσιν
οἱ Βασιλεῖς τῆς γῆς τοὺς χειροδίκας διὰ
τὴν τούτων τόλμην. θέλεις ἐκδίκησιν; μὴ
βλάψῃς, μηδὲ ἐκδικηθῇς μηδὲ μισήσῃς τὸν
ἀδικήσαντά σε, ἀλλὰ συγχώρησον, καὶ
ἀγάπησον αὐτὸν, καὶ ἐυεργέτησον. τότε δὲ
βλέπεις ἐπ' αὐτῷ τὴν ἐκδίκησιν τοῦ Θεοῦ.
Ρωμ. 12, 20. „Ἐὰν πεινᾷ ὁ ἐχθρός σε, ψώμιζε αὐτόν.
„τοῦτο γὰρ ποιῶν, ἀνθρακας πυρὸς σωρεύ-
„σεις ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. Ἐὰν μελετᾷς
ταῦτα τὰ ἀληθινὰ μαθήματα, μανθάνεις
τὸν τρόπον, διὰ τοῦ ὁποίου συγχωρεῖς τὰ τῶν
ἀνθρώπων κατὰ σοῦ παραπτώματα.

Ἄκουσον δὲ καὶ ἄλλο ὑψηλότερον μά-
θημα, δι' ὃ μανθάνεις πῶς νὰ συγχωρῇς
τοὺς ἀδικητάς σε. Ὅταν ἔρχηται ὁ σπορεὺς
τῆς ἁμαρτίας, καὶ ζητῇ νὰ σπείρῃ εἰς τὴν
καρδίαν σε τὰ μίσες τὰ ζιζάνια, τότε ἄνοι-
Ἑβρ. 12, 2. „ξον ἐυθὺς τὰ ὄμματα τῆς ψυχῆς σε, καὶ
„ἴδε τὸν ἀρχηγὸν τῆς πίστεως, καὶ τελειω-
Ἰωάν. 8, 48. „τὴν Ἰησοῦν. Ὕβρισαν αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι,
καὶ εἶπον ὅτι ἐσὶ Σαμαρείτης καὶ δαιμονι-
Ματ. 9, 34 Ματ. 26, 15. 16. „ζόμενος. ἐσυκοφάντησαν αὐτὸν οἱ Φαρι-
σαῖοι, λέγοντες, ὅτι διὰ τοῦ ἄρχοντος τῶν
δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια. Ὁ Ἰού-
δας ὁ μαθητὴς αὐτοῦ παρέδωκεν αὐτὸν εἰς
θάνατον διὰ τριάκοντα ἀργύρια. ὅταν ἔρ-
χηται εἰς τὸν νοῦν σε ὁ λογισμὸς τῆς ἐκδι-
κήσεως, τότε ἄνοιξον τὰ ὄμματα τῆς καρ-
δίας σε, καὶ ἴδε τὸ πάθος τοῦ Ἰησοῦ Χρι-
στοῦ· Ῥαπίσματα, μάσιγας, ἐμπτύσματα,
φραγγελώσεις, πορφυροῦν ἱμάτιον εἰς τοὺς
ὤμους, ἀκάνθινον στέφανον εἰς τὴν κεφαλὴν,
κάλαμον εἰς τὴν δεξιάν. Ὅταν θέλῃς ἐκδί-
κησιν κατὰ τῶν ἀδικησάντων σε, τότε ἀνα-
βίβασον τὸν νοῦν σε εἰς τὸ ὄρος τοῦ Γολγο-
θᾶ. ἐκεῖ βλέπεις τὸν Θεάνθρωπον ἐσαυρω-
μένον ἐν μέσῳ δύω λῃςῶν, καὶ πεπληγωμέ-
νον ἀπὸ κεφαλῆς ἕως ποδῶν. ἐκεῖ βλέπεις
τὸ αἷμα ῥέον ἐκ τῶν πληγῶν, καὶ τὸν ἠγα-
πημένον αὐτοῦ μαθητὴν παρεσῶτα, καὶ τὴν
μητέρα αὐτοῦ τὰ σπλάγχνα κοπτομένην, καὶ
θρηνωδοῦσαν, καὶ κλαίεσαν. ἐκεῖ βλέπεις
τὴν χολὴν καὶ τὸ ὄξος, ἐκεῖ ἀκέεις, καὶ τὸ,
πῶς ἐκδικεῖται ὁ Θεάνθρωπος τοὺς ὑβριςὰς,
τοὺς συκοφάντας, τοὺς προδότας, τοὺς ἐμπαίκτας,
τοὺς βασανιςὰς καὶ σαυρωτὰς αὐτοῦ. Ἄνοιξον
τὰ ὠτά σε, καὶ ἄκεσον τὸν τρόπον τῆς ἐκδι-
κήσεως. „Πάτερ ἄφες αὐτοῖς· οὐ γὰρ οἴ- Λεκ. 23, 34.
„δασι τί ποιοῦσι. Ποίαν ἀπόκρισιν ἔχεις
πρός ταῦτα; Τί ποτε ὅμοιον ἔπαθες ὑπὸ
τῶν ἀνθρώπων, καὶ διὰ τοῦτο ἐ θέλεις συγ-
χωρῆσαι αὐτοῖς;

Ὁ Ἰησοῦς Χριςός, λέγεις, οὐκ ἦν μό-
νον ἄνθρωπος, ἀλλὰ καὶ Θεός. „Ναὶ ἀλη- 1 Πετρ.
„θῶς· Ἀλλ' αὐτὸς Ἔπαθε, λέγει ὁ μακά- 2, 21.
„ριος Πέτρος, ὑπὲρ ὑμῶν, ὑμῖν ὑπολιμ-
„πάνων ὑπογραμμὸν, ἵνα ἐπακολυθήσητε τοῖς
„ἴχνεσιν αὐτοῦ. Περὶ δὲ τούτου ἐκ ἔχεις ἕν
μόνον παράδειγμα, τὸ τοῦ Θεανθρώπε, ἔχεις
παραδείγματα μυρία ἀνθρώπων. ἐκ ἦσαν
ἄνθρωποι οἱ Ἀπόσολοι; καὶ ὅμως αὐτοὶ 1 Κορ.
ὑβριζόμενοι, ηὐλόγεν· διωκόμενοι, ὑπέμε- 4, 12, 15.
νον· βλασφημέμενοι, παρεκάλεν. ἐκ ἦσαν
ἄνθρωποι τοσοῦτον πλῆθος Μαρτύρων; καὶ
ὅμως αὐτοὶ ἐσυγχώρησαν τοὺς βασανίσαντας αὐ-
τοὺς διὰ δριμυτάτων βασάνων, καὶ τελευ-
ταῖον φονεύσαντας αὐτοὺς ἀδίκως καὶ ἀ-
σπλάγχνως. οὐκ ἦν ἄνθρωπος ὁ πρωτομάρ-
τυς Στέφανος; καὶ ὅμως ἔκλινε τὰ γόνατα,
καὶ προσηυχήθη ὑπὲρ τῶν λιθαζόντων
αὐτὸν. „Κύριε, εἶπε, μὴ σήσῃς αὐτοῖς Πραξ.
„τὴν ἁμαρτίαν ταύτην. καὶ τοῦτο εἰπὼν, 7, 60.
„ἐκοιμήθη. Ἐὰν τὰ παραδείγματα ταῦτα

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ἐχῃς πάντοτε ἔμπροσθεν τῶν ὀφθαλμῶν σε, μανθάνεις τὸν τρόπον, δ' ᾧ εὐκολα συγχωρεῖς τὰς ἀδικεῦντάς σε.

Δυσυχεῖς ἀληθῶς καὶ ἀναπολόγητοί εἰσιν οἱ μνησίκακοι. ὁ θεῖος Ἀπόστολος Παῦλος πεπληροφορημένος ὢν, ὅτι τὸ μῖσος ὅσον ὁ καιρὸς προχωρεῖ, τοσοῦτον σφοδρεῦται, καὶ εἰδὼς, ὅτι ἡ ὥρα τῷ θανάτῳ ὡς κλέπτης ἔρχεται, παρήγγειλεν ἵνα εἰρηνοποιώμεθα μετὰ τῶν παροργισάντων ἡμᾶς πρὸ τῆς δύσεως τοῦ Ἡλίου, τοῦ ἀνατείλαντος κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν παρωργίσθημεν. Ὁ
Ἐφεσ. 4, 26. „Ἥλιος μὴ ἐπιδυέτω ἐπὶ τῷ παροργισμῷ „ὑμῶν. Ἐπειδὴ δὲ ὁ μνησίκακος οὐδέποτε φροντίζει, ἵνα εἰρηνευθῇ καὶ ἀγαπηθῇ μετὰ τοῦ παροργίσαντος αὐτὸν, τὸ μῖσος αὐξει καὶ σηρίζεται ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ. ὅθεν ἐὰν μὲν ὁ θάνατος δώσῃ καιρὸν μετανοίας, αὐτὸς ἐ δύναται εἰς τὴν ὥραν τοῦ θανάτου αὐτοῦ ἐκριζῶσαι αὐτὸ ἀπὸ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ. ἐὰν δὲ ἁρπάσῃ αὐτὸν ἐξαίφνης, ἀποθνήσκει μνησικακῶν, καὶ ἀσυγχώρητος ἀπὸ τῶν λοιπῶν ἁμαρτιῶν αὐτοῦ.

Φρίκη μὲ περικαταλαμβάνει, ὅταν ἀναγινώσκω τὴν ἀπόφασιν τοῦ Θεοῦ, ἣν ἔγραψεν ὁ πεσὼν ἐπὶ τὸ σῆθος αὐτοῦ, καὶ ἐκεῖθεν ἀντλήσας τῆς ἀληθείας τὰ νάματα. „Πᾶς, 1 Ἰωάν. 3, 15. „λέγει, ὁ μισῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ἀνθρω„ποκτόνος ἐστί· καὶ οἴδατε, ὅτι πᾶς ἀνθρω„ποκτόνος οὐκ ἔχει ζωὴν αἰώνιον ἐν αὐ„τῷ μένουσαν. Μετὰ ταῦτα, ποία ἐλπὶς σωτηρίας μένει εἰς τὸν μνησίκακον;

Κύριε τοῦ ἐλέους, ἐλέησον τὸ πλάσμα σου. ἐκρίζωσον ἐκ τῶν καρδιῶν ἡμῶν τὸ ψυχοφθόρον μῖσος, καὶ ἐμφύτευσον τὴν ψυχοσωτήριόν σου ἀγάπην, καὶ τὴν πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς ἡμῶν συμπάθειαν, δι' ἧς εἶπας, ὅτι ἐξαλείφεις τὰ ἁμαρτήματα ἡμῶν, καὶ καταξιοῖς ἡμᾶς τῆς ἀπεράντου σου δόξης καὶ μακαριότητος. „Ἐὰν ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώποις Ματ. 6, 14. „τὰ παραπτώματα αὐτῶν, ἀφήσει καὶ ὑμῖν „ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐπουράνιος.

ΕΡΜΗΝΕΙΑ

ΕΙΣ ΤΟ ΚΑΤΑ

ΜΑΤΘΑΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

ΤΗΣ ΙΒ'. ΚΥΡΙΑΚΗΣ.

Τὰ μαθήματα τῆς τελειότητος, τὰ διδασκόμενα ὑπὸ τοῦ σημερινοῦ Εὐαγγελίου, τοὺς μὲν μακαρίους Ἀποστόλους τοσοῦτον ἐξέπληξαν, ὥσε ἐξεβόησαν τό, Τίς ἄρα δύναται σωθῆναι; Τὸν δὲ παραβάτην Ἰελιανὸν, ὅσις ἀποσὰς τῆς πίστεως, καὶ τῶν φρενῶν αὐτοῦ ἀπέ- Ματ. 19, 25.
σῃ, τοσοῦτον κατέπληξαν, ὥσε ἐτόλμησε, καὶ εἶπεν, ὅτι ἡ τούτων ἐκπλήρωσις ἐστὶν ἔργον ἀδύνατον. τὶ δὲ ἄρα περὶ τούτων συλλογίζονται οἱ σημερινοὶ χριστιανοί; ἴσως οἱ μὲν ἐκπλήττονται, ὡς οἱ Ἀπόστολοι, οἱ δὲ ἀπιστοῦσιν ὡς ὁ Ἰελιανὸς ὁ παραβάτης καὶ ἄπιστος.

ἀλλὰ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ἀλλὰ μετὰ τοσαῦτα παραδείγματα ἐκείνων, οἵτινες καταφρονήσαντες πλέτε καὶ δόξης, ἔφθασαν εἰς τὴν εὐαγγελικὴν τελειότητα· καὶ ἐκείνων, οἵτινες πλέσιοι ὄντες καὶ ἔνδοξοι, πάσας τὰς ἐντολὰς τῆ Θεῆ ἐφύλαξαν, καὶ τῆς ἐρανίε ζωῆς καὶ Βασιλείας κληρονόμοι γεγόνασιν, οὐδὲ ἡ ἔκπληξις, οὐδὲ ἡ ἀπιςία ἔχει τόπον. κατὰ τὴν διδασκαλίαν τῆ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησῆ Χριςῆ τὸ ἔργον ἐςὶ δυσκολώτατον, καὶ σχεδὸν ἀδύνατον κατὰ τὰς φυσικὰς τῆ ἀνθρώπε δυνάμεις. τὸ αὐτὸ δέ ἐςι δυνατὸν καὶ ἔυκολον τῇ ἐνεργείᾳ τῆς παντοδυνάμε τῆ Θεῆ χάριτος. Ἀκέσωμεν τὴν ἐξήγησιν ὅλης τῆς ἐυαγγελικῆς διηγήσεως, ἵνα καταλάβωμεν πῶς, καὶ εἰς ποίους τὰ δύσκολα καὶ ἀδύνατα, γίνονται δυνατὰ καὶ ἔυκολα.

Ματ. 19, 16. *Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, νεανίσκος τὶς προσῆλθε τῷ Ἰησοῦ, γονυπετῶν αὐτὸν, καὶ λέγων· διδάσκαλε ἀγαθὲ, τὶ ἀγαθὸν ποιήσω, ἵνα ἔχω ζωὴν αἰώνιον;*

Ὁ νεανίσκος ἦτος ἐ μόνον ἦν πλέσιος, ἀλλὰ καὶ ἄρχων, ὡς ἐσημείωσεν ὁ θεηγόρος Λεκᾶς· ὅτι δὲ προσῆλθε πρὸς τὸν Ἰησῆν Χριςὸν, ἐχὶ πειράζων αὐτὸν ὥσπερ ὁ Νομικὸς, φανερόν ἐςιν ἐκ τῆς ἐυλαβείας, μεθ' ἧς προσῆλθε, κλίνας τὰ γόνατα αὐτῆ ἐνώπιον τῆ Ἰησῆ Χριςῆ· φανερὸν δὲ μάλι-

Λεκ. 18, 1'. Ματ. 22, 35. Μαρκ. 10, 21. „σα ἐξ ὧν ἔγραψεν ὁ ἱερὸς Μάρκος, δηλώ-„σας, ὅτι ὁ Ἰησῆς ἐμβλέψας αὐτῷ, ἠγάπησεν αὐτόν. Ἐὰν δὲ προσήρχετο μετὰ ὑποκρίσεως καὶ δόλε, ἐκ ἠγάπα αὐτὸν ὁ καρδιογνώσης Χριςός. ἦτος ὁ νέος ἤκουσεν, ὡς φαίνεται, τὰς τῆ Κυρίε Ἰησῆ ἀγαθοεργίας, καὶ ἐυεργεσίας, ἔτι δὲ καὶ ὅτι διδάσκει μαθήματα περὶ τῆς αἰωνίε ζωῆς. ὅθεν ἦλθε πρὸς αὐτὸν, ἵνα ἀκέσῃ, καὶ μάθῃ τίνι τρόπῳ δύναται εἰσελθεῖν εἰς τὴν αἰώνιον ζωὴν ἐπίσευεν ἦν, ὅτι ὁ Ἰησῆς Χριςὸς ἐςὶ διδάσκαλος καὶ ἀγαθὸς, ἐχὶ δὲ, ὅτι ὁ ἀνθρωπος ἐςὶ καὶ Θεός. τῆτο ἐφανέρωσεν ἡ ἀπόκρισις τῆ Κυρίε Ἰησῆ.

Ματ. 19, 17. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· τί με λέγεις ἀγαθόν; ἐδεὶς ἀγαθὸς, εἰ μὴ εἷς ὁ Θεός. εἰ δὲ θέλεις εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωὴν, τήρησον τὰς ἐντολάς.

Ἐὰν ὁ νεανίσκος ἐπίσευεν, ὅτι ὁ Ἰησῆς Χριςὸς ἐςὶ Θεὸς, ἐκ ἔλεγε πρὸς αὐτὸν ὁ „Ἰησῆς τὸ, Τί με λέγεις ἀγαθόν; εἶπε δὲ τῆτο, ὡς ἂν εἰ ἔλεγε· σὺ μὴ πισεύων, ὅτι εἰμὶ Θεὸς, διατί με λέγεις ἀγαθόν; ἑ μόνον ἄνθρωπος, ἀλλ' ἐδὲ Ἄγγελος ἐςὶ φύσει ἀγαθός. διότι καὶ οἱ ἄνθρωποι, καὶ οἱ Ἄγγελοι ἔχεσι τὴν ἀγαθότητα οὐ κατὰ φύσιν, ἀλλὰ κατὰ χάριν, οὐδὲ ὑπερτελείαν, ἀλλ' ἀτελῆ, συγκρινομένην τῇ τῆ Θεῆ ἀγαθότητι. εἷς δὲ καὶ μόνος ὁ Θεὸς ἔχει κατὰ φύσιν ὑπερτελείαν καὶ ἀμετάτρεπτον τὴν ἀγαθότητα, πηγὴ ἀγαθότητος ὢν, καὶ πάσης ἀγαθωσύνης χορηγός. ταῦτα ἓν νεθετικῶς ἅμα καὶ ἐλεγκτικῶς εἰπὼν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, ἀποκρίνεται ἔπειτα εἰς τὸ ἐρώτημα αὐτοῦ, λέγων. Ἐὰν θέλῃς εἰσελθεῖν εἰς τὴν αἰώνιον ζωὴν, φύλαξον τὰς ἐντολάς. ἐκ τέτων μανθάνομεν πρῶτον μὲν, ὅτι ἀναγκαία ἐςὶν ἡ θέλησις τῆ ἀνθρώπε πρὸς τὴν σωτηρίαν, θέλησις δὲ ἐλευθέρα, καὶ ἐχὶ βεβιασμένη· „Εἰ δὲ θέλεις, Ἐὰν θέλῃς· Δέτερον δὲ, ὅτι ἡ μόνη θέλησις τῆ ἀνθρώπε ἐκ ἐξαρκεῖ, ἀλλ' ἀναγκαία ἐςὶ καὶ ἡ φυλακὴ τῶν ἐντολῶν τῆ Θεῆ. Τήρησον τὰς ἐντολάς. Τρίτον, ὅτι ὅσις θέλει τὴν σωτηρίαν αὐτῆ, φυλάξει δὲ τὰς ἐντολὰς τῆ Θεῆ, ἐκεῖνος ἀναμφιβόλως σώζεται. „Εἰ δὲ θέλεις εἰσελθεῖν εἰς „τὴν ζωὴν, τήρησον τὰς ἐντολάς. Τί δὲ πρὸς ταῦτα ἀπεκρίθη ὁ νεανίσκος;

Ματ. 19, 18. *Λέγει αὐτῷ· ποίας;* ὁ δὲ Ἰησῆς εἶπε· *τὸ, ἑ φονεύσεις· ἑ μοιχεύσεις· ἑ κλέψεις· ἑ ψευδομαρτυρήσεις· Τίμα τὸν πατέρα σε, καὶ τὴν μητέρα· καὶ ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σε ὡς σεαυτόν.* 19.

Ἐνόμιζεν

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Ἐνόμιζεν ὁ νέος ἐκεῖνος, ὅτι ἄλλη ἀρετὴ, καὶ ἐγκὶ ἡ ἐκπλήρωσις τῶν ἐν τῷ νόμῳ τοῦ Μωϋσέως θείων ἐντολῶν εἰσάγει τὸν ἄνθρωπον εἰς τὴν αἰώνιον ζωήν. διὸ ἐξ ἀρχῆς μὲν ἠρώτα· „Τί ἀγαθὸν ποιήσω, ἵνα „ἔχω ζωὴν αἰώνιον; Ἔπειτα πάλιν ἠρώτησε, καὶ ποῖαί εἰσιν αἱ ἐντολαὶ αἱ εἰσάγουσαι εἰς τὴν αἰώνιον ζωήν; Ὁ δὲ Κύριος προβάλλει αὐτῷ συντόμως αὐτὰς τὰς τῆ Θεῆ ἐντολὰς, τὰς ἐν τῷ νόμῳ τῆ Μωϋσέως πλατύτερον περιεχομένας. Βλέπε δὲ τὴν τῆ Κυρίου ἄπειρον σοφίαν. ἐπειδὴ προηγεῖται ἡ ἀποχὴ τῶν κακῶν τῆς κατορθώσεως τῆ ἀγαθῆ, κατὰ τὸ, „Ἔκκλινον ἀπὸ κακοῦ, καὶ „ποίησον ἀγαθόν· Πρὸς τέτοις δὲ εὐκολωτέρα ἐστὶν ἡ φυγὴ τῆς ἁμαρτίας, ἢπερ ἡ κατόρθωσις τῆς ἀρετῆς, διὰ τέτο πρῶτον προβάλλει τὰς ἐντολὰς, τὰς διδασκέσας τὴν φυγὴν τῶν ἁμαρτημάτων, λέγων· Οὐ φονεύσεις, ἐ μοιχεύσεις, ἐ κλέψεις, ἐ ψευδομαρτυρήσεις· Ἔπειτα τὰς ἐντολὰς, δἰ ὧν κατορθῶται ἡ ἀρετή· Τίμα τὸν Πατέρα σε, „καὶ τὴν μητέρα· καὶ ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σε ὡς σεαυτόν.

Ψαλ. 35, 14. Βασίλ. εἰς τὴν Σειρ. Ματ. 19, 20.

Λέγει αὐτῷ ὁ νεανίσκος· πάντα ταῦτα ἐφυλαξάμην ἐκ νεότητός με. τὶ ἔτι ὑστερῶ;

Χρυσ. εἰς τὴν Σειρ.

Ταῦτα ἔλεγεν ἐχ ὑποκρινόμενος, ἐδὲ ὡς πειράζων τὸν Ἰησῆν Χριστόν. ἐὰν ὑποκριτὴς ἦν καὶ ψεύστης, ἐκ ἠγάπα αὐτὸν ὁ Χριστός. ἀληθῶς ἐκ παιδικῆς αὐτῆ ἡλικίας ἐφύλαξε τὰς τῆ Μωσαϊκῆ νόμε ἐντολάς. Λογιζόμενος ὅμως τῆς ἀνταποδόσεως τὸ μεγαλεῖον, ὀλίγος καὶ οὐκ ἀντάξιος τῆς αἰωνίου ζωῆς ἐφαίνετο αὐτῷ ὁ ὑπὲρ τῆς φυλακῆς τῶν ἐντολῶν καταβαλλόμενος πρόσκαιρος κόπος. Διὸ ὑποπτεύομενος, ὅτι χρείαν ἔχει καὶ ἄλλων κατορθωμάτων, ἠρώτα, λέγων· Τὶ ἔτι ὑστερῶ; Τί μοι λείπει ἔτι, ἵνα ἄξιος γένωμαι τῆς αἰωνίε ζωῆς;

Ματ. 19, 21.

Ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰησῆς· εἰ θέλεις τέλειος εἶναι, ὕπαγε, πώλησόν σε τὰ ὑπάρχοντα, καὶ δὸς πτωχοῖς· καὶ ἕξεις θησαυρὸν ἐν οὐρανῷ· καὶ δεῦρο ἀκολέθει μοι.

Σώζει ναὶ τὸν εἰς Χριστὸν πιστεύοντα ἡ φυλακὴ τῶν θείων ἐντολῶν, τῶν ἐν τῷ Μωσαϊκῷ νόμῳ, καὶ εἰσάγει αὐτὸν εἰς τὴν ζωὴν τὴν αἰώνιον, ὡς φανερόν ἐστιν ἐκ τέτων τῶν λόγων τῆ Κυρίε· „Εἰ θέλεις εἰσελθεῖν εἰς „τὴν ζωὴν, τήρησον τὰς ἐντολάς· Οὐ δύναται δὲ ἀναβιβάσαι αὐτὸν εἰς τὴν τελειότητα, τὴν ὑπὸ τῆ ἁγίε Εὐαγγελίε διδασκομένην. ἐπιβεβαιοῖ τέτο ὁ θεηγόρος Παῦλος, λέγων· „Οὐδὲν γὰρ ἐτελείωσεν ὁ νόμος· Σκι- „ὰν γὰρ ἔχων ὁ νόμος τῶν μελλόντων ἀγα- „θῶν, ἐκ αὐτὴν τὴν εἰκόνα τῶν πραγμά- „των, κατ' ἐνιαυτὸν ταῖς αὐταῖς θυσίαις, ἃς „προσφέρεσιν εἰς τὸ διηνεκὲς, ἐδέποτε δύ- „νανται τὲς προσερχομένες τελειῶσαι. Σημείωσαι δὲ, ὅτι ἄλλη ἡ δόξα τῶν σεσωσμένων, καὶ ἄλλη ἡ δόξα τῶν καταξιωθέντων τῆς εὐαγγελικῆς τελειότητος, ἤγουν τῶν ἁγίων. διότι εἰς μὲν τὲς φύλακας τῶν ἐντολῶν ἐπηγγέλθη ὁ Κύριος τὴν εἴσοδον εἰς τὴν αἰώνιον ζωήν· „Εἰ δὲ θέλεις εἰσελθεῖν εἰς „τὴν ζωὴν, τήρησον τὰς ἐντολάς· Εἰς δὲ τὲς τελείες, θησαυρὸν ἐν οὐρανῷ, ἤγεν ὑπερβάλλεσαν οὐράνιον δόξαν. Καὶ ἕξεις θησαυρὸν ἐν οὐρανῷ. οἱ τέλειοι, ἤγεν οἱ ἅγιοι, ἐ μόνον κληρονομῆσι τὴν αἰώνιον ζωὴν, ὡς καὶ οἱ σεσωσμένοι, ἀλλὰ καὶ ἀπολαμβάνεσι τὲς θησαυρὲς τῆς θείας δόξης. τέτο δέ ἐστιν ὅπερ ἀλλαχῆ εἶπεν ὁ Σωτὴρ ἡμῶν· „Ἐγὼ ἦλθον, „ἵνα ζωὴν ἔχωσι, καὶ περισσὸν ἔχωσιν, Ἦγεν, ἵνα ἔχωσιν οἱ ἅγιοι, ἀ μόνον τὴν αἰώνιον ζωὴν, καθὼς καὶ οἱ σεσωσμένοι, ἀλλὰ καὶ ἔτι πλέον, τετέσι τὴν πλεσιωτάτην ἀπόλαυσιν τῆς θείας δόξης. ὅτι δὲ βαθμοί εἰσι δόξης καὶ μακαριότητος, αὐτὸς ὁ Κύριος ἐφανέρωσεν, εἰπών· „Ἐν τῇ οἰκίᾳ „τῆ πατρός με πολλαὶ μοναί εἰσι. Καθὼς δὲ

Ἑβρ. 7, 19. Ἑβρ. 10, 1. Ἰωάν. 10, 10. Ἰωάν. 14, 2.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

δὲ πάντες οἱ ἄνθρωποι ἐκ ἐπίσης βλέπεσι τὸ αὐτὸ φῶς, ἀλλ' οἱ μὲν περισσότερον, οἱ δὲ ὀλιγώτερον κατὰ ἀναλογίαν τῆς δυνάμεως τῶν ὀμμάτων αὐτῶν· οὕτως οὐδὲ πάντες οἱ δίκαιοι ἐπίσης ἀπολαμβάνεσι τῆς αὐτῆς δόξης τῷ Θεῷ, ἀλλ' οἱ μὲν περισσοτέρας, οἱ δὲ ὀλιγωτέρας κατὰ ἀναλογίαν τῶν ἐναρέτων κατορθωμάτων αὐτῶν. Ἐκ τέτων μανθάνομεν, ὅτι ἡ μὲν φυλακὴ τῶν ἐντολῶν τῷ νόμε τοσῦτον ἀναγκαία ἐσὶν, ὥσε οὐδεὶς χωρὶς αὐτῆς δύναται σωθῆναι. ἡ δὲ τελειότης ἡ ἐυαγγελικὴ ἐσὶν ἔργον ἐκ ἀναγκαῖον πρὸς σωτηρίαν, ἀλλὰ προαιρετικὸν, ὑπερβαλλέσης δόξης πρόξενον. Ἐὰν μὲν φυλάξω τὰς ἐντολὰς, σώζομαι· ἐὰν δὲ παρέβω αὐτὰς, κολάζομαι. ἐὰν μὲν ἀναβῶ εἰς τὴν „ἐυαγγελικὴν τελειότητα, γίνομαι τέλειος „μαθητὴς τῷ Ἰησῷ Χριςῷ καὶ ἅγιος. Καὶ „δεῦρο ἀκολέθει μοι· Καὶ ὑπερδοξάζομαι ἐν „ἐρανοῖς· Καὶ ἕξεις θησαυρὸν ἐν ὐρανῷ· Ἐὰν δὲ μείνω ἐσερημένος τῆς τελειότητος, σώζομαι, ἀλλ' ἐ γίνομαι ἅγιος, ἐδὲ ὑπερδοξάζομαι. ἐπιβεβαιοῖ ταῦτα ὁ μέγας θεο-
Ναζιανζίνῳ Ι. ξηλιτ. λόγ
„λόγος Γρηγόριος, ὁ Ναζιανζηνὸς, λέγων· „Τῆς ἡμετέρας νομοθεσίας τὰ μὲν ἀνάγκην „ἔχει τοῖς ἐπιτατομένοις, ἃ καὶ μὴ φυλάττσι κίνδυνος, τὰ δὲ ἐκ ἀνάγκην, αἵρεσιν „δὲ, ἃ φυλλάττσι μὲν τιμὴν καὶ ἀντίδο„σιν, μὴ φυλάττσι δὲ, ἐδ' ὅν τιν' ἓν κίν„δυνον. Καὶ μετ' ὀλίγα. Ὥσπερ γὰρ οὐχ „ὅσις οὐ κολάσεως ἄξιος, ἤδη καὶ ἀναῤῥήσεως· ἔτως ἐχ ὅσις ἀναῤῥήσεως, ἤδη καὶ „τιμωρίας. Βλέπε δὲ, πῶς δι' ὀλίγων ῥημάτων ἐπερίγραψεν ὁ θεάνθρωπος τὴν τελειότητα. Πώλησον, λέγει, τὰ ὑπάρχοντά σου, καὶ δὸς αὐτὰ τοῖς πτωχοῖς· Καὶ δεῦρο ἀκο„λέθει μοι, Ἦγεν γενῦ μιμητής με. Φανερὸν δέ ἐσιν, ὅτι ὁ ξένος τῷ κόσμῳ, καὶ μιμητὴς τῶν ἀρετῶν τῷ Ἰησοῦ Χριςῷ, ἐκεῖνός ἐσιν ὁ ἄνθρωπος ὁ τέλειος, καὶ ὐράνιος, καὶ ἅγιος. Τί δὲ ἀπεκρίθη ὁ νεανίσκος, ἀκούσας τὰ περὶ τῆς τελειότητος μαθήματα;

Ἀκέσας δὲ ὁ νεανίσκος τὸν λόγον, ἀπῆλθε λυπούμενος. ἦν γὰρ ἔχων κτήματα πολλά. Ματ. 19, 22.

Ταῦτα ἀκέσας ὁ νεανίας, ἀπόκρισιν μὲν ἐδεμίαν ἔδωκεν, ἀνεχώρησε δὲ λυπέμενος. „Τῦτο δὲ ἐκ ἔσι παράδοξον. Οὐ πάντες, „εἶπεν ὁ Κύριος, χωρῦσι τὸν λόγον τῦτον, „Ἦγεν τὸν περὶ τῆς τελειότητος λόγον, Ὁ „δυνάμενος χωρεῖν, χωρείτω. Τὸ μὲν πνεῦ„μα πρόθυμον, ἡ δὲ σὰρξ ἀσθενής. Ἤθελε τὸ πνεῦμα τῷ νεανίσκε τὴν τελειότητα, ἠρώτα ποῖον τὸ ὑσέρημα αὐτῷ· „Τί ἔτι ὑσε„ρῷ; Ἵνα ἀναπληρώσῃ αὐτὸ, καὶ φθάσῃ εἰς τῆς ἀρετῆς τὸ ὕψος· Ἀλλ' ἡ σὰρξ ἐναντιῦτο. ὁ πολὺς πλῦτος, καὶ ἡ ἀξία ἐκράτουν δεδεμένην τὴν ἑαυτῷ θέλησιν. Ὅθεν ἀνεχώρησε λυπέμενος, ὅτι ἐχ ὑπήκεσε τῇ ἐρανίῳ συμβελῇ τῷ διδασκάλε, ἐδὲ κατηξιώθη τῆς χάριτος, τῆς εἰς τὺς τελείους καὶ ἁγίους διδομένης. Ματ. 19, 11, 12. Ματ. 26, 41.

Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε τοῖς μαθηταῖς αὐτῷ· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι πλέσιος δυσκόλως εἰσελεύσεται εἰς τὴν Βασιλείαν τῶν ἐρανῶν. Πάλιν δὲ λέγω ὑμῖν, ἐυκοπώτερόν ἐσι, κάμηλον διὰ τρυπήματος ῥαφίδος διελθεῖν, ἢ πλέσιον εἰς τὴν Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ εἰσελθεῖν. Ματ. 19, 23. 24.

Ἰδὼν ὁ Ἰησῦς, ὅτι ὁ νεανίσκος ἐκ ἐχώρησε τὸ περὶ τῆς τελειότητος μάθημα, πάυει μὲν τὸν περὶ τέτε λόγον, λαλεῖ δὲ γενικῶς περὶ τῆς τῶν πλεσίων σωτηρίας. καὶ πρῶτον μὲν λέγει, ὅτι δυσκόλως οἱ πλέσιοι σώζονται· ἔπειτα διὰ τῦ παραδείγματος τῆς ῥαφίδος, ἤγεν τῆς βελόνης, καὶ τῆς καμήλε, ἤγεν τῦ σχοινίε, δι' ἧ οἱ ναῦται δεσμεύσι τὴν ἄγκυραν, τοσοῦτον προάγει τὴν δυσκολίαν, ὥσε ἐγγίζει εἰς τὸ ἀδύνατον. ἀληθῶς δὲ ἐυκοπώτερόν ἐσιν, ἤγεν ὀλιγώτε- Κύριλλ. εἰς τὴν Σειρ. Χρυσ. ἀυτ.

ρος

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ρος κόπος ἐστὶν ἀναγκαῖος, ἵνα διέλθῃ τὸ σχοινίον τῆς ἀγκύρας διὰ τοῦ τρυπήματος τῆς βελόνης, τοῦ κόπου τοῦ ἀναγκαίου εἰς τὸν πλούσιον διὰ τὴν ἑαυτῶν σωτηρίαν. Διότι τὸ σχοινίον τῆς ἀγκύρας διέρχεται διὰ τοῦ τρυπήματος τῆς βελόνης, ἐὰν κατασκευάσῃς μεγάλην βελόνην, ἔχουσαν τρύπαν μείζονα τοῦ πάχους τοῦ σχονίου. τοῦτο δὲ οὐ ζητεῖ μέγαν κόπον. Πόσους δὲ ἀγῶνας καὶ κόπους ἀναγκαῖόν ἐστιν, ἵνα καταβάλλῃ ὁ πλούσιος καὶ ὁ ἄρχων, ὁ ἐν τρυφαῖς καὶ ἐξουσίᾳ καὶ ἀναπαύσεσι ζῶν, ἵνα μὴ δουλωθῇ ὑπὸ τῶν ἐπιθυμιῶν τῆς σαρκός; πόσην προσοχὴν, καὶ κόπον, ἵνα μὴ πέσῃ εἰς τὴν παγίδα τῆς πλεονεξίας, ἢ τῆς φιλαργυρίας, ἢ τῆς ἀδικίας, καὶ δυνασείας; πόσην ἀνδρείαν καὶ μεγαλοψυχίαν, ἵνα μὴ νικηθῇ ὑπὸ τῆς ματαιότητος τῶ κόσμω, τῆς διαπαντὸς αὐτὸν περικυκλέσης; ἀληθῶς τοῦτό ἐστιν ἀδύνατον χωρὶς τῆς θείας βοηθείας καὶ ἀντιλήψεως.

Ματ. 19,25. Ἀκούσαντες δὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, ἐξεπλήσσοντο σφόδρα, λέγοντες· τίς ἄρα δύναται σωθῆναι;

Ἐθαύμαζον καὶ ἐξίσαντο οἱ μαθηταὶ τῶ Ἰησοῦ Χριστοῦ ταῦτα ἀκούσαντες, ἐπειδὴ ἔβλεπον μόνον τὴν δύναμιν τῆς φύσεως, οὐκ ἐπέβλεψαν δὲ καὶ ἐπὶ τὸ κράτος καὶ τὴν ἰσχὺν τῆς παντοδυνάμου χάριτος. Ἐπειδὴ δὲ αὐτοὶ μὲν ἦσαν πτωχοὶ, ὁ δὲ λόγος ἀπέβλεπεν ἐπὶ τοὺς πλουσίους, διατὶ ἐξεβόησαν τὸ, τίς ἄρα δύναται σωθῆναι; Ἔδειξαν διὰ τούτου, ὅτι ἔκτοτε ἀνέλαβον τὴν ποιμαντικὴν ἐπισασίαν καὶ φροντίδα περὶ τῆς σωτηρίας παντὸς τοῦ κόσμου. Χρυσ. εἰς τὴν Σειρ.

Ματ. 19,26. Ἐμβλέψας δὲ ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν αὐτοῖς· παρὰ ἀνθρώποις τοῦτο ἀδύνατον ἐστὶ, παρὰ δὲ Θεῷ πάντα δυνατά ἐστι.

Τὸ θεῖον ὄμμα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, τὸ πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἐνατενίσαν, καὶ τὰ ζωηρὰ καὶ θεοπρεπῆ αὐτοῦ λόγια, ἔλυσαν τὴν ἀπορίαν, καὶ ἔπαυσαν τὴν ἔκπληξιν αὐτῶν. τοῦτο, λέγει, ὅπερ ἐστὶν ἀδύνατον εἰς τὴν δύναμιν τοῦ ἀνθρώπου, δυνατόν ἐστιν εἰς τὸν παντοδύναμον Θεόν. ὁ μὲν ἄνθρωπος ὁ πλούσιος, ὁμοίως δὲ καὶ ὁ πτωχὸς, ἰδίᾳ δυνάμει οὐ δύναται σωθῆναι, δύναται δὲ σωθῆναι ὑπὸ τῆς παντοδυνάμου δεξιᾶς ὁδηγούμενος, καὶ βοηθούμενος.

ΟΜΙΛΙΑ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΟΜΙΛΙΑ

ΜΕΤΑ ΤΟ ΚΑΤΑ

ΜΑΤΘΑΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

ΤΗΣ ΙΒ'. ΚΥΡΙΑΚΗΣ.

Περὶ τοῦ ὅτι ἐχ ὁ πλοῦτος, ἀλλ' ἡ τότε χρήσις σώζει, ἢ κολάζει τὸν ἄνθρωπον.

Ματ. 19, 21. "Ὅσις ἐσχασθῇ ταῦτα τῷ Κυρίῳ Ἰησοῦ τὰ λόγια· „Εἰ θέλεις τέλειος εἶναι, ὕπαγε, „πώλησόν σε τὰ ὑπάρχοντα, καὶ δὸς πτω„χοῖς· Ἐκεῖνος πιστεύει καὶ πείθεται, ὅτι ἡ πτωχεία ἀναβιβάζει τὸν ἄνθρωπον εἰς τὴν τελειότητα. Πείθεται, λέγω, ὅτι ὁ μὲν πτωχὸς γίνεται τέλειος εἰς τὴν ἀρετὴν, ὁ δὲ πλούσιος μένει πάντοτε ἀτελὴς εἰς τῆς ἀρετῆς τὰ κατορθώματα. ἀληθῶς δὲ βλέπομεν, ὅτι ὁ πλούσιος εὐκολα κατακρημνίζεται εἰς ἐκεῖνα τὰ ἁμαρτήματα, εἰς τὰ ὁποῖα πολλὰ δύσκολα περιπίπτει ὁ πτωχός. ἡ πολυποικιλία τῶν ἐκλεκτῶν βρωμάτων, τὸ πλῆθος τῶν πολυειδῶν ποτῶν, ἡ σωματικὴ ἀνάπαυσις καὶ ἡ τρυφὴ, φλογερὰς ἀνάπτουσι σαρκὸς ἐπιθυμίας. ἡ ξηροφαγία καὶ ὑδροποσία, ἡ κακεξία καὶ οἱ σωματικοὶ κόποι μαραίνουσι τῶν σαρκικῶν ἐπιθυμιῶν τὴν φλόγα. τὰ πρῶτα μετέρχονται οἱ πλούσιοι, τὰ δεύτερα οἱ πτωχοί. ὅθεν ὁ μὲν πλούσιος εὐκολα περιπίπτει εἰς τῆς σαρκὸς τὰ ἁμαρτήματα, ὁ δὲ πτωχὸς δύσκολα γίνεται ἀσελγής. ἡ μεγαλοπρέπεια τῶ πλούτῳ, ἡ περιποίησις καὶ οἱ ἔπαινοι καὶ ἡ κολακεία τῶν ἀνθρώπων ἐξεγείρουσι σφοδρὰ τῆς ὑπερηφανείας τὰ κύματα. ἡ εὐτέλεια τῆς πτωχείας, η παραδρομὴ καὶ ὁ ἐξευτελισμὸς καὶ ἡ περιφρόνησις τῶν ἀνθρώπων βυθίζουσι τὴν ψυχὴν εἰς τὸ βάθος τῆς ταπεινώσεως. τὰ πρῶτα περισοιχοῦσι τὰς πλησίας, εἰς τὰ δεύτερα ὑπόκεινται οἱ πτωχοί. διὰ τοῦτο ὁ μὲν πλούσιος εὐκολα γίνεται ὑπερήφανος, πτωχὸν δὲ ὑπερήφανον δύσκολα εὑρίσκεις. ἡ καρδία τοῦ πλουσίου ἔχει δεσμοὺς πολλοὺς καὶ μεγάλους, δεσμεύει αὐτὴν ὁ πόθος τοῦ χρυσίου, δεσμεύει αὐτὴν ἡ ἁρπὴ τῶν πολυτίμων λίθων καὶ τῶν λαμπρῶν κειμηλίων, δεσμεύει αὐτὴν ἡ καρποφορία τῶν ἀγρῶν καὶ τῶν ἀμπελώνων, δεσμεύει αὐτὴν ἡ μεγαλοπρέπεια τῶν παλατίων, καὶ ἡ ὑπηρεσία τῶν δούλων. Ὅσα πράγματα ἔχει, τόσοι δεσμοὶ γίνονται τῆς καρδίας αὐτοῦ, καὶ τόσοι δεσπόται. τῷ πτωχῷ ἡ καρδία οὐδένα δεσμὸν ἔχει, καὶ οὐδένα δεσπότην, ἐπειδὴ οὐδὲν ἔχει, δυνάμενον δεσμεῦσαι ἢ ὑποδουλῶσαι τὴν καρδίαν αὐτοῦ. ἡ ἀγάπη τοῦ πλουσίου ἐστὶ κεκολλημένη καὶ προσηλωμένη εἰς τὸν πλοῦτον αὐτοῦ. ἡ ἀγάπη τοῦ πτωχοῦ ἐστὶν ἐλευθέρα καὶ ἀδέλωτος. διὰ τοῦτο ὁ μὲν πλούσιος πολλὰ δύσκολα προσφέρει τὴν καρδίαν αὐτοῦ εἰς

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

τὸν Θεὸν, πολλὰ δύσκολα ἀγαπᾷ αὐτὸν τελείᾳ ἀγάπῃ. ὁ πτωχὸς μετὰ μεγάλης εὐκολίας ἀγαπᾷ τὸν Θεὸν ἐξ ὅλης ψυχῆς καὶ διανοίας καὶ ἰσχύος. ἐπειδὴ δὲ ὅπου λείπει ἡ τελεία ἀγάπη, ἐκεῖ λείπει τῶν ἀρετῶν ἡ τελειότης, διὰ τοῦτο ὁ μὲν πλούσιος πολλὰ δύσκολα γίνεται τέλειος, ὁ δὲ πτωχὸς εὐκολώτερα ἀναβαίνει εἰς τὴν ἐνδεχομένην τοῖς ἀνθρώποις τελειότητα. „Διὰ τοῦτο ἦν „εἶπεν ὁ Κύριος ἡμῶν. Εἰ θέλεις τέλειος „εἶναι, ὕπαγε, πώλησόν σε τὰ ὑπάρχοντα, „καὶ δὸς πτωχοῖς.

Ἀλλ' ὁ Θεὸς, λέγεις, ἐποίησε καὶ τὸν πλούσιον καὶ τὸν πτωχόν. Πλούσιος καὶ πτω- *Παροι. 22, 2.* „χὸς συνήντησαν ἀλλήλοις, ἀμφοτέρους δὲ „ὁ Κύριος ἐποίησε. Πῶς ἦν ὁ Θεὸς, ὅσις ἐστὶ πατὴρ πάντων, καὶ ἐπίσης ἀγαπᾷ πάντας, ἐπίσης θέλει πάντας σωθῆναι, τοῦτον μὲν κατασήσας πλούσιον, ἐσενοχώρησεν εἰς αὐτὸν τὴν ὁδὸν τῆς οὐρανίου Βασιλείας, ἐκεῖνον δὲ ἀναδείξας πτωχὸν, ἐπλάτυνεν ὑπὲρ αὐτῆ τῆ παραδείσω τὸν δρόμον; διατὶ ὁ Θεὸς τόσον ἄνισα διεμέρισε τὰ ἀγαθὰ αὐτῆ; διατὶ οὐκ ἐποίησε πάντας πλουσίους, ἢ κἂν πάντας πτωχούς; Ἐπειδὴ ἐπίσης ἀγαπᾷ πάντας, καὶ ἐπίσης θέλει πάντων τὴν σωτηρίαν, διὰ τοῦτο ἐποίησε ταύτην τὴν ἄνισον διανομήν. ὁ ἄνθρωπος εἰ δύναται ζῆν μόνος, ἔχει χρείαν βοηθῆ. „Καὶ εἶπε Κύριος ὁ Θεὸς, οὐ καλὸν *Γεν. 2, 18.* „εἶναι τὸν ἄνθρωπον μόνον· ποιήσωμεν αὐ- „τῷ βοηθὸν κατ' αὐτόν. Ἔζησαν τινὲς εἰς τὴν ἔρημον κατὰ μόνας, ἀλλὰ πολλὰ ὀλίγοι, καὶ ἐκλεκτοὶ, ὑπὸ τῆς θείας χάριτος ἐνδυναμούμενοι· οἵτινες οὐκ ἦσαν ἄνθρωποι τῆ κόσμω, ἀλλὰ τῆ ἐρανῆ, οὐκ ἦσαν ἐπίγειοι ἄνθρωποι, ἀλλ' ὥσπερ οὐράνιοι Ἄγγελοι. ἐπειδὴ λοιπὸν ὁ ἄνθρωπός ἐστι ζῶον ὁμηγυρικὸν, ἀνάγκην ἔχων τῆς βοηθείας τῶν ἀνθρώπων, διὰ τοῦτο ὁ Θεὸς οὐκ ἐπίσης διεμέρισε τὰ ἀγαθὰ αὐτοῦ. Ἐὰν πάντες ἦσαν ἐπίσης πλούσιοι, ἢ πάντες ἐπίσης πτωχοὶ οὐδὲ ἰατρὸν εἶχες, ἵνα ἰατρεύσῃ τὴν ἀσθένειάν σε, οὐδὲ τεχνίτην, ἵνα ἑτοιμάζῃ τὰ πρὸς τὴν ζωήν σε ἀναγκαῖα, οὐδὲ ὅλον, ἵνα ὑπηρετήσῃ ταῖς χρείαις σου, καὶ ἀναπληρώσῃ τὰ ὑστερήματά σε. ἐὰν ἐπίσης πάντες ἦσαν πλούσιοι, ἢ πτωχοὶ, οὐδεμίαν εἶχε χρείαν ὁ ἕτερος τοῦ ἑτέρου. ἐκ τούτου ἔφευγον οἱ ἄνθρωποι ἀπ' ἀλλήλων, ἐσβύνετο ἡ ἀγάπη, οὐδεμία ὁμήγυρις συνεκροτεῖτο, οὐδεμίαν ἄνεσιν ἔβλεπες ἐπὶ τῆς γῆς. ὅθεν εὐκολα ἐφθείρετο τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων. ἡ δὲ ἀνισότης τῆς διανομῆς συνάπτει καὶ περισφίγγει τοὺς ἀνθρώπους θαυμασίως. ὁ πτωχὸς ἀναγκαζόμενος ὑπὸ τῆς πτωχείας, ἔρχεται εἰς τὸν πλούσιον, ἵνα λάβῃ ἀργύρια. ὁ πλούσιος μὴ δυνάμενος νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς τὰς ἐργασίας αὐτοῦ, προσκαλεῖ τὸν πτωχὸν εἰς ὑπηρεσίαν αὐτοῦ καὶ βοήθειαν. ἐκ τούτου συνίστανται καὶ σερεοῦνται τὰ πολύχνια, τὰ χωρία, αἱ πόλεις, καὶ τῶν ἀνθρώπων ἡ ὁμήγυρις. ἐκ τούτου τὰ ἀμοιβαῖα βοηθήματα, καὶ ἡ μετάδοσις, καὶ ἡ ἀνάπαυσις, καὶ ἡ ἀσφάλεια, καὶ ὁ πολλαπλασιασμὸς, καὶ ἡ σερέωσις τοῦ ἀνθρωπίνου γένους. ἐκ τούτου δὲ καὶ ἡ σωτηρία. διότι ὁ μὲν πλούσιος σώζεται διὰ τῆς μεταδόσεως καὶ τῆς ἐλεημοσύνης, ὁ δὲ πτωχὸς διὰ τῆς ταπεινοφροσύνης καὶ ὑπομονῆς.

Ἀλλ' ὁ πλοῦτος, ἀποκρίνεσαι, προξενεῖ τόσα ἐμπόδια εἰς τὴν κατόρθωσιν τῆς ἀρετῆς, ὥσε σχεδὸν ἀδύνατον γίνεται εἰς τὸν πλούσιον τῆς σωτηρίας αὐτοῦ τὸ ἔργον. ὁ πλοῦτος, αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν, οὐδὲ καλὸς ἐστιν, οὐδὲ κακός. γίνεται δὲ καλὸς, ἢ κακὸς ὑπὸ τῆς θελήσεώς σε, καθὼς καὶ ἡ γλῶσσά σε. διὰ τῆς γλώσσης σου, ὅταν θέλῃς, ποιεῖς πολλὰ καλά. συμβουλεύεις τὸ ἀγαθὸν, προσεύχεσαι, δοξολογεῖς τὸν Θεὸν, ἑρμηνεύεις τὰς θείας Γραφὰς, κηρύττεις τὸ Εὐαγγέλιον, διδάσκεις τὰ δόγματα τῆς πίσεως, ἐπισρέφεις τὸν ἁμαρτωλὸν, ἐπισηρίζεις τῆς ἀρετῆς τὸν ἐργάτην. διὰ τῆς αὐτῆς γλώσσης

σε

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

σε ποιεῖς φοβερὰ ἁμαρτήματα. προτρέπεις εἰς τὴν ἀνομίαν καὶ εἰς τὴν ἀδικίαν, κατακρίνεις, ὑβρίζεις, συκοφαντεῖς, ψευδομαρτυρεῖς, προδίδεις, βλασφημεῖς. κινεῖς, λέγω, τὴν γλῶσσάν σε, ὅπως θέλεις, καὶ εἰς τὴν ἀρετὴν, καὶ εἰς τὴν ἁμαρτίαν. Τὰ αὐτὰ γίνονται καὶ διὰ τὸ πλούτου. ὅσις μετέλθῃ τὸν πλοῦτον καλῶς, ἐκεῖνος ἐργάζεται μεγάλας καὶ πολλὰς ἀρετάς. τὶς χορτάζει τὸν πεινῶντα, καὶ ἐνδύει τὸν γυμνὸν; ὁ πλούσιος. τὶς ἀντιλαμβάνεται τοῦ ὀρφανοῦ, καὶ προσατέυει τῆς χήρας; ὁ πλέσιος. τὶς ἐξαγοράζει τὸν αἰχμάλωτον καὶ ἐλευθεροῖ τὸν διὰ τὸ χρέος ἐν τῇ φυλακῇ βασανιζόμενον, καὶ σώζει παρθένες κινδυνευέσας, καὶ κτίζει Θεῷ θυσιαστήρια, καὶ ζολίζει Ἐκκλησίας; ὁ πλέσιος. Ὅταν δὲ ὁ πλέσιος μετέλθῃ κακῶς τὸν πλοῦτον, τότε κατακρημνίζεται εἰς φοβερὰ ἀνομήματα· γίνεται ὑπερήφανος, κοιλιόθελος, ἀσελγὴς, πλεονέκτης, φιλάργυρος. δυναζέυει ἀδίκως τὸν ἀδύνατον, καταδιώκει τὸν ὀρφανὸν, κατατρέχει τὴν χήραν, ἁρπάζει τὰ ἐκκλησιαστικὰ πράγματα, ἐπιβυλέυει παντοιοτρόπως, βλάπτει ἀνυποζόλως. Βλέπετε λοιπὸν, ὅτι τὸ πᾶν ἴσαται ἐχὶ εἰς τὴν δύναμιν τῷ πλέτῳ, ἀλλ' εἰς τὴν θέλησιν τῷ ἀνθρώπῳ.

Ἀλλ' ὁ πλοῦτος, λέγεις, ἐκνευρίζει καὶ αὐτὰς τῆς θελήσεως τὰς δυνάμεις, τὰς ἀναγκαίας εἰς τὴν κατόρθωσιν τῆς ἀρετῆς. ναὶ, ἀληθῶς. διὰ τῦτο εἶπεν ὁ Κύριος· „Ἀμὴν Ματ. 19, 23. „λέγω ὑμῖν, ὅτι πλέσιος δυσκόλως εἰσελεύ„σεται εἰς τὴν Βασιλείαν τῶν ὐρανῶν. Διὰ τῦτο παρέσησε τὴν δυσκολίαν πολλὰ μεγάλην· „Πάλιν δὲ λέγω ὑμῖν, ἐυκοπώτερόν „ἐσι, κάμηλον διὰ τρυπήματος ῥαφίδος διελ„θεῖν, ἢ πλέσιον εἰς τὴν Βασιλείαν τῷ Θεῷ „εἰσελθεῖν. Διὰ τῦτο ἐσυμβέλευσεν, ἵνα ὅσις θέλει τῆς ἀρετῆς τὴν τελειότητα καὶ τὰ Ματ. ἐξαίρετα βραβεῖα, κατασαθῇ πτωχός. „Εἰ 19, 21. „θέλεις τέλειος εἶναι, ὕπαγε, πώλησόν σε „τὰ ὑπάρχοντα, καὶ δὸς πτωχοῖς· καὶ ἕξεις „θησαυρὸν ἐν ὐρανῷ· καὶ δεῦρο ἀκολέθει μοι. Ναὶ, ἀληθῶς ὁ πλῦτος ἐκνευρίζει τὰς δυνάμεις τῆς θελήσεως, ἀλλ' ὅπε λείπει ἡ δύναμις τῆς φύσεως, ἐκεῖ ὑπερλάμπει τὸ κράτος τῆς χάριτος. „Ἡ γὰρ δύναμίς με, 2 Κορ. „εἶπεν ὁ Θεὸς εἰς τὸν Παῦλον, ἐν ἀσθε- 12, 9. „νείᾳ τελειῦται. Ὁ Θεὸς, ὅσις γινώσκει τὰς πειρασμὰς τῷ πλησίε, ὅταν ἰδῇ εἰς αὐτὸν ἀγαθὴν προαίρεσιν, χορηγεῖ αὐτῷ πλησίαν τὴν χάριν αὐτῦ, διὰ τῆς ὁποίας αὐτὸς θριαμβέυει κατὰ τῶν πολέμων τῷ πλούτου. ἡ δύναμις τῆς χάριτος ποιεῖ δυνατὸν τὸ ἀδύνατον τῆς φύσεως. τῦτο δὲ ἐδίδαξεν ἡμᾶς τὸ σημερινὸν Εὐαγγέλιον· Παρὰ ἀνθρώποις Ματ. „τῦτο ἀδύνατόν ἐσι, παρὰ δὲ Θεῷ πάντα 19, 26. „δυνατά ἐσιν.

Ἵνα δὲ μὴ περὶ τύτων ἀμφιβάλλωμεν, καὶ αἰτιάζωμεν τὸν Θεὸν, τὸν τῷ πλούτου δοτῆρα, ὡς ποιητὴν τῷ κακῷ, προβάλλει ὁ Θεὸς εἰς τὰς ἁγίας Γραφὰς τύπες πλησίων διεσραμμένων καὶ πονηρῶν, καὶ παραδείγματα πλησίων δικαίων τε καὶ ἁγίων. Ἰδοὺ δύω πλέσιοι διεσραμμένοι καὶ κακοί. περὶ μὲν τοῦ ἑνὸς λέγει τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον· „Ἄνθρωπός τις ἦν πλούσιος· Περὶ δὲ τοῦ Λεκ. 16, 19. „ἄλλου Ἀνθρώπου τινὸς πλουσίου εὐφόρη- Λεκ. „σεν ἡ χώρα. Ὁ πρῶτος ὑπερήφανος, ἐπει- 12, 16. δὴ κἂν μὴ ἦν Βασιλεὺς, ἐνεδιδύσκετο ὅμως βασιλεικὰ ἐνδύματα, ἤγεν πορφύραν καὶ βύσσον· κοιλιόθελος δὲ, καὶ εἰς τὰς ἡδονὰς καὶ τρυφὰς τῷ σώματος ἔκδοτος, καὶ κενόδοξος, μαρτυρεῖ τῦτο ὁ λόγος ἔτος· Εὐφραι- Λεκ. „νόμενος καθ' ἡμέραν λαμπρῶς· Ἀνελεή- 16, 19. „μων καὶ ἀσπλαγχνος καθ' ὑπερβολήν. διότι ἔβλεπε καθ' ἑκάσην τὸν Λάζαρον κατακείμενον ἔμπροσθεν τῆς θύρας τῷ οἴκε αὐτῷ, πεινῶντα, ἀσθενῆ, πεπληγωμένον, ἔβλεπε καὶ τὰς σκύλακας, οἵτινες ἔλειχον τὰς πληγὰς αὐτῷ, καὶ ὅμως ἐδέποτε ἐυσπλαγνίσθη, ἐδὲ ἠλέησεν αὐτόν. Ὁ δέυτερος πλέσιος ἦν

 πλεονέκτης

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

πλεονέκτης. „Καθελῶ μϐ, ἔλεγε, τὰς ἀπο-
Λϐκ. 12, 18. „θήκας, καὶ μείζονας οἰκοδομήσω. καὶ συ-
„νάξω ἐκεῖ πάντα τὰ γεννήματά μου, καὶ
„τὰ ἀγαθά μου. Φίλαυτος ἦν, ἀμετάδοτος,
φιλάργυρος, κάτω εἰς τὴν γῆν ὡς ὁ χοῖρος
διαπαντὸς νενευκὼς, καὶ μηδέποτε ἀνυψῶν
Λύτ. 19. τὰ ὄμματα αὐτῦ εἰς τὸν ἐρανόν. „Ψυχὴ,
„ἔλεγεν, ἔχεις πολλὰ ἀγαθὰ κείμενα εἰς
„ἔτη πολλά. ἀναπάυϐ, φάγε, πίε, ἐυφραί-
νϐ. Μωρὸς καὶ ἀνόητος, ἐπειδὴ μὴ εἰδὼς,
ἐὰν ζήσῃ ἕως τῆς ἄυριον, ἐφαντάζετο ἔτη
Λύτ. 20. πολλά. „Ἄφρον, τάυτῃ τῇ νυκτὶ τὴν ψυ-
„χήν σϐ ἀπαιτῦσιν ἀπὸ σῦ.

Ἰδὲ καὶ ἄλλοι δύω πλέσιοι, δίκαιοι,
Γεν. 13, 2. ἅγιοι, ἐνδοξοι ἐν ἐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς. Ἄϐ-
„ραὰμ δὲ ἦν πλέσιος σφόδρα κτήνεσι καὶ
„ἀργυρίῳ, καὶ χρυσίῳ. Τὶς δὲ ἀγνοεῖ τοῦ
Γεν. 18. Ἀϐραὰμ τὰς ἀρετάς; φιλόξενος, ὥσε καὶ
Ἄγγέλϐς ἐφιλοξένησε· φιλοδίκαιος, ὥσε ϐδὲν
ἔλαϐεν ἀπὸ πάντων τῶν πραγμάτων τῦ Βα-
Γεν. 14, 23. σιλέως Σοδόμων, „Ἀπὸ σπαρτίϐ ἕως σφυ-
„ρωτῆρος ὑποδήματος· Ὑπήκοος εἰς τὸν
Γεν. 22, 10. Θεὸν, ὥσε καὶ τὴν μάχαιραν ἔλαϐε, καὶ
τὴν χεῖρα ἐξέτεινεν, ἵνα σφάξῃ τὸν ἀγαπη-
Γεν. 5, 6. τὸν αὐτῦ υἱόν· τοσῦτον πισὸς εἰς τὸν Θεὸν,
„ὥσε ἡ πίσις αὐτῦ Ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δι-
„καισύνην, Ἦγεν ὡς κατόρθωσις πάσης ἀρε-
τῆς. τὶς ἀμφιβάλλει, ὅτι ἐδεὶς ἐκ πάντων
τῶν ἀνθρώπων ἐυρέθη τοσῦτον ἄξιος, ὥσε
ὁ μονογενὴς υἱὸς καὶ Λόγος τῦ Θεῦ ἔλαϐε
σάρκα ἐκ τῦ σπέρματος αὐτῦ, ἦγεν ἐκ τῆς
ὑπεραγίας Παρθένϐ; τὶς οὐ πισέυει, ὅτι ὁ
Θεὸς διὰ τὸ ὑπερϐάλλον τῆς ἀρετῆς, καὶ
τῆς ἐν ἐρανῷ δόξης αὐτῦ, ὠνόμασε τὸν τό-
πον τῆς αἰωνίϐ ἐυφροσύνης καὶ ἀναπάυσε-
Λϐκ. 16, 23. ως κόλπον τῦ Ἀϐραάμ;

Ἀκέσατε νῦν τὶ μαρτυρεῖ αὐτὸς ὁ Θεὸς
περὶ τῦ Ἰώϐ. αὐτὸς ἦν ὑπέρπλετος, πανευ-
Ἰώϐ. 1, 5. „τυχὴς, Εὐγενὴς τῶν ἀφ' Ἡλίϐ ἀνατολῶν·
Καὶ ὅμως ὑπερέλαμπον ἐν αὐτῷ αἱ ἀρεταὶ,
ἦγεν ἡ ἀλήθεια, ἡ καθαρότης, ἡ δικαιο-
σύνη, ἡ θεοσέϐεια, ἡ τελεία ἀποχὴ παντὸς
πονηρῦ ἔργϐ. „Καὶ ἦν ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος, Ἰώϐ. 1. 8.
„λέγει ὁ Θεὸς περὶ αὐτῦ, ἀληθινὸς, ἄμεμ-
„πτος, δίκαιος, θεοσεϐὴς, ἀπεχόμενος ἀπὸ
„παντὸς πονηρῦ πράγματος. Τοσῦτον ἔλαμ-
πον ἐν αὐτῷ αἱ ἀρεταὶ, ἦγουν ἡ ἀνδρεία
τῆς ψυχῆς, ἡ σαθερότης τῆς γνώμης, ἡ ὑπο-
μονὴ τῆς καρδίας, ἡ πρὸς τὸν Θεὸν ἐυγνω-
μοσύνη καὶ τελεία ὑπακοὴ, ὥσε καὶ παῖδα
ἴδιον αὐτοῦ ὁ Θεὸς ὠνόμασεν αὐτὸν, καὶ
ἀνεκήρυξεν αὐτὸν ἀνώτερον κατὰ τὴν ἀρε-
τὴν πάντων τῶν τότε ἀνθρώπων. „Προσέ- Ἰώϐ. 1, 8.
„σχες, εἶπε τῷ διαϐόλῳ, τῇ διανοίᾳ σου
„κατὰ τὸ παιδός μϐ Ἰώϐ; ὅτι ἐκ ἔσι κατ'
„αὐτὸν ἐπὶ τῆς γῆς; Πῶς ἦν ἐγένετο εἰς αὐ-
τὸν τὸ ἀδύνατον, δυνατόν; ἰδὼν ὁ Θεὸς τὴν
ἀγαθωτάτην προαίρεσιν τῆς ψυχῆς αὐτοῦ,
ἔδωκεν αὐτῷ τὴν δύναμιν τῆς χάριτος αὐ-
τῦ, ἥτις τοσῦτον ἐνίσχυεν αὐτὸν, ὥσε ϐ μό-
νον οἱ πειρασμοὶ τοῦ πλούτου, ἀλλὰ καὶ οἱ
σφοδροὶ πόλεμοι τῦ διαϐόλϐ, ἐκ ἠδυνήθη-
σαν ὅλως βλάψαι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ. ὁ Θεὸς
ὑπερασπίζετο τῆς ψυχῆς αὐτῦ διὰ τὴν ἀγα-
θὴν αὐτῦ θέλησιν. „Ἰδὲ, εἶπεν ὁ Κύριος Ἰώϐ.
„τῷ διαϐόλῳ, πάντα ὅσα ἔσιν αὐτῷ δίδωμι 1, 12.
„ἐν τῇ χειρί σϐ, ἀλλ' αὐτῦ μὴ ἅψῃ.

Ἀλλὰ καὶ τῦ νεανίσκϐ, τῦ ὑπὸ τῦ σημερινῦ Εὐαγγελίϐ ἰσορηθέντος, τὸ παράδειγμα ἀποδεικνύει φανερὰ τοῦ λόγου τὸν σκοπόν. Ἄρχων ἦν ὁ νεανίσκος, καὶ κτήματα εἶχε πολλὰ, τετέσιν ἦν πολλὰ πλέσιος· καὶ ὅμως ὁ πλῦτος, κἂν ἐνεμπόδισεν αὐτὸν ἀπὸ τῦ χαρίσματος τῆς τελειότητος, ὅμως τῇ τῦ Θεῦ δυνάμει ἐκ ἠδυνήθη ἐμποδίσαι αὐτὸν ἀπὸ τῆς φυλακῆς τῶν θείων ἐντολῶν. Παι-
διόθεν αὐτὸς ἐφύλαξε πάσας τὰς ἐντολὰς Ματ. 19, 20.
τῦ Θεῦ. „Πάντα ταῦτα ἐφυλαξάμην ἐκ νεό-
τητός μου.

Ἀδίκως λοιπὸν, ἀδελφοὶ, αἰτιάζομεν τὸν πλοῦτον, ὡς πρόξενον κολάσεως. ὁ πλοῦτος οὐδὲ σώζει, οὐδὲ κολάζει, ἀλλὰ τῦ πλούτου

ἡ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ἡ χρῆσις, ἡ μὲν καλὴ σώζει, ἡ δὲ κακὴ κολάζει. Ματαίως νομίζομεν, ὅτι ἡ πτωχεία γίνεται αἴτιον τῆς ἀρετῆς. ἡ πτωχεία καθ' ἑαυτὴν οὐδὲ καλή ἐστιν, οὐδὲ κακή. ἀλλὰ τῆς πτωχείας ἡ χρῆσις ἡ καλὴ φέρει εἰς τὴν ἀρετὴν, ἡ κακὴ κατακρημνίζει εἰς τὴν ἁμαρτίαν. εἰς τὴν θέλησιν λοιπὸν τῶ ἀνθρώπω, καὶ ἐχὶ εἰς τὸν πλοῦτον ἢ εἰς τὴν πτωχείαν ἔσται ἡ σωτηρία, καὶ ἡ κόλασις, ἐπειδὴ ὁ Θεὸς πάντοτε χορηγεῖ τὴν χάριν αὐτῶ εἰς τὴν καλὴν προαίρεσιν. ὁ Κύριος ἀνέῳξε καὶ τὸν πτωχόν. Πλήσιος, „καὶ πτωχὸς συνήντησαν ἀλλήλοις, ἀμφοτέ„ρους δὲ ὁ Κύριος ἐποίησεν. Ἐκεῖνον ἐποίησε πλούσιον, ἵνα διὰ τῆς χρησότητος, καὶ εὐσπλαγχνίας, καὶ ἐλεημοσύνης φύγῃ τὴν κόλασιν. τοῦτον πτωχὸν, ἵνα διὰ τῆς ὑπομονῆς, καὶ σταθερότητος καὶ ἀνδρείας κληρονομήσῃ τὴν αἰώνιον Βασιλείαν. Πάντα δὲ ὅσα ἐποίησεν ὁ Θεὸς εἰσὶ καλὰ, καὶ ὠφέλιμα, καὶ σωτήρια. „Καὶ εἶδεν ὁ Θεὸς τὰ πάν„τα ὅσα ἐποίησε· καὶ ἰδοὺ καλὰ λίαν. Παροι. 22, 2. Γεν. 1, 31.

ΕΡΜΗΝΕΙΑ

ΕΙΣ ΤΟ ΚΑΤΑ

ΜΑΤΘΑΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

ΤΗΣ ΙΓ'. ΚΥΡΙΑΚΗΣ.

Διὰ τὴν θεοσέβειαν καὶ ἀρετὴν τοῦ Ἀβραὰμ ἐξελέξατο ὁ Θεὸς τὸ γένος αὐτῶ ἐκ πάντων τῶν ἄλλων ἐθνῶν, ἵνα δι' αὐτῶ ἀνορθώσῃ ἀπὸ τῶ ἐξαισίου πτώματος τῆς ἁμαρτίας, καὶ ἀνακαλέσῃ πρὸς τὴν προτέραν μακαριότητα ὅλον τὸ ἀνθρώπινον γένος. „εἰς τοῦ Ἀβραὰμ τὸ γένος ἐδόθη Ρ'ωμ. 9, 4. „Ἡ υἱοθεσία, καὶ ἡ δόξα, καὶ αἱ Διαθῆ„καὶ, καὶ ἡ νομοθεσία, καὶ ἡ λατρεία, „καὶ αἱ ἐπαγγελίαι. Ὅταν ὁ υἱὸς καὶ Λόγος τῶ Θεῶ εὐδόκησε κατελθεῖν εἰς τὴν γῆν, ἵνα σώσῃ τὸ ἀνθρώπινον γένος, τότε οὐδὲ ἀγγελικὴν φύσιν ἔλαβεν. „Οὐ γὰρ δήπου Εβρ. 2, 16. „Ἀγγέλων ἐπιλαμβάνεται· Οὐδὲ ἐξ ἄλλου σπέρματος, ἀλλ' ἐκ τοῦ σπέρματος Ἀβραὰμ ἔλαβε σάρκα· „Ἀλλὰ σπέρματος Ἀβ„ραὰμ ἐπιλαμβάνεται. Μετὰ δὲ τὸ πάθος, καὶ τὴν ἀνάστασιν αὐτῶ, ἐκτὸς τῆς ἐκλογῆς, ἦγεν τῶν θείων Ἀποστόλων, καὶ Ρ'ωμ. 11, 1. τῶν λοιπῶν τῶν ἐκ τοῦ Ἑβραϊκοῦ γένους πιστευσάντων εἰς αὐτὸν, ἀποστρέφεται ὅλον τὸ ὑπόλοιπον Ἑβραϊκὸν γένος, ἐγκαταλείπει αὐτὸ, καὶ ἀπορρίπτει ἀπὸ τοῦ προσώπου αὐτῶ. ἀντ' αὐτοῦ δὲ εἰσάγει εἰς τὴν θείαν αὐτῶ χάριν καὶ ἀγάπην, καὶ πλουτίζει τῶν οὐρανίων αὐτοῦ χαρισμάτων, καὶ ἀξιοῖ τῆς ἀθανάτου αὐτοῦ Βασιλείας ἄλλο γένος, προλαβὸν ἠλλοτριωμένον ἀπ' αὐτοῦ, καὶ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

καὶ ἀποξενωμένον, ἦγεν τῶν εἰδωλολατρῶν τὸ γένος, καθὼς περὶ τούτου φανερὰ προεφήτευσεν ὁ ἅγιος τοῦ Θεοῦ προφήτης Ὡσιέ. „σιὲ, εἰπών· Καὶ ἀγαπήσω τὴν οὐκ ἠγαπημένην, καὶ ἐρῶ τῷ οὐ λαῷ μου, λαός μου εἶ σὺ, καὶ αὐτὸς ἐρεῖ, Κύριος ὁ Θεός μου εἶ σύ. Ποῖον δὲ τὸ αἴτιον ταύτης τῆς παραδόξε ἀποστροφῆς καὶ μεταλλαγῆς, ὁ θεάνθρωπος Ἰησοῦς διὰ τῆς σήμερον ἀναγνωσθείσης εὐαγγελικῆς παραβολῆς μετὰ πάσης ἀκριβείας ἐδίδαξεν. ἐπειδὴ δὲ τὰ παραβολικὰ λόγια χωρὶς ἐξηγήσεως εἰσὶ σχεδὸν ἀκατανόητα, διὰ δὲ τῆς ἑρμηνείας φανερὸν γίνεται εἰς τὸς προσεκτικοὺς τὸ νόημα αὐτῶν, διὰ τοῦτο μετὰ προσοχῆς ἀκέσατε τὴν ἑρμηνείαν, ἵνα κερδήσητε τὸν καρπὸν τῶν θείων νοημάτων.

Ματ. 21, 33. *Εἶπεν ὁ Κύριος τὴν παραβολὴν ταύτην· ἄνθρωπός τις ἦν οἰκοδεσπότης, ὅστις ἐφύτευσεν ἀμπελῶνα, καὶ φραγμὸν αὐτῷ περιέθηκε, καὶ ὤρυξεν ἐν αὐτῷ ληνὸν, καὶ ᾠκοδόμησε πύργον· καὶ ἐξέδοτο αὐτὸν γεωργοῖς, καὶ ἀπεδήμησεν.*

Ὁ οἰκοδεσπότης σημαίνει τὸν Θεὸν, τὸν δεσπότην καὶ Κύριον τῆ Ἰουδαϊκῆ γένες, καὶ πάσης τῆς κτίσεως. ὠνόμασε δὲ τοῦτον ἄνθρωπον μὲν, διὰ τὴν πρὸς τὸς ἀνθρώπους ἄκραν αὐτοῦ φιλανθρωπίαν· οἰκοδεσπότην δὲ, ἐπειδὴ καθὼς ὁ δεσπότης τῆ οἴκου προνοεῖ καὶ περιποιεῖται τὸς οἰκειακοὺς αὐτῆ, οὕτω καὶ ὁ τῶν ἁπάντων Θεὸς ἐπρονόησε καὶ περιεποιήσατο τὴν τῶν Ἰουδαίων φυλήν. Ἀμπελὼν δέ ἐστιν ἡ Συναγωγὴ τῶν Ἑβραίων κατὰ τὸν Ἡσαΐαν. Ὁ γὰρ ἀμπε- Ησ. 5, 7. „λὼν Κυρίε Σαβαὼθ, οἶκος τῆ Ἰσραήλ. Τοῦτον δὲ τὸν ἀμπελῶνα μετήγαγεν ὁ Θεὸς ἐξ Αἰγύπτε, καὶ ἐφύτευσεν εἰς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας, ὡς ψάλλει ὁ Δαβίδ. „Ἀμπε- Ψαλ. 79. 9. „λον ἐξ Αἰγύπτε μετῆρας, ἐξέβαλες ἔθνη, „καὶ κατεφύτευσας αὐτήν. Φραγμὸς δὲ ὁ νόμος, ὡς περιφράττων, καὶ ἐμποδίζων αὐτὸς ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν, καὶ τῆς τῶν ἀλλογενῶν ἐπιμιξίας. Ληνὸς, τὸ θυσιαστήριον, ἐν ᾧ ὑγρὰ σαφυλαὶ ἐπατοῦντο, οὐδὲ οἶνος διεχεῖτο, ἀλλὰ ζῶα ἐσφάζοντο, καὶ αἷμα περιερράντιζετο. Πύργος, ὁ ναὸς, ὁ ἐπισηρίζων καὶ διαφυλάττων τὸν λαὸν, ὡς ὁ πύργος τὸν ἀμπελῶνα. Γεωργοὶ δὲ, οἱ τῆ Ἰουδαϊκῆ γένες πρόεδροι, οἱ ἱερεῖς, καὶ διδάσκαλοι, οἵτινες κατ' ἀρχὰς ἀγαθοὶ καὶ ἅγιοι ὄντες, ἐκαλλιέργων τὰς τῶν Ἰουδαίων ψυχὰς, ὡς οἱ ἐπιμελεῖς γεωργοὶ τὸς ἀμπελῶνας. Ἀλλ' ἀπεδήμησε, λέγει, ὁ οἰκοδεσπότης, ἤγουν ὁ Θεός. πῶς δὲ ἀπεδήμησεν ὁ πανταχῆ παρὼν, καὶ τὰ πάντα πληρῶν; Καθὼς ὁ οἰκοδεσπότης, καὶ ὁ ἀμπελὼν, καὶ ὁ φραγμὸς, καὶ τ' ἄλλα μεταφορικά εἰσι, οὕτω καὶ τὸ, „Ἀπεδήμησε, μεταφορικόν ἐστι, σημαίνει δὲ τὸ, ἐμακροθύμησεν. ἡ ἀποδημία δηλοῖ ἀργίαν ἐργασίας, καθὼς καὶ ἡ μακροθυμία ἀργίαν τιμωρίας. ἐμακροθύμησε δὲ πολλὲς αἰῶνας ὁ Θεὸς καὶ οὐκ ἐπαίδευσε τὸς Ἰουδαίους διὰ τῆς φοβερᾶς καὶ ἐσχάτης τιμωρίας, εὐθὺς μετὰ τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν..

Ματ. 21, 34. *Ὅτε δὲ ἤγγισεν ὁ καιρὸς τῶν καρπῶν, ἀπέστειλε τὸς δύλος αὐτῆ πρὸς τὸς γεωργοὺς, λαβεῖν τοὺς καρποὺς αὐτοῦ.*

Ποῖός ἐστιν ὁ ἐγγίσας καιρός; Ὁ καιρός ἐστιν, καθ' ὃν ὁ Θεὸς ἐδιώρισεν, ἵνα ἀποστείλῃ εἰς τὸν κόσμον τὸς ἀληθινὸς αὐτοῦ δύλους, ἤγουν τὸς ἁγίους Προφήτας. Ὅτε οὖν ἐπλησίασεν ἔτος ὁ καιρὸς, τότε ἀπέστειλεν αὐτὸς πρὸς τὸ Ἰουδαϊκὸν γένος, ἐξόχως δὲ πρὸς τὸς ἄρχοντας καὶ διδασκάλους αὐτῶν, ἵνα λάβωσι τὸς καρποὺς, τὸς τῷ Θεῷ χρεωστουμένους διὰ τὴν δοθεῖσαν αὐτοῖς νομοθεσίαν. Τίνες δὲ ἦσαν οἱ καρποί; ἡ ὑποδοχὴ τοῦ τῶν προφητῶν κηρύγματος, καὶ ἡ ὑπακοὴ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ὑπακοὴ εἰς τὸν ὑπ' αὐτῶν διδασκόμενον λόγον, καὶ ἡ φυλακὴ τῶν ἐντολῶν, καὶ τῆς ἀρετῆς τὰ ἔργα.

Ματ. κα, 35. 36. *Καὶ λαβόντες οἱ γεωργοὶ τοὺς δούλους αὐτοῦ, ὃν μὲν ἔδειραν, ὃν δὲ ἀπέκτειναν, ὃν δὲ ἐλιθοβόλησαν. Πάλιν ἀπέστειλεν ἄλλους δούλους πλείονας τῶν πρώτων· καὶ ἐποίησαν αὐτοῖς ὡσαύτως.*

Οἱ γεωργοὶ, ἦγεν οἱ ψευδοπροφῆται καὶ ψευδοδιδάσκαλοι, καὶ διεσταλμένοι τῶν Ἰουδαίων προεσῶτες, ἄλλον μὲν τῶν ἁγίων Προφητῶν ἔδειραν, ἦγεν τὸν Μιχαίαν, 3 Βασ. κβ, 27. ὃν ἐπάταξεν ἐπὶ τὴν σιαγόνα ὁ Σεδεκίας υἱὸς Χαναάν. ἄλλον δὲ ἀπέκτειναν, ἦγεν Ματ. κγ, 35. τὸν Ζαχαρίαν, ὃν ἐφόνευσεν Ἰωὰς ὁ Βασιλεὺς Ἰούδα μεταξὺ τοῦ ναοῦ, καὶ τοῦ θυσιαστηρίου· ἄλλον ἐλιθοβόλησαν, τουτέστι τὸν Ἰερεμίαν, ὃν ὁ λαὸς ἐλίθασεν ἐν Τάφναις Αἰγύπτου. Πάλιν δὲ μετὰ τούτους τοὺς Προφήτας ἀπέστειλεν ὁ Θεὸς ἄλλους περισσοτέρους τῶν πρώτων. καὶ τρίτης δὲ προφητῶν Ἀποστολῆς μνημονεύει ὁ ἱερὸς Λουκᾶς, ἥτις διήρκεσεν ἕως τῶν ἡμερῶν Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ. ἐποίησαν δὲ καὶ εἰς αὐτοὺς ὅσα καὶ εἰς τοὺς πρώτους. Γένος ἀληθῶς σκληροτράχηλον, καὶ ἀπερίτμητον τῇ καρδίᾳ. διότι οὐ μόνον οὐχ ὑπεδέξατο, οὐδὲ ἐπίστευσεν, οὐδὲ ἐυλαβήθη τοὺς ὑπὸ Θεοῦ ἀπεσταλμένους πρὸς αὐτὸ ἁγίους Προφήτας, ἀλλὰ καὶ ἔδειρε, καὶ ἀπέκτεινε, καὶ ἐλιθοβόλησεν.

Ματ. κα, 37. *Ὕστερον δὲ ἀπέστειλε πρὸς αὐτοὺς τὸν υἱὸν αὐτοῦ, λέγων· ἐντραπήσονται τὸν υἱόν μου.*

Μετὰ τοὺς Προφήτας ἀπέστειλεν ὁ Θεὸς πρὸς αὐτοὺς τὸν μονογενῆ υἱὸν καὶ Λόγον αὐτοῦ, ὅσις σάρκα λαβὼν ἐκ τῶν παναχράντων αἱμάτων τῆς ἀειπαρθένου Μαρίας, ἐγένετο τέλειος ἄνθρωπος, τέλειος ὑπάρχων καὶ Θεός. „Τὸ δὲ, Ἐντραπήσονται τὸν υἱόν μου, λέγει, οὐχ ὡς ἀγνοῶν τὸ, πῶς ἐμελλον ὑποδεχθῆναι αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι, ἀλλ' ὡς δηλοποιῶν τὴν ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων χρεωσεμένην εἰς αὐτὸν πίστιν καὶ τὸ σέβας. χρέος εἶχον βέβαια αὐτοὶ, ὡς ὑπὸ τῶν Προφητῶν προδιδαχθέντες, ὅταν ἤκουσαν τὴν ἐράνιον τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ διδασκαλίαν, τὴν κατὰ πάντα σύμφωνον τῷ κηρύγματι τῶν Προφητῶν, καὶ εἶδον τὸ πλῆθος τῶν ἐξαισίων θαυμάτων αὐτοῦ, καὶ κατενόησαν τὰς προφητικὰς προρρήσεις ἐκπληρωθείσας ἐπ' αὐτῷ, χρέος εἶχον, λέγω, ἵνα πιστεύσαντες καὶ ἐυλαβηθέντες αὐτὸν, μεταβληθῶσιν ἀπὸ τῆς κακίας εἰς τὴν ἀρετήν.

Οἱ δὲ γεωργοὶ ἰδόντες τὸν υἱὸν, εἶπον ἐν ἑαυτοῖς· οὗτός ἐστιν ὁ κληρονόμος, δεῦτε ἀποκτείνωμεν αὐτὸν, καὶ κατάσχωμεν τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ. Καὶ λαβόντες αὐτὸν, ἐξέβαλον ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος, καὶ ἀπέκτειναν. Ματ. κα, 38, 39.

Οἱ Ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι ἰδόντες τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν μετὰ τοσαύτης σοφίας καὶ χάριτος ἐξηγούντα τὰς θείας Γραφὰς, καὶ τοῦ Θεοῦ τοὺς νόμους, καὶ τοσοῦτον κατάλληλα καὶ ἁρμόδια ἐλέγχοντα τὰς παρανομίας αὐτῶν, καὶ μετὰ τοσαύτης ἐξουσίας καὶ κυριότητος θαυματουργοῦντα, καὶ ἐγείροντα ἐκ τῶν τάφων τοὺς νεκροὺς, κἂν οὐκ ἐπίστευσαν, ὅτι ἐστὶν υἱὸς Θεοῦ, καὶ Θεὸς κατὰ φύσιν, ἐγνώρισαν ὅμως, ὅτι ἐξουσίαν ἔχει θείαν, τὰ πάντα δυναμένην. διὸ „Συνήγαγον συνέδριον, καὶ ἔλεγον· Τί ποιοῦ- Ἰωάν. „μεν; ὅτι οὗτος ὁ ἄνθρωπος πολλὰ σή- ια, 47, „μεῖα ποιεῖ. ἰδοὺ τὸ ῥητὸν τοῦ Εὐαγγελίου, 48, 50. „ἦγεν τὸ, Εἶπον ἐν ἑαυτοῖς. Ἐὰν ἀφῶμεν, „ἔλεγον, αὐτὸν οὕτω, πάντες πιστεύσουσιν „εἰς αὐτόν. Ἰδοὺ κατά τινα λόγον ἐνόμιζον αὐτὸν κληρονόμον, ἦγεν ἐξουσιαστὴν ὅλου τοῦ ἔθνους αὐτῶν. „Τί οὖν ἀπεφάσισαν; Συμφέρει „ἡμῖν, εἶπον, ἵνα εἷς ἄνθρωπος ἀποθάνῃ „ὑπὲρ τοῦ λαοῦ, καὶ μὴ ὅλον τὸ ἔθνος ἀπόληται.

Ἰδοὺ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

„Ἰδὲ τὸ, Δεῦτε ἀποκτείνωμεν αὐτὸν, καὶ „κατάσχωμεν τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ· Ἠλπι„σαν οἱ πεπλανημένοι, ὅτι τοιουτοτρόπως κατακυριεύσουσι τῆς κληρονομίας αὐτοῦ, ἤγουν τῆς ἐπὶ τὸ ἔθνος αὐτῶν ἐξουσίας αὐτοῦ. Ἐκβαλόντες ἓν αὐτὸν καὶ τῆς ὁμηγύρεως καὶ τῆς πόλεως αὐτῶν, „Ἀπελθόν„τες εἰς τὸν τόπον τὸν λεγόμενον Κρανίον, ἐκεῖ θανάτῳ σαυρῷ ἀπέκτειναν αὐτόν. Βλέπομεν δὲ ἐκ τούτου πρῶτον μὲν πόσην ὁμοιότητα ἔχουσι τὰ λόγια τῆς παραβολῆς, καὶ τὰ πραχθέντα ὑπὸ τῶν Ἀρχιερέων καὶ Φαρισαίων κατὰ τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ. δεύτερον δὲ, ὅτι οὐ μόνον παραβολικά εἰσι ταῦτα τὰ λόγια τῆς παραβολῆς, ἀλλὰ καὶ προφητικά. διότι πρὶν ἢ ταῦτα γενέσθαι, προκατήγγειλεν αὐτὰ ὁ Θεάνθρωπος.

Ὅταν οὖν ἔλθῃ ὁ Κύριος τοῦ ἀμπελῶνος, τί ποιήσει τοῖς γεωργοῖς ἐκείνοις; λέγουσιν αὐτῷ· κακοὺς κακῶς ἀπολέσει αὐτοὺς καὶ τὸν ἀμπελῶνα ἐκδόσεται ἄλλοις γεωργοῖς, οἵτινες ἀποδώσουσιν αὐτῷ τοὺς καρποὺς ἐν τοῖς καιροῖς αὐτῶν.

Τὴν παραβολὴν ταύτην ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς ἐνώπιον τῶν Ἀρχιερέων, καὶ πρεσβυτέρων τοῦ λαοῦ, οἵτινες προσῆλθον πρὸς αὐτὸν, ὅτε ἐδίδασκεν εἰς τὸ Ἱερόν. αὐτοὺς λοιπὸν κατέσησε κριτὰς τῆς ὑποθέσεως, λέγων· „Ὅταν οὖν ἔλθῃ ὁ Κύριος τοῦ ἀμπελῶνος, „τί ποιήσει τοῖς γεωργοῖς ἐκείνοις; Λέγου„σιν αὐτῷ· κακοὺς κακῶς ἀπολέσει αὐτούς. Ἀλλὰ τίνες εἰσὶν οἱ ἀποκριθέντες αὐτῷ; φανερὸν, ὅτι οἱ ἀκούοντες τὴν παραβολὴν, ἤγουν οἱ Ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι, ἀλλ' ἐξ ὧν λέγει ὁ ἱερὸς Λουκᾶς, φαίνεται, ὅτι ἄλλοι τινὲς ἐξεφώνησαν τὴν ἀπόφασιν, τουτέστι τὸ, Κακοὺς κακῶς ἀπολέσει αὐτούς, καὶ τὰ ἑξῆς. καὶ ὅτι τοῦτο ἀκούσαντες οἱ Ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἐξεβόησαν τὸ, „Μὴ γένοιτο. Μήπως ἓν οἱ μὲν Ἀρχιερεῖς, καὶ οἱ πρεσβύτεροι κατανοήσαντες, ὡς λέγει ὁ Εὐαγγελιστὴς Μάρκος, ὅτι εἰς αὐτοὺς ἀφορᾷ ἡ παραβολὴ, ἐσιώπησαν. οἱ δὲ μαθηταὶ τοῦ Χριστοῦ ὁρῶντες αὐτοὺς σιωπῶντας, ἔδωκαν αὐτῷ τὴν ἀπόκρισιν; ὅτε δὲ οἱ Ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἤκουσαν αὐτὴν „διαλαμβάνουσαν τὸ, Κακοὺς κακῶς ἀπο„λέσει αὐτούς, Ἐκράυγασαν τὸ, Μὴ γένοι„το. Ἴσως δὲ οἱ αὐτοὶ Ἀρχιερεῖς καὶ πρεσβύτεροι ὑπὸ τῆς ἀληθείας βιασθέντες, ὡμολόγησαν ὁποία καταδίκη πρέπει εἰς τοὺς κακοὺς ἐκείνους γεωργοὺς, ἔπειτα ἐπευχήθησαν ἵνα μηδέ ποτε ταῦτα γένωνται· Μὴ γένοιτο. Πότε δὲ ἐπαιδεύθησαν οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ διὰ ποίας τιμωρίας; Δύω εἰσὶν οἱ καιροὶ, ὁ μὲν πρόσκαιρος, ὁ δὲ αἰώνιος· καὶ δύω αἱ τιμωρίαι, ἡ μὲν ἐν τῷ νῦν αἰῶνι, ἡ δὲ ἐν τῷ μέλλοντι. μετὰ τὴν ἀνάστασιν τοῦ Σωτῆρος ἐσερήθη τὸ γένος τῶν Ἰουδαίων πάσης προσκαίρου ἐξουσίας, ἐξώσθησαν τῆς ἁγίας πόλεως, ἐξωρίσθησαν τῆς γῆς τῆς ἐπαγγελίας, διεσκορπίσθησαν κακῶς καὶ ἀτίμως εἰς πάντα τῆς γῆς τὰ μέρη. εἰς τὴν δευτέραν δὲ παρουσίαν τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, Ὄψονται εἰς ὃν ἐξεκέντησαν, Τότε δὲ κόψονται, καὶ κλαύσουσι, καὶ τῷ αἰωνίῳ πυρὶ παραδοθήσονται. τοῦτο σημαίνει τὸ, Κακοὺς ὄντας, κακῶς ἀπολέσει αὐτούς. Ἄλλοι δὲ γεωργοὶ εἰσὶν οἱ θεοφόροι Ἀπόστολοι, καὶ πάντες οἱ θεῖοι διδάσκαλοι, καὶ οἱ τοῦ Εὐαγγελίου ἱεροκήρυκες. εἰς αὐτοὺς παρέδωκεν ὁ Θεὸς οὐ μόνον τὸν λαὸν τοῦ Ἰσραὴλ, ἀλλὰ καὶ πάντα τῆς γῆς τὰ ἔθνη κατὰ τὸ, „Πορευθέντες οὖν μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη. Αὐτοὶ δὲ κατὰ διαφόρους καιροὺς προσέφερον τοὺς καρποὺς, ἤγουν τοὺς ὑπὲρ τοῦ Εὐαγγελικοῦ κηρύγματος ἀγῶνας, τὴν πίστιν, τὰς ἀρετὰς τὸ αἷμα τῶν εἰς αὐτὸν πιστευσάντων. ἐπιβεβαιοῖ δὲ ὁ Κύριος ταῦτα διὰ τῶν ἑξῆς προφητικῶν λόγων.

Λουκ. 20, 14.

Ματθ. 21, 38.

Μαρκ. 12, 12.

Λουκ. 20, 16.

Ματθ. 21, 40. 41.

Ματθ. 21, 23.

Ἰωάν. 19, 37.

Ματθ. 28, 19.

Λέγει

Ματ. 21, 42. *Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· οὐδέποτε ἀνέγνωτε ἐν ταῖς Γραφαῖς· λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας· παρὰ Κυρίου ἐγένετο αὕτη, καὶ ἔστι θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν;*

Ποῖος ὁ μεταξὺ τούτων καὶ τῶν προειρημένων λόγων σύνδεσμος; μέγας καὶ ἰσχυρὸς, καθότι ἐπιβεβαιοῖ, ὅτι ὅσα παραβολικῶς εἶπεν ὁ Κύριος, προωρισμένα ἦσαν ὑπὸ Θεοῦ καὶ ὑπὸ τῶν ἁγίων Προφητῶν προκατηγγελμένα. ταῦτα δὲ προβάλλων, ἐλέγχει ἅμα τὴν ἐν ταῖς Γραφαῖς ἀμάθειαν αὐτῶν. Οὐδέποτε, λέγει, ἀνέγνωτε ταῦτα τὰ λόγια τῆς θείας Γραφῆς, „Λίθον
Ψαλ. 118, 22. *„ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, ἔτος „ἐγεννήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας; Καὶ Λίθος μέν ἐστιν αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς, Ἡ*
1 Κορ. 10, 4. *„δὲ Πέτρα, λέγει ὁ θεῖος ἀπόστολος, ἦν ὁ „Χριστός. Οἰκοδομοῦντες δέ εἰσιν ἐκεῖνοι, ἧς ἀνωτέρω ὠνόμασε γεωργούς. διότι τὸ γεώργιον καὶ τὴν οἰκοδομὴν ὡς συνώνυμα ἐξέ-*
1 Κορ. 3, 9. *λαβε καὶ ὁ μακάριος Παῦλος εἰπών· „Θεοῦ „γεώργιον, Θεοῦ οἰκοδομὴ ἐστέ. Γωνία δὲ ἡ ἕνωσις τῶν εἰς αὐτὸν πιστευσάντων δύω λαῶν, ἦγεν τε Ἰουδαϊκῆ, καὶ τῇ Ἐθνικῇ. καθὼς δὲ διὰ τῆς ἀκρογωνιαίου λίθου συνενῶνται τὰ δύω τείχη τῇ οἰκῇ, ἕτω διὰ τῆς εἰς Χριστὸν πίστεως συνήφθησαν ταῦτα τὰ δύω γένη, ἐξ ὧν συνέστη ἡ Ἐκκλησία, ἧς κεφαλή ἐστιν ὁ Χριστός. „Τοῦτον ἓν τὸν λί-* Ἐφεσ. 5, 23. *„θον, ἦγεν τὸν Σωτῆρα Χριστὸν, ἐξουδένωσαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οἱ πρόεδροι δηλονότι τῶν Ἰουδαίων, ἵνα κατακυριεύσωσι τῆς ἐξουσίας αὐτοῦ. αὐτὸς δὲ ἐγένετο ἀρχὴ καὶ κεφαλὴ τῆς γωνίας, εἴτεν τῆς Ἐκκλησίας, τῆς ἐκ τῶν δύω λαῶν συγκειμένης, ὁ αὐτὸς δὲ καὶ ᾠκοδόμησεν αὐτήν. „Παρὰ Κυ-* Ψαλ. 117, 23. Ματ 16, 18. *„ρίου ἐγένετο αὕτη, εἶπεν ὁ ψαλμῳδός. Καὶ „ἐπὶ ταύτῃ τῇ Πέτρᾳ, εἶπεν ὁ Θεάνθρωπος „οἰκοδομήσω μου τὴν Ἐκκλησίαν. Θαυμαστὴ δὲ ἀληθῶς αὕτη ἡ οἰκοδομή. Θαυμαστὴ διὰ τὰ ἐν αὐτῇ μυριάριθμα θαύματα, θαυμαστὴ διὰ τὰ ὑπ' αὐτῆς διδασκόμενα ὑψηλὰ δόγματα, καὶ ὑπερφυῆ μυστήρια, θαυμαστὴ διὰ τὴν ἐν αὐτῇ ἕνωσιν καὶ συμφωνίαν τοσούτων λαῶν, καὶ φυλῶν, καὶ γενῶν, καὶ γλωσσῶν, θαυμαστὴ διὰ τὰς κατὰ τῶν ἐχ-„θρῶν αὐτῆς θριάμβους. ἐδὲ γὰρ πύλαι* Ματ. 16, 18. *ᾅδου κατισχύσασί ποτε τῆς ὑπὸ Χριστοῦ οἰκοδομηθείσης Ἐκκλησίας, ἥτις σῶαν καὶ ἄδολον φυλάττει τὴν ὑπ' αὐτοῦ διδαχθεῖσαν ὀρθόδοξον πίστιν.*

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΟΜΙΛΙΑ

ΜΕΤΑ ΤΟ ΚΑΤΑ

ΜΑΤΘΑΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

ΤΗΣ ΙΓ. ΚΥΡΙΑΚΗΣ.

Περὶ Θείας μακροθυμίας.

Ἀρκετὰ ἐδίδαξεν ἡμᾶς ἡ σήμερον ἀναγνωσθεῖσα εὐαγγελικὴ παραβολὴ περὶ τοῦ ὅτι διὰ τὴν χρισοκτονίαν ἀπεσράφη ὁ Θεὸς τὸ ἠγαπημένον αὐτῷ Ἑβραϊκὸν γένος, ἀντ᾽ αὐτοῦ δὲ εἰσήγαγεν εἰς τὴν Βασιλείαν αὐτοῦ τὰ ἔθνη, καταξήσας ἕνα λαὸν συγκείμενον ἐκ τῶν ποικίλων ἐθνῶν, καὶ τῶν Ἰουδαίων, τῶν εἰς αὐτὸν πιστευσάντων. τοῦτο δὲ τὸ χριστιανικὸν γένος ἐστὶ τὸ ἐκλεκτὸν γένος, τὸ βασίλειον ἱεράτευμα, τὸ
1 Πετρ. 2, 9. „ἔθνος τὸ ἅγιον, ὁ λαὸς εἰς περιποίησιν.
Ἐπειδὴ δὲ εἰς τὴν σειρὰν τῆς παραβολικῆς διηγήσεως βλέπομεν ὑπερλάμποντα τῆς θείας μακροθυμίας τὰ ἔργα, ἃ μόνον ἀκόλουθός ἐστιν, ἀλλὰ καὶ ψυχωφελὴς καὶ σωτήριος ὁ περὶ τῆς θείας μακροθυμίας λόγος.

Τελειότης ἐστὶ τῆς ὑπερουσίου Θεότητος, ἐξ αὐτῆς τῆς θείας οὐσίας, ὡς τὸ ὕδωρ ἐκ τῆς πηγῆς πηγάζουσα, ἡ θεία μακροθυμία, καθὼς καὶ ἡ ἀγάπη, καὶ ἡ εὐσπλαγχνία, καὶ ἡ δικαιοσύνη, καὶ ἡ πρόνοια, καὶ πᾶσαι αἱ λοιπαὶ τοῦ Θεοῦ τελειότητες. Ὅταν ὁ ἄνθρωπος ἁμαρτάνῃ, ὁμοιάζει ἐκεῖνον, ὅστις ἔμπροσθεν εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ Βασιλέως τολμῶν καταπατεῖ τοὺς νόμους αὐτοῦ· ἢ ὀρθότερον εἰπεῖν, ἐκεῖνον ὁμοιάζει ὅστις τολμᾷ, καὶ αἴρει χεῖρα κατ᾽ αὐτοῦ τοῦ Βασιλέως. ἐὰν λοιπὸν ἔλειπεν ἡ μακροθυμία, εὐθὺς δὲ ἐξεγείρετο κατὰ τοῦ ἁμαρτωλοῦ ἡ δικαιοσύνη τοῦ Θεοῦ, κατ᾽ ἐκείνην τὴν ὥραν, καθ᾽ ἣν αὐτὸς ἐκτείνει τὴν χεῖρα, καὶ φονεύει τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ἔπιπτεν ἐπ᾽ αὐτὸν φόβος, καὶ τρόμος, καὶ ἀναξεναγμὸς, καθὼς ἐπὶ τὸν
Γεν. 12, 1 „Κάϊν ἐγίνετο καὶ αὐτὸς σεσημειωμένος καθὼς ἐκεῖνος, ἵνα πάντες γνωρίζωσιν, ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ παραβάτης καὶ περιφρονητὴς τῶν τοῦ Θεοῦ ἐντολῶν. κατ᾽ ἐκείνην τὴν ὥραν, καθ᾽ ἣν κατέκρινε τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ἐγίνετο εὐθὺς λεπρὸς καθὼς ἡ Μαριὰμ, ἡ τοῦ Μωσέως ἀδελφή. ἐὰν
Ἀριθ. 12, 1 4 Βα 15, 5 4 Βα 5, 27 Ἀρι 16, 5 αὐθαδίαζε κατὰ τῶν θείων πραγμάτων, ἐλεπροῦτο, καθὼς ὁ Ὀζίας ὁ Βασιλεύς· Ἐὰν ἐψεύδετο, ἐλεπροῦτο ὡς ὁ Γιεζὶ· ἐὰν κατεφρόνει τοὺς ἱερωμένους, ἐσχίζετο ἡ γῆ, καὶ κατέπινεν αὐτὸν, ὡς τὸν Δαθὰν καὶ τὸν Ἀβειρών· ἐὰν ἔκλεπτε τὰ ἐκκλησιαστικὰ πράγματα, ἔπιπτεν εὐθὺς νεκρὸς, ὡς ὁ Ἀνανίας καὶ ἡ Σαπφείρα. „Ἀλλ᾽ ἐπειδὴ Πραξ 5, 5. „μεσιτεύει ἡ θεία μακροθυμία, διὰ τοῦτο ἀργοῦσι τῆς θείας δικαιοσύνης τὰ ἀποτελέσματα.

Ἐκ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Ἐκ τούτου ἄλλοι μὲν ἀπιστοῦσι λέγοντες, ὅτι ἐδεμίαν πρόνοιαν ἔχει ὁ Θεὸς περὶ τῶν πράξεων τῶν ἀνθρώπων. ἄλλοι δὲ θαρροῦσιν, ὅτι ὁ Θεὸς ἐδόλως παιδεύει τοὺς ἁμαρτωλούς. ὅθεν καὶ οἱ πρῶτοι, καὶ οἱ δεύτεροι ἀφόβως ἐκτελοῦσι πᾶσαν ἁμαρτίαν. φεῦ τῆς ἀνοίας, καὶ τῆς παραλογίας. Ὁ Θεὸς διὰ τὴν φυσικὴν ἄπειρον αὐτοῦ ἀγαθότητα θέλει τὴν σωτηρίαν, καὶ ἐχὶ τὴν κόλασιν τοῦ ἁμαρτωλοῦ, ὡς εἶπε φανερὰ μεθ' ὅρκου διὰ τοῦ ἁγίου προφήτου Ἰεζεκιήλ· „Ζῶ ἐγὼ, τάδε λέγει Κύριος, οὐ βούλομαι τὸν θάνατον τοῦ ἀσεβοῦς, ὡς ἀποστρέψαι τὸν ἀσεβῆ „ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ, καὶ ζῆν αὐτόν. Μακροθυμῶν λοιπὸν ὁ Θεὸς οὐ παιδεύει τὸν ἁμαρτάνοντα εὐθὺς μετὰ τὴν ἁμαρτίαν, ἀλλὰ δίδει αὐτῷ καιρὸν, περιμένων τὴν τούτου μετάνοιαν. ὁ δὲ ἄνθρωπος ἀπιστεῖ εἰς τὴν θείαν πρόνοιαν, καὶ πείθεται, ὅτι ὁ ἁμαρτωλὸς φεύγει τὰς χεῖρας τῆς θείας δικαιοσύνης. Ἄνθρωπε παράφρον, τὸν πλοῦτον τῆς χρηστότητος τοῦ Θεοῦ, καὶ τῆς ἀνοχῆς, καὶ τῆς μακροθυμίας καταφρονεῖς; ἀγνοεῖς ἆρά γε, ὅτι ἡ μακροθυμία τοῦ Θεοῦ κράζει σε εἰς τὴν μετάνοιαν; βλέπεις μακροθυμίαν, καὶ νοεῖς ἀπρονοησίαν; βλέπεις μακροθυμίαν Θεοῦ, καὶ ζοχάζεσαι τιμωρίας ἀπαλλαγήν; ἐπειδὴ ὁ Θεὸς περιμένει τὴν μετάνοιάν σου, διὰ τοῦτο σὺ ἐπαναλαμβάνεις ἀφόβως, καὶ πολλαπλασιάζεις ἀνυποστόλως τὰ ἁμαρτήματά σου; ἐπειδὴ ὁ Θεὸς μακροθυμεῖ, διὰ τοῦτο σὺ νομίζεις, ὅτι καὶ παραβλέπει, καὶ συγχωρεῖ;

Ἄλλο μακροθυμία, καὶ ἄλλο ἐυσπλαγχνία. διὰ τῆς ἐυσπλαγχνίας τοῦ Θεοῦ, ὅταν μετανοήσωμεν, λαμβάνοντες τὴν συγχώρησιν τῶν ἁμαρτημάτων ἡμῶν, φεύγομεν ἑπομένως καὶ τὴν διὰ ταῦτα πρέπουσαν ἡμῖν τιμωρίαν. Βλέπομεν τοῦτο εἰς τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον. Πρῶτον ἐσυγχώρησεν ὁ Θεάνθρωπος τῷ παραλυτικῷ τὰς ἁμαρτίας, εἰπών· „Τέκνον ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου· Ἔπειτα ἀφεῖλε τὴν διὰ τὴν ἁμαρτίαν τιμωρίαν, ἦγεν τὴν παράλυσιν. „Σοὶ λέγω, ἔγειραι καὶ ἆρον τὸν κράβατόν σου, καὶ ὕπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου. Ἡ δὲ τοῦ Θεοῦ μακροθυμία ἀναβάλλει μὲν καὶ ἀργοπορεῖ τὴν τιμωρίαν, ἀλλ' ἐὰν μὴ μετανοήσωμεν, οὐδὲ τὴν ἁμαρτίαν ἐξαλείφει, οὐδὲ τῆς τιμωρίας ἀπαλλάττει. ἡ δὲ ἀναβολὴ καὶ ἡ ἀργοπορία τῆς τιμωρίας δύναται νὰ προξενήσῃ μεγάλην ὠφέλειαν, μάλιστα ἐπειδὴ εἰς τὸ μεταξὺ τοῦ καιροῦ τῆς ἀναβολῆς μετέρχεται ὁ Θεὸς διαφόρους τρόπους, δι' ὧν προσκαλεῖ ἡμᾶς εἰς μετάνοιαν. ἐὰν ὅμως, ὅταν ὁ Θεὸς μακροθυμῇ, ἁμαρτάνωμεν, τότε ἡ παίδευσις πολυπλασιάζεται κατὰ ἀναλογίαν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἁμαρτημάτων, καὶ τοῦ καιροῦ τῆς ἀναβολῆς, καὶ τῶν τρόπων, οὓς ὁ Θεὸς μετῆλθε πρὸς ἡμετέραν διόρθωσιν. Ὅθεν καθὼς ὅταν βλέπῃς τὰ νέφη πολυπλασιαζόμενα, ἐὰν ἕτερον περιμένεις, εἰμὴ ῥαγδαίαν βροχὴν, χάλαζαν, ἀστραπὰς, βροντὰς, σκηπτούς. οὕτω καὶ ὅταν βλέπῃς τὴν μακροθυμίαν τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τὸν ἁμαρτωλὸν παρατεινομένην καὶ ὑπερπληθυνομένην, τότε μηδὲν ἄλλο περίμενε, εἰμὴ ὀργὴν Θεοῦ, καὶ θυμὸν, καὶ ἀγανάκτησιν, καὶ ἀυσηρότητα, καὶ κόλασιν.

Ἡ παραβολὴ τῆς συκῆς ἐπιβεβαιοῖ τὰ λεγόμενα. „Ἰδοὺ, λέγει, τρία ἔτη ἔρχομαι „ζητῶν καρπὸν ἐν τῇ συκῇ ταύτῃ, καὶ ἐχ ἑυρίσκω. Βλέπεις Θεοῦ μακροθυμίαν, καὶ καιροῦ ἀναβολήν; „Ἰδοὺ τρία ἔτη. Βλέπεις, „ὅτι εἰς τὸν καιρὸν τῆς μακροθυμίας αὐ„τοῦ ζητεῖ ἐν τῇ ψυχῇ σου τὸν καρπὸν τῆς „ἀρετῆς; Ἰδοὺ τρία ἔτη ἔρχομαι, ζητῶν „καρπὸν ἐν τῇ συκῇ ταύτῃ. Ἐὰν δὲ μὴ „ἑυρῃ καρπὸν καὶ μετὰ τὴν μακροθυμίαν, τότε ἐπάγει τὴν φοβερὰν τῆς καταδίκης ἀπόφασιν. „Ἔκκοψον αὐτήν· ἵνα τί καὶ „τὴν γῆν καταργεῖ; Ἄκουε δὲ καὶ τοῦ ἀμπελουρ

Ἐξ. 5, 11.

Ἰωμ. 4.

Μάρκ. 2, 5, 11.

Δουκ. 13, 7.

Αυτ.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

„πελαργᾶ, ἦγουν τῶν ποιμένων καὶ ἱερέων τὰς δεήσεις ὑπὲρ τῆς παρατάσεως τῆς θείας μακροθυμίας· „Κύριε, ἄφες αὐτὴν καὶ τῶ„το τὸ ἔτος. Σημείωσαι δὲ καὶ τὴν ὑπό„σχεσιν τῆς τούτων ἐπιμελείας, πρὸς τὴν „τῶ ἁμαρτωλῶ διόρθωσιν. Ἕως ὅτε σκάψω „περὶ αὐτὴν, καὶ βάλω κοπρίαν. Βλέπε δὲ πῶς καὶ ἡ Ἐκκλησία τελευταῖον συγκατατίθεται, ἵνα παιδευθῇ ὁ μὴ διορθωθεὶς ἁμαρτωλός. „Κἂν μὲν, λέγει, ποιή„ῃ καρπόν· εἰ δὲ μήγε, εἰς τὸ μέλλον ἐκ„κόψεις αὐτήν.

Μυρία παραδείγματα ἐυρίσκεις εἰς τὰς θείας Γραφὰς, βεβαιῶντα ὅσα εἴπομεν. ἐπίσημον ὅμως παράδειγμά ἐσι τὸ τοῦ Μανασσῆ. αὐτὸς ἐγκατέλειπε τὴν λατρείαν τῶ δημιουργῶ τῆς κτίσεως, καὶ ἐλάτρευε τὰ

2 Παρ. 33, 3. *κτίσματα, ἦγεν τὸν Ἥλιον, τὴν Σελήνην „καὶ τοὺς Ἀσέρας. Καὶ προσεκύνησε, λέγει „τὸ ἱερὸν λόγιον, πάσῃ τῇ στρατειᾷ τῶ οὐρα„νῶ, καὶ ἐδούλευσεν αὐτοῖς. Ὁ δὲ Θεὸς ἐμακροθύμει. Αὐτὸς ᾠκοδόμησε θυσιαστήρια τῶν Ἀσέρων εἰς τὰς δύω αὐλὰς τῶ οἴ-*

Ἀυτ. 5. *κου Κυρίου. „Καὶ ᾠκοδόμησε θυσιαστήρια „πάσῃ τῇ στρατιᾷ τῶ οὐρανῶ ἐν ταῖς δυσὶν „αὐλαῖς οἴκου κυρίου. Ὁ δὲ Θεὸς ἐμακροθύμει. Αὐτὸς μετήρχετο πᾶν εἶδος μαγείας, καὶ μαντείας, ἔσησε γλυπτὸν χωνευτὸν εἰς τὸν ναὸν τῶ Θεῶ, ἐπλάνησε τὸ περισσότερον μέρος τῆς φυλῆς τοῦ Ἰούδα, καὶ κατε-*

4 Βασ. 21, 16. *κρήμνισεν αὐτὸς εἰς τὴν εἰδωλολατρείαν· „Ἐξέχεεν αἷμα πολὺ ἁγίων ἀνδρῶν, οἵτι„νες ἐκ ἔσερξαν ἀποσατῆσαι ἀπὸ τῆς εἰς τὸν ἀληθινὸν Θεὸν πίσεως. Ὁ δὲ Θεὸς μακροθυμῶν, ἀντὶ τῆς πρεπέσης αὐτῷ ἀυσηροτάτης τιμωρίας, ἀπέσειλε πρῶτον μὲν τὸς*

4 Βασ. 21, 10. *ἁγίες αὐτῶ Προφήτας, παῤῥησίᾳ μεγαλοφώνως διδάσκοντας, νουθετῶντας, φοβερίζοντας αὐτὸν φοβερισμὸς φρικώδεις. ἔπειτα καὶ αὐτὸς ὁ Θεὸς ἐλάλησε πρὸς αὐτόν τε καὶ τὸν λαὸν αὐτῦ, ἀλλ᾽ αὐτὸς ὡς κωφὸς καὶ ἀναίσθητος οὐκ ἠθέλησε μετανοῆσαι. „Καὶ ἐλάλησε Κύριος ἐπὶ Μανασσῆ, καὶ* 2 Παρ. 33, 10. *„ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτῶ, καὶ οὐκ ἐπήκεσε. Μετὰ ταῦτα παρεχώρησεν ἡ μακροθυμία, καὶ ἐνεφανίσθη ἡ δικαιοσύνη τοῦ Θεῶ. Ἦρχον-*

2 Παρ. 33, 11, κτ. *ται οἱ Ἄρχοντες τῆς δυνάμεως τῶ Βασιλέως Ἀσσοὺρ, καὶ δεσμεύσι τὸν Μανασσῆ ἐν δεσμοῖς, καὶ ἀλύσεσι σιδηραῖς, καὶ φέρεσιν αὐτὸν εἰς τὴν Βαβυλῶνα. Ἄθλιε βασιλεῦ, σὺ κατεφρόνησας τῆς θείας μακροθυμίας τὴν ἀνοχὴν καὶ χρησότητα, διὸ νῦν δοκιμάζεις τῆς θείας δικαιοσύνης τὰς πληγὰς καὶ τὰ φόβητρα. ἐξώσθης τῶ βασιλικῶ κράτους, ἐξερήθης τοῦ θρόνου. σὺ ἐπὶ τοῦ βασιλικοῦ θρόνου καθήμενος, ἐκ ἠθέλησας μετανοῆσαι, ὅτε ὁ Θεὸς μακροθύμως προσεκάλει σε. ὕπαγε νῦν αἰχμάλωτος καὶ δέσμιος εἰς τὴν Βαβυλῶνα, ὅπου ὁ Θεὸς δικαίως ἀποσέλλει σε. ἐκεῖ τὰ παθήματά σε ἡ θλίψις σε, ἡ ταπείνωσίς σε, ἡ σενοχωρία σε, τὰ δάκρυα τῶν ὀφθαλμῶν σου, ἡ κατανυκτικὴ προσευχή σε ἐξιλεώσει τῶ ἀπειροευσπλάγχνε τὴν δικαιοσύνην.*

Τούτου τοῦ παραδείγματος ἐπισημότερόν ἐσι τὸ τοῦ Ἰουδαϊκῶ γένες, τὸ περιεχόμενον εἰς τὴν ἀναγνωσθεῖσαν παραβολήν. ἀπισίαι εἰς τὸν Θεὸν, γογγυσμοὶ κατ᾽ αὐτῶ, ἀποσασίαι, εἰδωλολατρείαι, καὶ ἄλλαι παρανομίαι ἀναρίθμητοι ἦσαν τὰ ἁμαρτήματα τῶν ἀπὸ τῆς Αἰγύπτε ἐξελθόντων Ἑβραίων, καὶ ταῦτα σχεδὸν καθ᾽ ἑκάσην ἡμέραν. ἐμακροθύμησεν ἐπ᾽ αὐτὲς ὁ Θεὸς πολλοὺς αἰῶνας. νόμον ἔδωκεν αὐτοῖς, θάυματα ἐξαίσια ἐτέλεσε, Προφήτας πολλοὺς κατὰ διαφόρους καιροὺς εἰς αὐτὲς ἀπέσειλε. τοσῦτον ἐμακροθύμησεν ἐπ᾽ αὐτοὺς ὁ Θεὸς, ὥσε καὶ τὸν μονογενῆ αὐτῶ υἱὸν πρὸς αὐτοὺς ἐξαπέσειλεν, ἐυεργέτην, διδάσκαλον, θαυματεργόν. αὐτοὶ δὲ ἀντὶ νὰ μετανοήσωσι, καὶ πισεύσωσιν εἰς αὐτὸν, ἔπεσον εἰς τὸ φοβερὸν τῆς χρισοκτονίας πτῶμα, ἐσάυρω-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ἐσάυρωσαν δηλονότι τὸν Κύριον τῆς δόξης, τὸν λυτρωτὴν τῶ κόσμε καὶ Σωτῆρα. ἐκτείνας λοιπὸν ὁ Θεὸς τὴν κραταιὰν τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ χεῖρα, ἐγύμνωσεν αὐτοὺς τῆς ἱερωσύνης, τῶ ναῶ, τῶν θυσιῶν, τῆς ἐξουσίας τῆς ἁγίας πόλεως, τῆς γῆς τῆς ἐπαγγελίας, καὶ πάντων τῶν θείων αὐτῶ χαρισμάτων. Βλέπομεν δὲ αὐτοὺς ἄχρι τῆς σήμερον περιπεφρονημένους, καὶ ἐξουδενημένους, καὶ εἰς πάντα τῆς γῆς τὰ μέρη διεσπαρμένους. χρισιανὲ λοιπὸν οὐαί σοι, ὅταν βλέπῃς τὴν μακροθυμίαν τῶ Θεῶ ἐνεργεμένην ἐν σοὶ, σὺ δὲ ἀντὶ νὰ διορθωθῇς, ἐχὶ μόνον ἐπιμένεις εἰς τὴν αὐτὴν ἁμαρτίαν, ἀλλὰ καὶ προσίθης καθ' ἑκάσην ἡμέραν, καὶ πολυπλασιάζεις τὸν ἀριθμὸν τῶν ἁμαρτημάτων σε.

Ἀλλ' ἡμεῖς βλέπομεν, ἀποκρίνεσθε, πολλοὺς, οἵτινες ἁμαρτάνουσιν ἔτη πολλὰ, καὶ τῆς θείας περιφρονῆντες μακροθυμίας, μένεσιν ἀδιόρθωτοι, καὶ ὅμως ἔτοι ἐδεμίαν λαμβάνεσι τιμωρίαν, ἀλλ' ἀποθνήσκεσιν ἐν εἰρήνῃ. ἐαὶ εἰς αὐτοὺς ἀδελφοί. ἄλλος κόσμος, ὁ αἰώνιος· ἄλλη κρίσις, ἡ δικαία, καὶ φοβερὰ, καὶ ἐσχάτη· ἄλλη τιμωρία, ἡ ἀτελεύτητος καὶ ἀπέραντος περιμένει αὐτούς. φρίττω νὰ προφέρω ὅσα περὶ αὐτῶν εἶπεν ὁ θεῖος Ἀπόστολος, ὅτε ἐλάλει πρὸς τὸν ἄνθρωπον τὸν περιφρονητὴν τῆς θείας μακροθυμίας. Κατὰ δὲ τὴν σκληρότητά σε, λέγει, „καὶ ἀμετανόητον καρδίαν, θησαυρίζεις σε„αυτῷ ὀργὴν ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς καὶ ἀποκαλύ„ψεως δικαιοκρισίας τῶ Θεῶ. Ὃς ἀποδώσει „ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶ.

Ἡ πρόσκαιρος παίδευσις τῶ ἁμαρτωλοῦ ἐστὶν ἔλεος Θεῶ, φέρον αὐτὸν εἰς μετάνοιαν, καὶ ἐξαλείφον παντελῶς τὴν περιμένουσαν αὐτὸν κόλασιν. „Ἐπισκέψομαι, λέγει ὁ Θεὸς, Ψαλ. 88.32, „ἐν ῥάβδῳ τὰς ἀνομίας αὐτῶν, καὶ ἐν μά- 33. „σιξι τὰς ἀδικίας αὐτῶν. Τὸ δὲ ἔλεος μου „ἐ μὴ διασκεδάσω ἀπ' αὐτῶν. Αἱ μάσιγες „τοῦ Θεοῦ εἰσὶν ἀγάπη καὶ ἔλεος. Ὃν γὰρ Παροι „ἀγαπᾷ Κύριος παιδέυει, μασιγοῖ δὲ πάν- 3, 12. „τα υἱὸν, ὃν παραδέχεται. Παιδέυει, ἵνα ἰατρέυσῃ· μασιγοῖ, ἵνα σώσῃ. Ὅταν ἴδῃς βλέπῃς ἁμαρτωλὸν ὑπὸ Κυρίου παιδευόμενον, λάμβανε περὶ αὐτῶ καλὰς ἐλπίδας. διότι ἡ παιδεία Κυρίου ἐξὶ βότανον ἰαματικὸν τῶν πληγῶν τῆς ψυχῆς αὐτῶ. Παιδέυων ἐπαίδευσέ με ὁ Κύριος, καὶ τῷ θανάτῳ ἐ παρέδωκέ με. „Ὅταν δὲ βλέπῃς ἁμαρτωλὸν ἀμε- Ψαλ. 117. 18. „τανόητον, ἀποθνήσκοντα χωρὶς τινος τιμωρίας, κλαῦσον θερμῶς ἐπ' αὐτῷ. διότι διὰ τὴν σκληρότητα καὶ ἀμετανόητον αὐτῶ καρδίαν, καὶ διὰ τὴν περιφρόνησιν τῆς θείας μακροθυμίας ἐγκατελείφθη ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, καὶ ἀνάξιος γενόμενος τῆς προσκαίρε ῥάβ- „δε καὶ μάσιγος, ἐθησάυρισεν ἑαυτῷ ὀργὴν „ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς, καὶ ἀποκαλύψεως δικαιο- „κρισίας τοῦ Θεοῦ. Ὃς ἀποδώσει ἑκάστῳ κα- „τὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ.

Ῥωμ. 2.5, 6.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΕΡΜΗΝΕΙΑ

ΕΙΣ ΤΟ ΚΑΤΑ

ΜΑΤΘΑΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

ΤΗΣ ΙΔ'. ΚΥΡΙΑΚΗΣ.

Καὶ σήμερον Παραβολὴν ἠκούσαμεν, καθὼς καὶ τὴν παρελθοῦσαν Κυριακήν. αὐτὸς δὲ ὁ Θεάνθρωπος ἐφανέρωσε τὸ, διατὶ
Ματ. 13, 13. συχνάκις παραβολικῶς ἐλάλει. Διὰ τοῦτο, „εἶπεν, ἐν Παραβολαῖς αὐτοῖς λαλῶ, ὅτι „βλέποντες οὐ βλέπουσι, καὶ ἀκούοντες οὐκ „ἀκούουσιν, οὐδὲ συνιοῦσιν. Ὅσάκις ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἐλάλει πρὸς τοὺς Ἰουδαίους ἀπαρακαλύπτως χωρὶς μεταφορᾶς καὶ Παραβολῆς, ὅσοι ἐξ αὐτῶν ἦσαν διεστραμμένοι, ἀντὶ ὠφελείας ἐλάμβανον βλάβην. ἐβλάπτοντο δὲ, ἐπειδὴ βλέποντες διὰ τῶν ὀμμάτων τοῦ σώματος, οὐκ ἔβλεπον διὰ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς ψυχῆς· καὶ ἀκούοντες διὰ τῆς σωματικῆς ἀκοῆς, ἐκώφευον διὰ τῆς ψυχικῆς. Ἦκουσαν
Ἰωάν. 6. 56 6σ. τὸ, „Ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα, καὶ πίνων „μου τὸ αἷμα, ἐν ἐμοὶ μένει, κἀγὼ ἐν αὐ„τῷ, Καὶ εὐθὺς ἐκράυγασαν· Σκληρός ἐστιν „ἔτος ὁ λόγος. τίς δύναται αὐτοῦ ἀκούειν;
Ἰωάν. 1, 30. 31. „Ἦκουσαν τὸ, Ἐγὼ, καὶ ὁ Πατὴρ ἓν ἐσμεν, „Καὶ εὐθὺς, ἐβάσασαν λίθους, ἵνα λιθάσω„σιν αὐτόν. Ἰδόντες τὸν τυφλὸν ὀμματωθέν„τα, ἐξεφώνησαν τὸ, Ἡμεῖς οἴδαμεν, ὅτι
Ἰωάν. 9, 24. „ὁ ἄνθρωπος ἔτος ἁμαρτωλός ἐστιν· ἰδόντες
Ἰωάν. 13, 14. „τὴν συγκύπτουσαν ἀνορθωμένην, Ἠγανάκ„τησαν, ὅτι τῷ σαββάτῳ ἐθεράπευσεν αὐ„τὴν ὁ Ἰησοῦς. Ἐλάλει λοιπὸν ὁ Ἰησοῦς παραβολικῶς, ἤγουν αἰνιγματωδῶς δι' ὁμοιώσεως, ἵνα μὴ οἱ κακοπροαίρετοι κακῶς νοοῦντες τὰ ἀνακεκαλυμμένως λεγόμενα, βλάπτωνται. καὶ τινὰς μὲν τῶν Παραβολῶν, ὅσας δηλαδὴ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ κατανοῆσαι οὐκ ἠδύναντο, αὐτὸς διηρμήνευε, τὰς δὲ λοιπὰς αὐτοὶ ἀφ' ἑαυτῶν κατενόουν. διὸ καὶ ἔλεγεν· „Ὑμῖν δέδοται γνῶναι τὰ μυστήρια τῆς Λουκ. 8, 10. „Βασιλείας τοῦ Θεοῦ, τοῖς δὲ λοιποῖς ἐν Πα„ραβολαῖς. Ἐπειδὴ λοιπὸν ἡ Παραβολὴ κρύπτει νοήματα ὑψηλὰ καὶ σωτηριώδη, διὰ τοῦτο χρείαν ἔχει ἀκριβεστέρας ἐξηγήσεως. Κύριε κατάπεμψον ἡμῖν τὸν φωτισμόν σου, ἵνα κατανοήσαντες τὴν σήμερον ἀναγνωσθεῖσαν Παραβολὴν, ἐξηγήσωμεν αὐτὴν πρὸς ὠφέλειαν ψυχικὴν τῶν ἀκροωμένων αὐτὴν, καὶ τῶν ἀναγινωσκόντων.

Εἶπεν ὁ Κύριος τὴν Παραβολὴν ταύτην· Ὡμοιώθη ἡ Βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ Βασιλεῖ, ὅστις ἐποίησε γάμους τῷ υἱῷ αὐτοῦ. Ματ. 22, 1. 2.

Διὰ τῆς προκειμένης Παραβολῆς ἐφανέρωσεν ὁ Θεάνθρωπος Ἰησοῦς, ὅτι ὲ μόνον τὸ Ἰουδαϊκὸν γένος ἐξέπεσε τῆς ἐπουρανίου Βασιλείας, ἀντ' αὐτοῦ δὲ εἰσήχθησαν εἰς αὐτὴν τὰ πρότερον ἄπιστα ἔθνη, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ οἱ πιστεύσαντες εἰς αὐτὸν, μὴ πράξαντες δὲ τῆς ἀρετῆς τὰ ἔργα στεροῦνται τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ, καὶ παραδίδονται εἰς τὰς βασάνους τῆς κολάσεως. ἄρχεται δὲ ἡ Παραβολὴ μετωνυμικῶς, Βασιλείαν οὐρανῶν ὀνομάζουσα

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

μάζεσα τὸν ἐπουράνιον Βασιλέα. ὁ ἐπουράνιος, λέγει, Βασιλεὺς ἔπραξεν ὑπὲρ τῶ γένους τῶν ἀνθρώπων ὅσα καὶ ὁ ἐπίγειος Βασιλεὺς, ὅσις ἐποίησε γάμους τῷ υἱῷ αὐτῦ. καὶ Βασιλεὺς μὲν ἐπουράνιός ἐξιν ὁ Θεὸς καὶ Πατὴρ, υἱὸς δὲ αὐτῦ, ὁ μονεγενὴς υἱὸς καὶ Λόγος αὐτῦ, ὁ δὶ ἡμᾶς σαρκωθεὶς, καὶ γενόμενος ἄνθρωπος. Ὁ δὲ Γάμος σημαίνει τὴν πνευματικὴ ἕνωσιν τοῦν Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ τῆς Ἐκκλησίας. „Τὸ μυστήριον τῦτο, „λέγει ὁ θεῖος Ἀπόστολος, μέγα ἐξίν· ἐγὼ „δὲ λέγω εἰς Χριστὸν, καὶ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν. Σημαίνει δὲ καὶ τὴν ἕνωσιν αὐτῦ μετὰ πάσης καθαρᾶς ψυχῆς, ἥτις ὀρθοδόξως εἰς αὐτὸν πιστεύει, καὶ ἐξ ὅλης τῆς δυνάμεως ἀγαπᾷ αὐτὸν, κατὰ τὸ, „Καὶ πρὸς αὐτὸν „ἐλευσόμεθα, καὶ μονὴν παρ' αὐτῷ ποιήσο„μεν. Πρὸς τύτοις σημαίνει καὶ τὴν ἀνεκλάλητον χαρὰν τῶν δικαίων, οἵτινες συνημένοι ἔσονται μετὰ τῦ Ἰησῦ Χριστῦ ἐν τῇ ἐπερανίῳ αὐτῦ Βασιλείᾳ, κατὰ τὸ, „Εἴσελ„θε εἰς τὴν χαρὰν τῦ Κυρίυ σε. Ἐπειδὴ δὲ ὁ γάμος ἐνταῦθα πολλὰς ἔχει σημασίας, διὰ τῦτο οὐκ εἶπεν, ἐποίησε γάμον ἑνικῶς, ἀλλ' ἐποίησε Γάμους πληθυντικῶς. Καὶ νυμ„φίος μὲν τῦ πνευματικῦ γάμυ ἐξὶν αὐτὸς ὁ Χριστὸς, ὅσις πολλάκις ὠνομάσθη νυμφί„ος. Νύμφη δὲ, ἡ ἁγία αὐτῦ Ἐκκλησία, ἡ καλυμένη Νύμφη τῦ ἀρνίυ, ἔτι δὲ καὶ πᾶσα ψυχὴ θεοφιλὴς καὶ ὀρθόδοξος, κατὰ τὸ, „Ἡρμοσάμην γὰρ ὑμᾶς ἑνὶ ἀνδρὶ παρθέ„νον ἁγνὴν παρασῆσαι τῷ Χριστῷ.

Καὶ ἀπέστειλε τοὺς δούλους αὐτοῦ καλέσαι τοὺς κεκλημένους εἰς τοὺς γάμους, καὶ οὐκ ἤθελον ἐλθεῖν.

Κατὰ πρῶτον εἰς τὸν καιρὸν τῦ Ἀβραὰμ ἐκάλεσεν ὁ Θεὸς τῶν Ἑβραίων τὸ γένος εἰς τὴν θεογνωσίαν, καὶ διὰ συμβόλων καὶ αἰνιγμάτων προητοίμασεν αὐτὸ εἰς τὴν ὑποδοχὴν τῆς εἰς Χριστὸν πίστεως. διότι πρὸς τὸν Ἀβραὰμ πρῶτον εἶπεν· „Ἔξελθε ἐκ τῆς „γῆς σε, καὶ ἐκ τῆς συγγενείας σε, καὶ ἐκ „τῦ οἴκυ τῦ πατρός σε· καὶ δεῦρο εἰς γῆν „ἣν ἄν σοι δείξω. Καὶ ποιήσω σε εἰς ἔθνος „μέγα, καὶ εὐλογήσω σε, καὶ μεγαλυνῶ τὸ „ὄνομά σου, καὶ ἔσῃ εὐλογημένος. Ὁ Ἀβραὰμ δὲ πρῶτος ἀγαλλόμενος ἐπεθύμησεν ἰδεῖν τὴν ἡμέραν τῆς ἐπιφανείας τῦ Κυρίυ „Ἰησῦ, Καὶ εἶδεν αὐτὴν, καὶ ἐχάρη. Φανε- Ἰωάν. 8, 56. ρὸν λοιπὸν, ὅτι οἱ Ἑβραῖοι καὶ πρὸ τῶν Προφητῶν προσκεκλημένοι ἦσαν ὑπὸ Θεοῦ. πρὸς αὐτὲς οὖν, τοὺς πρότερον κεκλημένους ἀπέστειλε τὲς δύλες αὐτῦ, ἦγεν τὲς ἁγίες Προφήτας, ἵνα προκαταγγείλαντες εἰς αὐτὲς τὸ μυστήριον τῆς θείας ἐνανθρωπήσεως, καὶ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν, προσκαλέσωσιν αὐτὲς εἰς τὲς γάμους, ἦγεν εἰς τὴν ἀπόλαυσιν τῆς αἰωνίου μακαριότητος. καὶ οἱ μὲν ὑπὸ Θεῦ ἀποσταλέντες Προφῆται προκηρύττοντες τὴν σάρκωσιν, τὰ θαύματα, τὸ πάθος, τὸν σταυρὸν, τὸν θάνατον, τὴν ταφὴν, τὴν ἀνάστασιν καὶ πάντα τὰ περὶ τῦ Ἰησῦ Χριστῦ, προσεκάλεν αὐτὲς εἰς τὴν πρὸς αὐτὸν πίστιν, δὶ ἧς ἔμελλον εἰσελθεῖν εἰς τὸν νυμφῶνα τῆς θείας δόξης. οἱ δὲ οὐ μόνον οὐκ ἠθέλησαν πιστεῦσαι καὶ ὑπακῦσαι, ἀλλὰ καὶ ἄλλον μὲν τῶν ἀποσταλέντων Προφητῶν ἔδειραν, ἄλλον δὲ ἀπέκτειναν, καὶ ἄλλον ἐλιθοβόλησαν.

Πάλιν ἀπέστειλεν ἄλλους δούλους, λέγων· εἴπατε τοῖς κεκλημένοις· ἰδοὺ τὸ ἄριστόν μυ ἡτοίμασα, οἱ ταῦροί μου καὶ τὰ σιτιστὰ τεθυμένα, καὶ πάντα ἕτοιμα· δεῦτε εἰς τοὺς γάμους. Ματ. 21, 35. Ματ. 22, 4.

Τῶν ἄλλων δύλων, τῶν πάλιν ἀποσταλέντων πρὸς τὸ αὐτὸ Ἰουδαϊκὸν γένος μετὰ τὴν ἐνανθρώπησιν τῦ Κυρίυ Ἰησῦ, πρῶτός ἐσιν ὁ Πρόδρομος Ἰωάννης, περὶ ὃ προεφήτευσεν ὁ προφήτης Μαλαχίας, λέγων· „Ἰδὺ ἐξαπο- Μαλ. 3, 1. „στέλλω τὸν ἄγγελόν μου, καὶ ἐπιβλέψεται „ὁδὸν πρὸ προσώπυ μυ. Οὗτος δὲ ἐκήρυττε παῤῥησίᾳ τοῖς Ἰουδαίοις· „Ἔρχεται ὁ ἰσχυ- Μαρκ. 1, 1, 8

Ἔφεσ. 5, 32.

Ἰωάν. 14, 32.

Ματ. 25, 21.

Ματ. 9, 15. καὶ 25, 1. Ἰωάν. 3, 29. Ἀποκ. 2, 9. 2 Κορ. 11, 2.

Ματ. 22, 3.

Γενεσ. 12, 2.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

„ὑστερούς με ὀπίσω μου, οὗ οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς
„κύψας λῦσαι τὸν ἱμάντα τῶν ὑποδημάτων
„αὐτοῦ. Ἐγὼ μὲν ἐβάπτισα ὑμᾶς ἐν ὕδατι·
„αὐτὸς δὲ βαπτίσει ὑμᾶς ἐν Πνεύματι ἁ-
γίῳ. Δεύτεροι οἱ θεῖοι Ἀπόστολοι, οἵτινες
Ματ. 10. 5, 6. ταύτην τὴν παραγγελίαν λαβόντες· Εἰς ὁδὸν
„ἐθνῶν μὴ ἀπέλθητε, καὶ εἰς πόλιν Σαμα-
„ρειτῶν μὴ εἰσέλθητε· Πορεύεσθε δὲ μᾶλ-
„λον πρὸς τὰ πρόβατα τὰ ἀπολωλότα οἴκου
„Ἰσραήλ· Προσεκάλεσεν πρῶτον τοὺς Ἰουδαίους
εἰς τὸ ἡτοιμασμένον ἄριστον, ἦγεν εἰς τὴν
ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἡτοιμασμένην τράπεζαν τοῦ
Λευ. 15, 12. μυστηρίου. Τίνος δέ εἰσι σύμβολα οἱ ταῦροι,
Ἡσ. 53, 7. καὶ τὰ σιτιστὰ τὰ τεθυμένα; αὐτά εἰσι τὰ
σύμβολα τοῦ μόσχου τοῦ σιτευτοῦ, καὶ τοῦ προ-
βάτου καὶ ἀμνοῦ, τοῦ ὑπὲρ ἡμῶν σφαγέντος.
αὐτά εἰσι τὰ σύμβολα τῆς ὑπερφυοῦς μυστη-
ρίου τῆς θείας εὐχαριστίας, ἦγεν τῆς σαρκὸς
καὶ τοῦ αἵματος τοῦ ζωοδότου Χριστοῦ. Οἱ δὲ
τούτων μεταλαμβάνοντες συνάπτονται μετ'
Ἰωάν. 6, 56. αὐτοῦ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. „Ὁ τρώγων μου τὴν
„σάρκα, καὶ πίνων μου τὸ αἷμα, ἐν ἐμοὶ μέ-
„νει, κἀγὼ ἐν αὐτῷ. Ἐμνημόνευσε δὲ πρῶ-
τον τῆς τραπέζης τῆς θείας εὐχαριστίας,
ἐπειδὴ δὶ αὐτῆς τελειοῦται ὁ πνευματικὸς
γάμος, ἡ πνευματικὴ δηλαδὴ ἕνωσις τοῦ νυμ-
φίου καὶ τῆς νύμφης, ἦγεν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ
καὶ τῆς καθαρᾶς ψυχῆς. ἔπειτα προσέθηκε
„καὶ τὰ πάντα ἕτοιμα, ἵνα διὰ τούτου φα-
νερώσῃ, ὅτι οἱ θεηγόροι Ἀπόστολοι, προσ-
καλοῦντες, ἃ μόνον ἔλεγον, ἐλθετε ἕτοιμός
ἐστι τῆς θείας εὐχαριστίας ἡ τράπεζα, ἀλλ'
ἐλθετε, πάντα εἰσὶν ἕτοιμα, ἡ μετάνοια,
τὸ βάπτισμα, τὰ θεῖα χαρίσματα, ἡ δόξα
καὶ ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἡ αἰώνιος. Πάντα εἰ-
σὶν ἕτοιμα εἰς τοὺς διὰ τῆς εἰς Χριστὸν πί-
στεως προσερχομένους.

Ματ. 22, 5. Οἱ δὲ ἀμελήσαντες ἀπῆλθον· ὁ μὲν εἰς
τὸν ἴδιον ἀγρὸν, ὁ δὲ εἰς τὴν ἐμπορίαν
6. αὐτοῦ· Οἱ δὲ λοιποὶ κρατήσαντες τοὺς
δούλους αὐτοῦ, ὕβρισαν καὶ ἀπέκτειναν.

Μέρος τῶν Ἰουδαίων οὐκ ἐδέξαντο τὴν
ἀποστολικὴν πρόσκλησιν διὰ τὴν περὶ τὰ θεῖα
ἀμέλειαν αὐτῶν καὶ ψυχρότητα, πολλοὶ δὲ
ἐφάνησαν ἀπάνθρωποι καὶ φονεῖς. ὁ Κύριος
Ἰησοῦς, ὁμοίως καὶ οἱ τούτου μαθηταὶ καὶ
Ἀπόστολοι ἐκήρυττον καταφρόνησιν πλούτου,
ἀποστροφὴν κοσμικῆς ματαιότητος, ἄρνησιν
τῶν ἐπιθυμιῶν τῆς σαρκὸς, ἑτοιμασίαν εἰς
ἀγῶνας, καὶ κινδύνους, καὶ θάνατον· ὅθεν
ὅσοι ἦσαν φιλόσαρκοι, καὶ φιλόζωοι καται-
φρονήσαντες τῆς προσκλήσεως, καὶ τῷ Χρι-
στῷ μὴ πιστεύσαντες, προσήλωσαν ἑαυτοὺς, ἄλ-
λοι μὲν εἰς τὸν ἴδιον ἀγρὸν, ἦγεν εἰς τὴν
φιλαυτίαν καὶ φιλοσαρκίαν, ἄλλοι δὲ εἰς τὴν
ἐμπορίαν, τουτέστιν εἰς τὴν φιλοκέρδειαν καὶ
πλεονεξίαν· οἱ δὲ λοιποὶ Ἰουδαῖοι οὐ μόνον
οὐκ ἐπίστευσαν τῷ Χριστῷ, ἀλλὰ καὶ κρατή-
σαντες τοὺς δούλους αὐτοῦ, ἦγεν τοὺς θεοκήρυ-
κας Ἀποστόλους, τινὰς μὲν ἐξ αὐτῶν ἐφόνευ- Πράξ. 7, 59.
σαν, καθὼς τὸν πρωτομάρτυρα Στέφανον, Πράξ. 12, 2.
καὶ Ἰάκωβον τὸν ἀδελφὸν Ἰωάννου· ἄλλους Πράξ. 4, 5.
δὲ, ἤτοι τὸν Πέτρον, καὶ Ἰωάννην, καὶ τοὺς
λοιποὺς Ἀποστόλους ὕβρισαν, καὶ ἔδειραν, καὶ
ἕως θανάτου κατεδίωξαν.

Καὶ ἀκούσας ὁ Βασιλεὺς ἐκεῖνος, ὠρ- Ματ. 22, 7.
γίσθη· καὶ πέμψας τὰ στρατεύματα
αὐτοῦ, ἀπώλεσε τοὺς φονεῖς ἐκείνους,
καὶ τὴν πόλιν αὐτῶν ἐνέπρησε.

Ἐμακροθύμησε τοσούτους αἰῶνας ὁ Θεὸς
ἐπὶ τὸ γένος τῶν Ἰουδαίων, καὶ μετῆλθε
τοὺς ἰσχυροτέρους τρόπους, ἵνα ἑλκύσῃ αὐτοὺς
πρὸς τὴν ὁδὸν τῆς ἀληθείας· ἐπειδὴ δὲ οὐ
μόνον οὐκ ἐδιώρθωσεν αὐτοὺς ἡ μακροθυμία,
ἀλλὰ καὶ αὐτὰ τὰ δρασικὰ μέσα τῆς διορ-
θώσεως αὐτῶν καὶ σωτηρίας ἀφορμὴ ἐγένοντο
τοῦ αὐτοῖς μείζονος ἁμαρτίας καὶ ἀπωλείας,
ὠργίσθη κατ' αὐτῶν δικαίως ὁ δίκαιος Βα-
σιλεὺς, καὶ ἀπέστειλε κατ' αὐτῶν τὰ ῥωμαϊ-
κὰ στρατεύματα, πρῶτον μὲν μετὰ τοῦ Αὐ- Ὅρα βιβ. 7. Ἰωσηπ. περὶ Ἰουδ. Πολ.
τοκράτορος Οὐεσπασιανοῦ, ἔπειτα καὶ μετὰ
τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ τοῦ Τίτου, ὅστις τὴν Ἱερουσαλὴμ
πολιώρκησε

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

πολιώρκησε, μυριάδας ἀπέκτεινεν, ἀναριθμήτες ἠχμαλώτευσε, τὸν ναὸν κατέκαυσε, τὴν πόλιν ἐνέπρησε, τὸ Ἰεδαϊκὸν γένος κατέφθειρεν. ἐξ ἐκείνε δὲ τε καιρε διεσπάρησαν οἱ Ἰεδαῖοι εἰς πάντα τῆς γῆς τὰ μέρη.

Ματ. 22, 8. *Τότε λέγει τοῖς δέλοις αὐτε· ὁ μὲν γάμος ἕτοιμός ἐςιν, οἱ δὲ κεκλημένοι ἐκ ἦσαν ἄξιοι.* 9. *Πορεύεσθε ἐν πρὸς τὰς διεξόδες τῶν ὁδῶν, καὶ ὅσες ἂν ἕυρητε, καλέσατε εἰς τοὺς γάμους.*

Προσκεκλημένοι ἦσαν οἱ Ἰεδαῖοι πρῶτον μὲν διὰ τε προπάτορος αὐτῶν Ἀβραὰμ, μετὰ ταῦτα ὑπὸ τῶν ἁγίων Προφητῶν, ἔπειτα ὑπ' αὐτε τε Ἰησε Χριςε, καὶ ὑπὸ τῶν θεοφόρων Ἀποςόλων, ἀλλὰ γεγόνασιν ἀνάξιοι τε πνευματικε γάμου, ἦγουν τῆς τῶν ἐρανῶν Βασιλείας, διὰ τὴν εἰδωλολατρείαν, διὰ τὴν προφητοκτονίαν, διὰ τὴν χριςοκτονίαν, καὶ διὰ τὴν εἰς τὸ Εὐαγγελικὸν κήρυγμα ἀποςροφὴν αὐτῶν καὶ ἐπιβελὴν, καὶ δυσμένειαν. διὰ τετο ἐν πέμπονται οἱ θεῖοι Ἀπόςολοι πρὸς τὰ ἔθνη. Τότε λέγει τοῖς δέλοις αὐτε. Τότε, ἀλλὰ πότε; Εἶπεν ἀληθῶς πρὸς τὲς Ἀποςόλες, „Πορευθέντες ἐν Ματ. 28, 19. „μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη, Ἀλλὰ ταῦτα εἶπεν αὐτοῖς μετὰ τὴν ἐκ νεκρῶν αὐτε ἀνάςασιν, τὴν δὲ Παραβολὴν ταύτην ἐλάλησε πρὸ τε πάθες καὶ τῆς ἀναςάσεως. Πῶς οὖν ταῦτα συμβιβάζονται; ὅταν ὁ Κύριος ἔλεγε τὴν Παραβολὴν ταύτην, ἐλάλει προφητικῶς, ὡς προειδὼς δηλαδὴ, ὅτι οἱ μὲν Ἀπόςολοι ὑπακέσαντες τῷ θείῳ αὐτε προ- Ματ. 10, 5. σάγματι, ἀπελεύσονται κηρύττοντες τὸ Εὐαγγέλιον εἰς τὰ πρόβατα τὰ ἀπολωλότα οἴκυ Ἰσραήλ· οἱ δὲ Ἰσραηλῖται ἀποσραφήσονται τὸ κήρυγμα, καὶ καταδιώξυσιν αὐτοὺς, διὸ αὐτοὶ πορεύσονται εἰς τὰ ἔθνη. προεῖπεν ἐν διὰ τῆς Παραβολῆς ταύτης τὰ μέλλοντα γενέσθαι ὡς γεγενημένα, καὶ τετελεσμένα. Ἰδὲ δὲ πῶς αὐτοὶ οἱ θεῖοι Ἀπόςολοι, ὅ, τε Βαρνάβας καὶ ὁ Παῦλος πρὸς τὲς Ἰεδαίες λαλῆντες, ἐξηγᾶσι ταῦτα τῆς Παραβολῆς τὰ Πραξ 13, 46. λόγια· Ὑμῖν ἦν ἀναγκαῖον πρῶτον λαλῆσαι „τὸν λόγον τε Θεε· ἐπειδὴ δὲ ἀπωθεῖσθε „αὐτὸν, καὶ ἐκ ἀξίες κρίνετε ἑαυτοὺς τῆς „αἰωνίε ζωῆς, ἰδὲ ςρεφόμεθα εἰς τὰ ἔθνη. Εἰς τὰς διεξόδες δὲ τῶν ὁδῶν ἦσαν τὰ ἔθνη, καθότι ἐ περιεπάτεν ἐν τῇ ὁδῷ τῆς ἀληθείας, ἀλλὰ διέβαινον καὶ ἔτρεχον τὲς κρημνὲς τῆς πλάνης. Βλέπε δὲ, πῶς θέλει ὁ ἀπειροεύσπλαγχνος τὴν σωτηρίαν πάντων τῶν ἀνθρώπων. Καὶ ὅσες ἂν ἕυρητε, λέγει, „καλέσατε εἰς τὲς γάμες.

Ματ. 22, 10. *Καὶ ἐξελθόντες οἱ δῆλοι ἐκεῖνοι εἰς τὰς ὁδὲς, συνήγαγον πάντας ὅσους εὗρον, πονηρές τε καὶ ἀγαθούς· καὶ ἐπλήσθη ὁ γάμος ἀνακειμένων.*

Ἐξελθόντες ἦν οἱ Ἀπόςολοι εἰς πᾶσαν τὴν οἰκεμένην, καὶ κηρύξαντες τὴν εἰς Χριςὸν πίσιν, συνήγαγον εἰς τὴν Ἐκκλησίαν πάντας τοὺς πισεύσαντας, πονηρούς τε καὶ ἀγαθές. Τίνες δ' ἆρα οἱ πονηροὶ, καὶ τίνες οἱ ἀγαθοί; Ἐπειδὴ ἐ μόνον ἐθνικοὶ, ἀλλὰ καὶ Ἰεδαῖοί τινες ἐπίσευσαν τῷ Εὐαγγελικῷ κηρύγματι, διὰ τετο πονηρὲς μὲν καλεῖ τὲς ἐθνικὲς, ὡς τῇ κτίσει παρὰ τὸν κτίσαντα λατρέυοντας, ἀγαθὲς δὲ τὲς Ἰεδαίες, ὡς τῷ ἀληθινῷ Θεῷ πισέυοντας· ἢ πονηρὲς μὲν λέγει ἐκείνους, οἵτινες οὐ μόνον ἦσαν ἄπισοι, ἀλλὰ καὶ πάσης κακίας καὶ φαυλότητος πεπληρωμένοι· ἀγαθὲς δὲ ἐκείνες, οἵτινες κἂν ἐκ ἦσαν πισοὶ, εἶχον ὅμως ἦθη χρησά, καθὼς ὁ ἑκατοντάρχης Κορνήλιος, Πραξ. 10, 1, 2, 30. ὅςις κἂν ἐθνικὸς ἦν, ἐφοβεῖτο ὅμως τὸν Θεὸν σὺν παντὶ τῷ οἴκῳ αὐτε, καὶ ἐλεημοσύνας ἐποίει, καὶ προσηύχετο, καὶ ἐνήσευεν. Ἀπορίαν δὲ προξενεῖ τὸ, Καὶ ἐπλήσθη ὁ γάμος ἀνακειμένων. Κἂν γὰρ νοήσῃς γάμον, τὴν διὰ τῆς πίσεως ἕνωσιν τε Χριςε μετὰ πάσης καθαρᾶς ψυχῆς, κἂν τὴν Ἐκκλησίαν, κἂν τὴν τῶν ἐρανῶν Βασιλείαν, ὁ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

γάμος οὔπω ἐπλήσθη ἀνακειμένων. Διότι καθ' ἑκάσην καὶ οἱ διὰ τῆς πίσεως καὶ ἀρετῆς ἁγιαζόμενοι συνενῶνται μετὰ τῦ Ἰησῦ Χρισῦ, καὶ οἱ εἰς αὐτὸν πισεύοντες προσίθενται ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν ματαβαινόντων ἐκ τῦ κόσμυ τύτυ εἰς τὴν Βασιλείαν τῦ Θεῦ αὐξει καὶ πληθύνεται. ἐυκολα δὲ λύεται ἡ ἀπορία, ἐὰν σοχασθῶμεν, ὅτι ἡ Παραβολὴ ἐκφράζει τὰ μέλλοντα γενέσθαι ὡς πράγματα γεγενημένα. Συνήγαγον, λέγει, πάντας. Καὶ ὅμως ἐχὶ τότε, ὅτε τὴν Παραβολὴν ἔλεγεν ὁ Σωτὴρ, οἱ Ἀπόσολοι συνήγαγον, ἀλλὰ μετὰ ταῦτα, ἤγεν μετὰ τὴν ἀνάσασιν αὐτῦ ἤρξαντο συνάγειν, καὶ ἔτι συνάγεσιν οἱ τύτων μαθηταὶ ἀπὸ τότε ἄχρι τῆς σήμερον, καὶ ἕως τέλυς τῦ κόσμυ συνάξεσιν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τὺς πισεύοντας. φανερὸν ἓν ἐσὶν, ὅτι τὸ, Συνήγαγον, εἶπεν, ἀντὶ τῦ, συνάξεσιν. ὁμοίως καὶ τὸ, ἐπλήσθη, ἀντὶ τῦ πληρωθήσεται τῶν σωζομένων καὶ δαιτυμόνων ἡ τῶν ὐρανῶν Βασιλεία.

Ματ. 22, 11. *Εἰσελθὼν δὲ ὁ Βασιλεὺς θεάσασθαι τὺς ἀνακειμένυς, εἶδεν ἐκεῖ ἄνθρωπον ὐκ ἐνδεδυμένον ἔνδυμα γάμυ.*

„Ἐπειδὴ ἀνωτέρω εἶπεν· Ὅσυς ἂν ἐυ„ρητε, καλέσατε εἰς τὺς γάμυς· Ἔπειτα „προσέθηκε, Συνήγαγον πάντας ὅσυς εὗρον, „πονηρύς τε καὶ ἀγαθύς· Ἵνα μὴ νομίσωμεν, ὅτι ἀρκεῖ πρὸς τὴν σωτηρίαν τῶν πισῶν ἡ μόνη πρόσκλησις, καὶ ἡ πίσις, ἐδεμία δὲ ἔρευνα γίνεται ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως περὶ τῶν ἔργων αὐτῶν· διὰ τῦτο ἐπεσύναψε τὸ, „Εἰσῆλθεν ὁ Βασιλεὺς θεά„σασθαι τὺς ἀνακειμένυς· Ἵνα καταλάβωμεν, ὅτι ὁ Βασιλεὺς τῶν ἁπάντων καὶ Θεὸς ἐν ὥρᾳ κρίσεως ἐξετάζει τὰ ἔργα τῶν ἀνακειμένων, ἦγεν τῶν παρισαμένων ἐνώπιον αὐτῦ. τὴν αὐτὴν δὲ ἐξέτασιν βλέπομεν καὶ

Ματ. 25, 31 κτ. εἰς τὴν περιγραφὴν τῆς δευτέρας ἐνδόξου παρυσίας αὐτῦ. ἐρευνῶν ἓν ἕκασον τῶν ἀνακειμένων, εἶδεν ἄνθρωπον, ὅσις ἦν μὲν πισὸς καὶ προσκεκλημένος, ὐκ εἶχε δὲ τὸ ἔνδυμα τῦ γάμυ, ἦγεν τὰ καλὰ καὶ σωτήρια τῆς ἀρετῆς ἔργα. ὅτι δὲ τὸ ἔνδυμα τῦ γάμυ σημαίνει τὴν ἀρετὴν, μαρτυρεῖ ὁ Θεσπέσιος Παῦλος, λέγων· „Ἐνδύσασθε ἓν ὡς Κολασ. 5, 12. „ἐκλεκτοὶ Θεῦ ἅγιοι καὶ ἠγαπημένοι σπλάγ„χνα οἰκτιρμῶν, χρησότητα, ταπεινοφροσύ„νην, πραότητα, μακροθυμίαν. Διὰ τύτυ τῦ ἐνδύματος γίνεται ὁ πισὸς ἄξιος τῆς ἐπουρανίυ Βασιλείας. „Καὶ ἐκπορέυσονται, λέγει Ἰωάν. 5, 29. „ὁ Κύριος, οἱ τὰ ἀγαθὰ ποιήσαντες εἰς „ἀνάσασιν ζωῆς· Οἱ δὲ τὰ φαῦλα πράξαν„τες εἰς ἀνάσασιν κρίσεως. Ἀκύσωμεν νῦν τί εἶπεν ὁ Βασιλεὺς πρὸς τὸν γυμνὸν τῦ ἐπουρανίυ τῆς ἀρετῆς ἐνδύματος.

Καὶ λέγει αὐτῷ· ἑταῖρε, πῶς εἰσῆλθες ὧδε μὴ ἔχων ἔνδυμα γάμυ; ὁ δὲ ἐριμώθη. Ματ. 22, 12.

Διὰ τῦ ὀνόματος ἑταῖρε, ἦγεν φίλε, ἤλεγξεν ὁ Κύριος τὸν Ἰούδαν. Ἑταῖρε, ἐφ' ᾧ πάρει; Ἤλεγξε καὶ τὸν ἀγανακτῦντα διὰ „τὴν ἴσην τῦ δηναρίυ διανομήν. Ἑταῖρε, Ματ. 26, 50. „ὐκ ἀδικῶ σε. Μήπως δὲ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς Ματ. 20, 13. κρίσεως λέγει τὸ, Ἑταῖρε μόνον πρὸς τὸν πισὸν ἄνθρωπον, καθότι αὐτὸς διὰ τῆς πίσεως καὶ τῦ θείου Βαπτίσματος ἔχει τῆς υἱοθεσίας τὸ χάρισμα, κἂν διὰ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῦ κατερύπωσεν αὐτό; ἢ τὸ, Ἑταῖρε σημαντικὸν ἐσι τῆς πραότητος τῦ Ἰησῦ Χρισῦ, ὅσις διαπαντὸς ἐσὶ πρᾶος, κἂν ἐλέγχῃ, καὶ παιδεύῃ ὡς δίκαιος κριτής; Ἑταῖρε, πῶς εἰσῆλθες ὧδε μὴ ἔχων ἔνδυμα γάμυ; Πῶς ἐτόλμησας εἰσελθεῖν εἰς τὰς λαμπρότητας τῶν ἁγίων, ἐν τῷ μέσῳ τῶν Ἀγγέλων, καὶ ἐνώπιόν μου, γυμνὸς τῶν τῆς ἀρετῆς χαρίτων, καὶ μεμολυσμένην ἔχων τὴν ψυχήν σε διὰ τῆς ἀκαθαρσίας τῶν ἁμαρτημάτων σε; ὁ δὲ τρισάθλιος ὁ ἁμαρτωλὸς μὴ ἔχων τι ἀποκριθῆναι πρὸς τὴν ἐλεγκτικὴν ταύτην ἐρώτησιν, ἐναπομένει ἀναπολό-

γητος

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

γητος καὶ ἄφωνος, ὥσπερ οἱ ἔχοντες χαλινὸν ἐν τῷ στόματι αὐτῶν. Ὁ δὲ ἐφιμώθη. Τοῦτο δέ ἐστιν, ὅπερ εἶπεν ὁ Προφητάναξ· Ἐν κημῷ καὶ χαλινῷ τὰς σιαγόνας αὐτῶν ἄγξαις. „Μετὰ δὲ τὸν ἔλεγχον εὐθὺς προφέρει ὁ δίκαιος Βασιλεὺς τὴν φοβερὰν ἀπόφασιν.

ψαλ. 31, 9.

Τότε εἶπεν ὁ Βασιλεὺς τοῖς διακόνοις· δήσαντες αὐτῆ χεῖρας καὶ πόδας, ἄρατε αὐτὸν, καὶ ἐκβάλετε εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων.

Ματ. 22, 13.

Βλέπομεν εἰς τὰς Γραφὰς Ἀγγέλους ὑπὸ Θεῦ ἀποστελλομένους πρὸς τιμωρίαν τῶν ἀνθρώπων. ἤτοι ἦν οἱ τιμωρητικοὶ Ἄγγελοι εἰσὶν οἱ διάκονοι, οἱ ὑπὸ τῦ Βασιλέως τῶν βασιλευόντων Θεῦ προσαξόμενοι. Δήσαντες „δὲ λέγει, αὐτῆ χεῖρας καὶ πόδας, ἵνα φανερώσῃ, ὅτι ἀργῆσιν ἐκεῖ αἱ πρακτικαὶ τῆς ψυχῆς δυνάμεις, καὶ ἐδεμίαν δύναμιν ἔχει ὁ ἄνθρωπος, ἵνα πράξῃ καλὸν ἔργον. Ὅθεν καὶ ὁ Σολομὼν ἔλεγε· „Σειραῖς δὲ τῶν ἑαυ„τῦ ἁμαρτημάτων ἕκαστος συσφίγγεται. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Θεὸς φῶς ἐστὶ, διὰ τῦτο καθὼς ἡ ἀπουσία καὶ σύρησις τότε τοῦ ὑλικοῦ φωτὸς ποιεῖ τὸ πρόσκαιρον σκότος, ὕτω καὶ ἡ ἀπουσία καὶ ὁ χωρισμὸς τῦ ὑπερουσίου Θεῦ ποιεῖ ἐκεῖνο τὸ αἰώνιον σκότος· „Ἐξώτερον δὲ „σκότος εἶπεν, ἵνα φανερώσῃ, ὅτι ἔξω, καὶ πολλὰ μακρὰν ἀπὸ τῦ Θεῦ ἀπέχει τὸ τοιῦτον σκότος. ἐκεῖ δὲ πᾶσα θλῖψις ἐστὶ καὶ ὀδύνη, κλαυθμὸς ἀπαρηγόρητος, καὶ βρυγμὸς ὀδόντων ἐλεεινότατος. ἐπειδὴ δὲ ὁ γυμνὸς τῦ ἐνδύματος τῦ γάμου, κἂν κεκλημένος ἦν καὶ πιστός, κατεδικάσθη ὅμως, διότι ἐσεσημένος ἦν πάσης ἀρετῆς, διὰ τῦτο ἐπάγει ὁ Κύριος τὰ ἑξῆς.

2 Βασ. 24. Χρυσ. εἰς τὴν Σειρ.

Κυριλ. Λύτ.

Παροι 5, 22.

Πολλοὶ γάρ εἰσι κλητοὶ, ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί.

Ματ. 22, 14.

„Πολλοὶ γάρ εἰσι κλητοί. Πάντα τὰ πλήθη τῶν ἀνθρώπων, ὅσα ἦκουσαν τῆς εὐσεβείας τὸ κήρυγμα, εἰσὶ κλητοὶ, ἦγουν προσκεκλημένοι διὰ τὴν Βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. διὸ Εὐαγγέλιον τῆς Βασιλείας λέγεται τὸ Εὐαγγελικὸν κήρυγμα τῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησῦ Χριστῦ, δι' οὗ καὶ προσεκλήθησαν, καὶ προσκαλοῦνται οἱ ἄνθρωποι εἰς τὴν ἀπόλαυσιν τῆς Βασιλείας τῶν οὐρανῶν. Πολλαὶ δὲ ἀληθῶς καὶ δυσαρίθμητά εἰσι τὰ τοιαῦτα προσκεκλημένα πλήθη. Ἐὰν δὲ σοχασθῆς τὸ πλῆθος τῶν Ἑβραίων τῶν μὴ ὑποδεξαμένων τὴν εὐαγγελικὴν διδασκαλίαν, τὸ πλῆθος τῶν ἐθνικῶν, τῶν μὴ θελησάντων πιστεῦσαι, τὸ πλῆθος τῶν αἱρετικῶν καὶ σχισματικῶν, τὸ πλῆθος τῶν ὀρθοδόξων τῶν μὴ ποιούντων ἔργα ἐκλεκτὰ καὶ ἅγια, καὶ τὴν ὀλιγότητα τῶν ὄντως ἐναρέτων καὶ ἁγίων ἀνδρῶν, οἵτινες εἰσὶν οἱ ἐκλεκτοὶ, καὶ ὡς φωστῆρες ἐκλάμπουσιν ἐν μέσῳ τῶν ὀρθοτομούντων τὸν λόγον τῆς ἀληθείας, βλέπεις φανερὰ, ὅτι ὀλίγοι εἰσὶν οἱ ἐκλεκτοί. ἐκλεκτοὶ δηλονότι τῶν ἄλλων κατὰ τὴν ζέσιν τῆς ὀρθοδόξου πίστεως, καὶ κατὰ τὰ κατορθώματα τῶν ἀρετῶν, δι' ὧν καὶ τῆς οὐρανῶν Βασιλείας κληρονόμοι γίνονται.

Ματ. 4, 23.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΟΜΙΛΙΑ

ΜΕΤΑ ΤΟ ΚΑΤΑ

ΜΑΤΘΑΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

ΤΗΣ ΙΔ'. ΚΥΡΙΑΚΗΣ.

Περὶ τῆς αἰωνίυ κολάσεως.

Ἐὰν ὁ Ἄγγελος Κυρίυ κατέβαινεν ἐξ οὐρανῦ, ἐκεῖνος ἠδύνατο ἴσως νὰ ἐξηγήσῃ τί ἐσι τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον, ἐν ᾧ οἱ ἁμαρτωλοὶ κολάζονται. ἀλλὰ καὶ ὁράνιος Ἄγγελος ἐὰν περιέγραφε, καὶ διηρμήνευε τῆς αἰωνίυ κολάσεως τὰς βασάνυς, πάλιν ἡμεῖς ἐκ ἠδυνάμεθα νὰ κατανοήσωμεν καὶ συναισθανθῶμεν τῶν τιμωριῶν τῆς κολάσεως τὸ βάρος. καθὼς δὲ ἐκεῖνος, ὅσις ἐσκεπασμένες ἔχει τὰς ὀφθαλμὰς αὐτῦ διὰ παχυλοῦ ὑφάσματος, συγκεχυμένα βλέπει καὶ σκοτεινὰ τὰ ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ σώματα, καὶ ἐδὲ τὴν διαφορὰν τῶν χρωμάτων διακρίνει, ἐδὲ τὰ μεγέθες τὰ πέρατα, ἐδὲ τὰ σχήματος τὴν μόρφωσιν· ἔτω καὶ ἡ ψυχὴ ἡμῶν ἐν ὅσῳ ἐπικεκαλυμμένη ἐσὶ τῷ παραπετάσματι τὰ ὑλικὰ σώματος, ἐ δύναται κατανοῆσαι ἐδὲ τὸ βάρος τῆς θλίψεως, οὐδὲ τὴν παράτασιν τῆς ὀδύνης, οὐδὲ τὴν δριμύτητα τῶν βασάνων τῆς κολάσεως. καθὼς δὲ ὅσον τὸ τὰς ὀφθαλμὰς ἡμῶν ἐπικαλύπτον ὑφασμα λεπτότερόν ἐσι καὶ ἀραιότερον, τοσῦτον περισσότερον βλέπομεν, καὶ διακρίνομεν τὰ ἀντικείμενα· ἔτω καὶ ὅσον τὸ παχυλὸν ἡμῶν σῶμα διὰ τῆς ἀποχῆς τῶν σαρκικῶν ὀρέξεων λεπτύνεται, καὶ διὰ τῆς ἀρετῆς καθαίρεται, τοσῦτον περισσότερον κατανοῦμεν τί ἐσιν ἡ Βασιλεία τῦ Θεῦ, καὶ τί ἐσιν ἡ κόλασις. ὅθεν οἱ ἐνάρετοι ἄνθρωποι ὅταν φθάσωσιν εἰς τῆς ἁγιωσύνης τὰ μέτρα, τότε καὶ βλέπυσι, καὶ διακρίνουσι, καὶ συναισθάνονται καὶ τὴν τρυφὴν τῆς Μακαριότητος, καὶ τὴν ὀδύνην τῆς κολάσεως, πολλὰ περισσότερον τῶν σαρκικῶν καὶ βεβηλωμένων ἀνθρώπων. οὐδέποτε ὅμως οὐδὲ αὐτοὶ, ἐν ὅσῳ εἰς τὸν κόσμον τῦτον ζῶσι, δύνανται νὰ καταντήσωσιν εἰς τὸ τέλειον τῆς κατανοήσεως. „Βλέπομεν γὰρ ἄρτι, ἔλε- 1 Κορ. „γεν ὁ θεῖος Ἀπόσολος, δι' ἐσόπτρυ ἐν αἰ- 13, 12. „νίγματι. Αὐτὸς ἀνέβη ἕως τρίτου οὐρανοῦ, καὶ εἶδε καὶ ἤκυσε τὰ ἐκεῖ, ὅθεν αὐτὸς ἠδύνατο νὰ εἰπῇ, καὶ περιγράψῃ καὶ τὴν δόξαν τῶν δικαίων, καὶ τὴν τιμωρίαν τῶν ἁμαρτωλῶν, ὅμως αὐτὸς ἐδὲν ἡμῖν ἐφανέρωσε. διατὶ δὲ τῦτο; διότι ὅσα εἶδε, καὶ ἤκυσε τοσῦτον ὑπερβαίνυσι τὰ ἀνθρωπίνου νοὸς τὴν δύναμιν, ὥσε γλῶσσα ἀνθρώπυ ἐ δύναται, ἐδὲ περιγράψαι αὐτὰ, ἐδὲ κἂν λαλῆσαι περὶ αὐτῶν. „Καὶ ἤκυσε, λέγει, ἀ- 2 Κορ. „ῤῥητα ῥήματα, ἃ ἐκ ἐξὸν ἀνθρώπῳ λαλῆσαι. 12, 4.

Ἀλλ' ὁ τῆς μεγάλης βελῆς Ἄγγελος ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησῦς Χριςὸς, ὅσις γνωρίζει πόσον, καὶ πῶς ἡμεῖς οἱ ἐν τῷ κόσμῳ τύτῳ δυνάμεθα νὰ καταλάβωμεν τὴν ἀτελεύτητον

καὶ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

καὶ ὀδυνηροτάτην βάσανον τῆς μελλούσης κολάσεως, καὶ διὰ τῆ παναγίᾳ αὐτῆ σώματος, καὶ διὰ τῶν θεηγόρων αὐτῆ Ἀποστόλων ἀρκετὰ εἶπε πρὸς κατάληψιν καὶ συναίσθησιν ἐκείνης τῆς ἀῤῥήτε τιμωρίας. Ἐφανέρωσεν ἡμῖν τὸν ἀσυμπαθῆ δῆλον παραδεδο-
Ματ. 18, 34. μένον ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῶν δαιμόνων. „Καὶ „παρέδωκεν αὐτὸν, λέγει, τοῖς βασανισταῖς. Ποίαις δὲ δριμυτάταις τιμωρίαις βασινίζουσιν οἱ δαίμονες τὰς ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν αὐτῶν παραδοθέντας ἐυκολα κατανοῦμεν, ἐὰν σοχασθῶμεν, ὅτι αὐτοὶ ἦσαν ἀπ' ἀρχῆς ἐχθροὶ καὶ ἐπίβουλοι τῆ ἀνθρωπίνε γένες, καὶ ἄχρι τῆς σήμερον περιπατοῦσιν ὡς λέοντες
1 Πετρ 5, 8. ὠρυόμενοι, ζητοῦντες τίνα καταπίωσι. Παρέσησε τὸν ἀσπλαγχνον πλούσιον ἐν βασάνοις πάσχοντα, καὶ ἐν φλογὶ κατακαιόμενον. ζητεῖ αὐτὸς μίαν ῥανίδα ὕδατος, ἵνα δροσίσῃ τὴν ὑπὸ τῆς δίψης φλογιζομένην αὐτῆ γλῶσσαν,
Λουκ. 16, 24. κραυγάζει· „Πάτερ Ἀβραὰμ ἐλέησόν με, „καὶ πέμψον Λάζαρον, ἵνα βάψῃ τὸ ἄκρον „τῆ δακτύλε αὐτῆ ὕδατος, καὶ καταψύξῃ „τὴν γλῶσσάν με, ὅτι ὀδυνῶμαι ἐν τῇ φλο„γὶ ταύτῃ· Ἀλλ' οὐδὲ ταύτης τῆς ἐλαχίσης παραμυθίας ἀξιῶται. τῆτο μόνον τὸ διήγημα παρίσησι πάθες καὶ ὀδύνης ὑπερβολήν. καὶ ἄλλα ὅμως ἐδίδαξεν ὁ θεάνθρωπος παρασατικὰ τῆς ἐκεῖ ὀδυνηρᾶς κατασάσεως.

Ματ 8, 12. Ματ. 13, 42. Μαρκ. 9, 46. Ματ 25. 41. Ματ 22, 13. Αποκ. 21. 8. Γέεννα πυρὸς, εἶπε, περιμένει τὲς περιφρονῆντας καὶ ὑβρίζοντας τὸν ἀδελφὸν αὐτῶν· Κάμινος πυρὸς τὲς σκανδαλοποιούς· Σκώληξ ἀτελεύτητος, καὶ πῦρ ἄσβεσον, τὲς μὴ ἀποκόπτοντας τῆ σκανδάλε τὴν ἀφορμήν· Τὸ αἰώνιον πῦρ, τὸ ἡτοιμασμένον τῷ διαβόλῳ καὶ τοῖς ἀγγέλοις αὐτῆ, τὲς ἀσπλάγχνες καὶ ἀνελεήμονας· Σκότος ἐξώτερον, ὅπου ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων, τὲς μὴ θελήσαντας κατορθῶσαι τῆς ἀρετῆς τὰ ἔργα. Λίμνη καιομένη πυρὶ καὶ θείῳ, ὅ ἐσι δεύτερος θάνατος, τὲς δειλὲς καὶ ἀπίσες, τὲς βδελυρὲς, τὲς φονεῖς, τὲς πόρνες, τὲς μάγες, τὲς εἰδωλολάτρας, καὶ πάντας τὲς ψεύσας. Βασανισαὶ λοιπὸν καὶ βάσανοι, δίψα φλογερὰ, σκώληξ ἀτελεύτητος, σκότος ἐξώτερον, κλαυθμὸς ἀπαρηγόρητος, βρυγμὸς ὀδόντων ἐλεεινότατος. τέτοις δὲ προσίθεται πῦρ πολυειδὲς καὶ πολύτροπον· φλὸξ πυρὸς, πῦρ γεέννης, πῦρ καμηνιαῖον, λίμνη καιομένη πυρὶ καὶ θείῳ, θάνατος δεύτερος, ταῦτά εἰσι τῆς κολάσεως τὰ βασανιστήρια. ἓν μόνον τέτων ἀρκεῖ νὰ ἐκφοβήσῃ καὶ καταπλήξῃ καὶ αὐτὴν τὴν ἀκατάπληκτον καὶ ἀμάλακτον ψυχήν. ἓν μόνον τέτων φέρει εἰς αἴσθησιν καὶ αὐτὲς τὲς ἀναισθήτες. πόσον δὲ φοβερά εἰσι πάντα ὁμῆ, καὶ πάντα ἀτελεύτητα καὶ αἰώνια; ἃ κατανοῦμεν ἆρά γε ἡμεῖς ἐκ τέτων τῆ Σωτῆρος τῶν λόγων, ὅτι ἡ μέλλουσα τῶν ἁμαρτωλῶν κόλασις ὑπερβαίνει πάσας ὁμῆ τὰς ἐν τῷ κόσμῳ τέτῳ δριμυτάτας ὀδύνας, ὅσας ἡ φύσις προξενεῖ, ὅσας αἱ περισάσεις τῆ βίε ἐπισωρεύσασιν, ὅσας οἱ σκληρότατοι ἐπενόησαν τύραννοι; κἂν ὁποιανδήποτε ὀξυτάτην ὀδύνην νοήσῃς, κἂν ὁμῆ πάσας τὰς δριμυτάτας καὶ πολυχρονίες τῆ κόσμε τέτε τιμωρίας σοχασθῇς, τέλος ἔχουσι τὸ τέλος τῆς ζωῆς· αἱ δὲ τῆς κολάσεως βάσανοι πολλαὶ, ὀξύταται, καὶ ἀτελεύτητοι.

1 Κορ. 15, 34. Ματ. 24, 30. Ἀλλ' ὅταν τὸ φθαρτὸν τῆτο καὶ θνητὸν σῶμα ἐνδυθῇ τὴν ἀφθαρσίαν καὶ τὴν ἀθανασίαν, ἤγεν κατασαθῇ ἄφθαρτον καὶ ἀθάνατον· ὅταν ἡμεῖς ἐν τῇ ἀνασάσει ἐσμὲν ὡς Ἄγγελοι Θεῆ, πῶς τότε ἐνεργεῖ ἐν ἡμῖν τὸ πῦρ; πῶς διψῶμεν τότε, καὶ φλογιζόμεθα, καὶ κλαίομεν, καὶ τρίζομεν τὲς ὀδόντας, καὶ ἐσθιόμεθα ὑπὸ τῶν σκωλήκων; ταῦτα πάσχουσι τὰ σώματα τῶν φθαρτῶν καὶ θνητῶν ἀνθρώπων, ἐχὶ δὲ τῶν ἀφθάρτων καὶ ἀθανάτων, καὶ ἐκείνων οἵτινες κατεσάθησαν ὡς Ἄγγελοι Θεοῦ. Πῶς δὲ τὸ πῦρ ἐκεῖνο φλέγει μὲν καὶ κατακαίει, ἀλλ' οὐδὲ φθείρει, οὐδὲ διαλύει; πρὸς τέτοις, πῶς

πῦρ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

πῦρ, καὶ σκότος ἐξώτερον; ὅπου πῦρ, ἐκεῖ φῶς. ὅπου δὲ φῶς, ἐκεῖ φεύγει τὸ σκότος. Ἄλλο πῦρ ἐκεῖνο, καὶ ἄλλη φλόγα, ἄλλο σκότος ἐκεῖνο, καὶ ἄλλη δίψα, ἄλλα δάκρυα ἐκεῖνα, καὶ ἄλλος βρυγμὸς ὀδόντων, καὶ ἄλλοι σκώληκες τῶν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ ὁρωμένων. Ὁ παντοδύναμος δημιουργός, ὕσις εἰς τὸν καιρὸν τῆς τῶν νεκρῶν ἀναστάσεως ἐκ τῶν τεσσάρων στοιχείων συνάγει καὶ συγκροτεῖ τὸ σῶμα ἑνὸς ἑκάστου, καὶ τῇ ἰδίᾳ ψυχῇ συνάπτει, καὶ μετασκευάζει ἀπὸ τῆς φθορᾶς καὶ τῆς θνητότητος εἰς τὴν ἀφθαρσίαν καὶ ἀθανασίαν, αὐτὸς καθὼς „Ἀπὸ καταβολῆς κόσμου ἡτοίμασεν ὑπὲρ τῶν δικαίων ἄλλην Βασιλείαν, διαφέρουσαν τῶν τοῦ κόσμου τούτου βασιλειῶν. οὕτως ἀπὸ καταβολῆς κόσμου ἡτοίμασεν ἄλλο πῦρ, καὶ ἄλλα βασανιστήρια κατὰ τῶν ἀμετανοήτων ἁμαρτωλῶν, διαφέροντα τῶν τοῦ κόσμου τούτου παιδευτηρίων. βασανιστήρια, λέγω, ἔχοντα δύναμιν καὶ ἐνέργειαν κατὰ τῶν ἀφθαρτισθέντων καὶ ἀθανατισθέντων σωμάτων. βασανιστήρια, ἐξ ὧν οἱ ἁμαρτωλοὶ δοκιμάζουσι παθήματα ὅμοια τοῖς ἐν τῷ κόσμῳ πάθεσι τῶν ἀνθρώπων.

Ματ. 25, 34.

Ἐὰν δὲ ὑψώσωμεν τὸν νοῦν ἡμῶν εἰς τὰ ὑψηλότερα, καὶ ἐμβάσωμεν αὐτὸν εἰς τὴν μυστικωτέραν τῶν τοιούτων βασάνων ἔννοιαν, κατανοοῦμεν ὀλίγον τι περισσότερον, ὁποῖά εἰσι ταῦτα τὰ διὰ συμβόλων ἐκφρασθέντα βασανιστήρια. Εἰς τὴν Βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, λέγει ὁ Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης, Χρείαν ἐκ ἔχουσι λύχνου, καὶ φωτὸς ἡλίου, „ὅτι Κύριος ὁ Θεὸς φωτίζει αὐτούς. Ὁ Θεὸς ἐν τῇ φοβερᾷ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως ἀποστρέφεται παντελῶς τὸν ἁμαρτωλόν, καὶ διώκει αὐτὸν μακρὰν ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ. „Ἄρατε αὐτὸν, λέγει, καὶ „ἐκβάλετε. Ποῦ οὖν καταντᾷ ὁ ἁμαρτωλός, ὅταν διωχθῇ ἀπὸ τῆς ἐκεῖ φωτός, ἤγουν τῆς Θεοῦ; φανερόν ἐστιν ὅτι καταντᾷ εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον, ἤγουν τὸ πολλὰ μακρὰν ἀπέχον ἀπὸ τῆς θείου φωτός. Ὁ χωρισμὸς λοιπὸν τοῦ Θεοῦ ἐστὶ τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον. ἐπειδὴ δὲ τὸ γλυκύτατον ἐκεῖνο φῶς ὁ μόνον φωτίζει, ἀλλὰ καὶ ζωοποιεῖ καὶ ἐυφραίνει τὰς ὑπ' αὐτῆς φωτιζομένας, διὰ τοῦτο ὁ ἁμαρτωλὸς τότε χωρισθεὶς παντελῶς τῆς Θεῆς, βυθίζεται εἰς τὸν ἀπέραντον βυθὸν τῆς λύπης, καὶ τοῦ θυμοῦ. λύπης, ἐπειδὴ ἐστερήθη τῆς αἰωνίου Βασιλείας· θυμοῦ καὶ ὀργῆς, ἐπειδὴ βλέπει τὰς δικαίους εἰς τὴν δόξαν τῆς Θεῆς. „Παρατηρήσεται, λέγει ὁ „Προφητάναξ, ὁ ἁμαρτωλὸς τὸν δίκαιον, „καὶ βρύξει ἐπ' αὐτὸν τοὺς ὀδόντας αὐτοῦ. „Ἁμαρτωλὸς ὄψεται καὶ ὀργισθήσεται, τοὺς „ὀδόντας αὐτοῦ βρύξει καὶ τακήσεται. Τάυτην οὖν τὴν ὑπερβάλλουσαν θλῖψιν καὶ τὸν θυμὸν σημαίνει ὁ κλαυθμὸς, καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων. θέλει τότε ὁ ἁμαρτωλὸς καὶ ἐπιθυμεῖ τὴν μετάνοιαν, ἀλλ' ἐπειδὴ ἐκεῖ οὐκ ἔστι μετάνοια, ἡ ἐπιθυμία αὐτῆς μένει ἄπρακτος. „Ἐπιθυμία ἁμαρτωλῆ ἀπω„λεῖται. Ἡ ζήρησις τῆς τότε ποθητῆς αὐτῷ μετανοίας, ἀνάπτει τὴν ἐπιθυμίαν αὐτῆς. τοῦτο δέ ἐστιν ἡ δίψα ἡ ἀπαρηγόρητος. Σκώληξ δὲ ἀτελεύτητος γίνεται αὐτῷ ὁ ἔλεγχος τῆς συνειδήσεως ὁ ἀκοίμητος. τότε ἐχὶ πλέον ὀλιγοπιστεῖ, ἢ πιστεύει, ἀλλὰ βλέπει τίνος ἐντολὰς κατεφρόνησε, καὶ τίνα παρώργισε· βλέπει ἔμπροσθεν αὐτῆς ὡς ἐν εἰκόνι ἐζωγραφημένα πάντα τὰ πονηρὰ αὐτῆς ἔργα, τὰς σαπρὰς λόγους, καὶ τὰς κακὰς ἐνθυμήσεις· βλέπει, ὅτι ἐδεμίαν ἔχει ἀπολογίαν περὶ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτοῦ, ἐδεμίαν πρόφασιν, ὅτι ἔμεινεν ἀμετανόητος. βλέπει ποίας Βασιλείας ἐστερήθη, καὶ εἰς ποίας βασάνους κατεδικάσθη. βλέπει, ὅτι ἐδὲ μετάνοιά ἔστιν ἐν τῷ ᾅδῃ, ἐδὲ τέλος ἔχει ἡ κόλασις. κατέσθιει ἔν τὴν καρδίαν αὐτοῦ ἀκαταπάυστως, καὶ φλογίζει τὰ σπλάγχνα αὐτῆς ἀδιακόπως ὁ ὑπερβολικὸς τῆς συνειδήσεως

Ἀποκ. 22, 5.

Ματ. 22, 13

Ψαλ. 36, 12.

Αὐτ.

Ψαλ. III, 10.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

δήσεως ἔλεγχος. ἔτος δὲ ὁ ἔλεγχος γίνεται εἰς αὐτὸν, καὶ σκώληξ ἀκοίμητος, καὶ πῦρ ἄσβεστον, καὶ λίμνη καιομένη, καὶ πᾶν εἶδος βασάνου, βασανίζον αὐτὸν ἀτελευτήτως. Ὁ ἔλεγχος ἔτος προξενεῖ ὀδύνας θανάτε. διὸ καὶ ὠνομάσθη δεύτερος θάνατος. Πρὸς τέτοις, ἐπειδὴ ὁ Θεὸς ἐστὶ τὸ φῶς, ἡ εἰρήνη, ἡ παραμυθία, ἡ δρόσος, ἡ χαρὰ, ἡ ζωὴ τῶν ἀνθρώπων, οἱ δὲ ἁμαρτωλοὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως χωρίζονται παντελῶς ἀπὸ τοῦ Θεοῦ, φανερόν ἐσιν, ὅτι τοῦ Θεοῦ ὁ χωρισμὸς ἐστὶ καὶ σκότος, καὶ ταραχὴ καὶ σκώληξ, καὶ πῦρ, καὶ δάκρυα, καὶ θάνατος, καὶ τὰ λοιπὰ τῆς κολάσεως βασανιστήρια.

Ἀδελφοὶ, εἴτε ὡς ὑλικὰ καὶ παχυλὰ, εἴτε ὡς ἄϋλα καὶ νοερὰ νοήσωμεν τῆς κολάσεως τὰ παιδευτήρια, μόνον ἀκουόμενα φόβον μέγαν, καὶ φρίκην καὶ πάθος προξενεῖσι. ταῦτα δὲ περιέγραψεν ὁ φιλανθρωπότατος Θεὸς εἰς τὸ ἅγιον αὐτὸ Εὐαγγέλιον, ἵνα ἀκούοντες καὶ μελετῶντες αὐτὰ, φεύγωμεν τὴν ἁμαρτίαν, τὴν πρόξενον τῆς κολάσεως. „Ὅσα γὰρ προεγράφη, εἰς τὴν Ρ'ωμ. 15, 4.
„ἡμετέραν διδασκαλίαν προεγράφη. Μακάριος ἐκεῖνος ὁ ἄνθρωπος, ὅσις συχνάκις ἐνθυμᾶται τὸ περὶ κολάσεως μάθημα. διότι ὅσις μελετᾷ τὴν κόλασιν, ἐκεῖνος φεύγει τῆς κολάσεως τὰς βασάνες.

ΕΡΜΗΝΕΙΑ

ΕΙΣ ΤΟ ΚΑΤΑ

ΜΑΤΘΑΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

ΤΗΣ ΙΕ'. ΚΥΡΙΑΚΗΣ.

Σύντομον μέν ἐστι τὸ σήμερον ἀναγνωσθὲν Εὐαγγέλιον, περιέχει ὅμως τὸ πρῶτον θεμέλιον τῆς χρισιανικῆς πίσεως, καὶ τὴν βάσιν πασῶν τῶν ἀρετῶν· ἔστι δὲ καὶ τοσοῦτον σαφὲς, ὥσε φαίνεται, ὅτι ἐδεμιᾶς ἐξηγήσεως ἔχει χρείαν. ἀλλὰ τὰ λόγια τοῦ Κυρίε, καὶ ἡ γῆ ἔχεσι μεταξὺ ἀλλήλων ἐπίσημον ὁμοιότητα. Βλέπομεν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς χόρτον, δένδρα, ἄνθη, καρπές. ὅσις ὅμως ἐπιθυμεῖ ἀργύριον, χρυσίον, λίθες τιμίες, ἐκεῖνος πρέπον ἐστὶν, ἵνα σκάψῃ βαθέως, καὶ περιερευνήσῃ τὲς κόλπες αὐτῆς. Ὅταν ἀναγινώσκομεν τὰ Εὐαγγελικὰ λόγια, βλέπομεν καὶ εἰς αὐτὴν τὴν ἐπιφάνειαν αὐτῶν χαρακτῆρα θεοπρεπῆ, χάριν Θεοῦ, ὡραιότητα πνευματικὴν, ἁπλότητα ἁγίαν. ὅσις ὅμως ἐπιθυμεῖ μαθήματα θαυμασὰ, νοήματα ὑψηλὰ, δόγματα θεῖα, ἐκεῖνος πρέπον ἐστὶν, ἵνα κατέβῃ εἰς τὸ βάθος τῶν λόγων, καὶ ἐξετάσῃ τὰ ἐν τῷ γράμματι κεκρυμμένα νοήματα. διὰ τοῦτο οὖν κἂν σαφῆ φαίνονται τοῦ σημερινοῦ

Εὐαγγελίε

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Εὐαγγελίε τὰ λόγια, ὅμως πολλὰ ὠφέλιμός ἐσιν ἡ τέτων ἐυλαβητικὴ ἔρευνα καὶ ἑρμηνεία, ἣν ἐυλαβῶς ἀκέσατε.

Ματ. 22, 35. Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, νομικός τις προσῆλθε τῷ Ἰησῦ, πειράζων αὐτὸν, καὶ λέγων· Διδάσκαλε, ποία ἐντολὴ μεγάλη ἐν τῷ νόμῳ;

36. Νομικὸς ἐλέγετο τότε ὁ διδάσκαλος καὶ ἐξηγητὴς τᾶ νόμε, ὁ αὐτὸς δὲ καὶ Γραμματεὺς ἐλέγετο. διότι ὁ Εὐαγγελισὴς Μάρκος τᾶτον, ὃν ὁ Ματθαῖος ὀνομάζει Νομικὸν, Μαρκ. 12, 28. ἐκάλεσε Γραμματέα. Οὗτος ὁ νομικὸς, εἷς ὢν τῶν Φαρισαίων, ἀκέσας, ὡς διηγεῖται Ματ. 22, 35. ὁ αὐτὸς Εὐαγγελισὴς Μαρκὸς, ὅτι καλῶς ἀπεκρίθη ὁ Ἰησῦς εἰς τὰ τῶν Σαδδεκαίων ζητήματα, προσελθὼν πρὸς τὸν Ἰησοῦν Χριςὸν, ἐπείραζεν αὐτὸν διὰ τῆς ἐρωτήσεως αὐτᾶ, λέγων· Διδάσκλε, ποία ἐντολὴ τῶν ἐν τῷ νόμῳ γεγραμμένων ἐςὶ μεγάλη; Ταῦτα δὲ εἶπεν, ἐπειδὴ ἄλλοι μὲν τῶν Ἰεδαίων ἐνόμιζον μεγάλην ἐντολὴν τὴν περὶ τῆς περιτομῆς, ἄλλοι δὲ τὴν περὶ τᾶ σαββάτε, καὶ ἄλλοι ἄλλην. Ἐπείραζεν οὖν ὁ νομικὸς οὗτος τὸν Ἰησοῦν Χριςὸν, ἵνα καταλάβῃ, αὐτὰς τᾷ Θεᾷ τὰς ἐντολὰς διδάσκει, ἢ ἄλλας ἰδίας. ἐὰν δὲ τὰς αὐτὰς, ποίαν ἀποφαίξει πρώτην· καὶ ἐὰν τὴν πρώτην, ἦγεν τὴν, „Ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου, Ἐπισυνάπτει ἆράγε καὶ τὸ, Ἀγαπήσεις καὶ ἐμὲ; ὁ πάνσοφος ὅμως καὶ καρδιογνώςης Ἰησῦς τοιουτοτρόπως ἀπεκρίθη αὐτῷ, ὥςε ἐξ ἀνάγκης βιασθείς, ἐπῆνεσε τὴν ἀπόκρισιν, εἰπών· „Καλῶς, διδάσκαλε, ἐπ' Μάρκ. 12, 32. ἀληθείας εἶπας.

Ματ. 22, 37. Ὁ δὲ Ἰησῦς εἶπεν αὐτῷ· ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σε ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ σου, καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ σου, καὶ ἐν ὅλῃ τῇ διανοίᾳ σου· Αὕτη ἐςὶ πρώτη καὶ μεγάλη

38. ἐντολή.

Διὰ τῆς καρδίας ἐπιθυμοῦμεν, διὰ τῆς ψυχῆς νοᾶμεν, διὰ τῆς διανοίας συλλογιζόμεθα. ὅταν ἓν ἡ καρδία με ἐδὲν ἄλλο ἐπιθυμεῖ, εἰμὴ τὸν Θεὸν, καὶ εἰς τὴν ψυχήν μου ἐδεμία ἔννοια εἰσέρχεται γυμνὴ τῆς ἐυλαβητικῆς μελέτης τοῦ Θεᾶ, καὶ ἡ διάνοιά με οὐ δέχεται συλλογισμὸν, μὴ περιέχοντα πίςιν καὶ ὑπακοὴν εἰς τὸν Θεὸν, τότε ἀγαπῶ τὸν Θεὸν ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ με, καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ μου, καὶ ἐν ὅλῃ τῇ διανοίᾳ με, τότε ἡ πρὸς τὸν Θεὸν ἀγάπη μου ἐςὶν ἀγάπη τελεία. Πρώτη δὲ καὶ μεγάλη ἐςὶν ἡ τῆς τοιάυτης ἀγάπης ἐντολὴ, ἐπειδὴ ἐξ αὐτῆς ὡς ἐκ πηγῆς ἐκβλύζσι πᾶσαι αἱ λοιπαὶ ἀρεταί. Ὅταν ὅλη ἡ καρδία με, καὶ ἡ ψυχή με, καὶ ἡ διάνοιά με ἀφιερωθῇ εἰς τὸν Θεὸν, τότε πᾶσα ἐπιθυμία μου ἐςὶν ἀρετὴ, πᾶσά μου ἔννοια καθαρότης, πᾶς συλλογισμός μου ἁγιωσύνη.

Δευτέρα δὲ ὁμοία αὐτῇ· ἀγαπήσεις, Ματ. 22, 39. τὸν πλησίον σε ὡς σεαυτόν.

Δευτέραν δὲ καὶ ὁμοίαν τῇ πρώτῃ λέγει τὴν πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπην, ἐπειδὴ ἀπὸ τῆς πρώτης γεννᾶται, καὶ ἐν αὐτῇ περιέχεται, καὶ ἀχώριςος αὐτῆς ἐςί. διότι ὅςις ἀγαπᾷ τὸν Θεὸν κατὰ τὰς ὁρᾶς τῆς πρώτης ἐντολῆς, ἐκεῖνος ἐξ ἀνάγκης ἀγαπᾷ καὶ τὸν πλησίον αὐτᾶ. „Πᾶς ὁ ἀγαπῶν τὸν γεν- 1 Ἰωάν. 5, 1. „νήσαντα, ἀγαπᾷ καὶ τὸν γεγεννημένον ἐξ αὐτᾶ. Ὅσις δὲ οὐκ ἀγαπᾷ τὸν πλησίον αὐτᾶ, ἐκεῖνος οὐδὲ τὸν Θεὸν ἀγαπᾷ. Ὁ γὰρ 1 Ἰωάν. 4, 20. μὴ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτᾶ ὃν ἑώρακε, τὸν Θεὸν ὃν οὐχ ἑώρακε, πῶς δύναται ἀγαπᾷν; Βλέπε δὲ πῶς ὁ θεάνθρωπος τῆς μὲν πρὸς τὸν Θεὸν ἀγάπης ὥρισε μέτρον ὅλην τὴν ἀγάπην, ὅσην ἔχσι πᾶσαι αἱ δυνάμεις ἡμῶν· „Ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Ματ. „Θεόν σε ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ σε, καὶ ἐν 22, 37. „ὅλῃ τῇ ψυχῇ σε, καὶ ἐν ὅλῃ τῇ διανοίᾳ σου σε· Τῆς δὲ πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπης μέτρον ἔςησε τὴν ἀγάπην, δι' ἧς ἀγαπᾷς τὸν ἑαυτόν

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

„ἑαυτόν σε· Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν. Ἀγάπα, λέγει, τὸν πλησίον σε ὅσον ἀγαπᾷς καὶ τὸν ἑαυτόν σε. ὅσον φροντίζεις, καὶ περιποιεῖσαι, καὶ σπεύδεις διὰ τὸν ἑαυτόν σε, τοσοῦτον καὶ διὰ τὸν πλησίον σε.

Ματ. 22,40. Ἐν ταύταις ταῖς δυσὶν ἐντολαῖς ὅλος ὁ νόμος καὶ οἱ Προφῆται κρέμανται.

Ἐὰν ἐσχασθῇς τὰς δέκα τῷ νόμε ἐντολὰς, τῷ ἐν τῷ Σιναίῳ ὄρει τῷ Μωϋσῇ δοθέντος, βλέπεις ὅτι τέσσαρες αἱ πρῶται τὴν πρὸς τὸν Θεὸν ἀγάπην παραγγέλλεσιν, αἱ δὲ λοιπαὶ ἓξ τὴν πρὸς τὸν πλησίον. ἐὰν μελετήσῃς πάντα τὰ τῶν Προφητῶν κηρύγματα, εὑρίσκεις αὐτὰ πλήρη μὲν ἐλέγχων κατὰ τῶν ἀθετούντων τὴν τῷ ἀληθινῷ Θεῷ λατρείαν, καὶ προσφερόντων θυσίαν τοῖς εἰδώλοις, γέμοντα δὲ φοβερισμῶν κατὰ τῶν ἀδικούντων, καὶ παντοιοτρόπως βλαπτόντων τὸν πλησίον, γέμοντα νεθεσίας καὶ προτροπῆς πρὸς εὐεργεσίαν καὶ ὠφέλειαν τῷ πλησίον. Πρὸς τέτοις δὲ ἐὰν ἐρευνήσῃς τί ἐστιν ἡ ἁμαρτία, καὶ τί ἐστιν ἡ ἀρετὴ, βλέπεις φανερὰ, ὅτι πᾶσα ἁμαρτία οὐδὲν ἕτερόν ἐστιν εἰμὴ περιφρόνησις τῷ Θεοῦ, ἢ βλάβη τοῦ πλησίον· Πᾶσα δὲ ἀρετὴ, ἢ λατρεία ἐστὶ τῷ ἀληθινῷ Θεῷ, ἢ τῷ πλησίον ὠφέλεια. διὰ τοῦτο ἦν ὁ τῶν ἁπάντων δεσπότης εἶπεν· „Ἐν ταύταις ταῖς δυσὶν ἐντολαῖς ὅλος ὁ „νόμος καὶ οἱ Προφῆται κρέμανται, Ἦγεν ἐκ τῆς πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὸν πλησίον ἀγάπης κατάγονται, καὶ ἐν αὐτῇ περιέχονται καὶ σηρίζονται πάντα τὰ τῷ θείῳ νόμῳ προσάγματα, καὶ πάντα τὰ τῶν ἁγίων Προφητῶν κηρύγματα. Ταῦτα δὲ πρὸς τὸν ἐρωτήσαντα νομικὸν ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς, προβάλλει ἔπειτα πρὸς τοὺς συναθροισθέντας καὶ περιεσῶτας αὐτῷ Φαρισαίους τὴν ἑξῆς ἐρώτησιν·

Ματ 22,41. Συνηγμένων δὲ τῶν Φαρισαίων, ἐπερώτησεν αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, λέγων· τί ὑμῖν δοκεῖ περὶ τοῦ Χριστοῦ, τίνος υἱός ἐστι; λέγουσιν αὐτῷ, τοῦ Δαβίδ. 42.

Ἀκούσαντες οἱ Φαρισαῖοι, ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἐπεστόμισε τοὺς Σαδδουκαίους, συνήχθησαν πρὸς αὐτὸν, ἴσως ἐλπίζοντες, ὅτι ἔσεται ὑπερασπιστὴς τῆς φαρισαϊκῆς φατρίας. ὅθεν καὶ εἷς ἐξ αὐτῶν ὁ Νομικὸς ἐπείραζεν αὐτὸν διὰ τῆς ἐρωτήσεως αὐτοῦ. ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀποκριθεὶς πρὸς τὸ τοῦ Νομικοῦ ἐρώτημα, ἐρωτᾷ αὐτοὺς, τί φρονοῦσι περὶ τοῦ ὑπὸ τῶν Προφητῶν προκαταγγελθέντος Χριστοῦ, τίνος δηδηλαδὴ νομίζουσιν αὐτὸν υἱόν; σπεύδων δὲ ἐπιτηδείᾳ τρόπῳ πεῖσαι αὐτοὺς ὅτι Ματ 22,34. αὐτός ἐστιν ὁ Χριστὸς, καὶ ἑπομένως ὁ τοῦ Θεοῦ υἱός. οἱ δὲ εὐθὺς ἀπεκρίθησαν, ὅτι λογίζονται τὸν Χριστὸν υἱὸν τοῦ Δαβὶδ, ἤγεν ἄνθρωπον μόνον, οὐχὶ δὲ καὶ Θεόν.

Λέγει αὐτοῖς· πῶς οὖν Δαβὶδ ἐν πνεύματι Κύριον αὐτὸν καλεῖ, λέγων· Εἶπεν ὁ κύριος τῷ Κυρίῳ μου. κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου. Εἰ οὖν Δαβὶδ καλεῖ αὐτὸν Κύριον, πῶς υἱὸς αὐτοῦ ἐστί; Ματ. 22,43. 44. 45.

Ὁ Θεοπάτωρ Δαβὶδ ὑπὸ τοῦ παναγίου Πνεύματος φωτισθεὶς, καὶ περὶ τῶν ἐσομένων μετὰ τὴν τοῦ Χριστοῦ ἀνάληψιν προεφήτευσε, λέγων· „Εἶπεν ὁ Κύριος, Ἦγεν ὁ Κύριος „καὶ Πατὴρ, τῷ Κυρίῳ μου, Τετέσι τῷ μο„νογενεῖ υἱῷ αὐτοῦ, Κυρίῳ μου Ἰησοῦ Χριστῷ, „κάθου ἐκ δεξιῶν μου ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου. Τοῦτον δὲ τὸν ῥῆσιν ἐξεφώνησεν ὁ Σωτὴρ, ὡς ἀποδεικτικὴν τῆς Θεότητος ἅμα δὲ καὶ τῆς ἀνθρωπότητος αὐτοῦ, καὶ ἑπομένως ἀρκετὴν πρὸς διόρθωσιν τῶν πεπλανημένων φρονημάτων τῶν Φαρισαίων, οἵτινες μόνον ἄνθρωπον ἐνόμιζον τὸν ὑπὸ τῶν ἁγίων Προφητῶν προκαταγγελθέντα Χριστόν. διότι εἰπὼν ὁ Δαβὶδ Ψαλ. 109, 1.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

βὶδ, τῷ Κυρίῳ μὲ,᾽ ἐφανέρωσεν ὅτι ὁ ἐξ αὐτῆ μέλλων σαρκοῦσθαι Χριστὸς οὐκ ἦν μόνον υἱὸς αὐτῆ, ἀλλὰ καὶ Κύριος αὐτοῦ καὶ δεσπότης, ἤγουν υἱὸς Θεοῦ καὶ Θεός. ἔδειξε δὲ, ὅτι καὶ ἄνθρωπός ἐστιν ὁ αὐτὸς διὰ τοῦ, Κάθου ἐκ δεξιῶν μου. „Διότι ὡς μὲν Θεὸς, ἀπ᾽ αἰῶνος σύνθρονος ἦν καὶ συγκάθεδρος, καὶ ἐν μετὰ τῆ Θεῆ καὶ Πατρὸς αὐτῆ· ὡς δὲ ἄνθρωπος μετὰ τὴν εἰς οὐρανοὺς ἀνάληψιν αὐτοῦ, „Ἐκάθισεν „ἐν δεξιᾷ τῆς μεγαλωσύνης ἐν ὑψηλοῖς, Τετέσιν ἔλαβεν ἡ ἀνθρωπότης αὐτῆ, κατὰ τὴν αὐτῆ δέησιν, τὴν αὐτὴν ἀμετάβλητον, καὶ μεγίστην, καὶ ὑψιστον δόξαν, ἣν εἶχεν ἡ Θεότης αὐτῆ πρὸ τῆ τὸν κόσμον εἶναι. τοῦτο ἐδεήθη ἐν τῷ καιρῷ τῆ πάθες αὐτῆ λέγων· „Καὶ νῦν, δοξασόνμε σὺ, Πάτερ, παρὰ σε„αυτῷ τῇ δόξῃ, ᾗ εἶχον, πρὸ τῆ τὸν κόσ„μον εἶναι παρὰ σοὶ. Τὸ δὲ, Ἕως, πολλάκις ἤ τε παλαιὰ καὶ ἡ νέα Διαθήκη ἐκλαμβάνεσιν ἀντὶ τῆ αἰωνίως. ἐ πρὸς καιρὸν δὲ, ἀλλ᾽ αἰωνίως ὑπέταξεν ὁ Πατὴρ τῷ υἱῷ αὐτῆ τὰς ἐχθρὰς αὐτῆ, ἦγεν τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ἐξουσίας, καὶ τὲς κοσμοκράτορας τῆ σκότες τῆ αἰῶνος τύτε, ἔσχατον δὲ καὶ αὐτὸν τὸν θάνατον. δ ὅτι ὁ τῆ Κυρίε θάνατος ἐ μόνον ἀπήλλαξε τῶν ἀνθρώπων τὸ γένος ἀπὸ τῆς ἐξουσίας τῶν δαιμόνων, ἀλλὰ καὶ μετήγαγεν αὐτὸ ἐκ τῆ θανάτε εἰς τὴν ζωήν· διότι ὁ πιςεύων εἰς αὐτὸν, κἂν ἀποθάνῃ, ζήσεται. Ταῦτα δὲ τὰ προφητικὰ λόγια προτείνας πρὸς τὲς Φαρισαίες ὁ Ἰησῆς Χριςὸς, ἐπήγαγε τὸ συμπέρασμα, λέγων· Ἐὰν ὁ Δαβὶδ ὀνομάζῃ αὐτὸν τὸν Χριςὸν, Κύριον αὐτῆ, πῶς υἱὸς αὐτῆ ἐςί; Σημείωσαι δὲ, ὅτι ἐκ ἀρνεῖται, ὅτι υἱός ἐςι τῆ Δαβὶδ, ὡς σάρκα λαβὼν ἐκ τῆς ἁγίας Παρθένε, ἥτις ἐκατάγετο ἐκ τῆ Δαβὶδ, ἀλλὰ τὴν ὑπόνοιαν τῶν Φαρισαίων διορθοῖ. διότι ἐκεῖνοι ἔλεγον, ὅτι μόνον υἱὸς τοῦ Δαβὶδ ἐςιν, ἐχὶ δὲ καὶ Κύριος· Ὁ δὲ Δαβὶδ καὶ πατὴρ ἐςι τῆ Κυρίε Ἰησῆ καὶ δῆλος· Πατὴρ κατὰ τὸν λόγον τῆς σαρκὸς, δῆλος κατὰ τὸν λόγον τῆς Θεότητος. διὰ τέτων δὲ τῶν προφητικῶν λόγων, ἐπιτηδείως ἠνάγκασε τὲς Φαρισαίες ὁ Ἰησῆς, ἵνα ὁμολογήσωσιν, ὅτι αὐτός ἐςι Θεὸς καὶ ἄνθρωπος.

Ἑβρ. 1, 3.

Ἰωάν. 17, 5.

Γεν. 8, 7. Ψαλ. 122, 5. Ἡσ. 46, 4. Ματ. 1, 25. Ματ. 18, 30. 34 Ἑβρ. 10, 13. Ἐφεσ. 6, 12 1 Κορ. 15, 26. Ἰωάν. 11, 25

Καὶ ἐδεὶς ἐδύνατο αὐτῶ ἀποκριθῆναι λόγον, οὐδὲ ἐτόλμησέ τις ἀπ᾽ ἐκείνης τῆς ἡμέρας ἐπερωτῆσαι αὐτὸν ἐκ ἔτι. Ματ. 22, 46.

Οἱ κάκιστοι Φαρισαῖοι βελόμενοι παγιδεῦσαι τὸν Ἰησῆν Χριστὸν. ἐν λόγῳ ἀπέστειλαν πρὸς αὐτὸν τὲς ἰδίες μαθητὰς μετὰ τῶν Ἡρωδιανῶν, ἵνα ἐρωτήσωσιν αὐτὸν, „Ἔξεστι „δῆναι κῆνσον Καίσαρι, ἢ ἐ. Ἦκσαν δὲ „παρ᾽ αὐτῆ τὸ, Ἀπόδοτε ἓν τὰ Καίσαρος Καίσαρι, καὶ τὰ τῆ Θεῆ τῷ Θεῷ. Κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἦλθον καὶ οἱ Σαδδουκαῖοι, ἐρωτῶντες αὐτὸν περὶ τῆς ἀναςάσεως τῶν νεκρῶν. τοιτοτρόπως δὲ ἀπεκρίθη καὶ πρὸς αὐτὲς, ὥςε „Ἀκέσαντες οἱ ὄχλοι, „ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτῆ. Μετ᾽ αὐτὲς ἦλθε καὶ ὁ νομικὸς πειράζων αὐτόν. τοιάυτην δὲ ἀπόκρισιν ἔλαβε καὶ αὐτὸς, ὥςε ἐξεφώνησε, „Καλῶς, διδάσκαλε, ἐπ᾽ ἀληθείας εἶπας. Τελευταῖον δὲ καὶ αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς ἐρωτήσας αὐτοὺς τίνος υἱός ἐςιν ὁ Χριστὸς, καὶ καταργήσας τὴν ἀπόκρισιν αὐτῶν διὰ τῶν προφητικῶν λόγων, ἔφραξε τὰ στόματα αὐτῶν, καὶ κατέσησεν αὐτὲς ἀναπολογήτες. ἐσιώπησαν παντελῶς, ἐπειδὴ ἐκ ἠδύναντο ἀποκριθῆναι· ἐ μόνον δὲ ἐσιώπησαν τότε, ἀλλ᾽ ἰδόντες, ὅτι ἐδὲν κερδαίνεσιν ἀπὸ τῶν τοιέτων ἐρωτημάτων, μᾶλλον δὲ ζημιῦνται, ἐπειδὴ ὁ λαὸς ἀκέων τὰς ἀποκρίσεις αὐτῆ, ἐπίστευεν εἰς αὐτόν. ἀπ᾽ ἐκείνης τῆς ἡμέρας ἐκ ἐτόλμησαν ἐρωτῆσαι ἄλλο τι παρ᾽ αὐτῆ. Ματ. 22, 17. Αὐτ. 20. Αὐτ. 33. Μάρκ. 12, 32.

Χρυσ. εἰς τὴν Σειρ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΟΜΙΛΙΑ

ΜΕΤΑ ΤΟ ΚΑΤΑ

ΜΑΤΘΑΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

ΤΗΣ ΙΕ'. ΚΥΡΙΑΚΗΣ.

Περὶ ἀγάπης.

Οἱ Φαρισαῖοι μηδὲν ἔχοντες πρὸς ἀπόκρισιν τῶν λόγων τῦ Σωτῆρος, καταισχυνθέντες ἐσιώπησαν· ἡμεῖς δὲ πολλὰ ἔχοντες εἰπεῖν περὶ τῶν δύω ἐντολῶν, ἐξ ὧν ὅλος ὁ νόμος, καὶ οἱ Προφῆται κρέμανται, μὴ δυνάμενοι σιωπῆσαι, κηρύττομεν τὰ ἐνδοξα μεγαλεῖα τῆς ἀπείρε σοφίας, καὶ ἀμέτρου φιλανθρωπίας τῦ Θεῦ ἡμῶν. Μέγας εἶ Κύριε, καὶ θαυμασὰ τὰ ἔργα σε, καὶ ἐδεὶς λόγος ἐξαρκέσει πρὸς ὕμνον τῶν θαυμασίων σε. ἄπειρον ἀληθῶς δεικνύσι τὴν σοφίαν σε πάντα τὰ ποιήματά σε, ἐξόχως δὲ τῆς νομοθεσίας σου τὸ ἔργον. Ἐπειδὴ ἡ νομοθεσία σου ἐ μόνον σοφίαν ἄπειρον, ἀλλὰ καὶ φιλανθρωπίαν ἄμετρον περιέχει.

Περιέκλεισεν, ἀδελφοὶ, ὁ Θεὸς πάντα τὰ θεῖα αὐτοῦ προσάγματα εἰς δύω, μᾶλλον δὲ εἰς μίαν μόνην ἐντολὴν, τὴν ἐντολὴν τῆς ἀγάπης. Πολλὰ καὶ διάφορά εἰσι τὰ τοῦ Θεοῦ προσάγματα. νόμοι, ἐντολαὶ, συμβουλαὶ, δικαιώματα, παραγγέλματα, πάντα ὅμως ἐκ τῆς ἀγάπης κρέμανται, πάντα εἰσὶ τῆς ἀγάπης βλασοὶ, πάντα ἐκ τῆς ἀγάπης πηγάζουσι, καθὼς τὸ ὕδωρ ἐκ τῆς πηγῆς, πάντων μήτηρ ἐστὶν ἡ ἀγάπη. Ἀγαπήσεις, εἶπεν ὁ Θεὸς ἐν τῷ ἁγίῳ αὐτοῦ Εὐαγγελίῳ, Κύριον τὸν Θεόν σου ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ σου. Τῦτο δὲ αὐτὸ ἐδίδαξε καὶ διὰ τῆς παλαιᾶς Διαθήκης, εἰπών· Δός μοι υἱὲ σὴν καρδίαν. Ἐὰν ἀκέσῃς ταύτην τὴν δεσποτικὴν φωνὴν, καὶ ἀφιερώσῃς εἰς αὐτὸν ὅλην τὴν καρδίαν σου, Μακάριος εἶ, καὶ καλῶς σοι ἔσαι. Τότε τέλος ἔλαβε τὸ ἔργον τῆς σωτηρίας σου. τότε ἡ ἐπιθυμία σου, οὐδὲ τὰ σαρκικὰ ὀρέγεται, ἐδὲ τὸν κόσμον, ἀλλ' ὥσπερ ἐκείνη τοῦ Δαβὶδ τὰ σκηνώματα τοῦ Κυρίου τῶν δυνάμεων τὰ ἀγαπητὰ καὶ πεποθημένα ἐπιθυμεῖ, τὰς αὐλὰς τοῦ Κυρίου ἐπιποθεῖ ἡ ψυχή σου, καὶ ἐν αὐταῖς ἀγαλλίασιν ἐυρίσκει ἡ σάρξ σου. τότε ὁ θυμός σου τόνος γίνεται τῆς ψυχῆς σου, καὶ μεταβάλλεται εἰς ζῆλον· ὀργίζεσαι, καὶ ἐχ ἁμαρτάνεις, ἀλλ' ἀρετὰς μεγάλας κατορθοῖς καὶ θαυμασὰς, ὥσπερ ὁ μεγαλώνυμος Ἠλίας, ὅσις μετὰ παῤῥησίας ἐβόα· Ζηλῶν ἐζήλωσα τῷ Κυρίῳ παντοκράτορι. Τότε ἐδεμία περίσασις κατακρημνίζει σε εἰς τὴν ἐυπερίσατον ἁμαρτίαν, ἐδεὶς πειρασμὸς σαλεύει σε ἀπὸ τῆς ἀρετῆς τὴν σάσιν.

Ματ. 22, 37.

Παροι. 23, 26.

Ψαλ. 127. 2.

Ψαλ. 83, 1.

Ψαλ. 4, 4.

3 Βκσ. 19, 10. Ἑβρ. 12, 1.

Ἡμεῖς βλέπομεν, ὅτι ἡ θλίψις, ἡ σενοχωρία, ὁ διωγμὸς ἁρπάζει τὴν ὑπομονὴν ἀπὸ τῶν καρδιῶν τῶν ἀνθρώπων. τινὲς μὲν εἰς

τὸν

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

τὸν καιρὸν τῆς θλίψεως καὶ τῆς στενοχωρίας αὐτῶν ἀγανακτῆσι κατὰ τῆ Θεῆ, καὶ λαλῆσι λόγια βλάσφημα· ἄλλοι δὲ διὰ τὸν φόβον τῆ διωγμῆ περιφρονῆσι τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐκτελῆσι τὴν ἀνομίαν, εἰς τὴν ὁποίαν ἀναγκάζει αὐτοὺς ὁ διώκτης. εἰς ἐκεῖνον δὲ, ὅσις ἐφύτευσεν εἰς τὴν καρδίαν αὐτῆ τὴν μακαρίαν ἀρετὴν τῆς ἀγάπης, αἱ μὲν θλίψεις καὶ στενοχωρίαι πλέκσι στεφάνες, οἱ δὲ διωγμοὶ καὶ τὰ πάθη ἐ μόνον ἐδὲν βλάπτσι τὴν ψυχὴν αὐτῆ, ἀλλὰ καὶ χαρὰν πνευματικὴν εἰς αὐτὸν προξενοῦσι. μάρτυρες τῶν λεγομένων εἰσὶν ὁ δίκαιος Ἰὼβ, καὶ ὁ ἐρανοφάντορ Παῦλος. αὐτοὶ ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ ἠγάπησαν τὸν Θεόν. Ὅθεν

Ἰ'ώβ. 1, 22. Ἰ'ακ. 5, 11. Κολασ 1, 24. 2 Κορ. 12, 2. 4.

„ὁ μὲν Ἰὼβ ἐν πᾶσι τοῖς συμβεβηκόσιν αὐ-
„τῷ ἐδὲν ἥμαρτεν ἐναντίον τῆ Κυρίῃ· καὶ
„οὐκ ἔδωκεν ἀφροσύνην τῷ Θεῷ. Διὸ καὶ
„ἠξιώθη τῆ μακαρισμῆ· ὁ δὲ Παῦλος ἐχαι-
ρεν ἐν τοῖς παθήμασιν αὐτοῦ, ἕως τρίτου
οὐρανοῦ ὑψούμενος, καὶ βλέπων καὶ ἀκέων
ἀῤῥήτα ῥήματα.

Ἡ πεῖνα, ἡ γυμνότης, ὁ κίνδυνος τῆς ζωῆς, ἡ γεγυμνωμένη μάχαιρα εἰς μεγάλα κατακρημνίζσιν ἁμαρτήματα τὲς δυσυχεῖς καὶ τρισαθλίες ἀνθρώπες. ἐκεῖνος κλέπτει, ἐπειδὴ πεινᾷ· ἕτος γίνεται λῃστὴς, ἐπειδὴ ἐκ ἔχει ἔνδυμα. ἐκεῖνος διὰ τὸν κίνδυνον τῆς ζωῆς ἀθετεῖ τῆς ὀρθοδοξίας τὰ δόγματα· ἕτος διὰ τῆς μαχαίρας τὸν φόβον ἀρ-

1 Κορ. 4, 11.

νεῖται τὴν εἰς Χριστὸν πίσιν. οἱ θεῖοι Ἀπόστολοι πολλάκις ἐυρέθησαν εἰς τοιαύτας κινδυνώδεις περισάσεις. „Ἄχρι τῆς ἄρτι ὥρας,
„λέγσι, καὶ πεινῶμεν, καὶ διψῶμεν, καὶ
„γυμνητεύομεν, καὶ κολαφιζόμεθα, καὶ ἀ-

1 Κορ. 15, 30.

„στατῶμεν. Τί καὶ ἡμεῖς, λέγσι, κινδυνεύο-
„μεν πᾶσαν ὥραν; Καὶ πᾶσαν δὲ ἡμέραν
ἕως θανάτε ἐκινδύνευον, ὡς αὐτοὶ μεθ' ὅρ-

Αὐτ. 31.

κε ἐπιβεβαιῶσι. „Καθ' ἡμέραν ἀποθνήσκω,
„νὴ τὴν ὑμετέραν καύχησιν, ἣν ἔχω ἐν
„Χριστῷ Ἰησῆ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν.

Διατὶ δὲ ἆρά γε ὅσα εἰς ἄλλες γίνονται ἀφορμὴ ἁμαρτίας, εἰς τὲς Ἀποστόλες ἐγένοντο παραίτια τοσέτων μεγάλων καὶ ὑψηλῶν κατορθωμάτων, ὅσα δὶ αὐτὲς ἀναγινώσκομεν εἰς τὰς περὶ αὐτῶν ἱσορίας; διότι αὐτοὶ τοσῆτον ἠγάπησαν τὸν Θεὸν, ὥσε ἀφέντες πάντα τὰ ἐν κόσμῳ τερπνὰ, ἠκολέθησαν τῷ Ἰησῆ Χριστῷ. Ἰδὲ ἡμεῖς, ἔλεγεν

Ματ. 19, 27.

„αὐτῷ ὁ μακάριος Πέτρος, ἀφήκαμεν πάν-
„τα, καὶ ἠκολεθήσαμέν σοι. Ἡ δὲ τοιάυτη ἀγάπη ἐσὶν ὅπλον ἀκαταμάχητον, καὶ προπύργιον ἀπόρθητον. „Πάντα σέγει, πάντα
„πισέυει, πάντα ἐλπίζει, πάντα ὑπομένει.

1 Κορ. 13, 7, 8.

ἡ ἀγάπη ἐδέποτε ἐκπίπτει. Οὐδεμία περίσασις δύναται νὰ βλάψῃ τὸν ἀγαπῶντα τὸν Θεὸν, ἐδεὶς πειρασμὸς δύναται νὰ ἀπομακρύνῃ αὐτὸν ἀπὸ τῆς πηγῆς τῶν ἀρετῶν, ἥτις ἐσὶν ἡ ἀγάπη. „Τὶς ἡμᾶς χωρίσει ἀπὸ

Ῥ'ωμ. 8, 35.

„τῆς ἀγάπης τῆ Χριστῆ, ἔλεγεν ὁ θεηγόρος
„Παῦλος, θλῖψις, ἢ στενοχωρία, ἢ διωγμὸς,
„ἢ λιμὸς, ἢ γυμνότης, ἢ κίνδυνος, ἢ μά-
„χαιρα; Ῥῆνται ναὶ καὶ κατὰ τῶν ἀγαπώντων τὸν Θεὸν τῶν πειρασμῶν καὶ τῶν ἐναντίων περισάσεων τὰ ἄγρια κύματα, ἀλλ' ἐδόλως δύνανται νὰ καταποντίσωσι τὸ σκάφος τῆς ψυχῆς, τὸ ὑπὸ τῆς ἀγάπης κατεσ-

Ῥωμ. 8, 37.

„κευασμένον. Ἀλλ' ἐν τέτοις πᾶσιν ὑπερνι-
„κῶμεν, προσίθησιν ὁ αὐτὸς Ἀπόστολος, διὰ
„τῆ ἀγαπήσαντος ἡμᾶς. Ὅταν ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ ἡμῶν ἀγαπῶμεν τὸν Θεὸν, τότε ἔτε

Αὐτ. 38, 39.

ὁ φόβος τῆ θανάτε, ἔτε ἡ ἀγάπη τῆς ζωῆς, ἔτε οἱ Ἄγγελοι, ἔτε οἱ ἐξσιασαὶ τῆ κόσμε, ἔτε οἱ δαίμονες, ἔτε τὰ ἐνεσῶτα καὶ περιέχοντα ἡμᾶς κακὰ, ἔτε ἃ προβλεπόμενα καὶ προσδοκώμενα, ἔτε ἡ ἐυτυχία καὶ δόξα, ἔτε ἡ δυσυχία καὶ ἀτιμία, ἔτε ἄλλο τὶ τῶν ἐν τῇ κτίσει δύναται νὰ ἀποχωρίσῃ ἡμᾶς ἀπὸ τῆς ἀγάπης τῆ Θεῆ, καὶ νὰ κατακρημνίσῃ εἰς τῆς ἁμαρτίας τὰ βάραθρα.

Οὐδὲν δύναται νὰ νικήσῃ τὸν ἀγαπῶντα τὸν Θεὸν, ἐπειδὴ διὰ τῆς ἀγάπης γίνεται κατοικητὴ-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

κατοικητήριον καὶ θρόνος τῷ Θεῷ. „Ἐάν
„τις ἀγαπᾷ με, εἶπεν ὁ Κύριος, τὸν λόγον
„μου τηρήσει· καὶ ὁ Πατήρ μου ἀγαπήσει
„αὐτὸν, καὶ πρὸς αὐτὸν ἐλευσόμεθα, καὶ
„μονὴν παρ' αὐτῷ ποιήσομεν. Ὅπου δὲ ὁ
Θεὸς, ἐκεῖ δύναμις ἀκαταμάχητος, ἐκεῖ φῶς
ὑπέρλαμπρον, μακρὰν φυγαδεῦον πάσης ἁ-
μαρτίας τὸ σκότος. ὁ ἄνθρωπος ὁ διὰ τῆς
ἀγάπης τῷ Θεῷ συνηνωμένος ἐστὶν ὁ ἄνθρω-
πος ὁ πρὸ τῆς ἁμαρτίας, ὁ καθ' ὁμοίωσιν
τῷ Θεῷ πλασθείς. κατὰ δὲ τὸ τοιοῦτο ἀν-
θρώπῳ ἐ μόνον οἱ πειρασμοὶ καὶ αἱ χαλε-
παὶ καὶ κινδυνώδεις περισάσεις ἐδὲν ἰσχύ-
σιν, ἀλλὰ καὶ πάντα τὰ κτίσματα ὁρῶντα
ἐν αὐτῷ τὴν ἀπαράλλακτον τῷ Θεῷ εἰκόνα,
καὶ αἰσθανόμενα τὴν ἐν αὐτῷ θείαν δύνα-
μιν, ἐυλαβῦνται αὐτὸν ὡς βασιλέα, καὶ
ὑποτάσσονται αὐτῷ ὡς ἄρχοντι τῆς γῆς.
Βλέπομεν τοῦτο εἰς τὰς ἁγίας Γραφάς. ὁ
Ἰησοῦς τῷ Ναυῆ ἔσησε τῷ Ἠλίᾳ τὸν δρόμον,
οἱ τρεῖς παῖδες ἔσβεσαν τὴν δύναμιν τοῦ
πυρὸς, ὁ Δανιὴλ ἔφραξε τὰ στόματα τῶν
λεόντων, ὁ Ἠλίας ἔκλεισε καὶ πάλιν ἤνοιξε
τὸν ἐρανὸν, ὁ Μωϋσῆς μετέβαλε τὸ ὕδωρ
εἰς αἷμα, καὶ τῆς γῆς τὸ χῶμα εἰς σκνί-
φας, ὁ Πέτρος ἀνέσησε τὴν Ταβιθὰ, ὁ Παῦ-
λος ἐμεινεν ἀβλαβὴς ἐκ τῶν δηγμάτων τῆς
ἐχίδνης, εἰς τὰς θαυματεργὲς ἁγίας πᾶσαν
ὑπακοὴν ἐδειξαν τὰ κτίσματα, ἐκπηδήσαν-
τα καὶ αὐτὲς τὰς ὄρες τῆς ἰδίας φύσεως.

Καὶ ἄλλο δὲ προτέρημα θαυμασὸν ἔδω-
κεν ὁ Θεὸς εἰς τὴν ἀρετὴν τῆς ἀγάπης. ἡ
ἀγάπη ἐστὶν ὁ χορηγὸς καὶ φύλαξ καὶ αὐ-
τῆς τῆς προσκαίρε ἐυτυχοῦς ἡμῶν καταστάσεως.
ἀκέσατε τὴν ἀπόδειξιν. ἡ ἐυτυχὴς κατάσα-
σις, καὶ ἡ ἀληθὴς τῷ ἀνθρώπῳ ἄνεσις κρέ-
μαται ὅλη ἀπὸ τῆς καλῆς καὶ ἐυτάκτε διοι-
κήσεως τῆς ὁμηγύρεως, ἐν ᾗ αὐτὸς ζῇ καὶ
πολιτεύεται. εἰς ποίαν δὲ πόλιν, ἢ χώραν,
ἢ οἰκίαν, ἢ εἰς ποίαν ἄλλην ὁμήγυριν βλέ-
πεις καλὴν καὶ ἐυτακτον διοίκησιν, εἰμὴ
εἰς ἐκείνην, ἐν ᾗ λάμπει ἡ δικαιοσύνη, λα-
λεῖται ἡ ἀλήθεια, πολιτεύεται ἡ σωφροσύ-
νη, ἐνεργεῖται ἡ μετάδοσις, βασιλεύει ἡ
συμφωνία καὶ ἡ ἑνωσις; φανερὸν δέ ἐσι, ὅτι
ταῦτα πάντα καρποί εἰσι τῆς ἀγάπης. ἐὰν
ἀφέλῃς τὴν ἀγάπην ἀπὸ τῆς ὁμηγύρεως τῶν
ἀνθρώπων, βλέπεις ἐν αὐτῇ ἀδικίας, ψεύ-
δη, ἀσωτείας, ἁρπαγὰς, ἐπιβελὰς, δολιότη-
τας, προδοσίας, διχονοίας, μάχας, σκάνδα-
λα. ταῦτα δὲ προξενῦσιν εἰς τὲς ἐν αὐτῇ
τῇ ὁμηγύρει ζῶντας ἀνθρώπες ξενοχωρίας,
θλίψεις, συμφορὰς, κινδύνες, κακὰ ἄμετρα,
καὶ ἑπομένως ἀθλίαν καὶ δυσυχεσάτην κα-
τάσασιν. ἡ ἀγάπη λοιπὸν τῷ Θεῷ πρὸς τὸν
ἄνθρωπον ἔδωκεν εἰς τὴν ἀγάπην τῷ ἀν-
θρώπῳ πρὸς τὸν Θεὸν προτερήματα, διὰ τῶν
ὁποίων ὁ ἄνθρωπος ἐυτυχὴς γίνεται καὶ εἰς
τάυτην τῷ κόσμῳ τὴν παροικίαν, καὶ εἰς τὴν
μέλλεσαν ἐράνιον ἡμῶν πατρίδα.

Βλέπε δὲ πρὸς τέτοις πῶς ὁ Θεὸς πάν-
τα πανσόφως ᾠκονόμησεν, ὅσα φέρεσιν εἰς
ἡμᾶς τὴν ἐυτυχίαν καὶ τὴν σωτηρίαν. Θέ-
λει, ἵνα ἀγαπῶμεν αὐτόν· „Ἀγαπήσεις, Ματ. 22, 37.
„λέγει, Κύριον τὸν Θεόν σε, Οὐχ ὅτι χρεί-
αν ἔχει τῆς ἀγάπης ἡμῶν· διότι ποίαν χρεί-
αν ἔχει αὐτῆς ὁ παντοδύναμος, ὁ παντο-
κράτωρ, ὁ παντεξέσιος, ἡ πηγὴ τῆς δόξης,
ὁ δοτὴρ πάντων τῶν ἀγαθῶν; ἀλλ' ἵνα διὰ
τῆς πρὸς αὐτὸν ἀγάπης ἔχχέῃ ἐφ' ἡμᾶς καὶ
τὰ πρόσκαιρα αὐτῷ ἀγαθὰ, καὶ τὰ αἰώνια.
„θέλει δὲ, ἵνα ἀγαπῶμεν αὐτὸν, Ἐν ὅλῃ
τῇ καρδίᾳ, καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ, καὶ ἐν ὅλῃ
τῇ διανοίᾳ ἡμῶν, καὶ ἐπαναλαμβάνει τὸ
ἐν ὅλῃ, τρεῖς, ἵνα δείξῃ, ὅτι τῦτό ἐσι δί-
καιον, τῦτο συμφέρον, τῦτο ἀναγκαῖον. Δί-
καιον, ἐπειδὴ τότε δικαιοπραγῦμεν, ὅταν
εἰς τὸν δημιεργὸν ἡμῶν, τὸν Σωτῆρα, τὸν
ἐυεργέτην, τὸν χορηγὸν τῆς ζωῆς καὶ πάν-
των τῶν ἀγαθῶν, ἐχὶ τὸ μέρος, ἀλλὰ τὸ
ὅλον προσφέρωμεν. Συμφέρον, ἐπειδὴ, ἐὰν
μέρος μὲν ἀφιερώσω εἰς τὸν Θεὸν, μέρος
δὲ

Ἰωάν. 14, 23.

Γεν. 1. 16. Ἰησ. 10, 12. Δαν. 5, 25. Δαν. 6, 18. 5 Βασ 17, 1. Ἐξ. 7, 19. Πραξ. 9, 40. Πράξ. 28, 3.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

δὲ εἰς τὸν κόσμον, τὸ μέρος, τὸ ὁποῖον ἀφιέρωσα εἰς τὸν κόσμον σηρίζεται εἰς πράγματα ἀκατάσατα καὶ ἐυμετάβλητα, ὅθεν ἐκ ὠφελεῖμαι, ἀλλὰ ζημιεῖμαι καὶ βλάπτομαι. ἐὰν ἀφιερώσω μέρος τῆ νοός μ καὶ τῆς καρδίας μ εἰς τὰ ἀργύρια, εἰς τὰ κτήματα, εἰς τὰ ἀξιώματα τῆ κόσμ τότε, ἄυριον ἢ κλέπτει αὐτὰ ὁ κλέπτης, ἢ ἁρπάζει ὁ ἐπίβελος, ἢ διαφθείρει ἡ αἰφνίδιος συμφορά. ὅθεν τὸ ὑποκείμενον τῆς ἀγάπης μου καὶ τῆς γλυκύτητός μ γίνεται μοι ὕλη πικρίας, καὶ ἀπαραμυθήτ θλίψεως. μόλις μετὰ τὰς πολλὰς ἀγῶνας καὶ κόπ γλυκαίνει τὴν καρδίαν μ ἡ τότων ἀπόλαυσις, καὶ ἰδοὺ μεταβάλλει τὴν ῥανίδα τῆς γλυκύτητος αὐτῶν εἰς θάλασσαν πικρίας ἡ τότων σέρησις. σήμερον χαίρω διὰ τὴν ἀπόλαυσιν αὐτῶν, καὶ ἄυριον κλαίω διὰ τὴν τότων σέρησιν. ἐὰν δὲ ἀφιερώσω τὸ ὅλον εἰς τὸν Θεὸν, ἐπειδὴ ὁ Θεὸς ἐστὶν ἡ πηγὴ τῶν ἀγαθῶν, ἐστὶν ἄτρεπτος καὶ ἀναλλοίωτος, οὐδέποτε βλάπτομαι, ἀλλὰ πάντοτε ὠφελεῖμαι. ἡ ἡσυχία μ μένει ἀναλλοίωτος, ἡ εἰρήνη μ ἀτάραχος, ἡ χαρά μ ἄλυπος, ἡ εὐτυχία μ διηνεκής. Ἀναγκαῖον δὲ, ἐπειδὴ ἐὰν ἀφιερώσω μέρος τῆς ψυχῆς μ καὶ τῆς διανοίας μ, καὶ μέρος τῆς καρδίας μ εἰς τὸν Θεὸν, μέρος δὲ εἰς τὸν κόσμον, τότε εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο τὸ μὴ ἀφιερωθὲν εἰς τὸν Θεὸν εἰσέρχονται οἱ πονηροὶ λογισμοὶ, εἰσέρχεται ἡ ἐπιθυμία τῆς σαρκὸς, εἰσέρχεται ἡ ἁμαρτία, ἥτις μιαίνει καὶ διαφθείρει καὶ τὸ μέρος τὸ ἀφιερωθὲν εἰς τὸν Θεόν. ἐὰν ἀφιερώσω ὅλην τὴν καρδίαν, καὶ τὴν ψυχὴν, καὶ τὴν διάνοιάν μ εἰς τὸν Θεὸν, τότε ἡ ἁμαρτία ἐχ εὑρίσκει τόπον, ἵνα εἰσέβῃ ἐν ἐμοὶ, ἐπειδὴ καὶ ἡ καρδία μ, καὶ ἡ ψυχή μ, καὶ ἡ διάνοιά μ πεπληρωμένα εἰσὶ τῆ Θεῆ, τῆ ἐν ἐμοὶ κατοικοῦντος.

Θέλει ὁ Θεὸς ὅλην τὴν ἀγάπην ἡμῶν, ἐπειδὴ ὁ μὲν κόσμος, καὶ πάντα τὰ ἐγκόσμια πράγματα ἀνάξιά εἰσι τῆς ἀγάπης ἡμῶν, ὡς φθαρτὰ, μεταβλητὰ, καὶ πρόσκαιρα. μόνος δὲ αὐτός ἐσι τὸ ἄξιον ὑποκείμενον τῆς ἀγάπης ἡμῶν, ἐπειδὴ ἐστὶν ἄφθαρτος, ἀμετάβλητος, αἰώνιος. διὰ τοῦτο ὅσις ἀφιερώσει ὅλον ἑαυτὸν εἰς τὸν Θεὸν, ἐκεῖνος ἔχει διαπαντὸς καὶ τὴν καρδίαν, καὶ τὴν ψυχὴν, καὶ τὴν διάνοιαν πλήρη πάσης χαρᾶς, καὶ ἀγαλλιάσεως ἀμεταβλήτ. χαίρει αὐτὸς, ὡς ὁ Παῦλος, καὶ εἰς τὰ συμβαίνοντα αὐτῷ παθήματα, λέγει καὶ αὐτὸς καθὼς ἐκεῖνος· „Νῦν χαίρω ἐν τοῖς παθήμασί μ. Κολ. 1, 24.

Βλέπε, λέγω, πῶς ὁ Θεὸς πάντα πανσόφως ᾠκονόμησεν, ὅσα φέρουσιν εἰς ἡμᾶς τὴν εὐτυχίαν, καὶ τὴν σωτηρίαν. Ἡ ἀγάπη, ἥτις ἐστὶ τὸ θεμέλιον τῶν νόμων τῆ Θεῆ, ἡ ῥίζα καὶ ἡ πηγὴ πάσης ἀρετῆς καὶ χάριτος, ἡ εὐτυχία τῆς ζωῆς, καὶ ἡ σωτηρία τῆς ψυχῆς, ἡ πρόξενος τῆς αἰωνίς μακαριότητος, ἡ ἕνωσις τῆ Θεῆ μετὰ τῆ ἀνθρώπου, ἐστὶν ἀρετὴ εὐκολωτάτη. οὐδὲ ἀγώνων, οὐδὲ κόπων, οὐδὲ ὁδοιπορίας, οὐδὲ χρημάτων, οὐδὲ μεσιτείας, οὐδὲ ἄλλου τινὸς πράγματος χρείαν ἔχεις, ἵνα ἀγαπήσῃς τὸν Θεόν. ἠθέλησας ἀγαπῆσαι αὐτόν; τοῦτο ἀρκεῖ σοι, καὶ οὐδὲν ἐμποδίζει σε. Ἡ αὐτὴ ἀγάπη ἐστὶ πρᾶγμα κοινόν. καὶ οἱ ἄνδρες, καὶ αἱ γυναῖκες, καὶ ὁ νέος, καὶ ὁ γέρων, καὶ ὁ ὑγειὴς καὶ ὁ ἀσθενὴς, καὶ ὁ Βασιλεὺς καὶ ὁ στρατιώτης, καὶ ὁ πλούσιος καὶ ὁ πτωχὸς, καὶ ὁ ἀξιωματικὸς, καὶ ὁ ἰδιώτης, καὶ πάσης ἄλλης καταστάσεως καὶ τάξεως ἄνθρωπος μετὰ τῆς αὐτῆς εὐκολίας δύναται νὰ ἀγαπήσῃ τὸν Θεὸν, καὶ νὰ φθάσῃ ἐπίσης εἰς αὐτὸν τὸν τέλειον τῆς ἀγάπης βαθμόν.

Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἄπειρος σοφία τῆ Θεῆ, καὶ ἡ ἄμετρος αὐτῆ φιλανθρωπία διὰ τὴν σωτηρίαν καὶ εὐτυχῆ κατάσασιν τῶν ἀνθρώπων τοιαύτην κατεσκεύασε τὴν ἀρετὴν τῆς ἀγάπης, ποίαν ἀπολογίαν ἔχουσιν ἐνώπιον τῆ Θεοῦ, ὅσοι οὐδέποτε αὐτὸν ἠγάπησαν, ὅσοι ἀποθνή-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ἀποθνήσκεσιν ἄσπλαγχνοι, σκληροὶ, ἀνελεήμονες, ἀσυμπαθεῖς, ὅσοι ἀποθνήσκουσιν ἔχοντες τὸ μῖσος εἰς τὴν καρδίαν, καὶ τὴν ἐπιθυμίαν τῆς ἐκδικήσεως εἰς τὴν ψυχήν; ποίαν πρόφασιν ἔχω, καὶ ποίαν ἀπολογίαν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως, ὅταν ὁ Βασιλεὺς τῆς δόξης ἐρευνῶν τὰ ἔργα τῶν ἀνθρώπων, ἔυρῃ με γυμνὸν τοῦ ἐνδύματος τῆς ἀγάπης; ποία ἡ πρόφασίς μου; τὸ δύσκολον τῆ κατορθώματος; ἀλλὰ ποίαν δυσκολίαν ἔχει ἡ ἀρετὴ τῆς ἀγάπης; ποία ἡ πρόφασίς μου; τὰ ἐπακολουθοῦντα ἐκ τῆς ἀγάπης δυσχήματα; ἀλλ' ἡ ἀγάπη φέρει εἰς τὸν ἄνθρωπον τὴν εἰρηνικὴν κατάσασιν, καὶ πᾶσαν ἄλλην τῆς ζωῆς εὐτυχίαν. τὶ ἀπολογήσομαι, καταφρονήσας τὴν ἀρετὴν τῆς ἀγάπης, τὴν πρόξενον τῆς σωτηρίας μου; ὦ ποῖος φόβος τότε, ὅταν ὁ δίκαιος κριτὴς ἐκφωνήσῃ τὴν φοβερὰν ἀπόφασιν· „Δήσαντες αὐτοῦ πόδας καὶ Ματ. 22, 13.
„χεῖρας, ἄρατε αὐτὸν, καὶ ἐκβάλετε εἰς τὸ
„σκότος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσαι ὁ κλαυθ-
„μὸς, καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων. Κύριε Παντοκράτωρ διὰ τῶν οἰκτιρμῶν τοῦ μονογενοῦς σου υἱοῦ ἐμφύτευσον εἰς τὰς καρδίας ἡμῶν τὴν ἀγάπην σου, καὶ ῥῦσαι ἡμᾶς τῶν αἰωνίων βασάνων. Ἀμήν.

ΕΡΜΗΝΕΙΑ

ΕΙΣ ΤΟ ΚΑΤΑ

ΜΑΤΘΑΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

ΤΗΣ Ιξ'. ΚΥΡΙΑΚΗΣ.

Ἄλλοι μὲν τῶν τῆς ψευδοφιλοσοφίας μαθητῶν ἀρνέμενοι παντελῶς τὴν θείαν πρόνοιαν, λέγουσιν ὅτι τὰ πάντα εἰσὶν ἀπερίσκεπτα καὶ ἀπρονόητα, κινοῦνται δὲ καὶ εὐθύνονται ὑπὸ τῆς τύχης, ἢ ὑπὸ τῶν ἐν αὐτοῖς φυσικῶν νομων· Ἄλλοι δὲ περιορίζοντες τῷ Θεῷ τὴν πρόνοιαν ἄχρι τῆς Σελήνης, λέγεσιν, ὅτι πάντα ὅσα εὑρίσκονται ὑποκάτω τῆς Σελήνης ἀπρονόητά εἰσι, καὶ ὡς ἔτυχε κινέμενα, καὶ διευθυνόμενα. Ἡ ἀληθινὴ εὐαγγελικὴ τῷ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστῷ φιλοσοφία καὶ διὰ τῆς ἐν τῷ σημερινῷ Εὐαγγελίῳ ἀναγνωσθείσης Παραβολῆς διδάσκουσα τὴν διανομὴν τῶν ταλάντων ἀνάλογον εἰς τὴν τοῦ καθενὸς δύναμιν, ἔτι δὲ καὶ τὸν ἀναλογισμὸν τῶν δοθέντων ἑκάστῳ ταλάντων, καὶ τὰ βραβεῖα τῶν πολλαπλασιασάντων, καὶ τὰς τιμωρίας τῶν ταῦτα κρυψάντων, λαμπρᾷ τῇ φωνῇ ἀνακηρύττει τὴν εἰδικὴν περὶ ἑνὸς ἑκάστου πρόνοιαν, καὶ καταργεῖ τὰ πεπλανημένα τῶν τοιούτων ψευδοφιλοσόφων δόγματα. ψυχωφελὴς ἓν καὶ σωτήριός ἐστιν ἡ τῆς Παραβολῆς ταύτης ἑρμηνεία, ἣν ἀκούσατε.

Εἶπεν ὁ Κύριος τὴν Παραβολὴν ταύτην· Ματ. 25, 14.
Ἄνθρωπός τις ἀποδημῶν, ἐκάλεσε τοὺς ἰδίους δούλους, καὶ παρέδωκεν αὐτοῖς τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ.

Ὁ ἄνθρωπος, ὅστις παρέδωκε τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ τοῖς δούλοις αὐτοῦ, ἐστὶν ὁ πανά-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

γαθος

γαθος Θεὸς, ὅσις παρέδωκε τὰ χαρίσματα αὐτῆ τοῖς ἀνθρώποις. καὶ ἄνθρωπος μὲν λέγεται διὰ τὴν πρὸς τὲς ἀνθρώπες φιλανθρωπίαν αὐτῆ· ἀποδημῶν δὲ, διὰ τὴν πρὸς τὲς δέλες αὐτῆ, τὲς λαβόντας τὰ χαρίσματα αὐτῆ ὑπερβάλεσαν μακροθυμίαν· καθότι ἐκ ἐυθὺς, ἀλλὰ μετὰ παρέλευσιν χρόνε πολλοῦ ζητεῖ παρ' αὐτῶν τὸν καρπὸν τῶν δοθέντων αὐτοῖς χαρισμάτων. „Μετὰ δὲ „χρόνον πολὺν, λέγει, ἔρχεται ὁ Κύριος τῶν „δέλων ἐκείνων. Ἀλλὰ καὶ κατὰ ἄλλην ἔννοιαν ἐκλαμβάνεσί τινες τὰ λόγια ταῦτα. ὁ ἄνθρωπος, λέγεσι, σημαίνει τὸν δι' ἡμᾶς σαρκωθέντα Ἰησῆν Χριςὸν, ὅσις, ὅτε ἀναχωρῆσαι ἔμελλεν ἐκ τοῦ κόσμου τότε, καὶ ἀναληφθῆναι εἰς τὸν οὐρανὸν, παρέδωκεν εἰς τὲς ἁγίες αὐτῆ μαθητὰς τὰ ὑπάρχοντα αὐτῆ, ἦγεν τὴν ἁγίαν αὐτῆ Ἐκκλησίαν, „Ἣν περιεποιήσατο διὰ τῆ ἰδίε αἵματος. *Καὶ ᾧ μὲν ἔδωκε πέντε τάλαντα, ᾧ δὲ δύω, ᾧ δὲ ἕν· ἑκάςῳ κατὰ τὴν ἰδίαν δύναμιν· καὶ ἀπεδήμησεν εὐθέως.*

Τὰ τάλαντα ἐνταῦθα σημαίνεσι τῆ Θεῆ τὰ χαρίσματα, τὴν εὐφυΐαν, τὴν σοφίαν, τὸν πλῆτον, τὸ ἀξίωμα, τὴν τέχνην, καὶ ἄλλα ὅμοια. ἡ δὲ τέτων διανομὴ ἐςὶν ἄνισος. ἄλλος λαμβάνει πέντε, ἄλλος δύω, ἄλλος ἕν, ἐδεὶς δὲ μένει ἄνευ ταλάντε. γίνεται δὲ ἡ ἄνισος διανομὴ κατὰ ἀναλογίαν τῆς δυνάμεως ἑνὸς ἑκάσου. τόσα τάλαντα ἐμπισεύει ὁ Θεὸς, ὅσα καθεὶς δύναται πολυπλασιάσαι. ἴσως δὲ τὸ πέντε; δύω, καὶ ἕν ἐκ ἐτέθησαν ὡς παραδειγματικὰ ἁπλῶς, ἵνα μόνον τὸ περισσότερον καὶ ὀλιγώτερον σημάνωσιν, ἀλλὰ τὸ μὲν πέντε ἐτέθη διὰ τὰς πέντε αἰσθήσεις· τὸ δὲ δύω, διὰ τὴν ἐκ δύω ἐσιῶν τῆ ἀνθρώπε σύνθεσιν, τῆς ψυχικῆς δηλονότι καὶ τῆς τῆ σώματος· τὸ δὲ ἕν, διὰ τὴν μίαν ἐκ τῶν δύω φύσεων τῆ ἀνθρώπε ὑπόςασιν.

Mat. 25, 19.

Κύριλ. εἰς τὴν Σειρ.

Πράξ. 20, 28.

Mat. 25, 15.

Πορευθεὶς δὲ ὁ τὰ πέντε τάλαντα λαβὼν, εἰργάσατο ἐν αὐτοῖς, καὶ ἐποίησεν ἄλλα πέντε τάλαντα. Ὡσαύτως καὶ ὁ τὰ δύω, *ἐκέρδησε καὶ αὐτὸς ἄλλα δύω.* Ὁ δὲ τὸ ἓν λαβὼν, *ἀπελθὼν ὤρυξεν ἐν τῇ γῇ, καὶ ἀπέκρυψε τὸ ἀργύριον τῆ Κυρίε αὐτῆ.*

Mat. 25, 16. 17. 18.

Ἡ μὲν ἐργασία σημαίνει τὴν μετάδοσιν, ἡ δὲ ὄρυξις, τὴν κρύψιν τῶν ταλάντων. Ὅσις λαβὼν τῆς σοφίας τὸ χάρισμα, κηρύττει τὸ Εὐαγγέλιον, ἐξηγεῖ τὰς θείας Γραφὰς, κατηχεῖ τὲς ἀπίςες, συγγράφει ὠφέλιμα βιβλία, παραδίδωσι φωτιςικὰ μαθήματα, ἐκεῖνος πολυπλασιάζει τὸ τάλαντον. ὅσις δὲ σοφὸς ὢν, ἐδὲ τὸ ςόμα ἀνοίγει πρὸς διδασκαλίαν, ἐδὲ τὴν χεῖρα κινεῖ πρὸς τὸ συγγράφειν εἰς ὠφέλειαν τῆ πλησίον, ἐκεῖνος κρύπτει τῆς σοφίας τὸ τάλαντον. τὸ αὐτὸ νόησον καὶ περὶ τῶν ἄλλων ταλάντων. Τί δὲ σημαίνει τὸ, „Ἐποίησεν „ἄλλα πέντε τάλαντα, Καὶ τὸ, Ἐκέρδησε „καὶ αὐτὸς ἄλλα δύω; Τὸν πολυπλασιασμὸν σημαίνει τῆ χαρίσματος τὸν ἐπίγειον, καὶ τὴν προσθήκην τῆς δόξης τὴν ἐπεράνιον. διότι ὁ σοφὸς διὰ τῆς παραδόσεως τῶν ἐπισημονικῶν μαθημάτων ποιεῖ σοφὲς, ὁ τεχνίτης διὰ τῆς παραδόσεως τῶν κανόνων τῆς τέχνης ποιεῖ τεχνίτας, ὁ πλούσιος διὰ τῆς μεταδόσεως τῆ πλέτε ποιεῖ πλεσίες. εἰς ἐκείνες δὲ, οἵτινες τοιουτοτρόπως πολυπλασιάζεσι τὸ χάρισμα, δόξα καὶ ςέφανοι προσίθενται ἐν ἐρανοῖς κατὰ ἀναλογίαν τῆ πολυπλασιασμῆ.

Μετὰ δὲ χρόνον πολὺν ἔρχεται ὁ Κύριος τῶν δέλων ἐκείνων, καὶ συναίρει λόγον μετ' αὐτῶν.

Mat. 25. 19.

Μετὰ χρόνον πολὺν εἶπεν, ἐπειδὴ εἰς τὴν δευτέραν τῆ Κυρίε παρεσίαν, ὅταν ἔλθῃ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησῆς Χριςὸς μετὰ δόξης κρῖναι ζῶντας καὶ νεκρὲς, τότε λογοθέσιον φοβερὸν συνίσησι μετὰ πάντων τῶν ἀνθρώπων

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ἀνθρώπων, καὶ ἐξετάζει ἑνὸς ἑκάσου τὰ ἔργα. τὸ αὐτὸ δὲ λογοθέσιον περιγράφει καὶ ἡ Παραβολὴ τοῦ ὀφειλέτου τῶν μυρίων τα-
Ματ. 18, 23. λάντων, λέγουσα· „Ὡμοιώθη ἡ Βασιλεία τῶν „οὐρανῶν ἀνθρώπῳ Βασιλεῖ, ὃς ἠθέλησε συ-„νάραι λόγον μετὰ τῶν δούλων αὐτοῦ.

Ματ. 25, 20. Καὶ προσελθὼν ὁ τὰ πέντε τάλαντα λαβὼν, προσήνεγκεν ἄλλα πέντε τάλαντα λέγων· Κύριε πέντε τάλαντά μοι παρέδωκας, ἴδε ἄλλα πέντε τάλαντα ἐκέρδησα ἐπ' αὐτοῖς. ἔφη δὲ αὐτῷ ὁ Κύριος αὐτοῦ· εὖ δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ· ἐπὶ ὀλίγα ἦς πιστὸς, ἐπὶ πολλῶν σε καταστήσω· εἴσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ Κυρίου σου. Προσελθὼν δὲ καὶ ὁ τὰ δύω τάλαντα λαβὼν, εἶπε· Κύριε δύω τάλαντά μοι παρέδωκας, ἴδε ἄλλα δύω τάλαντα ἐκέρδησα ἐπ' αὐτοῖς. ἔφη αὐτῷ ὁ Κύριος αὐτοῦ· εὖ δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ· ἐπὶ ὀλίγα ἦς πιστὸς, ἐπὶ πολλῶν σε καταστήσω· εἴσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ Κυρίου σου.

Βλέπε τὴν εὐγνωμοσύνην τῶν ἀγαθῶν καὶ μεταδοτικῶν ἀνθρώπων. αὐτοὶ ὁμολογοῦσιν, ὅτι ὁ Θεὸς ἐστὶ τὸ αἴτιον τῆς ἀρετῆς αὐτῶν. „Σὺ Κύριε, λέγει ὁ εἷς, πέντε τά-„λαντά μοι παρέδωκας· Σὺ Κύριε, λέγει „καὶ ὁ ἄλλος, δύω τάλαντά μοι παρέδω-„κας· Ἄκουε δὲ καὶ τοῦ δεσπότου τὸν ἔπαινον· Εὖγέ σοι δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ· Ἀγαθὸς ἐστιν ὁ μεταδοτικὸς, ὡς ἀγαθοποιῶν τὸν πλησίον αὐτοῦ· Πιστὸς δὲ, ὡς οἰκονομῶν τὸ δοθὲν αὐτῷ τάλαντον κατὰ τὸν οἰκοπὸν τοῦ Κυρίου αὐτοῦ, τοῦ δόντος αὐτῷ εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ. Ἐπὶ ὀλίγα, λέγει, ἐφάνης πιστὸς, ἐπὶ πολλῶν σε καταστήσω. Ὀλίγα δὲ ἀληθῶς καὶ μικρά εἰσι τὰ πρόσκαιρα χαρίσματα συγκρινόμενα τῇ ἐπουρανίῳ δόξῃ, καὶ τῇ αἰωνίῳ Βασιλείᾳ, εἰς ἣν εἰσάγει ὁ Θεὸς τὸν πολυπλασιάσαντα τὸ „τάλαντον, λέγων· Εἴσελθε εἰς τὴν χαρὰν „τοῦ Κυρίου σου. Τοῦτό ἐστιν ἡ ἀμοιρὴ τῶν πόνων τῶν ἁγίων ἀνδρῶν, οἵτινες μετὰ χαρᾶς καὶ ἐπιμελείας μεταδόντες τὸ ἐμπιστευθὲν αὐτοῖς χάρισμα, ὠφέλησαν τὸν πλησίον αὐτῶν, ἡ μακαριότης δηλαδὴ ἡ αἰώνιος, καὶ ἡ δόξα ἡ ἀνεκλάλητος, καὶ ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἡ ἀπέραντος. ταῦτα δὲ ὠνόμασε χαρὰν τοῦ Κυρίου, καθότι προξενοῦσι τὴν χαρὰν τὴν ἀτελεύτητον, καὶ τὴν ἀγαλλίασιν τὴν αἰώνιον.

Προσελθὼν δὲ καὶ ὁ τὸ ἓν τάλαν- Ματ. 25, 24.
τον λαβὼν, εἶπε· Κύριε, ἔγνων σε, ὅτι σκληρὸς εἶ ἄνθρωπος, θερίζων ὅπου οὐκ ἔσπειρας, καὶ συνάγων ὅθεν οὐ διεσκόρπισας. Καὶ φοβηθεὶς, ἀπελ- 25.
θὼν ἔκρυψα τὸ τάλαντόν σου ἐν τῇ γῇ· ἴδε, ἔχεις τὸ σόν.

Διὰ τούτων τῶν λόγων ἐφανέρωσεν ἡμῖν ὁ Κύριος τὴν ἀχαριστίαν καὶ τὰς παραλόγους προφάσεις τῶν πονηρῶν καὶ ὀκνηρῶν ἀνθρώπων. ἔτοι ἐδέποτε ἀρκοῦνται εἰς ὅσα ὁ Θεὸς δίδωσιν εἰς αὐτοὺς, οὐδὲ προσφέρουσιν αὐτῷ τὴν χρεωστουμένην εὐχαριστίαν, ἀλλὰ πάντοτε προσκλαίονται, καὶ ἀχαριστοῦσι· μὴ ἐκπληροῦντες δὲ τὸ ἀπαραίτητον αὐτῶν χρέος, προφάσεις ἐπινοοῦσιν οὐ μόνον ματαίας, ἀλλὰ καὶ αὐθάδεις καὶ παραλόγους, προφάσεις αἵτινες οὐ δικαιολογοῦσιν, ἀλλὰ κατακρίνουσιν αὐτούς. Ἄκουσον τί λέγει ἕτος ὁ πονηρὸς δοῦλος· Κύριε, λέγει, ἐγὼ ἐκατάλαβα, ὅτι ὑπάρχεις ἄνθρωπος σκληρὸς, ἐπειδὴ θερίζεις ὅπου οὐκ ἔσπειρας, καὶ συνάγεις ὅθεν οὐκ ἐσκόρπισας. διὸ φοβηθεὶς τὴν σκληρότητά σου, οὐκ ἐπολυπλασίασα διὰ τῆς μεταδόσεως τὸ χάρισμά σου, ἀλλὰ κατέκρυψα, καὶ ἀφῆκα αὐτὸ ἀμετάδοτον. βλέπε τὸ τάλαντον ὃ δέδωκάς μοι, ἔχεις αὐτὸ σῶον καὶ ἀκέραιον. ἄκουσον νῦν καὶ τὸ, πῶς ἐλέγχει ὁ Κύριος τὸν πονηρὸν δοῦλον, διὰ τῶν ἰδίων λόγων, δι' ὧν αὐτὸς ἐνόμισεν, ὅτι δικαιολογεῖται.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Ματ. 25, 26. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Κύριος αὐτῷ, εἶπεν αὐτῷ· πονηρὲ δοῦλε καὶ ὀκνηρὲ, ᾔδεις ὅτι θερίζω ὅπου οὐκ ἔσπειρα, καὶ συνάγω ὅθεν οὐ διεσκόρπισα· 27. Ἔδει οὖν σε βαλεῖν τὸ ἀργύριόν μου τοῖς τραπεζίταις· καὶ ἐλθὼν ἐγὼ, ἐκομισάμην ἂν τὸ ἐμὸν σὺν τόκῳ.

Ματ. 21, 12. Μαρκ. 11, 15. Ἰωάν. 2, 15. Τραπεζῖται, οἵτινες καὶ κολλυβισταὶ λέγονται, εἰσὶν ἐκεῖνοι οἵτινες ἀλλάττοντες τὰ χρήματα, παραδείγματος χάριν τὰ χρυσᾶ εἰς ἀργυρᾶ ἢ χάλκινα, ἐκ τούτου καὶ αὐτοὶ κερδαίνουσι, καὶ εἰς τοὺς δεσπότας τῶν χρημάτων κέρδος ἀποδίδουσιν. οἱ τραπεζῖται δὲ ἐνταῦθα σημαίνουσι τοὺς ὁποιῳδήποτε τρόπῳ εὐεργετουμένους. διότι καθὼς οἱ τραπεζῖται λαμβάνοντες τὰ ἀργύρια καὶ αὐτοὶ κερδαίνουσι, καὶ εἰς τοὺς δόντας αὐτοῖς τὰ ἀργύρια κέρδος ἀποδίδουσιν· οὕτω καὶ οἱ εὐεργετούμενοι, λαμβάνοντες τὴν εὐεργεσίαν, καὶ ἑαυτοὺς ὠφελοῦσι, καὶ κέρδος ἀθάνατον προξενοῦσιν εἰς τοὺς εὐεργέτας αὐτῶν. ἐπειδὴ ὁ Θεὸς ἀντὶ τῆς προσκαίρου εὐεργεσίας ἀνταποδίδωσιν εἰς αὐτοὺς τὴν αἰώνιον αὐτοῦ Βασιλείαν. ἐλέγχει οὖν ὁ Κύριος τὸν μὴ πολυπλασιάσαντα τὸ τάλαντον διὰ τῶν ἰδίων λόγων, δι' ὧν αὐτὸς προφασίζεται. σὺ, λέγει, δοῦλε πονηρὲ καὶ ὀκνηρὲ, ἐκ ἐπολυπλασίασας τὸ τάλαντόν μου διὰ τὴν κακίαν τῆς καρδίας σου, καὶ τὴν ὀκνηρίαν τῆς προαιρέσεώς σου. ἐπειδὴ ἐὰν ἐγνώρισας, ὡς λέγεις, ὅτι ἐγὼ εἰμι σκληρὸς, καὶ θερίζω ὅπου ἐκ ἔσπειρα, καὶ συνάγω ὅθεν οὐ διεσκόρπισα, διὰ τοῦτο μάλιστα ἔπρεπε φοβηθεὶς τὴν ἐμὴν σκληρότητα, ἵνα βάλῃς τὸ τάλαντον ὅπερ ἔλαβες εἰς τοὺς τραπεζίτας, ἔπρεπεν ἵνα μεταδώσῃς τὸν πλοῦτον εἰς τῶν πτωχῶν τὰς χεῖρας, ἢ τὴν σοφίαν εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων· ἐγὼ δὲ ἐλθὼν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως κρῖναι ζῶντας καὶ νεκρὸς, ἐλάμβανον τὸ τάλαντόν μου μετὰ τόκου. ποῖος δέ ἐστιν ὁ τόκος, ὃν λαμβάνει ὁ Κύριος ὅταν πολυπλασιάζωνται τὰ τάλαντα; ὁ τόκος ἔστιν ἡ προσθήκη τῶν σωζομένων. διότι καὶ ὅσοι πολυπλασιάζουσι τῷ Θεῷ τὸ χάρισμα, μεταδίδοντες αὐτὸ εἰς τοὺς ἄλλους, καὶ ὅσοι ἀπολαμβάνοντες τῆς μεταδόσεως τῷ ταλάντῳ ὠφελοῦσι τὴν ψυχὴν αὐτῶν, ἐκεῖνοι κληρονομοῦσι τὴν αἰώνιον χαρὰν καὶ Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. τοιουτοτρόπως οὖν ἐλέγξας ὁ Κύριος τὴν αὐθάδη καὶ παράλογον τοῦ πονηροῦ καὶ ὀκνηροῦ ἀνθρώπου προφασιολογίαν, καὶ ἐπισομίσας αὐτὸν, καὶ δείξας ὅτι ἐν τῇ ἐσχάτῃ κρίσει τοῦ Θεοῦ αἱ προφάσεις οὐδένα τόπον ἔχουσιν, οὐδὲ δύνανται δικαιολογῆσαι τοὺς πταίσας, ἐπάγει εὐθὺς τὴν φοβερὰν παίδευσιν.

Ματ. 25, 28. Ἄρατε οὖν ἀπ' αὐτοῦ τὸ τάλαντον, καὶ δότε τῷ ἔχοντι τὰ δέκα τάλαντα· 29. Τῷ γὰρ ἔχοντι παντὶ δοθήσεται, καὶ περισσευθήσεται· ἀπὸ δὲ τοῦ μὴ ἔχοντος, καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ. 30. Καὶ τὸν ἀχρεῖον δοῦλον ἐκβάλλετε εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς, καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων.

Φρικτὴ καὶ φοβερά ἐστιν ἡ ἀπόφασις κατὰ τοῦ κρύψαντος τὸ τάλαντον. „Ἄρατε „οὖν ἀπ' αὐτοῦ τὸ τάλαντον. Τοῦτό ἐστι σέρησις καὶ παντελὴς ἀπογύμνωσις τοῦ θείου χαρίσματος. Ὁπότε δὲ ἆραί γε αἴρει τὸ χάρισμα; εἰς τὸν παρόντα αἰῶνα, ἢ εἰς τὸν μέλλοντα; εἰς μὲν τὸν παρόντα αἴρει τὸ χάρισμα, εἰς δὲ τὸν μέλλοντα τὴν διὰ τὴν καλὴν χρῆσιν τοῦ χαρίσματος πρέπουσαν ἀνταπόδοσιν. καὶ ἀπὸ μὲν τῶν κακῶς μετερχομένων τὸ χάρισμα αἴρει ὁ Θεὸς καὶ τὸ χάρισμα καὶ τὴν διὰ τὸ χάρισμα ἀνταπόδοσιν· καθὼς ἀπὸ τοῦ γένους τῶν Ἰουδαίων ἀφεῖλεν ἐν μὲν τῷ νῦν αἰῶνι τὴν Ἱερωσύνην καὶ τὴν Βασιλείαν, μετὰ δὲ τὴν μέλλουσαν κρίσιν ἀφελεῖ ἀπ' αὐτῶν καὶ τὴν ἀνταπόδοσιν τὴν ἡτοιμασμένην διὰ τοὺς καλῶς

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

καλῶς μετελθόντας τὰ τοιαῦτα τάλαντα. ὁμοίως ἐξέρησε τὸν Ἰούδαν τῆ ἀποστολικοῦ χαρίσματος εὐθὺς μετὰ τὴν προδοσίαν, ὑσερήσει δὲ αὐτὸν ἐν τῇ δευτέρᾳ αὐτῆ παρουσίᾳ καὶ τῆς αἰωνίε δόξης, τῆς ἡτοιμασμένης διὰ τὲς πολυπλασιάσαντας τὸ ἀποστολικὸν τάλαντον. ἀλλὰ καὶ τὸν πλέσιον, ὅταν κακῶς μετέρχηται τῆ δοθέντος αὐτῷ πλέτε τὸ χάρισμα, καθιζᾷ ἐνίοτε πένητα πενήτων, αἴρων ἀπ' αὐτῆ τῆ πλέτε τὸ τάλαντον. ἐὰν δὲ μὴ μετανοήσῃ, ὑσερεῖ αὐτὸν καὶ ἀπ' αὐτῆς τῆς ἀπὸ καταβολῆς κόσμε ὑπὲρ τῶν δικαίων ἡτοιμασμένης Βασιλείας. Αἴρει τὸ τάλαντον ἀπὸ τῆ ἀναξίε· „Ἄρατε ἓν ἀπ' „αὐτῆ τὸ τάλαντον, Καὶ δίδωσιν αὐτῷ τῷ „ἀξίῳ τῆ ταλάντε· Καὶ δότε τῷ ἔχοντι τὰ „δέκα τάλαντα. Ὁ ἀμετάδοτος ἄνθρωπος γυμνῆται τῆ θείε χαρίσματος, εἰς τὸν μεταδοτικὸν προσίθεται χάρις ἐπὶ χάριτος. „Διατὶ δὲ τῆτο; Διότι, λέγει, Τῷ ἔχοντι „παντὶ δοθήσεται, καὶ περισσευθήσεται. Τὶς δέ ἐσιν ὁ ἔχων; καὶ τὶ ἔχει; Ἔχων ἐσὶν ὁ μεταδοτικὸς ἄνθρωπος. ἔχει δὲ ἔτος τὴν μεταδοτικὴν προαίρεσιν. Ὅθεν δίδοται αὐτῷ καὶ προσίθεται τῆ Θεῆ ἡ χάρις καὶ τὸ ἔλεος. „Ἀπὸ δὲ τῆ μὴ ἔχοντος, λέγει, καὶ „ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ' αὐτῆ. Ἀλλὰ πῶς ὁ μὴ ἔχων, ἔχει; Μὴ ἔχοντα ὀνομάζει τὸν ἀμετάδοτον, ὡς ἐξερημένον τῆς μεταδοτικῆς προαιρέσεως, κἂν ἔχῃ τὸ τάλαντον· ἔχει μὲν τὸ χάρισμα, ἐκ ἔχει δὲ τὴν μεταδοτικὴν προαίρεσιν. διὸ γυμνῆται καὶ τῆ χαρίσματος ὅπερ ἔλαβε. Βλέπε δὲ, ὅτι πρῶτον αἴρει ἀπ' αὐτῆ τὸ τάλαντον, ἐπειτα παραδίδωσιν αὐτὸν εἰς τὰς βασάνες, ἵνα δείξῃ, ὅτι ὐδεὶς χάριτος θείας μετέχων καταδικάζεται, ἕως ἔ ἔχει τῆ Θεῆ τὸ χάρισμα· πρῶτον δὲ γυμνῆται τῶν θείων δωρεῶν, ἔπειτα παραδίδοται εἰς τὴν κόλασιν. „Καὶ τὸν „ἀχρεῖον δῦλον ἐκβάλλετε εἰς τὸ σκότος τὸ „ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσαι ὁ κλαυθμὸς, καὶ ὁ „βρυγμὸς τῶν ὀδόντων. Δῦλος ἀχρεῖος καὶ ἄχρηςος ἐνώπιον Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων ὅσις κρύπτει τὸ τάλαντον. διὸ καὶ προσάττει τὲς Ἀγγέλες, ἵνα ἐκβάλωσιν αὐτὸν μακρὰν ἀπὸ τῆ προσώπε αὐτῆ. μακρὰν δὲ ἀπὸ τε Θεῆ ἐσὶ σκότος ἐξώτερον, διὰ τὴν μακρὰν διάσασιν τῆ θείε φωτὸς, ὅ ἐσιν ὁ Θεός. ἐκεῖ δὲ κλαυθμὸς ἀπαρηγόρητος διὰ τὴν ἀκατάπαυσον θλῖψιν, ἐκεῖ βρυγμὸς ὀδόντων ἀπερίγραπτος διὰ τὰς ὀξυτάτας ὀδύνας.

Ταῦτα λέγων, ἐφώνει· Ὁ ἔχων ὦτα ἀκέειν, ἀκεέτω. Ματ. 20, 30.

Ὅταν ὁ Ἰησῆς Χριςὸς ἐλάλει παραβολικῶς, τότε ἔλεγε τῆτο τὸ ἐπιφώνημα· „Ὁ „ἔχων ὦτα ἀκέειν, ἀκεέτω· Διδάσκων ἡμᾶς διὰ τέτε, ὅτι ὲ λαλεῖ περὶ ὠτίων σωματικῶν, καὶ ἀκοῆς ὑλικῆς, ἀλλὰ περὶ τῶν ψυχικῶν ὠτίων, καὶ τῆς νοερᾶς ἀκοῆς. „Ὁ „ἔχων ὦτα ἀκέειν, ἀκεέτω· Ἤγεν νοερῶς ἀκεέτω, καὶ κατανοείτω τὰ λεχόμενα. διότι πρὸς τὴν τέτων κατανόησιν χρείαν ἔχομεν προσοχῆς καὶ συνέσεως. Σευῆρ. εἰς τὴν Σειρ. Χρυσ. Αὐτ.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΟΜΙΛΙΑ

ΜΕΤΑ ΤΟ ΚΑΤΑ

ΜΑΤΘΑΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

ΤΗΣ Ιξ'. ΚΥΡΙΑΚΗΣ.

Περὶ τῦ ὅτι ἐδεὶς ἐξὶν ὁ μὴ ἔχων τάλαντον.

Πολλοὶ νομίζοντες, ὅτι ἐκ ἔλαβον τάλαντον, ἐδεμίαν φροντίδα ἔχεσι περὶ τῆς ὠφελείας τῦ πλησίον, κοιμῶνται δὲ ἡσυχοι, πεπληροφορημένοι ὄντες, ὅτι οὐδένα λόγον ἀποδώσεσι τῷ Θεῷ περὶ τῆς μεταδόσεως τῦ ταλάντε. Ὁ ἄρχων, λέγεσιν, ὁ σοφὸς, ὁ τεχνίτης, ὁ πλέσιος ἔλαβεν ἀληθῶς τάλαντον. ὅθεν ἐκεῖνος δικαίως χρεωσεῖ, ἵνα ὠφελήσῃ τὸν πλησίον αὐτῦ. ἐγὼ δὲ ἰδιώτης ἄνθρωπος, ἀμαθὴς, ἄτεχνος, πτωχὸς, ποῖον τάλαντον ἔλαβον, καὶ τὶ νὰ μεταδώσω, ἢ πῶς νὰ ὠφελήσω; λοιπὸν, λέγεσιν, ἡ σήμερον ἀναγνωσθεῖσα ἐυαγγελικὴ Παραβολὴ ἐκ ἔξι διδασκαλία κοινὴ, ἀλλὰ μερικὴ, ἀποβλέπεσα εἰς μόνες τοὺς λαβόντας τάλαντον. Τοῦτο, ἀδελφοί με, ἐξὶ ψεῦδος, καὶ πλάνη τῦ διαβόλε φανερά. διότι ἐὰν τὸ τάλαντον πολυπλασιαζόμενον ὑπάρχῃ τὸ μέσον, δι' ἕ ἀξιύμεθα τῆς μακαρίας φωνῆς· „Εὖ δῦλε ἀγα-
Ματ. 25, 21. „θὲ καὶ πιςέ. Ἐὰν ὁ πολυπλασιασμὸς τοῦ „ταλάντε προξενῇ τὴν πολυπλάσιον ἀντα„πόδοσιν· Ἐπὶ ὀλίγα ἦς πιςὸς, ἐπὶ πολλῶν „σε κατασήσω· Καὶ εἰσάγῃ τὸν ἄνθρωπον εἰς τὴν Βασιλείαν τῶν ὐρανῶν· „Εἴσελθε „εἰς τὴν χαρὰν τῦ Κυρίε σε· Πῶς ὁ Θεὸς, ὁ ἐπίσης πάντας ἀγαπῶν, ἐπειδὴ ἐπίσης ἐξὶ πάντων ποιητὴς, εἰς τινὰς μὲν ἐγχειρίζει, εἰς ἄλλους δὲ ὐκ ἐμπισεύει τὸ τάλαντον; τῦτό ἐξιν ἀδύνατον, ἐπειδὴ τῦτο δείκνυσιν ἀνισότητα ἀγάπης, προσωποληψίαν, ἀδικίαν. ταῦτα δὲ μακρὰν ἀπέχεσιν ἀπὸ τῆς τελειότητος τῦ ὑπερτελείε Θεῦ, πλέον ἢ ὁ ὐρανὸς ἀπὸ τῆς γῆς. Ἐκ τάυτης τῆς σφαλερᾶς γνώμης ἀκολουθεῖ καὶ ἕτερον μέγα ἄτοπον. ὁ Θεὸς ᾠκοδόμησε πάντας τὲς νόμες αὐτῦ ἐπὶ τῷ θεμελίῳ τῆς ἀγάπης, καὶ ἐξ αὐτῆς ἐκρέμασε πάσας τὰς ἀρετὰς καὶ τὴν σωτηρίαν· προσέταξε δὲ εἰς πάντας ἐπίσης τῆς ἀγάπης τὴν ἐκπλήρωσιν· ἐὰν ἓν εἰς ἄλλους μὲν ἐνεχείρισεν, εἰς ἄλλους δὲ ὐκ ἔδωκε τάλαντον, ἦγεν τὸ ὄργανον, δι' ἕ ἐκπληρῦται τῆς ἀγάπης τὸ ἔργον, φανερόν ἐξιν, ὅτι ὁ Θεὸς ἐπιβελεύει τὴν σωτηρίαν τινῶν ἀνθρώπων. βλέπετε πῦ κατακρημνίζει τῦτο τὸ σύσημα;

Ἀλλ' ἐκ ἐμπισεύει, λέγεις, εἰς πάντας τὸ τάλαντον, ἐπειδὴ προβλέπει, ὅτι εἰς τινὰς διὰ τὴν ἀμέλειαν καὶ τὴν κακίαν αὐτῶν γίνεται κολάσεως αἴτιον. Ἡ ἀπόκρισις, ἐδεμίαν ἔχει ἰσχύν. διότι ὁ φόβος τῦ μέλλοντος κακῦ ἐ δύναται ποτὲ καταργῆσαι τὸ ἔργον τῆς ἀπείρου ἀγαθότητος τοῦ Θεοῦ. Προεῖδεν ὁ Θεὸς τὴν πτῶσιν τῦ πρωτοπλάσου, ἀλλ' ἡ προόρασις τῆς πτώσεως οὐκ

ἐνεμπόδισε

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ἐνεμπόδισε τὴν ἀγαθοεργίαν τῆς πλάσεως. προεῖδε τὴν προδοσίαν τὸ ἀποστόλε Ἰούδα, ἀλλ' ἡ πρόβλεψις τῆς προδοσίας ὐ κατήργησε τὴν τούτου ἐκλογὴν εἰς τὸ ἀποστολικὸν ἀξίωμα. ὐκ ἀκούεις δὲ τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον κηρύττον, ὅτι ὁ Θεὸς ἔδωκε τάλαντον ὐ μόνον εἰς τὲς πολυπλασιάσαντας αὐτὸ, καὶ διὰ τοῦτο σωθέντας, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν κρύψαντα αὐτὸ, καὶ διὰ τῦτο κατακριθέντα;

Ὁ Θεὸς δίκαιος ὢν καὶ φιλάνθρωπος, θέλει ἐπίσης πάντας σωθῆναι. ἐπειδὴ δὲ
Ματ. 22, 40. ὅλος ὁ νόμος καὶ οἱ Προφῆται ἐκ τῆς ἀγάπης κρέμανται· ἡ δὲ ἀγάπη οὐκ ἐν λόγῳ
Ἰωάν. 3, 18. καὶ γλώσσῃ, ἀλλ' ἐν ἔργῳ καὶ ἀληθείᾳ πληρῦται, τῆς δὲ ἐκπληρώσεως τῆς ἀγάπης ὀργανόν ἐστι τὸ τάλαντον· διὰ τῦτο ὁ Θεὸς εἰς πάντας ἐμπιστεύει τάλαντον· εἰς τινὰς
Ματ. 25, 15. μὲν πολλὰ, εἰς τινὰς δὲ ὀλίγα, εἰς ἄλλες δὲ ἓν μόνον, κατὰ ἀναλογίαν δηλαδὴ τῆς δυνάμεως, τὴν ὁποίαν καθεὶς ἔχει πρὸς τὸν πολυπλασιασμὸν αὐτῶν. ἐδένα δὲ ἄνθρωπον ἐγκαταλείπει ὁ Θεὸς γυμνὸν ταλάντε. ἐμπιστεύει δὲ ἑκάστῳ τὸ τάλαντον, οὐχ ἵνα κατακρύψῃ αὐτὸ, καὶ καταδικασθῇ, ἀλλ' ἵνα πολυπλασιάσῃ αὐτὸ, καὶ σωθῇ. Ὁ Θεὸς διὰ τὴν ἄμετρον αὐτῦ φιλανθρωπίαν βάλλει εἰς τὰς χεῖρας τῦ καθενὸς τὸ ὄργανον, τὸ μέσον, τὸν τρόπον τῆς σωτηρίας αὐτῦ. ἐπειδὴ δὲ ὁ ἄνθρωπος ἐπλάσθη ἀπ' ἀρχῆς ἐλευθεροπροαίρετος, διὰ τοῦτο ὅσοι μὲν καλοπροαίρετοι, ἐκεῖνοι πολυπλασιάζουσι τὸ δοθὲν αὐτοῖς τάλαντον, καὶ σώζονται. ὅσοι δὲ κακοπροαίρετοι, ἐκεῖνοι κατακρύπτουσιν αὐτὸ, καὶ κολάζονται.

Σαρ. 13, 14.

Ἀλλὰ ποῖον τάλαντον ἔχει, ἀποκρίνεσθε, ὁ ἄνθρωπος ὁ ἰδιώτης, καὶ πτωχὸς, καὶ ἄσημος; Ἔχει ἔμπροσθεν εἰς τὸν Θεὸν τὸ αὐτὸ τάλαντον, ὅπερ ἔχει καὶ ὁ πλέσιος. δύναται δὲ ὁ πτωχὸς, καὶ ὁ ἰδιώτης, καὶ ὁ ἄσημος νὰ πολυπλασιάσῃ αὐτὸ, ὐ μόνον καθὼς καὶ ὁ πλέσιος, ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ τὸν πλέσιον. τοῦτο φαίνεται παράδοξον, ὅμως ἔστιν ἀληθέστατον. διότι ὁ Θεὸς ὐκ ἀποβλέπει εἰς τὴν ποσότητα τοῦ μεταδιδομένου πράγματος, ἀλλ' εἰς τὴν προθυμίαν τῆς μεταδοτικῆς προαιρέσεως. καθὼς δὲ κατὰ ἀναλογίαν τῆς δυνάμεως τῦ καθενὸς διανέμει τὰ τάλαντα, ὕτω ζητεῖ παρὰ τῦ καθενὸς καὶ τὸν καρπὸν κατὰ ἀναλογίαν τῶν δοθέντων ταλάντων.

Μία γυνὴ χήρα, ἥτις ὐδὲν ἄλλο εἶχεν εἰμὴ δύω λεπτὰ, τὸ λεπτὸν τεταρτημόριόν ἐστι τῦ ὀβολῦ. ὁ δὲ ὀβολὸς ἰσοβαρὴς ἐστι δεκαὲξ κόκκοις κριθῆς) αὐτὴ βέβαια καὶ ἰδιώτης ἦν, καὶ πτωχὴ, καὶ ἄσημος· καὶ ὅμως αὐτὴ ἐπολυπλασίασε τὸ τάλαντον αὐτῆς ὑπὲρ τὲς πλεσίες. τοῦτο ἐβεβαίωσεν αὐτὸς ὁ τῶν ὅλων Δεσπότης καὶ Θεός. Ὅτε εἶδε τὲς πλεσίους βάλλοντας πολλὰ εἰς τὸ Γαζοφυλάκιον, ἰδὼν καὶ μίαν χήραν πενιχρὰν βάλλεσαν ἐκεῖ δύω λεπτὰ, ἐξεφώνησεν· „Ἀμὴν, λέγω ὑμῖν, ὅτι ἡ χήρα ἡ „πτωχὴ αὕτη πλεῖον πάντων βέβληκε τῶν „βαλόντων εἰς τὸ Γαζοφυλάκιον· Προσέθηκε δὲ τὸν λόγον ταύτης τῆς παραδοξολογίας· Πάντες γὰρ, εἶπεν, ἐκ τοῦ περισσεύοντος αὐτοῖς ἔβαλον. αὕτη δὲ ἐκ τῆς ὑσερήσεως αὐτῆς πάντα ὅσα εἶχεν ἔβαλεν, ὅλον τὸν βίον αὐτῆς.

Μαρκ. 12, 41.

Ἰδιώτης, ἄσημος, καὶ πάμπτωχος ἦν ἡ Σεραπτία χήρα. εἶχεν ὀρφανὰ τέκνα. ἦν δὲ καὶ ἀνομβρία πολυχρόνιος, καὶ πεῖνα μεγάλη εἰς Σάρεπτα τῆς Σιδωνίας, ὅπου αὐτὴ κατῴκει. καὶ εἰς τοιαύτας ὅμως περισάσεις ἐυρισκομένη, εἶχε τάλαντον, καὶ ἐπολυπλασίασεν αὐτὸ, καὶ ἔλαβε τῦ πολυπλασιασμῦ τὸν μισθόν. Ποῖον δὲ τὸ τάλαντον αὐτῆς; μία δραξ ἀλεύρε, καὶ ὀλίγον ἔλαιον ἐν τῷ καμψάκῃ. τῦτο τάλαντον; ναὶ, τῦτό ἐστι τάλαντον, καὶ τῦτο ἐπολυπλασίασε, θρέψασα

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ἐξ αὐτῆ τὸν προφήτην Ἠλίαν. ποίαν δὲ ὑπὲρ τούτε ἀνταπόδοσιν ἐλαβεν; ἔτρωγεν ὁ Προφήτης, καὶ αὐτὴ, καὶ τὰ ὀρφανὰ τέκνα αὐτῆς ἐξ αὐτῆ τῆ ἀλεύρε, καὶ τῦ ἐλαίε.

3 Βασ. 17, 16. „Καὶ ἡ ὑδρία τῆ ἀλεύρε ἐκ ἐξέλειπε, καὶ ὁ καμψάκης τῆ ἐλαίου οὐκ ἠλαττονήθη, Ἕως ἧ ἔβρεξεν ὁ Κύριος εἰς τὴν γῆν ἐκείνην, καὶ ἔπαυσεν ἡ πεῖνα. Ποῖος ἄνθρωπος ἢ πλέον ἰδιώτης, εἰς τὸν κόσμον, ἢ πλέον ἄσημος, ἢ πλέον πτωχὸς τούτων τῶν δύω γυναικῶν; καὶ ὅμως αὐταὶ καὶ εἶχον τάλαντον, καὶ ἐπολυπλασίασαν αὐτὸ, καὶ ἔλαβον τὴν ὑπὲρ τοῦ πολυπλασιασμοῦ ἀνταμοιβήν.

Ἡμεῖς μεριῶντες τῆ Θεῆ τὰς κρίσεις διὰ τῆ μέιρε τῶν ἰδίων κρίσεων, σφάλλομεν πολλάκις ὑπερβαλλόντως. ἡμεῖς βλέπομεν μόνον τὴν ποσότητα καὶ τὴν πολυτέλειαν τῆ δώρε, τὴν δὲ διάθεσιν τῆς καρδίας, καὶ τὴν προθυμίαν τῆς ψυχῆς τῆ ἐυεργετῆντος ἐδόλως περιεργαζόμεθα. ὁ Θεὸς ἐδὲ τὸ ποσὸν, ἐδὲ τὸ πολυτελὲς τῆ δωρήματος ἀνακρίνει, ἀλλὰ τῆς καρδίας τὴν διάθεσιν, καὶ τῆς ψυχῆς τὴν προθυμίαν βλέπει. ὅθεν πᾶσαν προσφορὰν, προθύμῳ ψυχῇ, καὶ ἀγάπῃ καθαρᾷ προσφερομένην, κἂν ἐυτελὴς, ἐυμενῶς αὐτὴν δέχεται, ὡς πολυπλασιασμὸν ταλάντε λογίζεται, καὶ ἀνταμείβει δὶ αὐτὴν πλεοίως.

Ἐὰν λοιπὸν ἔχῃς δύναμιν, ἵνα νίψῃς τὰς πόδας τῶν χρισιανῶν, ἔχεις τάλαντον· ἐὰν δὲ νίψῃς, πολυπλασιάζεις τὸ τάλαντόν σε. διότι τὸ ἔργον τῆτο συναριθμεῖται εἰς τὴν τάξιν τῶν ἐναρέτων πράξεων. Ἐὰν ἔχῃς προθυμίαν, ἵνα δείξῃς τὸν δρόμον εἰς τὸν ὁδοιπόρον, ἔχεις τάλαντον· ἐὰν δὲ συμπορευθῇς μετ' αὐτῆ ἐχὶ ἓν μίλιον, ὡς αὐτός σε ἀγγαρεύει, ἀλλὰ δύω κατὰ τὴν ἐυαγγελικὴν παραγγελίαν, πολυπλασιάζεις τὸ τάλαντόν σε. Ἐὰν ἔχῃς τρόπον ἵνα ποτίσῃς τὸν διψῶντα ἓν ψυχρὸν ποτήριον ὕδατος, ἔχεις τάλαντον· ἐὰν δὲ ποτίσῃς αὐτὸν, πολυπλασιάζεις τὸ τάλαντόν σου. Ἐὰν ὅταν βλέπῃς ἄνθρωπον κινδυνεύοντα, ἢ ἀσθενῆντα, ἢ ὁπωσδήποτε πάσχοντα, δύνασαι νὰ παρακαλέσῃς τὸν Θεὸν ὑπὲρ αὐτῆ, ἔχεις τάλαντον· ἐὰν δὲ ὑπὲρ τῆς σωτηρίας αὐτῆ ὑψώσῃς τὰς χεῖράς σε εἰς τὸν ἐρανὸν, πολυπλασιάζεις τὸ τάλαντόν σου. Ποῖος δὲ, εἰπατέ μοι, πάντων τῶν ἀνθρώπων οὐκ ἔχει ἓν τῶν τοιέτων ταλάντων; τίς ἐστιν ὁ μὴ δυνάμενος ἢ δὶ ἑνὸς ποτηρίε ψυχρῆ ὕδατος, ἢ διὰ μιᾶς συμβελῆς, ἢ δὶ ἑνὸς παρηγορητικῆ λόγε, ἢ διὰ μιᾶς συντόμε προσευχῆς ἐυεργετῆσαι τὸν πλησίον αὐτῆ; ταῦτα καθεὶς ἔχει, καθεὶς δύναται νὰ πράξῃ. ταῦτα δέ εἰσι, καὶ λογίζονται πολυπλασιασμὸς ταλάντε.

Δύω δὲ πολυπλασιασμοὺς λαμβάνει τὸ τάλαντον. πολυπλασιάζεται διὰ τῆς μεταδόσεως, πολυπλασιάζεται καὶ διὰ τῆς ἀνταποδόσεως. πολυπλασιάζεται διὰ τῆς μεταδόσεως, ἐπειδὴ ὅταν ὁ πλούσιος πλεσιοπαρόχως ἐλεῇ, ποιεῖ πολλοὺς πλουσίους· ὅταν ὁ σοφὸς προθύμως σοφίζῃ, ποιεῖ πολλὲς σοφές· ὅταν ὁ τεχνίτης ἀόκνως μεταδίδωσι τοὺς κανόνας τῆς τέχνης, ποιεῖ πολλοὺς τεχνίτας· ὅταν ὁ ἱερεὺς ἔργῳ τε καὶ λόγῳ διδάσκῃ, ποιεῖ πολλοὺς ἐναρέτους. πολυπλασιάζεται τὸ τάλαντον διὰ τῆς ἀνταποδόσεως, ἐπειδὴ ὅσις ὡς ἀγαθὸς καὶ πιστὸς τοῦ Θεοῦ δοῦλος πολυπλασιάζει τὰ ὀλίγα τάλαντα, τὰ ὁποῖα ἐκ Θεοῦ ἔλαβεν, ἐκεῖνος ἀντὶ τῶν ὀλίγων ἀντιλαμβάνει πολλά. „Εὖ δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ. ἐπὶ ὀλίγα ἦς πιστὸς, ἐπὶ πολλῶν σε κατασήσω. Αὐτὸς ἀντὶ ἑνὸς λαμβάνει ἑκατόν. Ἑκατονταπλασίονα λήψεται. „Ἡμεῖς δὲ βλέπομεν εἰς τοῦτον τὸν κόσμον οὐ μόνον τὸν διὰ τῆς μεταδόσεως, ἀλλὰ καὶ τὸν διὰ τῆς ἀνταποδόσεως πολυπλασιασμὸν τῆ τάλαντον.

Ματ. 25, 21.

Ματ. 19, 29.

Ἐκεῖνοι

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Ἐκεῖνοι οἱ τρισμακάριοι ἄνθρωποι, ὅσοι πολυπλασιάζουσι τὸ τάλαντον, ἢ ψυχικῶς, σοφίζοντες τοὺς ἀμαθεῖς, ἐπιστρέφοντες τοὺς πεπλανημένους, στηρίζοντες τοὺς πιστούς, σώζοντες ψυχὰς ἐκ θανάτου, καὶ ἁρπάζοντες αὐτὰς ἐκ τοῦ σύματος τοῦ ᾅδου· ἢ σωματικῶς, ὑπηρετοῦντες τοὺς χρείαν ἔχοντας, ἐλεοῦντες τοὺς πτωχούς, φιλοξενοῦντες τοὺς ξένους, ἐπισκεπτόμενοι τοὺς ἀσθενεῖς, προστατεύοντες τοὺς ἀδικουμένους, ἀντιλαμβανόμενοι τοῦ ὀρφανοῦ καὶ τῆς χήρας, εὐεργετοῦντες γένη, καὶ λαοὺς, καὶ πόλεις· ἐκεῖνοι λαμβάνουσι τὸν ἑκατονταπλάσιον πολυπλασιασμὸν τῶν ταλάντων αὐτῶν. τοὺς τοιούτους πολυπλασιαστὰς πάντες οἱ ἄνθρωποι τιμῶσι, πάντες περιποιοῦνται, πάντες σέβονται, πάντες ἕως ἐδάφους τῆς γῆς προσκυνοῦσι. τοὺς τοιούτους ἀνθρώπους, ἄλλος μὲν τῶν εὐεργετηθέντων ὀνομάζει πατέρας, ἄλλος δὲ ἀδελφούς, καὶ ἄλλος εὐεργέτας καὶ σωτῆρας. τοὺς τοιούτους ἀνθρώπους, οὐ μόνον ζῶντας, ἀλλὰ καὶ ἀποθανόντας τιμῶσιν οἱ ἄνθρωποι, καὶ σπεύδουσιν ἀντευεργετῆσαι, τὰς εἰκόνας αὐτῶν ἀναζωγραφοῦντες, καὶ στήλας ἀνυψοῦντες, καὶ τοὺς ἀνδριάντας αὐτῶν κατασκευάζοντες καὶ ἀνασηλοῦντες εἰς δόξαν καὶ μνημόσυνον τῆς ἀρετῆς, καὶ τοῦ ἀξιομνημονεύτου αὐτῶν ὀνόματος.

Βλέπε δὲ, πῶς ὁ πονηρὸς καὶ ὀκνηρὸς δοῦλος, ὅστις κρύπτει τοῦ Θεοῦ τὸ τάλαντον, στρεῖται καὶ ἐκείνου τοῦ ταλάντου ὅπερ ἔλαβε. τὸν πλούσιον τὸν ἀμετάδοτον ἐδοξοῖς τιμᾷ, πάντες φεύγουσιν αὐτὸν καὶ κακολογοῦσιν ὡς φιλάργυρον καὶ ἀσπλαγχνον. τὸν σοφὸν ὅταν κρύπτῃ τῆς σοφίας τὸ χάρισμα κατακρίνουσιν ἢ ὡς φθονερὸν, ἢ ὡς ὀκνηρὸν, ἢ ὡς ἀμαθῆ. ἀπὸ τοῦ ἱερωμένου τοῦ ἀμελοῦντος τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ χρέους τῆς ἱερωσύνης αἴρουσι τὸ πρέπον σέβας καὶ τὴν εὐλάβειαν. τὸν πτωχὸν, ὅταν οὐδεμίαν ἐκτελῇ ὑπηρεσίαν, περιφρονοῦσιν ἢ ὡς ὑπερήφανον, ἢ ὡς ὀκνηρὸν καὶ ῥάθυμον. μένει οὖν τὸ τάλαντον νεκρὸν, ἀνενέργητον, καὶ ἀνωφελὲς εἰς τὸν λαβόντα αὐτὸ, καὶ μὴ μεταδιδόντα, ἀλλὰ κρύπτοντα. τοιουτοτρόπως δὲ ἐκπληροῦται καὶ εἰς τὴν παροῦσαν ζωὴν τοῦ Κυρίου τὸ πρόσαγμα. „Ἄρατε οὖν ἀπ' αὐτοῦ τὸ τάλαντον. Ματ. 25, 28.

Ἀδελφοὶ, ταῦτά εἰσιν ἐπίγεια καὶ πρόσκαιρα, διὰ τοῦτο μὴ προσηλώσητε τὸν νοῦν εἰς ταῦτα μόνα, ἀλλ' ὑψώσατε αὐτὸν εἰς τὰ οὐράνια καὶ αἰώνια. ἐκεῖ βλέπετε καὶ τῆς ἀνταποδόσεως τὸν πολυπλασιασμὸν, καὶ τῆς κατακρύψεως τοῦ ταλάντου τὴν κατάκρισιν.

Ἔρχεται ὥρα, ὅταν ὁ φοβερὸς κριτὴς καθίσῃ ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτοῦ, πάντες δὲ οἱ ἅγιοι Ἄγγελοι, καὶ πάντες οἱ ἀπ' αἰῶνος ἄνθρωποι ἐνώπιον αὐτοῦ παρίστανται, καὶ αἱ βίβλοι ἀνοίγονται, καὶ τὰ μὲν φανερὰ θεατρίζονται, τὰ δὲ κρυπτὰ δημοσιεύονται. τότε ἐκεῖ ὁ πονηρὸς καὶ ὀκνηρὸς τρέμει, βλέπων ὅτι κατέκρυψε τὸ δοθὲν αὐτῷ τάλαντον. τότε ἐλέγχεται ἡ πονηρία αὐτοῦ, καὶ ἡ ὀκνηρία· „Πονηρὲ δοῦλε καὶ ὀκνηρὲ, λέγει αὐτῷ ὁ φοβερὸς κριτής. Τότε γυμνοῦται πάσης θείας χάριτος· „Ἄρατε οὖν ἀπ' „αὐτοῦ τὸ τάλαντον. Τότε χωρίζεται τῆς „θείας δόξης· Καὶ τὸν ἀχρεῖον δοῦλον ἐκ„βάλλετε. Τότε καταδικάζεται εἰς τὸ σκό„τος τὸ ἐξώτερον, ὅπου ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ „βρυγμὸς τῶν ὀδόντων. ὦ. ἰοὺ, ἀδελφοὶ, εἰς ἐκεῖνον, ὅστις ἀφροντίζει παντὶ τρόπῳ, ἵνα διὰ τῆς πρὸς τὸν πλησίον εὐεργεσίας πολυπλασιάσῃ τὸ δοθὲν αὐτῷ τάλαντον. τότε δὲ ἐκεῖ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ θείου νυμφῶνος, ἐν ταῖς λαμπρότησι τῶν ἁγίων, ἐν ταῖς χοροστασίαις τῶν Ἀγγέλων λάμπουσιν ὡς φωστῆρες οἱ τὸ τάλαντον αὐτῶν πολυπλασιάσαντες. λάμπουσιν ἐκεῖ τῆς ἐλεημοσύνης καὶ πασῶν τῶν εὐεργεσιῶν αὐτῶν αἱ ἀστραπαί. ἐκεῖ αὐτοὶ ἀκούουσι τῆς μακαρίας φωνῆς· „Εὖ δοῦλε ἀγα„θὲ καὶ πιστέ. ἐκεῖ εἰς αὐτοὺς δίδοται ἡ ὑπὲρ τοῦ πολυπλασιασμοῦ τοῦ ταλάντου ἀνταπόδοσις, ἦγον ἡ κληρονομία τῆς αἰωνίου Βασιλείας·

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

σιλείας· „Εἴσελθε εἰς τὴν χαρὰν τῦ Κυρίε σε. Μακάριος ἐκεῖνος ὁ ἄνθρωπος, ὅσις πολυπλασιάσει τὸ τάλαντον αὐτῦ, ἐλεῶν τὸν πλησίον αὐτῦ, καὶ εὐεργετῶν αὐτὸν, καὶ παντοιοτρόπως περιποιύμενος.

ΕΡΜΗΝΕΙΑ

ΕΙΣ ΤΟ ΚΑΤΑ

ΜΑΤΘΑΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

ΤΗΣ ΙΖ'. ΚΥΡΙΑΚΗΣ.

Ἔχει πᾶς ἔπαινος ὅρες καὶ μέτρα. ἐὰν δὲ ὁ ἐγκωμιαστὴς ὑπερέβῃ ταῦτα, ἢ μείνῃ ὀπίσω αὐτῶν, κιβδηλεύει τὴν ἀλήθειαν. ἐπειδὴ δὲ οἱ ἄνθρωποι καὶ συλλογιζόμενοι, καὶ λαλῦντες, καὶ συγγράφοντες, ἔυκολα ἢ ὑπὸ τῆς ἀσθενείας τῦ νοὸς, ἢ ὑπὸ τῆς βίας τῶν παθῶν ἀπατῶνται, διὰ τῦτο ὕταν ἐπαινῶσιν, ἔυκολόν ἐσιν ἢ νὰ ἀνέβωσιν εἰς τὰς ὑπερβολὰς, ἢ νὰ πέσωσιν εἰς τὰς ἐλλείψεις. ὅθεν ὕποπτα πάντοτε εἰσὶ τὰ ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων λεγόμενα ἔπαινα. Ἀλλ' ὅτε ἐπαινέτης ἐσὶν ὁ Θεὸς ὁ ἀλάνθασος καὶ ἀπαθὴς καὶ πανυπερτέλειος, τότε μωρὸς ἐσι καὶ ἀσύνετος ὅσις ἀμφιβάλλει περὶ τῆς ἀληθείας τῶν ἐγκωμίων. τῦ Θεῦ τὸ σόμα μεγάλες ἐπαίνες ἐπλεξεν εἰς τὴν πρὸς αὐτὸν προσελθῦσαν Χαναναίαν. „Ὦ γύναι, ἐξεφώνησε, „μεγάλη σε ἡ πίσις. Οὐδεμία ἦν ἀμφιβολία ἔχει τόπον περὶ τῆς πίσεως καὶ ἀρετῆς ταύτης τῆς θαυμασίας γυναικός. ἐυσεβέσατοι γρισιανοὶ προσηλώσατε τὸν νῦν εἰς τὴν ἑρμηνείαν τῆς σήμερον ἀναγνωσθείσης Εὐαγγελικῆς ἱσορίας, ἵνα μάθητε πόσον μεγάλη ἦν ἡ πίσις τῆς Χαναναίας, καὶ ἡ προθυμία δι' ἧς ὑπήντησε τὸν Ἰησῦν Χριςὸν, καὶ ἡ σύνεσις εἰς τὰς πρὸς αὐτὸν ἀποκρίσεις, καὶ ἡ ἔμμονος αὐτῆς διάθεσις εἰς τὴν δέησιν· ἔτι δὲ καὶ τὸν θεῖον τρόπον, δι' ὃ ὁ Θεάνθρωπος εἰς φῶς ἐξήγαγε καὶ ἐδημοσίευσε τὰς ἀρετὰς αὐτῆς· Πρὸς τύτοις δὲ καὶ τὸ τῦ Κυρίε ἐπὶ τὴν θυγατέρα αὐτῆς εὔσπλαγχνον θαυματύργημα.

Mat. 15, 21.

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐξῆλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὰ μέρη Τύρε καὶ Σιδῶνος.

Διατὶ ὁ Θεάνθρωπος, ὅσις παρήγγειλεν εἰς τὺς μαθητὰς αὐτοῦ· „Εἰς ὁδὸν ἐθνῶν „μὴ ἀπέλθητε, καὶ εἰς πόλιν Σαμαρειτῶν „μὴ εἰσέλθητε. Πορέυεσθε δὲ μᾶλλον πρὸς „τὰ πρόβατα τὰ ἀπολωλότα οἴκυ Ἰσραήλ· ἐκ ἐφύλαξε τὴν ἰδίαν ἐντολὴν, ἀλλ' ἐγκατέλειπε μὲν τὰ ἀπολωλότα πρόβατα οἴκον Ἰσραὴλ, ἦλθε δὲ εἰς ὁδὸν ἐθνῶν, ἦγεν εἰς τὰ μέρη Τύρε καὶ Σιδῶνος; ἐδὲ τὴν ἐντολὴν, ἣν ἔδωκε τοῖς μαθηταῖς αὐτῦ παρέβη, ἐδὲ τὸν λαὸν τῦ Ἰσραὴλ ἐγκατέλειπε, διότι ἡ ἐντολὴ ἐ λέγει, μὴ πορευθῆτε παντελῶς πρὸς τὰς ἐθνικὰς, ἀλλὰ προτιμᾷ μόνον τὺς Ἰσραηλίτας. „Πορεύεσθε δὲ μᾶλλον

Mat. 10, 5, 6.

πρὸς

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

„πρὸς τὰ πρόβατα τὰ ἀπολωλότα οἴκου Ἰσραήλ. Ἔδωκε δὲ εἰς αὐτὴν τὴν προτίμησιν, ἐπειδὴ αὐτοὶ λαβόντες τὸν νόμον καὶ τὴν Διαθήκην, καὶ ἀκέσαντες τὰς περὶ αὐτῆ προφητείας, εἶχον ἀρκετὸν φῶς καὶ διδασκαλίαν πρὸς ὑποδοχὴν αὐτῆ. ἀληθῶς δὲ οἱ Ἰσραηλῖται ἔλαβον τὴν προτίμησιν. διόπερ ὁ μόνον ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς πρῶτον αὐτοὺς ἐδίδαξεν, ἀλλὰ καὶ οἱ θεῖοι Ἀπόστολοι τὴν ἐντολὴν ταύτην παρ' αὐτῆ λαβόντες, πρῶτον εἰς αὐτοὺς ἐκήρυξαν τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν, ἔπειτα ἐπειδὴ ἐκεῖνοι ἐκ ἐδέξαντο τὸ κήρυγμα, ἐστράφησαν εἰς τὰ ἔθνη. Πράξ. 13, 46. Ὑμῖν „ἦν ἀναγκαῖον, εἶπεν ὁ Παῦλος καὶ ὁ „Βαρνάβας πρῶτον λαληθῆναι τὸν λόγον· „ἐπειδὴ δὲ ἀπωθεῖσθε αὐτὸν, καὶ ἐκ ἀξί„ους κρίνετε ἑαυτοὺς τῆς αἰωνίου ζωῆς, ἰδοὺ „στρεφόμεθα εἰς τὰ ἔθνη. Τοῦτο αὐτὸ δὲ ἐποίησε πρῶτος ὁ Κύριος. Ἐδίδαξε τοὺς Γραμματεῖς καὶ Φαρισαίους, ἵνα μὴ διὰ τὰς παραδόσεις αὐτῶν καταφρονῶσι τὴν ἐντολὴν τῆ Θεῆ. αὐτοὶ δὲ ἐκ ἐδέξαντο τὸν λόγον αὐτῆ, ἀλλ' ἐσκανδαλίσθησαν. διὰ τοῦτο τὸ ἐπορεύθη εἰς τὰ μέρη, ἢ „Εἰς τὰ με- Μάρκ. 7, 24. „θόρια, ὡς λέγει ὁ Εὐαγγελιστὴς Μάρκος, „Τύρε καὶ Σιδῶνος. Εἰσελθὼν δὲ εἰς οἰκείαν τινὰ, ἐκρυπτεν ἑαυτὸν ἐκεῖ, ἴσως ἐπειδὴ ἐκ εἶχε σκοπὸν ἵνα κηρύξῃ, ἀλλὰ μόνον ἵνα ἐλεήσῃ τὴν πιστεύσασαν αὐτῷ Χαναναίαν. κἂν δὲ ἐκρύπτετο, ἦκουεν ὅμως ὁ λαὸς, ὅτι ἦλθεν ἐκεῖ.

Ματθ. 15, 22. *Καὶ ἰδοὺ γυνὴ Χαναναία ἀπὸ τῶν ὁρίων ἐκείνων ἐξελθοῦσα, ἐκραύγασεν αὐτῷ, λέγουσα· ἐλέησόν με Κύριε, υἱὲ Δαβὶδ, ἡ θυγάτηρ μου κακῶς δαιμονίζεται.*

Μαρκ. 7, 26. „Ἦν δὲ ἡ γυνὴ, λέγει ὁ Εὐαγγελιστὴς Μάρκος, Συροφοίνισσα τῷ γένει, Ἦγεν Ἑλληνὶς κατὰ τὴν θρησκείαν, Σύρα κατὰ τὴν διάλεκτον καὶ Φοινίκισσα κατὰ τὸ γένος. Χρυσ. εἰς τὴν Σειρ Φοίνικας δὲ ὠνόμαζον τοὺς Χαναναίους. Κἂν δὲ τοιαύτη ἦν ἡ γυνὴ, ἐγίνωσκεν ὅμως, ὡς φαίνεται, τὰ περὶ τῆ Ἰησοῆ Χριστοῆ. διότι ἐ μόνον ὠνόμασεν αὐτὸν Κύριον, ἀλλὰ καὶ Υἱὸν Δαβίδ. βλέπε δὲ πρῶτον τὴν πίστιν, εἶτα καὶ τὸ φιλότεκνον αὐτῆς. τοσοῦτον ἐπίσευεν, ὅτι ἀπολαμβάνει τὴν ἰατρείαν τῆς θυγατρὸς αὐτῆς, ὥσε καταφρονήσασα τὸν κόπον τῆς ὁδοιπορίας, ἐξῆλθεν ἐκ τῶν ὁρίων ἐκείνων, τουτέστιν ἐκ τῶν ὁρίων τῆς Χαναναίας τῆς πατρικῆς γῆς αὐτῆς, ἵνα συναντήσῃ τῷ Κυρίῳ, καὶ παρακαλέσῃ αὐτὸν περὶ τῆς θυγατρὸς αὐτῆς. Τὸ δὲ φιλότεκνον φαίνεται ἐκ τῶν λόγων τῆς δεήσεως αὐτῆς. ἐκ εἶπεν, ἐλέησον τὴν θυγατέρα μου, ἐδὲ βοήθησον τῇ θυγατρί μου, ἀλλ' ἐπαναλαβοῦσα τὸ πρόσωπον τῆς θυγατρὸς αὐτῆς, τῆς μὴ δυναμένης διὰ τὴν σφοδρότητα τοῦ πάθους παρακαλέσαι τὸν ἰατρὸν καὶ Σωτῆρα, Ἐλέησόν„με, εἶπε, καὶ βοήθει μοι. τοῦτο δὲ ἴδιον μόνον τῶν φιλοσόργων γονέων, οἵτινες οἰκειοποιοῦνται τὰ τῶν τέκνων αὐτῶν παθήματα ὁμοίως καὶ τὰς τέτων εὐτυχίας.

Ματθ. 15, 23. *Ὁ δὲ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῇ λόγον. καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἠρώτων αὐτὸν, λέγοντες· ἀπόλυσον αὐτὴν, ὅτι κράζει ὄπισθεν ἡμῶν.*

Δευτ. 7, 11. Μάρκ. 5, 29 Ἰωάν. 9, 6, 7. Ἰωάν 6, 6. *Καὶ τῆς χήρας τὸν υἱὸν ἐπὶ τὴν πύλην τῆς πόλεως Ναΐν ἐκ νεκρῶν ἀνέστησε, καὶ τῆς αἱμορρόους τὴν πηγὴν τοῦ αἵματος ἐξησε, καὶ εἰς τὸν ἐκ γενετῆς τυφλὸν τὸ φῶς ἐχαρίσατο, καὶ τοῦ ἐπὶ τῆς προβατικῆς κολυμβήθρας παραλύτου τὰ μέλη συνέσφιγξε, καὶ τὰς ποικίλας νόσους πολλῶν ἀσθενῶν χωρὶς τινος ἱκεσίας ἢ παρακλήσεως ἐθεράπευσεν ὁ φιλανθρωπότατος Ἰησοῦς. Διατὶ οὖν ἐδὲ λόγον ἀπεκρίθη εἰς τὴν τεθλιμμένην μητέρα τὴν Χαναναίαν, ἥτις μετὰ τοσαύτης πίστεως καὶ εὐλαβείας παρεκάλει, μεγαφώνως κραυγάζουσα, „Ἐλέησόν με Κύριε, υἱὲ „Δαβίδ; περὶ τῆς σιωπῆς ταύτης καὶ οἱ Μαθηταὶ αὐτοῦ ἐξηπόρησαν. ὅθεν προσελ-*

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

θόντες πρὸς αὐτὸν, παρεκάλεν, λέγοντες· „Ἀπόλυσον αὐτὴν, ὅτι κράζει ὄπισθεν ἡμῶν· Ἐὰν δὲ θέλῃς ἐλεῆσαι αὐτὴν, ἐπικαλεμένην τὸ ἔλεός σε, κἂν ἀπόλυσον αὐτὴν, ἵνα μὴ μάτην ἀκολεθῇ ὀπίσω ἡμῶν, καὶ ἀνωφελῶς κραυγάζῃ. ταῦτα δὲ ἔλεγον, ἐλπίζοντες, ὅτι διὰ τῶν λόγων τέτων πείσεσι τὸν φιλάνθρωπον ἐλεῆσαι τὸ πλάσμα αὐτε. Ἐὰν ὁ Θεάνθρωπος ἀπεκρίνετο τῇ Χαναναίᾳ καὶ εἰσήκεε τὴν δέησιν αὐτῆς, πρεπόντως οἱ Μαθηταὶ αὐτε, καὶ ὁ ἐκεῖ λαὸς ἐσκανδαλίζοντο, εἰδότες μὲν τὸ ἀλλογενὲς τῆς γυναικὸς καὶ ἀλλόπισον, ἀγνοεῦντες δὲ τὴν πίσιν αὐτῆς, καὶ τὴν ἀρετήν. οἰκονομικῶς ἓν ἐκ ἀπεκρίθη αὐτῇ ὁ Ἰησες ἐδένα λόγον, ἵνα ἀναγκασθεῖσα ὑπὸ τῆς σιωπῆς αὐτε παῤῥησιάσῃ καὶ τὴν πίσιν, καὶ τὴν ἀρετὴν αὐτῆς. ὥσε ἡ σιωπὴ, τρόπος ἦν, δι' ἓ φανερωθεῖσα ἡ πίσις καὶ ἡ ἐυλάβεια τῆς γυναικὸς, ἔπαυσε τὸ σκάνδαλον. τετο δὲ φανερόν ἐσιν ἐκ τῶν ἑξῆς λόγων.

Ματ. 15, 24. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς, εἶπεν. ἐκ ἀπεσάλην εἰ μὴ εἰς τὰ πρόβατα τὰ ἀπολωλότα οἴκε Ἰσραήλ.

Ἀληθῶς αὐτὸς μὲν ὁ Ἰησες Χριςὸς κατὰ τὰς τε Θεοῦ ἐπαγγελίας, τὰς διὰ τῶν Προφητῶν κηρυχθείσας, πρὸς τὸ γένος τοῦ Ἰσραὴλ ἀπεσάλη, καὶ πρὸς αὐτὸ ἐκήρυξε καὶ ἐυηγγελίσατο. οἱ δὲ θεῖοι Ἀπόσολοι, οἱ ἐξ αὐτε τε Ἰσραηλιτικε γένες καταγόμενοι ἐκήρυξαν εἰς τὰ ἔθνη τὸ Ἐυαγγέλιον. Ἀπεκρίθη δὲ ὁ Ἰησες Χριςὸς πρὸς αὐτοὺς τὸ, „Οὐκ ἀπεσάλην, εἰ μὴ εἰς τὰ πρόβατα „τὰ ἀπολωλότα οἴκου Ἰσραὴλ, ἵνα διὰ τέτων τῶν λόγων δείξῃ, ὅτι ἐ θέλει εἰσακεῦσαι τῆς Χαναναίας τὴν δέησιν; καὶ οὕτω φανερωθῇ ἡ πίσις, καὶ ἡ ἀρετὴ αὐτῆς εἰς ἔλεγχον τῶν Ἰεδαίων· οἵτινες ἐπαγγελλόμενοι, ὅτι πισεύσιν εἰς τὸν Θεὸν, ἠπίσεν εἰς τὰ ῥηθέντα ὑπὸ Θεε περὶ τε Ἰησε Χριςε. Βλέπε ἓν τὶ ἐποίησεν ἡ Χαναναία μετὰ τὴν ἀπόκρισιν τάυτην.

Ματ. 15, 25. Ἡ δὲ ἐλθεῦσα προσεκύνησεν αὐτῷ, λέγουσα· Κύριε, βοήθει μοι.

Κἂν ἐδὲν ἴσχυσεν ἡ τῶν Ἀποσόλων δέησις· αὐτὴ ὅμως διὰ τὸ ἐνθερμον τῆς πίσεως αὐτῆς ἐδὲ ἀπελπίσθη, ἐδὲ ἔφυγεν, ἀλλ' ἔλαβε θάῤῥος περισσότερον, καὶ ἐπλησίασεν ἐγύτερον εἰς τὸν Ἰησεν Χριςόν. καὶ πρῶτον μὲν ἐκραξεν ἀκολεθεῦσα ὀπίσω, καὶ μὴ τολμῶσα κατὰ πρόσωπον αὐτε σαθῆναι, ἔπειτα ἦλθεν ἔμπροσθεν αὐτε, καὶ προσπεσεῦσα πρός τὰς πόδας αὐτε, προσεκύνησεν αὐτὸν, καὶ εἶπε, Κύριε, βοήθει μοι. Μάρκ. 7, 25. „Οὐδὲ παρακάλεσον, εἶπε, τὸν Θεὸν, ἐδὲ δεήθητι ὑπὲρ ἐμε, ἀλλὰ βοήθει μοι. αὐτὴ, ὡς φαίνεται, ἐπίσευσεν, ὅτι ὁ Ἰησες ἐσὶ Θεὸς ἀληθινὸς, καὶ παντοδύναμος. Χρυσ. εἰς τὴν Συρ.

Ματ. 15, 26. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς, εἶπεν· ἓκ ἔσι καλὸν λαβεῖν τὸν ἄρτον τῶν τέκνων, καὶ βαλεῖν τοῖς κυναρίοις.

Κυνάρια καλεῖ τὰς ἐθνικὰς διὰ τὸ ἀκάθαρτον τῆς ζωῆς αὐτῶν, καὶ τὴν τῶν εἰδώλων λατρείαν· τέκνα δὲ, τὰς Ἰεδαίας διὰ τὴν θεοσέβειαν, καὶ τὴν εἰς αὐτὰς δοθεῖσαν νομοθεσίαν. Ἄρτον δὲ, τὴν διὰ θάυματος ἐυεργεσίαν. σὺ, λέγει, ζητεῖς ἐυεργεσίαν, ἀλλ' ἓκ ἔσι καλὸν λαβεῖν τὰς ἐυεργεσίας, τὰς διωρισμένας διὰ τὰς πισεύοντας εἰς τὸν Θεὸν, καὶ βαλεῖν αὐτὰς ἔμπροσθεν τῶν ἀπίσων. ταῦτα δὲ τὰ λόγια κἂν ὑβρισικὰ ἦσαν, ἓκ εἶχεν ὅμως σκοπὸν ὁ Ἰησες ὑβρίσαι αὐτὴν, ἀλλὰ παῤῥησιάσαι, καὶ ἀνακαλύψαι τὴν πίσιν, καὶ τὴν ἀγαθὴν προαίρεσιν αὐτῆς, καθὼς ἄλλοτε εἰπὼν πρὸς τὸν Ἑκατόνταρχον, „Ἐγὼ ἐλθὼν θεραπεύσω „αὐτὸν, Ἐφανέρωσε τὴν πίσιν αὐτε, καὶ τὴν ἐυλάβειαν, καὶ τὴν ταπεινοφροσύνην διὰ τῆς τότε ἀποκρίσεως· „Κύριε, ἐκ εἰμὶ ἱκανὸς, „ἵνα μου ὑπὸ τὴν σέγην εἰσέλθῃς, ἀλλὰ „εἰπὲ λόγον, καὶ ἰαθήσεται ὁ παῖς μον. Ματ. 8, 7, 8.

Ὁμοίως

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Ὁμοίως καὶ τὴν τῆς αἱμορρόουσης πίστιν
Λουκ. 8, 46. ἐφανέρωσεν, εἰπών· „Ἐγὼ οἶδα δύναμιν
„ἐξελθοῦσαν ἀπ' ἐμοῦ. Τί δὲ πρὸς ταῦτα
ἀπεκρίθη ἡ Χαναναία;

Ματ. 15, 27. *Ἡ δὲ εἶπε· Ναὶ Κύριε· καὶ γὰρ τὰ κυνάρια ἐσθίει ἀπὸ τῶν ψιχίων τῶν πιπτόντων ἀπὸ τῆς τραπέζης τῶν κυρίων αὐτῶν.*

Βλέπε πίστεως θερμότητα. ἀποδιώκεται ὡς σκυλάκιον, καὶ ὅμως ἔτι πιστεύει, ὅτι εἰσακούεται. Βλέπε ταπείνωσιν. συντάσσεται εἰς τὴν τάξιν τῶν σκυλακίων, καὶ μετὰ μεγάλης γενναιότητος δέχεται τὴν περιφρόνησιν. Ἄκουε δὲ καὶ τὴν φρόνησιν, μεθ' ἧς πρὸς τὰ λεγόμενα ἀποκρίνεται. Ναὶ Κύριε, λέγει, σκυλάκιόν εἰμι ἀκάθαρτον. ἀλλὰ καθὼς ἐκεῖνα τρώγουσιν ἀπὸ τῶν ψιχίων τῶν πιπτόντων ἀπὸ τῆς τραπέζης τῶν κυρίων αὐτῶν, οὕτω δὸς κἀμοὶ τὴν χάριν ταύτην, ἥτις παρὰ σοὶ μὲν μικρά ἐστιν, ὡς ἓν τῶν ψιχίων τῶν ἀπὸ τῆς τραπέζης πιπτόντων, παρ' ἐμοὶ δὲ μεγάλη, ὡς θεραπευτικὴ τοῦ ἐλεεινοῦ πάθους τῆς φιλτάτης μου θυγατρός. Ὅτε οὖν τοιουτοτρόπως ἐπαρρησίασεν ὁ Ἰησοῦς καὶ εἰς τὸς παρόντας, καὶ εἰς τοὺς ἀπόντας, καὶ εἰς τὸν κόσμον ἅπαντα τὰς φιλαρέτους διαθέσεις τῆς γυναικὸς, καὶ ἔδειξεν, ὅτι κἂν ἀλλογενὴς ἦν, καὶ εἰδωλολάτρις, ἀξία ὅμως ἦν διὰ τὴν πίστιν καὶ ἀρετὴν αὐτῆς τῆς ζητουμένης χάριτος, ἅμα δὲ καὶ ἀναπολογήτους κατέσησε τὸς εἰς αὐτὸν μὴ πιστεύοντας Ἰουδαίους τότε.

Ματ. 15, 28. *Τότε ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν αὐτῇ· ὦ γύναι, μεγάλη σου ἡ πίστις· γενηθήτω σοι ὡς θέλεις. καὶ ἰάθη ἡ θυγάτηρ αὐτῆς ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης.*

Μεγάλη ἀληθῶς ἡ πίστις αὐτῆς. γυνὴ εἰδωλολάτρις, καὶ μὴ διδαχθεῖσα τὰ περὶ τῆς εὐσεβείας, τρέχουσα ἐξέρχεται καὶ αὐτῶν τῶν ὁρίων τῆς πατρίδος αὐτῆς, καὶ κραυγάζει ὀπισθεν τοῦ Ἰησοῦ καὶ τῶν Μα„θητῶν αὐτοῦ· Ἐλέησόν με Κύριε, υἱὲ Δα„βίδ. Κἂν δὲ οὐδεμίαν ἀπόκρισιν λαμβάνῃ, κἂν ἀποβάλληται, καὶ περιφρονῆται, ἐπιμένει ὅμως πιστεύσα. διὰ τοῦτο ἦν ἐπιχορηγεῖ αὐτῇ ὁ Θεάνθρωπος πλουσίας τὰς δωρεὰς αὐτοῦ. „Γενηθήτω σοι ὡς θέλεις. Τί δὲ ἤθελε; τὴν ἰατρείαν τῆς θυγατρὸς αὐτῆς. τοῦτο ἦν καὶ ἐγένετο. διότι κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν, ἐν ᾗ ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἐξε„φώνησε τό, Γενηθήτω σοι ὡς θέλεις, ἡ „θυγάτηρ αὐτῆς ἰατρεύθη.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΟΜΙΛΙΑ

ΜΕΤΑ ΤΟ ΚΑΤΑ

ΜΑΤΘΑΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

ΤΗΣ ΙΖ'. ΚΥΡΙΑΚΗΣ.

Περὶ τῆς εἰς τὰ καλὰ ἔργα ἐπιμονῆς

Εἶχεν ἀληθῶς ἡ Χαναναία πίσιν, εἶχε φρόνησιν, εἶχε ταπεινοφροσύνην, πλὴν ἐὰν ἔλειπεν ἀπὸ τῆς καρδίας αὐτῆς ἡ ἐπιμονὴ, ὐκ ἐθεραπεύετο ἡ θυγάτηρ αὐτῆς. ἐπέμεινε σερεὰ καὶ ἀσάλευτος εἰς τὸν σκοπὸν αὐτῆς, κἂν πολλὴν καὶ μεγάλην ἔυρε τὴν ἐναντιότητα, καὶ διὰ τῦτο ἐνίκησε, καὶ ἀπέλαβε τῆ ποθεμένε καθὼς ἤθελε, καὶ ἐπεθύμει. „Γενηθήτω σοι ὡς θέλεις.

Βλέπω δὲ, ὅτι ἡ ἐπιμονὴ εἰς τὰ καλὰ ἔργα ἐσὶν ἀρετὴ τοσῦτον ἀναγκαία, ὥσε χωρὶς αὐτῆς ἐδεὶς ἀπολαμβάνει τῆς ποθεμένης σωτηρίας. ἡμεῖς ἐδιδάχθημεν, καὶ πισεύομεν, ὅτι ἐκεῖνος μόνον φθάνει εἰς τοῦ παραδείσου τὴν κατοίκησιν, ὅσις περιπατεῖ τῆς ἀρετῆς τὸν δρόμον. τῦτον τὸν δρόμον ἐσήμαινεν ἡ κλίμαξ τῆ Πατριάρχε Ἰακὼβ
Γεν. 28, 12. „ἡ ἐσηριγμένη ἐν τῆ γῆ, καὶ φθάνεσα εἰς „τὸ ὕψος τῆ ἐρανῆ. δι' αὐτῆς οἱ Ἄγγελοι καταβαίνεσι πρὸς τὲς ἀνθρώπες, φέροντες τῆ Θεῆ τὴν χάριν, καὶ οἱ ἄνθρωποι ὅμοιοι γενόμενοι τοῖς Ἀγγέλοις, ἀναβαίνεσιν εἰς τὴν ἀιώνιον Βασιλείαν. ἡ πίσις, ἡ ἀγάπη, ἡ ἐλπὶς, ἡ δικαιοσύνη, ἡ ταπείνωσις, ἡ ὑπακοὴ, ἡ σωφροσύνη, ἡ προσευχὴ, ἡ νηςεία, ἡ ἀγρυπνία, αἱ λοιπαὶ ἀρεταί εἰσιν αἱ βαθμίδες ταύτης τῆς ὐρανίου κλίμακος. ἐάν τις ἀπὸ τύτου τῆ ἀνωφερῦς δρόμε ἢ ἐπισρέψῃ εἰς τὰ κάτω, ἢ μὴ τρέχῃ ἀόκνως ἐπὶ τὰ ἄνω, ἐκπίπτει τῆς σωτηρίας αὐτῆ, κἂν πολλὰς βαθμίδας ἀνέβη, ὅπερ ἔσι, κἂν πολλὰς ἀρετὰς ἐκατώρθωσε. τῦτο διδάσκει ἡμᾶς ὁ Θεὸς διὰ τῆ προφήτε Ἰεζεκιὴλ,
Ἰεζεκ. 33, 12. „λέγων· Εἰπὸν πρὸς τὺς υἱὲς τῆ λαῆ σε, „δικαιοσύνη δικαίε ὐ μὴ ἐξελεῖται αὐτὸν „ἐν ᾗ ἂν ἡμέρᾳ πλανηθῇ. Τῦτο αὐτὸ ἐδίδαξε καὶ ὁ Σωτὴρ τῆ κόσμε, εἰπών· Οὐδεὶς
Λεκ. 9, 62. „ἐπιβαλὼν τὴν χεῖρα αὐτῆ ἐπ' ἄροτρον, καὶ βλέπων εἰς τὰ ὀπίσω, ἐυθετός ἐσιν εἰς „τὴν Βασιλείαν τῆ Θεῆ. Ἐπειδὴ δὲ ὁ θεῖος ὗτος δρόμος ἐσὶν ἀνωφερὴς, ἡ δὲ τῆ ἀνθρώπε προαίρεσις ἐκ νεότητος ἄχρι τῆ ἐσχάτε γήρατος αὐτῆ κλίνει εἰς τὸ κάταντες, διὰ τῦτο πολλοὶ μὲν προθύμως ἀρχονται τῆς ἀναβάσεως, ἐκεῖνοι δὲ μόνοι ἐ κατακρημνίζονται, ἀλλὰ διαπαντὸς ἀναβαίνουσιν, ὅσοι ἐπιμένσι σερεοὶ εἰς τὴν πρώτην αὐτῶν προθυμίαν καὶ ἀκλόνητοι.

Εἰς τῦτον τὸν ὐράνιον δρόμον συναντᾷς ἐπιβάλες ἀόκνως ἐπιβλεύοντας, συναντᾷς πολεμίς νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν πολεμῦντας, συναντᾷς ληςὰς, βέλη πεπυρωμένα

κατὰ

καιρὸ οὐ διαπαντὸς ῥίπτοντας. „Τέκνον, λέ-
Σειρ. 2, 1. „γει ὁ σοφὸς Σειρὰχ, εἰ προσέρχῃ δουλεύειν
„τῷ Κυρίῳ, ἑτοίμασον τὴν ψυχήν σου εἰς
„πειρασμόν. Νήφευε, ἵνα καταδαμάσῃς
τὴν ἐπιβουλὴν τῆς σαρκός σου· ἀρκετὸν ὅπλον
κατὰ τῶν κακῶν τῆς σαρκὸς ἐπιθυμιῶν ἡ
νηφαλία. ἐὰν ἓν ἐπιμείνῃς νηφεύων, νικᾷς καὶ
θριαμβεύεις κατὰ τῆς τυραννίδος σε σαρ-
κός· ἐὰν δὲ, ἐπὶ προφάσει ἀδυναμίας καὶ
ἀτονίας μὴ ἐπιμείνῃς εἰς τὴν νηφαλίαν, ἐκ-
πίπτεις τῆς σωφροσύνης. φεύγεις τῶν κακῶν
ἀνθρώπων τὰς συναναστροφὰς, φεύγεις τὰ
θέατρα, τὰς χορὰς, τὰς πανηγύρεις, τὰ παί-
γνια. ἰσχυρὸν ὅπλον ἐστὶ κατὰ τῆς πολεμέ-
σης τὸ κόσμου ματαιότητος ἡ φυγή. ἐὰν ἓν
ἐπιμείνῃς φεύγων τὰ τοιαῦτα διαπαντὸς,
νικᾷς καὶ θριαμβεύεις κατὰ πάσης κοσμι-
κῆς ἐμπαθείας· ἐὰν δὲ ἐπὶ προφάσει φίλων,
ἢ συγγενῶν, ἢ ἀρχόντων, σαθῆς, καὶ ἐγκα-
ταλείπῃς τὴν φυγὴν, γίνεσαι ἔμπαθὴς καὶ
ματαιόφρων. Προσεύχεσαι μετὰ πίστεως καὶ
εὐλαβείας. καλὴ πανοπλία ἡ προσευχὴ κατὰ
1 Θεσ. 5, 17. τῶν πεπυρωμένων τοῦ διαβόλου βελῶν. ἐὰν
ἀδιαλείπτως προσεύχεσαι κατὰ τὴν ἀποστο-
λικὴν ἐντολήν, νικᾷς καὶ θριαμβεύεις κατὰ
τῶν δαιμόνων, τῶν θανατηφόρων ἐχθρῶν
σου· ἐὰν δὲ ἐπὶ προφάσει ἀναγκαίων ὑποθέ-
σεων μὴ ἐπιμείνῃς προσευχόμενος, ἀλλὰ
παύσῃς, δέξαι τότε τραύματα, καὶ πληγὰς
τοῦ διαβόλου, καὶ μώλωπας ἑλεεινούς.

Ὁ θεῖος ἀπόστολος Παῦλος προβάλλει εἰς
τὸν χριστιανὸν παράδειγμα τὸν καλὸν στρα-
2 Τιμ. 2, 3. τιώτην. „Σὺ οὖν, γράφει πρὸς τὸν Τιμόθεον,
„κακοπάθησον ὡς καλὸς στρατιώτης. Ποῖος
οὖν ἐστὶν ὁ καλὸς στρατιώτης; ὁ ἐπίμονος, ἢ
ὁ ἀνεπίμονος; ἐκεῖνος ὅστις ἐπιμένει εἰς τὸ
πολεμικὸν σάδιον ἕως τέλους, καὶ πολεμεῖ
ἀφόβως, καὶ μάχεται ἀνδρείως· ἢ ἐκεῖνος,
ὅστις ἢ ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς πάλης, ἢ μετὰ τὸν
πρῶτον καὶ δεύτερον συγκρουσμὸν ἔμφοβος
γενόμενος, στρέφει τὰ νῶτα, καὶ φεύγει;
„Οὐδεὶς, λέγει, στρατευόμενος ἐμπλέκεται 2 Τια. 2, 4.
„ταῖς τοῦ βίου πραγματείαις, ἵνα τῷ στρατο-
„λογήσαντι ἀρέσῃ. Τί δὲ ἄλλο σημαίνουσι
τὰ λόγια ταῦτα, εἰμὴ ὅτι ὁ στρατιώτης τοῦ
Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς ἕνα καὶ μόνον σκοπὸν ἐπι-
βλέπει, καὶ εἰς αὐτὸν χωρὶς τινος ἄλλης
φροντίδος διαπαντὸς ἐπιμένει, εἰς τὴν διὰ
τῆς ἀρετῆς δηλαδὴ εὐαρέσησιν τοῦ Ἰησοῦ
Χριστοῦ, τοῦ κατατάξαντος αὐτὸν εἰς τὴν
θείαν αὐτοῦ στρατιάν;

Ἵνα δὲ μὴ ἀποκάμωμεν ἀναβαίνοντες
ταύτην τὴν μακαρίαν ὁδὸν, προβάλλει ἡμῖν
ὁ αὐτὸς Ἀπύσολος πλῆθος ἀνδρῶν μαρτυ-
ρέντων, ὅτι διὰ τῆς ἐπιμονῆς εἰς τὰ καλὰ
ἔργα ἐτέλεσαν. Θεαρέστως τὸν τῆς ἀθλήσεως
ἀγῶνα. „Τοιγαροῦν, λέγει, καὶ ἡμεῖς τοσοῦ- Ἑβρ. 12, 1.
„τον ἔχοντες περικείμενον ἡμῖν νέφος μαρ-
„τύρων, ὄγκον ἀποθέμενοι πάντα, καὶ τὴν
„εὐπερίσατον ἁμαρτίαν, δι' ὑπομονῆς τρέ-
„χομεν τὸν προκείμενον ἡμῖν ἀγῶνα. Μαρ-
„τυρεῖ ἡ ἱστορία τοῦ Ἰὼβ τὸ ἐπίμονον αὐτοῦ
„εἰς τὴν ἀρετήν. ὁ Ἰὼβ ἐν καιρῷ τῆς εὐ- Ἰὼβ 1, 1.
„τυχίας αὐτοῦ, Ἄνθρωπος ἀληθινὸς, ἄμεμ-
„πτος, δίκαιος, θεοσεβὴς, ἀπεχόμενος ἀπὸ
„παντὸς πονηροῦ πράγματος. Τὸν αὐτὸν δὲ
Ἰὼβ βλέπεις καὶ εἰς τὸν καιρὸν τῆς δυσυ-
χίας αὐτοῦ. φθορὰ ὁλόρριζος πάντων τῶν
ὑπαρχόντων, θάνατος ἀῤῥηνίδιος πάντων ὁμοῦ
τῶν φιλτάτων αὐτοῦ τέκνων, πτωχεία ἐσχά-
τη, ἀσθένεια ἑλεεινὴ, πληγαὶ ὀδυνηραὶ πε-
ριεῖχον αὐτόν. „Ἐν τούτοις δὲ πᾶσι τοῖς Ἰὼβ 1, 22.
„συμβεβηκόσιν αὐτῷ οὐδὲν ἥμαρτεν Ἰὼβ
„ἐναντίον τοῦ Κυρίου· καὶ οὐκ ἔδωκεν ἀφρο-
„σύνην τῷ Θεῷ. Στερεὸς ἵσταται καὶ εὐδόλως
σαλεύει ἀπὸ τῆς ἀρετῆς καὶ ἐν τῷ καιρῷ
τῶν συμφορῶν αὐτοῦ. φιλοσοφεῖ μὲν τότε
περὶ τῆς εὐτελείας τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως·
„Αὐτὸς γυμνὸς ἐξῆλθον ἐκ κοιλίας μητρός· Αὐτ. 21.
„μαι, γυμνὸς καὶ ἀπελεύσομαι ἐκεῖ. Προσ-
φέρει δὲ τῷ Θεῷ τὴν θυσίαν τῆς ὑπακοῆς
καὶ εὐγνωμοσύνης· „Ὁ Κύριος ἔδωκεν, ὁ
Κύριος

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

„Κύριος ἀφείλατο· ὡς τῷ Κυρίῳ ἔδοξεν, „οὕτως ἐγένετο. Εὐλογεῖ δὲ μετὰ πίστεως καὶ εὐλαβείας τὸν Θεόν· „Εἴη τὸ ὄνομα Κυρίου „εὐλογημένον.

Μαρτυρεῖ ἡ περὶ τοῦ Μωϋσέως ἱστορία τὴν ἐπιμονὴν αὐτῶ εἰς τὴν ἀρετήν. εὐδὲ ὁ φόβος τῦ Βασιλέως Φαραὼ, εὐδὲ ἡ τεσσαρακονταετὴς περιήγησις ἐν γῇ ἐρήμῳ καὶ ἀνύδρῳ, εὐδὲ ἡ ἐν αὐτῇ πεῖνα καὶ ἡ δίψα, εὐδὲ οἱ ἀπροσδόκητοι τῶν ἐχθρῶν πόλεμοι, εὐδὲ αἱ πυκταὶ τῦ λαῦ αὐτῦ ἐπαναςάσεις ἐσάλευσαν τὸ ἐπίμονον καὶ σερέμνιον τῆς ψυχῆς αὐτοῦ. Μαρτυρεῖ τὴν ἐπιμονὴν εἰς τὰ καλὰ ἔργα ὁ Ἐλεάζαρ τυμπανιζόμενος, ὁ Ἐλισσαῖος περιπαιζόμενος, ὁ Ἱερεμίας τυπτόμενος καὶ φυλακιζόμενος, ὁ Μιχαίας ῥαπιζόμενος καὶ καθειργνύμενος, ὁ Ζαχαρίας ὁ καὶ Ἀζαρίας λιθαζόμενος, ὁ Ἡσαΐας πριωνιζόμενος, πάντες οἱ ἐν νόμῳ δίκαιοι, οἵτινες ἐπέμενον εἰς τὸν προκείμενον αὐτοῖς ἀγῶνα, „Ὑσερούμενοι, θλιβόμενοι, κακουχούμενοι· ἐν ἐρημίαις πλανώμενοι, καὶ ὀρεσι, καὶ σπηλαίοις, καὶ ταῖς ὀπαῖς τῆς γῆς. Ὁμοίως καὶ πάντες οἱ μετὰ τὴν εὐαγγελικὴν χάριν ἅγιοι, οἵτινες ἐπέμειναν εἰς τὸν προκείμενον ἀγῶνα, πεινῶντες, διψῶντες, γυμνητεύοντες, κολαφιζόμενοι, ἀςατοῦντες, κοπιῶντες, „Ἐργαζόμενοι ταῖς ἰδίαις χερσὶ, „λοιδορούμενοι, διωκόμενοι, βλασφημούμενοι, „Ὡς περικαθάρματα, καὶ περίψημα πάντων λογιζόμενοι. Μαρτυροῦσιν οἱ ἅγιοι μαρτυρες περὶ τῆς εἰς τὴν ἀρετὴν ἐπιμονῆς. τύτες εὐδὲ τὸ πῦρ, εὐδὲ τὰ ἀρθρέμβολα, εὐδὲ αἱ σοῦβλαι, εὐδὲ τὰ τήγανα, εὐδὲ αἱ ἐκδάρσεις τῦ δέρματος, οὐδὲ αἱ ἐκριζώσεις τῶν ὀδόντων καὶ ὀνύχων, εὐδὲ τῶν ὀμμάτων αἱ ἐξορύξεις, εὐδὲ τὰ ἄλλα ὀδυνηρότατα βασανιςήρια, ὅσα ἐφεύρηκεν ἡ ἀσπλαγχνία τῶν ὠμοτάτων τυράννων, ἐδυνήθησαν νὰ σαλεύσωσιν αὐτὲς ὁλοτελῶς ἀπὸ τῦ προκειμένου ἀγῶνος. τοιαύτη ἐπιμονὴ καὶ σαθερότης ἀναγκαία ἐςὶν εἰς τὸν δρόμον τῆς σωτηρίας.

2 Μακ. 6, 19. 4 Βασ. 5, 25. Ἱερ. 20, 2. 5 Βασ. 22, 24. 2 Παρ. 24, 21. Ὠριγ. ἐν σῇ πρὸς Ἀφρικ. ἐπις. Ἑβ. 11, 37, 38. 1 Κορ. 4, 11. Αὐτ. 12. Αὐτ. 13.

Τί ἂν ἐλπίζομεν ἡμεῖς, γυμνοὶ ὄντες τῆς εἰς τὰ καλὰ ἔργα ἐπιμονῆς; ἡμεῖς σήμερον νηςεύομεν, καὶ ἄυριον ὑπερκόρως χορταζόμεθα, καὶ ἄχρι μέθης πίνομεν, καὶ κραιπαλῶμεν. σήμερον προσευχόμεθα, καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας, ἢ τέσσαρας μόλις ἐνθυμέμεθα τῆς προσευχῆς τὸ ἔργον. σήμερον σωφρονῦμεν, καὶ ἄυριον ἀσελγῦμεν. σήμερον ἐλεῦμεν τὸν πτωχὸν, καὶ ἄυριον ἀποσρέφομεν τὸ πρόσωπον ἡμῶν ἀπ' αὐτοῦ. σήμερον περιπατῦμεν τῆς ἀρετῆς τὸν δρόμον, ἄυριον διὰ ἕναν μικρότατον πειρασμὸν σρέφομεν εἰς τὰ ὀπίσω.

Ἡ ἁμαρτία ἐςὶν ἐυπερίςατος. ὅπε καὶ ἂν σαθῇς, καὶ ὅπε καὶ ἂν σρέψῃς τὰ ὄμματα, ἐκεῖ βλέπεις ἁμαρτίας ἀφορμήν. πᾶσα ὑπόθεσις καὶ πᾶν ἔργον περικεκυκλωμένον ἐςὶν ὑπὸ τῶν περισάσεων τῆς ἁμαρτίας, καὶ οἱ μὲν ἅγιοι ἄνθρωποι ἐπειδὴ εἶχον τὴν ἀρετὴν τῆς ἐπιμονῆς, Οὐδὲ θλῖψις, εὐδὲ σενοχωρία, εὐδὲ διωγμὸς, εὐδὲ λιμὸς, εὐδὲ γυμνότης, εὐδὲ κίνδυνος, εὐδὲ μάχαιρα, οὐδὲ θάνατος, εὐδὲ ζωὴ, εὐδὲ Ἄγγελοι, εὐδὲ δαίμονες, οὐδὲ ἄλλη τις ὁποιαδήποτε περίςασις ἐσάλευεν αὐτὲς ἀπὸ τῦ ἀγῶνος τῆς ἀρετῆς. ἀλλ' ἐν πᾶσι τύτοις ἐνίκων διὰ τῆς χάριτος τῦ ἀγαπήσαντος αὐτές. ἡμεῖς δὲ οἱ ἄθλιοι ἐσερημένοι ὄντες τῦ χαρίσματος τῆς ἐπιμονῆς, καὶ μηδόλως περὶ τῆς κτήσεως αὐτοῦ φροντίζοντες, διὰ μικρὰν θλῖψιν, ἢ διὰ ὀλίγην σενοχωρίαν, ἢ διὰ ἐυκαταφρόνητον πειρασμὸν, φεύγομεν εὐθὺς ἀπὸ τῦ σαδίου τῶν ἀρετῶν, ἐκκλίνομεν εὐθὺς ἀπὸ τῦ δρόμυ τῆς ἀρετῆς, καὶ κατακρημνιζόμεθα εἰς τῆς ἁμαρτίας τὲς χάνδακας.

Ῥωμ. 8, 35, 38. Αὐτ. 37.

Ἐκεῖνοι ἦσαν, λέγετε, ἄνθρωποι ἐκλεκτοὶ, ἐκεῖνοι εἶχον χάριν Θεῦ κατ' ἐξοχὴν, καὶ διὰ τῦτο ἐπιμείναντες ἕως τέλυς εἰς τῆς ἀρετῆς τὸν ἀγῶνα, ἐυηρέσησαν τῷ Θεῷ. ἀδελφοὶ μὴ πλανῶμεν ἑαυτές. ἐκεῖνοι ἦσαν ἄνθρωποι

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ἄνθρωποι ὥσπερ καὶ ἡμεῖς, τὴν αὐτὴν εἶχον φύσιν, τὰς αὐτὰς ἀδυναμίας, τὰ αὐτὰ πάθη, τὰς αὐτὰς μᾶλλον δὲ καὶ πολλῷ περισσοτέρας πειρασμάς. ἐκεῖνοι ἦσαν ἄνθρωποι ἐκλεκτοί, ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς ἐπίσης ἐσμὲν
Ἰωάν. 15, 19. ἐκλεκτοί. ὁ λόγος τῷ Κυρίῳ, „Ἐγὼ ἐξελεξάμην ὑμᾶς ἐκ τοῦ κόσμου, Οὐ μόνον περὶ ἐκείνων ἐρρέθη, ἀλλὰ καὶ περὶ πάντων τῶν
Ἰωάν. 17, 20. διὰ τοῦ λόγου αὐτῶν πιστευσάντων εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ μακάριος Πέτρος ἐκλεκτὸν ὠνόμασε τῶν χριστιανῶν τὸ
1 Πετ 2, 9 γένος. „Ὑμεῖς δὲ γένος ἐκλεκτόν, βασίλειον „ἱεράτευμα, ἔθνος ἅγιον, λαὸς εἰς περιποίησιν. Ἐὰν ἐκεῖνοι εἶχον χάριν Θεῷ κατ' ἐξοχήν, τὴν αὐτὴν χάριν, ἐὰν θέλωμεν, ἐχο-
Ἑβρ 13, 8 „μεν καὶ ἡμεῖς. διότι Ἰησοῦς Χριστὸς χθὲς „καὶ σήμερον ὁ αὐτὸς, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας. Ὁ Θεὸς οὐκ ἔστι προσωπολήπτης, ἐπίσης πάντας ἀγαπᾷ, ἐπίσης εἰς πάντας δωρεῖται τὴν
Ρωμ 2, 10, 11. χάριν. „Δόξα καὶ τιμὴ καὶ εἰρήνη παντὶ τῷ „ἐργαζομένῳ τὸ ἀγαθὸν, Ἰουδαίῳ τε πρῶτον „καὶ Ἕλληνι. Οὐ γάρ ἐστι προσωποληψία „παρὰ τῷ Θεῷ.

Ἡ ἐπιμονὴ, λέγεις, εἰς τὴν ἀρετὴν ἀπ' ἀρχῆς τῆς ζωῆς ἕως θανάτου ἐστὶ κατόρθωμα
2 Τιμ. 2, 5. δύσκολον. ἀληθῶς δύσκολον. διὰ τοῦτο δὲ ὁ νομίμως ἀθλήσας στεφανοῦται. διὰ τοῦτο οἱ νικηταὶ λαμβάνουσι στέφανον ἄφθαρτον, καὶ δόξαν ἀμάραντον, καὶ Βασιλείαν αἰώνιον. ἀλλὰ τίς δύναται εἰς ὅλον τὸ διάστημα τῆς ζωῆς αὐτοῦ, ἀναμέσον τοσούτων μακαριοτήτων τοῦ κόσμου, καὶ τοσούτου πυρὸς τῆς σαρκὸς, καὶ τοσούτων παγίδων καὶ βελῶν τοῦ διαβόλου, νὰ φυλάξῃ τὸν αὐτὸν τόνον εἰς τὴν ψυχὴν, καὶ τὴν αὐτὴν προθυμίαν εἰς τὴν καρδίαν, καὶ νὰ μείνῃ ἄτρωτος, καὶ ἀναμάρτητος; τίς δύναται; δύναται ὅσις θέλει. ἐχὶ ἰδίᾳ, ἀλλὰ θείᾳ δυνάμει, ἥτις πλουσία καὶ δαψιλὴς δίδοται εἰς τοὺς τοιούτους ἀγωνισάς. κἂν δὲ τραυματισθῇ ὁ ἀγωνιζόμενος, ἐὰν μὴ ἐκκλίνῃ ἀπὸ τῆς ὁδοῦ, ἀλλὰ θεραπεύσας τὴν πληγὴν αὐτοῦ, ἐπιμείνει εἰς τὴν ὁδὸν τῆς ἀρετῆς, πάλιν τρέχει, καὶ ἀγωνίζεται τὸν καλὸν ἀγῶνα, καὶ λαμβάνει τὸν αὐτὸν τῆς νίκης στέφανον.

Εἰς τὸ κοσμικὸν πολέμου τὸ σάδιον τραυματίζονται πολλάκις οἱ στρατιῶται. καὶ οἱ μὲν ἐπίμονοι συνδέοντες, καὶ θεραπεύοντες τὰς αὐτῶν πληγὰς, πάλιν ἵστανται εἰς τὸ σάδιον, πολεμοῦσι καθὼς καὶ πρότερον, καὶ στεφανοῦνται· οἱ δὲ ἀνεπίμονοι ὅταν τραυματισθῶσιν, ἐγκαταλείπουσιν εὐθὺς τὸ στρατόπεδον, καὶ φεύγοντες, ἐκπίπτουσι τῆς στρατιωτικῆς τάξεως καὶ τῶν τῆς νίκης βραβείων. τοῦτο βλέπομεν καὶ εἰς τοὺς πνευματικοὺς ἀγῶνας. ἄλλοι μὲν τῶν τῷ Χριστῷ στρατιωτῶν τραυματιζόμενοι, θεραπεύουσι τὰς πληγὰς αὐτῶν, καὶ πάλιν ἐπιμένουσιν εἰς τὸν αὐτὸν ἀγῶνα, ἄλλοι δὲ μετὰ τὸ τραῦμα φεύγουσι, καὶ ἀπολοῦνται.

Δύω ἄνδρες γίνονται στρατιῶται τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ Πέτρος, καὶ ὁ Ἰούδας. καὶ οἱ δύω ἀκολουθοῦντες αὐτῷ, ἀκούουσι τὴν οὐράνιον αὐτοῦ διδασκαλίαν, βλέπουσι τὰ θαύματα, ἀξιοῦνται τῆς ἀποστολικῆς χάριτος, τρέχουσι τὸν αὐτὸν τῆς σωτηρίας δρόμον. τῷ Πέτρῳ τραυματίζει τὴν ψυχὴν ἡ ἄρνησις, τῷ Ἰούδᾳ ἡ προδοσία. ἀλλ' ὁ Πέτρος πλύνει τὴν πληγὴν αὐτοῦ διὰ τῶν πικρῶν δακρύων, καὶ βάλλει ἐπάνω εἰς αὐτὴν τῆς μετανοίας τὸ βάλσαμον· ὅθεν πάλιν ἐπισηρίζεται, πάλιν μετὰ προθυμίας τρέχει τὸν αὐτὸν δρόμον, καὶ ἄξιος κρίνεται τῆς ἀποστολικῆς χάριτος, καὶ τῆς ἐπουρανίου Βασιλείας. ὁ Ἰούδας φεύγει ἀπὸ τοῦ χοροῦ τῶν Ἀποστόλων, ῥίπτει τὰ τριάκοντα ἀργύρια ἐν τῷ Ναῷ, ἀπελπίζεται· „Καὶ ἀπελθὼν ἀπήγξατο. Βλέπε καὶ τὸν προφητάνακτα Δαβίδ. αὐτὸς ἀνέβη εἰς τὸν κορυφαῖον βαθμὸν τῆς τῶν ἀρετῶν κλίμακος. ἔπεσεν ὅμως ἐκεῖθεν πτῶμα ἐλεεινὸν, ἀλλὰ πάλιν ἀνέστη τοῦ πτώματος· ἐσαλεύθη, ἀλλὰ πάλιν ἐστηρίχθη· ἐτραυματίσθη

Mat 26, 15.

Mat. 27, 5.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

σθη, ἀλλὰ πάλιν ἰατρεύθη· ἥμαρτεν, ἀλλὰ πάλιν ἐδικαιώθη. ἔσησε πάλιν τὰς πόδας αὐτῦ ἐπὶ τὴν πέτραν τῶν ἐντολῶν τῦ Κυρίε, καὶ ἀνέβη ἐπὶ τὰ ὑψηλὰ τῆς ἀρετῆς ὄρη.

Ἐὰν ἓν τρέχων τὸ πνευματικὸν ςάδιον, ὀλισθήσῃς, ςήριξον ἐυθὺς ἐπὶ τὴν πέτραν τῆς ἐπιμονῆς τὰς πόδας σε. ἐὰν πέσῃς, ἀνάςα πάλιν ἐυθὺς, καὶ περιπάτει. ἐὰν τραυματισθῇς, βάλε ἐυθὺς εἰς τὴν πληγήν σου τῆς μετανοίας τὸ ἔμπλαςρον. μὴ μαράνῃ τῆς καρδίας σε τὴν προθυμίαν ἡ ἁμαρτία, μὴ νεκρώσῃ τῆς διανοίας σου τὸν τόνον ἡ πληγή. μὴ σβέσῃς τὴν ἀγάπην τῦ Θεῦ τὴν ἐκχυθεῖσαν ἐν τῇ καρδίᾳ σε, μὴ φύγῃς ἀπὸ τῆς ἀρετῆς τὸν δρόμον, ἐπίμεινον ἐν αὐτῷ ςερεὸς, ἀνδρίζε καὶ πολέμει τὸς τραυματίσαντάς σε, ἐργάζου πάλιν τῆς ἀρετῆς τὰ κατορθώματα. διότι ἐὰν μὴ ἐπιμεληθῇς ἐυθὺς τὴν ἰατρείαν τῆς ψυχῆς σου, καὶ μὴ ἐπιμείνῃς εἰς τὴν ἐργασίαν τῶν καλῶν ἔργων, τότε συνήθειαν λαβῦσα ἡ ἁμαρτία, ἕλκει σε εἰς παντελῆ ἀπώλειαν, τότε μένεις ἀπηλπισμένος τῆς σωτηρίας. ἐὰν δὲ ἀνασηθῇς ἐυθὺς, καὶ ἀκολυθήσῃς πάλιν τῆς ἀρετῆς τὰ ἔργα, ὁ αὐτὸς πάλιν ςέφανος ἀπόκειταί σοι, πάλιν λέγεις καὶ σὺ μετὰ τοῦ Παύλε· „Τὸν ἀγῶνα τὸν καλὸν ἠγώνισμαι, 2 Τια. 4. 7, 8.
„τὸν δρόμον τετέλεκα, τὴν πίςιν τετήρηκα.
„Λοιπὸν ἀπόκειταί μοι ὁ τῆς δικαιοσύνης
„ςέφανος· διότι τῦτον τὸν ςέφανον λαμβάνει ὁ μόνον ὁ Παῦλος, ἀλλὰ καὶ πάντες οἱ ἀγαπήσαντες τὴν δευτέραν τῦ Κυρίε παρεσίαν. ἀνάβαινε ὃν διὰ τῆς ἱερᾶς κλίμακος εἰς τῆς ἀρετῆς τὸ ὕψος, καὶ ἐπίμενε ἀναβαίνων ἕως τέλες ζωῆς σε. διότι „Ὁ ὑπο- Ματ. 10, 22.
„μείνας εἰς τέλος, ὗτος σωθήσεται. Ἀπο. 3, 11.
„μεινον, καὶ κράτει ὃ ἔχεις, ἵνα μηδεὶς
„λάβῃ τὸν ςέφανόν σε.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Αἱ τῶν παροραμάτων κυριώτεραι διορθώσεις τῦ Α. Τόμυ.

Σελίς.	Παροράματα.	Σύλλος.	Διορθώματα.
XI.	παντων		πάντων
XIII.	ᾀεὶ		ᾀεὶ
αὐτ.	σπεῦδῆς		σπεῦδῆς
1	ἡμέρα	α	ἡμέρα
2	ὁ	α	ὁ
αὐτ.	ἀναγνώσκονται		ἀναγινώσκονται
—	τὸ φῶς, βλάσφημόν ἐσιν.		τὸ φῶς· βλάσφημόν ἐσιν,
3	παρασείρῃ	α	παρασύρῃ
—	ἐξῆς	α	ἑξῆς
—	Ἰωάν. 10, 32.	α	Ἰωάν. 10, 38.
—	καὶ καὶ δείξῃ	β	καὶ δείξῃ
—	γεν. 1, 5.	β	γεν, 1, 3.
4	ὠνόμασεν	α	ὠνόμασε
αὐτ.	Ἐν		Ἐν
—	τὸ	—	τὰ
—	ὅτι	β	ὅτι
—	ὡς θεῖον μὲν,	β	ὡς θεῖον μὲν
5	Κυρὶε	β	Κυρίε
—	ἅπαγε	α	ἄπαγε
—	Ἰωάν. 1, 1.	α	Ἰωάν. 1, 2.
6	ἑξης.	β	ἑξῆς
αὐτ.	ἁμαρτὶα		ἁμαρτία
7	στοτία	α	σκοτία
αὐτ.	χρεὶαν	β	χρείαν
—	ἐπερανὶε	—	ἐπερανίε
—	σηλλήψεως	—	συλλήψεως
—	Ἰωάν. 7, 1	β	Ἰωάν. 1. 7.
—	Ἰωάν. 1, 13	β	Ἰωάν. 1, 14.
8	ὑιὲ	α	ὑιὲ
	παντων	α	πάντων
—	δακτηλικῶς	—	δακτυλικῶς
	ἑτοιμασιας		ἑτοιμασίας
—	ὕτι	—	ὅτι
—	ἐκήρυξεν, ὕτι	α	ἐκήρυξεν, ὅτι
—	ὑιὸς εἶχεν	β	ὑιός· εχεν
—	ὡς	β	φῶς
—	μετοχὴν· καθὼς	β	μετοχὴν, καθὼς
9	Πετρος	α	Πέτρος
10	προφήται	α	προφῆται·
11	ἀπροευτρέπιςός	α	ἀπροευτρέπιςος
	συμαίνει	β	σημαίνει.
—	Ἰωάν. 1, 6	β	Ἰωαν. 1, 14.
12	ἦξει	α	ἥξει
αὐτ.	πρώτος	β	πρῶτος
αὐτ.	γενέσθε	β	γενέσθαι
—	2 Κορ.	β	1 Κορ.
—	ἐις τὸ· ὁ λόγος	β	ἐις τὸ, ὁ λόγος
—	Ἀμμὰ	β	Ἀμμὼν.
—	Ματ. 9,	β	Ματ. 11,
13	Ἰησῦ	α	Ἰησῦ
	ἀγαπητὸς	αὐτ.	ὁ ἀγαπητός
	ὑπερικανὸς		ὑπερίκανος
	ὀπίσω;	β	ὀπίσω;
13	Χους.	α	Χρυσ.
14	περθένον	α	παρθένον
	λοίπον	α	λοιπόν.
	ὡς	α	ὡς
	Εκ	α	Ἐκ
	Ἰδὲ	β	Ἰδέ.
—	Ἰωάν 1, 9.	α	Ἰωάν. 1, 16.
	Ματ. 13, 14.	β	Ματ. 13, 11.
—	Ματ. 16, 27 16.	β	Ματ. 26, 26. 27. 28.
	Ἰωάν. 1.	β	Ἰωαν. 1, 16.
15	Ἑορτὶς		Ἑορτῆς.
	ἑσερημένοι	α	ἐσερημένοι.
	ἐποήσαμεν	β	ἐποιήσαμεν.
16	ὁμηλία		ὁμιλία.
	ἑκάςφ	α	ἑκάςφ.
	ἁφορμή.	β	ἀφορμή.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Σελίς	Παροράματα	στῦλος	Διορθώματα
17	ποιησετε·	β	ποιήσετε·
—	ὅπε	β	ὅπε·
—	ἐσπέρας.	β	ἑσπέρας.
18	ϛοχάζονται,	α	ϛοχάζονται
19	πορευόσμενος·	α	πορευόμενος·
—	Λεκ. 78, 70.	α	Λεκ. 1, 78, 79.
20	συγκείμένος.	α	συγκείμενος.
	μονον.		μόνον.
	παγκόσμον·	β	παγκόσμιον·
	τὸ	β	τὸν
—	Μασ.	β	Ματ·
22	διεσκορπί-	α	διεσκορπίσθησαν,
	σθησαν		
23	τὺ	α	τὸν·
	οκπὸς·	α	σκοπός·
	αἰῶνα,	α	αἰῶνα.
	ἔπω.		ἔπω.
24	θεος	α	θεός·
	Ενώπόν	β	Ἐνώπιόν σε.
	τες		τὲς
25	νομήσωμεν	α	νομίσωμεν.
	ἀξιοι		ἄξιοι·
	πατηνῦ	α	πατητῦ.
26	Ἰωάν. 6	α	Ἰωάν. 5.
27	Ἐνὶ	β	Ἑνὶ
28	ἀποϛὸλοι	α	ἀπόϛολοι.
	ἐργος	α	ἔργοις.
29	ϛεριγράφη	α	περιγράφει.
	περετήρη	β	παρετήρει.
	Λεκ. 20, 39.	β	Λεκ. 23, 50.
30	ἱϛορυμένης	α	ἱϛορουμένης.
31	ὁ δε		ὁ δὲ.
	ὁ μὲν	β	ὁ μὲν·
	καθῶς		καθὼς.
	Μυροφορῶν		Μυροφόρων.
	ἑκατόν	α	ἑκατόν.
	Λεκ. 33,	β	Λεκ. 23,
32	Μάρκός·	α	Μάρκος.
	νύητα		νύκτα.
	πράξιν	β	πράξιν·
	Λεκ. 34,	β	Λεκ. 24,
33	Ἰπτασίαι	β	ὀπτασίαι.
	Μαρκ. 3, 14.	α	Μαρκ. 16, 3.

Σελίς	Παροράματα	στῦλος	Διορθώματα
	Ματ. 18, 18.	β	Ματ. 28, 2.
—	Ματ. 2, 28.	β	Ματ. 28, 2.
34	εἰϛῆλθιν	α	εἰϛῆλθεν.
	ὔθεν	α	ὅθεν.
	ὸ		ὁ
	αὐτὸν	β	ἀυτόν.
	Λεκ. 24,	α	Λεκ. 24, 4. 6.
	39. 40		
—	Ματ. 16, 16.	α	Ματ. 28, 3.
35	Ματ. 2.	α	Ματ. 28.
36	μυρόφοροι	α	μυροφόροι.
	Ἰωάν. 20, 19.	β	Ἰωάν. 19, 15.
37	δυδυναμένων	β	δυναμένων.
	ἐξαιοία	α	ἐξαισία
	Δευτ. 16, 14.	β	Δευτ. 31, 7.
	Ματ. 10, 26. 13.	β	Ματ. 10, 26. 28.
	1 Κορ. 10, 4.	β	1 Κορ. 16, 13.
38	ψυχή σε,	β	ψυχή σε.
39	ἀγῶνας τῆς	α	ἀγῶνας χωρὶς τῆς
	ψαλ. 25	β	ψαλ. 26.
	συνέλθωσιν	β	συνέλθωσιν,
40	Ἰωάν. 14, 27.	β	Ἰωάν. 5, 1.
41	Νεεμ. 12, 30.	α	Νεεμ. 12, 39.
	Ησ.	α	Ἰωάν.
44	ὡς	β	ὡς
45	ὑποθέσεως	6	ὑποθέσεως.
46	ϛοχεῖα	β	ϛοιχεῖα.
	δικαισύνη		δικαιοσύνη.
	καρδαίνεσι		κερδαίνεσι.
	ζημιῦντεί		ζημιῦντει.
	ϛαυρῦ.	β	ϛαυρῦ·
47	ἀπιδίδωσι	α	ἀποδίδωσι.
	ἄγνισον	α	ἅγνισον.
	πεδευομενον· ὡς		παιδευόμενον· ὡς.
	ὀργῆς	β	ὀργῆς.
	λιπύν.	β	λοιπόν.
48	ὡοεὶ	β	ὡσεὶ
49	εαὶ	α	ἐαί·
	Ἰωάν	α	Ῥωμ.
51	ἦν·	α	ἦν.
	ἁμάντων	β	ἁπάντων.
52	ϖτι	β	ὅτι.
	ἄνδϖς	α	ἄνδρας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Σελίς.	Παροράματα	στῦλος.	Διορθώματα
	Ματ. 15, 58.	α	Ματ. 15, 38.
53	υἱοὶ	β	υἱοί.
	Μαλ.	α	Ματ.
	Γεν. 21, 29	β	Γεν. 21, 19
54	ἀποξολοι	β	ἀπόξολοι.
	προς ἀυτὸν	α	πρὸς ἀυτὴν
56	ἃ	β	ἃ.
57	προσκσυνητὰς	β	προσκυνητάς.
	δελέυοντες		δελέυοντες.
59	ἂν	α	ἂν.
60	ἧς	β	ἧς.
61	ἀυτης	α	ἀυτῆς.
	σαμαρέιτις	β	σαμαρεῖτις.
	Ἰωάν. 5, 146.	α	Ἰωαν. 5, 46.
	Γεν. 44, 19.	β	Γεν. 49, 10.
62	ἀτανποκρίνεσαι	β	ἀνταποκρίνεσαι.
	σκεῦος, ὀργῆς	β	σκεῦος ὀργῆς,
63	Ἰωαν. 44.	β	Ἰωαν. 4.
	Ἀυτὴ ἤκσσε	β	Ἀυτὴ ὅτε ἤκσσε
64	τῆν	α	τὴν
65	Ἱατρῶ	α	Ἰατρῶ.
	παύε		παύει.
	νινευιται	β	νινευῖται.
	ἄνθρωπος ἐγὼ	α	ἄνθρωπος, ἐγὼ
	πῶς, ὁ μὲν	β	πῶς ὁ μὲν
	Ἰωάν.	β	Ἰων.
66	οἰ	α	οἱ.
67	ὸ	α	ὁ.
	Ἰερῶ	α	Ἱερῶ.
	εἶς	β	εἷς.
	ἐναγγεσισὴς		ἐναγγελισής.
	ᾧν	β	ὧν.
70	κολημβήθρα	β	κολυμβήθρα.
71	Λσκ. 14, 15	β	Λσκ. 14, 4.
72	ἐνώπιον ἀυτῶν	α	ἐνώπιον ἀυτῶν,
—	καια κρίνῃ	β	κατακρίνῃ
73	Ἰωάν. 9, 20.	β	Ἰωάν 9, 22.
74	οτι	α	ὅτι.
	Ἰωάν. 9, 37.	β	Ἰωάν. 9, 27.
—	Ἰωάν. 8, 38	β	Ἰωάν. 9, 28
76	ὁ	β	οἱ.
77	παδευομένες	α	παιδευομένες.
	ὁ	β	ὁ.

Σελίς	Παροράματα	στῦλος	Διορθώματα
79	παδεύοντει	β	παιδεύονται.
	ἀυτές		ἀυτές.
82	φυλάσσετεί	β	φυλάσσεται.
83	δοξασον	β	δόξασον.
	Ἰωάν. 71,	β	Ἰωάν. 17.
84	καὶ καὶ	α	καὶ.
	Ματ. 6,	α	Ματ. 26,
—	Κορ. 23,	α	1 Κορ. 1, 23.
86	τὸ	β	τόν
	Ἰωαν. 3, 26	α	Ἰωαν. 5, 36.
—	εφ. 2, 24.	β	ἐφ. 2, 14.
89	ἰδότητες	β	ἰδιότητες.
90	δαφύλαξον	α	διαφύλαξον.
91	ψαλ. 1, 108.	α	ψαλ. 108, 5.
93	ἄσθησιν		αἴσθησιν.
	πανυπαράγαθον		πανυπεράγαθον.
	ζυλοτυπίας	β	ζηλοτυπίας.
	Ψαλ. 3.	α	Ψαλ. 8.
94	δοξολογεμεν	α	δοξολογῆμεν.
	πρεσέχῃ	α	προσέυχῃ,
	ἁμαρτιῶν	β	ἁμαρτιῶν.
	ὑπόσχεται		ὑπόσχεται.
—	Ματ. 14, 25.	α	Ματ. 14, 23.
—	Λσκ. 24, 32.	α	Λσκ. 23, 34.
95	Λσκ. 23, 48.	β	Λσκ. 23, 43.
97	κα	β	τὸ.
	ἡ	β	ἡ.
98	Ἰωάν. 7, 2. 27.	β	Ἰωάν. 7, 37.
102	διορία	α	διωρία.
104	ἓκ	β	ἐκ.
107	3 ψασ.	β	3 Βασ.
109	θέλησίς	β	θέλησις.
112	Ματ. 26, 73.	β	Ματ. 26, 75.
113	Γαλ. 3, 24.	β	Γαλ. 5, 24.
115	Ἀποξόλοι	α	Ἀπόξολοι.
	φυλλάτων	α	φυλάτιων
—	ψαλ. 61, 6,	α	ψαλ. 61, 10.
—	Ματ. 22, 22.	α	Ματ. 22, 30
116	Ἰσῦς	β	Ἰησῦς.
	καί οἰκίας	α	καὶ οἰκίας,
—	Ἰωαν. 2, 14.	β	Ἰωαν. 14, 2.
118	Γεν. 59,	α	Γεν. 39,
119	οἶπατε	β	εἴπατε.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Σελίς.	Παροράματα.	Στύλος.	Διορθώματα.
	Γαλ. 4, 13.	α	Γαλ. 4, 15.
120	1 Θεσσ. 6,	α	1 Θεσσ. 5,
121	ὑπηρεσιάν	α	ὑπηρεσίαν.
122	καιρϐ	β	καιρῷ.
	Ἰωάν	β	Ρωμ.
124	1 Κορ. 1, 2.	β	1 Κορ. 1, 27.
125	θαλάσσαν	β	θάλασσαν.
126	Μαγκ. 3,	β	Μαρκ. 1.
127	ἐυσπλαγνία	β	ἐυσπλαγχνία.
128	ἀυτϐ	α	ἀυτῷ.
	δυναμιν		δύναμιν.
129	παραγματείαν	α	πραγματείαν
131	Ρωμ. 8, 10.	α	Ῥωμ. 8, 16.
132	υδαιος	β	ὕδατος.
133	Ἱερϐσαλημ	β	Ἱερϐσαλήμ.
135	σωμα	β	σῶμα.
	ψαλ. 113,	α	ψαλ. 118,
136	ὥρισεν	β	ὥρισεν.
	ἰδρῶτι		ἱδρῶτι.
	συνάγω καὶ	β	συνάγω καὶ διὰ τὸ γῆ-
	διὰ τὴν	β	ρας, καὶ διὰ τὴν
—	ἐργάζεσθαι καὶ		ἐργάζεσθαι αὐτὸν καὶ
137	ψυχὴν εἰς	α	ψυχὴν ὑμῶν εἰς
—	σωματικῆς	α	σωματικῆς σϐ
139	Εκκλ. 9,	α	Εκκλ. 9, 8.
140	ἀυτων		αὐτῶν.
	Μαρκ. 1,	α	Μαρκ. 10,
145	1 Τιμ. 6, 8.	α	1 Τιμ. 6, 9.
147	Ματ. 13,	α	Ματ. 15,
	τῶν κυρίων.	β	τῶν κυρίων αὐτῶν.
148	ψαλ. 71, 7.	α	ψαλ. 74, 9
149	μωσηριώδης	β	μυσηριώδης.
150	ἀγία	α	ἁγία.
	ψαλ 135, 9.	β	ψαλ. 134, 6.
151	ἐιμὶ ἄρτον	α	ἐι μὴ ἄρτον
152	αἵματος	α	αἵματος.
	Γεν. 9, 10.	α	Γεν. 9, 20.
—	Ἰωαν. 6, 59.	β	Ἰωαν. 6, 51.
—	Ἰωαν. 5,	β	Ἰωαν. 6,
153	τὴν τὴν	α	τὴν.
157	Εφεσ. 3,	β	Εφεσ, 5,
160	1 Πετρ.	α	2 Πετρ.

Σελίς.	Παροράματα.	Στύλος.	Διορθώματα.
164	τοιϐτροπως	α	τοιϐτοτρόπως.
165	ἐυεγεσίας	α	ἐυεργεσίας.
	ἀ ταπέδωκαν	β	ἀνταπέδωκαν
166	2 Πετρ.	α	1 Πέτρ.
167	ἐνδομυήχϐς	α	ἐνδομύχϐς.
	θεογωσίαν		θεογνωσίαν.
	ες	β	εἰς.
168	ἐυσπλαγνικοὶ	α	ἐυσπλαγχνικοὶ
171	Ματ. 5, 57.	β	Ματ. 5, 37.
172	ψαλ. 18, 5.	α	ψαλ. 48, 6.
173	ἐξ. 4, 28.	α	ἐξ. 14, 28.
174	επειτα	α	ἔπειτα.
175	ο	α	οἱ.
177	ψαλ. 106, 10.	β	ψαλ. 115, 1.
181	Ματ. 3,	α	Ματ. 8,
—	Ματ. 15, 5. 9.	β	Λϐκ. 9, 35.
183	ψαλ. 32, 5.	α	ψαλ. 52, 6.
186	Ἰωάν. 5, 6.	β	Ἰωάν. 6, 5.
187	ἀυτὲς ἀλλὰ	α	ἀυτὲς, ἀλλὰ
—	θρέψατε	α	ὑμεῖς θρέψατε
—	[δὰ τῶ	β	διὰ τῶ
188	πνέυματι,	α	πνέυματι.
190	ἐδόλως	β	ἐδ' ὅλως
191	ο	β	ὁ.
	4 Βασ. 17,	β	4 Βασ. 18,
192	δωρον	α	δῶρον.
195	ἐξ. 21,	α	ἐξ. 14, 21,
196	ἐξ. 14.	β	ἐξ. 2, 14.
199	ψαλ. 138, 3-10	α	ψαλ. 138, 8-10
—	ἔλεγε. Βλέπω	α	ἔλεγε. Βλέπω
—	λεγων. πῶς	β	λέγων. πῶς
200	ὑμεῖς	α	ἡμεῖς
202	ἐπαυσε	α	ἔπαυσε.
	ἀκρόασιν	β	ἀκρόασιν.
203	οσα	α	ὅσα.
	γραφϐσιν		γράφϐσιν.
	τεχνῆς	β	τέχνης.
	Βλέποτες	α	Βλέποντες
205	ὀλιγοπίαν	β	ὀλιγοπιςίαν.
210	ϛεφάνας	α	ϛεφάνας σϐ
212	ὑποχέσεις	α	οσχέσεις.
213	τη ν	β	τὴν.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Σελίς.	Παροράματα.	Στῦλος.	Διορθώματα.
217	κλαθμός	β	κλαυθμός.
	ὑμων		ὑμῶν.
218	ἡμῖς	α	ἡμεῖς.
	Κύριός	β	Κύριος.
	ἀνταποδότης		ἀνταποδότης.
—	Ματ. 9, 6.	α	Ματ. 6, 9
—	Κύριος	β	ὁ Κύριος
220	δ᾽	α	δι᾽.
221	ζωὴν ἐπίσευεν	α	ζωήν. ἐπίσευεν
223	Ναζιανὶν ᾧ	α	Ναζιαν. ἐν τῷ
224	σχονίσ.	α	σχοινίι.
225	χρήσις		χρῆσις.
227	βασιλκὰ	β	βασιλικὰ.
	εὐσπλαγνίσθη		εὐσπλαγχνίσθη.
228	Γεν. 5, 6.	α	Γεν. 15, 6.
—	δικαισύνην,	α	δικαιοσύνην,
229	ἀνέδειξε καὶ τὸν	β	ἀνέδειξε καὶ τὸν πλήσι-
	πτωχόν.	β	ον καὶ τὸν πτωχόν
230	ἔτω	β	ἔτω.
233	ἐγεννήθη	α	ἐγενήθη
238	Ἰωαν, 1,	α	Ἰωάν. 10,
239	μονεγενὴς	α	μονογενής.

Σελίς.	Παροράματα.	Στῦλος.	Διορθώματα.
	πνευματικὴ		πνευματικήν.
	των		τῶ.
	ὅ ἐπιγειος	α	ἐπίγειος
—	Αποκ. 2, 9.	α	Αποκ. 21, 9.
245	Βασινίζεσιν	α	Βασανίζεσιν
—	1 Κορ. 15, 34.	β	1Κορ. 15, 54.
248	ὗτος ὁ	α	ὗτος ἂν ὁ
—	ἀγαπήσείς,	β	ἀγαπήσεις
—	διανοία σου σε.	β	διανοία σε.
249	δηδηλαδὴ	β	δηλαδὴ
—	ὁ κύριος	β	ὁ Κύριος
250	ἡμερας	β	ἡμέρας.
	ἐις ἀυτὸν. ἀπ	β	ἐις ἀυτὸν, ἀπ᾽
254	πάσης χαρᾶς,	β	πάσης πνευματικῆς ἡδονῆς πλήρη πάσης χαρᾶς,
255	νομων	α	νόμων.
256	ὑπερβάλεσαν	α	ὑπερβάλλεσαν.
269	περιείχον	β	περιεῖχον.
270	μαρτυρες	α	μάρτυρες.
	4 Βασ. 5,	α	4 Βασ. 2,
—	Ὡριγ. ἐν σῃ	α	Ὡριγ. ἐν τῇ

261
248
228
206
183
125

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Τῆ Β. Τόμε.

Σελίς.	Παροράματα.	στῦλος.	Διορθώματα.
2	ἀυτὸν. Θεοπρεπῶς	α	ἀυτὸν θεοπρεπῶς,
	Λεκ. 3,	β	Λεκ. 5,
3	εξελθε	β	ἔξελθε.
	πρεσέπεσε	β	προσέπεσε
	τιμῆς	β	τοσάυτης τιμῆς
4	Λευῖτ. 14	α	Δευτερ. 14,
5	ἡμὰς	α	ἡμᾶς.
8	Δαβιδ	α	Δαβίδ.
9	ἀυτος	β	ἀυτὸς
	Ψαλ. 64,	β	Ψαλ. 94,
13	ἀυτὸς Χριστὸς	α	ἀυτὸς χρηστὸς
16	ὕπνος	α	ὁ ὕπνος.
	ὅς τις	β	ὅς τις.
	ὀνειδος		ὄνειδος.
	ὅλε		ὅλε.
17	ἓν	α	ἓν.
	οἰ		οἱ.
19	Ματ. 42,	α	Ματ. 24,
22	ἕλη	α	ὅλη.
	ὅτι	β	ὅτι.
	3 Βασ. 17, 12.	α	3 Βασ. 17, 21.
—	Μεσίας,	β	Μεσσίας,
24	Λεκ. 8, 54, 35.	α	Λεκ. 8, , 53.
—	Ιωάν 1, 14.	α	1 Ἰωαν. 3. 14
—	———————	β	γρ. 3. 6. Ἰωάν 11.
—	25. 26. 18.	β	Λεκ. 23, 28,
25	1 Βασ. 1,	α	1 Βασ. 2,
	ἀδε	β	ἀδὲ.
28	ἡμῶν,	β	ὑμῶν,
30	Λεκ. 5, 6	α	Λεκ. 8, 7.
	Λεκ. 3, 8.	α	Λεκ. 8, 8.
	σοχασθῇ	β	σοχασθῇς,
	βλέπει	β	βλέπεις
31	Ματ. 15,	β	Ματ. 13,
	Νατ.	β	Ματ.
32	πιστευόσι	α	πιστεύσι.
33	τὰ χριστιανικὰ.	β	τὰ χριστιανικά,
34	ὁπὸ	α	ὑπὸ.
	χεδὸν		σχεδὸν.
34	Ηραξ. 13, 14.	β	Πραξ. 13, 11.
35	Ματ. 3, 2.	α	Ματ. 3, 2, 5, 6.

Σελίς.	Παροράματα.	στῦλος.	Διορθώματα.
	Ματ. 5,	α	Ματ. 9,
36	κολοκἀγαθίαν.	β	καλοκἀγαθίαν.
40	ἀβροδαίτοις	α	ἁβροδιαίτοις.
	εν	β	ἐν.
41	Ματ. 3,	β	Ματ. 5,
43	Δευτ. 51,	α	Δευτ. 15.
	Ματ. 27, 25.	β	Ματ. 27, 52.
44	Πετρ.	α	2 Πετρ.
47	ὅταν	β	ὅταν.
	ἐλκομεν		ἕλκομεν.
50	τὲς τὲς	α	τὲς.
51	ἐψυγον	β	ἔφυγον.
	Λεκ. 7, 30,	α	Λεκ. 8, 30,
	Προειρημένην.	β	προειρημένην.
52	Λευτ. 4,	α	Δευτ. 14,
53	ἐποισεν	α	ἐποίησεν.
54	Ψαλ. 10,	β	Ψαλ. 15,
55	Λευτ. 12, 10	α	Δευτ. 10, 12.
	ἀυτὸν περέυε	β	ἀυτὸν, πορέυε
	Λυτ.	β	Ἀυτ.
56	λέγειν	α	λέγει.
57	ἡμῶν	β	ὑμῶν.
	εὐγαριστίας		εὐχαριστίας.
59	Δευτ. 23,	β	Δευτ. 32,
	1 Κορ. 13, 15.	β	Κορ. 13, 12.
62	Ὁ	β	Ὁ.
64	Ἀυτ. 5, 40.	β	Ἀυτ. 23.
69	Ἀοτ. 54.	β	Ἀυτ. 34.
70	Ἀποκ. 21,	α	Ἀποκ. 21, 8.
71	κηθαρότητι	α	καθαρότητι.
	Ἐκκηλησία	β	Ἐκκλησία.
	ψαλ. 83, 1, 6.	α	ψαλ. 83, 1, 2.
74	λέγων.	α	λέγων.
	νόμον.	β	νόμον.
	ζωῆς.	β	ζωῆς
76	Χριστὸν,	β	Χριστὸν,
78	Ζατ. 1, 3.	β	Ζαχ. 1, 3.
79	ψαλ. 117, 174.	β	ψαλ. 118, 174.
	3 Βασ. 13,	β	2 Βασ. 12,
80	Κυριον	β	Κύριον.
	2 Παρ. 33, 21.	α	2 Παρ. 33, 12.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Σελίς	Παροράματα		Διορθώματα
		ςῦλος	
	Ματ. 18,2	β	Ματ. 18, 12.
—	Λεκ. 51, 32.	β	Λεκ. 15, 32.
81	τὰς μαρτίας	α	τὰς ἁμαρτίας
	τῦτο	α	τύτῳ
	αἱ πολαὶ	α	αἱ πολλαὶ
—	Λεκ. 25,	α	Λεκ. 23,
—	ἡ ἐυσπλαγχ-	β	ἡ ἐυσπλαγχία,
—	νία.		
—	δευτέρᾳ	β	δευτέρας.
—	ταῦτα	β	ταῦτα
82	λέ γεται	β	λέγετε.
	Θεὸν φανερὸν	α	Θεὸν, φανερὸν
—	ψαλ. 35, 21.	α	ψαλ. 33, 22.
—	ἔπτάκ	β	ἑπτάκις;
83	ψαλ. 34, 10.	α	ψαλ. 84, 11.
84	διὰ διὰ τὴν	β	διὰ τὴν
86	Ἰωω.	β	Ἰώβ.
	ἀροτρίᾳ	α	ἀροτριᾷ.
93	γ'νε	α	γίνε.
	Ἀυτ. 15.	α	Ἀυτ. 51.
94	ἔλκει	α	ἕλκει
96	ἀργίας	α	ἀργίας.
	ἀντιπεῖν	β	ἀντειπεῖν
98	τὶς	β	τίς
99	ἀπε	α	ἀπε-
100	ἀκέομεν	α	ἀκέομεν.
101	Ματ. 28,	β	Ματ. 23,
103	ἀπλότης	β	ἁπλότης.
	3 Τιμ. 5,	β	1 Τιμ. 3,
106	Λεκ. 12,	α	Λεκ. 14,
109	Λεκ. 13, 16.	β	Λεκ. 14, 24.
111	Ματ. 10, 27.	α	Ματ. 10, 37,
	ψαλ. 104, 4.	β	ψαλ. 140, 4.
112	Λεκ. 17, 21.	β	Λεκ. 17, 12.
113	λέπρα ς,	β	λέπρας.
117	Γεν. 24, 26.	α	Γεν. 26, 24.
—	κτήσασθαι, γῆν,	α	κτήσασθαι γῆν,
118	Ἡσ 50, 3	β	Ἡσ, 50, 5.
119	ὦ.	β	ᾧ
122	ψαλ. 33, 3.	β	ψαλ. 33, 9.
123	τ ς	α	τίς
	τιδ'	α	τίδ'
124	ἔκαρος	β	ἔκαςος.

Σελίς	Παροράματα		Διορθώματα
		ςῦλος	
	ἔισδιγέρδε	β	Ἔισδιγέρδε
125	δύσκολον,	β	δύσκολον.
126	ἐκείνης	β	ἐκείνης.
	ἡμῶν	β	ὑμῶν
129	Μαρκ. 7, 2.	α	Μαρκ. 2, 7.
132	Πραξ. 5, 8.	α	Πραξ. 5, 18.
135	οταν	α	ὅταν.
136	Λεκ. 12,	β	Λεκ 18,
137	ἐζητει	α	ἐζήτει.
	Λεκ. 13,	α	Λεκ. 18,
	ἄναψαν	β	ἄνηψαν
137	δίσματα	α	δοσίματα.
140	πολυέσπλαγχνε	α	πολυεύσπλαγχνε.
141	Ματ. 3, 2.	β	Ματ. 3, 8
142	Ἀυτ. 23.	α	Ἀυτ. 28.
143	Λεκ. 48.	α	Λεκ. 7, 48.
146	Μαρ. 8,	β	Μαρ. 9,
147	Λευϊτικᾶ.	β	Λευϊτικᾶ
	Λευΐ. 52,	β	Λευϊ 25,
	Μαρ. 16, 6	β	Μαρ. 16, 9.
149	τεπείνωσιν	β	ταπείνωσιν
—	καὶ ἐυπρόσιτος	β	καί ἐυπρόσιτος,
—	καὶ φιλος,	β	καὶ φίλος
150	ἡ	α	ἡ.
151	Λεκ 1, 84.	α	Λεκ. 1, 35
	Πράττει, μηδὲ	α	πράττῃ, μηδὲ λέγῃ
152	λέγει. χρήματι	β	χρήματα.
	Φιλιπ. 2, 18.	α	Φιλιπ. 2, 13.
	Λαν. 37	α	Λαν. 3.
153	Γεν. 9,	α	Γεν. 8
	Ψαλ. 5, 17.	α	Ψαλ. 50, 19.
154	Λεκ. 13, 13	β	Λεκ. 18, 13.
	Λεκ. 13,	β	Λεκ. 18,
157	————	β	Ψαλ, 5, 4. 5,
158	Ψαλ. 119,	α	Ψαλ. 118,
160	Γεν. 7,	α	Γεν. 2,
61	Λεκ. 13,	α	Λεκ, 15,
162	ἀπολωλός	β	ἀπολωλώς.
163	Ησ. 66,	α	Ησ. 65,
165	ἐξυχολογήσεως	α	ἐξομολογήσεως.
167	ἐπεσκέψασθαι	β	ἐπεσκέψασθε.
	Ματ. 13, 35	β	Ματ. 18, 24. 25.
—	ἀρετὴντ ῆς	β	ἀρετὴν τῆς

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Σελίς	Παροράματα	Διορθώματα
		σῦλος
173	δυνατώτοι	β δυνατώτατοι.
	Λεκ 7,	α Λαν. 7.
—	Ματ 13,	Ματ. 12,
—	πρόπφ	α τρόπφ
—	Ματ. 6,	β Ματ. 7,
176	Ματ. 5	β Ματ. 6.
178	Λεκ. 11, 51	α Λεκ. 11, 41.
180	κατεςάθημεν	α κατεςάθησαν
181	Ζαχ. 8, 9.	β Ζαχ. 8, 19.
182	1 Κορ. 7. 2.	α 1 Κορ 7, 5
183	εξ. 34, 13.	α εξ. 24,, 18.
187	ἡμων,	α ὑμῶν,
190	ψαλ. 158,	α ψαλ. 138, 7—10.
—	7. 10	
193	ἐβρ. 15,	β ἑβρ. 13,
194	Γεν. 30 9.	α Εεν. 39, 9.
198	Μαρ. 3, 11.	α Μαρ. 2, 5.—11
199	Πραξ. 23	α Πραξ. 27.
200	ἰδὲς	α ἰδὲ
—	ἔχει	α ἔχῃ
—	Ἡσ. 64, 9.	β Ἡσ. 64, 6.
—	ἐρνασίαν	β ἐργασίαν
202	Ἰωάν. 8, 18.	α Ἰωαν. 11, 41.
203	τωβίτ, 20	β τωβίτ, 2,
205	Εεν, 8, 11.	β Γεν. 8, 21.
209	Παθαγόρε	α Πυθαγόρα.
	Γεν. 2, 6	β Γεν. 2, 7,
214	καιόρθωσιν	α διόρθωσιν.
216	Λεκ. 7, 32.	β Λεκ. 7, 39.
223	Μαν.	α Ματ.
224	Παροι. 3, 54	α Παροι. 3, 34.
227	Πραξ. 10, 8	6 πραξ. 10, 39.
230	τεθνυνως	6 τεθνηκὼς,
231	ἐξω	β ἔξω.
231	Ἰωάν. 1, 7.	6 Ἰωάν. 12, 7.
—	Μαρκ. 14,	6 Μαρκ. 14, 3
—	Ματ. 26,	6 Ματ. 26, 7.
233	παχα	6 πάσχα
—	Λεκ. 10, 35	6 Λεκ. 19 35
234	συγκροτήσανες	α συγκροτήσαντες.
236	ἐποήσατε	6 ἐποιήσατε
—	ψαλ. 15,	6 ψαλ. 15, 8.

Σελίς	Παροράματα	Διορθώματα
		σῦλος
241	ψαλ. 133, 3,	α ψαλ. 138, 6.
—	Ματ. 11, 23,	6 Ματ. 11, 28,
242	Ἰωάν. 3, 12.	6 Ἰωάν. 3, 16.
244	Ἰησ, 1, 3	α Ἰησ, 1, 8.
245	ψαλ. 118, 6	β ψαλ. 118, 93,
246	κόσμυν	β κόσμον,
247	ΙΩΑΝΝΗΝ	ΜΑΡΚΟΝ
249	φιλίπ. 8,	α φιλίπ. 3,
—	Βλέπετε·	6 Βλέπετε;
251	ὑπνρηφανείας.	β ὑπερηφανείας;
252	ἐξ. 31,	α ἐξ 32,
—	ἐξ 3,	β εξ, 33,
—	Ματ.	β Ματ.
253	θ οφόρων	α θεοφόρων
254	συγκροτήσνες	α συγκροτήσαντες
256	Ματ. 5, 25,	α Ματ. 5, 22.
—	65, 21.	6 66: 22.
—	μέν, τινας	6 μέν τινας
265	ἀυτὴν ἐκ	α ἀυτὴν. ἐκ
266	Γαλ. 8.	6 Γαλ. 3.
267	τὸ τὸ	α τὸ.
274	ἐνσρκος	ἐνσαρκος.
277	ὁδηγέμινοι	6 ὁδηγέμενοι
278	παρα χωρεῖ	α παραχωρεῖ
280	μετέρα	6 μητέρα
281	Γαυρωνύτιδος	α Γαυλωνίτιδος
—	κειῴκησεν	6 κατῴκησεν
284	νῦν ἡμῶν	α νῦν ὑμῶν
—	νοὸς ἡμῶν	6 νοὸς ὑμῶν
286	ρωμ. 13, 12.	6 ρωμ. 13, 1. 2.
290	ἐν τῇ ἐις τὸ	α ἐν τῇ ἐις τὸ κατὰ
—	α τα	
298	ὁδὸν	6 ὁδὸς
299	γαλιλάλαν	α γαλιλάιαν
303	συνείδυσιν	α συνείδησιν ὑμῶν
310	Ματ. 25, 2	6 Ματ. 25, 21.
311	ὅτι	6 ὅ, τι
312	λύετε	α λύεται
—	διδασ—αλία	β διδασκαλία
313	τὲς πτωχούς;	α τὲς πιωχὲς·

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΚΙΝΗΤΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΒΕΡΟΙΑΣ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΙΝΗΤΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΒΕΡΟΙΑΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας